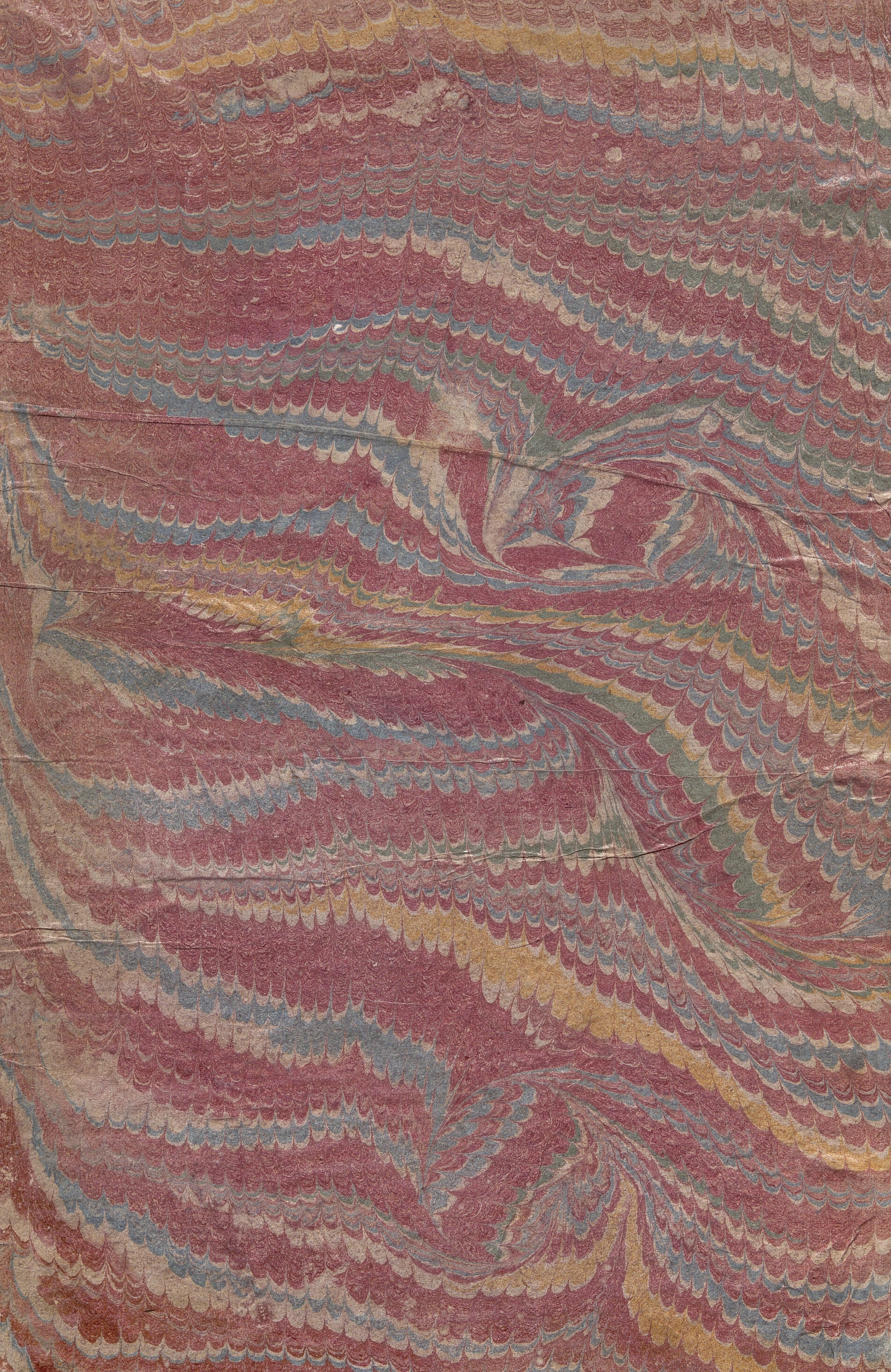

BIBLIOTECA DEL DUQUE DE OSUNA

BULLARUM
PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

Cui accessere Pontificum omnium Vitæ, Notæ, & Indices opportuni.

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES

TOMUS QUINTUS
PARS PRIMA.

Ab Anno IV. SIXTI V. usque ad Annum II. CLEMENTIS VIII. scilicet ab Anno 1588. ad 1593.

ROMÆ, MDCCLI.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.

SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

Eminentissimo, ac Reverendissimo Principi

JOANNI BAPTISTÆ CARDINALI MESMERO.

HIERONYMUS MAINARDI FELICITATEM.

Ultis nominibus me Tibi, EMINENTISSIME PRINCEPS, devotum publico aliquo, pro virium tenuitate, monumento ut testarer, sollicitus quærebam, cum mihi auspicatò contigit, ut prela mea, quæ diutiùs quàm par videbatur, variis obnitentibus casibus à conti-

nuatione Magni Bullarii Romani requieverant, Partem Primam Tomi Quinti hisce diebus tandem absolverint. Quod mihi sors objicit, festinans arripio, & volumen hoc, votis meis facturus satis, Nomini tuo nuncupatum effero. Nec tuæ officere virtuti publica hac grati animi significatione verebor; Quamvis enim, quo Te facilem illa rapit in Patrocinium oppressorum, eo difficilius Te sinat quocumque obtentu beneficiorum recordationem perferre: hæc tamen, quam edo, Tuorum in me est hujusmodi, ut à Te nec interdici, nec rejici ullo modo queat. Est enim Celsissimæ illius Dignitatis, quâ uteris, illas Constitutiones, ex quibus rectum Ecclesiæ Regimen comparatur, omni ratione, & tutari, & intactas ad Posteros transmittere. Hoc Te autem arctius urget Officium, cum hanc tantam dignitatem non Tibi otioso sors & favor, sed Tutemet, maximis Muneribus, & Magistratibus summo zelo, integritate, ac fama obitis, quin spectaveris, eam Tibi confeceris; Vel enim Te inspicio, cum in Sacro Rotæ Tribunali Studiis Jurisprudentiæ & exquisitis, & perfectis, Causas in Curia Romana omnibus plaudentibus agebas: Vel Te jam Præsulem ejusdem Curiæ, modò XII. Virum Utriusque Signaturæ Justitiæ, & Gratiæ, modo Locumtenentem Auditoris Cameræ, modò Clericum ejusdem; & Te video doctrina conspicuum, Judicem integerrimum, publicæ commoditati ac rei unicè studentem omnium oculos in Te con-

convertere, editis pluribus eximiisque Justitiæ, ac Fortitudinis exemplis. Hinc Româ Annonæ Caritate laborante, ad Te Unum confugitur, nec irrita spe; Vix enim, ut malis urgentibus Te opponeres, Marchiæ Provincias pervadis, & Romæ jam ipsum Caritatis Frumentariæ nomen obsolescit: Româ incommodis, ac lutosis viis utente, itur ad Te, Viarum Præses designaris, & sub Te novo viarum ordine a Pontifice CLEMENTE XII inducto, novæ illæ ferè omnes incredibili celeritate sternuntur, ut jam cum cęteris Urbis magnificentiis certent, & Advenis admirationi æquè sint. Quid plura? Difficiliora jam ad Te munera, ac Magistratus acervatim deferuntur, Tu omnibus Congregationibus C. A., & Baronum adscriptus, Tu in Tribunali S. Pœnitentiariæ Datarius, Annonæ Præfectus, Thesaurarius Generalis C. A.: quæ & quanta hisce muneribus auctus in publica commoda non excogitasti, non sumsisti, non perfecisti? Deesset Verborum copia, tempus deesset, si in singula vel excurrerem: dicam solum ea fuisse hujusmodi, ut tandem anno 1747. unis summis tuis meritis promoventibus, & gestantibus Te ad Cardinalatum beneficio BENEDICTI XIV. feliciter Regnantis evexerint: Sed quem tamen geris (& geras Ecclesiæ bono, & Proborum solatio in seram sęnectam, & dum satietate vivendi Natura ipsa explenda sit) ut non laboribus summis premium, sed in illis majorem auctoritatem consecutus tantummodo videare.

deare. Quæ cum ita sint, libero jam prorsus animo, & voce audebo Donum hoc meum Tibi EMINENTISSIME PRINCEPS sistere, ac offerre; Nec metuam, quin Doni ipsius merito perenne hoc grati animi mei Testimonium Clemens suscipias, & me continuo tuo Patrocinio sustentes, ac tuearis.

IN-

INDEX
CHRONOLOGICHUS
PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Tomi Quinti Parte Prima continentur.

IN-

INDEX
ALPHABETICUS
PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Tomi Quinti Parte Prima continentur.

IN-

INDEX
RUBRICARUM BULLARUM, ET PRIVILEGIORUM OMNIUM

Quæ in hac Tomi Quinti Parte Prima continentur;

Quæ in hoc Indice ☞ designantur, erant in Editione Cherubini.

SIXTUS V.

URBANUS VII.

GREGORIUS XIV.

INNOCENTIUS IX.

CLEMENS VIII.

Se-

Di-

INDEX INITIALIS
BULLARUM
Quæ in hoc Volumine referuntur.

Il-

I

L

M

N

O

P

Q

R

S

V

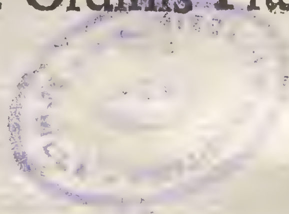
IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtro.

F. M. de Rubeis Patriarch. Conſtant. Viceſg.

IMPRIMATUR,

Fr. Joſeph Auguſtinus Orſi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter.

CON

CONSTITUTIONES SIXTI QUINTI
ANNO QUARTO.

CXXV.

De Tertiis decies centenis millibus nummum aureorum, in Arce Sancti Angeli repositis, inde nullo umquam tempore, nisi in præscriptis casibus, certaque desuper servata forma, depromendis.

Alia decies centena millia hic Pontifex pro S. R. E. præsidio in primo, & alia decies centena millia in secundo sui Pontificatus Anno collegit, & in eadem Arce reposuit, indeque promi vetuit in Const. XLIII. Ad clavum. *Tom. IV. Par. IV. fol. 206. & in Const. CVIII. Ibidem fol. 363. Et has Constitutiones Pontifices Successores omnes confirmarunt.*

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Potifex pro S. R. E. præsidio, in primo sui Pontificatus anno decies centena millia nummum aureorum, & totidem in secundo collegit, & in Arce S. Angeli reposuit, indeque promi vetuit, *ut supra in ejus Constit. cit. in rubr.*

Tsi Nos permultis superiorum temporum experimentis edocti, satis superque intelleximus, quot quantisque casibus humana sit obnoxia conditio, mens tamen nostra divina quadam inspiratione a Patre luminum Deo est tandem admonita, ad ea pro viribus paranda præsidia, quibus B. Petri Navis, cujus gubernacula Nobis, licet immeritis, commissa sunt, inter varias miserabilis hujus vitæ procellas tuta incolumisque servari posset. Proinde cum ad res difficiles explicandas, ac maxima pericula, gravissimaque discrimina evitanda, pecuniarum copiam quamplurimum conferre dignosceremus, primo nostri Pontificatus Anno decies centena nummum aureorum millia; altero vero, altera itidem decies centena millia in certum sanctiusque Ærarium (quod in Pontificia S. Angeli Arce constitutum est) summa diligentia industriaque retulimus; ac de utrisque decies centenis millibus nummum perpetuo asservandis, nec ullo inde umquam tempore nisi ad præscriptos, maximeque necessarios usus depromendis, & erogandis binas Constitutiones edidimus, quarum tenores tametsi hic pro insertis, & expressis haberi volumus, illos nihilominus etiam de verbo ad verbum, quatenus opus sit, inseri mandamus.

Et in hoc tertio anno ex aliis causis hic emanatis habita desuper cum S. R. E. Card. consultatione alia decies centena millia nummum aureorum collegit.

§. 1. Veruntamen cum adversus ejusdem Apostolorum Principis Navem novos quotidie concitari fluctus, ac Turcarum præcipue Tyrannum atrocissimum Christiani nominis hostem, ab immanissimis Hæreticis, & Schismaticis, (qui jam non amplius de Fide, aut de Religione contendunt, sed de Catholicorum pernicie, & interitu, dies noctesque cogitant) sollicitari audiamus, ut ingentem ingruat classem, totisque viribus in Christianorum exitium insurgat, eosdemque Ecclesiæ Dei perduelles, nihil in dies enixius moliri, quam ut inconsutilem Christi Jesu Redemptoris Tunicam (hoc est Catholicam Ecclesiam) discindant, ac Regna, & Populos a Christianis Principibus teterrimo impietatis eorum schismate alienent. Quocirca ingentes, & luctuosas turbas in florentissimo Galliæ Regno jamdiu excitatas quotidie magis alere atque conflare non desistunt, atque adeo in variis Germaniæ locis, equitum peditumque collecta manu passim, ac impune acerbiores iniurias, gravioraque damna minitantur. Venerabiles Fratres nostri S. R. E. Cardinales, quibus cum a Nobis hac de re sæpius actum est, animadvertentes, majoribus malis ingruentibus majori etiam pecuniarum præsidio Apostolicæ Sedis opus esse, operæ precium duxerunt, ut a Nobis alia decies centena nnmmum aureorum millia præter bina superiora Pontificio nostro in Ærario collocaremus.

Et modo in dicta Arce S. Angeli ea reponit, Deoque, & ejus Virgini Mariæ, ac SS. Apostolis Petro

§. 2. Nos vero, qui non ignoramus, & Præsidem Civitatis frustra vigilare, nisi eam Dominus custodiat, & ipsum Dominum tentari, nisi qui præest, vires nervosque omnes intendat, ut ea faciat, & præstet,

& Paulo dicat, indeque promi (præterquam in casibus hic exceptis) prohibet.

stet, quæ ad Civitatem tuendam, servandamque pertineant, eorumdem Fratrum nostrorum consilium summopere probantes, clementissimi Dei benignitate freti, ad hujusmodi pecuniarum summam cogendam, eamque in idem Pontificium Ærarium referendam, mentem omnem animumque adiecimus. Motu proprio igitur, & ex certa nostra scientia, ac habita super hoc cum eisdem Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto, matura deliberatione, de eorum consilio, & unanimi consensu, hac præsenti nostra perpetuo valitura Constitutione, dicta alia tertio loco decies centena millia nummum aureorum in eadem Arce nostra Pontificia S. Angeli, & tutiori Ærario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Christo Domino nostro, Beatæ Mariæ semper Virgini, & Sanctis Apostolis Petro, & Paulo offerimus, & dicamus, iisdem omnino legibus, & conditionibus, quæ in prioribus nostris superius descriptis Constitutionibus, præscriptæ, & præfinitæ sunt. Declarantes nostræ voluntatis, mentisque esse, ut quod in ipsis prioribus Constitutionibus de recuperatione Terræ Sanctæ, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat quoad omnes has Deo dicatas pecuniæ summas, in recuperatione Regnorum a quibuscumque Catholicæ Romanæ Ecclesiæ hostibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eosdem decerni ac fieri contigerit.

Formamque depromendi pecunias in prædictis casibus hic apponit, & servari præcipit.

§.3. Ubi vero in præscriptis casibus pecuniam aliquid sumi necessitas postulaverit, volumus ut de tota summa tam superioribus annis quam etiam nunc reposita, hoc prorsus, & non alio modo pecuniæ sumantur, & erogentur: nimirum, ut in Consistorio secreto præscriptarum necessitatum qualitate, ac rerum, & temporum ratione diligenter perpensa, atque ita cogente, trium saltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint, sicuti in præinserta Constitutione nostra sancitum est, consensu, decreto, & subscriptione adhibitis, ex ternis decies centenis millibus aureorum nummum a Nobis repositis non ultra quingenta millia nummum promi liceat. Et ea quidem quingentorum millium summa, non tota simul, sed paulatim, moderate, & successive depromatur per certas portiones, quæ in eodem Consistorio, in quo de tota re deliberabitur a tribus partibus Cardinalium, ut dictum est, omnibus diligenter examinatis, decretæ, & præfinitæ fuerint. Quod si ipsis quingentis millibus erogatis, & consumptis præscripti casus, & necessitates novam impensam requisierint, tunc iterum proposita, & adhibita in Consistorio consultatione, si consensus, decretum, & subscriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, ut supra dictum est, accesserint, aliam summam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non statim totam, sed moderatione ea servata, eoque quem diximus, modo limitatam, & præfinitam, sumi posse permittimus. Ceterum statuimus, prout aliis prioribus nostris Constitutionibus ordinatum est, ut partes, & portiones pecuniæ supradictæ, quæ in aliquo ex præmissis casibus sumptæ fuerint, cum ejus impensæ faciendæ ratio cessaverit, omnino in ærarium unde deprompta fuerunt, integre restitui, ac reponi primo quoque tempore debeant.

Prædictaque se observaturum vovit, & sicut Cardinales infrascripti præsentes idem promiserunt, & ita ab aliis Cardinalibus pro tempore idem promitti jubet, prout in Constit. in rubr. cit.

§.4. Has autem Deo dicatas pecunias nullo umquam tempore, nisi aliqua ex iis quas diximus, necessitas urgeat, & requirat, neque in totum neque ex aliqua parte amoveri, erogarive quovis modo a Nobis posse volumus, eamque amovendi, & erogandi potestatem, & facultatem a Nobis ipsis abdicamus. Idque Successores nostros Romanos Pontifices proposito sibi tremendo judicio, in quo summo patrifamilias de administrata villicatione exquisite reddetur ratio, eodem plane modo facturos esse confidimus, & speramus. Tandemque Deo per præsentes oblatam pecuniam, una cum illa priori Nos integram, ut dictum est, conservaturos esse, ac perinde omnino, ac res, & bona Ecclesiæ immobilia Nos habituros promittimus, juramus, & vovemus; & sicuti omnes Cardinales præsentes, & infrascripti voverunt, promiserunt, ac jurarunt, ita per alios Cardinales nunc, & pro tempore existentes, ac per Successores nostros, quando, & quoties superius ordinatum fuit, & juxta formam nunc traditam jurari, promitti, ac voveri debere decernimus.

Cetera omnia in d. Constit. contenta denuo decernit, & præcipit.

§.5. Denique cetera omnia, & singula in eadem Constitutione suprascripta, quomodolibet expressa, constituta, & decreta, etiam in hac pecunia a Nobis, ut præfertur, nunc collocata, & recondita, & quoad præsentes nostras literas, in omnibus, & per omnia, penitus, omnino, & inviolabiliter observari, & locum habere volumus, præcipimus, & mandamus.

Successoribus contravenientibus indicit pœnas.

§.6. Si quis autem fortasse nostrorum Successorum, id quod minime credimus, huic nostræ Constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuere voluerit, aut depromptam pecuniam, ut supra sancitum est, in idem Ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum, liberum esse Successoribus, ea derogatione, & quibusvis aliis, quæ contra statuta sunt, non obstantibus, pro pecunia contra hujus Constitutionis præscriptum, sumpta ac deprompta recuperanda, tam adversus Cardinales idem consentientes, aut quoscumque eorum hæredes, quibus ab ipso Pontifice aut Cardinalibus bona, quovis titulo, vel quavis ratione obvenerint, agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros pervenerint, adipisci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in Ærarium referatur, & restituatur, eaque ipsa bona si quo modo, ut supra dictum est, a forma per Nos constituta recedi contigerit,

rit, hujusmodi obligationi, atque oneri obnoxia, & addicta esse volumus, singulis quæ his nostris literis adversari possent, vel quoquomodo obesse, penitus remotis, ac non obstantibus.

Sanctio pœnalis. §.7. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.IV. 27. Aprilis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, quinto Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno IV.

PP. subscr. & juramentum. ✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus promitto, voveo, & juro.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

CXXVI.

Ex Regest. in Secr. Brev. Revocatio licentiarum per ministros generales, aut alios superiores quorumcumque Monasteriorum Ordinis Heremitarum S. Augustini in Regnis Hispaniarum, quibuscumque fratribus dicti Ordinis possidendi redditus, ac pecunias penes se retinendi concessarum cum prohibitione, ut in posterum tales licentiæ concedantur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium. PRO suscepto munere pastoralis officii, illud præter cetera studemus, cura, & diligentia efficere, ut Religiosi in officio, & in debita observantia Regularis disciplinæ contineantur, ac pravi abusus, qui ex nimia indulgentia Superiorum suorum, aut alias irrepserunt, de medio tollantur.

Causæ revocationis, ac respective prohibitionis. §.1. Nuper siquidem ad aures nostras pervenit, nonnullos fratres Ordinis Hæremitarum S. Augustini in diversis Provinciis Regnorum Hispaniarum reperiri, qui redditus, pecuniasque possident, ac penes se retinere, & in propria commoda convertere, famulos laicos intra claustra Domorum Regularium retinere, illosque dum equitant secum adducere, habitum regularem extra loca sui Ordinis subtus gestare, in communi cum aliis fratribus non vivere, diversaque alia committere posse. Ac denique se in foro Conscientiæ ab obedientia suorum Superiorum exemptos esse, ac præmissa, & occulta alia, quæ ipsius Ordinis regularibus Institutis adversantur, eis licere præsumunt, sub prætextu, quod sint graduati in Theologia, vel publici professores, aut ex permissione Ministri generalis, seu aliorum dicti Ordinis Superiorum in maximum animarum periculum, & scandalum plurimorum.

Revocatio, ac prohibitio, de quibus in rubrica. §.2. Quibus opportune providere, Apostolica auctoritate, volentes, omnes, & quascumque licentias, permissiones, Indulta, indulgentias, exemptiones, & facultates, quarum tenores, præsentibus haberi volumus pro expressis per Ministros generales, vel Provinciales, aut alios Superiores quorumcumque Monasteriorum, sive Regularium Domorum dicti Ordinis in Hispaniarum, & aliis Regnis, Insulisque illis adiacentibus, & aliis locis Ditioni Philippi Regis subiectis, quibusvis Ordinis Monasteriorum, & Domorum hujusmodi fratribus super præmissis, vel eorum aliquo, aut alias contra dicti Ordinis regularia instituta, Constitutiones, Ordinationes, & Decreta, ac regularem dicti Ordinis observantiam ordinaria, aut alia quavis auctoritate, vel causa quomodolibet concessas, Apostolica auctoritate, tenore præsentium revocamus, cassamus, irritamus, annullamus, viribusque, & effectu carere, ac nullius roboris, vel momenti esse, neque cuique omnino suffragari posse, aut debere, etiamsi super illis a quocumque Judice, etiam Romanæ Curiæ, quavis Causa, vel occasione aliquod Decretum approbationis, etiam ex causa transumptandi emanaverit, necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus. Ac districtius inhibemus in virtute sanctæ obedientiæ modernis, & pro tempore existentibus Ministro generali, Provincialibus, ac aliis dicti Ordinis Superioribus quibuscumque quavis auctoritate fungen., ne tales licentias, permissiones, indulta, indulgentias, exemptiones, prærogativas, & facultates cuiquam quavis occasione, vel causa, aut prætextu concedere audeant, vel præsumant.

§.3. Et nihilominus universis, & singulis Monasteriorum, ac Domorum dicti Ordinis in dictis Regnis, Insulis, ac locis prædictis, totaque ipsius Philippi Regis Dominio, ut præfertur, consistentibus Provincialibus, & quibusvis aliis superioribus per præsentes committimus, & mandamus, ut hujusmodi licentiis, indultis, & aliis prædictis non obstan., fratres prædictos ad observantiam regularem omnino cogant, & compellant, perinde ac si licentiæ, indulta, & alia hujusmodi non emanassent. Ac propterea eisdem Provincialibus, & Superioribus, ac eorum unicuique contra quoscumque fratres talia illicita perpetrantes procedendi, eosque condignis pœnis juxta regularia instituta, & dictas Constitutiones Reformatorias corrigendi, & puniendi: contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita compescendi, auxiliumque brachii secularis invocandi plenam, liberam, & omnimodam facultatem concedimus, & impartimur. Exequutio ipsis Monasteriorum Superioribus demandata.

§.4. Non obstan. præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Derogatio contrariorum

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 11. Junii 1588. Pontificatus nostri Anno IV. Dat. die 11. Junii 1588. An.IV.

CXXVII.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Minorum, cum aliquarum gratiarum concessione.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

Sacræ Religionis propagationem nostris potissimum temporibus ubique vigere, ejusque fructus Domino gratissimos, & universæ Christianæ reipublicæ utilissimos, animabusque fidelium nimium salutares, quos ex personarum ibi degentium devotis, & continuis precibus, cum vitæ probitate, & sanctitate conjunctis provenire cognoscimus, accrescere semper ex animo desiderantes, quo Ecclesia hæc visibilis, quæ contra harum tenebrarum Principes, & Rectores perpetuo militari, hujus mundi nequitiis, & hostilibus insidiis facilius resistere, & mortifera tela propulsare queat, fidelium vota in id ipsum tendentia ad exauditionis gratiam libenter admittimus, illisque favorem Apostolicum impartimur, prout ipsa videntur exposcere, & Nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

Jo: Augustinus Adornus, & alii quandam Clericorum Congregationem instituerunt, regularem vitã in continuis orationibus & aliis piis operibus ducendo.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Joannis Augustini Adorni presbyteri Januen., & sociorum Nobis exhibita petitio continebat, quod ipsi pluribus abhinc annis, tamquam divino afflatu inspirati, ad Omnipotentis Dei gloriam, & animarum salutem, unam Presbyterorum, & Clericorum Regularium Congregationem instituere, ac ut cum majori animi quiete Deo servire, & illi magis adhærere possint, tria substantialia religiosæ vitæ, Paupertatis scilicet, Castitatis, & Obedientiæ vota emittere, ac sub solito, & communi habitu clericali in unum habitantes, & in communi, ac de communi viventes, necnon Deo humiliter, & devote, quantum ipse dederit, servientes, sub nostra, & Apostolicæ Sedis immediata subiectione, & speciali protectione, regularem vitam ducere, ac continuis orationibus, spiritualiumque operum exercitio, & aspera carnis maceratione, ad suarum, aliorumque Christifidelium animarum salutem, & profectum, vacare decreverunt.

Et Papæ pro approbatione supplicarunt.

§.2. Quare Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum pio desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui d. Congregationem approbat, & ab uno Preposito Generali regi jubet.

§.3. Nos igitur Joannem Augustinum, & socios prædictos, ac eorum quemlibet, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, unam Congregationem regularem Presbyterorum & Clericorum Regularium Minorum nuncupandorum, per unum Præpositum generalem, qui presbyter esse, & hac prima vice per Joannem Augustinum, & socios prædictos, vel eorum majorem partem, postquam professionem emiserint, & deinceps futuris temporibus per Capitulum generale dictæ Congregationis per majorem partem suffragiorum ad vitam eligi debeat, regendam, & gubernandam, ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum auctoritate Apostolica tenore præsentium permittimus, & indulgemus, illamque sub Petri, ac nostra, & dictæ Sedis immediata subiectione, & speciali protectione recipimus.

Statuta condendi pro ejus regimine Facultatem concedit.

§.4. Necnon eidem Congregationi, ut pro illius, ac Ecclesiarum, domorum, & personarum salubri statu, & directione, quæcumque statuta, & ordinationes rationabilia, & honesta, ac sacris Canonibus, & Conc. Trid. decretis non contraria, per Sedem Apostolicam approbanda condere, & facere; illaque pro temporum qualitate, ac prout expedire videbitur, mutare, & in totum tollere, aliaque de novo condere.

Triaque vota substantialia emittendi.

§.5. Eisdemque Joanni Augustino, & sociis, ac cuilibet ipsorum, ut tria substantialia religiosæ vitæ, ut præfertur, Paupertatis, Castitatis, & Obbedientiæ vota publice in cujuscumque Archiepiscopi, Episcopi, vel Vicarii in spiritualibus generalis manibus, conjunctim, vel divisim, tam in Urbe, quam alias ubilibet emittere, & solemniter profiteri.

Sub humili habitu ac denominatione Clericorũ Regularium in communi, & de communi vivendi.

§.6. Ac sub communi, & humili habitu pauperum Clericorum, subque denominatione, & nuncupatione Clericorum, & Presbyterorum Regularium Minorum, in communi, ac de communi viventes in locis religiosis, aut sæcularibus, prout ipsis ab illis, quorum loca ipsa erunt, concessum fuerit, seu expedire videbitur, in unum habitare.

Alios ad Religionem recipiendi.

§.7. Ac alios quoscumque sæculares clericos, & etiam laicos, qui Deo aspirante ad hujusmodi vitæ frugem, & communem vivendi modum, sese conferre voluerint, recipere, & post annum probationis ad talem trium votorum professionem in manibus ipsius Præpositi generalis, vel alterius juxta ipsius Congregationis instituta, & faciendas ordinationes, ac sacrorum Canonum, & Concilii hujusmodi dispositionem emittendam, & ad hujusmodi communem vivendi modum admittere.

Officia divina secundum usum S. R. E. celebrandi.

§.8. Ac horas canonicas, diurnas pariter, & nocturnas, necnon missas, & alia divina officia simul, & divisim, secundum usum, & morem Romanæ Ecclesiæ, & juxta Breviarium Romanum noviter compilatum, etiam in Ecclesia dicere, & recitare.

Confessiones prævia Ordinarii approbatione audiendi, & absolvendi &c.

§.9. Quodq. ipsius Congregationis Presbyteri, ab ipsius Congregationis Præposito Generali, vel alio Superiore, ac ab Ordinario loci approbati, & de licentia ipsius generalis, seu Præpositi domus, in qua pro tempore habitaverint, quorumcumque Christifidelium confessiones audire, illosque a quibusvis peccatis, excessibus, & cri-

minibus, non tamen Sedi Apostolicæ quomodolibet reservatis absolvere.

Sacramenta ministrandi. §.10. Ac quibuscumque Christifidelibus vere pænitentibus, & confessis, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, sine tamen suorum Parochorum, & jurium parochialium præjudicio, ministrare.

Domos Regulares construendi. §.11. Necnon quascumque domos regulares dictæ Congregationis pro illorum usu, & habitatione, cum Ecclesia, campanili, domibus, hortis, hortalitiis, & aliis officinis necessariis construere, & ædificare, seu construi, & ædificari facere, vel jam constructas, & ædificatas recipere libere, & licite valeant, dictasque domos ex nunc prout ex tunc, & e contra postquam constructæ, & ædificatæ, seu receptæ, ut præfertur, fuerint, in domos regulares dictæ Congregationis auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus.

Executores hujus Constitutionis deputat. §.12. Quocirca universis, & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus, aut officialibus generalibus, ac Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Congregationis Minorum hujusmodi, illiusque Præpositi, Officialium, Ministrorum, & personarum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra observari, ipsamque Congregationem Minorum, illiusque singulares personas præmissis omnibus pacifice frui, & gaudere. Non permittentes Congregationem prædictam, illiusque personas, desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat. §.13. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die primo Julii 1588., Pontificatus nostri Anno IV. D.P. An.IV. 1.Julii.

CXXVIII.

Canonizatio S. Didaci Confessoris, Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia professoris, suæque Festivitatis institutio pro die 12. Mensis Novembris quotannis celebrandæ.

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. REX Regum ante omnia sæcula Christus Dominus, qui propter perditi salutem hominis, forma servi accepta, in plenitudine temporis factus est homo, Ecclesiam suam unice dilectam, suoque pretioso sanguine acquisitam, supra Beatissimum Apostolorum Principem Petrum, cui petræ firmitatem dedit, in se ipso summo angulari lapide a Christianæ fidei primordiis ædificavit, & usque ad sæculi consumationem per omnes temporum ætates mirabiliter semper ædificat. Divinum vero admirabilis hujus ædificationis artificium, nec inflata mundi sapientia capit, nec terrena, & carnalis prudentia ullo modo assequitur, Diaboli autem astutia, & superbia contremiscit. Nimirum quemadmodum ex pauperibus, & contemptis plerumque hominibus, humili, & obscuro loco natis, nullis artibus, nulla eloquentia instructis, nullo denique humanæ potentiæ præsidio communitis, tamquam ex abiectis, & reprobatis lapidibus, tanta fiat moles, tam pulchra, tam ornata, tam fortis, tam stabilis, in tantam demum consurgat altitudinem, ut ipsæ inferorum portæ, ejus robur, ac firmamentum perhorrescant. Sed viæ Dei non sunt viæ hominum, nec cogitationes ejus sicut cogitationes eorum. Itaque non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed quæ stulta sunt mundi, elegit Deus, ut confundat fortia, & ignobilia mundi, & contemptibilia elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt, destrueret, ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus. Sic Omnipotens Deus per scandalum Crucis, & per stultitiam prædicationis salvos fecit credentes, sic ab ipsis nascentis Ecclesiæ initiis per sapientem Apostolorum infantiam, & per fortissimam Martyrum infirmitatem, Græcorum sapientiam infatuavit, & & gentium potentiam dejecit atque prostravit; sic denique per succedentes ætates brachio fortitudinis suæ deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles Sanctos suos.

S. Didacus Religionis Fratrum Minorum S. Francisci professor fuit. §.1. Hinc superiori sæculo, & patrum nostrorum memoriæ valde propinquo, ex humili familia Fratrum Minorum S. Patris Francisci humilem Beatum Didacum, in Hispania natum, non doctrina præcellentem,

tem, sed quales primi illi nostri Magistri, & Principes fuerunt, sine literis humano studio comparatis, sed idiotam, & in sancta Religionis professione laicum delegit, in quo ostenderet abundantes divitias gratiæ suæ; cujus admirabili vitæ sanctitate, & exemplo multos ad vitam salutis perduceret, & senescentem, ac pene decrepitum Mundum magis magisque coargueret, quia quod stultum est Dei, sapientius est hominibus, & quod infirmum est Dei, fortius est hominibus.

In Regnis Hispaniarum virtutibus, & miraculis claruit, quarum virtutum aliquæ recensentur.

§.2. Itaque Pater misericordiarum Deus, qui facit mirabilia magna solus, hunc servum suum parvulum, & demissum, cœlestibus donis suis adeo ornavit, tantoque Spiritus Sancti igne incendit, manumque suam ad sanitates, & signa, & prodigia, Beati Didaci meritis, cum in ejus vita, tum post mortem efficienda, tam mirifice extendit, ut is non solum apud suos in florentissimis Hispaniæ Regnis notus, & clarus esset, sed apud exteros etiam ejus nomen magna cum gloria promulgaretur. Justus enim, & misericors Dominus servos suos fideles, quos ante Mundi constitutionem elegit, & prædestinavit ad vitam, non solum in Cælo semper coronat, sed sæpe etiam in Terra, ubi fortiter, & legitime certaverunt, multo gloriæ splendore cumulat atque illustrat. Nimirum, ut præclaras illas suas promissiones persolvat. Dabo vos, inquit, nominatos, & in gloriam, & in laudem in cunctis Populis Terræ; ut se ipse in Sanctis suis mirabilem demonstret, & potentiam suam signis, & virtutibus declaret, ut propositis Sanctorum gloriosis laboribus, & meritis, qui homines fuerunt Nobis similes, circumdati infirmitate, segnitiem, & tarditatem nostram in via virtutis excitet, & frigescentem charitatem accendat; ut hæreticorum pravitatem coerceat, perversitatem confundat, dum ad sacras eorum reliquias, divina virtute ægroti curantur, Dæmones pelluntur; ut mortuos qui in Domino sunt mortui, beatos esse, & multo felicius vivere omnes intelligant. Postremo ut amici Dei multo maxime honorentur, & qui Sancti sunt apud Deum, Sancti etiam ab hominibus habeantur, ad quorum nos opem confugientes, eosque pie invocantes, eorum suffragiis adiuti cœlestem misericordiam facilius impetremus. Merito igitur Beatum Didacum laudamus, quem Deus multis, & illustribus ostendit miraculis prædicandum; de cujus beati viri vita, & rebus gestis, purissimæ fidei integritate, morum excellenti sanctitate, signorum admirabilitate pauca quædam libenter pro nostro Pastorali officio, Populo Dei proponimus, ut laudetur Deus in Sancto suo, & fidelium devotio tamquam salutari quodam, & perjucundo cibo nutriatur, omnesque Deo gratias agant, publico nostro, & hujus Sanctæ Apostolicæ Sedis testimonio, quæ a Spiritu Sancto gubernatur, & regitur, Beati Didaci sanctitatem optimo jure declaratam esse, & promulgatam.

B. Didacus in Hispania natus est.

§.3. Natus est Beatus Didacus in Hispania, in Provincia Bethica, & in Oppido, cui nomen est Sanctus Nicolaus de Portu, quod est in Diœcesi Hispalensi. Et is quidem ut fœcundus ager Cœlestis gratiæ imbre irrigatus uberes fructus cito protulit.

Adolescens apud quendã pium Sacerdotem vixit.

§.4. Nam adolescens ex medio Babylonis fugiens, hoc est, ex laqueis, & periculis sæculi, pœnitentis habitu indutus in propinquam solitariam Ecclesiam una cum pio quodam sacerdote spiritualis vitæ duce, & socio secessit; ubi novus Christi miles in hujus fallacis Mundi contemptione, & omnium humanarum rerum despicientia, in cœlestium contemplatione, in corpore edomando, & spiritui subiiciendo se assidue exercens, magna cum suorum oppidanorum ædificatione præclarum tyrocinium posuit.

Religionemque S. Francisci professus fuit.

§.5. Post aliquot vero annos, ut se arctioribus vinculis Christo adstringeret, & a Mundi tempestatibus quam longissime discederet, & sub suavi obedientiæ jugo, Deo securius, & fructuosius serviret, in portum Seraphicæ S. Francisci Religionis confugit, eamque prope Cordubam in Conventu de Arrixafa, ut vocant, quem Fratres Minores, qui nunc de Observantia nominantur, incolunt, verbis expressis est professus. Hic jam Athleta Christi amplissimum virtutum stadium ingressus, tamquam obliviscens, quæ retro erant, & ad ea, quæ sunt priora, se extendens, cœpit omni contentione corporis, & spiritus persequi, divina gratia suffragante bravium supernæ vocationis. Summa cura, & diligentia in Regulæ observatione versabatur, quam in omni vita sancte adeo inviolateque servavit, ut ipse in cunctis Religiosis functionibus, & officiis, vivens quædam, & expressa regula esse videretur.

Humilis, & obediens admodum fuit.

§.6. In primis vero, quia sapientissimus Architectus Spiritus Sanctus, sublime regularis perfectionis ædificium in eo extruebat, altissimum humilitatis fundamentum jecit, & ut prudens ille ædificator in Evangelio laudatus, fodit in altum, & ædificavit domum super petram: nihil sibi tribuens, nulli se anteponens, quo plura a Deo accipiebat, eo demissius se gerens. Itaque nullæ tentationum procellæ, nulli superbiæ, & inanis gloriæ venti, nullæ diaboli machinationes domum illam tam egregie fundatam movere, aut labefactare potuerunt. Superiorum, & Prælatorum mandata, & jussa, tanta obedientia, tantaque alacritate exequebatur, ac si Deum in eis loquentem audivisset. Sanctam paupertatem Domini sui sponsam carissimam, quam diligentissime custodiebat, omnia arbitratus ut stercora, ut Christum lucrifaceret. Cumque Satanæ astutias non ignoraret, sed optime intelligeret infensissimum humani generis adversarium, tamquam Leonem rabidum, & rugientem, dies noctesque circuire, ut Christi oviculas dilaceret, ac devoret, numquam otio, aut torpori se dabat, sed stabat succintus lumbos suos in veritate, indutus loricam justitiæ, galea salutis assumpta, & scuto fidei arrepto, in quo

quæ omnia posset ignita nequissimi hostis tela extinguere.

Jejuniis & flagellis corpus suum castigabat.

§.7. Corpus igitur, & carnem suam illecebram peccati labore, jejuniis fere continuis, & flagellis castigabat, & in servitutem redigebat, præcipue vero ad excelsam illam Arcem confugiebat, qua nulla fortior, nulla munitior, hoc est ad Sanctæ Orationis præsidium; cujus alis in Cælum frequenter sublatus, terrenorum oblitus, suavissimo Dei colloquio fruebatur.

De rebus divinis licet rudis esset mirifice loquebatur.

§.8. In ea igitur schola divinitus eruditus vir alioquin plane rudis, & literarum minime sciens, admirandum in modum de rebus divinis loquebatur, sensusque mirificos proferebat, ita ut viri eruditissimi, qui in Sacræ Theologiæ studiis ætatem contriverant, summopere obstupescerent; illudque memoriæ traditum est, & gravi testimonio comprobatum, doctos, & pios viros cum abstrusas, & perdifficiles quæstiones, ad res divinas, animarumque salutem pertinentes cum eo familiariter communicarent, id ab homine literarum experte cumulate didicisse, quod in celeberrimis Academiis a magnis Doctoribus addiscere nequiverant.

Orationi incumbebat.

§.9. Ille præterea Orationis fructus erat uberrimus, quod jam in benedictionibus dulcedinis præventus, & calicem illum præclarum, qui cor inebriat, delibans, ardentis charitatis igne, erga Deum, & proximos toto pectore æstuabat; quare bonorum omnium auctorem Deum, & Beatissimam Dei Genitricem semper Virginem humani generis Advocatam, quam summa devotione semper coluit, non pro se solo, sed pro omnibus hominibus, & præsertim pro Peccatorum emendatione continenter, vehementissimeque orabat.

Pauperes amabat.

§.10. Pauperes vero Jesu Christi tanto affectu diligebat, tantaque erga eos misericordia commovebatur, ut omni studio, quantum ei licebat, eorum inopiam, & calamitates sublevare sedulo procuraret; quod si interdum præstare non posset, vim lacrymarum profundebat, eosque verbis amantissimis consolabatur.

Ægrotis Fratribus ministrabat, & serviebat.

§.11. Ægrotos Fratres omnibus charitatis officiis prosequebatur, assistere ad lectum, cibum ministrare, vigilare totas noctes, perferre omnes molestias, tanta patientia, tanta humilitate, ut quorumdam purulentas plagas, non solum medicamentis curare, sed lingua quoque eas lambere, & abstergere non abhorreret; quo in genere eximia servi Dei charitas Romæ aliquando in Cœnobio Fratrum suorum, quod est ad Aram Cœli, insigniter eluxit. Nam Anno quinquagesimo superioris sæculi, cum piæ memoriæ Nicolaus Papa V. Prædecessor noster sacrum Jubilæum de more celebraret, Romam venit Beatus Didacus, ut salutarem Indulgentiam consequeretur, & Beatorum Apostolorum Sepulchra, ceterorumque Sanctorum Martyrum illustres memorias religiose veneraretur; magna erat annonæ inopia, gravibus, & periculosis morbis Urbs laborabat, cum B. Didacus ægrotis curandis, quorum ingens erat numerus, a Guardiano, seu Cœnobii Præfecto, qui jam ejus Sanctitatem degustaverat, est præpositus; cujus officii munus, tam fideliter feliciterque administravit, ut in publicis angustiis omnia apud pauperes Christi abundarent, omnesque in servo Dei, & copiosum charitatis spiritum, & singularem illius apud Deum gratiam agnoscerent.

Charitas in eo maxima erat.

§.12. Nec sane mirandum est, Virum Dei membris Christi Fratribus suis, in quibus Christus ipse ęgrotabat, tanto charitatis studio inservisse, tam impigre ministrasse, qui eo jam perfectionis progressus erat, ut charitatem illam, quo nemo majorem habet, sponso animæ suæ præstare, & persolvere concupisceret, & pro Christi nomine, & confessione, vitam, & Sanguinem profundere desideraret. Ea nimirum est perfecti amoris vis, & natura, ut non facile conquiescat, sed majora semper, & maxima appetat, & moliatur, semperque actuosus, & operosus sit. Itaque cum aliquando ad Insulas Canarias missus esset, ut Guardiani officio in illo Fratrum Minorum Conventu fungeretur, servus Christi, cui vivere Christus erat, & mori lucrum, cœpit Martyrii desiderio vehementer flagrare. Erat in eo, non solum columbæ simplicitas, sed, & serpentis prudentia; quare multa cum vigilantia, & regularis disciplinæ observantia vir Dei in sua custodia excubabat in omni sanctitate, & justitia forma factus pusilli gregis sui, & Fidelium Insulanorum, quibus bonus odor Christi erat ad vitam, ita ut frequentes eum adirent, ex ejusque spiritualibus colloquiis miram caperent consolationem, & voluptatem.

Infideles multos ex Canariensibus ad fidem perduxit.

§.13. Magnam vero exercendæ charitatis segetem in Insulis illis nactus, simulque consequendi Martyrii spe incitatus, multos ex Canariensibus Infideles, & impuris adhuc Idolorum superstitionibus addictos, verbo, exemplo, orationibus ad Christi fidem perduxit, quo in munere dum strenue versaretur, multa illi pericula in ea Canaria, quæ magna appellatur, Diaboli invidia conflavit, sæpe in capitis, & vitæ discrimen venit, ut sese jam Martyrii palmam potiturum speraret; sed Deo aliter disponente, non Martyrio animus, & voluntas, sed voluntati Martyrium defuit, & certe gloria non defuit, cum præclare a Beato Martyre Cipriano scriptum sit, ad coronam Dei promerendam ipsius testimonium solum sufficere, qui judicaturus est, qui arcana rerum scrutatur, & cordis intuetur occulta. Ergo, & purpuream de passione coronam aliquo modo accepit, & multas de bonis operibus candidas reportavit, reservatus a Deo ut multos Christo lucrifaceret.

Miraculis quorum aliqua hic referuntur dum vixit, emicuit.

§.14. Jam enim in universa Hispania clarissimum erat Beati Didaci nomen, magnamque apud omnes, & venerationem, & admirationem habebat, & tamquam Angelum quemdam in Terris agentem sic eum homines intuebantur; nihil illo lenius, nihil

hil mansuetius, lac, & mel sub lingua ejus, & cor ejus mundum, & simplex Christiana dulcedine redundabat: omnia in bonam partem accipere, de nemine male judicare, nullum adversus aliquem verbum acerbius immittere. Si quem vero contra legem Dei, & regularem disciplinam peccantem animadverteret, zelo Dei incensus libere obiurgabat, nulla tamen in re gloriam suam, sed Dei honorem, & fraternam utilitatem quærebat. Signis etiam, & Miraculis viventem servum suum illustravit Deus, ejusque excellentem fidem rebus mirabilibus afficiendis multipliciter patefecit. Elucebat in eo singularis gratia curationum, itaut undique ad eum ejus rei causa quamplurimi confluerent; ille vero fide, quæ per Dei dilectionem mirifica operatur, in Domino roboratus, cum digitum in lampadem, quæ ante Sacram Beatissimæ Virginis Imaginem collucebat, demisisset, ex ejus oleo ægrotos signo Crucis obsignatos perungebat, multorumque varios languores, & morbos ejusdem Crucis virtute, in qua sola gloriabatur, mirabiliter sanabat. Accidit aliquando, ut e cœnobio, in quo erat, ad oppidum S. Lucæ de Barameda proficisceretur, Fratre uno comite; cumque nullis cibariis acceptis jam sumendi cibi tempus advenisset, & ex itinere defessi essent, nec in proximo vico quidquam, quo ex aliena misericordia reficerentur, Deo ita disponente, reperire potuissent, ad comitem sereno vultu conversus Beatus Didacus. Eja, inquit, Frater in Domino confidamus, ipse Nos pascet: cum iter strenue prosequerentur, ecce in perampla planitie candidam mappam inter herbas prope viam positam vident, propiusque accedentes album panem, pisces recentes coctos, & vini vasculum inveniunt; insistunt servi Dei, & in latissimo campo unde in omnes partes liber erat prospectus, omnia oculis perlustrantes circumspiciunt, siquis forte eo in loco prandium reliquisset; denique id quod erat rati, ad mensam sibi a Deo in deserto paratam veri Israelitæ accumbunt, ac cibo, & potione, siti, fameque depulsa, quod superfuit ibidem liquerunt, Deo Patri misericordiarum gratias agentes, qui Servis suis in eo sperantibus escam dederat in tempore opportuno. Quid, illud quod Hispali gestum est, quam magnæ Fidei est argumentum? Nam cum septennis puer, qui a matre vapulare solitus erat, in furno, in quem ejus iracundiam fugiens se abdiderat obdormisset, & furno ab ignara matre succenso expergefactus clamaret, vir Dei exanimatam matrem, ejulatu omnia complentem, nec quo se verteret scientem, ad majorem Ecclesiam ire, ibique matrem misericordiarum devote orare jussit, ipsa te, inquit, o mulier adiuvabit; cum illa, quasi Dei Nuncium audivisset, pergeret, ipse ad furnum accedens puerum ex maximo periculo extractum paulo post ad idem templum adduxit, matrique suæ salvum, & incolumen reddidit. Ceterum cum justus Judex Deus Athletam suum tot victoriis illustrem carne, Mundo, Diabolo per Dei gratiam devicto, corona Justitiæ, quæ illi ab omni æternitate reposita erat, coronare decrevisset, servumque multiplicatis talentis industrium, & in pauca fidelem supra multa constituere, & in gaudium vellet Domini sui introducere, Beatus Didacus in senectute bona, plenus dierum, & operum bonorum in Conventu Complutensi, in quo annos complures est commoratus, in supremum morbum incidit, in quo incredibilis patientiæ exemplum præbuit. Quadam autem nocte extra se raptus, sensu omni, & vitali motu amisso, ita ut a Medico, & qui adstabant Fratribus, mortuus plane crederetur, tandem soluta estasi, ter aut quater hæc verba locutus est: O quales flores habet Paradisus. In profundæ vero humilitatis statione, usque ad extremum vitæ spiritum servanda, ita firmus manebat, ita nusquam de suo loco decedebat, ut cum Fratres singuli ab eo peterent, ut pro ipsis oraret, ipse contra, se eorum orationibus vehementer commendabat, ut ipsis pro eo Deum orantibus, bonorum operum fructus, quem illi in Sanctæ Religionis Observantia cumulaverant, sibi quoque a Deo communicaretur, atque ita misericordiam impetraret.

S. Didacus in amplexu Crucis, quam maxime diligebat, & in corde, & corpore semper gestaverat, die 12. Novembris 1463. in Domino obdormivit cantato Hymno, *Dulce lignum, &c.*

§.15. Postremo cum se jam moriturum intelligeret, comitis illius, & adiutricis fidelissimæ, quæ illum in hujus vitæ peregrinatione numquam deserverat, hoc est sanctæ paupertatis, supremo vitæ die non oblitus, sed in ejus intimo sinu, quam maxime fieri posset, spiritum emittere cupiens, convocatis fratribus, eos obnixe rogavit, ut sibi vestem obsoletam, & laceram, habitumque omnium vilissimum, in quo moreretur, concederent; quo impetrato, multis profusis lacrymis, ab his qui adstabant, offensionum atque erratorum veniam postulavit; quibus copiose collacrymantibus, ipse Cruce lignea quam ad caput habebat, arrepta, eamque amplexus, & osculatus, utroque brachio in altum fortiter sublato (cum tamen alterum gravi apostemate tumens, ac debilitatum antea movere non potuisset) oculisque in vitale signum defixis, verba illa ex sacro Hymno magno affectu, magnoque pietatis spiritu pronunciavit. Dulce lignum, dulces clavos, dulcia ferens pondera, quæ sola fuisti digna portare Regem Cœlorum, & Dominum; quæ cum dixisset, in ipso salutiferæ Crucis complexu, quam unice dilexerat, quam in corde, & corpore semper gestaverat, in qua Christo confixus, & mundo crucifixus fuerat, animam efflavit, & in Domino obdormivit, pridie Idus Novembris, Anno Domini 1463.

Miraculis etiam multis, quorum aliqua hic recensentur, post obitum illustris fuit.

§.16. Ad ejus corpus (Beati Didaci morte audita) magni undique concursus facti, illud devote omnes contingere, amictus particulas præscindere, capillos devotionis causa evellere, demum Christiano ritu corpus honorifice humatum est. Hic jam statim Deus mortui servi sui, cui in vita coopta-

cooperatus fuerat, eximiam sanctitatem signis sequentibus comprobavit. Nam corpus, quod jam quatriduo humi sepultum fuerat, iterum non absque miraculi interventu, effossum, non solum integrum, incorruptumque apparuit, sed cum per multos menses, ut pio studio satisfieret, & Civium, & aliorum, qui ex diversis partibus accurrebant, insepultum jacuisset, non computruit, nullum tetrum odorem emisit. Immo vero corpus illud, quod vivens Spiritus Sancti templum fuerat, odorem suavissimum afflabat, quo omnes mirifice recreabantur, qui quidem & in hodiernum usque diem ex ejus sepulchro suaviter & jucunde spirans a plerisque sæpe sentitur. Illud quoque in Beati Viri mortuo corpore mirum accessit, quod ejus membra & artus, vitali calore destituti non obriguerunt, nec duri aut rigidi sunt effecti, ut cadaverum solent, sed molles erant, & flexibiles quocumque verterentur. Quocirca laudanda est pietas, & magnificentia claræ memoriæ Henrici IV. Castellæ Regis, qui una cum filia periculose ægrotans, & Beati Didaci precibus sanitate impetrata, nobile sacellum grati animi sui monumentum extruxit, ibique in Arca ferreis laminis diligenter communita Beati Didaci corpus decenter recondi jussit. Ad quod quidem sacellum, ut constat, non solum Complutenses Cives, sed vicini, & remotiores Populi, atque ex omni fere Hispania fideles tanta devotione confluunt, tam multi Beati illius Viri opem apud Deum implorant, tot ibi vigiliæ fiunt, tot sacrificia in eodem ejus Sacello celebrantur, tam multa, & illustria dona voti reddendi gratia offeruntur, ut hæc de Beati Didaci sanctitate non exigui temporis tamquam rumoris aura, sed per annos centum viginti, & amplius constans, & perpetua fama & opinio, tantusque illorum fidelium, omnium generum, omnium ordinum consensus magni profecto, & illustris testimonii loco habendus sit ad Beati Didaci sanctimoniam comprobandam. Verumtamen multis quoque post obitum miraculis Vir commemorabili sanctitate præditus claruit. Nam in actis transmissis centum fere, & triginta leguntur, Deo, qui glorificatur in Concilio Sanctorum, signis, & prodigiis testante, servum suum non solum morum, sed etiam signorum virtute, nec operibus modo pietatis in vita, sed etiam miraculorum luce post mortem, clarum, & venerabilem esse. Duron Oppidum est in Hispania, in Diœcesi Seguntina, ex eo Catherina Martini filia, virgo annos duodecim nata, cum ante aliquot menses subita vi morbi surda, & muta evasisset, brachiis item pedibusque paralysi dissolutis incedere nequiret, ad Beati Didaci sacellum delata, cum ibi pervigilaret, ejus tacta manu, & in crucis formam consignata, illico & aurium sensum, & loquendi facultatem recepit; membrorumque usu restituto, totoque corpore confirmato, libere qua libuit, incessit, laudans & benedicens Deum. Adolescens quidam erat annorum fere viginti, Didacus de Lorca appellatus, filius Petri Gonzales viri nobilis, qui Deo permittente, ab immundo spiritu annos complures vexabatur miserandum in modum, ita ut sæpius interdum in die arreptus, & ad terram allisus, horribiles corporis gestus ageret, & veluti mortuus relinqueretur, hic se Beato Didaco humiliter commendans, & in ejus Sacello aliquandiu invigilans a miserabili vexatione omnino est liberatus. Cum Catherina Bartholomæi Sanchez uxor, expleto ad pariendum tempore, parere non posset, fœtus enim in utero transversus alterum tantummodo pedem eduxerat, materque misera ab aurora ad vesperam in eo cruciatu permanens in summo vitæ discrimine versaretur, & plane morti propinqua esset, socrus ejus Maria Garzia uxor Jo: Garziæ incolæ Oppidi de Ambroz Beati Viri in maximis angustiis recordata, ad ejus opem confugit, itaque frustum amictus Beati Didaci, parumque pulveris e sepulchro supra parturientem nurum imposuit, quæ subito mortuum fœtum edidit, ipsa salva. Mansit autem mortua puellula aliquot horarum spatio, sed ejusdem Avia Maria jam semel Beati Viri opem in matre experta, eum pro neptis vita tanto fidentius orare non dubitavit, quod cum devote fecisset, alterum etiam beneficium impetravit, & puella sacro baptismi fonte abluta, & geminæ vitæ munere a Deo donata diu postea supervixit. Illud autem quod in Maria della Peñuela Petri Hernandez Complutensis filia, Dei virtute, per merita Beati Didaci mirifice effectum est, notum & valde pervulgatum in Hispania, multique, qui meminerint, supersunt. Invaserat virginem horribilis & deformissima paralysis, tanta nervorum dissolutione, & membrorum laxatione, brachiis, cruribusque distortis, totoque corpore convulso, ut non jam mulier, sed monstrum esset, & Medici se nihil unquam tale vidisse profiterentur, accedebant febres vehementes, & capitis dolores peracres, & assidui, quibus misera gravissime afflictabatur, ea igitur ad Beati Didaci corpus delata, cum in ejus intercessione, & Dei misericordia confideret, & suppliciter oraret, voti compos, ab omni illa membrorum distortione, & depravatione, omnique corporis infirmitate est liberata, quæ tanti accepti beneficii non ingrata Deo virginitatem suam vovit, & sacrarum Virginum Collegio adjuncta, in Monasterio S. Joannis, quod a pœnitentia nominatur, sancte, & religiose vitam duxit. Sed quod in Principe Carolo charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici primogenito filio divinitus actum est, magnam apud omnes famæ celebritatem habet. Ægrotabat Compluti adolescens Princeps Anno humanæ salutis millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, qui cum e scalis decidisset, gravissimum ex eo casu, & prolapsione in capite vulnus acceperat, omnia re-

remedia, omnes curationes adhibitæ, quæ humana industria præstari poterant, ut in tanto Principe par erat; sed cum nihil humanum proficeret, morbusque magis semper ingravesceret, jamque ejus gravitati natura succumberet, Medici, Principis salute prorsus desperata, certam imminentis mortis horam præfiniunt, idque Regi patri, ne tam acerbo spectaculo interesset, denunciant. Cum igitur omnis humani adjumenti spes defecisset, ad divinum, quod unum reliquum erat, præsidium confugiunt. Itaque devotionis ardore succensi a fratribus suis Beati Didaci corpus decenter, & religiose in Principis cubiculum afferri curant, post annos fere centum integrum, & incorruptum; quod cum Princeps Beati Viri patrocinio se commendans devote tetigisset, eo inde amoto, vidit in somni quiete Beatum Didacum ante lectum stantem, & Crucem arundineam manu gerentem, seque admonentem bono animo ut esset, & in Deo confideret, fore enim ut ex ea ægrotatione sanus fieret. Quare eo potissimum tempore, quo Medici Principem moriturum prædixerant, non solum melius habere cœpit, sed paulo post ex omni illo vitæ discrimine divinis, ac supra naturam adjumentis tam mirabiliter est ereptus, ut digitum Dei per merita Beati Didaci ibi adfuisse omnes intelligerent. Sed præter ceteros Princeps ipse, & Philippus pater, incredibili lætitia tamquam redivivi filii affectus, id agnoscere, & Deum glorificando palam profiteri.

Rex Hispaniarum Philippus una cũ Carolo filio, & tota Hispania, apud Piũ IV. institit, pro ipsius B. Didaci in Sãctorum numerum relatione.

§.17. Itaque pius Rex cum carissimi, & primogeniti filii vitam, summa Dei clementia, per merita, & preces Beati Didaci ferret acceptam, cuperetque quacumque ratione posset gratiam aliquam Deo in Sancto suo referre, anno insequenti ad fel. recordat. Pium Quartum Prædecessorem nostrum, una cum Principe filio, & cuncta fere Hispania literas dedit, quibus ab eo suppliciter petebat, ut pro sua, & Sanctæ hujus Apostolicæ Sedis summa auctoritate Beatum Didacum tam excellenti sanctitate virum, & tanta miraculorum claritate illustrem, in Sanctorum numerum referre vellet, atque ab universa Ecclesia pro Sancto venerandum esse statueret.

Pius IV. huic negocio quinque Card. deputavit, & res agi cœpta fuit.

§.18. Tam devotis, iteratisque Catholici Regis, aliorumque postulationibus permotus idem Pius Prædecessor, de iis in consistorio suo secreto referri jussit, & quinque Cardinales, consilio, & doctrina præstantes delegit, qui ejusmodi permagni momenti negocio præessent; inter quos unus fuit Cardinalis Alexandrinus, cujus memoria in benedictione est, qui postea Pontifex factus, Pius ejus nominis Quintus est appellatus. Res suo ordine agi cæpta est sub Pio Quinto literis in Hispaniam transmissis, ad testes ex formula examinandos, actaque rite conficienda.

Idem Rex apud Pium V. & Greg. XIII. pro hujus rei expeditione institit, & etiã apud hunc Pontificem, per ejus Oratorem supplicari curavit.

§.19. Cumque ipse Pius Quartus e vita migrasset, non destitit idem Philippus Quintum, & Gregorium Decimumtertium itidem Prædecessores nostros sedulo instare; sed Deo ita disponente, quamvis pleraque superioribus annis sint acta, res tamen ipsa perfici sub illis Pontificibus, atque absolvi non potuit. Cum primum igitur humilitas nostra, non nostris meritis, sed divinæ clementiæ abundantia, in excelsa Apostolicæ solicitudinis specula his difficillimis temporibus est constituta, statim idem Philippus Rex nulla ex parte restincto, aut refrigerato fidei suæ zelo, Nobis per dilectum filium nobilem virum Henricum de Guzman Comitem de Olivares, suum apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem magnopere supplicandum curavit, ut posteaquam ea fere omnia, quæ ad acta, & processum Beati Didaci pertinebant, ex hujus sanctæ Sedis præscripto confecta erant, Nos quibus universalis Ecclesiæ cura esset credita, & ad quos solos ejus rei judicium pertineret, tam pio, & tam ab ejus Majestate, totaque Hispania exoptato operi, quod est de eodem Beato Didaco Sanctorum Catalogo adscribendo, supremam manum imponere vellemus.

Hic igitur Pontifex pro tanti negocii absolutione, diligentissime omnia desuper agenda, agi voluit, & imprimis processus duobus Auditoribus Palatii Apostolici examinan. mandavit, illique relationum, & eorum sententiam eidẽ scripto tradiderunt.

§.20. Et Nos quidem Regis ipsius religiosum studium, & perseverantem hac in re sedulitatem commendantes, cupiebamus ejus piæ petitioni, quantum cum Domino liceret, satisfacere; tamen pro nostro pastoralis muneris officio statuebamus, in re tam gravi nulla præpropera festinatione utendum, sed omnia ex ecclesiastica disciplina, ex majorum nostrorum saluberrimis institutis, ex Apostolicæ Sedis circumspectione, diligentissime agenda esse; itaque duobus antiquioribus causarum Palatii nostri Auditoribus, doctrina, & rerum usu præstantibus, ipsis fere primis Pontificatus nostri diebus mandavimus, ut acta omnia, totumque processum summa cum diligentia perlegerent, & examinarent; quo illi in munere menses complures sedulo, accurateque versati, copiosam relationem omnium, suamque sententiam Nobis scripto tradiderunt. Cum autem Cardinales omnes ab eodem Pio Quinto huic negocio olim præpositi, viam essent universæ carnis ingressi.

Et postea octo Card. deputavit, ad acta de B. Didaci vita, moribus, & miraculis, ac prædictorum Auditorum relatione expendenda.

§.21. Nos primo anni superioris mense, in Consistorio nostro secreto alios in eorum locum suffecimus, pietate, prudentia, eruditione, fide Nobis probatos, adhuc autem, & numero plures prioribus, ut in gravi causa prudenti multorum gravium virorum judicio adhibito, cuncta exquisitius discuterentur. Hi vero fuere more majorum, ex tribus Ordinibus delecti venerabiles fratres Episcopi Alexander Ostiensis Farnesius, Marcus Antonius Prænestinus Columna, & dilecti filii nostri Frater Michael Sanctæ Mariæ super Minervam Alexandrinus, Julius Antonius Sancti Bartholomæi in Insula S. Severinæ, Antonius SS. Joannis, & Pauli Carafa, Frater Costantius S. Petri in Monte Aureo titulorum presbyteri Sarnanus, Ferdinandus S. Mariæ in Via lata de Medicis, & Hieronymus S. Mariæ in Cosmedin Diaconi Matthejus nuncupati, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, quibus commisimus, ut pro rei gravitate, pro-

que

que ea, quæ Deo cordium scrutatori, & Nobis quoque in ejusmodi publico munere obeundo a primariis Ecclesiæ membris fidelitas, & diligentia deberetur, acta de fidei integritate, vita, moribus, & miraculis Beati Didaci, & Auditorum nostrorum relationem, quanta maxime fieri posset diligentia, inspicerent, & expenderent, atque ad Nos opportuno tempore referrent, ut divina Spiritus Sancti gratia illustrante, de ipsorum, & certorum fratrum nostrorum consilio, quæ Dei gloriæ, qui justitia, & veritas est, consentanea forent, deliberare possemus.

Præfati Cardinales, quibusdam peritissimis viris in consilium desuper adhibitis, singula examinarunt, & in Secreto Consistorio, omnibus relatis, votum omnes pro Canonizatione dederunt.

§. 22. Multis igitur elapsis mensibus cum interea Cardinales ipsi frequenter congregarentur, acta, processus, rerum gestarum seriem, testes, singula denique ad sacrorum Canonum præscriptum, mature, & accurate considerarent, examinarent, atque inter se conferrent, viros etiam sacræ Theologiæ, & Pontificii juris scientia peritissimos in consilium adhiberent, cum jam omnia parata esse intelligeremus, secretum Consistorium de more convocari jussimus, in quo venerabilis frater noster Marcus Antonius Episcopus Cardinalis Prænestinus, suo, & Collegarum, qui ibidem assidebant, nomine, gravi, & accommodata oratione de omnibus fideliter Nobis retulit, quibus explicatis ad extremum dixit, quandoquidem Beati Didaci fidei integritas, egregiæ virtutes, præclara, & insignia miracula optime essent comprobata, se, & Collegas suos unanimes in eam sententiam venisse, si ita Nobis videretur, ulterius Nos progredi, & Beatum illum virum in Sanctorum numero posse adscribere, quorum cum sententia etiam ceteri Fratres nostri Cardinales, cum a singulis graves sententiæ dictæ essent, ad unum omnes consenserunt.

Publicũ Consistorium indixit, in quo Arigonius Advocatus Consistorialis habuit Orationem, de gestis & Miraculis B. Didaci, & denique Catholici Regis, & totius Hispaniæ nomine supplicavit eidem Pontif. ut eumdem B. Didacum in SS. numerum referre vellet, & ipse mandavit Card. & Episcopis, ut omnia adhúc causam pertinentia, diligentissime perpenderent.

§. 23. Quæ cum audiremus gaudens erat cor nostrum in Domino, quod beati servi sui gloriam quotidie magis patefaceret, omniaque ipso benedicente tam feliciter procederent. Quare in tam sancto pioque opere nihil omnino necessariæ diligentiæ prætermittentes, ex more institutoque majorum decrevimus, ut ad ulteriora procederetur, ac diebus aliquot interpositis, publicum Consistorium indiximus, in quo præter Cardinales etiam Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati omnes, ac familiares nostri de more interfuerunt. In eo vero dilectus filius Pompejus Arigonius Romanæ Aulæ nostræ Consistorialis Advocatus disertam orationem habuit de vitæ sanctitate, rebus gestis, & miraculis Beati Didaci, & denique Catholici Regis, totiusque Hispaniæ nomine, ut eumdem Beatum Didacum tantis meritis illustrem sanctorum numero aggregaremus, Nobis humiliter supplicavit. Gaudemus etiam hoc loco in Domino, in cujus manu cor Regis est, & quocumque voluerit inclinat illud. Etenim plane videbamus, non sine divino instinctu fieri, quod Catholicus Rex, cui multorum Regnorum gravissima administratio a Deo est tradita, quique tot curarum onere premitur, tanto ardore in hoc Beati Didaci negocio absolvendo versaretur, ut in magnis temporum difficultatibus, se suaque Regna apud Deum novi patroni suffragiis, & pie, & prudenter communiret. Quare respondimus Philippo Regi Catholico de Beato Didaco, nostra, & Apostolicæ Sedis auctoritate in Sanctis adscribendo, tam diuturnam, & perseverantem postulationem dignam esse singulari ejus pietate, dignam perpetuo Catholicæ Religionis propagandæ studio, lætari Nos, & Deo gratias agere, quod Beatos Servos suos, quos in cœlis coronat, a nostra quoque tenuitate in terra honorari velit, eosque Nobis ad auxilium, & exemplum proponat. Et Nos quidem ad pium ejus desiderium explendum propensiores esse, facere tamen rei gravissimæ magnitudinem, ut de Regia petitione adhuc cum fratribus nostris Cardinalibus, & Episcopis, etiam atque etiam deliberandum censeremus, quare eosdem fratres hortati sumus, ut omnia, quæ ad hanc causam pertinerent, diligentissime considerarent, quodque Nos ipsi jam pridem faciebamus, Deum magnopere orarent, ut corda nostra suo lumine collustraret, totamque hanc actionem ad sui gloriam, & Ecclesiæ utilitatem disponeret, & dirigeret.

Deinde aliud Consistorium secretum indixit, & multaquæ ad negocium pertinebant pernarravit, & Cardinales, Patriarchæ, Archiepisc. & Episc. astantes dixerunt B. Didacum in SS. numerum adscribendum esse.

§. 24. Hæc cum essent acta, alterum item Consistorium secretum indiximus, in eoque etiam Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos in Romana Curia præsentes, Notarios quoque, qui ex numero dicuntur, & Rotæ Auditores interesse jussimus, Tum Nos ipsi de sacrosancte hujus Apostolicæ Sedis, in qua Dei providentia sedemus, auctoritate, & potestate, denique Spiritus Sancti singulari patrocinio, atque infallibili assistentia a Deo in omnibus verbis suis fideli promissa, usque ad consumationem sæculi perpetuo affutura, quibus gubernatur, ea diximus, quæ causæ, & temporis ratio potissimum requirere videbantur. Demum a Fratribus nostris petivimus, ut quod alias statutum esset, ut ad ulteriora in hoc negocio procederetur, nunc præcise, & expresse dicerent, an ex iis actis, quæ ipsi viderant, & audiverant, Beatus Didacus esset canonizandus. Igitur a S. R. E. Cardinalibus primum, deinde a Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, pie, graviter, & erudite sententiis dictis, omnes unanimes id ipsum sentientes, dixerunt sibi videri ex iis, quæ mature ipsi hac de re viderant, & audiverant, Beatum Didacum a Nobis merito inter Sanctos esse adscribendum.

Pontif. igitur diem Canonizationis pro die 2. mensis Julii Constituit.

§. 25. Deo autem, qui in domo sua fratres in unum habitare facit, gratias de tanta fratrum nostrorum consensione, quodque ad servum, & amicum suum, quantum Nobis licet, honorandum corda nostra impelleret, & illustraret, cum per ejus gratiam hucusque omnia rite atque ordine jam acta essent, quod reliquum erat, diem Canonizationis præstituimus ad Sextum nonas Iulii, quo die memoria Visitationis Beatæ semper Virginis ad sanctam Elisabeth pie ab Ec-

Ecclesia recolitur, ut ejusdem humani generis Advocatæ patrocinio, tandem pium hoc opus prospere, & salutariter a Nobis absolveretur.

Hortaturque Fratres ad divinum desuper auxilium invocandum.

§.26. Fratres interea nostros hortati sumus, ut intermedio tempore una Nobiscum precibus, eleemosynis, quas Nos & libentur & pie erogavimus, quemadmodum & Regis nomine ab ipsius Oratore factum fuit) jejuniis, sacrificiis Dei auxilium invocare non cessarent.

Ea die Pontifex, cum solito apparatu ad Basilicam S. Petri processit, & oravit.

§.27. Is igitur festus Visitationis dies, idest hodiernus cum advenisset, Nos & fratres nostri Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi sacris vestibus induti, inchoato per Nos ipsos in nostra Pontificia Capella Hymno, Ave maris stella, Cantorumque Choro prosequente, ut ipsa, quæ mater est gratiæ, Nobis præiret & præluceret, ceteris etiam Romanæ Curiæ Prælatis, & Officialibus, familiaribusque nostris, ac universo regulari, & sæculari Clero, longo, devotoque ordine progredientibus, omnes simul accensos cereos in manibus gestantes in ejus honorem, qui est lux vera, gloria & splendor Sanctorum, e Palatio nostro Apostolico solemniter processimus ad antiquissimam, & religiosissimam Basilicam Principis Apostolorum, in cujus medio peramplum suggestum Regio sumptu extructum erat, paratumque Altare ad sacram Pontificalem Missam celebrandam, totaque templi facies in communi Ecclesiæ lætitia hilaris, & Pontificio apparatu decenter ornata, omniaque spiritualibus canticis personabant, funalia & faces circumquaque ardebant, & Vexilla appensa, in quibus Beati Viri Imago expressa erat, qui corpore erecto depictus, dextera manu coronam Beatissimæ Dei Genitricis, finistra Crucem invictissimam gerit, & intuetur, cujus nimirum auxilio hostes teterrimos Carnem, Mundum, & Diabolum superavit. Hic Nos in maxima fidelis Populi, totiusque adstantis Cleri frequentia, cœlestis illius, & triumphantis Hierusalem effigiem quamdam Nobis ante oculos proponentes, & quantum in hac lacrymarum valle licet, intuentes, conscensis gradibus, in suggestu ante Altare oravimus, mox in sublimi Apostolico Throno considentes, fratres nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Episcopos omnes sacris vestibus ornatos, & paratos, Nobis obedientiam de more præstantes excepimus.

Et iterum ad instantiã Regis requisitus B. Didacum Sanctum pronunciavit, & Canonizavit.

§.28. Tum dilectus filius noster Petrus tituli S. Hieronymi Illiricorum Presbyter Cardinalis Deza Hispanus, Catholici Regis Philippi, totiusque Hispaniæ nomine semel, iterum, & tertio suppliciter, & instantissime a Nobis petiit, ut Beatum Didacum in Sanctorum numerum adscriberemus, Nosque ad singulas ejus petitiones, Regis pietate, & Beati Viri meritis collaudatis, semper tamen per distincta intervalla, nostras totiusque Cleri, & Populi orationes, Litanias, & sacros Hymnos interposuimus. Demum cum jam nihil omnino ex his, quæ a majoribus, pie sancteque sunt hoc de genere instituta, esset prætermissum, immo potius matura deliberatio, summaque diligentia abundantius adhibita, invocato sancto Creatore Spiritu, cujus consilio & sapientia sancta Ecclesia columna, & firmamentum veritatis regitur, ejusque Numen sæpe a Nobis ex intimo corde multis etiam lacrymis imploratum, præsens adesse non dubitantes. Ad honorem sanctæ, & individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad exultationem supernæ, & triumphantis Hierusalem Matris nostræ, ad exaltationem Catholicæ Fidei, & Christianæ Religionis augmentum, auctoritate ejusdem Sanctæ Trinitatis, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, omniumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia existentium consilio, & unanimi consensu Beatum Fratrem Didacum de Sancto Nicolao Provinciæ Bethicæ Hispanum, Ordinem Minorum S. Francisci expresse professum, sepultumque Compluti in Ecclesia Fratrum ejusdem Ordinis, de cujus fidei puritate, excellentia vitæ, & miraculorum in vita, & post mortem claritate Nobis plenissime constat, in Sanctorum Confessorum numerum, & Catalogum adscribendum esse decrevimus, & adscripsimus, prout per præsentes decernimus, & adscribimus, eumque ut Sanctum ab omnibus venerandum esse mandamus.

Festum ejus die 12. Novembris celebrari jussit.

§.29. Statuentes, ut ab universali Ecclesia anno quolibet die duodecima Novembris festum ipsius, & Officium sicuti pro uno Sancto Confessore tantum, ad formam in rubricis Romani Breviarii præscriptam, devotè celebretur quodque in ejus honorem Ecclesiæ & Altaria, in quibus Deo sacrificia offerantur, erigi, & fundari possint, eademque auctoritate, omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui singulis annis eodem die festo supradictam Ecclesiam Oppidi Complutensis Toletanæ Diœcesis, ubi corpus requiescit, necnon Altaria, & Ecclesias, quæ in ejus honorem constructæ erunt, devote visitaverint, easdem Indulgentias, privilegia, & gratias concessimus, & elargiti sumus quemadmodum concedimus, & elargimur, quæ ceteris dicti Ordinis sanctorum Ecclesiis concessæ sunt.

Missam postea Celebravit, & assistentibus Indulg. concessit.

§.30. Quibus omnibus, quæ ad S. Didaci Canonizationem pertinebant, absolutis, ac laudis & gratiarum actionis Hymno Deo decantato, ejusque auxilio per S. Didaci preces peculiari oratione, quam Nos clara voce pronunciavimus, implorato, tandem eodem in loco, & Altari Missam solemnem de Beatissimæ semper Virginis Visitatione cum S. Didaci commemoratione Nos ipsi celebravimus, fidelibusque, qui tam piæ, & religiosæ actioni, & sacrosancto sacrificio devote interfuerant, ad Dei, & Sancti sui gloriam, & laudem plenariam Indulgentiam concessimus.

§.31. Omnes igitur Deum Cœli benedica-

Omnes demum hortatur ad Deo Benedicendũ. & pro hic relatis orandũ.

dicamus, & coram omnibus viventibus confiteamur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam, agnoscamusque non sine magna Dei providentia factum esse, ut hisce afflictis Christianæ Reipublicæ temporibus, quibus maxime multiplici Sanctorum suffragio indigemus, novus hic Suffragator, & Patronus fideli Populo tribueretur. Et Nos quoque, qui in hac pastorali statione, in qua Nos Deus collocavit, de universi gregis Domini salute anxii dies noctesque pervigilamus, Dei erga Nos singularem clementiam agnoscimus, qui post tot Beatissimos Pontifices Prædecessores nostros Nobis humilibus hujus magni operis absolutionem reservaverit, qui cum Sancto suo ejusdem Seraphicæ Religionis communione, consociati sumus. Quamobrem eumdem Patrem misericordiarum, qui humiles exaltat, humiliter deprecemur, ut per merita & intercessionem Sancti Didaci, Ecclesiæ suæ pacem & tranquillitatem, Regibus & Principibus Christianis unionem, vitam & felicitatem, miseris & obcæcatis lucem Catholicæ veritatis largiatur.

Hujusque Bullæ mandat transumptis dari fidem.

§. 32. Ceterum quia nimis difficile foret præsentes nostras originales literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus ut earum transumptis &c.

Sanctionem adiicit pœnalem.

§. 33. Nulli ergo &c.

D.P. Ann IV. 4. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, sexto Non. Julii, Pontificatus nostri Anno quarto.

Papæ subscr.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

CXXIX.

Ex Regest. in Secretar. Brev.

Mandatur omnibus Congregationum Lateranen., Cassinen., Carthusianorum, Camaldulen.. Montis Oliveti, S. Petri ad Vincula, Cruciferorum, S. Salvatoris in Lauro, & S. Georgii in Alga, Abbatibus, Præpositis, Prioribus, ac Abbatissis, & Priorissis quatenus Inventarium bonorum, redditTuum, ac Scripturarum Ecclesiarum, & Monasteriorum suorum respective Ordinum conficere, illaque ad Archivia Monasteriorum suæ Congregationis in Urbe existen. deferre curent.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regularium personarum pro commisso Nobis officio quieti consulere cupientes ad ea removenda, quæ religiosum eorum propositum impedire possunt curam nostram libenter impendimus.

Sixtus Officium Archivistæ Generalis omnium ordinum suppressit.

§. Et siquidem Nos nuper ea certis, rationalibus causis, ad publicam quietem & commodum universi Cleri Sæcularis, & Regularis totius Archivii Generalis Ecclesiastici, atque officii Archivistæ generalis, erectionem, creationem, institutionem, & deputationem de persona Ven. Fratris Julii Cæsaris Episcopi Triventin. in Archivistam Generalem antea per Nos factas, literasque Apostolicas desuper confectas, & inde secuta quæcumque Motu proprio, & ex nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuo revocaverimus, officiumque ipsius Archivii, & Archivistæ Generalis, ac illius nomen perpetuo suppresserimus, & extinxerimus; Mandamus universis, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, aliisque Prælatis, & Præsidentibus, Ecclesiarum, Monasteriorum, Universitatum, Collegiorum, Præceptoriarum Majorum, ac similium Ecclesiasticarum dignitatum quocumque nomine censerentur Sæcularium, & quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularium Nobis, & Sedi Apostolicæ immediate subjectorum per Italiam constitutis, ut loco Archivii Generalis Ecclesiastici hujusmodi ipsi, & eorum unusquisque, qui hactenus Inventaria hujusmodi non confecissent, deberent omnino intra annum a die, quo nostræ literæ desuper confectæ ad eorum notitiam pervenissent, omnium, & quorumcumque bonorum immobilium, canonum, livellorum, proventuum annuorum, jurium, jurisdictionum, privilegiorum, & scripturarum, quæ eis, eorumque arbitrio digna annotatione viderentur, ad Ecclesias, Monasteria, Collegia, Universitates, Præceptorias Majores, & dignitates, quibus ipsi præessent, pertinentia, & in quorum possessione existerent, inventaria diligenter conficere, & deinde quicumque eorum in regimine, seu administratione Ecclesiarum Monasteriorum, Collegiorum, Universitatum, & Præceptoriarum majorum, seu in dignitatibus hujusmodi Successores forent, similiter intra annum a die habitæ possessionis, similia inventaria de novo conficere, seu renovare tenerentur, curarent;

Mandavitque Patriarchis, Episcopis, Abbatibus, aliisque Superioribus Ecclesiasticis, per Italiam, ut Inventaria suarum Ecclesiarum, Monasteriorum &c. sibi subditorum confici jubérent.

Et ad se deferri.

Præterea sine ulla impensa, gravamine, exactione, aut solutione suorum subditorum per omnes, & singulos, qui, vel eorum jurisdictioni quomodolibet subjecti essent, vel in eorum Civitatibus, Diœcesibus, & Districtibus existerent, etiamsi exempti, ac Nobis, & dictæ Sedi immediate subditi esse noscerentur, Abbates, Præpositos, Priores, Vicarios, Guardianos, Abbatissas, Priorissas, & cujuscumque Ecclesiæ Pii loci Sæculares, vel Regulares, & alios quocumque titulo, & nomine præfectos utriusque sexus bona, stabilia, census, jura, redditus, & proventus quomodolibet possidentes intra dictum tempus inventaria hujusmodi bonorum, & aliorum supradictorum similiter accurate, & diligenter confici, & ad se deferri, eosque ad id per censuras, & pœnas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia sibi benevisa cogerent, & compellerent.

Et congruo in loco deponi.

Et demum inventaria omnia prædicta in loco congruo ad id deputato, ac tuto, & beneclauso reponentur, prout in cedula motus proprii manu nostra signata, cujus solam signaturam sufficere voluimus, plenius continetur.

Difficultates oppositæ in exequutione talis Mandati per Procuratores Generales Ordinum Monasticorũ.

§.2. Cum autem sicut, accepimus, dilecti filii Fredianus Cremonen. Congregationis Lateranen., & David Paduanus Cassinen., necnon Josephus Neapolitan. Carthusianorum, ac Petrus de Bagnacavallo Camaldulen., & Barnabas Ricobonus Montis Oliveti, ac Laurentius Urbevetan. S. Petri ad Vincula, & Stephanus Leone Crucisetatorum, ac Marcus Antonius Pozzonasius Sancti Salvatoris de Lauro, S. Georgii in Alga Venetiarum Congregationum Procuratores Generales, qui sua peculiaria Archivia rite ordinata, & a suis Visitatoribus singulo quoque anno revideri solita habent, multas, & magni momenti difficultates in consignatione suorum Inventariorum per eos jam formatorum locorum Ordinariis, & aliorum promissorum executione fienda invenerint; imprimis etenim Monasteria dictarum Congregationum multa bona in terris ditioni Principum Sæcularium subjectis possident, quorum nonnullorum tituli propter Bella, incendia, ac temporis diuturnitatem, non satis elucescunt, & verendum est, ne dum illorum scripturæ divulgantur, graves lites, & controversiæ suscitentur, itaut bona Ecclesiastica fiant laicalia, itemque contingere potest in nonnullis eorum bonis, quæ seu eorum major pars. industria Religiosorum aucta, meliorata, & ad culturam redacta fuerunt, quorum confinia similiter propter temporis diuturnitatem incerta sunt ad hoc publicatio scripturarum hujusmodi suscitabit antiquas prætensiones, quæ locum apud Sæculares nulla præscriptionis ratione habita facile obtinebunt; Præterea hæc scripturarum consignatio libertati Congregationum Sedi Apostolicæ immediate subjectarum, & propter multas prætensiones, quas locorum Ordinarii in bonis Religiosarum personarum habent, magnum ipsis Regularibus præjudicium est allatura, his denique accedit, quod Congregationes prædictæ in Terris Dominio Sæcularium Principum subjectis existentes iisdem legibus vivunt, ac in nonullis locis, ut plurimum postpositis legibus Pontificiis, & Imperialibus juxta statuta particularia vitietur.

Statuit itaque Sixtus ut in Monasteriis talium Ordinum Inventaria conficiantur ad Urbem vero trasmittenda.

§.3. Nos hujusmodi incommodis, ac litibus, & expensis, quæ inde verisimiliter nasci possunt, obviare, ac indemnitati Religiosarum personarum consulere cupientes, ac dictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, motu simili non ad dictorum Procuratorum, aut alicujus eorum, aut aliorum pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, ac scientia certa nostris, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Congregationibus præfatis, ac earum Abbatibus, Præpositis, Prioribus, Vicariis, necnon Abbatissis, & Priorissis, & quibusvis aliis personis quacumque auctoritate, & dignitate, ac officio fungentibus, ut inventaria omnium, & quorumcumque bonorum immobilium, censuum, canonum, livellorum, proventuum annuorum, jurium, jurisdictionum, ac privilegiorum, & scripturarum suorum Monasteriorum, Prioratuum, & aliorum locorum Regularium, quatenus nondum confecerint, debeant omnino intra annum a die quo præsentes literæ ad eorum notitiam pervenerint, conficere, illaque etiam confecta ad Archivia Monasteriorum suæ Congregationis in Urbe existentium deferri, & inibi perpetuo custodiri, & conservari facere, libere, & licite, & absque ullo censurarum, aut pœnarum in dictis literis comminatarum incursu valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & permittimus, nec eas, aut earum aliquam ad reponenda inventaria prædicta in locis per dictas literas designatis teneri, aut obligatas esse, seu censeri, nec ad id cogi, seu compelli sub censuris, aut pœnis præfatis posse, aut debere volumus.

Prohibet locorum Ordinariis, quominus tales Ordines molestent super inobservantia præcedentis Constitutionis.

§.4. Inhibentes omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque majori dignitate fungentibus in quorum videlicet Civitatibus, Diœcesibus, & Districtibus ipsæ Congregationes existunt, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac regimine, & administratione suarum Ecclesiarum suspensionis pœna, ne dictas Congregationes, ac earum personas, Abbates, Priores, Præpositos, Vicarios, Abbatissas, & Priorissas, & alias quascumque personas super confectione inventariorum, & illorum delatione, aliisque promissis ratione facultatis, sibi per dictas literas attributæ, ut alia quacumque ratione seu prætextu molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu præsumant.

Clausulæ pro firmitate præsentis Mandati, seu Concessionis.

§.5. Ac decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos Juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari non posse, nec debere; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Auditori Cameræ Apostolicæ data commissio præsentes exequendi.

§.6. Quo circa dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus quatenus per se, vel alium, seu alios præsentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari: contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras,

ras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio Contrariorũ. §.7. Non obstantibus literis prædictis, ac omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, quæ quo ad dictas Congregationes omnino revocamus, cassamus, & annullamus, ac fe. record. Pii PP. IV. Prædecessoris nostri de registrandis gratiis interesse dictæ Cameræ concernentibus in libris ejusdem Cameræ infra certum tunc expressum tempus, ac nostra de non tollendo jure quæsito, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides danda Transumptis. §.8. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

Dat. die 20. Julii 1588. Anno IV. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 20. Julii 1588. Pontificatus nostri Anno Quarto.

CXXX.

Institutio Archiviorum scripturarum, in quibuscumque Civitatibus, & locis Status Ecclesiastici, Alma Urbe & Bononia exceptis, & erectio officii Regentis dictorum Archiviorum, cum jurisdictionis, & privilegiorum assignatione.

In Urbe extat Archivium, de quo habes in Const. XIX. Julii II. Sicut. *Tom. III. Par. III. fol. 299. Officium autem hujus Regentis est hodie suppressum, & ejus loco quotannis deputatur unus ex Clericis Rever. Cameræ Apostolicæ.*

SIXTUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium. Solicitudo pastoralis officii humeris nostris licet imparibus divina dispositione injuncti, assidue cor nostrum pulsat, & commovet, ut non solum ad ea, quæ universi Christiani gregis Nobis ex alto commissi animarum salutem respiciunt, verum etiam quæ ad populorum nostræ, & Sedis Apostolicæ temporali ditioni subditorum utilitatem, pacem, tranquillitatem, perpetuamque securitatem pertinere noscuntur, vigilantiæ nostræ aciem dirigamus, & præsertim noxiis illis, quæ ob non adhibitam satis exactam diligentiam in conservandis tam publicis quam privatis scripturis, inter subditos nostros gravi cum nostra eorumque molestia fortunarumque suarum dispendio, & jactura, frequenter exoriri, & vigere intelligimus, commoda aliqua ratione provideamus.

Causa Constitutionis. §.1. Cum itaque ex diligenti earumdem scripturarum custodia, fraudes, & falsitates, quæ litibus, discordiis, ac periculis hujusmodi, ut plurimum viam præbent, arceantur, dominia, possessiones, & familiæ ipsæ conseruentur, justitia denique cum animi certitudine, ac publica, & privata omnium utilitate æqua lance administretur. Ac proinde publica Archivia, nedum in Europa sed etiam in pluribus aliis universi Orbis etiam Barbarici partibus, qui hac potissimum ratione commune bonum subditorum suorum, atque adeo Societatis humanæ vinculum inter se retinuerunt, accurate instituta fuerint. Operæprecium vero, & condecens sit, ut quod omnibus in exemplum salubrioris regiminis, & administrationis rerum publicarum cedere dignoscitur, id ipsum nostro Statu Ecclesiastico, cui superioribus illis sæculis ob bellicos tumultus, quibus ille ac universa fere Italia tunc exarsit, tantum publicæ quietis beneficium impendi non potuit, nunc tandem nostræ provisionis ministerio salubriter introducatur.

§.2. Idcirco Nos more pii patris, & pastoris, hujusmodi quietem, & utilitatem universalem subditis nostris afferre volentes, ad dictarum scripturarum conservationem, fidem, & securitatem, ad illarum deperditioni, & falsitatibus obviandum, lites quoque, discordias, ceteraque pericula omnia tollendum, Motu proprio non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, meraque deliberatione, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in toto Statu Ecclesiastico Nobis, & Sedi Apostolicæ mediate, & immediate subjecto hac Alma Urbe nostra, Civitateque, & Comitatu Bononien. dumtaxat exceptis, scilicet in quibusvis ipsius Status Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Castris, Villis, ac locis aliis, etiam quibusvis Metropolitanis, Cathedralibus, vel aliis Ecclesiis, etiam Monasteriis, Abbatiis, & aliis etiam regularibus, ac piis locis subjectis, Archivia publica, & generalia in quibus instrumenta, necnon apocæ, cedulæ, chirographa, aliæque scripturæ tam publicæ quam privatæ, quas quomodolibet occasione quorumcumque contractuum, ex quibus actio seu receptio, etiam ad tempus resultet, fieri contigerit, etiam a Notariis, & Cancellariis, seu Notariis curialibus nuncupatis, ac officialibus quibuscumque, etiam a Camera nostra seu a Nobis vel Prædecessoribus nostris causam, etiam cum titulo oneroso habentibus, & quibusvis aliis particularibus personis cujuscumque dignitatis, officii, status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, etiamsi clericali, vel alio quocumque etiam cum titulo oneroso, indulto, & privilegio potiantur jam confecta, & deinceps quovis nomine, & titulo pro tempore conficienda, roganda, & stipulanda, tam venditiones, emptiones, mutua, debita, credita, & quasvis alias obligationes, societates, socidas, census, locationes, livellos, concordias, compositiones, transactiones, quascumque cujusvis generis sententias, compromissa, lauda, donationes, permutationes, cessiones, quietantias, delegationes, solutiones, dationes etiam in solutum, ac inter vivos, & causa mortis donationes, inventaria, revocationes, hypothecationes, pignorationes

Institutio Archiviorum.

nes etiam judiciales, mandata quæcumque, ratificationes, paces, substitutiones, divisiones, confessiones debitorum, tam in judicio quam extra, emancipationes, arrogationes, adoptiones, renunciationes, insinuationes, testamenta in scriptis, & nuncupativa, codicillos, additiones, & repudiationes hæreditatum, fideicommissa, substitutiones, prohibitiones, possessiones bonorum continentia, quam quoscumque alios contractus, nominatos, & innominatos, inter quascumque, Ecclesiasticas, & cujusvis Ordinis Regulares, & Sæculares Personas, quavis Ecclesiastica aut sæculari seu temporali vel mundana dignitate etiam ducali præeminentia fungentes, necnon Universitates, Ecclesias, Capitula, Collegia, Conventus, Monasteria, Hospitalia, & quæcumque alia pia, & non pia loca, eorumque universales, & particulares personas, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum hujusmodi, ac quoscumque alios Prælatos seu Priores pro tempore initos, & celebratos, sub modo, & forma in Capitulis quæ per dilectum filium nostrum Henricum tituli Sanctæ Pudentianæ Præsbyterum Cardinalem Caetanum, nostrum, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, dictæque Cameræ Thesaurarium, Decanum, & Clericos, Præsidentes, aut eum vel eos qui a Nobis vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus, super administratione, & gubernio dictorum Archiviorum pro tempore deputabuntur, statuendis, & declarandis, asportari, & respective recipi, adnotari, & diligenter perpetuo conservari, & custodiri debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Incorporatio ad istud Archivium, aliorum omnium Archiviorũ.

§.3. Et si in aliquibus Provinciis, Civitatibus, & aliis locis prædictis, vigore quarumcumque facultatum desuper, etiam a Nobis vel Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, aut Apostolicæ Sedis Legatis, Vicelegatis, Præsidentibus, Gubernatoribus, seu Officialibus, vel etiam a Camera Apostolica, & pro ea agentibus quibusvis Provinciarum, Civitatum, & locorum hujusmodi Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, Capitulis, aut aliis etiam particularibus personis, & officialibus, ac Cancellariis, & aliis præfatis, quavis causa vel occasione, ac ex titulo etiam oneroso concessarum aliqua Archivia, vel aliquid ad illorum instar ad præsens reperiantur, vel erigi deberent, illa, omnia, & singula Archiviis per præsentes erectis, & institutis, ac earumdem præsentium vigore instituendis, & stabiliendis, etiam perpetuo aggregamus, & incorporamus. Cum modificationibus tamen, & limitationibus, ac declarationibus in dictis Capitulis juxta mentem nostram eisdem Henrico Camerario, & Cameræ præfatæ Clericis declaratam, aliisque declarationibus, etiam futuris temporibus, tam per Nos quam alium vel alios ad id a Nobis vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus si eis videbitur, atque eorum arbitrio, toties quoties eis placuerit, faciendis, & statuendis, & reformandis.

Revocatio facultatis erigendi Archivia, alteri cõcessæ.

§.4. Facultates vero erigendi, & instituendi Archivia, vel aliquid ad illorum instar aliis forsan, ut præmittitur, concessas, necnon privilegia, indulta, immunitates, seu exemptiones quascumque, etiam ex titulo oneroso, ac sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, concessa fuerint, quorum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis, similiter perpetuo cassamus, & annullamus.

Jussio deputandi Præfectum Archiviorum.

§.5. Necnon ut pro felici regimine, & gubernio Archiviorum præfatorum aliqua persona ad hoc munus apta, & idonea, in eorumdem Archiviorum totius præfati Status Ecclesiastici Præfectum, vel sub quovis alio titulo Nobis bene viso, ac per Nos declarando, subque certa forma &c. habeatque plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem hujusmodi Archivia, in omnibus, & singulis provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis, & aliis locis antedictis ejusdem Status, in quibus illa ex forma dictorum Capitulorum constitui debere duxerit, toties quoties sibi videbitur, per se vel alium seu alios ad id ab eo deputandos constituendi, & stabiliendi, eaque amovendi, transferendi, separandi, aggregandi, & incorporandi, ceteraque omnia, & singula, in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi &c. Ac pro salubriori eorumdem Archiviorum directione, successu, gubernio, & administratione illa, omnia, & singula per unum ex dictæ Cameræ Clericis, in Præsidentem, seu Præfectum annalem juxta ejusdem Cameræ instituta per ipsam Cameram sorte extrahendum, seu alias eligendum &c. deputandum.

Iurisdictio d. Præfecti.

Vide latius hic inf.

§.6. Qui summa auctoritate, & manu Regia, Notarios, Cancellarios, ac alios prædictos, & quascumque alias personas, tam Ecclesiasticas, quam Sæculares, necnon Communitates, Uniuersitates, Ecclesias, Capitula, Collegia, Conventus, Monasteria, Hospitalia, ceteraque alia etiam pia loca, eorumque universales, & particulares personas, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum hujusmodi, ac quoscumque alios Prælatos, & Superiores, quacumque Ecclesiastica Dignitate, aut mundana, ac temporali, etiam Ducali, aut Marchionali honore, & præeminentia fungentes, ut ad Archivia sic erecta, & Instituta, Instrumenta, & alias scripturas prædictas juxta dictorum Capitulorum formam deferant, & asportent, Communitates vero ac Universitates, Civitates, & locorum hujusmodi, illorumque Priores, & nostri, & Cameræ prædictæ officiales, ut commodas ac idoneas mansiones pro scripturarum, & Instrumentorum prædictorum conservatione assignent, ceteraque in dictis Capitulis, statuenda, declaranda observare, & adimplere debeant, cogat, & compellat, causasque, tam Civiles, quam Criminales, merasque

rasque, & mixtas; etiamsi in eis obligationes quarumvis strictæ intervenerint, occasione Archiviorum hujusmodi, & ab ipsis quomodolibet dependentes, emergentes, annexas, & connexas, etiam ratione terminorum, seu pagarum solutionum occasione, subappaltus, seu affictus contra quascumque personas, & inter quascumque particulares Archivistas, ac inter eum seu eos, & quascumque Communitates, Collegia, Universitates, & alias personas procedendo, ac etiam alias causas, & differentias super præsentium intelligentia, declaratione, ac ampliatione, & super omnibus privative quoad omnes alios Judices ordinarios, & extraordinarios, tam in Urbe quam extra, & in toto Ecclesiastico Statu, etiam summarie, simpliciter, & de plano, & absque strepitu, & figura judicii &c. cognoscat, audiat, decidat, fineque debito terminet, regi, gubernari, & administrari posse, ac debere, statuimus, & ordinamus; necnon Archiviis præfatis, ac personarum illorum manutentione, ac stabilimento, necnon regimini, gubernio, & administrationi pro tempore incumbentium laboribus, & salariis, omnia, & singula jura, obventiones, emolumenta, & alia regalia in dictis Capitulis specificanda pariter perpetuo applicamus, & appropriamus &c.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Decernentes quoque, eosdem præsentes nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, aut in jus vel controversiam revocari posse, sed illas semper perpetuo validas, & efficaces fore, suosque plenarios effectus sortiri, atque ita per quoscumque Judices etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac dictæ Cameræ Clericos, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata illis quavis aliter judicandi, vel interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariorũ derogatio.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jus quæsitum, & fel. record. Pii Papæ Quarti Prædecessoris nostri, sub datum videlicet octavo Idus Augusti, Pontificatus sui Anno Sexto edita, inter alia disponentis, quod forsan similes gratiæ infra certum tunc expressum tempus præsentari, & registrari debeant, dummodo saltem intra biennium a data præsentium omnino registrentur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Provinciarum Status Ecclesiastici hujusmodi, ac quarumvis illius Civitatum, locorum, districtuum, necnon Monasteriorum, Ecclesiarum, & aliorum Piorum, ac non Piorum Locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, exemptionibus, immunitatibus, etiam cum titulo oneroso, tam a Camera, quam a Nobis, seu Prædecessoribus nostris quomodolibet, etiam illis, eorumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Judicibus, Notariis, Cancellariis, & aliis præfatis quibuscumque Communitatibus, Universitatibus, Cameræque nostræ, & illius Auditori Generali, ac Fisco, aliisque etiam personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis Clausulis, & Decretis, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus, & concessis ac in futurum concedendis, quibus omnibus etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.9. Volumus autem quod præsentium exemplis &c.

Sanctio pœnalis.

§.10. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.IV. 1. Augusti.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Kal. Augusti Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur erectio Officii Regentis supradicti Archivii, cum Jurisdictionis, & Privilegiorum concessione.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SOllicitudo ministerii pastoralis Nos admonet, & inducit, ut pro felici progressu eorum, quæ ad communem Reipublicæ, & subditorum nostrorum utilitatem, & commodum per Nos ordinata fuerunt, illorum curam egregiorum Virorum prudentiæ demandemus, quorum opera, & studio feliciter regantur, & gubernentur, lites quoque, & discordiæ quæcumque facilius decidantur, & terminentur, prout tam pro justitiæ complemento, quam subditorum eorumdem quieti conspicimus in Domino salubriter expedire.

Hic Pontifex instituit Archivia publica scripturarum Status Ecclesiastici, ut in præinserta Const.

§.1. Cum itaque Nos super ad publicarum scripturarum conservationem, & illarum deperditioni, ac falsitatibus, quæ nisi diligens cura, & sollicitudo adhibeatur circa eas, in fraudem justitiæ, ac subditorum nostrorum grave præjudicium evenire possunt, obviandum, lites quoque, discordias, & alia pericula, quæ dictarum scripturarum occasione inter eosdem subditos nostros in dies magna cum eorum jactura, & læsione hactenus motæ fuerunt extirpandum certisque aliis rationabilibus animum nostrum moventibus, & tunc expressis causis in toto Statu Ecclesiastico Nobis, & Sedi Apostolicæ mediate, & immediate subjecto (Alma Urbe nostra, ac Civitate, & Comitatu Bononien. dumtaxat exceptis) Archivia publica, in quibus dictæ scripturæ, ac instrumenta publica, asportari, & diligenter custodiri debeant, erexerimus, & instituerimus &c.

Nunc autem expedire videns, officium Regentis Archiviorū prædictorum erigere.

§.2. Operæ pretiumque duxerimus, ut pro salubri directione, providoque gubernio dictorum Archiviorum, aliquis supremus Judex, qui summa auctoritate, omnes, & quascumque differentias, lites, querelas, & controversias, tam inter particulares personas, & Archivistas &c. quam de, & super taxis, & mercedibus, nullitatibus, & falsitatibus, ac quibusvis aliis rebus, ad præfata Archivia, illorumque administrationem, gubernium, ac directionem quomodolibet, & ex quavis causa pertinentibus, oriri, & suscitari contigerit, audiat, cognoscat decidat, fineque debito terminet, constituatur, & deputetur. Unde rei hujusmodi Virum morum gravitate, litterarumque scientia conspicuum præficere, & in præmissis providere summopere cupientes, ac erectionis, & institutionis Archiviorum, &c. necnon Privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, & aliarum gratiarum, necnon quarumcumque litterarum desuper confectarum, ac edictorum circa præmissa emanatorum, ceterorumque præmissorum, ac inde secutorum tenores, etiam veriores, præsentibus pro expressis, & insertis habentes.

Illud erigit cum facultate quascumque causas movendas occasione Archiviorum dicti Status, summarie &c. ac appellatione remota cognoscendi.

§.3. Motu proprio &c. unum officium Regentis Archivii generalis Status nostri temporalis Ecclesiastici nuncupandum, pro uno Prælato, aut utriusque seu alterius jurium Doctore, vel Licentiato, aut alia persona ad hoc munus habili, & idonea, Regente Archivii generalis Status nostri præfati nuncupando, qui præfatas, & quascumque alias differentias, lites, querelas, & controversias occasione dictorum Archiviorum, etiam ex obligatione in forma Cameræ Apostolicæ provenientes, etiam alias, ac inter alios quam ut præmittitur suscitandas, & judiciariam indaginem, aut quamvis aliam cognitionem, decisionem, probationem, declarationem, interpretationem, & executionem, qualitercumque, & quomodocumque requirentes, pro tempore movendas, civiles, criminales, meras, & mixtas, una cum inciden. emergen. annexis, & connexis, suprema auctoritate, & manu regia, tela judiciaria penitus omissa, solaque facti veritate inspecta, ac omni, & quacumque appellatione, recursu, & remissione remotis, etiam privative quoad omnes alios Judices ordinarios, & extraordinarios, tam in Urbe, quam extra eam, totoque Statu præfato, jus dicendi, audire, cognoscere, terminare, decidere, ac debitæ executioni demandare.

Delinquentes etiam in præmissis, ejus arbitrio puniendi.

§.4. Delinquentes quoque, & quos falsi, & cujusvis alterius generis crimen, vel errorem, aut delictum, in scripturarum, & instrumentorum præfatorum in Archivium registratione, & ex eo transumptione, recollectione, custodia, & conservatione, sive taxarum illicita alteratione, & exactione, præsentatione, & subsignatione, ac alias in exercitio, & administratione dictorum Archiviorum quomodolibet commisisse accusati aut suspecti fuerint, eorumque complices condigna punitione, & exemplari coerctione, ac debitis pœnis in locis commissorum, ac si videbitur etiam in Urbe, & alias ubilibet plecti, & arbitrio suo puniri, & castigari facere, sententiare, judicare, condemnare, bonaque conscribere, & confiscare, omniaque, & singula alia, in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna gerere, exercere, & exequi, per se, vel alium, seu alios, omni, & quacumque appellatione remota perpetuum silentium desuper imponere.

Edicta pro regimine dictorum Archiviorum proponendi. *Necnon pono hic infra, quia sunt præ manibus jam impressa.*

§.5. Necnon edicta ac proclamationes, & banna pro regimine, gubernio, & administratione Archiviorum, Archivistarum, & Rectorum, aliorumque præfatorum suo sub nomine, pœnisque eius arbitrio exprimen. &c. quoties sibi expedire videbitur, proponere, & publicari facere. Illaque ac jam emanata declarare, interpraetari, reformare, ampliare, & innovare, ac tam per eum edenda, quam alia desuper de mandato nostro quomodolibet &c. sub eisdem pœnis observari facere.

Notarios tanquam causarum hujus officii actuarios eligendi.

§.6. Cum facultate deputandi, & constituendi proprium Notarium, seu Notarios, unum vel plures, tam in dicta Urbe quam extra eam, tamquam actuarios causarum ad officium Regentis hujusmodi quomodolibet spectantium, eosque singulos toties quoties eidem Regenti visum fuerit amovendi, & ponendi, ac alios eorum loco substituendi.

Commissarios ad visitan. dicta Archivia, & cogendum Notarios, ac alios ad portandum scripturas in Archiviis deputandi.

§.7. Commissarios quoque ad Archivia præfata visitandum, cum simili, aut limitata facultate, necnon potestate, & auctoritate, tam Archivistas, & ab eis deputatos præfatos, quam Notarios viventes, ac eorum hæredes, qui vita functi fuerint, ceterosque eorumdem defunctorum quovis titulo Successores, ac earumdem scripturarum detentores, seu possessores. Necnon in quantum ad ipsa Archivia spectat, quoscumque contrahentes cujuscumque status, sexus, gradus, ordinis, & conditionis, etiamsi Collegium, Communitas, Universitas, Capitulum, etiam Collegiatarum, & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum, earumque Præsules, Monasteriorum Abbates, Conventus, & Pia Loca, eorumque Gubernatores, & Officiales, ac Præsidentes, necnon Duces, Marchiones, Comites, aut aliæ personæ quantumvis Privilegiatæ, ac Ecclesiastica, vel temporali, & mundana Dignitate, excellentia, & honore præfulgentes fuerint, ad scripturas, & instrumenta pro tempore celebrata in eisdem Archiviis deportandum cogendi, aliaque quo ad hæc necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi &c. toties quoties sibi videbitur deputare.

Patentes literas pro quibuscumque suis Ministris, suo sub nomine, & sigillo expediendi.

§.8. Ac de præmissis omnibus, & singulis, pro quibuscumque aliis suis in officio Regentis Archivii hujusmodi Ministris, ceterisque omnibus, & quibuscumque ad præfatum officium, illiusque jurisdictionem, tam in Urbe, quam extra eam quomodolibet spectan., & pertinen. patentes, & quascumque alias litteras, sub eodem nomi-

nomine, & sigillo suo, per unum, vel duos Secretarios ab eo simul, vel successive nominandos (qui ad eorum vitam, ejus, & in dicto officio Successorum obsequiis, hac in parte insistere debeant, ac pro generali ex patentibus, hujusmodi a substitutis Commissariis, & Ministris suis hujusmodi, sine alicujus gravaminis nova impositione &c. aliqua regalia exigere, & levare queat) confici, & expediri facere, aliaque, & singula officium, illiusque liberum exercitium quomodolibet concernentia, adimplere, libere, & licite possit, & valeat.

In Archivistas, Notarios, & alios circa ea, quæ hujusmodi officium concernunt omnimodam jurisdictionem exercendi.

§.9. Ita etiam quod illud pro tempore obtinens, in Archivistas, Notarios, & alios præfatos in præmissis, & quo ad ea quæ officium hujusmodi concernunt tantum, supremam, & omnimodam jurisdictionem, & auctoritatem habeat, gerat, & exerceat. Illique ad eum dumtaxat pro justitiæ complemento recurrere, ac ad ipsum reclamare debeant, eaque in parte Curiæ suæ suppositi censeantur. Nec cuipiam Tribunali, aut moderno, & pro tempore existenti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, nec Cameræ Apostolicæ, minusque Curiæ causarum dictæ Cameræ generali Auditori, aut cuivis alteri Judici, sed Nobis, & dictis Successoribus nostris immediate subsit, & cet. cujus concessio, & omnimoda dispositio, quoties illud quovis modo vacare contigerit, ad Nos, & eosdem Successores nostros in perpetuum spectet, & pertineat, Apostolica auctoritate tenore præsentium &c. perpetuo erigimus, & Instituimus. Decernentes &c. sicque, & non aliter & cet. Quocirca &c.

Derogatio contrariorum.

§.10. Non obstantibus præmissis, ac fel. record. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon quatenus opus sit regula de non tollendo jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Provinciarum Status Ecclesiastici hujusmodi, ac quarumvis illarum civitatum, locorum, terrarum, districtuum, & aliorum locorum, dictæque Urbis, & quarumcumque Curiarum, & Tribunalium suorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, reformationibus, usibus, stabilimentis, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, earumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, Notariis, Communitatibus, Universitatibus, aliisque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu pari, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, Motu simili darogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

§.11. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis &c. Fides transumptorum.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Prid. Kal. Novembris Pontificatus nostri anno IV. D. P. An. IV. 31. Octobris.

CXXXI.

Prohibitio conferendi Canonicatus, & Præbendas, ac Dignitates Ecclesiæ Valentinæ, spuriis, aut illigitime natis, quamvis legitimatis, & natalibus restitutis.

Aliam prohibitionem admittendi ad Beneficia Regni Valentiæ alienigenas Regnorum Hispaniæ edidit hic idem Pontifex in Const. XCIX. in Sacrosancto. *Tom. IV. Par. IV. fol. 339. Et antea de Studii generalis Valentin. regimine dispositionem fecerat in Constit. XVII.* Copiosus. *ibidem fol. 153.*

SIXTUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Causæ hujus Constit.

CUm Cœlestis ille Agricola vineam suam, & agrum Nobis custodiendum commiserit, ut ex illis tempore suo fructum afferamus, profecto Nos ne in ea palmites fatui, & infructuosi luxurientur, neve in illo herbæ inutiles, & spinæ quæ sementem suffocant patrisfamilias internascantur, omni studio curare debemus. Quod plane peragemus, divino favente auxilio, si in Ecclesiis quibusdam Metropolitanis insignibus, tamquam in agro frugifero bene culto, ne inimicus homo noxium interseminet lolium, spurios scilicet, & ex illegitimo, ac damnato coitu natos (secundum legem Moysis ingredi Ecclesiam Domini, usque ad decimam generationem prohibitos) a Canonicatibus, & Præbendis, ac Dignitatibus arcentes invigilabimus. Idque præsertim in Ecclesia Valentina, quam Nos novo Lectorum scientiæ, & divinæ, & humanæ numero, ac aliis gratiis abunde locupletavimus, & decoravimus. Nam inibi, sicut accepimus, ex quo ad Canonicatus, & Præbendas, ac Dignitates hujusmodi semel sic minus digne assumpti

sumpti sunt, postmodum successu temporis ad publica Ecclesiæ, Civitatis, & Regni Valentiæ gerenda munia electi, ut plurimum paternæ incontinentiæ imitatores, quietem publicam, & statum cœterorum Deo famulantium perturbare consueverunt.

Prohibitio conferendi Canonicatus, & Præbendas, ac dignitates Ecclesiæ Valentinæ, spuriis, aut illegitime natis, etiam legitimatis, aut natalibus restitutis.

§.1. Nos igitur hujusmodi incommodis pro nostro Pastoralis officii debito occurrere, & ut homines illarum partium (qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos sunt propensiores) eo magis abstineant a carnis flagitiis quo suæ proli hoc refugium præclusum esse videant, providere volentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, quoties Canonicatus, & Præbendas, seu Dignitates dictæ Ecclesiæ Valentinæ, per cessum, seu quamvis aliam dimissionem, etiam ex causa permutationis, vel amissionem, aut obitum, etiam apud Sedem Apostolicam, seu in aliquo ex mensibus, in quibus Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio, Nobis, & dictæ Sedi, per Constitutiones nostras desuper editas, aut alias quomodolibet reservata existit, aut Ordinariis collatoribus, per Constitutiones Apostolicas, aut Cancellariæ Apostolicæ regulas, vel literas alternativarum, vel quæcumque privilegia, & indulta Apostolica hactenus, aut pro tempore concessa fuerit, vacare contigerit, etiamsi actu nunc forsan quovis modo aliqui, vel aliquæ ex eis vacent, ipsi Canonicatus, & Præbendæ, ac Dignitates dictæ Ecclesiæ Valentinæ, alicui, vel aliquibus, qui ex legitimo, & vero Matrimonio procreati non sint, spuriis, aut illegitime genitis (etiam Apostolica, Imperiali, Regia, vel quavis alia auctoritate legitimatis, aut natalibus, & primævis juribus naturæ restitutis, per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, seu de latere Legatos, vel nunc, & pro tempore existentem Archiepiscopum Valentin., aut alios ad quos id de jure, vel alias quomodolibet spectat, & spectabit in futurum) conferri nullo modo debeant. Decernentes ex tunc, omnes, & singulas collationes, provisiones, & quasvis alias dispositiones de ipsis Canonicatibus, & Præbendis, ac Dignitatibus, pro ipsis spuriis, & illegitime genitis, etiam per Nos, seu Successores nostros, aut de latere Legatos, seu Archiepiscopum Valentin., aut alios prædictos, etiam cum quibusvis clausulis, & decretis faciendas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti existere, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, aut etiam coloratum titulum possidendi tribui.

Clausulæ præservativæ.

§.2. Ac præsentes literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quascumque literas, aut Constitutiones Apostolicas, seu dictæ Cancellariæ regulas, per Nos, & Successores nostros, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, necnon consistorialiter, etiam cum earumdem præsentium speciali, specifica, & expressa mentione, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, & alias in contrarium forsan quomodolibet pro tempore factis, & concessis, minime compræhendi, sed semper ab illis exceptas fore, & esse, ac quoties eas revocari, vel limitari contigerit, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & plenarie reintegratas esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interprætandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ Valentinæ, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.IV. 22. Augusti.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die vigesimasecunda Augusti, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Pontificatus nostri Anno Quarto.

CXXXII.

Exemptio Congregationis Monacorum Montis Virginis, Ordinis S. Benedicti, a jurisdictione Sacristæ Hospitalis B. Mariæ Virginis Annunciatæ Neapolitan. cui Leo X. dudum univerat.

Approbavit istam Congregationem Cœlest. III. ut in ejus Const. XXIV. Religiosam *To. III. Part. I. fol. 61.*

SIXTUS PAPA V.

Dilectis filiis Monacis Congregationis Montis Virginis, Ordinis S. Benedicti.

Leo X. Congregationem univit Hospi-

Dudum fel. record. Leo X. certis tunc expressis causis adductus, Congregatio-

tali Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis Neapolitan.

tionem vestram Hospitali Annunciationis B. Mariæ Virginis Neapolitan. Apostolica auctoritate perpetuo univit, annexit, & incorporavit, ac quod pro tempore existens Sacrista dicti Hospitalis esset, & esse deberet superintendens, & Judex ordinarius vester, & pro tempore existentium dictæ Congregationis Monacorum.

Pius V. unionum substulit, Sacristæ tamen d.Hospitalis superioritatem præservavit.

§.1. Et deinde piæ mem. Pius Papa V. Prædecessores nostri de consilio nonnullorum S.R.E. Cardinalium tunc viventium, hanc unionem, annexionem, & incorporationem dissolvens, nonnullas Constitutiones novas, juxta quas vos vitam, moresque vestros conformare deberetis fieri mandavit, ita tamen, quod dictus Sacrista Episcopus, & Regularis existens, superintendens, & Judex uti prius esset, hasque Constitutiones postmodum factas, & editas idem Pius Prædecessor dicta auctoritate approbavit, & confirmavit, prout in singulis literis dictorum Prædecessorum desuper confectis plenius continetur.

Hic modo Pontifex eam tollit.

§.2. Cum autem non conveniat, nec decens sit, ut Sacrista dicti Hospitalis, quamvis esset Episcopus, & Regularis ut præfertur, quod tamen nunc non est, immisceat se rebus, & negociis vestræ Congregationis, & vos sub melioribus, & arctioribus ejusdem regulæ institutis jamdiu vitam agere cœpistis, adeo ut majores in mandatorum Dei observantia progressus in dies sperari possint. Nos qui memoriam tenemus, eumdem Pium V. Prædecessorem nostrum expressis verbis nobis sæpius asseverasse, hujusmodi facultatem prædicto Sacristæ concessam se omnino esse revocaturum, pium & religiosum vivendi propositum vestrum, & quietem regularem desiderantes, ac tenores dictarum literarum præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, vos, Congregationemque vestram, & Capitulum ab omni jurisdictione, auctoritate, & judicio ipsius Sacristæ dicta auctoritate, tenore præsentium in perpetuum eximimus, & liberamus, omnem ab eodem Hospitali licentiam, & facultatem mittendi Sacristam tamquam superintendentem, & Judicem ad Capitulum vestrum, aut in gubernio, & correctione vestra se quoquomodo ingerendi, adimimus.

Et Sacristæ inhibet.

§.3. Inhibentes dicto Sacristæ in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna per contrafacientem eo ipso incurrenda, ne præmissorum, seu quovis alio prætextu, seu occasione, vel causa, in dicto Capitulo, aut alibi intervenire audeat, seu præsumat.

Huic sanctioni hujus clausulas præservativas apponit.

§.4. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu, etiam ex eo, quod dictum Hospitale ad præmissa vocatum non fuerit, notari, impugnari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores ejus deputat.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Capuano, & Episcopo Avellinen., ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte vestra, vel alicujus vestrum fuerint requisiti solemniter publicantes, vobisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observari, non permittentes vos, & Congregationem vestram per dictum Hospitale, aut quoslibet alios contra præsentium continentiam, ac tenorem quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.IV. 27. Augusti.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris, die 27. Augusti 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXIII.

Jurisdictio Iudicis causarum, & litium Hospitalis, pro recipiendis pieque alendis Mendicis per Urbem vagantibus. Et ampliatio exemptionis ei concessæ, auctoritatisque Administratorum ejus.

Instituit d. Hospitale hic idem Pont., ut in Const. LXXXV. Quamvis *To. IV. Par. IV. fol.* 304.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Postulat ratio pastoralis officii, Nobis licet imparibus meritis divina providentia commissi, ut Hospitalibus, & Piis Locis, quæ ad Christi pauperum necessitates sublevandas, nostra primum cura, & pastorali vigilantia erecta, & instituta fuerunt, quo majora in dies ad Dei gloriam, & animarum salutem, in spiritualibus, & temporalibus suscipiant incrementa, uberiora etiam subsidia, & ampliora privilegia concedamus.

Hic Pontifex instituit Hospitale Mendicorum.

§.1. Cum itaque nuper ingenti nostra pia tamen impensa, in hac Alma Urbe, ne ulterius Mendici per vias, & plateas ejusdem Urbis &c. *Omittitur residuum, quia totam Const. habes in Tom. IV. Par. IV. fol.* 304.

§.6. Quoniam vero ea est perditorum quo-

Et modo dat auctoritatem ejus Administratoribus, carcerandi Mendicantes, per segnitiem.

quorumdam hominum impudentia, ut quamvis validi, & robusti sint, tamen interdum ficta, aut simulata infirmitate, aut alio prætextu, per segnitiem, & secordiam, malint incertis sedibus huc illuc vagando ex mendicitate, quam ex honestis laboribus, & industria victum sibi comparare, eisdem Hospitalis præfati Administratoribus contra eos omnes, qui mendicare per Urbem præsument Edicta, & Banna proponendi, & publicandi, & inobedientes pœnis tam pecuniariis, quam etiam corporis afflictivis, & triremium, vel aliis eorum arbitrio (non tamen ultimi supplicii) puniendi, plenam, & liberam tribuimus potestatem.

Peregrinorumque refectiones judicandi.

§.3. Tres autem refectiones Peregrinis per alias nostras literas assignatas, iis dumtaxat dari volumus, quos Congregatio Administratorum ipsius Hospitalis vere pauperes judicaverit.

Judicem quoque causarum Hospitalis deputandi.

§.4. Ceterum cum idem Hospitale, ejusque Administratores ob varias quæstiones, lites, & controversias quæ circa illius jura excitari in dies contingit, etiam coram diversis Judicibus, & Tribunalibus magno cum dispendio vexentur, Nos in hoc quoque ejusdem Hospitalis indemnitati consulere volentes, motu, & scientia similibus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore existentes dicti Hospitalis Administratores, unum utriusque juris Doctorem Clericum, etiam si ita videbitur, in dignitate Ecclesiastica constitutum in Judicem causarum Hospitalis dicti eligere, seu deputare possint, & valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus.

Cui amplissimæ facultates hic conceduntur, & præsertim.

§.5. Ac eidem Doctori sic pro tempore electo, & deputato, ex nunc prout ex tunc, & e contra post electionem, & deputationem hujusmodi, omnes, & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias, inter dictum Hospitale sive illius Administratores, Officiales, & Ministros, nunc, & pro tempore existentes, ac quascumque alias, tam laicas, quam Ecclesiasticas personas, cujuscumque gradus, status, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præeminentiæ existentes, etiam Cardinalatus honore præfulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum, quam mulierum, Monasteria, Hospitalia, aut alia Loca Pia, etiam coram nunc, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ causarum Auditore generali, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, Judicibus, ac appellationum Curiæ causarum Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, necnon causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus, & aliis quibuscumque Judicibus Ordinariis, a Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, ac deputandis, & delegandis, nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quomodolibet movendas, & pendendas, & desuper quibuscumq; locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, & illarum discussionibus, ac quibuscumque aliis dispositionibus ad favorem ejusdem Hospitalis, & quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque quibuscumque inter vivos, & causa mortis, & quasi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus Hospitalis, ejusque Administratorum, Officialium, Ministrorum præfatorum, eorumque litis consortium, tam conjunctim quam divisim, ac tam active quam passive, ac tam secundario quam principaliter interesse concernentes, & ad ipsum Hospitale, etiam per viam necessariæ defensionis, & alias quomodolibet spectantes, & pertinentes in quacumque instantia, quorum omnium status, & merita ac judicium, & collitigantium nomina, cognomina, & qualitates, ceteraque, etiam de necessitate exprimenda, præsentibus pro expressis habemus in statu, & terminis in quibus ad præsens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum serie ad Nos, & Sedem Apostolicam advocantes, illasque omnes, & singulas alias similes, vel dissimiles causas, quomodolibet nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quas dictum Hospitale, illiusque Administratores, Officiales, & Ministri, habere, & movere volent contra easdem personas Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monasteria, Hospitalia, aut alia æque, aut magis privilegiata Pia Loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque privilegiata, & exempta, pro ipsius Hospitalis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, juribus, & actionibus hujusmodi, tam agendo pro ipso Hospitali, & quacumque persona ab eo causam habente, quam etiam si contra ipsum Hospitale ad instantiam quarumcumque personarum qualitercumque qualificatarum, & privilegiatarum quomodolibet agatur, eidem Doctori, ut præfertur, electo, & deputato, una cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura judicii, & absque tela judiciaria, ac aliquorum terminorum etiam substantialium observatione, aut alicujus regestri, vel extractus confectione, per seipsum, vel in ejus a dicta Urbe absentia, aut alias ex quavis causa per alium ab eisdem Administratoribus durante absentia, aut alias quomodolibet eligendum, usque ad finalem sententiarum executionem inclusive audiendas, cognoscendas, fineque debito terminandas, aut etiam alibi pro tempore introductas, seu commissas reassumendas, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo committimus, & mandamus. Ipsumque Doctorem, ut præfertur, electum, & deputatum in dictis

ctis causis, tam pro ipso Hospitali, quam contra illum motis, & pendentibus, & in futurum movendis, in Judicem ordinarium, & Apostolica auctoritate deputatum, cum facultate easdem causas usque ad finem, absque tamen alicujus propinæ receptione cognoscendi, decidendi atque terminandi, ac etiam cum potestate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, etiam per se, vel alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi etiam summarie de non tuto accessu, eisdemque, & prædictis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum, seu Tribunalium Judicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam etiam pecuniariis pœnis, prout sibi videbitur inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles, ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & alias prout sibi melius expedire videbitur, seu placuerit servata forma Concilii Trid. procedendi, sententiasque, seu mandata per eum pro tempore latas, seu relaxata debitæ executioni demandandi, sive demandari faciendi. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis quovis prætextu non parentes, per censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, aliaque, omnia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet necessariis, auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo facimus, constituimus, & deputamus, sibique plenam, liberam facultatem, atque auctoritatem etiam concedimus, & impartimur.

A cujus sententia semel tantum, & devolutive ad Gubernatorem Urbis appellari posse decernit.

§.6. Decernentes, quod a pro tempore existentis Doctoris, ut præfertur electi, & deputati sententiis, mandatis, ordinationibus, & decretis, nullatenus suspensive appellari, reclamari, de nullitate dici, sive quomodolibet adversus illa ad effectum impediendi, seu suspendendi executionem aliquod remedium attentari possit devolutive, aut semel tantum pro qualibet parte liceat appellare, & alia remedia intentare coram pro tempore existenti Urbis Gubernatore, seu alio Judice ab ipso Gubernatore nominando, ei vero parti, quæ semel appellavit, secundo, vel ulterius sublata sit, omnis, & quæcumque appellatio, sed duæ sententiæ conformes, plenariam executionem obtineant, ac firmæ, & illibatæ permaneant, ac si essent tres conformes.

Nullitates tres substantiales allegari permisit.

§.7. Ac nullitas aliqua exceptis tribus substantialibus opponi nullo modo possit.

In causis discussionum data cautione de restituen. do &c. Judex Hospitalis debitores cogat ad solvendum

§.8. Et licet ad instantiam quorumcumque hæredum, seu quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicujus hæreditatis, & dicto Hospitali, seu illius Administratoribus, vel Officialibus, & Ministris, etiam virtute commissionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium Hospitalis hujusmodi protrahatur, data idonea cautione per dictos Administratores, Officiales, seu Ministros, de restituendo summam debitam in eventum succumbentiæ, prioribus, & potioribus creditoribus, pro tempore existens Doctor prædictus eosdem hæredes, sive alios quoscumque debitores, seu ipsorum quemlibet, & ex quocumque titulo causam habentes ad satisfaciendum integraliter dicto Hospitali de ejus credito juris, & facti remediis cogat; & compellat.

Singulis diebus non feriatis in honorem Dei procedi mandat.

§.9. Ac in omnibus, & singulis causis prædictis ad dictum Hospitale, ut præfertur, quomodolibet spectantibus singulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

Notarium actuarium ab Administratoribus deputari, & ab eo caveri de restituen. sumptibus absque pretio jubet.

§.10. Et Notarium actuarium per eosdem Administratores eligendum, ac ab eis, & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amovendum quem eis placuerit habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eisdem Administratoribus in ejus deputatione, de restituendo absque aliqua pecuniarum solutione, & fraude, & omni mora, & dilatione atque exceptione, seu excusatione postpositis, quoties ab eisdem Administratoribus ab hujusmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes, & singulas scripturas ad dictum Hospitale, ut præfertur, quomodolibet spectantes, per eosdem Administratores facto de illis inventario, Notario successori ab eisdem Administratoribus deputato consignando, quodque citationes in causis prædictis, etiam per Curiæ Capitolii, seu alios quoscumque etiam dicti Hospitalis Mandatarios fieri possint.

Executores omnes mandata hujus Judicis exequantur.

§.11. Ac quod quicumque executores Curiarum, seu Tribunalium dictæ Urbis possint, & debeant exequi, & effectualiter executioni demandare, omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata pro tempore existentis Doctoris hujusmodi, sive in ejus absentia, aut alias ipso impedito, ab eisdem Administratoribus eligendi, quæ non obstante regula Cancellariæ, sub ejus parvo sigillo expediri possint.

Personæ Hospitalis &c. alibi conveniri non possint etiam vigore commissionis Signaturæ Justitiæ.

§.12. Ac insuper Hospitale prædictum, ejusque Administratores, Officiales, & Ministros, Affictuarios, & alios ab eis causam habentes, ex nunc deinceps occasione præmissorum principaliter, seu secundario alibi quam coram pro tempore existente Doctore, ut præfertur electo, & deputato conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, & processus, sententias, mandata, & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios, quam etiam specialiter deputatos, & delegatos Judices, quavis auctoritate fungentes, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos in quacumque instantia latas, & facta, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, & momenti fore,

fore, inhibentes expresse moderno, & pro tempore existenti Signaturæ Justitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Justitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibusque, & singulis Referendariis, ne de cetero ad instantiam, & requisitionem cujuscumque supplicationem aliquam recipere, referendariare, seu proponere Præfecto Signaturæ Justitiæ audeat, vel præsumat, & similiter Signaturam facienti, non signet sive avocatoriam, sive simplicis justitiæ, sive appellatoriam, & similem, neque in initio neque in medio litis, & quod signatæ nullius sint roboris, & momenti, nullamque tribuant jurisdictionem, neque ipse Judex cui fuerint commissæ audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere, irritumque, & inane quidquid scienter vel ignoranter secus factum fuerit, ipso jure decernimus, salva semper nostra ac pro tempore existentis Romani Pontificis manu propria signatura, sine qua omne rescriptum censeatur, & sit invalidum, & a nostra voluntate alienum. Et nihilominus Doctor sic, ut præfertur, deputatus a prædicto Hospitali, absque vitio attentatorum procedere possit, & valeat.

Ampliatio exemptionis a solutione gabellarum, & aliorum onerum, & gratiarum.

§.13 Exemptionem vero, & immunitatem alias eidem Hospitali concessam extendentes, & ampliantes, volumus ut tam ipsum Hospitale, quam ejus personæ, necnon agri, possessiones, prædia urbana, & rustica, ac quæcumque res, & bona, immobilia, mobilia, & se moventia, ubilibet gentium, & locorum constituta, eorumque affictuarii, & conductores, ratione quorumcumque fructuum, frugum, mercium, ac rerum ad victum, & vestitum, aut alias ad usus humanos pertinentium, qui in ipsius Hospitalis agris, aut prædiis colliguntur, aut extrahuntur, aut ad usum Hospitalis aliunde importantur, tam in emendo, quam in vendendo, aut de loco ad locum extrahendo, aut transferendo, etiam quo ad tria pro centenario Dohaneriis Ripæ Urbis nostræ solvi solitis, & quo ad Sal pro usu Hospitalis, quod gratis prout aliis Locis Piis dari solet, etiam prædicto Hospitali dari debeat, & a quibuscumque datiis, portoriis, gabellis, dohanis, oneribus, & actionibus, subsidiis, talliis, collectis, angariis, ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, ex quacumque etiam urgentissima causa nunc, & pro tempore impositis, & imponendis, tam in dicta Urbe, quam extra eam in quocumque loco ditioni nostræ temporali Ecclesiasticæ, mediate, & immediate subjecto, prorsus libera, exempta, & immunia sint, ac censeantur, nec ad aliquam solutionem quoque modo cogi, aut compelli possint.

Prohibitio molestandi Hospitale super prædictis.

§.14. Districte autem interdicimus, quibuscumque personis ad quas exactio hujusmodi onerum, gabellarum, collectarum, talliarum subsidii Dohanæ quomodolibet spectabit, ne quicquam quovis prætextu contra nostram hujusmodi concessionem petere, aut exigere, ipsumque Hospitale, vel ejus Ministros, aut alios ab eo causam habentes molestare quoquo modo audeant vel præsumant. Quinimo dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, necnon Cameræ Apostolicæ Clericis præsidentibus per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel eorum aliquis quoties pro parte Hospitalis prædicti fuerit requisitus, præsentes litteras, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque efficacis defensionis præsidio assistentes, Hospitale prædictum, ejusque Ministros, Affictuarios, & alios quoscumque pro eo agentes, faciant exemptione, immunitate, illiusque extensione, & ampliatione prædictis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes illos quovis modo indebite molestari, contradictores per opportuna juris, & facti remedia compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Ceterum omnes mulctas, & pœnas ab iis personis, quæ circa datia, & gabellas, ut præfertur d. Hospitali tam per præsentes, quam per alias nostras literas concessa, assignata, & applicata fraudem aliquam committent pro tempore exigendas, integre ipsi Hospitali, ut Administratores præfati de illis suo arbitrio libere disponant perpetuo concedimus, donamus, & applicamus, & quatenus in ipso contractu appaltus, seu conductionis datiorum, & gabellarum hujusmodi, seu in eorum impositione aliter de iis caveat, quascumque de hujusmodi mulctis, seu pœnis contrarias disponet, ad cujuscumque, & Cameræ Apostolicæ favorem factas, revocamus, & annullamus.

Capellani, qui nunc sunt ab Administratoribus non amoveantur. Et eorum quilibet habeat scut. 90. singulis annis.

§.15. Postremo statuimus, & ordinamus, quod ii quatuor Clerici sæculares, qui nunc sunt pro Cappellanis ad Missas celebrandas, Sacramentaque Ecclesiastica administranda in eodem Hospitali deputati, inde quoad vixerint, per modernos aut pro tempore existentes Administratores amoveri nullo modo possint, nec debeant; quinimo eorum cuilibet nonaginta scuta monetæ Romanæ ex fructibus, redditibus, & proventibus dictarum Ecclesiarum Cappellaniarum, & Beneficiorum unitorum, per modernos, & pro tempore existentes ipsius Hospitalis Administratores annuatim persolvantur, ac præsentes literæ validæ, & efficacis collationis, & provisionis eorum cuilibet factæ vim, & robur obtineant. Atque ex nunc in Cappella ejusdem Hospitalis quattuor perpetuas sine cura, personalem tamen residentiam requirentes Cappellanias, necnon duo alia etiam sine cura personalem tamen residentiam requirentia beneficia Ecclesiastica Clericatus nuncupanda, per præsentes perpetuo erigimus, & instituimus, eisque sic erectis, & institutis pro congrua dote, ac dictorum etiam pro tempore existentium Cappellanorum, & Clericorum congrua sustentatione, qui videlicet Cappellani in ipsa Cappella Missas celebrare, ac personis Hospitalis prædicti, juxta formam priorum nostrarum literarum

rum super ipsius Hospitalis erectione editarum, Sacramenta Ecclesiastica ministrare, Clerici vero eis in Altaris ministerio, & Sacramentorum administratione inservire debeant, singulis quidem Cappellaniis nonaginta, singulis vero Beneficiis prædictis pro quolibet Clerico viginti scuta hujusmodi annuatim eorum cuilibet per ipsos Administratores, ut præfertur, ex dictis fructibus Beneficiorum hujusmodi persolvenda. Siquid vero ex eisdem fructibus superit, id omne Sacristiæ ejusdem Cappellæ perpetuo applicamus, & appropriamus.

Cappellaniæ ad præsentationem Administratorũ de cetero conferantur.

§.16. In posterum vero quoties perpetuis futuris temporibus aliquam ex hujusmodi Cappellaniis, vel Beneficiis, Clericatibus nuncupatis, ex Cappellanorum easdem Cappellanias ad præsens obtinentium, vel eorum Successorum quorumcumque personis quando, & ubilibet vacare contigerit, tunc non ad nutum Administratorum, sed in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici personalem residentiam requirentis ad præsentationem Administratorum prædictorum, nec alias per Sedem Apostolicam dumtaxat conferantur.

Clausulæ præservativæ hujus concessionis.

§.17. Decernentes præsentes literas sub quibusvis similium, vel dissimilium concessionum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, & derogationibus minime compræhendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties emanabunt toties in pristinum statum restitutas, & plenarie reintegratas esse, & censeri. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ contrariorum derogatoriæ.

§.18. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis præfatæque Cameræ juramento, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & consuetudinibus Privilegiis, eidem Cameræ necnon quibusvis Judicibus, & Tribunalibus etiam Auditori causarum ejusdem Cameræ quomodolibet concessis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa mentio facienda, seu quævis expressio ad hoc servanda foret, illorum tenores acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.19. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 7. Septembris.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, viii. Idus Septembris Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXIV.

Contra abortum quovis modo procurantes, aut sterilitatis potiones dantes, vel sumentes, eisque auxilium, consilium, sive consensum præstantes.

SIXTUS EPISCOPUS.

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Detestatio criminis abortus.

EFfrænatam perditissimorum hominum contra divinæ legis præceptum de non occidendo, peccandi audaciam atque licentiam, sanctissimis legibus, variisque Constitutionibus sæpius repressam animadvertentes; cogimur Nos quoque in supremo justitiæ throno a Domino constituti, justissima ratione suadente, vetera jura partim innovando, partim ampliando, eorum etiam immanitatem pari pœna proposita coercere, qui immaturos fœtus intra materna viscera adhuc latentes crudelissime necare non verentur. Quis enim non detestetur, tam execrandum facinus, per quod nedum corporum, sed quod gravius est, etiam animarum certa jactura sequitur? Quis non gravissimis suppliciis damnet illius impietatem, qui animam Dei immagine insignitam, pro qua redimenda Christus Dominus noster preciosum Sanguinem fudit, æternæ capacem Beatitudinis, & ad consortium Angelorum destinatam, a beata Dei visione exclusit, reparationem cœlestium sedium quantum in ipso impedivit, Deo servitium suæ creaturæ ademit? qui liberos prius vita privavit, quam illi a natura propriam lucem accipere, aut se materni custodia corporis ab efferata sævitia tegere potuerint? Quis non abhorreat libidinosam impiorum hominum crudelitatem, vel crudelem libidinem, quæ eo usque processit, ut etiam venena procuret ad conceptos fœtus intra viscera extinguendos, & fundendos, etiam suam prolem prius interire quam vivere, aut si jam vivebat, occidi antequam nasci nefario scelere moliendo? Quis denique non damnet gravissimis suppliciis illorum scelera, qui venenis, potionibus, ac maleficiis, mulieribus sterilitatem inducunt, aut ne concipiant, nec pariant, maleficis medicamentis impediunt? Maleficos, inquit Dominus ad Moysen, non patieris vivere: nimis enim impudenter contra Dei voluntatem se opponunt, qui, ut S. Hieronymus ait, dum natura recipit semen, receptum confovet, confotum corporatum in membra distinguit, dum inter ventris angustias Dei manus semper operatur, idemque corporis Creator, & animæ est, impie despicit bonitatem Figuli, idest Dei, qui hominem plasmavit, fecit, & voluit, siquidem ut Sanctus testatur Ambrosius, non mediocre munus est Dei dare liberos propagatores generis. Divinum donum est fœcunditas parientis, eodemque tempore diro hoc flagitio privantur liberis parentes, qui gene-

raverant; vita filii, qui generati sunt, matres conjugii præmiis, terra quæ ab his coleretur, mundus qui ab eisdem cognosceretur, Ecclesia quæ devotæ numero plebis aucta gauderet. Unde non immerito sexta Synodo Constantinopolitana sancitum est, ut personæ quæ dant abortionem cientia medicamenta, & quæ fœtus necantia venena accipiunt, homicidæ pœnis subiiciantur, sed, & veteri Concilio Ilerdensi cautum est, ut qui conceptos ex adulterio fœtus necare studuerint, vel in ventribus matrum potionibus aliquibus colliserint, si postea pœnitentes ad Ecclesiæ mansuetudinem recurrant, omni tempore vitæ suæ fletibus, & humilitati insistant, si vero Clerici fuerint, officium ministrandi eis recuperare non liceat, omnesque tam Ecclesiasticæ, quam prophanæ leges gravibus pœnis afficiunt eos, qui in utero matris puerperium interimi, aut ne mulieres concipiant, sive ut conceptos fœtus eiiciant, nefarie machinantur.

Pœna homicidii abortum procurantibus imponitur.

§.1. Nos igitur post repressam eorum temeritatem, qui matrimonii jura violare, & quantum ipsis est vinculum indissolubile dissolvere præsumunt, quive turpioribus quibusdam incestis se inquinare non erubescunt, hoc quoque malum, quantum viribus Nobis a Domino traditis contendere possumus, nostris potissimum temporibus exterminare volentes: Omnes, & quoscumque, tam viros, quam mulieres, cujuscumque status, gradus, ordinis, ac conditionis, etiam Clericos, sæculares, vel cujusvis Ordinis regulares, quavis dignitate, & præeminentia Ecclesiastica, vel mundana fulgentes, qui de cetero per se, aut interpositas personas abortus, seu fœtus immaturi, tam animati, quam etiam inanimati, formati, vel informis ejectionem procuraverint percussionibus, venenis, medicamentis, potionibus, oneribus, laboribusque mulieri prægnanti impositis, ac aliis etiam incognitis, vel maxime exquisitis rationibus, ita ut re ipsa abortus inde secutus fuerit, ac etiam prægnantes ipsas mulieres, quæ scienter præmissa fecerint, pœnas, tam divino, quam humano jure, ac tam per Canonicas Sanctiones, & Apostolicas Constitutiones, quam civilia jura adversus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu, & re ipsa patraverint, propositas, & inflictas (quorum omnium tenores his nostris literis pro expressis, & ad verbum insertis habemus) eo ipso incurrere, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ipsasque pœnas, leges, & Constitutiones ad casus præfatos extendimus.

Clericisque additur pœna privationis Beneficiorum, & inhabilitatis.

§.2. Eos vero qui Clerici fuerint, omni Privilegio Clericali, Officiis, Dignitatibus, & Beneficiis Ecclesiasticis, quæ sic vacatura nostræ, & Sedis Apostolicis dispositioni perpetuo reservamus, ipso facto privamus, & in futurum inhabiles ad ea suscipienda decernimus, adeo ut illi, qui hoc delictum commiserint, non secus atque ii qui sua voluntate homicidium perpetraverint juxta Concilii Tridentini Decreta, etiamsi crimen id, nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, ad Sacros Ordines promoveri, aut in susceptis Ordinibus ministrare nullo modo possint, nec illis aliqua Ecclesiastica Beneficia, etiamsi curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni Ordine, ac Beneficio, & Officio perpetuo careant.

Laicis additur d. pœna inhabilitatis.

§.3. Necnon, & illos qui Clerici non fuerint, & talia perpetraverint, non solum pœnas incurrere supra narratas, sed etiam inhabiles ad Ordines, & alia prædicta decernimus, & declaramus.

Et qui foro Ecclesiastico subjecti sunt Curiæ sæculari tradantur.

§.4. Volentes quod hi qui foro Ecclesiastico subjecti, ut præfertur deliquisse comperti fuerint, per Judicem Ecclesiasticum depositi, & degradati, Curiæ, & potestati sæculari tradantur, quæ de eis illud capiat supplicium, quod contra laicos vere homicidas per divinas leges, ac civilia jura est dispositum.

Sterilitatis potiones dantes, vel sumẽtes, eorumq. consultores, iisdem pœnis subiiciuntur.

§.5. Præterea eisdem pœnis teneri omnino statuimus eos, qui sterilitatis potiones, ac venena mulieribus propinaverint, & quo minus fœtum concipiant impedimentum præstiterint, ac ea facienda, & exequenda curaverint, sive quocumque modo in his consuluerint, ac mulieres ipsas quæ eadem pocula sponte, ac scienter sumpserint.

Præventio inter Judices, & eorum facultas in procedendo.

§.6. Quocirca mandamus universis, & singulis Judicibus ordinariis, & delegatis, tam Ecclesiasticis, quam Sæcularibus, quibus contra criminum reos etiam quo ad causas hujusmodi, de jure, vel ratione delicti, aut personarum legitime competet jurisdictio, ita tamen ut inter eos præventioni locus est, ut in his delictis, quæ ut plurimum in occulto perpetrantur, contra quoscumque, non solum per accusationem, & delationem, verum etiam per inquisitionem, ac simplicem denunciationem procedant, ac ad illa probanda testes alias de jure inhabiles, eorumdem tamen Judicum arbitrio, habita ratione personarum, causarum, & qualitatum illarum, ac circumstantiarum quarumcumque, admittant, ac in eos qui culpabiles fuerint, prout per Nos sancitum est, demum animadvertant.

Excommunicatio in prædictos, & eorum complices.

§.7. Insuper ut immanissimi hujus delicti gravitati, non solum temporalibus, verumetiam spiritualibus pœnis prospiciamus ac provideamus, omnes, & singulos cujuscumque status, gradus, Ordinis, vel conditionis existentes, tam laicos, quam Clericos, Sæculares, & cujuscumque Ordinis regulares, necnon mulieres sæculares, vel quemcumque Ordinem professas, qui vel quæ, vel uti principales, vel ut sociæ consciæve ad tale facinus committendum opem, consilium, favorem, potionem, vel alia cujuscumque generis medicamenta scienter dederint, ac etiam scribendo literas privatas, vel apocas, vel alias verbis, aut signis juverint, aut consuluerint, ultra supradictas pœnas, ipso facto

facto, nunc prout ex tunc excommunicamus, & pro excommunicatis declaramus.

Reservatio absolutionis. §.8. Decernentes ac declarantes, quod per quæcumque Jubilæa, & Indulgentias, per Nos, & Successores nostros, etiam Anno Jubilæi, aut alio quovis tempore, etiam Cruciatæ sanctæ, Jubilæi, vel quovis alio titulo concessas, & concedendas, necnon per quascumque literas Apostolicas quibusvis Principibus, seu ad eorum instantiam per Nos, & Successores nostros pariter concessas, & concedendas, ac etiam vigore Privilegiorum mare magnum vel alias quomodolibet nuncupatorum, quibusvis Congregationibus Regularium, aut Episcopis vigore Concilii Tridentini, vel alias, per Nos, & Prædecessores nostros quomodocumque concessorum, vel in futurum concedendorum, nec personæ sic ut præfertur delinquentes, & excommunicatæ, præterquam in mortis articulo absolvi valeant, nec cum iis Clericis, qui hujusmodi delicta perpetraverint etiamsi eorum crimen occultum fuerit, super irregularitate præmissorum occasione contracta, nec per locorum Ordinarios, nec per alios quavis auctoritate fungentes, quam per Nos, & Rom. Pontif. nostros Successores, & tunc non nisi urgentissimis de causis dispensari possit. Ac tam absolvendi, quam dispensandi facultatem hujusmodi etiam quoad forum conscientiæ in casibus superius expressis, Nobis, & Successoribus nostris dumtaxat reservamus.

Decretum irritans. §.9. Statuentes sic in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interprætandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.10. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aut aliis legibus aliter forsan circa præmissa disponentibus, aut in casibus præfatis distinguentibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus public. hujus const. §.11. Volumus autem, ut præsentium literarum exemplis &c.

Sanctio pœnalis. §.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis, Statutorum, Ordinationis, extensionis, Decretorum &c. Siquis autem hoc attentare præsumpserit &c.

D. P. An.IV. 29. Octobris. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, quarto Kalen. Novembris, Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXV.

Institutio Festivitatis SS. Placidi, & Sociorum Martyrum Professorum Ordinis Monacorum S. Benedicti, ubique simplici, & in Messanen. Civitate duplici officio die 5. mensis Octobris Celebrandæ, ac etiam die 4. mensis Augusti in Ecclesia Messanen. ubi eorum corpora nuper reperta fuerunt.

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Martyrum præclara aut merita. Dominus Omnipotens, qui suaviter cuncta disponit, misericordiarum Pater, & Deus totius consolationis, Sacrosanctam ejus Ecclesiam pretioso unigenti Filii sui Sanguine acquisitam, & in Apostolicæ confessionis petra solidatam, voluit nedum inter mundi adversa, & turbines, Sanctis Martyribus, quasi fortissimis propugnatoribus tueri, verum eorumdem gloriosis trophæis, ita in dies illustrari, ut non modo illi felicissimas de impiis persecutoribus, & Christianæ fidei hostibus in hoc sæculo victorias reportando, eamdem propagarent, sed mox ad æternam ipsi cælestis patriæ Beatitudinem evecti, pie apud Deum intercedendo, illam, vel maxime juvarent, ac perpetuo juvent. Unde non immerito Sacræ eorum Reliquiæ, & eorumdem passionum monumenta, interris relicta, Christianum populum ad laudandum in eis divinam majestatem, ad illorum salutaria exempla imitanda, ad rerum humanarum, & prætereuntis hujus sæculi despicientiam, ad eorum denique opem, & patrocinium in tribulationibus, & necessitatibus invocandum mirum in modum excitant.

S. Placidus, & ejus Socii sub regula S. Benedicti se Deo dicarunt & in Monasterio apud Messanam civitatem per ipsum Placidum in paterno fundo extructo famulatum Deo exhibuerunt. §.1. Inter hos vero ipsos quos Martyrii corona donatos Catholica invocat, & veneratur Ecclesia, merito insigni honore Celebranda est memoria Sanctorum Placidi, & Sociorum Martyrum, qui Justiniani Magni Imper. temporibus, cum S. Benedicti tunc adhuc viventis, Religionis zelum, & vitæ Sanctitatem admirati, sub illius regula, se Dei obsequiis dicavissent, & in Monasterio, cum Ecclesia S. Joannis Baptistæ, prope muros Messanæ Civitatis, tunc recenter ab ipsomet Placido in paterno fundo extructo, & instituto, cui idem Placidus a Sancto Benedicto eo missus, tanto Magistro dignus discipulus præerat, gratum Altissimo exhiberent famulatum; ad eam perfectionem brevi pervenerunt, ut cum eorum Sanctimoniæ fama longe lateque diffusa, etiam in Urbem Romanam pervasisset, impulerit pios Placidi fratres germanos Eutychium, & Victorinum, & Virginem Flaviam eorumdem sororem, ad iter suscipiendum Placidi fratris visendi causa, sed divina providentia factum est, ut cum Messanam venissent, & apud eum

vix per paucos dies morati essent, crudelissimi Saracenorum Regis, vel potius Tyranni Abdalæ classis, Christiano nomini nefarium bellum, Insulæ vero Siciliæ vastitatem, incendia, rapinas inferens, ad eamdem Civitatem ex improviso appulerit. Ubi ejus classis Dux Mammucha, cum in Monasterium irrupisset, cœpit mira feritate contra eos omnes in vincula conjectos sævire, & acerbissimis quibusdam cruciatibus, exquisitisque tormentorum generibus conari, si qua ratione posset eos a Christiana Religione dimovere.

Martyriique coronam adepti fuerunt, & eorum corpora in Ecclesia S. Joannis Messanen. sepulta, multis claruerunt, & nuper aliquæ eorum reliquiæ, in reparatione d. Ecclesiæ sunt repertæ.

§. 2. Verum tamen ipsi adjuvante Spiritus Sancti gratia, & non modo in Religiosis viris, sed in aliis quoque Placidi fratribus, atque adeo in sexu fragili, & virgineo pectore, suam divinam virtutem mirabiliter ostendente, cuncti in Christianæ fidei præclara confessione fortiter perseverantes, agonem suum glorioso Martyrio consummarunt. Cumque eorum quidem animæ triumphalem palmam adeptæ in cœlum evolassent, corpora vero multis, ut antiquæ testantur historiæ, magnisque miraculis illustria, in Ecclesia Sancti Joannis Baptistæ Messanensis, quæ postmodum successu temporis in Prioratum Hospitalis ejusdem Sancti Joannis Hierosolymitan. fuit erecta, pie sepulta, & recondita, temporum injuria per multa secula, ita inibi occulta latuissent, ut jam nostra ætate licet ex pluribus, antiquitatis monumentis constaret, ea in præfata Ecclesia Sancti Joannis Baptistæ sepulta fuisse, tamen certus ejus Ecclesiæ locus, ubi sita forent, penitus ignoraretur, placuit tandem divinæ misericordiæ Sacra nonnullorum ex eis monumenta, & Reliquias, dum pro fundamentis in reparatione ipsius Ecclesiæ jaciendis humus effoderetur, post longum temporis intervallum nuper in lucem proferre.

Archiepiscopus desuper processum formavit, quē Summus Pontif. Cardinalibus revidendum commisit, & de aliquorum ex dictis Sāctis corporib. inventione satis constitit.

§. 3. Quare cum primum ex relatione Venerabilis fratris Antonii Archiepiscopi Messanen. compluribus desuper examinatis testibus ac processu formato, & ad Nos transmisso id Nobis significatum fuit. Nos attendentes juxta antiquissimum Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ usum, a primævis Christianæ Religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum unanimem consensionem, & Sacrorum Conciliorum, ac novissime œcumenici Tridentini Decreta, Beatorum Martyrum, & aliorum cum Christo in Cœlis regnantium Sancta Corpora, per quæ multa beneficia a Deo mortalibus præstantur, congruo quidem honore veneranda esse, sed eam adhibendam cautionem in Sacrarum Reliquiarum veneratione, ut omnis superstitio tollatur, nec novas Reliquias recipiendas esse, nisi prius ab Episcopo recognitæ, & approbatæ fuerint; recognitionem processus hujusmodi, venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super interpretatione, & executione dicti Concilii Tridentini deputatis duximus committendam, qui ipso processu diligenter, prout rei gravitas postulabat, considerato, & recognito, necnon vocato, & audito eodem Antonio Archiepiscopo, qui, & Sacras Reliquias, & alia complura antiquitatis monumenta in ea Ecclesia inspexit, & deinde ad Nos, & Beatorum Apostolorum limina visitanda in Urbem venit, cum Nobis retulissent satis constare de aliquorum ex dictis sanctis corporibus inventione.

§. 4. Nos primum quidem ingentes Deo omnipotenti gratias egimus, quod inter cetera, quæ his calamitosis, & turbulentis temporibus Christiano populo in dies largitur plurima, & maxima beneficia, hoc quoque insigni munere quasi pretiosissimo thesauro detecto, dignatus sit dictorum Placidi, & sociorum Martyrum memoriam renovare.

Summus itaque Pontifex gratias propterea ingentes Deo reddidit, & eorū Martyrii festum die 5. Octobris ubique singulis annis, & festum eorum inventionis in d. Ecclesia Messanen. die 4. Augusti celebrari, & in Kalendario apponi mandat.

§. 5. Nunc autem, ut pro nostro pastorali officio, quantum in Nobis est, curemus ne invictorum Martyrum corpora, divinæ erga Nos charitatis pignora, quæ viva membra fuerunt Christi, & templa Spiritus Sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda, & glorificanda, diutius inobscuret vetustas, aut ex animis Christifidelium deleat oblivio, sed ut potius eis omnium gentium, & seculorum prædicatione dignissimus honor debitus, si non pro ipsorum dignitate ac meritis, saltem pro nostra tenuitate tribuatur; simulque excitentur iidem fideles ad eorum vestigia pro cujusque captu prosequenda, & ad invocandam opem illorum, quos, & ipsius Ecclesiæ amantissimos, & propter religiosæ vitæ professionem, & observationem, castimoniam, sanctitatem, & constantem Christianæ fidei confessionem Martyrio consummatam Deo acceptissimos esse intelligimus; ac denique, ut in eorumdem veneratione, Dei qui se per os David in Sanctis suis laudari præcipit, immensa bonitas glorificetur, & piæ Christifidelium mentes ad eorum memoriam recolendam anniversaria commemoratione, & celebritate admoneantur; habita prædictorum Cardinalium relatione, de eorum consilio, & assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium præcipimus, ut eorumdem Sanctorum Martyrum Placidi, & sociorum dies festus, quo ipsi bono, & legitimo certamine pro Christi gloria absoluto, cursu consummato, fide servata, nobilissima martyrii corona decorati, ad cœlestem patriam migraverunt, nimirum tertio Non. Octobris in omnibus Christiani Orbis partibus, sub officio simplici, in Messanensi vero Civitate, Diœcesi, & Provincia, duplici, & præterea alter dies festus Inventionis eorumdem Prid. Non. Augusti, in Ecclesia præfata S. Joannis Baptistæ Messanensis dumtaxat sub duplici pariter officio a cunctis personis Ecclesiasticis, secularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, de communi plurimorum Martyrum, ubi proprium deerit, perpetuo celebretur. Volumusque ut in Kalendario, quo nunc utimur, sicut in Romano Martyrologio, & antea in quibusdam Kalendariis habebatur, ad eum diem eo-

eorumdem Sanctorum nomina ascribantur, etiamsi in nouissima Missalis, & Breviarii Romani editione ea fuerint prætermissa. Hortantes utriusque sexus Christifideles Civitatis Messanensis incolas, ut eorumdem Martyrii diem festum pie ac religiose colant, & observent, & sicuti in reliquis diebus festis de præcepto sanctæ matris Ecclesiæ moris est, a servilibus operibus abstineant.

Indulgentiam d. Ecclesiam visitantibus concedit.

§.6. Ac demum ad augendam Christiani populi erga eosdem inclytos Martyres devotionem, utque eo frequentius, & ardentiori pietatis studio confluant ad Sacra eorum Sepulchra, quo uberius cognoverint se per hoc cœlestis gratiæ donis esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, auctoritate confisi, eisdem Christifidelibus vere pœnitentibus, qui peccata sua Sacerdotibus idoneis ab Ordinariis locorum approbatis confessi fuerint, ac Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum susceperint, & prædictæ Inventionis die festo dictam Ecclesiam, ubi eadem Sancta Corpora requiescunt, devote visitaverint, atque inibi pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuo concedimus, & elargimur.

Episcopis, & aliis mandat, ut hanc constitutionem publicari, & observari faciant.

§.7. Quocirca mandamus universis, & singulis venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis, ut præsentes literas in suis quilibet Provinciis, Civitatibus, & locis solemniter publicari, & ab omnibus personis, Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus, ubique gentium, & locorum inviolate observari curent.

Transumptis fidem præstari mandat.

§.8. Volumus autem, ut earumdem præsentium exempla &c.

Sanctionem pœnalem subiicit.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.IV. 13. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo Id. Novembris, Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXVI.

Collegii Montis Alti pro quinquaginta ex Provincia Marchiæ Scholaribus, in Civitate Bononiæ erectio, cum beneficiorum, & annuorum redditunm, privilegiorumque, & exemptionum elargitione, Judicisque, & Protectoris deputatione, facultatibusque, & jurisdictione.

Hunc Montem Altum, olim Oppidum, in Civitatem sublimavit, & ejus Collegiatam Ecclesiam in Episcopalem hic idem Pont. erexit, ut in Const. LXXII. Super Tom.IV. Par.IV. fol.274.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

INter ceteras sollicitudines, quæ nobis ex officio creditæ servitutis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam literarum studia, & adolescentium illis vacare volentium Collegia ad fructuosam agri Dominici culturam, ac doctrinæ, & sapientiæ incrementa ubique præsertim in locis temporali nostræ ditioni subiectis propagentur, ipsaque Collegia pro illorum stabilimento congruis facultatibus communiantur, ut ex eis optimarum disciplinarum proventus, ad communem utilitatem, & profectum valeant provenire.

Hic Pontifex dũ erat Cardinalis, in Civitate Mõtis Alti publicum Gymnasium, pro juventutis in bonis artibus instructione, & educatione, construxit.

§.1. Dudum siquidem dum Cardinalatus honore fungeremur, pio erga dilectos filios Communitatem Civitatis Montis Alti unde originem duximus, necnon Universitates, & homines Porculæ, ac Patrignoni, & Montis novem Oppidorum Provinciæ nostræ Anconitanæ, affectu, pacisque inter eos conservandæ, & stabiliendæ zelo ducti, in dicta Civitate tunc Oppido, & quibusdam domibus ad id per Nos emptis, publicum Gymnasium in quo illius, & aliorum Oppidorum prædictorum juventus religiose educaretur, ac primis literarum rudimentis, aliarumque bonarum artium disciplinis instrueretur, assignatis etiam redditibus annuis ad mercedem ipsius juventutis Præceptori, & uni Physico persolvendam, nostris sumptibus magnifice construi curavimus, ac in his summam octo millium scutorum, vel circa erogavimus.

Et ad summũ Apostolatum assumptus, Collegiũ pro Scholaribus, ex civitate Montis Alti, indigenis, in Civitate Bononien. instituit.

§.2. Et deinde immensa Redemptoris Nostri benignitate ad Apostolicæ dignitatis fastigium evecti, ne juventus ipsa ob rei familiaris angustiam, & inopiam, ad altiora literarum studia progrediendi commoditate destitueretur, in Civitate Bononien. quæ omnium liberalium artium doctrinarumque studiis, semper floruit, & quibusdam ædibus de Zambeccariis nuncupatis per fel. rec. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem nostrum, Cameræ Apostolicæ impensa pro Collegio ibidem instituendo, acquisitis, unum Collegium Scholarium ex Civitatis Montis Alti, & Oppidorum prædictorum indigenis, usque ad certum tunc præscriptum numerum eligendorum, duximus erigendum, & instituendum. Postmodum vero erectionis, & institutionis hujusmodi negocio maturius perpenso, ædes prædictas ad usum ipsius Collegii nondum reductas, ex certis causis venundari mandavimus, animo, & intentione dictum Collegium in alio commodiori loco ejusdem Civitatis Bononien. stabiliendi. Cum autem Prioratus S. Antonii Bononien. Ordinis S. Augustini, ex eo quod dilectus filius Antonius Giaverinus, seu Glaverinus illius Prior, eumdem Prioratum quem tunc, seu nuper obtinebat, aut in quo, vel ad quem jus sibi competere asserebat resignavit, & seu juri sibi competenti hujusmodi cessit in manibus nostris sponte ad effectum infrascriptum, & alias libere, nosque resignationem, & seu cessionem hujusmodi duximus admittendam, per resignationem eamdem apud Sedem Apostolicam, vel alias certo modo, & sicut, accepimus unum S. Mariæ de Strata, alias, della Strada, quod

quod bon. me. Philippus S. Eustachii Diaconus Cardinalis Vastavillanus nuncupatus, & aliud S. Michaelis de Castro Britonum, quod similis mem. Alexander Episcopus Viglevanen. ac reliquum Monasteria Abbatiæ nuncupata Sanctorum Fabiani, & Sebastiani Vallis de Lavino S. Benedicti, vel alterius Ordinis Bonon. Diœc., quod quondam Vincentius Beccatellus, necnon Prioratus S. Mariæ de Angelis prope, & extra muros Bononien. Camaldulen. Ordinis, quem quondam Achilles Torsaninus, Clerici, ex concessione, & seu dispensatione Apostolica in commendam dum viverent, obtinebant, commendis hujusmodi per Philippi Cardinalis apud Sedem prædictam, & Alexandri Episcopi, ac Vincentii, necnon Achillis prædictorum extra Romanam Curiam defunctorum respective obitus cessantibus, adhuc eo duo ante commendas ipsas vacabant modo, & una Oratorium nuncupata ejusdem S. Antonii de Diola, seu Diolo, quam etiam bon. mem. Leonardus Episcopus Haulen. ex simili dispensatione, & altera plebania etiam nuncupata sine cura, Ecclesiæ, seu Cappellæ S. Joannis Evangelistæ de Pastino, alias de Pasto dictæ Diœc. quam quondam Augustinus Bondiolus ipsius Ecclesiæ, seu Capellæ S. Joannis Rector, plebanus nuncupatus, necnon perpetua etiam sine Cappellania sub S. Lazari in S. Petri prope, & extra muros Terræ Guastallæ, nullius Diœc. Provinciæ Mediolanen. quam quondam Augustinus Reste ibidem perpetuus Cappellanus, ac unum sub S. Agathæ intus, & alterum perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica sub Sanctorum Petri, & Pauli invocationibus in Præpositura similiter nuncupata ejusdem S. Petri prope, & extra muros Oppidi Vitellianæ, seu Viadanæ Cremonen. Diœc. Parochialibus, vel aliis Ecclesiis, quæ quondam Herrennius Perottus, Clericus in ultimo dictis duabus Ecclesiis perpetuus Beneficiatus dum viverent obtinebant, pro Leonardi Episcopi, qui extra dictam Curiam, & Augustini Reste, qui in loco a dicta Curia ultra duas dietas legales non distante, ubi proprium ejus domicilium non existebat, ac Augustini Bondioli, & Herennii prædictorum, qui apud Sedem eamdem diem vitæ clauserunt extremum, vacaverint, & vacent ad præsens. Nullusque de Prioratu S. Antonii, quatenus per dictam resignationem vacet, ac Ecclesia, seu Capella S. Joannis Evangelistæ, necnon Capellania, & beneficiis præfatis, pro eo quod Nos dudum omnes Prioratus, ac simplicia, ceteraque Beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia apud Sedem prædictam tunc vacantia, & in antea vacatura. Ac etiam quorumque ad dictam Curiam pro quibusvis negociis venientium, seu ab ea recedentium, ac etiam Curialium recreationis, seu alia quacumque causa ad quævis loca secedentium, si eos in locis ultra duas dietas ab eadem Curia, ut præfertur, non remotis, dummodo eorum proprium domicilium ibidem non existeret, decederi contingeret, per eorum obitum hujusmodi etiam vacatura, collationi, & dispositioni reservavimus, & ex tunc irritum, & inane decrevimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari, hac vice disponere potuerit sive possit, reservatione, & decreto hujusmodi obsistentibus. Ipsiusque Prioratus S. Antonii in Meditullio dictæ Civitatis Bononien. consistentis ædes, & ædificia jampridem jussu nostro a fundamentis eleganti, ac sumptuoso opere pro dicto Collegio Montis Alti ibidem stabiliendo, seu transferendo, ac illius Scholarium perpetuis usu, & habitatione restaurata, & accommodata existant. Nos pium, & fructuosum opus hujusmodi, quod dudum animo revolvimus tandem ad debitum effectum perducere, congruisque redditibus, ac specialibus favoribus, & privilegiis communire, neque hanc Nobis oblatam subditorum nostrorum commoditates, & profectus procurandi, & augendi occasionem prætermittere volentes, ac Rectorem, Scholares, & singulares personas si qui sint Collegii hujusmodi ac quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Necnon emptionis, & acquisitionis ædium de Zambeccariis, & illarum retrovenditionis, ac quarumcumque erectionum, & institutionum ipsius Collegii Montis Alti, sive in ædibus de Zambeccariis, aut Prioratu S. Antonii hujusmodi, necnon unionum, annexionum, incorporationum, applicationum appropriationum, & concessionum eidem Collegio Montis Alti de prædictis, & quibusvis aliis Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, & Beneficiis, aliisque rebus, & bonis quibuscumque hactenus quomodolibet factarum. Necnon literarum Apostolicarum tam sub plumbo quam in forma brevis, etiam in favorem Cameræ, seu Collegii hujusmodi, & alias desuper quomodolibet confectarum, ac possessionum subsecutarum, & quorumcumque instrumentorum desuper quomodolibet celebratorum tenores, fructuumque inde perceptorum quantitates, & valores, verumque, & ultimum Monasteriorum, Prioratuum, Ecclesiarum sine cura, seu Capellarum Cappellaniæ, & Beneficiorum prædictorum vacationis modum etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa, etiam per obitum apud Sedem prædictam resultet. Necnon quacumque pensionum annuarum super illorum, seu alicujus eorum fructibus, redditibus, & proventibus, seu ipsorum fructuum, reddituum, & proventuum, etiam cum facultate illos, & illas transferendi, ac regressu, accessu, & ingressu ad Monasteria, Prioratus, Ecclesias, sine,

sine cura, seu Capellas, Capellaniam, & Beneficia hujusmodi, etiam per cessum, vel decessum, ac in quoscumque alios eventus reservationum quæ sint, ac facultatum, tenores, & pensionum hujusmodi quantitates, nominaque, & cognomina, ac qualitates eorum, quibus pensiones, fructus, regressus, accessus, & ingressus hujusmodi reservati forsan existunt, præsentibus pro sufficienter expressis habentes.

Et beneficia hic expressa, quorum annui redditus sunt scutorũ trium milliũ in circa, supprimit, dictoque Collegio unit, & assignat.

§.3. Motu proprio non ad Rectoris, & Scholarium prædictorum, vel quorumcumque aliorum super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostra ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, sive Monasteria, & Prioratus Ecclesiæ sine cura, seu Capellæ, Capellania, & Beneficia prædicta, quorum insimul, & illis forsan annexorum, fructus, redditus, & proventus trium millium, & sexcentorum ducatorum auri de Camera secundum communem valorem annuum, ut etiam accepimus non excedunt, præmissis sive aliis quibusvis modis, & ex aliorum quorumcumque personis, seu per similem Antonii, vel liberas Leonardi Episcopi, & Achillis, ac Augustini Reste, necnon Augustini Bondioli, & Herennii prædictorum, vel quorumvis aliorum de Prioratibus, Ecclesiis sine cura, seu Capellis Capellania, & Beneficiis prædictis, aut cessiones quorumvis, de regimine, administratione Monasteriorum hujusmodi, in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram Notario, & Testibus sponte factas, aut Prioratus, Capellania, & Beneficia prædicta per assecutionem aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, quavis auctoritate collatorum vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod illorum respective collatio, & provisio, juxta Lateranen. Statuta Concilii, aut alias Canonicas sanctiones, ad Sedem præfatam legitime devoluta. Necnon Prioratus Ecclesiæ sine cura, seu Capellæ, Capellania, & Beneficia prædicta dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata existant, & provisio Monasteriorum hujusmodi ex quavis causa adSedem eamdem specialiter, vel generaliter pertineat, & ad dictos Prioratus consueverint, qui per electionem assumi, eisque cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, ac de ipsis Monasteriis, consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, ac super eorum regimine, & administratione, necnon Prioratibus, Ecclesiis sine cura, seu Capellis, Capellania, & Beneficiis prædictis inter aliquos lis, seu eorum possessorio molestia, cujus litis statum, & merita causæ, ac nomina, & cognomina Judicum, & collitigantium, eorumque, necnon Antonii, & defunctorum prædictorum, ac quorumcumque aliorum provisiones, commendas, concessiones, aliaque jura, & titulos, etiam nullos, & infectivos, causasque illorum annullativas, & infectivas, etiam præsentibus haberi volumus pro expressis pendeat indecisa, Prioratum videlicet S. Antonii prædictum, illiusque nomen, titulum, & denominationem, ac quodcumque onus Hospitalitatis ibidem forsan exercendæ, ac tam in eo, quam Monasteriis, & Prioratu S. Mariæ hujusmodi, illorumque Ecclesiis, claustris, domibus, membris, ædificiis, & pertinentiis prædictos S. Augustini, & S. Benedicti, ac Camaldulen, & siqui sint alios Ordines, omnemque statum, essentiam, & dependentiam regulares, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus.

Et pro quinquaginta Scholaribus, quorum octo Protector d. Collegii undecũque voluerit aliosq. octo Civitas Montis Alti, & alios aliæ Universitates hic nominatæ eligere possint.

§.4. Dictumque Collegium Montis Alti ex ædibus de Zambeccariis, prædictis, quatenus ibidem erectum, seu institutum dici, vel censeri possit, cum omnibus, & singulis illius privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, concessionibus, indultis, favoribus, & gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, necnon juribus, actionibus, proprietatibus, censibus, montibus, seu illorum locis, & portionibus, ac fructibus, aliisque rebus, & bonis illi concessis, & seu ad ejus usum, & commodum acquisitis, unitis, applicatis, & appropriatis, ad dictum Prioratum S. Antonii sic suppressum, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo transferimus, & seu illud de novo in suppresso Prioratu S. Antonii, illiusque ædibus, & ædificiis prædictis pro quinquaginta Scholaribus, quorum octo per ipsius Collegii Protectorem pro tempore existentem undecumque sibi placuerit, & alii octo per Montis Alti, & tres per Firman., & alii tres per Asculan. necnon alii tres per Camerinen. & duo per Ripan. Communitates, aliique duo per Offidæ, & alii duo per Montis Elpari, necnon alii duo per Montis Floræ, & alii duo per Sanctæ Victoriæ, & alii duo per Porchiæ seu Porculæ, necnon alii duo per Montis novem, & alii duo per Patrignoni, aliique duo per Grottarum ad Mare, ac alii duo per Castignani, & similiter duo per Forchiæ, alias Furcis, & alii duo per Montis Monaci, & reliquus per Cusignani Terrarum, seu Oppidorum dictæ Provinciæ Universitates, & homines ex suis Civitatibus, & Terris, seu Oppidis hujusmodi, vel si tot ibidem idonei, & apti non reperiantur, aliunde eorum respective arbitrio nostro, non tamen extra dictam Provinciam eligi, & nominari.

Studentibusque alimenta, ac etiam Ecclesiam, sigillum, mensam communem, ac alia insignia Collegialia assignat.

§.5. Sicque electi, & nominati in eodem Collegio recipi, ac ibidem sub unius Rectoris cura, & gubernio ad septennium, & non ultra ali, atque confoveri, ac in Universitate studii generalis ejusdem Civitatis Bononien. artium, & Theologiæ, nec non utriusque juris, & aliis studiis, eis pro cujusque capacitate præscribendis, operam navare debeant, cum Cappella, seu Ecclesia, Oratorio, Refectorio, mensa communi, sigillo, bibliotheca, archivio, cæterisque insignibus Collegialibus, ac membris, & officinis necessariis, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac militantis Ecclesiæ exaltationem, subditorumque nostrorum prædictorum in literarum studiis

diis felicem progressum eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo erigimus, & instituimus.

Et huic Collegio gratias, indulta, & privilegia, ac bona concedit.

§.6. Idemque Collegium sic translatum, & seu de novo erectum, in locum, jus, & actionem dicti Prioris Collegii quo ad privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, concessiones, indulta, favores, gratias, proprietates, census, montes, loca, portiones, res, bona, & alia prædicta, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si Collegio per præsentes erecto, specialiter, & expresse ab initio concessa, unita, applicata, & appropriata fuissent, ponimus, substituimus, & subrogamus, ac erectionem, & fundationem suppressi Prioratus, hujusmodi, necnon Hospitalitatis in eo forsan servandæ, ceteraque onera illi quomodolibet incumbentia, in dicti Collegii functiones, ministeria, & exercitia salvis tamen anniversariorum, Missarum, & divinorum Officiorum, obligationibus, & commissionibus, ac piis Defunctorum suffragiis consuetis siquæ sint, ita, ut illa per ipsius Collegii Cappellanos, aut alias congrue adimpleri debeant, convertimus, & commutamus, eidemque Collegio Montis Alti, Ecclesiam suppressi Prioratus S. Antonii hujusmodi, cum Sacristia, cœmeterio, campanis, crucibus, calicibus, patenis aureis, & argenteis, ac ornamentis, paramentis, aliaque sacra, & non sacra suppellectile in ea existentibus, necnon ambitu, circuitu, claustro, domibus, structuris, ædificiis, membris, adhærentiis, annexis, & pertinentiis suis universis, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo concedimus, & assignamus. Monasteria vero,& Prioratum S. Mariæ de Angelis, ac vacantes Ecclesias, seu Cappellas, necnon Cappellaniam, & Beneficia prædicta, omniaque, & singula illorum, ac dicti suppressi Prioratus S. Antonii, & eis respective annexorum fructus, redditus, proventus, proprietates, domos, villas, terras, agros, possessiones, fundos, census, decimas, prata, pascua, hortos, & alia bona quæcumque cum juribus, jurisdictionibus, rebus, & pertinentiis suis quibuscumque etiamsi alias Monasteria, Prioratus Ecclesiæ, seu Cappellæ vacantes, ac Cappellania, & Beneficia prædicta, vel eorum aliqua, ipsi Collegio in Priori illius erectione, & institutione hujusmodi, vel postea quandocumque unita, & annexa forsan reperiantur, sine unionum, & annexionum hujusmodi, ac juris illarum vigore quæsiti præjudicio, sed jus juri addendo, & accumulando, atque antiquum conservando, dictis auctoritate, & tenore itidem perpetuo unimus, annectimus, incorporamus, applicamus, & appropriamus. Ita quod liceat ipsius Collegii Montis Alti Rectori, & Scholaribus pro tempore existentibus, illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem, per se, vel alium, seu alios, eorum, & dicti Collegii nominibus propria auctoritate, etiam absque alicujus Judicis mandato, decreto, aut ministerio, ac spolii, & attentatorum vitio, necnon alicujus censuræ, vel pœnæ incursu libere appræhendere, aut jam etiam Cameræ, & seu Collegii hujusmodi nominibus, etiam literis Apostolicis desuper non expeditis appræhensam continuare, & perpetuo retinere, eaque regere, & administrare, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque inde provenientia percipere, exigere, & levare, ac in suos dictique Collegii, & illius Ecclesiæ, seu Cappellæ usus, utilitatem, & necessitates convertere, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Cappellis, Cappellaniæ, & Beneficiis unitis prædictis per Presbyteros seculares, vel de Superiorum suorum licentia cujusvis Ordinis regulares, idoneos inibi juxta statuta desuper edenda ponendos, & amovendos, in Divinis deserviri facere, Diœcesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minime requisita.

Collegium prædictum, ejusque bona, & personas, ab Archiepiscopi, & Legati Bononien aliorumque Judicium jurisdictione eximit.

§.7. Insuper Collegium Montis Alti hujusmodi, illiusque pro tempore existentes Rectorem, Scholares, Cappellanos, Œconomos, Officiales, Ministros, & personas, ac bona mobilia, & immobilia, præsentia, & futura, cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac ubilibet consistentia, ab omni jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium, nostri, & dictæ Sedis in prædicta Civitate Bononien. Legati de latere, & Archiepiscopi Bononien. necnon Gubernatoris, Auditoris Turoni, Antianorum, Vexilliferi, Potestatis, quadraginta virorum reformatorum, ac Regiminis, & Senatus ipsius Civitatis Bononien. necnon Rectoris Universitatis studii generalis ejusdem, aliorumque Legatorum, Archiepiscoporum, Ordinariorum locorum, Gubernatorum, & Potestatum, eorumque Vicelegatorum, Locatenentium, Officialium, Judicum, & quarumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, ac quavis auctoritate, & dignitate, tam Ecclesiastica, quam mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium, ac etiam aquis, fontibus, & fluminibus Præsidentium, ac eorum Curiarum, & Tribunalium.

Exemptionem quoq. ab Annatarū, Communium, & aliorum quorumcumque onerum solutione concedit.

§.8. Idemque Collegium ab Annatarum, quindenniorum, communium, minutorum, ac aliorum jurium, & servitiorum dictæ Cameræ, & quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus, & dictæ Curiæ Officialibus, etiam in annatis, quindenniis, communibus, minutis, & aliis juribus prædictis participantibus, eorumque Collegiis, ratione prædictarum, & quarumcumque aliarum unionum, applicationum, & concessionum, eidem Collegio de prædictis, & quibuscumque aliis Monasteriis, Prioratibus, Beneficiis, rebus, & bonis Ecclesiasticis hactenus, & deinceps quomodolibet pro tempore factarum, aut alias quomodolibet debitorum.

IdemqueCollegiū in propriis bonis, illiusq. Recto-

§.9. Et tam ipsum Collegium in propriis suis bonis,& rebus, præsentibus,& futuris, quam illius ratione Rectorem, Scholares,

res, Scholares, & Officiales omnes, & cum eis contrahentes, a pedagiorum, & impositionum ac subsidiorum solutione eximit.

lares, Cappellanos, Œconomos, Officiales, & Ministros, ac cum eis contrahentes, & etiam pro parte atque portione colonica, quam ex proprietatibus, & bonis ipsius Collegii pro tempore percipient, illius colonos, arrendatarios, censuarios, & emphiteutas, non tamen proprietates, & bona hujusmodi in emphiteusim perpetuam; aut ultra tertiam nominationem seu generationem, vel centum annos possidentes, a quorumcumque pedagiorum, datiorum, vectigalium, gabellarum, angariarum, bullettinorum, tallearum, custodiarum, taxarum, Equorum tam vivorum quam mortuorum, quatreni carnis, portus Anconitan, tertiariarum unjus scuti, & medii respective pro centenario, quartarum, collectarum, præbendarum, ponderum, molendinorum, focularium, pascuorum, herbaticorum, pecudum, & aliorum animalium, fictuum, & subsidiorum, etiam triennalium, caritativorum, ac quorumcumque aliorum similium, vel dissimilium onerum, & gravaminum, tam ordinariorum quam extraordinariorum, ac realium, personalium, & mixtorum, quibuscumque nominibus, & vocabulis nuncupatorum, etiam hic de necessitate exprimendorum, per Nos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores, & Successores nostros, ac Sedem, & Cameram prædictas, ipsiusque Sedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commissarios, & quoscumque alios, quavis auctoritate, & potestate fungentes, etiam pro orthodoxæ fidei defensione, ac Status Sanctæ Romanæ Ecclesiæ conservatione, Divinique Cultus augumento, necnon Basilicæ Principis Apostolorum Fabrica, Cruciata sancta, ac expeditione contra Infideles, & rebelles, necnon Ecclesiarum, murorum, pontium, viarum, & stratarum constructione, & restauratione, ac aquarum, fontium, & fluminum deductione, pauperumque subventione, necnon Sedis, & Cameræ prædictarum necessitatibus, ac ex quibuscumque aliis cogitatis, inexcogitatis, etiam quantumvis maximis, urgentissimis, & privilegiatis causis, etiam Sedis, & Cameræ earumdem, ac quaruncumque Provinciarum, Civitatum, & Terrarum, publicam utilitatem, & commoditatem concernentibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, nunc, & pro tempore quomodolibet impositorum, & imponendorum, etiam a quibuscumque aliis similibus Collegiis, ac Hospitalibus, & Piis Locis, quovis exemptionis privilegio gaudentibus, exigi, & præstari solitorum, etiam ratione carnium, vinorum, granorum, frumentorum, hordeorum, leguminum, frugum, lignorum, pannorum, librorum, cartharum, farinæ, & quarumcumque aliarum rerum ad dicti Collegii Montis Alti, & illius Ecclesiæ seu Cappellæ, ac Rectoris, Scholarium, Cappellanorum, Œconomorum, Officialium, Ministrorum, & personarum pro tempore existentium usum, in quantumvis magna summa, & quantitate emendorum, ac etiam ex toto Statu Ecclesiastico, & quibusvis Provinciis, Civitatibus, Terris, & Locis, tam intus, quam extra dictum Statum consistentibus, sive per terram, sive per mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, cujuscumque generis, quantitatis, qualitatis, valoris, & speciei fuerunt, exactione, solutione, præstatione, & contributione, necnon quorumcumque aliorum, etiam juxta Concilii Tridentini decreta, ubilibet institutorum, & instituendorum Collegiorum, vel Seminariorum, puerorum Ecclesiasticorum, & alias quomodolibet nuncupatorum, & qualificatorum, ac Hospitalium, & Piorum Locorum subventione, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub B. Petri, & dictæ Sedis, atque nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis protectione suscipimus, Nobisque, & eidem Sedi immediate subiicimus. Ac exemptionem, liberationem, susceptionem, & subiectionem hujusmodi in quocumque foro, & Tribunali, ac dicta Camera, etiam respectu cujuscumque solutionis illi faciendæ, semper favorabiles censeri debere, & de illis in quacumque causa, lite, & controversia eam interpretationem extensivam habendam esse, quæ pro alia quantumvis Pia, & privilegiata, ac ad Pios usus destinata, & applicata causa fieri posse declaramus.

Privilegia Studii, & piorum locorum Bononiæ Collegio elargitur.

§.10. Ipsi quoque Collegio Montis Alti, ac illius Rectori, Scholaribus, Cappellanis, Œconomis, Officialibus, Ministris, & personis ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, favoribus, ceterisque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus Universitas Studii generalis Bononien. hujusmodi, necnon alia Collegia, & Pia Loca in dicta Civitate Bononien. instituta, illorumque Rectores, Scholares, Cappellani, Œconomi, Officiales Ministri, & personæ, de jure, vel consuetudine, aut ex privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum non solum ad eorum instar, sed æque principaliter, ac pariformiter, in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere.

Ipsis etiam & eorum colonis & conductoribus, & emphyteotis frumenta & fruges, ex possessionibus d. Collegii, & de omnibus locis Status Ecclesiastici absque licentia & solutione extrahendi, ubique in dicto Statu vendendi auctoritatē concedit.

§.11. Necnon tam ipsi quam eorum coloni, arrendatarii, livellarii, conductores, & emphiteutæ præfati, vinum, triticum, hordeum, legumina, blada, frumenta, & cujusvis generis fruges, ac grana ex quibuscumque proprietatibus, possessionibus, & bonis dicti Collegii, illiusque membrorum, & annexorum quorumcumque provenientia, de quibuscumque Provinciis Terris, & Locis nobis, & Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis, cujusvis licentia desuper minime requisita, & absque alicujus pecuniæ, vel alterius rei solutione, & præstatione propterea facienda, aut censuræ, vel pœnæ in cursu extrahere, & extrahi facere, ac ad dictum Collegium pro illius usu conducere, & etiam illa

illa in dicta Civitate Bononien, illiusque comitatu, necnon universo Statu Ecclesiastico vendere, distrahere, & de illis ad eorum libitum disponere libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo indulgemus. Districtius quoque in virtute sanctæ obedientiæ inhibemus Legatis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, necnon Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Potestati, Quadraginta Viris, Reformatoribus, Regimini, Senatui, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, & aliis præfatis, ejusdemque S. Romanæ Ecclesiæ Camerario, ac dictæ Cameræ Thesaurario, Clericis, Præsidentibus, & Commissario, necnon Annonæ Præfectis, ac Pedagiorum, Datiorum, Vectigalium, gabellarum, angariarum, bollettinorum, decimarum, tallearum, taxarum, & aliorum onerum, ac subsidiorum prædictorum Appaltatoribus, dohaneriis, exactoribus, datiariis, ac quibusvis aliis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentibus, ac quacumque auctoritate, & potestate fungentibus, ne quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum, eis sub quibusvis tenoribus, & formis concessorum, & concedendorum, seu etiam Annonæ, vel abundantiæ, aut cujusvis necessitatis, vel quovis alio prætextu, Collegium Montis Alti, illiusque Rectorem, Scholares, Cappellanos, Œconomos, Officiales, Ministros, & personas hujusmodi, seu eorum aliquem, super præmissis quomodolibet molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu præsumant.

Protectorem & Judicem d. Collegii Cardin. de Monte Alto, & post eum, alium de ipsius parentela, sin autem antiquiorem Card. ex Provincia Marchiæ, vel si nullus fuerit alium Card. à Collegio nominandum ex nunc constituit.

§. 12. Ut autem ipsius Collegii Montis Alti bono regimini, gubernio, & conservationi opportune consulatur, dilectum filium nostrum Alexandrum S. Eustachii Diaconum Cardinalem de Monte Alto nuncupatum, ex sorore germana secundum carnem Pronepotem nostrum, & eo vita functo, alium ejusdem S. R. E. Cardinalem ex nostra familia, & parentela, vel in ejus defectum ex dicta Provincia Marchiæ Anconitanæ oriundum antiquiorem Cardinalem, seu si nullus fuerit, alium ex ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quem Rector, & Scholares præfati, seu eorum major pars duxerint eligendum, ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, bonorum, jurium, & privilegiorum Protectorem, defensorem, & conservatorem, ac Judicem Ordinarium cujus consilio, & ope omnia supradicta, & quacumque alia in iis, & circa ea necessaria, & opportuna, statuantur, & ordinentur, constituimus, & deputamus.

Protectoris facultas, Officiales deputandi.

§. 13. Necnon Alexandro Cardinali, ac pro tempore existenti Protectori Collegii Montis Alti hujusmodi, illius Rectorem, Cappellanos, Œconomos, Officiales, Advocatos Procuratores, ceterosque Ministros deputandi, & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiendi.

Statuta condendi.

§. 14. Necnon quæcumque statuta, & ordinationes, Capitula, & decreta ad ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, & bonorum spiritualium, & temporalium curam, regimen, gubernium directionem, & administrationem, ac Scholarium prædictorum receptionem, admissionem, ætatem, qualitates, victum, amictum, instructionem, disciplinam, & studii cursum pertinentia, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & dicti Concilii decretis non contraria, quæ eo ipso Apostolica auctoritate prædicta confirmata & approbata sint, & esse censeantur, & ab omnibus ad quos pro tempore spectabit, etiam sub pœnis incontravenientes statuendis, observari debeant, faciendi, & edendi, ac illa quoties pro eorum, & temporum qualitate, seu alias expediens videbitur immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, & etiam alia ex intregro condendi.

Lites d. Collegium, ejusque personas, & bona concernentes, tam active, quam passive, etiam contra alia Collegia, & pia loca magis privilegiata &c. cognoscendi.

§. 15. Omnesque, & singulas lites, causas, & differentias, tam civiles, quam criminales, ac mixtas dictum Collegium Montis Alti, illiusque res, bona, & personas quomodolibet concernentes, tam active, quam passive, etiam contra alia Collegia, & Pia loca etiam æque, vel magis privilegiata, eorumque res, bona, & personas, vel e converso, ac ultro citroque ad invicem, vel alias quomodolibet motas, & movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia coram quibusvis Judicibus introductas, & indecisas pendentes, etiam illas ab ipsis Judicibus avocando, per se, vel ejus Viceprotectorem, aut alium, seu alios quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura Judicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu Regia cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali, etiam privative quoad omnes, & singulos alios Judices ordinarios, & delegatos, eorumque curias, & tribunalia Ecclesiastica, vel sæcularia, audiendi, cognoscendi, & fine debito terminandi.

Judicibus, & aliis inhibendi, & inobedientes coercendi.

§. 16. Necnon quoscumque interesse habentes, tam in dicta Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi summarie, de non tuto accessu citandi, & quibusvis etiam ejusdem curiæ Judicibus, & personis quibus, & quoties opus fuerit, sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus ei videbitur inhibendi, & in eventum non paritionis ad declarationem incursus sententiarum, censurarum, & pœnarum hujusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debitæ executioni demandandi, seu demandari faciendi, contradictores quoslibet, & rebelles per similes sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia compescendi, ac etiam auxilium brachii sæcularis ad hoc invocandi.

Dubium præmissorum occasione futura declarandi.

§. 17. Necnon quæcumque dubia, & difficultates, siquæ præmissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & inter-

Omniaque alia desuper necessaria&c. faciendi.

& interpretandi, omniaque, & singula in eisdem præmissis, & circa eas quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, etiam omni, & quacumque appellatione remota, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem pariter perpetuo tribuimus, & elargimur.

Clausulas præservativas huic concessioni apponit.

§.18. Decernentes, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore, etiam pro eo quod causæ propter quas hæc omnia facta fuerint coram locorum Ordinariis, etiam tamquam a Sede prædicta delegatis, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac ipsorum Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinum Superiores, & quicumque alii interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive alias ex quibuscumque causis quantumvis legitimis, & juridicis, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci vel adversus illa, quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, etiam suppressionum, unionum, & applicationum, effectum suum plenarium nondum sortitarum, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, vel alios Romanos Pontifices Successores Nostros, etiam in crastinum assumptionis ipsorum Successorum, ad Summi Apostolatus apicem, sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus pro tempore factis comprehendi, sed tamquam pro fundatione, seu dotatione dicti Collegii Montis Alti ad bonarum artium cultum instituti concessa minime comprehendi, ac semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo etiam sub dat. per Protectorem, Rectorem, & Scholares pro tempore existentes præfatos quandocumque eligenda de novo concessa fore, & esse, suumque plenarium effectum sortiri debere, nec quemquam ad easdem præsentes literas in Camera præfata juxta Constitutionem Piæ Memoriæ Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris Nostri desuper editam, aut alias quandocumque præsentandum, insinuandum, & registrari faciendum teneri, neque illas propterea irritas esse, sed omnino valere, & suffragari, perinde, ac si Constitutio prædicta, vel alia contraria minime emanasset.

Decretum irritans addit.

§.19. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Sanctæ R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, ac definiri debere, necnon quoad suppressum Prioratum S. Antonii quatenus per resignationem prædictam vacaverit, & Ecclesiam, seu Cappellam S. Joannis Baptistæ, ac Cappellaniam, & beneficia hujusmodi prout est sibi attentatum forsan est hactenus, vel in posterum. Quo vero ad Monasteria, ac Prioratum B. Mariæ, & Ecclesiam, seu Cappellam S. Antonii de Diola, seu Diolo, omniaque alia præmissa, etsi alias quam per dictam resignationem vacet suppressum Prioratum hujusmodi, ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Constitutionis deputat, & facultates concedit.

§.20. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Bononien., & Episcopo Montis Alti, ac dilecto filio causarum Curiæ Cam. Apostolicæ Generali Auditori, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Protectoris, Rectoris, Scholarium, Cappellanorum, Œconomorum, & Personarum Collegii, ac aliorum interesse habentium prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac pro tempore existentes Protectorem, Rectorem, Scholares, Cappellanos, Œconomos, & personas Collegii hujusmodi, ac alios interesse habentes illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas derogatorias subnectit.

§.21. Non obstantibus præmissis, ac felicis recordat. Bonifacii Papæ Octavi, Prædecessoris Nostri, etiam qua cavetur expresse ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad Judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati, extra Civitatem, vel Diœcesim in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, ac nostris, de non tollendo jure quæsito, & unionibus ad partes committendis vocatis quorum interest, & exprimendo valore etiam beneficii cui aliud uniri petitur, ac Lateranensis, & aliorum, etiam

etiam generalium, & vltimo celebratorum Conciliorum, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, ac etiam beneficia unius Diœcesis cum aliis beneficiis, Ecclesiis, Collegiis, vel Locis alterius Diœcesis uniri prohibentium, ac rec. mem. Pauli Secundi, & Pauli Quarti, aliorumque Romanorum Pontificum similiter Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, & alienatis recuperandis. Necnon prædicti Pii de gratiis interesse dictæ Cameræ concernentibus infra certum tunc expressum tempus in ea registrandis, ac Sanctæ mem. Julii Secundi, ac Julii Tertii pariter Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum contra apprehendentes possessionem bonorum prætextu quarumcumque gratiarum, super quibus literæ Apostolicæ integraliter expeditæ non fuerint. Aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, synodalibus, & universalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, necnon Cameræ Urbis Civitatum, Provinciarum, Locorum, Monasteriorum, etiam S. Antonii de Sancto Antonio a quo primo dictus Prioratus dependet, Prioratuum, & Ordinum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Dilecto Filio Nostro Grabrieli tit. S. Laurentii in Lucina Presbytero Cardinali Paleotto nuncupato, super Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, dignitatibus, ceterisque beneficiis Ecclesiast. in Civitate, & Diœcesi Bononien. consistentibus, ad ejus collationem, provisionem, vel quamvis aliam dispositionem ratione Ecclesiæ Bononien. cui ex dispensatione Apostolica præsidet, vel alias quomodolibet pertinentibus, non nisi per eum, vel Vicarium ab eo deputatum, seu de ipsius Gabrielis Cardinalis consensu conferendos, seu quando de illis provideri, vel disponialiter non possit. Necnon Legatis, Archiepiscopis, Episcopis, Ordinariis, Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Potestatibus, Quadraginta Viris reformatoribus, Regimini Statui, Senatui, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, Camerario, Præsidentibus, Clericis, Thesaurariis, Commissariis, Appaltatoribus, Dohaneriis, Datiariis, Præfectis, Exactoribus, & aliis personis prædictis, necnon ipsius Bononien. aliarumque Civitatum, & Locorum, Communitatibus, Vniversitatibus, & hominibus, necnon Cameræ, Urbi, Civitatibus, Provinciis, Oppidis, Locis, Monasteriis, Prioratibus, & ordinibus prædictis, ipsorumque Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinum Abbatibus, Superioribus, Conventibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, per quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus ac etiam consistorialiter, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum instantiam, vel eorum contemplatione, & intuitu, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus, etiam contra exemptos concessis, approbatis, & innovatis, etiamsi in eis caveatur expresse; quod illis etiam vigore clausulæ implicitæ derogationis latissime extendendæ, vltra quam in supplicatione desuper signata expressum fuerit, etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam quasvis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum, derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia, & alia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, nullatenus derogari, neque derogatum censeri possit, nisi illorum tenores de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserti, ac hujusmodi derogationes consistorialiter, & de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, ac cum expressionibus causarum in hujusmodi privilegiis, & indultis, ac desuper confectis literis expressarum factæ, & per trinas literas eundem tenorem in se continentes, tribus distinctis vicibus iis quorum interest legitime intimatæ, & insinuatæ fuerint, ac tunc demum ipsorum interesse habentium ad id expressus accesserit assensus, & aliter factæ derogationes nemini suffragentur. Quibus omnibus, etiamsi alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores, & formas, ac causas propter quas concessa fuerunt, necnon decreta in illis apposita præsentibus, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse, & censeri decernimus, ita ut contraria, quæcumque nullatenus obstent, contrariis quibuscumque; aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Prioratibus, ac hujusmodi speciales, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas, ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet fit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde secuta quæcumque, ad Monasteria, Prioratus, Ecclesias sine cura, seu Cappellas, Cappellaniam, & beneficia hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Prioratuum, seu beneficiorum aliorum præjudicium generari; seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad

Hanc Pauli IV. Const. & alias similes indicavi in ipsius Const.

ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorem existat, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Proviso quod propter posteriores unionem, annexionem incorporationem nostras prædictas, Monasteria in spiritualibus non lædantur,& in temporalibus detrimenta non sustineant, ac Prioratus S. Mariæ Ecclesiæ sine cura, seu Cappellæ, Cappellania, & beneficia hujusmodi debitis non fraudentur obsequiis,& animarum cura in eis, siqua illis immineat nullatenus negligatur, sed illorum, ac Monasteriorum prædictorum congrue supportentur onera consueta. Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 17. Septemb. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, decimaquinta Kal. Decembris, Pont. nostri anno IV.

CXXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Congregatio Portugalliæ Ord. Fratrum Eremitarum S. Hieronymi unitur Congregationi S. Bartholomæi de Lupiano d. Ordinis Regni Hispaniarum, & deinceps sub eadem regulari disciplina, & uno Generali triennali, qui alterius vicibus ex ambabus Congregationibus eligatur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. PRo nostri muneris debito, & paterna charitate, qua omnes Religiosorum Ordines prosequimur, quæ ad illorum statum, & tranquillitatem pertinere arbitramur, ea providere, & adjuvante Domino recte constituere conamur.

Congregatio Portugalliæ a primævo instituto desciverat. §.1. Inter eos autem Ordinem Fratrum Eremitarum S. Hieronymi Congregationis Portugalen. animadvertimus, cujus Professores sicuti ex piorum, & proborum Virorum fideli relatione nuper Nobis facta intelleximus a nonnullis annis citra a primævo illo dicti Ordinis instituto, & Regularis disciplinæ candore recesserunt tum ob privatas animarum perturbationes Regni Portugalliæ alterationes, tum etiam ob paucitatem Domorum dicti Ordinis, & Congregationis in ipso Regno vero videlicet numero existentium, quorum major pars propter earum paupertatem Fratrum dicti Ordinis copiam manutenere nequit, unde si hæc Congregatio, cujus alias plures Domus a Congregatione Sancti Bartholomæi de Lupiano dicti Ordinis aliorum Regnorum Hispaniarum dismembratæ, & separatæ sive exemptæ fuerunt dictæ Congregationi Regnorum Hispaniarum, cujus Fratrum in aliis Hispaniarum Regnis, & Dominiis gratissimus bonæ famæ, & Regularis observantiæ odor ad ædificationem Christifidelium longe, lateque jam dudum sparsus, & diffusus est conjungeretur, ac utraque Congregatio hujusmodi in unam, eamdemque familiam sub eadem disciplina, regularique observantia, & uno dumtaxat capite viventem redigeretur prædictis incommodis obviam iri posset, ipsaque Congregatio Portugalliæ cum pace, & tranquillitate fælicius gubernaretur, & illius commoditati, & Divini Cultus incremento consultum, necnon charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico, qui singularem erga dictum Ordinem gerit devotionis affectum gratum esset.

Qua de causa eam Sixtus unit Congregationi Hispanicæ ejusdem Ordinis. §.2. Quamobrem, ut omnes, & singuli hujus Congregationis Portugalliæ Professores ad regularem observantiam revocentur, commodiusque insuper gubernentur, ut quæ qui unum Religionis induunt habitum, hi sub una, eademque Regula, uniusque professionis voto viventes in observantiam Canonicæ Religionis uniformes reperiantur. Nosque ab uno tantum Generali non autem a duobus de morum reformatione rationem facilius exigere valeamus, quæ omnia commodius fieri posse arbitrati sumus, si eos in unum idemque corpus conjungentes in una cum eamdemque familiam sub eadem disciplina, regularique observantia, & uno dumtaxat capite degentem redigeremus dismembrationum, & separationum hujusmodi, ac literarum, & quarumcumque scripturarum forsan desuper confectarum tenores, præsentibus pro expressis habentes Motu proprio non ad alicujus instantiam, sed de mera nostra deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine dictam Congregationem Portugalliæ, omnes, & singulas illius Domos, seu Monasteria, Conventus, & Fratres cum Congregatione Sancti Bartholomæi de Lupiano hujusmodi ita ut istæ duæ Congregationes unum corpus efficiant, ac uni Generali dicti Ordinis, veluti supremo ipsius Religionis capiti supremamque in eodem Ordine potestatem, & auctoritatem habenti perpetuo subsint auctoritate, ac tenore præmissis perpetuo conjungimus, seu invicem unimus, annectimus, & incorporamus.

Utramque Congregationem eidē Capiti, seu Generali triennali subiicit, servatis in singulis Monasteriis particularibus statutis. §.3. Volumus quoque, ac perpetuo statuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictæ duæ Congregationes, ac earum Conventus, & Religiosi, ac Fratres debeant regi, & gubernari ab uno dumtaxat, veluti supremo capite Generali triennali cum eisdem statutis, & Constitutionibus circa electionem dicti Generalis, firmis tamen remanentibus, in ceteris particularibus Monasteriorum cujuscumque Congregationis statutis, & Constitutionibus.

Generalem ex utraque Congregatione alternis vicibus eligendum statuit. §.4. Ita tamen, quod Priores Conventus Portugalliæ, & unus ex Visitatoribus electis in Capitulo generali semper naturales dicti Regni Portugalliæ sint, ac Generalis

lis utriusque Congregationis hujusmodi alterius vicibus videlicet pro una Lusitanus, & altera vicibus ex natione Hispana eligatur, pro hac tamen prima vice electio fiat ex natione Hispana.

Omnes vocales Congregationis Portugallen. in proximo Capitulo Generali admitti jubet.

§.5. Præcipientes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ pœna Capitulo Generali dicti Ordinis, quod post dat. harum nostrarum literarum in Congregatione de Lupiano hujusmodi celebrabitur, quatenus cum omniaque decet charitate, & benevolentia hanc Congregationem Portugalliæ, illiusque omnes, & singulos Conventus, Domos, & Monasteria, ac illorum Priores, Procuratores, Diffinitores, & quascumque alias personas Capitulis Generalibus intervenire solitas in se recipiant, & admittant.

Eos autem Generali, Visitatoribus, aliisque Superioribus eligendis præcipit obedire.

§.6. Necnon modernis Provinciali, & Prioribus dictorum Conventuum Congregationis Portugalliæ quatenus huic unioni, & incorporationi voluntarie concurrant, ac Generali tanquam membra capiti obsequentes, & Visitatoribus, qui pro tempore in eodem Capitulo Generali eligentur humiliter, & reverenter intendant, illorumque monitis, & mandatis salubribus obediant.

Clausulæ ad præsentis Cōstitutionis validitatem.

§.7. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos Juris, seu in Jus, vel controversiam revocari posse, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere necnon irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commissarium pro ejusdem exequutione designat.

§.8. Quo circa dilecto filio nostro Alberto titulo Sanctæ Crucis in Hierusalem Presbytero Cardinali Archiduci Austriæ nuncupat. nostro, & Apostolicæ Sedis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis de latere Legato, necnon Toletan., & Ulixbonen. Archiepiscopis per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum ubi, & quando opus fuerit præsentes literas, ac omnia, & singula in eis contenta in Capitulo Generali, & in Domibus, seu Monasteriis, & Conventibus prædictis publicari, & observari curent: Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, ipsasque etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.9. Non obstantibus nostra quatenus opus sit de unionibus committendis ad partes vocatis quorum interest, & exprimen. vero valore, ac fe. re. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generali de duabus dietis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, gratiis, & literis Apostolicis, tam per piæ mem. Leonem PP. X. quam alios quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores nostros in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum omnium tenores perinde ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, insererentur, præsentibus pro expressis habentes specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

§.10. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de indulto hujusmodi mentionem.

§.11. Ceterum quia difficile foret &c.

Fidem transumptis addit.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 3. Decem. 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 3. Decem. 1588. An. IV.

CXXXVIII.

Quod Ecclesiæ Parochiales, sive Vicariæ perpetuo unitis Monasteriis Canonicorum Regularium Congregationis S. Joannis Evangelistæ in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis existen. non per Ordinarios locorum, sed per Superiores ejusdem Congregationis providenda sint juxta Constitutionem Pii V.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex injuncto Nobis desuper Apostolicæ servitutis officio ad ea, quæ pro Ecclesiasticarum, præsertim Regularium personarum quiete, & tranquillitate statuta, & declarata sunt fovenda, & quantum in Nobis est conservanda libenter intendimus, ut omnium quærelarum, & litium occasionibus imputatis liberius Creatori nostro, juxta laudabilia eorum instituta famulentur.

Decreto Congregat. Concilii statutum est Regulares ad Parochias sui Ordinis promotos, & Presbyteros Sæculares ad Vicarias per Superiores Regulares nominatos ab Ordinariis locorum esse examinandos, & approbandos.

§.1. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum Generalis, seu Præpositi, ac Patrum Congregationis S. Joannis Evangelistæ ad instar Canonicorum S. Georgii in Alga Venetiarum vulgo dictorum *Lojos* in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Apostolica auctoritate institutæ Nobis expositum fuit, quod licet alias per dilectos filios Nostros S. R. E. Cardinales super declaratione, & interpretatione Decretorum Concilii Tridentini deputatos in eorum Congregatione fuerit declaratum Parochialium Ecclesiarum, ac regularium Beneficiorum, quibus animarum cura incumbit, necnon Vicariarum, etiam perpetuarum Monasteriis, & aliis regularibus locis etiam perpetuo unitarum, quæ regularibus personis conferri, sive per sæculares Presbyteros, & perpetuos Vicarios regi, & gubernari consueverunt vacatione pro tempore occurrente minime licere locorum Ordinariis edicta proponere, & examen per

per concursum; juxta Concilii prædicti decretum *Sess.*24. *Cap.*18. facere, sed satis tunc esse, ut regulares quidem personæ Ecclesiis prædictis præficiendæ a dictis locorum Ordinariis examinentur, & approbentur. Sæculares vero, in Vicariis, & aliis Beneficiis prædictis instituendæ a Superioribus Regularibus prædictis nominentur: Examen autem, & approbationem tantum ad dictos Ordinarios juxta fe. re. Pii PP. V. Prædecessoris nostri Constitutionem pertinere.

Huic tamen Decreto Episcopi Portugalliæ quoad Congregationem S. Joannis Evangelistæ non parebant.

§.2. Nihilominus nonnulli, ex dictorum locorum Ordinariis prædictorum Regnorum declarationi hujusmodi minime, ut par esset, acquiescentes, & Decretorum dicti Concilii verba ad eorum sensum, & voluntatem trahentes, dictæ Congregationis Superiores in præmissis inquietare, & desuper molestare, ac eorum juribus privare non verentur.

Talibus itaque Parochiis vel Vicariis vacātibus concursum per Episcopum indici vetat Pōtifex.

§.3. Quare Nos honestis, & justis hujusmodi præcibus inclinati opportunum præmissis remedium adhibere volentes, declarationi prædictæ inhærentes, eamque harum serie approbantes, & confirmantes omnibus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in Regnis prædictis consistentibus præcipimus, & mandamus, ut Parochialibus, & aliis Ecclesiis, in quibus per dictæ Congregationis fratres animarum cura exercetur, & Vicariis, etiam perpetuis Parochialium Ecclesiarum, in quibus pro earum cura Sæculares Clerici deputari consueverunt Monasteriis, & aliis locis Congregationis ejusdem perpetuo unitis pro tempore vacantibus edicta proponere, & concursum, juxta dicti Concilii Decretum, quod de sæcularibus Ecclesiis tantum intelligendum est, minime de cetero facere præsumant.

Nominatos autem de more a Superioribus hujusce Congregationis, quatenus idonei sint, admitti jubet.

§.4. Sed Regulares ordinis, & Congregationis prædictæ, ac sæculares Clericos, ab ejusdem Congregationis, & aliis dictorum Monasteriorum Superioribus juxta dictam Constitutionem Pii V. debito tempore nominandos, si ab ipsis idonei reperti fuerint absque edictis, & aliorum concursu in Parochialibus Ecclesiis, & Vicariis prædictis admittant, & instituant, prout Nos admittendos, & instituendos esse decernimus, & mandamus, quod in Parochialium Ecclesiarum, & Beneficiorum curam animarum habentium, quæ de ejusdem ordinis, & Congregationis Jurepatronatus Ecclesiastico extiterint, & sæcularibus Clericis conferri consueverint, earum vacatione quandocumque occurrente quamvis per dictos Episcopos ad concursum, & examen admitti possint, alii ultra eos, qui per ejusdem Congregationis Superiores Patronos erunt nominati, nequeant tamen per eosdem Episcopos, si ad eos institutio, & non ad alium pertineat institui, & ordinari, nisi illi tantum, qui inter approbatos, & ab Examinatoribus idoneos repertos, ab ejusdem Ordinis, & Congregationis Prælatis, Patronis, digniores, & magis idonei judicati, & pro institutione recipienda eisdem Episcopis præsentati fuerint.

Et sic etiam in similibus servari mandat.

§.5. Quod si Institutio non ab ipsis Episcopis, sed ab aliis erit facienda, tunc quidem soli Episcopi, ex dignis digniorem eligere debeant, sed non antea ab eo, ad quem spectat institui possint, quam ab eisdem Patronis ei fuerint præsentati.

Sublatâ cuicumque secus agendi, vel judicandi facultate sub pena nullitatis actus.

§.6. Sicque inpræmissis per eosdem, & alios quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat obstantibus.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, Statutis quoque, & consuetudinibus Ecclesiarum, & Monasteriorum prædictorum Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, specialis, & expresse mentio habenda esset, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Decem. 1588. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 3. Decembris 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXIX.

Fructus beneficiorum Regni Neapolis, tempore obitus Beneficiatorum, qui cum Camera Apostolica super spoliis transegerunt, pendentes, vel non exacti, non ad eorum hæredes, vel Capitulum, & Clerum, sed ad ipsam Cameram spectant.

Ad materiam Spoliorum vide Const. VII. Julii III. Cum sicut. *Tom. IV. Par. I. fol.* 268. *cum aliis ibi indicatis.*

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dubium exortum circa spolia, in Regno Neapolis, an scilicet fructus beneficiorum pendentes, vel non exacti spectāt ad Cameram Apostolicam.

CUm sicut accepimus variæ dubitationes, ac etiam contentiones inter modernum, & pro tempore existentem nostrum, & Sedis Apostolicæ Nuncium in Regno Neapolitano, ex uno, & Clerum singularum civitatum, & diœcesum ejusdem Regni, qui super spoliis Clericorum, & Presbyterorum beneficiatorum, ac aliorum dicti Regni ab humanis pro tempore decedentium, cum Nobis, & Cameræ nostræ Apostolicæ transegerunt, & concordarunt, eorumque hæredes, prætendentes fructus Beneficiorum Ecclesiasticorum, Cle-

Clericorum, & Presbyterorum d. Regni ab humanis pro tempore decedentium tempore eorum obitus pendentes, & maturatos, ac etiam a solo minime separatos, seu a quibus id contingit, nondum exactos, ad Clerum, seu Capitulum, vel hæredes Beneficiatorum hujusmodi, non autem Cameram prædictam spectare, quamvis in cedulis transactionum super spoliis hujusmodi, mentis, intentionisque nostræ fuerit eosdem fructus pendentes quorumcumque Benef. Ecclesiast. in quovis mense, pro tempore vacantium, etiam juxta fel. record. Julii Papæ III. Prædecessoris nostri Constitutionem desuper editam, eidem Cameræ nostræ reservare, eosque a die obitus beneficiatorum, usque ad diem captæ possessionis, per illorum Successores in dictis beneficiis decurrendos, eidem Cameræ applicare, in dies oriri soleant.

Declaratio & decisio supradicti dubii, ad favorem Cameræ.

§.1. Nos igitur pro nostri Pastoralis officii munere, dubitationes, & contentiones, seu controversias hujusmodi è medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & etiam quorumvis Ordinum regularium in dicto Regno consistentium, etiam in quocumque mense pro tempore vacantium, tam ante obitum illorum possessorum pendentes, & maturatos, ac etiam a solo minime separatos, seu nondum exactos, quam etiam post eorum obitum usque ad diem captæ possessionis dictorum Beneficiorum per Successores in eis maturandos, & seu decurrendos, pro rata temporis a die adeptæ possessionis eorumdem Beneficiorum, ad ipsam Cameram nostram spectare, illosque eidem Cameræ applicandos esse, & illos per venerabilem fratrem Marcum Antonium Episcopum Fulginatensem, modernum, & pro tempore existentem Nuncium Apostolicum in Regno prædicto, pro eadem Camera, & ejus nomine percipi, exigi, & levari, ac etiam pro faciliori illorum exactione, si videbitur in fine anni, cum Successoribus in dictis Beneficiis computandi, dividendi, & illorum sic divisorum, quemlibet eorumdem Nuncii, seu ab eo deputatorum commissariorum in dictis Beneficiis Successorum ratas partes, ex modo, & forma præmissis in dictis Beneficiis respective tangentes, etiam percipere, exigere, & levare posse, & debere declaramus. Ac de cetero perpetuis futuris temporibus, ita, & non aliter in præmissis observari volumus, ac etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Litium extinctio.

§.2. Omnesque, & singulas lites, causas, quæstiones, & controversias super præmissis fructibus, & illorum perceptione inter ipsum Nuncium ex una, & quosvis Cleros, sive hæredes, & Successores dictorum Beneficiatorum defunctorum, coram quibusvis Judicibus, etiam ordinariis, & delegatis hactenus quomodolibet introductas, & adhuc in decisas pendentes partibus, ex altera, in eisdem statu, & terminis in quibus reperiuntur, ab eisdem Judicibus ad Nos advocamus, illasque penitus extinguimus, & annullamus, sicque per quoscumque Judices &c.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Non obstantibus litis pendentia, & aliis præmissis, ac quatenus opus sit nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem &c.

D. P. An. IV. 1. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die prima Januarii 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

CXL.

Contra Clericos male, aut simoniace promotos, & Episcopos, & alios in ordinum collatione peccantes.

Contra hos male promotos habes etiam in Const.IX.Pii II. Cum ex. *Tom.III.Par.III. fol.*109.

SIXTUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Sanctum, & salutare Sacri Ordinis Sacramentum ab ipso Domino, & Salvatore nostro Jesu Christo Institutum, Beatisque Apostolis, & eorum legitimis Successoribus singulari divinæ bonitatis munere traditum, ita ad Dei omnipotentis gloriam, salutemque animarum sancte, ac religiose administrari decet, ut quæ, vel ex typo, & figura veteris legis, vel alias, ex multa SS. Patrum providentia, circa ordinandorum natales, ætatem, vitæ, ac morum probitatem, sanctitatem, scientiam, & alias qualitates in Sacris Ordinationibus requisitas, per Sacros Canones, vel Apostolicas Constitutiones, aut generalium Conciliorum decreta salubriter statuta fuerunt, ea inviolate observentur. Nam si in veteri testamento, tam multa de integritate, & munditia Sacerdotum, & Ministrorum Altaris, deque eorum præstantia, & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus, per Malachiam Prophetam, Labia Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent, ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est, certe multo major ratio, & diligentia adhibenda erit in promovendis, tam inferiorum graduum Clericis, quam etiam Presbyteris, qui ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi constituuntur, prout de his ipsis, & divino verbo, & Beatorum Apostolorum præceptis, ac simul Sanctorum Patruum statutis sæpissime traditum est.

Causa hujus Constitut.

§.1. Quare Nos pro ea, quæ Nobis a Domino injuncta est, cunctarum Ecclesiarum cura, & sollicitudine, ipsos Pastores, & Præsules Ecclesiarum, quorum proprium munus est, personas idoneas Clericali militiæ adscribere, & ad minores, majoresque

joresque ordines rite promovere, auctoritate nostra duximus admonendos, ut in exequendo hac in parte suo pastorali officio attentius post hac invigilent, Canonicas Sanctiones, ut par est, observent, ac ut nemini detur offensionis occasio, neve eorum ministerium vituperetur, studeant vitare ea omnia scandala, & absurda, quæ ex vitiosa, & minus Canonica Clericorum ordinatione cernimus, cum magno animi nostri dolore frequentius exoriri. Cum enim multi etiam interdum inhabiles, & indigni, non vocati Sancta Dei vocatione, sed potius Satanæ dolis decepti, prætextu devotionis, & pietatis, rem quidem Sacram, & divinum munus, intempestive tamen, & inordinate affectantes, seu temporale aliquod commodum, aut lucrum sibi proponentes, vel nimia simplicitate, & imperitia, malitiave, aut fraude ad suscipiendum Clericalem caracterem, aliosque ordines ante ætatem legitimam, vel a non suo Episcopo, aut non prævio debito examine, & approbatione, sive alias minus rite, vel etiam temere se ingerant. Debent sane Episcopi paterna charitate, & prudentia eorum saluti, qui sæpe nesciunt, quid petant, melius etiam, quam ipsimet postulant, & salubrius consulere, nec tam quid flagitent, quam quid expediat considerare; summa vero diligentia providere, tum in alienæ Diœcesis subditis ordinandis, ne quemquam promoveant, sine eorum Ordinarii literis dimissoriis, tum in recognoscendis ipsis literis, ne falso, aut ab aliquo, qui auctoritatem illas concedendi non habeat, confectæ sint, tum denique in examinandis natalibus, ætate, vita, moribus, scientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in suæ, vel alienæ Diœcesis personis, ad Clericalem honorem, & Ecclesiasticos ordines promovendis desideretur eorum; quæ ex præscripto Sacrorum Canonum requiruntur.

Pœnæ Episcopi, vel alterius male aliquos promoventis.

§.2. Ut igitur Præsules Ecclesiarum intelligant, si in re tam gravi, & tanti momenti, culpa aut negligentia peccaverint, se non modo in tremendo Dei judicio, verum in hoc quoque seculo Rom. Pontifici suæ villicationis rationem fore reddituros, præsenti Constitutione perpetuo statuimus, & ordinamus, ut si in posterum Antistes aliquis, Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas ad primam tonsuram, minoresque ordines suis subditis conferendos a Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcumque secularem, vel cujusvis Ordinis, aut militiæ regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu alias inhabilem, vel irregularem existentem, vel extra tempora a jure statuta, vel absque veris dimissoriis sui Ordinarii literis, aut per saltum, vel furtive, aut quoad seculares, sine titulo sufficientis Beneficii, vel patrimonii, aut ante ætatem per Sacri generalis Trid. Concilii decreta, primæ tonsuræ, ac cuique ordini præscriptam, aut non servatis temporum interstitiis, ita ut aliquis uno die, seu continuatis diebus ad plures ordines Sacros, vel post unum ordinem susceptum, sine causa rationabili antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino præfixum elabatur ad alium ordinem promoveatur, sine dispensatione, aut indulto Apostolico, Clericali caractere non legitime insigniverit, aut ad ordines minores, vel Sacros, ut præfertur, vel alias male promoverit, sive id scienter, sive ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita justus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, ut in quo deliquit in eo puniatur, a collatione quorumcumque ordinum, atque adeo ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium, eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat, aliisque gravioribus pœnis nostro, & pro tempore existentis Rom. Pontificis arbitrio puniatur. Quod si spreta hujusmodi suspensione, & interdicto, in præmissis se temere ingresserit, etiam a regimine, & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterii, & a perceptione fructuum mensæ ejusdem, ac quorumcumque beneficiorum per eum, in titulum, vel commendam, seu alias obtentorum suspensionem, eo ipso incurrat; ejusque interdicti, aut suspensionis relaxationem, aut pœnarum remissionem ab alio, quam a Rom. Pontifice, pro tempore existente nequeat obtinere.

Pœnæ male promotorum

§.3. Et nihilominus fel. record. Pii II., & aliorum Romanorum Pontificum nostrorum Prædecessorum, qui per suas Constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas, contra hujusmodi Clericos male promotos, diversas pœnas inflixerunt, vestigiis inhærentes, eosdem Clericos, posthac male promotos, ab executione, ministerio, & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos, declaramus, & si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus, & quibuscumque, per eos, in titulum, commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis, & Beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, quomodocumque qualificatis, secularibus, vel cujusvis Ordinis, aut Militiæ regularibus, ac etiam si ipsi Clerici Regulares fuerint, activa, & passiva voce, ipso facto privamus, & iis privatos, atque ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum inhabiles, & incapaces esse decernimus, & declaramus; dignitatum, officiorum, & beneficiorum hujusmodi, sic pro tempore vacantium dispositionem Nobis, & Apostolicæ Sedi perpetuo reservantes.

Reservatio pro Summo Pontifice facultatis absolvendi contravenientes, præterquã in mortis articulo, & etiam super irregularitate dispensandi.

§.4. Ut autem homines, qui nimia indulgentia, & spe impunitatis, ac veniæ facilitate hactenus fuerunt ad hujusmodi facinora procliviores, ea sublata, & præclusa, ab his abstineant, & caveant in futurum, tam absolvendi, quam dispensandi facultatem in casibus superius expressis, etiam in foro conscientiæ, Nobis, & Succes-

cessoribus nostris dumtaxat auctoritate, & tenore præmissis perpetuo reservamus. Inhibentes ne a quoquam seculari, vel cujusvis Ordinis regulari Presbytero, vel Prælato, quavis auctoritate fungente, nec per quæcumque Jubilæa, & Indulgentias, etiam plenissimas, & extraordinarias per nostros Prædecessores, aut nosmetipsos, vel Successores nostros, anno Jubilæi, aut alio quovis tempore, & Cruciatæ Sanctæ, vel quocumque alio titulo, modo, & forma, Motu proprio, & consistorialiter, seu ad quorumcumque Principum, Regum, aut Imperatoris instantiam, eorumve contemplatione, & intuitu, cum quibusvis amplissimis, in genere, vel in specie derogatoriis clausulis concessa, vel in posterum concedenda, nec vigore, aut prætextu facultatum, aut privilegiorum, Mare magnum, aut alias quomodolibet nuncupatorum quibusvis Ordinibus, Congregationibus, aut personis regularibus, aut Episcopis, per Decreta Concilii Tridentini, aut officio Sacræ Pœnitentiariæ Apostolicæ, vel minoribus, aut etiam majoribus Pœnitentiariis nostris, & Romani Pontificis pro tempore existentis, vel alias quomodolibet pro tempore concessorum personæ, sic ut præfertur delinquentes, tam scilicet Antistites, seu Abbates promoventes, quam Clerici male insigniti, seu ordinati, a reatibus, & excessibus præfatis absolvi, præterquam in mortis articulo possint, aut debeant. Nec cum iis super irregularitate propter præmissa contracta, etiamsi crimen penitus occultum fuerit, quovis modo valeant dispensari.

Forma petendi absolutionem, & dispensationem a Rom. Pont. & prohibitio eas petendi per officium sacræ Pœnitentiariæ.

§. 5. Verumenimvero, quia gravioribus morbis fortiora sunt adhibenda remedia, & juxta personarum, locorum, ac temporum qualitates leges sunt immutandæ, pœnæque aggravandæ, & emolliendæ; cum hujusmodi peccatum Satana suggerente, hominumque fragilitate assentiente, videatur jam ad culmen vitiorum ascendisse, & in præcipiti esse. Ideo ut homines saltem pœnæ timore, & proprii honoris confusione a peccato deterreantur, novum huic veneno antidotum cogimus præparare. Ac propterea volumus, ut qui absolutionem, & dispensationem hujusmodi petent, semper, quamvis dilictum, adhuc occultum extiterit, non per officium Sacræ Pœnitentiariæ, sed a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice in utroque foro absolutionem petere teneantur; alioquin ipsæ concessiones, & absolutiones, etiam cum clausula, quod præsentis Constitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expressis, prorsus nullæ, irritæ, & invalidæ existant, ac nemini penitus suffragentur.

Pœnæ contra simoniace promoventes, & promotos.

§. 6. Ceterum si quis Antistes, vel Abbas servatis quidem cunctis præmissis, & ceteris omnibus, quæ in ipsius tonsuræ, & ordinum collatione observari debent, personas habiles, & idoneas, sed tamen recepta ab iis, quibus tonsuram, aut ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio, simoniace in futurum insigniverit, vel promoverit, volumus, ut præter alias censuras, & pœnas contra simoniace ordinantes, & ordinatos a Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis alias inflictas, & irrogatas, quibus nequiquam derogare intendimus, etiam omnia, & singula supradicta in sic promoventibus, & promotis locum habeant.

Clausulæ præservativæ.

§. 7. Decernentes præsentes literas, sub quibusvis concessionibus, facultatibus, & gratiis, etiam in casibus quibuscumque Sedi Apostolicæ quomodolibet, etiam in Bulla Cœnæ Domini reservatis, etiam sub nomine Jubilæi plenarii, vel Cruciatæ Sanctæ absolvendi facultatem quibusvis personis generaliter, vel specialiter tribuentibus minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, & censeri.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis; ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publicandi hujus Constitutionis

§. 10. Ut autem præsentes literæ omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas S. Jo. Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ affigi, & publicari, & post quindecim dies, qui in Urbe sunt, qui vero extra eam, & citra Montes intra quatuor menses, qui demum ultra Montes erunt intra octo menses a die publicationis hujusmodi computan. perinde afficere, & arctare, ac si eorum cuique personaliter intimatæ fuissent.

Fides exemplorum.

§. 11. Ac earumdem præsentium literarum exemplis etiam impressis &c.

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An. IV. 5. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Nonis Januarii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXLI.

De habitu, & tonsura Clericorum, & Militum Beneficia Ecclesiastica obtinentium.

Ad hoc habes etiam Concil. Trid. in sess. 14. cap. 6. & sess. 23. cap. 6. & 17.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm Sacrosanctam Dei Ecclesiam, quam Salvator noster suo pretiosissimo

mo sanguine acquisivit, sponsam sibi elegerit, & Nobis licet indignis custodiendam tradiderit, eidem sine ruga, sine macula, atque in omnibus suis membris placentem conservare debemus, ut in ea, omnia ordinata, singula distincta, cuncta interius exteriusque pietatem, & devotionem redolentia inveniantur, & ut ineffabilibus circumamicta varietatibus, speciosa in oculis suis appareat, quantum favente Deo valemus, id ipsum munus exequi decrevimus,

Causa hujus Cõstitutionis.

§.1. Quare animadvertentes, quod qui in sortem Domini ad ejusdem Ecclesiæ decus, & ornamentum sunt vocati, & ex eo Clerici nomen consecuti, quique censu Ecclesiastico vivunt, singulari aliquo signo a reliquo Populo distingui debent, ne cui eorum jure dici possit. Quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? & ad hoc ipsum sollicitudinis nostræ obtutus dirigentes, ne sanguis eorum de manu nostra requiratur, cum ingenti cordis nostri dolore invenimus complures supradicta Domini sententia juste redarguendos. Nam eorum plerique Clericali honore neglecto, in vestibus laicalibus incedentes, eo se mirifico indignos privilegio reddiderunt. Quapropter licet Sacris Canonibus, Conciliis Generalibus, & Apostolicis Constitutionibus, certus circa eorum, qui Clericali caractere insigniendi sunt, habitum, ætatem, & alias qualitates sit præscriptus modus, & contra Clericos in habitu Clericali, & tonsura non incedentes imposita pœna, nempe ut gratiis, immunitatibus, & aliis privilegiis Clericalibus minime gaudeant; tamen cum injuria temporum, & forsan dormientibus pastoribus, inimicus homo lethiferæ transgressionis zizania superseminaverit.

Præfinitio habitus, & tonsuræ per Clericos, seu Milites beneficia, vel pensiones obtinentes de cetero deferen.

§.2. Nos propterea his, & aliis rationabilibus de causis adducti, ne quis nimia, sive Pastorum, sive temporum indulgentia, & impunitate, seu oscitantia, cum Religionis dedecore, nominis Dei contemptu, & propriæ salutis dispendio de cetero abutatur, hac nostra perpetuo valitura Constitutione præcipimus, & mandamus, omnibus, & quibuscumque Clericis, non solum in sacris, sed etiam in aliis minoribus Ordinibus constitutis, & Clericali tantum tonsura insignitis, & nedum Beneficia Ecclesiastica qualiacumque etiam simplicia, nunc, & pro tempore obtinentibus, & in illis, vel ad ea jus habentibus, verum etiam pensiones super quibusvis fructibus, redditibus, aut proventibus quarumvis Patriarchalium, Primatialium, Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum quarumcumque Ecclesiarum, seu Abbatialium, Capitularium, & Conventualium mensarum, necnon Monasteriorum, Præpositurarum, Præpositatuum, Prioratuum, Præceptoriarum, Hospitalium, Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, Officiorum, & Beneficiorum quorumcumque Ecclesiasticorum, Sæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, seu illorum distributionibus quotidianis, ac juribus, emolumentis, & obventionibus universis, sibi reservatas, aut fructus ipsos, prædia ve, aut bona Ecclesiastica loco pensionum sibi assignatos, vel assignata ex quacumque concessione, seu dispensatione Apostolica percipientibus, etiam conjugatis, præsertim, si iidem Clerici conjugati juxta Constitutionem Piæ mem. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris Nostri in Concilio Trid. innovatam, privilegiis Clericalibus uti velint, tam in Romana Curia degentibus, quam extra eam ubilibet gentium, locorum constitutis, ut ipsi, & eorum quilibet quantumvis exempti existant, & quovis privilegio, vel immunitate gaudeant, quacumque dilatione, aut tergiversatione postposita, debeant omnino qui in Urbe præsentes fuerint, intra quindecim dies, qui vero citra Montes intra quatuor menses, qui denique ultra Montes constituti sunt, intra octo menses a die publicationis præsentium literarum in Romana Curia faciendæ, tonsuram, & habitum Clericalem, vestes scilicet talares, aut Milites infradicendi, quibus pensiones, aut fructus, aliave bona Ecclesiastica reservata sunt, suæ Militiæ convenientem, quacumque remota excusatione assumere, & jugiter deferre. In futurum autem nonnisi actu Clericis in habitu Clericali, & tonsura, & Militibus infra dicendis in militari incedentibus, suæ militiæ propria, aut alia quacumque Ecclesiastica, etiam simplicia Beneficia respective conferantur, aut commendentur, aut pensiones, fructusve, aut bona Ecclesiastica reserventur.

Impositio pœnarum contra inobedientes.

§.3. Alioquin ipsos, & ipsorum quemlibet, qui quoad gestandum habitum Clericalem, & Militarem supradictum, lapso hujusmodi tempore eorum unicuique, ut supra dictum est, præfixo, nostris hujusmodi præcepto, & mandato, nunc, & in posterum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obediverint, præter alias pœnas contra eos inflictas, etiam quibuscumque dignitatibus, administrationibus, Officiis, Canonicatibus, & præbendis, ac Beneficiis, etiam simplicibus, & præstimoniis per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel alias pro tempore obtentis, necnon pensionibus, & fructibus, prædiis, bonisque Ecclesiasticis hujusmodi quocumque modo eis reservatis, vel reservandis, omnique jure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competenti, harum serie ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine privamus, ac sine ulla alia monitione, citatione, Judicis decreto, aut ministerio ipso facto privatos declaramus, ac tam Beneficia ipsa per privationem hujusmodi vacare, & libere aliis conferri posse, quam etiam pensiones cassatas, extinctas esse, & fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reservationes cessare, & quemquam ulterius ad illorum solutionem minime teneri, & ob non solutionem, censuras, & pœnas aliquas incurrere non posse, nec debere decernimus, ipsasque dignitates, personatus, admi-

administrationes, officia, necnon Canonicatus, & præbendas, & Beneficia sic pro tempore vacantia, collationi, provisioni, & dispositioni nostræ, & Rom. Pont. pro tempore existentis perpetuo reservamus.

Decretum irritans.

§.4. Statuentes sic in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

Declaratio circa eos Milites, & alios Romanæ Curiæ Officiales, qui Constitutione ista non ligantur.

§.5. Ceterum Milites quarumvis militiarum sub regula aliqua approbata Canonice institutarum, vel alios Ro. Cur. Officiales, qui non uti Clerici, sed potius tamquam Milites juxta privilegia, & dispensationes Apostolicas, eis in genere, vel in specie, per Nos, aut per Prædecessores Nostros nominatim concessa, & sub fel. re. Pii Papæ V. Prædecessoris Nostri Constitutione, quæ incipit Sacrosanctum &c. hujusmodi privilegiorum forsan revocatoria minime comprehensa, Beneficia militiæ, quam professi sunt regularia obtinent, seu pensiones super quibusvis fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis, etiam prædictarum Ecclesiarum, & Beneficiorum Sæcularium, aut fructus ipsos sibi reservatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipient in futurum, sive Clericali caractere insigniti sint, sive non sint, qui vero Clerici sunt, etiamsi ab initio tempore reservationis pensionum, seu fructuum hujusmodi, regularem habitum nondum susceperint, nec militiis Officiorum Rom. Cur. adscripti fuerint, sed post factas eorum cuique reservationes, ante vel post publicationem præsentis Constitutionis Milites effecti extiterint, sub præcepto, & mandato præfatis, de habitu, & tonsura Clericali deferendis, nolumus comprehendi, sed iis permittimus, ut regulari habitu militiæ, quam professi sunt convenienti, vel si ipsi Milites Ro. Cur. Officiales fuerint, qui pensiones, aut fructus, aliave prædia, aut bona Ecclesiastica ex dispensatione, seu privilegio Apostolico percipiant, habitu Militari suprascripto absque alicujus censuræ, vel pœnæ Ecclesiasticæ incursu licite uti valeant, & nihilominus, tam Beneficia suæ Militiæ regularia retineant, quam etiam pensiones super Ecclesiarum, & Beneficiorum prædictorum, etiam sæcularium fructibus, seu bona, vel fructus præfatos sibi pro tempore reservatos percipiant.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon consuetudinibus, etiam longissimo, & immemorabili tempore observatis, quæ abusus, & corruptelæ potius censendæ sunt, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quorumcumque tenorum existant, quæ omnia nolumus cuiquam adversus præmissa in aliquo suffragari.

Publicatio, & observantia ab Episcopis &c. curari debet.

§.7. Mandamus vero universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Prælatis, ac locorum Ordinariis, ut in suis quisque Ecclesiis, Civitatibus, & Diœcesibus curent præsentes literas, earumque exempla publicari, & inviolate observari.

Forma, & effectus publicationis hujus Constitutionis.

§.8. Et ne quis presentium literarum ignorantia se valeat excusare, jubemus illas ad valuas Basilicarum S. Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, & in Cancellaria Apostolica affigi, & publicari, earumque exempla inibi affixa relinqui, & deinde in eadem Cancellaria Apostolica in libro Quinterno appellato, inter ceteras Constitutiones perpetuas describi, & registrari. Decernentes publicationem in Basilicis præfatis & in acie Campi Floræ faciendam, post lapsum temporis superius præfixi unumquemque arctare, & afficere perinde ac si ipsæ præsentes literæ singulis personis præfatis personaliter intimatæ fuissent.

Transumptorum fides, & sanctio pœnalis.

§.9. Volumus quoque earumdem præsentium transumptis &c.

D. P. An. IV. 9. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo nono, quinto Idus Januarii Pontificatus nostri anno IV.

Sequitur declaratio quoad aliquos Papæ Familiares, Militesque, & Officiales Romanæ Curiæ, & pensiones non ultra 60. ducatos obtinentes.

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Compendium Constitutionis præcedentis.

PAstoralis est curæ nostræ, & ita æquum arbitramur, ut quanto possumus studio indemnitati, & utilitati, tum pauperum Clericorum, tum etiam personarum, quæ nostris obsequiis insistendo, labores, & incommoda assidue subire non cessant, consulere procuremus, ac earum necessitati prospiciamus, ne, dum prompte, & expedite ministeria eis injuncta obire conantur, non solum congrua præmia non recipiant, verum aliquid detrimenti patiantur. Cum itaque nostra nuper edita Constitutione de habitu, & tonsura, per Clericos, seu Milites Beneficia, vel pensiones obtinentes deferendis, quæ incipit: Cum Sacrosanctam, &c. præceperimus universis Clericis, nedum Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, sed etiam pensiones super fructibus Ecclesiasticis, aut fructus ipsos sibi reservatos percipientibus, ut habitum, & tonsuram Clericalem, vestes scilicet talares, Militibus vero ipsas pensiones, aut Beneficia suæ Militiæ propria obtinentibus, ut habitum suæ Militiæ convenientem jugiter deferant, pœna privationis Beneficiorum, pensionum, ac fructuum hujusmodi cuilibet inobedienti imposita, prout in eadem Constitutione latius continentur.

Causa hujus moderationis.

§.1. Nonnulli vero ex Clericis præfatis Pen-

Pensiones, aut fructus hujusmodi admodum tenues percipientes, alii quoque nostri familiares actu Nobis inservientes, variis obsequiis, & ministeriis addicti, qui ultro citroque, ubi opus est commeare, & accurrere coguntur, idcirco vix possint sine maximo incommodo, impedimento, & dispendio, habitum Clericalem suprascriptum gestare.

Moderatio dictæ Constitutionis pro Clericis, pensiones, fructus, aut bona Ecclesiastica 60. duc. auri de Camera non excedétia obtinentibus.

§.2. Nos eorum commodis opportune providere, eosque specialis gratiæ favore prosequi volentes omnibus, & quibuscumq; Clericis, tam in Romana Curia, quam extra eam ubilibet gentium, & locorum constitutis, qui pensiones, fructus, aut prædia, vel bona Ecclesiastica, sibi in una, vel pluribus vicibus reservata, & concessa summam, seu valorem annuũ sexaginta ducatorum auri de Camera insimul non excedentes, seu excedentia, percipiunt, aut percipient in futurum.

Et pro nonnullis familiaribus Pontificis.

§.3. Ac præterea nostris Familiaribus, nobis in quibusdam inferioribus ministeriis, quales sunt qui a pedibus, seu Parafrenarii, mensæ dispositores, aut Credentiarii, aut Dispensatores vulgo dicuntur, & aliis his similibus servitiis, actu ministrantibus, quive in futurum inservient, necnon quibusvis nostrorum intimorum familiarium actu Nobis in Palatio nostro Apostolico inservientium familiaribus, continuis commensalibus, præsentibus, & futuris, qui pensiones, aut fructus, bonave Ecclesiastica loco pensionum usque ad quamcumque summam, & valorem, nunc percipiunt, aut in posterum pro tempore percipient, ut ipsi & eorum quilibet in habitu, & tonsura Clericali incedere minime teneantur, sed laicali habitu impune, & licite uti possint, quo sua munia promptus expeditiusque obire valeant, nec pœnis in eadem Constitutione inflictis subjaceant, auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia concedimus, & indulgemus.

Prorogatio termini in dicta Constitutione personis in Urbe degetibus præfixi, ad alios 15. dies.

§.4. Reliquis autem nostris, aut personarum Nobis inservientium familiaribus, continuis commensalibus, omnibusque, & singulis aliis, tam Clericis, quam Militibus Beneficia, fructuum, vel bonorum Ecclesiasticorum reservationes, ac pensiones obtinentibus, aut in ipsis Beneficiis, vel ad ea jus habentibus in Urbe præsentibus tempus quindecim dierum in dicta Constitutione præfixum, nec dum elapsum, ad alios quindecim dies a fine primodicti termini computandos extendimus, & prorogamus.

Et pro Militibus, & aliis in militari habitu incedere obligatis.

§.5. Ac demum Militibus, tam Militiarum Canonice institutarum, quam Rom. Cur. Officialibus, qui juxta præfatam nostram Constitutionem in militari habitu incedere tenentur, ut vestibus communibns, cum insignibus tamen Crucis, aut Numismatis suæ Militiæ propriis uti valeant, atque hac ratione ipsius Constitutionis præcepto plene satisfacere censeantur pariter indulgemus.

Declaratio circa tempus, quo Clerici, vel Milites habitum gerere tenētur.

§.6. Eos vero Clericos aut Milites, quibus pensiones aut fructus, bonave, aut prædia Ecclesiastica ad quamcumque summam reservata, aut reservari concessa sunt, vel post hac reservabuntur, non aliter ad gerendum hujusmodi habitum teneri volumus, nisi postquam pensiones, fructus, aut alia præfata cum effectu exigere, aut percipere cœperint, vel per eos steterit quo minus exigant, vel percipiant.

Decretum irritans.

§.7. Decernentes sic in præmissis judicari debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Præfata Constitutione nostra, quoad reliqua omnia præsentibus literis non excepta, nihilominus in suo robore perpetuo permansura.

Transumptorum fides.

§.8. Volumus autem præsentium transumptis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem ubique, tam in dicta Curia, & in judicio, quam extra, adhiberi, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel extensæ. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.IV. 31. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo nono, Pridie Kal. Febr. Pontificatus nostri anno IV.

CXLII.

Triennale Capitulum Generale Congregationi Lombardiæ Ord. Fratrum Eremitarum Sancti Augustini statutum.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Apostolicæ Sedis providentia circumspecta ad ea diligenter intendit, per quæ Regularium Congregationum prosperæ directioni provideatur, ac Religiosarum personarum in eis Altissimo famulantium indemnitati, & commoditati consulatur, ut, quæ illa cognoscit per suæ provisionis Ministerium observanda proponere non immoratur.

In hac Congregatione singulis annis Capitula cogi solebant, unde plura eidem incommoda parabantur.

§.1. Cum itaque sicut referente dilecto filio nostro Dominico tituli S. Laurentii in Pane, & Perna Presbytero Cardinali Pinello nuncupat. Nobis innotuit, Congregatio Lombardiæ Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini, cujus Ordinis ipse Dominicus Cardinalis apud Nos, & dictam Sedem Viceprotector existit, Congregationem præfatam esse solitam a pluribus annis citra Capitulum Generale quolibet anno celebrare, & ex hoc, ut experientia docuit Fratres, qui ad Capitulum hujusmodi accedere debent magnos labores, & incommoda pati, ac loca, & Domus dictæ Congregationis tam pro transmittendis iis Fratribus quam pro hospitandis transeuntibus, & proficiscentibus ad Capitulum prædictum magnas pecuniarum summas subministrare, ac graves expensas sustinere necessario coguntur, propter quod dicta Congregatio multa debita sustinet maximo cum incommodo

modo Monasteriorum, Ecclesiarum, & cultus Divini. Necnon quia Vicarius Generalis, & alii Officiales, qui in dicto Capitulo eliguntur, cum primum rerum dictæ Congregationis cognitionem habere incipiunt, statim, officium, quod deinceps utiliter exercere possent, per eos deponendum sit, ut alii, qui similiter, quod futuri sint tantum addiscant, sine facultate ob temporis brevitatem faciendi, deputentur, res, & negocia dictæ Congregationis recte gubernari, & administrari vix queunt.

Pontifex itaque Capitula, & Officiales in iis electi triennales esse jubet.

§.2. Nos ex iis causis, ac pluribus aliis mature a præfato dilecto filio nostro Dominico, & prudenter consideratis, & aliis animum nostrum digne moventibus inducti, ac dictæ Congregationis utilitati prospicere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium statuimus, & ordinamus, ut post hac perpetuis futuris temporibus dicta Congregatio suum Generale Capitulum de triennio in triennium tantum facere, & celebrare debeat, & imposterum non amplius annales, sed triennales, & per triennium duraturi in dicto Capitulo eligi, & creare debeant.

Præsens decretum exequi mandat sub pœna nullitatis actus.

§.3. Mandantes, & districtius inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ tam fratribus vocalibus, & aliis dictæ Congregationis, quibus cura indicendi, & convocandi Capitulum incumbit, quam aliis quibuscumque quavis dignitate fulgentibus, ut statutum, & ordinationem nostram hujusmodi observent, nec quominus observentur aliquod impedimentum, & molestiam quovis quæsito colore etiam indirecte præstare præsumant; irritum quoque, & inane decernentes quidquid secus per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Congregationis, & Ordinis prædictorum inter eos initis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes in hac parte, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Martii 1589. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 4. Martii 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

CXLIII.

Statuitur, quod decretum factum in Capitulo generali totius Ord. Fratrum Minorum de Observantia in Urbe celebrato, videlicet, quod Abbatissæ Monasteriorum d. Ordinis in earum officiis permaneant ad triennium tantum, in omnibus Monasteriis S. Claræ quarumvis Provinciarum ad unguem observetur.

Ex Regest. in Secr. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujusce faciendi Decreti.

Quamquam Nos nuper id, quod in Capitulo Generali totius Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum in Urbe novissime celebrato decretum fuerat observari debere quoad Moniales Sanctæ Claræ, & illarum electionem in Abbatissas jam antea in altero præcedenti Capitulo Generali in Civitate Parisien. habito sancitum, & alia dicti Capituli novissime celebrati decreta, Apostolica auctoritate confirmaverimus, & approbaverimus hoc videlicet modo, quod Abbatissæ, vel aliæ Præfectæ quorumcumque Monasteriorum Monialium Fratrum Minorum de Observantia curæ commissarum ad summum sint triennales, & suis officiis elapso triennio perfunctæ in quibusvis Provinciis tam citra, quam ultramontanis non per biennium tantum, juxta decretum in dicto Capitulo Generali Parisiis celebrato, sed saltem per triennium integrum a die functi officii sui, & administrationis numerandum nullum Abbatissatus, seu Præfecturæ Monasteriorum, aut aliud officium, neque aliquam potestatem, seu auctoritatem in eis obtinere, vel exercere possint, & debeant. Nihilominus exposuit Nobis dilectus filius Procurator Generalis dicti Ordinis, quod aliquæ præcipue Sanctæ Claræ Avenionen., & nonnullorum aliorum Monasteriorum Monialium Sanctæ Claræ Abbatissæ cum aliquibus suis sequacibus sub variis prætextibus huic decreto acquiescere recusant in animarum suarum periculum, perniciosum quoque exemplum, & scandalum plurimorum, eo quia in dictis Monasteriis ortæ fuerunt.

Decretum, de quo in Rubrica.

§.2. Nos præsentes hujusmodi uti vanos reiicientes, ac præmissa debitæ executioni demandari cupientes, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod decretum prædictum super triennalitate Abbatissarum factum, suum, ut par est effectum habeat in omnibus Monasteriis Monialium S. Claræ, & ad unguem observetur, ita tamen ad pacandum jurgia, quæ in dicto Monasterio Avinionen. orta sunt, ex speciali gratia concedimus, quod moderna Abbatissa dicti Monasterii possit permanere in officio suo Abbatissatus ad triennium a die ultimæ suæ electionis capitulariter factæ computandum.

Ejusdem observantia omnibus injūcta.

§.3. Ac mandamus omnibus Ministris Generali, & Provincialibus, ac Visitatoribus dictorum Monasteriorum quatenus hoc

hoc decretum super triennalitate Abbatissarum hujusmodi editum in omnibus, & singulis Monasteriis Sanctæ Claræ quarumvis Provinciarum ad unguem observari faciant, & curent, contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione remota compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Finito Triennio Abbatissæ de omnibus rationem reddere debent.

§.4. Præterea volumus, quod ipsæ Abbatissæ, finito earum triennali officio, teneantur reddere computum, & rationem eorum omnium, tam reddituum, quam pensionum, & eleemosynarum, quæ interim perceperint in dictis Monasteriis, & si quid supererit, illud totum novis intrantibus Abbatissis consignare debeant, præcipientes eis in virtute sanctæ obedientiæ quatenus in omnibus iis pareant, & obediant suis Superioribus supradictis, necnon ad ea omnia, quæ promiserunt Deo observare, tam in earum votis, quam suis regulis, & Constitutionibus; Quod si secus actum fuerit, id omne nullius roboris, vel momenti existere ex nunc decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus quibusvis prætextibus, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium factis, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.6. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

Dat. die 24. Martii 1589. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 24. Martii 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

CXLIV.

Pœnæ, & confiscationes maleficiorum, cujusque Civitatis, & Terræ Status Ecclesiastici, locorumque ei subjectorum, applicantur Rev. Cameræ Apostolicæ, cum nonnullis statutis, & ordinationibus, circa earum exactionem, atque distributionem observandis.

SIXTUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

AD Romanum Pontificem pertinet, non modo uti communem Patrem, ac Pastorem, totius Christianæ Reipublicæ generalem curam suscipere, sed privatim quoque Populorum ipsius S. R. E. ditioni, etiam in temporalibus subditorum prospero statui, ac bono regimini, simul etiam Cameræ Apostolicæ indemnitati, propria quadam, & peculiari sollicitudine providere. Quod ita demum (Deo favente) feliciter eventurum speramus, si ii, qui in Civitatibus, & locis dicti Status temporalis Ecclesiastici jus dicunt, in officio contineantur, & quicumque eorum publica legum, & Magistratuum potestate abutendo, a recto Justitiæ tramite declinare, vel turpis lucri causa, Cameræ Apostolicæ jura improbe fraudare præsumpserint, se tandem in judicio gravissimas pœnas daturos intelligant. Ideoque nemini mirum videri debet, si cum quotidie instigante humani generis hoste, hominumque malitia in dies succrescente, novæ fraudes, & corruptelæ detegantur, Nos quoque Prædecessorum nostrorum exemplo, nova cogimur subsidia præparare.

§.1. Bene siquidem, & prudenter fel. record. Paulus Papa II. Prædecessor noster, prohibuit inter alia, ne Gubernatores, & quicumque Officiales Provinciarum, Civitatum, & locorum S. R. E. ditioni in temporalibus subiectorum, mulctas, & pœnas pecuniarias remittere, donare, aut gratiam de illis facere possent, ultra summam sex florenorum auri de Camera.

Paulus II. Officialibus prohibuit, remissionem pœnarum ultra sex florenos.

§.2. Quam prohibitionem piæ mem. Sixtus Papa Quartus, etiam Prædecessor noster non modo approbavit, sed vetuit etiam ne in causis criminalibus, ante sententiarum prolationem processus circumdari facerent, sed causas ipsas, prout Justitia suaderet, terminarent; ac mandavit, ut omnes supplicationes in quibus persona delinquens, delictum ipsum, & pœna ei de jure irroganda, ac demum gratia ei per Officiales facta, exprimi deberet, in libro speciali registrari facerent, librumque ipsum in fine Officii per fidelem Nuncium Cameræ Apostolicæ mitterent. Ac pro refectione murorum, fontium, viarum, aliarumque rerum similium, seu illarum conservatione, non aliter Thesaurarios Cameræ ad illarum solutionem teneri voluit, nisi vere actualiter in hoc eroretur.

Sixtus IV. approbavit, & processus circumdari prohibuit, librumque condemnationibus, & gratiis teneri jussit.

§.3. Per aliam vero suam Constitutionem mandavit, ut si vere in tales causas expendendi facultas, & licentia a Sede Apostolica tributa foret, id tamen per manus Thesaurarii erogaretur; inhibendo ne eædem pœnæ, ac mulctæ ad alterius, quam Thesaurii manus, etiam sub colore depositi, donec in prædictos usus erogagarentur, ullo modo pervenirent.

Et pœnas ad alias quam Thesaurarii manus pervenire prohibuit

§.4. Ac demum recol. mem. Pius Papa Quartus noster itidem Prædecessor statuit, quod omnes pœnæ, & mulctæ pecuniariæ, seu cujusvis qualitatis bona, quarumcumque personarum in prædictis Civitatibus, & locis degentium, Cameræ Apost. privative quoad omnes alios, etiam Communitates (exceptis tantum iis pœnis, quæ pro damnis, agris, & prœdiis rusticis illatis sunt inflictæ) perpetuo integre applicatæ existerent, nec per alios, quam a Camera Apostolica, ad id specialiter deputatos Officiales exigerentur; de quorum manibus eas reciperent, si qui titulo oneroso, aut ob

Pius IV. applicavit Cameræ Apostolicæ omnes pœnas, & per ejus Officiales exigi jussit.

ob aliquos pios, vel supradictos, aut alios ejusmodi usus, illas sibi debere prætederent.

Et declaravit id servari etiam in locis Sedis Apostolicæ immediate subjectis.

§.5. Id autem declaravit postea habere locum etiam in iis Terris, Castris, & locis, quæ non ipsi Romanæ Ecclesiæ immediate, sed alicui Communitati Civitatum præfatarum subditæ forent.

Postea decimam pœnarum partem Gubernatori, quartam vero accusatori assignavit.

§.6. Novissime vero ordinavit, & præcepit, ut Officiales prædicti, decima tantum hujusmodi pœnarum, accusator autem quarta partibus contenti forent, sed illorum nemo alias, quam de manu Depositariorum dictæ Cameræ ullo modo exigerent, prout in præfatis, & aliis forsan Prædecessorum nostrorum desuper editis Constitutionibus latius continentur.

Hic modo Pontifex iterato quascunque pœnas maleficiorum Cameræ applicat.

§.7. Sed quia postmodum successu temporis nonnulli ex illis, qui in Statu temporali Ecclesiastico jus dicunt, varias artes, vel potius fraudes excogitarunt, quibus salubria hujusmodi statuta eluderent, & sub diversis prætextibus interdum per sordes, pretio, aut gratia corrupti, criminosos manifestos, aut impune dimitterent, aut mulctas Cameræ Apostolicæ debitas interverterent. Interdum vero illos plus æquo opprimentes, non tamen pœnas ab eis exactas prædictæ Cameræ reservarunt, sed turpi lucro inhiantes sibi contra fas retinuerunt. Nos huic malo mederi, & malitiis quantum cum Domino possumus obviare cupientes, ac dictorum Prædecessorum exempla imitati auctoritate Apostolica decernimus, & declaramus, omnes, & quascumque pœnas pecuniarias, mulctas, & confiscationes omnium, seu cujusvis partis bonorum, inflictas, & infligendas occasione cujusvis criminis, excessus, maleficii, delicti, vel quasi, per quoscumque Præsides, Rectores, Gubernatores, quavis dignitate, etiam Episcopali, Archiepiscopali, vel alia majori fulgentes, etiam S. R. E. Cardinales, & Sedis prædictæ de Latere Legatos, eorumque Vicelegatos, Locatenen. Commissarios, Potestates, & Officiales, qui in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, Villis, & locis nostræ, & S. R. E. ditioni temporali subjectis quomodolibet, jurisdictionem exercent, tum per sententias, decreta, processus, tum etiam per viam supplicationum, remissionum, absolutionum, liberationum, condonationum, compositionum, gratiarum, abolitionum, seu cassationum processuum ab ipsis pro tempore concessarum, tam ex juris communis dispositione, quam juxta tenorem quarumcumque Apostolicarum, aut etiam Ægidianarum Constitutionum, & ordinationum, vel statutorum, & consuetudinum cujusvis Provinciæ, Civitatis, aut loci particularium, aut in vim ædictorum, decretorum, bannimentorum, ab iisdem Officialibus, seu eorum Antecessoribus promulgatorum Cameræ Apostolicæ realiter, & cum effectu perpetuo applicatas esse, & fore, ipsique Cameræ non autem quibusvis Communitatibus, Universitatibus, aut personis integre deberi; pœnis dumtaxat ratione damnorum in agris, vineis, possessionibus, nemoribus, silvis, pratis, aut quibusvis prædiis illatorum exceptis, quæ si cui Communitati, aut Universitati applicatæ sunt, quicquam circa eas innovare nequaquam intendimus. Præmissa vero omnia locum habere volumus, etiam in iis Terris, Oppidis, Burgis, Castris, Villis, & locis, quæ alicujus alterius Civitatis, aut Terræ, Communitati, vel Universitati, non autem immediate Romano Pontifici subsunt.

Communitatibusque, & aliis dictas pœnas prætendétibus terminum, ad id proban., & desuper sententiam in Camera Apostolica obtinen. præfigit, quo elapso, omnes concessiones dictarum pœnarum etiã ex onerosis titulis eis factas revocat.

§.8. Ceterum volumus, ut quæcumque Communitates, Universitates, Collegia, aut personæ, etiam Ecclesiasticæ quavis dignitate fulgentes, aut eorum Magistratus, pœnas, compositiones, aut mulctas prædictas, seu illarum portionem aliquam quovis titulo, etiam oneroso, occasione, vel causa, etiam justissima, & pro reparatione, ac refectione, & fabrica, vel conservatione murorum, pontium, viarum, fontium, aut cujuslibet publici boni, vel Pii loci, Ecclesiæ, aut Hospitalis intuitu, aut alias quomodolibet, sibi deberi, vel applicatas esse prætendunt, debeant omnino intra duos menses a die publicationis præsentium literarum in Romana Curia faciendæ computandos, concessiones, & applicationes prædictas, suaque jura, & privilegia quecumque habent in Camera Apostolica exhibere, deducere, & allegare; quæ quidem Camera si ipsas concessiones validas ex oneroso titulo, vel ex urgentissima causa factas esse cognoverit, & judicaverit, possit eas ad tempus quod ipsi Cameræ necessarium videbitur, confirmare, seu de novo concedere, & successive Depositario ejusdem Cameræ in Provincia, seu Civitate in qua concessio hujusmodi facta, & approbata fuerit, residenti specialiter, & in scriptis committere, & mandare, ac speciale mandatum desuper opportunum relaxare, ut pœnæ ipsæ, mulctæ, & compositiones hujusmodi, earumque pars ipsi Cameræ bene visa, dictis Communitatibus, & Universitatibus, seu Collegiis, & personis solvantur; quas nimirum de manibus Depositarii prædicti, & præcedente speciali mandato, nec alias exigere possint aut debeant. Revocantes, & annullantes omnes, & quascumque concessiones, applicationes, & assignationes dictarum mulctarum, pœnarum, & compositionum, quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, personis etiam Ecclesiasticis, ex titulis etiam onerosis, aut causis prædictis, vel aliis etiam justissimis factas, quæ intra tempus supradictum, ut præfertur in Camera Apostolica exhibitæ, & productæ, aut deinde ab eadem Camera approbatæ, & innovatæ non fuerint, etiam si sæpius per literas Apostolicas a quibuscumque Prædecessoribus nostris approbatæ, & innovatæ sint, ipsæque Communitates, Universitates, & Collegia in pacifica quasi possessione illas exigendi ab immemorabili tempore existant, & Camera Apostolica eas numquam exegerit.

§.9. Di-

Officialibus etiam prohibet ne pœnas in eorum sententiis, edictis, gratiis, & absolutionibus contentis alteri, quam Cameræ Apostolicæ applicent.

§.9. Districte vero interdicimus & prohibemus ne in posterum quicumque Præses, Rector, aut Gubernator, quavis etiam Cardinalatus auctoritate, & dignitate præfulgens, aut Sedis prædictæ Legatus, Vice-Legatus, Locumtenens, aut Officialis ex supradictis, quovis prætextu, occasione, vel causa, etiam maxime rationabili, legitima, justissima, & urgentissima, tam in sententiis, processibus, decretis, bannis, proclamationibus, edictis, quam in supplicationibus, gratiis, remissionibus, absolutionibus, abolitionibus, aut cassationibus processuum, ab ipsorum quolibet editis, vel edendis, pœnas, mulctas, aut compositiones occasione maleficiorum, vel quasi, ab ipsis reis persolvendas in pecunia numerata, vel in bonis mobilibus, immobilibus, aut se moventibus, cujusvis generis, qualitatis, quantitatis etiam minimæ existen., in totum, vel in parte etiam minima, alias, quam Cam. Apost. prædictæ concedere, aut applicare, vel assignare quoquomodo audeant, vel præsumant.

Nec aliis personis, quam Depositariis solvi, neque aliquam eorum partem per Officiales retineri posse decernit.

§.10. Quam ob causam universæ, & singulæ pœnæ, mulctæ, & compositiones prædictæ non possint, nec debeant ullo modo solvi, exbursari, tradi, aut consignari facere in manibus cujusvis alterius personæ, quam Thesaurarii, seu Depositarii Cameræ prædictæ in qualibet Provincia residentis, seu ad majorem partium commoditatem in manibus Vicedepositarii, seu Vicethesaurarii in qualibet Civitate, & loco deputandi, sed neque etiam valeant Gubernatores, & Officiales prædicti, etiam S. R. E. Cardinales, aut Fisci Procuratores, vel accusatores, propria auctoritate retinere, aut a partibus exigere portionem, aut ratam ex hujusmodi mulctis sibi debitam, verum integre, & sine aliqua diminutione exbursari, tradi, solvi, & consignari debeant in manibus Thesaurarii, Depositarii, aut Substituti prædicti, ex quorum manibus nec alias, Gubernatores, Officiales, Fisci Procuratores, & accusatores eas recipiant.

Contravenientibusque pœnas imponit.

§.11. Quod si, vel pœnas ipsas alias, quam Cam. Apost. applicaverint, vel propria auctoritate, & non de manibus prædictis exegerint, tam Gubernatores, Officiales, & alii prædicti etiam S. R. E. Cardinales, quam Procuratores Fisci, & accusatores, & ipsorum quilibet contravenientes, officiis per eos obtentis ipso facto, absque alia declaratione, aut ministerio Judicis privati, & ad illa, & alia de cetero obtinenda perpetuo inhabiles, & incapaces existant, & insuper pœnam trecentorum scutorum pro qualibet vice Cam. Apost. solvendorum, eo ipso incurrant.

Delinquentibus prohibet, ne aliis quam Depositariis pœnas solvant, etiam si aliter in sententiis, vel supplicationibus esset rescriptum.

§.12. Verum hujusmodi prohibitionem, & interdictum ita extendimus, ut neque etiam ipsi delinquentes, aut rei, vel alii quicumque contra quos per viam Inquisitionis, accusationis, denunciationis, aut querelæ procedi cœptum fuerit, tam si condemnati, quam si absoluti extiterint, pœnas, aut mulctas pecuniarias, vel alias res, ad quas solvendas in quibusvis condemnationibus, absolutionibus, decretis, processuum cassationibus, seu abolitionibus, vel supplicationibus, ipsos, aut alios pro eis mulctari contigerit, in alterius, quam Thesaurarii, seu Depositarii, aut Substitutorum prædictorum manibus solvere, aut tradere possint, vel debeant, etiam si in ipsis sententiis, absolutionibus, abolitionibus, decretis, aut supplicationibus aliter rescriptum existat. Alioquin si in aliorum manibus eas solverint, prædictæ sententiæ, & gratiæ, quoad ea, quæ illorum favorem, & commodum concernent, eo ipso nullæ, inanes, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti sint, & tam ipsi rei, quam qui pro eis solverit, qualibet vice pœnam vigintiquinque aureorum incurrant. Contra vero si maluerint prædictis Thesaurariis, Depositariis, aut eorum Substitutis solvere, quam eis personis, quibus forsan solvere jussi fuerint, bene, & recte solvisse, eorumque gratiæ, absolutiones, & supplicationes integrum, & plenarium effectum sortitæ censeantur, iisque plene suffragentur.

Officiales supplicationes ab eis signandas Thesaurariis consignent, & supplicantes infra decem dies pœnas solvant.

§.13. Mandamus præterea omnibus, & singulis Legatis, Gubernatoribus, & aliis Officialibus supradictis, sub pœnis prædictis per inobedientes eo ipso incurrendis, ut quilibet eorum, cum primum supplicationes signaverit, & taxaverit, illas in manibus Thesaurarii, vel Depositarii, aut Substituti hujusmodi consignet; a quibus supplicantes intra decem dies a die datæ ipsarum supplicationum numerandos, soluta integre summa, & taxa in eis descripta, illas exigere omnino teneantur. Alioquin lapsis decem diebus prædictis, gratiæ nullæ, irritæ ipso facto existant.

Officiales Notariique supplicationes in actis referant, & processus ante pœnas solutas non cassent.

§.14. Legati vero, Gubernatores, & alii Officiales prædicti, eorumque Cancellarii, aut Notarii, supplicationes ipsas registrare, & in acta referre, processusve cassare, vel abolere non præsumant, nisi prius in calce supplicationis fidem solutionis jam factæ manu dictorum Thesaurarii, Depositarii, aut Substituti subscriptam viderint; secus si fecerint, vigintiquinque aureorum, & aliis arbitrio Superiorum imponendis pœnis plectantur.

Officiales, & Barocelli bona, quæ carcerati tempore carcerationis deferebãt iisdem Thesaurariis consignent, ad effectum hic expressum.

§.15. Omnia autem, & singula bona mobilia, gemmas, pecunias, & alias res cujusvis generis, aut qualitatis, quæ personæ ex quavis causa criminali in carcerem ductæ, tempore carcerationis pœnes se gestaverint, ac item ea, quæ banniti, condemnati, homicidæ, & latrones tempore quo apprehenduntur penes se similiter habuerint (archibusiis, & aliis offensivis armis tantum exceptis) ac denique ea, quæ contra prohibitiones, & banna in fraudem deprehenduntur, & capiuntur, statim prædicti Gubernatores, & alii Officiales, eorumque Locatenentes, Barigelli, Executores, Custodes Carcerum, & Cancellarii in manibus eorumdem Thesaurarii, Depositarii, aut Substituti tradere, & consignare debeant; alias ipsi Gubernatores, & Officiales

les ducentorum, Barigelli vero executores Cancellarii, & alii prædicti quinquaginta aureorum pœnas qualibet vice incurrant. Quæ quidem bona, pecunias, & res, dicti Thesaurarii, Depositarii, aut Substituti, depositi nomine tamdiu apud se conservent, donec ipsi carcerati absolvantur, aut veri eorum Domini inveniantur. Quod si carceratos condemnari, & veros Dominos intra unius mensis spatium a die condemnationis non reperiri contingat, sint cuncta, & singula eo ipso Cameræ prædictæ appropriata, & applicata, eaque ipsius Cameræ nomine Thesaurarii, Depositarii, aut Substituti prædicti illa præscribere, hastæ subiicere, & plus offerenti vendere, & precium eidem Cameræ acceptum ferre teneantur. Mandantes Notariis actuariis Judicum illorum locorum, in quibus Thesaurarii, aut alii Ministri ad rationes ejusdem Cameræ retinendas, pecuniasque exigendas deputati fuerint, ad hoc, ut de his omnibus emolumentis certa ratio in Camera prædicta reddi, & haberi possit, ut librum rationum, & computorum ejusdem Cameræ proventuum, distinctum, & separatum teneant, illumque in Camera annis singulis quando eorum computorum quietantia, & solidatio, ut moris est, fiet, præsentent ad hoc, ut certa de omnibus prædictis haberi ratio possit; quod si librum prædictum non tenuerint, vel non verum, & integrum, illum ad omnia Cameræ prædictæ damna, & interesse, quæ ex præmissis pati contigerit, teneri volumus, & mandamus.

In causis criminalibus Officiales non possint reos absolvere, aut gratiam eis facere, aut pœnã cōdonare nisi per sententias aut supplicationes, cum adnotatione summæ a reis solvendæ.

§.16. In omnibus vero causis criminalibus, aut civilibus in quibus criminaliter agitur, gravibus, aut levibus, in quibus pœna ordinaria, aut extraordinaria, vel arbitraria, seu pecuniaria imponenda veniat, Legati, Gubernatores, Rectores, aut alius quicumque ex supradictis Officialibus reos absolvere, rehabilitare, restituere, vel eis gratiam facere, aut pœnam, ejusve partem aliquam remittere, aut condonare in quantum ipsius jus dicentis auctoritas se extendet, non alio modo possit, aut debeat, nisi per sententiam absolutoriam in causis gravioribus, aut per decretum vim absolutoriæ sententiæ habens in levioribus, aut per supplicationem ab ipso jus dicente signatam. In quibus sententiis, decretis, & supplicationibus teneantur iidem Gubernatores, & alii Officiales adnotare integre totam summam pecuniæ, quam a reis solvi debere taxaverint, declaraverint, aut damnaverint. Eaque condemnatio, & taxa in pecunia numerata, ut præfertur, in manibus Depositarii, Thesaurarii, aut Substituti solvenda, nec alias, aut in alia re, vel specie fieri debeat. Omnes autem absolutiones, rehabilitationes, restitutiones, remissiones, gratiæ, quæ per simplicem processus cassationem, vel abolitionem, aut alio modo, sive sententia, sine decreto, aut supplicatione fient, eo ipso nullæ, invalidæ, ac nullius roboris, vel momenti sint, & censeantur, & quilibet Gubernator, aut Officialis contraveniens, qualibet vice ducentorum aureorum pœnam incurrat.

Fiscus vel saltem Thesaurarius loci citetur in dictis causis.

§.17. Quoad ipsas vero sententias, & decreta, tam mere absolutorias, & gratiosas, quam mixtas, semper antequam ferentur, Procurator Fisci, aut ejus Substitutus, si in eo loco resideat, alias saltem Thesaurarius, aut Depositarius, vel Substitutus prædicti personaliter citari debeant; quorum unusquisque, si easdem absolutiones injustas putaverit, debeat in actis protestari, & absque citatione prædicta, sententiæ, & decreta hujusmodi ipso jure nulla, invalida, nulliusque roboris existant.

Consuetudines, & statuta quoad pœnas, & causas criminales a Paulo IV. & Successoribus simpliciter nō firmata, vel cum clausulis hic expressis, irrita sint.

§.18. Insuper omnia, & quæcumque statuta, decreta, consuetudines, etiam inveterata, & a longissimo, atque immemorabili tempore observata, cujusvis Provinciæ, Civitatis, Terræ, aut loci Status nostri prædicti, de causis criminalibus, aut civilibus, in quibus criminaliter agitur, deque pœnis ratione delictorum, aut maleficiorum quorumcumque (damnis in agris illatis tantum exceptis) quomodolibet disponentia, quæ a fel. record. Paulo Papa Quarto, aliisque post eum usque ad nostra tempora, nostris Prædecessoribus, aut a nobismet ipsis in specie expresse, & nominatim, ac simpliciter, pure, absolute, & absque aliqua conditione, reservatione, aut restrictiva, confirmata non fuerint, ipso jure, & in vim præsentis Constitutionis antiquata, abrogata, ac irrita, & nulla effecta sint, & censeantur. Ac pariter ea, quæ ab ipsomet Paulo Quarto, & aliis usque ad nostri Pontificatus tempora Successoribus, cum aliqua conditione, videlicet, dummodo justa sint, & rationabilia, vel juri communi, & rationi non repugnent, vel quatenus sint in usu, & Sacris Conciliis, & Canonibus non sint contraria, vel cum aliis similibus, vel dissimilibus Clausulis, & limitationibus, comprobata extiterint, similiter, quoad dictas causas, & pœnas, nulla, & irrita decernimus, & declaramus. Ita, ut neque Gubernatores, & ceteri Officiales supradicti ea observare, aut juxta illa judicare, aut decernere debeant; ipsisque Officialibus quæcumque juramenta de illis observandis præstita, vel forsan præstanda, ex nunc eo ipso relaxamus, eosque in posterum ad juramenta hujusmodi præstanda adstringi volumus.

Officiales in causis criminalibus primo servent Constitutiones Apost. statuta locorum valide confirmata & Constitutiones Marchiæ, & in reliquis banna, & ædicta.

§.19. Declarantes, quod in futurum in omnibus Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis Status nostri prædicti, quicumque Gubernatores, etiam Cardinales, & Legati prædicti, aut alii Officiales, teneantur in primis, & ante omnia, quoad causas criminales prædictas, Constitutionibus, ordinationibus, & literis Romanorum Pontificum nostrorum Prædecessorum, atque nostris, & in casibus in quibus ea nihil disponunt, Statutis Locorum, si, ut præfertur valide, & efficaciter confirmata fuerint, inviolabiliter inhærere, & parere; quod si ea valida non extiterint, debeant judicare, procedere, absolvere, condemnare, & sententias ferre juxta tenorem Constitutionum

num

num Provinciæ Marchiæ a bon. mem. Paulo Papa Tertio similiter Prædecessore nostro, per ejus, sub data die 10. Mensis Septembris Pontificatus sui Anno X., expeditas literas confirmatarum, quas Pauli Tertii Prædecessoris nostri literas, per præsentes approbamus, & innovamus. In reliquis vero banna, & edicta in ipsis Provinciis, Civitatibus, & locis pro tempore publicata observentur.

Decemque pro centenario ex dictis pœnis, ac de manu Thesaurarii percipere valeant, ubi minor portio non sit assignata.

§.20. Legati autem, Vicelegati, Gubernatores, Locatenen., & alii supradicti Officiales, non ultra decem pro centenario ex compositionibus, condemnationibus, pœnisque, & mulctis prædictis occasione maleficiorum, seu bannimentorum provenientibus, exigere valeant. Revocantes, & annullantes quæcumque super hoc in contrarium edita, ordinationes, privilegia, indulta, nisi forsan in illis portio minor, quam decem prædictorum assignaretur. Nam iis in hac parte nequaquam derogare intendimus, sed illa potius harum serie confirmamus, & innovamus. Ultra vero taxam eorumdem decem pro centenario, a partibus, vel aliis personis quicquam emolumenti, aut pecuniæ, quovis prætextu, quæsito colore, vel ingenio, directe, vel indirecte recipere, etiam sponte oblatum nullo modo præsumant.

Fiscus etiam vigesimam, & accusator quartam partem de manu Thesaurarii percipere possint juxta Bullam Pii IV.

§.21. Sed, & Procurator Fisci, si aderit, vigesima, & Accusator, si intervenerit, quarta parte prædicta, juxta Pii Quarti Prædecessoris Constitutiones superius expressas contenti esse debeant, & nihil præterea, vel minimum petant, exigant, aut accipiant; eæque omnes portiones Judicis, Procuratoris, & Accusatoris semper de manu Thesaurarii, aut Depositarii, vel Substituti, ut præfertur, exbursentur; ipseque Thesaurarius, Depositarius, aut Substitutus portiones Procuratorem Fisci, aut Accusatorem tangentes, non aliter solvant, nisi de expresso mandato Gubernatoris, aut Officialis in scriptis obtento, quod una cum Chirographo recepti penes se retineant.

Thesaurarii nec aliter portiones prædictas solvere, nec dictas penas in alios usos exigere possint.

§.22. Postremo dicti Thesaurarii, Depositarii, aut Substituti, quamlibet, vel minimam pecuniarum summam, ex dictis confiscationibus, & maleficiis provenientem, etiam de mandato, & jussione expressa dictorum Legatorum, & Gubernatorum, & Officialium, cuiquam personæ solvere, aut tradere, aut in quoscumque usus erogare ullo modo nequeant, præter supradictam portionem, & præter impensas solitas ad exercitium, & usum justitiæ necessarias, pro quibus solvendis qualibet vice mandatum speciale ab ipsis Gubernatoribus, seu Officialibus subscribendum, expectent. Quinimmo extra casus prædictos, nullam pecuniarum summam expendere queant, nisi de mandato expresso Congregationis Consultæ negociorum dicti Status, aut S. R. E. Camerarii, vel Generalis Thesaurarii, aut Commissarii prædictæ Cameræ; si secus solverint, de suo erogasse censeantur, & in reddendis rationibus, id eis computari nequaquam debeat.

Decretum irritans.

§.23. Decernentes sic in præmissis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.24. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, etiam antiquissimis, necnon privilegiis, & indultis, & literis Apostolicis quorumcumque tenorum existant, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, & concessione, speciali, vel generali, per quam earumdem præsentium effectus impugnari, aut impediri quocumque modo valeat, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda esset in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplis hujus Constitutionis plena fides adhibeatur.

§.25. Ut autem præsens Constitutio perpetuis futuris temporibus observetur, neve aliquis ejus ignorantiam prætendere, seque excusare possit, volumus, ut ejus exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus adhibeatur fides in judicio, & extra, quæ adhiberetur ipsis originalibus literis, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Transumptū vero, vel ejus compendium in qualibet Civitate publicetur, & in Cancellariis affixum retineatur, & Officiales in ingressu servare jurent, & in eorum discessu contra eos pro transgressionibus procedatur.

§.26. Ipsumque transumptum in qualibet Civitate, Terra, Oppido, Castro, Villa, aut Burgo Status nostri prædicti, & ut melius intelligatur, ejus compendium seu summarium vulgari lingua conscriptum, affigatur, & publicetur. Ac tam ipsius Constitutionis, quam summarii transumptum in Cancellariis criminalibus, & in locis residentiæ Gubernatorum, & Officialium affixa perpetuo conserventur, & in ingressu novi Legati, Vicelegati, Gubernatoris, aut cujuslibet Officialis ejus loci Magistratus teneatur, ab eo intra biduum de ea observanda jusjurandum exigere. In discessu autem, seu Syndicatu eorumdem, Legati, Vicelegati, Gubernatoris, & Officialium, non solum debeant Procuratores Fisci, & Thesaurarii, seu Depositarii, aut Substituti nomine Cameræ querelam exhibere, & denunciare contraventiones, & transgressiones hujus Constitutionis, ab iisdem Gubernatoribus, & Officialibus factas, sed liceat cuilibet de populo id efficere. Quod si ipsis Syndicis, ex rei inspectione, aut alia legitima probatione constiterit de ipsa contraventione, aut transgressione, teneantur sub pœna quingentorum aureorum per quemlibet Syndicum inobedientem eo ipso incurrenda, ad executionem pœnarum in eadem nostra Constitutione contentarum sine ulla mora, aut dilatione procedere.

Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 15. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingente-

gentesimo octuagesimo nono, Idibus Martii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXLV.

Institutio Rotæ in Civitate Maceratensi, Provinciæ Marchiæ Status Ecclesiastici, ad cognoscendas lites dictæ Provinciæ.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus institutionis.

Romanus Pontifex supremi Judicis in Terris Vicarius, inter innumeras sibi imminentes curas, illam propensori animo amplectitur, per quam omnibus in locis, sed præsertim in Provinciis sibi, & Apostolicæ Sedi immediate subjectis, pro Justitia unicuique æqua lance administranda Judices deputantur, & ad id necessaria tribunalia eriguntur, & instituuntur. Sane, etsi semper pro cunctarum Civitatum temporalis nostro Dominio subditarum statu pacifico, tranquillo, ac prospero, felicique regimine cogitaverimus, ad Provinciam tamen nostram Marchiæ tanto accuratius aciem nostræ considerationis direximus, quanto illam (ex qua originem duximus) propensiori patriæ amore prosequimur. Et cum in ea etiam pro commoditate illius populorum, unum Tribunal Judicum, Rotam nuncupandum, instituere decrevissemus, nulla alia Nobis commodior occurit Civitas, in qua id fieri possit, quam Civitas Maceraten. quæ alias insignis existit, & fere in medio dictæ Provinciæ, ac in Territorio fœcundo, & ameno sita reperitur, solitaque Sedes Legatorum existit, celebrique Gymnasio, duplici Collegio clara, insignium insuper Doctorum copiosa, qui experientia, scientia, & ordine dicendi, interpretandi, advocandi, patrocinandi eorum particulari studio præcellent.

Erectio Tribunalis Rotæ in Civitate Maceraten. ad deciden. causas Provinciæ Marchiæ.

§.1. Hanc igitur cogitationem nostram ad effectum perducere statuentes, Motu proprio non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, in dicta Civitate Maceraten. unum Tribunal Audientiæ causarum Rotam nuncupandum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quod constare debeat quinque Judicibus, Auditoribus nuncupandis. Quatuor videlicet per Nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, & alio per Communitatem, & homines dictæ Civitatis Maceraten. eligendis, & deputandis, qui omnes, & singulas Anconitan. Firman. Camerinen. Asculan. Fanen. Æsin. Maceraten., & Montis Alti, earumque jurisdictionum, ceterarumque aliarum dictæ Provinciæ Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & Locorum quorumcumque dictæ Provinciæ immediate subjectorum, causas, lites, & controversias civiles, tam profanas, quam Ecclesiasticas, ac meras, & mixtas, quomodolibet actitandas, necnon etiam criminales (in quibus appellationi locus fuerit) inter Cives, Incolas, Districtuales, Habitatores, Clericos, & Sacerdotes, ac Collegia tam Regularium, quam non Regularium, ac Monasteria virorum, agricolas quoque, & alios subditos sub dicta Provincia, cognoscere, decidere, fineque debito terminare, ac judicare possint, & debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Auditores sint quinque Clerici J. U. D. ab aliquo Collegio laureati, & per quinquenniũ in aliquo publico Gymnasio legerint.

§.2. Ut autem Tribunal hujusmodi Constitutionibus, & Ordinationibus firmiter observandis fulciatur, per quas feliciter regi, & gubernari debeat, statuimus, mandamus, & ordinamus, quod dicti Auditores debeant esse Juris utriusque Doctores excellentes, ac insignes, usu, & peritia judicandi præstantes, Clerici, & non uxorati, & qui in eadem Civitate Maceraten. saltem per integri anni spatium, cum eorum familiis non habitaverint, necnon ab alio Collegio Doctorum rite, prævio examine severo, ad Doctoratus lauream promoti fuerint, & per quinquennium, aut in aliquo publico Gymnasio legerint, aut in locis insignibus judicandi officio functi fuerint, ac laudabiliter, & cum honore se gesserint.

Officium duret quinquennio.

§.3. Duret eorum officium ad quinquennium, quo elapso non possint iterum eligi, nisi post quinquennium a die finiti officii. Præterea volumus, quod dicti Auditores ipsorum officio durante, in eadem Civitate Maceraten., seu tota hujusmodi Provincia, aliquod aliud officium, sive publicum, sive particulare nequeant exercere.

Jurent ista, & alia Provinciæ statuta servare, & justitiam omnibus ministrare.

§.4. Et postquam electi fuerint, in principio, seu ante ingressum eorum officii, in manibus pro tempore existentium Legati, sive Vicelegati dicti Provinciæ, vel Gubernatoris ejusdem Civitatis Maceraten., assistentibus in hoc Prioribus ipsius Civitatis, jurejurando promittant sese non contraventuros præsentibus statutis, ac Civitatum, Terrarum, & aliorum locorum, necnon provisionibus, & Constitutionibus dictæ Provinciæ Marchiæ, sed illa (quatenus dicta Apostolica auctoritate comprobata licita, honesta, & in usu existant, ac Sacris Canonibus, & præsertim Concilii Tridentini decretis, atque Apostolicis Constitutionibus contraria non sint) inviolabiliter observaturos; Justitiamque partibus administraturos, sub pœnis in statutis, & provisionibus dictæ Provinciæ expressis, ac in Syndicatu infligendis.

Potestas unus ex quinque Auditoribus anno quolibet & ad annum sorte extrahatur, qui causas aliis Auditoribus distribuat, &c.

§.5. Insuper ex eisdem quinque Auditoribus, quolibet anno, & in principio anni, sorte extrahatur unus, qui sit Potestas ejusdem Civitatis Maceraten., & Rotæ Prætor, cum jurisdictione, & terminationibus, ac oneribus, & honoribus, salariis, & emolumentis, de quibus infra. Duret autem hujusmodi Potestatis, & Prætoris officium per annum, & eo elapso, alius ex reliquis Auditoribus sorte extrahendus in ejus locum succedat. Et nihilominus dicto anno ela-

elapso Auditor remaneat. Idemque Prætor teneatur quandocumque coram Notario Rotali, & duobus testibus ad instantiam petentis etiam parte non citata, sorte extrahere singulos Auditores ad singulas causas sorte educendas, & causæ prius extrahantur, & deinde Auditores, dictaque extractio intelligatur facta salvis exceptionibus partis, & citra illarum præjudicium. Solus vero Prætor sit Judex in causis pupillorum, viduarum, carceratorum, & miserabilium personarum, etiamsi qualitates ipsorum non essent intentatæ, vel si non esset petitum secundum illa procedi, dummodo dictæ causæ sint valoris, vel æstimationis a centum scutis infra, & si dictum valorem excedant, adhibeatur in decisione illarum votum illorum Auditorum, & in causa appellationis alius sorte extrahatur, sitque dictus Prætor Judex vectigalium, & damnorum datorum, & adaptationis stratarum dictæ Provinciæ.

Auditores causas Civitatis, & Territorii Maceraten. in secunda, & aliis instantiis, Provinciæ autem causas non executivas, & summam scutorum centum non excedentes, in prima, & secunda instantia nisi obstent locorum privilegia, ac etiã in aliis instantiis non obstantibus dictis privilegiis cognoscant.

§.6. Statuimus etiam, quod Auditores prædicti cognoscere debeant omnes, & quascumque causas cujuscumque qualitatis, & summæ fuerint, Civitatis, ac Territorii, seu jurisdictionis Maceraten. in secunda, & aliis instantiis non autem in prima, quæ coram suis Judicibus remaneat, prout hactenus observatum fuit, nec quoad causas Ecclesiasticas, ac ad forum Ecclesiasticum quomodolibet spectantes, quæ in prima instantia ad Episcopum Maceraten. juxta dicti Concilii decreta pertineant, in secunda vero, & aliis instantiis ad ipsos Auditores spectent. Totius vero Provinciæ causæ omnes etiam Ecclesiasticæ, & ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, (dummodo non executive agatur in præjudicium facultatum Auditoris Cameræ Apostolicæ) summam, & æstimationem rei, vel facti scutorum centum excedentes, post primam instantiam, quæ apud suos Judices pariter remaneat, in secunda, & aliis instantiis cognosci debeant a supradictis Auditoribus. Cum expressa tamen declaratione, quod propterea non sit, nec censeatur esse derogatum, seu præjudicatum privilegiis, seu Indultis Apostolicis illarum Civitatum, & locorum, quibus concessum est, quod causæ in secunda instantia cognoscantur, & decidantur ab illorum Judicibus, seu Præsidibus, nec ad alia loca trahi possint. Volumus enim, quod tunc quo ad secundam instantiam sit in potestate, & voluntate appellantium prosequi dictas causas appellationum juxta dicta indulta coram dictis Judicibus, vel coram dicta Rota. In ulterioribus vero instantiis coram dicta Rota privative quoad alios Judices, cognosci debeant, non obstantibus quoad prædicta debitis privilegiis, & indultis Apostolicis, quavis occasione competentibus Universitatibus, & jurisdictionibus dictæ Provinciæ Marchiæ, hactenus concessis, & a nobis confirmatis de primis, & secundis instantiis, quibus per præsentem Rotæ erectionem censeatur quoad prædicta derogatum, ac si de verbo ad verbum de illis particularis mentio facta fuisset ad effectum devolvendi tantum causas appellationis ad ipsam Rotam, & non aliunde.

§.7. Habeant dicti Auditores jurisdictionem, & potestatem procedendi, cognoscendi, & decidendi dictas causas, ac in illis vota, prout juris esse videbitur præstandi, excepto eo, coram quo pendebit causa, qui in causis per ipsum proponendis votum non habeat nisi vota essent æqualiter divisa, quo casu debeat uni parti accedere, & sic semper obtinet illud, quod major pars judicaverit.

Vota in causis danda.

§.8. Sententiæ autem proferri debeant ab illo Auditore, coram quo processus formatus fuerit, in quibus proferendis illud observetur, quod illæ sententiæ, quæ de consilio, & assensu Coauditorum latæ fuerint, legantur, & alta, & intelligibili voce proferri, & mox Notario causæ subscriptæ ab illo, qui eas protulerit tradi debeant, alias sint ipso jure nullæ, ita tamen, quod Judices Rotales prædicti in quavis causa, etiam a Sede Apostolica delegata aliquam definitivam sententiam non proferant absque ejus lectura, & publicatione, & sententia aliter lata etiam de consensu partium non valeat, nec jure subsistat, aut aliquo modo executioni demandari possit.

Sententiæ proferendæ.

§.9. Appellationes quoque, querelæ, & recursus, nullitates, in integrum restitutiones in prædictis causis etiam tempore publicationis præsentium nostrarum literarum quomodolibet pendentes, ab ipsis Auditoribus, seu ab aliis quibuscumque Judicibus dictæ Provinciæ Marchiæ, necnon etiam a prædictarum Civitatum Episcopis, eorumque Vicariis, seu Locatenentibus, ac etiam ab arbitris, seu arbitratoribus conjunctim, vel divisim interponendæ, porrigendæ, petendæ, ac respective quomodolibet proponendæ, (privilegiis tamen, seu indultis prædictis, ut præfertur semper salvis) ad quemcumque interponendæ, ad eosdem Auditores omnes devolvantur, ac ipso jure devolutæ esse intelligantur, cognoscantur, ac etiam si ad Nos, & Successores nostros Rom. Pontifices interpositæ fuerint, nihilominus per eosdem Auditores Rotæ cognosci, & decidi debeant per Judicem extrahendum secundum ordinem præsentium, nec aliter, aut alio modo, & fiant processus coram uno ex eis sorte extrahendo, excepto eo, coram quo fuit formatus in prima instantia, qui licet votum habere debeat in secunda, & ulteriori instantiis, tamen coram eo processus formari non possint.

Appellationes, &c. interponendæ a judicibus Provinciæ, & ab ipsis Auditoribus ad Rotam salvis locorum privilegiis devolvantur.

§.10. Et similiter Judex extractus in secunda, & ulteriori instantiis, votum non habeat in causa, nisi in casu de quo supra.

Auditor causæ appellationis, quando det votum.

§.11. In causis vero summam, vel valorem scutorum centum non excedentibus, quilibet Auditor solus possit causam cognoscere, & judicare, cum distributione causarum per dictum Prætorem pro tempore existentem sorte facienda. Et in prædictis causis liceat semel tantum appellare, & causam appellationis, etiam quoad Nos, & Ro-

In causis infra summam scutorum centũ, Auditor solus judicat, & semel appellatur.

Romanos Pontifices devolvatur, tamen cognosci, & decidi possit per ipsam Rotam, & per alterum ex prædictis Auditoribus similiter sorte extrahendum.

Duæ sententiæ faciant rem judicatã.

§.12. Quæ duæ sententiæ si erunt conformes transeant illico ut præfertur, in rem judicatam,& rei judicatæ vim habeant, & ulterius appellare, etiam ad summum Pontificem, non liceat. Si vero prædictæ duæ sententiæ erunt difformes, & contingat appellare, etiam ad summum Pontificem, appellatio nihilominus cognosci, & terminari queat per aliquem ex tribus aliis Auditoribus, qui non judicarunt, ordine tamen de quo supra, nec liceat ulterius ad Summum Pontificem appellare.

In causis à centum infra summarie,& a 50 infra summariissime procedatur,& bis appellari non liceat.

§.13. A summa vero, aut valore scutorum centum infra,usque ad summam scutorum quinquaginta, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta quotidie (messibus, & vindemiis, ac aliis temporibus feriatis, & Deo dicatis tamen exceptis) per Auditores prædictos, etiam in eorum domibus sine extractione, & Coauditorum interventu procedatur, terminatione illarum in Palatio ad eorum Tribunalia respective sine Coauditorum votis facienda, & semel tantum appellatio, recursus, aut querela admittatur. Causas insuper civiles quaslibet quantitatis, sive valoris scutorum quinquaginta infra, summariissime, brevi manu singulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis, & sine terminorum observatione, & per breves dilationes ad summum duas, & etiam,si negocium patietur, sine scriptis, quilibet ex Auditoribus Rotæ, etiam sine extractione aditus audiat, cognoscat, & terminet, ac ab eorum terminationibus semel tantum ad Prætorem dumtaxat appelletur, in casibus alias non prohibitis appellari ex forma statutorum, sive Constitutionum dictæ Provinciæ.

Causæ non appellabiles quomodo cognoscantur.

§.14. Attamen omnes causæ, in quibus de jure appellatio non debet admitti, per omnes Judices supradictos conjunctim cognoscantur, & terminentur; ita tamen, quod coram uno eorumdem sorte extrahendo procedi possit, qui votum, ut supra dictum est, nullatenus habeat, & si inter partes fuerit discordia super natura, & qualitate ipsius causæ, videlicet utrum appellatio de jure veniat admittenda, necne, prædicti Judices ante omnia super hoc pronuncient, & ab illorum pronunciatione tunc non detur appellatio.

Exceptiones omnes in fine litis reservatæ censeantur.

§.15. Omnes exceptiones juxta formam Constitutionis Provinciæ Marchiæ, reserventur in fine litis, & pro reservatis habeantur, etiam præsentis Constitutionis vigore absque aliqua Judicis pronunciatione.

Nullitates stent cum appellatione.

§.16. Nullitates etiam quæcumque processuum sive principaliter, sive incidenter proponendæ, una cum appellatione proponantur. Et nihilominus etiam si propositæ non fuerint, pro propositis intelligantur, & de illis æqualiter cognosci debeat juxta Constitutiones dictæ Provinciæ.

In quibus causis manu Regia procedatur.

§.17. In causis mercedum quarumcumque, ac cibi, & potus, singuli Auditores procedendi potestatem habeant, & illas manu Regia, prout posset Legatus Apostolicus a Latere, terminent, & decidant, ac executioni demandent.

Causæ examinentur juxta stylum Rom. Curiæ.

§.18. Causa ad puncta reducantur, & juxta stilum, & morem Rom. Curiæ examinentur, ac decidantur.

Vota rogentur a Notario Rotæ.

§.19. Ut autem vota præstanda per supradictos Auditores facilius præserventur, & omnibus pateant, Notarius ipsæ Rotæ de eis rogari debeat.

Decisiones publicentur per Notarium causæ.

§.20. Decisiones autem Rotales non publicentur nisi per manus Notarii causæ, a quo diligentissime custodiri debeant, ut perpetuis futuris temporibus pro faciliori litium expeditione inveniantur.

Prætor & Auditores rationes in decisionibus describent.

§.21. Tam autem Prætor, quam alii Auditores, teneantur in causis coram eis vertentibus, præsertim summam, & valorem scutorum centum excedentibus, aut in quibus aliquid fieri petitur sine certa expressione quantitatis, aut ubi probabiles difficultates adesse apparebit, rationes, & causas, ac motiva, seu jura, & allegationes in decisionibus describere, ac partibus ad effectum ut super eis ab Advocatis consultari possit, tradere teneantur, sub pœnis arbitrio Syndicorum imponendis ipsis.

Auditoribus adjunctus extra Rotam dari non possit.

§.22. Auditoribus in causis coram ipsis vertentibus, non possit dari adjunctus, qui non sit de Rota, & sic aliquo casu non possint Auditores prædicti cum aliquo adjuncto extra Rotam, & qualibet ratione, vel causa judicare, alias sententia quoad impetrantem adjunctum, vel utentem tali rescripto sit ipso jure nulla, ac de tali nullitate semper, & quandocumque opponi possit, non obstante quocumque etiam longissimi temporis intervallo, & nihilominus Auditores in syndicatu teneantur.

Sequestra, associationes, &c. quæ decerni possit.

§.23. Præterea quilibet ex Auditoribus, protestationes quascumque, & sequestra, (de jure tamen, aut ex forma Constitutionum, seu statutorum permissa) cum clausula associationis, quaslibet etiam immissiones absque alia extractione de eis facienda committere possit, dummodo prædicta a causis coram aliquo extracto indecisis pendentibus non dependeant, & in talibus causis a protestationibus, sequestrationibus, & associationibus inchoandis, si ulteriori processu egeant, fieri debeat extractio Judicis, & coram eo tunc extrahendo procedatur.

Judicium super absolutione a juramentis non impediat processus in Rota data cautione, de qua hic.

§.24. Decernimus etiam, quod pendentia judicii super absolutionibus a juramento, in obligationibus appositis usuraria pravitate, fictione, & simulatione, ac dolo coram Judice Ecclesiastico, non impediat processum inchoatum, vel inchoandum in Rota super executione instrumenti, nec executionem ipsam, præstita tamen per exequi volentem cautione idonea juxta formam literarum Apost. fel. rec. Julii Papæ II. Prædecessoris nostri, quarum literarum vis, & effectus ad alios casus præmissos, & similes extendatur.

Auditor ultimo pronuncians, expen-

§.25. Auditor etiam qui ultimam sententiam tulerit, expensas non taxatas taxare,

sas taxet, & rem judicatã in Rota & extra exequi possit.

re, & sententias definitivas, & interlocutorias vim rei judicatæ sortitas, in Rota, vel extra ipsam per quemcumque etiam superiorem Judicem latas, exequi possit, & debeat. Et istud etiam servetur in eventum, quod aliquis ex Auditoribus prædictis, propter aliquod impedimentum, aut finitum officium deficeret, per Successorem in locum prædictum, ut supra vacantem.

Decreta voluntariæ jurisdictionis Auditor sicut Prætor interponat.

§.26. Decreta voluntariæ jurisdictionis interponendi in Palatio, & extra Palatium, si dictis Auditoribus videbitur, & prout fuerint requisiti, ac dandi, & decernendi Tutores, & Curatores minoribus, singuli Auditores, sicut Prætor, potestatem habeant.

Auditores quando insimul convenire, sedere, & jus reddere debeant.

§.27. Auditores etiam prædicti, singulis diebus convenire debeant, etiam si non sedeatur, semel in die pro commoditate litigantium, iis vero diebus, quibus sedere debent, & jus reddere, statim post pulsum Campanæ Rotæ audiant Principales, & Patronos causarum, & hora post pulsum dictæ Campanæ statim dicti Auditores sedere debeant per horam cum dimidia ad minus. Ad hæc iidem Auditores jus reddant in aula assignanda alternis diebus, videlicet Lunæ, & Mercurii, & Veneris, & si non potuerint prædictis diebus jam ordinatis, & sedeant reliquis diebus, & si essent duo, vel tres successive continui sessorii dies, aut in principio, aut in fine hebdomadæ, exceptis diebus feriatis, & die Sabbati.

Auditores, & Prætor post litem motam, & in causis coram eis penden. arbitri nomine eligi non possint.

§.28. Præterea non possit quoquomodo in Prætorem, seu Auditores prædictos, vel aliquem ex eis sub eorum nomine proprio compromitti, vel remitti in causis coram eis pendentibus, vel lite mota, quod tamen liceat quando lis non est adhuc judicialiter cæpta, & si acciderit, quod causæ hujusmodi, sic ut supra compromissę, per laudum, sive sententiam a prædictis Auditoribus terminari non possint, tunc ille, seu illi Auditores qui fuerint arbitri in tali causa electi aliquo modo intervenire, seu consensum, aut votum præstare non valeant, sed solum alii, qui non fuerunt arbitri causam prædictam cognoscere possunt, & judicare, excepto semper voto illius, coram quo formatur processus.

Advocare etiam, & consulere nequeant.

§.29. Et ut fraudibus occurratur, non possint Auditores prædicti advocare in Civitate Maceraten., aut consulere, aut consiliis aliorum se subscribere in aliqua causa civili, Ecclesiastica, vel criminali, aut cujuscumque generis, quæ directe, vel indirecte concernat, vel concernere possit interesse alicujus districtualis, & Provincialis, seu Universitatis, vel Collegii dictæ Provinciæ Marchiæ, alias si mutatis nominibus, vel quomodocumque fuerit huic capitulo contraventum, contraveniens statim amittat officium, & teneatur ad alias pœnas arbitrio Syndicatorum.

Sententias nõ confecto registro ferre non valeant.

§.30. In causis etiam in dicta Rota vertentibus, nulla sententia fieri possit, nisi prius confecto registro.

Inhibitiones etiam a Rom. Curia emanatas post conclusum in causa rejicere possint.

§.31. Iidem autem Auditores, causas coram eis introductas expedire debeant pro ut de jure, & quascumque inhibitiones post conclusum in causa eis præsentatas a quocumque, etiam a Romana Curia emanatas, reiicere possint, & admittere non teneantur.

In casu impedimenti Auditorum, coram Auditoribus surrogatis, procedatur.

§.32. Et si contigerit obitus, vel absentia, aut infirmitas, vel aliud justum impedimentum Prætoris, aut alicujus ex Auditoribus per octo dies continuos, vel pauciores, causæ coram impedito, vel absente vertentes, stent in suspenso toto tempore octo dierum, & illis elapsis ulterius procedatur coram subrogatis, dummodo acta scribantur per Notarios deputatos dicti Judicis infirmi, vel absentis, aut alias impediti. Et si unus ex Collegio absens, vel impeditus fuerit ut supra, coram aliis præsentibus causæ agitari possint, & Rota ipsa a tribus repræsentetur.

Causæ Auditoribus juxta gradum doctoratus subrogandis, cõmissæ censeãtur.

§.33. Causæ omnes, tam ordinariæ, quam Commissariæ, etiam a Sede Apostolica ad referendum delegatæ, quæ tempore renovationis Rotæ pendebant indecisæ, intelligantur novis Auditoribus commissæ, qui in Tribunal, & sessionem juxta ordinem, & prioritatem Doctoratus successerint.

Auditores, & Prætor sine licentia Legati, aut Gubernatoris abesse nequeãt.

§.34. Non liceat autem ipsis Prætori, & Auditoribus abesse extra Civitatem Macera ten., & districtum dictæ Provinciæ Marchiæ, nisi cum licentia Legati, Vicelegati, seu Gubernatoris legitime obtenta, excepto tempore feriarum propter necessitates hominum introductarum, quo tempore abesse possint per mensem, obtenta tamen prius saltem verbo licentia a prædicto Gubernatore, seu Vicelegato. Ita tamen, quod ipsorum Auditorum tempore prædictarum feriarum, tres computato Prætore in Civitate Maceraten. continue residean, quæ tamen licentia detur justa præcedente causa.

Syndicarique anno quolibet, & in fine officii debeãt.

§.35. Præterea Prætor, & alii quatuor Auditores stare debeant in Syndicatu quolibet anno, cum retentione salarii infra dicendi, vel debeant præstare cautiones de Judicio sisti, & judicatum solvendo in forma depositi in causa Syndicatus, qui Syndicatus fieri debeat Kalendis Julii cujuslibet anni, & successive prosequi, nec aliquo modo, vel causa prætermittatur. Et quoniam multi forsan non auderent querelare, cognoscentes finitum non esse eorum officium, ideo nè præcludatur via læsis, in fine quinquennii debeant stare Syndicatui de omnibus causis, tam ordinariis, & commissariis, quam a Sede Apostolica delegatis, ac de omnibus gestis per eos, & eorum quemlibet respective, toto tempore eorum officii, exceptis iis de quibus querelatum, & judicatum fuisset in aliis Syndicatibus annorum præcedentium eorum officii.

Syndicatoresque eligantur ut sic.

§.36. Syndici autem eligantur per Consilium Credentiæ, & Gubernatorem, seu Vicelegatum dictæ Civitatis Maceraten. qui in numero sint duo Doctores de Consilio Credentiæ, duo Causidici, & addantur duo Mercatores pro majori, & faciliori decisione causarum mercantilium, si quæ erunt.

Et

Et contra tales Syndicos sic electos nulla exceptio, neque etiam incompetentia opponi possit.

Condemnati in Syndicatu pœnas hic expressas incurrant.

§.37. Et siquis de Auditorum numero fuerit condemnatus doli, & fraudis, vel circumventionis, aut imposturæ, seu baratariæ, sit privatus officio suo, teneaturque de damno partis læsæ, & puniatur secundum formam Constitutionum dictæ Provinciæ.

Syndicandi contra Syndicos suspicionis causas proponere, & justificare debeant.

§.38. Et ad tollendam omnem dubitationem, Auditores prædicti infra proximum diem a die extractionis, sive electionis Syndicorum, & intimationis nominum eorumdem, debeant proponere, allegare, & docere coram Prioribus, & Legato, sive illius Gubernatore prædictis omnes causas suspicionis, quas singulariter, vel conjunctim habuerint contra aliquem ex prædictis Syndicis, ut supra eligendis, quas ipsi justificare debeant infra sex dies tunc proxime futuros, & prædicti Priores una cum Legato, sive Gubernatore d. Civitatis Maceraten. eas admittere, vel rejicere, aut alias super illis providere, prout juri, æquitati, & honestati magis convenire videbitur, quibus sex diebus durantibus, omnia dicti Syndicatus stent in suspenso, in reliquis autem in Syndicatu prædicto termini, & alia substantialia, juxta Constitutiones dictæ Provinciæ observentur.

Prætor salarium hic præfinitum percipiat.

§.39. Ut autem habeant dicti Auditores, ac Prætor unde sustentari possint, ordinamus, quod ipse Prætor, qui pro tempore fuerit, pro suo salario habeat scuta triginta monetæ Marchiæ quolibet mense, & insuper omnes redditus, proventus, emolumenta, regalia, & provisiones, quæ juxta statuta dictæ Civitatis, vel ex approbata consuetudine Prætoribus dictæ Civitatis hactenus præstari consueverunt, necnon quartam partem pœnarum maleficiorum, seu proventuum ex maleficiis, vel quasi provenientium Cameræ dictæ Civitatis Maceraten realiter, & cum effectu incorporandorum juxta statuta, & reformationes dictæ Civitatis Maceraten., ac concessionem super eisdem maleficiis, per Piæ me. Pium Papam Quintum etiam Prædecessorem nostrum emanatam, prout hactenus observatum fuit.

Auditores salarium hic designatum habeant.

§.40. Alii vero singuli Auditores habeant pro eorum salario quolibet mense pariter scuta triginta dictæ monetæ, & in causis commissariis Apostolicis habeant sportulas juxta formam Constitutionum Provinciæ prædictæ. In aliis vero causis, pro sportulis solvi debeat unum scutum auri pro quolibet centenario æstimationis causæ tractandæ in sorte principali, usque ad summam mille scutorum, quod si æstimatio excesserit dictam summam in quacumque quantitate, nihilominus non amplius decem scutis, juxta modum infrascriptum distribuendis, persolvi debeat pro minori litigantium dispendio. Et si contingat aliquem, ex Auditoribus, pro inspectione, & visione loci, ut facilius, & celerius possit causas decidere, illuc se conferre, si in Territorio Civitatis Maceraten. fuerit, habeat equum pro se, & famulo, & dimidium scuti auri, si vero extra, ita quod eadem die redire non possit, habeat expensas victus pro se, & famulis, ac equis, ac scutum unum auri pro qualibet die.

Salaria prædicta pro tempore solum, quo quis officium exercuerit petere possit.

§.41. Et ad tollendum omne dubium, salarium, sive publicum stipendium prædictum, ipsi Auditores percipere debeant pro eo dumtaxat tempore, quo officium suum hujusmodi exercuerint, ita quod adveniente casu vel mortis, vel cessionis, aut discessus alicujus ipsorum Auditorum, nec ipse, nec ejus hæredes prætendere, nec petere possint hujusmodi salarium, nisi pro tempore, quo officium exercuerint, nisi aliquid forte deberetur pro residuo.

Pauperum Advocati & Procuratores quolibet semestri a Prætore eligantur, & gratis pro pauperibus serviant, & officiũ recusantes, aut negligenter exercentes puniantur.

§.42. Quo vero ad ea, quæ Notarii, & Bajulorum, sive Cursorum, sive sigilli mercedem, laborem, incommodum, & maximas expensas, & detrimentum respiciunt, observetur taxa jam concessa S. R. E. Camerario. Ulterius Prætor, qui pro tempore erit, facere debeat imbursationem omnium nominum Causidicorum, & Advocatorum publice exercentium in Civitate Maceraten. officium Procuratoris, & Advocati, & duas bursas retinere, in quibus erunt brevia nominum predictorum, stareque debeant pœnes dictum Prætorem, qui quolibet semestre, & in principio semestris, coram duobus testibus, & suo Notario sorte extrahat duo ex nominibus imbursatis, quorum nomina sorte extrahantur pro semestre immediate tunc sequuturo, qui sint, & appellari debeant Advocatus, & Procurator pauperum respective, & teneantur singulis diebus requisiti, coram quibuscumque Judicibus gratis, & amore Dei pro pauperibus, & miserabilibus intercedere, & postulare, nec possint aliquid percipere, vel acceptare per se, vel alium, seu alios etiam a sponte dare volentibus, nisi fuerint esculenta, & poculenta, quæ triduo consumi possint, & si quis extractus pauperum patrocinium absque causa legitima recusaverit, vel se negligenter gesserit, impietatis nota afficiatur, & extraordinarie arbitrio pro tempore existentis Legati, sive Gubernatoris, aut Prætoris Rotæ puniatur.

Causæ solum per rescripta propria manu Papæ signata, aut de consensu partium avocari possint.

§.43. Postremo mandamus, quod causæ semel in dicta Rota introductæ, quovis modo, nisi per Nos, & Successores nostros Rom. Pont. pro tempore existentes, ac in vim commissionis per Nos, & eosdem Successores nostros, nostra, vel eorum propria manu, seu de mandato, vel in præsentia nostris signatæ, nisi de utriusque partis consensu avocari nequeant. Nec Prætor, vel Auditores prædicti inhibitionibus, seu mandatis, eis vigore commissionum aliter, quam ut præfertur signatarum, præsentatis, etiam vigore cujuscumque sententiæ, ac sub censuris, & pœnis etiam pecuniariis parere teneatur, & ob non paritionem inhibitionibus, & aliis prædictis aliquam pœnam minime incurrant.

§.44. Eisdem quoque, pro tempore exi-

Privilegia Auditorum Rotæ Bonon. Auditoribus hujus Rotæ conceduntur.

existentibus Rotæ hujusmodi Auditoribus, ac Prætori, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indultis, concessionibus, & gratiis, etiam circa auctoritatem judicandi, votandi, sententiandi, sequestrandi, & mandata decernendi, reponendi, restituendi, Apostolos concedendi, relaxandi, inhibendi, citandi, etiam sub censuris declarandi, aggravandi, reaggravandi, auxiliumque brachii secularis invocandi, omnibusque aliis, & singulis facultatibus, & auctoritatibus, quibus similes Rotæ Bononien. Auditores utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent (præterquam in his, quæ præsentibus, aut aliis nostris literis aliter disposita reperiuntur) pariformiter uti, frui potiri, & gaudere omni tempore valeant concedimus, & indulgemus.

Exemptioque ab omnibus datiis &c.

§.45. Et ulterius, ut pro tempore existentes Prætor, & Auditores, eorum officio durante a quibusvis gabellis, & datiis tam impositis, quam noviter, & in futurum quavis de causa imponendis, liberi, immunes, & exempti esse debeant pariter concedimus, & indulgemus.

Ordinationes istæ corrigi, & mutari possint, ut hic.

§.46. Præterea Congregationi Collegiorum Doctorum Curialium d. Provinciæ, & ipsius Civitatis Maceraten., & cum interventu moderni, ac pro tempore existentis ejusdem Civitatis Maceraten. Gubernatoris, seu Provinciæ prædictæ Legati, seu Vicelegati, necnon Priorum dictæ Civitatis Maceraten. quandocumque, pro personarum, temporum, & locorum qualitate expedire melius videbitur, supradicta statuta, Constitutiones, & ordinationes mutare, revocare, & alterare, ac alia de novo (licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, necnon dicti Concilii decretis minime contraria, per Nos tamen, & Successores nostros confirmanda) illorum loco facere, statuere, & ordinare possint, & valeant, licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Locum post Locumtenentes Legati, aut Gubernatoris, eisdem Auditoribus conceditur.

§.47. Ac, ut omnis dubitationis, & dissensionis occasio inter dictos Auditores, & alios quoad præcedentias, & publicæ sessionis, vel incedendi loca adimatur, habeant dicti Auditores tam incedendo, quam sedendo, immediatum locum post Locatenentes Legati, seu Vicelegati, aut Gubernatoris dictæ Provinciæ, & Civitatis Maceraten.

Sportularum massa modo hic expresso fieri debeat.

§.48. Demum, pro commodiori exactionis sportularum causarum ordinariarum hujusmodi commoditate, unum Depositarium in eadem Civitate Maceraten. ad arbitrium dicti Gubernatoris, seu Legati, vel Vicelegati eligendum, qui sportulas, prout supra exigere, & conservare debeat, ad hoc, ut ex illis una massa communis Constituatur, cujus medietas in solutionem stipendiorum Prætoris, & Auditorum convertatur, ultra supradictum stipendium desuper constitutum scutorum triginta pro quolibet Auditore, & altera medietas Communitati, & hominibus d. Civitatis Macer. cedat, videlicet pro expensis domus Rotalis, & eorum Auditorum constituimus, & deputamus.

Protectoris Rotæ deputatio,

§.49. Ceterum dilectum filium nostrum Henricum tt. S. Pudentianæ Presbyterum Cardinalem Caetanum nuncupatum modernum, & pro tempore existentem S.R.E. Camerarium in dictæ Rotæ, & ejus Auditorum, eorumque jurium, & privilegiorum, ac indultorum quorumcumque Protectorem, cum omnimoda facultate, & auctoritate omnia, & singula, quæ ad Prætoris officium quomodolibet de jure, vel consuetudine spectant, & pertinent, & quæ alii similes S. R. E. Cardinales protectores facere, & exercere possunt, & consueverunt, faciendi, dicendi, & exercendi dicta auctoritate perpetuo, etiam constituimus, & deputamus.

Clausulę preservativæ hujus erectionis Rotæ.

§.50. Decernentes præsentes literas, ex quacumque causa nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, sive eas infringi, invalidari, seu revocari posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, necnon inviolabiliter perpetuo observare.

Decretum irritans.

§.51. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ejusdem Palatii nostri Apostolici causarum Auditores, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, seu Vicelegatos, aut Cameræ Apostolicæ Præsidentes, & Clericos, vel quosvis alios, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique locorum judicari, definiri, & interpretari debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Officiales Status Ecclesiastici mandata dictæ Rotæ exequi faciat.

§.52. Ac mandantes omnibus, & singulis totius Status nostri Ecclesiastici prædicti Gubernatoribus, Potestatibus, & eorum Locatenentibus, Legatis, Vicelegatis, necnon venerabilibus fratribus nostris, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, & quoties super hoc fuerint requisiti, sententias, decreta, statuta, sequestra, mandata, exequutoriales literas, remissoriales, citationes, & alia a dicta Rota, & ejus Auditoribus emananda pro tempore, omnibus opportunis remediis exequutioni demandari faciant realiter, & cum effectu prout opus fuerit, & eis commissum extiterit.

Clausulæ derogatoriæ.

§.53. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiam dictæ Provinciæ, & hujusmodi Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, Villarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, & consuetudinibus, legibus, etiam municipalibus, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam eisdem Provinciæ Civitatibus, Oppidis, Terris, Ca-

Castris, Villis, & locis, eorumque Communitatibus, Universitatibus, jurisdictionibus, Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus, & incolis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio ad hoc servanda foret, eorum omnium, & singulorum tenores, acsi de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus derogamus, & derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.

D.P. An.IV. 15. Martii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo nono, Idibus Martii, Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur tenor Constitutionis circa erectionem, & concessionem Notariatuum, & Cursoratuum Rotæ.

SIXTUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. In suprema Justitiæ Sede, & potestatis plenitudine a Domino constituti, ad ea libenter intendimus, per quæ acta causarum quarumlibet a personis idoneis in omnibus Tribunalibus, & præsertim a Nobis erectis, & institutis, fideliter, & diligenter, cum litigantium commodo adnotentur.

Compendium præcedentis Cõstitutionis. §.1. Cum itaque Nos nuper ex certis rationabilibus causis in Civitate nostra Maceraten. unum Tribunal Audientiæ causarum Rotam nuncupatum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quinque Judicum Juris utriusque Doctorum excellentium, usuque, & peritia judicandi præstantium, qui omnes, & singulas totius Provinciæ Marchiæ, ac sub illa comprehensorum, illique immediate subiectorum Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & locorum, illorumque habitatorum, & incolarum causas, & lites, ac controversias civiles, tam prophanas, quam Ecclesiasticas, ac meras, & mixtas quomodolibet actitandas, necnon etiam criminales in quibus appellationi locus foret, inter cives, incolas, districtuales, Clericos, & Sacerdotes, ac Collegia, tam secularium, quam regularium, necnon Monasteria virorum, agricolas quoque, & alios subditos, sub dicta Provincia, tam in prima in diœcesi, & jurisdictione Maceraten., quam in secunda, & ulterioribus instantiis, in causis appellationum totius Provinciæ hujusmodi, cognoscere, decidere, fineque debito terminare, ac judicare possent, & deberent, Apostolica auctoritate, Motu proprio perpetuo erexerimus, & instituerimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

§.2. Nos erectionem, & institutionem hujusmodi ad effectum perducere statuentes, ac operæ precium esse reputantes, quo dictum Tribunal magis prospere dirigatur, ac æquitati, & publicæ commoditati, utilitatique salubrius consulatur, providere volentes, Motu simili, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, deque Apost. potestatis plenitudine, unum prædictum Tribunalis Notariatus Officium a quinq. æque idoneis Notariis exercendum, uno scilicet pro quolibet Auditore, & Prætore, quod pro tempore obtinens omnium, & singularum causarum, litium, & controversiarum civilium, tam prophanarum, quam Ecclesiasticarum, ac merarum, & mixtarum, coram ipsis Auditoribus pro tempore actitandarum, ac ab ipsis decidendarum, etiam omnium sententiarum, tam definitivarum, quam interlocutoriarum, ac decretorum, etiam vim definitivarum sententiarum habentium, ac denique quorumcumque actorum, instrumentorum, scripturarum, concessionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum, & exequutionum, in præmissorum exequutionem, aut alias desuper faciendorum, & quorumvis aliorum ab eisdem Auditoribus tractandorum, definiendorum, decidendorum, & agendorum, sigillo tamen solius Prætoris, seu potestatis ipsius Tribunalis sigillandorum, verus, & solus Notarius existat. — Erectio Officiorum quinque Notariorum, unius scilicet pro quolibet Auditore d. Rotæ.

§.3. Necnon octo Cursoriatus officia ejusdem Tribunalis, qui omnes, & singulas personas, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, & excellentiæ existentes, prout opportunum fuerit, citare, eisque intimare, & inhibere, ac quoscumque alios actus, ac Cursores, & Mandatarios Civitatis nostræ Bonon. de jure, usu, vel consuetudine, aut alias quomodolibet spectantes, & pertinentes facere, gerere, & exercere libere, ac licite valeant, Apost. auctoritate prædicta tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus. — Erectio officiorum octo Cursorum ad citandum &c. in causis dictæ Rotæ.

§.4. Illaque sic erecta, & instituta, dilectis filiis Communitatibus, & hominibus prædictæ Civitatis Maceraten. qui propter urgentes, quibus hoc tempore præmimur necessitates, summam quatuor millium scutorum monetæ ad rationem decem juliorum pro quolibet hujusmodi scuto realiter persolverunt, & cuilibet ex Auditoribus prædictis salarium menstruum triginta scutorum persolvere promiserunt, cum omnibus, & singulis illorum scripturis, honoribus, oneribus, salariis, privilegiis, prærogativis, & emolumentis consuetis, Apostolica auctoritate prædicta, etiam perpetuo concedimus, & assignamus. — Concessio dictorum omnium Officiorum, Communitati Maceraten.

Ita

Ita quod liceat Communitati, & hominibus prædictis, Officia prædicta per substitutos idoneos, ad eorum nutum ponendos, & amovendos, exerceri facere, aut illa personis sibi benevisis vendere, & alienare, seu ad vitam, vel ad tempus locare, dislocare, arrendare, ad firmam dare, necnon de illis tamquam de re sua propria disponere, & ordinare, illorumque jura, pertinentias, obventiones, & emolumenta per dilectum filium nostrum Henricum tit. Sanctæ Pudentianæ Presbyterum Card. Caetanum nuncupatum S. R. E. Camerarium taxanda, & moderanda, percipere, exigere, & levare, ac in solutionem dicti salarii menstrui omnino convertere.

Cōcessio omnium privilegiorum concessorum Notariis, & Cursoribus Rotæ Bononien.

§.5. Decernentes, quod Communitas & homines prædicti, dictaque Officia pro tempore obtinentes, & exercentes omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, prærogativis, honoribus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus Notarii causarum Rotæ Bononien. Auditorum, & prædicti illius Cursores de jure, consuetudine, vel privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac usi fuerunt, utique frui, potiri, & gaudere possint, & poterunt, quomodolibet in futurum pariformiter, & æque principaliter, ac sine ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere, illisque (quod nullus alius Notarius sententias, acta sive scripturas aliquas, coram dictis Prætore, & Auditoribus in causis prædictis, & alia quomodolibet actitandis) rogare scribere, & subscribere valeat sub pœna nullitatis sententiarum, & scripturarum hujusmodi.

Concessio facultatis per se, vel alium dicta officia exercendi.

§.6. Insuper, quod Officia prædicta obtinentes, illa per se, vel idoneos substitutos ab eis ponendos, & amovendos, exercere possint, & valeant, eisdem auctoritate, & tenore indulgemus.

Obligatio bonorum Cameræ Apostolicæ pro observatione præmissorum.

§.7. Præterea pro Communitatis, & hominum prædictorum securitate, & cautela, ac præmissorum omnium observatione, & exequutione, nomine, & loco damnorum, & interesse, quæ prædictam Civitatem pati, aut sentire posse contigerit, omnia, & singula ejusdem Cameræ jura, res, & bona, tam præsentia, quam futura, nedum generaliter, verum etiam specialiter, & expresse, ac amplissime obligamus, & hypothecamus. Decernentes Cameram prædictam omnino teneri, & obligatam esse Communitatem, & homines, ac pro tempore officia hujusmodi obtinentes, in quieta, & pacifica illorum possessione defendere, & manutenere, præsentesque ad probandum plene quod eadem summa in nostram, & Sedis Apostolicæ, ac ipsius Cameræ subventionem conversa fuerit, aliaque præmissa ubique, tam in judicio, quam extra illud sufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Clausulę præservativæ.

§.8. Necnon easdem præsentes nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quascumque literas, vel Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apost. Regulas, etiam per Nos, & Successores nostros Rom. Pont. etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, necnon sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis pro tempore factis, & concessis comprehendi, sed semper ab illis excepta necnon quoties illas revocari, vel limitari, aut suspendi, seu eis in aliquo derogari contigerit, toties in pristinum, & validissimum statum, etiam sub posteriori data restitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.9. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.10. Quocirca dicto Henrico Cardinali, & pro tempore existenti Camerario, ac Venerabili fratri nostro Petro Episcopo Spoletan. Officiorum Rom. Curiæ, & Status Eccl. Præsidenti, ac dilecto filio nostro causarum Cur. Cam. Apostolicæ generali Auditori, motu pari, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, ac eisdem Communitati, & hominibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, easdem præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi debitæ exequutioni demandent, ac demandari, necnon ab omnibus, quos illæ concernunt inviolabiliter perpetuo observari faciant, mandent, atque procurent. Nos permittentes Communitatem, & homines prædictos, atque officia hujusmodi pro tempore obtinentes, seu exercentes desuper per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, & alias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia. appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.11. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis Maceraten., & Provinciæ prædictarum juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Civitati Maceraten. & Provinciæ hujusmodi, ac quibusvis aliis superioribus,

ribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, necnon de fratrum nostrorum consilio, & unanimi assensu, ac alias quomodolibet, & quandocumque etiam pluries in contrarium forsan concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse motu simili derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus, decernimus, & declaramus; contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apost. non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D. P. An. IV. 22. Martii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo 11. Kalen. Aprilis Pont. nostri Anno IV.

CXLVI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Erectio Monasterii S. Adriani de Urbe pro Ordine Fratrum Beatæ Mariæ de Mercede de Redemptionis Captivorum cum concessione omnium gratiarum, & Indultorum quibus alii Fratres aliorum Monasteriorum dicti Ordinis gaudent.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Redemptionis opus Fidei Christianæ utilissimum.

CUM ex omnibus Christianæ charitatis officiis quibus æterna salus gratiam Dei comparatur, illa Redemptori Nostro Jesu Christo vel maxime placere credamus, per quæ infelices captivi a tetra impiorum servitute revocantur, primum, & salutiferum propositum dilectorum filiorum fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis Captivorum, qui huic operi ex eorum primævo Instituto jugiter intendunt promovere cupientes ea illis loca in Urbe nostra libenter concedimus, & assignamus, in quibus ipsi Altissimo famulari divinamque opem ad eam rem perficien. assidue implorare possint.

Ecclesia S. Adriani Fratribus de Mer- §. 1. Motu itaque proprio non ad alicujus Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, ac certa scientia nostris, atque Apostolicæ potestatis plenitudine, usum Ecclesiæ S. Adriani de Urbe prædicta, quæ denominatio Diaconi Cardinalis existit, cui dilectus filius noster Augustinus ejusdem S. Adriani Diaconus Cardinalis Cusanus nuncupatus præest, & in qua nunquam fere Divinum Officium celebratur, cum Domo illi adhærente, ac situ ad ipsam Ecclesiam pertinente de ipsius Augustini Cardinalis expresso consensu, & salvis eidem Augustino Cardinali, & pro tempore existenti Diacono Cardinali ipsius Sancti Adriani titulo, ac omnibus, & singulis ejusdem Ecclesiæ S. Adriani bonis, proprietatibus, Juribus, actionibus, fructibus, redditibus, & proventibus, quos dictus Augustinus Cardinalis, suique successores S. Adriani Diaconi Cardinales cum integritate, & absque aliquo onere, seu contributione percipere possint, & debeant, necnon collatione, & quavis alia dispositione, seu jure conferendi dictæ Ecclesiæ Canonicatus, & Præbendas, ac alia Beneficia ad pro tempore existentem Diaconum Cardinalem Sancti Adriani spectantia, & pertinentia pro tempore vacantia, eidem Ordini pro una Domo, seu Monasterio Ordinis prædicti inibi cum consensu Claustro, Dormitorio, Refectorio, Cellulis, hortis, hortalitiis, aliisque officinis, & fabricis necessariis pro competenti habitatione Fratrum dicti Ordinis, qui eidem Ecclesiæ in divinis deservire, & omnia onera illi incumbentia perferre, etiam absque eo, quod aliquid pro eorum alimentis, aut aliis necessariis ab ipso Augustino Cardinale, aut pro tempore existente Diacono Cardinali S. Adriani hujusmodi petere, aut habere possint, & statu seculari ejusdem Diaconiæ tam quoad ipsum Augustinum, & qui pro tempore fuerit Diaconus Cardinalis, quam quoad Canonicos prædictos, quorum jura, & prærogativæ nunc, & pro tempore semper illæsa remaneant in aliquo non mutato, sed illo quoad præmissa semper firmo, & salvo remanente Apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo concedimus, & assignamus, ipsumque Monasterium sic construendum, & ædificandum ex nunc, prout ex tunc, & e contra postquam constructum, & ædificatum fuerit in Monasterium dicti Ordinis sine alicujus præjudicio erigimus, & instituimus, ita, quod liceat dilectis filiis Magistro Generali Francisco de Salazar, ac ejus Vicario, seu Procuratori Generali Francisco de Torres Fratri dicti Ordinis usus dictæ Ecclesiæ corporalem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, nullius adhuc requisita licentia, ipsique fratres a Monasterio Ecclesiæ, ambitu, & situ prædictis per Titularem pro tempore existentem, seu Canonicos dictæ Ecclesiæ, aut quosvis alios quovis prætextu, seu causa, vel occasione moveri nunquam possint. cede concessa salvis juribus Cardinalis Titularis.

Fratres hujusce erigendi Convetus facti participes §. 2. Ipsisque Fratribus, quod omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, ante-

Privilegiorũ aliis ejusdem Ordinis Conventibus cõpetentium.

antelationibus, gratiis, indultis, Indulgentiis etiam plenariis, peccatorum remissionibus, aliisque gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, & alias quomodolibet nuncupat., quibus alii Fratres aliorum Monasteriorum dicti Ordinis quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, pariformiter, uti, potiri, & gaudere valeant indulgemus.

Clausulæ pro hujus Constitutionis firmitate, & observantia.

§.3. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu etiam ex eo, quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari posse; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Designatur ejusdem Executor.

§.4. Quocirca dilectis filiis nostro in alma Urbe, & ejus districtu in spiritualibus Vicario, & Causarum Curiæ Cameræ Apostolicę Auditori generalibus motu simili per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Magistri fuerint requisiti, solemniter publicent, & faciant eosdem fratres præmissis omnibus, & singulis juxta præsentium tenorem pacifice frui, & gaudere, nec permittant eos desuper a quoquam quomodolibet molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita compescen., invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus nostra de unionibus committendis vocatis, quorum interest, ac exprimendo vero valore, ac Lateranen. Concilii novissimæ celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure præmissis fieri prohibentis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiæ, ac Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8. Aprilis 1589. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die octava Aprilis 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

CXLVI.

Ut electio Provincialis, & aliorum Officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum in Provincia *del Perù* Indiarum fiat juxta Concilii Tridentini Decreta.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ edendæ Constitutionis.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Petrus *della Lerna* Ordinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Sancti Joannis Baptistæ *del Perù* Indiarum Occidentalium Procurator Generalis, quod hæc juxta formam Decretorum Concilii Tridentini electiones Superiorum cum libertate fieri debeant; Nihilominus dilectus filius Generalis dicti Ordinis misit quasdam literas ad dictam Provinciam, ad effectum ut electio futuri Provincialis fiat signanter in favorem unius Religiosi a qua excludentur ceteri, & tollitur Electoribus Capituli Provincialis dictæ Provinciæ facultas eligendi personam ad id idoneam, & benemeritam in maximum dictæ Provinciæ detrimentum, & notorium gravamen.

Decretum, de quo in rubrica.

§.2. Nos itaque hujusmodi incommodis pro debito Pastoralis Officii occurrere cupientes, decernimus in supradicta Provincia Sancti Joannis Baptistæ *del Perù* in electionibus Priorum tam Conventualium, quam Provincialium, & aliorum Prælatorum, & Superiorum dicti Ordinis, Decreta Concilii Tridentini inviolabiliter observari debere, ac propterea quæcumque secus facta a quovis Superiore, etiam Generali, seu Vicario, Visitatore, aut dicti Ordinis Vicario in favorem Provincialis nominati, vel nominandi, vel imposterum facienda, sint irrita, & inania, & qui ad hunc effectum contra tenorem Decretorum ejusdem Concilii se in Provincialem creari permiserit, tanquam non legitime electum declaramus, ac electiones tam Provincialis, quam aliorum Prælatorum pro tempore faciendas liberas esse debere juxta dicti Concilii Decreta, volumus, & statuimus.

Clausula derogatoria.

§.3. Non obstantibus dictis literis, ac aliis quibuscumque in contrarium facien.

Fides transumptis danda.

§.4. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c. etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 15. Aprilis 1589. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Aprilis 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

CXLVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Statutorum, & Privilegiorum Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Inter præcipuas nostræ sollicitudinis partes, illud unum semper enixe providere curamus, ut Regulares personæ non solum juxta laudabilia earum Instituta ita Deo Salvatori nostro famulentur, ut aliis exemplo esse possint, sed etiam, ut taliter munitæ, & suffultæ privilegiis, & externis adjumentis existant, ut in earum fervore propter temporalia minime tepescere cogantur, aut alias perturbari, & inquietari ullatenus possint. Ad quod eo promptius erga Ordinem Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum in Regnis Hispaniarum primitus erectum faciendum inducimur, quod ejusdem Ordinis professores ita eximio sunt charitatis zelo succensi in proximorum salute, vita, ac libertate procuranda, ut se se in pretium, & pignus pro Christifidelibus a Saracenorum misera servitute redimendis, & liberandis tradere, ac mancipare cum necesse fuerit, non vereantur.

Nonnulli Pontifices leges pro hoc Ordine sanxerunt, & aliqua Privilegia eidem concesserunt.

§.1. Sane cum pridem Nos ad tollendas nonnullas in hac Religione controversias certam formam pro Capituli, ac Magistri Generalis celebratione, ac electione facienda ordinaverimus, & statuerimus: Ac sicut pro parte dilectorum filiorum Francisci de Salazar Generalis Magistri, ac Francisci de Torres Procuratoris dicti Ordinis, ac Vicarii Generalis Nobis expositum fuit pro ejusdem Ordinis directione, & propagatione juxta temporum qualitatem, ac exigentiam novæ quædam reformationes, & Decreta tam de loco Capituli Generalis, quam de Vocalium electorum, & Diffinitorum auctoritate, ac aliorum dicti Ordinis Superiorum officio juxta fe: re: Pii V., & Gregorii XIII. Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac nostras literas præfatas facta, ac sancita fuerint; Insuper a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris eidem Ordini plura privilegia, & gratiæ tam spirituales, quam temporales concessa, confirmata, ac innovata fuerint, Nobis humiliter supplicatum fuit, ut præmissa omnia confirmare, ac eis robur adiicere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Sixtus P. hujusmodi leges

§.2. Nos honestis, ac piis supplicationibus hujusmodi inclinati, ac eosdem Generalem, Procuratorem, Provinciales, Superiores, ac Fratres dicti Ordinis a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon Decretorum prædictorum, reformationum, indultorum, privilegiorum, gratiarum, literarum etiam singularum tenores, pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, Constitutiones, ordinationes, provisiones, ac decreta, reformationes, electionem, auctoritatem, potestatem, Officium Magistri Generalis, Electorum, Diffinitorum, Vocalium, Priorum, Fratrum, ac aliorum sub dicta Regula, & Institutis degentium directionem, gubernationem, curam, & administrationem, visitationem, correctionem quomodolibet in genere, vel in specie concernentia, quatenus licita, & honesta, ac Sacris Canonibus non contraria, ac ad formam Tridentinæ Synodi ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine approbamus, confirmamus, ac ab omnibus in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis, & aliarum pœnarum pro arbitrio Magistri Generalis pro tempore existentis incursu observari, ac inviolabiliter custodiri mandamus. Supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitatum quarumcumque quomodolibet omissarum defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

§.3. Necnon omnia, & singula privilegia, Immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, antelationes, favores, præeminentias, Indulta, licentias, stationes, declarationes, facultates, concessiones, Indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remissiones, & relaxationes, aliasque gratias spirituales, & temporales Ordini prædicto, ac singulis illius Monasteriis, Prioratibus, ac aliis regularibus locis, eorumque Generali, Prioribus, Diffinitoribus, Visitatoribus, Superioribus, Fratribus, ac aliis Religiosis per quoscumque Prædecessores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicam tam in genere, quam in specie, etiam per modum communicationis, extensionis, & ampliationis, ac alias quomodolibet concessas, ac confirmatas, & approbatas, etiamsi talia forent, quæ specialem requirerent mentionem, quatenus sint in usu, & ad formam dictæ Synodi Tridentinæ, & quoad privilegia modo nulli præjudicium inferant, approbamus, & confirmamus, ac etiam de novo concedimus; Ac illis omnibus, & singulis uti, frui, ac gaudere, sicut ea omnia juste, ac pacifice possident libere, & licite posse, & debere decernimus, ac indulgemus. Et Priviegia confirmat.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis hujusmodi Juramento, confirmatione Apostolica, aut quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quomodolibet in contrarium facientibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Contraria tollit.

§.5. Volumus autem, ut præsentium tran- Transumptis fidem addit.

transumptis &c. manu Magistri Generalis, seu alicujus Superioris dicti Ordinis, & alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo ejusdem Ordinis designatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 26. Aprilis 1589. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 26. Aprilis 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

CXLIX.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Mandatur nunc, & pro tempore existenti Venetorum Nuncio, ut omnes electiones Ecclesiarum Parochialium hactenus factas, & pro tempore faciendas, si eos idoneos repererit juxta Decreta S.C.Trid. confirmet.

Dilecto filio moderno, & pro tempore existenti nostro, & Sedis Apostolicæ in Dominio Venetorum Nuncio.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecte fili Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Dux Venetus consuetudinē confirmandarum per Nuncium Apostolicum electionum, quæ de Parochis Venetiis fieri solent, auctoritate Apostolica petit corroborari.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius nobilis Vir Pascalis Ciconia Reipublicæ Venetæ Dux, quod cum in Civitate Venetiarum Parochialium Ecclesiarum Rectores, ab ipsarum Ecclesiarum Parochianis ad vitam eligantur, ipsique sic in Rectores electi, electionis suæ confirmationem a pro tempore existente in illis partibus Sedis Apostolicæ Nuncio petere, & obtinere consueverint; Cumque nuper a Te dubitatum sit, an hujusmodi electiones confirmare, & approbare tibi liceat absque nostra speciali licentia: Ac propterea, ut omnis desuper dubitandi materia de medio tollatur, cupiant ipsi Parochiani hujusmodi electiones, dum pro tempore fieri contigerit, quemadmodum, & semper antea consuevit per te, ac Nuncium dictæ Sedis in illis partibus pro tempore commorantem confirmari, & approbari, ac tam Tibi, quam pro tempore existenti in illis partibus Nuncio licentiam, & facultatem ad id concedi dictus Pascalis Dux Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus hujusmodi eorum desiderio annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Sixtus sic electos, & a Patriarcha approbatos per Nuncium cōfirmari mandat.

§.2. Nos supplicationibus hujusmodi inclinati, Tibi, & pro tempore existenti nostro, & dictæ Sedis in illis partibus Nuncio per præsentes committimus, & mandamus, quatenus omnes, & quascumque electiones Rectorum dictarum Parochialium Ecclesiarum, ut præfertur factas, & pro tempore faciendas, si nunc, & pro tempore existens Patriarcha Venetiarum personas ipsas electas, & eligendas ad curam Animarum in dictis Parochialibus Ecclesiis exercendam habiles, & idoneas juxta Concilii Tridentini decreta esse repereris, in quo tuam, & pro tempore existen. Patriarchæ conscientiam oneramus, nostra, & dictæ Sedis auctoritate approbes, & confirmes, ipsosque sic electos tanquam veros, & indubitatos ipsarum Ecclesiarum Rectores ab omnibus haberi, & censeri facias, nec ab aliquo molestari permittas. Nos enim Tibi, & pro tempore existenti in dictis partibus Nuncio plenam ad id licentiam, facultatem, & auctoritatem perpetuo duraturam tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Derogat obstantibus.

§.3. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 24. Maii 1589. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 24. Maii 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CL.

Erectio Ecclesiæ Episcopalis Civitatis Firmi, in Provincia Marchiæ, in Ecclesiam Archiepiscopalem.

In hac Civitate, Studium Generale innovavit hic idem Pontifex in Const. XII. Muneris. *Tom. IV. Par. IV. fol.* 143.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Universi Orbis Ecclesiis, eo disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus præsidentes, in omnes agri Dominici partes oculos nostræ mentis, vigilis more Pastoris, intendimus, inspicientes, quid Ecclesiarum ipsarum, præsertim Cathedralium insignium, statui, & decori maxime conveniat, atque hoc quidem pro zelo charitatis nostræ, tanto liberalius, promptiusque curandum censemus, quanto magis, non solum petentium subditorum, & preces, & merita id deposcunt, sed Nos etiam ad omnipotentis Dei, & Beatæ Mariæ Virginis gloriam, animarumque salutem, & fidelium disciplinam confirmandam, necnon Ecclesiarum, quibus paterna dilectione, Apostolicaque auctoritate consulimus, utilitates ornatumque pertinere, & recte in Domino cognoscimus expedire.

Civitatis Firmi antiquitas, nobilitas, fidelitas, & aliæ quamplures laudes recensentur.

§.1. Cum itaque Nos compertum habemus, Ecclesiam Firmanam Sedi Apostolicæ immediate subjectam, ac pridem ante annum a partu Virgineo quingentesimum, in Cathedralem erectam, cui alias Nos dum in minoribus constituti essemus, & Cardinalatus fungeremur honore, laudabiliter præfuimus, cuique etiam hodie venerabilis frater noster Sigismundus Episcopus Firmanus præesse dignoscitur, lapidibus marmoreis quadratis constructam ad Collem in media Civitatis Firmanæ parte collocatam, singularem, atque pulcherrimam spectantiam oculis multis passibus a dicta Civitate Firmana sese offerentem, in Provinciæ fere medio, in qua nulla est Metropolis Ecclesia, in tranquilla aeris temperie, in loco distanti ab Urbe supra centum, & triginta milliaria sitam, Beatæ Mariæ Virgini dicatam, tribus dignitatibus, videlicet Archidia-

chidiaconatu, pro uno Archidiacono, & Archipresbyteratu, pro uno Archipresbytero, & Decanatu, pro uno Decano, necnon duodecim Canonicatibus, & totidem præbendis pro duodecim Canonicis, & octo præterea Mansionariis, pro octo Mansionariis, duobusque Sacristiis, pro duobus Sacristis ipsi Ecclesiæ inservientibus præstare, quamplures Episcopos præterea orthodoxæ fidei defensores, quorum nomina, tum Sanctitatis opinione, tum præstantia singulari præfulserunt, aliosque Cardinalatus honore decoratos, alios etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ moderamina admotos habuisse, & pro tempore existentem Episcopum Firmanum, Principatus insignia, & ornamenta, præventionemque in multis causis quoad Legatos, & Gubernatores retinere, & omnimodam jurisdictionem, ex privilegiis Apostolicis jampridem emanatis, & a fel.rec. Sixto PP.IV. Prædecessore nostro usque in hæc tempora perpetuo confirmatis, in suos Commensales, Familiares, Colonos, & Officiales etiam privative quoad Legatos, & Gubernatores quoscumque, ac Montem Viridem Castellum in omnem jurisdictionem retinere, necnon Firmum Piceni Urbem Romanorum Coloniam extitisse, ac ex qua ubi Christiana Religione imbuta fuit, sub Decio Imperatore, septuaginta Firmani Martyres prodiisse recensentur, in qua multa corpora Sanctorum, ac innumerabiles aliæ reliquiæ magna cum veneratione asservant, multis privilegiis, & indultis, tam a piæ memoriæ Gregorio Septimo, a quo tunc temporis existens Episcopus Firmanus, Crucis deferendæ facultatis confirmationem obtinuit, a Gregorio Octavo, Nono, Decimo, Honorio III. qui eidem Episcopo, ut Principis nomen, jurisdictionemque spiritualem, & temporalem retineret, concessit, Innocentio Tertio, & Septimo, Eugenio Quarto, & Callisto Tertio, ac quamplurimis aliis Romanis Pontificibus etiam Prædecessoribus nostris, tum clar. mem. Friderico II., & Henrico III. multisque aliis Rom. Imperat. illustratam, amplissimam in qua nihil fere perspicitur, quod ejus longe, alteque repetitam antiquitatem non præseferat, in Colle aeris saluberrimi, amenitatis non exiguæ, in media Piceni parte, ad sinum Adriaticum, non longe ab Appenninis Montibus sitam, & quemadmodum Firmum Picenum olim nominabatur, ita aliis temporibus Marchia Firmana vocabatur, quod Firmum primaria Civitas in d.Provincia existeret. Principes quoque qui in suam jurisdictionem Marchiam vel receperint, vel redegerint, in dicta Civitate Sedem, domiciliumque collocasse, ac semper detinuisse, eodemque exemplo, sub Romanis Pontificibus, multis annis Curiam generalem Legationis Marchiæ, tamquam in loco honorabiliori inibi resedisse, necnon generale Studium, ad instar Studii Bononien. a recol. mem. Bonifacio Papa VIII. similiter Prædecessore nostro, & postea ab Eugenio IV. & Callisto III. Prædecessoribus prædictis, ac multis aliis Pontificibus confirmatum, & a Nobis denuo erectum, & restitutum floruisse, & florere, in eaque extare Collegium Jurisconsultorum jam inde ab immemorabili tempore ornatissimum, ac in numero, & Doctorum præstantia insigne, hoc quidem tempore, ultra septuaginta Doctores conscriptos reperiri, eisdem modo, & ratione quamplurimos Procuratores, & Notarios esse, in ea quoque Seminarium ex Conc. Trid. decreto institutum, aliorumque Illustrium virorum fidei studiosissimorum, pietati, & religioni summopere deditorum, necnon Episcopi, & Pastores sui ita officiosissimorum, ut nihil umquam prætermiserint, quo ad ipsius Episcopi commoditatem, & dignitatem augendam faceret, ac multæ per Firmanos donationes etiam Castellorum priscis illis temporibus Episcopo factæ reperiantur copia refectam, quibus plurimum semper delatum fuerit, tum quod ipsa Civitas situ, loco, arce munita, ac hominum robore, & fortitudine, ac ingenii acumine, & præstantia adeo ornata fuit, ut ceteris Marchiæ Civitatibus hujusmodi timorem maximum iniicere soleat, multaque obsequia erga Sedem Apostolicam prædictam perpetuo præstiterit, atque propriis actibus ab Imperio Desiderii Longobardorum Regis se vindicarint, seque, ac sua omnia similis mem. Adriano Papæ I. pariter Prædecessori nostro, Sedique Apostolicæ prædictæ sponte dederint, ipsaque Civitas fidei causa, & sinceræ devotionis gratia, quam gerere solita est erga Sedem eamdem, cum Fridericum primum agnoscere noluisset, igne fere absumpta fuerit, eademque de causa, & alias sæpe multa damna, & detrimenta subierit, & in summas difficultates, & calamitates sæpius inciderit, ut se ab eorum dominatu, qui Marchiam in suam ditionem contra Sedem Apostolicam redegerint, vindicaret, & ad ipsam Sedem, ejusque Imperium redire posset, veluti sub Eugenio eodem, ac aliis Pontificibus Prædecessoribus nostris, & novissime in bello Ferrarien. similis mem. Julio II. & postea Clementi VII. Pontificibus Maximis pariter Prædecessoribus nostris, præsto fuerint. Monasteriorum insuper tam virorum, quam mulierum opulentissimorum æque, atque in quavis alia Civitate, Parochialium præterea Ecclesiarum, ac Confraternitatum, & Hospitalium quamplurimorum frequentia commendabilem, Diœcesem denique Firmanam prædictam ita opulentam, & amplam extare, ut major in dicta Provincia non reperiatur, agri ubertate fertilissimam, frumento, vino, oleo, & frugibus, cum suis generis, vel etiam sale, & rebus omnibus ad victum necessariis adeo abundantem esse, ut non solum ceteris provinciæ Civitatibus suppeditare, sed ad Dalmatas, Illyricos, Venetos, ac alios transportare soleat, ita ut plane huic Diœcesi deferenda sit fertilitatis laus, quæ agro Piceno passim tribuitur. Necnon ejus Comitatum, Terras, & Castra

ſtra ſexaginta fere habere, quo quidem Comitatu Firmum finitimum, ac confine exiſtit ceteris fere omnibus Civitatibus dictæ Provinciæ, cujus majorem partem occupare conſtat.

Erectio dictæ Eccleſiæ Epiſcopalis Firmanæ in Archiepiſcopalē.

§.2. Nos aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, qui eodem honore decorarunt Eccleſias, quibus olim in minoribus, dum conſtituti eſſent, & Cardinalatus fungerentur honore, præfuerunt, veſtigia ſequuti, ad illam meritis honoribus augendam, & promovendam adducti, piis quoque ſupplicationibus dilectorum filiorum Communitatis, & hominum ejuſdem Civitatis, Nobis per dilectum filium Cæſarem Ottinellum, Civem Firmanum U. J. D. eorum Procuratorem ad hoc ab eis ſpecialiter conſtitutum deſuper porrectis excitati, poſt habitam cum venerabilibus fratribus noſtris prædictæ S.R.E. Cardinalibus maturam deliberationem, de eorum conſilio, atque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti, & S. Severini in dicta Provincia conſiſtentes, necnon dictæ Sedi etiam immediate ſubiectas Eccleſias, earumque Civitates, & Diœceſes, cum omnibus, & quibuſcumque eorum territoriis, & terminis, ac dilectos filios earum ſingularum, Clerum, & populum univerſum, cum ſuis Collegiatis, Parochialibus, & aliis Eccleſiis, necnon Monaſteriis utriuſque ſexus, ceteriſque beneficiis, & officiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſecularibus, & quorumvis Ordinum, & Militiarum regularibus, necnon Hoſpitalibus, domibus, Collegiis, & locis religioſis quibuſcumque, ab ejuſdem Sedis immediata ſubjectione, Apoſtolica auctoritate tenore preſentium perpetuo dividimus, & ſeparamus, necnon a dictæ Sedis immediata ſubjectione, viſitatione, correctione, & omni, & quacumque alia juriſdictione etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ipſamque Eccleſiam Firmanam ad laudem, & honorem omnipotentis Dei, ac B. Virginis Mariæ, necnon fidei Catholicæ exaltationem, & totius militantis Eccleſiæ gloriam, in Metropolitanam Eccleſiam, & Sedem Epiſcopalem Firmanam, in Archiepiſcopalem, Archiepiſcopaliſque, & Metropolitan. Præſidis Sedem, & Provinciæ caput pro uno deinceps Archiepiſcopo, qui Pallii, & Crucis uſum aliorum Archiepiſcoporum more habeat, omnibuſque aliis inſignibus Archiepiſcopalibus, necnon privilegiis, honoribus, & prærogativis Archiepiſcopis debitis, & conceſſis gaudeat, ſimiliter perpetuo erigimus, & inſtituimus, ac nomine, titulo, ac honore Archiepiſcopali, & Metropolitan. decoramus.

Submiſſio aliarum Epiſcopalium Eccleſiarum.

§.3. Præterea Eccleſiæ prædictæ, Maceraten. Tolen. Ripanen. Montis Alti, & Sancti Severini Eccleſias prædictas, modernoſque, & pro tempore exiſtentes illarum Præſules, ſeu Adminiſtratores, pro ſuis, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Firmani Suffraganeis, qui tamquam membra capiti, eidem Archiepiſcopo Firmano jure Metropolitan. ſubſint, ita quod Archiepiſcopi Firmani, in eiſdem Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti, & Sancti Severini Civitatibus, & Diœceſibus jus Metropoliticum ſibi vindicent, necnon Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & Sancti Severini prædictæ, eidem Archiepiſcopo, & Metropolitano, ad omnia, & ſingula habeantur, & ſint adſtricti, ad quæ ſuffraganeis ſuis Metropoliticis Eccleſiis, & Metropolitan. tenentur, & obligati ſunt, ut indicentur ſecundum canonicas ſanctiones; & eidem Archiepiſcopo Firmano prædictos ſuos Suffraganeos conſecrandi, ac Provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam Eccleſiaſtica negocia terminandi, earum Eccleſias diſponendi juxta ſtatuta Sacrorum Canonum, omniaque alia, & ſingula quæcumque, quæ de jure, vel conſuetudine, aut alias quoquomodo ad Archiepiſcopos, & Archiepiſcopale munus ſpectare, & pertinere ſolent, & debent, gerendi, faciendi, exercendi, plenam, & omnimodam auctoritatem, & tenore præſentis concedimus facultatem. Provinciæ quoque Firmanæ Clerum, & populum univerſum, pro eorumdem Eccleſiæ, & Archiepiſcopi Firmani Provincialibus pariter etiam perpetuo concedimus, & aſſignamus.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Maceraten., Tolentin., Ripan., Montis Alti, & Sancti Severini Eccleſiarum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus, Adminiſtratoribus, & Capitulis, ac quibuſcumque aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam irritantibus in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, atque ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, & ſub quibuſvis verborum formis, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum omnium etiam tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur, & inſerentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incar- D. P. An. V. 24. Maii.

Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo nono, nono Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno V.

CLI.

Quod Fratres, & Moniales Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Congregationis Discalceatorum in Italia, recitare valeant Horas Canonicas juxta Ritum Breviarii Romani reformati, prætermisso Ordinis usu, & celebrandi festa Sanctorum dicti Ordinis etiam in Kalendario Romano non descriptorum.

De ejusmodi Breviario vide in Pii V. Constitut.LXXXVII. Quod a Nobis *Tom.III. Par.III. fol.*22. *Alia autem de toto Ordine Carmelitano, notavi apud Const.LXXVIII. Honorii III.* Ut vivendi *Tom.III. fol.*242. *Et de hac Congregatione vide plene in Constitut.CXXI. Gregorii XIII.* Pia *Tom.III. Par.III. fol.*448.

SIXTUS PAPA V.

Dilectis filiis Professoribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, Provinciæ, seu Congregationis Regularis Observantiæ Discalceatorum nuncupatæ.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procemium. EXimium, quod in vobis elucet pietatis studium, & præcipua Observantia regularis disciplinæ, quæ vestram Congregationem ad Dei gloriam, communemque Christiani populi utilitatem, in dies magis florere intelligimus, Nos inducunt, ut cum multa ad eamdem Congregationem feliciter regendam nuper a nobis statuta fuerint, nunc quoque in honorem Sanctorum, quos ipsa Congregatio, quasi in eorum clientelam recepta, jam pridem singulari quadam veneratione colit, piis vestris petitionibus libenter annuamus.

Concessit hic Pontifex Cōgregationi facultatem recitandi officia, juxta ritum Breviarii Romani reformati, prætermisso usu Congregationis.

§.1. Dudum siquidem per alias nostras literas concessimus inter cetera, & indulsimus vobis, atque universis, & singulis personis utriusque sexus vestræ Provinciæ, ut Horas Canonicas, Diurnas, & Nocturnas, secundum usum, & Ritum Romanæ Ecclesiæ, & Breviarii Romani ex Decreto Concilii Tridentini reformati, & fel. record. Pii V. Prædecessoris nostri jussu novissime editi, tam communiter, quam divisim, etiam in singulis vestris Oratoriis, Monasteriis, & Domibus, dicere, & recitare licite possitis, & nihilominus præcepto, atque obligationi plene satisfactum per vos foret, neque ulterius ad sequendum in hujusmodi Officiis morem vestri Ordinis teneremini, prout in eisdem literis latius continetur.

Quæ dictum ritum observare cœpit.

§.2. Quo quidem nostro indulto utentes, jam sicut Nobis exponi curastis, ejusdem Romanæ Ecclesiæ ritum in Divinis Officiis servatis.

Modo autem supplicat pro indulto celebrandi festa Sanctorū Ordinis.

§.3. Sed quia vetus jam diu viget in vestro Ordine laudabilis consuetudo, dies Festos in honorem Beatæ Mariæ, & quorumdam Sanctorum solemniter celebrandi, ideo Nobis humiliter supplicari fecistis, ut religiosum istud institutum auctoritate Apostolica comprobare dignaremur.

Pontifex ideo dictam facultatem elargitur.

§.4. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, vobis, atque adeo universis, & singulis Fratribus, ac Monialibus vestræ Congregationis pro tempore existentibus, in quibusvis Domibus, Monasteriis, Collegiis, & Locis dictæ Congregationis, tam publice, quam privatim, communiter, vel divisim, officium prædictorum festorum ubique recitare, & sic recitando obligationi satisfacere libere, & licite possitis, (dummodo tam in Missa, quam in recitandis Horis Canonicis, Diurnis, ac Nocturnis, modum, & formam descriptam in quinterno, seu libello per dilectos filios nostros Antonium SS. Joannis, & Pauli Carassam, & Vincentium S. Mariæ in Via titulorum Presbyteros Cardinales Montis Regalis nuncupatos, de mandato nostro reviso, correcto, & approbato, in hoc observetis, & nihil penitus addatis, aut minuatis) plenam, & liberam licentiam, & facultatem, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Quibuscumque non obstantibus.

§. Non obstantibus dicti Pii Prædecessoris super reformatione, & approbatione novi Missalis, & Breviarii Romani, ac prædictis nostris literis, necnon aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, vestrique Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, quodque hujusmodi dies festi in novissimo Kalendario Romano descripti non sint, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.V. 27. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 27. Junii 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLII.

Quod Archiconfraternitas Pietatis Carceratorum a Gregorio XIII. in Urbe instituta, habeat Officium Provisoris condemnatorum ad triremes totius Status Ecclesiastici. Et etiam Officium Visitatoris Carcerum Urbis, ab ejus Præfecto exercendum, possitque annis singulis secunda Feria post primam Dominicam Quadragesimæ, unum Carceratum etiam pro capitali crimine damnatum liberare.

Institutionem hujus Archiconfraternitatis habemus in Constit.CI. Gregorii XIII. Pii patris *Tom.III. Par.III. fol.*407. *ut facilius tota rei series ob oculos ponatur, omnes hæ Constitutiones, quamvis diversis datæ temporibus, in unum congestæ sunt.*

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX debito Ministerii Pastoralis, ad ea nostræ operationis studia diligenter con-

convertimus, per quæ pia fidelium vota, præsertim pauperum, & miserabilium personarum statum concernentia, optatum consequantur effectum, & quæ propterea per fideles ipsos pie facta, & ordinata fuerunt, ut firma, & illibata persistant, libenter Apostolico munimine roboramus.

Confirmatio institutionis Confraternitatis, ejusque Indulgentiarum.

§.1. Considerantes itaque dilectos filios Confratres Confraternitatis Pietatis Carceratorum, per fel. recod. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem nostrum in hac Urbe nostra institutæ, multa in dies onera sustinere. Volentesque Confratres, & Confraternitatem hujusmodi, cujus etiam Nos, antequam ad summi Apostolatus apicem assumeremur, Protectores eramus, specialibus favoribus, & gratiis prosequi, ac de alicujus subventionis auxilio illis providere, ipsosque Confratres a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad dictorum Confratrum, seu aliorum pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, institutionem d. Confraternitatis, necnon quascumque Indulgentias, & peccatorum remissiones, aliasque gratias, & privilegia, Confraternitati, & Confratribus prædictis, illorumque intuitu per eumdem Prædecessorem concessa, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac singulos defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus.

Duo officia eidem Archiconfraternitati concedit, cum suis emolumentis. *Tu scias Archiconfraternitatem gratis ea exercere, ut habetur in declaratione, quæ sequitur.*

§.2. Necnon Confraternitati, & illius nomine Confratribus prædictis, unum Provisoris condemnatorum ad triremes, tam dictæ Urbis, quam reliqui totius Status Ecclesiastici, ut videlicet illi condemnati, & transmissi ad triremes, postquam tempus ad quod condemnati erant, & erunt in futurum, finierit; Et alterum Visitatoris utrorumque Carcerum secretorum, & publicorum Urbis prædictæ, & Burgi S. Petri de dicta Urbe officia, per deputandum, seu deputandos ab ipsis Confratribus exercenda, quæ dilectus filius Joannes Baptista Pasius nuper ad Sedis Apostolicæ beneplacitum, quod ex nunc Motu simili revocamus, & expirare decernimus, aut alias obtinebat, sive per revocationem hujusmodi, sive alias quovis modo, & ex cujuscumque persona, ad præsens vacantia, cum omnibus, & singulis eorum, & cujuslibet ipsorum honoribus, oneribus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, & salariis, ac emolumentis solitis, ac debitis, auctoritate, & tenore præmissis perpetuo concedimus, & assignamus, ac Confraternitatem, & Confratres prædictos, in locum præfati Joannis Baptistæ, quoad prædicta ambo officia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, privilegia, prærogativas, & emolumenta substituimus, & subrogamus, eosdemque Confratres ex nunc ad ipsa duo officia, necnon exercitium, honores, onera, emolumenta, & prærogativas hujusmodi recipiendos, & admittendos fore, & esse, ac recipi, & admitti, eisque, nomine dictæ Confraternitatis de salariis, & emolumentis prædictis, integre, & cum effectu responderi debere, ac eosdem Confratres, & Confraternitatem nullo umquam tempore ab hujusmodi officiis, aut illorum altero, etiam per Nos, seu per pro tempore existentem Romanum Pontificem, vel quoscumque alios, ex quavis causa amoveri posse, neque debere decernimus.

Officiales ad officia Confratres d. Archiconfraternitatis admittant.

§.3. Mandantes dilectis filiis nostro Philippo Sancti Angeli in foro piscium Diacono Cardinali Vastavillano nuncupato, moderno, & pro tempore existenti S.R.E. Camerario, ac Cameræ Apostolicæ Præsidentibus, & Clericis, ac nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis Thesaurario, omnibusque aliis, ad quos id quomodolibet spectat, ut Confratres, & Confraternitatem hujusmodi ad officia prædicta, sine ulla mora recipiant, & admittant, ac recipi, & admitti, necnon de emolumentis prædictis integre eis responderi faciant, & respondeant cum effectu.

Quibuscumque non obstantibus.

§.4. Non obstantibus quibusvis aliis de dictis officiis, seu eorum altero, cuicumque, seu quibuscumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac forsan Nos, seu quemcumque alium, etiam ex causa onerosa, aut alias quomodolibet, etiam Motu pari factis, seu faciendis, concessionibus, quas, illarumque tenores præsentibus pro expressis habentes, earumque vim, & effectum tenore earumdem præsentium Motu simili revocamus, cassamus, & annullamus, ac nostra de non tollendo jure quæsito quatenus opus sit, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis dictæ Urbis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, suppletionis, revocationum, decretorum, concessionis, assignationis, substitutionis, subrogationis, mandati, cassationis, annullationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. An. I. 1. Julii.

Datum Romæ, apud S. Marcum, Anno

no Incarnationis Dominicę millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kal. Julii, Pont. nostri Anno I.

Sequitur declaratio dictæ concessionis.

SIXTUS PAPA V.

Archiconfraternitas dicta officia gratis exercere declarat.

CUM Nos nuper &c. *ut in præced. Constitutione*. Nihilominus, quia dilectus filius Laurentius Celsus Notarius noster, & in utraque Signatura nostra Referendarius, dictæ Archiconfraternitatis Præfectus, & Confratres præfati Nobis nuper exponi fecerunt, quod eorum pium institutum est, omni charitate, studio, & diligentia, ac gratis, & amore Dei, eadem officia per sufficientes, & habiles personas ejusdem Archiconfraternitatis exercere, nullam aliam inde mercedem quærentes, quam æternæ retributionis præmium, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic Pontifex collaudat.

§.1. Nos igitur piis eorum votis annuentes, circumspectioni tuæ per præsentes committimus, & mandamus, quatenus eosdem Confratres, & Archiconfraternitatem prædictam ad officia eadem gratis, & amore Dei absque salario, & emolumentis prædictis exercenda, omni mora rejecta, admittas, & recipias, illasque per quoscumque ad quos spectat, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipso facto per contradictores incurrenda, amoto inde eodem Jo: Baptista, & appellatione quacumque rejecta, admitti facias.

Contraria tollit.

§.2. Non obstantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. II. 20. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 20. Maii 1586., Pont. nostri Anno II.

Sequitur indultum liberandi Carceratum.

SIXTUS PAPA V.

Motu proprio &c.

Indultum anno quolibet liberandi carceratum, secunda feria post Dominicam primam Quadragesimæ.

DIlectis filiis Protectori, Præfecto, Assistentibus, ac aliis Officialibus, & Confratribus Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum de Urbe, in Ecclesia Sanctorum Cosmæ, & Damiani Regionis Pineæ de eadem Urbe, pie, & canonice institutæ, cujus dilectus filius noster Alexander S. Hieronymi Illyricorum Diaconus Cardinalis de Monte Alto nuncupatus, noster secundum carnem ex sorore pronepos Protector existit, specialem gratiam facere volentes, Motu simili &c. ejusdem Archiconfraternitatis Protectori, Præfecto, Assistentibus, ac aliis Officialibus, & Confratribus nunc, & pro tempore existentibus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus qualiter secunda feria post primam Dominicam Quadragesimæ, anni cujuslibet, unum carceratum, & pro quocumque crimine, & delicto, quantumcumque gravi, & enormi (præterquam læsæ majestatis, & assassinii, ac propinati veneni, necnon falsificationis literarum, supplicationum, commissionum, & aliarum gratiarum Apostolicarum, vel monetæ) in carcere existentem, & ad triremes, ac etiam ultimo supplicio condemnatum, excarcerare, liberare, & absolvere libere, & licite valeant, qui eo ipso absolutus sit, & esse censeatur a quibusvis criminibus, præterquam prædictis exceptis, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus, plenamque, & liberam eis super præmissis licentiam, & facultatem impartimur.

Officiales illud observēt.

§.1. Mandantes propterea dilectis filiis ejusdem Urbis Gubernatori, Senatori, Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario, aliisque Judicibus, & carcerum dictæ Urbis custodibus, nunc, & pro tempore existentibus, ac eorum cuilibet quatenus visis præsentibus, seu literis Apostolicis desuper conficiendis, &c. omni mora, & dilatione, ac excusatione postpositis, eisdem præsentibus, seu literis desuper conficiendis pareant, & obediant, ac illas observent, & observari faciant realiter, & cum effectu.

Quibuscumque non obstantibus.

§.2. Non obstantibus præmissis, Constitutionibus, & Ordinatiouibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis statutis &c. etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Gubernatori, Senatori, Auditori Cameræ, ac Vicario dictæ Urbis, illorumque Tribunalibus, ac Judicibus, & quibuscumque aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio &c. ac consistorialiter &c. & alias in contrarium quomodolibet concessis, quibus omnibus etiamsi de illis &c. expediendis latissime hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis opportunis.

Papæ subscriptio.

Fiat Motu proprio F.

Repetitio clausularum.

Et cum absolutione a censuris, ad effectum &c. & de perpetuis concessione, indulto, licentia, impartitione, mandato, derogatione, aliisque præmissis, ut supra, quæ hic pro sufficienter repetitis ad partem habeantur perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam in forma gratiosa in literis latissime extendendis, & quod præmissorum omnium, & singulorum, etiam denominationum, qualitatum, aliorumque circa præmissa necessariorum, major, & verior specificatio, & expressio fieri possit in literis, etiam cum ad perpetuam rei memoriam.

Fiat F.

D. P. An. IV. 15. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Marcum, decimoseptimo Kal. Maii Anno IV.

Sequitur Privilegium Præfecti hujus Archiconfraternitatis interessendi Visitationibus Carcerum Urbis.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Relatio operum Pietatis quæ Archiconfraternitas exercet, & concessionis duorum officiorum, de quibus supra.

CUM dilecti filii Confratres Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum in Ecclesia Sanctorum Cosmæ, & Damiani Regionis Pineæ de Urbe canonice institutæ, plurima juxta laudabile eorum institutum pietatis, & charitatis opera exercere consueverint, præsertim circa carceratos, eos ordinatim visitando, opere, & consilio juvando, aliaque pia opera faciendo circa illorum, tum corporalem, tum spiritualem subventionem, prout etiam probe novimus dum in minoribus essemus, ac ejusdem Archiconfraternitatis Protectoris munere fungeremur. Et propterea, cum Nos divina bonitas ad summum Apostolatus apicem extulisset, initio nostri Pontificatus, officia Commissariatus condemnatorum ad triremes, necnon Visitatoris carcerum, tum publicorum, tum secretorum ad Cameram Apostolicam tunc spectantia, ab eadem Camera dismembraverimus, necnon eidem Archiconfraternitati applicaverimus, & appropriaverimus, ipsaque officia hactenus maxima cum pietate per Confratres prædictos, etiam absque ulla mercede, antea per dictam Cameram Apostolicam propterea dari, solvique solita, administrata fuerint.

Præfectus dictæ Archiconfraternitatis locum habet in visitationibus Carceratorum Urbis. *De istorum Visitatorum facultatibus, vide in Pii V. Constit. XCI. Reverendi T.IV. P.III. fol. 28.*

§.1. Nos considerantes, quod si in visitatione carcerum (pro tempore existens ejusdem Archiconfraternitatis Præfectus) interveniret, ejus assistentia hujusmodi dictis carceratis in illis juvandis, ac Confratribus ad prædicta opera exercendum animandis, valde utilis, & proficua, quinimo etiam necessaria esset, in hoc igitur providere, ac Confratres ipsos speciali hoc privilegio decorare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ut de cetero perpetuis futuris temporibus in visitationibus carcerum quorumcumque dictæ Urbis, tam publicis, quam privatis pro tempore faciendis, prout moris est, per personas ad id deputatas, pro tempore existens dictæ Archiconfraternitatis Præfectus intervenire, & interesse possit, cum voto consultivo, tamquam unus ex visitationis hujusmodi Prælatis, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus, ipsumque Præfectum pro tempore existentem, in aliorum Visitatorum numerum ex nunc recipimus, admittimus, quodque in eisdem visitationibus tam publicis, quam secretis quibuscumque, ac tam votando, quam consulendo, & sedendo post Almæ Urbis prædictæ Gubernatorem, necnon ejusdem Cameræ Auditorem, & carcerum eorumdem Præsidem, ac post omnes eas personas quæ decisivum votum in visitatione hujusmodi habent, etiamsi laicus esset, verum inter eos qui votum consultivum tantum habent, secundum Ecclesiasticam propriæ personæ dignitatem, itaut Episcopus non Episcopo, ac similiter inter alias Ecclesiasticas dignitates obtinentes, majorem obtinens dignitatem, præcedere debeat dicta auctoritate perpetuo statuimus, & ordinamus.

Munus ejusdem Præfecti in dictis visitationibus nõ perturbetur.

§.2. Eumdemque Præfectum sic assistendo, interveniendo, votando, consulendo, & sedendo, nullo umquam tempore per alios dictæ visitationis Prælatos, vel alios in ea assistentes, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, & indultorum, tam a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, quam a Nobis, & Sede Apostolica, vel alias quacumque auctoritate, via, causa, & ex quavis occasione hactenus concessorum, & in posterum concedendorum, molestari, seu inquietari, aut loco, voce, & voto, ac actione privari posse, præsentemque gratiam, & concessionem, hasque literas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.

Clausula sublata, &c.

§.3. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus regula nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis prædictis Visitatoribus, & cuilibet ipsorum, ac aliis quibuscumque, tam specialiter, quam generaliter, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu simili, ac consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, necnon juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, usibus, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, & naturis, quibus omnibus, etiamsi de illis specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.V. 22. Julii.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die vigesima secunda Julii, millesimo quingentesimo octuagesimo nono, Pont. nostri Anno V.

Non-

CLIII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Nonnullæ ordinationes super controversiis inter Civitatem Esii, & ejus Cives; & Universitates, & homines Castrorum Massarii, Montis Carotti, Belvederii, & aliorum Comitatus Esii exortis.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

INter cetera cordis nostri desiderabilia, id intentis exoptamus affectibus, ut inter subditos nostros præcisis quarumlibet discordiarum materiis charitatem concordia nutriat, & pacem charitatis firmet amœnitas.

Nonnullæ pédebant lites interCommunitatem Esii, Terrasque ejusdem Comitatus.

§.1. Cum itaque, ut accepimus, a viginti annis, vel circa plures lites, & discodiæ inter dilectos filios Civitatem nostram Esii, & ejus Cives ex una, ac Universitates & homines Castrorum Massarii, Montis Carotti, Belvederii, & aliorum Comitatus Esin. ortæ, & per plures annos continuos coram pluribus, & diversis Judicibus agitatæ fuerint, & de præsenti coram dilecto filio Magistro Fabio Corneo Cameræ Apostolicæ Clerico in eadem Camera indecisæ pendeant super diversis introitibus, Sylvis, Terris, Domibus, & bonis, rebusque aliis prout in actis dilecti filii Tydei de Marchis ejusdem Cameræ, ac causæ, & causarum hujusmodi Notarii constat, ac denique super validitate quorumdam Capitulorum, seu, ut dicitur concordiæ, & generalis Consilii Civitatis, & Comitatus desuper subsecuti, dilecto filio nostro Dominico tituli S. Laurentii in Pane, & Perna Presbytero Cardinali Pinello nuncupato lites, & differentias hujusmodi audiendas, cognoscendas, & postea Nobis referendas commisimus.

Eas Papa cognoscédas cómiserat CardinaliPinello.

Ad se advocat,& definit.

§.2. Cum autem dictus Dominicus Cardinalis totum hoc negocium mature per eum cognitum sincere, & fideliter Nobis retulerit, Nos paci, ac quieti Civitatis, & Comitatus, ac Universitatum, & hominum prædictorum consulere, & providere cupientes, eos, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac lites, & differentias hujusmodi, quarum statum præsentibus haberi volumus pro expresso ab eodem Fabio, & Camera prædictis, aliisque Judicibus quibuscumque ad Nos advocantes, & penitus extinguentes, ipsisque perpetuum silentium desuper imponentes, illas in hunc, qui sequitur modum, & formam decidimus, & terminamus, sicque perpetuis futuris temporibus observari volumus, & mandamus videlicet.

I. Fructus cótroversi deponantur penes communem Cameraríum a toto Comitatu eligendum.

§.3. In primis, quod fructus Terrarum, Sylvarum, & bonorum, redditusque, & proventus super quibus lites, & Causæ in eadem Camera, & alibi versæ sunt, & vertuntur, ac omnes, & quicumque alii introitus, redditus, proventus, & emolumenta cujuscumque generis, & quocumque nomine nuncupat. tam Civitatis, quam Universitatum, Castrorum dicti Comitatus ubique existen., & undequaque provenien., & tam hactenus habito, & acquisito, quam etiam in futurum haben., & acquiren. deveniant, & devenire debeant ad manus unius communis Camerarii, qui Camerarius sit, & esse debeat forensis, & eligi semper debeat per Consilium generale Civitatis, & Comitatus, cum pactis, ac conditionibus, prout hodie servatur, & ita in futurum servari volumus, & mandamus.

Applicandi vero in bonū totius Comitatus.

§.4. Item, quod dictus Camerarius debeat reponere, & conservare omnes introitus, redditus, & proventus supradictos in Civitate Esii in una sola communi bursa, & archa, & quod omnes dicti introitus, redditus, & proventus applicentur, & inserviant, prout illos ex nunc applicamus, & inservire mandamus ad beneficium, & commodum universale Civitatis, & Comitatus, & dictorum Castrorum, prout infra ordinabitur.

Fructus Terrarum singulis Terris assignatarum sint earumdē proprii.

§.5. Declarantes tamen, quod fructus terrarum, quas vocant *del Commune* alias Castris Massarii, Montis Carotti, & aliis Castris in partem per Communitatem Civitatis, & Comitatus assignat. sint proprii, & particulares cujusque Castri secundum illam portionem videlicet Terrarum, quas possidet unumquodque dictorum Castrorum.

Impendendi tamen in solutionem onerum Communitativorum.

§.6. Sed ad hoc, ut melius conserventur, & ne in aliquos pravos usus per dicta Castra dicti fructus dilapidentur, volumus, quod etiam illi deveniant, & devenire similiter debeant ad manus ejusdem communis Camerarii, vel alterius ab eo in dictis Castris deputandi, seu substituendi, ad hoc, ut ab unoquoque prædictorum Castrorum fructus suæ ratæ convertantur, & expendantur, prout illos ex nunc applicamus pro solutione onerum Cameralium dicta Castra, & eorum quodlibet tangen., & aliis suis expensis, & oneribus de quibus infra dicetur. Prohibentes ne ad alios usus expendantur, nec divertantur, & idem declaramus, & ordinamus fieri debere de fructibus bonorum ab eisdem Castris emptorum ab eadem Communitate Esii.

Datia, quæ exiguntur Esii non exigenda in Castris præter vectigal Macinatus,

§.7. Declaramus etiam, quod onera, Collectæ, datia, Gabellæ, Spinæ, vini, denarii pro libra, & aliæ exactiones, quæ sunt, & exiguntur in ipsa Civitate tantum, non possint in futurum exigi, nec imponi in ipsis Castris, vel aliquo ipsorum, ubi de præsenti non exiguntur, excepta tamen exactione pauli Macinatus, ad cujus solutionem volumus etiam ipsum Comitatum, & Castra teneri, & subjici.

Fructus, ut supra penes Camerarium depositi in quod impendi debeant.

§.8. Item volumus, quod dictus Camerarius ex dictis introitibus, pecuniisque in dicta communi bursa redigendis teneatur, & debeat solvere videlicet in primis singu-

singulas expensas necessarias, & opportunas pro manutentione, refectione, & restauratione pontium, viarum, fontium, & Cloacarum, tam Civitatis, quam Castrorum, & quod liceat Magistratui, & Consilio Credentiæ Civitatis tantum prædicta restaurare, ac fieri, & fabricari facere in ipsa Civitate, Burgis, & Territorio ejusdem Civitatis, exceptis tamen, Ponte fluminis Esini, & altero vulgariter nuncupato *della Granita*, in quibus debeat provideri per Consilium generale Civitatis, & Comitatus, & similiter in Castris liceat Consilio, & quatuor, ac Capitaneo cujuslibet loci prædicta restaurare, fabricare, & fieri facere. Item per eumdem Camerarium debeant solvi expensæ quæ fiunt, & occurrunt in ipsa Civitate, videlicet, Salarium Gubernatoris, & aliæ expensæ, quæ pro eodem fieri necesse est. Item expensæ Magistratus, & ejus familiæ, nec non Judicis, Medicorum, Chirurgi, Magistri Scholarum, Cancellarii, & aliorum Officialium, & Salariatorum ejusdem Civitatis, & Comitatus, necnon expensæ Prædicatoris, Exactoris collectarum dictæ Civitatis, pecuniæque necessariæ, & opportunæ pro Celebratione Missarum, & ceræ oblatione solvi solitæ in eadem Civitate juxta laudabilem illius consuetudinem. Item volumus, quod ex dictis introitibus exigendis per dictum Camerarium, & ex pecuniis dictæ bursæ communis debeant fieri, & fabricari quolibet Anno cannæ viginti murorum in Burgo ipsius Civitatis, seu aliis locis ejusdem, ubi Muri deficerent, vel debiliores forent. Ordinantes etiam, quod perficiatur omnimode Palatium noviter constructum in Civitate pro Magistratu.

Facultas Magistratui Esino concessa donarium offerre occasione transitus alicujus generosæ personæ.

§.9. Item quod liceat Magistratui, & Consilio Credentiæ Civitatis tantum donare occasione transitus alicujus insignis Personæ, & alterius Superioris per eamdem Civitatem obiter transeuntis quantitatem rerum benevisam, dummodo non excedatur ad plus in hujusmodi munere summa triginta, vel triginta quinque scutorum.

Dandi eleemosynas.

§.10. Item, quod liceat eidem Magistratui, & Consilio Credentiæ Civitatis tantum facere Eleemosynas extraordinarias usque ad summam scutorum decem pro quolibet Magistratu, dareque Eleemosynas solitas fratribus Cappuccinis, & Sancti Francisci, aliisque locis piis, & miserabilibus personis.

Aliæ solutiones per Camerarium faciendæ.

§.11. Et sic etiam per eumdem Camerarium, & ex eadem bursa communi debeant solvi pro eisdem Castris in primis illa portio, quam hodie singula Castra de trimestri in trimestre contribuere solent pro subsidio triennali. Item Salaria, & alii soliti sumptus dictorum Castrorum, videlicet, Capitaneorum, Bajulorum, Syndicorum maleficia denunciantium, Exactorum, Collectarum, Prædicatorum, Bajulorum dictæ Communitatis intimantium consilia, ac alia occurrentia, Visitationum, Superiorum, & Barigellorum, solitorum Medicorum, & Magistrorum Grammaticæ. Nec non per eumdem Camerarium solvi debeant omnes, & quæcumque aliæ expensæ solitæ, ac etiam, quæ in dies eisdem Civitati, & Castris, & cuilibet eorum extraordinarie occurrerint, & occurrere possent.

In singulis Castris substitutus Camerarius deputandus a communi Camerario.

§.12. Item ordinamus quod in singulis Castris pro majori eorum commoditate debeat dictus communis Camerarius deputare, & substituere exactores, qui introitus dictorum Castrorum exigant, & eorum onera, & expensas, ut supra præmissum est, solvant.

Pro singulis Castris quota pecuniæ pars expêdi possit.

§.13. Declarantes tamen, quod non possit pro aliquo dictorum Castrorum expendi ex dicta bursa communi major summa pecuniarum, quam sit illa, quæ extrahetur ex introitibus a singulo Castro communicandis.

Nihil solvendũ sine debitis cauthelis.

§.14. Ordinantes, & omnino præcipientes, quod prædictus Camerarius communis, & eorum Substituti, ut supra, non possint, nec debeant solvere aliquam pecuniarum summam, nisi præcedente legitimo mandato de solvendo, ac facta debita quietantia a tergo de solutis, & quod omnia registrentur in libro rationum dicti Camerarii communis, ad effectum, ut possint revideri computa solutorum, & acceptorum, & quod ad notitiam Civium, & Comitativorum deveniat, quod omnes introitus, de quibus supra non aliter fuerint consumpti, quam prout in præsentibus nostris literis ordinamus, declaramus, & præcipimus.

Si aliquod Castrum dismẽbretur a Comitatu, privabitur tali expensarum communicatione.

§.15. Item volumus, quod si aliquod prædictorum castrorum unum, seu plura ullo unquam tempore dismembrari contigerit a Jurisdictione, & gubernio dictæ Civitatis illico sit privatum, & privata participatione quorumcumque emolumentorum, Sylvarum, Terrarum, & aliorum bonorum, quorum omnium fructus tantum vigore præsentium, ut supra, communicantur, ac etiam privatum, & privata existant participatione quorumcumque aliorum introituum, redditum, & proventuum tam dictæ Civitatis, quam aliorum Castrorum, quæ in unione, ac sub jurisdictione dictæ Civitatis remanebant.

Bona, de quibus agitur, nũquam alienãda a singulis Communitatibus.

§.16. Item volumus, quod Sylvæ, & alia bona, de quibus supra, existen. tam in Civitate, & ejus territorio, quam in Castris, & ejus territoriis nullo unquam tempore possint dividi, nec inter ipsos Cives, nec inter Comitativos sub gravissimis pœnis arbitrio nostro declarandis.

Locanda solum conditionibus hic expressis.

§.17. Item volumus, quod omnes, & singuli fructus, redditus, & proventus, de quibus supra, simul conjunctim, vel separatim, prout Consilio Credentiæ, & generali Civitatis magis placuerit, locentur pro tempore eis beneviso in ipsa Civitate, & per ejus Magistratum sono Tubæ plus offerenti, cum obligatione, & conventione expressa, quod tempore debito omnia solvantur in manibus dicti communis Camerarii.

De expensis extra ordinẽ.

§.18. Item volumus, quod ex dictis introitibus, & bursa communi remanere debeant,

beant, & relinquantur in manibus dicti Camerarii scuta ducentum quolibet trimestri pro expensis extraordinariis dictæ Communitatis, de quibus supra, cum hac expressa declaratione, quod de illis bonum computum reddatur juxta solitum, ut moris est, & si aliquid superererit ex dictis pecuniis ad ordinarias impensas onerum Cameralium applicentur.

Ex eisdem fructibus solvenda onera Cameralia.

§.19. Ac etiam volumus, & decernimus, quod ceteri quoque introitus dictæ bursæ communis sint, & intelligantur applicati, prout illis ex nunc applicamus pro solutione onerum Cameralium Nobis, & Sanctæ Sedi Apostolicæ per Civitatem, & Comitatum prædictos debitorum, cum prohibitione etiam expressa, quod non possint ullo unquam tempore ad alios usus applicari, vel in aliam causam diverti, seu expendi, præterquam ad jam destinatas, & pro solutione dictorum onerum, nisi Consilium generale Civitatis, & Comitatus pro aliqua urgenti causa aliud deliberaret, & tunc in eodem, seu alio Consilio provideatur etiam unde extrahi debeant pecuniæ remittendæ pro solutione dictorum onerum Cameralium.

Si pecunia par non sit, imponêda Civitati, & Castris collecta.

§.20. Item volumus, quod dicti introitus quatenus non sufficerent, imponatur collecta pro summa deficienti, dividenda inter Civitatem, & Comitatum, & Castra juxta solitum, & prout hodie servatur.

Ramusculi tamen in Sylvis per pauperes colligendi.

§.21. Item volumus, quod pauperes, & aliæ miserabiles personæ Civitatis possint accedere ad Sylvas Sterpariæ, & Gangaliæ pro colligendis ramusculis æridis vi Ventorum, vel alias humi dejectis juxta formam Decretorum Venerabilis fratris Annibalis de Grassis Episcopi Faventini, & Cameræ Apostolicæ Clerici, & Visitatoris alias per Nos deputati.

De incisione. & venditione lignorum.

§.22. Item volumus, quod Decreta ejusdem Visitatoris serventur super incisione, & venditione lignorum dictarum sylvarum, & quod non incidantur, nec vendantur, nisi prout in dictis Decretis ordinatur, & præcipitur.

Expensis Magistratus.

§.23. Item volumus, & declaramus, quod pro expensis Magistratus dictæ Civitatis non possit major quantitas grani, & pecuniarum singulo bimestri consumi, quod declararum fuit per prædictum Visitatorem.

Quod in generali Consilio fuerit statutum, tenendum.

§.24. Item volumus, & declaramus, quod semper, quod per Consilium Credentiæ, & generale Civitatis, & Comitatus hujusmodi legitime coadunatum, fuerit aliquid resolutum super aliqua re facienda, vel super quovis negotio, & tractatu exequendo, vel super aliqua expensa, illud exequi semper debeat, quod in eo fuerit resolutum, nec possit sola Civitas, vel Castra, unum, seu plura contrarium resolvere, nec dictæ resolutioni contradicere, aut se opponere, & si secus fiat non valeat ipso Jure, graviterque contraveniens puniatur arbitrio Gubernatoris.

In negociis singularum Communitatum, particularia coganda Consilia.

§.25. In aliis autem negotiis particularibus solius Civitatis tantum, ac etiam similiter singulorum Castrorum Consilia cujuslibet loci provideant, & resolvant, prout cuilibet eorum magis placuerit, & expediens videbitur.

In casu paritatis Votorum quid sit agendum.

§.26. Item volumus, quod in casu discordiæ inter Confalonerium, & Priores, an aliquod negotium, seu ut vocant proposta, poni debeat ad partitum, vel ne, in Consilio generali Civitatis, & Comitatus, ita quod eorum vota forent paria hinc inde, tali casu dictus Gubernator, seu ejus Locumtenens dictam propostam sibi benevisam reiiciat, vel poni faciat ad partitum, prout magis viderit expedire.

A singulis Castris mittendum Esium Pallium in die S. Floriani.

§.27. Postremo volumus, & ordinamus, quod singulis annis quodlibet Castrum dicti Comitatus teneatur in festo Divi Floriani quarta Maii portare solitum pallium per ejus Syndicum ad id specialiter deputatum, cum speciali mandato tenoris hujusmodi, videlicet: Ad comparendum coram Confalonerio, & Prioribus, & Syndico Civitatis, & Communitatis Esii, & præsentandum solitum pallium in signum fidelitatis, & obedientiæ, ac jurandum fidelitatem, & obedientiam prædictæ Civitati, & Communitati, omniaque alia, & singula faciendi, gerendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna.

De Molendinis totius Comitatus.

§.28. Item volumus, & præcipimus, quod Castra, & Comitativi non possint, nec eorum quodlibet valeat quavis occasione, vel causa, directe, vel indirecte facere decreta per quæ retrahantur Comitativi ad accedendum ad molendum eorum frumenta in Molendinis dictæ Communitatis, quinimo omnes teneantur, prout fas est, & pluries resulutum fuit in Consilio generali Civitatis, & Comitatus, transmittere eorum frumenta in dictis Molendinis, & contraveniens graviter puniatur arbitrio Gubernatoris, nisi ex aliqua urgenti necessitate, vel legitimo impedimento ad dicta Molendina accedere non possent, quo casu volumus quod eis permissum sit alibi accedere, dummodo omne lucrum ex hoc proveniens sit ejusdem Communitatis Esii.

Si quæ exoriantur controversiæ, a Cardinali Pinello decidantur.

§.29. Volumus denique, atque decernimus, quod si aliquæ aliæ differentiæ, vel jam ortæ sint, vel in dies oriri contigerit inter ipsam Civitatem, & Castra, aut singulariter inter unum quodque eorum, tam super interpretatione, ac declaratione præmissorum, quam super quibuscumque aliis causis, ac differentiis, quæ audiantur, & terminentur ab eodem Dominico Cardinali, quem tanquam informatum, ac de cujus prudentia confidimus, scimus quod poterit, ac valebit omnia alia si oriri contingeret finire, & terminare.

In aliis casibus servanda Decreta Visitatoris, & Literæ ejusdem Pontificis.

§.30. Ordinantes etiam, quod in aliis casibus non comprehensis in dictis nostris literis, serventur Statuta loci, ac aliæ nostræ literæ in forma Brevis alias mensibus elapsis desuper confectæ, ac decreta prædicti Visitatoris, & ita statuimus, ordinamus inviolabiliterque observari mandamus.

Clausulæ.

§.31. Sicque per quoscumque Judices, Guber-

Gubernatores, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam dictæ Sanctæ Sedis de latere Legatos, ac S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, nec non præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos Juris reduci, seu in Jus, vel controversiam revocari, etiam ex eo, quod eisdem præmissis interesse habentes vocati non fuerint nullo unquam tempore posse, irritum, quoque, & inane decernimus, si secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Commissarii deputati ad exequendum. §.32. Quo circa Venerabilibus fratribus Anconitan., & Auximan. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit solemniter publicari, faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari; Contradictores quoslibet, & Rebelles, & præmissis non parentes per prædictas, & alias sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum. §.33. Non obstantibus fe. re. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Civitatis, Comitatus, & Castrorum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, & excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 8. Julii 1589. An.V. Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 8. Julii 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLIV.

Confirmatio Taxæ Sportularum in causis omnibus in Civitate Fanen. judicandis debitarum tam Judicibus Ordinariis, quam Commissariis. *Ex Regest. in Secr. Brev.*

SIXTUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Spectata Nobis dilectorum filiorum Communitatis, & hominum Civitatis nostræ Fanen. fidei, & devotionis erga Nos, & Romanam Ecclesiam sinceritas promeretur, ut justis eorum votis, & petitionibus favorabiliter annuamus. Fanensium fides, & devotio erga Rom. Pontificem.

Nonnullas Capitulationes pro Taxa Sportularum faciunt. §.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt Communitas, & homines prædicti, quod ipsi alias opportune providere cupientes, ut in causis civilibus, sive ordinariis sive extraordinariis, sive executivis, quæ in prædicta Civitate deinceps, quorum quibusvis Tribunalibus introducerentur, recte procederetur, utque Taxa aliqua honesta statueretur, quæ pro congrua Judicum, sive Officialium mercede, sive sportulis, aut capitibus solidorum, seu quocumque alio modo, aut nomine nuncupetur, satis esset, litigantibus vero minime gravis, in eorum generali Consilio ad Taxam, & Capitulationes, quas infra ad verbum describi, & annotari voluimus, devenerunt.

Et à Pontifice confirmari petunt. §.2. Has autem, ut ipsius Civitatis quieto statui, & bono regimini valde accommodatas, & utiles inviolate observari desiderantes, Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut illis Apostolicæ firmitatis robur adiicere, aliasque desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Sixtus. §.3. Nos igitur eosdem Communitatem, & homines specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ipsosque universos, & eorum singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Taxam, & Capitulationes sic ut præfertur ab eis factas, & præsentibus insertas, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, atque firmo, & inviolabili Apostolicæ firmitatis robore communimus, supplentes omnes etiam substantiales, & alios defectus, si qui forsan intervenerunt in eisdem.

Servarique mandat sub pœnis hic expressis. §.4. Necnon Taxam, & Capitulationes hujusmodi ab omnibus, tam Judicibus, sive Officialibus, aut jus quomodocumque in dicta Civitate dicentibus, Ecclesiasticis, & Secularibus, quam aliis quibusvis personis, quæ illa quomodolibet concernunt, inviolabiliter observari debere sub pœna, ultra restitutionem ipso facto fiendam totius illius, quod plus ultra dictam Taxam aliquis

quis eorum acceperit in casu non permisso, infamiæ, & centum scutorum pro qualibet vice, qua fuerit contrafactum applicandorũ ipso facto Cameræ Communitatis prædictæ, etiam de salario ipsorum Gubernatorum, & aliorum Judicum, per Depositarium census, & alios Depositarios dictæCivitatis retinen., si ipsi Gubernatores, Auditores, Vicarii, Prætores, & alii quicumque Judices Ordinarii, vel delegati, ultra dictam Taxam aliquid nomine Sportularum, aut alias quomodocumque,sub quovis quæsito colore acceperint, quod probari sufficiat per unum Testem fide dignum, & per juramentum ipsius, qui sportulas, vel aliquid ultra dictam taxam solvisse diceretur.

Clausulæ irritantes.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit, attentari,decernimus.

Exequutores deputat.

§.6. Quo circa Venerabili fratri Episcopo, & dilectis filiis Gubernatori, & Prætori, seu Potestati dictæ Civitatis pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus Episcopus, & Gubernator, & in absentia Episcopi Gubernator, & Potestas prædicti conjunctim, præcedentes præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissis omnibus, & singulis juxta præsentium continentiam, & tenorem, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, seu quemlibet eorum per Judices, Vicarios in spiritualibus, Prætores, Auditores, seu Gubernatores, & Commissarios prædictos, vel quosvis alios indebite quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

Contraria tollit.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Civitatis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Taxæ, & Capitulationum tenor.

§.8. Tenor autem Taxæ, & Capitulationum prædictarum est qui sequitur; Scilicet: *Nelle Cause Civili, che ordinariamente, ed estraordinariamente si faranno per l' avvenire al Tribunale del magnifico Signor Podestà di Fano, debba esso Signor Podestà conseguire l' infrascritti Capisoldi, o Sportale oltre il suo salario*, cioè:

Da uno scudo sino a' dieci di grossi venti per scudo			*sc.00.*	*B.6.*
Da	10.	*a* 25.	*sc.0.*	*B.20.*
Da	25.	*a* 50.	*sc.1.*	
Da	50.	*a* 100.	*sc.1.*	20.
Da	100.	*a* 150.	*sc.2.*	
Da	150.	*a* 200.	*sc.2.*	20.
Da	200.	*a* 250.	*sc.3.*	
Da	250.	*a* 300.	*sc.4.*	
Da	300.	*a* 400.	*sc.5.*	
Da	400.	*a* 500.	*sc.6.*	

Dichiarando, che da tal somme in su non possa avere, e conseguire sè non la suddetta Tassa di fiorini sei, sia la causa di che somma esser si voglia.

E che la detta Tassa abbia luogo tanto nelle Cause de appellatione, *come nelle Commissarie: Non però s' intenda delle Cause sommarie di mercedi, di pensioni di case, e dove non fosse processo fatto, e di Vedove, e Pupilli poveri, e miserabili persone. E nelle esecutive dove non sia contradizione, il Giudice non possa pigliare emolumento alcuno.*

E perchè non è provisto delle sportule nelle Cause Civili avanti il Tribunale di Monsignore Governatore per la quiete dei Litiganti, che il simile s' osservi al detto Tribunale nelle dette Cause etiam de appellatione, & Commissariæ, *ed in ogn' altra causa, che fosse avanti il suo Tribunale.*

Dichiarando, che nelle cause de forastieri, che si agitaranno alli suddetti Tribunali, per li Capisoldi, e Sportule si servi lo statuto in tal caso provisto.

Che le predette Sportule de Giudici non possino in alcun modo riceversi, ne pigliarsi dalle Parti, che litigassero, ma solum *per le mani del Notaro della causa, le quali si debbano depositare* in actis *dalli Procuratori, ed il Notaro ne faccia nota* in actis.

E che esso Notaro non possa nè debba ricevere da esse parti, o da una di esse se non la detta quantità, come di sopra tassata, etiam *che le parti volessero spontaneamente dare, e deporre maggior somma, ed esso Notaro pigliandole, e dandole a esso Giudice, sia, ed esser debba obligato alla restituzione di quel più, che avesse preso, o dato al Giudice.*

E partito il Giudice, detto Notaro sia obligato restituire alle parti, ancorchè il Giudice fosse stato sindicato, e non fosse sopra ciò molestato, e assoluto, tutta la detta quantità.

Che il Giudice, e Notaro non possa ricever, nè pigliare più delle maggior somme tassate, etiam *che la sentenza fosse parte condannatoria,e parte assolutoria,o vero ancorchè in essa ambedue le parti fossero condannate nelle cose adimmandate, o in parte assolute respettivamente* etiam, *che i litiganti fossero, o da una parte, o da ambedue le parti, più, e diverse persone.*

Nelle cause de Communità, ed Università le Sportule siano duplicate solamente.

Che deponendosi da tutte due le parti tutta la quantità, come di sopra tassata, il Notaro debba solo ritenere la metà per ciascuna, ed il resto restituire subito alle parti, cioè, la metà per una respettivamente. Altrimenti sia

sia tenuto, come se avesse preso maggior quantità di Sportule tassate.

Che le dette somme, come di sopra tassate, s' intendono solo per le sentenze diffinitive, ò vero, che abbiano vim diffinitivæ, *cioè, quando dal medesimo Giudice non si possa sperare, ne spettare altra sentenza.*

Che delle interlocutorie non possino essi Giudici pigliare Sportule alcune, e che il Notaro non possa dare dette Sportule al Giudice nisi post latam Sententiam.

Che li Giudici non possino avere, ne pigliare le dette Sportule, come di sopra tassate, se non nelle cause estraordinarie, ed ordinarie, ed essecutive, però nel modo come di sopra, nelle quali si sia proceduto per li debiti termini secondo la forma delli statuti, ed in diffetto d' essi secondo la ragion commune.

Et occorrendo, che dalle parti, ò da una d' esse si adimmandasse il consiglio del Savio secondo la forma de statuti, il quale consiglio detti Giudici debbano in ogni modo concedere, ne possano negarlo, e venuto il Consiglio, aperta, e data la sentenza per il Giudice, in tal caso essi Giudici non possano se non avere la metà d' esse Sportule, come di sopra tassate.

E che tutte le predette cose si debbano osservare, etiam *per li Giudici Ecclesiastici, e per i loro Notarj di essa Città nelle cause vertenti avanti i lor Tribunali.*

Dat. die 24. Julii 1589. An. V. — Datum Romæ apud S. Marcum die 24. Julii 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLV.

Ex Regest. in Secret. Brev. — Confirmatio unionis Congregationis S. Ambrosii Mediolanen., & S. Barnabæ Provinciæ Marchiæ, & Genuæ sub Regula S. Augustini cum nonnullis conventionibus inter ipsas initis.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. — Religionis propagationem, & incrementum sinceris, prout ex debito pastoralis officii tenemur, desiderantes affectibus, iis, quæ propterea facta fuisse comperimus, ut perpetuo firma permaneant Apostolici muniminis firmitatem libenter adjicimus.

Hæ duæ Congregationes se invicé uniunt. — §.1. Sane dilectus filius noster Franciscus S. Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Sfortia nuncupat. tam suo, quam dilectorum filiorum Superiorum S. Ambrosii ad nemus Mediolanen., & S. Barnabæ Provinciæ Marchiæ, & Genuæ Congregationum sub Regula Sancti Augustini degentium nominibus, Nobis nuper exposuit, quod alias tam ipse, qui dictarum Congregationum Protector existit, quam Superiores prædicti, qui, ut præfertur, sub eadem Regula vivunt, cupientes pro ipsarum ambarum Congregationum augumento illas unire, habito super hoc inter eos tractatu, tandem ex certis tunc expressis causis dictas Congregationes cum quibusdam capitulis, & conventionibus univerunt, & incorporarunt, ac unum corpus effecerunt, prout desuper publico confecto instrumento plenius dicitur contineri.

Unionem autem Apostolica auctoritate petunt roborare. — §.2. Quare tam Franciscus Cardinalis, quam supradicti desiderantes hujusmodi unionem, ac instrumentum desuper celebratum, necnon capitula, & conventiones in eo contenta pro illorum firmiori subsistentia per Nos approbari, & confirmari, Nobis humiliter supplicaverunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Præstat Pontifex. — §.3. Nos, habita de præmissis relatione a dilectis filiis nostris S. R. E. Cardinalibus deputatis super negotiis Regularium, quibus negotium hujusmodi commiseramus dicti instrumenti, ac capitulorum, & conventionum in eo contentorum hujusmodi tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, unionem prædictam, ac instrumentum desuper confectum, necnon capitula, & conventiones in eo contenta, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, & solemnitatum quarumcumque quomodolibet omissarum defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Denuoque unit. — §.4. Et nihilominus S. Ambrosii, & S. Barnabæ, ac Genuæ Congregationes prædictas, eorumque Ordines, & Monasteria, ac loca quæcumque auctoritate, & tenore prædictis de novo quatenus opus sit unimus, & incorporamus, ac unum corpus a Nobis effectum esse volumus, decernimus, & declaramus.

Sicque ab omnibus Religiosis præcipit observari. — §.5. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis per dictum, & pro tempore existentem Protectorem infligendis omnibus, & singulis dictarum Congregationum Superioribus, & Religiosis nunc, & pro tempore existentibus, ut præsentibus nostris literis, & in eis contentis pareant, & obediant, ac ea omnia per supradicta, & in dicto instrumento contenta observent, & observari faciant cum effectu.

Obstantibus derogat. — §.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Congregationum hujusmodi, & illorum Ordinum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. August. 1589 An.V. — Datum Romæ in Monte Quirinali sub annulo Piscatoris die 4. Augusti 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLVI.

De electione Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium S. Salvatoris, Ordinis S. Augustini.

De hujusmodi electione vide in Const. CXCII. Pii V. Inter ceteras *fol. 186. Tom. III. Par. III. Et alia Const. CX. Gregorii XIII.* Quæ inter *fol. 225. ibid. ubi alia de hac Religione sunt indicata.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex varietate temporum ipsa quoque humana consilia quandoque variantur.

Pius V. Capitulum generale quolibet triennio celebrari, & in eo Priorem generalem, & Visitatores, ac d. Priorem ad triennium eligi jussit in sua Constitutione citata in rubr. Hic Pontifex aliter statuit.

Sane fel. record. Pius Papa V. Prædecessor noster Capitulum Generale Congregationis Canonicorum Regularium S. Salvatoris Bononien. Ordinis Sancti Augustini, quod unoquoque anno celebrari consueverat, deinceps quolibet triennio celebrari, & in eo Priorem Generalem, Visitatores, ac Procuratorem Generalem ad triennium similiter duraturos eligi debere, per suas in forma Brevis literas statuerat, & decreverat.

§.1. Nosque justis adhuc, & rationabilibus causis adducti, eam ipsam Pii V. Constitutionem mutantes, idem Capitulum rursus quolibet anno celebrari, dictumque Priorem Generalem, Visitatores, ac Procuratorem generalem, aliosque Officiales, & Ministros similiter singulis annis eligi debere statueramus, & decreveramus, prout in utrisque literis præfatis latius continetur.

Nunc vero justis de causis d. Constitutionē Pii V. innovat.

§.2. Verum cum postea, Congreg. præfatam ingenti ære alieno gravatam esse, illudque dissolvi minime posse, nisi annuis, quas sustinet, impensis aliquo pacto sublevetur, acceperimus, atque adeo consideraverimus, quod si dictum Capitulum Generale non amplius singulis annis, sed de triennio in triennium, ut ante consueverat, celebraretur, maximis sumptibus, qui in congregando dicto Capitulo fiunt quotannis, parceretur. Unde ipsum æs alienum, quod alioquin continuo augetur, facilius dissolvi, quinimo ipsi Canonici, qui propterea nimis frequenter vagari videbantur, in regularis observantiæ studio melius contineri poterunt, ipseque Prior Generalis de necessitatibus dictæ Congregationis uberius dicto triennio durante se informare, eisdemque consultius, & salubrius providere similiter poterit, ejusdem Congregationis commodis quantum possumus prospicientes, literarum præfatarum tenores, ac si præsentibus insererentur, pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod posthac perpetuis futuris temporibus Capitulum Generale ejusdem Congregationis quolibet triennio, juxta formam literarum ejusdem Pii V. omnino celebrari debeat, & in eo Prior Generalis, Visitatores, & Procurator Generalis, prout ipse Pius V.

Ceterosque Abbates, Priores, Vicarios, & Præpositos similiter ad triennium eligi mandat.

§.3. Ac ceteri etiam Abbates, Priores, Vicarii, & Præpositi ad triennium eligantur, prout recol. mem. Gregorius Papa Decimus tertius etiam Prædecessor noster per similes literas, quarum etiam tenorem pro expresso haberi volumus, disposuerunt. Ita tamen, quod dilecti filii moderni Prior Generalis, Visitatores, Procurator Generalis, & alii Officiales prædicti, per triennium a die eorum electionis computandum eorum officiis fungi debeant.

Trienniū præsentiū Officialiū a die electionis currere declarat.

§.4. Quodque Prior Generalis lapso triennio sui officii, non possit denuo ad idem officium eligi, nisi lapso sexennio.

Eorum aliquo infra trienniū decedente, ejus loco suffectus officiū usque ad Capitulum teneat.

§.5. Et si contingat aliquem ex dictis Officialibus intra triennium sui officii decedere, is qui in ipsius locum juxta formam Constitutionum dictæ Congregationis suffectus fuerit, in officio usque ad proximum Generale Capitulum perseveret.

Dietam anno quolibet teneri præcipit.

§.6. Volumus autem, ut negocia ejusdem Congregationis intra dictum triennium utilius, & diligentius pertractentur, quod quotannis in loco commodo, Conventus, quem dietam appellant, juxta præscriptum literarum ejusdem Pii V. habeatur, in quo Prior Generalis, ac Visitatores, una cum duobus ex quatuor Congregationis prædictæ Canonicis in Generali Capitulo ad hoc tamquam Consultores instar aliorum Officialium specialiter eligendis, quorum hac prima vice moderno Priori Generali, & Visitatoribus, ac Procuratori Generali electionem tribuimus, conveniant. In ipso vero Conventu potissimum examinetur an ipse Prior Generalis, & reliqui ab acceptione munerum abstinuerint, & an æs alienum juxta ordinem præscriptum dissolutum fuerit. Volumusque ideo, ut idem Conventus, quę ad bonorum dilapidationem, ac munerum acceptionem pertinent, a quorum perceptione abstineri omnino cupimus, ea quæ scilicet idem Conventus, etiam contra eumdem Priorem Generalem occasione præmissorum remedio indigere duxerit, communi dicti Conventus consensu accedente, quamprimum ad Nos, & Successores nostros, vel ejusdem Congregationis pro tempore Protectorem referri curet.

Formam electionis Prioris & aliorum a Pio V. traditam servari jubet.

§.7. Ceterum in electionibus Prioris Generalis, Visitatorum, Procuratoris Generalis, & aliorum Officialium prædictorum, ac in bonorum administratione, & rationum, computorumque redditione, formam in prædictis Pii Prædecessoris literis traditam.

Constitutiones autem in eligendis Discretis attendi mandat.

§.8. In electione vero Discretorum, sive Sociorum, Constitutiones, & regularia dictæ Congregationis instituta omnino servari debere, præcipimus, & mandamus.

Observantiā hujus Bullæ omnibus injūgit.

§.9. Decernentes Priorem Generalem, Visitatores, Procuratorem Generalem, ac alios Officiales, & Canonicos dictæ Congregationis ad præmissorum omnium observationem teneri, & obligatos existere, & ad id per modernum, & pro tempore existentem Protectorem prædictum, etiam per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia,

dia, cogi, & compelli posse; Sicque, & non aliter, per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane quidquid secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat. §.10. Non obstantibus singulis literis prædictis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Congregationis, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ceterisq; contrariis quibuscumque.

Tractare de immutatione hujus Bullæ prohibet. §.11. Volumus autem, ac in virtute sanctæ obedientiæ, & sub privatione quorumcumque officiorum, & dignitatum, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis abitrio nostro infligendis, ac moderandis, præcipimus, ac inhibemus omnibus, & singulis Congregationis prædictæ Canonicis, ac aliis quibuscumque personis in eadem Congregatione degentibus, ne quis publice, vel privatim de triennali Capitulo, ac Constitutione nostra hujusmodi, omnibusque præmissis, in contrarium quomodolibet tractare audeat, seu præsumat.

Transumptis credi decernit §.12. Ceterum quia difficile foret præsentes nostras literas ad singula quæque loca deferri, volumus, ac Apostolica auctoritate decernimus, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides, & in judicio, & extra, adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. An.V. 23. Augusti. Datum Romæ in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris, die 23. Augusti 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio venditionis loci pro fabricandis Carceribus in Urbe, ut Clericis, Religiosis, Hæbreis, & Chistianis delinquentibus distinctus carcer assignari possit.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procœmium ab ipsa Constitutionis materia petitum. QUæ Ordini Ecclesiastico, & Statui Christiano noxia esse videntur, & scandalo obiicere perhibentur, e medio submovere, & eis de opportuniori, & aptiori loco providere, pernecessarium, & rationi consonum existit, quod Nos pro nostri Pastoralis officii debito inter alia, quæ in oculos nostros incurrunt, de Christi peculio in carceribus cum indignis, & rejectis hæbreis mancipato, ne ex hujusmodi eorum mutua conversatione, & permixtione scandala, & incongruitates oriantur curam peculiarem habere, & eis, quæ pro hujusmodi scandalorum obviatione, & abolitione, & præmissorum feliciori regimine, & administratione facta esse dicuntur, ne sub contemptionis scrupulo elabantur, sed firma, perpetua, & inconcussa permaneant, muniminis nostri fimitatem adjicere solemus, prout personarum, temporum, & locorum qualitate pensata conspicimus in Domino salubriter expedire.

Cardinalis Rusticuccius habita Papæ facultate domum ad Carceres aptam emere parat. §.1. Hinc est, quod dilectus filius noster Hieronymus tituli Sanctæ Susannæ S. R. E. Presbyter Cardinalis Rusticuccius nuncupatus, & noster in alma Urbe nostra, ejusque districtu Vicarius Generalis, ratione sui Vicariatus officii considerans indecens admodum esse Clericos, ac Religiosos Viros, quos pro tempore ex variis, & diversis causis carceribus mancipari contingit, simul, & permixtim, ac una cum Laicis, & secularibus personis delinquentibus, ac facinerosis hominibus in dictis carceribus permanere, & versari, necnon hæbreos, quos etiam carcerari contingit, cum Christianis, tam laicis, quam Religiosis habitare, & conversari, & pro hujusmodi scandalis, & incongruitatibus tollendis carceres particulares, & separatos Clericis, & Religiosis, hæbreisque prædictis constitui, & assignari, nullumque locum, quam quamdam domum in eadem Urbe, & Regione Pontis juxta dilecti filii Jacobi dell'Elba, retro flumen Tyberis ab uno, & carceris Turris novæ ante viam publicam, & alios ejus notissimos fines a reliquis lateribus, sitam, ad Ecclesiam S.Stephani Rotundi in Monte Celio de dicta Urbe spectan., & Collegio Germanico, & Ungarico ejusdem Urbis, alias Apostolica auctoritate unitam, annexam, & incorporatam, pro hujusmodi carceribus particularibus, & separatis construendis, & fabricandis aptiorem, & commodiorem esse, super præmissis Nobis, cum verbum habuerit; Nosque præmissa rationi consona esse animadvertentes, ejusdem Hieronymi Cardinalis relatis annuerimus, præmissaque fieri, & ipsam domum ex pecuniis provenien., & proventuris, ex delictis, & maleficiis, seu Confiscationibus illorum causa per dictum officium Vicariatus fact. & ex tunc facien. emi, & comparari mandaverimus.

Rector Collegii Germanici eam vendit. §.2. Et propterea dilectus filius Petrus Antonius Spinellus Presbyter Societatis Jesu, dictique Collegii Rector voluntati, & mandatis nostris obtemperare volens, nomine dicti Collegii prædictam Domum, ut præfertur confinatam, cum omnibus, & singulis Juribus, membris, & pertinentiis suis, eidem Hieronymo Cardinali ad effectum præmissum, pro pretio mille octingentorum, & septuaginta septem scutorum, & viginti septem bonenorum ad rationem decem Juliorum monetæ Romanæ pro quolibet scuto, per dilectum filium Martinum Longum Peritum communiter electum extimato, eaque mille scuta similia de pecuniis ex pœnis delictorum, & maleficiorum dicti officii Vicariatus, & Confiscationum factarum proventis, eidem Petro Antonio Rectori, qui illas penes dilectum filium Tyberium Ceulum in dicta Urbe

be Mercatorem, ad effectum illa in emptionem aliorum bonorum stabilium, seu locorumMontium non vacabilium investien., aut in extinctionem tot debitorum dicti Collegii exponen., & erogan. soluta fuerunt. Reliqua vero octingenta, & septuaginta septem scuta, ac viginti septem bononenos hujusmodi pro integra solutione pretii dictæ Domus, dictus Hieronymus Cardinalis dicto Collegio, & seu illius Rectori prædicto illinc ad duos annos a die stipulationis Instrumenti desuper confecti incohandos, realiter, & cum effectu, ex pecuniis pœnarum, & maleficiorum, ac Confiscationum, ut præfertur exigen. persolvere, & numerare, & donec, & quousque pretium hujusmodi totum, & integrum eidem Collegio persolveretur, loco fructuum, seu pensionum per dictum Collegium, illiusque Rectorem, & Collegiales percipi solitorum, seu solitarum quinquaginta, & unum scuta, cum dimidio alterius similis scuti, ex pecuniis pœnarum, ut præfertur exigen.,itidem persolvere promisit, mandavitque, quod ex tunc omnes, & singulæ pecuniarum, rerum, & bonorum summæ, & quantitates cujuscumque generis, & speciei existen. ex quibuscumque pœnis, & confiscationibus, aut alias quorumcumque delictorum, & maleficiorum in dicto Vicariatus officio, quomodocumque, & qualitercumque, ac a quibuscumque personis exigen., percipien., levan., & auferen., seu confiscan., converterentur, & converti deberent in residui dicti pretii, illiusque fructuum satisfactionem, usque ad integram illius solutionem, deductis tamen salariis, & expensis ordinariis dicti Vicariatus officii, nec in alium usum quantumvis pium, & necessarium etiam inexcogitatum, & nunquam eveniresolitum, etiam pro Redemptione captivorum, & quavis alia quantumvis urgenti, & urgentissima, & necessaria causa si opus esset, & in futurum exprimen. converti possent, & deberent, nisi prius persoluto dicto residuo pretii prædictæ Domus, una cum illius fructibus, perpetuo vendidit, & alienavit, & alias, prout in eodem Instrumento per dilectum filium Simonem Gugnettum ejusdem Hieronymi Cardinalis, & Vicarii Notarium rogato, cujus tenorem hic pro expresso, & sufficienter, ac de verbo ad verbum totaliter inserto haberi volumus, plenius contineri dicitur.

Hujusmodi venditionem confirmat Pōtifex.

§.3. Cum autem firmiora sint ea, quæ nostro, & Sedis Apostolicæ munimine roborantur, tam Hieronymus Cardinalis, quam Petrus Antonius Rector prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus venditionem, & alienationem, aliaque præmissa pro illorum firmiori subsistentia Apostolica auctoritate prædicta approbare, & confirmare dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, verioresque Domus, ut præfertur venditæ, situationem, confines, valores etiam annuos, & denominationes, & vocabula, Instrumentique hujusmodi tenores, ac datam cum inde secutis quibuscumque,pro expressis, & sufficienter insertis habentes, dictosque Hieronymum Cardinalem, & Petrum Antonium Rectorem specialis gratiæ favore prosequi volentes, ipsumque Petrum Antonium a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, venditionem, alienationem de dicta Domo ut præfertur factam, aliaque præmissa, ac omnia, & singula in dicto Instrumento contenta, & inde secuta quæcumque, illorumque vim, formam, & effectum, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, eaque valida, & efficacia, & roboris firmitate subsistere.

Clausulæ ad præsentium Literarū stabilitatem.

§.4. Ac per eos ad quos nunc spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit perpetuo firmiter observari debere, nec ab illis ullo unquam tempore retinere posse, sed ad illorum omnium observantionem perpetuo obligatos fore, & esse, ac ad id censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis pœnis cogi, & compelli posse, sicque ab omnibus, & singulis censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, ac Delegatos quavis auctoritate fungentes, ac Sacri nostri Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interprætandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his, a quoquam,quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, omnesque, & singulos, tam Juris, quam facti, ac solemnitatum, de Jure, consuetudine, aut alias quomodolibet requisitarum in his forsan omissarum defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Pretium in bonum dicti Collegii erogari præcipit.

§.5. Volumus insuper, quod omnes pecuniæ, tam hactenus eidem dilecto filio Petro Antonio Rectori prædicto occasione venditionis dictæ Domus solutæ, & ex pœnis, & confiscationibus, ut præfertur, redactæ, quam in posterum solven., & respective redigen. in debitorum dictiCollegii extinctiones si extant, sin minus in emptionem tot bonorum stabilium, sive censuum, aut locorum Montium non vacabilium utiliter convertantur, nec in alium usum erogare possint.

Defensores designat.

§.6. Mandantes propterea modernis, & pro tempore existentibus ejusdem S. R. E. Card. Camerario, necnon Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori,quatenus ipsi, & eorum alter, per se,vel alium, seu alios, ubi, quando, & quoties opus fuerit, & quoties pro parte ipsius Hieronymi Cardinalis, & pro tempore existentis nostri, & Sedis prædictæ in dicta Urbe, illiusque districtu Vicarius Gener. requisiti fuerint,

rint, & in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eum prædictis literis, & in eis contentis quibuscumque pacifice frui, & gaudere non permittentes eum per prædictum, & pro tempore existentem dicti Collegii Rectorem, & Collegiales, & quosvis alios, quavis auctoritate fungentes, & dignitate præfulgen., molestari, perturbari, aut inquietari, vel impediri, contradictores quoslibet, & Rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas appellatione postposita compescend., ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, invocato etiam adhoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio.

Derogat contrariis.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac fe. re. Pauli II., & quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis necnon dicti Collegii, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, usibus, consuetudinibus, & naturis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Collegio, illiusque Rectori, & Collegialibus, aliisque Administratoribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & in solitis Clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & ex certa scientia, & consistorialiter, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 4. Septem. 1589. An. V.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die Quarta Septembris 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLVIII.

Indultum, ut Decani, Archidiaconi, & Canonici, ac alias Dignitates obtinentes in Mexican., & aliis Ecclesiis novæ Hispaniæ, & Insularum Philippinarum Maris Oceani, ab Ordinariis locorum, vel quibusvis aliis cogi non possint per tres menses justis tamen, & rationabilibus de causis ad residentiam personalem in suis Ecclesiis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Dilectis filiis Decanis, Archidiaconis, Scholasticis, & Canonicis Mexican., & aliarum Ecclesiarum novæ Hispaniæ, & Insularum Philippinarum Maris Oceani, ceterisque Dignitates, aut portiones personalem residentiam requirentes in eisdem Ecclesiis nunc, & pro tempore obtinentibus.

SIXTUS PAPA V.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causæ edendæ declarationis.

§.1. Exposuit Nobis nuper dilectus filius Franciscus de Beteta Scholasticus Ecclesiæ Ilaxcallen., quod cum Ecclesiæ vestræ noviter erectæ fuerint nulla antiqua consuetudine propterea ad personalem residentiam breviore, quam a Concilio Tridentino præfinito tempore faciendam minime tenemini, nihilominus in Synodo Provinciali Metropolitanæ Ecclesiæ Mexican. annis elapsis coacta, inter cetera, quod ab Ecclesiis vestris ultra duos menses abesse non possitis, statutum fuit; Verum quia statutum hujusmodi præter Concilii Tridentini præscriptum, tempus trium mensium in eo designatum restringit; Idcirco Nobis humiliter supplicari fecit dictus Franciscus quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.2. Nos igitur attendentes vos multis laboribus, & sollicitudinibus circa novos Christianos assidue detineri, honestumque esse vobis aliquid remittere, ut quælibet gravissima pondera in fide Catholica propaganda facilius perferre valeatis, eo magis, quod statutum prædictum Nobis approbare visum non fuerit, hujusmodi supplicationibus inclinati, Vobis, ut per tres menses, justis tamen, & rationabilibus de causis, ad residentiam personalem in Ecclesiis vestris faciendam, ab Ordinariis locorum, aut quibusvis aliis personis, quavis auctoritate, vel dignitate fungentibus, cogi non possitis Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus. Decernentes vos super præmissis ab eisdem Ordinariis, aut aliis personis prædictis prætextu ejusdem statuti, quo neminem vestrum arctari volumus, nullo unquam tempore molestari, inquietari, vel perturbari posse.

Clausula irritans.

§.3. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, sublata illis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam

quam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio. §.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictarumque Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Ecclesiis erectis, vel imposterum eligendis, illorumque Capitulis, Superioribus, & personis, etiam Motu proprio, consistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transum ptis danda. §.5. Cum autem difficile sit præsentes ad singulas Ecclesias vestras deferre integras, volumus &c., & auctoritate Apostolica prædicta, decernimus, quod earum transumptis manu alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ subscriptis, & ejus sigillo munitis, eadem fides prorsus adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 31. Octob. 1589. An.V. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die ultima Octobris 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Erectionis Seminarii Clericorum Secularium in Oppido S. Trudonis Leodien. Diœcesis.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. VEhementer in Domino gaudemus, audientes ætatem adolescentium ad pietatem, & Religionem informari, quæ nisi a teneris annis recte instituatur, nunquam perfecte sine maximo, ac singulari propemodum Dei Omnipotentis auxilio in disciplina Ecclesiastica perseverat.

Leodiense Seminariū fundatum ab Ernesto Episcopo. §.1. Cui rei sicuti nuper accepimus more pii Pastoris invigilans Venerabilis frater Ernestus Archiepiscopus Colonien. Sacri Romani Imperii per Italiam Archicancellarius, & Princeps Elector Episcopus Leodien. Seminarium Clericorum in Civitate Leodien., & deinde ea suggestione dilectus filius Leonardus Betten Abbas Monasterii S. Trudonis, Oppidi ejusdem S. Trudonis, Ordinis S. Benedicti Leodien. Diœcesis, qui dicti Oppidi una cum ipso Ernesto Archiepiscopo Dominus in temporalibus existit, secundarium quoddam, seu minus principale, ac dicto primario Seminario Leodien. sub alternum Clericorum Seminarium, e quo Clerici ibidem in Christiana pietate, ac bonis literis mediocriter instituti ad dictam Civitatem Leodien., ac dictum primarium Seminarium ad ulteriorem in pietate, ac bonis literis, atque artibus profectum mitti deinde possint, in eodem Oppido erexit, & instituit, necnon dilecti filii Consules, Jurati, & Consilium dicti Oppidi pio erga fidei, & Religionis Christianæ conservationem, & manutentionem, ac incrementum affectu moti, in solutionem annuam, & perpetuam trecentorum florenorum, floreno ad viginti stuferos Brabantiæ computato, pro stipendiis, seu salariis Rectoris, & Magistrorum, & aliis usibus necessariis dicti Seminarii consenserunt, idemque Ernestus Archiepiscopus, ut dicto Seminario de commoda habitatione opportune provideretur, Domum S. Matthiæ fratrum Tertii Ordinis S. Francisci Bogardorum nuncupatorum in dicto Oppido sitam, in qua unus tantum canonice professus superest, neque ulla spes effulget in dicta Domo in posterum Monasterium suscitandi, tunc quia Domus est ruinosa, ac illius redditus summam quadraginta modiorum Siliginis annuatim non excedunt, & exercitium operum manualium ab origine Ordinis usitatum jam penitus exolevit, tum etiam quod fratres de Zepperen, qui pro tempore inibi propter pericula hospitantur, iisdem periculis cessantibus ad suum Monasterium redire debebunt, tum etiam aliis de causis, eidem Seminario Trudonen., una cum redditibus hujusmodi in perpetuum applicavit, & appropiavit, & ne dilectus filius Melchior Schroet dictæ Domus frater, occasione unionis dictæ Domus, & redditutum Siliginis hujusmodi sua necessaria sustentatione defraudaretur, idem Ernestus Archiepiscopus promisit se eidem Melchiori, quod ad suam vitam sustentandam sufficiat quo ad vixerit provisurum.

Annuum stipendium eidem attributum.

Domus Sancti Matthiæ Bogardorū huic secundo Seminario assignata.

Dos assignata Seminario Trudonen. §.2. Ac de consensu dicti Abbatis tanquam Ordinarii Collatoris Personatus de Neverpella dictæ Diœcesis, quem dilectus filius Joannes Christiani Canonicus, & Cantor Ecclesiæ S. Martini Leodien. obtinet, cum primum per obitum, seu resignationem dicti Joannis vacaverit, ex tunc, prout ex ea die, & e contra, sine tamen præjudicio ipsius Joannis. Præterea, quia ex fructibus Parochialis Ecclesiæ de Kerckem ejusdem Diœcesis una tertia pars majoris decimæ, cum minori Decima, & Anniversariis, quæ ad centum scuta monetæ annuæ facile ascendit, Pastoris sustentationi sufficit, duas tertias majoris decimæ dictæ Parochialis Ecclesiæ de Kerckem, quam Dionysius Scronx obtinet de consensu Abbatis, & Decani Ecclesiæ Leodien. Ordinariorum per vices ejusdem Parochialis Ecclesiæ Collatorum ex tunc, prout ex ea die, & e contra cum primum per obitum, vel resignationem dicti Dionysii vacabit, sine tamen præjudicio ipsius Dionysii. Ad hæc, Parochialem Ecclesiam de Stewen. in suburbiis dicti Oppidi sitam, quam dilectus filius Erasmus Andreas Decanus Ecclesiæ Beatæ Mariæ Virginis dicti Oppidi obtinet, quoque uni, eam dumtaxat familiam, sibi subjectam, ac proinde exiguum admodum onus habente cum primum per obitum, vel resi-

resignationem dicti Erasmi vacavissent pro officio Rectoris dicti Seminarii de consensu dicti Abbatis illius ordinarii Collatoris cum illis forsan annexis, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis d. Seminario ejusdē Oppidi perpetuo univit, annexit & incorporavit, ac consensit, ut de Gulda Sancti Eucherii hujus libera administratio ad dictum Abbatem, & ejus Conventum pertinet statim ab erecto Seminario Trudonen. hujusmodi quindecim modii Siliginis annui redditus ad opus ejusdem Seminarii, ex Gulda S. Spiritus viginti modii Siliginis, ex Gulda Beatæ Mariæ Virginis viginti modii, & ex Gulda Calceorum sex modii separarentur, quodque ad opus prædictum dictis singulis viginti modiis adhuc alii quindecim, & prioribus sex modiis alii sex accederent, quibus adjungendam duxit Guldam Leprosorum ex qua, si gratis administraretur etiam decem modios desumendos ordinavit quemadmodum dicti Abbas necnon Consules, Jurati, & Consilium dicti Oppidi accessuros declararunt.

Directio Seminarii Trudonen. Abbati S.Trudonis commissa.

§.3. Denique ejusdem Seminarii Trudonen. curationem, & superintendentiam commisit Abbati Monasterii Sancti Trudonis prædicti, nunc, & pro tempore existenti, ac dilectis filiis Erasmo Andreæ Decano, ac Joanni Duyskens Rectori Ecclesiæ Beatæ Mariæ ejusdem Oppidi, & uni per eosdem Abbatem, & Conventum nominando, itaut iidem Abbas, & reliqui tres tenerentur eidem Ernesto Episcopo Leodien., & successoribus suis, vel illi, aut illis ad id deputandis singulis annis, aut quoties illi placeret debita, ac legalia rationes, & computa dare super omnibus, & singulis, quæ ipsi circa Seminarium hujusmodi ordinarent, & disponerent, prout in patentibus literis dicti Ernesti Archiepiscopi desuper confectis plenius continetur.

Prædicta omnia confirmat Pontifex.

§.4. Cum autem dilecti filii nostri S.R.E. Cardinales Congregationis Concilii Tridentini, quibus hoc universum negotium mature examinandum, & Nobis referendum commisimus, censuerint, erectionem Seminarii, ac uniones præfatas confirmandas, attento consensu eorum ad quos collatio ordinaria Beneficiorum, ut præfertur unitorum spectat, & pertinet, seu spectabat, & pertinebat. Nos literarum tenores, ac Domos S. Matthiæ, & Personatus, ac Parochialium Ecclesiarum hujusmodi veros annuos valores, ac dat. dictarum literarum præsentibus pro expressis habentes de consilio dictorum Cardinalium erectiones, Institutiones, uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, appropriationes, ac omnia, & singula per dictum Ernestum Archiepiscopum circa præmissa gesta, ac inde secuta quæcumque Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac illis robur Apostolicæ firmitatis adiicimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus si qui intervenerint in eisdem supplemus.

Clausulæ irritantes.

§.5. Decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus nostra de unionibus committendis ad partes vocatis, quorum interest, & exprimendo vero valore, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a Jure promissis fieri prohibentes, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Domus, & Ordinis hujusmodi juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 11. Novem. 1589 An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 11. Novembris 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLX.

Nonnullæ ordinationes pro bono regimine, & gubernio Thesaurariæ novæ, & veteris Bononien.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ROmanum decet Pontificem illa, quæ ad obviandum fraudibus in detrimentum publicum committi solitis recte, riteque sancita fuisse dicuntur, ut firmius observentur Apostolici muniminis adiicere firmitatem, ac alias desuper disponere, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Joannes Maria Card. de Monte Constitutionem edidit pro bono regimine Thesaurariæ Bononien.

§.1. Sane, sicut accepimus alias fe. re. Julius PP. III. Prædecessor noster dum ante assumptionem suam ad summi Apostolatus apicem in minoribus constitutus Cardinalatus, & Sedis Apostolicæ in Civitate Bononien. Legati de latere honore fungeretur, pro bono, & felici gubernio crediti novæ & veteris Thesaurariæ ejusdem Civitatis, & ad obviandum fraudibus, & simulationibus, quæ inter creditores evenire solebant in electionibus, quæ quotannis de duodecim Gubernatoribus dicti crediti fieri consueverunt, quamdam per suas desuper confectas literas patentes, seu motum proprium edidit Constitutionem tenoris subsequentis videlicet.

Tenor Constitutionis prædictæ.

§.2. Cum ad aures nostras non sine animi nostri displicentia pervenerit, quod in electione, quæ inter dilectos Creditores Montis, seu crediti Thesaurariæ novæ, & veteris Civitatis Bononien. quotannis fieri solent de duodecim hominibus Gubernatoribus

ribus dicti crediti, ut hi ad regimen, & curam dicti crediti, ac jurium ipsius præesse debeant, & præcipue, ut ipsi duodecim singulis annis Depositarium, & Scriptorem, seu Computistam, ut vulgo dicitur, & alios Officiales dicti crediti eligant, seu eligere debeant, quod nonnulli ex dictis creditoribus mali, & perversi animi sæpe fraudibus, & diversis malitiis, ac simulationibus, usi fuerunt, tam impartiendo, seu eorum creditum in plures partes dividendo, quam etiam diversis personis, quæ non sunt de numero, seu de corpore eorumdem creditorum, jura pro parte suorum creditorum cedendo, ut tempore, quo electiones de dictis duodecim fieri solent, habeant, & consequantur majorem partem votorum, seu suffragiorum ad eorum favorem, quam ceteri, qui ad scrutinium in Comitiis poni solent: Idcirco volentes dictis fraudibus, malitiis, & simulationibus, occurere, quæ quandoque non modicum damnum, & scandalum inter dictos creditores, qui pro majori parte sunt nobiles, & Cives, ac Mercatores dictæ Civitatis, parere possent, auctoritate nostræ Legationis, Motu proprio, & ex certa nostra scientia &c. mandamus, & præcipimus omnibus, & quibuscumque, cujuscumque status, ordinis, & conditionis existant, ut a prædictis fraudibus, malitiis, simulationibus, & fictitiis cessionibus, sub pœnis infrascriptis se abstineant, & abstinere debeant: Et si quis repertus fuerit, tam agens, quam expresse, seu tacite consentiens, ipso jure pœnam arbitrio nostro infligendam incurrisse dicatur: Et si talis de corpore ipsorum creditorum fuerit, illico puniatur etiam in amissione redditum, & emolumentorum, quæ quot annis ex dicto credito consequeretur, seu consequi posset per annos duos, quæ emolumenta, & commoda ceteris omnibus, & singulis creditoribus pro rata cujuslibet accrescant, & accrescere debeant; si vero de numero dictorum creditorum non fuerit, ipso facto, etiam pœnam ducentorum scutorum auri, pro qualibet vice, qua repertus fuerit contra facere incurrat, & incurrisse intelligatur, quæ pœna pro dimidia creditoribus d. Thesaurariæ pro rata ut supra, acquiratur, & pro alia parte Cameræ Civitatis Bononien. applicetur: Non obstantibus quibuscumque ordinationibus, statutis, provisionibus etiam Apostolicis, ac juramento firmatis in contrarium facien. Datum Bononiæ die 1. Decembris 1548.

Eam confirmans Sixtus præcipit observari.

§.3. Et quamvis præmissa omnia rite, & recte per dictum Julium Prædecessorem tum Legatum ordinata debuissent, deberentque valide, & firmiter observari; Nihilominus cum nuper Nobis fuerit relatum, quod similes adhuc in fabis fictitiis vigent abusus, idcirco ad eos omnino tollendos, & extirpandos, pro feliciori ac faciliori dicti crediti manutentione, & conservatione hujusmodi fraudibus consulere, & occurrere volentes, necnon veriores Constitutionis, seu Motus proprii hujusmodi tenores cum inde sequutis, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnia, & singula per dictum Julium Prædecessorem tunc Legatum, ut præfertur facta, & disposita; dictasque illius literas, seu Motum proprium, ac omnia inibi expressa, & contenta, necnon inde sequuta quæcumque, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque plenariæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem supplemus, insuperque omnibus, & singulis ex numero prædictorum creditorum personis cujusvis sexus, gradus, status, ordinis, vel conditionis existant, ne de cetero perpetuis futuris temporibus quavis occasione, causa, sive prætextu eorum in dicta Thesauraria creditum simulate dividere, seu illius partem aliquam non realiter vendere, aut alias per quamcumque verborum, seu facti circumvolationem ficte alienare, aut de illo venditiones aliquas similes cum pacto francandi facere audeant, seu præsumant, districtius præcipiendo auctoritate, & tenore præmissis inhibemus.

Emptor Crediti quando admitti debeat ad suffragium.

§.4. Sed quia necesse est, ut quandoque creditum dividatur, & pars illius tantummodo juxta vendentis necessitatem alienetur, pro potiori cautela, ac promissorum observatione volumus, quod qui in futurum partem aliquam crediti prædicti a quocumque illud dividente emerit, vel realiter acquisiverit, ad vota, seu Fabæ immissionem ullo modo admitti non possit, nisi prius coram dictis duodecim Gubernatoribus, necnon etiam illis, qui pro revidendis actibus, & instrumentis novarum hujusmodi emptionum, & acquisitionum pro tempore electi, & deputati fuerint, suæ emptionis, seu acquisitionis instrumentum diligenter visum, consideratum, & approbatum legitimo superinde interveniente partito, ac decreto extiterit.

Instrumenta talium venditionum nonnisi a Notario Thesaurariæ conficienda.

§.5. Et ut quantum fieri potest omnibus iis prospiciatur, per quæ abusus prædicti facilius impediri, ac tolli possint, eisdem auctoritate, & tenore mandamus, quod omnia, & singula instrumenta, quæ de dicti crediti partis alienatione, etiam cum pacto francandi, ut supra, posthac fieri contigerit, per nullum alium quam per Notarium dictæ Thesaurariæ confici possint, aut debeant.

Pœnæ contra inobedientes.

§.6. Si vero prædictis omnibus, aut alteri eorum, quæ præsentibus continentur quoquo modo contraventum, vel non obtemperatum fuerit, tam divisiones hujusmodi, quam partitiones etiam cum pacto francandi, necnon instrumenta ab alio, quam a præfato Notario confecta, nullas, & nulla, simulatasque, & simulata, necnon pro fictitiis, & simulatis haberi, contravenientesque, & transgressores quoscumque ultra pœnas per dictum Julium Prædecessorem tunc Legatum impositas, & inflictas, in amissionis etiam illius partis crediti ita simulate alienati, & emptorem in pretii oblati similiter amis-

amissionis ceteris creditoribus pro parte secundum cujusque partem, & rationem proportionabiliter dividendi, & pro parte delatori, seu accusatori designandi, pœnas incurrere, quæ nullo cujusvis personæ habito respectu omnino exequi debeant, auctoritate, & tenore similibus volumus, statuimus, & ordinamus.

Clausulæ irritantes.

§.7. Ac ita per quoscumque Judices ordinarios, & Commissarios, etiam Palatii Apostolici causarum Auditores, necnon S.R.E. Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique locorum judicari, definiri, & interpretari debere; irritumque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Exequutores designati.

§.8. Quo circa dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Archidiacono Metropolitanæ, & Decano Collegiatæ Sancti Petronii Ecclesiarum Bononien., necnon Vicario Venerabilis Fratris Archiepiscopi Bononien. in spiritualibus generali per præsentes, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit solemniter publicantes easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque hujusmodi debitæ executioni demandent, ac ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari faciant; contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon Regula nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam eisdem Thesaurariæ, ac Civitati, & Civibus, necnon Incolis Bononien., & quibuscumque aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu pari, & consistorialiter, necnon Pii PP. IV. etiam Prædecessoris nostri de registrandis gratiis quomodolibet interesse Cameræ nostræ concernentibus, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, necnon per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse motu simili derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 17. Novembris 1589., Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 17. Nov. 1589. An.V.

CLXI.

Confirmatio Concordatorum initorum inter Episcopum, & Capitulum Paduaviense.

Ex Regest. in Secret. B. ev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Ex debito pastoralis officii, quo Nobis gregis Dominici cura commissa est, circa universorum Christifidelium præsertim in dignitate Ecclesiastica constitutorum pacem, & tranquillitatem sollicitis studiis intendentes, ea, quæ propterea inter ipsos Christifideles facta esse dicuntur, ut firma, & illabata persistant, libenter, cum a Nobis petitur, Apostolico munimine roboramus.

Episcopus, & Capitulum Patavien. concordatum ineunt.

§.1. Cum itaque venerabilis frater Urbanus Episcopus, & dilecti filii Capitulum Patavien. Nobis nuper exponi fecissent, quod quædam pacta, & concordata ante Concilium Tridentinum facta, quorum nonnulla per Decreta dicti Concilii abrogata fuerant, alia vero propter Jurisdictionis Episcopalis eminentiam, ac dicti Capituli, atque adeo totius Ecclesiæ incrementum, & utilitatem, denique propter concordiam, & pacem conservandam in melius reducenda, emendanda, & reformanda videbantur, unanimi consensu emendarunt, & super omnibus, & singulis illorum articulis transegerunt, & concordarunt, illaque approbantes, & confirmantes promiserunt ad Sedis Apostolicæ confirmationem inviolabiliter observare.

Roborari petunt auctoritate Apostolica.

§.2. Et pro parte eorumdem Urbani Episcopi, & Capituli Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus illis robur Apostolicæ confirmationis adiicere de benignitate Apostolica dignaremur.

Prævia approbatione Congregationis Concilii Sixtus confirmat, nonnullis immutatis.

§.3. Nos eadem pacta, & concordata dilectis filiis nostris S. R. E. Cardinalibus super interpretatione Decretorum Concilii Trid. per Nos deputatis diligenter, & accurate consideranda, examinanda, & Nobis referenda commisimus.

Cum autem ipsi Cardinales hæc eadem pacta, & concordata per eos mature discussa, & examinata Nobis retulerint, Nos de eorumdem Cardinalium consilio quædam ex illis detraximus, alia in parte immutavimus, alia limitavimus, alia denique omisimus, ac illorum omnium tenores de verbo ad verbum his nostris literis inseri fecimus, qui talis est:

Tenor Concordatorum.

§.4. In primis, quod dictus Urbanus Episcopus velit in antiqua illa, & vera fide, ac religione Christiana, quæ hactenus, apud Catholicos floruit, atque observatione, & obedientia Sanctæ Romanæ, & Catholicæ Ecclesiæ, tam pro sua propria persona, quam personis suorum Consiliariorum, Præfectorum, Officialium, Aulicorum, & Familiarium jugiter permanere, neque Prædicatores, neque liberos, neque subditos, qui cum novarum sectarum hæresibus fuerint infecti, aut cumulati in Civitate Patavien., aut aliis Oppidis, vel locis ad Ecclesiam Patavien. pertinen. tollerare, sed contra hujusmodi prædicantes, vendentes, ac profitentes juxta canonicas Sanctiones, Summorumque Pontificum, tam modernorum, quam antiquorum Decreta, atque Imperatoria mandata ad condignas pœnas procedere, & procedi facere, servitoresque ab officiis suis removere, similiter & Capitulum prædicta observabit.

Episcopus Novatores se non passurum promittit.

Item, quod velit in spatio unius anni omnem diligentiam adhibere insignem aliquem, & doctum Theologum, atque antiquæ Religionis Professorem competenti stipendio conducere, eumdemque, apud Ecclesiam Cathedralem tenere, & sine dispendio Capituli sustentare. Item, quod velit habere duos Officiales, seu Vicarios Generales causarum ad forum Ecclesiasticum spectantium, alterum Pataviæ, & alterum Viennæ, quorum uterque sit Clericus honestus, & in Theologia, vel Jure Canonico qualificatus, quilibet habeat suum Assessorem, & Notarium.

Jura Capituli conservaturũ.

Item quandoquidem Capitulum in quibusdam Parochiis, & aliis Beneficiis, ex privilegiis Summ. Pontificum Jus habet instituendi, consensit dictus Episcopus Privilegia hujusmodi in omnibus, in quibus Concilium Tridentinum iisdem non derogavit, firma, & rata haberi, salvo de cetero omni Jure Episcopali, debeant, aut hujusmodi Parochi, & alii Beneficiati ante Institutionem Episcopo, vel ejus Vicario generali ad examen, & Curæ Animarum admissionem sisti vocati, itidem ad Synodos Diœcesanas, & Congregationes uti alii compareant, Visitationibusque, & reformationibus ejusdem subjecti sint. Item quod velit Immunitates, & præcipue Jurisdictionem Ecclesiasticam Diœcesis Patavien. pro virili suo defendere, & manutenere, nec in ullam commutationem Status Ecclesiastici consentire, atque communi etiam Clero coram se negotia habenti se benignum, & gratiosum exhibere.

Item Episcopus juravit etiam quidquid in Urbe pro confirmatione, aliisque necessariis, necnon pro impetrandis regalibus expendendum erit, impensis mensæ Episcopalis, ac subsidii charitativi, prout moris est, & absque jactura rerum Capitularium se expediturum.

Statuta Capituli confirmaturum.

Item Episcopus Statuta Capituli legitima auctoritate ordinaria confirmet, dummodo Sacris Canonibus, & decretis Concilii Trid. non adversentur. Item Episcopus teneatur suis impensis apud Sedem Apostolicam impetrare confirmationem concordatorum.

Item, ut plures Canonici ad residentiam alliciantur, assensit dictus Episcopus sequentes Parochias ubi vacaverint videlicet Tauffkirchen, & Hoffkirchen ad Flumen vulgo Tritnaich nominatum. Item Aspach, Maurkirchen, Althaim, & Pfarkirchen semper Canonicis residentibus idoneis, dum tamen prius dispensationem Apostolicam obtinuerit, conferre. Item Episcopus non resignet, cedat, permutet, vel aliquid de Episcopatu resignando, cedendo, permutando disponat, nec in Coadjutorem consentiat, aut pro aliquo ullo unquam tempore intercedat inscio, & non consentiente Capitulo, e contra vero, nec Canonici per clandestinam praxim, pro Coadiutore, vel Episcopo futuro, vivente adhuc moderno, confirmato, inscio, vel nolente ipso aliquid moliantur.

Item cum expensæ Capituli mirum in modum excreverint, hactenus consensit Episcopus pro sustentatione octo Chorialium, quos vocant, singulis annis ducentos, & octo aureos Rhenenses ad manus Cellarii Capituli angariatim quinquaginta duos florenos persolvere.

Item debeat Episcopus in confirmationibus Prælatorum semper vocare aliquot personas, quas velit ex Canonicis Capitularibus, pro decentia, & honore ipsius Episcopi.

De residentia in Austria, & penes Cathedralem.

Item Episcopus instituat Visitatorem Generalem Capituli, & Cleri Diœcesis Patavien. juxta normam Concilii Tridentini, & cum Diœc. Patavien., per totam Austriam se extendat, Episcopus quartam partem cujuslibet anni in eadem Provincia Austriæ personaliter resideat, dum tamen eo temporis spatio, Dominici Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, & Corporis Christi diebus, ab Ecclesia Cathedrali nullo pacto absit. Item Episcopus Decanum canonice electum, & præsentatum a Capitulo gratis juxta Canonicas Sanctiones confirmare debeat.

Receptione novorum Canonicorum.

Item quoties Episcopus Canonicorum opera in suis, & Ecclesiæ nogotiis uti voluerit, hoc debet Decano, vel Capitulo insinuare. Item, quod Capitulo salva sit collatio Ecclesiæ Sancti Pauli, & assumptio Custodis similiter, & receptio Canonicorum Ecclesiæ suæ, taliter, quod non cogat Episcopus aliquem directe, vel indirecte recipere ultra ipsorum beneplacitum, ut hactenus observatum est. Item promisit

Episco-

Episcopus Oblatario Capituli singulis annis ex redditibus mensæ Episcopalis persolutu-rum sex florenos, & quatuor solidos, quæ summa prius ex domo Balthasaris de Staremberg relicta, fuit persoluta.

Cognitione causarum Capituli.

Item Episcopus pro tempore causas contra Capitulum, vel in propria persona audiat, & decidat, vel ejusdem Suffraganeo, aut alicui personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ committat, reservata sibi sententia in propria persona ferenda.

Inventario bonorum ad Mensam Episcopalem spectantium.

Item, quod cum primum fieri potest de omnibus bonis mobilibus Pataviæ, atque in Arcibus, Castris, & Domibus Episcopatus ubilibet constitutis, & ad Episcopatum pertinen., per Canonicos tam ab Episcopo, quam a Capitulo deputandos sufficiens, & plenum Inventarium conficiat, atque confici faciat; quod exinde duplicatum, & in formam authenticam redactum, atque sub secretis Episcopi, & Capituli roboratum, unum ipse retineat, & alterum ad manus Capituli tradat.

Item Episcopus debet etiam Capitulo in spatio unius anni assignare Urbarium authenticum omnium, & singulorum bonorum immobilium, decimarum, proventuum, censuum, atque redditum ad Episcopatum quomodolibet spectan., & ubilibet locorum consisten., nec non descriptionem omnium feudorum sigillo suo roboratam, & per Canonicos a Capitulo deputatos ad antiqua, & nova Ecclesiæ Urbaria revisam.

Bonis Ecclesiæ non alienandis.

Item Episcopus juravit, quod bona immobilia Episcopatus quæcumque, item census, redditus, & proventus, insuper & bona mobilia prætiosa in præmissis Inventario, & Urbario comprehensa, sine Capituli scitu, consilio, & assensu, & Sedis Apostolicæ licentia desuper obtenta non velit vendere, permutare, donare, aut quovis alio titulo alienationis in alium transferre, sed nec cuique ad vitam, aut longum tempus, & omnino non ultra triennium expresse locare, arrendare, vel alio quovis quæsito nomine, aut colore concedere.

Ratione quolibet anno reddenda.

Item Episcopus debeat singulis annis adjunctis sibi a Capitulo duobus Canonicis, cum omnibus Officialibus suarum administrationum, & officiorum diligentem ponere rationem, nisi urgentissimæ causæ, de quibus Capitulo, vel Deputatis constare debet, impedirent ut ratio ad alterum annum differatur.

Servanda Concordia inita inter Ducem Bavariæ, & Canonicos.

Item Episcopus observet, & manuteneat etiam concordiam factam per Duces Bavariæ inter Episcopatum tempore dilecti filii Ernesti tunc Administratoris Ecclesiæ Patavien., & Cives Patavienses, dummodo nihil contineat adversus libertatem Ecclesiasticam, Sacros Canones, vel Concilii Tridentini Decreta.

Ratione reddenda administrationis.

Item Episcopus teneatur singulis annis ad requisitionem Capituli perceptorum, & expositorum præsentibus duobus Canonicis Capitularibus a Capitulo deputatis summariam rationem reddere, & si minus bene administraverit rem domesticam, Capitulumque eum desuper admonuerit, quod velit talem admonitionem benigne accipere, malamque administrationem emendare.

Ære alieno non contrahendo.

Item Episcopus non debeat ullo modo inscio Capitulo æs alienum contrahere, debeatque singulis annis exactiones steuras, videlicet impositas persolvere, nec præstantias facere, aut pro quovis hominum fidejubere.

Item Episcopus obligatur omnes lites, tam cum Civibus Patavien. propter exactionem ratione vini vulgo Ungelt dictum, quam cum vicinis causa finium, seu limitum vulgo Granitzen, cum consensu, & consilio Capituli expedire.

Feudis Ecclesiæ nemini concedendis.

Item feuda quæcumque ad Ecclesiam devoluta ad nullas preces Imperatoris, Regum, Principum, & aliorum alicui conferat, absque scitu, & consensu Capituli, & alias juxta Canonicas Sanctiones, pecuniasque exinde percipiendas, & perceptas in nullum usum, quam in Redemptionem debitorum, ac impignoratorum bonorum ipsius Ecclesiæ conferat.

Item Episcopus dimittat Capitulo redditus, ab antiquo in Dominio Schwadorff persolvi debitos, sine ulla diminutione porrigi.

De instrumentis bellicis.

Item Instrumenta bellica, ut sunt Bombardæ, aliaque illis deservientia, pulveres scilicet, & alia bellico usui destinata, nullo modo alienet, sive diminuat.

Arcibus.

Item teneatur Episcopus ad admonitionem Capituli destructas, & ruinosas Arces, quantum necessitas postulaverit, & fieri poterit, resarcire, reædificatas vero sartas, tectasque conservare.

Item debeat Episcopus in collationibus omnium feudorum, valorem quingentorum florenorum attingentium semper Capitulum adhibere, cujus consilio, & assensu feuda conferat.

Item Episcopus non serviat Regibus, aut quibuscumque Principibus.

Item quoties contigerit Episcopum pro quibuscumque negotiis tractandis ad Capitulum aliquam legationem mittere, non committat hoc Decano, sed aliis suis Consiliariis, sive spiritualibus, sive secularibus. Item Episcopus neutralem se gerat ad Domum Austriæ, Bavariæ, & Bohemiæ in quantum fieri potest, præcipue vero si differentiæ, aut controversiæ inter Dominos prædictos fuerint, nisi de consensu Capituli aliter consultum fuerit. Item si Capitulum, aut persona aliqua Capitularis velit impignoratas res Ecclesiæ super Castris, teloneis, aut aliis obventionibus Episcopatus, ab extraneis reducere, in quibus locus est Redemptionis, permittat hoc Episcopus, & ut fiat effectualiter disponat, ita tamen, ut illa bona possint semper per Episcopatum soluto eodem prætio redimi.

Item Magister Fabricæ pendeat dicto Episcopo singulis annis quadraginta floronos Rhenenses ratione proclamandi mandata.

Item

Vestibus Episcopi post ejus obitum dividendis inter Capitulares.

Item casu, quo Episcopus diem suum obierit extremum, debent omnes illius Vestes, quæ ex redditibus bonorum patrimonialium confectæ fuerunt, Sacris tamen exceptis, inter Canonicos Capitulares, qui tempore obitus fuerint præsentes, aut Præbendam itinerariam pro absentia vulgo Raispfriendt indixerunt, & eo tempore participes fuerint, distribui, & in iis consanguinei ipsius Episcopi Capitularibus nullum impedimentum faciant.

De electione Magistri Judicis, & juramento fidelitatis.

Item, cum Episcopus Patavien. pro tempore eligere intendit Judicem, Magistrum Civium, & Senatum, nec non recipere Juramentum fidelitatis a suis Civibus, & subditis, ex hactenus laudabili introducta consuetudine hoc fieri debet præsentibus Decano, & Capitulo, aut a Capitulo ad hoc deputatis, ut sic fidelitatem jurantes discant agnoscere Dominum suum vacante Sede; ita tamen, quod Capitulum præsentiam suam, aut Deputatorum non deneget, quod si venire recusarent, nihilominus Episcopo ad electionem, & Juramenti receptionem procedere liceat.

Adhibendo consilio Capituli in arduis negociis.

Item cum ardua, uti de Statu Ecclesiæ, hostibus arcendis, tuendis subditis, & hujusmodi fuerint tractanda negotia, Capitulum, vel aliqui Capitulares per Episcopū convocari debeant pro exigentia causæ.

Item quoties etiam contigerit Episcopum ad loca remotiora ad aliquot menses ob quascumque causas a Patavia discedere, debeat ipse tunc unum, quem voluerit, ex Capitulo si in eo aliquis idoneus reperiatur in Locumtenentem constituere. Item Judices in Civitate Patavien. pro tempore existentes per suos familiares, & in eventum necessitatis, proprias personas Curiam, & Aream vulgariter die Whör a Lusoribus, Blasphematoribus, & Jumentis, seu pecoribus purgent, præservent, & arceant; similiter in publicis placitis vulgariter Gekafften, prout hoc fieri solet festo Beatæ Mariæ Magdalenę privilegio Episcoporum Corradi, & Bertholdi data pro supradictis Curia, & Area publicent ad evitandum execrationes, & pœnas in illis contentas.

Bonis non oppignorãdis eodem inconsulto.

Item si Episcopus castrensia, seu bona Ecclesiæ Patavien. pro utilitate ejusdem necessario habuerit alienare, seu oppignorare, nec non alicui bona, aut officium aliquod ad dies vitæ concedere, tunc in Capitulo saltem duæ ex tribus partibus præsentes existant, eorumque Consilium, & assensus accedat, obtenta etiam Sedis Apostolicæ licentia, & observata in omnibus Constitutione Paulina.

Item Episcopus tempore pestis, necnon aliis omnibus Capituli necessitatibus, diffidationibus, invasionibus, atque bellis manum efficaciter porrigat defensivam, eidem Castrum unum, vel plura pro hujusmodi securitate, necnon defensione, tunc ad commodum, vel commoda aperta teneat, & teneri præcipiat, atque mandet.

Item, quod de cetero Anniversaria in Muta, seu Telonio, aut Camera Episcopali instituta, juxta modum ordinationis suæ antiquum peragantur, pecuniæque ad hoc deputatæ absque diminutione, & contradictione integre persolvantur.

Gratis eidem expeditiones dandæ in Cancellaria Episcopi.

Item quandocumque Capitulum, ac singulares personæ ejusdem habuerint, vel in Cancellaria Episcopi, vel per ejus Officiales literas expedire, tales ipsis semper gratis, & absque solutione alicujus taxæ alias solvi consuetæ expediantur.

Juramento fidelitatis a Castellano præstando.

Item Episcopus amplius nullum in Castellanum recipiat, vel ei fortalitium, & Castellum committat, nisi idem Castellanus literis patentibus suo Sigillo, aut alio authentico signatis se obliget, atque in manus Episcopi, aut cui commiserit in præsentia duorum Canonicorum Capitularium delato Juramento fidelitatis se adstringat, quod fidelis erit, & obediens ipsi Episcopo, eo autem vita functo, Decano, & Capitulo. Et ei, qui per ipsum Capitulum unicorditer, vel a majori parte canonice fuerit electus, ut moris est, qui etiam Decano, & Capitulo specialem obligationem literis patentibus, & ut constitutum est sigillatis in forma, & alemanica lingua, ut descriptum est. Ich N. Zu N. bekenne als der hochwirdig first N. mein gnediger herr mich zu seiner gnaden und desselben Stifts Schloss und herrschaft N. Zuverwalten befolen hat, vermeg meines von seinen firstligen gnaden deshalben gegebnen bestandts, hergegen ich dann seiner firstligen gnaden pflichtung gethan in halt meines Reverss, so ich seiner firstliger gnaden gegeben. In welcher meiner pflicht bedingt das nach seiner firsstliger gnaden todt, den Gott lang verhieten wolle, ainem Capitel zu Passauw oder den sodurch dasselb ainertziglich, oder von den meeren theil zu Bischove erwellet, ermelts Schlos ein offens haus gegenwertiglich soll sein. Wan und als offt sich auch begebe dass (wo kein Bischove were) ein ehrwirdig Thum Capitel in das obberierte meiner verwaltung Schlos leyth zulegen notturftig wurden, das ich darumb kein irrung thun. Doch das Solches ohn mein Costen und entgelt bescheen solle, auch Sonsten getreuw und gewertig zu sein der selben und des Stiffts frumben in allen Sachen zu firderen, Schaden zuwarnen, und zuwenden, auch mich in allweg halten. Wie ein getreiwer diener seiner herrschafft zuthun Schuldig und pflichtig ist, getreylich und ungeverlich. Das ich obgenanter N. demnach bi meinen Wahren treyen an aides Statt, alles das hieoben bemelt ist, Wann Sich der fall hochgedachts meines gnedigen herren ableybung begebe, und ich die Selb zeit mit ermelten Pflegeampt und dem stift noch verbunden Were, gegen einem Ehrwyrdigen Thum Capitel, oder ermeltem Bischove vermoeg meines bestalbriefs getreylich zuvolziehen gelobe und verspriche. Dess zu Wahrem urkundt gib ich mergedachten meinem gnedigen herren einem Ehrwyrdigen Capittel dise bekandtnuss mit meinem aygnen Insigel verfertigt. Geben und beschen &c.

Et

Speciale sponsione a Præfecto Arcis S. Georgii facienda.

Et quia ibi debet major custodia esse & arctior obligatio, ubi majus periculum Ecclesiæ imminere potest, alias a majoribus observatum est, quod Castellanus Arcis S. Georgii supra Civitatem Patavien. statim postquam acceptatus, & in possessionem, sive custodiam Arcis institutus fuerit, Episcopo, & duobus Canonicis ad hoc a Capitulo deputatis vocata universa ipsius Castellani familia ultra præmissa jurare debeat, se vacante Sede neminem in Arcem intromissurum, nisi Decanum, & Capitulum, & deinde eum, qui per ipsum Capitulum, aut a majori parte Canonicorum fuerit electus, alias inscriptiones, prout alii Castellani dant, nihilominus dare similiter teneantur.

Novis Privilegiis levandi pecunias Civibus non cōcedendis.

Item, ut Episcopus modernus pro virili, & in quantum fieri poterit, abstineat, & caveat, quod nulla alia privilegia nova, libertates, & immunitates levandæ pecuniæ causa Civitati, & Civibus Patavien, pro parte, vel in totum perpetuis temporibus elargiri, & concedere velit, ultra ea privilegia, & immunitates, quæ prius Civitati, & Civibus ipsis per Episcopos antecessores concessæ, & quæ Civitati, ipsisque Civibus per Nobiles Viros Principes Wilhelmum, & Ludovicum Comites Palatinos Rheni, & utriusque Bavaricæ Duces in arbitramento per eos publicato precipue ratione prædicti tributi adjudicatæ fuerint.

Advocatio Colonorum.

Item cum aliqui Coloni, & Subditi in Provincia supra Anasum existentes, qui vulgo Steffaner appellantur, ex pio animi affectu, & Christiano ordine quo erga Sanctum Stephanum, & istam Cathedralem Ecclesiam flagrabant advocatiam apud eamdem quæsierint, & sese illi sponte submiserint, recognoscentes Episcopos Antecessores in suos legitimos, & veros advocatos. Cum autem per temporis injuriam provisio Colonorum cum maximo eorumdem detrimento, & damno alienis pro certa summa pecuniæ commissa sit, inde factum est, quod plurimi Commissarii, qui summam prædictorum Colonorum impignorationem numerarunt, rei privatæ, & commodo proprio studentes, cum maxima Ecclesiæ, & Episcoporum, & Colonorum ipsorum jactura, & præjudicio tales Colonos sibi vendicare, & usurpare, vel ab Ecclesia, & Episcopis alienare, & aliis vendere, atque distrahere attentavere. Cum vero Venerabilis Frater Ernestus tunc confirmatus in Archiepiscopum Salisburgen. ante aliquot annorum spatium supramemoratos Colonos per pecuniæ numerationem ipsis secularibus factam, a tali obligatione, & impignoratione exemerit, & liberos reddiderit, atque Ecclesiæ, & Episcoporum Successorum Juri restituerit, ut deinceps per eosdem Officiales, & Familiares Ecclesiæ commodum, & utilitas magis provideri, & administrari, ac in debitum gravamen humeris Colonorum auferendum ab ipsis secularibus creditoribus impositum averti posset, ideo similiter statutum est, ut tam modernus Episcopus, quam Capitulum, & sui Canonici omnes, & singuli summa ope evitent, & abstineant, ne perpetuis temporibus nominatos Steffaner impignorare, alienare, & pro aliqua pecuniæ summa, ut prius factum est, inscribere, nec provisionem, & administrationem in prædictos Colonos fiendam alteri committere velint, quam Judici in Yhustatt, vel alteri Officiali, & Familiari, quem Episcopus pro tempore existens ad talem provisionem, & administrationem ex Curialibus suis duxerit deputandum, & ideoneum. Quod si Episcopus, aut Successores quovis quæsito colore impignorationem, & inscriptionem, vel Colonorum alienationem facere attentaverint, tunc omnes, & singuli Canonici nequaquam consentire, concludere, neque admittere velint, aut debeant.

Causis Laicorum spectantium ad Capitulum.

Item ad Decanum spectet potestas puniendi laicos spectantes ad Capitulum, & Ecclesias in hac Civitate existentes, in quibus hactenus id moris fuit, necnon etiam domesticos, & famulos Canonicorum in causis civilibus; Ubi autem criminales sunt, etiam criminaliter intentatæ, Magistratus Ordinarii animadversioni subiaceant. In dubiis casibus vero, de quibus certo non constet num sint civiles, an vero criminales, Decanus, & aulæ Episcopalis Præfectus decidant.

Exemptione Capituli Datiis.

Item quia ad Capitulum spectat proprietas, & possessio Areæ, quam vulgariter Denhoff undiwöhr vocant videlicet ab Aquilone versus Danubium, & ab Oriente ad Portam Palatii Consulis, ubi jacet lapis sanguinis, alias Wch, Selstain versus Occidentem usque ad Urbis murum, qui die Whor appellatur versus Austrum ad Flumen Œni unde infra eumdem ambitum nullus quidquam habet, seu debet etiam ordinare, nisi secundum beneplacitum, & voluntatem Capituli, ut habetur ex privilegiis, seu donationibus bo. me. Corradi, & Bertholdi Ecclesiæ Patavien. Præsulum.

Item Capitulum Patavien., etiam Magister Pontis, & Leprosorum sint per Civitatem Patavien. liberi ab omni exactione, seu solutione Daziæ, quæ Ungelt, & Anschlag, vel Aufsehlag vulgariter nuncupantur, adeo quod de Vinis suis, & Bonis, quæ eos successive ducillare, & vendere contigeret, nullatenus quidquam solvere teneantur in cujuscumque potestate jus exigendi, seu recipiendi hujusmodi exactionem existat in futurum, ita quod libere eadem Vina ducillare, seu illa, & bona sua vendere possint, & valeant cuicumque, vel quibuscumque etiam extra Civitatem Patavien., prout eis videbitur expedire, absque exactione prædicta, & omni impedimento.

Item Præpositus, Decanus, & singuli Canonici, Magister Leprosorum, imo quicumque Beneficiati, & Clerici Civitatis Patavien., & Suburbium ejusdem, de Vinis, & frumentis, quæ eos, & aliquem eorum pro usu Domus suæ, seu qualitercumque illa acquirat, a dictis exactionibus vulgariter Ungelt Aufschlag pro tempore, & quibuscumque aliis exactionibus per Civitatem Patavien. ubilibet impositis, seu imponendis occa-

occasione Victualium hujusmodi, liberi sint omnino, & exempti, prout etiam jure communi cautum est, ut a Summo Pontifice tempore confirmationis pœna statuatur in contravenientes iis concordatis postquam nulla alia a Sede Episcopali vacante iniri possint, atque illa tamen in suo robore permaneant.

Praecedentia pacta confirmat Pontifex, servarique mandat.

§.5. Ut autem præmissa omnia pacta, & concordata tanquam honestati, & æquitati consona firmius subsistant, & ab omnibus, ad quos spectat inviolabiliter observentur providere volentes, supplicationibus Urbani Episcopi, & Capituli prædictorum hac in parte inclinati, omnia, & singula pacta, & concordata per Nos, ut præfertur, immutata, moderata, & limitata, Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa nostra scientia, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac Urbanum, & pro tempore existentem Episcopum, & Capitulum Patavien. hujusmodi, necnon omnes, & singulas alias personas, ad quas id quomodolibet spectat, & spectabit in futurum ad totalem illorum omnium observationem teneri, & obligatos existere, nec ab illis ullo unquam tempore resilire posse.

Clausula irritans.

§.6. Irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ Patavien., statutis, & consuetudinibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 25. Nov. 1589. An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 25.Nov.1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLXII.

Suppressio instituti Fratrum Scalceatorum S. Francisci in Italia, eorumque locorum concessio Fratribus Minoribus Conventualibus Reformatis, Ordinis ejusdem Sancti Francisci.

De his Reformatis, & toto Ordine Franciscano, vide in Constitut.CVI. Apostolici *Tom.IV. Par.IV.fol.*359. *& antea in Constit.LXVII. Honor.III.* Solet. *Tom.III. pag.*229.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Cõstitutionis.

CUM sicuti ad aures nostras nuper pervenit, dilectus filius Joannes Baptista de Pisauro, Professor Ordinis Fratrum Sancti Francisci Scalceatorum nuncupatorum Regnorum Hispaniarum, in Italiam nuper veniens, multos diversorum Ordinum Religiosos, tam Mendicantes, ac Capuccinos, quam non Mendicantes, & alias seculares personas in nonnulla loca ipsius Italiæ per eum recepta, ad habitum per Fratres Scalceatos hujusmodi gestari solitum suscipiendum, & professionem per eos emitti consuetam emittendam, Sede Apostolica omnino inconsulta receperit, plerique eorum sic recepti, habitum susceperint, & professionem hujusmodi emiserint.

Suppressio instituti Fratrũ Scalceatorum in Italia.

§.1. Nos qui prædictorum Scalceatorum institutum hoc tempore in Italiam inducendum non censemus, considerantesque Fratres, qui Reformati Conventuales, & de Observantia appellantur, in puritate, ac simplicitate eorum Ordinum viventes in eadem Italia, benedicente, & incrementum dante Domino, florere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, institutum Fratrum Scalceatorum hujusmodi in diversis locis, Ecclesiis, & Conventibus Italiæ receptum, & tam per dictum Joannem Baptistam, quam omnes, & singulos alios Socios suos Scalceatos introductum, Apostolica auctoritate tenore præsentium extinguimus, supprimimus penitus, & abolemus.

Concessio locorum his Reformatis.

§.2. Ac loca, Ecclesias, & Conventus hujusmodi cum omnibus eorum ornamentis, & sacra supellectili, & juribus universis, Ordini Fratrum Minorum S. Francisci Reformatorum Conventualium nuncupatorum, perpetuo concedimus, & assignamus, seu unimus, annectimus, & incorporamus. Ita quod liceat ipsis Fratribus Conventualibus Reformatis, nullius ad hoc requisita licentia, corporalem, realem, & & actualem possessionem præfatorum locorum, Conventuum, & Ecclesiarum libere apprehendere, in eisque juxta formam institutorum Regularium, ac literarum confirmationis, & approbationis ejusdem Ordinis Fratrum Conventualium Reformatorum a Nobis emanatarum, & per officium minoris gratiæ expeditarum, vitam ducere Regularem.

Permissio transeundi ad eosdem Reformatos.

§.3. Necnon Joannem Baptistam, omnesque alios ejus Socios, ac eorum singulos, ab omni apostasiæ nota, ac quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & etiam temporalibus pœnis, si quas propter præmissa omnia, vel illorum occasione, & etiam quia a Superioribus Ordinum licentiam inde exeundi non petierint, aut alias quomodolibet respective incurrerint, necnon ab excessibus hujusmodi, in utroque foro auctoritate, & tenore præmissis, absolvimus, ac totaliter liberamus, dictasque sententias, censuras, & pœnas, eis, & cuilibet eorum gratiose remittimus, & condonamus, atque relaxamus. Ac cum eisdem super irregularitate, per eos, & quemlibet eorum, quia interim ob præmissa censuris innodati divinis, non tamen in contemptum clavium, quomodolibet sese respective immiscuerint, incursa, quodque illa, & aliis præmissis, non obstantibus Clericali charactere, ac omnibus etiam Sacris, & Presbyteratus Ordinibus, per eos, & quemlibet eorum respective alias rite susceptis, illorumque privilegiis uti, ac in eisdem Ordinibus, etiam in Altaris

taris ministerio ministrare, libere, & licite valeant, dispensamus, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam contra eos, & quemlibet eorum ex præmissis omnibus, & singulis quomodolibet insurgentem, ab eisdem penitus abolemus, ipsosque in pristinum, & eum in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum, in omnibus, & per omnia restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus. Decernentes, quod dictus Joannes Baptista, & alii, qui in aliis Religionibus prius professi fuerant, vel ad easdem redire teneantur, vel si ad Fratres Reformatos Conventuales prædictos transire maluerint, ad eos transire, & ibidem recipi, & recepti permanere possint, dummodo prædicti aliarum Religionum professi, si ad dictos Fratres Conventuales transire voluerint, professionem de novo emittant, & quæ ab una in aliam Religionem transeuntes servare tenentur, servent. Aliis vero secularibus, qui ab eodem Joanne Baptista, sive aliis sociis Scalceatis recepti, & ad professionem admissi fuerunt in prædictos Fratres Conventuales Reformatos, vel in alias Religiones, pares, vel arctiores a Sede prædicta approbatas, dummodo de novo novitiatum faciant, professionemque emittant, ingrediendi licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur. Decernentes etiam, omnes supradictos posse in supradictas Religiones recipi, etiam non expectato Capituli, vel Congregationis Capitularis tempore juxta Constitutionis a Nobis noviter emanatæ formam, cui harum serie, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus.

Communicatio privilegiorum Fratrum Convētualum huic Congregationi Reformatorum.

§.4. Quodque ipsi omnes in prædictos Conventuales Reformatos recepti, omnibus, & singulis privilegiis, facultatibus, indultis, indulgentiis, & peccatorum remissionibus, ac aliis gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus ipsi Fratres Conventuales Reformati, utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore præmissis de speciali gratia indulgemus.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri, qua cavetur expresse, ne cujusvis Ordinis Mendicantium professores, loca ad inhabitandum recipere, seu recepta mutare, absque Sedis prædictæ licentiæ speciali de prohibitione expressam mentionem faciente, ac aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictorumque Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenore, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis manu tamen alicujus Notarii etiam in Archivio Romanæ Curiæ descripti, per dilectum filium nostrum Hieronymum Tituli S. Petri ad Vincula S. R. E. Presbyterum Cardinalem de Ruvere nuncupatum, totius Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci, & Conventualium Reformatorum hujusmodi Protectorem, oretenus deputati subscriptis, & sigillo ejusdem Hieronymi Cardinalis Protectoris munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. V. 20. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 20. Decembris 1589. Pontificatus nostri Anno V.

CLXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Synodi Petricoviensis habitæ ab Episcopis Regni Poloniæ super electione, & qualitatibus eligendi in Regem, ac promovendorum ad Episcopatus.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

PAstoralis nostra sollicitudo, quam pro tuenda ubique gentium, & locorum propagandaque Catholica Religione suscipere tenemur, paternaque charitas, quam erga inclytum Poloniæ Regnum in visceribus Christi præcipue gerimus, & singularis zelus Orthodoxæ Fdei, sinceraque erga Romanos Pontifices, sanctamque hanc Sedem devotio, quam ipsum Regnum, præsertim vero illius Prælati hoc maxime tempore præseferunt, jure optimo Nos inducunt, ut iis, quæ pro conservatione ejusdem Catholicæ Fidei, & pro publica ejusdem Regni quiete, & tranquillitate, pie, ac prudenter a Prælatis præfatis statuta fuerunt, Apostolicæ confirmationis robur, eisdem Præsulibus supplicantibus, benigne impartiamur.

Præsules Regni nonnulla statuunt in Synodo Petricoviensi.

§.1. Nuper siquidem sicut expositum Nobis fuit, in Synodo Provinciali Petricovien. de more celebrata Venerab. Fratres nostri Archiepiscopi, & Episcopi Metropolitanarum, & Cathedralium d. Regni Ecclesiarum simul congregati, & convenientes in unum, ut more vigilum pastorum gregem Dominicum suæ curæ creditum ab imminentibus luporum periculis incolumem quantum in eis est, præservarent, simulque unioni, & paci ipsorum Prælatorum, ac procerum, & Populorum ejusdem Regni consulerent, inter alia sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito statuerunt, ordinarunt, & decreverunt.

Qualitates requirendæ in eligendo in Regem.

§.2. Quod tam in præsens, quam in futurum nemo unquam agnoscatur, nec recipiatur in Regem Poloniæ, nisi fuerit vere Ca-

Catholicus, quique Sanctam Catholicam, & Orthodoxam fidem, quam Sancta Romana, & Apostolica Ecclesia tenet, docet, & prædicat, palam, & publice profiteatur, & sequatur, & in unitate ejusdem S. R. E. permaneat: quodque pro tempore existens Archiepiscopus Gnesnensis, cui jus renunciandi, seu publicandi Regem ex privilegio competere dignoscitur, neminem renunciet, aut publicet, qui fuerit dubiæ fidei, & non sit manifeste Catholicus.

Novus Electus a Primate Regni renunciandus, & coronandus.

§. 3. Ad tollendum vero dissidii, & intestini belli periculum, nullus Episcoporum, & Prælatorum, contra jus Archiepiscopi prædicti post renunciationem ab eo factam, scilicet de persona Catholica, & servatis Regni statutis, & consuetudinibus in electione Regis, audeat nominare, renunciare, aut coronare alium in Regem, alioquin a regimine, & administratione Cathedralis, seu Metropolitanæ Ecclesiæ, cui præest, in perpetuum eo ipso suspensus, atque omnibus Beneficiis Ecclesiasticis, quæ quomodolibet obtinet, privatus existat, & nihilominus hujusmodi nominatio, renunciatio, aut coronatio nulla, & invalida censeatur, ac nullius sit roboris, vel momenti.

Promoti ad Episcopatus per Regem, eorum administrationem suscipere nequeant inexpeditis Literis Apostolicis.

§. 4. Ne quis nominatus a Rege Poloniæ pro tempore existente in Episcopum, vel Archiepiscopum ad Ecclesiam aliquam Cathedralem, vel Metropolitanam, ex iis, ad quas pro tempore vacan. jus nominandi ipsi Regi ex privilegio Apostolico competit, assumat sibi honorem, nec locum, neve in regimine, & administratione Ecclesiæ hujusmodi, illiusque bonorum quoquo modo se immisceat, nisi prius a Sede Apostolica eidem Ecclesiæ de persona sua sic nominata provideri, seu in Episcopum, vel Archiepiscopum, Præsulem, & Pastorem præfici obtinuerit literis Apostolicis desuper expeditis, si secus fecerit, ad illam, & ad aliam quamcumque inhabilis omnino censeatur.

Pœnæ eligentium, vel adhærentiũ Regi Hæretico.

§. 5. Quicumque sive ex Senatoribus, sive ex Nobilibus in promovendo Rege Hæretico, opem, consilium, auxilium, vel favorem præstiterit, vel consenserit, aut ei jam promoto adhæserit, præter alias censuras Ecclesiasticas, & pœnas, in quas eos incurrere Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis constitutum est, tam ipse, quam posteri ejus, & descendentes, ad omnes honores, dignitates, & Beneficia Ecclesiastica obtinenda, perpetuo inhabiles, & incapaces sint, & esse censeantur.

Pœnæ contra faventes Hæreticis.

§. 6. Nullus Episcoporum, seu inferior Prælatus audeat Hæreticum hominem ad honores, dignitates, officia, vel Beneficia spiritualia, vel temporalia promovere, vel promoveri facere, aut intercessione, opibus, aut alia quacumque ratione ad ea assequenda juvare. Quod si id attentare præsumpserit, pœnam privationis omnium, & quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, vel officiorum, quæ obtinet, necnon suspensionis, ut præfertur, a regimine, & administratione suæ Ecclesiæ, ipso facto incurrat, & ad alia obtinenda, incapax prorsus existat.

Impugnantes Jura Sedis Apostolicæ, aut Jurisdictionẽ Ecclesiasticã.

§. 7. Quicumque ex iis, qui pro Catholicis se gerunt, tepidis nimirum, & falsis fratribus, Apostolicæ Sedis auctoritatem, jurisdictionem Ecclesiasticam, & jura decimarum publice, vel privatim, directe, vel indirecte in Conventibus, aut aliis in locis impugnaverit, tam ipse, quam ejus posteri ab ordinibus, & honoribus, dignitatibus, & Beneficiis Ecclesiasticis in perpetuum arceantur, & ad illa semper inhabiles existant.

Exactio Munerum Regi, vel Reipublicæ per Episcopos facienda.

§. 8. Quoties ex necessaria, communi, & publica causa, ac de licentia, seu permissione Sanctæ Sedis Apostolicæ conferendum est consensu publico ex bonis Ecclesiæ subsidium, seu donativum aliquod Regi, vel Reipublicæ, illud per deputatos suos Episcopi exigant, ne subditi, & bona Ecclesiarum a Secularibus exactoribus expilentur, & prophanentur, ac variis injuriis, & damnis, prout plerumque factum est, afficiantur. Si Episcopi aliter fecerint, pœnis, in Concilio Generali Lateranen. novissime celebrato, & in Bulla die Cœnæ Domini legi solita, aliisque sanctionibus Apostolicis contra eos, qui etiam sponte offerunt, inflictis, eo ipso subjaceant.

Thesaurus publicus instituendus pro subitis necessitatibus.

§. 9. Demum, quod propter omnes subitas dicti Regni necessitates, & improvisos eventus thesaurus, sive ærarium publicum, & commune omnium Regni prædicti Ecclesiarum, in aliqua Ecclesiæ arce, seu Castro, provide, & accurate instituatur, & cum omni diligentia, & custodia asservetur.

Ipsi Regni Proceres supplicant pro dictorum cõfirmatione.

§. 10. Quæ omnia statuta, & Decreta, quo firmius, & accuratius perpetuis futuris temporibus observentur, iidem Prælati per dilectum filium Vincentium de Seve Præpositum Lacen., & Internuncium, ab ipsa Synodo Provinciali, ad Nos missum, Nobis humiliter suplicari fecerunt, ut illis Apostolicæ comprobationis robur adiicere, aliasque in præmissis oportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Sixtus, eaque servari jubet.

§. 11. Nos igitur eorumdem Prælatorum, ac ipsius Synodi pietatem, sanctumque, & laudabile propositum plurimum in Domino commendante, eorumque supplicationibus in hac parte annuentes, statuta, ordinationes, & Decreta prædicta, prout superius descripta fuerunt, ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, eaque præsentis scripti patrocinio communimus, & illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac per eos, quos illa concernunt, & concernent in futurum, perpetuo, firmiter, & inviolate observari præcipimus, & mandamus, omnesque, & singulos juris, & facti, ac Solemnitatum, etiam substantialium, si qui in eis intervenerint defectus supplemus.

Decretum irritans.

§. 12. Decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis authoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

§. 13. Non

Derogatio contrariorum. §.13. Non obstantibus prædictarum Ecclesiarum, & quibusvis aliis contrariis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & immemorabili tempore pacifice observatis, nec non privilegiis, indultis, & literis Apostolicis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tonoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, illaque omnia, & singula, quatenus præsentibus literis in aliquo adversentur, pœnitus tollimus, & abrogamus. Ac nolumus deinceps cuiquam suffragari. Ceterisque contrariis quibuscumque, aut si eisdem Prælatis, vel eorum alicui, seu aliis personis, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptis danda. §.14. Volumus autem, quod præsentium literarum transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & Sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur exhibitis, vel ostensis.

Clausulæ pœnales. §.15. Nulli orgo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, communitionis, roboris, adjectionis, præcepti, mandati, supletionis, Decreti, derogationis, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. anno 1589. An.V. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo nono. Pontificatus nostri Anno V.

CLXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratio Constitutionis Gregorii XIII. super concordatis Germaniæ in provisione Beneficiorum observandis: seu de publicanda provisione Apostolica intra tres menses notæ Vacationis.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. AD Romani Pontificis providentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia, quæ ex literis Apostolicis oriuntur, suæ declarationis oraculo delucidare, ut inde omnis dubitandi occasio, & litium dispendia inter quoslibet Christifideles, ac præsertim personas Ecclesiasticas valeant submoveri.

Gregor. XIII. suis Literis, quæ recensentur. §.1. Sane dudum a fe. re. Gregorii Papa XIII. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis. Gregorius Episcopus servus servorum Dei. Ad futurum rei memoriam. Quæ in Ecclesiam Dei incommoda inferunt, nostra Nos expedit animadversione removere. Cum itaque per literas fe. re. Nicolaii PP. V. Nationi Germanicæ, pro illius virtute, & concordia cum Sede Apostolica, inter alia concedatur, ut quoties aliquo vacante Beneficio Ecclesiastico in mensibus Januarii, Martii, & Maii, Julii, Septembris, & Novembris, in quibus vacantium Germaniæ Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio dictæ Sedi specialiter reservata est, non apparuerit intra tres menses a diæ notæ vacationis in loco Beneficii, quod alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, ex tunc, & non antea Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo disponere possit, & sæpenumero contingat, ut antequam inquisitio, quam plerumque etiam in concursu plurium, sive in partibus, sive apud dictam Sedem fieri oportet in vitam, mores, & doctrinam eorum, quibus de dictis Beneficiis, per Sedem eamdem providendum est, compleri possit, aut antequam de ipsis provisionibus, seu de mandatis, quæ ad inquisitiones, & provisiones hujusmodi faciendas, ab eadem Sede impetrantur, vel motu proprio procedunt, literæ Apostolicæ conficiantur, vel etiam antequam mandata ipsa a Judicibus, ad quos directa sunt, recipiantur, vel recepta expediantur, interdum quoque literis Apostolicis expeditis, & gratia purificata, seu mandatis prædictis receptis, & inquisitione completa, antequam omnimoda executio perficiatur, propter diversa impedimenta, quæ frequenter succedunt, tempus trium mensium, ex quo vacatio Beneficii in loco ipsius nota est, expiret, ac proinde Ordinarii locorum, aut alii, ad quos talium Beneficiorum dispositio, cessantibus Apostolicis reservationibus, pertinet, ab ipso tempore prædicto, licet priusquam illud laberetur, provisionis, sive alterius dispositionis de illis a dicta Sede jam gratia facta fuerit (quod ipsum attribuendum, & quærendum Jus satis, superque esse certa Juris interpretatione frequenter declaratum est) illa tamen conferre contendant. Qua de causa multis Religione, & pietate insignibus, quando ii post ostensum virtutis, & doctrinæ suæ specimen, atque inde emensos labores, & sumptus, Beneficiis potiri deberent, alii præoccupatores, obtentu ordinariæ collationis hujusmodi, contra adversantur. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perscrutandum accuratius talium probitatem, industriam, & alia requisita, intercedere pro utilitate Ecclesiæ necesse est, locum injuriis aperiat; attendentesque verba prædicta (in loco Beneficii) cum verbis (notæ vacationis) quæ protinus antecedunt, conjungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumque concessionis,

Declaravit quomodo intelligenda sit concessio Nicolai V. de innotescentia Provisionis Apostolicæ de Beneficiis intra Menses notæ vacationis in Mensibus reservatis.

sionis, & literarum prædictarum sic esse, ut dispositio Beneficii intra tres menses a die notæ vacationis a Sede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter utriusque Juris Interpretes, jam pridem controversa, summa ratione judicatum apparet. Vix enim est, ut itineribus non modo infestis, aut prohibitis, quod fere semper aliquo contingit, sed etiam expeditis, qui ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negocium vel paulisper moratus, in easdem se recipere, tanta temporis angustia possit. Quo circa æquitate, & justitia suadentibus, præsentium auctoritate declaramus, concessionem Nicolai PP., & literas prædictas locum omnino non habere, quod Ordinarii, aut alii Collatores prædicti, post lapsum trium mensium ex die notæ Vacationis in loco Beneficii, disponere possint de illis Beneficiis prædictis, alias sub concessione, & literis prædictis comprehensis, extra Romanam Curiam in mensibus prædictis quoquo modo vacantibus, vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensium per Rom. Pontificem, ac dictam Sedem qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit: ne tamen cuiquam licitum sit factam a Sede prædicta dispositionem hujusmodi in longum protrahere, illi, quibus deinceps gratiæ hujusmodi concedantur, earum concessionum fidem, & testimonium, intra tres menses a die notæ Vacationis in loco Beneficii hujusmodi, vel dictis Collatoribus significare, vel in ipso Beneficii loco publicare, quoquo modo teneantur. Decernentes omnes, & quascumque dispositiones de dictis Beneficiis, ab eisdem Collatoribus, post significationem, seu publicationem hujusmodi pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore; sicque in quibusvis causis pendentibus, & futuris judicari debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his, ab eisdem Collatoribus, aut quibuscumque aliis, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quod si forte quisquam Collatorum prædictorum fuerit præsentium violator, eum a Beneficiorum, & officiorum collatione tamdiu suspendimus, donec ipse veniam petens restitutionis gratiam a Sede prædicta meruerit obtinere. Ceterum volumus, ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu, & Sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, decreti, suspensionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo sexto Kal. Novembris Pontificatus nostri Anno V.

§.2. Nuper autem ad aures nostras pervenit, dubitare nonnullos de intelligentia illorum verborum præinsertæ Constitutionis, ne tamen &c. An scilicet ita accipienda sint, ut tres menses intra quos idem Prædecessor provisiones Apostolicas, earumve fidem, aut testimonia Collatoribus significari, aut in ipso Beneficii loco publicari mandat, numerandi sint a die notæ Vacationis in loco Beneficii, an potius a die, quo per Romanum Pontificem, ac Sedem Apostolicam de Beneficiis hujusmodi qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit. *Dubium inde exortum.*

§.3. Nos igitur animadvertentes ob justissimas rationes, & urgentissimas causas in eadem Constitutione superius expressas, & deductas fieri vix posse, ut tam exiguo temporis spatio, trium scilicet mensium a die notæ in loco Beneficii Vacationis, ipsorum Beneficiorum Vacationis in Romana Curia notitia haberi, & de eis disponi, ac demum dispositio ipsa Collatoribus significari, aut in loco Beneficii publicari queat; Propterea his, & aliis, quæ eumdem Prædecessorem nostrum moverunt rationabilibus de causis adducti, ac litium, & controversiarum, quæ super præmissis excitari possent amfractibus, & dispendiis salubriter occurrere cupientes, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, verba illa ita esse intelligenda, ut quævis provisiones, dispositiones, aut gratiæ de Beneficiis hujusmodi, per Sedem Apostolicam intra tres menses a die notæ Vacationis in loco Beneficii computan. fieri debeant. Et nihilominus sufficiat deinceps intra tres menses a die datæ Concessionis, vel gratiæ hujusmodi numerandos, gratiam, provisionem, concessionem, seu qualemcumque dispositionem a Sede Apostolica obtentam, vel ejus fidem, aut testimonium Collatoribus significare, vel in ipso Beneficii loco quoque modo publicare. *Enodatur.*

§.4. Decernentes, sic in quibusvis causis penden., & futuris judicari debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his, ab eisdem Collatoribus, vel quibusvis aliis, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Clausulæ ad validitatem.*

§.5. Et nihilominus, si quis Collatorum prædictorum præsentibus non obedierit, is pœnas in eadem Constitutione nostri Prædecessoris inflictas, eo ipso se noverit incursurum. *Pœnæ contra inobedientes.*

§.6. Volumus autem, ut præsentium exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides ubique in Judicio, & extra habeatur, quæ haberetur eisdemmet præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. *Fides danda transumptis.*

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 3. Januarii millesimo quingentesimo nonagesimo. Pontificatus nostri Anno V. *Dat. die 3. Januar. 1590. An. V.*

Resti-

CLXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Restitutio Taxæ Equorum ad formam illius, quæ imposita jam fuit a Paulo Papa IV. cum præscriptione formæ eam exigendi.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

NOstri muneris est Cameræ Apostolicæ Juribus imprimis consulere, atque prospicere, illaque adversus Ministrorum illius incuriam, & inertiam, integre præservare, ne oblivione obscurentur, vetustateque pereant.

Paulus IV. TaxamEquorum in toto Statu Ecclesiastico imposuit ad formā Cōstitutionis Julii PP. III.

§.1. Dudum siquidem fe: re: Paulus Papa IV. Prædecessor noster, per suas in forma Brevis editas literas sub datum Romæ sub annulo Piscatoris die 20. Julii 1556. taxas equorum per subditos Status Ecclesiastici modo, & forma, quibus tempore fel. rec. Julii III. ejus antecessoris solvebant, ad ipsius Pauli beneplacitum Kal. dicti mensis Julii inchoandum omnino solvi, eosque ad id per Juris, & facti opportuna remedia cogi, ordinavit, & mandavit.

Posteà alio modo persolvendam esse decrevit.

§.2. Et deinde per alias ejus simili modo expeditas literas sub datum die 24. Augusti ejusdem anni 1556. Taxas prædictas non amplius, ut tempore dicti Julii III., sed sicut ante impositionem subsidii tercentum millia scutorum per fe. re. Paulum III., ejus Prædecessorem omnibus Populis dicti Status Ecclesiastici factam solvebantur, ab eisdem subditis ad ipsius beneplacitum persolvi voluit, & decrevit.

Pius IV. Taxam hujusmodi solutionis publicavit.

§.3. Successive fe. re. Pius PP. IV. noster Prædecessor, per suas eadem forma expeditas literas sub datum Romæ die 15. Martii 1560. Pontificatus sui anno primo, easdem taxas equorum in universo Statu Ecclesiastico, etiam a tempore prædicto, quo Paulus PP. IV. illas pro Camera Apostolica exigi, & recuperari mandavit, quoniam exactio hujusmodi, tunc executioni demandata non fuerat citra, & sic successive in futurum, ab omnibus personis, Communitatibus, & Universitatibus, illas solvere debentibus, juxta Taxam antiquam, ex libris ejusdem Cameræ extractam, Commissariis super exactione hujusmodi deputandis dandam a Francisco Odescalco tunc CameræPræsidente manu ejus subscriptam, pro eadem Camera omnino exigi, & cum effectu recuperari. Ipse enim eidem Francisco Præsidenti, eas Civitates, Terras, & loca, de quibus Taxa per eos solvenda hujusmodi non reperta fuisset, aut alias forsan de eadem taxa non apparuisset, de novo juxta ratam aliorum locorum taxandi, & taxam debitam, & convenientem eis imponendi, itaut quælibet Communitas, & Universitas indifferenter Taxas hujusmodi solveret, & quoscumque earumdem Taxarum Debitores, ad illarum solutionem Juris, & facti remediis cogendi, & compellendi plenam, & liberam facultatem concessit. Non obstantibus quibusvis concessionibus, gratiis, liberationibus, remissionibus, suspensionibus, & aliis contrariis dispositionibus, per quoscumque Romanos Pontifices ejus Prædecessores, ac etiam per ipsum, & Sedem Apostolicam quomodolibet factis, non tamen ex causa onerosa, videlicet emptionis dictarum taxarum, & pretii illarum realis, & effectualis solutionis occasione, dummodo de ipsius pretii solutione clare constaret concessis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Incuria tamē exactorū Taxa soluta non fuit a nonnullis CastrisRomandiolæ.

§.4. Quæ Prædecessorum nostrorum literæ licet executioni mandari debuissent, tamen Cameralium Exactorum incuria conventum fuisse accepimus, ut contra eorum officium Cameram in possessione, vel quasi exigendi prædictas taxas equorum a plerisque Oppidis, Castris, & locis dictæ nostræ Provinciæ Romandiolæ ante dictas Pii IV. literas taxatis, quæ prius illas solvere cæperant, conservare, & a Castris, Oppidis, & locis, quæ tunc taxata non reperiebantur, per Franciscum Odescalcum, juxta sibi in eisdem literis præscriptam formam taxatis constituere neglexerint in magnum Cameræ detrimentum, & jacturam.

Confirmatis præcedentium Pontificū Cōstitutionibus, hoc Datium importātibus novam Taxam confici mandat Sixtus.

§.5. Volentes igitur quantum in Nobis est malo huic congruentem afferre medicinam, & Cameræ nostræ Jura a Ministrorum negligentia vendicare. Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine memoratas Pauli IV. posteriores, ac Pii etiam IV., necnon Pii V. Prædecessorum nostrorum super revocatione exemptionum a solutione earumdem taxarum sub datum sub Annulo Piscatoris die 8. Junii 1566. emanatas literas, quarum omnium, & singularum tenores hic pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis haberi volumus, confirmantes, approbantes, & eis perpetuæ firmitatis robur adiicientes, & quatenus opus sit illas innovantes, suosque sortiri effectus omnino volentes, omnes, & singulas Taxas prædictas equorum, tam a Francisco Odescalco, quæ nunquam solutæ sunt, quam in Cameræ libris prius taxatas, quæ forsan aliqua ex parte tempore Pauli IV. solvi inchoatæ, sed non continuatæ fuere a die datæ posteriorum Pauli IV. literarum citra, & in posterum perpetuis futuris temporibus, juxta earumdem Pii IV. formam, & tenorem, ac juxta taxam è libris Cameræ prædictis, per alterum ex illius Ratiocinatoribus, cum interventu dictæ Cameræ Generalis Commissarii extrahendam, & ab eodem Commissario subscribendam, sine ulla mora pro Camera nostra Apostolica integre exigi, & recuperari decernimus, & declaramus ab omnibus, & singulis Communitatibus, & Universitatibus, Civitatum, Oppidorum, Castrorum, Pagorum, & locorum quorumcumque universæ dictæ Provinciæ nostræ Romandiolæ S. R. E. mediate, & immediate subjectorum, atque aliis quibuscumque personis, etiam Feudatariis, Censuariis, Dominis locorum, Baronibus, Marchionatusque, Comitatus, & quacumque

que alia dignitate, & auctoritate, etiam Cardinalatus fulgentibus, qui Castra, & Jurisdictiones infra limites dictæ nostræ Provinciæ possident, etiam quod nihil ratione Castrorum, & jurisdictionum hujusmodi Sedi Apostolicæ annuatim, seu alias persolvant, iis dumtaxat exceptis, qui eas pretio re vera, & cum effectu numerato acquisivisse legitime docuerit.

Commissariū deputat ad exigendās Taxas huc usque non solutas.

§.6. Mandantes dilecto filio Nicolao Morono laico Ariminen., quem ad infra dicenda omnia, & singula, ac in illis necessaria, & opportuna Commissarium eligimus, cuique facultatem ad ea exequenda amplam, & liberam concedimus, ut Communitates, Universitates, & alias quascumque personas prædictas dictæ nostræ Provinciæ Romandiolæ, a quibus taxas prædictas exigi, ut præfertur, declaramus ad taxas ipsas in manibus Thesaurarii dictæ nostræ, sive illius ViceThesaurarii integre persolvendum, veramque satisfactionem impendendam a die datæ dictarum posteriorum Pauli IV. usque ad diem datæ præsentium nostrarum literarum, modo, & forma supra scriptis, omnibus suis juris, & facti remediis opportunis, prout Camerales Ministri, & Exactores in proventuum Cameræ exactione soliti sunt, cogat, & compellat, Notarioque, seu Notariis, vel Actuariis publicis, & legalibus, ac Executoribus, vel Subexecutoribus, ceterisque Ministris ad præmissa necessariis, ad ejus arbitrium, & nutum nominandis, & eligendis, uti possit.

Lites, quæ hac super re oriri cōtigerint Prę sidi Romandiolæ decidendas committit.

§.7. Et si quas forsan inter dictum Nicolaum Commissarium, ac Universitates, Communitates, aliasque personas prædictas, super præmissis, vel eorum occasione quomolibet oriri contigerit contentiones, & differentias, nostræ Provinciæ pro tempore Præsidi, quatenus illas per se, vel alium, seu alios breviter, & summarie, & sine strepitu, ac figura Judicii, manu regia, ac omni, & quacumque appellatione remota, ut in materiis Cameralibus fieri solet, audiat, cognoscat, ac fine debito terminet, & decidat secundum præsentes, & non alias, committimus, & mandamus.

Vigesimam Commissario assignat.

§.8. Et ut Nicolaus aliquem laborum, quos in occasione hujusmodi impenderet, fructum capiat, ipsum vigesimam partem, seu quinque pro quolibet centenario eorum nummorum, qui dictarum taxarum causa vere exigentur, & a Thesaurario, seu ViceThesaurario dictæ Provinciæ memerato recipientur a dictarum taxarum debitoribus, de eorum proprio ipsi Nicolao solvendam pro rata quantitatum, quas Thesaurarius receperit, præter scilicet, & ultra dictas quantitates, eas neque integras, & quoque absque alicujus vigesimæ detractione, ad manus Thesaurarii provenire decernimus, consequi, & etiam ultra dictam vigesimam impensas in viaticis faciendas per ipsum Nicolaum, a Legato, seu a Præside dictæ Provinciæ pro tempore arbitrandas, liquidandas, & taxandas, ab eisdem debitoribus recipere, & habere, ad idque eos cogi, & compelli posse concedimus.

In posterum hujusmodi Taxam a Thesaurariis Provinciarum exigi mandat.

§.9. Ceterum a die datæ præsentium in posterum taxas prædictas eisdem modo, & forma, per modernum, ac alias pro tempore futuros dictæ nostræ Provinciæ Thesaurarios, vel eorum ViceThesaurarios recuperandas statuimus, illisque, ut eas integras studiose exigant, & solerti assiduitate præteritorum Thesaurariorum indiligentiam compensent, præcipimus, & expressim in mandatis damus.

Clausulæ.

§.10. Sicque, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam dictæ Cameræ nostræ Clericos, & causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales diffiniri, sententiari, & judicari debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & sententiandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane quidquid secus super his, a quoquam, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Exequutores præsentis Cōstitutionis deputat.

§.11. Quo circa dilecto filio Henrico Sanctæ Pudentianæ Presbytero Cardinali Cajetano S. R. E. Camerario, ac ejusdem Cameræ Præsidentibus Clericis, Thesaurario, & Commissario, & eorum singulis harum serie committimus, & mandamus, quatenus præmissa omnia, & singula manu regia, omni mora, appellatione, & exceptione remotis, per censuras Ecclesiasticas, & pœnas pecuniarias privationis feudorum, inhabilitatis ad illa, & alias sibi benevisas, aliaque Juris, & facti remediis opportunis faciant, præcipiant, & mandent firmiter, & inviolabiliter impleri, & observari.

Contraria tollit.

§.12. Præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis immunitatibus, exemptionibus, ac aliqua possessione, vel potius usurpatione non solvendi dictas taxas, necnon nostra de non tollendo Jure quæsito, ac aliis Cancellariæ Apostolicæ regulis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in genere, vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices, ac etiam Nos, & Sedem Apostolicam quomodolibet, præterquam ex causa onerosa, videlicet emptionis dictarum taxarum in specie, & in individuo, media pretii actuali, reali, & effectuali exbursatione, dummodo de ea clare, & explicite, & non alias constet, concessis. Ceterisque contrariis quibuscumque. Quibus omnibus, etiamsi de illis specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, eorum tenores pro plene, & sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus.

Fides danda transumptis.

§.13. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & Sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 15. Januar. 1590. An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 15. Januarii 1590. Pontificatus nostri Anno V.

Alie-

CLXVI.

Alienationes officiorum, ſeu jurium, & emolumentorum, officiis etiam majoribus S. R. E. annexorum, ab Officialibus contra formam eorum primævæ erectionis factæ reſcinduntur, & in poſterum fieri prohibentur.

Quo ad Officia a primæva erectione annexa Officio Vicecancellarii, attende Conſt. XIX. Sixti IV. Divina *Tom. III. Par. III. fol. 165. in §. 25. & declarationem hujuſmodi Pontificis ſub iſta Conſtitutione locatam.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. CUM pro ſuprema injunctæ Nobis ſollicitudinis cura, atque ea, quæ Romanos Pont. peculiaris exiſtit in tuendis S.R.E. rebus providentia, ejuſdem Eccleſiæ jura, & emolumenta integra conſervare naturali, divinoque mandato moniti teneamur. Cumque ne ea contra antiquam Rom. Pont., vel aliorum, ad quos pro tempore ſpectat conſuetudinem, aliter, quam concedenda ſunt, concedantur, aut in alias perſonas contra concedentium voluntatem, attributamque ipſis facultatem transferantur, omni ſtudio cavere debeamus. Nulli mirum videri debet, ſi pleraque jura, atque emolumenta S.R.E. officiis etiam majoribus annexa, ab obtinentibus dicta officia, qui tamquam fideles, & prudentes ſervi, talenta a Domino accepta dando ſuperlucrari, vel ſaltem utendo communicare, non autem diſtrahenda conſumere debent, hactenus indebite alienata recuperare, & ne in poſterum alienentur prohibere optima ratione decernamus.

Cauſa hujus Cōſtitutionis. §. 1. Cum igitur ſint aliqua munera, aut officia, ſeu potius jura, regalia, & emolumenta majoribus officiis annexa, quæ aliquibus perſonis in laborum, & meritorum renunciationem ab ipſis Officialibus gratioſe concedi ab initio conſueverunt, & omnino debuerunt, & nonnulla ſimiliter officia per ſe exiſtant, quæ perſonis inopia laborantibus ad honeſtam eorum dumtaxat vitæ, aut familiæ ſubſtentationem a Sede Apoſtolica liberaliter tributa ſunt, Nos ut modus in hujuſmodi conceſſionibus ſervari debitus, hactenus immutatus reſtituatur, & ne in poſterum aliquo pacto immutetur, atque ut Beneficii accepti memoria pretii, aut oneris impoſitione non lædatur, & ne officiorum conceſſorum emolumenta e perſonis, aut familiis, quibus ad eorum ſubſtentationem conceſſa ſunt, egrediantur, aut ipſorum neceſſitatibus ullo tempore ſubtrahantur, & ne ulterius Camera Apoſtolica aliquam jacturam patiatur, quantum in Nobis eſt, ſtatuendum, atque conſulendum duximus. Summo itaque animi dolore nuper accepimus (id quod magna etiam cordis perturbatione, & juſta indignatione commoti vix cogitatione revolvere, nedum verbis recenſere poſſumus) quoſdam ad Apoſtolicæ Sedis Officia, etiam præcipua a Romano Pontifice adſcitos, quos Officiorum præfatorum jura, & emolumenta conſervare, & ut ceteris inferioribus Officialibus fidei, & induſtriæ exemplo eſſent, amplificare oportebat, propriæ ſalutis immemores, ea contra antiquam majorum conſuetudinem, & attributam facultatem, & contra ejus qui contulit voluntatem, & in damnum Sedis, & Cam. Apoſt., ſuorumque in prædictis Officiis ſucceſſorum alienare, pecuniaſque inde collectas in proprios uſus convertere non dubitaſſe. Nec ſine majori animi moleſtia comperimus, eos hujuſmodi alienationes ſubreptitiis, & obreptitiis confirmationibus Apoſtolicis approbari procuraſſe, & ſe eo pacto tueri, & quodam modo excuſare voluiſſe. Qua quidem in re non poſſumus non ſummopere deteſtari hujuſmodi hominum ingrati animi vitium, dum inſignem Apoſtolicæ Sedis liberalitatem experti, res eorum fidei creditas, & ipſis in uſum, fructumve tantum conceſſas, in alios transferre auſi fuerunt, tum ſacrilegium eorumdem, quod bona, ac jura Deo, ejuſque Sponſæ Sacroſanctæ Eccleſiæ dedicata præripere veriti non fuerunt; demum impietatem, quod ea, quæ pauperibus educandis, quæ viris Religione, ac doctrina claris, ſedulamque ipſi Eccleſiæ operam navantibus fovendis deſtinata ſunt, cupide exhaurire, & ad propria commoda convertere non timuerunt. Invenimus præterea nonnullos, tum in variis ſtatus noſtri temporalis Eccleſiaſtici locis, tum præſertim in hac Alma Urbe noſtra, in qua Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri erga ejuſdem Urbis Cives, & Incolas liberales, & munificos ſe ſæpius exhibuerunt, qui diverſa Officia, donec ipſi vivant, vel eorum familiæ extent, in laborum, & meritorum remunerationem, vel ad ſublevandam eorum indigentiam ab ipſis Prædeceſſoribus noſtris acceperunt, Apoſtolica benignitate abutentes, attributaque alimenta negligentes, quaſi per injuriam benefactoris memoriam ingrati animi vitio delere, taliaque ſibi elargita Officia in alios transferre veritos non fuiſſe. Nonnullos etiam diverſarum noſtræ, & S.R.E. temporali ditioni ſubjectarum Provinciarum, Civitatum, & locorum Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Magiſtratus, & Romanæ Curiæ Officialium Collegia, hujuſmodi inferioria Officia, ſive eorum jura, & emolumenta mediante pretio, vel reſponſione concedere quandoque præſumpſiſſe.

§. 2. Unde Nos deteſtabiles hujuſmodi abuſus, ne latius ſerpant, prohibendos, juſtiſſimaque, & ſeveriſſima ſanctione coercendos, & ex Romana Curia, Statuque temporali Eccleſiaſtico prorſus eliminandos eſſe cenſentes, habita ſuper his cum venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorumdem fratrum conſilio, & aſſenſu, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis Irritatio alienationum, de quibus in rubrica.

statis plenitudine, hac perpetuo valitura Constitutione rescindimus, & irritamus, quinimmo maledicimus, & execramur omnes, & quascumque venditiones, distractiones, pignorationes, hypothecas, necnon deputationes, & concessiones ex titulo oneroso ab omnibus super nominatis quomodolibet factas, quorumcumque ab ipso initio, sive a primæva erectione, ex indulto Apostolico non alienabilium jurium, & emolumentorum quibuscumque officiis cohærentium, etiam majoribus, nempe majoris Pœnitentiarii, Vicecancellarii, Camerarii, Summatoris literarum Apostolicarum, causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generalis Auditoris nostri, & pro tempore existentis Rom. Pont. in Urbe Vicarii, & ejusdem Urbis Gubernatoris, ac Senatoris, aut aliorum quorumcumque, sub sigilli Secretariatus, Vicariatus, exercitii, deputationis, custodiæ, aut alio quovis nomine, & vocabulo comprehensorum, etiam sub prætextu compensationis, aut remunerationis obsequiorum per dictos Officiales majores Sedi Apost. impensorum, aut expensarum, vel damnorum per eosdem ex quavis causa passorum, vel sub quovis necessitatis, & indigentiæ quæsito colore, in favorem quarumvis personarum, ut præfertur, factas, ac omnium etiam Officiorum, administrationum, & jurium, quæ vel a Prædecessoribus nostris aliquibus personis, seu familiis gratiose concessa, vel a prædictis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Magistratibus, Officialibus, aut Collegiis, pretio, seu gratia, ut præfertur, concessa fuerunt, etiam contractu ultro citroque obligatorio, publicoque instrumento ipsorum concedentium, & Successorum suorum nominibus solemniter inito, & stipulato, necnon prætenso juramento, aut quacumque confirmatione Apost. postea etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus subsecuto roboratas, quarum omnium, & singularum, ac instrumentorum, & confirmationum hujusmodi tenores præsentibus haberi volumus pro plene, & sufficienter expressis.

Et omnium instrumentorum desuper celebratorũ quacumque cautela munitorum,

§.3. Declarantes nemini licuisse, nec licere hujusmodi conventiones, contractus, & pacta, ultra facultatum ipsis concessarum limites in detrimentum Sedis, & Cameræ Apostolicæ, suorumque in Officiis per eos obtentis successorum, super præmissis inire, & celebrare; Ideoque tam ipsos contractus, conventiones, pacta quæcumque, instrumenta inita, & celebrata, nulla, invalida, ac viribus omnino vacua existere, quam etiam juramenta super contractibus hujusmodi præstita, ex hoc ipso illicita, nequaquam servanda esse, ac super illis editas a Prædecessoribus nostris confirmationes, quibuscumque præservativis, restitutivis, mentis attestativis, derogatoriarum derogatoriis, aut aliis fortioribus, insolitis, atque efficacissimis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis munitas, tamquam in fraudem decretorum, & canonicarum sanctionum per subreptionem, vel obreptionem, seu ut dicitur per præoccupationem extortas verius, quam obtentas, ac pariter nullas, & irritas esse, & censeri. Cum nequaquam credendum sit, quempiam ex eisdem Prædecessoribus nostris voluisse confirmare, quod non licet, nec verisimile sit (prout alias a quibusdam in similium gratiarum confirmationibus expressum, ac narratum fuisse accepimus) pro solvenda, vel restituenda dictis Officialibus alienantibus exigua pecuniarum summa, pro servitiis Sedi Apostolicæ præstitis, aut sumptibus ejusdem Sedis causa susceptis erogata, ipsius Cameræ, Sedisque Apostolicæ Ærarium ad eo umquam exhaustum fuisse, aut iis angustiis laborasse, ut necesse fuerit ad hujusmodi alienationes, earumque confirmationes, tam perniciosas devenire. Cumque ex hoc ipso satis appareat, ipsos Prædecessores subdola, & fallaci impetrantium calliditate circumventos fuisse, non autem vere id approbasse, quod ut diximus, non ipsius Cameræ, sed eorumdem alienantium lucro cessit, qui præsertim eodem tempore se plane ingratos, & Apostolicæ Sedis beneficiis prorsus indignos demonstrarunt. Si enim Dominus eiiciendum censuit in tenebras exteriores servum malum, pigrum, & inutilem, quia traditum sibi talentum fodiens, in terram abscondit, ac superlucrari omisit, sed tamen quod acceperat, integrum sine ulla diminutione servavit, & reddidit, quanto graviori supplicio eum affecisset, qui illud ipsum defraudare, defraudatumque Apostolicæ confirmationis tegumento celare, fraudemque mendicato ab ea approbationis prætextu pertinaciter tueri ausus esset? Præterea, si Ananiam de pretio proprii agri fraudata parte mentitum, illico in fraudis pœnam, ad Apostolorum pedes procidentem expirasse legimus, eos qui Sacræ Romanæ Ecclesiæ jura integra in suam utilitatem convertere, nedum de suis aliquid retinere student iis, & gravioribus pœnis afficiendos esse non censebimus?

Possessio cuicumque statim auferatur.

§.4. Ac propterea illos, qui prædicta jura, regalia, administrationes, atque emolumenta alienata, aut quomodolibet gravata detinent, uti intrusos, & detentores ab illis, eorumque exercitio, prætensa etiam immemorabili possessione, seu quasi per superiores Officiales a quibus dependent, vel alios ad quos spectat, propria auctoritate, manu regia, de facto, sine aliqua monitione, citatione, causæ cognitione, Judicis decreto, declaratione, aut ministerio, & absque ulla pecuniarum, aut pretii, vel pignoris restitutione, & sine spolii, vel attentatorum vitio eiici, expelli, amoveri, & privari, & ad tradendas, & consignandas quascumque scripturas ad hujusmodi Officia spectantes, quas penes se habent, necnon ad restitutionem fructuum dictorum Officiorum a die obitus earum personarum, quæ illa, ut præfertur vel alias, eis vendiderunt, aut concesserunt, decursorum, & ab iis forsan perceptorum, aut penes quoscumque existentium cogi, & compelli, & alios in eorum locum, gratis tamen nec alias, subrogari libere, & licite posse, ac omni-

omnino debere, eosque tantum actionem repetendi pretii, aut pignoris, vel delendæ, & extinguendæ obligationis contra eorum personas, cum quibus ipsi ab initio contraxerint, eorumque hæredes, & bona, siquæ extent, habere, ipsosque, qui pretia, vel pecunias ipsas sic indebite receperint, eorumve hæredes ad restitutionem teneri, atque ad id juris, & facti remediis opportunis cogi, & compelli posse. Officia vero, & administrationes ultimo dicta gratuito ut dictum est, certis personis, eorumve familiis concessa, & deinde ab eis de facto alienata, eo ipso Cameræ Apostolicæ applicata, & ad eam devoluta esse, & censeri, nec solum emptores, verum etiam venditores omni jure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competenti cecidisse.

Sic & non aliter judicetur.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, Cameræ Apostolicæ Clericos, Præsidentes, ac S. R. E. Cardinales in quibusvis causis, & instantiis motis, & movendis, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in futurum attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Prohibitio de cetero illa alienandi.

§.6. In posterum vero, ne quis ex superius nominatis, aut quacumque, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel alia majori, etiam Cardinalatus dignitate præfulgens, tale crimen attentare, aut quicquam ex præmissis vendere, alienare, pignorare, obligare, aut hypothecare, vel sub responsionis, aut mercedis promissionis receptione ad dictorum Officiorum exercitia, quempiam deputare audeat, seu præsumat, sub interminatione divini judicii, ac maledictionis æternæ districtius interdicimus, & prohibemus.

Officia integra Sedi, & Cam. Apostolicæ conserventur.

§.7. Volentes, quod omnino ipsa Officia, prout cuique ab initio per Sedem Apostolicam concessa sunt, ita etiam integra, & intacta, cum omnibus suis juribus, & emolumentis, pertinentiis, annexis, & connexis retineantur, ac Sedi, & Cameræ Apostolicæ perpetuo conserventur.

Transgressores multis pœnis ligantur.

§.8. Si quis autem extiterit præsentis nostræ Constitutionis in aliquo violator, non solum prædictas venditiones, alienationes, hypothecas, pignorationes, concessiones, assignationes, vel deputationes, aliasque similes, vel dissimiles conventiones posthac de cetero faciendas, ac quicquid illarum prætextu secutum fuerit, etiam Apostolica, vel alia quavis auctoritate roboratum, pariter ex nunc, prout ex tunc, & e contra annullamus, rescindimus, & irritamus, declarationesque, & decreta, ac facultates, & alia quæcumque superius expressa, ad illas in omnibus, & per omnia extendimus, & ampliamus, verum etiam eos, qui fuerint nostræ hujus prohibitionis de facto transgressores, ipso jure omnibus, & quibuscumque per eos obtentis, seu obtinendis Ecclesiasticis Officiis, beneficiis, muneribus, gradibus, honoribus, dignitatibus, attento, quod illis sese tanto facinore perpetrato indignos reddiderunt, privamus, necnon privatos, ac ad ea, & alia postea obtinenda perpetuo inhabiles, & incapaces, infames, ignominiosos, ac perpetuæ infamiæ, & ignominiæ labe, & macula eis inusta notatos, atque intestabiles declaramus, ita ut illis portæ numquam pateant dignitatum, quinimmo in sempiternæ maledictionis, & anathematis pœnam in æternum condemnati, & traditi censeantur.

Contraria omnia removentur.

§.9. Non obstantibus præmissis, ac de jure quæsito non tollendo Cancellariæ Apostolicæ regula, & quibusvis statutis, aut diuturnis, & pacificis possessionibus, seu quasi, quæ usurpationes censeri debent, necnon pro illorum confirmatione, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac titulo oneroso præmissis, vel aliis gravioribus, & urgentioribus de causis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum prædictis, vel aliis efficacioribus, validioribus, ac prorsus inexcogitatis clausulis, & verborum conceptionibus per quoscumque nostros Prædecessores, aut nosmetipsos, & Sedem prædictam concessis gratiis, aut literis Apostolicis, etiam sæpius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis non nisi eorum tenoribus ad verbum insertis, ac modis, & formis inibi traditis ad unguem servatis, aut nonnisi certarum, quarum interest personarum expresse ad id accedente consensu, vel eis saltem prius satisfacto, derogari ullo modo possit, aliter factæ derogationes nullius sint roboris, vel momenti, tenores hujusmodi perinde, ac si forma requisita plene adimpleta, & observata, ad verbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Status antiquus officiorum, pro ipsis Officialibus majoribus præservatur.

§.10. Nostræ tamen mentis, atque intentionis non est, per præsentes in aliquo immutare statum Officiorum, quæ majoribus Officiis annexa ab ipso initio ex Indulto Apostolico, pretio, vel recognitione aliqua interveniente conceduntur, & vacabilia sunt, quorum cum pro tempore vacant, collatio, sive titulo oneroso concessio, seu quævis alia dispositio ad ipsos Officiales hactenus pertinere consuevit, in quibus, quo minus ipsi Officiales, ut prius illa concedere, pretiumque inde percipere, seu alias de eis disponere valeant, nullum in posterum præjudicium generari volumus.

Jussio hanc Bullam publicandi.

§.11. Ut autem præsentes literæ omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ de more affigi, & publicari, eorumque exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu suscriptis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis originalibus adhiberetur, exhibitis, vel ostensis.

Sanctio pœnalis.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat

ceat hanc paginam nostræ rescissionis, irritationis, maledictionis, execrationis, declarationis, decreti, mandati, concessionis, interdicti, prohibitionis, voluntatum, annullationis, extensionis, & privationis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem &c.

D. P. An. V. die 15. Jan. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo nono, 18. Kal. Februarii, Pontificatus nostri Anno V.

Papæ subscriptio. ✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus, subscripsi.

Cardinalium subscriptiones

✠ *Ego Joann. Episc. Ostien. Card. Sancti Georgii.*

✠ *Ego Alph. Episc. Portuen. Card. Gesualdus.*

✠ *Ego Innicus Episc. Tusculan. Card. de Aragon.*

✠ *Ego Mar. Ant. Episc. Præn. Card. Columna.*

✠ *Ego Ptolomæus Episc. Sabinen. Cardinal. Comen.*

✠ *Ego Gabriel Episc. Albanen. Card. Palæottus.*

✠ *Ego Marcus Siticus, tit. S. Mariæ Transtyberim, Card. de Altemps.*

✠ *Ego F. Michael Bonellus, tit. S. Laurentii in Lucina, Card. Alexandrinus.*

✠ *Ego Lud. tit. Sanctæ Anastasiæ, Card. Madrutius.*

✠ *Ego Nicolaus, tit. S. Praxedis, Card. Senon.*

✠ *Ego Julius Antonius, tit. S. Bartholomæi in Insula, Card. Sanctæ Severinæ.*

✠ *Ego Hieronymus, tit. S. Susannæ, Card. Rusticus.*

✠ *Ego Jo: Hieronymus, tit. S. Jo: ante Portam Latinam, Card. Albanus.*

✠ *Ego Hieronymus, tit. S. Priscæ, Card. Simoncellus.*

✠ *Ego Petrus, tit. S. Hieronymi Illiric. Card. Deza.*

✠ *Ego Ant., tit. SS. Jo., & Pauli, Card. Carafa.*

✠ *Ego Jo: Ant. Card. Sanctorum Quatuor.*

✠ *Ego Jo: Bapt. Card. S. Marcelli.*

✠ *Ego Julius, tit. Sancti Eusebii, Card. Cananus.*

✠ *Ego Nicolaus, tit. Sanctæ Cæciliæ, Card. Cremon.*

✠ *Ego Ant. Maria, tit. S. Mariæ de Pace, Card. Salviatus.*

✠ *Ego Vincentius, tit. S. Clementis, Card. Montis Regalis.*

✠ *Ego Philippus, tit. S. Sabinæ, Card. Spinula.*

✠ *Ego Scipio, tit. S. Salvatoris in Lauro, Card. Lancellottus.*

✠ *Ego Vincentius, tit. S. Alexii, Card. Gonzaga.*

✠ *Ego Jo. Baptista, tit. S. Mariæ in Araceli, Card. Castruccius, Signaturæ Justitiæ Præfectus.*

✠ *Ego Federicus, tit. S. Stephani in Monte Cœlio, Card. Cornelius.*

✠ *Ego Dominicus, tit. S. Laurentii in Paneperna, Card. Pinellus, S. M. Majoris Archipresbyter.*

✠ *Ego Hippolytus, tit. S. Pancratii, Card. Aldobrandinus, Major Pœnitentiarius.*

✠ *Ego Hieronymus, tit. S. Petri ad Vincula, Card. de Ruvere.*

✠ *Ego F. Hier. tit. S. Mariæ super Minervam Card. Asculanus.*

✠ *Ego F. Constantius, tit. S. Petri in Monte Aureo, Card. Sarnanus.*

✠ *Ego Guilelmus, tit. S. Martini in Montibus, Card. Alanus.*

✠ *Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo, Card. Gonzaga.*

✠ *Ego Antonius, tit. Sancti Vitalis, Card. Saulius.*

✠ *Ego Evangelista, t. S. Matthæi in Merulan. Card. Cusentin. Archipresbyter Sancti Petri.*

✠ *Ego Joannes, tit. S. Mariæ Transpontinæ, Card. de Mendoza.*

✠ *Ego Marianus Perbenedictus Sanct. Petri, & Marcellini, Card. de Camerino.*

✠ *Ego Franciscus, S. Mariæ in Via-Lata, Diac. Card. Sfortia.*

✠ *Ego Alexander, Sancti Laurentii in Damaso, Diac. Card. Montaltus Vice-Cancellarius.*

✠ *Ego Hieronymus, S. Eustachii, Diac. Card. Matthæjus.*

✠ *Ego Benedictus, S. Mariæ in Cosmedin, Diaconus Card. Justinianus.*

✠ *Ego Ascanius S. Nicolai in Carcere, Diac. Card. Columna.*

✠ *Ego Federicus, S. Agathæ, Diac. Card. Borromæus.*

✠ *Ego August. S. Adriani, Diac. Card. Cusanus.*

✠ *Ego Franciscus Maria, S. Mariæ in Domnica, Diac. Card. a Monte.*

✠ *Ego Guido, SS. Cosmæ, & Damiani, Diac. Card. Pepulus.*

Anno a Nativ. Domini 1590. indict. 3. die vero 28. mens. Jan. Pontif. SSmi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti Divina provid. Papæ V. An. V. Retroscriptæ literæ Apostol., affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Basilicæ Lateran., ac Principis Apost. de Urbe, necnon Cancell. Apostol., per me Franciscum Baron ejusd. SS. D. N. Papæ Curs. Publicatio.

Pompæus Guerra Mag. Cursor.

Se-

Sequitur declaratio, & confirmatio Officiorum Vice-Cancellarii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

SIXTUS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Vice-Cancellarius habet, & ad sui commodum concedit Officia hic designata. *Quoad Officium Abbreviatorum extat clara Sixti IV. assignatio in ejus Constit. XIX.* Divina T. III. P. III. fol. 165. §. 25.

§. 1. CUM Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vice-Cancellarius pro tempore existens, Regentis Cancellariæ Apostolicæ, ac sex majoris cum assignatione emolumentorum Officii minoris gratiæ, & quindecim minoris Præsidentiæ Abbreviatorum, & viginti quinque Sollicitatorum literarum Apostolicarum, ac duodecim Notariorum Auditorum causarum Palatii Apostolici, ac tria Cubiculariorum, & septem Scutiferorum de numero Participantium, ac viginti sex S. Petri, & tresdecim S. Pauli, necnon duo de Lilio, & viginti Piorum Militum, ac Custodis, Notariatusque, & Ostiarii ejusdem Cancellariæ, atque unum Notariorum contradictarum, & aliud de consuetis nuncupata, ac nonnulla alia ipsius Vice-Cancellarii, seu Cancellariæ Officia, tam per obitum, resignationem, & privationem, quam forsan alias pro tempore vacantia, personis eidem Vice-Cancellario benevisis ad vitam recipientium conferre, & assignare, neque illis ad ejusdem Vice-Cancellarii libitum, simili modo quo Romanus Pontifex de aliis Romanæ Curiæ Officiis disponere solet, disponere consueverit, & in possessione, seu quasi disponendi de eisdem Officiis, ut præfertur expressione Roman. Pontificum, vel forsan concessione, sive indulto Apostolico, per plures annos fuerit, prout est etiam de præsenti.

Hic Pontifex hujusmodi Vice-Cancellarii facultatē com probat.

§. 2. Nos ad quorum notitiam devenit, Vice-Cancellarium pro tempore existentem consuevisse, & solitum fuisse de dictis Officiis, etiam pacto pretio ad libitum suum, ut præfertur disponere, dignitati prædicti Officii Vice-Cancellariatus ad illud pro tempore obtinentis, necnon ab eo officia prædicta recipientium quieti, & securitati in præmissis providere volentes, Motu simili, non ad dilecti filii nostri Alexandri S. Laurentii in Damaso Diaconi Cardinalis Montalti ejusdem S.R.E. Vice-Cancellarii, ac etiam literarum Apostolicarum Summatoris, nostri secundum carnem ex Sorore pronepotis, vel alterius pro eo nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, certaque scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, concessionem, indulta, consuetudinem, permissionem, & possessionem hujusmodi (etiamsi de applicatione dictorum Officiorum, aut aliquorum ipsorum eidem Vice-Cancellariatus Officio, aut facultate, sive concessione, vel indulto, illa, aut aliqua ipsorum, vendendi, aut ad libitum suum de eis disponendi non appareret, ac etiam quandoque constet, præfatum Vice-Cancellarium de prædictis Officiis, aut eorum aliquo, semel tantum, aut bis, vel pluries disposuisse, & in suppressione eorum, vel aliquorum ex eis, novaque erectione, nullam eidem Vice-Cancellario de illis disponendi facultatem fuisse concessam, Apostolica auctoritate confirmamus, & approbamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti, & aliarum solemnitatum omissarum defectus, si qui intervenerint in eisdem.

Ampliatque & extendit.

§. 3. Et nihilominus potiori pro cauthela, ne quicquam præmissorum in dubium aliquo tempore revocari contingat, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, statuimus, & ordinamus, eidemque Alexandro Cardinali, & pro tempore existenti Vice-Cancellario concedimus, & indulgemus, ut quotiescumq. Officia præfata, quorum omnium quantitates, qualitates, & jura, institutiones, & erectiones, cum quibusvis qualitatibus, decretis, conditionibus, & formis, præsentibus haberi volumus pro expressis per cessum, vel decessum, aut promotionem, privationem, seu quamvis aliam dimissionem eorum, qui Officia præfata pro tempore obtinebunt vacare contigerit, quæ omnia, & singula Officia præfatis vacationibus quemadmodum Officia nostra subjecta sunt, etiam subjacere volumus, decernimus, & declaramus illa omnia ad liberam ipsius Alexandri Cardinalis, & pro tempore existentis Vice-Cancellarii voluntatem, & dispositionem, etiam pacto pretio, pertinere. Possitq. idem Alexander Cardinalis, & pro tempore existens Vice-Cancellarius, aut per eum ad hoc specialiter deputatus, illorum omnium, & singulorum, capta solita impositione, resignationes recipere, & admittere, ac per suas literas suo sigillo pendente munitas, de illis dum pro tempore vacaverint, etiamsi illa, eorumque emolumenta ab initio, sive in eorum prima erectione ex Indulto Apostolico alienabilia non sint, & quandocumque appareat de hujusmodi officiis, aut aliquo eorum Roman. Pont. disposuisse, per se ipsum, aut ejus Locumtenentem, aut ad hoc speciale mandatum habentem, quibusvis personis, cum quarumcumque Constitutionum, & literarum Apostolicarum in contrarium facientium derogatione, in omnibus, & per omnia ad instar Roman. Pontificis providere, seu illa vendere, & alienare absque pœnarum, & censurarum, etiam Ecclesiasticarum incursu, & exigentibus personarum meritis, & sufficientia, super earumdem personarum, quibus ipse providerit de hujusmodi officiis requisitarum qualitatum, defectu, cum sibi placuerit, dispensare, & easdem personas ad ipsa Officia, Constitutionibus præfatis, quarum tenoribus non obstan., habilitare, & illi, quibus de eisdem Officiis dictus Alexander Cardinalis, & pro tempore existens Vice-Cancellarius, seu deputandus, suis literis duxerit providendum, ad Officia ipsa, absque aliqua contradictione, aut aliarum literarum expeditione, recipiantur, & admittantur, ita quod literæ præfati Alexandri Cardinalis, seu deputati, vel pro tempore existentis

stentis Vice-Cancellarii valeant, & perpetuæ firmitatis robur obtineant, & his quibus concessæ sunt plenissime suffragentur, acsi super prædictis Officiis, literæ Apostolicæ confectæ, & expeditæ fuissent.

Clausulas præservativas apponit.

§.4. Decernentes dictum Alexandrum, & Cardinalem pro tempore existentem Vice-Cancellarium, super dispositione dictorum officiorum, ut præfertur facienda, provisosque ab eo, de illis, per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, eorumque Datarios, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ Camerarium, vel Cameræ Apostolicæ Præsidentes, Clericos, aliosve quoscumque, quavis auctoritate, & potestate fungentes, ullo umquam tempore quavis occasione vel causa etiam justa, vel injusta impediri, inquietari, vel molestari non posse, neque debere. Minusque præsentem gratiam, & si videbitur desuper conficien. literas quovis prætextu, & ex quocumque capite, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adversus illas, quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, vel Successores nostros Roman. Pont. aut dictam Sedem, ex quibusvis causis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, pro tempore factis, & faciendis, comprehendi, & comprehensas censeri, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam, sub data posteriori, per dictum Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Vice-Cancellarium quandocumque eligenda, concessas, ac validas, & efficaces adversus quascumque impugnationes, & revocationes existere. Ipsumque Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Vicecancellarium, ad superius expressa, & prænarrata, in loco, vel parte verificandum, seu probandum, aut præsentem gratiam, & literas desuper conficien. quandocumque purificandum minime teneri, sed sola præsentium narrativa, absque alia probatione, seu verificatione, aut purificatione sufficere, eique in judicio, & extra ubique stari, sed nec aliquam probationem cujuscumq; naturæ, & speciei illa sit, vel fuerit in Camerarium adduci, vel admitti. Quinimmo etiam si superius expressa, & narrata hujusmodi minus vera sint, & contrarium quandocumque probari contingat, nihilominus præsentes, & desuper conficiendas literas suum plenarium effectum consequi, prædictumque Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Vice-Cancellarium, illis, & eorum effectu potiri, & gaudere.

§.5. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata &c. judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, quicquid secus in contrarium præmissorum, absque dicti Alexandri Cardinalis, & pro tempore existentis Vice-Cancellarii, etiam in Consistorio de fratrum consilio contigerit attentari.

Clausulam sublatam &c. addit.

Clausulas derogatorias annectit.

§.6. Non obstantibus de jure quæsito non tollendo, & gratiis ad instar non concedendis, aliisque Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, & etiam in crastinam assumptionis cujuscumque Rom. Pontificis ad summi Apostolatus apicem edendis. Necnon Symmachi, Pauli II. Innocentii VIII. Pauli IV., & Pii V. ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ, seu Cameræ, & Sedis Apost. non alienandis, ac male alienatis recuperandis, necnon Pii etiam IV. de similibus gratiis in Camera infra certum tempus a die illarum concessionis computandum, registrandis, & insinuandis, ita quod ad præsentem gratiam registrandum, & insinuandum idem Alexander Cardinalis, & pro tempore existens Vice-Cancellarius, nullo umquam tempore teneatur, nec propterea illa nulla fit, aliisque Apostolicis, ac in generalibus Conciliis specialiter, vel generaliter contra præmissa, vel eorum aliqua quomodolibet, etiam per Nos consistorialiter, & de fratrum consilio, & præsertim nostra, sub Dat. videlicet 18. Kal. Februarii, Pontif. nostri Anno V. disponente ne Officiales Officia, eorumve emolumenta eorum Officiis annexa alienare possint, editis, & edendis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Officium hujusmodi erection. & fundation. ac Cameræ præfatorum etiam juramento &c. roboratis, statutis, & consuetudinibus, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reservationibus, eorumque innovationibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, per præfatos, & quorumcumque alios Rom. Pontifices Prædecessores, ac Nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & per viam generalis legis, & statuti perpetui, ac ex quantumcumque gravibus, & onerosis causis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis Clausulis, etiam vim contractus inducentibus, ac etiam irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, & quocumque tempore, etiam longissimo observatis, etiam præmissa fieri specialiter, & expresse prohibentibus. Quibus omnibus etiam si de illis &c. eorum tenores &c. latissime hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus derogamus, eaque omnia in quantum præmissis obesse, aut illorum executionem, & effectum retardare possent, omnino tollimus, & abrogamus, ac pro

Hæc Bulla est quæ præcedit.

pro sublatis, & abrogatis habere volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Solamque signaturam sufficere decernit.

§. 7. Volumus autem, quod præsentis cedulæ sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, etiam absque data, & registratura, ac publicatione. Quodque si videbitur, hujusmodi cedula in quinterno Cancellariæ describatur, & etiam sine publicatione, data, & registratura, eis fides omnino adhibeatur in judicio, & extra, perinde acsi literæ etiam sub plumbo expeditæ essent, quæ nihilominus expediri possint, per Breve nostrum, sub quacumque data, stylo Cancellariæ, & Cameræ præfatarum, ac regulis, & Constitutionibus, necnon privilegiis, Registratoribus supplicationum Apostolicarum, & aliis præfatæ Curiæ Officialibus concessis in contrarium disponentibus, & aliis non obstantibus quibuscumque.

Subscriptio Papæ.

Placet, & ita Motu proprio mandamus.

Publ. Pont. An. V. die 3. Aprilis.

Lecta, & pub. fuit suprad. Const. Romæ in Cancell. Apost. Anno Incarnat. Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo die vero 3. mensis Aprilis Pont. S. D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. Anno V.

CLXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio nonnullorum Decretorum per Commissarium, & Visitatorem in Provincia Romandiolæ deputatum factorum, pro bono regimine, & Gubernio Comitatus, & Civitatis Cæsenaten.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter innumeras Pastoralis Nobis divina annuente Clementia, injuncti muneris Curas, in ea præcipue cogitatione assidue versamur, ut Civitates, & loca ditioni nostræ temporali subjecta, tranquille, feliciterque regantur, gubernentur, atque instituantur, Populique Nobis subditi, quantum provideri humana ratione potest a potentioribus non opprimantur, & affligantur, atque abusus, qui vel temporum varietate, vel hominum licentia, sensim abrepunt, tollantur, & de medio removeantur, ne quid injuriosum, ne quid depravatum, ne quid corruptum utilitatem, pacem, atque justitiam publicam invertat, & perturbet.

Ante Triennium Pontifex nonnullos graves viros elegerat, qui Provincias, & loca Status Ecclesiastici visitarent.

§. 1. Quare, ab hinc fere triennium, certos Cameræ nostræ Apostolicæ Clericos (cum Nos summæ rerum intenti, & tot tantisque oneribus, quæ pro totius Christianæ Reipublicæ communi salute nostris cervicibus sustinemus, distensi per nosmetipsos id exequi non possemus) Visitatores, & Commissarios nostros ad eas Civitates, Oppida, & loca visitandum, eaque ordinandum, & quid quid in eis correctione, & reformatione indigeret Nobis referendum, ut retractari, & coerceri, & salubrius ordinari possent misimus.

Eos inter Alexander Centurionus visitavit Cesenam.

§. 2. Inter quos dilectus filius Alexander Centurionus dictæ nostræ Cameræ Clericus, noster in Provincia Romandiolæ Visitator, & Commissarius a Nobis deputatus fuit, qui inter ejus Provinciæ sibi commissa loca Comitatum Civitatis nostræ Cæsenæ visitavit.

Nonnullaque efformavit Statuta;

§. 3. Visisque, & mature cognitis Comitatus ipsius legibus, seu statutis, vel consuetudinibus, & moribus, diligenterque investigato, illius regiminis modo, non pauca coercenda, reformanda, & ex integro statuenda, providenda, & decernenda depræhendit.

Quæ confirmat Sixtus.

§. 4. Cumque ea omnia distinctim, & ordinatim ab eo Nobis, vel Congregationi ad hoc a Nobis institutæ relata, & communi omnium voto, uti juri, & honestati congruentia, statuique, & regimini dicti Comitatus apprime utilia, & necessaria, laudata, & comprobata fuerint, ac dilectus filius Nicolaus Moronus Locumtenens Ariminen. dicti Comitatus nomine pro illorum confirmatione Nobis humiliter supplicari fecerit. Nos hujusmodi supplicationibus inclinati dictorum Decretorum totum tenorem, nec ullo prorsus verbo omisso, præsentibus inserri, & notari fecimus, & ut decreta ipsa firmius consistant, & in futurum ab iis, quos attingunt, & attingent inconcusse impleantur, & inviolate serventur. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine. Decreta omnia infra inserta, prout jacent Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum forsan requisitarum defectus, si qui intervenerint in iisdem supplemus, & potiori pro cautela hæc eadem de novo decernimus, & statuimus.

Necessarias apponit clausulas.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores constituit.

§. 6 Quo circa dilectis filiis Provinciæ nostræ Romandiolæ Præsidibus, vel Legatis, seu Vice-Legatis nunc, & pro tempore existen. per præsentes mandamus quatenus ipsi, vel alter eorum faciant auctoritate Nostra omnia in infra insertis Decretis expressa, & contenta integre, inviolate, & ad unguem perpetuis, futuris temporibus observari sub pœnis in eisdem Decretis comminatis, & inflictis, aliisque gravioribus, etiam corporalibus eorum arbitrio infligendis, augendis, & moderandis. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione

tione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam adhoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis.

Obſtātia tollit.

§.6. Non obſtantibus quibuſcumque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non piæ me: Pii PP. IV., etiam Prædeceſſoris noſtri de regiſtrandis gratiis intereſſe dictæ Cameræ concernentibus in libris præfatæ Cameræ infra certum, tunc expreſſum tempus, ac dictarum Civitatum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac exemptionibus, & immunitatibus in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Decreta, de quibus ſupra.

Decretorum, quorum ſupra fit mentio tenor infraſcriptus eſt.

Servanda cōcordia inter Comitatum, & Civitatem facta ab Alexandro Centuriono ſuper ſolutione onerum extraordinariorum.

I. Primo cum inter Comitatum Cæſenæ, & Civitatem lis, & controverſia ſæpius compromiſſa in Sacro Rotæ Romanæ Auditorio ſuper oneribus extraordinariis in dies occurrentibus, ad quorum ratam partem ſolvendam Civitas Comitatum gravare prætendebat; cum ipſa ratam ſuam ex redditibus publicis ſolveret juxta deciſionem Cameralem a bon. mem. Epiſcopo Narnienſi anno 1569. factam, rebuſque aliis in actis cauſæ, & cauſarum hujuſmodi latius deductis, multos annos duraverit, maxima utriuſque partis impenſa, & incomodo. Cumque ea, & Civibus, & Comitativis conſentientibus a Reverendiſſimo Domino Alexandro Centuriono Cameræ Apoſtolicæ Clerico Viſitatore Apoſtolico dirempta, & compoſita fuerit, ut in Inſtrumento compoſitionis, & concordiæ die ſecunda Januarii 1588. per acta Domini Andreæ Martini Cameræ Apoſtolicæ Notarii, ad quod habeatur pro veritate relatio. Proinde Inſtrumentum hujuſmodi firmiter, & inviolabiliter utrinque obſervari, & adimpleri mandatur ſub pœnis centum ducatorum, Cameræ Apoſtolicæ, quoties contraventum fuerit applicandorum, ipſo facto per primo contravenientem perſolvendorum, expenſæque occaſione dictę concordiæ dumtaxat a duodecim Procuratoribus dicti Comitatus facta, illis acceptæ ferantur, & refundantur; ne ob negocium Comitatui utiliſſimum, quod geſſerunt, damnum conſequantur.

Duodecim tantum Procuratores pro toto Comitatu eligendi modo, & ſub pœnis hic pręfixis.

II. Curetur omnimodo, ut numerus Procuratorum Comitatus non ſit amplius, vel minus duodecim, videlicet trium pro quolibet ex quatuor quarteriis juxta formam Capitulorum ex ordine Sacræ Conſultæ tempore fœlicis recordationis Gregorii Papæ XIII. factorum, & ut hæc exequutio fiat, ſi ex aliquo dictorum Quarteriorum ultra tres Procuratores ex aliquo vero minus tribus inventi fuerint, Procuratores ejus Quarterii, ſeu Quarteriorum, qui trium Procuratorum numerum, ut præfertur exceſſerint, omnes imbuſſulentur, cum præſentia, & interventu dicti Gubernatoris Cæſenæ, & ſorte ex illis extrahantur tres, qui officium exerceant. Ceteri autem removeantur ab officio, & adminiſtratione: qui vero poſt hujuſmodi imbuſſulationem, & extractionem uſque ad numerum duodecim deficiant, ex eo Quarterio, quod minus quatuor Procuratoribus habebit juxta prædicta Capitula ſuppleantur. Et ut quantocitius ad hanc exequutionem duodecim Procuratorum in totum deveniant. Interim inhibeatur Procuratoribus illius Quarterii, qui tres exceſſerint, ne officium exerceant donec imbuſſulatio, & extractio prædicta facta fuerit, quin etiam ex nunc inhibiti, & ſuſpenſi cenſeantur ſub pœna quinquaginta ducatorum, ex quibus duæ quartæ partes Cameræ Apoſtolicæ, reliquæ duæ quartæ partes inter Procuratorem Fiſci, & accuſatorem dividantur. In Procuratoribus vero in locum deficientium eligendis, tam quo ad Scrutinium, & imbuſſulationem faciendam, quam quoad eligendorum qualitatem, ſervetur omnino forma dictorum Capitulorum, eaque executioni mandetur.

A Miniſtris quolibet anno ſuæ adminiſtrationis ratio reddenda cum interventu quatuor perſonarum a quolibet Quarterio eligendarum.

III. Quatuor Priores, ſive Regentes Comitatus in fine anni eorum officii, Exactoreſque, ac ceteri Miniſtri teneantur reddere legitimam, & debitam rationem omnium, & ſingulorum per eos geſtorum, & adminiſtratorum coram Domino Gubernatore Cæſenæ cum interventu aliorum non duodecim, ut hodie non ſine magna confuſione, & litium fere immortalium fomento fit, ſed quatuor tantum hominum, unius ſcilicet pro ſingulo Quarterio in præſentia dicti Domini Gubernatoris annis ſingulis eligendorum, qui pro riſcontro inſervire debeant juxta formam ſupradictorum Capitulorum ex ordine Sacræ Conſultæ compilatorum: quorum quatuor ſic eligendorum facultas ad aliud non ſe extendat, quam ad reviſionem computorum prædictorum.

Hujuſmodi quatuor reviſores non per alios, ſed per ſeipſos Computa examinare teneantur.

IV. Teneanturque quatuor reviſores hujuſmodi intra quindecim dies a die eorum deputationis computandos per ſe ipſos perſonaliter, non autem per Procuratores, vel ſubſtitutos revidere rationes, & computa tam adminiſtrationis Regentium, & Priorum, quam exactoris generalis, ut poſſint cognoſcere quid exactum, quidve, & quomodo expenſum fuerit, & quidquid circa computa, & rationes ejuſmodi dum ea revident dicendum illis occurrerit, generali conſilio Comitatus intra dictos quindecim dies referant, quo facto, eorum facultas expiret, nec ulterius ſe ſuper his ingerere poſſint ſub pœna centum ducatorum Cameræ Apoſtolicæ pro tertia, Comitatui pro alia, & accuſatori pro alia tertia applicandorum.

Si in tali Cōputorum redditione, diſcordiæ exoriantur, has diſcordias expendet Præſes Romandiolæ.

V. Et ſi in redditione computorum hujuſmodi diſcordiæ orientur, eas audire, terminare, & decidere debeat Dominus Præſes Provinciæ intra alios quindecim dies omnimodo manu regia, & appellatione remota.

VI. Et

Qui appellaverit a Judicio Regentis, debet ante Judiciū cautionem dare, in casu &c.

VI. Et quoniam experimento deprehensum est, multos pro revisione computorum, ut præfertur electos indebite Regentibus molestias intulisse, multosque Regentes judicia diu sustinere affectasse non propriis expensis, sed Comitatus, cum cujus jactura utrique locupletari procurarunt, idcirco, ut huic malo posthac remedium afferatur, ii, qui super mala administratione, vel non legitima computorum redditione adversus Regentes, seu Procuratores judicia movere voluerint, teneantur in primis cavere idonee de reficiendis, de eorum proprio expensis, damnis, & interesse in casum succumbentiæ tam universitati, quæ sumptum fecerit, quam Regentibus, qui fuerint indebite molestati.

Qui in judicium tracti fuerint, de proprio expēsas solvere debent.

VII. E converso vero Regentes, Procuratores, & alii, qui in judicium tracti fuerint lites expensis Comitatus sustinere nequeant, sed pro propriis, & particularibus in casum Victoriæ a molestatoribus, qui succubuerint recuperandis.

Reficiendæ a victis expēnsæ.

VIII. Debeatque dictus Præses Victos Victoribus condemnare nedum in expensis litis, sed etiam in mercedibus dietarum, quas in litigando consumpserint per dictum Dominum Præsidem arbitrio ejus taxandis.

Status exactionis Partimenti.

IX. Factis diligenter computis accepti, & expensi usque in tempus Visitationis, scilicet per totum annum repertum est exactorem Comitatus remanere debitorem librarum 2388. pro pecuniis jam ab eo exactis, ad quas solvendas statim manu regia cogatur, præterea restabant per exactorem exigenda a Debitoribus antiquis liberæ 5000., & a debitoribus residui partimenti anni 1586., & 1587. libræ 9975., quæ omnes summæ omni adhibita diligentia exigantur, ut ex illis onera Cameralia solvi possint, & impositio Collectarum pro illis ratis evitetur.

Acta consilii duplici in Libro adnotanda.

X. Propositiones, & partitæ, seu bollettationes omnes in consiliis faciendæ a Notario, seu Cancellario annotentur, juxta Capitula ex ordine Sacræ Consultæ, sed non in uno libro, tantum scilicet ipsius Notarii, sed in alio etiam libro, qui pro riscontro inserviat, & apud Regentes conservetur, in quo ab eodem Notario eademmet die, qua partita, & bollettationes, aliaque acta facta fuerint scribi, & annotari debeant.

Bona ex æstimo Comitatus in æstimū Civitatis Cæsenæ translata ad pristinum locum reducantur.

XI. Quoniam occulte, & sine consensu Comitatus ablata fuerunt a libro æstimi, seu catastro Comitatus multa bona Comitativorum, qui ad Civitatem Cæsenæ domicilium transtulerunt, & annotata in catastro Civitatis contra formam statutorum ejusdem Civitatis, breve fe: re; Leonis Papæ X., & Decreta Reverendissimi Domini Seghæ olim Præsidis dictæProvinciæ in grave præjudicium Comitatus, Dominus Præses Provinciæ manu regia, & appellatione remota faciat omnino dicta bona in priori æstimo, seu catastro Comitatus reponere, & rescribere, contrariis quibuscumque non obstantibus.

Modus se affrancandi a solutione onerum Rusticalium.

XII. Cum fuerit a fe: re: Gregorio XIII. per suas in forma Brevis expeditas literas concessa licentia Comitatui Cæsenæ se affrancandi a solutione onerum rusticalium, nempe taxarum equorum mortuorum, & Taxarum Barisellorum, Paleæ, & lignorum pro Illustrissimo Legato Provinciæ prædictæ ascendentium in totum ad libras 1708. 5. 8. fuerintque ad effectum dictæ affrancationis empta hic in Urbe 40. Loca Montis Alumeriarum, & plures annui census in Civitate Cæsenæ; Verum literæ prædictæ suum sortitæ non fuerint adhuc effectum, sed fructus dictorum locorum montis, ac censuum in alios usus conversi, & propterea Comitatus, & particulares duplex onus subire cogantur, cum quotidie novæ portiones pro dictis oneribus rusticalibus super ipsis, & eorum bonis fiant. Propterea, ut montes, & census hujusmodi d. usui, & fini inserviant ad quem empti sunt, & Comitatus beneficium affrancationis prædictæ omnino consequatur; Teneantur Procuratores, & Regentes supradicti assignare dicta quadraginta loca montis Cameræ Apostolicæ ad hoc, ut illius depositarii recta via possint fructus dictorum locorum montis Alumeriarum ad scuta 200. monetæ annua ascendentia in posterum perpetuis futuris temporibus in computum dictorum onerum rusticalium exigere, & pro residuo scilicet usque ad summam librarum 1708. 5. 8. tot ex censibus nomine Comitatus in Civitate Cæsenæ, ut præfertur emptis si suffecerint, quod si redempti fuerint, tunc pecunia converti debeat in emptionem tot locorum dicti montis Alumeriarum, vel aliorum montium non vacabilium arbitrio Cameræ Apostolicæ, qui census, seu loca montium prædicto modo empta affrancationi, & liberationi prædictæ applicati perpetuo sint, & a Thesaurariis, sive Vice-Thesaurariis Provinciæ, seu aliis Cameræ Officialibus, nomine ejusdem Cameræ recta via perpetuo exigantur, & ex nunc, & imposterum Procuratores, aut Regentes, per seipsos, vel Procuratores, aut agentes eorum dictos fructus locorum montium, & censuum nullo modo exigere, aut de illis disponere, vel pro oneribus prædictis, seu illorum occasione partitiones aliquas super Comitativis, aut eorum bonis facere, aut imponere possint sub pœna mille ducatorum toties quoties contravenerint incurren. Cameræ Apostolicæ ipso facto applicandorum privationis ab officio Regentatus, seu procurationis, aliisque pœnis arbitrio Reverendissimi Domini Præsidis Provinciæ.

Conficiendus Liber Collectarum.

XIII. Conficiatur liber coram Notario publico in quo particulariter describantur omnes Collectæ, quæ pro tempore imponentur tam ordinariæ, quam extraordinariæ descriptionique ita faciendæ, nedum assistat Dominus Gubernator Cæsenæ, verum etiam ipse decretum suum interponet, illudque in libro extendatur, cum expressione quantitatis, & causæ, ob quam collecta imponitur, & in eodem libro annotentur annis singulis solutiones earumdem Collectarum.

XIV. For-

De Archivio.

XIV. Formetur Archivium majori, quam nunc extat diligentia, cum inventariis integris, & fidelibus omnium, & singulorum scripturarum libris collectarum, & filsis receptionum, & quietantiarum.

De Notario.

XV. Quoniam Dominicus Valiscianus Notarius, qui fuit Notarius, & Procurator duodecim Procuratorum Comitatus convenit, & se obligavit omnia instrumenta, & scripturas pro Comitatu necessarias conficere pro salario scutorum viginti quinque anno quolibet, & de multis contractibus, aliisque scripturis ad Comitatum pertinentibus rogatus est, illasque consignare recusset sub prætextu, quod debetur sibi merces præter dicta scuta viginti quinque, teneatur omnino nulla interposita mora consignare Regentibus dictos contractus, & scripturas per eos in Archivio supradicto reponendas, & asservandas, recepto dicto salario annuo scutorum viginti quinque juxta ejus obligationem absque eo, quod aliud quidquam petere, aut prætendere possit.

De Exactoribus, & exactionibus.

XVI. Debita Comitatus quoniam debitis temporibus non solvuntur, & propterea Commissariorum repressalias, aliasque expensas quotidie sustinet, idque, ut experientia docuit, accidit facto, & culpa exactorum, qui communis boni obliti, ac propriæ dumtaxat utilitatis solliciti a debitoribus Comitatus exigere negligunt, illisque dilationes, quam longissimas eorum arbitrio concedunt, vel ut illis gratificentur, vel ut interim, quo diutius exactio protrahitur, eo majus ipsi salarium lucri faciant, idcirco, ut indemnitati Comitatus consulatur, pœnaque suos auctores teneat, teneantur duodecim Procuratores invenire exactores, qui eorum damno periculo, & expensis accipiant pro exactis, quascumque taxas tam ordinarias, quam extraordinarias, alias de eorum proprio persolvant, & refundant, & de his omnibus implendis idoneam cautionem præstent, eorumque officium, nec diem quidem ultra triennium duret, sed lapso triennio expiret, neque possit sequenti triennio eligi, qui antecedenti exactor fuerit.

De servitio Præsidi, & Officialibus Provinciæ a Comitatu præstando.

XVII. Non teneantur Comitativi Cæsenæ Domino Præsidi Provinciæ aliisque Officialibus, & Ministris Cameralibus cum vecturis, seu carrigiis ultra id, quod importat eorum Territorium, inservire, serventurque in ceteris quoad dicta carrigia dicta Capitula ex Sacræ Consultæ ordine per quæ circa modum serviendi cum dictis carrigiis est optime provisum.

Extinguitur officium Procuratoris, & Agentis Comitatus Romæ, & Factoris.

XVIII. Ad resecandas impensas superfluas, & inutiles non possit amplius dictus Comitatus habere Procuratorem, quem dicta Capitula sibi tenere permittunt cum salario annuo scutorum viginti quatuor auri in auro, quæ constituunt libras 201., neque habere agentem Romæ, quem dicta Capitula cum salario annuo librarum 120. tenere concedunt, neque habere factorem, quem nunc tenent cum salario annuo librarum quinquaginta, sed hi omnes removeantur, eorumque officia penitus extinguantur, salariaque prædicta illis, ac etiam Regentibus, seu Prioribus salarium librarum viginti quinque, quæ omnia salaria libras 471. in totum constituunt, omnino adimantur, & de cetero non solvantur sub pœna dupli eorum, quæ soluta fuerint tam persolvi mandantes, & mandata facientes, quam per Depositarium, qui solverit, & eum, qui receperit incurrenda Cameræ Apostolicæ ipso facto, soluta quinta parte accusatori, applicanda, dicta vero summa inserviat pro salario exactoris, & aliis expensis necessariis pro dicto Comitatu faciendis modo, & forma, & cum solemnitatibus supradictis.

Expensæ extraordinariæ nisi de consensu consilii minime faciendæ.

XIX. Non possint Regentes, seu Procuratores aliquas expensas extraordinarias facere, etiam quantumvis urgentissimas, & necessarias cujusvis etiam minime quantitatis, nisi prius facta propositione a Prioribus pro tempore in consilio duodecim, obtentoque partito ex voto ad minus duorum ex tribus partibus dicti consilii in præsentia dicti Gubernatoris Cæsenæ, a quo re mature discussa, expensæ ipsæ taxari, & limitari debeant, & aliter facta damno facientium non autem Comitatus cedant, & propter illarum refusionem de proprio incidant facientes in pœnam dupli Cameræ Apostolicæ ipso facto applican. soluta quinta parta accusatori.

Ratæ habentur sententiæ omnes antehac prolatæ super revisione Computorum.

XX. Sententiæ omnes super revisione dictorum computorum, & redditione rationum dictorum XII. Procuratorum, & Regentium scilicet de anno 1573. a Domino Hieronymo Mattheuccio tunc Auditore bonæ mem. Cardinalis Sfortiæ Legati dictæ Provinciæ, de anno 1576. a bo: me: Lactantio Lactantio, de anno 1577. a R.P.D. Sancti Georgii, de anno 1579. a bo: me: Ghisslesio dictæ Provinciæ Præsidibus a Domino Grifone Baldrino, a Domino Andrea Longo, & a Domino Vincentio Jotto Cæsenæ Gubernatoribus de anno 1586. a Reverendissimo Domino Alexandro Centuriono Visitatore Apostolico, quæ omnes servata forma dictorum Capitulorum ex ordine Sacræ Consultæ compilatorum cum interventu trium pro quolibet quarterio sunt latæ, & aliæ ejusmodi, si quæ sint, observentur, & adimpleantur omnino, prout jacent, perpetuumque silentium, ex nunc imposterum super præmissis impositum esse censeatur, prout cum effectu imponitur. Quod si quis, vel sub prætextu mandati a duodecim Regentibus, vel a Comitatu quandocumque dati lites suscitatas tentaverit, tamquam personam idoneam non habens, statim a limine Judicii per Judicem repellatur, expensasque per partem adversam factas statim instituat, neque quidquam, aut salarii cujusvis, aut dictarum expensarum nomine, aut a quarteriis, aut hominibus Comitatus exigere possit sub pœna dupli, aliisque pœnis arbitrio Reverendissimi Domini Præsidis.

Præsentia Capitula inviolabiliter observanda.

XXI. Sæpedicta Capitula ex ordine Sacræ Consultæ tempore felicis recordationis Gregorii XIII. de anno 1577. formata, & per

perdictos duodecim Procuratores Convocato Consilio sub die vigesimaseptima Januarii 1578. accepta, in his omnibus in quibus per suprascripta decreta imminuta, suppleta, derogata, abrogata, aut alias utcumque immutata, & innovata, dictisque decretis contraria, & repugnantia non sunt approbata, & plenissime confirmata intelligantur, implerique, & observari ad unguem, & inviolabiliter debeant.

Eorumdē exequutor Provinciæ Præses.

XXI. Præmissorum decretorum, omniumque, & singulorum in illis expressorum exequutor sit Reverendissimus Dominus Præses Provinciæ pro tempore, qui per se ipsum omnino, si fieri poterit, sin autem per Judices, vel Locumtenentes ab eo deputandos, qui usque ad sententiam diffinitivam exclusive tantum causas, & differentias audiant, & Reverendissimo Domino Præsidi, ab eo summarie &c. & manu Regia decidendas, & terminandas referant ea omnia executioni mandari, firmiterque, & inviolabiliter observari, & adimpleri curet, & faciat sub pœnis in illis comminatis, aliisque ejus arbitrio, etiam gravioribus imponendis, & moderandis.

Dat. die 20. Januarii 1590. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 20. Januarii 1590. Pontificatus nostri Anno V.

CLXVIII.

Jurisdictio, & facultates Thesaurarii generalis, Romani Pontificis, & Collectoris Spoliorum ad Rever. Cameram Apost. quoquo modo spectantium.

Officium Thesaurarii liquet esse antiquissimum, ex lectura Bullæ XVII. Eugenii IV. Inter cetera. *Tom III. Par. III. fol. 20. Et Thesaurarium verum Papæ Familiarem pronunciavit Callistus III. in Const. I.* Quæ laudabilis. *Ibidem fol. 74. Et circa dictum officium varias ediderunt nonnulli Pontifices Constitutiones, quas tamquam minus necessarias (præter hic, & in apostillis indicatas) consulto præterii, præsertim quod hæc Bulla plene omnia continet. At circa Cancellarias criminales Status Ecclesiastici, vide Thesaurarii auctoritatem, & in Cancellarios jurisdictionem, in Const. XV. Pauli IV.* Romanus. *Tom. IV. Par. I. fol. 333. & Const. XCVII. Pii IV.* Superna. *Tom. IV. Par. II. fol. 181. Spoliorum autem appellatione veniunt, bona Ecclesiasticarum personarum sine licentia Sedis Apostolicæ de eis disponentium, juxta Constitut. XXXIX. Pauli III.* Romani Pontificis. *Tom IV. Par. I. fol. 206., & Constitut. LXI.* Romanus Pontifex. *Ibidem fol. 241., ac Pii IV. Const. IX.* Grave Nobis. *Tom. IV. Par. II. fol. 18. Et acquisita ob illicitam negotiationem, juxta Constitut. XXVIII.* Decens esse. *Ibidem fol. 58. Necnon bona Regularium extra Claustra decedentium juxta Constitut. LXIV. Gregorii XIII.* Officii nostri. *Tom. IV. Par. III. fol. 330. Clericorumque extra residentiam morientium, juxta Const. CV. Pii IV.* In Suprema. *Tom. IV. Par. II. fol. 207. Fructus beneficiorum Italiæ, Sedi Apostolicæ reservatorum, vel affectorum, dum vacant, juxta Const. XXXIX.* Cupientes malitiis. *Ibid. fol. 79. Bona decedentium extra residentiam, fructusque beneficiorum inexacti, juxta Const. VII. Julii III.* Cum sicut. *Tom. IV. Par. I. fol. 268. Vel ante literarum Apostolicarum expeditionem, aut alias male percepti, ut hic.*

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Dilecto filio Magistro Bartholomæo Cæsio Clerico Romano, utriusque juris Doctori, Cameræ Apostolicæ Thesaurario generali, ac Cappellano, & familiari nostro, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procœmium.

In conferendis præcipuis Romanæ Curiæ, & Cameræ Apostolicæ officiis, illud potissimum Nobis curæ est, ut juxta commissum Nobis desuper Apostolicæ servitutis munus, salubri directioni, indemnitati, & conservationi ærarii Apostolici opportune consulatur, utque illius administratio talibus personis committatur, quarum opera, studio, industria, ac fide, bona, res, & jura prædictæ Cameræ provide, ac diligenter conserventur, & augeantur.

Officiū Thesaurariatus vacans.

§. 1. Cum itaque officium Thesaurariæ generalis ejusdem Cameræ quod dilectus filius noster Guido Sanctorum Cosmæ, & Damiani Diac. Cardinalis Pepulus nuncupatus, tempore assumptionis per Nos de persona sua ad Cardinalatus honorem factæ nuper obtinebat, ex eo quod Nos ipsum officium per assumptionem hujusmodi vacare decrevimus, vacaverit, & vacet ad præsens.

Cæsiæ familiæ laudabiles qualitates referentur, & Officiū Thesaurariæ, ac Collectoriæ spoliorum, ac fructuum, & proventuum beneficiorum Ecclesiarum, & Monasteriorum in universa Italia, & bonorum in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico vacantium, aliisque illi annexis cum juribus & emolumentis, ac gratiis Prędecessoribus Thesaurariis, seu Collectoriæ concessis confertur in personā Bartholomęi Cęsii Romani. *Sed omissi pe-*

§. 2. Nos ad generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, necnon fidei ac justitiæ zelum, integritatem, ac singularem probitatem, ceterasque virtutes quibus tu qui Notarius Apostolicus de numero participantium, & Cameræ præfatæ Clericus, & in utraque Signatura nostra Referendarius, ac Prælatus noster domesticus existis, & ex nobili Cæsiorum Prosapia, ex qua quamplurimi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Episcopi, Prælati, & aliæ egregiæ personæ de Sede Apostolica benemerentes hactenus prodierunt, & in dies prodeunt, originem trahis clarere dignosceris, nostræ dirigentes considerationis intuitum, & indubie sperantes quod ea quæ tibi duxerimus committenda, summa cum prudentia, & exacta diligentia exequeris, quodque dextera Domini tibi assistente propitia dictum officium poteris laudabiliter exercere, dignum quin potius debitum fore censemus, ut personam tuam Nobis, & Apostolicæ Sedi admodum devotam condignis honoribus, & gratiis prosequamur. Te itaque a quibusvis excommunicationis, suspensionis,

nere has Bullas præcedentes, quia hic omnia comprehenduntur, quæ in eis continentur.

nis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes. Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, dictum officium per assumptionem prædictam, sive alio quovis modo quem haberi volumus pro expresso, aut ex alterius cujuscumque persona vacans, cum officio Collectoriæ etiam generalis spoliorum, ac fructuum, & proventuum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum in universa Italia, ac bonorum in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico vacantium, aliisque illi annexis, necnon omnibus, & singulis illius honoribus, privilegiis, necnon ex dismembratione, & separatione (quinque millium scutorum annuorum monetæ ex fructibus dicti officii Thesaurariæ per Nos nuper ex certis causis animum nostrum moventibus factis, Monti Thesaurariæ per Nos nuper erecto applicatorum, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur remanentibus) juribus, regalibus, & emolumentis consuetis, ac facultatibus, jurisdictionibus, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, favoribus, indultis, & gratiis tam eidem Guidoni, quam dilecto filio nostro Benedicto S. Mariæ in Cosmedin diacono Justiniano nuncupato Cardinalibus, dum in minoribus constituti hujusmodi officium Thesaurariæ obtinerent, quam ceteris omnibus ante eos generalibus Thesaurariis, & Collectoribus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, extensis, & innovatis, ac alias ad Thesaurariæ generalis, & Collectoriæ hujusmodi officia, de jure, fundatione, privilegio, usu, consuetudine, vel alio quocumque modo, & titulo pertinentibus, ceterisque omnibus, & singulis quibus Benedictus, & Guido Cardinales prædicti dum hujusmodi officium Thesaurariæ obtinuerunt, & alii quicumque eorum in officiis hujusmodi antecessores, tam antiquis, quam modernis temporibus usi, potiti, & gavisi fuerunt, ac uti, potiri, & gaudere potuerunt, seu etiam debuerunt, sive de illis per literas Apostolicas, vel patentes, aut scripturas, seu libros Camerales, vel quæcumque alia publica, vel privata documenta, fidem tamen facientia appareat, quæ omnia, & singula illorum tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus harum serie Apostolica auctoritate confirmamus, approbamus, & innovamus, tibique de novo concedimus, ita ut tu illis, omnibus, & singulis, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeas, in omnibus, & per omnia, ac pariformiter, & absque ulla prorsus differentia, perinde acsi per præsentes specialiter, & expresse concessa fuissent, eadem tibi auctoritate concedimus, & assignamus. Teque ad Thesaurariæ, & Collectoriæ officia hujusmodi, illorumque liberum exercitium ex nunc recipimus, & admittimus, ac in locum dicti Guidonis Cardinalis quoad officia hujusmodi substituimus, & subrogamus, ac nostrum, & Sedis, ac Cameræ prædictæ Thesaurarium generalem constituimus, & deputamus, ac per dilectos filios ejusdem Romanæ Ecclesiæ Camerarium, præfatæque Cameræ præsidentes, Clericos, aliosque ad quos spectat, & spectabit, tam in eadem Camera, quam alibi recipi, & admitti, tibique de juribus, regalibus, localibus, taxis, proventibus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque, ad Thesaurariæ, & Collectoriæ officia hujusmodi quomodolibet spectantibus, (dictis quinque millibus scutis, ut præfertur, dismembratis pro eadem Camera remanentibus) integre responderi mandamus.

§.3. Tibique quod in eadem Camera, aliisque actibus Cameralibus, ac quibuscumque aliis locis in loco solito post Vicecamerarium immediate, sed in Cappella nostra, & quibuscumque sessionibus, processionibus, equitationibus, aliisque actibus tam publicis quam privatis, in nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis conspectu, & præsentia, vel etiam absentia faciendis, ante omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, immediate tamen post Auditorem causarum curiæ Cameræ hujusmodi sedere, & incedere,

Locus in Camera, in Capella, & aliis actibus datur.

§.4. Ac in nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis signatura continuo intervenire, & assistere.

Et in Signatura Gratiæ.

§.5. Ac in omnibus, & quibuscumque cameris, & Congregationibus, interesse Cameræ præfatæ sive generaliter, sive particulariter concernentibus, vocari, & adesse, ac intervenire.

In Congregationibusque de interesse Cameræ tractantibus.

§.6. Necnon capitula, & conventiones appaltuum, & jurium dictæ Cameræ, ac apochas super illorum, & aliorum jurium concessione in dicta Camera consignandas, servato stylo in eadem Camera servari solito, per te ipsum ad Nos deferre possis, & debeas, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus.

Facultas agendi cum Papa de Affictibus Cameræ conceditur.

§.7. Necnon scuta ducenta pro pensione domus, ac victum quotidianum Thesaurariis generalibus, pro ipsis, & octo eorum familiaribus, ac duobus equis præstari solita,

Pensio domus & victus familiæ assignatur.

§.8. Ac omnia, & singula jura, obventiones, proventus, salaria, regalia, spoliorum, etiam cum diversis Capitulis, & Cleris sæcularibus hactenus, cum dicta Camera compositorum, & in posterum componendorum.

Proventusque spoliorum,

§.9. Ac bonorum vacantium, necnon reddituum, & proventuum, literis non expedi-

Bonorum etiam vacan-

peditis, aut alias male, & indebite, ac contra formam Constitutionis felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi, & Julii Secundi, Tertii, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum perceptorum.

tium, ac redituum, non expeditis literis, aut alias male perceptorum.

Illicitæque negociationes. De his Spoliis vide in Pii IV. Con. XXVIII. Decens T. IV. Par. II. fol. 58 ubi notavi.

§. 10. Ac etiam illicitæ negociationis per quasvis personas quavis auctoritate fungentes, nunc, & pro tempore factæ, & aliorum jurium, & fructuum inferius declarandorum, decimas, taxas, & etiam emolumenta, ordinaria, & extraordinaria, undecumque, & quomodocumque provenientia, quæ per pro tempore existentem dictæ Cameræ Thesaurarium, & Collectorem spoliorum, ac fructuum, & bonorum ad eamdem Cameram spectantium, exigi, & levari quomodocumque, & quocumque titulo, vel causa consueverunt, seu etiam potuerunt, & debuerunt.

Excipiuntur provētus per Nuncium Regni Neapolis percipi consuetos, vel quatuor Cancellariis Annatarum assignati a Gregorio XIII.

§. 11. Demptis tamen his, quæ per nunc, & pro tempore existentem, nostrum, & Sedis prædictæ in Regno Neapolitano, tam citra, quam ultra Pharum, Nuncium hactenus percipi, & colligi consueverunt, nisi compositionem, aut causæ terminationem in Curia fieri contingat, quo casu decima tibi debeatur, necnon proventibus quatuor Cancellariis annatarum per piæ me. Gregorium Papam XIII. etiam Prædecessorem nostrum constitutis, & assignatis, ad quamcumque summam ascendant, consequi, exigere, & levare, ac realiter, & cum effectu percipere possis, & valeas.

Spolia in Italia eidē Thesaurario assignantur.

§. 12. Ac tam in Urbe, ejusque districtu, dominioque temporali ejusdem Romanæ Ecclesiæ, quam tota Italia, omnia, & quæcumque bona, mobilia, & immobilia, ac semoventia, necnon spolia, aliasque res, & bona quomodolibet nuncupata.

Fructus beneficiorum male percepti.

§. 13. Necnon fructus, redditus, & proventus mensarum Abbatialium, Episcopalium, Archiepiscopalium, Patriarchalium, & aliarum etiam Parochialium Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac quorumcumque beneficiorum quomodocumque, & qualitercumque qualificatorum, ex quovis titulo, etiam infecto, aut alias male, & indebite perceptos.

Bona quoquo modo vacantia.

§. 14. Necnon bona sine hæredibus decedentium, aut alias in Curia prædicta, vel extra eam ubique quomodolibet vacantia.

Illegitimis relicta contra Bullā CLXI. Pii V. Quæ Ordini T. IV P. III. fol. 142

§. 15. Et de quibus contra Constitutionem recolendæ memoriæ Pii Papæ Quinti similiter Prædecessoris nostri contra illegitimos editam disponi contigerit, aut jam dispositum fuerit.

Male acquisita.

§. 16. Aut ex causa illicitæ negociationis, vel alias male acquisitos.

Relicta pro Religiosis ex claustra degentes contra Bullam Gregorii XIII. num. LXIV. T. IV. P. III. fol. 330.

§. 17. Et quæ ab Apostatis, aut aliis extra claustra degentibus Religiosis, tempore eorum obitus detinentur, & possidentur, quæque per obitum ipsorum Apostatarum, & aliorum regularium extra claustra suorum Monasteriorum existentium, & alias contra formam literarum dicti Gregorii Prædecessoris desuper editarum.

Acquisita de fructibus Ecclesiasticis, de quibus legitime dispositū non fuit.

§. 18. Ac etiam illa, necnon ædificia, & loca quæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis profecta, ædificata refecta, & restaurata fuerint, seu alias ex eisdem fructibus, redditibus, & proventibus quomodolibet provenerint per obitum quarumcumque personarum Ecclesiasticarum beneficia Ecclesiastica etiam simplicia, de quorum tamen simplicium fructibus, vel ex privilegio Apostolico, vel ex consuetudine legitime præscripta, dispositum non fuerit, tam in titulum, quam administrationem obtinentium, sæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, quavis etiam Pontificali dignitate fulgentium in omni Italiæ parte pro tempore decedentium.

Bona non residentium. Hæc vide in Pii IV. Constit. CV. T. IV. Par. II. f. 207

§. 19. Necnon quarumvis personarum beneficia personalem residentiam requirentia obtinentium, extra eamdem residentiam, ac ubilibet etiam in dicta Curia decedentium remansura, etiamsi in auro, argento, gemmis, & aliis pretiosis rebus cujuscumque generis, qualitatis, & speciei fuerint.

Fructus beneficiorum reservatorum, vel affectorū, pro tempore quo vacāt &c. Ad hoc habes etiam in Pii IV. Constitut. XXXIX. Tomo IV. P. II. fol. 97.

§. 20. Ac etiam fructus, redditus, & proventus mensarum Ecclesiarum, & Monasteriorum in ipsius Cameræ libris taxatorum, necnon beneficiorum etiam in Dioec. quæ pactum cum dicta Camera iniverunt, ex quacumque causa Sedi prædictæ reservatorum, seu affectorum, ex die vacationis usque ad diem præfectionis, seu provisionis, & adeptæ possessionis illorum, seu commendæ de illis faciendæ, quos omnes fructus, redditus, & proventus, ad Nos, & dictam Cameram spectare, & pertinere volumus, & decernimus, eidemque Cameræ applicamus, & appropriamus.

Fructusque omnes male percepti.

§. 21. Necnon omnia, & quæcumque bona relicta, & quoscumque hujusmodi fructus, redditus, & proventus male perceptos, cujuscumque qualitatis, & quantitatis fuerint, etiam percipere, exigere, & recuperare possis, & valeas.

Facultas Thesaurario datur, procedendi etiam ex officio in præmissis, & contra exceptos.

§. 22. Ac etiam tam ex officio Curiæ tuæ, seu Cameræ prædictæ, illique adhærentium, quam etiam ad solam instantiam denunciantium, seu instigatorum inquirendi, & investigandi omnibus viis, & modis, tam super illis, quam aliis quibuscumque spoliis, quæ hactenus ex bonis relictis, & fructibus hujusmodi per similium personarum obitum, aut alias ut præfertur, seu quomodolibet remanserunt, & indebite quocumque prætextu usurpantur, & usurpari contigerit, nostro, & dictæ Cameræ nomine colligere, percipere, & exigere, etiam cum facultate pro faciliori inquisitione quascumque personas cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint etiam exemptas.

Officialesque ad reddendā rationem cogendi.

§. 23. Necnon præteritos, & pro tempore existentes collectores, & subcollectores, vel officiales, coram te, vel alio, seu aliis a te deputando, seu deputandis, ad reddendum computum, & rationem de administratis, exactis, & receptis ab eisdem.

Testes ad se examinādum astringendi.

§. 24. Illosque quorum testimonio indigere cognoveris, ad se examini subiiciendum.

Occupatores spoliorum coercendi.

§.25. Et spoliorum, ac fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum hujusmodi occupatores, & detentores ad spolia, fructus, redditus, & proventus hujusmodi restituendum, & relaxandum.

Illaque arbitrio suo vendendi.

§.26. Ac tibi ad effectum vendendi, subhastandi, deliberandi, distrahendi, & alienandi, arbitrio tuo in vim hujusmodi facultatum prout tibi visum fuerit, & etiam absque aliqua subhastatione, seu incantu, & absque interventu, & instantia alterius officialis, etiam prædictæ Cameræ pro tempore existentis Commissarii, in pecuniam convertendi, illa consignandum, & solvendum.

Delinquentes in præmissis puniendi.

§.27. Eosque qui in præmissis, vel circa ea, quomodolibet deliquerint, etiam ad personaliter, coram te, seu a te, deputando, vel deputandis hujusmodi comparendum, sub confiscationis bonorum, & privationis beneficiorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac etiam pecuniariis, quæ tibi videbuntur, ac demum excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, tuo arbitrio infligendis, moderandis, & applicandis, monendi, citandi, & compellendi, ac etiam carceribus mancipandi, ac quoties tibi videbitur relaxandi, contradictores quoslibet, & rebelles, ac contumaces, pœnas, ac censuras prædictas incurrisse declarandi, illasque etiam sæpius aggravandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi.

Desuperque componendi.

§.28. Ac super eisdem spoliis, fructibus, redditibus, & proventibus, ac bonis, toties quoties tibi videbitur, cum quibusvis personis quacumque auctoritate fungentibus componendi, & concordandi, ac solventes de compositis, & solutis per eos, ac de receptis quietandi, liberandi, necnon ad eos reversos si id humiliter petierint a censuris, & pœnis, prævia satisfactione simpliciter, & etiam alias cum reincidentia, seu ad cautelam, seu ad effectum agendi, absolvendi, & liberandi, ac a carceribus relaxandi.

Summarie procedendi.

§.29. Et in præmissis omnibus, & singulis, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, etiam privative quoad alios quoscumque quavis auctoritate fungentes, & functuros, procedendi, sententiandi, fineque debito terminandi.

Causas spoliorum, eisque annexas, ab omnibus Judicibus reassumendi.

§.30. Causasque hujusmodi, etiam cum omnibus, & singulis suis incidentibus, connexis, & annexis a quibuscumque aliis judicibus ordinariis, & delegatis, quacumcumque auctoritate fungentibus, & etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, seu Locatenentibus, vigore suæ ordinariæ jurisdictionis, ac facultatis reassumendi, ac illis, aliisque quibus opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis pœnis tuo arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, inhibendi, ipsasque censuras, & pœnas, quoties opus fuerit incidisse declarandi, aggravandi, & reaggravandi.

Vice-Thesaurarium, Auditores, Collectores &c. deputandi, & suo arbitrio removendi.

§.31. Necnon Vice-Thesaurarium, aut Locumtenentem generalem, ac unum, seu plures Auditores loco tui, cum simili, aut limitata potestate, toties quoties tibi expedire videbitur, & ad omne tuum beneplacitum deputandi, constituendi, & faciendi, ac revocandi, necnon quoscumque collectores, subcollectores, Commissarios, Subcommissarios, ac Depositarios, & exactores pecuniarum, & jurium dictæ Cameræ seu alios Officiales hactenus deputatos, seu deputandos, revocandi, seu confirmandi, & alios quoscumque illorum loco per tuas literas tuo sigillo munitas, in quibuscumque Civitatibus, Oppidis, Terris, & Locis, deputandi, & subdelegandi, toties quoties tibi videbitur expedire, ceteraque omnia faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint quomodolibet, & opportuna, plenam tibi, & liberam per præsentes concedimus facultatem.

Causas spoliorum, & inde dependentium, privative quo ad alios cognoscendi.

§.32. Et insuper ut spoliorum, fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum, juriumque hujusmodi exactio celerius, commodiusque fiat, statuimus, quod omnes, & quæcumque similes lites, causæ, & controversiæ, super quibusvis fructibus, redditibus, & proventibus, spoliis, bonis, aliis prædictis, & illorum occasione, & aliæ quæ ab ipsis litibus, & causis, quomolibet dependent, seu cum illis connexitatem habuerint, nunc, & pro tempore quocumque locorum pendentes etiamsi super spoliis, seu fructibus male perceptis, & aliis prædictis fuerit facta compositio in Camera & inter partes adhuc aliqua controversia pendeat, nullo alio quam a te, ac tuis, seu aliis super spoliis, & fructibus, rebusque, bonis, ac aliis præmissis a te pro tempore deputandis, Collectoribus, Subcollectoribus, & aliis Officialibus, & Ministris specialibus, vel generalibus.

Appellationes a sententiis Nunciorum, Collectorum, & aliorum desuper ferendis, ad Thesaurarium solummodo conceduntur.

§.33. Necnon causæ appellationum a sententiis latis per tuos Commissarios, vel etiam pro tempore existentibus Sedis Apostolicæ Nunciis in Neapolitano, Hispaniarum, Portugalliæ, seu Algarbiorum Regnis, ac Ducatu Sabaudiæ, & Principatu Pedemontium, aliisque quibuscumque Regnis, & Provinciis, ac ubicumque locorum residentibus, necnon Visitatoribus, & aliis quibuscumque, quomodocumque, & qualitercumque, & sub quovis nomine, titulo, aut munere, & aliis collectoribus generalibus deputatis, & pro tempore deputandis, ad te solum, & tuos deputatos prædictos in secunda instantia, seu alia pertineant; omnesque appellationes desuper interpositas, & interponendas, a te tuisque prædictis, & non alio, juxta formam dicti Gregorii Prædecessoris cognosci, nec alteri nisi per commissionem manu nostra signatam, vel per nostras literas, & citato dictæ Cameræ Commissario generali, & Notario spoliorum, & causarum hujusmodi pro tempore a te deputato, cognosci, & terminari possint. Quodque monitoria, citationes, inhibitiones, processus, sententiæ, & mandata,

quæ

quæ alias quam ex citatione, commissione, vel literis nostris emanaverint, quoad earumdem causarum introductionem, & litis pendentiam, seu tuam tuorumque ministrorum ad id a te deputandorum jurisdictionis, & processuum impedimentum, retardationem, vel perturbationem, nullius, roboris, vel momenti.

Appellatio a Thesaurario devolutive tantum conceditur non retardata executione.

§.34. Sed nec nisi præstita cautione idonea in forma depositi, a sententiis per te, seu Locumtenentem, vel Auditorem, aut Ministros prædictos, super præmissis pro tempore latis, ullo modo appellari, nisi post factam executionem ad effectum devolutivum tantum, nec earum executio differri aut suspendi possit.

Locorum Môtium, resignatiões, juxta solitum admittuntur, ab eodem, & eadem venduntur.

§.35. Necnon quascumque resignationes, & cessiones quorumvis locorum, seu creditorum Montium Julii, ac primi, & secundi succursus Avinionen. aliorumque, siquæ sint resignationes, seu cessiones quas Thesaurarius pro tempore existens admittere consueverit, admittendi; & ipsa loca, seu credita, tam per resignationem, seu cessionem hujusmodi, quam per aliam quamcumque dimissionem, ver amissionem pro tempore vacantia conferendi, & assignandi juxta formam aliarum facultatum tuis antecessoribus concessarum, & quascumque patentes literas tuo sigillo munitas expediendi, ac Secretarium, & Cappellanum, ac Computistam, seu Ratiocinatorem, aliosque Officiales juxta solitum quoties tibi videbitur deputandi. & revocandi.

Cura introituum, & constructionis Civitatis Terracinen. eidem datur.

§.36. Necnon curam, & administrationem introituum Civitatis nostræ Terracinen., ac construendi Civitatem novam jam incæptam in loco salubriori, juxta formam aliarum facultatum tuis prædecessoribus concessarum gerendi licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem tenore earumdem præsentium concedimus, & impartimur.

Sortes & Lottos permittédi &c. eidem Thesaurario facultas datur.

§.37. Præterea cum nonnulli, tam Prælati, quam Urbis prædictæ cives, incolæ, & curiales, quam aliæ diversæ personæ totius ditionis nostræ Ecclesiasticæ, ære alieno quandoque gravati, & aliis necessitatibus oppressi pro eorum debitorum satisfactione, aut necessitatum hujusmodi sublevamine, ac alias ipsorum arbitrio propria jocalia, aurumque, & argentum, & alia bona, tam mobilia, quam immobilia, domos, vineas, & alia quæcumque vendere cupientes, ut plurimum illa nisi satis minori pretio eorum veri valoris cum maximo eorum detrimento vendere, neque emptores invenire possint, tibi quibusvis personis cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, ut eorum jocalia, aurum, argentum, & alia bona, tam mobilia, quam immobilia, ut supra sub sortibus quas lottos vocant, etiam cum bussula, & pallis aut alias tui arbitrio exponere, ac sortes, seu lottos hujusmodi facere, publicare, & exercere, prævia extimatione peritorum a te deputandorum, privative ad quoscumque alios possis, & valeas, soluta tamen Cameræ prædictæ rata, & portione tibi bene visa, ac decima tibi, & iis qui sortes, seu lottos hujusmodi fecerint quascumque licentias concedendi, ipsisque ut dictam ratam eidem Cameræ, ac decimam prædictam solvendam, una cum expensis realibus, & necessariis desuper faciendis, in & super eisdem lottis recuperare possint, quibus tibi bene visum fuerit indulgendi, ac peritos extimatores eligendi, & deputandi, & desuper edicta, seu publicationem necnon quascumque patentes literas tibi bene visas, tam in dicta Urbe, quam extra illam in quibuscumque Civitatibus, Oppidis, & Locis Status Ecclesiastici mediate, vel immediate Sedi prædictæ subjectis publicandi, ac locis publicis affigendi, & tuo sub sigillo expediendi, necnon omnes, & singulos qui hactenus similes licentias obtinuerunt, ad solvendum ratam, & portionem hujusmodi tibi bene visam, etiamsi in eorum licentiis aliter expressum sit cogendi, ac licentias hujusmodi, quoad illos qui illas solvere recusaverint, aut distulerint revocandi.

Causæ spoliorum, lottorũ, & aliorum prædictorum a Thesaurario cognoscuntur privative quo ad alios.

§.38. Necnon omnes, & singulas causas, lites, & controversias desuper, tam occasione spoliorum, & bonorum vacantium, ac Montium, illorumque locorum, ac fructuum, quam etiam lottorum hujusmodi, aliorumque omnium, & singulorum præmissorum, tam civiles, quam criminales, & mixtas, quomodolibet ortas, & quas pro tempore oriri contigerit inter quascumque personas, quacumque auctoritate, dignitate, & præeminentia suffultas, una cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, & ex officio tuæ Curiæ simpliciter, summarie, & de plano, sola facti veritate inspecta audiendi, cognoscendi, decidendi, fineque debito, omni, & quacumque appellatione ad effectum suspensivum tantum, remota, terminandi, & finiendi, ac quæcumque mandata executiva decernendi, relaxandi, & quacumque appellatione, aut recursu, vel inhibitione illius prætextu, seu alias forsan emanatæ non obstantibus, exequi faciendi privative ad omnes, & singulos alios; ita quod nullus etiam vigore commissionis, nisi manu nostra, aut pro tempore existentis Rom. Pontificis signata fuerit, in causis hujusmodi sese intromittere possit, & debeat.

Reassumanturque ab omnibus aliis judicibus.

§.39. Ac etiam quascumque causas coram quibuscumque aliis Judicibus ordinariis, vel Delegatis, etiam nostri Palatii Auditoribus, seu Locumtenentibus ut supra, nunc, & pro tempore introductas, tua ordinaria auctoritate, & in vim hujusmodi facultatum reassumendi, illisque quibus opus fuerit inhibendi.

Notarium unum in ejus causis deputetur.

§.40. Ac tam in dictis lottis, quam etiam causis, & litibus ab eis quomodocumque, & qualitercumque dependentibus, etiam illorum extractionem, & præmiorum consignationem, unum ex Cameræ prædictæ Notariis tibi bene visum ad tuum beneplacitum, toties quoties tibi videbitur, & placuerit, eligendi, & deputandi, ac omnes, & singulos hactenus deputatos, & seu

& seu in futurum deputandos ad tuum libitum revocandi, ac alium, seu alios similiter deputandi.

Instrumenta &c. habentes quæ Thesaurarii jurisdictionem concernunt, ei consignare cogantur.

§.41. Omnesque, & singulas literas scripturas, instrumenta, & acta, tam lottos hujusmodi, quam omni, & singula alia jurisdictionem generalis Thesaurarii, vel collectoris spoliorum concernentia, tibi consignari faciendi, & quos opus fuerit cogendi, & compellendi, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, plenam, liberam, & absolutam facultatem, potestatem, & auctoritatem similiter concedimus, & impartimur.

Decima omnium dictorum proventuum, ei assignatur.

§.42. Necnon ut accuratius, & diligentius præmissis invigilare, ac personas, quæ præmissorum curam suscipere valeant, retinere valeas, tibi decimam omnium, & singularum pecuniarum, seu aliarum rerum ex dictis sortibus, seu lottis, sub quibusvis modo, & forma hactenus factis, & publicatis, quam de cetero faciendis, & publicandis, ad Cameram, & Sedem prædictas provenientium assignamus, tibique decimam hujusmodi propria auctoritate retinendi, etiam absque aliquo alio mandato, & ordinatione a quibus opus fuerit recipiendi, exigendi, levandi, ac in tuos usus, & utilitatem convertendi facultatem pariter elargimur. Præterea tibi, ut de omnibus compositionibus, & incamerationibus quomodolibet per te, seu Collectores, aliosque tuos Officiales, & Ministros ex quacumque causa quomodolibet factis, & pro tempore faciendis, etiam pro fructibus, redditibus, & proventibus male perceptis, ac aliis præmissis in quibuscumque locis, & Tribunalibus, factis, seu faciendis, ac etiam a Camerario, ejusque Auditoribus civiliter, vel criminaliter quacumque ex causa expediendis, integram decimam illarum partem ultra ratam eidem Camerario tangentem habere, & exigere possis, & debeas, & ex iis incamerationibus, & compositionibus, deducere, & retinere pariter volumus, & mandamus.

Bannimenta promulgandi super præmissis Thesaurario facultas datur.

§.43. Insuper, quod tu quæcumque edicta, bannimenta, literas, seu ordinationes, super præmissis omnibus, & singulis, & illorum observatione facere, edere, publicare, & denunciare, ac ad illorum observationem quoscumq; in eis comprehensos.

Debitoresque Cameræ ad solvendum cogendi.

§.44. Necnon quosvis Cameræ præfatæ, ex quavis causa, vel occasione debitores, ad solvendum, vel satisfaciendum omnibus viis, ac juris, & facti remediis, cogere, & compellere.

Sigillo proprio utendi, & ejus emolumenta percipiendi.

§.45. Proprioque sigillo uti, in omnibus actibus, & scripturis, quæ hactenus sub sigillo Thesaurarii expediri consueverunt, emolumentaque exinde provenientia, tam occasione literarum patentium Commissariorum, Depositariorum, & aliorum Officialium, quam ex concessione, & assignatione quorumvis locorum Montium, & aliarum quarumcumque expeditionum, quibus sigillum tuum quomodolibet apponendum fuerit percipere, ad instar Thesaurariorum aliorum antecessorum tuorum, & juxta solitum, nec alias etiam libere, & licite valeas, licentiam eadem tibi auctoritate impartimur.

Pensiones usque ad scuta quatuor mille transferendi &c.

§.46. Necnon ut quicumque loci Ordinarius, seu utriusque, seu alterius Signaturæ Referendarius, aut Metropolitan., vel alterius Cathedralis, aut Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ad id per te eligendus seu eligenda, quascumque pensiones annuas super quarumvis mensarum Episcopalium, seu Archiepiscopalium, seu aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, Præposituraum, Dignitatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis, necnon distributionibus quotidianis, seu illorum loco, fructus, redditus, proventus, jura obventiones, & emolumenta, ac distributiones hujusmodi, tibi auctoritate prædicta reservatas, & reservata, ac reservandas, & reservanda, etiamsi pensionis, seu fructuum hujusmodi solutiones, exactiones, successoribus Beneficiorum, & Ecclesiarum aliorum prædictorum incipere habuerint, usque ad summam mille ducatorum auri in auro de Camera novorum, in dicta Curia, vel extra eam, ubique locorum, etiam in Ecclesiis quas te obtinere, aut personam tuam illis præesse contigerit non residente, etiam in mortis articulo de tuo etiam post dimissionem officii Thesaurariatus hujusmodi expresso consensu cassare, extinguere, & annullare, & postquam cassæ, extinctæ, & annullatæ fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, & distributionibus hujusmodi, seu fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, & distributiones prædictas, usque ad eamdem summam, uni seu pluribus personis ad id per te nominandis, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, forma, conditionibus, ac cum immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, donationibus, indultis, decretis, & aliis quibus tibi reservatæ, seu reservata fuerint, etiam absque consensu solvere habentis, seu fructus, aut obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, dignitates, & alia beneficia hujusmodi, dicta auctoritate reservare, concedere, constituere, & assignare, ac etiam transferre libere, & licite valeas, ac etiam reservationis, seu translationis pensionum, seu fructuum hujusmodi vigore præsentium faciendæ valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, in omnibus, & per omnia, perinde acsi per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem de consensu solvere habentis pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia hujusmodi factæ fuissent.

§.47. Tibique etiam, ut de singulis Domibus,

Testandique de bonis etiã jurisdictionalibus, & acquisitis de rebus ecclesiasticis &c.

mibus, Prædiis, Possessionibus, Oppidis, Castris, Terris, & aliis Locis etiam jurisdictionalibus, aliisque bonis mobilibus, & immobilibus, ac semoventibus, cujuscumque qualitatis, valoris, speciei, pretii, etiam notabilis, & notabilissimi, ac conditionis existentibus, necnon pecuniis, juribus, & actionibus ad te, tam ratione quarumvis etiam Patriarchalium, & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum, ac Monasteriorum etiam Consistorialium, Prioratuum, Præpositurarum, dignitatum, & aliorum quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, etiam militiarum, quæ ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis, in titulum, commendam, administrationem, aut alias quomodolibet obtines, & in posterum obtinebis, ac ratione fructuum, redditium, & proventuum Ecclesiasticorum quarumcumque mensarum Patriarchalium, Archiepiscopalium, Episcopalium, & Monasteriorum, Prioratuum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ut præfertur qualificatorum, ac pensionum annuarum, super similibus fructibus, redditibus, & proventibus, & forma præmissis reservatarum, & assignatarum, ac reservandarum, & assignandarum, quos, & quas percipis, & percipies in futurum, necnon emolumenta Thesaurariatus, & aliorum quorumcumque ejusdem Curiæ officiorum, & Montium, necnon legationum, ac alias quocumque modo, via, forma, & occasione ad te spectantibus, & pertinentibus, ac etiam de dictis fructibus, redditibus, & proventibus, ac pensionibus, necnon quomodolibet, & undecumque licite acquisitis, & acquirendis, ac alias quomodolibet, etiam ex officiis quæ exercuisti, aut te exercere contigerit, & alias quavis occasione, vel causa, seu contemplatione ad te perventis, & perventuris, etiamsi in pecunia numerata, jocalibus, gemmis, aliisque preciosioribus rebus, ac alias quomodolibet, nunc, & pro tempore consistunt, etiamsi essent de tua Cappella, illiusque ornamentis, vasis, & denique tota illius sacra suppellectili, tam in dicta Curia, quam extra ubique locorum existentibus, quorum omnium qualitates, & veros annuos valores, etiamsi talia essent, quæ generali appellatione bonorum, vel suppellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, præsentibus, acsi specifice, & sigillatim exprimerentur, & denotarentur, pro sufficienter expressis, & narratis habere volumus, ac etiam de ipsis proventibus, & pensionibus debitis, & debendis, ac etiam nondum perceptis, & exactis, etiamsi eorum solutionis terminus nondum advenerit, pro illa rata quæ tibi debita erit usque ad quamcumque, & quantumvis maximam, ac notabilem, & notabilissimam, ac inexcogitatam summam, tam pro decentibus, & honestis impensis funeris tui, quam etiam remuneratione, illorum qui tibi viventi inservierunt, etiam ultra servitii meritum, & in tuorum consanguineorum, & affinium, ac etiam quarumvis aliarum personarum, etiam extranearum, necnon Conventuum, Universitatum, Collegiorum, & aliorum, etiam non Piorum locorum, dummodo non illegitimorum, aut alias quomodolibet incapacium, & quoad Cappellam tuam prædictam, dummodo in Ecclesiarum favorem, & usum, & alias pro tuo arbitrio, & voluntate absolutis testari, ac testamento, codicillis, fideicommissis, substitutionibus, legatis, donationibus, tam inter vivos, quam causa mortis, & aliis quibuscumque modis, & viis, etiam omissis quibusvis solemnitatibus, etiam substantialibus, & formis, tam de jure, quam per nostras, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Constitutiones, & Ordinationes, necnon statuta, ac consuetudines Urbis, Civitatis, Loci, & Provinciæ, ubi id fieri, vel te in eadem voluntate permanente mori contigerit, tam verbo, quam scriptura, etiam minus solemni, & sine aliqua insinuatione, seu subscriptione testium, aut etiam coram duobus, vel tribus testibus tantum, aut etiam cedula sola manu tua subscripta, ac alias in omnibus, & per omnia, prout tibi quomodolibet videbitur, & in ipsa Curia, & extra eam, & ubique locorum, & in mortis articulo, & nulla facta mentione præsentis, vel aliarum tibi pro tempore concessarum similium facultatum, quibus per præsentes nullatenus præjudicatum esse decernimus, aut quod in vim illarum testari, & disponere velis, & intendas, semel atque iterum, & pluries disponere, statuere, & ordinare, libere, & licite valeas, prædicta auctoritate, tenore earumdem præsentium concedimus, & indulgemus.

Litteras Apostolicas quascumque tam gratiam, quã justitiam concernentes, etiã in Cancellaria, Camera, seu Curiæ officiis, pro se, & Vice-Thesaurario, seu Locumtenente, ac duobus familiaribus gratis etiam post Officij Thesaurariatus dimissionem expediendi.

§.48. Necnon, quod omnes, & singulas literas Apostolicas, sub plumbo, ac etiam in forma brevis, tam præsentes, quam alias super quibusvis gratiis, indultis, concessionibus, facultatibus, tam gratiam, quam justitiam concernentibus per te, ac Vice-Thesaurarium, seu Locumtenentem, & duos familiares tuos per te nominandos, a Nobis, & successoribus nostris, aut Sede prædicta pro tempore impetratis, seu etiam motu simili concessis, in omnibus Cancellariæ, Cameræ, & Curiæ prædictarum officiis, necnon plumbo, & registro, ac Secretaria Apostolica, ac alias ubilibet gratis, & absque ulla taxarum, annatarum, communium, minutorum, servitiorum, jocalium, aut aliorum quorumcumque jurium, aut regaliorum solutione expediri, & rescribendarius taxam literarum prædictarum, cum subscriptione Gratis pro persona Thesaurarii, & aliorum prædictorum subscribere, ac tam ipse, quam alii Scriptores, Abbreviatores, Solicitatores literarum prædictarum, Archivistæ, Cubicularii, & Scutiferi Apostolici, Portionarii, & Præsidentes Ripæ, & Milites SS. Petri, & Pauli, Cancellarii, Secretarii, Protonotarii Apostolici, & Summista, necnon Magistri, & plumbi, Collectores, ac Plumbatores, Registratores, & Vicecancellarios,

rios, & quicumque alii prædictæ Curiæ officiales, & expeditionum literarum hujusmodi pro tempore Præsidentes, eorumque Ministri, etiam in annatis, communibus, localibus, minutis, servitiis, regalibus, & aliis juribus hujusmodi participantes easdem literas, personam dicti Thesaurarii, ejusque Vicethesaurarii, & Locumtenentis, ac duorum familiarium suorum prædictorum concernentes, etiam post dimissionem officii Thesaurarii, ita quod te semel fuisse Thesaurarium, ad effectum omnium, & singulorum prædictorum, tibi ac dictis tuis sufficiat, sub excommunicationis latæ sententiæ, & suspensionis, ac privationis suorum officiorum, fructuumque, & emolumentorum eorumdem amissionis pœnis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere, vel concedere, & expedire noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio nostro, & successorum nostrorum, & Sedis præfatæ ulteriori mandato omnino gratis, & absque alia taxarum, annatarum, communium, jocalium, minutorum, servitiorum, & aliorum modo præfatorum solutione, & exactione, in omnibus, & per omnia usque ad plumbum, & registrum, ipsarumque finalem expeditionem, & relaxationem inclusive, omni contradictione cessante expediri, subscribi, ac relaxari facere, & permittere debeant, & teneantur, etiamsi in eorum officiis, & concessionibus caveatur expresse ut ad id non teneantur, & quod eorum officia fuerint eis concessa titulo oneroso, volumus, & mandamus &c.

Clausulæ hujus Bullæ preservativæ.

§.49. Præsentesque ibi in omnibus, & per omnia suffragari debere, illasque, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore, de subreptionis, obreptionis, vel nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus vel controversiam revocari, aut adversus eas, quodcumque juris, aut facti, vel gratiæ remedium impetrari, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antequam illæ emanarent, erant statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas, etiam sub quacumque data per te eligenda, validasque, & efficaces semper fore, & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram præfatas ex una, & te ex altera partibus rite, & recte facti initi, & stipulati, ac etiam hinc inde acceptati, habere, & obtinere, ac inviolabiliter observari, semperque validas, & efficaces existere.

Clausula sublata, & Decretum irritans.

§.50. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, & Camerarium, dictæque Cameræ Præsidentes, & Clericos, ac Palatii Apostolici Auditores præfatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, ac ubique locorum judicari, ac definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate, & tenore præmissis decernimus.

Executorum deputatio.

§.51. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Amerin., & Tudertin. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ causarum ejusdem Cameræ generali Auditori, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte tua fuerint requisiti, solemniter publicantes, tibique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant te approbatione, confirmatione, concessione, assignatione, receptione, admissione, subrogatione, constitutione, mandato, singulis indultis, voluntate, decretis, statuto, impartitione, remissione, condonatione, obligatione, hypothecatione, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes te per Camerarium, Præsidentes, ac Clericos præfatos, seu quoscumque alios, quavis auctoritate fungentes quomodolibet contra tenorem præsentium molestari, perturbari, inquietari, aut impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apost. necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, & Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque Superioribus, & personis, dictæque Cameræ Clericis, & Collegio, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita, observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab

eadem

eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostol. non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides. §.52. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, ac Notarii publici manu subscriptis, tuoque sigillo obsignatis, eadem prorsus fides, ubique locorum in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

D.P. An.V. 23.Januarii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. decimo Kalend. Februarii, Pontificatus nostri Anno Quinto.

CLXIX.

De Aquæ Felicis mox ad Urbem conductæ, ratione, & cura demandata Congregationi S. R. E. Cardinalium institutæ ad Aquas, Vias, Pontesque curandos; ac de Officio, & munere Civium Romanorum ejusdem Aquæ Visitatorum.

Hujus Congregationis institutionem fecit hic Pont. in Constit. CXVII. Tom. IV. Par. IV. fol. 392. Immensa *in Congr.* 13.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Supremi cura regiminis, divina Nobis disponente clementia commissi, Nos admonet, ut quæcumque pro locorum usu, & incremento, necnon pro hominum vitæ necessitatibus sublevandis, aut commoditatibus ipsorum augendis, in dies peraguntur, a Nobis, ea, quo securiora, diuturnioraque divina favente gratia permaneant, providis solidisque legibus fulcienda statuamus.

Hic Pontifex Urbis ornatui intentus. §.1. Cum igitur Urbem Romam Beatissimi Petri Apost. Principis firmam Sedem, ac honorabilem thronum, Christianæ Religionis domicilium, communem fidelium omnium patriam, ac parentem, immo & cunctarum Nationum ad eam undique confluentium portum tutissimum, non solum sacris, & spiritualibus præsidiis munitam, sed humanis etiam, ac temporalibus commodis, ornamentisque decoratam esse deceat; idcirco ab ipso Pontificatus initio, publicis privatisque Civium, ac Incolarum Urbis necessitatibus consulere, ejus regiones sacrarum ædium, privatarumque domorum ædificiis augere, & demum vetera renovando, nova perficiendo, & singula ad omnipotentis Dei gloriam, & sanctæ Sedis hujus honorem referendo, totius Urbis amplitudinem atque ornatum, quantum in Nobis est, diutissime tueri, ac conservare decrevimus.

Aquam in eminentioribus ejus locis reduci curavit, ad frequentiorem Urbis habitantium, ultra alia egregia opera hic enunciata. §.2. Quare, cum ejusdem Urbis colles præclarissimis olim Quiritum ædibus, & foris, sublimibus inde Cæsarum Palatiis superbissimisque theatris, & thermis, longissimisque, & mirabilibus Aquæductibus, Sacrosanctis denique Christi D. N. fide suscepta Christianorum Imperatorum, aliorumque piorum hominum Basilicis, & Templis extructis insignes, frequentissime habitatos, deinde ob aquæductus, nonnullos quidem fera audacissimorum Barbarorum immanitate immanique crudelissimorum hostium feritate demolitos, nonnullos vero vetustatis injuria, seu tempestatum vi collapsos, a plerisque jam sæculis quasi desertos, & habitatoribus destitutos esse animadverterimus; inferiora autem Urbis loca quamplurimis ædificiis referta, ob situs aerisque humiditatem minus salubria esse, quinimmo crebris, ac plerumque subitis Tyberis Fluvii, qui assiduis Aquarum imbribus, & maris refluxu augescit, mundationibus patere, obruique experti fuerimus, prout summo cum animi dolore oculis etiam nostris aliquando prospeximus. His moti rationibus de Aqua copiosa, & salubri in ipsos colles, & eminentiora Urbis loca inducenda, nullis difficultatibus, nullaque impensæ magnitudine deterriti cogitare cœpimus, eo nimirum consilio, ut fontibus restitutis, & Aquis, quæ publicas privatasque utilitates hominum societati præbent, salubritatemque corporibus afferunt, reductis, iterum iidem colles habitentur, ipsorumque regiones, quæ situs prospectu, aeris salubritate, & loci amœnitate præstant, frequentia populi, qui benedicente Domino in dies cumulatius augetur, pristinæ jucunditati atque securitati restituatur. Qua sane deliberatione suscepta, longas latasque jamdiu per eosdem colles vias, magna nostra impensa aperuimus, domos, & officinas ibidem extruximus, extruique ab aliis fecimus, nundinas commercii, hominumque conventus causa ad communem usum instituimus, fontes publico usui servientes extruximus, ædificantibus, & habitantibus immunitates, privilegiaque dedimus, Sacrosanctas Basilicas in eisdem collibus a Religiosissimis quondam Imperatoribus, aliisque piissimis viris extructas, frequentioris visitationis eis debitæ causa instauravimus, & obeliscis, illustribus antiquorum monumentis, gentilitatis impuritate expiatis, Crucique invictæ felicius consecratis, ad earum limina operose magnificeque translatis exornavimus.

Ab agro igitur Columniensium, ad Montem Quirinalem Urbis conduxit, eamque Felicem de proprio ejus nomine appellavit. §.3. Atque, ut Urbs in ipsis collibus tandem incrementum acciperet, ab eodem Pontificatus nostri initio, Aquæ illius, quæ in agro Columnæ via Prænestina sinistrorsum concipitur, quæque omnium prima ab Appio Claudio Crasso Censore olim in Urbis inferiora, & depressiora loca, nempe ad salinas adducta est, superiorem, & puriorem portionem, compluribus Aquarum scaturiginibus auximus, & potissimum Aquæ Martiæ, quæ quia gelida, & salubris, ideo omnium Aquarum jucundissima, & apud veteres celeberrima censebatur, ramo, quem ex proprio Aquæductu, magna tamen ex parte diruto desumpsimus, ube-

uberioris Aquæ copiæ in Urbem adducendæ causa conjunximus (quæ simul junctæ septingentarum, & plurium unciarum quantitatem faciunt, & admirabilem speciem pulchritudinem, immensamque haustu jucunditatem ostentant) ducto sinuoso a capite millium passuum duorum, & viginti, a priori receptaculo viginti, cursu subterraneo antea tredecim, tunc vero extructis nuper a capite usque ad idem receptaculum subtus terram fornicibus quindecim, supra terram vero arcuato opere septem commeare fecimus, eamque per duos arcus insignes in eodem Aquæductu ad perpetuum rei monumentum erectos, alterum nimirum duobus ab Urbe milliaribus, in loco qui vulgo ad Formas dicitur, alterum vero intra Urbem ad portam S. Laurentii transire jussimus, & summa totius Urbis lætitia atque hilaritate in Montem Quirinalem ad plateam S. Susannæ tandem adduximus, & adductam de proprio nostro nomine Felicem appellavimus.

Fontem propterea in platea S. Susannæ ornatum construxit.

§.4. In platea autem S.Susannæ Fontem primarium quatuor columnis, & tribus arcubus splendide ornatum extruximus; in quem Aquæductus tres perennes latices per totidem ostia, larga Aquarum defluentium copia sonoroque strepitu effundit. Super ostiis vero in arcu medio stat marmorea statua Moysis, qui petram, unde divinitus olim fluxerunt Aquæ, virga percutit; in dextero item arcu Sacerdos Aaron marmorea tabula, quæ multorum capita refert, expressus, populum Judaicum sitientem ad Aquas ducit; a sinistro vero figura Gedeonis Israelitarum Ducis cernitur, qui jussu Domini milites ex bibendi modo probat. In ejusdem vero Fontis conspectu quatuor Leones, quorum duo ex albo, duo item ex nigro marmore sculpti, ore aquam ad commodiorem usum, & publicum oblectamentum emittunt. Quo vero fons ipse in majori se ostentaret prospectu, & publico usui commodior, & jucundior redderetur, dictam S. Susannæ plateam ruderibus undequaque refertam, & maceriis plurimis inæqualem ac deformem, quantum opus fuit, depressimus, terram effodimus, atque ad vicina ejusdem plateæ loca decliviora, ut æquarentur, transportari fecimus.

Vias & plateas adjacentes æquavit &c.

§.5. Verum, ne adjacentes viæ, plateæ, fontique prominentes, & prospectum, & aditum offenderent, viam utramque æquavimus, tam eam, quæ a conspectu fontis ad Palatium Apostolicum, quod in eodem colle Quirinali ædificavimus, tendit, & quæ a tergo ad portam Piam ducit, quam eam, quæ a latere ad templum S. Mariæ Angelorum in Thermis Diocletianis vergit, ambasque depressimus, terram effodientes, maceriasque diruentes, & lateritiis hinc inde deambulatoriis, altitudinis duorum pedum, latitudinis septem circiter, penes domicilia fulcivimus, ut eas viatoribus faciliores exhiberemus, imo plerisque fontibus, locis magis idoneis eas decoravimus. In hujus autem adducendæ Aquæ ratione, providos vigilesque Ecclesiæ Pastores imitati sumus, qui, cum ex Domini præcepto populos sibi subjectos pascere teneantur, non solum spiritualia, sed & corporis usui necessaria alimenta, ut totum hominem vere pascant, subministrare conantur.

Pro dictæ Aquæ conservatione, ejus curam & custodiam remittit Congregationi Cardinalium pro Viis, Pontibus, & Aquis curandis institutæ.

§.6. Denique cum non satis sit tantum opus summo labore, & tam largo sumptu absolvisse, nisi in eo conservando exacta quoque diligentia adhibeatur, præcipue cum nullum ædificium diligentioribus legibus custodiri oporteat, quam quod Aquas substinere debet, ut Populus Romanus, ceterique, qui Urbem, & loca præsertim editiora incolunt, hoc publico commodo quam diutissime perfruantur; ad nostram Pontificalem providentiam pertinere arbitrati sumus, ut, quæ ad illius conservationem necessaria sunt, sive ad temporis, sive ad hominum injurias repellendas, quamprimum provide, & exacte statuamus. Habita igitur super his, cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Card. matura deliberatione, de eorumdem fratrum consilio, & assensu, ex certa nostra scientia, deque Apost. potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, universam ipsius Aquæductus, fontiumque custodiam, & curam, Congregationi S. R. E. Card. pro viis, pontibus, & Aquis curandis a Nobis institutæ, per præsentes committimus, & demandamus, eisque in omnibus, quæ ad illorum conservationem, & reparationem nunc spectant, & in futurum quomodolibet spectabunt, plenariam, & omnimodam potestatem, atque auctoritatem tribuimus, necnon de, & super præmissis, & eorum occasione, inter, & contra quascumque personas cujusvis status, ordinis, & conditionis, ac tam Ecclesiastica, quam temporali dignitate, titulo, & honore fulgentes, summarie, simpliciter, & de plano, manuque regia, & sola facti veritate inspecta, cognoscendi, in illisque procedendi, judicandi, & definiendi, ac quoscumque, qui aliquid adversus hanc nostram Constitutionem commiserint, citandi, ipsisque quatenus opus fuerit, inhibendi, & pœnas eorum arbitrio pecuniarias injungendi, atque ad illarum incursus declarationem, & executionem, omni, & quacumque appellatione penitus remota, procedendi, procedique mandandi, & faciendi, aliaque necessaria, & oportuna, etiam privative quo ad quoscumque Judices, & Officiales, gerendi, & exequendi, plenam, & liberam facultatem perpetuo concedimus, & impartimur. Si vero ipsa Congregatio ob causas eidem bene visas in aliquibus casibus ad graviorem pœnarum declarationem procedendum duxerit, tunc eidem Congregationi, auctoritatem concedimus, Gubernatori Urbis nunc, & pro tempore existenti committendi, & mandandi, ut in hujusmodi casibus, prout eidem Congregationi visum fuerit, contra quoscumque delinquentes ad alias pœnas etiam corporis afflictivas, omni, & quacumque appellatione remota, procedat.

§.7. Cum

Annuumque proventũ pro Aquæductus, & Fontiũ conservatione assignat.

§.7. Cum vero in hujusmodi aquæductu, & fontibus conservandis, & cum opus erit reparandis, quamplures impensæ necessariæ futuræ sint, Nos de aliquo certo, & ad id destinato proventu providere cupientes, hac eadem nostra Constitutione, ac de eorumdem Fratrum nostrorum consilio, & assensu, loca nonaginta, & unum Montis religionis nuncupati per nostras desuper expeditas literas certis modo, & forma nuper aucti, annuum redditum scutorum septingentorum monetæ, & bononenorum septuaginta constituentia, eidem aquæductus, & fontium operi, eorumque custodiæ, & restaurationi perpetuo concedimus, & assignamus; ea nimirum lege, ut dictus annuus redditus, illiusque sors numquam imminuatur, neque in alios usus convertatur. Quod si quandoque ipsum opus resarcire non fuerit necesse, tunc præfatus annuus redditus sorti accrescat, & in emptionem aliorum locorum ejusdem Montis in sortis augmentum convertatur. Administrationem autem præfati redditus, & augmenti, necnon illius liberam dispositionem nunc, & perpetuo penes eamdem Congregationem esse volumus; prædictumque redditum in toto, vel in parte, alias quam per dictæ Congregationis mandata Depositario ejusdem Montis, nunc, & pro tempore existenti dirigenda, exponi, & per dictum Depositarium sine ejusdem Congregationis mandatis solvi omnino prohibemus.

Visitatores quotãnis duos Cives Romanos eligi jubet.

§.8. Ceterum, ut præmissa, quæ debitæ executioni demandari cupimus, per aliquos diligentes, ac solertes viros; qui huic operi sæpius assistant, prout omnino necessarium est, accurate perficiantur, ex nunc duos Cives Romanos ad munus visitationis dictorum aquæductus, & fontium obeundum, per Nos, & Successores nostros annuatim in principio cujuslibet anni, tempore, quo ceteri Pop. Rom. Officiales eligi, ac deputari, & per eos fidelitatis juramentum in manibus nostris, & Successorum nostrorum de more per alios Officiales præstari solitum, præstari volumus.

Visitatorum munus præscribit.

§.9. Eorum autem præcipuum munus sit, singulis tribus mensibus semel saltem ipsum aquæ caput per se ipsos invisere, singula receptacula, omnes portas, quas ibidem ad purgandos alveos extruximus, quasque, ne facile irruptioni pateant, ferro munivimus, puteosque, & foramina inspicere, deinde ipsas aquæductus partes, quæ specubus continentur, & quæ nec gelicidiis, nec caloribus expositæ, limo in crustam durescente, iter aquæ coarctare, aut in alveum delapsæ aquam corrumpere videbuntur, sæpius perlustrare, & sordibus egestis repurgari facere, & ne aqua, quæ alveo suo purissimo labitur, pluviis cœlo cadentibus, aut humo fluentibus aquis inficiatur, provide cavere, fornicesque supra terram, parietesque universos usque ad præfatum fontem S. Susannæ, & ipsos fontes diligenter integros tueri, atque curare. Quæcumque vero ipsi Visitatores in qualibet visitatione reparatione indigere repererint, ea quamprimum Congregationi prædictæ Cardinalium, in qua, quotiescumque opus fuerit, interveniant, referre debeant; ipsa vero Congregatio Nos, & Successores nostros in rebus gravioribus consulere teneatur. Quod si eorumdem Visitatorum culpa, & negligentia aliquid incommodi aquæductus forma contraxerit, aut id, quod contractum erit, confestim reparatum non fuerit, id totum ipsorum Visitatorum sumptibus reparetur. Ne autem ipsa reparatio diutius protrahatur, quocumque tempore aliquid reparari oportuerit, confestim reparetur, ne modica irruptio majorem consequentem dissolutionem gignens, totum, ut solet, aquæ alveum diruat. Quod ut opportuna semper celeritate fiat, cœmenta, & alia necessaria antea præparentur. Artificibus vero operi destinatis, liceat ex agris privatorum, terram, limum, lapides, testam, arenam, ligna, ceteraque, quibus ad eam rem opus est, undequaque earum proxime tollere, & transportare, dominis prius pretio persoluto; talia vero exportantibus itinera, & aditus ubique libere pateant. Præterea spatia circa ductum ejusdem aquæ, tam intra, quam extra Urbem existentia, ædificiis quibus vicinum opus obstruitur, & arboribus, quarum radicibus concamerationes, & latera solvuntur, viginti ad minus pedes, ne rivi violentur, utraque ex parte vacent; ipsique fontes, fornices, & muri vacui totidem pedes similiter pateant. Siquæ item nunc arbores intra id spatium, aut siquæ salicta, arundineta, vepres, vites, caprifici, aut sentes sunt, infra mensem a die publicationis præsentium computandum, statim excidantur, & eradicentur. Si quæ autem in posterum, solis calore, & humore aquarum, aut alia causa accedente, occultisque seminibus auctæ, aut consertæ adnascentur, statim in Visitatione recidantur. Putei etiam ad aeris exhalationem, & faciliorem aquæductus expurgationem asservati, & ex polito lapide obducti, præter necessitatem publicam non aperiantur, nec formæ specus perforentur, nec aqua, sive clandestine, sive palam per vim propria auctoritate a quoquam alio derivetur, nec amplius, quam impetratum fuerit, & non aliunde, quam ex supradicto fonte primario, aut ex fontibus minoribus infrascriptis; videlicet primo in loco extra Portam Sancti Jo: in supranominato loco, qui dicitur ad formas, ad viatorum commodum, secundo ad Portam S. Laurentii, tertio ad Portam Majorem ad usum transeuntium a Nobis extructis, nec ex his absque dictæ Congregationis Cardinalium consensu, & sine nostro, vel Successorum nostrorum consensu, nec latiore modulo, aut fistula deducatur.

Contravenietibus his, quæ hic præcipiuntur, pœnas imponit.

§.10. Et, ut universa ista, quæ ad unguem observari cupimus, pœna contravenientibus irrogata, ab omnibus diligentissime custodiantur, hac eadem nostra Constitutione perpetuo sancimus, ut, qui sciens dolo

dolo malo rivum, quod absit, noxiis sordibus infecerit, aut aquam ad corporum perniciem corruperit, bonorum omnium amissione, & capitali sententia per dictæ Urbis Gubernatorem, nunc, & pro tempore existentem ferenda plectatur. Si quis item contra ea, quæ supra dicta sunt, aliquid commiserit, in primis damnum, quod aquæductui culpa ipsius illatum fuerit, ejus sumptibus quamprimum sarciatur. Qui vero, quascumque aquæductus commeat formas utrinque præscripto, ut præfertur, spatio vacuas reddere, & integras conservare neglexerit, ultra ædificiorum demolitionem, & arborum eradicationem, prædii adjacentis privatione mulctetur. Qui denique aquam propria auctoritate derivare, aut aliunde, quam ex præscriptis fontibus, aut alio quam supra statutum est, modo elicere præsumpserit, si domicellus fuerit, mille, si inferioris ordinis, quingentorum aureorum in pœna singulis casibus hujusmodi sine ulla remissionis spe exigenda, & in supradicti operis reparationem convertenda puniatur.

Aquam prædictam de cetero impetrantes, id Congregatione Cardinaliũ significent.

§.11. Volumus etiam, & ita mandamus, quod siquis etiam pretio, vel liberali largitione a Nobis, vel Successoribus nostris aquam obtinuerit, teneatur eidem Congregationi Cardinalium rescriptum exhibere, & infra mensem ibi registrari facere; quo non exhibito, & non registrato, gratia omnino privatus censeatur.

Veteres pœnas cõtra inobedientes innovat.

§.12. Et in his omnibus, ac aliis similibus casibus nulli super hujusmodi pœna veniam, aut remissionem liceat impetrare. Si quid autem etiam jure communi Urbisque statutis, de custodiendo aquæductu sub quibusvis pœnis constitutum est, id omne hac præsenti nostra Constitutione perpetuo innovamus.

Visitatores de contraventionibus curent.

§.13. Et, ut in omnibus casibus supra expressis, ea, quæ statuta sunt observentur, & contra inobedientes omnino procedatur, volumus, ut præfati duo Cives Romani Visitatores, præmissa diligenter custodiri curent; & quoties casus contraventionis evenerit, coram dicta Congregatione Cardinalium comparere, & contra transgressores pro damni reparatione, & præfatarum pœnarum in eosdem inflictarum executione, ex officio instare teneantur.

Quibus propterea salariũ constituit.

§.14. Etsi autem præfatos Cives sua, & patriæ causa omnia semper, & hæc præsertim, quæ ad Urbis ornatum, & ipsorum, ac aliorum Civium Rom. commoditatem maxime spectant, sponte sua curaturos, diligenterque, & fideliter exequuturos plane confidamus, tamen ut in eo munere obeundo minus dispendii, quam fieri possit, patiantur, loca sexdecim ejusdem Montis Religionis a Nobis, ut præfetur, aucti annuum redditum scutorum centum viginti trium, & bononenorum viginti constituentia, per Depositarium ejusdem Montis de ordine, & mandato dictæ Congregationis persolvendum, & inter eos æquis portionibus dividendum perpetuo concedimus, & assignamus.

§.15. Decernentes præmissa omnia, & singula, per eos ad quos spectat, & in futurum spectabit, firmiter, & inviolate perpetuo observari debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clausulę præservativæ apponit.

§.16. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Cameræ ordinationibus, & privilegiis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, & longi temporis præscriptione, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus insuper præsentes literas in valvis Lateranen., Principisque Apostolorum de Urbe Basilicarum, ut moris est, affigi, & publicari, & in Camera Apostolica inter ceteras perpetuo valituras Constitutiones describi, & registrari, earumdemque præsentium transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis plenam in judicio, & extra illud fidem adhiberi, perinde ac ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Clausulas derogatorias addit.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo, 11. Kalend. Martii, Pontificatus nostri Anno V. D. P. An. V. 19. Februarii.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus, subscripsi. Papæ subscriptio.

Cardinalium subscriptiones

✠ *Ego Joann. Episc. Ostien. Card. Sancti Georgii.*

✠ *Ego Alph. Episc. Portuen. Card. Gesualdus.*

✠ *Ego Innicus Episc. Tusculan. Card. de Aragon.*

✠ *Ego Mar. Ant. Episc. Prænest. Card. Columna.*

✠ *Ego Ptolomæus Episc. Sabinen. Cardinal. Comen.*

✠ *Ego Gabriel Episc. Albanen. Card. Paloettus.*

✠ *Ego Marcus Siticus, tit. S. Mariæ Transtyberim, Card. de Altemps.*

✠ *Ego F. Michael Bonellus, tit. S. Laurentii in Lucina, Card. Alexandrinus.*

✠ *Ego Lud. tit. Sanctæ Anastasiæ, Card. Madrutius.*

✠ *Ego*

✠ *Ego Nicolaus, tit. S. Praxedis, Card. Senon.*
✠ *Ego Julius Antonius, tit. S. Bartholomæi in Insula, Card. Sanctæ Severinæ.*
✠ *Ego Hieronymus, tit. S. Susannæ, Card. Rusticucius.*
✠ *Ego Jo: Hieronymus, tit. S. Jo: ante Portam Latinam, Card. Albanus.*
✠ *Ego Hieronymus, tit. S. Priscæ, Card. Simoncellus.*
✠ *Ego Petrus, tit. S. Hieronymi Illiric. Card. Deza.*
✠ *Ego Ant., tit. SS. Jo., & Pauli, Card. Carafa.*
✠ *Ego Jo: Ant. Card. Sanctorum Quatuor.*
✠ *Ego Jo: Bapt. Card. S. Marcelli.*
✠ *Ego Julius, tit. Sancti Eusebii, Card. Canarus.*
✠ *Ego Ant. Maria, tit. S. Mariæ de Pace, Card. Salviatus.*
✠ *Ego Vincentius, tit. S. Clementis, Card. Montis Regalis.*
✠ *Ego Philippus, tit. S. Sabinæ, Card. Spinula.*
✠ *Ego Scipio, tit. S. Salvatoris in Lauro, Card. Lancellottus.*
✠ *Ego Vincentius, tit. S. Alexii, Card. Gonzaga.*
✠ *Ego Jo. Baptista, tit. S. Mariæ in Araceli, Card. Castruccius, Signaturæ Justitiæ Præfectus.*
✠ *Ego Federicus, tit. S. Stephani in Monte Cœlio, Card. Cornelius.*
✠ *Ego Dominicus, tit. S. Laurentii in Paneperna, Card. Pinellus, S. M. Majoris Archipresbyter.*
✠ *Ego Hippolytus, tit. S. Pancratii, Card. Aldobrandinus, Major Pœnitentiarius.*
✠ *Ego Hieronymus, tit. S. Petri ad Vincula, Card. de Ruvere.*
✠ *Ego F. Constantius, tit. S. Petri in Monte Aureo, Card. Sarnanus.*
✠ *Ego Guilelmus, tit. S. Martini in Montibus, Card. Alanus.*
✠ *Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo, Card. Gonzaga.*
✠ *Ego Antonius, tit. Sancti Vitalis, Card. Saulius.*
✠ *Ego Evangelista, t. S. Matthæi in Merulan. Card. Cusentin. Archipresbyter Sancti Petri.*
✠ *Ego Joannes, tit. S. Mariæ Transpontinæ, Card. de Mendoza.*
✠ *Ego Marianus Perbenedictus Sanct. Petri, & Marcellini, Card. de Camerino.*
✠ *Ego Franciscus, S. Mariæ in Via-Lata, Diac. Card. Sfortia.*
✠ *Ego Alexander, Sancti Laurentii in Damaso, Diac. Card. Montaltus Vice-Cancellarius.*
✠ *Ego Hieronymus, S. Eustachii, Diac. Card. Matthæjus.*
✠ *Ego Benedictus, S. Mariæ in Cosmedin, Diaconus Card. Justinianus.*
✠ *Ego Ascanius S. Nicolai in Carcere, Diac. Card. Columna.*
✠ *Ego Federicus, S. Agathæ, Diac. Card. Borromæus.*
✠ *Ego August. S. Adriani, Diac. Card. Cusanus.*
✠ *Ego Franciscus Maria, S. Mariæ in Domnica, Diac. Card. a Monte.*
✠ *Ego Guido, SS. Cosmæ, & Damiani, Diac. Card. Pepulus.*

CLXX.

Cardinali Comensi Archipresbytero Ecclesiæ Sancti Petri de Urbe, cognoscendi causas, tam dictam Ecclesiam, ejusque personas, quam ejusdem Fabricam quomodolibet concernentes, & facultas, & jurisdictio conceditur.

Quoad primam jurisdictionem, habes concessionem Clem. VII. in Constitut. III. Admonet *Tom. IV. Par. I. fol.* 31. *Et quo ad secundam habes concessionem Pauli III. in sua Const. XLII.* Cum Dilectus *ibid. fol.* 212.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Evangelistæ tit. S. Mattæhi in Merulana, Presbytero Cardinali Cusentino, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

CUM ex debito Pastoralis Officii, omnium Ecclesiarum indemnitati, utilitati, & bono regimini salubriter consulere teneamur, tum vero ad venerandam Sanctamque Principis Apostolorum in Alma Urbe nostra Basilicam, condiligentiori studio aciem dirigimus nostræ mentis, quo & illa dignitate, ac præstantia ceteris antecellit, & noster singularis, quem gerimus erga eumdem Beatum Petrum, ad cujus Cathedram, licet imparibus meritis, a Domino vocati sumus, sinceræ devotionis affectus id impensius requirit.

Confirmatio jurisdictionis alias a Paulo III. & Pio IV. concessa, Cardinali Archipresbytero S. Petri.

§. 1. Quare ejusdem Basilicæ, ac dilectorum filiorum illius Capituli Canonicorum, & Ministrorum commodis, ac jurium conservationi, ac ne ad diversa Tribunalia personæ prædictæ trahantur, earum quieti, & litium dispendio providere cupientes, deque tua integritate, prudentia, & circumspectione, cui nuper Archipresbyteratum ejusdem Basilicæ tunc vacantem, ad vitam commendavimus, plurimum in Domino confidentes, Motu proprio non ad tuam, vel eorumdem Capituli, & Canonicorum, aut pro te, aut pro illis oblatæ Nobis petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, & ex certa scientia, omnes, & singulas jurisdictiones, potestates, & privilegia, exemptiones, libertates, prærogativas, antelationes, indulta, etiam super collatione beneficiorum quorumcumque Ecclesiasticorum auctoritates, & facultates per fel. rec. Paulum III., Pium IV., & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, bo: me: Alexandro Episcopo Ostien. Cardinali Farnesio

nesio nuncupato, alias dictæ Basilicæ, & prius, uti Ecclesiæ Sanctæ Mariæ Majoris, etiam de Urbe Archipresbytero, quoad Basilicam, & Ecclesiam prædictas respective, & illius personæ intuitu, & ad ejus vitam dumtaxat, in genere, vel in specie concessa, ad te quamdiu Archipresbyteratum prædictum obtinueris, tuumque, & dictæ Basilicæ Vicarium, per te nunc forsan deputatum, & pro tempore a te deputandum, tenore præsentium extendimus, & ampliamus.

Cõcessio amplioris jurisdictionis, in causis cognoscendis, Canonicorum, Beneficiatorũ Clericorum, & aliorum.

§.2. Et nihilominus motu, & scientia similibus, omnes, & singulas causas, & beneficiales, Ecclesiæ, spirituales, meras, prophanas, & mixtas, etiam compromissas, tam civiles, quam criminales (citra tamen pœnam sanguinis, & corporis afflictivam) inter dictos Canonicos, & Capitulum, & Beneficiatos, & Clericos, necnon Cappellanos, Ministros, & Servientes respective, seu quemcumque eorum ex una, & quascumque alias personas cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ existentes, necnon Hospitalia, Pia loca, & Collegia, Communitates, vel Universitates, ex altera partibus, sive inter dictos Capitulum, & Canonicos prædictos, vel eorum quemlibet, ac Beneficiatos, Clericos, seu Cappellanos prædictos, vel quoscumque eorum, coram quibuscumque Judicibus ordinariis, extraordinariis, Commissariis, & Exequutoribus, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac Rotæ, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Auditoribus, & Locatenentibus, super quibuscumque rebus, bonis, & pecuniarum summis, etiam vigore obligationis in forma Cameræ Apostolicæ vertentes, & pendentes respective, omnium, & singularum status, & merita, nominaque, & cognomina, & qualitates, tam partium, & personarum prædictarum, quam etiam rerum super quibus pendent, pro expressis habentes, ad Nos per præsentes avocantes, illasque in statu, & terminis in quibus ad præsens reperiuntur, & quas in futurum moveri de novo contigerit, tam active, quam passive, etiam per prædictos Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, & Cappellanos, seu eorum quemlibet contra quascumque personas, Conventus, Collegia, Capitula, Universitates, Societates, Hospitalia, & loca quæcumque, sæcularia, & quorumvis Ordinum, Militiarum, & Hospitalium Regularia, privilegiata etiam per prædictos Canonicos, & Capitulum contra Beneficiatos, Clericos, & Cappellanos prædictos, super quibuscumque pecuniarum summis, beneficiis Ecclesiasticis, Censibus, Canonibus, tritici, grani, vini, pecuniarum, aut aliarum rerum responsionibus, prædiis, rebusque, & bonis ad quamcumque pecuniarum summam, numerum, quantitatem, & valorem ascendentibus, ad dictam Basilicam, aut illi unitas, vel annexas Ecclesias, & Parochiales, seu ejus Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, & Ministros, etiam privatim, ac ratione singularum personarum quomodolibet spectantibus, aut eorum interesse, directe, vel indirecte, communiter, vel divisim, ac eorum cujuslibet concernentibus, rebusque aliis in actis causæ, & causarum hujusmodi latius deductis, & deducendis, & illorum occasione, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependen., emergen., annexis, & connexis, tibi, tuoque prædicto Vicario, nunc & pro tempore per te deputato.

Cum potestate summarie &c. & appellatione postposita procedendi.

§.3. Summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola veritate facti inspecta, & quatenus opus sit, exequutive, etiam manu regia, absque terminorum substantialium, & alicujus telæ judiciariæ observatione, sive confectione regestri, sive extractus, quacumque appellatione postposita, etiam non frivola, audiendas, cognoscendas, decidendas, fineque debito terminandas, auctoritate Apostolica tenore earumdem præsentium committimus, & mandamus eisque præsentibus perpetuis temporibus duraturis.

In Curia, & extra eam citandi.

§.4. Cum potestate dictas partes respective, & alios omnes, quos opus fuerit, sua communiter, vel divisim interesse putantes, in exequutione citationis nominandos, in Romana Curia, & extra eam, etiam per edictum publicum, constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, citandi.

Judicibus inhibendi, & causas avocãdi, & reassumendi.

§.5. Ac omnibus Judicibus supradictis, & quibus, & quoties opus fuerit, & sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis pœnis, tuo arbitrio moderandis, & applicandis, etiam per simile edictum inhibendi; causasque ipsas coram quibusvis eorum de facto forsan introductas, seu introducendas, ab eis avocandi, & reassumendi, & in eventum non paritionis, pœnas, & censuras prædictas damnabiliter incurrisse, & incidisse declarandi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi, & reaggravandi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, & brachii sæcularis auxilium invocandi.

Mandata executiva decernendi, & exequendi.

§.6. Loco vero sententiæ, seu sententiarum prædictarum, & mandata exequutiva, in forma solita, & consueta decernendi, illumque, vel illa, & quicquid per te, & Vicarium prædictum, vel alterum vestrum judicatum fuerit, exequendi.

Expensas taxandi.

§.7. Expensas quascumque taxandi, ac moderandi.

Singulis diebus in honorem Dei non feriatis procedendi.

§.8. Atque in causis omnibus, & singulis præmissis, vel eorum quolibet, seu quomodolibet præmissorum, etiam singulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi.

Canonicos, & alios a juramento absolvendi ad effectum agendi, &c.

§.9. Necnon Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, Clericos, & Cappellanos prædictos, sive eorum quemlibet, a vinculo juramenti, ad effectum agendi, aliisque censuris Ecclesiasticis, & pœnis, quatenus oportuerit, absolvendi.

Ceteraque in præmissis faciendi.

§.10. Omniaque, & singula alia faciendi, gerendi, & exercendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

§.11. Ac insuper, ne in præjudicium aucto-

Commissiones causarum non signatas manu Papæ non attendendi.

auctoritatis, jurisdictionis, & facultatum prædictarum contingat causas sub diversis prætextibus, a te, seu tuo Vicario avocari, ac aliis Judicibus committi, omnes, & quascumque commissiones tam gratiæ, quam justitiæ, interesse Basilicæ, Capituli, & personarum prædictarum quomodolibet concernentes, aliter quam manu nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis, teque ad id vocato signatas, & inhibitiones earum prætextu emanandas, processusque per easdem habendos, & inde pro tempore sequuta quæcumque, nullius roboris, vel momenti esse, ac illis non obstantibus, te, tuumque Vicarium, ad ulteriora in causis hujusmodi procedere posse, atque ad parendum commissionibus prædictis, earumque prætextu emanatis inhibitionibus, minime teneri, ac ob non paritionem, censuras, aut pœnas aliquas minime incurrere posse decernimus, atque declaramus.

Pontificalia munia, & jurisdictionem ordinariā super Canonicos &c. exercendi.

§.12. Dantes etiam tibi facultatem exercendi munia Pontificalia in Basilica prædicta, ac ordinariam etiam in spiritualibus jurisdictionem, super Canonicis, Beneficiatis, Clericis, ac Ministris prædictis, ita ut a te, vel de tua licentia tantum, nec alias a quocumque Catholico Antistite, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habente, per te deputando, ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines promoveri. Tuque, & Antistites hujusmodi eos promovere absque nostra, vel successorum nostrorum, aut Vicarii, vel cujusvis alterius Ordinarii licentia, dimissoriis, aut examine, licite possitis, ac debeatis.

Collegii Fabricæ S.Petri superioritatē habendi, Officialesque reformandi &c.

§.13. Postremo attendentes, quod licet alias piæ mem. Clemens Papa VII. Prædecessor noster, unum Collegium deputatorum Fabricæ prædictæ Basilicæ nuncupati erexerit, ac tam ipse, quam diversi alii Rom. Pontifices nostri Prædecessores, ipsi Collegio Officiales creandi, causas, privative quoad omnes, & quoscumque alios Judices cognoscendi, & plures amplissimas facultates, jurisdictiones, exemptiones, immunitates, indulta, & privilegia concesserint, ac in specie Collegium, & Fabricam hujusmodi, illiusque personas, sub immediata sua, & pro tempore existentis Rom. Pontificis, & Sedis Apostolicæ protectione susceperint, sibique, & Sedi prædictæ, itaut nullum alium, quam Romanum Pontificem superiorem recognoscerent, immediate subjecerint, eximendo Fabricam, & Collegium hujusmodi etiam ab ipsius Archipresbyteri dictæ Basilicæ pro tempore existentis, omnimoda superioritate, & jurisdictione; nihilominus valde expedit, ut tu Fabricæ prædictæ tua auctoritate, consilio, & laudabili studio incumbas, te quamdiu vixeris, & Archipresbyteratum prædictum obtinueris, Fabricæ, ejus Collegii prædicti Protectorem, & Superiorem, auctoritate Apostolica tenore præsentium committimus, & deputamus. Dantes, & concedentes tibi, & tuo Vicario, plenam, & liberam, ac omnimodam facultatem Congregationis Collegii prædicti, ubi, quando, & quoties tibi videbitur convocandi, in eisdem præsidendi, Officiales, Deputatos, Ministros, ac personas dictæ Fabricæ reformandi, & corrigendi, & ab eis, administrationis, & muneris cuilibet contra commissi, ac tam accepti, quam expensi rationes exigendi, salaria cum consilio Collegii prædicti constituendi, minuendi, & si opus fuerit augendi, eosque, qui in causis Fabricam prædictam concernentibus sententias tulerint, aut alias judicaverint syndicandi, & in creationibus Officialium, & admissionibus personarum, seu deputatorum Collegii prædicti suffragium ferendi, ita ut tu, si aderis, suffragium duplex habeas, abusus quoscumque tollendi, statuta cum consilio ejusdem Collegii de novo condendi, immutandi, declarandi, & corrigendi.

Causas dictæ Fabricæ interesse concernentes cognoscendi. *Tu vide Bullam Clementis VII. citatam in rubr.*

§.14. Causas quascumque interesse dictæ Fabricæ concernentes in quocumque tribunali pendentes, tam motas, quam movendas, personæ, seu personis tibi benevisis, de ejusdem tamen Fabricæ Collegio existentibus, committendi, easque si videbitur etiam ab iis, coram quibus introductæ, & instructæ fuerint, avocandi, & per te ipsum cognoscendi, audiendi, terminandi, seu alii, vel aliis ejusdem Collegii Fabricæ personis committendi, omniaque in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, mandatum decernendi, & exequendi.

Clausulæ dictæ concessionis præservativæ.

§.15. Decernentes quoque præsentes ad vitam tuam, seu quamdiu Archipresbyteratum hujusmodi obtinueris, tam nostris, quam etiam Successorum nostrorum Romanorum Pontificum temporibus durare, suamque vim, & roboris firmitatem obtinere, nec easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium facultatum, & gratiarum derogationibus, revocationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, vel Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore, & motu simili ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine edendis comprehendi, nec per eas immutari, suspendi, limitari, moderari, aut ad terminos juris reduci posse, sed easdem præsentes perpetuo validas, & efficaces fore, & quoties hujusmodi contraria emanabunt, toties illas in pristinum, & validissimum, & cum, in quo antea erant statum, restitutas, & sub posteriori data, per te, seu Vicarium tuum eligenda, de novo concessas censeri, & quicquid illarum vigore alias rite gestum, statutum, factum, mandatum, indultum, & exequutum fuerit, perpetuam vim, & roboris firmitatem obtinere.

Clausula sublata, &c.

§.16. Sicque per quoscumque Judices, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia judicari, & diffiniri debere. Necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ cōtrariorum derogatoriæ.

§.17. Non obstantibus Constitutionibus, & Or-

& Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, stylo Palatii, Regula Cancellariæ Apostolicæ prohibente mandata exequutiva alias quam sub plumbo expediri, facultatibus, & jurisdictionibus prædictæ Fabricæ, illiusque Collegio deputatis Officialibus, necnon Vicario nostro in Alma Urbe, ac Senatori, Auditori causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ, seu Cardinalibus, & quibusvis Urbis Judicibus supradictis, sub quavis verborum forma, & ex causis urgentissimis per Nos eisdem concessis, & innovatis, quas etiam si in eis caveatur expresse, quod illis, aut non nisi certis modo, & forma in eis expressis, derogari valeat, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum specialis mentio facta foret, præsentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.

D. P. An V. die 4. Martii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo, 4. Nonas Martii, Pontificatus nostri Anno V.

CLXXI.

Erectio Burgi Felicis, S. Bernardi in Regione Montium Almæ Urbis, & privilegia pro inibi Habitantibus, & Ædificantibus.

Hæc privilegia vide in Constitut.CII. Decet *Tom.IV. Par.IV. fol.*347.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Dum ad uberes, salutiferosque fructus, quos benedicente Domino præcipue circa pauperes puellas educandas, & Deo consecrandas, venerabilis dilectorum filiorum Sacerdotum, & aliorum utriusque sexus Christifidelium S. Bernardi Confraternitas in hac Alma Urbe nostra in dies proferre non cessat, attendimus, facere nullo modo possumus, quin eos speciali quadam hujus Sedis benevolentia prosequentes, ea sibi favorabiliter concedamus, per quæ eorum, ac Monasterii Monialium, & Collegii Puellarum per ipsam Confraternitatem apud Ecclesiam S. Susannæ de d. Urbe institutorum utilitati, cum dictæ Urbis ornatu valeat salubriter provideri.

Causæ hujus concessionis. §.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Officiales, & Confratres prædictæ Confraternitatis, quod ipsi pro ejusdem Monasterii commoditate, ac illius, & dicti Collegii cum officinis necessariis constructione quamdam partem vineæ existentis in Regione Trivii in loco nuncupato Caput Domorum, a dilecto Fratre nostro Henrico S.R.E. Camerario Cardinali Cajetano nuncupato, & venerabili Fratre Camillo Patriarcha Alexandrino, ac dilecto filio nobili viro Honorato Duce Sermonetę, Fratribus germanis de Cajetanis, pretio duorum millium, & quingentorum; deinde residuum dictæ vineæ cum illius domo, viridario, & aliis quibuscumque suis juribus, & pertinentiis pretio duodecim millium, & quingentorum scutorum monetæ emerunt; pro quibus solvendis nonnulli ex dictę Confraternitatis Confratres imposuerunt super eorum bonis stabilibus diversos census, sub accessionibus etiam propriis nominibus dilectorum filiorum Petri Fulvii U.J. D. Prioris, & Francisci Contugii, ac Dominici Hattoni Custodum, necnon Ludovici Rivaldi Camerarii, ac Marcelli de Sancta Cruce, & Andreæ Alberini Officialium, ac aliorum Confratrum dictæ Confraternitatis; quorum bonam fidem ipsam Confraternitas cum promissione relevationis indemnitatis recognovit; residuum vero dictorum quindecim millium scutorum interim ad censum accipere, pro quorum extinctione alios canones, & responsiones dictæ Confraternitatis extinguere, necnon residuum dictæ vineæ stratis viis publicis ad ornatum dictæ Urbis, & fabricare volentium commoditatem diversis personis, aut liberum vendere, aut ad fabricandum in emphyteusim sub annuo canone concedere intendunt, & jam forsan vendiderunt, & seu concesserunt, prout in singulis instrumentis publicis, ac aliis scripturis forsan desuper confectis plenius dicitur contineri. Cumque dicti Officiales, & Confratres cupiant, ut homines ad fabricandum in situ dictæ vineæ aliquibus privilegiis, & gratiis alliciantur, ipsumque situm privilegiis, & gratiis decoratum in Burgum Felicem Sancti Bernardi nuncupandum erigi, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.2. Nos ut in Monte Quirinali, & apud eamdem viam Felicem per Nos annis præteritis apertam, quasi nova Civitas construatur, ac propterea homines inibi pro tempore habitantes, seu ædificantes, specialibus favoribus, & gratiis invitare volentes, ac dictæ vineæ qualitates, & veros annuos valores, ac singulorum instrumentorum, & scripturarum desuper forsan confectarum, aliorumque de necessitate exprimendorum, & inde secutorum quorumcumque tenores etiam veriores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Emptionem dictæ vineæ, censuum impositiones, venditiones, fidejussiones, recognitiones bonæ fidei, necnon etiam dictæ vineæ divisiones, venditiones, liberas concessiones, etiam in emphyteusim factas, & faciendas sub pactis hinc inde conventis, & conveniendis, ac cum omnibus inde secutis Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, ac confirmamus; ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitatum quarumcumque etiam de jure, aut ex forma statutorum dictæ Urbis, vel alias quomodolibet requisitarum, & omissarum, aliosque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus; dictasque emptiones validas, & bene factas fuisse, & esse decla- Erectio Burgi Felicis.

declaramus, dictamque vineam cum viis publicis apertam, & divisam, in Burgum Felicem S. Bernardi nuncupandum, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo erigimus, & instituimus.

Privilegia fabricantium, vel habitantium in eo.

§.3. Illique sic erecto, & instituto, ac omnibus utriusque sexus personis cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus in eo, & tota via Pia nuncupata usque ad portam Piam, ac etiam in aliis viis prope, & circa supradictas forsan aperiendis, nunc, & pro tempore fabricantibus, vel habitantibus, omnia, & singula privilegia, gratias, favores, & prærogativas, ac indulta, domibus, & ædificiis facta, & fienda, ac fabricantibus, & habitantibus in Monte Quirinali, & in via Felici per alias nostras literas sub dat. videlicet Idibus Septembris, Pontificatus nostri anno tertio concessa, eisdem auctoritate, & tenore perpetuo concedimus, eaque omnia, & singula, acsi præsentibus expressa, ac de verbo ad verbum inserta fuissent, ad dictum Burgum Felicem S. Bernardi, & in eo, ac tota via Pia, usque ad portam Piam hujusmodi fabricantes, & habitantes extendimus, illisque omnibus, & singulis uti, frui, potiri, & gaudere posse volumus, & declaramus, atque decernimus.

Facultas Cõfraternitatis S. Bernardi locandi quæcũque bona &c.

§.4. Præterea ipsius Confraternitatis Priori, Custodibus, & Officialibus nunc, & pro tempore existentibus, quæcumque alia bona stabilia, & immobilia, seu quasi stabilia cujuscumque qualitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia, ad Confraternitatem, Monasterium, & Collegium hujusmodi quomodolibet spectantia, pro pretio, vel affictu, ac sub pactis, & conditionibus hinc inde conveniendis, in emphyteusim, seu ad livellum, aut locationem ad longum, vel aliud tempus concedere, ac pecuniæ inde redigendæ in extinctionem censuum pro solutione dictorum quindecim millium scutorum impositorum, vel in emptionem aliorum bonorum stabilium in Confraternitatis, Monasterii, & Collegii prædictorum commodum, vel utilitatem convetere, libere, & licite possint, & valeant, etiam concedimus, & indulgemus.

Decretum irritans.

§.5. Decernentes omnia, & singula præmissa valida perpetuo, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri, ac singulis, quos illa concernunt, & pro tempore concernere poterunt, suffragari, sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, necnon Camerarium, & Cameræ Apostolicæ Thesaurarium, Præsidentes, & Clericos, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§.6. Quocirca dilectis filiis dictæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Præsidentibus, & Clericis, nunc, & pro tempore existentibus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Officialium, & Confratrum prædictorum, aut alicujus eorum, quos illæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac domorum, seu ædificiorum in Burgo Felici S. Bernardi, & tota via Pia hujusmodi hactenus factorum, & pro tempore construendorum, illorumque conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus, & successoribus, artificibus, & quibuscumque aliis in Burgo Felici S. Bernardi, & via Pia hujusmodi quomodolibet ædificantibus, vel habitantibus, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque, per eos, ad quos spectat, & spectabit in futurum, perpetuo firmiter, & inviolabiliter observari, illasque debitæ exequutioni demandari procurent. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; invocato ad hoc etiam si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, consuetudinibus, & novis reformationibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Populo Romano, ejusque Magistratibus, & Consulatibus Artium, aut illarum Consulibus, & quibuslibet aliis personis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino, &c. Si quis &c.

D. P. An. V. die 11. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 11. Aprilis 1590. Pontificatus nostri Anno V.

CLXXII.

Privilegium Fratrum Militum S. Stephani, quod etiam bigami, & absque habitu Clericali incedentes, annuas pensiones Ecclesiasticas, usque ad ducatos ducentum retinere, & transferre possint.

Institutionem, & alia de hac Militia vide in Constit. LXX. Pii IV. His quæ, *Tom. IV. Par. II. fol.* 138.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CIrcumspecta Romani Pontificis providentia, gratias, quæ ex benignitate Sedis Apostolicæ emanarunt, libenter corroborat, & in pristinum, ac validum statum reponit; cum præsertim per eas, & Catholicorum, nobiliumque, & Magnorum Principum honori, ac justis desideriis, & fortium Christianæ Religionis, & Catholicæ fidei propugnatorum, sub approbati alicujus Ordinis Regula, & instituto, pro Christo adversus infideles militantium, qui pro ejusdem Religionis, & fidei defensione, & propagatione suam vitam, & opes prompte quibusvis periculis exponunt, commodis, & congruæ substentationi opportune consulitur.

Pius IV. Milites istos eximit a jurisdictione Ordinariorum, solutioneque decimarum, aliaque indulta concessit.

§.1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor post erectionem, & institutionem Militiæ S. Stephani, sub Regula S. Benedicti, per claræ mem. Cosmum, tunc Florentiæ, & Senarum Ducem, in Ducatu Florentiæ, de licentia Sedis Apostolicæ, ipsi Cosmo Duci per literas ejusdem Pii Prædecessoris attributa, antea factam, ipsi Cosmo Duci Magno Magistro, necnon Conventui, Militibus, Priori, ceterisque Ministris Ecclesiæ dicti Conventus, & aliis personis, etiam in Sacris, & Presbyteratus ordinibus constitutis, etiam quæcumque, quoscumque, & qualiacumque, cum cura, & sine cura, Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eorumque beneficiis, commendis, rebus, & bonis diversas exemptiones, etiam a Jurisdictione Ordinariorum, libertates, immunitates, etiam a contributione decimarum, & onerum, indulta, privilegia, facultates, indulgentias, & gratias spirituales, & temporales benigne concesserit, atque elargitus fuerit.

Facultatem quoque dedit Militibus etiam bigamis pensiones obtinendi, & transferendi, usque ad summam sc. 200. auri de Camera, ut ibidem.

§.2. Atque in specie hoc quoque inter alia indulserit omnibus, & singulis, dictæ Militiæ S. Stephani Militibus conjugatis, ac etiam bigamis, aliisque Presbyteris, ut singulas pensiones annuas, usque ad summam ducentorum ducatorum auri de Camera, super quarumvis Cathedralium, & Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, alias sibi canonice reservandas, accumulative, cum quibusvis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore percipere contigerit, & continget, ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere libere, & licite valerent, prout in ejusdem Pii IV. Prædecessoris binis literis, prioribus nimirum sub datis Kalendis Februarii, posterioribus vero sub dat. Nonis Julii, Pontificatus sui Anno III. confectis plenius continetur.

Pius vero V. ejusmodi indulta generaliter revocavit.

§.3. Postmodum vero piæ mem. Pius Papa V. etiam Prædecessor noster, per suam quæ incipit: Sacrosanctum; desuper editam Constitutionem inter cetera revocaverit, & aboleverit omnia, & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta obtinendi similes pensiones, fructus, & alias res Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum sæcularium, & regularium dictæ S. Stephani, ceterisque Militiis, ac Hospitalibus, earumque Militibus, Fratribus, & personis, tam Clericis, quam conjugatis, quibusvis modo, & forma, ac quibuscumque de causis concessa, & approbata, ita quod ipsi, sive conjugati, sive bigami, sive Clerici, sive etiam Presbyteri, nullas de cetero reciperent, sed eas solas, quas tunc habebant, retinerent, & ea quoque per futurum contractum Matrimonii extinctæ censerentur, prout in eadem Constitutione latius continetur.

Hic autem Pontifex ob causas hic expressas, approbat antedictas Pii IV. Constitutiones, & Pii V. Bullam revocat, quoad istos Milites, & quo ad dictas pensiones

§.4. Nos animadvertentes, nostris potissimum temporibus hujusmodi Milites, pro Dei, & Christiani nominis gloria, ac fidei Catholicæ defensione, non solum sæpius, in diversis expeditionibus contra infideles fortiter, & magna cum laude dimicasse, sed eorum triremes, & maritimas copias, ad Maris Mediterranei, & oræ maritimæ totius fere Italiæ tuitionem, & ad coercendas Turcarum, & aliorum Piratarum incursiones, magnum jugiter adjumentum afferre, ipsamque Militiam nunc maxime sub felici regimine, & gubernio dilecti filii nobilis viri Ferdinandi Magni Etruriæ sibi subiectæ Ducis, ac moderni Magni Magistri in dies magis florere, & complurium Militum, qui regularem illius habitum susceperunt nobilitate, opibus, & virtute præstantium, quasi egregio, ac numeroso fætu multiplicato auctam esse, & quotidie augeri, ac præterea, tam ipsum Ferdinandum Magnum Ducem, armis, opibus, potentia, virtute, inclitarum Civitatum, & Populorum ejus ditioni subiectorum amplitudine, ac Militum copiis inter Christianæ Reipublicæ Principes valde insignem, præcipua vero erga Nos, & Sedem Apostolicam reverenta, & devotione, summoque Catholicæ fidei tuendæ, & propagandæ zelo accensum, quam etiam eosdem Milites, qui in tam egregio, & laudabili exercitio non solum ingentes sumptus

ptus assidue faciunt, sed sanguinem ipsum, & vitam, cum se offert occasio, prompte, & libenter profundunt, pro nostra erga illos paterna caritate, Apostolica beneficentia, & gratia dignos reputantes, aliisque justis, & rationabilibus de causis adducti, eosdemque Ferdinandum Magnum Ducem, & singulos Milites, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac tenores dictarum Pii IV. Prædecessoris literarum, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra liberalitate, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, facultatem, & indultum, percipiendi, & exigendi pensiones annuas præfatas, usque ad summas hujusmodi ducentorum auri de Camera, Militibus præfatis conjugatis etiam bigamis, aliisque etiam presbyteris, etiam accumulative, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore contigerit, aut continget in futurum habere, ut præfertur, per Pium IV. Prædecessorem concessa, & deinde per Pium V. etiam Prædecessorem, ut diximus revocata, adversus ipsam revocationem, abolitionem, prohibitionem, & Constitutionem dicti Pii V. Prædecessoris, cujus tenorem pariter præsentibus haberi volumus pro expresso, in integrum, pristinum, & validissimum, & eum, in quo antequam Constitutio ipsa emanaret, quomodolibet erant, statum, non solum juxta formam, continentiam, & tenorem dictarum Pii IV. Prædecessoris literarum, sed omni meliori, validiori, atque ampliori modo, & forma plenarie Apostolica auctoritate tenore præsentium restituimus, reponimus, reintegramus, & revalidamus: ipsamque Pii Quinti Prædecessoris Constitutionem, quo ad dictos Milites S. Stephani, præsentes, & futuros, locum non habere, eisque minime obesse, ac nihil prorsus præjudicii afferre posse decernimus, & declaramus, quinimmo dictæ Constitutioni ad effectum præmissorum dumtaxat, latissime derogamus, eique plene, & sufficienter derogatum esse volumus.

Indultumque circa eas pensiones iterato concedit.

§.5. Et nihilominus, eisdem Militibus, omnibus, & singulis, etiam conjugatis, & bigamis, aliisque etiam presbyteris, ut singulas pensiones, usque ad summam prædictam ducentorum ducatorum auri de Camera super hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis, aliisque prædictis, alias sibi canonice reservandas, accumulative, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas eos ex quovis alio privilegio, seu indulto, aut dispensatione Apostolica eis in genere, & communiter, seu eorum cuilibet nominatim, & sigillatim, etiam in una non facta mentione de alia, vel aliis, ante vel post datam præsentium quandocumque concessa, aut concedenda, usque ad quamcumque summam, etiam dictis ducentis ducatis longe majorem, pro tempore percipere contigerit, & continget, ad vitam percipere, exigere, & levare, inque suos usus, & utilitatem convertere libere, & licite valeant, in omnibus, & per omnia, perinde ac si ipsa revocatio, abolitio, & Constitutio dicti Pii V. Prædecessoris non emanasset, aut ipsi Milites S. Stephani sub ea comprehensi non essent, de novo concedimus, & indulgemus.

Exemitque ab onere deferendi habitum, & tonsuram clericalem; Necnon concedit, per contractũ matrimonii, & exercitium Militiæ, pensiones non vacare.

§.6. Decernentes nihilominus, & declarantes, eosdem Milites, tam laicos, quam Clericos, etiam conjugatos, & non conjugatos, pensiones super quibusvis præfatarum Cathedralium, & Metropolitanarum, aut aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, personatuum, & administrationum, officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus etiam quotidianis, alias eis canonice, & ex præfato, vel alio quocumque privilegio, aut indulto Apostolico, ad quamcumque summam, seu ipsos fructus, redditus, & proventus, eorumve partem aliquam loco pensionum earumdem sibi reservatos, aut assignatos, percipientes ad incedendum in habitu, & tonsura Clericali, deferendumque vestes talares juxta nostram desuper editam Constitutionem, quæ incipit Sacrosanctum, cujus pariter tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, minime teneri, neque ad id obligatos existere, aut aliqua ratione cogi, aut compelli posse. Neque ipsas pensiones, aut illarum, vel fructuum, redditIuum, & proventuum hujusmodi reservationes, per non delationem habitus, tonsuræ, aut vestium hujusmodi, aut per contractum matrimonii, vel per bigamiam quamcumque supervenientem, aut per exercitium Militiæ, & quoscumque actus bellicos, Clericis, & Ecclesiasticis personis, de jure, & per Sacros Canones prohibitos, nimirum Militares, etiam Sanguinis effusione, membrorum mutilatione, & morte infidelium subsequuta minime cessare, expirare, aut cassatas, vel extinctas dici, aut censeri posse, sed ipsos Milites nihilominus, ut prius illas percipere, & exigere posse, & debere, & dummodo habitum Militarem, vestes nimirum communes laicales, cum insignibus Crucis ejus Militiæ consuetis, juxta alias nostras super declaratione hujusmodi habitus Militaris, sub Datum Pridem Kalend. Februarii, Pontificatus nostri Anno IV. quæ etiam incipit: Pastoralis, editas literas deferant, utique Constitutioni nostræ plene satisfacere.

Clausulas hujus concessionis præservativas apponit.

§.7. Nec præmissa, aut præsentes literas, de subreptionis, obreptionis, aut nullita-

litatis vitio, intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci posse, aut debere, nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum suspensionibus, revocationibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus, a Nobis, & successoribus nostris, ac Sede præfata, quavis de causa, quantumcumque justa, pro tempore emanatis, & emanandis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes in pristinum statum restitutas, repositas, & de novo concessas esse, & censeri. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.8. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Florentino, & Pisano Archiepiscopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, ubi, & quoties pro parte ipsorum Ferdinandi Magni Ducis, & Militum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eos, & eorum quemlibet, eisdem præsentibus, ac in eis contentis quibuscumque pacifice frui, & gaudere. Non permittentes, eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.9. Non obstantibus recol. me. Bonifacii Papæ VIII. pariter Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita, de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium, ad judicium non trahatur, ac dicti Pii V. Prædecessoris, qua inter alia voluit, gratias hujusmodi suis explodi temporibus, & quod sibi licere non est passus, id suis successoribus indicavit, necnon præfatis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quarumcumque Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, literis Apostolicis eisdem Ordinibus, Ecclesiæ, & Monasteriis, eorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, Prælatis, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, etiam sæpius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

Datum Romæ in Monte Quirinali Anno Incarnationis Dominicæ 1590. decimo Kalen. Junii, Pontificatus nostri Anno VI.

D. P. An. VI. die 23. Martii

CLXXIII.

Institutio Præpositi, Sacristæ, Cappellanorum, Clericorum, & Ostiarii, ad Scalas Sanctas, prope Basilicam S. Joannis Lateranen. de Urbe.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex ex causis hic expressis, Scalam Sanctam decentiori, & sanctiori loco ante augustissimam Salvatoris nostri Capellam, prope Basilicam S. Joannis Lateranen reposuit, & ne Opificum pedibus dictæ Scalæ gradus calcarentur modum hic enarratũ observavit.

§.1. CUM singularum rerum, quas Dominus noster Jesus Christus, pro nostra omniumque salute gessit, aut passus est, pia, & assidua meditatio cunctis fidelibus mirifice fructuosa, ac propemodum salutaris existat, atque ad miseros peccatores a recta via aberrantes ad veram pœnitentiam revocandos, justos vero ad ardentioris devotionis fervorem inflammandos, vehementem vim habeat, idcirco præcipuo enitendum est studio, quo sancta illarum memoria cunctorum mentibus piorum fortius imprimatur, & tenacius retineatur. Hinc Sancta Mater Ecclesia non modo jugi Prædicatorum Verbi Dei admonitione, aliisque multis, & variis cohortationibus, verum etiam per Sanctissimæ Passionis Dominicæ veneranda mysteria, salutifera monumenta, Sacrasque Imagines, quæ nostris oculis devote contemplanda proponit, intimis cordis nostri visceribus id ipsum perpetuo foveri, & conservari pia cogitatione procurat. Cum itaque ex sacris illis locis, per quæ transiens ipse Christus Dominus humanæ salutis mysterium operabatur, inter cetera quamplurima monumenta, singulari Dei beneficio, Almæ huic Urbi jampridem concessa, sit etiam illud præclarum, atque insigne quasi egregium Divinæ erga Nos caritatis pignus Scalæ nimirum Sanctæ, quæ ejusdem Salvatoris nostri, dum multa jam passus, morti appropinquaret, sacris, & preciosissimo ejus cruore respersis vestigiis calcatæ, & juxta antiquissimam Patrum traditionem pietatis causa ab Hierosolymis e Prætorio, ubi Pilatus præfuerat, Romam advectæ, apud Venerabilem Sancti

cti Joannis Lateranensis Basilicam asservantur, easque intueremur propter superiorum temporum injurias, Urbis excidia, direptiones, & alias calamitates jacere quodammodo in loco abjecto, situ, & squalore, ac sordibus obsito, vetustate pene collapso, atque ad excurrentis, ac transeuntis turbæ tumultum omnifarie patenti, atque palam exposito, ut ex hoc ipso utriusque sexus personarum summo non populi modo Romani, sex exterarum quoque Nationum ex remotissimis regionibus concursu, & celebritate ad eas confluentium, mentes a pia meditatione non mediocriter abducerentur, ac distraherentur, & earum devotio maximam perturbationem, molestiam, atque impedimentum pateretur; illud potissimum Nobis cordi fuit, ut nullis parcentes impensis, eas integre, diligenter, ac omni qua potuit, religione transferri curaremus. Id vero ut decenter, ac debita cum reverentia perficeretur, ac ne sanctos illos gradus non aliter, quam supplicum genibus contrectari liceret, cum aliqua irreverentia immundis opificum pedibus profano quodam modo teri, & conculcari contingeret, Deo illuminante excogitavimus, nostroque solerti studio curavimus in ipsa translatione eam diligentem adhiberi cautionem, ut qui gradus Scalarum earumdem sanctarum infimo in loco veteris structuræ situs, & collocatus erat, is nunc omnium primus suo loco motus, ac transferentium humeris impositus summo, ac supremo in loco constitutus fuerit, & similiter, qui antea post ascensum infimi gradus secundus erat, is modo infra summum, & supremum Scalæ Sanctæ gradum proximus, eique immediate conjunctus habeatur, ac idem prorsus ordo præpostera hujusmodi commutatione hac de causa inversus, eademque series, & consideratio gradatim, & sigillatim in tertio, quarto, ad deinceps reliquis singulis ejusdem Scalæ Sanctæ gradibus trasferendis, collocandis, & adjungendis servati extiterint, sicque ipsas Scalas Sanctas pedibus mortalium intactas, minimeque calcatas, juxta insignem illam, ac præcipua sanctitate toto Terrarum Orbe inter omnia Urbis, & Orbis sanctiora loca celeberrimam Cappellam, quæ antiquissima, & maxima majorum nostrorum veneratione jam inde ab ipsa crescentis Ecclesiæ prisca ætate Sancta Sanctorum appellatur, & quam ob loci religionem prorsus intactam, suaque primæva Sede immotam reliquimus, decentiori, ac sanctiori, atque a multitudinis cursitantis strepitu magis remoto, & ad excitandam devotionem aptiore in loco reponeremus. Ubi, & qui per ipsas flexis genibus prostrati, ut moris est, pie Deum precantes ascendunt, nihil prorsus ante oculos habeant, quod eorum animum a devota contemplatione avocet, sed potius augustissimam Salvatoris Imaginem, quæ in prædicta sanctiori Cappella singulari, & ex omni antiquitate longissima plurium sæculorum serie repetita memoria, summaque Patrum religione colitur, intuentes, ipsa loci Sanctitate, ad exhibendum ferventiori studio, sinceroque cordis affectu Divinæ Majestati cultum, majorem in modum accendantur, & eædem Scalæ, in eam qua par est, dignitatem, ac splendorem restitutæ ad æternam posteritatis memoriam debito cum honore, & reverentia conserventur. Etenim si præcipua veneratione dignissima sunt ea omnia, quæ per contactum Sacratissimi Corporis Domini nostri Jesu Christi, in quo omnis plenitudo divinitatis corporaliter inhabitat, sanctificata jure optimo censentur; quanta demum reverentia, animique demissione colendæ; quanta etiam honorificentia, & decore ornandæ, & asservandæ erunt hæ Sacrosanctæ Scalæ, quas idem Dominus, ac Redemptor noster jam antea flagellatus, & spinea corona Caput circum vulneratus, non modo nudis sacrorum pedum plantis, sed eo ipso, quem pro Nobis effundebat, inæstimabili sanguine aspersit, simulque gloriosis Beatorum Pedum, & cruoris ex sanctis vulneribus copiose manantis vestigiis, quæ adhuc extant, impressas, ac notatas reliquit? Adorabimus, inquit Propheta, in loco, ubi steterunt pedes ejus, & rursus: Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est: apud Isaiam quoque legimus, locum pedum meorum glorificabo, & ad Sanctam Civitatem Hierusalem adorabunt vestigia pedum tuorum: & apud Ezechielem, locus solii mei, & locus vestigiorum pedum meorum.

Porticum ante dictam Scalam satis ornatam extruxit.

§. 2. Hoc igitur pro opere tandem, licet ingenti sumptu, feliciter Dei benignitate absoluto, Porticum quoque ante eas satis amplam, atque ornatam extruximus, eamque ingentibus, solidioribus, ac robustioribus ferreis cratibus ad singula illius intercolumnia positis, undequaque septam, ut par erat, clausimus, & communivimus, clavesque illis aptari, ut congruis horis, & temporibus ostia aperiri, & observari queant, opportune curavimus. Alteras præterea scalas, binas videlicet ad dexteram, ac totidem ad sinistram, ne quis per easdem Scalas Sanctas alia quam orandi causa, & genibus flexis congrua cum reverentia transeat, neve ob confertam Populorum ex omnibus Mundi partibus eo concurrentium multitudinem, summamque frequentiam in ascensu, & descensu Christifideles se invicem impediant, latas, atque amplas.

Sacella duo apud dictam Capellá Salvatoris ędificavit.

§. 3. Superius autem Sacella duo a lateribus dictæ sanctioris Cappellæ magna impensa ædificavimus, necnon Altare in uno ex dictis Sacellis sub S. Laurentii Martyris, in altero autem sub S. Silvestri invocationibus ereximus. Illas vero omnes opere tectorio marmorato, eoque etiam inaurato, piis, & ad devotionem Christifidelium excitandam accommodatis picturis exornavimus. Ea nimirum ratione habita, ut in gradibus hinc inde positis, eorumque fornice figuræ veteris Testamenti, futuræ nostræ redemptionis symbola sint depicta.

§. 4. In ipsis vero Scalis Sanctis ejusdem Sacra-

In parietibus juxta dictam Scalam, Passionis Domini Misteria depingi fecit.

Sacratissimæ Passionis mysteria fuerint expressa, atque hoc modo qui eas, ut diximus, genibus flexis devote ascendunt, religiosissimam eodem tempore Salvatoris Imaginem adorent, & quoquo se vertant, undequaque salutiferæ Crucis, & Passionis Dominicæ monumenta, pia contemplatione meditentur.

Sacella prædicta eorumque Sacristiã ornamẽtis Ecclesiasticis ornavit.

§.5. Quoniam vero maxime convenit, ut in sacro hujusmodi loco, Dominicæ Crucis, & Passionis memoria non solum in marmore, ac lapidibus, picturisque, & Imaginibus, sed multo etiam magis in tremendo illo Missæ sacrificio, veraque, & actuali Corporis, & Sanguinis Domini Nostri Jesu Christi oblatione perpetuo recolatur, Divinusque cultus non temporalibus modo, sed spiritualibus quoque ædificiis augeatur, primum quidem eadem Sacella, & Altaria, eorumque Sacristiam, paramentis, atque ornamentis Ecclesiasticis, Sacris nimirum Vestibus, Stolis, Manipulis, Amictibus, Pluvialibus, Casulis, ceterisque indumentis Sacerdotalibus, necnon Calicibus, Patenis, Corporalibus, Candelabris, Lampadibus, Urceolis, Vasculis, Mantilibus, Linteis, Palliis, ac etiam Missalibus, ceterisque Sacris Libris, atque Ecclesiastica suppellectili, & utensilibus omnibus necessariis, abunde instruximus, atque ornavimus.

Modo unam Præpositurã, unius Sacristæ Officiũ, quatuor Capellanias, quatuor Clericatus, unumque Ostiarium, ibidem instituit.

§.6. Mox etiam decrevimus inibi unam Præposituram ad Scalas Sanctas appellandam, unum Sacristæ Officium, necnon quatuor Cappellanias, & quatuor Beneficia Ecclesiastica Clericatus nuncupata, & unum Ostiariatum erigere. Ex redditibus vero novorum locorum Montis Religionum, quæ ultra assignationem Aquæ Felicis perpetuæ conservationi per Nos factam, supersunt, nunquam antea Cameræ Apostolicæ applicatis, neque incorporatis, sed nostra diligentia, industria, & cura, sine ullo Cameræ Apostolicæ, aut cujusvis alterius gravamine, vel detrimento, de novo inventis, ac pensione annua perpetua quadringentorum scutorum monetæ super fructibus, redditibus, proventibus, ac distributionibus, etiam quotidianis, Prioratibus Ecclesiæ Esinæ per Nos ad hunc effectum reservata, & assignata, Dotem Præpositturæ, Sacristiæ, Cappellaniis, & Beneficiis prædictis assignari posse censuimus. Motu igitur proprio, non ad alicujus super hoc oblatæ petitionis instantiam sed ex mera nostra deliberatione, ac certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, ac in honorem, & memoriam Passionis Domini Salvatoris Nostri Jesu Christi, Divinique cultus ad Scalas Sanctas, ac in novis Sacellis prædictis incrementum, unam Præposituram, quæ inibi dignitas censeatur pro uno Præposito in Presbyteratus ordine constituto, vel qui in ea ætate sit, ut intra annum promoveri ad Presbyteratum possit, & debeat, qui Cappellanorum, & Clericorum hujusmodi caput existat, ibidemque præsit, ac præterea perpetuum Sacristæ Officium pro uno Sacrista, qui curam Altarium, Scalarum Sanctarum, ac ipsius Sacristiæ gerere, illamque custodire, atque ut omnia nitida, sarcta tecta, ut par est, custodita sint, diligenter providere, necnon quatuor Cappellanias pro totidem perpetuis Cappellanis Presbyteris, seu intra annum pariter ad Presbyteratum promovendis, & quatuor Clericatus nuncupanda Beneficia Ecclesiastica, pro totidem Clericis in minoribus ordinibus constitutis ad Scalas Sanctas appellandis.

Munus suum cuique præscribit.

§.7. Qui quidem Præpositus, Sacrista, & Cappellani Terni qualibet hebdomada, & sic unusquisque eorum alternis hebdomadis Missam in novis Sacellis prædictis per se ipsos, aut si quo die ejusdem Præpositi arbitrio legitime impediti fuerint, per alium Presbyterum ab ipso Præposito ad hoc specialiter approbandum, celebrare, ac ministrare; Clerici autem illis inservire; ac unum Ostiariatum pro Ostiario ad nutum Sacristæ deputando, & amovendo, qui ipsas Scalas, omniaque Sacella, & Altaria, ac Porticum mundare, congruisque horis, & temporibus ostia, & fenestras claudere, & aperire, aliaque juxta providam ordinationem a dilecto filio nostro in Alma Urbe Vicario, nunc & pro tempore existente eis designandam, facere, & exequi, dictoque Præposito tanquam membra capiti obedire debeant, & teneantur, tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Annuosque redditus eisdem assignat.

§.8. Eisque sic erectis, & institutis, pro illorum dote, ac illa obtinentium congrua substentatione, ultra pensionem superius expressam, etiam centum nova loca Montis Religionum prædicta per Nos erecta, sive annua emolumenta inde provenientia, & insimul ad mille centum, & septuaginta scuta monetæ Romanæ annuatim ascendentia, ex eis nimirum Præpositturæ prædictæ ducenta, Sacristæ vero pro tempore existenti centum quadraginta scuta monetæ (ex quibus tamen idem Sacrista triginta pro mercede, seu salario Ostiarii quotannis erogare debeat) singulis vero Cappellaniis centum & decem, ac denique singulis Clericatibus prædictis, quinquaginta scuta etiam monetæ similia annua, motu, scientia, ac auctoritate similibus perpetuo applicamus, & appropriamus. Quod vero ex illis reliquum erit, ad centum, & nonaginta scuta singulis annis ascendens, id ipsis novis Sacellis pro Divino cultu manutenendo, & augendo, & in ea, quæ pro tempore reficienda erunt, paramenta, ac ornamenta Ecclesiastica, sive in reparationem, & conservationem Scalarum, & Porticus, ac totius continentis ædificii erogandum pariter perpetuo concedimus, & assignamus. Quibus quidem impensis deductis, totum, id quod superer it, in emptionem aliorum locorum Montium non vacabilium quotannis converti, & eorum fructus pro rata supradictæ proportionis ratione habita, inter ipsos Præpositum, Sacristam, Cappellanos, & Clericos distribui volu-

lumus; Necnon Præposito, Sacristæ, Cappellanis, & Clericis emolumenta locorum Montium hujusmodi, ac pensionem eis assignatam, per se, vel Procuratorem legitimum, & si eis videbitur, per Camerarium, qui de eorum gremio existat, & ad quem peculiaris cura recuperationis, exactionis, distributionis, & repartitionis fructuum, reddituum, ac proventuum hujusmodi ad communem massam pertinentium spectet (ita tamen, ut de receptis, & administratis, rationem, & computa ipsi Collegio reddere teneatur) per eos, eorumve majorem partem, pro tempore deputandum, a Priore Ecclesiæ Esinæ, necnon Depositario Montis prædicti, nunc, & pro tempore existentibus respective, qui sine ulla mora, aut contradictione, etiam absque aliquo Judicis decreto, aut ministerio, & sine alia nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, Cameræ Apostolicæ, ejusve Ministrorum licentia, aut mandato, seu Patentium expeditione, vigore præsentium literarum persolvere debeant, exigendi, & percipiendi, ac inter se, ut præfertur, distribuendi, plenam, & liberam per præsentes facultatem concedimus, & impartimur. Volentes ipsum Collegium, ejusque singulares personas, nimirum Præpositum, Sacristam, Cappellanos, & Clericos prædictos, quo ad centum loca dicti Montis, eis ut dictum est, assignata, & applicata, eorumque fructus, seu emolumenta eisdem privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, necnon juribus etiam anterioribus, & potioribus actionibus, hypothecis, obligationibus generalibus, & specialibus, antelationibus, & facultatibus (non tamen illa alienandi) perpetuo, uti, frui, potiri, & gaudere, quibus ceteri ejusdem Montis locorum, seu portionum emptores, aut quovis titulo etiam oneroso creditores, seu montistæ, quo ad loca, & portiones ad eos pertinentia, utuntur, potiuntur, & gaudent, sive uti, frui, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, & sine ulla prorsus differentia, perinde ac si ipsi quoque Præpositus, Sacrista, Cappellani, & Clerici, vere, & realiter persoluto pretio, illa titulo oneroso acquisivissent.

Eleemosynas ibi elargiendas certo modo distribuendas esse decernit.

§.9. Ac insuper statuimus, & ordinamus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, omnes, & quæcumque piorum Christifidelium oblationes, & eleemosynæ, dictis Scalis Sanctis, & Sacellis, & Altaribus elargiendæ, per unum, vel duos ex dictis Sacrista, Cappellanis, & Clericis pro tempore ad hoc deputandos, fideliter custodiantur, & asserventur, & sexto quoquo mense partim in Sacristiæ usus, & divini cultus augmentum erogentur, partim vero inter ipsum Præpositum, Sacristam, Cappellanos, & Clericos dictis Scalis Sanctis, & Sacellis in divinis personaliter inservientes tantum, atque inibi assistentes, ultra portionem ordinariam prædictam eis applicatam, quasi distributionum quotidianarum loco, juxta ordinationem dicti Urbis Vicarii super hoc faciendam dividantur.

Juspatronatus, & præsentandi ad dicta beneficia, Michaeli Peretto ejus Pronepoti, & descendentibus masculis, aliisque hic nominatis concedit.

§.10. Postremo, Juspatronatus, & præsentandi personas idoneas etiam alienigenas ad Præposituram, Officium Sacristæ, quatuor Cappellanias, & alia Beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi dilecto filio nobili adolescenti Michaeli Peretto Marchioni de Encisia, nunc autem Burgi Sancti Petri, Militumque Custodiæ nostræ Præfecto, nostro secundum carnem ex sorore Pronepoti, ejusque masculis ex masculis descendentibus legitimis, & naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis, & procreatis. Ita tamen, quod præsentatio fieri debeat solum a primogenito, & ipsius primogeniti primogenito, usque in infinitum, eisque deficientibus, & secundogeniti, & aliorum successive lineas, & denique in masculorum omnium defectu, jus hujusmodi ad fœminas, earumque descendentes transeat, eisdem modo, & forma, quibus præsentatio ad aliam Præposituram, Sacristiam, Cappellanias, & Beneficia per Nos in Cappella ad Præsepe Domini in Ecclesia Sanctæ Mariæ Majoris erecta, ejusdem Michaelis etiam illorum Patroni descendentibus reservata fuit, prout in literis Apostolicis desuper expeditis, quarum tenorem haberi volumus pro expresso, ac ad verbum inserto, plenius continetur. Et postmodum si defecerint omnes a dicto Michaele descendentes, juspatronatus, & præsentandi hujusmodi transeat ad dilectam in Christo filiam Flaviam etiam Perettam dicti Michaelis sororem germanam, si extabit, & post eam, vel si ipsa non extabit, ad filios masculos ipsius, & ab eis masculos descendentes, usque in infinitum, & cessantibus masculis, ad fæminas a dictis masculis descendentes, & cessantibus omnibus, tam masculis, quam feminis descendentibus a dicta Flavia, succedat dilecta in Christo filia Ursina similiter Peretta ejusdem Michaelis etiam soror germana, & post eam, vel si ipsa, tunc non extabit, ejus filii masculi ex masculis descendentes. Deficientibus autem omnibus, & singulis masculis, fæminis descendentibus a dictis Michaele, Flavia, & Ursina, tunc succedat in dicto Jurepatronatus, qui Nobis fuerit sanguine proximior, servato semper in omnibus casibus supradicto ordine primogenituræ, transeundo scilicet de primogenito in primogenitum, & præferendo lineam primogeniti lineæ secundogeniti, & masculos ex masculis descendentes natis ex fæminis, ac masculos ex fæminis ipsis fæminis, ac alias in omnibus, & per omnia prout in linea filiorum, & descendentium a dicto Michaele, ut præfertur, alias in literis prædictis ordinatum est. Ita quod jus præsentandi hujusmodi ad unum solum successorem in solidum, & post illum ad alium semper deveniat, absque eo quod inter plures Successores dividi possit.

Institutionem Præposituræ, Vicario Urbis, aliorum

§.11. Institutio vero ad præsentationem hujusmodi Vicario Urbis prædicto quo ad Præposituram tantum, quo ad Sacristiam vero

autem beneficiorum ipsi Præposito tribuit.

vero, Capellanias, & Beneficia, seu Clericatus hujusmodi, ipsi Præposito pro tempore existenti concessa sit, & ad eos pertinere censeatur, ac in forma solita fieri debeat, idque, tam hac prima vice, & ab eorum primæva erectione, & institutione, quam quoties ex nunc in futurum, illas, & illa, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, etiam nostris, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, seu cujusvis Cardinalis etiam tunc viventis familiaribus, continuis commensalibus, seu Romanæ Curiæ Officialibus, aut alias quomodolibet reservationem inducentibus, seu per liberas, vel ex causa permutationis resignationes, de illis in dicta Curia, vel extra eam quomodolibet factas, & admissas, assecutionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati, seu illa pro tempore obtinentium decessum, seu quamvis aliam dimissionem, missionem, privationem, matrimonii contractum, Religionis ingressum, aut alias quomodocumque, etiam apud Sedem prædictam simul, vel successive vacare contigerit, motu, & scientia similibus, auctoritate, & tenore prædictis, pariter, perpetuo reservamus, concedimus, & assignamus. Decernentes jus patronatus, & præsentandi hujusmodi Laicorum Nobilium, & Illustrium existere, ac Michaeli, & aliis futuris Patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuo suffragari debere, in omnibus, & per omnia, absque ulla prorsus differentia, perinde ac si illis, & eorumdem cuilibet, ratione veræ, realis, actualis, plenæ, & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum propriis, & mere patrimonialibus, & laicalibus bonis dumtaxat competeret, & concessum esset, ac ut tale sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis prægnantissimis, efficacissimisque verbis, clausulis, & decretis, cum clausula, quorum tenores in quacumque dispositione, etiam per viam Constitutionis, legis, regulæ Cancellariæ Apostolicæ, aut alias quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, nec illi umquam quovis tempore etiam ratione cujusvis litis pendentiæ, vel vacationis Præpositurae, Sacristiæ, Cappellaniarum, & aliorum Beneficiorum hujusmodi apud Sedem prædictam, etiam ex causa permutationis, vel devolutionis, seu alio quocumque prætextu, ex quacumque causa quantumvis urgenti, & legitima, per Nos, seu quoscumque alios Romanos Pontifices pro tempore existentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, seu cujusvis intuitu, & contemplatione, per quascumque literas Apostolicas etiam in forma Brevis, & quasvis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores, & insolitas clausulas, necnon irritantia, & alia contraria decreta quæcumque derogari, aut derogatum censeri posse, neque debere, nisi in illis de toto tenore, ac data præsentium, necnon Patroni pro tempore existentis nomine, cognomine, ac qualitate, specialis, specifica, & individua mentio facta fuerit, ac ejusdem Patroni pro tempore existentis ad hoc expressus accesserit assensus, & aliter factas derogationes, necnon quascumque collationes, provisiones, commendas, præsentationes, institutiones, vel alias dispositiones, de Præpositura, Sacristia, Cappellaniis, & aliis Beneficiis prædictis, ut præfertur, & alio quovis modo, etiam apud Sedem eamdem pro tempore vacantibus, quibusvis personis alias quam ad præsentationem Michaelis, & aliorum Patronorum prædictorum, seu de eorum expresso consensu, etiam cum speciali, & expressa derogatione Jurispatronatus hujusmodi pro tempore factas, processusque desuper habitos, ac inde pro tempore sequuta quæcumque, nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac pro nullis, & infectis haberi, & censeri, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuiquam tribuere, vel per illa acquiri posse, sed præsentationes per Michaelem, & alios futuros Patronos prædictos pro tempore factas, & subsequutas institutiones, validas, & efficaces fore, suosque effectus sortiri, ipsisque præsentatis, & institutis, tale jus in re, & ad rem acquiri debere, quale acquiritur præsentatis, & institutis ad Beneficia de vero, & reali jurepatronatus laicorum Nobilium, & Illustrium, ratione primævæ, & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis ex bonis mere laicalibus, & patrimonialibus dumtaxat existentia.

Clausulas præservativas apponit.

§.12. Necnon Præposituram, Sacristiam, Cappellanias, aliaque Beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi per Nos erecta, sub quibusvis specialibus, vel generalibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus etiam perpetuis, vel temporalibus, expectativis, & aliis etiam præventivis gratiis, ac uniendi, annectendi, & incorporandi, necnon conferendi, providendi, & aliis facultatibus, concessionibus, literis, mandatis etiam de providendo, & indultis quibuscumque, illorumque, & illarum revalidationibus, quibusvis personis, etiam prædictæ Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis suspensivis, restitutivis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis etiam vim contractus inducentibus decretis, atque alias quomodolibet nunc, & pro tempore concessis, necnon quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis, quomodolibet, & cum quibusvis clausulis, & decretis, quantumvis amplissimis, ac prægnantibus, & cum clausula quorum tenores editis, & edendis, nullatenus comprehensa esse, aut fore, minimeque comprehendi posse, aut debere, sed semper ab illis excepta, & exclusa esse, & censeri debere, ac omnia, & singula præmissa, necnon præsentes literas, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis

quovis defectu, etiam ex eo quod causæ, propter quas eadem præmissa facta sunt, coram locorum Ordinariis, vel alio Judice examinatæ, verificatæ, & ab eo approbatæ, ac interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, nec desuper suum consensum præstiterint, seu ex quavis alia causa, vel quocumque prætextu, quæsito colore, vel ingenio notari, impugnari, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari, aut adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, & attento quod nostra cura, ut præfertur, dos ipsa Locorum Montium prædictorum inventa est, in Cameræ prædictæ præjudicium nequaquam redundare dici, aut censeri posse, nec sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea erant statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo etiam sub Data per eos, quorum intererit, quandocumque eligenda concessa, valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac perpetuo suffragari, perinde ac si in Consistorio nostro secreto de unanimi Fratrum nostrorum consilio emanassent.

Decretum irritans addit.

§. 13. Sicque in præmissis universis per quoscumque, & singulos Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§. 14. Quocirca venerabilibus Fratribus nostris Ostien. Sabinen., & Tusculan. Episcopis, motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Patroni, necnon Præpositi, Sacristæ, Cappellanorum, & Beneficiatorum hujusmodi, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari: necnon Patronum, Præpositum, Sacristam, Cappellanos, & Beneficiatos pro tempore existentes prædictos, eorumque singulos, illis pacifice frui, & gaudere, eisque de emolumentis locorum seu portionum Montis hujusmodi, & pensione prædicta, perpetuo, & integre responderi, & solutiones eis faciendas, tam a Camera Apost. ejusque Ministris, quam ab aliis, ad quos spectat, aut spectabit in futurum, ratas haberi, etiam alio particulari, aut novo mandato, licentia, aut decreto, minime expectato, nec requisito. Non permittentes, ipsos vel quempiam ex eis per quoscumque desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas derogatorias subdit.

§. 15. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii PP. VIII. similiter Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati, extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnon, quatenus opus sit, Lateranensis Concilii novissime celebrati super bonis Romanæ Ecclesiæ, & Sedis earumdem numquam, aut nisi ex certis tunc expressis causis alienandis, ac sanctæ memoriæ Symmachi, non liceat Papæ, ac Innocentii VIII., Volentes incipien., & Pauli Secundi, necnon Pii Quarti, super gratiis interesse Cameræ prædictæ concernentibus in eadem Camera registrandis. Ita ut præsentes literæ etiamsi in dicta Camera intra certum in ea præfixum tempus, necnon umquam postea præsentatæ, insinuatæ, admissæ, aut registratæ fuerint, nihilominus perpetuo valeant, ac etiam lapso hujusmodi tempore, iis, quos concernunt, suffragentur: non secus ac si insinuatæ, admissæ, & registratæ fuissent: ac nostra de unionibus committendis ad partes vocatis, quorum interest, & dicti Lateranen. novissimi, & aliorum generalium Conciliorum uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, aut unius Diœcesis Beneficia alterius Diœcesis Beneficiis uniri prohibentium, necnon aliorum Romanorum Pontificum nostrorum Prædecessorum, ceterisque nostris Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, & edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Basilicæ Sancti Joannis Lateranen. Ecclesiæque Æsinæ, ac Congregationum, & Ordinum, Montisque Religionum, & Cameræ prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, primævisque fundationibus, erectionibus, & institutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Archipresbytero, & Capitulo Basilicæ prædictæ, ac Priori Æsino, Præsidentibusque, Clericis, & quibusvis Ministris, & Officialibus Cameræ, seu Collegio Montis Religionum hujusmodi, ac dilectis filiis Senatui, Populoque

que Romano super dignitatibus, Cappellaniis, & Beneficiis in ipsa Urbe consistentibus, illa aliis quam Civibus Romanis originariis conferri prohibentibus, & quibusvis aliis concessis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, vel forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice ad effectum præsentium dumtaxat derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Sanctio pœnalis. §.16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, impartitionis, statuti, ordinationis, reservationis, concessionum, assignationum, voluntatum, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare &c.

D. P. An.VI. die 2. Junii. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo nono, 4. Non. Junii, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmantur Constitutiones Monialium Congregationis Primitivæ Regulæ Ordinis Carmelitarum Discalceatorum editæ in Capitulo habito anno 1581.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. SAlvatoris, & Domini nostri Jesu Christi, cujus jugum suave esse, & onus leve, ipse asseruit, & multi Sanctissimi Viri, & Mulieres per tot annorum sæcula egregie testati sunt, vices quamquam immeriti gerentes in Terris, eorum profectui, ac fælici regimini sedulo prospicere debemus, qui se hujus mundi deliciis sponte abdicantes, jugum hoc suavissimum subierunt. Ad sanctimonialium vero statum oculi nostri aciem potissimum convertimus, atque ea, quæ pro earum spirituali solatio, & temporali etiam gubernio provide statuta esse comperimus, ut firmiter perpetuo observentur, Apostolici muniminis firmitate roboramus,

S. Theresia primitivâ Carmelitarû Regulam renunciata mitigatione Eugenii PP. IV. in Ordinê Discalceatorum invexit. §.1. Sane cum jam a viginti octo annis supra quondam Theresia a Jesu nuncupata mulier ex Civitate Abulen. oriunda tum generis nobilitate clara, tum rerum gestarum gloria, ac mira quadam sanctitatis opinione illustris, spretis, abjectisque hujus sæculi deliciis, sub dulcissimo Religionis jugo se totam cælesti Jesu dicavisset, multisque suo exemplo, ac sanctissimis documentis, virginibus, & mulieribus in eamdem sententiam dum viveret ductis, viginti fere sanctimonialium Monasteria in diversis Hispaniarum Civitatibus, & Oppidis sub nuncupatione Discalceatorum Congregationis primitivæ Regulæ Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo extruxisset, in hisque primitivam Regulam dicti Ordinis juxta formam olim a fæl. record. Innocentio Papa IV. nostro Prædecessore, & bon. mem. Hugone tituli Sanctæ Sabinæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Cardinali, ac Gulielmo Episcopo Antidaren. factam secundum normam a similis mem. Alberto Patriarcha Hierosolymitano pridem Priori, & Fratribus Eremitis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo traditam, renunciata mitigatione per Eugenium Papam IV. etiam Prædecessorem nostrum postea concessa, introduxisse, ejusque piæ mulieris exemplo, & suasu ducti aliquot Religiosi viri eamdem Religionem amplectentes nonnulla Cœnobia Fratrum ejusdem Ordinis Discalceatorum nuncupatorum instituissent, quæ tantum deinde incrementi ob optimæ famæ, qua redoluerunt odorem, accepisse dicuntur, ut ad præsens sexaginta, & ultra forsan Cœnobia, & Monasteria tum virorum, tum mulierum, qui omnes eamdem Theresiam matrem, & Fundatricem reverentur, in universa Hispania reperiantur, in hisque duo fere millia personarum assiduis orationibus, meditationibus, & aliis divinis obsequiis in spiritus humilitate, & carnis mortificatione, gratam Deo exhibeant servitutem.

Viginti Sanctimonialium Monasteria in Hispaniis erexit.

Extruxitque postea similibus virorum Monasteriis.

Ad præsens sexaginta, & ultra Monasteria utriusque sexus in Hispania reperiuntur.

Hæc autem comprehensa sub Congregatione Primitivæ Regulæ nuncupata plura privilegia a Sixto V. & Greg.XIII. obtinuerunt. §.2. Qui super hujusmodi reformationis, & status confirmatione, atque ad ipsius Congregationis tam virorum, quam mulierum propagationem plures a fæl. rec. Gregorio Papa XIII. Prædecessore nostro, & a Nobis literas Apostolicas obtinuerunt.

Fratres hujusce Congregationis in Capitulo habito anno 1581. nonnullasCôstitutiones ex scriptis, monitisque Sanctæ Theresiæ excerptas côdiderunt. §.3. Novissime, sicut accepimus in Capitulo primodictæ Congregationis ad eos ab aliis Fratribus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo mitigatis nuncupatis, segregandos in Oppido Compluten. Toletan. Diœcesis anno Domini 1581. celebrato dilectus filius Joannes de las Cuevas, tunc Prior Domus Sancti Genesii de Talavera Ordinis Fratrum Prædicatorum in dicto Capitulo Commissarius Apostolicus, ac Hieronymus Gratianus a Matre Dei primus Provincialis dictæ Congregationis cum interventu Diffinitorum dicti Capituli nonnullas Regulas, & Constitutiones ex dictis, & scriptis, quibus eadem Teresia discipulas suas instruere solita erat, excerptas, ac pristinæ Regulæ hujusmodi conformes, præterquam in recitatione Completorii, & electionibus Priorissarum ad Monialium Discalceatarum dictæ Congregationis ædificationem, & regimen ediderunt, ac in viginti capita redegerunt.

Eas Pontifex examini Congregationis Episcoporum, & Regulariû subjecit, quæ nonnullas alias adjecit. §.4. Quas pridem a dilecto filio, tunc Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuntio approbatas, tum Nobis, ut Apostolica auctoritate, confirmarentur propositas, cum Nos dilectis filiis nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super Con-

sul-

sultationibus Regularium deputatis examinandas commisissemus, iidem Cardinales ad illas mature, & diligenter per eos perpensas, examinatas, & emendatas aliqua alia capita maxime necessaria addiderunt, prout in Constitutionibus eisdem, quas præsentibus ad verbum inseri voluimus plenius continetur.

Confirmat easdem Sixtus observarique præcipit.

§.5. Cum autem Nos fælicibus hujus Congregationis principiis vehementer in Domino gaudentes, fæliciores in dies progressus in ea præcipue per dictas Moniales fieri maxime cupiamus, ideo Constitutiones prædictas quippe optimas, & maxime salutares perpetuo observandas esse censuimus. Igitur Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine easdem Regulas, & Constitutiones, ut præfertur examinatas, correctas, & auctas, præsentibusque inferius annotatas viginti quatuor capitibus comprehensas, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, atque ut a Monialibus ipsis, aliisque omnibus, quos concernunt, firmæ, & inviolatæ perpetuo observentur, sub pœnis in eis contentis statuimus, & mandamus, supplentes omnes, & quoscumque tam juris, quam facti, ac etiam solemnitatum forsan requisitarum defectus, si qui in præmissis quomodolibet intervenerunt.

Facultatem alias Capitulo concessam alterandi, immutandique Cōstitutiones revocat quoad Constitutiones præsentes.

§.6. Ac insuper quia alias Apostolica auctoritate Capitulo dicti Ordinis Fratrum Discalceatorum, vel forte cuivis alio superiori per diversas literas Apostolicas, facultas edendi, alterandi, aut interpretandi Constitutiones, & Regulas ad dicti Ordinis, & Congregationis gubernationem concessa fuit: ne propterea aliquid contra præmissas Constitutiones editas, quæ tanta cum diligentia, cura, & maturitate audito etiam consulto Fratrum Prædictorum, quem vocant afferto Procuratore, in Congregatione dictorum Cardinalium de mandato nostro perpensæ, examinatæ, & approbatæ fuerunt, editum pro tempore appareat auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem prædictam, quoad Moniales ipsas tantum perpetuo revocamus, nec cuique Constitutiones hujusmodi alterandi, mutandi, moderandi, aut quovis pacto etiam ad evidentissimam dictarum Monialium utilitatem, alias Constitutiones, vel Regulas nisi ipsis petentibus, nec inconsulto Rom. Pont. edendi fas esse volumus.

Si quæ vero editæ sunt pro Monialibus, irritas facit.

§.7. Et nihilominus, si quæ hactenus editæ fuerint vigore dictæ facultatis, aliæ Constitutiones, vel Regulæ, eas quoad prædictas Moniales nullis prorsus viribus subsistere, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,

Solus Vicarius Generalis Ordinis, & hujus Congregationis ipsarum Superior.

§.8. Ne autem Moniales prædictæ, quæ sub una, & eadem Regula degunt, per plurium Superiorum gubernium, ubi inest confusio, diversimode regantur; auctoritate, & tenore prædictis statuimus, quod solus Vicarius Generalis Ordinis, & Congregationis prædictæ ipsarum superior existat.

Qui tamen ad earum regimen quolibet triennio Commissariū eligere teneatur.

§.9. Qui singulis trienniis cum voto, interventuque Capituli, & tam hac prima vice, quam quandocumque, cum necessitas tulerit tempore intermedio, eo modo, quo Provinciales in alicujus defectum deputari solent, unum Commissarium generalem ex fratribus dictæ Congregationis ætate, prudentia, pietate, ac scientia præstantem ad gubernium dictarum Monialium, earumque Monasteriorum, qui cum socio sibi in eodem Capitulo eligendo, jus suffragii in quocumque Capitulo, & locum immediate post Vicarium generalem habeat, deputare debeat. Quidem Commissarius generalis cum plena jurisdictione, & potestate cumulative tamen non privative, quoad dictum Vicarium generalem earumdem sanctimonialium Conventus visitare, corrigere, & reformare possit, ac debeat, atque ita prospere moderetur, & dirigat, ut suavissimi exinde Religionis, & sanctitatis fructus, magis, magisque in dies proferantur.

Cuilibet alteri, ipsis etiam Ordinariis Episcopis cavet, ne in dd. Monasteriorū regimen ullo modo se immisceant.

§.10. Inhibentes propterea aliis quibuscumque Provincialibus, ac Religiosis, etiam Consiliariis dictæ Congregationis, nec non etiam locorum ordinariis, ne se in dictarum Monialium, & earum Monasteriorum gubernium quovis prætextu ingerere audeant, seu præsumant, indignationem nostram, si secus fecerint, incursuri.

Ipsos locorum Ordinarios præsentis Cōstitutionis exequutores deputat.

§.11. Quocirca Ven. Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, aliisque locorum ordinariis, per præsentes mandamus, ut quoties opus fuerit, aut pro parte Priorissarum, & Monialium prædictarum aliquis eorum fuerit requisitus, præsentes literas, ac in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolate perpetuo observari; Contradictores per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna, juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria quæcumque tollit.

§.12. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis, ac dicti Ordinis, & Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, & nominatim prædicti Gregorii Prædecessoris sub datum 22. Junii, Pontificatus sui anno Nono, ac nostris sub datum 10. Julii, Pontificatus nostri anno Tertio, & quibusvis aliis gratiis eisdem Superiori-

bus, & quibuslibet aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores, ac si ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidem transũptis addit.

§.13. Volumus quoque, ut præsentes literæ cum insertis Constitutionibus prædictis imprimi possint, iisque impressis, aut alias transumptis etiam manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si originaliter exhiberentur. Tenor autem Constitutionum prædictarum est, qui sequitur, videlicet:

Constitutiones, quæ præsenti Bulla confirmantur.

Constitutiones Monialium Carmelitarum Discalceatarum nuncupatarum primitivæ observantiæ auctoritate Apostolica factæ, & ordinatæ per prædictum Patrem F. Joannem de las Cuevas tunc Priorem Conventus Sancti Genesii de Talavera Ordinis fratrum Prædicatorum Commissarium Apostolicum, ac etiam per Rev. Patrem Provincialem tunc Provinciæ Carmelitarum Discalceatorum, nec non Diffinitores Capituli ejusdem Provinciæ Compluti Toletan. Diœcesis celebrati quarta Dominica Quadragesimæ anni 1581. per Illustrissimos, ac Reverendissimos Dominos Cardinales Sacræ Congregationis super causis, & negociis Regularium revisæ, correctæ, & approbatæ cum aliquibus additis per eos, quæ continentur in principio Capitis 3., & cap. 21., & 22.

De Obedientia, & Electione Superiorum.

CAPUT PRIMUM.

Constituimus, & declaramus, ut Moniales primitivæ Regulæ, sive Discalceatæ Ordinis Carmelitarum Reverendo Patri Generali totius Ordinis, ac Vicario Generali Fratrum Discalceatorum, nec non Commissario etiam generali Monialium sint subjectæ, utque idem Pater Generalis eas, & earum Conventus personaliter, sicuti etiam Patres Discalceatos, & eorum Conventus visitare possit. Quod idem etiam Vicarius generalis facere poterit, ad quem solum recursus super visitationibus, mandatis, aliisque rebus per dictum Commissarium ordinandis haberi possit. Commissarius autem generalis Monialium eligatur in Capitulo generali Fratrum Discalceatorum quolibet triennio, qui per triennium aliud officium in prædicto Ordine obtinere, aut exercere non possit, sed personaliter Moniales, & earum Conventus visitet, & circa earum regimen, & gubernationem pie, & prudenter ita se gerat, & prout magis in Domino ei videbitur expedire, cumulative tamen, & subordinate, non autem privative quoad dictum Vicarium generalem, nullusque alius Ordinis Religiosus, etiam Consiliarius in regimine dictarum Monialium, & earum Conventuum se intromittat: Id enim solis Vicario, & Commissario generali specialiter concessum est.

Electiones fiant per vota, seu suffragia secreta, juxta Sacrosancti Generalis Concilii Tridentini Decretum, electioneque facta Schedulæ coram omnibus comburantur, itaut nomina eligentium nullo modo publicentur.

Advertatur autem, nec Vicarium, nec Commissarium generales, & multo minus eorum socios in hujusmodi electionibus Monialium aliquod habere votum, sed dictus Vicarius, sive Commissarius nominare, seu proponere universo Conventui tres, vel quatuor Moniales, ut ex illis, quam maluerint, eligant, non autem ad aliquam earum eligendum cogere possit, sed nihilominus remaneat eisdem Monialibus libera facultas alias, quæ sibi idoneæ videbuntur eligendi; Superiori vero liceat electionem factam, prout justum fuerit, confirmare, vel infirmare, sive cassare.

Ad recipienda autem vota earum, quæ propter adversam valetudinem ad crates ferreas, seu Cancellos accedere non poterunt, Præsidens electioni destinet duas Moniales moribus, & ætate graves, & nulli suspectas, quæ ad excipienda vota se conferant, Schedulasque deferant, quas eis non liceat aperire, vel mutare sub periculo animarum suarum, & facta electione hujusmodi, Schedulæ, ut & supra dictum est similiter coram omnibus comburantur.

Præterea cum Monasteria hujus Regulæ primitivæ sint nova, & ideo multas Moniales ad regimen aptas non habeant, conceditur eis facultas ad viginti quinque annos ab earum Constitutionum confirmatione duratura, ut Priorissæ in eodem Conventu possint iterum eligi. Ita tamen, ut in his reelectionibus ex quatuor partibus votorum, tres partes reelectæ habere debeant, & absque ipsis tribus partibus hujusmodi reelectio nulla sit. Non obstantibus Regula, & aliis in contrarium facien quibuscumque.

De receptione Novitiarum, ac professione, & numero Religiosarum, quæ esse debent in unoquoque Conventu.

CAP. II.

Diligenter animadvertatur, ut quæ recipiendæ erunt Orationi deditæ sint, & ad perfectionem omnino aspirent, ac mun-

mundi contemptum diligent. Si enim a mundo sejunctæ non fuerint, profecto observantias Religionis hujus non facile ferent, meliusque est antea his prospicere, quam postea illas eiicere, nec minoris sint ætatis decem, & septem annorum, ac sint corpore sanæ, intelligentes, atque idoneæ ad recitandum divinum officium, & in Choro assistendum.

Ad professionem vero nullæ admittantur, si in Novitiatus anno in eis omnes conditiones, & qualitates requisitæ ad observantiam approbatæ non fuerint, & si quicquam in præmissis in eis deerit, non recipiantur, nisi forte eas, tam spectatæ probitatis, & utilitatis, Monasterio esse visum fuerit, ut ex ipsis nihil inquietudinis oriri posse speretur: quod si ad præmissa etiam vocatio Domini nostri, quæ ex ardentibus earum desideriis prospiciatur, non accesserit, non recipiantur.

Concurrentibus vero qualitatibus prædictis, & si recipiendæ nihil habuerint, quod Eleemosynæ nomine Domui erogare possint, non propterea reiiciantur, ut hactenus fieri consuevit, dummodo Monasterium ex hoc indigentius non reddatur, sed id, quod defuerit, ex facultatibus, & Eleemosynis solitis suppleri possit, & ubi Religiosa recepta permissam dotem solvere nequeat, vel Parentes ejusdem recusent, itaut litibus agendum sit, id maximo moderamine tractetur, ne inde scandala oriantur.

Nec vero Dotis magnitudo attendatur, in recipiendis Monialibus, ne paulatim serpere cupiditas incipiat, itaut magis Eleemosynæ quantitas, quam probitas recipiendarum spectari videatur. Semper itaque sibi paupertatem, quam profitentur, proponant, illamque in omnibus præseferant. Scientes se non Eleemosynis, sed fide, & perfectione, & solius Dei confidentia esse sustentandas; hecque Constitutio ipsis Monialibus frequenter legatur, & diligenter observetur.

Non possint Vicarius generalis, vel dictus Commissarius aliquam ad habitum, seu professionem recipere absque votis majoris partis Capituli, nec ullatenus valeant alterius ordinis Religiosas recipere in prædictis Monasteriis, nec etiam ex illis, quæ sint Regulæ mitigatæ ejusdem ordinis Carmelitarum.

Conversæ autem, quæ freylæ nuncupantur recipiendæ sint validæ corpore, & quæ Deo famulari cupiant, illæque sine habitu per annum probentur, an ad onera Monasterii sustinenda aptæ sint, nec eis nigrum velum concedatur, sed post expletum annum a die suscepti habitus ad professionem omnino admittantur, eisque de cibo, & vestitu, ut & reliquis charitative provideatur.

Ex nunc de cætero professio non in locutorio, seu apud crates ferreas, sed in Capitulo fiat, præsentibus ipsius Domus Religionis Sororibus tantum, emittaturque professio in manibus Priorissæ absque præsentia alicujus Prælati.

Volumus autem, ut tam ad receptionem Novitiarum ad habitum, quam ad professionem interveniant vota secreta majoris partis per fabas albas, & nigras, ac semper præcedente exploratione voluntatis earum per Episcopum, vel ejus Vicarium, vel alium ab ipsis deputatum juxta decretum Sacri generalis Concilii Tridentini.

Novitiæ a Parentibus, vel ab aliis consanguineis, quibus tamen permittitur, visitari possint, sicut & professæ, ut si qua animi molestia perturbatione, aut mœrore detineantur, facilius intelligi possit, cum Moniales nullo modo velint, aut debeant illas invitas, sed nonnisi maxime voluntarias retinere, ac proinde si in Religione permanere noluerint, detur eis ab eis facultas voluntates suas, quibus oportet, aperiendi, & manifestandi.

Declaramus Religiosas, quæ aliquod Monasterium fundaverint, illius Monasterii esse Conventuales, & proinde ex eo non posse eiici, vel dimitti, nec ad primum Monasterium redire, nisi ex valde urgenti causa arbitrio superioris aliter visum fuerit expedire, & tunc de speciali licentia, vel privilegio Sanctæ Sedis Apostolicæ, aut nisi in transitu a primo aliud a Sede Apostolica fuerit expressum.

Quia vero ex dispositione Sacrorum Canonum, & decreti dicti Concilii Tridentini cavetur, numerum Monialium in quolibet Monasterio juxta facultatem redditutum, & Eleemosynarum esse præscribendum; propterea, ut in his Monasteriis, cum majori quiete, & minori solicitudine degatur, mandamus, ne cujuslibet Monasterii Moniales numerum viginti excedant, tribus Conversis computatis, nisi forte aliqua singularis probitatis, & fervoris spiritus offeratur, quæ si a toto Capitulo, nemine discrepante, per vota secreta fuerit approbata, huic numero præscripto poterit superaddi, dummodo Monasterio gravis futura non sit, & dotem secum afferat competentem ad sui congruam sustentationem.

Cum autem ex aliqua justa causa, de licentia tamen Sedis Apostolicæ contigerit aliquam Monialem transferri ad aliud Monasterium ibi in perpetuum, vel ad longum tempus remansuram, poterit alia in ejus locum licite subrogari. Nullum vero Monasterium plures, quam tres Conversas, habere possit.

Declaramus etiam, ut in Monasteriis, quæ cum redditibus fundabuntur, quoad redditus sufficientes habuerint pro prædicto numero alendo, non ultra quatuordecim Moniales degere, aut recipi possint, donec ibi de amplioribus redditibus fuerit provisum, nisi forte aliqua ad habitum recipiatur, quæ facultates ad majorem numerum sustentandum afferat, nec Priorissa contrarium facere possit sub pœna privationis officii, & nullitatis receptionis earumdem.

In admittendis novitiabus ad habitum diligens ratio habeatur valetudinis, ingenii, & intellectus, & an de sic admittendis

dis ſperandum ſit illas facile poſſe incommoda regularis obſervantiæ tolerare. Et quia poſt admiſſionem difficilius remedium invalidis, & Infirmis afferri poteſt, ideo per annum novitiatus in hoc diligenter animadvertatur, & ſi apparuerit non eſſe tales, ut ea eis regularis obſervantia, & commodum Religionis ſperari poſſit, non admittantur ad profeſſionem, in quo Prioriſſæ, ac Novitiarum matris aliarumque Religioſarum Conſcientias oneramus.

Novitia, quæ ſemel ex uno Monaſterio hujus noſtræ Congregationis fuerit ejecta, non recipiatur in alio ejuſdem Congregationis, niſi de voto omnium ejuſdem Monaſterii, a quo ejecta fuerit, & illius, in quod ingredi tentat, Monialium; In priori vero Monaſterio nunquam recipiatur.

De Clauſura

CAP. III.

Moniales a nullo cerni, ſeu conſpici poſſint abſque interpoſito velo, niſi a Parentibus, & germanis fratribus, ac Sororibus, aut in caſu, quo videatur ita juſtum eſſe, ut in prædictis propter aliquam neceſſariam, vel rationabilem cauſam permitti, & tunc ab illis tantum perſonis, quæ exercitiis Orationis, & Conſolationum Spiritualium magis adjumento ſint, quam recreationi, idque ſemper, adhibita una ſaltem auſcultatrice, vel ipſa etiam prioriſſa.

Claves locutorii, ſeu Cratium ferrearum, & Portæ Monaſterii, pœnes Prioriſſam cuſtodiantur, & ingredientem Confeſſarium, Medicum, & Chirurgum, vel alias perſonas neceſſarias ſemper duæ Moniales ætate magis graves ad id deputatæ comitentur. Cumque Monialem aliquam infirmam peccata ſua confiteri contigerit, aliqua ſemper in proſpectu ſit Monialis, ita, quod Confeſſarium videre, non tamen vocem audire, poſſit, ipſum vero Confeſſarium nulla alia præter infirmam alloquatur; In hujuſmodi vero ingreſſu Tintinabulo ſignum detur Monialibus intra Monaſterium exteram perſonam adeſſe, ut ſecedant.

Nè Moniales ullo modo de ſeptis Monaſterii egredi contingat juxta decreta Sacri generalis Concilii Tridentini, & Summorum Pontificum, præſertim vero Sanctæ memoriæ Pii Papæ V. Conſtitutiones ſuper hujuſmodi Sanctimonialium Clauſura editas, eis diſtricte prohibetur, nè ſub cenſuris, & pœnis in eiſdem decretis, & Conſtitutionibus contentis ad Eccleſiam, vel ad Monaſterii veſtibulum, ſeu Portam principalem etiam cauſa illam recludendi ullatenus ſe conferant, aut accedant, ſed Sacriſtam Clericum, ſeu Presbyterum, aut Famulam aliquam extra Clauſtra habeant, qui, quæve tam Portam Eccleſiæ, quam etiam Monaſterii a parte exteriori, necnon, & veſtibuli ſera, & clave, & ferro vectæ diligenter occludat.

Secularia negotia, nec curent, nec tractent Moniales, niſi forte remedium aliquod eis, qui de illis loquuntur afferre in rebus moleſtis vitæ fuerint, quod ſi alicujus etiam fructus, & ſpes abfuerit, cito hujuſmodi ſermones terminent. Multum enim refert, ut aliquid lucri, non autem temporis jactura, ex ipſarum monialium Viſitatione reportetur. Ad ipſum autem diligenter curet Auſcultatrix, & quoties hoc non obſervabitur, id Prioriſſæ ſignificet, quod ſi non ſignificaverit, in eamdem pœnam, & ipſa cum contraveniente incidat ſed tunc tamen ubi ſemel, & iterum Monialem de eo admonuerit, tertia vero vice, ſi contumax fuerit, per novem dies in carcere permaneat, & tertio quoque die in Refectorio diſciplina puniatur, cum id quidem plurimum Religionis interſit.

A' Sermonum prolixitate, cum Parentibus aliiſque Cognatis, quam fieri poteſt maxime abſtineant, nam præterquam quod Cognatorum negocia valde animo hærent, difficillimum erit aliqua etiam ſecularia negocia non immiſcere.

In univerſum vero cum extraneis quamvis conſanguineis, vel propinquis etiam valde conjunctis, quam rariſſime fieri poteſt colloquantur, niſi de divinis rebus ſit ſermo, & tunc quamcitiſſime ſe expediant.

Animadvertant diligenter Vicarius, & Commiſſarius Sacri Concilii Tridentini Decretis, ac ſe. re. Gregorii XIII. Conſtitutionibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis prohiberi, nè quis cujuſcumque ætatis, ſtatus, & qualitatis etiam Prælati, Superioreſque in Monialium Monaſteria ingrediantur, niſi ex cauſa neceſſaria, & urgenti, & de Prælati licentia, ex hujuſmodi cauſa in ſcriptis danda, curentque ejuſdem Concilii Decreta, & Conſtitutiones prædictas ad unguem obſervari, necnon cauſam neceſſariam, & urgentem judicent, niſi eam ſine qua Monaſterii perſonæ abſque opera externorum, quæ vel ex neceſſitate, vel ex imminenti periculo, vel proviſione fieri oportet, exequi non poſſunt, ut ſunt fabri, operarii, ſeu miniſtri ad opera facienda, Medici, Chirurgi, ac alii hujuſmodi.

Quia vero Religioſi ſpectaculum facti ſunt Deo, Angelis, & hominibus (ut Apoſtolus ait) nihilque Populum magis offendit, quam facilis acceſſus ad moniales, & eo amplius ingreſſus in Monaſteria, nulla cogente neceſſitate; Ideo mandamus præcipue curari, ut Religioſi ad Monaſteria dictarum Monialium nullatenus accedant, imo Vicario etiam, & Commiſſario generalibus interdicimus, nè eadem Monialium Monaſteria ingrediantur, niſi pro rebus adeo neceſſariis, ut mediante locutorio, ſeu cratibus ferreis, illa effici, aut pertractari nequeant. Ac propterea declaramus hortationes, admonitiones, ac Sermones Spirituales ſub hujuſmodi neceſſitatis cauſis minime contineri. Quare illa apud crates, ſeu locutoria peragantur, & correctiones cul-

culparum in Visitatione faciendæ, vel in locutoriis fiant, vel peragi mandentur: & quando ex justa causa urgebit necessitas ingrediendi Clausuram Monasterii; eo casu Vicarius, seu Commissarius generales, assumpto sene, & probo socio, qui ab eo per totum tempus, quo in Monasterio manserit minime sejungatur, Visitationi incumbat, nec quemquam omnino, sive intra, sive extra Monasterium, apud locutorium cibum sumere permittat, nec ipse sumat.

In electionibus etiam vota in ipso locutorio, sive ante crates ferreas juxta ipsius Concilii decreta accipiantur, totaque electio cum præcedentibus, & subsequentibus ad eam in locutorio absque ingressu in Monasterium omnino fiat.

Confessarii quoque nullo casu Monasteria ingrediantur, nisi occasione audiendi Confessiones Infirmarum, quæ ad solitum locum Confessionis venire non possunt, hocque ex concilio Medici, qui testatus fuerit, quod necessitas urgeat, ac illis Sacramenta Sanctissimæ Eucharistiæ, ac extremæ unctionis administrandi: quod si post eorumdem Sacramentorum receptionem, eadem Infirma aliquo teneatur scrupulo, possit Confessarius ad eamdem reconciliandam ingredi, nec non ejus ex hac vita transitum adjuvare.

Item quoque, si quæ ex Monialibus diuturno morbo detenta fuerit, ex quo ad locutorium, vel Confessionis locum accedere non possit, liceat Confessario, si requiratur, quandoque ad ipsam accedere, etiam mortis periculo non instante: verum non aliter ingrediatur, nisi Cotta, seu superpelliceo, & Stola indutus, ac a duabus Monialibus deputatis semper comitatus, ut supra præmissum est, atque etiam infra dicetur.

Is vero Confessarius, qui iis de causis Clausuram ingredietur, recta via pergat, ac deinde egrediatur, nec alicubi immoretur: quod eidem Priorissæ, seu Præsidenti, ut curet, & servet enixe mandamus; Monialium quoque, quæ Confessarium comitabuntur, conscientias oneramus, ut recta via cum eo pergant, nulloque modo cum illo immorentur.

Prohibemus etiam, nè Sorores, illarumve Priorissæ, vel Præfectæ ullo modo ad loquendum absque licentia Generalis Vicarii, vel Commissarii, ex causa justa, & rationabili tantum, & in scriptis concedenda, vel in casibus ab his Constitutionibus, & Generali Capitulo permissis in sua Monasteria ad locutoria, Tornos, aut crates quoscumque Fratres, & Religiosos etiam sui ordinis, & Congregationis admittant, seu venire patiantur sub poena gravioris culpæ, in quam ipso facto incurrant. Ipsi vero Fratres, aut Religiosi, qui ad ea aliter accedere præsumpserint, aut quomodolibet contrafecerint prima, & secunda vice officio, ac voce activa, & passiva privati existant, tertia vero vice in ceteras poenas, & censuras, quæ contra ingredientes Clausuram Sanctimonialium a Sacrosancto generali Concilio Tridentino, ac a Summis Romanis Pontificibus memoratis in diversis eorum Constitutionibus postmodum statutæ sunt, similiter ipso facto absque alia declaratione se noverint incursuros, aliis quoque, & carceris pœnis etiam ab Ordinario loci merito coercendi,

De cibi sumptione, & recreatione.

CAP. IV.

Licet comedendi hora certa esse non possit, quibus est incertum, quando id, quod edant, sint habituræ, tamen hyeme, ac Jejuniorum ab Ecclesia statutorum tempore, signum prandii, seu cœnæ dabitur hora undecima, cum dimidia, tempore vero Jejuniorum Ordinis hora undecima, æstatis autem tempore hora decima.

Quod si antequam mensæ accumbatur, aliqua ex Monialibus, divino Spiritu ducta fuerit, ad aliquam mortificationem faciendam, petita prius licentia id agat, ne devotionis Spiritum, ex quo magni fructus proficiscuntur, amittat, id tamen brevi compleatur, ne lectio impediatur.

Extra horam prandii, vel Cœnæ nulla Monialis cibum, vel potum sumat inconsulta Priorissa.

Ubi vero Sorores de prandio, seu cœna egressæ fuerint, dicta Priorissa eis concedere poterit, ut omnes simul congregatæ, prout magis libuerit, Sermones habere queant, dummodo inter eas de rebus honestis, & quæ Religiosas decet, tractetur, & tunc etiam iis operibus incumbant, quæ manibus exercere solitæ sunt.

Nullo modo ludus aliquis permittatur: subministrabit enim Dominus, ut piæ, ac religiosæ altera alteri consolationi, seu recreationi esse possit: si sic servabunt, tempus hoc bene expensum erit.

Curent vero ne sibi invicem sint molestæ, sed joci, & verba modeste, & discrete proferantur.

Completa autem hora simul permanendi, æstate quidem per horam dormiant, vel si quæ dormire noluerit, silentium servet.

Nulla ex Religiosis aliam complectatur, nec faciem, nec manus ejus tangat, minusque privatas amicitias alat, sed omnes invicem se se diligant, ut Dominus noster Jesus Christus Apostolis suis sæpius mandavit, & quod, cum ipsæ numero constent exiguo, facile implere poterunt. Satagentes imitari suum Sponsum, qui pro Nobis omnibus se ipsum tradidit. Mutua enim hujusmodi dilectio generalis plurimum eis profectum, & magnam afferet utilitatem.

De horis Canonicis, & rebus Spiritualibus.

CAP. V.

Officium matutinum post nonam noctis horam recitetur, & non ante, nec etiam post, ne deinde illo expleto per quartam

tam horæ partem exacti temporis ejus diei examen facere impediantur.

Ad hujusmodi examen faciendum Campanellæ Signum dabitur, illaque, cui a Priorissa injunctum fuerit, legat aliquid vulgari idiomate de misterio, de quo sequenti die meditandum erit. Tempus vero, quod in hujusmodi examine consumetur, ita præscribatur, ut undecima hora parum plus, vel minus ad Campanellæ Sonum Moniales omnes sese recipiant ad dormiendum, seu quiescendum.

Hoc autem tempus examinis, & lectionis ab omnibus simul in Choro expleatur, nullaque ex Religiosis è Choro post cœpta officia sine licentia egrediatur.

Æstivo tempore hora quinta surgant, atque in Oratione permaneant usque ad sextam horam; Hieme vero sexta surgant, & ad septimam usque in Oratione permaneant: qua expleta, Canonicæ horæ recitentur, & si Priorissæ videbitur illæ omnes simul recitentur, vel unam, aut etiam alteram ipsarum ante Missarum Solemnia recitandam relinquat. Ità tamen, ut omnes compleantur ante Missæ Celebrationem.

Diebus dominicis, & aliis festivis Matutinum, Vesperæ, & Sacræ Missæ decantentur. Primis vero diebus Paschæ, & aliis Solemnioribus, laudes etiam cantari poterunt, præcipue vero die gloriosi Sancti Josephi, cantusque sit semper in tono vocibus æqualibus absque modulationibus (& præter hujusmodi dies festos) submissa voce. Missa quoque Conventualis singulis quibusque diebus celebrabitur, quam omnes Religiosæ audiant, si id commode fieri poterit: ex levi etiam causa a Choro non absint, & expletis horis sua quæque obeant officia.

Octava hora æstate, & nona hyeme Missa dicatur.

Moniales vero Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento reficiendæ paululum in Choro commorentur.

Paulo ante prandium ad sonum Campanellæ omnes conveniant ad examen faciendum eorum, quæ ad eam usque horam commiserint,& in quo magis delinquerint, emendare proponant: quod ut a Domino facilius consequantur, semel Orationem Dominicam ex corde genuflexæ recitent, atque suum examen peragant cum brevitate.

Post prandium actis gratiis eant adChorum decantando Psalmum MISERERE, pariterque post cœnam a die Paschæ Resurrectionis usque ad festum Exaltationis Sanctæ Crucis.

Significata hora secunda pomeridiana dicant Vesperas, post quas lectioni incumbatur, dummodo tam in Vesperis dicendis, quam in lectione unica tantum hora expendatur, sive Vesperæ fuerint Solemnes, sive non: Hoc tamen non intelligitur in Quadragesima, cum Vesperæ ante refectionem diebus ferialibus dicantur, & tunc lectio a secunda ad tertiam horam habeatur, & per integram horam perseveretur in ea. Quod si reperiantur Spiritu ferventes, ut & Orationi tunc vacare velint, fiat, quod magis ad ipsarum mentis collectionem in Domino cognoverint expedire.

Cum juxta regulam teneantur Religiosæ Silentium observare a completorio usque ad alium diem post Primam, præcipimus, ut completorium per totum annum dicatur post cœnam, seu refectionem Vespertinam, ut, completorio finito, Silentium custodiatur, secundum mandatum regulæ, & Constitutionum.

Orationis autem hora, quæ post quintam horam serotinam observatur, fit ante cœnam, seu refectionem, cum hujusmodi tempus ad id magis commodum videatur.

De Sacræ Eucharistiæ Communione, Cappellano, seu Confessario.

CAP. VI.

UNiversæ Moniales generaliter singulis Dominicis, & festis diebus Domini nostri Jesu Christi, ejusque Sanctissimæ genitricis semper Virginis Mariæ, ac Sancti Alberti, necnon Sancti Joseph, & festi cujusque Domus, Insuper quinta feria hebdomadæ majoris, & die festo Sacratissimi Corporis Christi, Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum, nisi justo detineantur impedimento, percipere debeant, necnon & aliis diebus, quibus Confessario pro devotione, & Spiritu sumentium Religiosarum videbitur, de licentia tamen Priorissæ, sine qua Moniales (exceptis supradictis diebus) Sacram Eucharistiam sumere nequeant etiamsi Confessario videatur. Priorissæ vero conscientiam oneramus, ne absque rationabili causa cuiquam Sacram prohibeat communionem. Ad evitandam molestiam, & distractionem Religiosorum Ordinis in eundo, & redeundo pro Celebratione Missarum in Monasteria Monialium, mandamus, ne quis Religiosus, tam fratrum Carmelitarum, etiam Discalceatorum primæ Regulæ, quam cujusvis alterius Ordinis in Vicarium, vel Cappellanum Ordinarium dictorum Monasteriorum constitui possit; sed Priorissa una cum Vicario, vel Commissario Generalibus Presbyterum sæcularem perquirant ætate maturum, vita, & moribus commendatum, & probatum, qui præter Missarum Celebrationem, si ad id idoneus fuerit, etiam earumdem Religiosarum Confessarius ab eisdem institui, seu deputari possit: & nihilominus liberum sit eidem Priorissæ etiam præter hujusmodi Confessarium Ordinarium, non solum ter in anno, ut Sacrosanctum generale Concilium Tridentinum mandat, sed etiam sæpius ad audiendas Confessiones earumdem Monialium, & similiter ad Sermones, & conciones habendas aliquos, tam ex dictis fratribus Discalceatis, seu quorumcumque Ordinum regulares, quam etiam sæculares Sacerdotes pios, & eruditos, atque ab Ordinario loci approbatos admittere, de quorum

rum tamen doctrina, & virtute ipsa Priorissa antea certior facta sit; hujusmodi vero facultatem, nec Vicarius generalis, nec alius quispiam Prælatus Ordinis eis adimere possit.

De observantia Paupertatis.

CAP. VII.

Cunctis Monialibus nostræ Congregationis perpetuo vivendum est ex eleemosynis, & ex redditibus. Verum in Conventibus sitis in Oppidis, & locis populosis, ac opulentis, in quibus commodius sustentari poterunt non multum attendatur, sed redditus annuos. In locis vero ubi ex solis eleemosynis vivere non permittitur, redditus sufficientes habere studeant in communi: ceterum nulla sit differentia inter Monasteria, quæ redditus habent, & illa, quæ redditibus carent.

Nec petant eleemosynam, dum sine ea sustentari poterunt. Quare ad eam petendam nonnisi magna necessitate adducantur, sed potius laboribus manuum suarum victum sibi procurent, ut Sanctus Paulus Apostolus faciebat. Dominus enim ancillis suis pro sua cælesti providentia necessaria subministrabit: nam etsi superflua non quærant, & frugali victu contentæ sint, nihil ad ipsarum vitæ sustentationem deesse poterit. Porro si ex omnibus viribus suis Domino servire, ac placere studebunt, ipse Pater noster cælestis providebit, ne deficiat eis merces laborum manuum suarum, qua sustentari queant.

Nihil omnino proprii possideant Moniales, nec ut habeant eis concedatur etiam vel ad cibum, vel ad vestitum, minusque arcas, aut arculas retineant, nisi ea dumtaxat, quæ ex necessitate ad officia Conventus destinantur: sed inter eas omnia sint omnino communia, quod & magni refert; nam etiam in paucis studet Diabolus perfectionem paupertatis infringere. Quare animadvertat diligenter Priorissa, ut cum viderit aliquam ex Monialibus speciali affectu, seu complacentia circa quidpiam trahi sive circa libros, sive cellas, sive aliud quidpiam videns statim prohibeat: quod quidem in omnibus Monasteriis enixe custodiendum esse censemus, sive redditus habeant, sive non, idque severe Priorissa exequatur, nec permittat hanc Constitutionem ullatenus infringi: quod si compertum fuerit illam in aliquo violari Vicarius, aut Commissarius generalis acriter in eamdem Priorissam animadvertat.

Sed neque ulla Monialis dare, petere, aut recipere quidpiam etiam a propriis Parentibus possit absque Priorissæ licentia, cui etiam totum id, quod eleemosynæ nomine ad Monasterium, vel Moniales afferetur, erit ostendendum.

Pecuniæ, quæ ex Christifidelium oblationibus, seu eleemosynis Monasterio erogabuntur, statim in arcam, quæ tribus clavibus, claudatur reponantur, nisi cum summa fuerit minor novem, aut decem ducatis; tunc enim uni ex Depositariis, clavariis nuncupatis, quæ Priorissæ videbitur, consignabuntur, quæ deinde Procuratrici Monasterii illas expendendas juxta mandatum Priorissæ subministrabit, & vespere singulis diebus antequam ad silentium campanella pulsetur, eadem Procuratrix, sive Priorissæ, sive clavariæ exactam, & particularem expensarum rationem reddat, ac statim summa hujusmodi rationum in libro Monasterii describatur, ut Vicario, vel Commissario generali singulis annis reddi possit.

De Jejuniis, & Vestitu.

CAP. VIII.

Observent Jejunium a die festivitatis Exaltationis Sanctæ Crucis de mense Septembris usque ad diem Paschæ Resurrectionis Domini, exceptis diebus Dominicis; Ab æsu autem carnium perpetuo abstineant, nisi ex necessitate, & in casibus a Regula præscriptis.

Jejuniorum ab Ecclesia statutorum diebus, necnon qualibet sexta feria per totum annum: præterquam inter Pascha, & Pentecostem ova, & lacticinia in Refectorio prohibemus; Poterit tamen Priorissa cum Infirmis, seu necessitate aliqua oppressis, quibus Piscium æsus est noxius super hoc dispensare, & tunc hæ, quibus ovis, & lacticiniis vesci permittitur, id faciant extra Refectorium, & ab aliis separatim.

In vestitu utantur Moniales panno rudiore Sajal nuncupato, seu Bissonæ coloris Buculadi nuncupati absque tintura.

Habitus vero quam maxime fieri poterit angustus fiat, manicas quoque angustas habeat, non ampliores in ingressu, quam exitu manus, careantque plicis; tota autem vestis sit rotunda, nec magis lata a tergo, quam anterius, & ad pedes usque dimissa.

Scapularium quoque ejusdem sit generis quatuor digitis veste altius.

Cappa autem Chori ex eodem panno ac bisone albo æqualis Scapulario conficiatur minori panni quantitate quoad fieri poterit, prout necessitas tantum exigit, ac omni sublata superfluitate.

Scapularium supra velamina, seu Toccas deferant, ipsæque Toccæ sint ex canape sive lino crasso carentes plicis.

Tunicæ itidem, & linteamina ex stamina sint.

Calcei similiter ex cordulis contextis, & caligæ honestatis causa ex panno, seu tela crassiori, aut alia re simili aptentur.

Pulvilli etiam ex stamina fiant, verum si suaserit necessitas ex tela.

In lectulis non habeantur culcitræ, sed sacco oblongo pleno stramine, seu palea culcitrarum loco utantur: nam & experientia docuit, etiam in Infirmis id satis esse.

Nihil ad ornamentum desuper apponatur, verum si necessitas exigit stora, & spartho, aut velamen ante porterium vocatum

catum ex panno de alfamar, vel sajal, aut simili alio viliore de Præfectæ licentia poterit apponi.

Unaquæque particularem lectum teneat nullum tapete, nullum auleum ibi habeatur: strata, seu breviores pulvilli etiam reiiciantur, nisi ad Ecclesiæ usum; Ea enim Religiosas non decent.

Hæc autem omnia cum ex Instituto Religionis existant, & taliter observanda sint, ideo hic sigillatim memorantur, ne ex relaxatione oblivioni quandoque tradantur ea, quæ ad hujusmodi Institutum, & obligationem spectant.

In vestitu, & cubilibus varium colorem etiam in re minima non apponant, nunquam deferant vestes pellibus foderatas, sed si aliqua infirma fuerit, vestem zubbonum vocatum ex eodem bisone confectam deferre possit: capillos tonsos, seu præcisos habeant, ne tempus in illis petendis frustra terant.

Speculum nunquam habeant, nec rem aliam curiosam, nisi ad sui omnimodum contemptum.

De labore manuum.

CAP. IX.

Non faciant Moniales opera curiosa, sed earum labores sint ducere filum, aut res aliæ, vel operæ similes, quæ non sint adeo primariæ, ut ipsarum mentes occupent, & a Dei meditatione distrahant non ex auro, neque ex argento.

De hujusmodi vero operum mercede non contendant, sed quidquid eis dabitur, pacifice accipiant, verum potius cum congruam mercedem persolvi non vident, ab hujusmodi operibus abstineant.

Taxatum aliquod opus absolvendum Monialibus non detur, sed unaquæque enitatur laborare, ut pro ceteris victum quærat.

Magna quidem ratio habeatur ejus, quod in regula statutum est, manducare volentem oportere laborare, quemadmodum, & Sanctus Apostolus Paulus faciebat operans manibus suis.

Si vero interdum Moniales sponte sua aliquod certum, seu taxatum opus singulis a se diebus perficiendum accipere voluerint, id facere possint, nullatenus eis pœnitentia injungatur, si illud non absolverint.

De silentio, & reddita ad Cellas.

CAP. X.

Silentium observetur a fine Completorii usque ad sequentem diem post Primam, idque accurate custodiatur. Reliquo vero tempore Monialibus non liceat absque licentia invicem se alloqui, nisi eis dumtaxat, quæ officia in rebus necessariis exercent.

Licentia vero tunc per Priorissam colloquendi concedatur cum visum fuerit inde aliquam Monialium majori erga sponsum suum amore accendi, utpote si de divino amore verba habenda sunt, aut si qua necessitate, vel tentatione præmatur, & consolationis spiritualis causa alia aliam alloqui velit.

Id autem minime censeatur in unica simplici interrogatione, seu responsione, aut paucioribus aliquibus verbis; Hæc enim absque hujusmodi licentia agere poterunt.

Curet Priorissa, ut spirituales tantum ac approbati libri perlegantur; præcipue vero vitæ Sanctorum Patruum, ac Passiones Sanctorum Martyrum, & aliorum Sanctorum vitæ, Dionysius Carthusianus de quatuor Novitiis, Thomas de Kempis, seu Joannes Gerson de contemptu mundi, Flores Sanctorum Didaci de Villegas, opera Fratris Aloysii de Granata nimirum memoriale, seu de Oratione dux pœnitentium Peccatorum vulgo *Guia de Pecadores*, Meditationes de Vita Christi, Catechismus de amore Dei, Opera Fratris Petri de Alcantara scilicet de oratione, & meditatione, opera fratris Didaci Stellæ de vanitate mundi, & amore Dei, Oratorium Religiosorum Antonii de Guevara Episcopi Mintoniensis, opera Joannis Avilæ, videlicet illud, quod inscribitur: Audi filia, & ejus Epistolæ, liber fratris Aloysii de Leon inscriptus nomina Christi, & alii libri spirituales probati, hujusmodi nunquam lectio non minus ex parte necessaria est ad animi refectionem, quam cibus ad corporis alimoniam.

Per totum illud tempus quo in rebus communibus, vel officiis Conventus Moniales ipsæ non occupabuntur, unaquæque in sua Cellula, vel Hæremitorio sibi per Priorissam destinando seorsum moretur. Demumque in loco suæ quietis, seu recollectionis aliquid interim operetur si dies non sint festivi, & in isto secessu servabit præceptum Regulæ, ut separatim una ab altera remanere debeat.

Non liceat ulli Moniali alterius cellulam absque licentia Priorissæ ingredi.

Nunquam habeatur oppificii Domus communis in quam ad illud simul conveniant, ne præbeatur occasio, ut dum simul commorantur silentium violetur.

De humilitate, & Pœnitentia.

CAP. XI.

Tabula, qua verrendi domum ordo præscribitur ab ipsa Priorissa incipiat, ut in omnibus bonum sui præbeat exemplum.

Diligens cura habeatur, ut quibus officium aliquod incumbit custodiæ, & provisionis bonorum, seu rerum temporalium tam de necessariis ad victum, quam de aliis magna cum charitate Monialibus provideant.

Priorissa, aliæque antiquiores non curiosius, aut luculentius, quam reliquæ, sed omnes æqualiter juxta Regulam tractentur, Verum necessitas, ac ætatis ratio tantum habeatur, ut potius necessitatis, quam

quam ætatis sæpius enim, quæ major est ætate minore necessitate urgetur. Ut autem id generaliter servetur ab omnibus, magna adhibeatur cura, expedit enim multis ex causis.

Neque Priorissæ, neque aliis Monialibus denominationis prærogativa aliqua addatur, quæ aliquando honoris causa conceditur scilicet Domina, seu Domna, aut simile, sed invicem verbis humilibus agant. Priorissam quidem, & Supprioriſſam, aut eam, quæ jam Priorissæ officio perfuncta est matrem, & vestra reverentia, cæteras vero Moniales, Sorores, & vestra charitas vocent.

Domus, excepta Ecclesia curiose non extruatur, ligna vero Domus satis rudia, ac domus ipsa parva, & illius habitationes demissæ sint, itaut necessitati, non autem superfluitati consulatur.

Parietes, ut magis fieri poterit validi statuantur, clausuræ altæ appareant, campusque intus adsit ad hæremitoria construenda, ut Moniales orationi separatim exemplo Sanctorum Patrum vacare possint.

Cetera alterius defectus redarguere non præsumat, nisi culpæ gravitas id requirat, & tunc errantem seorsum charitative moneat, quod si illa ter monita resipiscere non curaverit, Priorissæ non autem alteri Sorori eam denunciet. Cumque non desint officiales zelantes vocatæ, quæ aliarum culpas, seu defectus observant, hanc curam sibi non assumant, & quæ viderint prætermittant, sed potius suos defectus, seu culpas recogitent, & emendent; neque etiam in administrandis officiis aliis commissis, si quæ defecerit, seu erratum commiserit, non statim, ac temere id reprehendant, nisi quid grave contigerit, tunc enim hujusmodi culpas modo superius dicto denunciare tenentur.

Moniales magnopere caveant, ne sua peccata excusent, nisi quantum rei necessitas postulat; Hinc enim plurimum in humilitate proficient.

Pœnæ quidem, & pœnitentiæ pro culpis, seu defectibus, qui in prædictis committentur imponantur graviores, aut leviores, prout ex Regulæ ordinatione, seu præscripto inferius exprimentur.

In his autem omnibus Priorissa, ut justum fuerit cum discretione, & charitate arbitrari, seu disponere poterit, nec pro pœnæ, seu pœnitentiæ hujusmodi observatione obliget ad peccatum, sed ad pœnam dumtaxat corporalem.

Præter disciplinas nuncupatas de varellas, quæ in ordinario præcipiuntur cum sit officium de feria tempore Quadragesimæ, vel Adventus, & reliquo anni tempore feria secunda, quarta, & sexta suscipiantur, & fiant, nihilominus etiam disciplinæ singulis sextis feriis totius anni pro fidei Catholicæ incremento, ac felici statu S.R.E. pro qua vita, & statu Philippi Regis Catholici, necnon pro Benefactoribus, atque etiam pro Animabus in Purgatorio detentis, afflictis quoque, & captivis, ac existentibus in peccato mortali, & in eis recitetur Psalmus *Miserere mei Deus*, & aliæ orationes pro supradictis, & pro Sancta Ecclesia Dei.

Fiat autem hujusmodi disciplina in Choro post recitationem Matutini, nec aliqua Monialis aliam sibi faciat disciplinam, aliamve pœnitentiam sibi assumat absque licentia Priorissæ.

De Infirmis.

CAP. XII.

Magna cum charitate, & pietate omnique obsequio curentur Infirmæ pro nostræ paupertatis modo, & cum abunde necessaria suppetunt, gratias Deo persolvant.

Cum vero aliquid eisdem fuerit, eorum, quibus divites in suis infirmitatibus abundant, non contristentur, siquidem in ingressu Religionis hoc sibi certo statuere debent. Id autem est vere pauperem esse, scilicet cum major necessitas urget, necessariis indigere.

In eo autem plurimum incumbat Priorissa, ut potius necessaria validas, quam pietatis officia desint Infirmis, quas, & visitare, & consolari reliquæ sorores debent.

Constituatur Infirmaria, quæ in exercendo hujusmodi officio charitate præstet; Infirmæ vero studeant tunc ostendere perfectionem, quam dum sanæ essent lucratæ sunt, & acquisierunt, ut & ægritudinem patienter ferant, & nisi morbi gravitas præmat, minorem molestiam, seu importunitatem præbeant, atque Infirmariæ pareant, ut ipsæ ex infirmitate proficiant, & cum aliqua utilitate exurgant, ac suo exemplo sorores ædificent.

Infirmitatis tempore linteaminibus, & Pulvillis, & ex lino utantur, lectosque cum calcitra habeant, magnaque cum munditia, & charitate pertractentur.

De cibo, & potu, ejusve qualitate, & quantitate, aut præparatione nulla soror obloquatur. Priorissa tamen, & quæ providendi victum curam habet diligenter inspiciant, ut juxta ea, quæ Dominus dederit bene parentur, & ex his, quæ subministrantur cum aliud non habeant vivere possint.

Sorores necessitates, quibus laborant Priorissæ, Novitiæ vero suæ magistræ, tam in his, quæ ad vestitum, quam in his, quæ ad cibum pertinent significare teneantur, & si indigeant re aliqua supra id, quod ordinarie cuique tribui solet, etiamsi magna necessitas non adsit antea id Domino commendent. Sæpe enim nostra natura appetit plus, quam opus habeat, ac Diabolus aliquando etiam suggerat causas timoris, ut a jejunio, & pœnitentia deterreat.

De Defunctis.

CAP. XIII.

Sacramenta quidem morituris ministrentur juxta Ordinarium Ordinis. Pro mor-

mortuis vero, quæ in eodem Conventu decesserint exequiæ cum una vigilia, & Missa cantata de Requiem peragantur, & ubi commode fieri poterit celebrentur, etiam Missæ Sancti Gregorii, sin minus fiat, ut poterit, omnesque Sorores Monasterii recitent Officium Defunctorum.

Pro singulis Fratribus, seu Monialibus primitivæ Regulæ, qui decesserint, quælibet Monialis Officium Defunctorum separatim, vel omnes simul in Choro recitent, & si fieri poterit etiam Missa decantetur.

Quæ vero Choristæ non sunt dicant triginta vicibus Orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam; Ita enim reciproce fit a Fratribus Religiosis pro qualibet Religiosa defuncta.

Exortationes ad ea, quæ tam Priorissa, quam ceteræ Moniales in suis officiis tenentur.

CAP. XIV.

Priorissa.

Priorissæ officium est diligenter curare ut in omnibus Regula, & Constitutiones serventur, plurimumque zelare, & invigilare circa honestatem, & clausuram Monasterii, ac videre quomodo officia, & functiones exerceantur, necnon etiam, ut necessaria, tam spiritualia, quam temporalia provideantur, materno affectu quo maxime studeat obedientiam filialem sibi comparare.

Constituat Priorissa.

Sanitricem, & Sacristiæ præfectam, Sacristanam nuncupatam fideles, sed ad sui libitum amovibiles, ne detur occasio ut in officio nimius apponatur affectus, ceteras etiam officiales ipsa constituat præter Subpriorissam, & Clavarias, quæ per vota secreta eligantur; Hæc quidem scribere, & numerare norint saltim vero duæ.

Subpriorissa.

Subpriorissæ munus est Choro præesse, illiusque curæ incumbere, ut rite, moderate, & distincte recitetur, & cantetur divinum Officium, in quo sedula opera impendat.

Cum Priorissa defuerit, ejus loco præsidebit, semperque erit cum Monialibus quando simul conveniunt defectus, & errata, si quæ committentur tam in Choro, quam in Refectorio corripiet, si tamen præsens Priorissa non fuerit.

Clavariæ.

Clavariæ singulis mensibus a Depositaria, Receptrice nuncupata rationem exigent Præsente Priorissa.

Ab ipsis etiam in rebus gravioribus eadem Priorissa consilium petet.

Habeatur Arca, quæ tribus Clavibus obseretur pro Conventus scripturis, & depositis custodiendis, & asservandis, quarum unam Priorissa, reliquas duas clavariæ antiquiores penes se retineant.

Sacristana.

Sacristanæ officium est curare omnia, quæ ad Ecclesiam pertinent, ac ut summa cum diligentia, & munditiæ Deo serviatur.

Curet etiam, ut Sorores ordinate ad peccatorum confessionem accedant, atque sub pœna gravis culpæ ullam absque licentia ad confessionis locum ire permittat, nisi illa fuerit, cui constitutum est tunc sua peccata confiteri.

Receptrix, seu Depositaria Fornaria nuncupata.

Ad Receptricis, & Fornariæ majoris (quæ una esse debet) officium pertinet providere emenda pro Monasterio, si Dominus opportune modum dederit.

Dimissa voce, & cum ædificatione loquatur apud Tornum, sive Rotam, atque curet cum charitate prospicere necessitatibus Sororum.

Habeat, scribatque rationes accepti, & expensi.

Non contendat cum aliquid emit, sed una, vel altera tantum responsione, aut emat, aut dimittat.

Nullam Monialem ad Tornum sinat accedere absque licentia. Cum vero ad locutorium sive crates accesserit, auscultatricem, quæ interesse debet statim avocabit.

Nemini nisi soli Priorissæ significabit, quid apud Tornum, aut Crates tractatum fuerit. Præterea sub pœna gravis culpæ literas missivas nulli, tam intra, quam extra Monasterium reddet, aut consignabit, nisi antea illa Priorissæ, seu Prælatæ legendas tradiderit, neque etiam similiter intra & extra Monasterium quidque alterius nomine nuntiabit, aut significabit, nisi prius admonuerit Priorissam.

Zelatrices.

Zelatrices curent, ut culpas, seu defectus, quos admitti viderint explorent, & deferant Prælatæ, & ejus quandoque mandato peccantes publice arguant, etiam si ipsæ Zelatrices minores, & illæ majores existant, ut in humilitate exerceantur. Quæ autem corripientur, etiamsi sine culpa sint, nihil replicent, aut censentur.

Magistra Novitiarum.

Magistra Novitiarum sit magnæ prudentiæ, orationis, & spiritus, frequenterque Constitutiones Novitiabus perlegat, illasque doceat quidquid agere debent tum cœremonias, tum carnis, & sensuum mortificationem.

Majorem curam eadem Magistra adhibeat

beat circa ea, quæ ad interiorem hominem, quam quæ ad exteriorem pertinent singulis diebus a Novitiabus rationem exigens quantum in oratione profecerint, & qualiter se se habere debeant in misterio, quod sibi meditandum erit, & quem fructum inde percipiant. Doceatque quomodo etiam se se habere debeant tempore gustus, & ariditatis spiritus, & quærere proprias refringere voluntates etiam in rebus modicis, & minutis.

Caveat vero huic muneri proposita, ne qua in re sit negligens, aut remissa, nam illud est educare animas, in quibus Dominus permanet.

Novitias quidem cum pietate, & charitate pertractet, nec de illarum culpis turbetur, aut commoveatur. Paulatim enim unamquamque prout ejus spiritus ferre poterit, mortificare curabit, plusque momenti, in interiorum virtutum adeptione, quam in externo pœnitentiæ vigore positum esse arbitretur.

Mandet quoque Priorissa aliquibus sororibus, ut in docendis legere Novitiabus, eamdem magistram adjuvent.

Cum Priorissa viderit nullam esse ex Monialibus ad hujusmodi officium Magistræ Novitiarum idoneam ipsamet illud exerceat, huncque laborem in re, tam gravi libenter suscipiat, ac mandet alicui ex Sororibus, ut sibi in eo opem ferat.

Sorores omnes semel singulis mensibus Priorissæ rationem reddant, quomodo, & quantum in oratione profecerint, & qualiter omnipotens, & misericors Deus eas ducat, & cum ipsis agat, Dominus namque lucem eis præbebit, ut si non recte ambulant suo auxilio dirigantur; id enim agere, & humilitatis, & mortificationis, & magni profectus est, atque ad alia multa prodesse poterit.

Id tamen, ut Novitiæ, seu Magistræ, & reliquæ Moniales Priorissa de oratione, & illius profectu rationem reddant, ita intelligatur ac fieri debeat, & id potius ab earum voluntate, quæ rationem redditturæ sunt propter magnum inde provenientem fructum spiritualem proficiscatur, quam quoad illud ex necessitate cogantur. Quare mandamus Priorissis, & Magistris Novitiarum, ne sibi subditas ad id arctius compellant.

Subditæ autem omnes noverint, tam istud, quam aliæ, quæ in his Constitutionibus continentur, ipsas ad culpam minime obligare, ut etiam infra Cap.XXII. dicetur.

Quandocumque Sorores officiales propter sua officia occupatæ debita orationis hora illi vacare non possunt, alia hora, qua minus fuerint impeditæ id faciant. Quod tamen intelligendum est cum per totam horam, vel majorem ejus partem orationi vacare non poterunt.

De Capitulo Culparum.

CAP. XV.

Capitulum culparum semel in hebdomada celebretur in quo juxta Regulam culpæ Sororum per Capituli Præsidentem summa cum charitate corrigantur; Habeatur autem hora magis commoda, & congruente.

Pulsato igitur signo cum omnes simul ad Capitulum conveniant Soror, cui legendi munus incumbit, ad signum, seu nutum Priorissæ, sive Præsidentis aliquid ex his Constitutionibus, & ex Regula perlegat incipiens: *Jube Domne benedicere*: & Præsidens respondeat regularibus disciplinis: *Nos instruere dignetur magister Cælestis*, ac omnes respondeant: *Amen*. Tunc si Præsidenti videbitur aliquid boni dicere conveniens lectioni, seu correctioni faciendæ antequam loquatur dicat: *Benedicite*: Respondeant: *Dominus*, & tum ad terram se prosternant, & prostratæ jaceant, quoad eis mandetur, ut surgant. Postquam vero surrexerint, sedeant, absoluto vero sermone, datoque signo a Præsidente, surgant omnes ad dicendas suas culpas, ac Novitiæ primum incipiant, & mox conversæ, deinde autem antiquiores prosequantur; omnes vero binæ in medium Capituli veniant, manifestasque suas culpas aperiant Præsidenti; Verum antea Novitiæ, & Conversæ, ac aliæ, quæ vocem, & locum in Capitulo non habent correctæ a Capitulo dimittantur.

Dum Capitulum tenetur Sorores non loquantur, nisi propter duo, videlicet cum proprias, & sororum culpas simpliciter referunt, vel Præsidenti super eo, de quo interrogantur, respondeant.

Caveat autem, quæ accusata fuerit, ne aliam accuset ob solam suspicionem, quam de illa habet, quod si secus egerit ejusdem criminis pœna plectatur, qua accusanda punienda foret.

Idem quoque servetur in eam, quæ detulerit alterius culpam, pro qua fuerit satisfactum.

Ne vitia, & defectus aliquo modo obtegantur, liceat Sorori etiam extra hujusmodi Capitulum denunciare Priorissæ, id quod vidit, vel audivit, vel etiam Vicario, aut Commissario generali.

Eadem etiam pœna puniatur, quæ Sorori falso aliquid objecerit, atque etiam ad famæ restitutionem quantum poterit teneatur.

Quæ vero accusata fuerit non respondeat nisi justa, & tunc primum humiliter dicat *Benedicite*, & si quid minus patienter protulerit, gravius corripiatur, juxta Præsidentis discretionem. Correptio autem in tempus quo passio jam deferbuerit, differatur.

Caveant vero Sorores ne ulla ratione cujuscumque Capituli secreta evulgent, aut propalent.

Quæ a Præsidenti in Capitulo fuerint correpta, & diffinita, nulla ex Monialibus extra illud renovet per modum murmurationis. Hinc enim discordiæ exoriuntur, pax Monasterii perturbatur, factiones nascuntur, & Præsidentium officium usurpatur.

Prio-

Priorissa, seu Præsidens zelo charitatis, & amore justitiæ corrigat culpas absque simulatione, eas quidem, quæ claræ deprehendentur, vel quas Moniales ipsæ confessæ fuerint secundum ea, quæ inferius declarabuntur.

Poterit Præsidens mitigare, aut breviare debitam pœnam ob culpam sine malitia commissam, præsertim vero prima, secunda, vel & tertia vice, eis vero, quas ex malitia, vel prava consuetudine peccare deprehendet pœnis, sive pœnitentiis jam alias incursis, graviores pœnas, sive pœnitentias addat, quas nec etiam absque auctoritate alicujus ex superioribus dimittere, aut relaxare possit.

Iis, quæ ex consuetudine leves culpas crebro committere solent, pœnitentia majoris culpæ imponatur; aliis quoque pœnæ præterita augeantur si ex consuetudine peccare consueverint.

Auditis, & correctis culpis dicant Psalmum: *Deus misereatur nostri*, cum reliquis, quæ in ordinario continentur sub hac forma videlicet Psalmum: *Deus misereatur nostri &c. Gloria Patri &c. Sicut erat &c.*, & Psalmum: *Ad Dominum cum tribularer clamavi. Gloria Patri. Sicut erat*, & Psalmum: *Ad te levavi oculos meos. Gloria Patri. Sicut erat.* Hebdomadaria dicet: *Kyrie eleyson.* ℟. *Christe eleyson. Kyrie eleyson. Pater noster.* ℟. *Et ne nos inducas in tentationem.* ℟. *Sed libera nos a malo.* ℣. *Memento Domine Congregationis tuæ.* ℟. *Quem possedisti ab initio.* ℣. *Salvas fac Ancillas tuas.* ℟. *Deus meus sperantes in te.* ℣. *Ora pro nobis Sancta Dei genitrix.* ℟. *Ut dignæ efficiamur promissionibus Christi.* ℣. *Domine exaudi orationem meam.* ℟. *Et clamor meus ad te veniat.*

Oremus.

Concede nos famulos tuos quæsumus Domine Deus perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosæ Beatæ Mariæ Virginis intercessione a præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia.

Ecclesiæ tuæ quæsumus Domine, preces placatus admitte ut de cunctis adversitatibus, & erroribus universis, secura tibi serviat libertate.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus prætende super ancillas tuas, & super Congregationes illis commissas spiritum gratiæ salutaris, & ut in veritate tibi placeant, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. ℟. *Amen.*

Deinde pro Defunctis.

Psalmum: *De profundis clamavi. Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.* ℣. *A porta inferi.* ℟. *Erue Domine animas eorum.* ℣. *Requiescant in pace.* ℟. *Amen.* ℣. *Domine exaudi orationem meam.* ℟. *Et clamor meus ad te veniat.*

Oremus.

Absolve quæsumus Domine animas omnium famulorumque tuorum Benefactorum nostrorum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos, & electos tuos resuscitati respirent.

Quæsumus Domine pro tua pietate miserere animabus famularum tuarum, & a contagiis mortalitatis exulas in æternæ salvationis partem restitue.

Deus, cujus miseratione animæ fidelium requiescunt famulis, & famulabus tuis omnibus hic, & ubique in Episcopo quiescentibus, da propitius veniam omnium peccatorum, ut a cunctis reatibus absoluti tecum sine fine lætentur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. *Amen.* ℣. *Requiem æternam.* ℟. *Et lux perpetua.* ℣. *Requiescant in pace.* ℟. *Amen. Animæ ipsorum, & omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.* ℟. *Amen.*

Tunc Præsidens finito Capitulo dicat: *Sit nomen Domini benedictum.* Omnes respondeant: *Ex hoc nunc, & usque in sæculum. Amen.*

De levi culpa.

CAP. XVI.

Levis culpa est si qua post datum signum nimis immoretur separare, ut ad Chorum ordinate, & composite veniat.

Si qua etiam post cæptum officium, Chorum ingredietur, aut male leget, vel cantabit, seu si errabit, & mox non se humiliaverit, aut prosternet coram omnibus.

Si qua similiter lectionem statuto tempore non præviderit.

Si qua ex negligentia librum non habeat, ex quo in Choro recitare debet.

Si qua in Choro riserit, vel alias ad risum moverit.

Si qua etiam ad res divinas, vel ad labores, seu opifera tarde devenerit.

Si qua præterea parvi fecerit, aut debite non observaverit prostrationes, inclinationes, aliasque cæremonias.

Aut si aliqua in Choro, Dormitorio, vel Cella strepitus, seu inquietudines fecerit, aut aliis molesta fuerit.

Si qua ulterius ad Capitulum, Refectorium, vel opificium hora debita venire tardaverit.

Si qua etiam verba otiosa protulerit.

Si qua negligenter tractaverit, fregerit, vel amiserit quidpiam eorum, quæ ad Conventum, vel ejus usum pertinent.

Si qua pariter absque licentia comederit, vel biberit.

Illis autem, quæ de hujusmodi, vel aliis similibus culpis accusantur in pœnitentiam injungatur oratio, vel orationes juxta culparum qualitatem, vel aliquod humilitatis opus, aut silentium, præsertim vero propter silentii in ordine præcepti violationem, aut abstinentia ab aliquo cibo, vel refectione, aut etiam integra comestione.

De media culpa.

CAP. XVII.

Media culpa est si qua expleto primo Psalmo ad Chorum non venerit, & tunc cum tarde ingreditur humile prosternat, & ita maneat quoad Priorissa, seu Præsidens illi mandaverit, ut surgat.

Si qua, vel cantare, vel legere præter solitum modum præsumpserit.

Si qua Divino Officio non attenta oculis elevatis lenitatem mentis demonstraverit.

Si qua ornamenta Altaris irreverenter tractaverit.

Si qua ad Capitulum, vel ad manualia exercitia, vel ad sermonem non venerit, sive communi Refectioni non interfuerit.

Si qua scienter, quod communiter proficitur tacere omiserit.

Si qua in officio sibi commisso negligens reperta fuerit.

Si qua in Capitulo absque licentia loquetur.

Si qua dum accusatur alta voce se exculpabit super hujusmodi accusatione.

Si qua aliam ejusdem criminis in vindictam accusare præsumpserit, de quo ipsa eodem die accusata fuerit.

Si qua in vestitu, vel capitis ornamentis inordinate incesserit.

Si qua juraverit, vel extra rem locuta fuerit, vel aliquid dixerit ex quo aliæ Sorores offendantur.

Si qua offensam ab alia passa, veniam petenti denegaverit.

Si qua officinas Monasterii absque licentia ingressa fuerit.

Hujusmodi culpæ corrigantur in Capitulo unica, quam diligenter Præsidens, aut illa, cui ipsa delegaverit, infligat.

Accusatrix accusatæ pœnam non infligat, nec Antiquioribus Juniores.

De gravi culpa.

CAP. XVIII.

Gravis culpa est, si qua deprehensa fuerit injuriis aliam afficere, vel in eam maledicta, vel imprecationes, aut verba indecentia, & minus religiosa, aut iracunda proferre.

Si qua præterea pejeraverit.

Si ex industria mendacium dixerit.

Si præteritam culpam alicui Sorori, quæ pro ea jam satisfecit improperaverit, aut illi naturales defectus, aut parentum suorum exprobraverit.

Si aliqua culpas suas, vel alterius defenderit.

Si qua silentium violare consueverit.

Si qua Jejunia ordinis, & specialiter quæ sunt de præcepto Ecclesiæ absque causa, & licentia fregerit.

Si qua sine licentia rem alterius, aut Conventus, seu Communitatis acceperit, aut Cellam, seu vestitum suo usui concessum mutaverit, vel permutaverit.

Si qua etiam dormiendi, vel alio tempore Cellam alterius absque licentia, aut manifesta necessitate ingrediatur.

Si aliqua apud Tornum, vel Locutorium, aut eum locum, in quo fuerint sæculares absque licentia Priorissæ reperiatur.

Si qua Soror, irato animo, alteri comminata fuerit, vel ut eam percutiat, manum, vel aliud quidpiam in illam elevaverit, & duplicata pœna gravis culpæ irrogetur.

Petentibus veniam pro hujusmodi culpis, vel nondum accusatis binæ correctiones in Capitulo injungantur, ac biduo in pane, & aqua jejunent, comedentes in postremo loco, sine mensa, & apparatu coram universo Conventu; eis autem, quæ accusabuntur addatur alia correctio, & alius dies similis jejunii in pane, & aqua.

De graviori culpa.

CAP. XIX.

Gravior culpa est si aliqua ausa fuerit cum Priorissa, seu Præsidente super quovis negotio irreverenter contendere, aut ei quidpiam non molesta dicere. Si qua aliam dolo percusserit, quæ etiam propter hoc sententiam excommunicationis incurrit, ac ab omnibus evitare debet.

Si qua deprehensa fuerit dissentiones inter disseminare, aut solere absenti detrahere, & contra aliam murmurare.

Si qua absque licentia Priorissæ, aut sine auscultatrice, quæ testis adsit, & ipsam clare loquentem audiat cum externis loqui præsumpserit.

Quæ autem hujus culpæ accusata, & convicta fuerit, statim se prosternat, humiliter veniam petat, nudatisque humeris sententiam recipiat suis demeritis condignam cum disciplina, quæ videbitur Priorissæ, ac ubi surgere jussa fuerit, vadat ad Cellam, quæ sibi a Priorissa fuerit designata, nullaque alia ad eam accedere audeat, ut cum illa colloquatur, vel ad eam aliquid mittere, ut sic intelligat se a Conventu segregatam, atque privatam Angelorum societate: Donec vero in hujusmodi pœnitentia manserit non communicet, non alicui præficiatur officio, nec aliqua ei obedientia committatur, neque aliquid ei demandetur, quinimo officio, quod antea exercebat privare debeat, neque habeat vocem, aut locum in Capitulo, nisi ad dicendas suas culpas, sit quoque omnium postrema usque ad plenariam, & integram satisfactionem, mensæ cum reliquis non accumbat, sed in medio Refectorii cappa, seu manto induta in nudo solo pane tantum, & aqua vescatur, nisi aliquid sibi misericorditer concedatur, mandato Priorissæ, quæ alioquin pie cum ipsa agat, ac aliquam ex Sororibus ad eam consolandam mittat. Quod si veram cordis humilitatem ostenderit ejus propositum adjuvetur, cui

cui etiam adjumento sit totus Conventus, neque Priorissa recuset misericordia in ea uti citius, vel tardius plus, vel minus, ut delicti qualitas postulat.

Si qua manifeste in Priorissam, vel Superiores insurrexerit, aut si quid illiciti, vel inhonesti adversus eos falso comminiscatur, seu machinetur, vel commenta, seu machinata fuerit per quadraginta dies agat pœnitentiam supradictam voceque, & loco in Capitulo, ac quolibet officio si quo fungitur, privetur. Et si ex aliqua hujusmodi conspiratione, vel malicioso consensu seculares personæ quovis modo se super his intromiserint, in confusionem, vel infamiam, aut damnum Sororum, aut Monasterii, Sorores, quæ id admiserint, carceribus mancipentur, atque pro gravitate scandali, quod inde sequitur in eis detineantur, sed & si ob eam causam in Monasterio factiones, vel duasiones aliquæ exortæ fuerint, tam illæ, quæ id committunt, quam quæ opem, & favorem ad id præstiterint sententiam excommunicationis incurrant, & in carceres coniiciantur.

Si quæ tentaverit impedire Sororum pacationem, aut excessuum correctionem dicens Superiores propter odium, vel favorem procedere, aut alia similia eadem pœna puniatur, quæ conspirantes in Priorissam.

Si qua literas missivas recipere, vel dare, aut legere, sine licentia Priorissæ, sive quidriam extra Monasterium mittere, aut sibi data sibi ipsi appropriare, aut retinere præsumpserit, similiter, etiam si propter alicujus Sororis excessum aliquis in seculo fuerit scandalizatus præter pœnas in his Constitutionibus statutas tempore horarum Canonicarum, & actionum gratiarum post prandium prostrata permaneat ante portam Chori, dum Sorores pertransibunt.

De gravissima Culpa.

C A P. XX.

Gravissima culpa est incorrigibilitas illius, quæ culpas committere non veretur, & pœnitentiam peragere recusat.

Si qua apostasiam incurrerit, vel extra limites Conventus egressa fuerit sciat, se in sententias excommunicationis, omnesque alias censuras, & pœnas ex decretis Sacri generalis Concilii Tridentini, ac aliis Apostolicis Summorum Romanorum Pontificum Constitutionibus contra hujusmodi delinquentes inflictas ipso facto incurrere, & ideo in eas incurrisse declarandam fore, ac graviter coercendam, & puniendam esse prout etiam declarari, coerceri, & puniri mandatur.

Gravissima etiam culpa est si qua fuerit inobediens, & ob manifestam rebellionem mandato Priorissæ, seu Superioris sibi specialiter, vel omnibus generaliter facto non obtemperaverit.

Si qua, quod Deus, qui est fortitudo omnium in se sperantium non permittat, in peccatum carnis inciderit.

Si qua proprium habuerit, vel se habere confessa fuerit, quod si etiam ita esse in ejus obitu deprehendatur, Ecclesiastica careat sepultura.

Si qua in Priorissam, vel in aliquam aliam Sororem violentas manus injecerit.

Si qua crimen alicujus ex Sororibus, vel Conventus quovis modo personis extraneis, ex quo Soror, vel ipse Conventus infamari possit, aliosve actus secretos Conventus detexerit.

Si qua pro se, vel aliis aliquid ambitiosum, aut officia, aut aliud quidpiam contra ordinis Constitutiones procuraverit; hæ quidem Sorores in carcerem mittantur, ibique Jejuniis, & abstinentiis plus, vel minus juxta quantitatem, aut qualitatem delicti coerceantur pro prudentia, seu discretione Priorissæ, aut Vicarii, vel Commissarii generalis, quamlibet autem istarum delinquentium Sorores ceteræ statim, atque Priorissa mandaverit sub rebellionis pœna in carcerem ducere teneantur, eamque exceptis Custodibus non alloquantur, nec ulla ad eam Soror aliquid mittat sub eadem pœna. Quod si ipsa carcerata a carcere aufugerit, Soror cujus custodia commissa fuerit, vel quæ fugiendi causam præbuerit si de hoc convicta fuerit, in eodem carcere juxta delicta Reæ fugientis, detineatur.

Adsit carcer destinatus pro sic delinquentibus, a quo detentæ ob hujusmodi culpas Scandalosas non nisi per Vicarium, aut Commissarium generalem liberari possint.

Apostata, & quæ Carnis, vel aliud peccatum, quod in seculo pœnam capitalem mereatur, commiserint, vel quæ humiles esse, suasque culpas agnoscere recusaverint, seu incorrigibiles se ostenderint in carcerem detrudantur, nec inde unquam liberentur, nisi earum emendatio, & patientia hoc pœnitentiæ tempore præclare perspecta, & comprobata fuerit, adeont ex consilio, & intercessione omnium Sororum, cum consensu Priorissæ per Vicarium generalem, vel Commissarium liberari, aut habilitari mereatur.

Quæcumque autem in hujusmodi carcere detenta fuerit, noverit se voce tam activa, quam passiva, ac etiam loco, omnique actu legitimo ex officio perpetuo privatam esse: Quare, & si a carcere liberetur, non propterea ad prædicta restituta erit, nisi specifice, & expresse hoc ei beneficium concedatur, & quamvis ad locum restituatur, non tamen ad vocem in Capitulo restituta censeatur; quod si etiam ad vocem activam restituta fuerit, non tamen ad passivam restituta intelligatur, nisi tamen id ei, ut dictum est specialiter, & expresse fuerit concessum.

Et nihilominus, quæ in prædictos casus incurrerit nunquam habilitari possit, ut ad aliquod officium eligi valeat neque pro Socia, sive Auscultatrice ad tornum, aut locutorium, aut ad aliam partem deputari.

Quæ vero in carnis peccatum lapsa fuerit, quamvis compuncta, & dolens, sua sponte, ad pœnitentiam reversa misericor-

ricordiam, & veniam petat, nullo modo recipiatur, nisi de consilio, & licentia Vicarii generalis, vel Commissarii, aut aliqua rationabili causa interveniente.

Si qua unquam convinta fuerit coram Priorissa falsum dixisse testimonium, aut consueverit alias infamare, poenitentiam agat, hora comedendi absque manto, sed induta Scapulario, super quo duæ linguæ panni albi anterius, & posterius appareant vario modo consutæ, ac in medio Refectorii humi pane, & aqua vescatur, ut vel ex hoc cognoscatur ipsam, ob grave linguæ vitium taliter puniri, ac inde in carcerem coniiciatur, & si quando a carcere liberetur voce careat, & loco.

Si autem Priorissa (quod Deus avertat) in linguam ex dictis culpis incurrat, statim ab officio deponatur, ut postmodum gravissime puniatur.

Ne Prælati Monialium facile Censurarum, & Excommunicationis sententias in suis præceptis, nisi ex gravi causa apponant.

CAP. XXI.

Interdicimus Vicario generali, & Commissario ipsarum Monialium Superioribus, ne censurarum, excommunicationis sententias, sive poenas passim suis præceptis, & mandatis etiam in concernentibus peccatum adiiciant, sed potius privationis vocis activæ, & passivæ, vel similes poenas imponant, ne ex eo quod ad medelam inductum est, majores animarum laquei scrupulique, & inquietudines generentur, nisi forte tam gravis causa fuerit, ut censurarum, sive excommunicationis poena necessario expedire videatur, super quo eorumdem Superiorum conscientia oneratur, nec tunc etiam latæ sententiæ poena absque magna consideratione apponatur.

Præsentes Constitutiones, & Superiorum præcepta nisi in duobus casibus ad peccatum mortale non obligare.

CAP. XXII.

Declaramus autem præsentes nostras Constitutiones, ac Superiorum prædictorum præcepta, & mandata Sororibus, vel alicui ipsarum per eos pro tempore facienda ad poenam peccati mortalis non obligare, nisi contra ipsarum Constitutionum præceptum aliquid per contemptum committatur, aut nisi per Prælatum quidpiam præcipiatur in scriptis in virtute Spiritus Sancti, & Sanctæ obedientiæ.

Ut Ordinis Officiis Rubricis, & Cæremoniis, in reliquis vero Congregationis fratrum Discalceatorum Ordinationibus, cum his Constitutionibus non præscribuntur uti debeant.

CAP. XXIII.

Mandamus, ut in omnibus super quibus præsentes Constitutiones non disponunt quantum ad officia, & cæremonias divini cultus attinet prædicta Monasteria sequantur Rubricas, & ordinationes Ordinarii totius Ordinis Carmelitarum: In his vero, quæ ad regimen, vel ad culpas, aut alia similia his Constitutionibus non expressa spectabunt, utantur Constitutionibus Congregationis Fratrum Discalceatorum, cum consilio, & assensu pro tempore existentis Vicarii generalis.

Ut in singulis Conventibus habeantur saltem duo Codices harum Constitutionum, & de earum lectione.

CAP. XXIV.

In singulis Conventibus præter plurimos Regulæ libellos, habeantur saltem duo Codices, seu libri, in quibus hæ Constitutiones sint descriptæ, vel impressæ, quorum unus asservetur in Area tribus Clavibus obserata, & alter præmanibus habeatur, ut semel in hebdomada omnibus Sororibus simul convenientibus tempore, quo Priorissa mandaverit pars illarum perlegatur. Quas quidem Constitutiones singulæ Sorores memoria maxime retinere studeant, quandoquidem magnum hinc profectum sint consecuturæ.

Curent quoque illas sæpius perlegere, ac propterea mandatur plures earumdem Constitutionum libros in singulis Conventibus haberi, ut unaquæque, cum libuerit illas in suam Cellam deferre, & commodius legere possit.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 5. Junii 1590. Anno Sexto. Dat. die 5. Junii 1590. An.VI.

CLXXV.

Confirmatio facultatis ViceCamerario concessæ super cognitione causarum appellatorum damnorum datorum supra Summam decem scutorum in toto Statu Ecclesiastico interponendarum. Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex in suprema Justitiæ Sede a Domino constitutus pro injuncto sibi Apostolicæ servitutis officio disponere, & ordinare, & quæ jam disposita, & ordinata reperiuntur declaratione, & ampliatione indigere noscuntur pro personarum commoditate, & minori dispendio declarare, & ampliare consuevit, prout rerum, & temporum qualitate pensata conspicit in Domino salubriter expedire. Exordium.

§.1. Nuper si quidem per alias nostras literas erectionis officii Vice Camerariatus, & concessionis de illo dilecto filio Alphonso Guevara Clerico Neapolitano J. U. D. & sui utraque signatura nostra Referendario sub datum Kal. Augusti Pontificatus nostri Anno Quinto inter cætera eidem Alphonso, Sixtus ViceCamerario facultatem cognoscendi causas appellationum damnorum datorum totius Status Ecclesiastici ultra summā 10. Ducat.

so, & suis in dicto officio successoribus facultatem concessimus omnes, & singulas causas appellationum, & recursuum damnorum datorum totius Status nostri Ecclesiastici supra summam decem scutorum cognoscen., & deciden.

Explicat quā mentem habuerit in hujusmodi concessione.

§.2. Et quia mentis, & intentionis nostræ fuit, quod confirmatio Judicum causarum eorumdem damnorum datorum, in quolibet loco dicti Status, tam inter damnum inferentes, & patientes, quam appellatores, & damnorum illatores, aliasque quascumque personas non solum super eisdem damnis datis, & illorum refectione, & satisfactione, verum etiam quacumque alia causa, & re ab eisdem dependen. ortarum, & quæ pro tempore poterunt exoriri per Appellatores eorumdem damnorum datorum eligendorum, & nominandorum, quodque deputatio similium Judicum in secundis Instantiis, & appellationum in causis infra summam scutorum decem pro tempore vertentibus, quas pro minori partium dispendio in partibus per Judices ab eodem Alfonso Vicecamerario, & successoribus suis pro tempore deputato, & deputan. finiri, & terminari volumus ad ipsum Alfonsum, & ejus in dicto Officio successores dumtaxat spectent, & pertineant, ipsique Alfonso, & Successoribus prædictis Jus cognoscendi causas appellationum supra dictam summam decem scutorum, quæ inter prædictos Appellatores, & Universitates Status nostri Ecclesiastici, & quascumque alias particulares personas, vel alios quoscumque, etiam Jus a Camera haben., seu habere prætenden. de, & super dictis damnis datis, seu illorum occasione quomodolibet verten., & quod pro tempore vertere contigerit, reservat, remaneat, & insuper quod cognitio omnium causarum contraventionum, Bannimentorum, seu quarumcumque literarum a quibusvis etiam Romanæ Curiæ Judicibus, & a Camera ipsa, seu quocumque alio Judice ordinario, vel delegato super dictis damnis datis, vel eorum dependen., & emergen. quomodolibet emanatarum, quæ tam civiliter, quam criminaliter quomodocumque, & qualiter, cum quo motæ reperiuntur, & quæ pro tempore moveri contigeret ad eumdem Alfonsum, & successores prædictos spectet, & pertineat.

Causas ipsas infra summā 10. Ducator. privative ad Vice Camerarium, appellationes autem Causarū ultra d. summam spectare declarat.

§.3. Idcirco mentem, & intentionem nostram hujusmodi expresse declarare, & omnibus, ad quos pertinet, & spectat, pertinereque, & spectare poterit notam facere volentes dictarumque literarum erectionis, & concessionis dicti officii, & aliorum præmissorum tenores, præsentibus pro expressis haben., ipsumque Alfonsum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, motu proprio non ad ipsius Alfonsi, seu alterius pro eo super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & deliberatione nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine harum serie volumus, decernimus, & mandamus, ac expresse declaramus quascumque confirmationes in prima, & deputationes eorumdem Judicum in secunda Instantiis in eisdem causis in quibusvis locis, & partibus dicti Status eligendorum, & deputandorum nec non causarum appellationum, & recursuum infra summam scutorum decem committendarum, ac contraventionum, Bannimentorum, & literarum prædictarum a quibusvis, ut præfertur, emanatarum, ac illarum non paritionis, tam civiliter, quam criminaliter quomodocumque, & qualitercumque motarum, seu movendarum ad ipsum Alfonsum, & successores prædictos dumtaxat privative ad quoscumque alios quavis auctoritate, dignitate, & præeminentia suffultos spectare, & pertinere neminique alteri licere in eis quovis prætextu, aut quavis occasione, vel causa se ingerere, aut intromittere, illique facultatem concedimus, omnes, & singulas causas dictam summam decem scutorum excedentes, aliasque prædictas causas etiam inter Appellatores, & Universitates, ac alios a Camera Jus habentes, verten., & quæ pro tempore vertere contigerit, ac contraventionum, & non paritionis prædictarum coram quocumque, aut quibuscumque Judice, seu Judicibus Ordinariis, seu delegatis, etiam vigore specialis rescripti in Signatura nostra Justitiæ, aut alibi præterquam in nostra Signatura Gratiæ manu nostra propria in futurum tantummodo signan. nunc, & pro tempore introductas, & introducen. auctoritate sua ordinaria vigore præsentium ab illis reassumendi, & eisdem Judicibus, ac Partibus toties, quoties opus fuerit, etiam sub pœnis pecuniariis, & censuris Ecclesiasticis inhiben., & censen., & pœnas hujusmodi non paren., & inobedientes incidisse, & incurrisse, servata forma Concilii Tridentini declarandi, aggravandi, reaggravandi, ac brachium seculare invocan., & mandatum executivum decernen., & relaxan., ac exequi facien., necnon quemcumque Notarium adscriben. in eisdem causis Alfonso, & successoribus prædictis gratum arbitrio suo deputan.

Hanc vero concessionem fore perpetuam.

§.4. Decernentes præterea, ac volentes, ac mandantes Jurisdictionem, & facultatem per præsentes eisdem Alfonso, & successoribus, ut præfertur concessam perpetuis futuris temporibus durare, & Alfonsum, ac successores prædictos illas exercere posse, & debere, tam durantibus moderno, & aliis quibuscumque, siquos postea fieri contigerit appaltibus, & concessionibus damnorum datorum hujusmodi, quod illis finitis, & cessantibus, necnon etiam si ipsa officia, seu emolumenta damnorum datorum, seu eorum aliqua Communitatibus, & Universitatibus Civitatum, Terrarum, & locorum dicti Status per Nos, & suc-

& Successores nostros, aut Sedem, & Cameram Apostolicam, seu quoscumque Legatos, Vicelegatos, & Gubernatores, aut alios quacumque facultate ad id suffultos concederentur, seu restituerentur, aut in quemvis alium statum, & formam mutarentur, & redigerentur.

Nec in dubiū revocari posse.

§.5. Præsentes quoque de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, seu sub quibusvis similium, vel dissimilium, aut aliarum gratiarum revocationibus, limitationibus, reductionibus, aut declarationibus comprehendi non posse, aut debere, sed semper validas, & efficaces existere, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum statum restitutas, repositas, & reintegratas fore, & esse, sicque, & non alias per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Cameræ Apostolicæ Clericos, & Sacri Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & deffiniri debere, irritum quoque, & inane decernimus, quidquid secus a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat obstantibus.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac eorumdem officiorum damnorum datorum, & cujuslibet eorum erectionibus, si quæ sint concessionibus, privilegiis, gratiis, immunitatibus, facultatibus, & Indultis, ac quarumcumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, reformationibus, privilegiis, usibus, stylis, & consuetudinibus, necnon fælicis rec. Pii PP. IV. Prædecessoris nostri de gratiis, & concessionibus, etiam minimum Cameræ Apostolicæ jus, aut interesse concernen. in eadem Camera infra certum inibi expressum terminum insinuandis, & registrandis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis sub quibusvis limitationibus, Decretis, & Indultis, & quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis. Quibus omnibus etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut quævis etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, acsi præsentibus de verbo ad verbum inserti forent pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes; illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Julii 1590. An. VI.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 15. Julii 1590. Pontificatus nostri Anno Sexto.

CLXXVI.

Concessio diversorum Privilegiorum, & gratiarum Civitati, Civibus, & Incolis Civitatis Lauretanæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Magnifica Sedis Apostolicæ providentia non solum Civitates, & Loca suæ ditioni immediate subjecta suis antiquis gaudere permittit privilegiis, sed prout dignum temporum, & locorum pensata qualitate, judicat, favoribus, gratiis, & privilegiis amplioribus prosequitur.

Laureti qualitates commemorat Sixtus, & quæ ipse fecerit ad illius decorē promovendū.

§.1. Cum igitur Nos considerantes Oppidum olim Lauretanum nuncupatum in Provincia Piceni situm nullius Diœcesis, Sedi Apostolicæ immediate subiectum in tota Orbe celeberrimum, & in eo unam insignem Collegiatam Ecclesiam sub invocatione B. M. V. Dei Genitricis fundatam existere, in cujus medio illud sacrum cubiculum divinis Mysteriis consecratum, in quo eadem Virgo Maria nata fuit, & ibidem ab Angelo salutata Mundi Salvatorem de Spiritu Sancto concepit, ministerio Angelorum illuc translatam, & ad dictam Ecclesiam ob miracula, quæ in dies Omnipotens Deus intercessione, & meritis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis in eodem cubiculo operari dignatur, Christifideles ex omnibus Mundi partibus devotionis causa confluere, ac propterea cupientes Oppidum, & Ecclesiam hujusmodi dignioribus titulis, & nominibus decorare, Oppidum in Civitatem Lauretan. nuncupat., Ecclesiam vero hujusmodi in Cathedralem Apostolica auctoritate perpetuo erexerimus, & instituerimus, ac Montem illi imminentem deprimi, Civitatemque ampliari, arcemque Turronem nuncupat. includi, aliaque pro illius ornamento, & Civium commoditatibus fieri mandaverimus.

Civitati, Civibus, & Incolis renovat privilegia, quibus S. Domus fruitur, & quibus gaudebant ante erectionem Laureti in Civitatem.

§.2. Ne igitur in reliquis defuisse videamur motu proprio non ad alicujus Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostris eidem Civitati Lauretan., ac illius Civibus, & Incolis omnibus, omnia, & singula privilegia, prærogativas, exemptiones a quibusvis gabellis impositis, & in futurum imponendis, militumque receptionibus, & hospitiis, ceterasque immunitates, quibus Sacra Domus Lauretan., & Oppidum prædict., illiusque Oppidani, & antequam in Civitatem erigeretur utebantur, & fruebantur, ac gaudebant, necnon Arcem, seu Turronem prædict. cum illius adjacentiis, & pertinentiis universis pro Palatio publico construendo, ita quod ipsi Cives vigore præsentium absque cujusvis Judicis, vel potestatis ministerio, illius corporalem, realem, & actualem possessionem capere, & apprehendere libere, & licite valeant, perpetuo concedimus, & elargimur.

Nundinas publicas ibidem pro die 15. Novembris indicit.

§.3. Insuper, ut illorum utilitati, & commoditatibus provideamus Nundinas pu-

publicas imposterum die 15. Novembris, quo die nundinæ in Civitate Recanaten. quot annis celebrari solitæ finire noscuntur cum omnibus, & singulis facultatibus, privilegiis, & Immunitatibus, quibus Cives Recanaten. utuntur, potiuntur, & gaudent in eadem Civitate Lauretan. perpetuis futuris temporibus incipiendas, & per totum mensem Decembris annis singulis finiendas sine præjudicio alicujus, nec exemptionem habeant nisi ad dictam Civitatem Lauretanam auctoritate Apostolica tenore præsentium instituimus, & fieri præcipimus, & mandamus.

Clausulæ ad concessionis stabilitatem.

§.4. Decernentes Cives Lauretanos, necnon Advenas, & Mercatores confluentes super præmissis a nemine molestari, aut perturbari posse, vel debere, sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata illis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.5. Quo circa Venerabilibus Fratribus Maceraten., & Lauretan. Episcopis, & dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum eisdem Civibus Lauretan. in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissis omnibus pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos desuper a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter quomodolibet indebite molestari, vel perturbari: Contradictores quoslibet per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Derogat obstantibus.

§.6. Non obstantibus fe. rec. Pii PP.IV. Prædecessoris nostri super gratiis qualecumque minimum interesse Cameræ Apostolicæ concernen., in eadem Camera registrandis, ita quod præsentes in eadem Camera præsentari, aut registrari facere nullo modo teneantur, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Civitatis Lauretan., etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, illorum tenores, ac si ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 22. Augusti 1590 An. VI.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 22. Augusti 1590. Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXVII.

Institutio Universitatis Studii generalis, diversarum scientiarum, & bonarum artium, in Collegio Presbyterorum Societatis Jesu, a Carolo Austriæ Archiduce in Oppido Græcen. Salzburgensis Diœcesis fundato, & a Gregorio XIII. erecto, cum redditum assignatione, & privilegiorum elargitione.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Cœlestis Patris providentia ad Summi Apostolatus apicem evecti, tamquam de excelso monte ad ima agri irrigui militantis Ecclesiæ nostrum dirigentes intuitum, ac considerantes, quod per literarum studia, ad bene, beateque vivendum via præbetur, veritas agnoscitur, justitia colitur, ceteræque virtutes illustrantur, ac humanæ prosperitatis conditio augetur, fides Catholica, & cultus divinus protenditur ad ea per quæ studia hujusmodi ubilibet, maxime in regionibus ubi major necessitas urget, propagentur, & humiles personæ ad excelsum felicitatis fastigium pervenire cupientes in hoc pro eorum proposito utilius confoveri, ac laborum suorum honores, & præmia consequi valeant, præsertim dum Principum Christianorum vota id exposcunt libenter intendimus, & in his partes Apostolicæ providentiæ impendimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Carolus Archidux Austriæ ad fidem Catholicam retinendam, & augendam, in Oppido Græcen. Salzburgen. Diœcesis Collegium Presbyterorum Societatis Jesu fundavit, & Gregor. XIII. illud erexit, & instituit.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Caroli Archiducis Austriæ, qui etiam Styriæ, Carinthiæ, & Carniolæ Dux existit, petitio continebat, quod postquam alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, in Oppido Græcen. Salzburgen. Diœc. dicti Caroli Archiducis dominio in temporalibus subjecto, Collegium Presbyterorum Societatis Jesu propriis sumptibus ipsius Caroli Archiducis fundatum, & extructum, auctoritate Apostolica perpetuo erexit, & instituit, ac inter alia eidem Collegio pro illius Magistrorum, Scholarium, & aliorum dictæ Societatis Religiosorum substentatione, pensionem annuam duorum millium, & ducentorum florenorum Remensium super Monasterii, seu Domus de Milstade nuncupati ejusdem Diœc., quod seu quæ olim Cistercien., seu alterius Ordinis, postea vero Ordine ipso, ac statu, & essentia regularibus, necnon Conventualitate, ac forsan nomine Monasterii in eo suppressis, & extinctis, Militiæ, seu Ordinis Militaris Sancti Georgii etiam tunc forsan extinctæ, seu extincti, licet aliquot Sacerdotes in Militia, seu Ordine Militari hujusmodi adhuc tunc remanerent, & quod, seu quæ de jurepatronatus ejusdem Caroli, ac pro tempore existentis Austriæ Archiducis, & seu prædictæ Carinthiæ Ducis ex fundatione, vel dotatione, aut ex privilegio Apostolico, cui

non

non est hactenus in aliquo derogatum, esse dignoscitur, ac in quo, seu qua a quadraginta annis, & ultra ex quo Militia, seu Ordo Militaris hujusmodi defecit, unus Administrator constitui, & per eumdem Administratorem illud, seu illa gubernari, ac per ipsum de ejusdem Domus fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi dicta auctoritate sub certis modo, & forma tunc expressis constituit, & assignavit, volens, ut quandocumque, & quotiescumque dictus Carolus Archidux, vel ejus successores aliqua alia bona etiam Monasterii, seu Domus hujusmodi, quorum annui redditus deductis oneribus ad parem valorem ascenderent, ipsi Collegio assignavissent, pensio præfata cassata, & nulla censeretur eo ipso assignatio vero vim applicationis eadem auctoritate factæ obtineret, prout in eisdem Prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

Et modo idē Carolus huic Pontifici pro erectione Studii generalis in d. Collegio ad majorem ejus profectum instat.

§.2. Prædictus Carolus Archidux, avitam, & a majoribus suis acceptam Catholicam religionem sarctam tectam, & inviolatam in locis sibi subjectis ubi viget conservare, sicubi vero collapsa est, hac potissimum ratione restituere, suosque subjectos quamplurimos ad literarum studia, navandamque bonis artibus operam excitare cupiens, atque utraque in re prædictæ Societatis operam, & industriam, laboresque ea de causa susceptos valde utiles, & fructuosos in dies magis expertus, & ampliores manipuli, & diversarum nationum, aut linguarum agris, quarum Provincia dictus Carolus Archidux possidet opitulante Deo colligi possint, studii generalis Universitatem in dicto Collegio potissimum auctoritate prædicta erigi, ejusque curam, ac regimen prædictæ Societati committi, & mandari desiderat, cumque ad hunc effectum, etiam hortum ipsi Collegio contiguum pleno jure ad prædictum Carolum Archiducem spectantem, & certam etiam tunc expressam quantitatem Salis, ex Salinis ibidem ad eumdem Carolum Archiducem pertinentibus per ejus Ministros eidem Collegio quotannis in certis terminis similiter, tunc expressis porrigendam partem, etiam tunc designatam Mure Fluvii Oppidi Græcen. præfati, cum omnibus suis emolumentis, commodis, & juribus, ut piscium copia eis non deesset, eidemque Collegio pie, ac liberaliter in perpetuum concesserit, & amplioribus etiam immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, privilegiis, & gratiis ipsum Collegium, & Studium generale sic erigen. ornaverit, & cumulaverit, ac ad substinenda onera, impensasque pro ipsius Studii generalis conservatione, & amplitudine Collegii præfati redditus annuos augendos esse necessario existimet, ac quantum in eo est sedulo providere intendat. Propterea Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus subditorum suorum saluti, & commodo consulentes, in præfato Oppido, & Ædibus d. Collegii, Studii generalis Universitatem, in qua Societatis religiosi hujusmodi Theologiam, Philosophiam, ac ingenuas artes publice profiterentur, & juvenes quoscumque docerent, auctoritate prædicta perpetuo erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Et illud erigit sub regimine d. Societatis Jesu.

§.3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, & ordinavimus, quod literæ reservationis, vel assignationis cujusvis pensionis annuæ, super alicujus beneficii Ecclesiastici fructibus expediri non possent, nisi de consensu illius, qui d. pensionem persolvere tunc haberet, præfatum Carolum Archiducem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in Oppido prædicto, & Ædibus dicti Collegii ubi nunc Scholæ sunt, seu forsan in ampliorem formam construentur, Universitatem Studii generalis, in qua Religiosi Societatis hujusmodi Theologiam, Philosophiam, & ingenuas artes publice profiteantur, ac juvenes quoscumque doceant, ad instar aliarum Universitatum Studiorum generalium, tam in transalpinis Provinciis, & Regnis, quam alias ubilibet erectorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium sine alicujus præjudicio perpetuo erigimus, & instituimus, ipsamque Universitatem, ac studium generale sic erectam, & institutam, curæ, regimini, & administrationi Rectoris Collegii hujusmodi pro tempore existentis, qui totius Universitatis Rector existat, prædicta auctoritate etiam perpetuo supponimus, & submittimus.

Privilegiaque aliorum Studiorum generalium ei cōcedit.

§.4. Ac eidem Universitati illiusque Rectori, Magistris, Scholasticis, aliisque præfatis universis, & singulis, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus, & præeminentiis, hujusmodi Universitatibus illarumque pro tempore existen. Rectoribus, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholasticis, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis, Officialibus, Ministris, & aliis personis in genere, vel in specie, tam præfata, quam Imperiali, Regia, aut Ducali auctoritatibus, & aliis quomodolibet pro tempore concessis, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter in omnibus, & per omnia, uti, potiri, & gaudere. Insuper Rectori ejusdem Universitatis, & Collegii pro tempore existen., ut illos quos in ipsa erecta Universitate, vel etiam alibi in quavis alia per debitum tempus studuisse, ac scientia, & moribus idoneas esse repererit in præfatis facultatibus artium, & Theologiæ ad Baccalaureatus etiam formati, Licentiaturæ, Laureæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Viennen. Concilii, & alias juxta Universitatum aliorum Studiorum generalium consuetudines, & erectæ

Universitatis statuta promovere, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibere, utque ad dictos gradus sic per illum promoti postea publice & privatim, etiam in omnibus aliis Universitatibus Studiorum generalium facultates præfatas, interpretari, & alios docere, & de eis disputare, gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac in omnibus privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis quibus alii in prædictis, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illarum constitutiones, & mores ad gradus præfatos promoti jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, in omnibus, & per omnia, perinde acsi gradus ipse in Universitatibus hujusmodi juxta illarum mores, & consuetudines rite suscepissent, uti, potiri, & gaudere.

Præposito generali d. Societatis dat facultatem statuta pro illius felici regimine edendi.

§.5. Necnon moderno, & pro tempore existenti dictæ Societatis Præposito generali, ut per se, vel dd. Collegii, & erectæ Universitatis Rectorem, aut alium, seu alios pro salubri, & felici directione dictæ Universitatis erectæ, ac Rectoris, Magistrorum, Procuratorum, Bidellorum, Nunciorum, & aliorum Ministrorum, & Officialium muneribus, & functionibus modoque, & forma docendi, & alias sua officia exercendi, ac Scholasticorum manutentione, quæcumque statuta, & ordinationes licita, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria edere, & promulgare, eaque pro temporum rerum, & personarum qualitate mutare, corrigere, & reformare, seu illa cassare, & abrogare, ac alia de novo edere, & sub illorum observatione pœnas ejus arbitrio imponere.

Lectoresque & Officiales omnes eligendi.

§.6. Dictæque erectæ Universitatis Doctores, Magistros, Lectores, Scholasticos, Procuratores, Bidellos, aliosque Ministros, & Officiales eligere, & amovere, seu electiones factas confirmare licite valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium hujusmodi etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Bona per Carolum Collegio donata, hic Pontifex perpetuo eidem applicat.

§.7. Demum bona, & jura a prædicto Carolo Archiduce, ut præfertur, Collegio, & illius Universitati per præsentes erectæ prædictis concessa, & donata, auctoritate, & tenore præfatis similiter perpetuo applicatis, applicamus, & appropriamus.

Annuumque redditum assignat.

§.8. Præterea in augumentum dotis Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi, utque d. Societatis Presbyteri, ac alii inibi pro tempore degentes commodius substentari valeant, eis de alicujus subventionis auxilio providentes, ultra prædictam tum ut præfertur assignatam aliam pensionem annuam aliorum duorum millium florenorum etiam Remensium, itaut utraque pensio hujusmodi in universum, & insimul ad summam quatuor millium, & ducentorum florenorum similium ascendant, super Monasterii, seu Domus hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus, etsi super illis aliæ pensiones annuæ aliis personis assignatæ existant, ac omnes pensiones hujusmodi insimul eorumdem fructuum redituum, & proventuum medietatem excedant, ac omnes illos absorbeat, pro tempore existenti Rectori, vel alteri Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi vel ejus Procuratori ad hoc ab eo speciale mandatum habenti per pro tempore existen. Monasterii, seu Domus hujusmodi Administratorem, & ejus successores Monasterium, seu Domum hujusmodi pro tempore quomodolibet obtinentes, aut eorumdem fructuum, reddituum, & proventuum fictuarios, seu alios Monasterii, seu Domus hujusmodi Officiales annis singulis in quatuor terminis singulo videlicet trimestri pro quarta parte pensionis quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi prima solutione in principio mensis Januarii proxime præteriti incipien., & sic deinceps pro quarta parte pensionis quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi de trimestri in trimestri in fine cujuslibet trimestris non obstante quacumque mutatione ipsorum fructuum, reddituum, & proventuum, aut bonorum quorumcumque ad Monasterium, seu Domum hujusmodi pertinen. quibuscumque temporibus, vel causis contingente, quam propter ea quocumque modo, aut titulo fieri contigerit, & quatenus eorumdem Collegii, & erectæ Universitatis fundationi, ac ejusdem Caroli Archiducis ordinationi, ac pensionis hujusmodi reservationibus, Constitutionibus, & assignationibus, præjudicet, subreptitiam, irritam, & inanem, nulliusque prorsus roboris, vel momenti esse decernimus, integre persolvendam auctoritate Apost. tenore præsentium hujusmodi pariter perpetuo reservamus, constituimus, & assignamus, decernentesque priorem pensionem a d. Prædecessore, ut præfertur reservatam etiam, non obstante ejusdem Prædecessoris decreto præfato per ipsum apposito, propter præmissa minime cessare, neque priorem pensionem hujusmodi cassatam, vel extinctam esse, aut fore, sed alias juxta prioris reservationis formam, & tenorem in dictis terminis persolvi debere, & in suo robore permanere, perinde acsi decretum Prædecessoris hujusmodi appositum ab initio non fuisset.

Clausulas hujus Constitutionis præservativas apponit.

§.9. Ac præsentes literas nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, necnon Administratorem præfatum, & Monasterii, seu Domus hujusmodi pro tempore existentem ad integram solutionem pensionis qua-

quatuor millium, & ducentorum florenorum prædictis Rectoris, vel Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi facien. juxta posterioris reservationis, constitutionis, & assignationis prædictarum tenorem fore efficaciter obligatos, ac volentes, & eadem auctoritate Apostolica statuentes, quod illa ex Administratore, & successoribus præfatis, qui in dictis terminis, vel saltem intra triginta dies illorum singulos immediate sequen. pensionem quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi per eum tunc debitam non persolverit, lapsis diebus eisdem sententiam excommunicationis incurrat, a qua donec Rectori, vel Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi, vel eorum Procuratori præfatis de pensione quatuor millium, & ducentotum florenorum hujusmodi per eum tunc debita integre satisfactum, aut alias cum dictis Rectore, seu Superiore vel eorum Procuratore præfato super hoc amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in articulo mortis constitutus, absolutionis beneficium nequeat obtinere. Si vero per sex menses dictos triginta dies immediate sequen. sententiam ipsam animo quod absit substinuerit indurato, ex tunc effluxis mensibus prædictis ipsis regimine, & administratione Monasterii, seu Domus hujusmodi perpetuo privatus existat, illudque, seu illa vacare censeatur eo ipso.

Exequutores quoque deputat.

§.10. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Salzburgensi, & Amerinensi Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel quo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios, faciant pensionem quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi Rectori, vel Superiori, vel eorum Procuratori præfatis juxta posterioris reservationis, constitutionis, & assignationis, & decreti tenorem integre persolvi, & nihilominus quemlibet ex administratore Monasterii, seu Domus, & successoribus suis præfatis, quem hujusmodi excommunicationis sententiam incurrisse eis constiterit, quoties super hoc pro parte Rectoris, vel Superioris prædictorum fuerint requisiti, easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, tamdiu Dominicis, & aliis festivis diebus in Ecclesiis, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit, excommunicatum publice nuncient, ac faciant, ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius observari, & evitari, donec Rectori, vel Superiori, aut Procuratori præfatis de pensione quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi tunc debita fuerit integre satisfactum, ipseque excommunicatus ab hujusmodi excommunicationis sententia absolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

Contrariis quibuscumque derogat.

§.11. Non obstantibus voluntate priori, & ordinationibus nostris præfatis, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii, seu Domus, & illius Ordinis, ac Universitate præfatorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Administratori, & Successoribus suis præfatis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod ad præstationem, vel solutionem pensionis alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Sanctionem pœnalem subjicit.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, suppositionis, submissionis, indulti, applicationis, appropriationis, reservationis, Constitutionis, assignationis, decreti, voluntatis, statuti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. An.I. 1. Januarii.

Datum Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

BE-

BENEVOLO LECTORI

S.

BUSI quidem patientia tua, LECTOR AMICE, diuturna quatuor annuorum expectatione videmur. Etenim, quum anno millesimo septingentesimo quadragesimo septimo Tomi Quarti Partem Quartam hujus nostræ collectionis ediderimus, nunc tantùm alterum Volumen publici Juris facimus. Hanc tamen diuturnitatem nostræ negligentiæ ne immaturo nimis judicio tribuas precor. Vulgatis enim eadem Tomi Quarti Parte Quarta Constitutionibus, quas Sixtus Quintus primis tribus Pontificiæ suæ administrationis annis edidit, prosequendo operi manum continuò apposueramus, & jam ceteras ab eo latas Constitutiones prælo subjiceramus; Cum fortuito casu nonnullæ aliæ ejusdem Pontificis Bullæ ad manus nostras devenere, quas omissas fuisse doluimus. Opus promovebat, vehementerque urgebat Vir Clarissimus JOANNES FRANCISCUS BANCHERIUS, qui summa industria, & vigilantia Pontificio Ærario præest; ægrè ferens tamdiù Literariam Rempublicam, Historiæ Ecclesiasticæ studiosos, Pontificiæque Auctoritatis propugnatores hujus generis monumentis defraudari. Sed cum Constitutionum, quæ nostram cognitionem effugerant, numerus in dies augeretur; Satis diligenter perlustrata non fuisse Regesta suspicati sumus, & fortasse alias adhuc in Romanæ Ecclesiæ Archiviis delitescere Pontificias Bullas, quas nostræ collectioni addere, necessarium foret. Confugimus itaque ad laudatissimum Virum precantes, Regesta omnia ubique locorum diligentiùs perquiri juberet. At ille pro singulari, quo fervet, bonarum artium, Historiæ cùm sacræ, tùm prophanæ, scientiarumque studio, omnia, quotquot sunt, Archiva adiri, Regestaque diligentissimè pervolvi, excriptaque magnâ impensâ Bullarum omnium Sixti, Successorumque Pontificum exempla ad nos deferri mandavit. Hinc factum est, ut Quinquaginta Bullæ Sixti Quinti, quæ Nobis anteà ignotæ fuerant, excriberentur, & sequenti Appendice compræhenderentur.

Hoc autem Vir Cl. edoctus exemplo Regesta quoque perquiri jussit illorum Pontificum, quorum Bullas vulgata jam Volumina complectuntur, & si quæ Amanuensium oculos fugerunt, describi; itaut certa fide spondere non dubitemus, nihil imposterum prætermissum iri, quod publicâ notitia dignum videatur.

Quo verò opus hoc omnibus absolutum numeris in lucem proferatur nonnullos præclarissimos Viros Pontificiâ auctoritate designari impetravit BANCHERIUS, qui huic editioni præessent. Ii sunt, eosque honoris causâ nomino, LUDOVICUS DE VALENTIBUS Protonotarius Apostolicus, qui acceptam a majoribus suis, ac potissimùm ab immortali Viro FERDINANDO Patruo gloriam sua doctrina, ac virtute singulari cumulavit. Omittimus hoc loco recensere, quam egregiè præclara munia ipsi a Summis Pontificibus demandata sustineat, & quanta cum laude Promotoris Fidei, ac R. C. A., & Fisci Advocati officio perfungatur; NICOLAUS ANTONELLUS Latinarum, Græcarumque Literarum peritissimus, quem Literati omnes ob insignia monumenta in lucem edita magnopere commendant, & posteritas admirabitur; MARIUS MAREFUSCUS, quem hisce diebus Sacræ Congregationi Rituum à Secretis constitutum pro illius doctrina, Rerumque Liturgicarum peritia, boni omnes unanimi consensu gratulantur. Tantis præsidibus, LECTOR BENEVOLE, optimo jure sperandum est, fore ut Opus hoc non solùm absolutissimum, sed etiam brevi tempore perficiatur. Nunc seriem temporum prosequentes eas, quæ à Clemente VIII. ad Clementem IX. interjacent Constitutiones, servato Voluminum ordine, vulgabimus. Habes nostro prælo jam vulgatas Bullas Pontificum, qui Clementi IX. successere; habes etiam, quas ediderunt Pontifices, qui Petri Sedem tenuerunt ab ævo Sancti Leonis Magni, usque ad secundum Clementis VIII. annum. Nunc vulgandæ supersunt, quas tulere Clemens ipse VIII. à tertio sui Pontificatus anno ad diem obitus, Leo XI., Paulus V., Gregorius XV., Urbanus VIII., Innocentius X., Alexander VII., & Clemens IX., ut hæc collectio, quam à Sancto Leone sumus exorditi, nostris temporibus concludatur. Quum primum verò hæc à Nobis confecta fuerint, uno alterove Volumine Bullas omnes, quæ in vulgatis desiderantur, publicaque notitia digna videbuntur, complectemur. Puto enim, Te, LECTOR AMICE, oblitum minimè fuisse illorum, quæ in primo collectionis nostræ Volumine præfati sumus. Fruere itaque nostro labore, moramque patere, quam tuo com modo interponere necesse fuit. Vale.

AP-

APPENDIX

AD CONSTITUTIONES SIXTI PP. QUINTI.

I.

Ex Regest. in Secr. Cam. Ap.

Erectio Parochialis Ecclesiæ S. Joannis Baptistæ in loco de Almerin a Regia Cappella distinctæ cum assignatione dotis pro Rectore, duobus Cappellanis, ac Thesaurario.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Ulixbonen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu Literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Joannes Primus Rex Cappellam de Almerin erexerat.

§. 1. Dudum siquidem fe. me. Gregorio PP. XIII. Prædecessori Nostro pro parte charissimi in Christo Filii Nostri, tunc sui, Philippi Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Illustris exposito: Quod, postquam antea claræ memoriæ Joannes Primus ejus nominis dictorum Regnorum Rex quædam Palatia in loco de Almerin Ulixbonen. Dioec. ædificari, & in illis unam Cappellam erigi, & institui fecerat; eidemque Cappellæ decimas quarumdam terrarum, & possessionum tunc incultarum, certosque alios fructus, & decimas, quæ in sui tunc, & pro tempore existentium Regum Portugalliæ Cappellani majoris, ac duorum Cappellanorum, qui in dicta Cappella Divina officia celebrarent, sustentationem cedebant, Apostolica auctoritate perpetuo uniri, seu applicari, & appropriari obtinuerat; & ab inde usque ad tempus similis me: Joannis III. eorumdem Regnorum Regis prædictus Cappellanus major fructus, & decimas hujusmodi pro se, & dictorum Cappellanorum sustentatione ad ejus libitum & arbitrium recipere, & exigere consueverat; ac Venerabilis frater noster tunc suus Joannes Archiepiscopus Braccaren., tunc in minoribus constitutus, de dicti Joannis III. Regis, & ejus tunc Cappellani majoris consensu fructus, & decimas hujusmodi dicta auctoritate sibi, quoad viveret dumtaxat, concedi, & reservari obtinuerat, illosque longo tempore percæperat; Et in loco prædicto plures aliæ ædes fabricatæ fuissent, & plures habitatores ibi convenissent, nec possent in Regia Cappella ob illius angustiam, aut alias, Missas, & alia Divina Officia commode audire; dictusque Joannes III. Rex volens saluti aliorum incolarum dicti loci consulere, unam Ecclesiam a Cappella prædicta separatam, & distinctam, in qua incolæ prædicti ad Missæ Sacrificium, & alia Divina Officia audiendum convenirent, de licentia Ordinarii fundari, & constitui fecerat, & curaverat;

Eique accedente beneplacito Apostolico nonnullas decimas univerat.

Joannes III. pro incolarum commodo aliã Cappellam a Regia distinctam erexit.

Henricus Rex erectam a Jo: III. Cappellam Parochiam constitui curavit, Præbendasq; nonnullas instituit pro Rectore, duobus Cappellanis, Thesaurario &c.

Nec non similis me: Henricus dictorum Regnorum Rex attendens, quod præsbyteri, qui in dicta Ecclesia noviter constructa curam animarum Incolarum hujusmodi exercebant, nullum aliud stipendium, aut redditum habebant, quam oblationes, quas Incolæ prædicti pro vivis atque defunctis sponte offerebant: quodque populus in dicto loco in dies magis crescebat, & tam Incolarum, quam Curialium, & aliorum Curiam pro tempore Regum Portugalliæ sequentium, & in eumdem locum affluentium animarum cura, ob paupertatem dictæ Ecclesiæ, unitos, annexos, & incorporatos, ac eidem Joanni Archiepiscopo tunc in minoribus constituto concessos, & reservatos, ut præfertur, ad valorem annuum quadringentorum ducatorum auri de Camera tunc ascendentes, cum primum concessionem, & reservationem dicto Joanni Archiepiscopo factas prædictas per illius obitum, seu alias quovis modo cessare contingeret, ab ipsa Cappella perpetuo separari, & dismembrari, ac dictam Ecclesiam in Parochialem Ecclesiam ejusdem loci, & illius districtus, ac illorum Incolarum, & habitatorum sub Invocatione Sancti Joannis Baptistæ cum Fonte Baptismali, & aliis Parochialibus insignibus pro Præsbytero sæculari futuro ipsius Ecclesiæ Rectore, qui curam animarum Parochianorum ejusdem exercere, & ipsis Parochianis Sacramenta Ecclesiæ ministrare, aliasque ipsi Ecclesiæ in divinis inservire; nec non in eadem Ecclesia duo perpetua simplicia servitia sacerdotalia, & personalem residentiam requirentia Beneficia Ecclesiastica pro duobus inibi futuris beneficiatis perpetuis, qui dictum Rectorem in exercitio curæ animarum, & Sacramentorum prædictorum administratione, ac divinorum officiorum celebratione coadjuvare; quique ac etiam Rector missas, & alia divina officia ab ipso Henrico Rege, seu loci Ordinario ordinanda celebrare tenerentur; & insuper unum simplex Officium Ecclesiasticum, Thesauraria nuncupandum, pro uno Præsbytero aut Ecclesiastico sæculari Thesaurario nuncupando, qui paramentorum, & ornamentorum, ac rerum cultui divino necessariorum curam haberet; nec non in dicta Cappella unam perpetuam Cappellaniam sine cura pro uno perpetuo Cappellano, qui inibi personaliter residere, & juxta ordinationem Regis Portugalliæ pro tempore existentis missas diebus per dictum Ordinarium statuendis celebrare, & curam ipsam Cappellam ab immunditiis purgandi, seu purgari faciendi, habere deberet, & teneretur, similiter perpetuo erigi, & institui, ipsisque Eccle-

Ecclesiasticis Beneficiis Thesaurariæ, ac Cappellaniæ sic erectis, & institutis pro eorum dote, ac fabricæ reparatione, & manutentione paramentorum, & ornamentorum Ecclesiasticorum, aliorumque divino cultui necessariorum emptione omnes & singulos fructus, & decimas prædictas arbitrio Henrici Regis, ac seu Ordinarii prædictorum distribuenda, & cuique Ecclesiæ, Beneficiorum, & Thesaurariæ, ac Cappellaniæ prædictorum assignanda; Nec non quæcumque alia bona mobilia, & immobilia ipsis Ecclesiæ, beneficiis, & Thesaurariæ per dictum Henricum Regem, & Successores suos, ac etiam quoscumque alios pro tempore quomodolibet relicta itidem perpetuo applicari, & appropriari; ac etiam limites ipsius Parochiæ a prædicto Ordinario posse designari; nec non Juspatronatus, & præsentandi personas idoneas ad Ecclesiam, Beneficia, Thesaurariam, & Cappellaniam hujusmodi loci Ordinario aut Romano Pontifici illorum pro tempore occurrente vacatione, & apud Sedem Apostolicam, & per Ordinarium, aut Romanum Pontificem prædictum ad præsentationem hujusmodi instituendas, prædicto Henrico, & pro tempore existenti Portugalliæ, & Algarbiorum Regi pariter perpetuo reservari, & concedi; aliaque ab eorum Prædecessore obtinuerat, prout in Literis Apostolicis desuper confectis plenius continebatur.

Rectoris, Cappellanorũ ac Thesaurarii præsentationem sibi, suisque Successoribus reservavit.

Quæ tamen cum temporibus Philippi II. Regis exequutioni demandata non fuerint, idem Rex alio modo provideri petiit a Gregorio XIII.

§.2. Et in eadem expositione subjuncto, quod licet Literæ prædicto Ordinario præsentatæ fuissent, ac concessio, & reservatio fructuum, & decimarum eidem Joanni Archiepiscopo factæ per provisionem de ejus persona tunc Ecclesiæ Braccharen. certo modo pastoris solatio destitutæ factam, & muneris consecrationis susceptionem, cessavissent; nihilominus ad distributionem fructuum, & decimarum, illorumque assignationem Parochiali Ecclesiæ, Beneficiis, Thesaurariæ, & Cappellaniæ prædictis eatenus deventum non fuerat; Nec Rector, aut Beneficiati, vel Thesaurarius, vel Cappellanus in Ecclesia, & Cappella hujusmodi instituti fuerant, & propter status Regnorum Portugalliæ mutationem cessabant causæ, propter quas præmissa disposita, & ordinata fuerant; & propterea idem Philippus Rex desiderabat eadem præmissa pro tunc temporis exigentia in parte moderari.

Quare Gregorius Papa Archiepiscopo Ulixbonen. mandavit, ut certam dotem modo tunc designato unicuique constitueret.

§.3. Quare pro parte dicti Philippi Regis eidem Gregorio Prædecessori humiliter supplicato, quatenus in eisdem præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaretur, prædictus prædecessor, qui ad reddituum beneficiorum Ecclesiasticorum decentem moderationem juxta eorumdem status exigentiam, & prout vota Catholicorum Regum exposcebant, libenter intendebat, dictum Philippum Regem a quibusvis excommunicationis, &c. nec non dictarum Literarum tenorem pro expressis habens, hujusmodi supplicationibus inclinatus sub Datum V. Idus Martii Pontificatus sui Anno XIII. voluit, & concessit Fraternitati tuæ committi, & mandari, ut Parochiali Ecclesiæ pro illius Rectoris pro tempore existentis sustentatione quinquaginta cruciatos monetæ Portugalliæ in pecunia numerata, ac duos tritici, & alios duos hordei modios, nec non sex cantara olei annuatim valorem annuum centum ducatorum auri constituentia, ac duas ex quatuor partibus oblationum pedis Altaris, vel alias nuncupatarum, eidem Parochiali Ecclesiæ, illiusque Ministris a Christifidelibus pie erogandarum, uni autem ex dictis duobus beneficiis, ut præfertur erectis, pro illius perpetui beneficiati, qui omnia & singula in dictis Literis contenta adimplere deberet, & teneretur, sustentatione triginta cruciatos etiam in pecunia numerata, ac duos tritici, & unum hordei modios, nec non alteram ex duabus remanentibus oblationum partibus annuatim valorem annuum sexaginta ducatorum au. de ca. excedentes; Thesaurario vero alios triginta cruciatos similes in pecunia numerata, & unum tritici modium, & reliquam tertiam partem oblationum prædictarum valorem annuum quinquaginta duc. similium excedentes, ac pro fabrica, & reparatione Ecclesiæ, & paramentorum, aliorumque necessariorum triginta cruciatos similes; Cappellaniæ aut Præsbyteris, pro illius perpetuo Cappellano, qui missam quotidie, excepto uno die in qualibet hebdomada, celebrare, aliaque in dictis Literis expressa adimplere, ac visitationi, correctioni, & obedientiæ Cappellani majoris Regum Portugalliæ subjacere deberet, pro illius manutentione quinquaginta Cruciatos similes itidem in pecunia numerata, ac duos tritici modios etiam annuatim septuaginta duc. similium valorem annuum excedentes; Residuum vero fructuum, & decimarum prædictorum ducentos ducatos similes annuatim non excedens Cappellæ Regum Portugalliæ nuncupatæ in Civitate Ulixbonen. institutæ in distributiones quotidianas Presbyteris, & Ecclesiasticis actu illi inservientibus manualiter erogandas, vel altari prædicto loco per dictum Philippum Regem designando convertendum, altero ex dictis duobus beneficiis suppresso, & extincto, ac reliquis omnibus in dictis Literis contentis salvis remanentibus, perpetuo applicare, & appropriare auctoritate Apostolica curares; Non obstantibus Literis prædictis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Cum tamen Apostolicæ literæ super hos non fuerint expeditæ.

§.4. Ne autem de absolutione, voluntate, & concessione prædictis pro eo, quod super illis ipsius Prædecessoris, ejus superveniente obitu, Literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipseque Philippus Rex illarum frustretur effectu; volentes, & similiter Apostolica auctoritate decernentes, quod absolutio, concessio, & voluntas Prædecessoris hujusmodi perinde a dicta die Idus Martii suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Prædecessoris

decessoris Literæ sub ejusdem diei Datum &c. confectæ fuissent, prout superius enarratur; quodque præsentes literæ ad probandum plene absolutionem, voluntatem, & concessionem Prædecessoris hujusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur; eidem fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus fructus, & decimas prædictas juxta voluntatem, & concessionem Prædecessoris hujusmodi auctoritate nostra applicare, & appropriare procures.

Sixtus PP. eidem Ulixbonen. Archiepiscopo committit, ut omnia juxta Gregorii mentem exequatur.

§.5. Non obstantibus omnibus supradictis.

Datum Romæ apud S.Petrum &c. Kal. Maii Pontificatus Nostri Anno Primo.

Dat. die I. Maii 1585. An.I.

I I.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Concessum a Paulo PP. III. Anconitanæ Communitati jus eligendi, amovendique Notarios pro Causis Civilibus confirmat.

Innovationem Apostolicarum Constitutionum super regimine ejusdem Anconitanæ Civitatis, & Confirmatione Privilegiorum ejusdem Civitatis hac die 8. Octobris anni 1585. edidimus suo loco Tom.IV.Par.IV. pag.150. num.xvi.

Dilectis Filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Anconitanis.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium ab Anconitanorum erga Apostolicam Sedem meritis petitum.

Laudabilis constantia, qua hanc Apostolicam Sedem semper observastis, promeretur, ut, quæ Romani Pontifices Prædecessores nostri in vestri commodum concesserunt, approbemus, ac perpetuæ firmitatis robur adjiciamus.

Guido Ascanius Cardinalis Sfortia de mandato Pauli III. Communitati Anconitanæ jus restituit Notarios pro causis civilibus eligendi.

§.1. Sane per Dilectos Filios Comitem Joannem Baptistam de Ferrettis J. V. Doctorem, ac Franciscum Todinum Oratores vestros ad nos, dictamque Sedem destinatos nuper nobis exponi fecistis, quod alias bo: me: Guido Ascanius S. Mariæ in Via-Lata, tunc Sanctorum Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis de S. Flora nuncupatus S. R. E. Camerarius, de mandato fe. re. Pauli Papæ III., sui Camerariatus officio, nec non ex Decreto in Camera Apostolica facto, Vos, vestramque Communitatem in eum statum, in quo ante annum 1532. quomodolibet eratis, & erat, restituit, reposuit, & plenarie reintegravit, & inter alia, quod ex Notariis dictæ Civitatis per Vos, dictamque Communitatem ad libitum ponendis, & amovendis, qui coram Gubernatore, Locumtenente, & Auditoribus suis, nec non Judice appellationum civilium, in causis civilibus tantum, quæcumque acta, scripturas, & alia necessaria conscriberent, cum solitis salariis, & emolumentis eligerentur, & deputarentur, plenam facultatem concessit.

Hujusmodi restitutionem approbarunt Successores Pontifices.

§.2. Ac postmodum fe. re. Julius Papa III., ac Paulus IV., nec non Pius etiam IV., ac Pius V., & ultimo loco Gregorius XIII. Romani Pontifices Prædecessores nostri, restitutionem, repositionem, reintegrationem, & ordinationem hujusmodi approbarunt, & confirmarunt, ac perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicierunt, illasque innovarunt, prout in dicti Guidonis Ascanii Cardinalis, ac Prædecessorum prædictorum Literis plenius continetur.

Eam confirmari a Sixto Anconitanorum Oratores efflagitant.

§.3. Petentes restitutionem, reintegrationem, & concessionem hujusmodi facultatis ponendi, & amovendi Notarios Civiles pro illius subsistentia firmiori per Nos, dictamque Sedem approbari, & confirmari.

Confirmat, innovatque Sixtus.

§.4. Nos itaque Prædecessorum prædictorum Literas hic pro sufficienter expressis, & insertis habentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, illasque innovamus, nec non firmiori pro cautela facultatem deputandi Notarios civiles hujusmodi, qui coram Gubernatore, & Locumtenente, nec non Auditoribus suis, ac Judice appellationum civilium in causis civilibus tantum quæcumque acta civilia, scripturas, & alia necessaria, sicut præfertur, recipiant, & describant, ac in notas, & regestra redigant, cum solitis salariis, & emolumentis, nec non illos ad libitum ponendi, & amovendi, quatenus in possessione hujusmodi deputandi existatis, de novo concedimus, & indulgemus; omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Sicque in perpetuum observari jubet.

§.5. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores hujus Constitutionis designat Episcopos Anconitanum, & Asculanum.

§.6. Mandantes Venerabilibus Fratribus Anconitano, & Asculano Episcopis, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes Literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte vestra fuerint requisiti, solemniter publicantes, Vobisque, & Deputatis vestris in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Vos eisdem præsentibus Literis, omnibusque, & singulis in eis contentis pacifice frui, & gaudere; non permittentes Vos, aut Deputatos vestros, seu vestrum aliquem contra præsentium tenorem, quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & inobedientes, ac rebelles, etiamsi

etiamsi Episcopali, vel majori perfulgeant dignitate, per quascumque censuras, & pænas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, arbitrio suo, imponen., moderan., & applican. opportune postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pænas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantibus derogat.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Auditoribus, Commissariis, ac aliis quibusvis personis, ac locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis Clausulis, & Decretis, etiam Motu proprio, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 8. Octob. 1585. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 8. Octobr. 1585., Pontificatus nostri Anno primo.

III.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Committitur Archiepiscopis, & Episcopis Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum, ut Monasteria Monialium suarum Diœcesum visitent, appositaque Cratitibus ferrea lamina, nonnulla statuant super Locutoriis, Colloquiisque earumdem Monialium.

Venerabilibus Fratribus universis, & singulis Archiepiscopis, & Episcopis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, illorumque Dominiis constitutis.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam benedictionem.

Gregorius XIII. mandavit Episcopis Portugalliæ, ut per Superiores Regulares Monialium Monasteria visitari, reformari, clausuræ consuli &c. curarent.

§.1. CUm sicut accepimus, licet fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster accepto per eum, quod decens clausura, & pia regularia Instituta in plerisque Monasteriis Sanctimonialium istorum Regnorum, & Dominiorum ex frequentibus colloquiis Sæcularium, & Ecclesiasticarum, etiam Regularium Personarum cum ipsis sanctimonialibus in dies relaxabantur, religiosaque animorum Sanctimonialium earumdem tranquillitas perturbationem patiebatur, ac dum colloquiis hujusmodi assistebant, tempus ad debita, necessariaque servitia intra earum clausuram exolvenda, inaniter, & infructuose terebatur, & exinde bonæ ipsarum sanctimonialium famæ, & opinioni præjudicium oriebatur, vobis dederit in mandatis, ut in vestra quisque Civitate, & Diœcesi, vocatis, & adhibitis Superioribus singulorum Monasteriorum eorumdem, clausuras diligenter inspicere, & quæ circa eas corrigenda, & reformanda forent, corrigere, & reformare, aliaque tunc expressa facere, & exequi curaretis, prout in ipsius Prædecessoris literis in forma Brevis plenius dicitur contineri.

Variæ tamen obortæ sunt difficultates, nec sine gravi eorumdem Monasteriorū incommodo.

§. 2. Et qui vestrum ad Mandati hujusmodi executionem procedere voluerunt, varias difficultates in executione ipsa repererint, & compertum fuerit, per dictas literas incommodis ante dictis non plene fuisse consultum, nec absque aliis forsan gravioribus, & Monasteriorum prædictorum detrimento observari posse.

Sixtus committit Episcopis, ut in sua quisque Diœcesi præcipiat in Locutoriis Cratibus præponi ferream laminam foraminibus cōspersam.

§. 3. Nos commodiori alia ratione honestati, & debitæ clausuræ Monasteriorum eorumdem, ac quieti, & opinioni Sanctimonialium in illis Altissimo famulantium prospectum iri cupientes, literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, ac quidquid illarum vigore, quod præsentibus adversetur, factum, gestum, & ordinatum fuit, moderantes, & revocantes, fraternitati vestræ, præsentium auctoritate, committimus, & mandamus, quatenus in vestra quisque Civitate, & Diœcesi, adhibitis Superioribus singulorum Monasteriorum prædictorum, cujusvis Ordinis illa fuerint, etiam Militiarum, exempta, & Apostolicæ Sedi immediate subjecta, universis, & singulis eorum Abbatissis, seu Priorissis, ac ipsis Superioribus, sub suspensionis a voce activa, & passiva, & privationis officiorum eo ipso incurrenda, si contra fecerint, aliisve pœnis vestro arbitrio incurrendis præcipere, & mandare, ut in singulis Locutoriis Monasteriorum suorum ante ferreas crates a parte interiori lamen item ferreum exiguis foraminibus, quæ anseris calamum dumtaxat capiant, conspersum configi faciant, & confixum perpetuo retineant, ita tamen, ut liceat ipsis in lamine hujusmodi exiguam habere fenestram, portula etiam ferrea, clausam, cujus clavem Abbatissa, seu Prior habeat, & fenestram hujusmodi aperire, quando Superior Monasterii illud, illiusque Moniales visitaverit, aut solitas electiones celebraverit, sive examen Novitiarum ante professionem per vos fuerit faciendum, vel quando propinqui ipsarum Monialium usque ad secundum gradum inclusive admittendi erunt ad colloquium cum ipsis Monialibus.

In lamina vero sit ferrea portula cum clave ab Abbatissa custodienda.

Prohibere etiam sub pœnis arbitrio vestro universis, & singulis utriusque sexus personis cujusvis dignitatis, gradus, conditionis, præeminentiæ, vel status etiam Eccle-

Prohibeant quoque omnibus ne Moniales alloquantur extra Locutoria

Ecclesiastici, Sæcularis, & Regularis, etiam Superioribus ipsorum Monasteriorum, ne ad ostia, aut in alio quovis loco cujusvis Monasterii præterquam ad Locutoria deputata cum Monialibus colloqui audeant, ipsisque Monialibus, & earum Abbatissis, seu Priorissis, ne personas hujusmodi in alio loco ad colloquium admittant, exceptis his, qui actu Monasteriis inservient, & Confessoribus, qui in locis ad audiendum confessiones Monialium dumtaxat deputatis admitti poterunt, & salvis facultate Superioribus, & aliis a Tridentina Synodo attributa, quoad ingressum intra septa in ædibus necessariis, ac indultis Apostolicis singularibus personis concessis.

Et in ipso Locutorio eas non alloquatur, nisi obtenta a Superioribus facultate in scriptis.

Interdicere præterea antedictis personis, demptis illis, quæ sub exemptionibus comprehensæ erunt, ne ad colloquium cum Monialibus, etiam in Locutoriis deputatis accedant absque Superiorum ipsorum Monasteriorum licentia in scriptis obtenta.

Ipsi Episcopi singulis annis cum Superioribus Monialium super præmissorum observatione inquirant.

§. 4. Ad hæc singulis annis una cum Superioribus prædictis super observatione præmissorum inquirere, & transgressores tam sæculares, quam regulares, quantumvis exemptos debitis pœnis, pro excessus qualitate, invocato, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis afficere, aliaque in præmissis, & circa ea, pro regionis more, necessaria, & opportuna facere, & ordinare, auctoritate nostra curetis.

Qui sint intelligendi Superiores, a quibus licentia inscriptis obtineri debeat accedendi ad Locutoria.

§. 5. Superiores vero, a quibus licentiæ erunt obtinendæ pro colloquiis habendis cum Monialibus ad crates, intelligantur juxta locorum consuetudinem, siquidem si Monasteria fuerint Superioribus regularibus subjecta, illorum sufficiat licentia, nisi forsan consuetudo obtinuerit, ut etiam Episcopi licentia requiratur, quæ servanda erit. Si vero Episcopo erunt subjecta, ab eo impetretur licentia, vel a persona ab eo ad id deputata.

Obstantibus derogat.

§. 6. Non obstantibus literis Gregorii Prædecessoris prædicti, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictorumque Monasteriorum, & Ordinum, quorum illa fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, Indultis & literis Apostolicis, illis, illorumque Superioribus, & personis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus habenda foret in præsentibus literis mentio specialis, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibusque.

Transumptis fidem addit.

§. 7. Ut autem præsentes literæ ad vestrum quemlibet commodius pervenire valeant, volumus, ut illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis, eadem fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 10. Dec. 1585. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Decembris anno 1585. Pontificatus nostri Anno I. (a)

IV.

Ex Regest. in Secr. Brevi.

Confirmatio cujusdam Statuti a Capitulo Hildheseimen. editi super forma probationum nobilitatis a novis Canonicis faciendarum.

Dilectis Filiis Decano, & Capitulo Ecclesiæ Hildesheimen.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proœmium.

Romanus Pontifex, cui universalis Ecclesiæ regimen ex alto commissum est, inter cætera, quæ ad ejus curam, atque solicitudinem pertinent, solerti studio providet, ne Ecclesiarum, præsertim Cathedralium, nobilitate Ministrorum, vel alias insignium, laudabilia statuta, & consuetudines antiquæ, & observatæ violentur, neve contra illorum formam aliqui in ipsarum Ecclesiarum Canonicos, & Ministros, viis, ac modis indirectis cum fraude, fraudemque committentium Animarum periculo, & Ecclesiarum earumdem detrimento adsciscantur, & iis, quæ ad hujusmodi fraudibus, ac periculis obviandum provide ab aliis facta esse dicuntur, Apostolici muniminis libenter adjicit firmitatem, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Pro observatione statuti, ne quis in Canonicum admittatur, nisi ortum se nobili genere juridice probaverit, decreverant Canonici

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecistis, quod alias Vos, ex quorum Ecclesiæ statuto, sive antiqua, & hactenus observata consuetudine cavetur, & observatur, quod in Canonicos ejusdem Ecclesiæ, pro tempore recipiendi, de nobili militari genere, & ex legitimo matrimonio, usque in octavam generationem procreati, aut graduati esse, ac super verificatione nobilitatis hujusmodi per alios viros nobiles jurari debeat, considerantes perjuria, multaque alia inconvenientia in dictæ Ecclesiæ non modicum damnum, & interitum, animarumque periculum evenire, & exoriri posse; ac volentes huic ingruenti malo, & incommodis, quantum in Vobis fuit, providere, & occurrere, matura desuper præa-

---

(a) Hoc anno die 10. Decembris Summus Pontifex Constitutione, cui initium *Pastoralis Officii* Congregationi Eremi & S. Michaelis de Murano Ordinis Camaldulensium omnia, & singula Privilegia ab Antecessoribus Pontificibus concessa confirmavit. Literas Apostolicas hujusmodi Confirmationis, consulto omittimus. Solent enim Regulares Familiæ a singulis fere Pontificibus suorum Privilegiorum confirmationem obtinere, quæ eisdem Brevi *in forma communi*, ut vocant, concedi solet: Privilegia siquidem non recensentur. Causa autem hujuscemodi Confirmationum omittendarum, quod in posterum servandum nobis proposuimus, enunciatis dumtaxat die, anno datarum Apostolicarum Literarum, earumque verbis initialibus, ea fuit, quod eisdem omnino verbis soleant expediri.

præhabita deliberatione, & consilio, statutum, & seu consuetudinem hujusmodi in hunc modum reformastis, & declarastis; quod nimirum ex tunc deinceps in dictæ Ecclesiæ Canonicos, pro tempore recipiendi, ex legitimo matrimonio, & parentibus nobilibus prognati esse, ac pro hujus verificatione singuli per spatium unius Mensis ante requisitionem eorum admissionis, Parentum, Avorum, Pro-Avorum, & Ab-Avorum, ex nobilitate prognatorum ad quartam, & totidem ex parte Matris, etiam ad quartam generationem insignia exhibere debeant, ut ex illis examinari, & manifesto constare posset, super recipiendo hujusmodi, ac illius nobilitate nihil differentiæ, nec erroris existere: & quod ea omnia veritate fulciantur, iidem recipiendi octo nobiles militares offerrent, ex quibus Vos quatuor cognitæ nobilitatis, qui præmissa quantum ad nobilitatem recipiendi hujusmodi, vera esse, medio juramento, & sub sigillo testarentur, & affirmarent sub tenore assecurationis, etiam per Vos exhibendæ, evocandi, & deligendi liberam potestatem haberetis, vel si tales Nobiles haberi non possent, quibus, ad præmissa, fides adhiberetur, tunc id per proximiorum dictæ Ecclesiæ Canonicorum nobilium sigillum; ita quod super recipiendorum hujusmodi nobilitate, nihil difficultatis inhæreret, ac sic qualificati ad Ecclesiæ hujusmodi Præbendas obtinendum capaces existerent, doceri etiam deberet; Et insuper, quoad Graduatos, quod ex tunc in futurum graduati in dictæ Ecclesiæ Canonicos non admitterentur, nec reciperentur, nisi etiam ab utroque Parente ex simili Thoro prognati, & prius per tres, vel quatuor annos continuos publicum professionis munus in facultate, in qua promoti fuerint, in quacumque Universitate Catholica, & approbata exercuerint, ac pro eorum verificatione promotionum suarum, ac triennalis, vel quadriennalis publicæ professionis, per eos antea factæ hujusmodi Literas testimoniales exhibere tenerentur, ac alias, prout in publico desuper confecto Documento plenius dicitur contineri.

Probationes fieri modo hic indicato.

Hujusmodi formam Apostolica auctoritate firmari petierunt.

§.2. Quare pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus reformationi, & declarationi hujusmodi, pro illarum subsistentia perpetua, & inviolabili observatione, Apostolicæ confirmationis robur adjicere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Sixtus.

§.3. Nos igitur reformationis, & declarationis prædictarum, ac desuper confecti documenti, dictæque Ecclesiæ statutorum, & consuetudinum tenores præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, vosque, & vestrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Reformationem, & Declarationem, aliaque præmissa, & in dicto documento contenta, prout per Vos facta sunt, perpetuo auctoritate Apostolica, tenore præsentium, dummodo Venerabilis Fratris nostri Episcopi Hildesheimen ad hoc expressus accedat assensus, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis Apostolicæ robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti, & alios quoscumque defectus, si qui desuper, quomodolibet, intervenerint, ac decernentes præmissa omnia per eos, ad quos nunc spectat, & spectabit in futurum firmiter, & inviolabiliter observari, & adimpleri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Ecclesiæ, etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, etiam ipsi Ecclesiæ Heildesheimen, illius Præsuli, aliisque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis; ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis Decretis in genere, vel in specie, in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; Quibus omnibus illorum omnium tenores, eisdem præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, latissime hac vice, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 27. Maii 1586. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 27. Maii 1586., Pontificatus nostri Anno II.

V.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Regularibus Ordinum, etiam Mendicantium interdicitur accessus ad Monasteria Monialium cujuscumque Ordinis Ducatus Ferrarien., etiamsi illarum curam gerant, & eorum Jurisdictioni sint subjectæ.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Prohibet, quominus Regulares accedant ad Monasteria Monialiũ in Ducatu Ferrarien.

§.1. Regimini universalis Ecclesiæ divina dispositione præsidentes, ut in Monasteriis Monialium cujusvis Ordinis clausura inviolata conservetur, ipsæque Moniales sponso suo Jesu Christo, cui voto perpetuo se dedicarunt, prout decet, sanctius, & liberius famulari possint, nosque alacrius illarum rationem in extremo Judicio valeamus reddere, motu proprio, & ex certa nostra scientia, hac nostra Constitutione perpetuo valitura statuimus, & ordinamus, quod de cætero quicumque Regulares

gulares quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum non audeant accedere ad Monasteria Monialium cujuscumque Ordinis Civitatum, & Diœces. aliorumque quorumcumque locorum Ducatus Ferrarien., etiamsi illarum curam gerant, & eorum Jurisdictioni sint subjectæ, excepto illarum Confessario, & Superiore, seu Visitatore Ordinis cum uno Socio provectæ ætatis, & hi non possint ingredi clausuram Monasteriorum, nisi quando fit visitatio Monasterii intra Clausuram hujusmodi.

Exceptis Cōfessario, & Superiore, seu Visitatore Regulari cum suo socio.

§.2. Ac prædicti Confessarius, & Superior, seu Visitator teneantur pro omni, & quocumque excessu, seu delicto, si quem, vel quod dictus socius perpetraverit.

Qui tamen teneantur pro quocumque delicto sui socii.

§.3. Quodque Confessarii deputentur ii, qui ætate, & moribus sint approbati, ac Ordinariorum ab eorum Superioribus, extraordinariorum loco confessariorum hujusmodi a pro tempore existentibus Episcopis Civitatum Ducatus hujusmodi, seu eorum in spiritualibus Vicariis generalibus approbatio fiat.

Qualitates in Confessario requirendæ.

§.4. Ac Superior, & Confessarius prædicti non possint accedere ad aliud Monasterium, præterquam ad illud, cujus curam habent; & ad ipsa etiam non accedant, nisi pro munere sui officii, ac ejus executione, & occurrentibus casibus, & necessitatibus Monialium, & Monasteriorum hujusmodi; Confessarius vero quotidie pro celebratione missarum, & administratione Ecclesiasticorum Sacramentorum, nec secum adducant nisi unum socium.

Qua occasione possint ad Monasteria accedere.

§.5. Ac Moniales prædictæ non possint munera aliqua Regularibus prædictis dare, nec ipsi Regulares illa recipere.

Moniales non possunt Regularibus munera dare.

§.6. Et quod liceat ipsis monialibus proponere coram Episcopis, seu Vicariis prædictis querelas, si quas habeant contra dictos earum Superiorem, & Visitatorem super concernentibus clausuram interiorem, vel exteriorem sine aliquo censurarum incursu.

Possunt tamen coram Episcopis, vel eorum Vicariis, suum Superiorem, ac Visitatorem accusare super iis, quæ ad Clausuram pertinent.

§.7. Districtius inhibentes omnibus, & singulis Regularibus, & Monialibus prædictis sub pœnis arbitrio prædictorum Episcoporum pro modo culpæ imponendis, & moderandis, ne præmissis contravenire audeant, vel præsumant.

Inobedientes arbitrio Ordinarii puniendi.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinum eorumdem juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Monasteriis, & ordinibus prædictis, illorumque superioribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam pluries approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, ac pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, uti de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & servata eorum forma insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorū.

§.9. Volumus autem, quod præmissa omnia, & singula notificentur dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Generalibus Ordinum, vel aliis Regularibus superioribus, a quibus etiam Moniales hujusmodi de præmissis admoneantur.

Præsentes Superioribus Generalibus, ipsisque Monialibus notificandæ.

§.10. Quodque earumdem præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis &c.

Transumptisque omnis adhibenda fides.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die ultima Maii 1586. Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 31. Maii 1586. An.II.

VI.

Declarat eum Ecclesiæ Præcepto non satisfacere, qui a Dominica Palmarum per totam Octavam Paschatis extra Parochiam sine licentia proprii Parochi, Sanctissimæ Eucharistiæ sumpserit Sacramentum.

Ex Regest. in Secr. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

CIrcumspecta Romani Pontificis providentia ad ea diligenter attendit, ut quæ salutem animarum, & quietem personarum Ecclesiasticarum tam Secularium, quam Regularium, & earum conscientiarum serenitatem respiciunt, nullis scrupulis subjaceant.

Exordium.

§.1. Licet itaque Fratres præcipue Mendicantes vigore indultorum, & privilegiorum eis Apostolica auctoritate concessorum, possint administrare Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum absque licentia Parochi proprii laicis, & aliis toto anni tempore, præterquam in die Resurrectionis Domini Nostri Jesu Christi, nihilominus in Terra de Tusculano, & aliis forsan locis Diœcesis Brixien. circa administrationem dicti Sacramenti dubitatum fuit, an si quis refectus Sacra Communione ab ipsis Fratribus in uno ex diebus Octavæ ipsius Resurrectionis animo, & intentione satisfaciendi præcepto Ecclesiæ, de quo in *C. omnis utriusque sexus de pœnit. & remiss.* satisfecerit dicto Præcepto; necnon quod limitatio illa, quæ excipit dictam diem Resurrectionis, intelligatur restricta ad eam-

In Diœcesi Brixien. dubitatum est: an Præcepto Ecclesiæ satisfaciat, qui S. Eucharistiam sumpserit, in Ecclesiis Ordinum Mendicantiū infra Octavā Resurrectionis.

eamdem diem dumtaxat, aut potius ad omnes dies dictæ Octavæ, itaut quemadmodum ipsi Fratres non possunt administrare ipsum Sacramentum dicta die Resurrectionis, nequeant pariter id facere in tota illius Octava. Postremo an ipsi Fratres, seu Presbyteri particulares debeant incipere tempus Paschatis Resurrectionis a die Dominica in Ramis Palmarum exclusive usque ad diem Dominicæ Octavæ ipsius Resurrectionis inclusive, seu a die in Cœna Domini inclusive usque ad ipsam Octavam.

Pontifex declarat Præcepto eum non satisfacere, qui extra propriam Parochiam sine Parochi licentia S. Communione acceperit.

§.2. Nos dubia præfata de medio submovere volentes, de consilio dilectorum filiorum nostrorum S. R. E. Cardinalium super consultatione, & causis Regularium, harum serie decernimus, & declaramus, non posse dici satisfecisse Canoni, qui a Dominica Palmarum per totam Octavam Paschatis extra propriam Parochiam sine sui Parochi licentia communicavit.

Contrariis non obstantibus.

§.3. Non obstantibus Indultis, & privilegiis prædictis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides harum transũptis adhibenda.

§.4. Cæterum quia difficile foret præsentes Literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus, quod earum transumptis sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, & manu Notarii publici subscriptis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 9. Augusti 1686. An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 9. Augusti 1586. Pontificatus Nostri Anno II.

VII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Unio officiorum Diaconi, & Subdiaconi Græcorum Cappellæ Pontificiæ Collegio Græco de Urbe cum omnibus honoribus, salario excepto; & concessio privilegii Alumnis ad id deputandis suscipiendi Diaconatus, & Subdiaconatus Ordines extra tempora, non servatis interstitiis, cum Dimissorialibus Rectoris, ad Titulum prædicti Collegii, & a quocumque Catholico Antistite.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Ab antiquo institutum est in Cappellis Põtificiis Epistolam, & Evangelium græce recitari.

§.1. Cum ex antiquo, & solemni, ac a Prædecessoribus nostris usque ad hæc tempora usitato ritu institutum fuerit, ut quoties Missa Pontificalis, per Romanum Pontificem publice, ac solemniter celebratur, Evangelium, & Epistola, nedum latino, sed græco etiam sermone conscripta recitentur; Nos cupientes pro ipsius loci dignitate, & amplitudine personas idoneas ad hujusmodi functiones assumi, ac simul considerantes in Collegio Græcorum de Urbe, auctoritate Apostolica instituto, complures Adolescentes ex diversis ipsius Græciæ Provinciis oriundos, bonis moribus, Ecclesiasticis, & Catholicis disciplinis imbutos, & a teneris annis literarum, maxime sacrarum, studiis deditos non deesse, qui aptius propria, & paterna lingua, prædictum munus exequi valeant, ideoque cum hujusmodi Officia Diaconatus, & Subdiaconatus Græcorum, seu loca duo, Diaconi videlicet, & Subdiaconi ex nostris Numerariis, seu Participantibus, quibus recitandi Evangelium, & Epistolam græca Nobis, & Romano Pontifici pro tempore, publice, ac solemniter celebrantibus, cura, ut præfertur, incumbit, per liberas resignationes dilectorum filiorum Balduini Felicis nuper Diaconi, & Sebastiani Chiavazzi nuper Subdiaconi græcorum de illis, quæ tunc respective obtinebant, in manibus nostris sponte factas, & per nos admissas vacaverint, & vacent ad præsens; motu proprio, & ex certa nostra scientia Cameram Apostolicam a solutione quorumcumque Salariorum, & stipendiorum ordinariorum, & extraordinariorum dictis Balduino, & Sebastiano, ac pro tempore existentibus Diacono, & Subdiacono græcis persolvi solitorum, harum serie liberantes, ac penitus eximentes, sive illa eidem Cameræ remittentes, & condonantes, ejusdemque Cameræ, ac quoscumque alios Palatii Apostolici, seu Cappellæ nostræ Officiales, & Ministros ad ea ulterius persolvenda, seu illorum loco ad aliud quidpiam minime teneri. Decernentes eadem officia, seu loca Evangelium, & Epistolam græca in Missa hujusmodi Pontificali recitandi, seu decantandi cum prædicto, ac aliis oneribus, & honoribus illorum consuetis, dicto Collegio Græcorum de Urbe, & illius Alumnis per ipsos Alumnos Diaconos, & Subdiaconos ad nutum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium modernorum, & pro tempore existentium ejusdem Collegii Protectorum, ad id munus deligendos, seu deputandos, & amovendos, exercendum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo concedimus, & assignamus, ac unimus, annectimus, & incorporamus, eosdemque Alumnos, sicut præfertur, pro tempore delectos, & deputatos in nostros, & Apostolicæ Sedis Diaconos, & respective Subdiaconos Græcos Numerarios, non tamen participantes; cum ex ipsius Collegii redditibus, aut aliunde congrua eis alimenta suppeditanda sint, recipimus, & aliorum nostrorum, & dictæ Sedis Diaconorum, & Subdiaconorum Numerariorum, non tamen participantium, & sine eorum præjudicio, numero, & consortio, favorabiliter aggregamus, ac in loca dictorum Balduini, & Sebastiani quoad officia, seu loca hujusmodi respective eorumque liberum exercitium, ac alia omnia, dicta officia quomodolibet concernentia, non tamen salaria, & stipendia prædicta substituimus, & subrogamus.

Quare Sixtus Diaconi, & Subdiaconi officium Græcorum Collegio Grecorum Urbis unit.

Alumnos ad hoc deputandos a Protectoribus dicti Collegii sin-

§. 2. Decernentes eosdem Alumnos sic pro tempore delectos, & deputatos, ac eorum quemlibet, quamdiu eorum deputatio hujusmodi duraverit ad officia, & loca ac

gulis Privilegiis, salario excepto, hujus officio cõpetẽtibus frui declarat sub obedientia tamẽ Rectoris Collegii.

ac exercitia hujusmodi, respective, nec non honores, onera, privilegia, & praerogativas illorum occasione debitas, & debita, praemissis tamen salariis, & stipendiis excaeptis, nullo alio a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice expectato mandato, in locum dictorum Balduini, & Sebastiani recipiendos, & admittendos fore, ac recipi, & admitti debere, ac volentes, quod omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, honoribus, favoribus, exemptionibus, concessionibus, & gratiis, quibus dicti Balduinus, & Sebastianus, ac alii nostri, & dictae Sedis Diaconi, & Subdiaconi Graeci respective uti, potiri, & gaudere soliti sunt, potuerunt, aut debuerunt, in omnibus, & per omnia utantur, potiantur, & gaudeant, ac etiam in futurum uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, ita ut sub obedientia Protectorum, Rectoris, & Superiorum dicti Collegii, sicuti caeteri ejusdem Collegii Alumni permaneant, & eis ut prius omnino subsint, ac pareant.

Alumnis ad hoc officium deputãdis privilegium concedit suscipiẽdi Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines a quocumque &c. ad titulum Collegii.

§. 3. Et insuper cum ad obeunda hujusmodi munia expediat, dictos Alumnos ad sacros hujusmodi Ordines, prout occasio, & temporis opportunitas exegerit promoveri, eisdem Alumnis, ut de licentia dilecti Filii nostri Julii Antonii Tituli S. Bartholomaei in Insula Presbyteri Cardinalis S. Severinae nuncupati, unius ex modernis, seu alterius ex pro tempore existentibus Protectoribus, cui dicti Collegii administratio, & cura incumbit, aut similiter incumbet, ac ejusdem Collegii Rectoris, seu aliorum per praedictos Protectores deputandorum examine praecedente, in quo quidem examine, & idoneitatis ad hujusmodi officia exercenda ratio habeatur, etiam tempore a jure statuto, etiam quibuscumque Dominicis, vel aliis Festivis, aut etiam feriatis, seu non feriatis, etiam continuis diebus, interstitiisque temporum a Concilio Tridentino constitutis, non expectatis, etiam absque suorum Ordinariorum Literis Dimissorialibus, ac sine aliquo Beneficii, aut Patrimonii, sed tantummodo dicti Collegii titulo ab eodem Julio Antonio Cardinale, seu uno ex pro tempore existentibus Protectoribus praedictis, quibus administratio ipsa incumbet, sive de ejus licentia, a quocumque Catholico Antistite gratiam, & communionem dictae sedis habente per ipsum eligendo in Urbe, seu Curia Romana residente, ad omnes, etiam Sacros Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines promoveri, ac postquam promoti fuerint in illis, etiam in Altaris ministerio ministrare, ipsique Antistiti sic eligendo, ut Ordines hujusmodi eis conferre libere, & licite valeant, dicta auctoritate indulgemus.

Contraria tollit.

§.4. Non obstante Regula nostra de jure quaesito non tollendo, & de unionibus committendis, vocatis quorum interest, exprimendoque vero valore, nec non etiam Lateranensis Concilii ultimo celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohiben., ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & Cappellae, seu Collegii Diaconorum, & Subdiaconorum nostrorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis illis, & pro tempore existentibus Graecis Diacono, & Subdiacono, quomodolibet, concessis, confirmatis, & innovatis; Quibus omnibus, alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 1. Septembris 1586., Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die prima Septemb. 1586. An. II.

VIII.

Confirmatio Statuti a Cardinale Albano, dum Gubernatoris officio in Provincia Marchiae fungebatur, editi pro Mercatorum ejusdem Provinciae indemnitate in descriptione bonorum sub mulierum dote comprehensorum.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cardinalis Albanus pro creditorũ indemnitate

§.1. EXpositum Nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum mercatorum Provinciae Marchiae Anconitanae, quod alias dilectus filius noster Joannes Hieronymus tituli S. Joannis ante Portam Latinam S. R. E. Cardinalis Albanus nuncupatus, dum Gubernatoris officio in eadem Provincia fungeretur, ut creditorum indemnitati consuleretur, adversus quorum legitima credita persaepe fraudes moliri ab uxoribus debitorum comperiebat: quippe quae comparentes in Curia Bullettinos obtinere solerent, quod pro debitis Viri, aut Soceri non molestarentur in earum bonis dotalibus, vel parafrenalibus, curarentque deinde in Inventario, quod ex forma Bullettini conficiebatur, coram Ordinario loci describi pro dotalibus, & tanquam dotalia omnia, & singula bona, quae domi, vel alibi sibi, & viro esse inveniebantur, nihil penitus excipientes: quod tunc de caetero dicti Bullettini illis mulieribus, quarum dotes in bonis stabilibus sui viri servari possent, nullatenus suffragarentur, mandavit, & decrevit, ac ex tunc hujusmodi Decreti auctoritate, omnem hypothecam, sive generalem, sive specialem mulieri competentem super bonis praedictis mobilibus, & se moventibus viri in alia ejusdem viri bona stabilia, si tamen doti sufficientia essent, & per maritum possiderentur, transtulit, voluitque, quod etiam infra quindecim dies post datam Bullettini hujusmodi, Inventarium praedictum fieret, & dumtaxat in eo describeretur, quod per Instrumenta, vel per fide dignos testes dotale, seu para- fre-

Omnem hypothecam favore uxoris in bona mobilia viri trãsferri statuit.

Et post quindecim dies fieri Inventarium bonorũ ad dotem uxoris spectantium.

frenale esse, id est in dotem vere traditum, & de domo mulieris in domum viri, tanquam dos, sive uti parafrenale portatum doceretur, sub pæna contrafacienti, & describenti in Inventario prædicto alia, quæ ut supra non docerentur per Testes, vel Instrumenta esse dotalia vel parafrenalia, centum scutorum Cameræ Apostolicæ applican., & privationis ab officio; & insuper idem Joannes Hieronymus jussit, quod examinatio Testium, & descriptio in forma pauperum fieret, id est pro dimidio debitæ mercedis, itaut pro singulo Teste unus bononenus dumtaxat solveretur, & pro exhibitione, & productione Instrumenti, alius bononenus, ac pro registratione, & aliis opportunis dimidium ejus, quod deberetur, & pro signo, nec non publicatione duo tantum bononeni, & pro declaratione Judicis, si fieri expediret, vel petita esset, quod illa bona vel dotalia, vel parafrenalia essent, postquam ita Judici constaret, quatuor bononeni solummodo solverentur: & nihilominus in casu, in quo propter numerum Testium, & scripturarum magna deberetur merces, non posset tamen tota mercedis summa, computatis omnibus, quæ Judici, & Notario pro quibuscumque darentur quatuor, bonenorum* quantitatem sub pæna Judici recusanti declarare, & alia facere, quæ teneretur, ac suum officium talibus personis impartiri, quinquaginta scutorum eidem Cameræ applican., privationisque ab officio, & Notario renuenti, cum mansuetudine, & sine mora, ac libenti animo talia scribere, & facere, omniaque alia sui officii opportuna præstare aliorum quinquaginta scutorum, ut supra applican., nec non privationis ab officio, aliisque ejusdem Joannis Hieronymi Cardinalis arbitrio infligendis pænis, excedere possent, & alias, prout in publico ejusdem Joannis Hieronymi Cardinalis documento sub dat. videlicet Maceratæ die 20. Februarii 1570. plenius continetur.

Inflixitque pœnas in contrafacientes.

Taxam quoque Descriptionis, Testium, Productionis, Instrumenti, Declarationis Judicis &c. effotmavit.

* *Sic.*

Mercatorum Provinciæ Marchiæ instantia pro prædictorum Confirmatione.

§.2. Cum autem Mercatores prædicti cupiant prædicti Joannis Hieronymi Cardinalis mandatum, Decretum, voluntatem, & Jussionem hujusinodi pro eorum subsistentia firmiori, nostro, & Sedis Apostolicæ patrocinio communiri, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Sixtus, perpetuoque jubet observari.

§.3. Nos dictos Mercatores, & eorum singulos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pænis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ejusdem documenti veriores tenores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, mandatum, decretum, voluntatem, ac Jussionem, omniaque in eodem documento contenta Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, eisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, eaque omnia per eos, ad quos nunc spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, perpetuo firmiter observari debere, nec ab illis ullo unquam tempore resiliri posse, sed ad illorum omnium observationem, sub eisdem pænis cogi, & compelli posse, sicque etiam per quoscumque Judices, & Commissarios Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, & Legatos de latere in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non ejusdem Provinciæ statutis, & consuetudinibus, ac etiam novis Reformationibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eidem Provinciæ, illiusque Incolis, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis specialis, & expressa mentio habenda esset, ad effectum præsentium hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Contraria tollit.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 2. Novembris 1586. Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 2. Nov. 1586. An.II.

IX.

Erectio Præsidatus Montis Alti, cui Terræ Montis Fortini, & Montis Monachi uniuntur: additis nonnullis Statutis, nonnullisque concessis Privilegiis, & Exemptionibus.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Oppidum Montis-Alti in Civitatem erectum die 24. Novembris hujusce anni legere est in Constit. LXXII., quæ incipit Super universas &c. *Tom. IV. Par. IV. pag.* 274.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Postquam Nos nuper Patriam nostram charissimam Montis-Alti debito Civitatis titulo decoravimus, ipsiusque Incolas, & habitatores nostri obsequentissimos Civitate perpetuo donavimus, id in præsentia-

tum

rum nobis agendum est, ut illa eis, ac terris nostri Præsidatus concedamus, quæ felicem statum, & communem utilitatem, & commoditatem eorum concernere dicuntur.

Statuit Gubernatorem Præsidatus in Urbe Montis Alti residere.

§.1. Motu itaque proprio statuimus, & ordinamus, quod Gubernium Civitatum, & Terrarum dicti Præsidatus apud eandem nostram Civitatem Montis-Alti perpetuo esse debeat, & pro tempore existentes dicti Præsidatus Gubernatores perpetuam ibidem residentiam facere, & justitiam administrare teneantur.

Civitates Præsidatus Montis Alti a regimine, & contributionibus Provinciæ Marchiæ exemptas declarat.

§.2. Concedimus propterea ipsis Civitatibus, ac Terris perpetuum Gubernium distinctum, & separatum, liberantes omnes, & singulas præfatas Civitates, ac Terras, ac personas, Incolas, & habitatores earumdem a Gubernio, & regimine Provinciæ Marchiæ, itaut perpetuis futuris temporibus, Terræ, & Civitates ipsius Præsidatus nec Congregationi Provinciali, nec contributioni expensarum per dictam Provinciam Marchiæ faciendarum adstringantur, ac Provinciales dictæ Provinciæ suas expensas solvant, & subjecti Gubernio dicti Præsidatus, debeant dumtaxat solvere expensas, quas facient, quæque ordinabuntur in eorum Congregationibus apud eandem Civitatem Montis-Alti perpetuis futuris temporibus fiendis, eisdem modo, & forma, quibus ibidem antiquitus factum fuit.

Archivium ibi, Notariosque constituit, qui Congregationis Sindicatui sub sint.

§.3. Ut autem dictum Gubernium firmius subsistat, statuimus, & ordinamus, quod Notarii tam Civiles, quam Criminales debeant continuo habitare in eadem Civitate Montis-Alti, & inibi unum Archivium erigere, ubi cum magno studio, fidelitate, & diligentia conserventur omnes Scripturæ ad dictum Gubernium spectantes, ipsumque Archivium inde nullo modo amoveri possit, sub pæna privationis eorum officiorum, ipsique Notarii in fine cujuslibet Gubernii Sindicatui stare, & de administratis, Sindicis, ab ipsa Præsidatus Congregatione deputandis, rationem reddere.

Frumentum ab iis, qui huic Præsidatui non subsunt, inde extrahi prohibet.

§.4. Et ut rerum abundantia in dictis Civitatibus, & Terris Præsidatus, quantum fieri potest existat, statuimus, quod nullus prædicto Gubernio minime subjectus, possidens bona in Terris prædictis, possit inde extrahere, seu extrahi facere aliquam Grani quantitatem, nisi prius sibi reliquerit tertiam partem, quam pro pretio currenti vendere debeat.

Eximit à solutionibus Custodiarum, & mercedis quæ Gubernatori Maceraten. solvi solet, ut in proprii Gubernatoris salarium cedant.

§.5. Præterea, cum Civitates, & Terræ, ac Loca dicti Præsidatus Gubernio subjecta stipendium, & salarium Gubernatori, & Officialibus ejusdem Gubernii persolvant, ipsas Terras, Civitates, & Loca, earumque personas a solutionibus Custodiarum ab ipsis fieri solitis pro provisionibus, seu mercedibus Gubernatoris, & Officialium Civitatis nostræ Maceraten., prorsus liberamus, & eximimus.

Facultatem eligendi Prætorem a Sede Apostolica confirmandū concedit.

§.6. Nec non Terris, Civitatibus, & Locis dicti Præsidatus facultatem eligendi eorum Prætorem concedimus, ita tamen, ut electio hujusmodi per Sedem Apostolicam, absque aliqua retardatione, & exceptione confirmari debeat.

Necnon Frumentum emendi in Regno Neapolitano.

§.7. Et ut homines dicti Præsidatus majori cum rerum copia vivere possint, ipsis Terris, Civitatibus, & Locis indulgemus, ut libere, & absque ullis impedimentis possint emere granum Regni Neapolitani, ubi id commodius facere poterunt, & eis benevisum fuerit, ac illud conducere, & conduci facere ad eorum Civitates, Terras, & Loca, nullius ad hoc requisita licentia.

Eximit à quocumque vectigali pro rebus ad Urbem Montis Alti transvehendis.

§.8. Eos quoque liberamus, & eximimus ab omnibus Vectigalibus, Datiis, Doganis, Gabellis, & Transitibus, qui res, bona, & merces cujusvis generis ad dictam Civitatem Montis-Alti conducent, per quadraginta milliaria circumcirca eandem Civitatem Montis-Alti, excepta tamen Dogana Anconæ, & aliis Doganis pro rebus extra statum per Mare transportandis; inhibemus propterea dictorum Vectigalium, Datiorum, Gabellarum, & Transituum hujusmodi Conductoribus, Exactoribus, & Appaltatoribus, ne personas prædictas, eorumque res, merces, & bona quoquo modo molestare, aut ab eis quidquam, ratione earumdem rerum, & mercium, tam in eundo, quam redeundo exigere, præsumant.

Eidem Præsidatui Montis Alti Terras Montis Fortini, & Montis Monachi subdit.

§.9. Et quia Terræ nostræ Montis Fortini, & Montis Monachi dicti Præsidatus Gubernio subjectæ, non erant primitus aggregatæ numero aliarum Terrarum dicti Præsidatus, Volumus, ut illæ in futurum sint perpetuo aggregatæ dicto Præsidatui, prout illas per præsentes nostras aggregamus, gaudeantque eisdem privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, & aliis gratiis, quibus aliæ dicti Præsidatus Civitates, Terræ, & Loca gaudent, & potiuntur, & gaudere, & potiri poterunt quomodolibet in futurum, liberantes eas prorsus, & eximentes a Gubernio, & Congregatione Provinciæ Marchiæ, & Præfectura Montaneæ.

Eamdem ab omnibus Terris, & Locis mensuram, & pondus haberi mandat.

§.10. Postremo Literas liberi commercii a Nobis concessas inviolabiliter, & perpetuo observari volumus, & mandamus: nec non Decretum a Congregatione factum, quod omnes Civitates, Terræ, ac Loca dicto Gubernio subjectæ debeant habere unum, & idem pondus, & mensuram, videlicet Cameralem, sub pænis a Gubernatore imponendis confirmamus, & observari mandamus, modo, & forma, quibus supra.

Concessa eis a Rom. Pontificibus Privilegia confirmat.

§.11. Nec non omnia, & singula privilegia, exemptiones, prærogativas, Bullas, & alias gratias Civitatibus, Terris, & Locis prædictis per Nos, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, hactenus quomodolibet, tam in materia gravi, quam cujusvis alterius rei concessas, quatenus sint usu receptæ, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac illa, & illas, ad quos spectat, & in

in futurum quomodolibet spectabit, inviolabiliter observari debere.

Sicque ubique servari præcipit.

§.12. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E Cardinales, etiam Legatos de Latere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Contrariis quibuscumq; derogat.

§.13. Non obstantibus fe: re: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, nec non re: me: Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri de registrandis gratiis Cameræ Apostolicæ interesse concernentibus in eadem Camera, intra certum tunc expressum tempus, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quæsito, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentium Transumptis fidem addit.

§.14. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis &c.

Dat. die 13. Decem. 1586. An. II.

Datum Romæ, apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Decembris 1586. Pontificatus nostri Anno II. (a)

X.

Ex regest. in Secret. Brev.

Confirmatio exemptionis a diversis Romanis Pontificibus concessæ Collectori Generali, & Subcollectoribus Hispaniarum a Jurisdictione Ordinariorum.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Paulus III., & Gregorius XIII. Collectorem Generalem spoliorum in Regnis Hispaniarum a jurisdictione Ordinarii eximentes, ei tantummodo cæteros Cameræ spoliorum officiales subjectos declararunt.

§.1. Cum sicut accepimus alias fe. re. tam Paulus III., quam Gregorius XIII. Summi Pontifices Prædecessores nostri motu proprio, ac ex certa eorum scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine per suas in forma Brevis literas pro tempore existentem spoliorum, & Jurium Cameræ Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Collectorem generalem, nec non in qualibet eorumdem Regnorum Civitate, & Diæcesi Subcollectorem, Advocatum, & Procuratorem Fiscales, & in causis spolia, ac Jura hujusmodi respicientibus Actuarium, Notarium, in Beati Petri, & Sedis Apostolicæ protectionem, ac suos, & pro tempore existentis Romani Pontificis Familiares receperint, eosque, ac omnia, & singula Beneficia Ecclesiastica, & bona eorum, donec in hujusmodi negocii exercitio, & officio actualiter forent, ab omnium, & singulorum Ordinariorum locorum, & quorumcumque aliorum Superiorum in dictis Regnis Hispaniarum existentium Jurisdictione, superioritate, & potestate, itaut Ordinarii, & quivis alii superiores præfati, eorumque Officiales, & Vicarii contra hujusmodi literarum tenorem nullam, dicto tempore durante, in eos etiam ratione delicti, contractus, aut rei, de qua agi contingeret superioritatem, potestatem, vel Jurisdictionem valerent exercere, aut excommunicationis, vel alias sententias, censuras, & pænas in eos infligere, exemerint, & totaliter liberaverint, ac Subcollectores, Advocatum, Procuratorem, & Notarium præfatos dicti generalis collectoris Jurisdictioni, & potestati immediate subjecerint: dantes, & concedentes prædicto Collectori generali, quod præmissa omnia, & singula in prædictos omnes, & singulos Subcollectores, Advocatum, Procuratorem, & Notarium eam, quam ipsorum Ordinarii cessantibus dictis Literis, in eos haberent Jurisdictionem, ac potestatem.

Pius IV Pauli literas confirmavit, & hujusmodi Officiales Rom. Pontificis familiares declaravit.

§.2. Et deinde re: me: Pius Papa IV. similiter Prædecessor noster per alias Literas suas ipsius Pauli Literas approbaverit, & innovaverit, ac pro potiori cautela ipsos Collectorem generalem, Subcollectores, Advocatum, & Procuratorem, ac Notarium sub Beati Petri, & Sedis hujusmodi protectione, ac in suos etiam, & ejusdem Romani Pontificis familiares pariter receperit, & eisdem modis, & formis exemerit, ac prorsus liberaverit, prout in singulis Prædecessorum hujusmodi literis plenius continetur.

Hæc omnia rata habet Sixtus.

§.3. Nos igitur eorumdem Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, singulas Prædecessorum hujusmodi literas prædictas, quarum veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, ac prout illas concernunt præter Decimarum, & Subsidiorum exemptiones in eis contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innovamus, ac nihilominus ad majorem, & potiorem cautelam, dictos Collectorem generalem, Subcollectores,

(a) Hoc anno die 8. Maii Constitutione, cui initium *Regimini militantis Ecclesiæ* Sixtus PP. Privilegia a Prædecessoribus Pontificibus Ordini Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum concessa confirmavit: parique modo Literis datis die 25. Julii, quarum initium est *Romanus Pontifex* confirmavit Privilegia concessa Congregationi S. Bernardi Regnorum Hispaniarum Ordinis Cistercien., eademque Privilegia ad cæteras ejusdem Ordinis Congregationes extendit. Rata etiam habuit distinctis Constitutionibus Privilegia Hospitalium S. Spiritus in *Saxia* de Urbe, & S. Joannis Hierosolymitani: Prima autem Constitutio data die 13. Augusti incipit *Exigit incumbentis Nobis &c.* Secunda vero expedita die 20. Septembris sic exorditur: *Etsi ex nostri.*

ctores, Advocatos, Procuratores, & Notarios etiam sub Beati Petri, & ejusdem Sedis protectione, ac in nostros, & Romani Pontificis pro tempore existentis Familiares denuo recipimus, & eisdem modis, & formis, quibus dicti Prædecessores fecerunt, exceptis supradictis, eximimus, & totaliter liberamus, nec non Subcollectores, Advocatos, Procuratores, & Notarios hujusmodi generalis Collectoris Jurisdictioni, superioritati, & potestati immediate harum serie subjicimus, dictoque Collectori Generali in omnes supradictos omnimodam, ac totalem Jurisdictionem per se, vel alium, seu alios exercendam concedimus.

Contraria tollit.

§.4. Non obstantibus omnibus illis, quæ dicti Prædecessores in suis literis prædictis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 17. Januar. 1587. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Januarii 1587. Pontificatus nostri Anno II.

X I.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Revocatio licentiarum quibusvis mulieribus cujuscumque status, conditionis, & dignitatis existen. a quibusvis etiam Rom. Pontificibus concessarum ingrediendi Monasteria Monialium in Regnis Hispaniarum.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Ratio revocandi Indulta alias a Rom. Pontificibus concessa.

QUoties gratiæ, Indulta, vel alia privilegia a Sede Apostolica concessa, licet ad spiritualem piarum mentium consolationem ab initio tendant, si temporis tamen successu religiosarum personarum animabus detrimentum, vel incommodum afferre dignoscantur, religionis, & charitatis ratio suadet, ut illa salutari Præsidentis consilio submoveantur.

Revocatio, de qua in Rubrica.

§.1. Quocirca pro commisso divinitus Nobis officio, sanctimonialium quieti, & tranquillitati consulere, ac omnia, quæ illas a divino cultu, & a spiritualium cogitatione, & exercitio avocant, cum ex frequentibus sæcularium mulierum visitationibus, & colloquiis, earum devotio intepescere soleat, debitaque per eas in claustris ministeria paulatim dimittantur, impedimenta tollere, atque pericula, & scandala ab eis removere cupientes, quo scilicet ipsæ nulla re præpeditæ juxta ordinum suorum Regularia Instituta, ac Decretum Sacri Concilii Tridentini tranquillis mentibus Altissimo præstare possint famulatum, sicut ab eamet die, qua universæ Ecclesiæ Dei præesse cæpimus, in cunctis Orbis Terrarum partibus id statuere Nobis in mentem veniebat; Ita hoc tempore in Hispaniarum Regnis, & Dominiis, ubi Charissimus in Christo filius noster Philippus Rex Catholicus pro ejus eximia in Deum pietate id fieri ad evitanda hujusmodi incommoda, & scandala (ut nobis relatum fuit) haud mediocriter expetit, hoc ipsum observari summopere requirimus, auctoritate Apostolica tenore præsentium, revocamus, & abolemus omnes, & quascumque licentias, & facultates ingrediendi Monasteria, domos, & loca Monialium quorumvis Ordinum tam Episcopis, & aliis, quam aliis locorum Ordinariis, & Superioribus subjectarum quibusvis Mulieribus cujuscumque status, & conditionis existant, etsi Comitali, Marchionali, & Ducali dignitate præfulgeant, tam a Prædecessoribus nostris, quam a Nobis, & Sedis Apostolicæ Legatis, aut aliis, & quibusvis quantumcumque urgentibus causis sub quibuscumque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatoriis, revocatorum restitutoriis, aliisque efficacioribus clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumque Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas, ac etiam iteratis vicibus renovatas. Rursusque cassamus, & annullamus Literas desuper confectas, & processus habitos per eosdem. Inhibentes eisdem, qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis pæna ipso facto incurrenda, super qua a nemine nisi a Romano Pontifice præterquam in mortis articulo absolutionis beneficium possit impertiri, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria hujusmodi ingredi audeant.

Pœnæ Abbatissis, ac aliis Præsidentibus inflictæ, si aliquam fœminam in Monasteria ingredi permittant.

§.2. Abbatissis vero, & Priorissis, ac aliis Præsidentibus dictorum Monasteriorum, domorum, & locorum, earumque superioribus quocumque nomine vocentur, districte præcipimus sub eadem excommunicationis pæna, nec non privationis dignitatum, & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, ne in monasteria, domus, & loca sua aliquam, ut præfertur mulierem prætextu hujusmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittant.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Monasteriorumque, & Ordinum prædictorum Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & Indultis Apostolicis, illis, eorumque superioribus prædictis, ac aliis quibuscumque per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos, & dictam Sedem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis Clausulis, & Decretis concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus eorum tenores, perinde acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§.4. Quo-

Transsumptis danda fides. §.4. Quoniam autem difficile foret præsentes, ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem in Judicio, & extra illud, ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 20. Januar. 1587. An. II. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Januarii 1587. Pontificatus nostri Anno II.

XII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Clerici, & Presbyteri sive Seculares, sive Regulares, in Regno Neapolitano possunt, in Tribunali Ecclesiastico deponere contra Exploratores Turcarum, & Infidelium, quin incurrant in irregularitatem, quamvis rei mors sequatur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Causa ferendæ legis. §.1. Cum in Regno Neapolitano, sicut Nobis nuper expositum fuit, non desint improbi quidam, & nepharii homines Turcarum, & aliorum Infidelium exploratores, seu delatores, qui propriæ salutis immemores, ac Dei timore postposito, eosdem hostes nostros de iis, quæ in dicto Regno, aut alibi a Christianis in dies geruntur, aut nunciantur, certiores fieri curent, adeout sæpe etiam occulta opera talium sceleratorum ipsi Turcæ, & Infideles accersiti opportuno ad nocendum tempore Christianos in captivitatem, & miseram servitutem adducant, eorumve agros incendiis, & depopulationibus vastent.

Facultas, de qua in Rubrica. §.2. Nos cupientes, ut Christianæ Reipublicæ, & cunctorum fidelium securitati consulatur, pessimum hujusmodi genus palam detegi, ac condignis suppliciis affici, universis, & singulis Clericis, & Personis Ecclesiasticis tam secularibus, quam cujusvis Ordinis Regularibus etiam in Sacris, & Præsbyteratus Ordinibus constitutis in Regno prædicto nunc, & pro tempore degentibus cujuscumque status, gradus, & conditionis fuerint, ut ipsi, & eorum quilibet, sive ad Procuratoris Fisci, sive ad aliorum quorumcumque instantiam, sive etiam ex mero officio contra dictos Exploratores, aut Delatores dumtaxat, requiratur, aut procedatur, in quavis causa criminali, vel mixta, mota, aut movenda coram Ecclesiastico Judice, testimonium veritati perhibere, & quidquid sciverint fideliter deponere, & testificari libere, & licite valeant, nec propterea aliquam pænam, aut censuram ecclesiasticam incurrant, etiamsi post testimonium hujusmodi præstitum, dictorum delinquentium sanguinis effusio, membrorum mutilatio, aut mors inde sequantur, licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Obstantium derogatio. §.3. Non obstantibus generalis Concilii, atque aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Februarii 1587. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 7. Februarii 1587. Pontificatus nostri Anno II.

XIII.

Ex Regest. in Secr. Brev. Revocatio Constitutionis Gregorii PP. XIII. contra committentes Monopolia in Regno Aragonum, quoad pænas spirituales tantum.

Gregorii XIII. Constitutionem, quæ hic laudatur, edidimus Tom. IV. Par. III. f. 367. eique initium est: Quæcumque.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Pro diversis rerum, & temporũ circumstantiis, Pontifices, quæ a suis Prædecessoribus statuta sunt, revocant. Circumspecta Romani Pontificis providentia, nonnumquam ea, quæ certis suadentibus causis per ejus Prædecessores statuta sunt, rerum, & temporum conditione mutata, aliisque novis, & opportunis remediis adinventis, ad juris tramitem, & pristinum statum reducit, alterat, & revocat, prout res ipsa exigit, & idem in Domino conspicit salubriter expedire.

Gregorius XIII. Committentes Monopolia in Regno Aragonum temporalibus, & spiritualibus pænis puniendos decrevit. §.1. Alias siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster sequutus aliqua ex parte exemplum piæ me. Adriani VI., etiam nostri Prædecessoris intelligens, quod in Aragonum Regno multi cupiditatis voragine ducti, ut famem in ipso Regno pro eorum libito inducerent, Christifidelibus pauperibus frumentum, vinum, aut oleum, quo voluissent pretio vendere possent, diversis sub prætextibus, & cautelis, in juris communis fraudem, quo Annonam cariorem facerent, Monopolia diversa exercebant, ex quibus vel pauperes in dies fame perire contingebat, aut omnia bona sua, una die, quo victum sibi parare possent, vendere cogebantur; ut malis, atque incommodis hujusmodi aliqua ratione succurreret, per suas, in forma Brevis, Literas, Motu Proprio, & ex certa scientia, literas dicti Adriani Prædecessoris innovando, & extendendo, ne de cætero dicti improbi homines super frumento, aut fructibus cujusvis generis hujusmodi aliquem contractum contra Regni statuta, ac juris communis dispositionem inirent, seu celebrarent, sub excommunicationis, & amissionis dictorum frumenti, & fructuum, pro una videlicet Regi, & alia Executori, reliqua vero partibus, denunciatori applicandis pænis ipso facto incurrendis prohibuit, & si prohibitioni hujusmodi paritum non fuisset, contra eosdem ad declarationem incursus censurarum, & pænarum hujusmodi procedi voluit, eos-

dem-

demque contravenientes, & inobedientes hujusmodi excommunicationis sententiam, ac amissionem frumenti, & fructuum incidisse declarandi, ac sententias, censuras, & pænas ecclesiasticas prædictas aggravandi, interdictum apponendi, & alia faciendi, & exercendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuissent, seu quomodolibet opportuna, certis personis, seu Judicibus facultatem concessit: Volens, quod iidem, & eorum quilibet dictos Mercatores de consensu Regis, seu Locumtenentis, & in eorum absentia Gubernatorum Generalium dicti Regni pro tempore existentium, contractibus illicitis hujusmodi revocatis, & annullatis, & non aliter eos, qui in censuras, & pænas hujusmodi incurrissent, absolvere possent, omnesque contractus, vulgo quietamenti nuncupatos eo in Regno a Mercatoribus in usum introductos omnino reprobavit, prohibuit quoque ne Tabelliones, vel Notarii publici, sive Apostolica, vel Imperiali, vel alia quacumque creati essent auctoritate, aliquod Instrumentum conficere, vel in Protocollum redigere, aut aliquam Scripturam, etiam privatam desuper conscribere pro cautela simplici, auderent, vel præsumerent, si secus facerent in Tabelliones, tamquam crimen falsi committentes, animadverti voluit, utque ad eadem, & alia quæcumque munera, publicasque functiones perpetuo inhabiles essent; Eos vero, qui in aliquo prædictorum contravenirent, præter sententias, & censuras, anathemati, ac maledictioni æternæ, quam ex parte Omnipotentis Dei in scriptis tulit, etiam infamiæ perpetuæ, ac crimini Monopolii, & indebitarum, & injustarum usurarum, confiscationi, & privationi bonorum quorumcumque Immobilium, & Jurisdictionalium, & Feudorum omnino subjectos, & a Christi Corpore, & Ecclesiæ Dei unitate separatos, ac omni, & quocumque Beneficio, & Officio Ecclesiastico, vel Sæculari, sive temporali, perpetuo ipso jure privatos, & ad illa inhabiles esse, & fore statuit, & declaravit, & in casibus prædictis absolutionem a sententia excommunicationis, sibi, & Romano Pontifici, præterquam in mortis articulo, reservavit, aliaque nonnulla circa præmissa ordinavit, cum de sic judicando, ac irritanti, & aliis decretis, derogationibus, ac clausulis adjectis, prout in ejusdem literis latius continetur.

Omnes contractus sic initos reprobavit.

Tabelliones vero hujus generis Instrumenta, aliamve scripturam facere prohibuit.

Reos autem non excommunicatione tantum, sed confiscatione bonorum &c. puniendos voluit.

§.2. Cum autem, sicut Nobis nuper significavit Charissimus in Christo Filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, optatus finis his incommodis, & præmissis, non successerit, nec per dictas Prædecessorum hujusmodi literas satis provisum fuerit, atque ipse in Conventu, seu consilio, quod *Cortes* dicitur, nuper in Oppido de Monson in prædicto Regno, in sua præsentia celebrato, gravium, & rerum experientia insignium Virorum consilio mature adhibito, quamdam Constitutionem, seu Edictum *Fuerum* nuncupatum promulgaverit, per quam gravibus, ac severis pænis talium hominum avaritia, & cupiditas coerceatur, atque huic malo jam satis congruum remedium adhibitum videatur.

Philippus II. nonnullas Leges edidit cōtra Monopolia committentes.

Statutisque corporalibus pænis huic malo satisprovisum est.

§.3. Nos existimantes per tales pænas temporales abunde provisum fuisse, & attendentes gladium excommunicationis sobrie, magnaque circumspectione exercendum esse, ac facile evenire posse, ut complures ejus rei ignari in laqueum misere inciderent, multis etiam talis pæna perniciem potius afferat, quam salutem, ejusdem Philippi Regis precibus inclinati, Literas Adriani, & Gregorii Prædecessorum hujusmodi, quarum tenores, præsentibus, haberi volumus pro expressis, super præmissis editas, in quantum excommunicationis sententiam, seu alias censuras, & pænas ecclesiasticas contra prædictos infligunt, & in eis contenta quæcumque, auctoritate præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus, volumusque illas vires, & effectum de cætero non habere, easque nullas, irritas, invalidas, ac nullius roboris, vel momenti esse decernimus, perinde ac si ab eisdem Prædecessoribus non emanassent; Non obstantibus eisdem Literis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Quare Sixtus Gregorii Literas revocat quoad pænas spirituales.

§.4. Ut autem præsentes Literæ facilius ad omnium notitiam perducantur, volumus, ut earum exempla etiam impressa &c.

Harum transumptis credi jubet.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 25. Februarii 1587. Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 25. Febr. 1587. An. II.

XIV.

Revocatio literarum Gregorii XIII. contra Bandolerios Regni Aragonum in iis, quæ respiciunt pœnas spirituales in prælaudatis literis enunciatas.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Hanc quoque Gregorii Constitutionem vid. Tom. citat. f.255. num.XVIII.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

PRovida Romani Pontificis circumspectio, ea quæ interdum a Sede Apostolica secundum temporis opportunitatem, ac rei exigentiam ordinata fuerunt, justis suadentibus causis, abrogat, & immutat, prout animarum saluti potissimum consulendo, in Domino conspicit salubriter expedire.

Exordium.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, cum intellexisset, quod in Regno Aragonum humani generis Hostis hominum mentes ita excæcabat, ut ab odiis, & inimicitiis ad cædes, & homicidia committenda multos impelleret, cruentaque corporum morte, salutem animarum in extremam perniciem, seu discrimen adduceret; multique ejusdem Regni Incolæ, ac Nobiles, inimici-

Gregor. XIII. Bandolerios, seu inimicitias armata manu exercētes excommunicationi supposuit reservata Rom. Pontifici absolutione.

citias, & factiones inter se, & Bandositates, ut ipsi ajebant, exercere, Satellites, & varii generis armatos ducere, & privatim habere, amicos, & affines ad arma excitare, damna vicissim hostiliter quoquo modo inferre soliti essent in grave animarum suarum periculum, & præjudicium plurimorum, quodque hujus rei occasione, & aliis, quamplurimi Sicarii, & Prædones evadebant, qui, dum a potentioribus factionum Capitibus, qua poterat quisque majori manu, & numero, privatis odiis, & inimicitiis fovendis alebantur, inde in diversas alias cædes, latrocinia, sacrilegia, aliaque crimina prorumpere consueverunt: Iis malis, ac tam apertis diabolicis fraudibus cupiens aliqua ratione occurrere, per suas in forma Brevis literas, suaque perpetuo valitura Constitutione, quamcumque super præmissis consuetudinem, pro lege forsan observatam, tamquam a Religione, & Christiana pietate omnino alienam, damnavit penitus, & abolevit, ac a dicto Regno penitus exulare voluit, sancivitque, omnes, & singulos, etiam Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, & alios Dominos temporales, & quoscumque alios dicti Regni, qui pro sua, vel amici, vel propinqui, consanguinei, affinis, vel cujusvis alterius injuria vindicanda, inimicitias, simultates, bandositates nuncupatas exercere, & præmissorum occasione satellites, & armatos homines evocare, aut apud se, vel in Terris, & Dominiis, vel Domibus suis, aut alibi, publice, vel occulte alere, recipere, aut retinere, vel fovere ausi forent, qui necessarios, affines, & amicos in factionem, & partes suas contra aliquem, vel aliquos excitarent, omnesque, qui eadem fecissent, aut illis caussam dedissent, & qui arma pro præmissis quomodolibet sumpsissent, quique super his rebus alteri consilium, auxilium, vel favorem præstitissent, auctoresque, aut suasores fuissent, necnon eos, qui sub prætextu abusus hujusmodi aliquem provocassent, aut illi quomodolibet vim intulissent, quique eam prætensam legem, aut consuetudinem licitam, & non omnino damnatam esse asseveravissent, ac eos omnes, quos in dictis partibus homicidia, & latrocinia, & alia scelera committendo, seu vias infestando vagari contigisset, excommunicationi, anathemati, maledictioni æternæ, interdicto, omnibusque aliis censuris, & poenis Ecclesiasticis, eo ipso, & absque alia declaratione incurrendis, voluit omnino esse subjectos, & a Christi Corporis unitate, qui auctor est pacis, & concordiæ, omnino præcisos, eorumque absolutionem sibi, & Romano Pontifici pro tempore existenti, præterquam in mortis articulo, reservavit; Et si personæ hujusmodi ecclesiasticæ forent, etiam omnibus, & singulis Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, & aliis Beneficiis Ecclesiasticis per eos obtentis, seu in quibus, & ad quæ jus eis competeret, similiter eo ipso, & absque alia declaratione privavit, & ad illa, & alia imposterum obtinenda inhabiles existere, necnon illa tamquam per privationem hujusmodi vacantia per alios a se, & Sede Apostolica impetrari posse, necnon quascumque pensiones annuas, & illorum loco fructuum reservationes, illis Apostolica auctoritate reservatas, concessas, & assignatas, cessare, expirare, & extinctas esse, ipso facto, ac eos, qui ad illarum solutiones tenerentur, ad illas persolvendas, aut præstandas, minime teneri, nec propterea aliquas censuras, aut pænas in Literis Apostolicis reservationum hujusmodi contentas incurrere decrevit; eos vero, qui ex causis prædictis pugnassent, & occisi fuissent, perpetua ecclesiastica carere voluit sepultura; Ac eosdem omnes, qui dictæ pravæ consuetudinis prætextu, aut alias inimicitias, aut bandositates prædictas exercere, & eos omnes, qui his de causis arma sumere ausi forent, aut quidquam contra literarum hujusmodi auctoritatem commisissent, pænas contra pugnantes in duello, vel locum ad Monumachiam concedentes, aut alia circa idem singulare certamen committendum, illi, & interessendo delinquentes, per Concilium Tridentinum latas, & irrogatas incurrere declaravit, aliaque nonnulla circa præmissa ordinavit, prout in dictis literis latius continetur.

Ecclesiasticos hujusmodi Bandositates perpetrántes quocumque Ecclesiastico Beneficio, pensiones &c. privavit.

Quos vero in hujus generis pugnis mori cótingeret, ecclesiastica carere sepultura.

Cæterosque omnes pænis a Cócilio Tridentino contra pugnantes in duello præscriptis voluit subjacere.

§.2. Cum autem, sicut nobis significavit charissimus in Christo Filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, optatus finis his incommodis, ex præmissis, non successerit, nec per dictas Prædecessoris nostri literas satis provisum fuerit, ipse in Conventu, seu Consilio, quod Cortes dicitur, nuper in Oppido de Monson in dicto Regno, in sua præsentia celebrato, gravium, rerumque experientia insignium Virorum, consilio mature adhibito, quamdam Constitutionem, seu Edictum, *Fuerum* nuncupatum, promulgavit, per quam gravibus, & severis pænis talium hominum audacia coercetur, atque huic malo jam satis congruum remedium adhibitum videatur.

Efficaciori tamen medio huic malo cósultum a Philippo Rege cum fuerit.

§.3. Nos existimantes per temporales pænas abunde, quoad præmissa provideri posse, & attendentes gladium excommunicationis sobrie, magnaque circumspectione exercendum esse, ac facile evenire posse, ut complures ejus rei ignari in laqueum misere inciderent, multis etiam talem pænam perniciem potius afferre, quam salutem, ejusdem Philippi Regis precibus inclinati Literas Gregorii, & forsan aliorum Prædecessorum super præmissis editas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, quoad supradicta, etiam in quantum excommunicationis sententiam, seu alias censuras, & pænas ecclesiasticas contra prædictos infligunt, aut in eis contenta quæcumque, auctoritate præsentium, perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus, & volumus illas vires, & effectum de cætero non habere, ac nullas, irritas, & invalidas, & nullius roboris, vel momenti esse decernimus, perinde ac si ab eis-

Sixtus Gregorii Literas revocat quoad pænas spirituales.

eisdem Prædecessoribus non emanassent. Non obstantibus iisdem literis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentis Cōstitutionis trāsumptis credi jubet.

§.4. Ut autem præsentes literæ facilius ad omnium notitiam perducantur, volumus, ut earum exempla, etiam impressa, manu Notarii publici subscripta &c.

Dat. die 25. Febru. 1587. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 25. Februarii 1587. Pontificatus nostri Anno II.

X V.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Pœna exilii Laicis Regni Aragonum per Regium edictum inflicta extenditur ad Ecclesiasticos ejusdem Regni detinentes Archibusium ad Rotam breviorem quatuor Palmis: injuncto locorum Ordinariis, ut contra delinquentes procedant, etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicæ.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

...r edictum Regium præscripta Exilii pœna contra Laicos Archibusia ad Rotam detinenter.

§.1. CUM sicut exponi nobis nuper fecit Charissimus in Christo Filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, nuper edita fuerit Constitutio quædam, sive Edictum, per quam bono publico, & ad evitanda inconvenientia, & occasionem delinquendi in offensam Dei inde provenire solita, Archibusia, quæ appellant ad Rotam, mensura quatuor palmorum breviora ejusdem Regni Incolis prohibita fuerunt sub pænis, videlicet, quoad Nobiles, & Equites, ac præcipuos Cives, exilii triennalis a dicto Regno pro prima vice, pro secunda vero decennalis, ac pro tertia perpetui in eos, qui talia Archibusia quoquo modo haberent, aut iis uterentur.

Idem Rex hujusmodi pœnam ad Ecclesiasticos extendi petit.

§.2. Quare idem Rex Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus easdem pænas ad Ecclesiasticos ejusdem Regni extendere dignaremur.

Extendit Pontifex mandando Ordinariis locorum, ut contra delinquentes procedant.

§.3. Nos itaque ejusdem Philippi Regis precibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium easdem pænas in omnes, & quoscumque Ecclesiasticos, & Clericos Regni Aragonum in Sacris, etiam Præsbyteratus Ordinibus, constitutos, tam sæculares, quam cujusvis Ordinis, ac Militiæ Regulares, quavis dignitate, auctoritate, & præeminentia fulgentes, etiam exemptos, & sub nostra, ac Beati Petri protectione immediate receptos, & quocumque privilegio suffultos, eorumque familiares, servientes, & Ministros extendimus, perinde ac si, quoad tales personas, a Nobis, & Sede Apostolica ab initio emanassent: universis, & singulis locorum Ordinariis in dicto Regno constitutis, & quibusvis competentibus Judicibus prædictam Constitutionem, seu Edictum contra personas ecclesiasticas prædictas, etiam quoad exemptas, tamquam nostris, & dictæ Sedis Delegatis, quæ hujusmodi Archibusia detinuerint, ac quoquo modo habuerint, debitæ executioni per se, vel alium, tam per viam accusationis, vel denunciationis, vel simplicis querelæ, quam ex mero Officio inquirendi, & demandandi, procedendi, ac in eos pænas prædictas exequendi, ac exequtioni debitæ, ac privilegiatæ demandandi, auxiliumque brachii sæcularis ad id, si opus fuerit, invocandi, plenam, liberam, & omnimodam, simili auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus facultatem.

Quibuscumque non obstantibus.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quorumcumque Ordinum, ac militiarum privilegiis, Indultis, & Literis Apostolicis specialibus, vel generalibus quorumcumque tenorum existant, per quæ, præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum valeat quomodolibet impediri, etiam sub prætextu firmæ cujusvis speciei, etiamsi foret ad casum, ac aliis ejusdem Regni statutis, & consuetudinibus in contrarium quomodolibet facientibus. Quæ omnia nolumus cuiquam adversus præmissa suffragari.

Fides transumptis danda.

§.4. Ut autem præsentes Literæ facilius ad omnium notitiam perducantur, volumus, ut earum exempla etiam impressa &c.

Dat. die 25. Februa. 1587. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 25. Februarii 1587. Pontificatus nostri Anno II.

X V I.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmantur Privilegia, & Facultates Præposito Generali, & Præsbyteris S. J. Missiones in Indiis exercentibus a Pio PP. IV., Pio V., & Gregorio XIII. concessæ, & ad aliud tempus juxta terminos primæ concessionis extenduntur.

Dilectis Filiis Generali, aliisque Præpositis, & Præsbyteris Societatis Jesu.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium a laboribus, quos Presbyteri S. J. impendunt in conversione Gentilium in Indiis, petitum.

SAlus animarum, & spiritualia commoda Populorum ex gentilitatis tenebris recenter ad veræ Fidei cognitionem conversorum, ita nobis precipue cordi sunt, ut quoniam illis ad nos, & Sedem Apostolicam non sine maximis periculis, & incommodis accessus patet, libenter pro eorum commodo certas vobis facultates, & spirituales gratias concedamus, sive a prædecessoribus nostris ad certa tempora concessas, prorogemus, quibus suffulti, juxta datam vobis a Domino prudentiam in Regionibus Indiarum, tunc demum utamini moderate, & opportune, cum ad Dei Gloriam, Populorum salutem, & ædificationem, ac Sedis Apostolicæ decorem videritis expedire.

1587.

Pius PP. V. facultaté eis concessit Indos extra ecclesiã, & sine consuetis cæræmoniis baptizandi.

§.1. Alias siquidem, sicut nobis nuper exponi fecistis, fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster ad certum tunc expressum, & per piæ mem. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem etiam nostrum prorogatum, nedum elapsum tempus, Præsbyteris vestræ Societatis baptyzandi quoscumque in partibus Indiarum, etiam extra Ecclesias, & sine ceremoniis consuetis licentiam tribuit, ac præterea universis Christianis in Indiis pro tempore degentibus ad decennium indulsit, ne excommunicationem, aliasque ecclesiasticas sententias, censuras, & pœnas in Bulla die Cenæ Domini legi solita contentas, quoad Forum conscientiæ incurrerent, etiamsi cum Infidelibus commercium habuissent, tam de quibuscumque mercibus, quam etiam de armis, quando non essent in damnum christianitatis, veluti si hostem non notabiliter armarent.

Christianis vero, neCensuras in Bulla *Cenæ* expressas in foro cõscientię incurrant, etiam si cum Infidelibus commercium de armis habeãt.

§.2. Quod Indultum deinde dictus Gregorius Prædecessor ad aliud decennium nondum elapsum extendit, ea tamen conditione, ut suffragaretur iis tantum, qui privatim, & sine notabili periculo aliquid parvi momenti, veluti pugionem, aut gladium venderent, non autem iis, qui Mercatorum more hujusmodi prohibitas merces Infidelibus venales exponerent: Nam tales Venditores excommunicationi, aliisque prædictis pœnis, & censuris voluit omnino subjacere, etiamsi Infideles, quibus illa venderentur, non notabiliter armarent.

Gregorius XIII. secundo d. facultatem ad eos restrinxit, qui res parvi momenti vendegent,

§.3. Sed & idem Gregorius Prædecessor Præsbyteris dictæ Societatis in Indiis Orientalibus, ac Neophitis, & aliis ad Ecclesiæ unitatem reductis, super bonis male acquisitis, ad quæ restituenda incertis personis obligati existerent, ad pia opera componendi, vel quatenus ipsi sic obligati indigerent, eis in toto, vel in parte remittendi, condonandique facultatem concessit.

Facultatem autem Præsbyteris S. I. concessit nec conversis cõdonandi bona male acquisita.

§.4. Idem quoque Pius Prædecessor Vobis cum quibuscumque personis in Indiis, ut in diebus jejunii ab Ecclesia statutis, propter æstum gravissimum, & propter cibos levioris nutrimenti, & quia homines illi navigationibus, & bellis gerendis sunt assidue dediti, cibis etiam prohibitis libere vesci possent, dispensandi.

Et cum omnibus dispensandi super cibis prohibitis in diebus jejunii.

§.5. Præposito etiam Generali vestræ Societatis pro tempore existenti, Sacerdotes idoneos, ejusdem Societatis Religiosos, suo arbitrio deputandi, qui cum Neophitis Provinciæ Brasiliæ super jejuniis dispensare, eaque pro ipsorum arbitrio moderare, & commutare libere valerent, nec non cum Fidelibus utriusque sexus conjugatis in partibus Indiarum, quando ratione voti castitatis, vel aliam ob causam debitum conjugale petere ab altero conjuge de jure prohiberentur, ut nihilominus illud petere sine peccati periculo possent, in foro conscientiæ dispensandi plenam, & omnimodam auctoritatem tribuit.

Præposito vero Societatis Sacerdotes ad hoc idoneos deputandi.

§.6. Insuper dictus Gregorius Prædecessor eidem Generali, ac aliis in India per ipsum deputandis Præpositis, ac Præsbyteris vestræ Societatis cum Neophitis, aliisque ad fidem reductis existente rationabili, & legitima causa super voto castitatis, non tamen solemni, utque in matrimonio de facto, contra canonicas sanctiones, & in facie Ecclesiæ, sive scienter, sive ignoranter contracto, non obstante quovis occulto impedimento, propter quod tale matrimonium foret invalidum, in conscientia, si ipsi contrahentes non sine scandalo separari possent, ac dummodo ipsi de novo inter se secreto, Concilii Tridentini forma servata, si id quoque non sine scandalo fieri queat, sin autem; super quo eorum conscientias oneravit, etiam dicta forma non servata contraherent, injuncta eis, pro modo culpæ, pænitentia salutari, etiam dispensandi potestatem est impartitus,

Data eis facultate dispensandi super voto castitatis, aliisque occultis impedimentis in matrimoniis jam contractis.

§.7. Sed, & vobis, aut vestrum aliquibus in Orientali India degentibus ob difficultatem navigationis, & accedendi ad Loca, ubi Episcopi residebant, ut Religiosi vestræ Societatis nondum ad Sacros Ordines promoti, extra tempora a jure statuta, etiam forsan temporum interstitiis non expectatis, ad eosdem ordines, & aliquando etiam ante ætatem legitimam, dummodo defectus ætatis, ad id a Concilio Tridentino requisitæ, annum non excederet, & cæteræ Ordinandorum qualitates defectum supplerent ætatis, * promoveri, & sic promoti postmodum in illis etiam in Altaris ministerio ministrare, Missasque, & alia divina Officia celebrare valerent, Pius Prædecessor noster prædictus vivæ vocis oraculo ad decennium, uti tunc expressum fuit, numerandum indulsit,

Pius etiam V. concessit, ut ad Missiones Indicas deputati, Sacrisque Ordinibus nondum initiari, ad d. Ordines promoveri possint extra tempora, non servatis, interstitiis, & ante, annum ætatis a Concilio Tridentino designatæ.

* *Sic*.

§.8. Quod Indultum postea idem Gregorius Prædecessor usque ad Japoniæ, nec non Brasiliæ, Perù, Mexican., cæterasque utriusque Indiæ, & novæ Hispaniæ Regiones, Insulasque Maris Oceani, inter quas omnes Regiones, & Insulas privilegiorum eisdem concessorum, & concedendorum mutuam alioquin communicationem esse voluit, & ad alterum nondum elapsum decennium, etiam in ampliorem formam extendit, & prorogavit.

Hoc Privilegium ad utraque Indiã, novæque Hispaniæ Regiones extendit, & ad aliud decennium prorogavit Gregorius.

§.9. Demum dictus Gregorius Prædecessor vobis, ac vestrum unicuique cum Neophitis utriusque sexus quibuscumque consanguinitatis, vel affinitatis gradibus, aut alias conjunctis, seu invicem se attinentibus, super hujusmodi gradibus, jure tamen divino non prohibitis, ut illis, & impedimentis hujusmodi, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & aliis contrariis nequaquam obstantibus, matrimonium contrahere, & in facie Ecclesiæ solemnizare, sive si jam scienter, & de facto contraxissent, denuo contrahere, & postea illa carnali copula consumare, & in eis, quoad vixerint, remanere, ac denunciationes in Ecclesiis, & alias extrinsecas solemnitates, ac cæremonias requisitas, cum id vobis expedire, aut necessarium esse visum fuerit in contrahendis matrimoniis, prorsus omittere valeant, gratis dispensandi, dummodo quoad forum conten-

Facultatem quoque concessit dispensandi in gradibus consanguinitatis, & affinitatis, a Denunciationibus faciendis &c.

tio-

tiosum, hujusmodi facultate non alias uteremini, nisi in Locis, & Provinciis Ordinariorum præsentia destitutis, vel ab eis non minus ducentum millibus passuum remotis, prolemque susceptam, & suscipiendam, legitimam decernendi, facultatem est elargitus, prout in diversis eorumdem Prædecessorum literis latius continetur.

Præpositus dd. facultates prorogari, vel in perpetuum concedi petit.

§.10. Cum autem, sicut eadem subjungebat expositio, causæ multæ justæ, & rationabiles, propter quas hujusmodi gratiæ a Prædecessoribus nostris emanarunt, adhuc vigeant, & valde expediat eas, quæ ad tempus concessæ sunt, ad aliud longius tempus prorogari, reliquas vero perpetuo, vel ad beneplacitum impetratas, pro earum majori validitate, etiam denuo auctoritate nostra roborari; propterea nobis humiliter supplicari fecistis, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quarumcumque facultatum terminos prorogat Sixtus.

§.11. Nos itaque vestrum in Christiana Religione ad exteras, & remotissimas Nationes propaganda pium, & religiosum zelum, ac sedulam operam plurimum in Domino commendantes, vestris supplicationibus inclinati, privilegia, facultates, & Indulta prædicta, literasque desuper confectas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ac inde sequuta quæcumque, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, eaque omnia, & singula præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes, & quoscumque juris, & facti, ac substantiales defectus, si qui in hujusmodi impetrationibus intervenissent, & quoad ea, quæ ad certa tempora concessa fuerunt, tempora ipsa in eis præfixa ad aliud decennium a fine temporis unicuique ex concessionibus hujusmodi præscriptis numerandum, auctoritate, & tenore præmissis extendimus, ac prorogamus, ac tam illa, quam alia omnia, & quæcumque supradicta de novo per easdem præsentes, quatenus opus sit, concedimus, & indulgemus.

Indis vero qui quemquã ad Christianã fidem adduxerit, plenariam Indulgentiam elargitur.

§.12. Postremo ut Christi Fideles eo etiam ferventius Infideles ad Sanctum Baptismi Lavacrum invitent, quo ex hoc cælestis dono gratiæ noverint se uberius esse refectos, re: me: Pii Papæ IV. nostri etiam Prædecessoris, qui similem Indulgentiam ad certum jam pridem elapsum tempus concessit, vestigiis in hac parte inhærentes, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, universis, & singulis Christifidelibus in partibus Indiarum vere pænitentibus, & confessis, ac Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refectis, quoties aliquem ex Infidelia, & ab Idolatria ad veri Dei cognitionem, atque cultum reduxerint, toties Indulgentiam plenariam, & singulorum peccatorum suorum absolutionem, & remissionem, nec non Jubilæum plenarium, auctoritate Apostolica, tenore earumdem præsentium, misericorditer in Domino concedimus, & elargimur, injuncta aliqua arbitraria per Confessores salutari pænitentia, super quo illorum conscientias oneramus; Præsentibus, quas utpote ad Christianæ Religionis augumentum, & in partibus ab Urbe, tot mensium difficili, ac periculosa navigatione, remotis, ac propterea revocationum Apostolicarum non facile notitiam habituris, concessis, quavis de causa, etiam per Nos, & Sedem Apostolicam revocari, suspendi, aut alias quomodolibet alterari nullatenus posse, nec sub quibusvis similium Indulgentiarum, & facultatum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, antelationibus, vel aliis dispositionibus, etiam in favorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatæ Sanctæ, vel redemptionis captivorum, aut alias ex quibusvis aliis, & urgentissimis, & necessariis causis, etiam ad Imperatoris, Regum, & aliorum Principum instantiam, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis excipi, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo concessas fore, ac censeri, ipsisque Christifidelibus suffragari debere, & quarum transumptis Secretarii Societatis, vel cujuslibet Notarii publici manu scriptis, & ejusdem Societatis Præpositi Generalis, vel alicujus personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo signatis, plenariam, & eandemmet fidem ubique in judicio adhibendam esse, & adhiberi debere, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, decernimus.

Servatis tamen cuique Privilegio, & facultati terminis in prima concessione præscriptis.

§.13. Quoad hujusmodi Indulgentiam ad decennium dumtaxat proximum. Quoad reliqua vero supradicta, partim ad tempora superius expressa, partim vero perpetuis futuris temporibus, vel ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum, prout respective ab initio concessa fuerunt, valituris.

Dat. die 14. Martii 1587. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Martii 1587. Pontificatus Nostri Anno II.

XVIII.

Confirmatio, & approbatio Breviarii a Capitulo generali Carthusien. Ordinis emendati, & a Cardinalibus Carafa, & Montis Regalis recogniti pro ipso Ordine Carthusien.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Dilecto Filio Priori Generali Ordinis Carthusien.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecte Fili Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Commissio nonnullis da-

§.1. Ordinis istius Carthusiensis Breviarium, quod a te, Capituloque ge-

ta Breviariũ, de quo in Rubrica, examinandi.

generali nuper emendatum esse Nobis significasti, a dilectis Filiis nostris Antonio Tituli Sanctorum Joannis, & Pauli Carafa, & Vincentio Tituli Sanctæ Mariæ in via Montis Regalis S. R. E. Cardinalibus nuncupatis, & aliis doctis, & peritis Viris, quos delegimus, studiose, diligenterque recognoscendum curavimus; ii omnibus, & singulis illius partibus, ex quibus totum Canonicarum Horarum Officium Divinum constat, vere perspectis, recteque recognitis demum Nobis retulerunt, nihil in eo videri, neque esse, quod ejusdem Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ Romanæ Institutis, Tridentinæ Synodi æcumenicæ decretis, & Sacris Canonibus repugnet.

Approbatur a Pontifice cum licentia imprimendi, eoque utendi.

§.2. Quamobrem illud ita, & correctum, & recognitum Nos Apostolica auctoritate approbamus, confirmamus, & roboramus, ratum, firmumque habemus: & quoniam cupimus, tuis precibus adducti, quam primum fieri potest illius usum introduci; Idcirco tibi hoc concessum, & indultum esse volumus, ut tam literarum harum, quam aliorum Privilegiorum, & Indultorum, quæ alias a Sede Apostolica isti Ordini concessa sunt, virtute sic emendatum, correctumque, id ipsum Breviarium imprimere, impressum evulgare, atque in universo Ordine, ejusque Ecclesiis, Domibus, ac Locis quibuscumque, ad usum, & consuetudinem introducere libere, & licite sine ullo conscientiæ scrupulo possis, itaut omnes, & singuli Ordinis istius Superiores, Fratres, Religiosi, & cæteri quicumque sint utriusque sexus, quorum interest, ad hujusmodi Breviarii præscriptum, ac ritum psallant, divinas laudes dicant, canonicarumque horarum officium præstent.

Obstantium derogatio.

§.3. Non obstantibus præmissis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus, Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non dicti Ordinis, illiusque Domorum, & Locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 17. Martii 1587. (a) An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Martii 1587. Pontificatus Nostri Anno II.

(a) Hoc eodem anno Literis datis die 18. Martii, & quibus initium est *Romanus Pontifex* Sixtus V. omnia, & singula Privilegia Congregationi S. Salvatoris Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini pridem concessa confirmavit.

XVIII.

Confirmatio Literarum Gregorii XIII., quibus Græcis Catholicis Mercaturam Anconæ exercentibus facultas concessa fuit Consulem sibi eligendi.

Ex Regest. in Secr. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregorius XIII. Græcis Anconę commerciũ exercentibus facultatem cõcessit deputandi sibi Cõsulem cum solitis privilegiis.

§.1. Dudum fæl: rec: Gregorius Papa XIII. Prædecessor Noster Mercatoribus, & aliis Græcis Christianis ex Insula Pathmos in Civitate Nostra, tunc sua Anconitan. commorantibus, ut proprium pro sua Natione in dicta Civitate Consulem, qui easdemmet facultates, Jurisdictiones, privilegia, honores, & onera haberet, & habere deberet, quæ alii aliarum Nationum in eadem Civitate existentes Consules de Jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet habebant, & quibus gaudebant, ac habere, & gaudere poterant, tunc, & quandocumque opus foret eligere, creare, & deputare libere, & licite valerent, Apostolica auctoritate concessit, prout in literis dicti Prædecessoris in forma Brevis die 10. Januarii 1580. Pontificatus sui anno octavo desuper confectis plenius continetur.

Sixtus Prædecessoris Literas ratas habens factam a Græcis Consulis electionem confirmat.

§.2. Cum autem, sicut ad aures Nostras pervenit, Consul pro dicta Natione in eadem Civitate per Mercatores, & alios Græcos Christianos vigore literarum prædictarum electus, creatus, & deputatus nuper fuerit. Nos literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, ac supplicationibus dictorum Mercatorum, & aliorum Græcorum Christianorum pro eorum parte Nobis porrectis, hac in parte inclinati, Indultum, & facultatem eligendi Consulem hujusmodi, omniaque, & singula in eisdem dicti Prædecessoris literis contenta, nec non electionem, creationem, & deputationem dicti Consulis per eosdem Mercatores, & alios Græcos vigore earumdem literarum factas, ac omnia, & singula inde secuta, dicta auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, eisdem Mercatoribus, & aliis prædictis eumdem Consulem confirmandi, revocandi, & alium nominandi, creandi, & deputandi, quoties illis expedire videbitur, concedimus, & indulgemus.

Clausulæ

§.3. Decernentes eosdem Mercatores, & Nationem ex prædicta Insula Christianos dicto Consuli, & nullo alteri subjectos esse, sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Non

Derogatio Contrariorũ. §.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Prædecessor in eisdem Literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 10. Maii 1587. An.III. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 10. Maii 1587. Pontificatus Nostri Anno III.

XIX.

Ex Regest. in Secr. Brev. Statutum, quod officium Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia, quod prius ad octennium durabat, imposterum ultra sexennium non protrahatur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Circumspecta Romani Pontificis providentia nonnunquam ea, quæ certis suadentibus causis per ejus Prædecessores gesta sunt, ex aliis minus rationabilibus causis alterat, & ad primævum suum statum reducit, prout in Domino conspicit expedire.

Pius V. Ministri Generalis Ordin. Min. de Observ. officium per octo annos durare statuit. §.1. Sane fe: re: Pius Papa V. Prædecessor noster inter alia statuit, & ordinavit, quod officium Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum de observantia nuncupat., per octo annos extenderetur, prout in literis dicti Prædecessoris desuper confectis plenius continetur.

Sixtus ad primævum statum sexennii reducit. §.2. Nos attendentes huic Ordini, cujus Instituta Regularia, dum in minoribus essemus, per quinquaginta annos, vel circa amplexi fuimus, optime convenire ad evitanda scandala, & absurda, quæ ob id antehac orta fuisse dignoscuntur, ut officium prædictum ad primævum suum statum reducatur, & ad sexennium tantum duret, prout etiam complures Romani Pontifices Prædecessores nostri in diversis eorum literis observari voluerunt, & mandarunt, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine statutum, & ordinem ipsius Prædecessoris Apostolica auctoritate tenore præsentium revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus, ipsumque officium Ministri Generalis ad primævum statum reducimus, & restituimus, itaut illud, * ad quod hac præsenti hebdomada electio Personæ ipsius Ordinis in Capitulo Generali fiet tam hac vice, quam perpetuis futuris temporibus ad sexennium tantum duret, & durare debeat, & illo elapso statim cesset, ac cessare censeatur. (* Sic.)

Sicque in posterum præcipit observari. §.3. Quocirca omnibus, & singulis dicti Ordinis Professoribus huic negocio incumbentibus in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis sententia, eo ipso per contrafacientes incurrenda præcipimus, quatenus singulo quoque sexennio ad novi Ministri Generalis electionem, quibuscumque rebus posthabitis, procedant, nec ipsi, seu tunc existens Minister Generalis, aut quivis alius quacumque dignitate, etiam Cardinalatus honore fulgens, seu ipsius Ordinis Protector quacumque de causa etiam urgentissima confirmationem, seu extensionem dicti officii in aliud etiam brevissimum tempus a Romanis Pontificibus Successoribus nostris, & Sede Apostolica petere, & obtenta uti audeant, vel præsumant, ita ut elapso dicto sexennio prædictum officium Ministri Generalis ipso Jure vacet, & vacare censeatur.

§.4. Decernentes aliter factas electiones, & confirmationes nullas, & irritas, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse. Irritam declarat quamcumque electionem, si aliter fiat.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti ordinis Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Obstantibus derogat.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Maii 1587. Pontificatus Nostri Anno III. Dat. die 14. Maii 1587. An.III.

XX.

Confirmatio Literarum Eugenii IV., & Pii V. super facultate concessa Officialibus Civitatis Anconitanæ, privative cognoscendi causas suorum Civium in prima, & secunda Instantia. Ex Regest. in Secr. Brev.

Dilectis Filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Civitatis Nostræ Anconitanæ.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ex debito pastoralis officii, meritis licet imparibus, nostris humeris impositi ad ea convenit vigilantiæ nostræ Curas intendere, per quæ Civitatum nostrarum status prospere dirigatur, ac Communitates, & Homines Nobis, & Apostolicæ Sedi subjecti præsertim illi, qui suæ fidei, & devotionis sinceritate, & constantia erga dictam Sedem, & Romanos Pontifices condignis * se reddiderunt, in suis tractandis negotiis, ac litibus, & causis agendis subleventur, ac in gratiis, libertatibus, Immunitatibus, & Privilegiis, Juribusque sibi concessis adversus tempestatum procellas subleventur. Proœmium. (* Si c)

§.1. Dudum siquidem Nobis, dictæque Sedi innotuit, Civitatem Nostram Anconitanam inter cæteras Ecclesiastici Status Civitates Anconitani a Rom. Pontificibus variis decorati Privilegiis.

tates fidelitate, & obedientia hanc Apostolicam Sedem mirifice coluisse, & in maximis rerum discriminibus firmius semper, & solidius permansisse. Unde Romani Pontifices Prædecessores Nostri diversis eam gratiis, immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis decorarunt.

Quos inter Eugenius IV. Causas omnes in prima, & secunda Instantiis ab eorum Officialibus decidi jussit.

§.2. Nuper vero per dilectos filios Petrum Leonum, & Franciscum Napum Oratores Vestros Nobis significastis, quod fe. re. Eugenius Papa IV. Prædecessor noster de præmissis abunde certioratus paterno, quo vos, Communitatemque vestram prosequebatur affectu, detrimentis, & sumptibus, quibus tam ex primis, quam ex secundis instantiis vos Communitasque vestra, ac Homines, Incolæ districtus afficiebantur, & defatigabantur providere, ac Civitatis prædictæ statum conservare, illumque pro commoditate, & indemnitate vestris salubrius dirigere volens, causas vestras, & omnium vestrum, nec non Hominum, & Incolarum districtus hujusmodi tam civiles, quam criminales, meras, & mixtas, (criminibus hæresis, ac falsitatis Literarum Apostolicarum, nec non læsæ majestatis contra Summum Pontificem, dumtaxat exceptis) in prima, & secundis Instantiis in Romana Curia de Jure, & antiqua consuetudine moveri, & agitari solitas, Vobis, & vestris Rectoribus, Præsidentibus, Officialibus pro tempore deputatis audiendas, cognoscendas, decidendas, fineque debito terminandas permisit, atque concessit: voluitque, & declaravit, quod nullus Civis, & Incola Civitatis, & Comitatus prædicti aut alius undecumque sit, cujuscumque status, gradus, & conditionis existat, aliquem ex Civibus, Hominibus, & Incolis hujusmodi in prima, & secunda Instantiis, pro quavis causa, lite, & controversia extra Civitatem, & Territorium, vel districtum vestrum hujusmodi tradere, & avocare audeat, seu præsumat, omnibus, & singulis Auditoribus, Vice-Auditoribus, Locatenentibus, cæterisque Urbis, ac Romanæ Curiæ Officialibus, nec non Legatis extra Romanam Curiam ad Jura reddenda, & ministranda deputatis, & deputandis, ne in dictis prima, & secunda Instantiis se intromitterent, interdixit, ac si secus factum foret, irritum, & inane decrevit, prout hic, vel alias in dicti Prædecessoris Literis in forma Brevis sub dat. Romæ quinto nonas Julii anno Domini 1445. Pontificatus sui Anno quinto decimo expeditas, plenius continetur.

Sublata Judicibus Curiæ Rom. facultate eas judicandi.

Pius V. Eugenii Literas confirmas nõnulla statuta ab Antianis illius Civitatis hac super re edita approbavit.

§.3. Ac postmodum fe. re. Pius Papa V. per suas Literas in forma Brevis sub dat. Romæ apud Sanctum Petrum die 26. Septembris 1568. Anno Tertio eisdem de causis motus permissionem, concessionem, declarationem, interdictum, & voluntatem dicti Eugenii Prædecessoris hujusmodi approbavit, & confirmavit, & præterea statuta, decreta, & ordinationem per dilectos filios antianos prædictæ Civitatis, illiusque Communitatem prædictam, quod nullus in aliqua principali, vel alia quacumque causa supplicet, aut impetret, vel citet, seu conveniri, citari, vel vocari faciat per viam principalis Judicii, aut cujuscumque appellationis, seu nullitatis aliquem habitatorem, comitativum, seu districtualem Civitatis, Communitatis, vel districtus prædicti, aut universitatem, vel Castrum aliquod dictæ Civitati suppositum, vel imposterum quomodocumque supponen. in aliqua causa civili, criminali, vel mixta, nisi coram Consilio, Potestate, Rectore, Judicibus, & Officialibus Civitatis prædictæ per illius Consilium deputatis statuerint, & ordinaverint; ita ut si quis contrafaceret per se, vel per suum Procuratorem, causam perderet, & omne Jus, quod haberet in re, vel quantitate, de qua esset quæstio, ipso facto, suo Adversario applicaretur; Quod statutum, ac Eugenii Prædecessoris concessio hujusmodi Apostolica auctoritate confirmata fuerint, & quod nihilominus dilectus filius Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generalis Auditor ad concessionem, & statutum hujusmodi nullo habito respectu, diversas inhibitiones Judicibus, & Officialibus dictæ Civitatis in causis in prima, & secunda Instantia hujusmodi penden. in non modicum dictæ Civitatis præjudicium relaxaverat, & si partes ipsæ ad Curiam accessissent, minime dubitandum esset, quin ipsæ dictas inhibitiones sibi factas omnino revocari fecissent, causantibus tamen partium earumdem paupertatibus, partes ipsæ multo sibi conducibilius arbitrantes illas, & eas desertas relinquere, quam ad Curiam ipsam accedere voluerunt; partium commoditati, & dictæ Civitatis indemnitati, & Jurium tuitioni providere volens dictus Prædecessor dicta statuta, & concessionem hujusmodi, & in eis contenta confirmavit, & approbavit, eidemque Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Auditori, & quibuscumque aliis Judicibus tam Ordinariis, quam Delegatis, & tam in alma Urbe, quam extra existen. quacumque auctoritate, & præeminentia fulgen., etiamsi S. R. E. Cardinales, aut Causarum Palatii Apostolici Auditores fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ, ac quoad Cardinales sub ejus indignatione, quo vero ad alios sub excommunicationis majoris, aliisque arbitrio suo applicandis pænis districte præcipien. inhibuit, ne deinceps perpetuis futuris temporibus aliquas inhibitiones, seu alia impedimenta, propter quæ Judices, & Officiales Civitatis hujusmodi in causis prædictis coram ipsis pendentibus in prima, & secunda Instantiis procedere, ac sententias suas promulgare auderent, seu præsumerent, & nihilominus si inhibitiones, vel alia impedimenta fieri contigerit, ut præfertur, eisdem Judicibus, & Officialibus Civitatis Anconæ hujusmodi, ut illis non obstantibus, ad causarum hujusmodi cognitionem, & executionem procedere omnino possent, & deberent, facultatem concessit, cum clausula sublata, decreto irritanti, & alias, prout

Quibus non obstãtibus cũ Auditor Cameræ Apostolicæ nonnullas inhibitiones relaxasset.

Hujusmodi inhibitiões relaxari idem Pontifex prohibuit.

Data Judicibus Anconitanis auctoritate iis non parendi.

prout in literis dicti Prædecessoris latius continetur.

Oratores Anconitani hæc omnia a Sixto PP. confirmari petunt. Obtinentque.

§.4. Petentes per Nos, dictamque Sedem Apostolicam præsidio fulciri, ac ut perpetuo subsistant, de novo approbari, & confirmari.

§.5. Nos autem, qui fidem vestram erga Nos dictamque Sedem dudum probatam habemus, vos, communitatem vestram, ac Homines, & Incolas prædictos similibus, & amplioribus favoribus, & gratiis amplectentes, & prosequentes, dictorumque Prædecessorum literas, & in eis contenta quæcumque, acsi de verbo ad verbum hic insertæ forent, pro expressis habentes, illas, ac remissionem, concessionem, voluntatem, declarationem, mandatum, interdictum, decretum, statuta, & ordinationes prædictas, omniaque alia, & singula in dictis literis contenta, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui forsan in illis intervenerint, supplemus, illasque innovamus, & de novo concedimus.

Datis ad talia exequenda Commissariis.

§.6. Mandantes moderno, & pro tempore existenti dictæ Provinciæ Legato, Vicelegato, dictæque nostræ Civitatis Gubernatori, eorumque, & cuilibet ipsorum Officialibus, & Ministris, ac S. R. E. Camerario, Vicecamerario, Cameræ Apostolicæ Clericis, & Generali Auditori, quatenus vos, Communitatemque, & Homines, nec non Incolas, ac Officiales, & Ministros prædictos minime impediant, perturbent, vel inquietent, quinimo in præmissis omnibus, & singulis, & circa ea faveant, assistant, & protegant, contradictores, rebelles, & inobedientes, & perturbantes quoscumque Juris, & facti remediis opportunis, ac sub sententiis, censuris, & pænis pecuniariis compescendo, aggravando, reaggravando, & interdicendo, & una cum invocatione brachii secularis.

Clausulæ pro perpetua hujusmodi concessionum observantia.

§.7. Et ita per quoscumque etiam S.R.E. Cardinales, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, ac alios Ordinarios, & Delegatos Judices judicari debere, sublata eis aliter judicandi, & declarandi facultate, & auctoritate; irritum quoque, & inane ex nunc, prout ex tunc, & e contra si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorū.

§.8. Non obstantibus Apostolicis, & dictæ Provinciæ, ac aliis Provincialibus, & Synodalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam super registrandis privilegiis in Archivio dictæ Provinciæ, ac de confirmandis, ac edendis statutis editis, & edendis per Communitates ipsius Provinciæ per illius Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Vicarios, vel Rectores, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis ejusdem Provinciæ Legatis, Gubernatoribus, Officialibus, Collegio, & Curialibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, omnibusque aliis, quæ Prædecessores nostri voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque statum, & merita causæ, & causarum si quæ forsan sunt, eorum Instantias, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, ac privilegiorum, Indultorum, gratiarum, concessionum, statutorum, decretorum, ordinationum, reformationum, aliorumque prædictorum, & hic de necessitate exprimendorum tenores, & compendia, ac si de verbo ad verbum, & non per clausulas generales idem importantes, etiamsi in illis caveatur expresse, quod pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda, aut totus illius tenor inserendus, seu alius modus, vel magis exquisita forma deberet servari, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis omnibus hac vice specialiter, & expresse, ac motu scientia, & deliberatione prædictis derogamus.

Dat. die 23. Maii 1587. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 23. Maii 1587., Pontificatus nostri Anno III.

XXI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Theologos Universitatis Sorbonicæ adhortatur, ut Libros hæresi, erroribusque conspersos exquirant, in edendo Librorum prohibitorum novo Indice adnotandos.

Dilectis Filiis Præposito, Theologis, & Canonistis Universitatis studii generalis Sorbonæ.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

INter multiplices animi nostri curas, quibus in apostolatus apice constituti premimur, maxima est, ut universo gregi, divina providentia Nobis commisso prospicientes, ab eo lethalia quæque pro viribus arceamus, pascua tantum salubria illi procurantes, & concedentes, ut sublatis noxiis omnibus, & impedimentis, vitali cibo pastus, potatusque divinis fontibus ad cælestes caulas, incolumis perducatur.

Enarrat Pontifex quas curas susceperit in examinandis, proscribendis que Libris hæresi, seu pravis opinionibus conspersis.

§.1. Cum itaque, gravissima cum jactura Christianæ pietatis ab anno 1564., quo tempore Index Librorum prohibitorum exiit, adversario humani generis zizania in nocte seminante supra bonum semen, quotidie huic nostro gregi venenum pro salutari esca, atque potu apponatur, propineturque per libros, aut scripta hæresi-

resibus, seu quavis alia impietate corrupta, Nos Prædecessorum nostrorum Summorum Pontificum vestigiis inhærentes, qui expurgando veteri fermento doctrinæ pravæ plurimum elaborarunt, ad idem opus nosmet ipsos accinximus, & sedule curavimus fieri novum Indicem librorum impiæ doctrinæ, quo nostris ovibus indicemus, & prohibeamus nociva pascua, quæ in hunc diem novimus, plura etiam indicaturi, & prohibituri, cum plura cognoverimus esse talia. Opus est arduum, & ingens, & non nisi magnis laboribus, & vigiliis, omniumque oculis, & auxiliis conficiendum, ut omnibus commodum, & utile esse possit. Quare ne dum quosdam S. R. E. Cardinales, singulari eruditione, & prudentia præditos deputavimus cum Theologis, aliarumque scientiarum Professoribus; Verum insignium Academiarum, & Universitatum studia, & labores adhibenda esse judicavimus.

Vocatis in partem laboris nonnullis Cardinalibus, Theologis, ac Universitatibus.

§.2. Uti igitur egregias alias universitates, & Academias monuimus, & hortati sumus, & hanc vestram quoque monemus, & hortamur in Domino, vobisque in meritum obedientiæ præcipimus, & mandamus, quatenus, omni adhibita diligentia, & studio propositum nostrum adjuvetis.

Sorbonicos Doctores, ut eumdem laborem suscipiant adhortatur.

§.3. Cumque pro novo Indice faciendo id præsertim desideretur, ut libri conscribantur, quorum nomina non sunt in prioribus indicibus; multum vero huic negotio conducere judicetur, si hæreticorum tempora, dogmata cognoscantur, & libri, in hoc præcipue requiritur diligentia vestra, ut hæc omnia significetis Nobis. Desideratur quoque, ut singulariter recenseantur catholicorum libri, qui aliqua in parte, vel corrigendi, vel etiam prohibendi erunt. Neque nomina tantum, tum Hæreticorum, tum etiam Catholicorum desiderantur, sed & tituli librorum, & eorum Impressores, & loca ubi fuerint impressi. Hæc omnia quam primum in unum collegeritis, ad Sanctam hanc Sedem transmittere curabitis, ut tamdiu desideratus Index populoque Christiano admodum necessarius in lucem prodire possit. Significabitis etiam quo ordine, & modo, quibusque servatis id a Vobis factum fuerit.

Modum ab eis servandū præscribit.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 20. Junii 1587. Pontificatus nostri Anno III.

Dat. die 20. Junii 1580. An.III.

XXII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Revocatis nonnullis statutis ab Episcopo, & Capitulo Abulensi editis circa visitationem, & correctionem Capitularium, suppressisque quibuscumque controversiis inde exortis, statuta Concilii Tridentini in hujusmodi materia servari mandat.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cura Rom. Pontificis pro observantia Canonum S. Concilii Tridentini.

Decet Romanum Pontificem in supremo justitiæ Throno, & Apostolicæ potestatis plenitudine a Domino constitutum officii sui partes ad ea propensiori studio conferre, per quæ Sac. Concilii Tridentini sanctiones illibatæ præserventur, & si quid in illarum depressionem cedere, & ad noxam tendere cognoscit, id per suæ providentiæ ministerium revocetur, & ad debitam normam reducatur.

§.1. Accepimus siquidem, quod in quadam concordia, olim, vigore Literarum fe. rec. Pii Papæ II. Prædecessoris nostri sub dat. 1463., pridie Kalendas Maii inter bo: me: Martinum Episcopum Abulen., ac Decanum tunc existentem, & Capitulum Ecclesiæ Abulen. circa jurisdictionem, visitationem, correctionem, inquisitionem, & punitionem delictorum per capitulares, & alias personas dictæ Ecclesiæ pro tempore commissorum, inita, & a Judicibus in dictis Literis Pii II. deputatis, & a nonnullis aliis etiam Prædecessoribus nostris forsan confirmata, expresse inter alia cavetur, quod Episcopus Abulen possit capere, seu capi mandare quemcumque beneficiatum dictæ Ecclesiæ, qui aliquid commiserit, propter quod veniat capiendus, seu contra quem fuerit data querela, & illum detinere per tres dies in aliquo honesto loco juxta qualitatem delicti, & personæ, quæ sic fuerit capta intra dictam Civitatem, & si fuerit capta extra eam, cessante legitimo impedimento, adduceretur ad illam, ita ut infra dictos tres dies teneretur eum præsentare, & notificare in dicto Capitulo, ad hoc ut, juxta delictum, persona per dictum Episcopum, Decanum, & Capitulum, detineatur, corrigatur, puniatur, & castigetur, prout juris fuerit, ita tamen, ut salva remaneat dictis Decano, & Capitulo potestas comedendi jentacula sua, & adscribendi culpæ delinquentium, prout habent de usu, & consuetudine. Quodque in quinquagesimo septimo ipsius Ecclesiæ statuto mandato similis memoriæ Alfonsi olim Episcopi Abulen, ac Decani, tunc existentis in libro statutorum de Anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo recompilato, & descripto, & per piæ mem. Leonem Papam X. etiam Prædecessorem nostrum per suas Literas sub dat. millesimo quingentesimo decimo nono, pridie Nonas Maii, ac alios forsan Prædecessores nostros confirmato, etiam disponitur: Quod perpetuo, & in perpetuum, quoties contigerit aliquem Beneficiatum, aut Beneficiatos dictæ Ecclesiæ rixari intra eam cum aliis Beneficiatis illius, aut ipsi dixerint aliqua verba injuriosa contra Capitulum, & in illius spretum, & contra illud fecerint aliqua injusta, ita ut Capitulum se sentiat injuria affectum, & ob id, & in effectu sit; Quod Decanus, & Capitulum soli, sine eorum Prælato, & illo excluso, possint eum, si voluerint, carcerare in eorum domibus, sub gravibus pænis, ne illas egrediantur absque eorum mandato, & quod juxta eorum delicta subtrahantur ad duos menses omnes eorum Prebendæ, si delictum tale fuerit, ut tanta pæna sit dignum,

Vigore Li[terarum] Pii edita fueru[nt] nonnulla c[on]cordata int[er] Episcopum & Capitulu[m] Abulen.

In iis statutum est Visitationem, & Correctionem Capitularium spectare ad Episcopū una cum Capitulo.

Decretum quoque, ut si aliquis BeneficiatusCanonicum intra Ecclesiam injuria afficiat, Capitulum sine Episcopo possit illum castigare.

gnum, habita in primis informatione summarie, qualiter, & quales fuerint culpantes, & qui culpabiles reperti fuerint, subtrahantur eis ad unum mensem ex suis Præbendis, sive ipsis imponantur alia, vel aliæ pœnæ, & pœnitentiæ eis benevisæ secundum eorum delicta: sed si Capitulum negligens fuerit, ut nullam imponat pœnam delinquenti, in hujus negligentiæ casu succedat Prælatus, & procedat contra talem delinquentem una cum Decano, & Capitulo in imponenda illi pœna ipsis benevisa: & si delictum grave fuerit, ita, ut non sufficiant pœnæ supradictæ, quod eis comedant jentaculum, & jentacula eis benevisa, donec eis injungant pænam eorum delicto condignam, prout fieri solitum est. Si tamen talis Beneficiatus, aut Beneficiati rixam habuerint intra Ecclesiam Cathedralem cum aliis, qui non sint Beneficiati, Cappellani, aut famuli chori, si delictum admodum fuerit grave, & atrox, ut puniri mereatur majoribus, quam supra dictis pænis, & illæ non sufficiant secundum magnam atrocitatem sui delicti, talis delinquens castigetur, puniatur, & corripiatur a dicto Episcopo, ac Decano, & Capitulo insimul, juxta ejus delictum. Si vero talis Beneficiatus tale delictum extra dictam Ecclesiam commiserit, illudque sit tale, ut carcerari mereatur, quod dictus Episcopus illum mandare apprehendi possit, illumque teneat carceratum honeste in ejus Palatio, sive in domo honesta in Civitate Abulen, & illum non possit ducere captum ad Bonillam, nec aliam partem extra ipsam, & quod intra tres dies, incluso die, quo eum apprehenderit, teneatur eum ducere, & præsentare in Capitulo prædictis Decano, & Capitulo, & ab omnibus constituatur, si dignitas fuerit, in domo alterius dignitatis, si vero Canonicus in domo alterius Canonici, Portionarius autem in domo alterius Portionarii. Et quod Episcopus, Decanus, & Capitulum prædicti per se, vel eorum Commissarios faciant inquisitionem talis delicti, audientes delinquentem super ejus innocentia usque ad conclusionem litis, & donec sententia contra eum, & Beneficiatum culpabilem feratur per dictum Episcopum, ac Decanum, & Capitulum, & quod alteri sine aliis illam non possint ferre. Quod si Episcopus abfuerit a Civitate, in ejus locum ejus Provisor assistat in præmissis, & quod adimpleatur sententia ferenda contra eum ab ipsis Episcopo, Decano, & Capitulo, illaque exequatur. Quodque hic ordo servetur, quando Episcopus visitare voluerit Decanum, & Capitulum, & dictum Capitulum cum eodem Episcopo deputet duos Beneficiatos ad faciendam dictam visitationem, tamen, quod punitio, & pæna injungatur ab omnibus, prout dictum est, ac in concordia, & statuto prædictis plenius continetur.

Quod si negligens in hoc fuerit Capitulum, Episcopus contra reum procedat una cum Capitulo.

Et hoc etiam modo procedatur in gravioribus delictis, si is, qui fuerit injuria affectus, non sit de gremio Capituli.

In casu tamen delicti extra Ecclesiá perpetrati reum Episcopus cũ Capitulo judicet, juxta qualitatem rei.

Absente Episcopo prædicta omnia ab ejus Provisore exequutioni demandentur.

Si visitandum sit Capitulum, visitatio fiat per Ep.scopũ, & duos Beneficiatos, pœna tamen reis ab Episcopo, & Capitulo injungatur.

§.2. Cum autem, sicut etiam accepimus super concordia, & statuto prædictis, illorumque confirmationibus supradictis, & observatione diversæ lites, & controversiæ inter Venerabilem Fratrem Petrum Episcopum Abulen, & forsan ejus Prædecessores, ipsius Ecclesiæ Præsules, nec non modernum, & pro tempore existentem Decanum, & Capitulum prædictos, tam in Romana Curia, quam extra eam coram diversis Judicibus, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoribus ortæ fuerint, & adhuc vigeant, & pendeant indecisæ.

Hujusmodi statuta quamplurimis controversiis inter Episcopũ, Decanum, & Capitulum occasionem dederunt.

§.3. Nos attendentes concordiam, & statutum hujusmodi episcopalem jurisdictionem, quoad capitulares personas dictæ Ecclesiæ adeo coarctare, & quibusdam quasi Cancellis, circumscribere, ut facilis cuique etiam atrocissimi cujusvis criminis Reo ad illam illudendam, & suorum scelerum impunitatem consequendam, via aperiatur, & quam plurima alia inconvenientia in dignitatis Episcopalis ludibrium, illiusque ordinariæ jurisdictionis diminutionem subsequantur, debitæque reformationis a Concilio Tridentino injunctæ ministerium impediatur, ac propterea volentes abusibus, & incommodis hujusmodi occurrere, nec non Præsulem, & Decanum, ac Capitulum hujusmodi ab ulterioribus litium anfractibus, & dispendiis extricare, eorumque paci, & tranquillitati consulere, & alias in præmissis officii nostri partes salubriter interponere, earumdem litium, & causarum status, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & Collitigantium, ac eorum, & quorumcumque aliorum prætensiones, titulos, & jura, nec non processuum desuper formatorum, & sententiarum forsan latarum, ac inde secutorum quorumcumque tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, prævia causæ, & causarum hujusmodi cognitione, & habita supra præmissis, & aliis infrascriptis cum S. R. E. Cardinalibus, super consultatione, & negotiis Prælatorum deputatis, matura deliberatione, coram quibus etiam negotium partibus hinc inde voce, & scripto auditis, plene discussum fuit, causam, & causas universas prædictas, cum omnibus, & singulis illarum dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, coram quibuscumque Judicibus Ordinariis, & Delegatis, etiam Auditoribus prædictis, ac etiam Sedis Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Nuncio, in dicta Curia, vel extra eam, & ubilibet pendentes, in quibuscumque statu, terminis, & instantiis reperiuntur, ad Nos harum serie advocamus, ac penitus, & omnino extinguimus, nec non super omnibus, & singulis præmissis, tam moderno, & pro tempore existenti Episcopo, quam Decano, & Capitulo, ac Capitularibus, & aliis personis prædictis, cæterisque interesse quomodolibet habentibus, vel prætendentibus perpetuum silentium imponimus, ac Auditoribus, & aliis Judicibus in virtute sanctæ obedientiæ districte precipiendo mandamus, & interdicimus, ne de meritis causæ,

Sixtus omnibus causis ad se avocatis, impositoque partibus perpetuo silentio

causæ, & causarum hujusmodi cognoscere, seu in illa, vel illis ad ulteriores actus procedere, minusque partes collitigantes hujusmodi, seu pro eis agentes ad litium, & causarum prædictarum prosecutionem admittere, aut desuper quemquam audire præsumant.

Visitationem Capituli ad Episcopum juxta statuta Concilii Tridentini spectare decernit.

§.4. Insuper Decretis Concilii prædicti inhærendo, eundem Petrum Episcopum, ejusque Successores dictæ Ecclesiæ Præsules, seu Administratores pro tempore existentes ex nunc deinceps, perpetuis futuris temporibus, omnes, & singulos obtinentes dignitates, nec non Canonicos, integrosque, & dimidios Portionarios, ac Capellanos Beneficiatos, Cantores, Sacristas, Ministros, & personas dictæ Ecclesiæ, juxta, & secundum formam, ac dispositionem ejusdem Concilii Tridentini in Capitulo IV. incipiente *Capitula Cathedralium sess.6.*, & in Capit.6. incipiente: *Statuit Sancta Synodus sess.25.* visitare, corrigere, & punire libere, & licite posse, nec prætextu hujusmodi, vel aliorum quorumcumque dictæ Ecclesiæ statutorum, seu privilegiorum, exemptionum, Indultorum, & Literarum Apostolicarum eidem Ecclesiæ, illiusque Capitularibus, & aliis personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, dictamque Sedem, seu illius Legatos, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet concessorum, nec non concordiarum, conventionum, & transactionum desuper inter Præsules, ac Decanum, & Capitulum hujusmodi initarum, ac confirmationum, & approbationum Apostolicarum inde secutarum, desuper impedire posse, sed illa omnia ad formam, & dispositionem Decretorum Concilii Tridentini hujusmodi omnino reduci debere Apostolica auctoritate, tenore præsentium, statuimus, ordinamus, & declaramus, ac reducimus.

Non obstantibus præfatis statutis, aut quibuscumq; privilegiis.

Petrum Episcopum a juramento super observantia dictorum statutorum præstito absolvit: ab eoque Successores Episcopos reddit immunes.

§.5. Et nihilominus Petro Episcopo, & ejus Successoribus prædictis plenam, liberam, ac omnimodam facultatem, omnes, & singulos Dignitates obtinentes, Canonicos, Portionarios, tam integros, quam dimidios, Cappellanos, Beneficiatos, Cantores, Sacristas, Ministros, & personas dictæ Ecclesiæ nunc, & pro tempore existentes, juxta formam Decretorum Concilii in Capitulis, & Sessionibus hujusmodi visitandi, corrigendi, & puniendi, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & elargimur, ac quæcumque juramenta per Petrum Episcopum, ac Decanum, & Capitulum prædictos, nec non quosvis alios in præmissis, & eorum occasione sub quavis verborum forma præstita, eis, & eorum singulis relaxamus, ipsosque, & eorum Successores a juramentis prædictis, ac promissionibus, & obligationibus desuper factis, minime adstringi, nec ad eorum observationem teneri, & ob non observationem hujusmodi reatum perjurii, aut aliquam notam, sive infamiam, vel pœnam nullatenus incurrere volumus.

Prædictaque statuta abrogat omnino, & irritat.

§.6. Ac omnia, & singula concordias, transactiones, conventiones, privilegia, exemptiones, Literas, & Indulta hujusmodia, etiam quibusvis juramentis, promissionibus, vinculis, cautelis, obligationibus, renunciationibus, & apostolicis confirmationibus, aliis præsidiis, & firmitatibus munita, etiam supra hominum memoriam, a longissimo, & quantocumque tempore, etiam continuo observata, & ex quibuscumque causis quantumvis maximis, urgentissimis, & onerosis introducta, concessa, approbata, & etiam multiplicatis vicibus innovata; Quæ supradictis decretis Concilii hujusmodi, quoad correctionem, punitionem, & visitationes prædictas quomodolibet contrariantur, seu adversantur, illorum omnium tenores, causas, & effectus, præsentibus pro expressis, & insertis habentes, quibuscumque illa concepta sint formulis, nec non irritantibus, & aliis decretis roborata, revocamus, cassamus, irritamus, & abolemus, abrogamus, viribusque, & effectu evacuamus, ac pro revocatis, cassis, irritis, abolitis, abrogatis, viribusque, & effectu vacuis haberi, nec amplius attendi, neque cuiquam suffragari, minusque desuper in judicio, vel extra quomodolibet expediri.

Clausulæ pro perpetua præsentis Constitutionis firmitate.

§.7. Præsentes quoque literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel ob reptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel sufficientis cognitionis causæ, aut alio quovis defectu, & ex eo quod prædicti collitigantes, ac alii interesse quomodolibet habentes, seu prætendentes ad præmissa vocati non fuerint, nec illis consenserint, aut ex quavis alia, quantumvis legitima, & justissima causa, notari, impugnari, retractari, invalidari, seu etiam enormis, ac enormissimæ læsionis, aut alio quovis prætextu, & colore ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, aut ab alio, vel aliis impetrato, seu etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, concesso uti posse, neque easdem præsentes Literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, vel aliis contrariis dispositionibus specialibus, vel generalibus, etiam per viam legis, statuti perpetui, contractus, seu Constitutionis per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, vel ejus Legatos, quandocumque pro tempore faciendis, comprehendi, vel semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie etiam sub dat. per pro tempore existen. Episcopum prædictum, quandocumque eligenda, reintegratas, semper validas, & efficaces existere, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, neque illis per quascumque Literas Apostolicas, etiam quasvis clausulas speciales, vel generales, etiam derogatoriarum dero-

derogatorias, ac efficaciores, & insolitas, nec non irritantia, & quæcumque alia Decreta sub quacumque verborum forma, & expressione in se continentes ulterius derogari, nec derogatum esse censeri posse, nisi totus tenor illarum de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogationes consistorialiter de S. R. E. Cardinalium consilio, & prævia causæ cognitione, & matura desuper deliberatione habita, factæ, & per trinas distinctas, & separatas Literas eundem tenorem continentes, tribus distinctis vicibus, cum totidem temporum intervallis, eidem Episcopo pro tempore existenti legitime intimatæ, & insinuatæ fuerint, expressusque eorum accesserit assensus, & aliter factæ derogationes minime suffragentur.

Adempta quibuscumque Judicibus secus judicandi facultate.

§.8. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam prædictos Auditores, Nuncios, & Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique, & in quavis causa, & instantia judicari, & diffiniri debere, nec non quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum, & inane decernimus.

Ejusdem Constitutionis exequutores designat.

§.9. Quocirca dilectis filiis nostro, & Sedis Apostolicæ pro tempore apud Regem Catholicum existenti Nuncio, ac Venerabilibus Fratribus Salamantin., ac Segobien. Episcopis, & eorum Officialibus, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes Literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Petri Episcopi, & ejus Successorum prædictorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes Literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Petrum Episcopum, ejusque Successores prædictos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel eorum quempiam per Decanum, & Capitulum, ac Capitulares, & cæteras personas hujusmodi, vel alios quoscumque desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pænas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis Processibus, sententias, censuras, & pænas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit.

§.10. Non obstantibus præmissis, & re: me: Bonifacii Papæ VIII., similiter Predecessoris nostri de una, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, nec non, quatenus opus sit nostra de non tollendo jure quæsito, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non prædictis, & aliis ipsius Ecclesiæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, etiam ex certa scientia, & cum causæ cognitione, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, concordiis, transactionibus, & conventionibus, etiam ab immemorabili tempore observatis, ac pænis in illis contra non parentes appositis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eidem Ecclesiæ Abulen., illiusque Præsuli, Capitulo, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, dictamque Sedem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, seu etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, seu eorum contemplatione, intuitu, in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, ac concedendis, approbandis, & innovandis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, & eorum totis tenoribus specialis specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Decano, & Capitulo, ac Capitularibus cæterisque personis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 13. Julii 1587., Pontificatus Nostri Anno III.

Dat. die 13. Iulii 1587. An.II.

XXIII.

Erectio Officiorum Vacabilium Procuratoris, Advocati Fiscalis, nec non Commissarii Generalis Fraudum pro Provincia Marchiæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

AD regimen Universalis Ecclesiæ, divina dispositione assumpti, curis animi assi-

assiduis, & continua meditatione pulsamur, ut justitia mediante, ira, & malorum hominum impetus reprimantur, & boni, de custodia nostra confidentes, in juribus suis, adversus eos, protegantur, & ubique conserventur.

Advocati, Procuratoris, & Commissarii officia erigit.

§.1. Nos igitur, pro nostri pastoralis officii debito, quantum cum Deo possumus, præmissis, ut ubivis debitum sortiantur effectum, non solum verba, sed operarias manus adhibere volentes; motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudiue officium Procuratoris, & Advocati Fiscalis, nec non Commissariatum generalem fraudum in tota Provincia Marchiæ, illiusque Civitatibus, Terris, Locis, & Jurisdictionibus quibuscumque vacabile ad vitam infrascriptorum, & cujuslibet eorum concedendum, & conferendum, ita quod obtinentes illud, & illa, per se ipsos, & quemlibet eorum, vel alium, seu alios ejus substitutos ad eorum, & cujuslibet eorum beneplacitum amovibiles, toties, quoties sibi videbitur, exercere valeant, & valeat, apostolica auctoritate perpetuo erigimus, & instituimus, separantes, & dismembrantes dicta officia Fiscalatus, & Commissariatus ab officio Gubernatorum, & Potestatum, ac aliorum Judicum dictorum Locorum.

Emolumenta eis assignat.

§.2. Illisque sic erectis, & institutis, pro eorum dote, omnia, & singula emolumenta, vigesimas, responsiones, & regalias ex exercitio dictorum officiorum provenientes, ac prout aliis Fiscalibus, & Commissariis Apostolicis in dicta Provincia solvi solitum fuit, eadem auctoritate applicamus, & appropriamus.

Hujusmodi Officiorũ collationem Roman. Pontificibus reservat

§.3. Eorumdemque officiorum ad instar aliorum Romanæ Curiæ Officiorum similium venalium, ac vacabilium collationem, provisionem, & dispositionem, illorum vacatione per obitum infrascriptorum omnium, & cujuslibet eorum, & non alias, vel resignationem obtinen., occurren., Nobis, & Successoribus nostris reservamus.

Præsentesque Literas perpetuò præcipit observari.

§.4. Nec non erectionem, institutionem, appropriationem, applicationem, & dismembrationem, præsentesque literas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere.

Collatio dd. Officiorum DD. de Neroctis.

§.5. Ut autem officia prædicta alicui idoneo conferantur, & de fidelitate, probitate, & rerum gerendarum experientia dilectorum Filiorum Maximiani Nerocti de Monte novo dicti Piceni, & Marciani similiter Nerocti ejusdem Fratris Consobrini, utrinque conjuncti, J. V. Doctorum, plurimum in Domino confidentes, dicta Officia in dicta Provincia, ejusque locis, jurisdictionibus, & annexis dictæ Provinciæ, cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, juribus, emolumentis, vigesimis, resignationibus, salariis, regaliis, & aliis quibuscumque juxta stilum aliorum nostrorum Procuratorum, & Advocatorum Fiscalium, ac Commissariorum Apostolicorum eisdem Marciano, & Maximiano, & cuilibet eorum, quoad vixerint, & quilibet eorum vixerit, per se ipsos, ipsum, vel alium, seu alios eorum, seu ejus substitutos, etiam dictorum Locorum Incolas, ut supra, exercendi, tenendi, regendi, & gubernandi, reservata dispositione dicti officii, & ejus fructuum, quoad resignationem, distributionem, substitutionem, & affictationes faciendas, pretio, & responsione conveniendis, & fructuum, ac pretii perceptiones Joanni Jacobo Nerocto, similiter juris utriusque Doctori, eorum fratri majori natu, casu quo aliqua discordia oriretur inter ipsos, dicta auctoritate concedimus, & assignamus; ipsosque Marcianum, & Maximianum in tota dicta Provincia, & illius jurisdictione, & quemlibet ipsorum in solidum Advocatum, Procuratorem nostrum Fiscalem, & Commissarium Apostolicum perpetuum, ut supra, cum facultatibus, concessionibus, & Indultis solitis, ac aliis supradictis facimus, & deputamus, cum hac tamen conditione adjecta, quod ipsi Marcianus, & Maximianus, seu Joannes Jacobus, vel alius eorum nomine in nostram, & Apostolicæ Sedis subventionem solvere teneantur in manibus dilecti filii Joannis Augustini Pinelli Generalis nostri Depositarii summam pecuniarum scutorum trium millium monetæ de Juliis decem pro quolibet scuto, relevando eos ab onere probandi dictas pecuniarum summas esse conversas in subventionem, utilitatem, & necessitatem nostram, & Sedis Apostolicæ. Declarando, dictam summam fore, & esse justum pretium dictorum Officiorum, quæ concedimus in vim contractus initi nobiscum inretractabilis, & si plus valerent, vel valere possent, etiam in magna, & quacumque quantitate, etiam ultra dimidiam, & ulteriorem summam, in magna, majori, & maxima quantitate, omne id, & totum illud plus, eisdem nostris certa scientia, motu proprio, & potestatis apostolicæ plenitudine remittimus, & condonamus eisdem irrevocabiliter.

Summam 3. mill. scut. ab eis persolvi statuit.

§.6. Mandantes omnibus, & singulis dictæ Provinciæ illiusque Civitatum, & Locorum Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, Thesaurariis, Depositariis, & Officialibus, Prioribus, Hominibus, Universitatibus, & aliis quibuscumque, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, quatenus dictos Marcianum, & Maximianum, & quemlibet eorum in solidum, & cujuslibet eorum Substitutos, Officiales, & Ministros, ac Cancellarios ad dicta officia, illorumque libera exercitia admittant, & recipiant, vereque tractent, & recognoscant, illisque, & cuilibet eorum de solitis juribus, emolumentis, regaliis, & aliis supradictis respondeant, & responderi faciant.

Eos in veros Procuratorẽ, Advocatum, & Commissarium admitti jubet.

§.7. Volumus quoque, ut dicti Marcianus, & Maximianus habeant, & quilibet eorum habeat prærogativas, præcedentias, præ-

Solita Privilegia eis concedit.

præeminentias, gradus, & quæcumque alia, quos, quas, & quæ soliti sunt habere Commissarii generales a Nobis, & Sede Apostolica transmissi, & eis debentur, & quod prædicti, & quilibet de cujuslibet eorum familia Substituti, Notarii, Officiales, & Ministri, dici, noctuque possint quæcumque arma alias prohibita deferre, nullis, præterquam Archibusettis brevioris mensuræ duarum palmarum, exceptis.

Uno decedente alius dd. officia potest exercere.

§.8. Declarantes dicta officia fore, & esse nobilia, & dignitates, & non tantum prædictos esse Delegatos, sed etiam Judices, & Commissarios Ordinarios, durante vita dictorum, & cujuslibet eorum, & casu, quo unus eorum tantum supersit, ille solus habeat, & exerceat dicta officia cum supradictis auctoritatibus, & emolumentis, ac aliis suprascriptis in omnibus, & per omnia.

Derogat contrariis.

§.9. Non obstante Regula nostra de jure quæsito non tollendo, & de gratiis, & Indultis Cameræ Apostolicæ præjudicium quomodolibet concernentibus, registrandis, nec non locorum prædictorum, etiam juramento, confirmationibus apostolicis, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, constitutionibus dictæ Provinciæ, & consuetudinibus, privilegiis, Indultis, præscriptionibus, & Literis Apostolicis etiam illis, illorumque Incolis, ac aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, stilo Palatii, regulis Cancellariæ, Constitutionibus Apostolicis, editis, & edendis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, expressa, & expressissima mentio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus; Cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum die 15. Augusti 1587. An. III.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 15. Augusti 1587. Pontificatus Nostri Anno III.

XXIV.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Ministro, & Commissario Generalibus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, instituendi Confraternitates Cordigerorum in omnibus Conventibus, & communicandi Indulgentias Archiconfraternitati Assisii erectæ concessas, facultas communicatur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Divinæ charitatis altitudo eminentissima, & summi amoris seraphici inexhausta bonitas, qua ab æterno, & ante mundi constitutionem in charitate perpetua dilexit Nos, ac ut Nos sibi obstringeret in funiculis Adæ, id est naturæ gratiæ, & gloriæ ad se trahere voluit, videns Prothoplasti culpa peccatorum funibus circumplexos, & ad se clamantes: propitius esto sorti & funiculo hæreditatis tuæ: non modo nos vinctos suos non despexit, sed in fortitudine educendos de mendicitate, & ferro dijudicans, in funiculis secundi Adæ (inquit) traham eos, & ut insolubilius nosmet sibi vinciret, tenaciusque obstringeret filium suum Redemptorem nostrum (cujus divina disponente gratia, meritis licet imparibus in Sacrosancta Ecclesia vices gerimus) filium Adæ factum, quasi funiculum, divinitate, anima, & carne contextum, ac de Cælis ad Terras protensum Justitiæ cingulo in omni vita sua ad lumbos præcinctum, suamet solius interius charitate vinctum, licet funibus impiorum pro sua voluntate ligatum, usque ad mortem Crucis tradidit, & traxit, ut sic nobis victis, & in peccatorum funibus vinctis, fieret sapientia, Justitia, sanctificatio, & redemptio; Licet autem tantæ charitatis ardor inextinguibilis esse debuisset, refriguit tamen: unde frigescente mundo, & in funiculis Evæ (quæ sunt concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbiæ vitæ) denuo constricto ad denuo inflammanda corda nostra Pater Misericordiarum, & luminum, famulum suum Beatum Franciscum misit, & in tam larga benedictione dulcedinis prævenit, ut non modo virtutum prærogativis, & meritis celebrem fecerit, sed & in Carne ipsius Sacra Christi Stigmata renovaverit, & mira Crucis misteria ligamina, & paupertatem multiformiter in eo ad vivum demonstraverit, adeo ut vere Christus Francisco inferre possit, semitam meam, & funiculum meum investigasti, & omnes vias meas prævidisti, unde & factum est, ut meritis dicti Beati Francisci, Sacrosancta Mater Ecclesia fætu novæ prolis amplificata, ac multorum Sanctorum ejus Instituti meritis, virtutibus, exemplis, & miraculis aucta, nec non quamplurimis Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, Cardinalibus, Regibus, & Summis Pontificibus decorata, non possit ad ejus devotionis, & imitationis sectanda vestigia non esse propensa.

Sixtus Archiconfraternitatem Cordigerorum Assisi in Ecclesia S. Francisci erexerat.

§.1. Nos pariter, qui a teneris annis singularem erga eumdem Beatum Franciscum (gloria nostra) semper gessimus devotionis affectum, & in dies semper accrevit, & mire accrescat, & cujus cinguli, & amictus Instituti, & Ordinis pro Dei gratia, & nostra voluntate pro posse imitatores, Alumni, & servi fuimus, ac fuisse gloriamur, considerantes Populorum devotionem, & propensionem erga tantum virum, & quo devotionis affectu æmuletur, & passim anhelet plebs omnis gestamen, saltem funiculi ejus, & quasi non contenta, quod tot tantique utriusque sexus Christifideles ad instituta trium Ordinum ipsius ob devotionem ad tantum Patrem, relicto mundo, transierint, totam velit in Sancti Francisci imitatione, devotione, & amore immergere; Idcirco cum pro aliquali responsione amoris nostri erga tantum Patrem,

trem, nuper ad ampliorem decorem insignis, & celebris Ecclesiæ Domus ejusdem S. Francisci Assisien. Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum, in qua quidem Ecclesia sub illius Altari Majori, Corpus ejusdem Sancti Francisci requiescit, ac divini cultus, & piorum operum augmentum, ipsiusque S. Francisci honorem, & venerationem, ac animarum Christifidelium salutem, unam Archiconfraternitatem utriusque sexus Christifidelium, qui Chordam per Fratres dicti Ordinis gestari solitam ex illorum devotione a Superioribus ejusdem Ordinis cinctam, & susceptam deferent, & illa cingentur sub ejusdem S. Francisci invocatione in ipsa Ecclesia, & ad dictum Altare motu proprio erexerimus, & instituerimus, ac ut Confratres Chordigeri dictæ Confraternitatis ad pia opera exercenda promptiores redderentur, ac ad Ecclesiam, & Altare hujusmodi devotionis causa confluerent; Eisdem utriusque sexus Christifidelibus vere pænitentibus, & confessis, dictam Chordam, quæ prius a Superioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reverentiam, & memoriam ejusdem S. Francisci gerentibus, sacraque communione refectis Archiconfraternitatem ipsam ingredientibus, prima die illorum ingressus, ac in mortis articulo ipsorum nomen Jesu ore, vel corde invocantibus, ac etiam vere pænitentibus, & confessis, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem per alias nostras literas concesserimus. Nec non dilecto filio Clementi Bontadosio, moderno, & pro tempore existenti dicti Ordinis Ministro Generali, ut quascumque Confraternitates utriusque sexus Christifidelium Chordigerorum hujusmodi in quibuscumque Ecclesiis Domorum Ordinum fratrum tam minorum Conventualium, quam de Observantia, & Capuccinorum nuncupatorum ubicumque, & in quibuscumque Mundi partibus erigere, & instituere, illasque postquam erectæ fuerint, præfatæ Archiconfraternitati cum omnibus, & singulis Indulgentiis, & peccatorum remissionibus, ac relaxationibus aggregare, ipsasque Indulgentias, Confratribus illarum communicare, & concedere valeret, plenam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem concesserimus, easdemque Confraternitates erigendas ex tunc, prout ex ea die, & e contra dictæ Archiconfraternitati aggregaverimus, & Indulgentias hujusmodi Confratribus illarum communicaverimus, ac literas prædictas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ, seu quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, aut revocari nullatenus posse, sed semper validas, & efficaces futuras, suosque effectus plenarios sortiri debere decreverimus, & alias, prout in dictis literis plenius continetur.

Confratribus nonnullas cōcesserat Indulgentias.

Data Ministro Generali Ordinis Conventualium facultate alias hujus generis Confraternitates erigendi, ipsisque prædictas Indulgentias cōmunicandi.

§.2. Ne autem de præmissorum validitate ullo unquam tempore dubitari contingat, nostram denuo in præmissis auctoritatem interponere, ipsiusque Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Confratrum Chordigerorum propositum amplius promovere, eosque spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus prosequi cupientes, supplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati; Institutionem hujusmodi apostolica auctoritate præfata tenore præsentium perpetuo approbaverimus, & confirmaverimus, supplentes omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, ipsam Archiconfraternitatem in caput omnium Confraternitatum Chordigerorum hujusmodi ubilibet institutarum, & instituendarum etiam perpetuo auctoritate, & tenore præmissis erexerimus, & instituerimus, omnesque, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes Religioni, & Ordini Fratrum Minorum hujusmodi per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac nos concessas, quoad eas dumtaxat, quæ hactenus non sunt revocatæ, nec sub ullis revocationibus comprehensæ, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo approbaverimus, & confirmaverimus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjecerimus, illasque Archiconfraternitati, & Confratribus Chordigerorum hujusmodi, sub eisdem modo, & forma, quibus illæ Religioni, & Fratribus præfatis concessæ fuerunt, dummodo (ut præfertur) non fuerint revocatæ, etiam perpetuo concesserimus, communicaverimus, & elargiti fuerimus; Nec non de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, utriusque sexus Confratribus Chordigerorum hujusmodi præter Indulgentias Religioni præfatæ concessas, in mortis articulo, nec non quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum hujusmodi singulis mensibus fieri solitis interfuerint, eisdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuo concesserimus; aliis vero non Confratribus, qui Processionibus hujusmodi interfuerint, centum annos de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis pænitentiis misericorditer in Domino relaxaverimus, ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis Processionibus, ut dum Beatæ Mariæ, vel quodvis aliud divinum officium per ipsos Confratres Chordigeros recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctissimum Christi Corpus, dum infirmis defertur, vel defunctum ad sepulturam associaverint, aut alicui miserabili personæ subvenerint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu aliquod horum fecerint, toties centum dies de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pænitentiis etiam misericorditer in Domino relaxaverimus, eisdemque Confratribus Chordigeris, ut Indulgentias, & peccatorum remissiones præfatas per modum suffragii pro fidelibus, qui in gratia Dei decesserint, consequi, & imper-

Enunciatis iis omnibus, quæ gesta sunt, recensitisque privilegiis hactenus concessis.

pertiri valeant concesserimus. Ut facilius his specialibus gratiis omnes Christifideles in diversis orbis Terræ partibus existentes gaudere possint, & dum copiosis eleemosinarum largitionibus Fratres Minores de Observantia maximo devotionis affectu quotidie alunt, ab eisdem spiritualia beneficia in signum gratitudinis recipere valeant; supplicationibus dilecti filii Francisci a Tholosa Ministri Generalis Fratrum Minorum de Observantia hac in parte inclinati, eidem Francisco a Tholosa, atque etiam Thomæ de Massa Commissario Generali pro Familia Cismontana, nec non pro tempore existentibus Generali, & Commissario Generali eorumdem Fratrum Minorum de Observantia, concedimus facultatem, & auctoritatem Ministro Generali in toto Ordine Fratrum Minorum de Observantia; Commissario autem generali in illa familia, cujus fuerit, ubi non sunt ejusdem Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Confraternitates jam erectæ, vel eorumdem Minorum Conventualium Monasteria, instituendi Confraternitates Chordigerorum in omnibus, & singulis Conventibus fratrum suorum, & concedendi, & communicandi omnes, & singulas Indulgentias, peccatorum remissiones, & relaxationes, ac tandem omnes favores, & gratias, quæ prædictæ Archiconfraternitati concessæ sunt, & in futurum concedentur.

Ministro Generali, & Cōmissario Generali Ordinis Minorum de Observantia facultatem concedit hujusmodi Confraternitates erigendi.

§.4. Volumusque, ut cordam Ordinis S. Francisci, quam Confratres utriusque sexus gestare debent, Superiores Fratrum Minorum de Observantia benedicant, intelligendo per Superiores etiam Guardianos, atque Præsidentes.

Cordam benedicere possunt Guardiani, ac Præsidentes Conventuum.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Quibuscumque non obstantibus.

§.6. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Ministri, vel Commissarii Generalis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia hujusmodi, vel cujusvis personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, aut Canonici alicujus Cathedralis Ecclesiæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur ubique locorum, & gentium in Judicio, & extra, quæ ipsis Originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Fides transumptis danda.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 29. Augusti 1587. Pontificatus Nostri Anno III.

Dat. die 29. Augusti 1587. An. III.

XXV.

Confirmatio Dismembrationis Oppidi de *Teruel* ab Archiepiscopatu Cæsaraugustan., illius erectionis in Civitatem, & Diœcesim, nec non statutorum nonnullorum, quæ Nuncius Apostolicus ediderat, quibus novæ adduntur declarationes.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

IN supereminenti Apostolicæ dignitatis specula, meritis licet imparibus, divina disponente clementia, sublimati, ad ea, per quæ Ecclesiarum quarumlibet, & præsertim Cathedralium insignium, ac personarum in illis degentium, profectui, ac divini cultus augumento, & decori consulitur, operosis studiis, & remediis intendimus, ac alias desuper disponimus, prout locorum, & rerum, ac temporum circumstantiis debite pensatis, id in Domino conspicimus salubriter expedire.

Solicitudo Pontificis jura Ecclesiarū tuendi.

§.1. Sane pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster ejusdem Philippi Regis supplicationibus inclinatus & ex causis tunc expressis ab Ecclesia, & Diecæsi Cæsaraugustana, illius tunc Sede Archiepiscopali vacante, de *Teruel*, aliaque Oppida, & Loca in districtu Cæsaraugustan. consistentia, & alia tunc latius expressa ad Mensam Archiepiscopalem, & Fabricam Ecclesiæ Cæsaraugustan. spectantia Apostolica auctoritate perpetuo separaverat, ac Oppidum de *Teruel* prædictum, in quo quædam Collegiata, & Sæcularis, & in ea Dignitates, & Canonicatus erant in Civitatem Terulen nuncupandam, nec non dictam Collegiatam in Cathedralem Ecclesiam pro Episcopo Terulen cum Episcopali, & Capitulari mensis, sigillo, aliisque insignibus Cathedralibus, etiam perpetuo erexerat, nec non eidem Ecclesiæ Terulen pro Civitate dicta de *Teruel*, & alia oppida, atque loca, eorumque districtus pro Diecæsi, ac Ecclesias pro Clero, & Sæculares personas pro Populo, ac Civitatem, Diecæsim, Clerum, ac Populum Terulen hujusmodi pro tempore existen. quoad ordinariam, Episcopalem jurisdictionem, & superioritatem Episcopo Terulen. subjiciendo, ipsam Ecclesiam Teruel dictæ Ecclesiæ Cæsaraugustan. pro ejus suffraganea concesserat. Insuper Mensæ Episcopali Terulen., pro ejus dote supradicta, & alia tunc latius expressa a mensa Archiepiscopali Cæsaraugustan., Fabricæ vero Ecclesiæ Terulen, omnia a fabrica dictæ Ecclesiæ Cæsaraugustan separata, applicaverat. Nec non juspatronatus, & præsentandi in perpetuum personas idoneas ad dictam Ecclesiam Terulen, quoties eam quomodolibet, etiam apud Sedem vacare contigerit, sibi, & Successoribus suis Romanis Pontificibus prædicto

Gregorius XIII. Ecclesiam Episcopalem Terulen. erexerat, constituta eidem dote, & Diœcesi.

Ius præsentandi ad dictam Ecclesiam Hispaniarum Regi attribuerat.

Archidiaconatum quoque, & Archipresbyteratum ibidem instituerat.

cto Philippo, & pro tempore existenti Regi Aragonum reservaverat. Praeterea Archidiaconatum de Teruel, cujus M.M.D.C., quorum major pars in dicto districtu percipiebatur, nec non Archipraesbyteratum etiam de Teruel, in Ecclesia Caesaraugustan, qui inibi dignitatis non tamen majoris, seu quoad Archipraesbyteratus officium, vel administratio erant M. D. Ducatorum auri de Camera, fructus, redditus, & proventus, secundum communem extimationem, valorem annuum non excedebant, ex tunc si vacabant, sin minus, cum primum vacarent, suppresserat, & extinxerat, ac in dicta Ecclesia Terulen, etiam ex tunc unum Archidiaconatum, & unum Archipresbyteratum in dignitates dictae Ecclesiae Terulen perpetuo erexerat, & cuilibet illorum pro eorum dote quingentos Ducatos annuos ex fructibus Archidiaconatus, qui in districtu Teruel percipiebantur dumtaxat, & Archipraesbiteratus suppressorum hujusmodi dividendos applicaverat, & appropriaverat, reliquos vero fructus, redditus, & proventus, ac bona dicti Archidiaconatus suppressi, qui extra dictum districtum erant, seu percipiebantur, Fabricae dictae Ecclesiae Caesaraugustan applicaverat, volens, quod ex tunc fabrica dictae Ecclesiae Caesaraugustan teneretur ad omnia onera dicti Archidiaconatus, si ille ad aliqua in Ecclesia, Civitate, & Diecaesi Caesaraugustan antea tenebatur congrue sustinenda. Praeterea a Canonicatibus, & Praebendis dictae Ecclesiae Terulen omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ac distributiones quotidianas ex tunc, si ipsi Canonicatus, & Praebendae vacarent, sin minus, cum primum vacassent, dismembraverat, ac illos eidem massae applicaverat. Ac insuper, ultra Canonicatus, & Praebendas, qui tunc erant ipsius Ecclesiae Terulen, decem alios Canonicatus, & totidem Praebendas in eadem Ecclesia Terulen, quarum Praebendarum una Magistro in Theologia, alia Paenitentiario juxta decreta Concilii Tridentini, quatenus nondum Magistro, & Paenitentiario praedictis propriae inibi assignatae essent praebendae, perpetuo assignari deberent, etiam perpetuo erexerat, & instituerat, volens, quod ex tunc Archidiaconatus, & Archipraesbyteratus, ac decem Canonicatus, ac Praebendae, tunc erecti, ab illa primaeva erectione vacan., ab Ordinario Terulen, personis, quae unum ex simplicibus beneficiis Ecclesiasticis in eadem Ecclesia Terulen obtinebant, seu aliis Clericis, qui vellent in illis, donec praedictae applicationi locus factus foret, sine aliis fructibus, proventibus, & redditibus deservire, conferri possent. Quodque Beneficiati praedicti, donec omnimodae applicationi hujusmodi locus factus esset, beneficia per eos in eadem Ecclesia Terulen obtenta, absque aliqua dispensatione retinere, libere, & licite possent una cum Canonicatibus, & Praebendis, ac Archidiaconatu, & Archipresbyteratu praedictis, & deinde loco facto omnimodae applicationi hujusmodi tenerentur beneficia praedicta dimittere, alioquin ex tunc vacare decreverat: & insuper, tam antiquas, quam tunc erectas dignitates obtinentes, locum, & vocem in Capitulo Terulen cum plenitudine juris canonici assignaverat, cum eo tamen, ut contenti essent fructibus, redditibus, & proventibus dignitatum hujusmodi, nec ullam partem haberent ex distributionibus Canonicorum hujusmodi, etiam statuerat, & ordinaverat; Quodque dignitates hujusmodi essent incompatibiles cum Canonicatibus, & Praebendis dictae Ecclesiae Terulen, de quibus imposterum provideretur; & quod tertia pars fructuum, redditum, & proventuum dignitatum praefatarum converteretur in easdem distributiones quotidianas, dignitates easdem obtinentibus, assignandas. Et similiter Canonici, quibus de Canonicatibus, & Praebendis dictae Ecclesiae Terulen provideretur, lucrarentur medietatem fructuum, redditum, & proventuum dictae massae applicatorum in distributionibus quotidianis, quae dietim intervenientibus horis diurnis, pariter & nocturnis, juxta providam ordinationem per Ordinarium praedictum faciendam assignarentur. Reliqui vero fructus, redditus, & proventus, grossi nuncupati, praebendis juxta ordinationem per Capitulum faciendam applicarentur; Decernens Dignitatum, Canonicatuum, & Praebendarum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum in d. Ecclesia Terulen, ante erectionem praed. existentium collationem, ad solum Episcopum Terulen pro tempore existentem, eisdem modo, & forma, quibus ad Archiepiscopum Caesaraugustan ante erectionem hujusmodi spectaverat. Dignitatum vero, & Canonicatuum, & Praebendarum erectorum hujusmodi ad solum Episcopum praedictum spectare, & pertinere, ac dignitas, quae in eadem Ecclesia Terulen ante dictam erectionem, principalis extiterat, inibi de caetero, post Pontificalem major esset, nec non ad perceptionem fructuum, reddituum, & proventuum dictae massae, ut praefertur, applicatorum, tantum Canonicos, quibus dicti decem Canonicatus, & Praebendae tunc erecti conferrentur, ac illos, quibus de antiquis Canonicatibus, & Praebendis praedictis ex tunc provideretur, quique ipsorum Canonicatuum, & Praebendarum antiquorum, fructibus, redditibus, & proventibus, ac distributionibus in favorem dictae massae renunciarent, seu cederent, admitti deberent. Nec non Archidiaconatum, & Archipresbyteratum hujusmodi obtinentes, aliquo modo, illas resignare non possent, & illorum resignationem, si fieri contigerit, ad hoc ut suppressio, & extinctio hujusmodi effectum sortirentur, pro non facta censeri, aliasque, & aliter desuper disposuerat, prout in ejusdem Praedecessoris desuper expeditis literis plenius continetur, eidemque Ecclesiae Terulen, Sede Archiepiscopali Caesaraugustana tunc vacante, de pe-

Distributiones quoque applicaverat.

Aliis nonnullis editis Decretis, quae hic recensentur.

Canonicatus insuper, & praebendas erexerat.

Et ab Ordinario ipso Terulen conferri concesserat.

persona devotæ illius Creaturæ Andreæ Episcopi Terulen. provisum fuerat, ipseque Andreas provisionis hujusmodi vigore, regiminis, & administrationis dictæ Ecclesiæ Terulen, ac nonnullorum locorum, seu oppidorum Ordinarii Cæsaraugustan. temporali, & spirituali jurisdictioni subjectorum possessionem apprehenderat. Idem Prædecessor existimans propter locorum distantiam facile esse posse, ut ex fructibus, & aliis dismembratis, & applicatis, aliqua ipsis Ecclesiis, & locis a quibus separata, & quibus applicata erant, minus congruentia, & utilia, seu aliqua Castra, Loca, Villas, seu Oppida, aut Domus vel Territoria minus convenientia applicata, aut confinia Dioecesum non bene distincta essent, cupiensque negotium hoc, quo convenientius fieri posset, perfici, Venerabili Fratri Philippo Episcopo Placentin. Provinciæ Bononien. suo tunc, & Apostolicæ Sedis in Hispaniarum Regnis Nuncio per alias suas in forma Brevis Literas dedit in mandatis, quatenus ejusdem Prædecessoris auctoritate per se, vel alium, loca prædicta inviseret, & si aliquorum separationem minus congrue factam fuisse reperiret, eam revocaret, & loca hujusmodi cum eorum redditibus de novo, prout applicanda essent, applicaret: & si alia loca a Dioecesibus prædictis, vel altera earum pro Ecclesiarum convenientia adhuc separanda censeret, separaret, & prout magis convenire cognosceret, applicaret. Nec non, si sufficienter provisum non esset pro supportandis oneribus dignitatum suppressarum prædictarum, arbitrio suo provideret, ac Dioecesibus prædictis terminos statueret, aliaque arbitrio suo faceret, & exequeretur, quæ necessaria forent, ut in eisdem in forma Brevis Literis plenius continetur. Quarum vigore idem Philippus Nuncius non valens a Curia Regia, in qua pluribus arduis præpeditus negotiis detinebatur, abesse, Dilectum Filium Carolum Munoz Canonicum Ecclesiæ Tirasonen., ac tunc Vicarium Generalem in Oppido de Calatajud Tirasonen. Dioecesis Commissarium suum, ad præmissa, deputavit; Cumque ab eo sic deputato receptis desuper diligentibus, & exactis informationibus, processuque, & aliis videndis, visis, ac diligenter perspectis, reperisset aliqua in Ecclesiis, & Locis, a quibus separata, & quibus applicata erant minus congruentia, & utilia existere, & aliqua Castra, Villas, seu Loca, & Domus, vel Territoria minus convenienter applicata, aut confinia Dioecesum non bene distincta esse, auctoritate Apostolica, sibi, ut præfertur, concessa, declaravit, & statuit, ipsam Civitatem de Tervel, nec non loca, Villas, Oppida, seu terras infrascripta, videlicet Cella, Concud, Caudete, Sancta Eulalia, Torremocha, Villarquemado, Alaba, Torre la Carcel, Gallelpardina, Celalas, Campillo, Ruviales, Valdecebro, Corvalan, Tortazada, Villalava la baxa, Visiedo, Argente, Buenna y Augaton, Camannas

Apostolico Nuncio ea, [illegible] commiserat, quæ Terulen., & Cæsaraugustan. Ecclesiis magis convenire judicaret

Nuncius Apostolicus Carolum Munoz subdelegavit.

Qui utriusque Dioecesis fines constituit.

Pierales, Rillo, Son del puerto, Fuentes callentes, Cannada bellida, Galve, Lidon, Villalva la alta, Escoriguela, Peralezos, Cucvas la bradas, Sarrion, Albentosa, Sant Augustin, Avezuela, Torrizas, Cubla, Aldehuela, Camarena, Castralvo, Ruvielos, Fuentes, Hogueruelas, La Puebla, Castellar, Formiche alto, Formiche baxo, Cabra, Montagudo, Mosquerucla, Allipuz Gudar, Valdelinares, Cedrillas, Povo, Ababux, Aguillar, Camarillas, Cuevas de Almuden, Cuevas del Rozin, Exarque, Mesquita, Ynnoxosa, Campos, Ciruzeda, Alora, Balbona, Alcalá, Olva, Cascante, Valadoche, Alhambra, Orrios, Villel, Rio de Eva, Villertar, Libros, Mançanera, Vechi, eorumque districtus, Territoria, & terminos Episcopi Terulen., cui ea omnia, eorumque Ecclesias, ac personas pro Clero, & Populo assignavit. Hæc vero, videlicet el Puerto de Mingalvo, Linares, el Vispal, Mirabete, & Exorcas in spiritualibus, & temporalibus, & de Aliaga, Fontanete, Villa Roya, & Petarque in spiritualibus tantum, eorumque Territoria, Districtus, ac terminos prætensa possessione de illis per quemcumque etiam Episcopum Terulen capta non obstante, Archiepiscopi Cæsaraugustan. perpetuo esse, & fore declaravit, statuit, definivit, & ordinavit: decernens, & mandans, quod de cætero Archiepiscopo Cæsaraugustano pro tempore existenti pro congruo ministerio jurisdictionis Ecclesiasticæ in prima instantia, & personarum Ecclesiasticarum commoditate tenerentur, & obligati existerent constituere, & deputare unum Vicarium in dictis Oppidis, Villis, & locis, qui quarumcumque Villarum, Oppidorum, seu locorum, & Commendæ de Aliaga Vicarius nuncuparetur, & in aliquo eorumdem locorum, seu Oppidorum magis apto, & congruo, ab eodem Archiepiscopo declarando, resideret cum congrua mercedis assignatione ab eodem Archiepiscopo assignanda, ac omnia & singula in dictis quibuscumque Villis, & Oppidis, & Commenda de Aliaga, & earum, seu eorum districtibus in prima instantia facere, gerere, exercere, & exequi posset, quæ Vicarii foranei incumberent officio, & ipsius auctoritas postularet, & requireret, haberetque in spiritualibus tandem facultatem, potestatem in dictis quibuscumque Villis, & Oppidis, & Commenda de Aliaga, quam tunc ante dismembrationem, & novæ Cathedralis erectionem Officiales, vel Vicarii, qui dicebantur de Tervel in eisdem Locis, & Commenda habebant, exercebant, & exercere soliti erant. Præterea loco Archidiaconatus de Tervel in Ecclesia Cæsaraugustana prædicta, per eundem Prædecessorem suppressi ex tunc, unum Archidiaconatum de Aliaga nuncupandum in dicta Ecclesia Cæsaraugustan dignitatem inibi, non tamen post Pontificalem majorem, pro uno Archidiacono de Aliaga similiter nuncupando in dicta Ecclesia Cæsaraugustana, qui omnia onera, ad quæ Archi-

Archidiaconatum de Aliaga in Ecclesia Cæsaraugustan. instituit.

A a

chidiaconus de Tervel antea tenebatur, supportare, teneretur, perpetuo erexit, illique pro dote ejus tertiam partem eorum fructuum, quos in prædicta Commenda de Aliaga, & Oppidis, seu Locis del Puerto de Mingalvo, linares el Vispal, Miravete, & Exorcas Archiepiscopus Cæsaraugustanus, ratione spiritualitatis percipere alias solitus erat, etiam ex tunc, nec non censûs, & alios cujusvis generis fructus per tunc Archidiaconum de Tervel in Civitate Cæsaraugustana, & de la Torrezilla, Penna flor, Frescano, Almoese, Piracense, Alagon, Elurco, Oppidis, sive Locis Cæsaraugustanæ Diœcesis percipi, & exigi solitas, ac Domos in Civitate Cæsaraugustana per tunc Archidiaconum possessas perpetuo applicavit, & assignavit, eidemque Archidiacono, ut omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, & exemptionibus, prærogativis, antelationibus, concessionibus, favoribus, & Indultis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quidquid Archidiaconi de Tervel pro tempore ante suppressionem hujusmodi in Ecclesia Cæsaraugustana de jure, usu, & consuetudine, aut alias quomodolibet utebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant, uti, potiri, & gaudere libere, & licite posset, & valeret, concessit, & indulsit. Reliquorum autem omnium fructuum, reddituum, & proventuum ratione spiritualitatis, & Commendæ de Aliaga, & quorumcumque oppidorum, seu locorum del Puerto Mingalvo, Linares, el Vispal, Exorças, & Miravete, qui dempta tertia parte eidem Archidiacono de Aliaga assignata, supersunt, quartam partem Fabricæ Ecclesiæ Cæsaraugustanæ in recompensam fructuum, reddituum, & proventuum, quos alias fabrica ipsa in certis locis dictæ Communitatis de Tervel percipiebat, ac quod, his omnibus omnino deductis, reliquum esset Mensæ Archiepiscopali Cæsaraugustanæ, una cum omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventibus quibuscumque ex loco de Montagudo Terulen. Diœcesis provenientibus, quos alias Archiepiscopus Cæsaraugustanus in dicto loco de Montagudo percipere solitus erat in recompensam quartæ partis fructuum, reddituum, & proventuum fabricæ Ecclesiæ Cæsaraugustanæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Commendæ de Aliaga, & quorumcumque locorum, seu oppidorum supradictorum applicatorum hujusmodi assignavit, applicavit, & appropriavit: Insuper Episcopo, & Mensæ Episcopali Terulen omnes fructus, redditus, & proventus, ac emolumenta quæcumque ex locis de Cella, Concud, Caudete, Santa Eulalia, Torremocha, Villarquemado, Alaba, Torre, la Carcel, Gallelpardina, Celadas, Campillo, Ruviales, Valdecebro, Corvalan, Tortazada, Villa lua la baxa, Visiedo, Argente, Buenna y Augaton, Camannas Perales Rillo, Son del Puerto, Fuentes callentes Cannada bellida, Galve, Lidon, Villa lua la alta, Escoriguela, Peralezos, Cuevas la bradas, Sarrion, Albentosa, Sant Augustin, Avezuela, Torrizas, Cubla, Aldehuela, Camarena, Castralvo, Ruvielos, Fuentes, Hogueruelas, la Puebla, Castellar, Formiche alto, Formiche baxo, Cabra, Mosqueruela, Gudar, Val de Linares, Cedrillas, Povo, Ababux, Aguillar, Camarillas, Cuevas de Almuden, Cuevas del Rosin, Exarque, Mesquita Hinnozosa, Campos, Ciruzeda, Mora, Balbona, Alcalà, Olva, Cascante, Valacloche, Alhambra, Orrios, Villel, Rio de Eva, Villestar, Libros, Vechi provenientia, quæ alias Archiepiscopus Cæsaraugustanus percipere solitus erat, & quæ etiam anno sterili cum fertili computato, ad valorem decem millium librarum monetæ illarum partium, decem Regalibus computatis pro qualibet libra annuatim parum plus, vel minus ascendunt pro dictæ Mensæ Episcopalis Terulen dote, cum omnimoda illorum ordinaria, & Episcopali jurisdictione, & superioritate, ac mero, & mixto imperio, propria auctoritate, percipienda. Et præterea omnes fructus, redditus, & proventus, & emolumenta, ac jura, quæ alias Archiepiscopus Cæsaraugustanus in Civitate de Teruel percipiebat, ita tamen, quod tunc, & pro tempore existens Episcopus Terulen. pensiones, & alia onera, alias super fructibus, redditibus, & proventibus Mensæ Episcopalis Terulen- impositas, & imposita, seu alias legitime imponendas, vel imponenda ex fructibus, redditibus, & proventibus Mensæ Episcopali applicatis hujusmodi, omnino perferre teneretur, perpetuo applicavit; Utque Ecclesia Terulen, qua decet, honestate, & decore dirigeretur, statuit, quod ex tunc deinceps in Ecclesia Terulen. essent, & esse deberent septem Dignitates, videlicet, Decanatus, Thesauraria, Vicaria, Cantoria, Sacristia, ac de novo, ut præfertur, erecti Archidiaconatus, & Archipresbyteratus, statuit etiam, quod cum quicumque Priores ultra alios eorum redditus habeant sibi annexos totidem Canonicatus, & Præbendas, quod tam antiquas, quam noviter erectas dignitates hujusmodi pro tempore obtinentes, contenti essent fructibus, redditibus, & proventibus, & distributionibus suarum prædictarum Dignitatum, & Canonicatuum, ac Præbendarum, nec ullam, ex distributionibus aliorum Canonicorum partem haberent, illis tamen locum, ac vocem in Capitulo, ac stallum in Choro cum plenitudine juris canonici assignavit, ita tamen, quod quinque dignitates antiquæ hujusmodi omnes fructus, redditus, & proventus dignitatum suarum prædictarum, nec non distributiones quotidianas perciperent, quemadmodum ante erectionem hujusmodi, tam ratione Dignitatum, quam Canonicatuum, & Præbendarum percipere consueverant. Duarum vero noviter erectarum dignitatum, cuilibet pro Dote quingentas, & quinquaginta libras similes, annuatim percipiendas, & exigendas

Dotem Archidiaconi de Tervel commutavit.

Redditus fabricæ Ecclesiæ Cæsaraugustanæ assignavit.

Dotem Episcopo Terulen- constituit.

Capitulum erexit constituta cuique Dignitati, & Canonicatui dote competenti.

das ex Archidiaconatus, & Archipresbyteratus Terulen. in Ecclesia Cæsaraugustana suppressorum fructibus, redditibus, & proventibus, qui in districtu de Teruel tantum percipiebantur, ex tunc Archidiacono, & cum primum locus factus foret suppressioni, Archipresbytero prædictis, liberas, exemptas, & immunes a pensionibus, & quibuscumque oneribus alias forsan super illorum fructibus, redditibus, & proventibus impositis, eidemque Archidiacono domus in Civitate de Teruel existentes, & ad dignitatem Archidiaconatus de Teruel pertinentes, eo modo, quo ante erant, & ad Archidiaconum de Teruel, in Ecclesia Cæsaraugustana, spectabant, perpetuo assignavit, ac tam Archidiacono, quam Archipresbytero in Ecclesia Terulen. prædictis, similiter, ut omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, exemptionibus, prærogativis, antelationibus, favoribus, & indultis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus Archidiaconus, & Archipresbyter prædicti ante suppressionem, & novam erectionem hujusmodi in Ecclesia Terulen, utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant, perpetuis futuris temporibus uti, potiri, & gaudere libere, & licite possent, & valerent, concessit; Statuitque etiam, quod tertia pars fructuum, redditutum, & proventuum Archidiaconatus, & Archipresbyteratus prædictorum converteretur in distributiones quotidianas, dignitates easdem obtinentibus assignandas, ita quod distributio absentis, quam præsens perciperet, præsenti accresceret, & si contingeret, Archidiaconum, & Archipresbyterum simul eodem tempore abesse, durante eorum absentia, distributiones illorum Canonicis accrescerent, non intendens prætenso Archipresbytero de Teruel ab Ordinario, ut prætenditur, præmature proviso jus aliquod tribuere, cum nondum locus factus fuerit suppressioni Archipresbyteratus hujusmodi in Ecclesia Cæsaraugustana, & remanentibus in eadem Ecclesia Terulen. septem dignitatibus prædictis, illius Canonicatus, & Præbendas tam antiquas, quam noviter, ut præfertur, erectas ad numerum tresdecim reduxit, ac similiter ordinavit, quod in illa octo Portionarii, xxiii. Beneficiati, unus Magister Cappellæ, unus Organista, unus Macerius, unus Campanerius, duo Sacristæ, & sex Pueri Chori manutenerentur, earumdemque Præbendarum una Magistro in Theologia, alia Pœnitentiario, juxta Decreta Concilii Tridentini, quatenus nondum assignatæ essent, ac decem antiquis ultra eorum, quos habebant, redditus antiquos mille, reliquis vero tribus ex decem noviter erectis remanentibus, sexcentas libras similes annuatim ex fructibus, redditibus, & proventibus Archidiaconatus de Teruel suppressi, qui in dicto districtu percipiebantur, & percipiuntur, assignavit, & providit, quod decem antiqui, ultra distributiones antiquas, medietatem fructuum, redditurum, & proventuum suis Canonicatibus, & Præbendis applicatorum; Reliqui vero tres Canonici etiam medietatem fructuum, reddituum, & proventuum suorum Canonicatuum, & Præbendarum hujusmodi lucrarentur, in distributionibus quotidianis, intervenientibus Horis Canonicis juxta ordinationem desuper faciendam, distribuendam, lucrarentur, ita quod non interessentium distributiones, interessentium portioni accrescerent. Præterea accepto per ipsum alias piæ mem. Pium Papam V. Parochialem Ecclesiam S. Joannis Civitatis Terulen, in qua tunc duodecim Portionarii, sive Beneficiati perpetui Portionarii nuncupati existebant, postea vero aliquibus morte præventis, octo ex eisdem remanserunt, ex certis causis profanari, ac quod octo remanentes Portionarii, seu perpetui Beneficiati prædicti Missas, & alia divina Officia in quodam Hospitali, seu Ecclesia Hospitalis Sancti Joannis Terulen. celebrarent, mandasse portiones, seu beneficia hujusmodi, quarum, seu quorum insimul fructus, redditus, & proventus CCCC. ducatorum auri de Camera, parum plus, vel minus non excedebant cum omnibus juribus annexis, & pertinentiis suis massæ communi Portionarium Ecclesiæ Terulen. perpetuo univit, annexit, & incorporavit, illaque, & illas cum dote centum librarum similium cuilibet ex octo Portionariis hujusmodi, novo redditu cum antiquo computatis erexit, ac illas, & illa, nec non personas illas, seu illa obtinentes, & loca ad dictam Ecclesiam, & Chorum Ecclesiæ Terulen. transtulit, ipsisque octo Portionariis, seu Beneficiatis ultra antiquos suos redditus, quos in loco de Mesquita Terulen. Diœcesis cum Anniversariis, seu alias percipiebant, quadringentas libras similes annuatim ex fructibus, redditibus, & proventibus suppressi Archidiaconatus, & qui in dicto districtu percipiebantur, & percipiuntur, applicavit, statuens, quod portionarii prædicti tertiam partem fructuum, reddituum, & proventuum applicatorum hujusmodi in distributionibus quotidianis intervenientibus dictis Horis dari solitis, ultra illos, quos ex redditibus antiquis percipere consueverunt, juxta ordinationem desuper faciendam lucrarentur, ita quod, quoad absentium distributiones, præsentium portioni itidem accrescerent, eædemque portiones, seu beneficia filiis patrimonialibus, uti consuetum erat, conferrentur, Beneficiatis vero dictæ Ecclesiæ Terulen. num. xxiii., ut assidue in illius servitio libentius persisterent, ultra dictos fructus, redditus, & proventus antiquos CCL. ex Archidiaconatus, ac alias C., & L. ex Archipresbyteratus suppressorum prædictorum fructibus, redditibus, & proventibus, qui in dicto districtu percipiebantur, & percipiuntur, quæ omnes in distributionibus quotidianis lucrarentur, & aliæ aliis accrescerent, ut præfertur. Porro Magistro Cappellæ, Organistæ, Macerio, Campanerio, Sacristis, & Pueris, sive Infantibus Chori tercentas libras similes inter eos pro

Marginalia: Convenientiaque unicuique jura, & privilegia attribuit. — Distributiones quotidianas instituit. — Alios Beneficiatos instituit. — Canonicis dotem assignavit. — Massæ communi Portionariorum univit redditus Parochialis Ecclesiæ S Joannis Terulen. — Certos quoque redditus Beneficiatis applicavit. — Cæterisque Capituli, & Ecclesiæ Ministris.

pro cujusque Officii qualitate, & juxta ordinationem desuper a Capitulo faciendam ex ejusdem Archipresbyteratus fructibus, redditibus, & proventibus, distribuendas. Fabricæ vero dictæ Ecclesiæ Terulen, ultra suos fructus, redditus, & proventus antiquos, quos in districtu de Teruel percipit, omnes fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta per fabricam Ecclesiæ Cæsaraugustanæ alias percipi solita in districtu de Teruel, sive in domibus, sive in aliis bonis, aut censibus consistentes, similiter assignavit. Ac insuper Episcopo, & Capitulo Ecclesiæ Terulen. statuta, & ordinationes circa prædicta, ac pro felici regimine, & gubernio illius Ecclesiæ, ac personarum illius decore, & venustate, divinique Officii celebratione, & aliis ejusdem Ecclesiæ necessariis condendi, facultatem concessit, quæ postquam condita, & facta essent, vim, & effectum habere, ac ab omnibus observari voluit, atque mandavit. Ac præterea omnes fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta de Allepuz, Mancanera locis, seu Oppidis Terulen. Diœcesis provenientia, nec non reliquos Archiepiscopatus Cæsaraugustan. non applicatos, nec distributos, suæ sive sui Successoris dictæ Sedis pro tempore in eisdem Regnis existen. Nuncii dispositioni reservavit, prout in ejusdem Prædecessoris, ac Nuncii prædicti, literis plenius continetur.

Episcopo vero, & Capitulo statuta edendi facultatem concessit.

Prædicta omnia confirmari petunt Philippus Rex, & Episcopus Terulen.

§.2. Quare idem Philippus Rex, ac Episcopus Terulen. nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus præmissa omnia, ac singula, & processus desuper habitos, ac contenta, & latius expressa in eisdem, & inde sequuta quæcumque, in quantum tamen infrascriptis non contrariantur perpetuo approbare, & confirmare, auctoritatisque nostræ robore communire, ac alias desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Rata habet Pontifex in iis, quæ inferius recensendis non adversabuntur.

§.3. Nos, qui honestis ejusdem Regis, ac Episcopi votis libenter annuimus, eosque favoribus prosequimur opportunis, eosdem Philippum Regem, ac Episcopum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non literarum prædictarum, ac inde sequutorum veriores tenores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, præmissa omnia, & singula, ac processus desuper habitos, & contenta, & latius expressa in eisdem, & inde sequuta quæcumque, in quantum tamen infrascriptis non contrariantur, auctoritate Apostolica, perpetuo approbamus, & confirmamus, ac per eos, ad quos nunc spectat, & in futurum spectabit, perpetuo, firmiter, & inviolabiliter observari debere decernimus, nec non omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, ac quoscumque alios, etiam substantiales, & solemnitatum omissarum, si qui quomodolibet, & undecumque desuper intervenerint defectus, supplemus.

Jus, proprietatemque Archiepiscopo Cæsaraugustan. competentem in bonis, locisque Terulen. Episcopo assignatis in eumdem Episcopum transfert

§.4. Et nihilominus pro fæliciori præsentis negotii successu, omnia, & singula Oppida, Villas, Terras, Castra, Loca, & Territoria, fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta per prædictum Nuncium in executionem dictarum Literarum ejusdem Prædecessoris Episcopo Terulen, tam pro ejus Diœcesi, & ordinaria jurisdictione, quam pro Mensa, & illius dote assignata, & applicata, modo, & forma, prout in supradictis ejus literis continetur, assignamus, & applicamus, & quod modernus, & pro tempore existens Episcopus Terulen. habeat in Villis, Oppidis, Castris, Terris, & aliis prædictis locis, & in eorum districtibus, terminis, & territoriis, Populo, & Clero, fructibus, redditibus, proventibus, emolumentis, eamdem jurisdictionem, & potestatem, merum, & mixtum imperium, quam, & quod Archiepiscopus Cæsaraugustan. ante præmissa, ac de jure, usu, consuetudine, vel alias quomodolibet habebat, seu habere poterat, & illis in omnibus, & quoad omnia gaudeat, decernimus, & declaramus.

Capitulumque erigit applicata eidem cura animarum Civitatis Terulen.

§.5. Quodque sex dignitates in illa, nempe Decanatus, Archidiaconatus, Archipræsbyteratus, Thesauraria, Cantoria, & Sacristia, nec non ultra inquisitioni affectos alii duodecim Canonicatus, & totidem Præbendæ, & ultra illas, & illos pro tempore obtinentes, decem alii Ministri in officio Chori, Altarisque Ministerio optime versati per Episcopum, & Capitulum ipsius Ecclesiæ eligendos, & approbandos, qui simul cum dignitates, & Canonicatus, ac Præbendas hujusmodi pro tempore obtinentibus, horis, & aliis divinis officiis in ipsa Ecclesia Terulen. pro tempore celebrandis intersint, ac duo Sacristæ, unus Macerius, unus Campanerius, & sex Clerici chori perpetuis futuris temporibus esse, & manuteneri, & ex prædictis decem Ministris duo ætate, scientia, & moribus idonei, nomine Capituli, Curam Animarum Parrochianorum dictæ Ecclesiæ Terulen, quæ etiam Parrochialis existit, vicissim, & alias, prout Ordinario, & Capitulo videbitur, exercere, nec non unus Magister Capellæ, unus Organista, & duo Diaconi, & Subdiaconi, reliqui vero duo succentorum officiis in eadem Ecclesia Terulen, arbitrio Episcopi, & Capituli in perpetuum fungi, quique ad dictam curam exercendam deputabuntur Portionariis, & Beneficiatis dictæ Ecclesiæ præferri debeant etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Dignitatum, Canonicatuumque Gradus distinguit.

§.6. Præterea ea Canonicatibus, & Præbendis prædictis, unum, & unam in theologales pro Magistro in Theologia, ac alium, & aliam pro Pœnitentiario, ac alium, & aliam pro utriusque juris Doctore, necnon alium, & aliam pro Cæremonia-

niarum Magistro, & has quatuor pro Sacerdotalibus, & ex remanentibus, quatuor in Diaconales, reliquos vero quatuor in Subdiaconales pro totidem Canonicis, qui Missis Capitularibus, & aliis Divinis Officiis, sua quisque munera ad formam Tridentini Concilii, & juxta providam ordinationem desuper ab Episcopo faciendam subire teneantur, quatenus ibi nondum sic proprie instituti, vel alias assignatæ sint, ex nunc si vacent, sin minus cum primum quoquomodo vacabunt, erigimus, & instituimus, & ita, & ad effectum præmissum afficimus, omniaque, & singula eorum fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, necnon distributiones quotidianas ab eisdem dismembramus, & separamus, eaque juxta dictarum Prædecessoris dismembrationis literarum tenorem Mensæ Capitulari ejusdem Ecclesiæ Terulen. applicamus.

Vicariam supprimit, unitque Capitulo, a quo duo Presbyteri eligantur pro exercenda cura animarum.

§.7. Insuper ad tollendas dissensiones, quæ inter Capitulares, & alios Ministros dictæ Ecclesiæ Terulen. persæpe oriri solent, tam ratione curæ Animarum annexæ Vicariæ, quæ ibi dignitas existit, ob cujus impedimenta Vicarius nunquam, aut raro divinis Horis interesse potest, &, ut plurimum ejus servitio dicta Ecclesia defraudatur, quorum Canonicatuum, & Præbendarum ipsis dignitatibus, Decanatui, Thesaurariæ, Cantoriæ, & Sacristiæ annexarum, quos idem Prædecessor cum ipsis dignitatibus incompatibiles esse voluit, cum Vicariam, & alias antiquas hujusmodi dignitates per cessum, vel decessum illas obtinentium, aut alias quovis modo vacabunt, aut si jam acta, quocumque modo vacent, ipsam Vicariam perpetuo supprimimus, & extinguimus; Necnon unionem, annexionem, & incorporationem illi, ac aliis antiquis dignitatibus prædictis, de singulis Canonicatibus, & Præbendis prædictis dudum factam dissolvimus, illosque per unionis huiusmodi dissolutionem vacantes ex nunc, una cum omnibus eorum fructibus, redditibus, & proventibus, ac juribus pertinentibus, & annexis Mensæ Capitulari dictæ Ecclesiæ Terulen. cum onere curæ Animarum prædictis per duos ex dictis Ministris ut supra exercenda, unimus, annectimus, & incorporamus: ita quod liceat Capitulo prædicto corporalem, realem, & actualem eorum possessionem libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta illorum percipere, & exigere, Diœcesani Loci, vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Octo Portionarios ex Ecclesia S.Joannis translatos suo loco restituit, relictis Capitulo redditibus.

§.8. Dictos vero octo portionarios, seu Beneficiatos in dictam Ecclesiam Terulen. translatos, quibusque, ut eidem Ecclesiæ Terulen. inservirent, quadringentæ libræ per eundem Nuncium assignatæ fuerunt, & in ea permanere nolunt, cum nec Ecclesiæ servitio necessarii sint, nec id convenire dignoscatur, ad eundem Locum unde prodierunt, statumque, in quo antequam sic transferrentur, reperiebantur, quousque eorum Ecclesia fabricata, vel aliquid aliud in contrarium ordinatum sit, restituimus, dictasque quadringentas libras eidem Mensæ Capitulari Ecclesiæ Terulen. perpetuo reunimus, restituimus, & applicamus.

Novam Episcopi, Dignitatum, Capituli, Ministrorumque dotem constituit.

§.9. Porro cum Thesaurarjæ dictæ Ecclesiæ Terulen. fructus adeo tenues sint, ut deductis ejus oneribus, ad summam centum librarum similium non ascendant, & provide illam pro tempore obtinens ex eis pro talis dignitatis exigentia nullo modo vivere possit, illi centum, & quinquaginta, singulis vero ex prædictis tresdecim Canonicatibus, & Præbendis, centum computatis tamen in ipsis quibuscumque fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis eorum Canonicatuum, & Præbendarum ex Archidiaconatus, & Archipresbyteratus suppressorum in districtu de Teruel existen, decemque Ministris prædictis, & seu eorum officiis mille, ita ut eorum quilibet centum libras similes singulis annis habeat ex Archidiaconatus, & Archipresbyteratus de Teruel suppressorum fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, quæ tamen omnes libere a Mensa Capitulari prædicta exigi, & percipi, ipsarumque mille librarum medietas, videlicet in distributionibus quotidianis, ut dicti decem Ministri una cum ipsis Canonicis, & dignitates obtinentibus, horis diurnis, atque nocturnis in dicta Ecclesia intersint: Altera vero medietas in, & pro salario, seu mercede congrua ipsorum consistere, & lucrari, & Capitulum dictæ Ecclesiæ Terulen ex trecentis libris duobus Sacristis, Macerio, Campanerio, ac prædictis sex pueris Chori, seu eorum officiis per dictum Nuncium alias applicatis, cuilibet eorumdem congruam mercedem pro cujusque qualitate, officioque, & meritis quolibet anno, suis loco, & tempore, solvere teneatur, necnon omnes fructus, redditus, proventus, jura, & obventiones, quos Archiepiscopus Cæsaraugustanus e loco de Mozanera territorii Terulen. ante dictam dismembrationem percipiebat, eidem Episcopo Terulensi pro ejus Mensa Episcopali, eos autem omnes fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, quos idem Archiepiscopus Cæsaraugustan. in termino de Sollavientos, & Allepuz percipiebat, ipsi Archiepiscopo Cæsaraugustano, Archidiaconatui de Aliaga, & fabricæ Cæsaraugustan. inter illos, veluti fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, quos Archiepiscopus ipse in quinque Villis, & in Commenda de Aliaga habebat dividendos, reservata tamen super quarta parte dictorum fructuum, reddituum, & proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum sexta parte, quam, & aliam sextam partem quartæ fructuum de Montagudo Terulen. Diœcesis, quos dictus Nuncius certis de causis Archiepiscopo Cæsaraugustano præ-

prædicto, sive illius Mensæ assignaverat, eidem etiam Episcopo Terulen ratione spiritualitatis, necnon fructuum, reddituum, & proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum, quos Archidiaconus, & Archipresbyter de Tervel. ante ipsorum Archidiaconatus, & Archipresbyteratus suppressionem in territorio, & districtu de Teruel, & in Aliaga, Villaroya, Vintanex, Pitarque, & Miravete, quosque Vicarius perpetuus prædictus percipiebant, & percipere poterant, postquam suppressioni dictæ Vicariæ locus factus fuerit, dictæ Mensæ Capitulari etiam perpetuo applicamus, & deductis mille, & tercentis pro XIII. Canonicis, & corpore suarum Præbendarum, ac CL. Thesaurariæ pro augumento, necnon mille Ducat. Ministrorum, ac CCCL. Beneficiatis, aliisque CCC. salario Sacristarum, Macerii, & Campanarii, & Clericorum Chori, ut supra, assignatorum XXV. libras, quæ Decano Ecclesiæ Terulen, cui duas Præbendas, ejus dignitati annexas, supprimimus, ne ob suppressionem Præbendarum ejus dignitati annexarum nimium detrimenti patiatur, ex eisdem fructibus quolibet anno quoad vixerit per idem Capitulum solvi mandamus. Residuum præfatorum omnium fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum Mensæ Capitulari applicatorum æqualiter, & juxta providam ordinationem desuper per Ordinarium, & Capitulum faciendam inter eas dignitates, & Canonicos ejusdem Ecclesiæ, qui ad favorem dictæ Mensæ Capitularis dismembrationi, suppressioni, & applicationi prædictis consenserunt, renunciaverunt, accesserunt, vel cum primum eis omnino locus factus fuerit, & non aliter dividatur: ita quod Canonicorum, & dignitates obtinen., singulorumque aliorum Ministrorum prædictorum non interressentium portioni accrescat. Quod si dignitates obtinentes dismembrationi, suppressioni, & applicationi prædictis non consenserint, aut consentire distulerint, fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque Canonicatuum, & Præbendarum, quos hujusmodi suis dignitatibus annexas habent, in favorem prædictæ Mensæ Capitularis non cesserint, & idem fecerint Canonici pro fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus suarum Præbendarum, quas pariter eidem Mensæ Capitulari idem Prædecessor applicavit, tunc tertiam partem quorumcumque fructuum, reddituum, & proventuum earundem dignitatum, & Præbendarum eis annexarum, in, & pro distributionibus quotidianis inter ipsos dignitates obtinen. dividen. quousque dismembrationi, suppressioni, & applicationi prædictis locus factus fuerit: ita quod Canonici fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ac distributiones, quas ante præmissa percipiebant, contenti esse debeant, ex nunc constituimus, & ita percipi debere decernimus. Necnon desuper quibusvis districtius inhibemus. Et interim fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ac distributiones quotidianas prædictæ Mensæ Capitulari, ut supra, applicata, & qui supererunt, solutis oneribus prædictis, & alias ipsis Canonicis, & dignitates obtinen., si dismembrationi, suppressioni, & applicationi prædictis consentirent, deberentur, fabricæ ejusdem Ecclesiæ Terulen. similiter applicamus. Dictis tamen Canonicis, & dignitates obtinentibus Locum, & vocem in Capitulo, ac Stallum in Choro cum plenitudine juris Canonici assignamus.

Ecclesiæ, & Capitulo Cathedralibus Ecclesiis competentia Privilegia elargitur.

§.10. Necnon dictæ Ecclesiæ Terulen, illiusque Capitulo, & Ministris, ut omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, exemptionibus, prærogativis, honoribus, favoribus, præeminentiis, & Indultis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus aliæ dicti Regni Aragonum Ecclesiæ Cathedrales, earumque Capitula, & Ministri de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, ac poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere libere, & licite possint concedimus.

Tempus celebrationis Missarum, pœnæque contravenientium, designatione Episcopo attribuit.

§.11. Demum quod tam dignitates obtinentes, & Canonici, quam Beneficiati, & alii Ministri dictæ Ecclesiæ Terulen, etiamsi Diaconi, & Subdiaconi munera annexa tantummodo habeant, ad Sacerdotium, debito tempore, promoveri, & cuilibet eorum dies certi assignari debeant, in quibus juxta ordinationem, quæ servitio ejusdem Ecclesiæ magis convenire videbitur, per Episcopum, & Capitulum prædictum desuper faciendam, celebrare teneantur, & si, legitimo cessante impedimento, non celebrabunt, ultra amissionem distributionum quotidianarum, graviori pœna ad ejusdem Episcopi arbitrium puniri debeant, ac possint etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Quæ à Nuncio Apostolico statuta fuerant, præsentibusque non sunt immutata, præcipit observari.

§.12. Necnon statuta, ordinationes, & decreta, quæ Nuncius prædictus in suis literis pro rebus ad dictam Ecclesiam Terulen. pertinentibus, ac fælix personarum regimen, Divinique Cultus augumentum, & alia necessaria concernentia fieri mandavit, si nondum facta, vel executioni demandata sint, quam primum per ipsum Episcopum, & Capitulum dictæ Ecclesiæ Terulen. fieri, & ab omnibus inviolabiliter observari debere. Et etiam omnia, & singula in eisdem prædictis literis contenta, quæque in eis contraria immutata, aut alterata non sunt, salva, illæsa, & intacta remanere, suumque robur, & effectum in omnibus, & per omnia habere, & retinere.

Jus collationis, quod Cæsaraugustano Archiepiscopo competebat, Terulen. Episcopo adjudicat.

§.13. Decernentes Canonicatuum, dignitatum, & Præbendarum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum in dicta Ecclesia Terulen. ante erectionem prædictam existentium ad solum Episcopum Terulen. pro tempore existentem, excluso dictæ Eccle-

clesiæ Terulen Capitulo, eisdem modo, & forma, quibus ad Archiepiscopum Cæsaraugustanum, ante executionem hujusmodi spectaverant, Dignitatum vero, & Canonicatuum, aut Præbendarum erectarum hujusmodi ad solum Episcopum prædictum, etiam excluso dicto Capitulo spectare, & pertinere.

Controversias omnes hactenus super his exortas extinguit.

§.14. Ac pro tranquilliori, & fæliciori prædictorum omnium, totiusque negotii hujusmodi compositione, executione, & perfectione, omnes, & singulas, ac quascumque lites, controversias, differentias, & quæstionum materias hactenus inter Episcopum, & Capitulum Terulen, ac quoscumque alios, etiam forsan super interpretatione voluntatis, & literarum Gregorii Prædecessoris, & Nuncii prædictorum, ac inde quomodolibet secutorum, etiam illorum occasione, ubilibet, & coram quibusvis Judicibus Ordinariis, vel Delegatis, etiam Palatii Apostolici causarum Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus, & quibuscumque aliis in quacumque instantia motas, & pendentes indecisas, & forsan instructas, ad Nos, harum serie, avocamus, illasque cassamus, & penitus extinguimus, & perpetuum silentium desuper quibusvis interesse haben. harum serie imponimus, & impositum esse declaramus.

Præsentes literas ullo vitio notari vetat.

§.15. Præsentesque literas nullo unquam tempore, aut ex quavis causa de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari; aut in jus, vel controversiam, quacumque ratione, vel causa vocari, aut ad terminos juris reduci, vel quod vis aliud juris, seu gratiarum remedium contra illa impetrari, sed semper validas, & efficaces existere, suosque effectus sortiri, & obtinere, nec sub quibusvis dismembrationum, suppressionum, applicationum, aut aliarum quarumcumque similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, per quascumque literas, vel Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, etiam per Nos, & Successores nostros, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, & sub quibuscumque tenoribus, & formis, nec non cum quibusvis clausulis pro tempore factis, & concessis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, nec non quoties illa revocari, vel limitari, seu eis derogari contigerit, toties in pristinum statum, etiam sub Data posteriori restitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri. Irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus,

Contrariis derogat.

§.16. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit de unionibus ad parte committendis vocatis, quorum interesset ac de vero valore exprimendo, secundum communem æstimationem, etiam beneficii, cui aliud uniri petebatur, ac Lateranen novissime celebrati, & in aliis generalibus Conciliis editis, disponen., quod uniones perpetuæ nisi in casibus a jure permissis fieri non possint, ac quod cum legitimis, seu aliis rationabilibus causis, etiam coram loci Ordinario, ac citatis quorum interest, verificatis fieri debeant, aliisque Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, eriam Motu proprio, & ex certa scientia, ac consistorialiter, vel alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; Quibus omnibus, etsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Sicque in præmissis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane decernimus, quid quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.17. Quocirca Venerabilibus Fratribus Segobricen., & Albarazinen. Episcopis, ac Dilecto Filio Carolo Munoz Canonico Triasonen. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, ac in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra prædicta in præmissis interesse habentes omnibus, & singulis, juxta præsentium continentiam, & tenorem, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, seu eorum quemlibet a quoquam, quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari; Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, illos censuras, & pœnas ipsas incurisse declarandso, nec non eas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 18. Non

Altera contrariorum degatio.

§. 18. Non obstan. fe: re: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, dummodo quis, vigore præsentium, ultra tres Dietas ad Judicium non trahatur, & aliis quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, & specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis quibusvis ordinibus, & locis, illorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 5. Octobr. 1587. An. III.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 5. Octobris 1587., Pontificatus nostri Anno III.

XXVI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Erectio Officii Secretarii, seu Cancellarii Gubernatorum Anconæ ad instar aliorum Romanæ Curiæ Officiorum.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD regimen universalis Ecclesiæ, divina dispositione, assumpti, curis angimur assiduis, & continua meditatione pulsamur, ut justitia mediante, malorum hominum impetus reprimantur, & boni de custodia nostra confidentes in juribus suis adversus eos protegantur, & ubique conserventur.

Officium, de quo in Rubrica erigit.

§. 1. Qua in re pro nostri pastoralis officii debito, quantum cum Deo possumus operarias manus adhibere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine unum Officium, Sigillum, seu Secretariam, aut Cancellariam civilem Gubernatorum in nostro gubernio Anconitano, nunc, & pro tempore existentium, & futurorum pro uno Secretario nuncupando, ac Sigillatore, & Cancellario civili dictorum Gubernatorum nuncupando; ita quod dictum officium pro tempore obtinens, illud per se ipsum, vel alium, seu alios ejus substitutos ad ejus beneplacitum amovibiles toties, quoties sibi videbitur, exercere valeat, apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Emolumenta eidem assignat.

§. 2. Illique sic erecto, & instituto, pro ejus dote, omnia, & singula emolumenta, regalia, redditus, & proventus, quæ, & quos dicti Gubernatores, eorumque Secretarii, Cancellarii, aliique Ministri, & Deputati, quovis titulo nuncupati habere, recipere, & lucrari consueverunt, videlicet de singulis licentiis Armorum, aliisque licentiis, & facultatibus extrahendi res, & bona cujuscumque nominis, generis, & speciei, bullettinis de non molestando, assecurationibus, & salvis conductibus civilibus, & criminalibus, capitibus solidorum, executionum quarumcumque contumacialium, suspectorum fugæ, Instrumentorum, Chirographorum, Literarum Cambiorum, & aliarum similium rerum, & materiarum executivarum ex forma statutorum dictæ Civitatis Anconitanæ declarandarum, & interpretandarum, brachiis autem sæcularibus semper exceptis, ac de literis ad petitionem quarumvis personarum, Vicariis, & aliis Comitatensibus Officialibus dicti gubernii scribendis, expeditionibus quoque, & datis supplicationum civilium, & criminalium, ac bullettis etiam pœnarum, si fieri contigerit, confirmationibus, & Chartarum Dotalium, & licentiis, sive Patentibus Proxenetarum, juxta solitum bis in anno faciendis, ac de omnibus, & singulis aliis licentiis, & ordinibus per quoscumque obtinendis, & quomodolibet impetrandis a dictis Gubernatoribus, Judicibus, Officialibus, & Ministris pro aliqua pœna evitanda, & non incurrenda, vel pro obedientia facienda quavis ratione vel causa, tam ordinaria, quam extraordinaria, vel ex novo accidenti, & generaliter de omnibus, & singulis aliis literis, fidibus, patentibus, literis testimonialibus, & gratiosis ordinibus, aliisque rebus ad Bancum Notariorum causarum civilium dictæ Civitatis, seu ad Cancellariam criminalem dicti gubernii minime spectantibus, cum omnibus, & singulis superius expressarum expeditionum emolumentis, proventibus, solutionibus, mercedibus, & regaliis omnibus, & quibuscumque Ministris, & Officialibus, etiam supremis, & in capite dari solitis, etiam quod hodie, tam per se, quam per alios perciperent, illa omnia, & singula ab eis auferendo, separando, & dismembrando, auctoritate, & tenore præmissis applicamus, & appropriamus.

Hujus Officii collationem Romanis Pontificibus reservat.

§. 3. Ejusdemque officii ad instar aliorum Romanæ Curiæ officiorum venalium, & vacabilium, collationem, provisionem, & dispositionem, tam hac prima vice, quam deinceps illius vacatione per cessum, vel decessum, seu quamlibet aliam dimissionem, vel amissionem illud pro tempore ob-

obtinentis, occurrente, Nobis, & Successoribus nostris reservamus.

Hanc Constitutionem perpetuo observari decernit.

§.4. Et erectionem, institutionem, applicationem, & dismembrationem, præsentesque Literas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere.

Cæterorum Cancellariorum privilegia, auctoritatemque communicat.

§.5. Nec non Secretario, & Sigillatori, & Cancellario prædicto, quod omnibus, & singulis honoribus, oneribus, exemptionibus, privilegiis, facultatibus, juribus, & actionibus per totum Ecclesiæ Statum, Armorum, non tamen prohibitorum delationibus pro se, & Familia sua, prout alii quicumque Sedis Apostolicæ Ministri, & Officiales frui, uti, & gaudere soliti fuerunt, ac in futurum soliti erunt.

Exceptis iis, quæ hic recensentur.

§.6. Reservatis tamen dictis Gubernatoribus, eorumque Judicibus Officialibus, & Ministris, & in dicto officio minus comprehensis Sigillis Mandatorum de excarcerando, exequendo, vel capiendo, civilibus, & criminalibus præceptis, monitoriis, requisitoriis, notificatoriis, mandatis de bullando Ostia Domorum, suspectis, mandatis de vendendis pignoribus, citationibus, intimationibus Judiciorum, pronunciarum, sententiarum, protestationum, & aliarum rerum similium, seu actorum judicialium.

Idem officiū Innocentio Ciamborlano committit.

§.7. Ut autem officium prædictum Viro idoneo concedatur, ac de fidelitate, probitate, & rerum gerendarum experientia dilecti Filii Innocentii Ciamborlani Laici Interamnensis, Anconæ degentis, plurimum in Domino confidentes; officium prædictum a primæva erectione hujusmodi, ut præfertur vacans, cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, juribus, & emolumentis suis prædictis eidem Innocentio, quoad vixerit per se, vel alium, seu alios ejus substitutos tenendum, regendum, exercendum, & gubernandum, reservata sibi dispositione dicti officii, ac ejus fructuum, quoad resignationem, & affictationem, ac fructuum, & pretii perceptionem, dicta auctoritate concedimus, & assignamus, ipsumque Innocentium Secretarium, seu Sigillatorem, & Cancellarium Gubernii hujusmodi, cum facultatibus, concessionibus, & Indultis, aliisque præmissis facimus, & deputamus, cum hac conditione, quod ipse Innocentius in nostram, & dictæ sedis subventionem summam scutorum mille, & ducentorum auri, in auro, in manibus Dilecti Filii Joannis Augustini Pinelli generalis nostri Depositarii realiter, & cum effectu solvat, prout actualiter solvisse nobis constat per Cedulam dicti Depositarii.

Eum pro vero Cancellario admittendum præcipit.

§.8. Mandantes Gubernatoribus, eorumque Judicibus, Officialibus, & Ministris, aliisque quibuscumque, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, quatenus eundem Innocentium, & ejus Substitutos ad dictum officium, ejusque liberum exercitium admittant, & recipiant, vereque tractent, & recognoscant, illique, vel illis de solitis juribus, regalibus, & emolumentis prædictis respondeant, ac responderi faciant; Nihilque in fraudem, damnum, & præjudicium, sive diminutionem dictorum regalium Sigillatoris, Cancellarii, seu Secretarii prædicti, aut illius Officii, juriumque, & emolumentorum ejusdem directe, vel indirecte faciant, sed omnia, & singula præfata, & dicto officio applicata, & ad illud pertinentia, modo, & forma consuetis, & prout hactenus solitum fuit expediant, concedant, & tractent respective, eumdemque Innocentium, seu Substitutos suos in aliquo perturbare, seu molestare audeant, vel præsumant sub pœna quingentorum ducatorum auri Cameræ Apostolicæ, ipso facto applicanda, ultra dicti Innocentii damna, expensas, & interesse, locumque, & habitationem in Palatio, arbitrio moderni in dicta Civitate nostra Anconitana Gubernatoris, concedimus, & assignamus.

Derogat contrariis.

§.9. Non obstante regula nostra de non tollendo jure quæsito, & piæ memoriæ Pii IV. etiam Prædecessoris nostri de gratiis, & Indultis dictæ Cameræ præjudicium quomodolibet concernentibus, in eadem Camera, intra certum, tunc expressum tempus, registrandis, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Civitatis, Comitatus, & Districtus prædictorum Juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis illis, ac Gubernatoribus, Officialibus, Ministris, aliisque prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Juramentum ab Innocentio de officio bene administrando præstari jubet.

§.10. Volumus autem, ut antequam ad exercitium prædicti officii admittatur, in manibus Venerabilis Fratris Episcopi Anconitani, vel ipso absente, in manibus Dilecti Filii Vicarii Generalis ejusdem Episcopi solemniter præstet juramentum de dictum officium fideliter administrando.

Dat. die 10. Octob. 1587. An. III.

Datum Romæ, apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 10. Octobris 1587., Pontificatus nostri Anno III.

XXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Renovatio Literarum Pii V. super erectione Congregationis Ordinis S. Benedicti, & unione Monasteriorum ejusdem Ordinis in Regno Portugalliæ, cum communicatione Gratiarum, & Indultorum, aliis ejusdem Ordinis Congregationibus concessorum.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

INjunctum Nobis desuper Apostolicæ servitutis officium Nos inducit, ut votis Catholicorum Principum, per quæ Personarum Religiosarum sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium indemnitatibus, ac commoditatibus salubriter valeat provideri, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis.

Pius PP. V. Monasteria Ordinis S. Benedicti in Portugalliæ Regno in Congregationem erigi jussit, sub regimine Abbatis Generalis, & Priorum triennalium.

§.1. Sane pro parte Charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum, ac Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Catholici Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias postquam fæ: re: Pius Papa V. Prædecessor Noster clar: me: Sebastiani Portugalliæ, & Algarbiorum Regis supplicationibus inclinatus, unam Congregationem omnium, & singulorum Monasteriorum Monachorum Ordinis S. Benedicti in Regno Portugalliæ consistentium, quæ de Jurepatronatus ipsius Sebastiani Regis existebant, sub invocatione eidem Sebastiano Regi benevisa, & per quosdam tunc expressos religiosos viros, seu eorum alterum reformandorum adinstar Castellæ, seu Sanctæ Justinæ Paduan., vel Cassinen. Congregationum Apostolica auctoritate per quasdam erexerat, & instituerat, illique sic erectæ, & institutæ omnia, & singula dicti Ordinis virorum Monasteria in dicto Regno consistentia, & de Jurepatronatus hujusmodi existentia quæcumque, quotcumque, & qualiacumque essent, ac per quoscumque etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam Legatos de latere in titulum, commendam, & administrationem, aut alias obtinerentur, etiamsi actu tunc quovis modo vacarent, ac tanto tempore vacavissent, quod eorum provisio juxta Lateranen. statuta Concilii, aut alias Canonicas sanctiones ad Sedem Apostolicam legitime devoluta existeret, cum illorum Prioribus, ac Conventibus Monachis quibuscumque sub certis modo, & forma etiam tunc expressis subjecerat, & supposuerat, ac eidem sic erectæ Congregationi incorporaverat, & aggregaverat, aliaque desuper statuerat, & ordinaverat, cum idem Sebastianus Rex, ut tunc asserebat, non speraret reformationem dictorum Monasteriorum absque maxima difficultate exequi posse, si Monasteria ipsa per Commendatarios, aut Administratores, seu Abbates perpetuos regerentur, prout eatenus fieri consueverat, prædictus Prædecessor ejusdem Sebastiani Regis supplicationibus tunc inclinatus per alias suas literas, quod S. Martini de Tibais, & S. Andreæ de Rendufe, ac S. Romani de Nevia tunc Abbatum regimine destituta, & Beatæ Mariæ de Pombeiro, ac ejusdem Beatæ Mariæ de Carnerio, nec non S. Petri de Arnoja, & S. Salvatoris de Fravanca, ac ejusdem S. Salvatoris de Palme, nec non similiter S. Salvatoris de Passo de Sousa, ac ejusdem B. Mariæ de Bustello, ac S. Tirsi de Ribadave, nec non S. Joannis dal Pendorada Bracharen., & Portugallen. respective Diœcesum, ac alia quæcumque, tunc Abbatum regimine minime destituta etiam forsan commendata vel in administrationem, vel alias concessa Monasteria Ordinis hujusmodi, etiamsi de illis consistorialiter disponi consuevisset, aut deberet, cum primum illa per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem illa tunc obtinentium simili regimine destitui, vel illorum commendas, aut administrationum concessiones cessare contingeret, per Abbates triennales in Capitulo Generali ipsius Congregationis, per pro tempore existentes Abbatem Generalem nuncupand., ac alios Abbates, Diffinitores, Visitatores, ac alios ipsius Ordinis Monachos, & personas, qui Capitulo Generali de Jure, vel consuetudine, aut alias juxta prædictarum Congregationum statuta intervenire solent eligen. absque alia, quam a generali ejusdem Congregationis Abbate desuper petenda, vel obtinenda confirmatione regi, & gubernari deberent; quodque de cætero prædicta Congregatio uni Abbati generali nuncupando singulis trienniis eligendo adinstar aliarum Congregationum prædictarum, omnino subesset, perpetuo statuit, & ordinavit, & nihilominus ex tunc nomen, & titulum perpetui Abbatis in singulis Monasteriis prædictis, ita quod de cætero perpetui Abbates denominari, seu censeri, ipsaque Monasteria alicui personæ in titulum, commendam, vel administrationem perpetuas conferri non possent, ac quæcumque collationes, provisiones, commendæ, vel administrationes, & aliæ quævis dispositiones de illis alias, quam ut præfertur factæ, nullæ, irritæ, & inanes eo ipso essent, & esse censeantur, etiam perpetuo suppressit, & extinxit, nec non Monasteria ipsa ob triennalitatem, absque tamen illa tunc in titulum, commendam, & administrationem, aut alias quomodolibet obtinentium præjudicio reduxit, nec non quod de cætero Monasteriis prædictis, etiam apud Sedem prædictam vacan., & tam propterea dispositioni suæ, quam etiam ratione quarumcumque personarum, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut alias reservatis non nisi per electionem hujusmodi singulis trienniis faciendam disponi ullatenus posset, & si de eis aliter quam per electionem hujusmodi pro tempore dispositum foret, seu qui ad illam pro tempore electi extitissent, electionem suam ad ejus vitam, seu ad

ad aliud tempus ultra triennium a Prædecessore, seu Sede prædictis confirmari, aut alias de illis sibi provideri, vel disponi obtinerent, seu si Prædecessor, vel Sedes hujusmodi, aut illius Legati, vel Nuntii de eisdem Monasteriis quomodolibet etiam per cessionem in dicti Prædecessoris, seu pro tempore existentis Romani Pontificis manibus sponte factam vacan., alicui personæ, quovis modo provideret, seu aliquem Coadjutorem pro tempore existentibus ipsorum Monasteriorum Abbatibus in regimine, & administratione illorum deputaret, tunc, & eo casu, electiones, confirmationes, provisiones, coadjutorum deputationes, ac quælibet aliæ ipsorum Monasteriorum dispositiones nullæ, irritæ, & inanes, nulliusque roboris, vel momenti essent, & esse censerentur, & nihilominus illis non obstantibus Generalis, & alii Abbates, Diffinitores, & aliæ personæ hujusmodi, dicto termino elapso ad illorum electionem procedere possent, & deberent, & ut id facilius subsequi posset, omnes, & singulas provisiones, & præfectiones de quibusvis personis eisdem Monasteriis, nec non quascumque suppressiones, extinctiones, uniones, Coadjutorum deputationes, & alias gratias de illis imposterum per ipsum Prædecessorem, seu Successores suos Romanos Pontifices, aut Sedem hujusmodi faciendas nullas, & invalidas esse, nulliusque roboris, vel momenti fore, personasque illa in titulum, Commendam, & administrationem, aut alias tunc obtinentes illorum regimini, & administrationi nisi ad effectum præmissorum cedere non posse, & si illi quovis modo cederent, eo ipso Generalem, & alios Abbates, Diffinitores, & alias personas prædictas, ad electionem prædictam omnino procedere posse, & debere, Monasteriaque prædicta sub generalibus, vel specialibus reservationibus, aut Cancellariæ Apostolicæ Regulis, seu Decretis minime comprehendi posse, vel debere, ac ultimo dictas literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis suæ, vel quovis alio defectu, etiam ex eo, quod Jus in dictis Monasteriis habentes, vocati non fuerint, aut præmissis non consenserint, aliove quocumque capite impugnari, invalidari, aut in jus, vel controversiam quacumque ratione, vel causa vocari, seu restitutionis in integrum, reductionem ad terminos juris, seu quodvis aliud juris, vel gratiæ remedium contra illa impetrari, aut ab alio, vel aliis impetratis, seu etiam motu proprio, & ex certa scientia concessis uti posse, causamque, vel causas propter quas ipsæ literæ ab eo emanaverant, coram quocumque Judice, etiam delegato verificari, nec ob id viribus carere, aut per obreptionem, vel subreptionem obtentas præsumi, minusque Sebastianum Regem prædictum ad verificandum gratiam hujusmodi teneri, nec sub quibuscumque revocationibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, aliisque contrariis dispositionibus similium, vel dissimilium gratiarum, tam per eum, quam etiam Successores suos prædictos quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis pro tempore factis quorumcumque tenorum existerent includi, sed illis non obstantibus in suis robore, vigore, & efficacia existere, & quoties illæ emanarent, toties in pristinum statum repositas, restitutas, & plenarie reintegratas, etiam sub dat. per prædictum Sebastianum, & pro tempore existentem Portugalliæ Regem eligenda de novo concessas esse, ac incommutabilis voluntatis, & intentionis suæ fuisse, & ad hoc ut perpetua firmitate subsisterent, vim validi, & efficacis contractus inter se, & Sedem prædictam, ac Sebastianum, & Successores suos Portugalliæ Reges prædictos habere decrevit, prout in singulis literis prædictis plenius continetur.

Nonnulla tamen Monasteria, in quibus Pii V. Constitutio exequutioni demandata nondum fuerat, suis perpetuis Superioribus subiecta remanserunt vigore literarũ Gregorii XIII. & Sixti V. super restitutione in integrum Beneficiorum nondum unitorum.

§.2. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat dictæ posteriores literæ quoad nonnulla ex Monasteriis in illis expressis, suum sortitæ sint effectum, illarumque vigore aliqua ex Monasteriis sub dicta Congregatione comprehensis per Abbates triennales in Capitulo generali ejusdem Congregationis singulis trienniis electos hodie gubernentur, & ex inde in dicta Congregatione copiosus Religiosorum virorum numerus excreverit, qui sub Religionis jugo, & reformata monastica vita gratum altissimo præstant obsequium, ex quo uberes fructus in agro Domini proveniunt, cum Populi Christiani illarum partium spirituali consolatione: Quia tamen superveniente obitu dicti Prædecessoris piæ mem. Gregorius Papa XIII. etiam Prædecessor noster per quamdam ejus Constitutionem in crastinum suæ assumptionis ad Summi Apostolatus apicem editam, & in Cancellaria Apostolica publicatam suppressiones, & extinctiones Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum eatenus effectum non sortitas primo, & deinde per alias suas speciales in forma Brevis literas dicti Sebastiani Regis nomine obtentas, & postremo Nos per quamdam nostram Constitutionem per Nos in crastinum assumptionis nostræ ad summi Apostolatus apicem editam, & in Cancellaria prædicta etiam publicatam, similes suppressiones, & extinctiones, quæ eatenus sortitæ non fuerant effectum, revocavimus, nonnulla alia sub dicta Congregatione comprehensa Monasteria, sub regimine, & administratione Abbatum, seu Commendatariorum perpetuorum adhuc remanserint, ipsique Abbates, seu Commendatarii perpetui fructus, redditus, & proventus mensarum Abbatialium ipsorum Monasteriorum pro eorum libito consumant, & Religiosis in eis degentibus necessaria ad communem vitam in regulari observantia ducendam non solum minime subministrare, sed etiam quod dolendum est, ædificia Monasteriorum eorumdem restaurare, ac ornamenta Ecclesiastica ad di-

Inde vero plurimi abusus in dictis Monasteriis non unitis profluxerunt.

divinum cultum necessaria, prout deceret, dare negligant, quo fit, ut in reliquis Monasteriis hujusmodi regularis observantia commode introduci, aut conservari nequeat in Monasteriorum, & Ordinis hujusmodi non modicum detrimentum.

Philippus Rex Pii Constitutionem confirmari petit,

§.3. Quare, ut incommodo hujusmodi, & aliis præmissis facilius occurri possit, dictus Philippus Rex eorumdem Monasteriorum Patronus illorum prosperum, & salubrem statum, ac in illis regularis observantiæ augmentum singulari affectu desiderans, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus dictorum Monasteriorum indemnitatibus consulere, ac ultimo dictas Pii Prædecessoris literas cum omnibus, & singulis in eis contentis ab earum Dat. confirmare, & approbare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Sixtus.

§.4. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum communem extimationem, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes vocatis quorum interesset, eumdem Philippum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non verum, & ultimum singulorum Monasteriorum prædictorum vacationis modum, etiamsi ex illo quævis generalis reservatio etiam in corpore juris clausa resultet, illorumque situationes, denominationes, invocationes, & Diœcesum, eorumque fructuum, reddit3uum, & proventuum veros annuos valores etiam juxta illorum in libris Cameræ Apostolicæ taxationem, nec non singularum literarum prædictarum, ac inde secutorum quorumcumque tenores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ultimodictas Pii Prædecessoris literas cum statuto, ordinatione, suppressione, extinctione, reductione, indultis, & concessionibus, & omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & derogationibus, nec non processus habitos, vel habendos per easdem, & inde secuta quæcumque ab earumdem Dat. ac dictam Congregationem illiusque Generalem, & alios Abbates, Diffinitores, Visitatores, & alias personas prædictas quoad ipsarum literarum effectum consequendum adversus prædictas, & quascumque alias Constitutiones illarum revocatorias, seu moderatorias in pristinum, & eum, in quo antequam Constitutiones, ac literæ prædictæ emanarent, & perinde actu nunquam emanassent, quomodolibet erant statum in omnibus, & per omnia ex certa nostra scientia Apostolica auctoritate tenore præsentium restituimus, reponimus, ac plenarie, & plenissime reintegramus.

Enunciat Monasteria, quæ in Congregationem uniri debent.

§.5. Et nihilominus ex nunc tam Beatæ Mariæ Pombeiro, & Sancti Joannis Dalpendorada, ac Sancti Salvatoris de Palme, nec non de Gausei ad præsens Abbatum regimine destituta, quam Sancti Tirsi de Ribadave, Sancti Michaelis de Bustello, Sancti Joannis de Arnojo, & Beatæ Mariæ de Carvoeiro prædicta, nec non Sancti Claudii, & de Cucujaes, & de Cabanis, & de Miranda, & Barga ejusdem Ordinis Monasteria, quorum, & illis forsan annexorum fructus, redditus, & proventus sex millium ducatorum auri de Camera secundum prædictam extimationem val. annuum, ut dictus Philippus Rex asserit, non excedunt, & quæ de Jurepatronatus dicti Philippi Regis, ut asseritur, existunt, adhuc ipso regimine forsan commendata, aut in administrationem, vel alias quomodolibet concessa, etiamsi de illis consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, cum primum illa per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem illa ad præsens obtinentium simili regimine destitui, vel illorum Commendas, aut administrationes, vel concessiones hujusmodi cessare contigerit, etiamsi actu nunc eodem regimine destituta sint, aut illorum Commendæ, vel administrationes, & concessiones hujusmodi cessent, aut illa alias quovis modo etiam apud Sedem Apostolicam vacent per Abbates triennales, ut præfertur eligendos absque alia quam, ut præmittitur desuper petenda, vel obtinenda confirmatione regi, & gubernari debere modo, & forma præmissis, ex certa scientia, ac auctoritate, & tenore præmissis etiam perpetuo statuimus, & ordinamus, nec non ex nunc nomen, & titulum perpetui Abbatis, sine tamen præjudicio quo ad temporalia illa ad præsens obtinentium in singulis Monasteriis prædictis modo, & forma in dictis literis contentis, auctoritate, & scientia similibus similiter perpetuo supprimimus, & extinguimus.

Jus concedit Abbati Generali realem dd. Monasteriorum possessionem capiendi,

§.6. Et insuper Congregationi sic erectæ, illiusque Generali, & aliis Abbatibus, Diffinitoribus, & Visitatoribus, ac aliis personis prædictis, quod ex nunc tam secundo dictarum literarum, quam præsentium vigore singulorum, & quorumcumque Monasteriorum prædictorum corporalem, realem, & actualem possessionem, sine tamen illa ad præsens obtinentium præjudicio, libere apprehendere, & perpetuo retinere, illaque juxta prædictæ Congregationis regularia instituta regere, gubernare, & reformare, illorumque fructus, redditus, & proventus in Congregationis, & Monasteriorum eorumdem, ac Religiosorum in illis degentium usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Eaque aliis transferendi, reddituque tenuioribus

§.7. Quodque Abbas Generalis dictæ Congregationis, qui pro tempore fuerit cum consilio, & assensu Capituli generalis illa

Monasteriis applicandi.

illa ex Monasteriis prædictis, quæ in locis incommodis, & minus populosis reperirentur, ad commodiora loca, ubi Monachorum doctrina, & vitæ exemplum populo Christiano magis utilis futura sit, & fructuosa propria auctoritate, Ordinariorum locorum, vel cujusvis alterius licentia minime requisita, cum eorum Monachis, & suppellectilibus, paramentis, & ornamentis aliisque rebus necessariis transferre, & mutare, ac seu fructus, redditus, & proventus eorumdem Monasteriorum, seu cujuslibet eorum, vel illorum partem Generalis, & Capituli prædictorum arbitrio alii, seu aliis ejusdem Congregationis Monasteriis magis indigentibus perpetuo, vel ad tempus etiam renitentibus Abbatibus Monasteriorum eorumdem, & quibusvis aliis personis applicare, & assignare.

Proviso tamen, ut in singulis respective Ecclesiis animarum cura non negligatur.

§.8. Proviso tamen quod Animarum cura personarum sæcularium incumbens Abbatibus, & Conventibus Monasteriorum transferendorum hujusmodi in Ecclesiis eorum nullatenus negligatur, sed per Monachos dictæ Congregationis Regulares, vel Presbyteros Sæculares idoneos, & ab Ordinariis approbandos laudabiliter exerceatur, libere, & licite valeant, plenam, & liberam Apostolica auctoritate earumdem tenore præsentium licentiam concedimus, & facultatem.

Hujusmodi autem declarationem nullo vitio notari posse decernit.

§.9. Decernentes restitutionem, repositionem, & reintegrationem prædictas, statutumque, ordinationem, suppressionem, extinctionem, & concessionem posteriores hujusmodi de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu etiam ex eo quod jus habentes in ipsis Monasteriis vocati non fuerunt, ac alias eisdem modo, & forma, quibus Pius Prædecessor prædictus decrevit, nec sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus revocationibus, modificationibus, & aliis contrariis dispositionibus per Nos, & Successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusque, & aliis decretis pro tempore factis includi, sed semper ab illis exceptas fore, & esse, ac in suis robore, & efficacia permanere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas sub dat. per eamdem Congregationem, aut Philippum Regem, & Successores suos eligen., & de novo concessas fore, & esse, & ad hoc, ut perpetui roboris firmitate subsistant, vim validi, & efficacis contractus inter Sedem prædictam, ac Philippum Regem, & Successores prædictos habere.

Huic Congregationi cæterarum ejusdem Ordinis Congregationum Privilegia communicat.

§.10. Præterea eidem Congregationi, ac omnibus, & singulis illius Monasteriis, Prioratibus, & aliis regularibus locis, tam præsentibus, quam futuris, eorumque Generali, & aliis Abbatibus, Diffinitoribus, Visitatoribus, Superioribus, Monachis, Religiosis, Novitiis, Conversis, & cæteris personis nunc, & pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, prærogativis, antelationibus, favoribus, præeminentiis, Indultis, licentiis, stationibus, declarationibus, facultatibus, concessionibus, Indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac relaxationibus, aliisque universis, & singulis gratiis spiritualibus, & temporalibus Sancti Hieronymi, & Sancti Bernardi alias Cistercien. Ordinis, nec non Cassinen., & Vallisoleti dicti Ordinis S. Benedicti Congregationibus hujusmodi per universum Orbem constitutis, ac cuilibet ex ejusdem Congregationis Sancti Benedicti dicti Regni Portugalliæ Monasteriis, seu illarum Ecclesiis, & regularibus locis, eorumque Generalibus, & aliis Abbatibus, Diffinitoribus, Visitatoribus, superioribus, Conventibus, Monachis, Religiosis, Novitiis, Conversis, Familiaribus, & personis, ac illorum intuitu, & contemplatione per quoscumque Predecessores nostros, ac etiam Nos, & Successores Nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, ac etiam Imperatores, Reges, & alios Principes, & quemcumque, seu quoscumque alios sub quacumque forma, & verborum expressione, ac quavis tam Apostolica, quam Ordinaria, vel alia auctoritate, nec non tam in genere, quam in specie, & particulariter, ac tam per modum communicationis, extensionis, & ampliationis, quam simplicis, & individuæ, ac particularis, & specialis concessionis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac denique alias quomodolibet concessis hactenus, ac etiam iteratis vicibus confirmatis, & approbatis, ac imposterum pro tempore conceden., confirmandis, & approbandis, etiamsi talia forent, quæ specialem eorum requirant mentionem, ac quibus illa, & illi quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, illorum omnium, ac literarum, & aliarum scripturarum desuper quomodolibet confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, tam conjunctim, quam divisim non solum ad eorum instar, sed æque principaliter, & pariformiter in omnibus, & per omnia, & absque ulla penitus differentia, perinde acsi illis, & eorum cuilibet specialiter expresse, ac nominatim, & specifice concessa fuissent, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant auctoritate, & tenore præmissis perpetuo concedimus, & indulgemus; Illaque, & illas eis perpetuo communicamus, & ipsam Congregationem, ut præfertur erectam illiusque Monasteria, & Ecclesias, Prioratus, & alia loca, nec non Generalem, & alios Abbates, Diffinitores, Visitatores, & alias personas prædictas, eorumque singulos perpetuo extendimus, & ampliamus, ac concessa, communicata, extensa, & ampliata perpetuo esse, & censeri, eisque, & eorum cuilibet suffragari debere.

§.11. Nec

Clausulæ pro præsentis Cõstitutionis firmitate.

§.11. Nec non præsentes literas validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere; Sicque in præmissis ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ejusdem executores designat.

§.12. Quocirca dilectis filiis Bracaren., & Portugallen. Decanis, ac Colimbrien. Ecclesiarum Scholastico per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties requisiti fuerint, solemniter publicantes, faciant auctoritate Nostra præmissa omnia observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantibus derogat.

§.13. Non obstantibus re: me: Bonifacii Papæ VIII. similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non contrahatur, ac nostra voluntate prædicta, nec non omnibus, quæ dictus Pius Prædecessor voluit non obstare, ac Constitutionibus, seu revocationibus, & aliis præmissis, & nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, & aliis Cancellariæ Apostolicæ regulis, aliisque Apostolicis, nec non in aliis universalibus, provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Monasteriorum, & Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque Indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Abbatibus, Conventibus, Prioribus, Superioribus, & personis in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam irritan., & aliis decretis etiam motu, scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine similibus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros etiam motu simili, & consistorialiter in contrarium etiam pluries, & iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis, etiam mari magno, Bulla aurea, aut alias, nuncupatis, quibus omnibus etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat derogamus contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, restitutionis, repositionis, reintegrationis, statuti, ordinationis, concessionum, decretorum, Indulti, communicationis, extensionis, ampliationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis hoc autem attentare ausus fuerit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo septimo Kal. Decembris Pontificatus nostri Anno III. Dat. die 1. Dec. 1587. An.III.

XXVIII.

Confirmatio nonnullorum Decretorum editorum in Congregatione Camerali pro regimine Civitatis Castelli in Provincia Umbriæ. *Ex Regest. in Secr. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1 EX variis, quæ animum nostrum quotidie premunt, sollicitudinibus, hæc cura in primis Nos urget, ea, quæ ad pauperum nostrorum, & S. R. E. Subditorum sublevationem a potentiorum oppressionibus, communemque utilitatem faciunt, cognoscendi, ut mediante opera nostra, suum debitum consequantur effectum. Cujus rei causa hoc præsenti anno nonnullos Cameræ Apostolicæ Clericos ad diversa hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ Civitates, Oppida, & Loca, quoniam ipsi præsentes adesse non poteramus, Visitatores, & Commissarios nostros misimus, inter quos dilectus Filius Magister Innocentius Malvasia Clericus dictæ Cameræ, ac Visitator, & Commissarius noster in Provincia nostra Umbriæ a Nobis deputatus, nonnulla, quæ ad hujusmodi sublevationem, & alia non minus necessaria conducebant revidenda, statuenda, & opportune providenda esse Nobis fideliter retulit, unde hoc universum negocium dilectis Filiis nostris Henrico S. Pudentianæ Presbytero Cajetano, & Alexandro S. Hieronymi Illiricorum, Titulorum, Diacono Cardinalibus super Visitatione Deputatis, & nonnullis aliis examinandum, cognoscendum, deciden-

Pontificis cura in defensione pauperum contra potentium personarum oppressiones

Innocentius Malvasia deputatus Visitator Provinciæ Umbriæ nonnulla edidit Decreta.

dendum, & fine debito terminandum, commisimus, qui in hujusmodi negocio mature procedentes, nonnulla, quorum totum tenorem, vulgari idiomate, de verbo ad verbum, nil penitus omisso, præsentibus adnotari fecimus, omnino observanda esse decreverunt.

Eadem confirmat Pontifex, observarique mandat

§.2. Ut autem Decreta hujusmodi firmius subsistant, & ab omnibus, quos concernunt, & concernent in futurum, diligenter serventur; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, decreta omnia, prout facta sunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum, forsan requisitarum, defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, & potiori pro cautela, hæc eadem de novo decernimus, & statuimus.

Clausulæ.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac alios S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca dilectis Filiis Thesaurario, & Gubernatori dictarum Civitatum nunc, & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, sub pœnis eis benevisis: Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Civitatum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, ac exemptionibus, & immunitatibus in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Tenor autem dictorum Decretorum sequitur, & est talis, videlicet.

Città di Castello.

Decreta edita pro Communitate Civitatis Castelli.

Decreta facta in plena Congregatione super relatione Illustrissimi Malvasiæ Clerici Cameræ, ac Visitatoris, & Commissarii Apostolici in Provincia Umbriæ, super quibus habito verbo per Illustrissimum CardinalemCamerarium cum Sanctissimo, Sanctitas Sua mandavit expediri Breve cum clausulis solitis, & consuetis.

De conservatione confinium.

I. Per conservare li confini del Territorio da ogni usurpazione, si elegga perpetuamente nell' avvenire un Magistrato di Cittadini Deputati a' Confini, li quali ogni anno li vadano rivedendo, ed abbiano particolar cura di difenderli, e di ricorrere a dar notizia a' Superiori per le usurpazioni, che saranno fatte.

II. Che ogni nuovo Governatore nel principio del suo governo debba rivedere insieme co' detti Deputati tutti li Confini, e riconoscerli per saperli conservare, e che si commetta al Tesoriere, che non cominci a pagare la provisione al detto Governatore, finchè non averà riveduti li detti confini, e pagando, paghi del suo, e nel saldo de' conti non gli sia fatto buono tale pagamento, se non mostra Fede di tal Visita.

De conductione exequutionum.

III. Che il Bargello del Governatore ad ogni modo pigli l'Appalto delle Esecuzioni civili della Città, e per le dette esecuzioni per il medesimo prezzo, che la Communità di detta Città l' ha appaltato, ed il detto Bargello subentri nel contratto, obbligo, e peso della Communità, talmente che ella non ne senta ne utile, ne danno, ne possa perciò il detto Bargello dalle Parti riscuotere più del solito.

De Vectigalibus.

IV. Che si riduchino tutte le Gabelle delle Città al numero di cinque, e sieno queste:

La Gabella del Grano, e Biade.

La Gabella del Passo per li Passeggieri, e la messa delle Robbe dentro la Città, tanto cassando, e levando tutti gli altri Capi, che contiene detta Gabella del Passo.

Il Dazio, ovvero Estimo delle Terre.

La Salara, e la Carne della Città; le quali sieno pagate senza eccezione alcuna indifferentemente da tutti coloro, che prima erano obbligati a pagare le sudette Gabelle, ed altre estime, tanto in virtù del Breve di Nostro Signore, revocatorio dell' estensioni, come della sua Costituzione, ed altre sopra ciò fatte, quali si osservino ad unguem.

E nelli pesi, che si pagano alla Camera non s' intenda esentato alcuno, ma tutti sieno tenuti a pagare la rata, che sarà dichiarato toccargli per detti pesi alli Appaltatori della Gabella del Grano, o Dazio, o all' una delle due, alle quali, o dal Tesoriere, o da altri, che averanno cura di appaltarle parerà di applicar dette rate, e senza eccezione, e contradizione alcuna sieno astretti a pagare a quella, sotto l'Appalto della quale saranno compresi, come di sopra i detti pesi Camerali tutte le altre Gabelle, eccetto le dette cinque, ed il danno dato, e li malefizj si annullino, e più non si esighino.

Quali Gabelle casse sono le sottoscritte.

Bocche.
Vino.
Farina.
Mercato.
Residui.
Pegni.
Cenci, e Pane, Vino de Contrada.

Che

V. Che per ristorar la perdita, che si fa nel levare altre Gabelle, tutte dannose alla povertà, si accresca la Gabella del Grano sino ad un grosso per Staro di Grano, e mezzo grosso per Staro delle altre Biade.

VI. Che per l'estinzione di tutti li debiti della Città, si applichi al Monte della Salara di essa Città la Gabella della Carne, sopra la quale si accreschino tanti Luoghi di Monti, quanto importano li debiti della Città, con le medesime prerogative, onori, e privilegj, che oggi per la Bolla di Pio V. hanno detti Monti della Salara da sua Santità eretti, ed i danari, che di detti nuovi Luoghi di Monte si caveranno, si debbano convertire in estinzione di detti debiti, e non in altro uso.

VII. Che non bastando per le spese estraordinarie della Città li scudi 140. l'anno, che si gli danno, stante lo aumento, che si fa delle Entrate per detto accrescimento della Gabella del Grano, si dia alla Città per spese estraordinarie scudi 300. l'anno in tutto.

VIII. Che si proibisca espressamente, che nell'avvenire possa più pigliare denari a Compagnia di Offizio, nè fare nuovi debiti, ma osservi in tutto la Costituzione di Nostro Signore *Ne Communitates &c.*

Stipendiis. IX. Che si levino al Bargello scudi 84. l'anno della sua provisione, e questi si ripartino a' Salariati Forestieri, e si rimetta all'arbitrio del Magistrato, perchè possa, secondo le occorenze alterare quando al Fisico, quando al Cerusico, quando al Maestro di Scuola, o Repetitore, o altri.

X. Che nell'avvenire non possa la Communità far più ad alcuno aumento di salario, e li aumenti fatti ultimi di Vino per tutto il presente mese di Aprile, e poi s'intendano revocati.

XI. Che non essendo bene, per molti rispetti, che un Cittadino eserciti l'offizio perpetuo del Vice-Tesoriere in quella Città, si costringa il presente Vice-Tesoriere a vendere il suo Offizio ad un Forestiero fra certo termine, senza pregiudizio della pensione di scudi 120., che paga ogni anno alla Communità.

Publicis Ædificiis. XII. Che per le spese di acconciare Ponti, Strade, Prigioni, Scale di Palazzo, Campana grossa publica, e simili, si dia autorità al Governatore di applicarsi tutti li Residui de' Crediti della Communità dovutigli per tutto l'anno 1586., ed a Lui per Breve si dia facoltà di saldare li conti di tutti li Debitori della Communità, e di far pagare *summarie, & Manu Regia*, e scomputare quello, che dovessero avere di ragione.

XIII. Che durante il presente Appalto del Quatrino a Libra di Carne di Tiberio Ceuli, si faccia dare alla Communità il Subappalto della Città per il prezzo, che si truova subappaltato, e si astringa Niccola Balulli presente Appaltatore a rinunciare detta Gabella.

Officialium stipendio. XIV. Che nel pagamento del Notaro della Camera si osservi di pagarlo delle ritenzioni, come già si faceva, e non altrimente.

XV. Che alli Ambasciadori, che occorresse alla Città di mandare a Roma, o altrove con licenza, non si possa dare provisione oltre a scudi 15. di paoli dieci il mese alli Dottori, e scudi 10. agli altri di Cappa corta, proibendo espressamente, che sotto nome di Viatico, e Donativo, Porti di Lettere, vetture di Cavalli, e salario, e spese di servitore o robbe loro non se gli possa pagare cosa alcuna di più.

XVI. Che si faccia il Catastro dell' Estimo delle Terre fra tre anni, essendo quello, che ora vi è lacerato, e guasto, e si accatastino tutte le Terre de' Privilegiati, *quocumque Privilegio, etiam in corpore Juris clauso.*

XVII. Che la Communità, e Priori non possino alloggiare alcuno a spese di detta Communità, ne far presenti oltra la somma di scudi 10., e contravenendo, ogni spesa sia fatta del proprio di quelli, che pro tempore governeranno; contro li quali si possa agire dalli Successori, a ripetere ogni spesa. Muneribus.

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 29. Aprilis 1588., Pontificatus nostri Anno III. Dat. die 29. Aprilis 1588. An.III.

XXIX.

Confirmatio concessionis officii Nummulariorum Universitatibus Artium Urbis. Ex Regest. in Secr. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

In eminenti Justitiæ throno, divina disponente clementia, meritis licet imparibus, constituti ad ea libenter intendimus, per quæ contrahentes cum Camera nostra Apostolica perpetua valeant securitate gaudere. Procemium.

§.1. Hinc est, quod postquam Nos certis rationabilibus causis tunc expressis etiam publicum commodum concernentibus, adducti, sed potissimum ad tollendum quamplures abusus, & inter eas ad evitandum plures fraudes, quæ per Cambiatores Monetarum Urbis Bancherotti vulgo dictos in publici, & privati præjudicium, & damnum non modicum committebantur, & adhuc forsan etiam committuntur, quorum causa quamplura statuta, ordinationes, & bannimenta pluries diversis temporibus facta fuerunt, nullum tamen præmissis remedium unquam afferri potuit, quod ab excessivo numero personarum minus approbatarum artem ipsam exercentium processisse, & procedere accepimus. Ad tollendos abusus per Nummularios inductos.

Nos ex injuncto Nobis Apostolicæ servitutis officio præmissis rectam formam ad Dei laudem etiam cum aliquali dictæ Cameræ utilitate alias dare volentes Nostro motu dictos Bancherios, seu Bancherottos ad numerum octuaginta reduxeramus, ita ut, Pontifex eorum numerum ad octuaginta reduxerat.

ut nullus alius præter octuaginta personas artem hujusmodi in ipsa Urbe exercere valeret.

Præfectum Nummulariorum deputaverat Philippum Ravenna injuncto onere solvendi R.C.A. scut. duo mill.a.

§.2. Itaque dilectum filium Philippum Ravennam Mercatorem Januensem in Urbe commorantem in illorum Præfectum ad novennium ex tunc proximum deputaveramus cum certis capitulis, & conventionibus tunc expressis, & inter ea, quod idem Philippus dictas octuaginta personas deputare, & illam summam, in qua cum illis concordaret, percipere valeret, & insuper scuta duo millia quolibet anno dictæ nostræ Cameræ in illius necessitatum subventionem solvere teneretur, & obligatus existeret, sicut postea se obligavit, prout instrumento publico in plena Camera die 14. Septembris proxime præteriti manu dilecti filii Tydei de Marchis ejusdem Cameræ Notarii confecto latius constat.

Totum exercitium artis Nummulariæ, Nummulariorum Universitati commiserat.

§.3. Denique ad preces dilectorum filiorum Universitatis dictorum Bancheriorum, stante concordia secuta inter ipsos ex una, & dictum Philippum Ravennam, & ex certis aliis tunc adductis causis deputationem de persona ipsius Philippi in Præfectum antedictum, ut præfertur factam pari motu, & de ipsius Philippi expresso consensu, annullaveramus, & eidem Universitati totum dictum negocium, & exercitium dictorum Bancheriorum cum omni emolumento, & lucro inde proveniente cum dictis, & forsan aliis Capitulis, conventionibus, ac facultatibus, & cum onere solvendi similem summam dictæ nostræ Cameræ simili motu concesseramus, prout instrumentis in ipsa plena Camera manu dicti Tydei Notarii confectis plenius constat.

Instantibus vero cæterarum artium Universitatibus.

§.4. Verum quia postea ad audientiam nostram recursum habuerunt dilecti filii Alexander de Grandis, Curtius de Rubeis, & Franciscus Scappuccius tunc ipsius Urbis Conservatores, ac Joannes Baptista Marganus Romani Capitum Regionum Prior ratione publici interesse, ac nonnulli deputati ab Universitatibus omnium, seu majoris partis artium ipsius Urbis, qui negocium ipsum in dictam Bancheriorum universitatem sic, ut præfertur collatum tum publico, tum privato valde damnosum esse Nobis pluribus rationibus per eos adductis clare significarunt, & inter cætera quia iidem Bancherii, tamquam ad hoc impares non possunt (sicut experientia ipsa docet) instantibus earumdem artium necessitatibus circa monetam argenteam, quæ eis fere continuo opus est pro emendis mercibus præcipue ad commeatum, seu grasciam Urbis attinentibus, quæ non nisi argentea, seu aurea moneta saltem pro majori parte interveniente eis per Mercatores vendi non solent, occurrere, seu providere, & licet juxta conventionem inter Cameram, & dictam Nummulariorum Universitatem factam liceret, & liceat cuilibet ex dictis artibus, seu illorum artificibus quatrenos in monetam auream, seu argenteam cum colybo, seu aggio pro moneta hujusmodi solvi solito excambiare a majoribus Nummulariis vulgo Banchi realia quinque scutis supra, nihilominus, quia Nummularii majores hujusmodi in recipiendis quatrenis pro monetis, seu aureis, seu argenteis se nullatenus ingerere volebant, nec volunt, ex hoc artes ipsæ maximum damnum sentiebant, ideo Conservatores, Prior, & Deputati præfati Nobis enixe supplicarunt quatenus tam publico, quam privato damno hujusmodi occurrentes, nam artes præfatæ in primis eidem Universitati quid quid ipsa Universitas dicto Philippo concorditer solveret una cum aliis pecuniis, & interusuris per ipsam Universitatem ea de causa solutis, & decursis, sicut, & prout dilectus filius noster Henricus Sanctæ Pudentianæ Presbyrer Cardinalis Cajetanus nuncupatus noster, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarius juxta ejus liberum arbitrium declararet, re ipsa solvere, & exbursare velle sese promptas, & paratas obtulerunt, totum ipsum Nummulariorum exercitium ad annos novem, prout sic antea Philippo, & deinde universitati præfatis concessum fuerat, concedere dignaremur, promittentes insuper dictæ annuæ præstationi scutorum duorum millium monetæ alia scuta quingenta similia in utilitatem dictæ nostræ Cameræ augere.

Sixtus hujusmodi negocium ipsis Universitatibus commisit cũ certis conventionibus, clausulis &c.

§.5. Nos itaque iis attentis, & quia etiam quamplures insurrexere difficultates inter homines dictæ Universitatis, in ponendo in exequutionem negotium præfatum, quæ non ita defacili ad rectam viam reduci poterant, seu possunt, totum ipsum Nummulariorum negocium, & illius exercitium cum omnibus, & singulis illius emolumentis, & lucris ex illo quomodolibet licite, & honeste provenientibus dictis artibus, undecim in totum constituentibus, illarumque Universitatibus, pro dictis novem annis, ita ut dictorum Bancheriorum deputatio de cætero ad ipsius artes, & non ad alium quempiam, quæ ad hunc effectum sex personas assumere habeat, quæ certis diligentiis servatis, ad ipsam Bancheriorum electionem procedere valeant, spectet, & pertineat, & alias cum certis aliis pactis, & conventionibus tunc expressis, & cum onere solvendi eidem nostræ Cameræ integram summam scutorum duorum millium, & quingentorum monetæ prædictæ per nostrum certum Chyrographum manu nostra signatum, & eidem Camerario, ac dilectis filiis Thesaurario nostro generali, ac ipsius Cameræ Decano, & Clericis Præsidentibus directum, dicto priori Instrumento in dicta Universitate Bancheriorum per Nos penitus ex forma dicti Chyrographi prius annullato, ac tam ipsa Universitate, quam illius particularibus, & fidejussore per eos desuper præstito ab eorum obligationibus, & juramentis liberatis, & absolutis in appaltum concedi, & instrumentum desuper cum ipsis artibus, seu earum deputatis, vel Procuratoribus facultatem habentibus in ipsa plena Camera iniri, & confici mandavimus, prout sic Camerarius, Thesaurarius

rius, Decanus, & Clerici antedicti illud cum dictis earumdem artium Procuratoribus ad hoc ab illis sufficiens mandatum habentibus, cum præmissis, ac certis aliis pactis, & conventionibus in eo latius expressis, inter eamdem Cameram, & dictas artes, & artifices mutuo servandis, de ordine, & mandato nostris hujusmodi celebrarunt, quod per eumdem Tydeum Notarium sub die septima Aprilis proxime præteriti confectum existit obligatione Camerali, & juramento utrinque præstito roboratum.

Instrumentumque conductionis inde confectū confirmat.

§.6. Quare volentes novæ concessioni, seu appaltui, aliisque præmissis, & in dicto instrumento contentis robur confirmationis Apostolicæ adjicere aliasque super illis opportune providere, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine de omnibus, & singulis præmissis, & aliis inter dictam nostram Cameram, ac dictas Universitates, seu earum Deputatos, vel Procuratores firmatis, & in dicto instrumento redactis enunciatis, & comprehensis plenam, & certam notitiam habentes, ac instrumenti, ac pactorum, ac conventionum hujusmodi, ac aliorum hic de necessitate exprimendorum tenores, præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, & haberi volentes, concessionem, seu appaltum exercitii dictorum Bancheriorum, dictumque instrumentum, ac omnia, & singula in eo contenta expressa, & narrata, & inde secuta quæcumque tenore præsentium approbamus, ac in omnibus, & per omnia plenissime confirmamus, eaque omnia de certis scientia, ordine, mandato, & voluntate nostris processisse, & gesta fuisse, & esse, etiam in verbo Romani Pontificis attestamur, supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitatum, etiam quantumvis substantialium, ac præmissa annullantium defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, & nihilominus potiori pro cautela totum, & integrum exercitium prædictorum Nummulariorum cum omnibus, & singulis illius lucro, & emolumento, ac membris, juribus, & pertinentiis, facultatibusque, & privilegiis, ac aliis in dictis capitulis, & conventionibus expressis pro tempore, atque annua præstatione, pactisque capitulis, & conventionibus, obligationibus, modoque, & forma, quibus eisdem undecim Universitatibus ex forma dicti instrumenti, ut præmittitur, concessum fuit, eisdem undecim Universitatibus tenore præsentium de novo ad majorem cautelam concedimus, damus, transferimus, & assignamus, ac instrumentum ipsum in omnibus, & per omnia juxta illius formam, & tenorem innovamus.

Clausulas pro re firmitate apponit.

§.7. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Apostolicæ Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Cameralibus exequutionē committit.

§.8. Mandantes propterea eisdem Henrico Cardinali Camerario, ac Thesaurario nostris, nec non Decano, & Clericis, ac Zeccæ Urbis Clerico Præsidenti, cæterisque Cameralibus ad quos spectat, seu spectabit in futurum nunc, & pro tempore existentibus, quatenus præsentes literas, & in eis contenta quæcumque in ipsa Camera admittant, ac in eisdem Cameræ libris registrari mandent, & faciant, & desuper patentes literas mandata, & alias provisiones tam contra dictam Universitatem Nummulariorum, quam alios quoscumque nunc, & in futurum toties quoties opus fuerit vigore præsentium expediant, & expediri faciant, dictumque Instrumentum, & Capitula in illis contenta observent, & adimpleant, & ab aliis quibuslibet ad quos quomodolibet spectat, seu pertinet inviolabiliter observari, & adimpleri, ac debitæ executioni demandari mandent, & faciant, contradictores quoslibet, & inobedientes per opportuna juris, & facti remedia, & demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, omni, & quacumque appellatione postposita compellant.

Et contraria quæcumque tollit.

§.9. Non obstantibus præmissis, ac dicto Instrumento cum dicta Universitate Nummulariorum antea facto, quod etiam tenore præsentium ad majorem expressionem denuo cassamus, annullamus, & viribus omnino evacuamus in omnibus, & per omnia, perinde acsi nunquam celebratum fuisset, ac dictam Universitatem, & particulares personas, ac illorum fideiussores ab eorum obligationibus quibuscumque sine tamen præjudicio jurium dictæCameræ nostræ ratione pecuniarum per ipsam Universitatem, & alios obligatos dicta de causa debitarum, & debendarum liberamus, & absolvimus, atque nostra regula de jure quæsito non tollendo, ac fæl. rec. Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri, quod similes contractus forsan non nisi per subhastationem, & candela accensa, ac servatis certis aliis actibus celebrari possint, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac tam novis, quam antiquis dictæ Urbis, ac Universitatis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia, roboratis statutis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in genere, vel in specie, etiam consistorialiter cum quibusvis clausulis, & derogatoriarum derogatoriis, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis pro illorum sufficienti derogatione, mentio, sive expressio habenda, aut certa exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus

gamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Junii 1588. An. IV. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Junii 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

XXX.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Quod de cætero perpetuis futuris temporibus in Ecclesiis Parochialibus a Congregatione Monachorum Ordinis Sancti Benedicti Portugalliæ Regnorum possessis, Monachi ad vitam non instituantur, sed ad nutum Generalis, & Abbatum dicti Ordinis amovibiles.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Abusus in hanc Congregationem invecti a perpetuitate exercitii Parochialium per Monachos.

Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Generalis, & alii Abbates Congregationis Sancti Benedicti Ordinis ejusdem Sancti Benedicti Regnorum Portugalliæ, quod cum ipsa Congregatio possideat plures Parochiales Ecclesias, seu Ecclesiæ ipsæ ejusdem Congregationis membra existant, vel ab ea tam jure unionis, quam vigore Jurispatronatus, aut alias quomodolibet dependeant, quarum cura animarum illis incumbens per Monachos dictæ Congregationis ad vitam exerceri consuevit, quo fit, ut Monachi, qui sub clausura, ac suorum Superiorum correctione, & obedientia vivere deberent, contra disciplinam Regularem, ac novam d. Congregationis Reformationem coguntur extra eorum Monasteria, ac sine ipsorum Superiorum obedientia penes easdem Ecclesias pro hujusmodi curæ exercitio residere, & in libertate sæculari vivere in maximum regularis observantiæ detrimentum, & scandalum plurimorum, unde si ad ipsam curam exercendam aliqui Presbyteri sæculares a locorum ordinariis approbati, seu etiam ipsi Monachi cum aliquo salario ex fructibus ipsarum Ecclesiarum persolvendo per Generalem, vel alios Abbates, & Superiores ad eorum nutum ponendi, & amovendi deputarentur, ac residuum ex eisdem fructibus dictarum Ecclesiarum, in Monasteriorum, quorum dictæ Ecclesiæ existunt, seu a quibus dependent, illiusque Monachorum usus, & utilitatem arbitrio Abbatum ipsorum Monasteriorum converterentur, ex hoc profecto regularis observantia, & ipsius Congregationis nova reformatio melius observaretur, ac ipsorum Monasteriorum subventioni consuleretur.

Generalis, cæterique Abbates Parochiis Presbyteros sæculares, seu Monachos amovibiles præfici petunt.

§.2. Quare pro parte Generalis, ac aliorum Abbatum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus illis, ut Presbyteros sæculares, seu etiam ipsius Congregationis Monachos ad nutum amovibiles pro hujusmodi curæ exercitio deputare possint, licentiam, & facultatem concedere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Sic servari permittit Pontifex.

§.3. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, quod ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus in dictis Ecclesiis dictæ Congregationis Monachi ad vitam minime instituantur, sed Generalis, vel alii Abbates, & Superiores, occurrente dictarum Ecclesiarum vacatione, & etiam ex nunc, si eis videbitur, Monachos in dictis Ecclesiis institutos amovendo ad ipsam curam eisdem Ecclesiis, ut præfertur incumbentem exercendam, Presbyteros sæculares, ab Ordinariis tamen locorum approbatos, seu etiam ipsius Congregationis Monachos ad ipsorum Generalis, vel aliorum Abbatum, & Superiorum nutum ponendos, & amovendos cum aliquo salario eis una cum Ordinariis locorum benevisò, & ex fructibus dictarum Ecclesiarum persolvendo constituere, & deputare, residuum vero fructuum dictarum Ecclesiarum in Monasteriorum, quorum dictæ Ecclesiæ existunt, seu a quibus, ut præfertur dependent, illiusque Monachorum usus, & utilitatem convertere libere, & licite possint, & valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium volumus, statuimus, atque decernimus, illisque plenam ad id licentiam, facultatem, & potestatem, ac auctoritatem concedimus, & impartimur.

Præsentibusque literis perpetuæ firmitatis robur addit.

§.4. Nec non præsentes literas validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios effectus sortiri debere; Sicque in præmissis omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Eorumdem exequutores deputat.

§.5. Quocirca dilectis filiis Bracharen., & Portugallen. Ecclesiarum Decanis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel ambo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios præsentes literas, ac in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties requisiti fuerint, solemniter publicantes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, ac provisionibus Ordinariorum de Jure, vel consuetudine, & literis patentibus de dictis Ecclesiis ad favorem ipsorum Monachorum ad eorum vitam factis, ac quibusvis facultatibus instituendi ad vitam in dictis Ecclesiis tam Monachos, quam alios quoscumque, nec non Regula de Jure quæ-

quæsito non tollendo, & quibusvis aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Congregationis Monachorum, & Ordinis prædictorum etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis tam Congregationi Monachorum, & Ordini prædictis, illiusque Monachis, quam locorum Ordinariis, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Iulii 1588. Ann.IV. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 13. Julii 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

XXXI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Alumnis Superioris Germaniæ Collegiorum a Gregorio PP. XIII. institutorum conceditur, ut sine titulo Beneficii, & sine Literis Dimissorialibus ad Sacros Ordines promoveri valeant a quocumque Episcopo, accedente ad id Rectorum licentia, & Testimonio.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. PRovisionis nostræ debet provenire subsidio, ut Jus suum unicuique conservetur.

Minuta Indulti, de quo in Rubrica in Secretaria Gregor. XIII. adinventa. §.1. Hinc est, quod nos tenorem quarumdam literarum fæ: re: Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri in Secretaria domestica ipsius Prædecessoris repertum ex minuta originali de verbo ad verbum transcribi, & præsentibus annotari fecimus, qui talis est, videlicet.

Tenor Brevis Gregor. XIII. §.2. Gregorius Papa XIII. ad futuram rei memoriam. Perlatum est ad Nos complures Alumnos Collegiorum, quæ in Germania a Nobis erecta sunt, vel quia titulum non habent alicujus Beneficii Ecclesiastici, vel quia illorum Ordinarii in concedendis literis dimissoriis difficiles, ac morosos se reddunt, ad Ordines etiam Sacros promoveri non posse. Nos considerantes propter iniquam temporum conditionem Clericorum in illis partibus raritatem, qui orthodoxæ doctrinæ dogmatibus, & honestis moribus, ac disciplinis imbuti, dignos Dei Ministros se exhibeant, & ideo piis ipsorum votis, quæ ex devotionis fervore proveniunt præsertim in difficilioribus dictæ Germaniæ partibus benigne annuere volentes, auctoritate præsentium concedimus, & indulgemus Alumnis omnium Collegiorum superioris Germaniæ a Nobis institutorum, ut a quocumque maluerint Catholico Antistite, gratiam, & communionem Sedis Apost. habente, & in sua Diœcesi residente, etiam extra tempora, & sine titulo Beneficii Ecclesiastici, aut patrimonii, & sine dimissoriis proprii Ordinarii, dummodo ad id alias sint idonei, & aliud Canonicum non obsistat impedimentum, ac testimonio Rectoris, & Superiorum ejus Seminarii, cujus Alumni fuerint, commendentur, specialemque ad id ab ipsis licentiam obtinuerint, clericali charactere insigniri, & ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines promoveri, & promoti in illis etiam in Altaris ministerio ministrare libere, & licite valeant Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Generalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Septembris 1584. Pontificatus nostri Anno XIII. Cæ: Glorierius.

§.3. Cæterum, ut earumdem literarum tenor præsentibus sic insertus omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat auctoritate Apostolica decernimus, ut illud idem robur, eamdemque vim, ac eumdem vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales literæ supradictæ, ac eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quandoque, & ubicumque sive in Judicio, sive alibi, ubi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac eidem firmiter stetur in omnibus, sicut eisdem originalibus staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Per hoc autem nullum Jus cuique de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari. Confirmatur a Sixto PP.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 20. Augusti 1588. Pontificatus nostri Anno IV. Dat. die 20. August. 1588. Ann.IV.

XXXII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Indulgetur Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen., ut Triremium Reipublicæ prædictæ Capitanei, aliique eis præsidentes coram Archiepiscopo Genuen. tantum, & post eorum ad Portum Genuensem accessum conveniri possit super captione eorum, qui in adulta ætate fidem Christianam abnegarunt.

Dilectis Filiis Nobili Viro, & Gubernatoribus Reipublicæ Januen.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium. EXimiæ devotionis affectus, quo Nos, & Romanam prosequimini Ecclesiam pro-

promeretur, ut petitionibus vestris, quantum cum Deo possumus libenter annuamus.

Causa concessionis.

§. 1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, quod Triremibus, quas ad vestræ, atque adeo Christianæ Reipublicæ defensionem, & conservationem ingentibus impensis vestris in Mari continuo manutenere soletis, ipsum Mare percurrentibus, plerumque contingit Generalem, seu Capitaneos, & alios in eisdem Triremibus existentes, Triremes, & seu alia Turcarum Navigia capere, potestatique suæ subjicere; in eis vero nonnulli quandoque reperiuntur, qui ab eisdem Turcis antea capti, & in adulta ætate Fidem Christi, quam professi fuerant, abnegarunt, quos propterea in eisdem Triremibus vestris remigare cogitis; ubi autem dictæ Triremes Vestræ ad loca ditionis Christianæ etiam Dominium Vestrum appellunt, ipsi a tali servitute, prætextu, quod sint Christiani, & alias quoquomodo etiam Vobis invitis liberari cupientes, sese Judici Ecclesiastico, vel Inquisitori super hæretica pravitate deputato tradi connituntur, ac procurant in non modicum damnum Reipublicæ Vestræ prædictæ, atque etiam ipsarum Triremium si Remigantibus destituantur amittendarum evidens periculum.

Concessio, de qua in Rubrica.

§. 2. Quare pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus præmissis obviare, & alias opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur volentes vos specialibus favoribus, & gratiis prosequi, hujusmodi supplicationibus inclinati, Vobis, quod Triremium Reipublicæ vestræ Capitanei, sive Generalis, & aliæ personæ in eis præsidentes alibi, quam coram Ven. Fratre Archiepiscopo Januen. in Civitate Vestra Januen., neque antea quam ipsæ Triremes ad Portum vestrum Januen. pervenerint super præmissis quomodolibet molestari, vel impediri, nullatenus possint, nec debeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia indulgemus.

Aliis Judicibus secus agendi adempta facultas.

§. 3. Et nihilominus omnibus, & singulis Judicibus Ecclesiasticis extra ipsam Civitatem Januen. in quibuscumque locis existen., ne sub indignationis nostræ pœna Triremes vestras, vel illarum Capitaneos, seu Generalem, aut alios in illis Præsidentes super præmissis quovis prætextu, vel quæsito colore molestare, perturbare, vel inquietare quoquo modo audeant, vel præsumant, districtius inhibemus. Volumus autem, quod Capitanei, sive Generalis dictarum Triremium vestrarum, vel alii in eis Præsidentes si, & quoties in Civitate vestra prædicta circa prædictos, qui fidem abnegaverint, requisiti fuerint, rationem reddere, & Judicis Ecclesiastici mandatis ibidem in omnibus, & per omnia obedire teneantur.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, legibus, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 21. Septembris 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 21. Sept. 1588. Ann. IV.

XXXIII.

Confirmatio concordiæ, & declaratio nonnullarum Constitutionum servandarum a Capitulo, & Cappellanis Ecclesiæ Lucanæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ad ea ex Apostolicæ servitutis officio libenter intendimus, per quæ gratiæ Apostolicæ præsertim pro Ecclesiarum servitio, & divini cultus manutentione facta, sublatis quibusvis illas interpretandi controversiis suum sortiantur effectum.

Gregorius XIII. Judices deputavit in causis vertentibus inter Episcopum, & Capitulum Lucanum.

§. 1. Dudum siquidem fæ: re: Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster audiens lites, & controversias inter Ven. Fratrem Nostrum, & tunc suum Episcopum, & dilectos filios Capitulum Lucan. super exemptione, & Jurisdictione eorumdem Episcopi, & Capituli ortas fuisse, & tunc pendere indecisas, dilectum filium nostrum tunc suum Joannem Hieronymum tituli S. Joannis ante Portam Latinam Presbyterum Cardinalem Albanum nuncupatum, & bo: me: Marcum Antonium Cardinalem Masseum, in quos ipsæ partes, lites, & controversias hujusmodi compromiserant etiam Judices inter ipsas partes deputavit oretenus.

Qui super jurisdictione Partibus competente pronunciarunt.

§. 2. Qui postea die 22. mensis Decembris 1582. laudum, seu sententiam desuper promulgarunt, per quem pronunciatum fuit, quod in criminibus atrocibus, & sodomiæ, læsæ Majestatis, homicidii, assassinii, incendii, stupri, incestus, & similibus per Capitulares committen. procederent, & cognoscerent, simul Episcopus prædictus, & interior Sacrista, vel in ejus absentia, alius in ejus locum deputatus a Capitulo, & loco positus. In reliquis vero delictis, & excessibus contra eosdem Capitulares, Jurisdictio esset Episcopi, & Capituli, seu interioris Sacristæ, aut loco positi cumulative, ita quod esset locus præventioni: In delictis vero, & erroribus Cappellanorum, & aliorum Officialium, & Ministrorum ipsius Ecclesiæ in concernentibus eorum officia circa Ecclesiæ servitium, & cultum divinum, cognitio, correctio, & punitio pertineret ad solum Capitulum, & ejus Interiorem Sacristam. In reliquis vero omnibus extra Ecclesiam, & illius servitium, & cultum, cognitio, punitio, & correctio ad solum Episcopum, & ejus Vicarium spectaret.

Appellantibus a Laudo Cappellanis idem Pontifex judicibus deputatis tertium adjunxit.

§. 3. Et deinde cum ipsi Cappellani sentientes se dicta sententia in hac parte gravari, super eorum Juribus audiri peterent, idem Prædecessor dictum Joannem Hieronymum Cardinalem, & dicto Marco Antonio

tonio Cardinali tunc vita functo, bon. me. Petrum Donatum tituli Sanctæ Anastasiæ Presbyterum Cardinalem Cæsium nuncupatum dictis Cappellanis, juriumque suorum Auditores dedit, qui post reportatam remissoriam ad instantiam dictorum Cappellanorum decretam, & relaxatam, dicto Prædecessore vita interim functo, Nobis retulerunt, ipsos Cappellanos de dicta sententia injuste conqueri.

Eisdem Cappellanis iterum appellantibus datus novus Iudex.

§.4. Postremo cum pro parte eorumdem Cappellanorum significatum Nobis fuisset, ipsos non plene fuisse auditos, præsertim super nonnullis decretis Concilii Tridentini, & insuper nova jura hactenus non producta invenisse, horum Auditorem dilectum filium nostrum Antonium tituli Sanctorum Joannis, & Pauli Presbyterum Cardinalem Carafam nuncupatum ipsis Cappellanis similiter dedimus.

Qui de partium consensu nonnulla inter ipsas Capitula statuit. De correctione culpabilium.

§.5. Idem vero Antonius Cardinalis ad infrascripta Capitula cum consensu etiam ipsius Episcopi concorditer ipsas Partes reduxit, in primis, quod dum Episcopus Lucan. esset præsens, in Ecclesia corrigeret Cappellanos in concernentibus divinum cultum, & servitium Ecclesiæ, ac quod Vicarius dicti Episcopi, dum esset præsens in Ecclesia, absente dicto Episcopo, simul cum interiori Sacrista, eosdem Cappellanos corrigere, & mulctare possent, nec non per Episcopos, & Deputatos a Capitulo simul fieret nova Tabella, quæ pro tempore mutari, & accomodari valeret, prout Episcopo, & Capitulo videretur, affigenda in Sacristia dictæ Ecclesiæ, in qua ponatur servitium Ordinarium, & extraordinarium dictæ Ecclesiæ cum impositione pœnarum, & mulctarum, quæ applicentur Ecclesiæ pro cultu divino, & usu Sacristiæ, ac Constitutiones Cappellanorum illæ videlicet, queis disponuntur concernentia servitium Ecclesiæ, & cultum divinum communiter reviderentur per Episcopum, & Deputatos a Capitulo, & quatenus eidem videretur corrigerentur. Præterea Cappellani non possent facere similes Constitutiones concernentes servitium Ecclesiæ, & cultum divinum absque consensu Episcopi, & Capituli. In absentia Episcopi, & ejus Vicarii interior Sacrista, vel ejus Locumtenens posset corrigere Cappellanos transgredientes circa servitium Ecclesiæ usque ad summam communiter ab Episcopo, & Capitulo taxandam, & illam exequen., ac dictæ executiones faciendæ per interiorem Sacristam, seu ejus loco positum non possent fieri via ordinaria, sed quod interior Sacrista penes Sacristam minorem, seu aliam personam, ad quam spectaret divisio seu dismembratio emolumentorum facienda Cappellanis usque ad illam quantitatem, quæ caperet, & adæquaret prædictas pœnas, & mulctas transgressorum, & hujusmodi mandatum haberet executionem. Postremo, quod si transgressio esset talis, quæ majorem punitionem mereretur, deberet fieri denunciatio Episcopo.

Servitio Chori.

Auctoritate Sacristæ supra Cappellanus.

Hujusmodi Capitula rata habuit Sixtus.

§.6. Nos sententiam in dictis aliis suis parribus per dictos Cardinales Albanum, & Maffeum latam, ac Capitula, & concordiam de ordine nostro per eumdem Antonium Cardinalem respective tractata, & reformata perpetuo approbavimus, & confirmavimus, prout in nostris inde in forma Brevis die 8. Octobris Pontificatus nostri Anno Secundo confectis literis plenius continetur.

Novis insurgentibus difficultatibus auditisque a Cardinali Carafa partibus.

§.7. Cum autem nuper intelligentes nonnullas differentias, & controversias super intelligentia, & executione contentorum in dictis literis ortas fuisse, eidem Antonio Cardinali dederimus in mandatis, quatenus jura omnia, & prætensiones ipsarum partium audiret, & auditas Nobis referret; ipseque Antonius Cardinalis illas sæpe benigne audierit, ac informationes, & alias scripturas ambarum Partium diligenter, & mature discusserit. Nos, quibus præmissa omnia fideliter, & accurate retulit, tenores dictarum literarum, perinde acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, ac differentias, & controversias hujusmodi ad Nos ex certa scientia avocantes, & extinguentes, & perpetuum silentium desuper imponentes, de ipsius Antonii Cardinalis consilio harum serie perpetuo decernimus, & declaramus, quod omnes, & singulæ Constitutiones dictorum Cappellanorum etiam quacumque auctoritate Apostolica, vel ordinaria confirmatæ, seu factæ ab Episcopo, & Deputatis a Capitulo hujusmodi revideri, ac concernentes cultum divinum, & servitium dictæ Ecclesiæ Lucanæ corrigi si opus fuerit, illasque omnes correctas, seu revisas ex libris Cappellanorum præfatorum desumptas in Tabella nova in Sacristia per dictos Episcopum, & Capitulum fienda super servitio divino ordinario, & extraordinario dictæ Ecclesiæ Lucanæ, prout in dictis literis ordinatum fuit, describi, nec aliquis Cappellanorum quando Capitulariter cum habitu extra dictam Ecclesiam cum Cruce in Processionibus, seu pro sepeliendis mortuis, aut alia quavis causa, seu occasione incesserint inde recedere possit, priusquam ipsa Crux in dictam Ecclesiam delata sit, nisi de expressa licentia Episcopi, si fuerit præsens, aut in absentia dicti Episcopi, de licentia Vicarii, & interioris Sacristæ, aut loco positi insimul, aut etiam ipso Vicario absente de licentia ipsius interioris Sacristæ, seu loco positi secundum dictæ concordiæ formam, & tenorem sub pœna in prædicta Tabella describenda; quodque Custos, & minor Sacrista ratione suorum officiorum, ac Prior, & Camerarius dictorum Cappellanorum pro tempore existentes pro servitio Universitatis possint libere, & licite, ac impune, nulliusque ad hoc requisita licentia a dicta Ecclesia abesse, illiusque Choro, licet inibi divina officia peragantur recedere, & si dicta Universitas debuerit mittere Cappellanos ad celebrandas Missas, & alia divina officia in eorum Ecclesiis unitis, si id fiat tempore, quo celebrantur divina Offi-

Pontifex causas omnes ad se avocat.

Conventionesque initas confirmat, in Tabella describi, servarique mandat.

Officia in dicta Ecclesia Lucana, tunc mittantur Cappellani exempti, qui tunc temporis non fuerint obligati ad dictam Ecclesiam Lucanam personaliter accedere, alii vero Cappellani non exempti, nulla ratione, nullave causa, seu occasione possint recedere sine licentia supradictorum Episcopi Vicarii, interioris Sacristæ, seu loco positi, vel etiam interioris Sacristæ, seu loco positi respective Superiorum juxta tenore dictæ concordiæ. Præterea distributiones Cappellanorum, quas in pœnam amitterent ipso jure, ipsoque facto dictæ Ecclesiæ pro cultu divino, & uso dictæ Sacristiæ sint applicatæ, prout in dicta concordia continetur, nec eas ipsi Cappellani in toto, vel in parte, quavis occasione, causa, seu prætextu, aut alias quovis modo remittere, aut condonare, vel de ejus gratiam facere possint sub pœnis in dicta Tabbella imponen., & distributiones, quas Cappellani pro tempore ob non interessentiam, vel residentiam apud dictam Ecclesiam amitterent, quæ dividi debeant inter præsentes, Universitas Cappellanorum prædictorum quavis causa, vel occasione remittere nequeat, nec ipsa Universitas possit concedere ullo modo, ut aliquis Cappellanus possit abesse ab Ecclesia tempore suæ obligationis, itaut percipiat distributiones tanquam si esset præsens sub pœna prima vice in quemvis dictorum casuum quantitatis pecuniæ æquivalenti dictis distributionibus sic condonatis per Universitatem præfatam solvenda, quæ Seminario Clericorum Lucano ipso jure, ipsoque facto applicata intelligatur, & pro secunda, aliisque vicibus sub pœna duplici quantitatis prædictæ.

Cardinali Carafa controversiarum, quæ inde provenient summariam cognitionem cōmittit.

§.8. Postremo quia multæ controversiæ, & differentiæ nasci possunt in compilanda prædicta nova Tabella dictæ Ecclesiæ Lucanæ, ac in corrigendis Constitutionibus dictorum Cappellanorum, & exequen. dictis concordia, & sententia in dictis aliis suis partibus per Albanum, & Maffeum Cardinales prædictos lata, ac etiam in multis aliis rebus dictam concordiam concernentibus, ut hæc omnia absque litibus, & controversiis terminari possint, eidem Antonio Cardinali omnes, & singulas causas, controversias, & differentias super præmissis omnibus, & singulis, ac etiam tam super intelligentia, & observatione literarum concordiæ, ac executione sententiæ in dictis aliis suis partibus, quam super interpretatione, & sensu, ac observatione præsentium literarum motas, & movendas summarie simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura Judicii manu regia, nullaque tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, ac omni, & quacumque appellatione remota audiendi, cognoscendi, deciden. fineque debito terminan. plenam, liberam, & absolutam potestatem, & facultatem per præsentes concedimus.

Cui quidem parere ipsi debeant Cappellani.

§.9. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna Episcopo, Canonicis, & Cappellanis prædictis quatenus præsentibus literis nostris, & omnibus aliis, quæ ipse Antonius Cardinalis in præmissis per suas literas privatas ipsis significaverit, omnino pareant, & acquiescant, alioquin, si præsentibus nostris literis non paruerint, ad censuras, & pœnas nostro arbitrio infligen. procedemus, & ulterius sententiam, sive pœnam, quam ipse Cardinalis in præmissis sibi commissis tulerit in rebelles ratam habebimus, & faciemus Auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Clausulæ.

§.10. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interprætandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane decernimus si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ in dictis literis volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 22. Octobr. 1588. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 22. Octobris 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

XXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio erectionis Collegii CCLX. militum Lauretanorum privilegiorumque eis concessorum, quibus alii XL. milites cum iisdem Privilegiis, emolumento &c. adjunguntur.

SIXTUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Solet Apostolicæ Sedis benignitas personis, quæ in ejus subventionem se ipsas, & ex bonis a Deo sibi collatis partem aliquam prompte, ac studiose offerunt, suam quoque gratiam liberaliter impertiri, & multiplicato benemeritorum numero, suæ vicissim largitatis erga eos munera in plures diffundere, & communicare.

Recenset factam jam a se Collegii hujus erectionem, concessa Privilegia.

§.1. Alias siquidem ad Omnipotentis Dei, & Beatæ Virginis Mariæ ejus Genetricis laudem, & gloriam unum Collegium ducentorum virorum Militum Lauretanorum Participantium nuncupandorum, & per Nos nominandorum, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, de Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu per alias nostras literas, Apostolica auctoritate perpetuo ereximus, & instituimus, volentes inter alia officia Lauretanorum hujusmodi ad triennium a data literarum præfatarum computandum, per obitum illa obtinentium, non vacare, sed ad Hæredes eorum sic decedentium transire, & post

post dictum triennium ad instar aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabilia existere, nec non præfatos milites veros, & indubitatos Familiares, continuos Commensales nostros, & Romani Pontificis pro tempore existentis fore, nec non eos, & cujuslibet eorum Filium Primo-genitum, Nobiles, & Aulæ Lateranen. Comites, illosque ex eisdem militibus, qui Clerici in Apostolicæ Sedis Notarios, qui vero Laici essent, in Auratæ militiæ milites fecimus, creavimus, atque recepimus. Et insuper cum dictis militibus Lauretanis, tam in Romana Curia, quam extra eam residentibus, etiamsi mere Laici, & Conjugati forent, cum militibus etiam Ecclesiasticis, quascumque pensiones annuas super fructibus, redditibus, & proventibus quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, vel ipsos fructus, redditus, & proventus loco similium pensionum percipientibus, etiam si eos pro tempore conjugatos fieri contingeret, ut ipsi quamdiu officium militis hujusmodi obtinuissent dumtaxat, quæcumque pensiones annuæ, vel fructus, redditus, & proventus loco pensionum hujusmodi summam ducentorum ducatorum auri de Camera non excedentes, quæ transirent ad successores in Beneficiis, & a decimis, subsidiis aliis oneribus ordinarii, & extraordinariis pro tempore impositis, liberi essent, reservari, constitui, & assignari possent. Quodque ipsi milites Lauretani unam, vel plures pensiones, seu illarum loco quoscumque fructus, redditus, & proventus Ecclesiasticos tunc expressos eatenus, & pro tempore reservatas, & assignatos habentes, illos, etiamsi Matrimonium contraxerint, usque ad summam ducentorum ducatorum hujusmodi, & non ultra pro quolibet officio nulla compositione soluta, retinere, & hujusmodi pensiones, & fructus, redditus, & proventus usque ad summam, & quantitatem præfatas, eis reservatas, & assignatos, seu reservandas, & assignandos consequi, & habere, ac quoad viverent, percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere absque alia dispensatione, vel licentia desuper obtinenda libere, & licite valerent cum omnibus, & singulis clausulis, & cautelis in similibus apponi solitis, ita tamen, quod Laici Milites Lauretani pensiones, & fructus, redditus, & proventus præfatos percipientes in habitu armatæ Militiæ, viro Equiti convenienti, Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes in expeditionibus Cruciatæ, & Conciliis absque alio stipendio, expensis tamen dictæ Sedis cum uno Equo, ratione dictæ Pensionis sequi deberent, dispensavimus, eisque ad hoc plenam licentiam, & liberam facultatem concessimus. Militibus autem Lauretanis, qui Clerici essent, & officium hujusmodi per biennium continuum obtinuissent, ut etiam quascumque pensiones annuas super quibusvis proventibus Ecclesiasticis, ac distributionibus quotidianis, & fructus Ecclesiasticos, loco Pensionum eis eatenus, & pro tempore quomodolibet reservatas, & assignatos, ac reservandas, & assignandos, non tamen summam ducentorum ducarorum similium, nec medietatem fructuum, redditauum, & proventuum Beneficiorum super quibus pensiones, seu fructus hujusmodi reservatæ, & assignati existerent, excedentes in eadem Curia, vel extra eam, etiam in mortis articulo in Clericum, seu Clericos non conjugatos per eos eligendos, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica, & Pensiones obtinentes, in totum, vel partem, etiam coram solis Notario, & Testibus, etiam Laicis, etiam sine consensu easdem pensiones solvere debentium, etiamsi illas alias transferendi facultatem non haberent, regula Cancellariæ de consensu in Pensionibus requisito præstando eatenus, & pro tempore edita, ac stylo in similibus reservationibus eatenus observato, & pro tempore observando non obstantibus, quandocumque transferre possent, ipsisque Militibus Lauretanis Clericis Presbyteris, Prælatis, Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, & etiam S. R. E. Cardinalibus pro tempore existentibus, ut de quibuscumque eorum bonis mobilibus, & immobilibus per eos, tam per Ecclesiam, sive Ecclesias, aut alia Beneficia Ecclesiastica, etiam Hospitalis, vel alia Pia Loca cujusvis etiam privilegiati Ordinis, seu alterius Militiæ essent, per eos obtenta, & obtinenda, aut alias quomodolibet ex industria, vel ingenio, seu alias quomodolibet acquisitis, vel aquirendis usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera pro quolibet officio testari, disponere, codicillari, ac etiam inter vivos erogare, concedere, ac testamenta, dispositiones, & concessiones, si hujusmodi officia obtinuissent, libere, & licite fieri valerent, licentiam, & facultatem etiam concessimus; Ac voluimus, quod Milites Lauretani præfati, qui pro tempore forent de eorum officiis, seu locis, & emolumentis, quæ cum quibusvis aliis dictæ Curiæ officiis, seu locis, & emolumentis, compatibilia existerent, & per quascumque ne dum unum, sed plura simul, vel successive, etiam ultra decem obtineri valerent disponere, & illa in manibus nostris, ac dictorum Successorum nostrorum, quando ipsis Militibus placeret, & in favorem personarum per ipsos nominandarum, ad instar aliorum officiorum dictæ Curiæ resignare libere, & licite valerent, ac resignationes hujusmodi, validæ, & efficaces existerent, & suos effectus sortiri deberent. Nec non certa ipsius Collegii propria per unumquemque Militem gestanda insignia assignavimus. Cumque descripti Milites Lauretani hujusmodi centum millia scuta auri in auro pro nostris, & dictæ S. R. E. necessitatibus sublevandis, & pro infrascriptorum eis assignatorum proventuum pretio, seu recompensa de propriis eorum pecuniis obtulissent, ne ipsi, aut Successores jacturam,

Stipendium quoque, seu fructum summæ per Milites solutæ assignatum.

ram, aut detrimentum sustinerent, de consilio, & assensu, ac sententia supradictis, eisdem Militibus Lauretanis, eorumque in militia officiis hujusmodi, Successoribus perpetuum annuum redditum scutorum octo millium similium eis, per nostrum tunc, & pro tempore existentem Datarium ex quibusvis Datariæ redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentisque ordinariis, vel extraordinariis, singulis mensibus, integre, & sine aliqua retentione solvendorum, perpetuo vendidimus, tradidimus, concessimus, & assignavimus; Decernentes assignationes hujusmodi, nullo tempore, nullave causa impediri posse, vel debere. Et nihilominus ad abundantiorem cautelam, Collegio Militum hujusmodi omnia, & singula redditus, & alia emolumenta ejusdem Datariæ pro annua summa prædicta specialiter, & expresse obligavimus, & hypothecavimus, volentes, quod emolumenta præfata eidem Collegio, ut præfertur assignata a Kalendis mensis Julii ex tunc proxime futuri incipiendo inter milites Lauretanos hujusmodi per nos, ut præfertur, nominandos dividerentur, & in futurum continuando juxta earum ordinationes distribuerentur, certis etiam aliis in eorum favorem privilegiis, nec non obligationibus, cautelis, hypothecis, & clausulis adjectis, prout in eisdem nostris literis plenius continetur. Et deinde, per nos accepto, nonnullas dubitationes exortas fuisse circa ea, quæ super erectione Collegiis hujusmodi statuta, & ordinata, nec non Militibus Lauretanis prædictis concessa per nos fuerant, & circa alia in dictis nostris literis contenta, quæ minus sufficienter expressa, & specificata videbantur, nonnullos etiam conqueri, quod conditiones dictis Militibus Lauretanis impositæ nimium onerosæ existerent: Nos ad omnem desuper dubitandi occasionem de medio tollendum, per alias nostras literas, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, declaravimus, inter cætera nostræ voluntatis, & intentionis fuisse, & esse, perpetuis futuris temporibus concessisse, & concedere Militibus Lauretanis præfatis tunc, & pro tempore existentibus, Laicis, & Clericis, aliisque, qui aliqua dictorum officiorum Militum Lauretanorum obtineant, & obtinuerint, quod quilibet Militum Lauretanorum præfatorum, tam Laicorum, quam Clericorum, omnesque, & singuli alii officia Militiæ Lauretanæ hujusmodi, etiam usque ad numerum viginti pro tempore obtinentes, unam, vel plures pensiones annuas super similibus fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus quotidianis, seu eorum loco quoscumque fructus, redditus, & proventus ecclesiasticos tunc expressos eatenus, & pro tempore reservatas, & assignatas, tunc, & pro tempore habentes illas, & illos, etiam si matrimonium ut præfertur contraxissent, usque ad summam ducentorum ducatorum hujusmodi pro quolibet, & singulo officio dictæ Militiæ Lauretanæ, nulla compositione soluta ad vitam retinere, nec non pensiones, & fructus, redditus, & proventus hujusmodi consequi, & habere, ac juxta illarum, & illorum reservationum, Constitutionum, concessionum, & assignationum formam, continentiam, & tenorem, percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere absque alia dispensatione, vel licentia desuper obtinenda libere, & licite possent, & deberent, ita tamen, quod dicti Milites Lauretani laici in habitu armatæ militiæ viro equiti convenienti Nos, & Successores nostros præfatos in aliquibus expeditionibus, aut Conciliis sequi deberent; Militibus autem Lauretanis Clericis tunc, & pro tempore existentibus hujusmodi, etiamsi Matrimonium, ut præfertur contraxissent, dummodo licite illud contrahere possent, ac omnibus, & singulis aliis etiam qui plura officia Militum Lauretanorum hujusmodi, etiam usque ad numerum viginti simul, ut præfertur obtinebant, & obtinuissent, etiamsi dicti Milites Lauretani ejusdem S. R. E. Cardinales, ac Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi essent, vel forent, ut ipsi quascumque pensiones annuas super quibusvis fructibus, redditibus, & proventibus, ac etiam Juribus, obventionibus, & emolumentis quarumcumque mensarum etiam Metropolitanarum, & Patriarchalium, ac etiam Monasteriorum, etiam Consistorialium, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura sæcularium, & quorumvis ordinum regularium, ipsorumque beneficiorum distributionibus quotidianis, etiam manualibus, & alias quomodolibet nuncupatis, etiamsi Beneficia hujusmodi quomodolibet qualificata, & cujuscumque annui valoris illorum singulorum fructus, redditus, & proventus similium mensarum, & Monasteriorum, aliorumque beneficiorum sæcularium, & regularium hujusmodi etiam loco pensionum annuarum, sibi eadem Apostolica auctoritate tunc, & pro tempore reservatas, & assignatos, ac reservandas, & assignandos, non tamen dictam summam ducentorum ducatorum similium pro unoquoque, & singulo officio Militiæ Lauretanæ hujusmodi, nec medietatem fructuum, redditum, proventuum, Jurium, obventionum, & emolumentorum beneficiorum hujusmodi, excedentes in quoscumque Clericos per eos eligendos vel nominandos, etiam quæcumque, quodcumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica, etiam ut præfertur qualificata obtinentes, nec non etiam quascumque pensiones annuas, & quoscumque fructus, redditus, & proventus, etiam loco pensionum annuarum percipientes quandocumque etiam cum primum officia Militiæ Lauretanæ hujusmodi assecuti forent, etiam nullo expectato termino biennii in prioribus nostris literis expressi, & specificati, ac alias etiam in mortis articulo, etiam in manibus nostris, vel Romani Pontificis pro tempore existentis, seu

Declaratione deinde factam super Pensionibus, quibus Milites Laici frui possent.

seu alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, & coram Notario laico, & duobus, vel tribus testibus etiam laicis, & in Romana Curia, & alias ubique locorum transferre, ita quod dicti pro tempore existentes Romani Pontifices, & personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ illas pensiones, ac dictorum fructuum, reddituum, & proventuum reservationes, & assignationes cassare penitus, & extinguere, ac illarum, & illorum loco etiam, seu alias cassatæ, seu cassatarum similes pensiones, ac eosdem fructus, redditus, & proventus, quorum reservationes, & assignationes sic cassatæ, & extinctæ forent cum omnibus, & singulis Indultis, clausulis, obligationibus, & Decretis, quibus prius reservatæ, & assignatæ erant, alias juxta illarum, & illorum reservationum, Constitutionum, concessionum, & assignationum formam, & tenorem, etiam absque consensu dictas pensiones solvere debentium, ac Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, & Patriarchalium prædictarum Præsulum pro tempore existentium, nec non Monasteria, aliaque beneficia prædicta, super quorum fructibus, redditibus, & proventibus, dictæ pensiones, & quorum fructus, redditus, & proventus hujusmodi sic reservatæ, & assignati forent in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet pro tempore obtinentium, aliorumque desuper quocumque Jure, interesse habentium hujusmodi Clericis dicta auctoritate reservare, constituere, ac concedere, & assignare libere, & licite possent, & valerent. Præterea etiam ejusdem mentis, & intentionis nostræ fuisse, & esse, derogavisse, & derogare piæ memoriæ Pii Papæ IV. etiam nostri Prædecessoris contra Prælatos, & alias personas in eorum Ecclesiis, seu Beneficiis non residentes, & extra eorum residentiam pro tempore decedentes, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum omnibus, & singulis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non de præstando consensu in Pensionibus, aliisque Cancellariæ Apostolicæ Regulis, etiam editis, & edendis contra prædicta, vel eorum aliqua facientibus, aliaque nonnulla indulsimus, declaravimus, extendimus, & ampliavimus, ac novissime per reliquas nostras literas alia sexaginta officia Militum Lauretanorum hujusmodi perpetuo ereximus, & instituimus, dictoque Collegio aggregavimus, sed & facultatem transferendi pensiones, seu fructus sibi reservatos prædictis Militibus Clericis, ut præfertur concessam, etiam ad Milites Laicos, vel Clericos, & conjugatos, & quo ad prædia, seu bona loco pensionum assignata extendimus. Ac tempus triennii, intra quod officia Militum prædictorum per obitum vacare nequeant, non a data erectionis ipsius Collegii, sed a die factæ cuique eorum concessionis officii currere declaravimus. Demum certos ipsius Datariæ redditus Collegio Militum hujusmodi specialiter obligavimus, & assignavimus, aucto redditu, & dote pro rata dictorum sexaginta officiorum in aliis duobus millibus, & quadringentis scutis annuis, quæ una cum prioribus octomillibus scutis in unam massam congesta essent, prout in nostris desuper confectis literis latius continetur.

Derogationē quoque Constitutionum Apostolicarū, quæ hujusmodi concessionibus obstare possent.

His autem officiis alia similia 60. adjuncta.

§.2. Cum autem sicut nuper accepimus post concessionem omnium hujusmodi officiorum, quæ, ut præfertur instituta habituris communicamus, eosque participes efficimus, decernimus, & declaramus, ac ulterius eosdem Milites, ac in hujusmodi officiis eorum pro tempore futuros Successores amplioribus adhuc favoribus, & gratiis prosequentes, motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus volumus, ac eis perpetuo harum serie indulgemus, ut facultas transferendi pensiones, seu fructus, redditus, proventus, aut bona, prædiave ecclesiastica prædicta eorum cuique pro tempore assignatos, seu reservatas, aut reservata usque ad summas, quantitates, & valores superius descriptos eis, ut præfertur alias per nos concessa non solum ad transferendum in favorem Clericorum non conjugatorum, prout in aliis prædictis nostris literis expressum fuit, sed etiam ad transferendum in favorem Clericorum non conjugatorum, vel laicorum etiam conjugatorum, qui tamen Translatarii vel ipsi quoque Milites Lauretani existant, vel alias a Sede Apostolica sufficientem dispensationem obtineant, eis, & eorum cuique perpetuo suffragetur.

Ampliat Privilegiū transferendi Pensiones etiam favore Laicorum.

§.3. Nec non tam prædictum, quam etiam aliud privilegium, & Indultum fructus, redditus, & proventus, aut prædia, bonaque Ecclesiastica hujusmodi recipiendi, aut retinendi, seu etiam transferendi pensiones Militibus Laicis, seu Clericis conjugatis, si post reservationes prædictas matrimonium contraxerint, alias, ut supra dictum est, concessum, & ad Milites Lauretanos Bigamos, qui scilicet cum duabus, tribus, aut pluribus Virginibus, vel Viduis, aut aliis corruptis Mulieribus, etiam successive pluries matrimonia contraxerint, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus extendimus, & ampliamus, ac cum hujusmodi Militibus Lauretanis sic, ut præfertur bigamis, & eorum quolibet etiam duplici, triplici, aut alia quavis multiplici, & vera, ac reali bigamia notatis nunc, & pro tempore existentibus, ut etiamsi ante, vel post factas, eorum cuique prædictarum pensionum, aut fructuum, redditu um, proventuum, seu bonorum, aut prædiorum ecclesiasticorum reservationes, & assignationes cum duabus, tribus, vel pluribus virginibus, aut viduis, aut aliis mulieribus pluries matrimonia contraxerint, nihilominus, etiam absque alia a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice particulari obtinenda licentia, aut dispensatione, pensiones, aut fructus, redditus, proventus, prædiave, aut bona Ecclesiastica supradicta eis, & eorum cuilibet reservari, & in eorum

Nec non Bigamorum.

rum favorem vigore privilegiorum prædictorum transferri, & ipsi quoque vigore eorumdem privilegiorum easdem pensiones, fructus, redditus, proventus, prædia, aut bona ecclesiastica percipere, exigere, & in suos usus, & utilitatem convertere, ac in alias quascumque personas per se, seu vigore similis Indulti, aut dispensationis capaces, quandocumque etiam in mortis articulo transferre, acsi interim, & pluries successive matrimonia cum virginibus, aut viduis, vel aliis mulieribus contraxerint, nihilominus easdem pensiones, fructus, redditus, proventus, prædia, & bona ecclesiastica retinere, ut prius, & percipere, bigamia hujusmodi etiam multiplici, & quacumque inhabilitate, & incapacitate inde resultante, & quibusvis aliis contrariis nequaquam obstantibus libere, & licite valeant, gratiose dispensamus.

Decernit per quamcumque Bigamiā concessa privilegia non amitti

§.4. Decernentes per quamcumque bigamiam, etiam multiplicem supervenientem, privilegia prædicta eis, ut præfertur concessa, ac reservationes eis factas, vel facultates transferendi, aut translationes ab aliis in eorum favorem faciendas, recipiendi, nullo modo expirare, cessare, aut cassatas, vel extinctas fore, aut dici, vel censeri posse, declarantesque etiam quascumque pensiones, aut fructus Ecclesiasticos, aliave prædicta etiam alias non semel tantum, sed sæpius vigore quarumcumque facultatum, aut privilegiorum quibusvis personis in genere, vel in specie quomodolibet concessorum translatas, & translatos nihilominus de novo per ipsos Lauretanos Milites in vim prædictorum privilegiorum facultatum, & indultorum in alias personas eis benevisas, ut dictum est, transferri posse, ac ea, quæ præsentibus nostris literis continentur, de novo concessa, ampliata, extensa, & declarata privilegia, gratias, indulta, & dispensationes non solum quadraginta sic per easdem præsentes erectis, sed aliis ducentis, & sexaginta prioribus Militum Lauretanorum officiis, atque adeo Collegio universo, & cuilibet ex his quadraginta novis, & aliis ducentis, & sexaginta prioribus Militibus, nunc, & pro tempore existentibus, ipsaque officia obtinentibus, & obtenturis ex nunc perpetuo suffragari, ejusdem substantiæ, roboris, validitatis, & efficaciæ existere, acsi ab initio in primæva erectione, & fundatione per Consistorium de consilio, & assensu S. R. E. Cardinalium prædictorum concessa, & in prioribus nostris literis inserta, expressa, & contenta fuissent.

Novis Militibus nova stipendia assignat.

§.5. Quoniam vero a primis ducentis Militibus Lauretanis, non tantum uti in nostris tunc expressum fuit centum, seu centum, & quatuor millia scuta auri in auro, & a posterioribus sexaginta Militibus non tantum triginta millia, uti pariter in aliis literis expressum fuit, sed illa etiam mille, & ducenta scuta similia realiter pro nostra, & Sedis Apostolicæ subventione persoluta fuerint, motu, scientia, & potestatis plenitudine prædictis decernimus, & declaramus, cautelas, obligationes, & hypothecas rerum, bonorum, jurium, proventuum, & emolumentorum Cameræ Apostolicæ, ac officii Datariatus nostri alias in eorum favorem factas non solum pro supradictis, sed pro iis quoque, quas nunc expressimus summis, & quantitatibus locum habere, & valere, suosque effectus, robur, & vires obtinere debere, perinde acsi hoc quoque in aliis supradictis nostris literis in specie narratum, & explicatum fuisset. Cumque etiam infrascripti quadraginta Milites, viginti millia, & octingenta scuta auri in auro pro nostra, & S. R. E. necessitatibus sublevandis, & pro infrascriptorum eis assignatorum proventuum pretio, seu recompensa de propriis eorum pecuniis obtulerint in pecunia numerata, & Nobis cum effectu persolvere intendant, & sicuti nuper, ut dictum est, primis ducentis Militibus ex redditibus Datariatus nostri, quos in favorem ipsorum obligavimus, introitum annuum prædictum octomillium scutorum de, & super compositionibus dispensationum matrimonialium; Deinde vero aliis sexaginta Militum Lauretanorum officiis, alium introitum duorum millium, & quadringentorum scutorum annuorum super certis aliis tunc expressis compositionibus Nobis pro eorumdem Militum Lauretanorum Collegio, ultra id quod antea solvi consueverat, a personis dispensationes, & gratias inibi specificatas impetrantibus sponte oblatum post factam hujusmodi erectionem, ne ipsi Datariatus nostri redditus aliqua ex parre minuerentur, aut Camera Apostolica aliquid damni inde sentiret, seorsum, & ad partem applicavimus, & assignavimus. Ita etiam nunc æquitati conveniat quadraginta aliorum Militum vitæ, adjumento, & indemnitatibus taliter consulere, quod ex bono, & charitativo officio, quo in hoc erga Nos, & dictam Romanam Ecclesiam juxta solutionem faciendam, ut supra, sunt perfuncti, nullo unquam tempore ipsi, eorumve Successores jacturam, aut detrimentum sustineant, motu, scientia, & potestatis plenitudine supradictis eisdem trecentis Militibus Lauretanis sic in unum Collegium conjunctis, & aggregatis, eorumque in militum officiis hujusmodi Successoribus præter, & ultra decem millia, & quadringenta scuta annua prædicta, quæ omnino eis reservata integre debeantur, alterum perpetuum annuum redditum pariter sine ullo damno, jactura, aut diminutione proventuum Datariatus nostri de, & super eisdem compositionibus, quæ ex materiis tunc specificatis, & aliis ejus generis, nimirum patrocinandi, medendi, suscipiendi obstante aliquo defectu, seu illo non obstante, extra tempora a jure statuta, Ordines Sacros, insigniendi Clericali charactere, dandi excessivas dotes, creandi, seu imponendi census, ac aliis omnibus, & quibuscumque indultis, seu facultatibus, absolutionibus a quibusvis excessibus, ac dispensationibus non matrimonialibus, novis provisionibus, gra-

gratiis in forma, perinde, & etiam valere, derogationibus fideicommissorum, Missarum, aliorumve onerum ad minorem numerum, aut etiam Pensionum, vel censuum annuorum, ad minorem summam reductionibus, quibusvis confirmationibus, aut erectionibus, juramentorum, aut suspensionum, vel aliarum pœnarum relaxationibus, seu remissionibus, commutationibus votorum, sive ultimarum voluntatum, translationibus, vel cassationibus Pensionum, aut reservationum fructuum, temporis prorogationibus, vel restitutionibus quibuscumque, & aliis similibus concessionibus ad rationem trium ducatorum pro qualibet supplicatione, ita tamen, ut si in eadem supplicatione plures hujusmodi gratiæ concedantur, pro qualibet ex supradictis gratiis, solvantur tres ducati similes: Ex dispensationibus vero matrimonialibus, in quibuscumque consanguinitatis, seu affinitatis gradibus, aut cognationibus spiritualibus præter, & ultra compositiones pro eis in ipsa Dataria solvi solitas, quæ prorsus intactæ relinquantur, ad rationem unius tantum ducati pro unaquaque supplicatione, seu cædula etiam motu proprio signata, quasi cujusdam pœnæ loco a personis contra jus hujusmodi gratias petentibus exiguntur, nunquam antea Cameræ nostræ Apostolicæ applicatis, neque incorporatis, aut ab ea percipi solitis, quot quot illæ sint, & ad quamcumque, sive parvam, sive magnam summam ascendant, etiamsi rationem, & computum prædictæ primæ assignationis eis factæ longe excedant, remanentibus tamen quibusvis aliis Datariæ redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus, ac emolumentis ordinariis, vel extraordinariis pro eodem sic per Nos aucto Lauretanorum Militum Collegio hypothecatis per Exactorem, aut Ministrum, qui ab ipso Collegio pro tempore deputari, & ad ipsius Collegii nutum poni & amoveri debeat, a personis hujusmodi gratias impetrantibus, vel earum Procuratoribus, aut pro eis Agentibus propria auctoritate sine alicujus licentia, mandato, vel decreto exigendum, & deinde cuilibet ex trecentibus Militibus Lauretanis prædictis pro rata singulis mensibus integre, & sine aliqua retentione persolvendum perpetuo vendimus, tradimus, concedimus, & assignamus, & tam pro dictis ducentis, & sexaginta, quam pro his quadraginta Militibus annuos redditus hujusmodi usque ad quamcumque summam, atque adeo compositiones ipsas ex dispensationibus, indultis, absolutionibus, & aliis gratiis prædictis pro tempore provenientes specialiter, & expresse, ita ut specialis hujusmodi hypotheca, & obligatio qualitati prædictæ nequaquam deroget, nec e contra, perpetuo applicamus, & appropriamus, ipsique Collegio tamquam rem propriam, & redditus, ad eorum commodum tantum specialiter inventum, neque unquam antea in alios usus converti solitum, assignamus, & incorporamus, atque omnes redditus prædictos insimul ad quamcumque summam ascendentes in unam massam, & in unum corpus pro universo Collegio confundimus, & simul conjungimus.

§.6. Decernentes assignationem, applicationem, appropriationem, & incorporationem hujusmodi nullo tempore, nullave causa impediri, nec ex eo, quod per totalem, & integram redditutum, & emolumentorum hujusmodi concessionem prioris assignationis ratione habita, & facto computo aliquid lucri ad ipsum Collegium perveniat, aut alias in controversiam revocari, aut aliquam læsionem Cameræ Apostolicæ attento, quod hujusmodi emolumenta, & redditus ei nunquam incorporata fuerunt, nec ad eam pervenerunt, prætendi posse, vel debere. Quinimo id totum, quod pro rata prioris assignationis ipsum Collegium lucrari inde quoquo modo potest, id ei per Nos, donatione pura, mera, & irrevocabili, ac perpetua donatum esse, & censeri, ac tam ipsi Collegio Militum Lauretanorum, Exactori, seu Ministris ad exigendum, ut præfertur deputandi, quam ipsius Exactoribus, seu Ministris pro tempore deputatis redditus, & emolumenta hujusmodi exigendi, ac etiam, ut diximus sine alicujus alterius licentia, aut mandato eidem Collegio, ejusve Depositariis, seu Officialibus quidquid exegerint tradendi, & consignandi, ac personis ad id per ipsum etiam Collegium deputandis, illa postmodum pro rata singulis mensibus, seu alias inter Milites Lauretanos, æquis portionibus distribuendi, aut partem aliquam Collegio benevisam pro mercede, stipendiis, aut onorario officialium ejusdem Collegii, aut pro iis, qui Congregationibus intervenerint, concedendi, & assignandi plenam, & liberam per præsentes tribuimus facultatem. Clausulæ.

§.7. Qui autem ex Procuratoribus, sive sollicitatoribus gratiarum hujusmodi, aut ex ipsis partibus, quarum principaliter interest, non facta, aut per dilectum filium Datarium, seu Prodatarium nostrum, vel Romani Pontificis pro tempore existentis non condonata, & remissa, sibi ex speciali gratia pro ea vice tantum hujusmodi solutiones prædictas, supplicationes, seu cædulas expedire, aut Collegium Militum Lauretanorum in emolumentis, ut dictum est assignatis, & applicatis fraudare, aut illis, sic expeditis uti quomodolibet præsumpserint, seu procuraverint, omnes, & singulas sententias, censuras, & pœnas in literarum Apostolicarum falsarios promulgatas, incurrant eo ipso. Pœnæ contra portionem his Militibus assignatam non solventes.

§.8. Et si quid tam ipsi, quam dicti Collegii Exactores, seu Ministri ex prædictis modo aliquo fraudaverint ad interesse ipsi Collegio Militum Lauretanorum, ac ad restituendum, seu solvendum duplici ejus, quod ipsi Collegio debetur in utroque foro, ac etiam ut manifestos fures, actione furti teneantur, ac infamiæ, & aliis in fures, & pe- Pœnæ contra MinistrosCollegium ipsum defraudantes.

& peculatus criminis reos notorios quomodolibet inflictis poenis subjaceant.

Expeditiones non solutis Collegio solvendis factæ nullæ declarantur.

§.9. Ac insuper eædem supplicationes, seu cædulæ sine dicta solutione, seu condonatione, & Exactoris, seu Ministri subscriptione pro tempore expeditæ, & registratæ, & gratiæ in illis contentæ, literæque sub plumbo, seu in forma Brevis super his confectæ sint nullæ, & habeantur penitus pro infectis, nullamque in judicio, vel extra illud prorsus fidem faciant, neque etiam in foro conscientiæ suffragentur.

Æqualis unicuique portio danda.

§.10. Et nihilominus ad abundantiorem cautelam universo, & trecentorum Militum Collegio prædicto omnia, & singula alia, redditus, proventus, & emolumenta ejusdem Datariæ quæcumque sint, specialiter, & expresse obligamus, & hypothecamus; Volumusque, quod ultimodicta incerta emolumenta, eidem Collegio, ut præfertur assignata aliis decem millibus, & quadringentis scutis prædictis adjuncta, & ut præfertur simul cum illis in unam summam, & massam congesta, confusa, & in unum corpus redacta a Kalend. mensis Januarii proxime futuri, tam pro ipsis quadraginta novis, quam cæteris ducentis, & sexaginta prioribus Militibus, eodem modo, ac si æqualiter, consilio, & assensu in Consistorio nostro emanaverint, vel quod alienationes, & concessiones redditiuum hujusmodi cum solemnitatibus debitis juxta Constitutiones Apostolicas desuper editas in Camera Apostolica plus offerenti, candela accensa, & servatis aliis ad id forsan de jure, seu alias requisitis factæ non fuerint, aut alias impugnari, invalidari, aut concessiones, & applicationes ipsas etiam sub prætextu læsionis rescindi, aut annullari non posse, nec debere, sed illas perpetuo validas, & efficaces fore, suosque plenarios effectus sortiri, & ipsis Militibus nunc, & pro tempore existentibus suffragari debere in omnibus, & per omnia perinde acsi de ipsorum fratrum unanimi consilio, & assensu observatis ad unguem iis omnibus, quæ servanda erant in Consistorio, seu in Camera prædicta gesta fuissent; Sicque tam in his, quam in omnibus, & quibuscumque aliis in præsentibus nostris literis contentis, aut alias superius expressis per modernos, & pro tempore existentes ejusdem Curiæ Camerarium, & dictæ Cameræ Clericos, etiam Præsidentes, ac alios quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quibuscumque causis super præmissis, vel eorum aliquo pro tempore motis judicari, & definiri, ac sententiari debere, sublata eis, & eorum singulis quavis aliter judicandi, auctoritate, & facultate, nec non irritum, & inane quidquid secus super his, vel eorum aliquo per eos, & alios quoscumque quavis auctoritate, etiam per Nos, & Successores nostros prædictos scienter, vel ignoranter contigerit attentari, pariter decernimus, & declaramus.

Supplet omnes, & quoscumque defectus.

Exequutores præsentis Constitutionis deputat Cameræ Apostolicæ Præsides.

§.11. Eidemque Camerario, Præsidentibus, & Clericis nunc, & pro tempore existentibus, ac omnibus, & singulis aliis, ad quos id quomodolibet spectat, & spectabit pro tempore, ut summam integram præfatorum centum quinquaginta sex millium scutorum hujusmodi ad ordinarium introitum dictæ Cameræ ponant, & describant, scripturasque necessarias, & opportunas, ac obligationes desuper conficiant, contractumque per Nos sic celebratum, ac bonam fidem nostram recognoscentes, & sequentes faciant eisdem omnibus trecentis Militibus super præmissis, & eorum inviolabili observatione quodcumque publicum Instrumentum obligationum bonorum Romanæ Ecclesiæ, & Cameræ prædictarum ad ipsorum Lauretanorum Militum requisitionem, prout etiam Nos facimus per præsentes, & in aliquem ex dictis eventibus absque alterius declarationis, seu mandati expectatione de præmissis debitam, & integram eis satisfactionam impendant, præcipimus, & mandamus.

Omnesque alios, qui a Militibus fuerint requisiti,

§.12. Volumusque quod generalis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ prædictæ Auditor, ac universi, & singuli alii moderni, & pro tempore existentes Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Priores, & alii in dignitate Ecclesiastica constituti in dicta Curia, & extra eam residentes, ac per Collegium Militum Lauretanorum hujusmodi eligendi, & eorum singuli per se, vel alium, seu alios auctoritate nostra dictis Militibus in præmissis efficacis assistant præsidio defensionis, faciantque eos, & eorum singulos, eorumque filios, & translatarios quoties pro ipsorum parte super hoc fuerint requisiti, omnibus, & singulis prædictis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, inquietari, aut impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis dignitatis, vel præeminentiæ fuerint, per easdem censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, aliaque juris, & facti, quævis opportuna remedia omni appellatione postposita compescendo.

Derogat contrariis.

§.13. Non obstantibus Lateranen. Concilii novissime celebrati, super bonis Ecclesiæ Romanæ, & Sedis earumdem nunquam, aut nisi ex certis tunc expressis causis, & sub modo, & forma in eis traditis alienandis, ac etiam san. me. Symmachi *Non liceat Papæ*, & Innocentii Papæ III. *Volentes* incipientibus, ac Pauli II., nec non Pii III., ac Gregorii XIII., & ejusdem Pii IV. etiam super residentia Prælatorum, & aliorum Beneficia Ecclesiastica obtinentium, & super gratiis interesse Cameræ concernentibus, ut præfertur, in eadem Camera registrandis, & aliorum Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, aliisque nostris, & Cancellariæ huiusmodi pro tempore editis generalibus, & specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non in Conciliis Generalibus, Provincialibus, aut Synodalibus editis, etiam hujusmodi gratias, dispensationes, & In-

Indulta conjugatis, Laicis, aut Bigamis concedi, aut concessa, illis suffragari, aut concessis uti expresse prohibentibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis Sedis, & Cameræ hujusmodi Officialium Collegiis, eorumque personis per Nos, aut quoscumque Prædecessores nostros, etiam in vim contractus, etiam motu, & scientia similibus, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis. aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusque, & aliis declarationibus, & decretis, etiam talibus, quod illis nullatenus, vel nisi de eorum, quorum interest, expresso consensu, & dictorum Fratrum nostrorum consilio, etiam consistorialiter habito, aliisque modis, & formis ibi traditis usquequaque servatis derogari possit, etiamsi inter alia caveatur expresse, quod si eis derogari contingat, derogatio hujusmodi non valeat, nisi talis intentio derogandi aliquibus personis tunc expressis per diversas in forma Brevis literas, cum intervallo unius mensis, seu alterius temporis, eis præsentatæ prius, & intimatæ, & insinuatæ fuerint, nec non dictis Clericis, & Præsidentibus Cameræ, & Fisco nostro concessis, & concedendis, ac legibus Imperialibus, quibus cavetur in alienatione bonorum Fiscalium certam exquisitam formam cum intervallo temporis, & candela accensa servandam fore, alias contractus sint nulli, & invalidi, & recipiens ad restitutionem una cum fructibus teneatur. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice, & ad effectum omnium præmissorum, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentiū facienda publicatio. §.14. Ut autem præsentes literæ ad notitiam omnium deducantur, ac per omnes inviolabiliter debeant observari, volumus, quod illæ in Cancellaria Apostolica, & audientia literarum contradictarum nostrarum, & in Acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, ut eos, quos ipsæ literæ concernunt, seu concernere poterunt, quomodolibet in futurum, etiamsi ad illorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, perinde arctent, ac si personaliter eis intimatæ forent, nullamque possit quisquam excusationem prætendere, vel ignorantiam allegare.

Transumptis præstanda fides. §.15. Et quia difficile forsan foret earumdem præsentium literarum notitiam ad quascumque personas pervenire, & ubique illas præsentare, eadem auctoritate Apostolica volumus, & decernimus, quod transumptis &c.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

Dat. die 1. Nov. 1588. An. IV. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quingentesimo, octuagesimo octavo Kalendis Nov. Pont. nostri Anno IV. (a)

(a) Hoc anno die 3. Novembris Sixtus PP. V. Constitutione, quæ incipit. *Pro nostra perpetua charitate &c* Carthusiensibus Privilegia a Prædecessoribus Pontificibus concessa confirmavit.

Sequuntur nomina quadraginta Militum Lauretanorum noviter adjunctorum.

XXXV.

Indulgetur Militiæ de Montesia Militibus pro tempore existentibus, ut Matrimonium juxta literas Pauli III. contrahere valeant. *Ex Regest. in Secr. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Sedis Apostolicæ de Regularibus Militiis cura. Romanum decet Pontificem, cui divina Majestas militantis Ecclesiæ regimen commisit, ita cunctarum Ecclesiastici ordinis personarum curam gerere, ut etiam militias, quæ sub Regula approbata alicujus Ordinis ad fidei Catholicæ defensionem, &exaltationem, ejusque hostium depressionem canonice institutæ sunt, præcipuis favoribus prosequatur, & ipsorum militum conscientiæ,tranquillitati opportune consulat, prout Catholicorum Regum pia vota postulant, ac locorum, & temporum ratione habita in Domino conspicit salubriter expedire.

Militiam de Calatrava a Ioanne XXII. instituta in Monasterio Montesia pro Regno Valentiæ. §.1. Cum itaque sicuti exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus militiæ de Montesia Magister alias fel. rec. Joannes Papa XXII. Prædecessor noster tunc existentis Regis Aragonum precibus inclinatus, in Castro de Montesia Valentinæ Diœcesis Monasterium de novo construi, & in eo ad defensionem Regni Valentiæ ab incursibus Infidelium, qui tunc Regno infesti erant,Fratres milites Ordinis Calatraven. introduci debere ordinaverit, & nonnullis bonis ei applicatis voluerit Magistrum, & Fratres ipsius Monasterii omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, & libertatibus gaudere, quæ Magistro, & Fratribus ejusdem Ordinis Calatraven. in Regno Castellæ degentibus erant ab Apostolica Sede concessa, dictumque Monasterium de Montesia, illiusque Magistrum, & Fratres visitationi, & correctioni Magistri, & fratrum Ordinis Calatraven. in prædicto Regno Castellæ instituti sub certis modo, & forma tunc expressis subjecerit, nec non hujusmodi Institutio tam dicti Monasterii, quam aliorum ab eo dependentium regularium locorum aggregatione in Regno Valentiæ fæliciter in dies aucta, & a diversis Prædecessoribus nostris sæpius approbata, & privilegiis decorata fuerit, itaut inter alios fe. recor. Leo Papa X. indulserit ipsis tunc, & pro tempore existentibus Magistro, & Fratribus Monasterii de Montesia prædicti, & ab eo dependentibus Domibus, & membris, quod omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & gratiis militiæ de Calatrava in Regno Castellæ existenti in genere concessis, & concedendis uti, potiri, & gaudere libere, & licite valerent, tandem re. me. Paulus Papa III. etiam noster Prædecessor, ut eo liben-

Eidem a Leone X. communicata Privilegia Militiæ de Calatrava Regni Castellæ.

A Paulo III. statutum ut

Milites de Calatrava castitatem conjugalem adinstar Militiæ S. Iacobi de Spata.

libentius plures ingnes viri habitum regularem militiæ de Calatrava prædictum in Regnis Castellæ, & Legionis susciperent, ac ipsius militiæ propagationi, & bono regimini, ejusque militum conscientiæ securitati amplius consuleretur, per suas literas inter cætera statuit, & ordinavit, quod tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, nemo Frater miles, etiam Magister dictæ militiæ de Calatrava in Regnis Castellæ consistentis in professione regulari ipsius militiæ emittenda, perpetuam castitatem vovere absolute tenerentur, sed illius loca castitatem tantum conjugalem voverent, sicuti in militia Sancti Jacobi de Spata observabatur, eisdemque Fratribus militibus, ut Matrimonia contrahere, nec non quibusvis personis alias habilibus, & idoneis, ut post matrimonia contracta, & susceptam prolem habitum suscipere, & professionem dictæ militiæ emittere, ac conjugalem castitatem, ut præfertur, vovere, nec non in matrimonio tam ante, quam post emissam professionem contracto permanendo, quæcumque Beneficia, Præceptorias, officia, & dignitates ipsius militiæ recipere, & retinere libere, & licite possent concessit, & indulsit, prout in eorumdem Prædecessorum literis latius continetur.

Permissumq; ut matrimonium contraherent.

Hinc Milites Montesiani Monasterii dubitarunt, an ipsi possent matrimonio jungi.

§.2. Quare cum postea dilecti filii tunc Magister, & Fratres prædicti Monasterii de Montesia in Generali Capitulo congregati de anno Domini 1567. hujusmodi literas dicti Pauli Prædecessoris acceptaverint, tum quia ab initio, & a primæva fundatione, & institutione cautum fuit, ut Regularibus statutis, & ordinationibus militiæ de Calatrava in Regno Castellæ constitutę se conformarent, tum quia ipse Leo Prædecessor privilegia, & gratias concessas, & ex tunc concedendas eis, ut præfertur communicavit, unde aliqui existimantes vigore supradictarum literarum Leonis, & Pauli Prædecessorum licere sibi matrimonium contrahere, neque amplius dicto perpetuæ continentiæ voto adstrictos esse, matrimonium contraxerunt, & quia a nonnullis fuit in dubium revocatum, utrum liceret ipsis Fratribus militibus de Montesia matrimonia contrahere, & hujusmodi literis Pauli Prædecessoris uti, cum in eis nulla fratrum militum de Montesia mentio habeatur, ideo idem Philippus Rex, & Magiter Nobis humiliter supplicavit, ut eorumdem fratrum militum de Montesia conscientiæ quieti, ac statui opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hoc eis licere declarat Sixtus.

§.3. Nos itaque ejusdem Regis, & Magistri precibus inclinati, statuimus, & ordinamus, quod omnes, & quicumque Christifideles in eadem militia de Montesia jam recepti, dummodo votum perpetuæ castitatis non emiserint, & qui ex nunc imposterum in eadem canonice recipientur, & illius Magistri, quique in professione regulari, quam suo tempore juxta illius statuta, & stabilimenta emiserunt, & emittent, nullo modo obligatos fuisse, esse, aut fore censeantur, ad castitatem, seu continentiam perpetuam vovendam, neque ad id unquam inviti arctari, cogi, aut compelli posse, sed illius loco juxta statuta, & stabilimenta ipsius militiæ Sancti Jacobi satis sit, eos conjugalem castitatem vovisse, & vovere, perinde acsi primæva statuta, & stabilimenta dictæ militiæ de Montesia id permitterent, quodque ipsi fratres milites de Montesia Matrimonia juxta easdem Pauli Prædecessoris literas contrahere, & in his, ac in ipsa militia de Montesia permanere libere, & licite possint, & si qui fideles conjugati etiam cum sua Uxore in Matrimonio degentes, ipsam militiam de Montesia ingredi voluerint, & conjugalem castitatem juxta statuta, & stabilimenta militiæ S. Jacobi supradicta, etiamsi filios ex legitima Uxore procreaverint, tamen si aliud eis canonicum non obsistat impedimentum, in numerum, & consortium fratrum militum de Montesia, eorumque habitum, & professionem regulares, recipi, & admitti, & in ea militia sic conjugati permanere, dictique Magistri, Præceptores, Fratres, milites de Montesia nunc, & pro tempore existentes, etiam post matrimonia, quibuscumque privilegiis, immunitatibus, gratiis, libertatibus, prærogativis, favoribus, & Indultis eis, antequam matrimonia contrahere liceret, ratione ejusdem militiæ de Montesia concessis, vel ante contracta matrimonia de jure, vel consuetudine eis competentibus, ut prius uti, potiri, & gaudere libere, & licite debuerint, & debeant, in omnibus, & per omnia, perinde acsi matrimonia nunquam contraxissent, nec non quæcumque Magistratus, munera, Præceptorias, dignitates, officia, & Beneficia quæcumque dictæ militiæ de Montesia sibi alios canonice collata, aut conferenda recipere, & recepta, & obtenta, aut obtinenda retinere, Filii quoque, & hæredes ex eorum legitimo matrimonio procreati, aut procreandi, non secus ac filii prædictorum Præceptorum, & fratrum militum S. Jacobi suis Parentibus succedere solent, pariter perpetuo succedere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia.

§.4. Præsentes vero literas de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, intentionis nostræ, vel quovis alio defectu minime impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, aut in jus, vel controversiam revocari ullo modo posse, aut debere, sed illas, ac inde pro tempore sequuta quæcumque, valida perpetuo, & efficacia fore, ac perpetuam roboris firmitatem obtinere; Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Palatii Apostolici causarum Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Clausulæ pro hujusce declarationis firmitate.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac Con-

Obstantibus derogatio.

Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque militiæ de Montesia Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, illiusque fundatione, & Institutione, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Dec. 1588. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Decemb. 1588. Pontificatus nostri Anno IV.

XXXVI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Decretum super Clausura conservanda in Monasteriis Monialium Archiepiscopatus Mediolanen.

Venerabili Fratri Gaspari Vicecomiti Archiepiscopo Mediolanensi.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Venerabilis Frater Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Decretis Concilii Tridentini reservata Episcopis facultas permittendi accessum ad Monasteria.

§.1. Cum per Decreta Sacrosancti Concilii Tridentini, & plurimorum Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones custodia Clausuræ Sanctimonialium, quæ nullo modo facilius violari potest, quam ex mutuis conversatione, & colloquiis personarum sæcularium, & aliorum absque ulla legitima causa, & licentia ad eas accedentium, Venerabilibus Fratribus nostris Episcopis demandata sit, qui, ut plurimum, de personarum qualitate, & colloquiorum necessitate, ac quibus potius colloquendi, & conversandi licentiæ concendendæ, vel denegandæ, sunt informati, ac esse debent, atque id melius etiam facere possunt ob auctoritatem, & jurisdictionem, quam, tam in personas ecclesiasticas, quam sæculares quascumque exercerent: Nosque summopere cupiamus clausuram ipsam sanctimonialium, pro earum quiete, & tranquillitate, ac ad evitanda scandala, quæ maxima imminent inviolabiliter, ac omni diligentia observari, & omnia, & quæcumque ad id opportuna remedia salubriter adhiberi, præsertim in Civitate tua, ubi magnus adest Monasteriorum numerus.

Cautum nequis ad Monasteria Civitatis Mediolani accedat sine licentia Archiepiscopi.

§.2. Motu proprio, & ex certa scientia Tibi, quod nulla omnino persona, tam ecclesiastica, sæcularis, vel regularis, quam laica cujuscumque generis, status, gradus, ordinis, & conditionis, sexus, & ætatis extiterit, in Civitate præfata ad Monasteria monialium quæcumque, etiam quantumcumque exempta, & jurisdictioni Regularium quorumcumque subjecta, eorumdem Monasteriorum Superioribus, & Confessoribus dumtaxat exceptis, absque tua licentia in scriptis obtinenda, non modo intra Monasteriorum septa ingredi, sed nec ad Monasteria accedere, vel cum Monialibus ipsis in collocutionum, rotarumve locis, aut alibi colloqui, & cum eis quovis modo conversari queat. Quodque præter te, nullus omnino ullas, non modo ingrediendi, sed nec accedendi, & ut supra, alloquendi, & conversandi licentias, quibusvis personis, quomodolibet qualificatis, sub excommunicationis pœna concedere, & dare valeat, Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Contra inobedientes procedendum.

§.3. Tibique propterea, ut contra inobedientes, & rebelles quoscumque, ac contra tenorem præsentium accedentes, ingredientes, vel colloquentes, & conversantes, ac accedendi, ingrediendi, vel colloquendi, & conversandi licentias concedentes, tam Regulares, quam Sæculares, cujuscumque status, gradus, & conditionis existant, ad excommunicationis, nec non temporales, aliasque pœnas, arbitrio suo, agere, & omnibus juris, & facti remediis opportunis procedere valeas, licentiam, & facultatem, auctoritate, & tenore prædictis compartimur.

Quibuscumque non obstantibus.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, usibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, ac exemptionibus, libertatibus, & immunitatibus, indultis, & literis Apostolicis, etiam eisdem Monasteriis, & Ordinibus, illorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, etiam iteratis vicibus, ac alias in contrarium quomodolibet, concessis, confirmatis, & innovatis, ac concedendis, confirmandis, & innovandis, etiam in Bulla aurea, vel Mare magnum, nuncupatis, contentis, & expressis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio ad hoc habenda, vel alia exquisita forma servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes, latissime hac vice, specialiter, & expresse derogamus, nec non derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 1. Martii 1589. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die prima Martii 1589., Pontificatus nostri Anno IV.

Dis-

XXXVII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Dismembratio Guberniorum Civitatum Ostiensis, & Veliterniensis ab Ecclesia Ostiensi, & Veliternensi, ut distinctus ab Episcopo, & Cameræ Apostolicæ subjectus Gubernator eisdem præficiatur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX varietate temporum, ipsa quoque humana consilia quandoque variantur.

Causæ faciendæ dismembrationis.

§.1. Sane Ostiensi, & Veliternensi Ecclesiis invicem perpetuo unitis, quibus bo: me: Alexander Episcopus Ostiensis, & Veliternensis, Cardinalis Farnesius nuncupatus, dum viveret, præsidebat, per obitum ejusdem Alexandri Episcopi, & Cardinalis, qui nuper apud Sedem Apostolicam debitum naturæ persolvit, apud Sedem eamdem, Pastoris solutio destitutis. Nos animadvertentes Gubernium Civitatum Ostiensis, & Veliternensis eidem Alexandro Cardinali, quoad viveret, suisque forsan in dictis Ecclesiis Prædecessoribus, similiter quoad viverent, aut quo ad eisdem Ecclesiis Ostiensi, & Veliternensi præessent, commissum, seu alias eisdem Ecclesiis perpetuo unitum, si hoc tempore personis idoneis, & benemeritis, per nos deputandis committeretur, publicæ, & privatorum quieti, ac etiam Cameræ Apostolicæ utilitati plurimum consuleretur, propterea ab Ecclesiis Ostiensi, & Veliternensi prædictis Gubernium, & omnimodam jurisdictionem temporalem Civitatum earumdem, ad hoc, ut personis idoneis, & benemeritis per Nos, & Successores nostros in perpetuum simul, vel separatim committatur, Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo dismembramus, & separamus, unionemque hujusmodi, si quæ sit, dissolvimus, ac gubernium, & jurisdictionem hujusmodi, ex nunc perpetuo dismembrata, & separata Cameræ Apostolicæ perpetuo etiam incorporamus, & applicamus.

Dismembratio, de qua in Rubrica.

Clausulæ.

§.2. Nec non præsentes literas de subreptionis vitio, aut intentionis nostræ defectu impugnari, & invalidari nullatenus posse decernimus, & declaramus.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quibuscumque concessionibus de eodem gubernio quibusvis quomodocumque factis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Martii 1589. An. IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Martii 1589., Pontificatus nostri Anno IV.

XXXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Pragmaticæ super dote, & immoderato luxu in Civitate, & Comitatu Fulginatensi.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Præsides Urbis Fulginatensis ad moderandum Dotium, muliebrisque ornatus luxum quamdã Pragmaticam ediderunt.

§.1. GAudemus in Domino audientes abusus, qui in Civitatibus nostris circa intolerabilem constitutionem dotium, & immoderatum luxum mulierum in vestitu, & ornatu suo his temporibus irrepserunt, per parcos, & continentes, spectatæque modestiæ, ac timoratæ conscientiæ viros tolli penitus, & aboleri. Id quod nuper in Civitate nostra Fulginatensi provisum fuisse audivimus. Priores namque, & consilium centum virorum dictæ Civitatis provide considerantes has dotes, & luxus mulierum multa incommoda, ac totalem multarum familiarum perniciem secum afferre, statuerunt, & ordinarunt, quod pro Mulieribus dictæ Civitatis, sive eam incolentibus in sæculo nupturis, nemo unquam, cujusvis status, gradus, aut præeminentiæ existens, audeat, seu præsumat constituere, promittere, solvere, & recipere, licet mulier sit hæres, tam in pecunia numerata, quam in auro, argento, gemmis, proventibus, vestibus, & his similibus, etiam mobilibus, ac se moventibus bonis, juribus, & actionibus, dotem semel, vel pluries excedentem summam, quantitatem, & valorem mille, & ducentorum scutorum, decem Juliis pro quolibet scuto computatis, & pro mulieribus comitatus, dominii, & districtus ipsius Civitatis non plura, quam ducenta scuta similia: Si vero Civibus de ordine Consilii, aut Prioratus nubant, tunc, & in talem casum possit dari usque ad dictam summam mille, & ducentorum scutorum. Nec liceat contrahentibus, aut quibusvis aliis personis tertiis contravenire huic statuto, & ordinationi ullo pacto, aut consensu, etiam jurato, aut medio cujusvis dispositionis inter vivos, aut ultimæ voluntatis, vel prætextu eleemosynæ, doni, præstiti, pignoris, cessionis, liberationis, negotiationis, mercaturæ, exercitii artis, societatis, Montis, Census, Banchi, Officii, nec dando rem majoris pretii pro minore, quam valet, nec promittendo velle mori sine testamento, ut mulier succedat, nec causa dotandi iterum, aut pluries, nec alio modo, titulo, seu causa expressa, & non expressa, directa, vel indirecta, publica, tacita, aut occulta possit fieri fraus contra verba, & mentem hujus statuti, & ordinationis ad effectum, ut vir, aut mulier, aut alii pro eis habeant plus dicta summa, & omne id, quod cum quavis machinatione fiat, unde hæc summa excedatur, tam nomine dotis, quam supradotii, sit insimul cum juramento nullum, & invalidum ipso jure absque ulla declaratione, & per præsum-

Taxa Dotis pro Mulieribus Civitatis, & Comitatus constituta.

Pœnæ contra Transgressores.

sumptionem juris, & de jure, & quilibet contra faciens, ut præfertur, in pœnam quingentorum scutorum incidat, pro tertia delatori, qui erit secretus, & pro alia Gubernatori, & Prætori dictæ Civitatis pro tempore existentibus, videlicet illi, qui præveniet contra Transgressores, & altera partibus Cameræ Apostolicæ applicandorum, & nihilominus, soluta, vel non soluta dicta pœna, omne id, quod ultra dictam pœnam a quavis persona excessum fuerit, ipso facto sit, ut præfertur, applicatum. Præterea qui constituit, & dat, seu promittit aliquo modo ultra dictam summam suo hæredi, aut successori, vel mulieri, propter quam data fuisset aliquo tempore, adveniente casu restitutionis, nequeat petere id, quod plus fuerit, & perdat omnem actionem in, & ad hoc sibi competentem, & hoc plus, ipso jure, applicetur ut supra. Ad hæc quicumque contravenerit quocumque modo, ut præfertur, adveniente casu restitutionis, perdat omnino maritus, aut suus hæres, vel successor omnem quartam partem ordinationum, & statutorum dictæ Civitatis, & quodvis aliud, quod posset habere, aut prætendere ab uxore pro qualibet dispositione inter vivos, aut causa ultimæ voluntatis, ita, ut omnis actio, & titulus nullus sit, quem posset habere, aut prætendere in bonis, aut hæreditate uxoris, & quod omnes similes contractus, aut privatæ scripturæ desuper faciendæ, sint, non solum quoad quantitatem excessam, sed quoad omnia, ipso jure, null, & invalidi, & vigore eorum nulla executio fieri possit. Necnon prohibuerunt omnibus, & singulis Notariis, ne audeant, sive præsumant rogare se de aliquo Instrumento, quod sit contra dictam prohibitionem, nec facere scripturam incertam, aut se referentem Apocæ privatæ, aut alteri scripturæ, aut hominis arbitrio sub pœna falsi, & ducentorum scutorum pro quolibet, qui contrafaciet, ut præfertur, applicandorum, & hujusmodi contractus sint nulli, & invalidi ipso jure, & nullius fidei, ipsique Notarii intelligantur nihilominus privati in perpetuum suis officiis, & etiam notariatibus. Insuper, quod nulla persona tamquam media possit intervenire, aut alias præsumat facere apocam privatam, aut esse Testis in contractu, aut apoca, quæ sit contra dictam prohibitionem, sub pœna ducentorum scutorum incurrendorum, & applicandorum, ut præfertur, & facti sint similiter nulli, & invalidi. Præterea, quod similes contractus, licet non sint contra præmissa, fieri nequeant nisi a Notariis Matriculatis in Collegio Fulginatensi, qui sint obligati infra terminum decem dierum, postquam fecerint, dare in notam Prioribus pro tempore existentibus diem, annum, & nomina contrahentium, summam, quantitatem, & pacta Instrumenti, aut Apocæ, & ipsi Priores teneantur notificare in primo consilio publico, quod fiet post dictam notificationem sub pœna ducentorum scutorum per quemlibet Notarium, & Priorem

Notariis vetitum Instrumenta conficere contra formam hujus statuti.

Decretum quoque, ut Instrumenta Dotalia a Notariis matriculatis tantũ fieri possint.

incurrenda, &, ut præfertur, applicanda. Quod si Notarius externus, aut non matriculatus fecerit, ut præfertur, contractus hujusmodi nullus existat ut supra, & habeatur pro infecto, nec detur fides Testibus cujusvis gradus, dignitatis, aut numeri existentibus. Et ut fraus fieri non possit in dando, aut constituendo dotes, antequam nubat mulier, & postea allegando, quod cum fructibus dos crevit, declararunt, quod dos debeat æstimari, & valutari in tempore consummati matrimonii: Quodque omnis promissio, conventio, & dotatio excedens id, quod dictum est, facta cum conditione, & in eventum, quod præmissa revocarentur, aut eis derogaretur, aut possit obtineri derogatio a Superioribus, aut non observarentur, nulla sit, & facta in fraudem præsentis ordinationis. Ac pro Arredo, Capsis, Cunis, & suis finimentis mulierum dictæ Civitatis sit valoris dumtaxat centum scutorum similium, mulierum vero Comitatus, Dominii, & Districtus viginti scutorum similium. Ad hoc, quod Mulieres non possint gerere ullius generis Vestes, Zimaras, Sottanas, nec Fariolos, aut Capottas telæ aureæ, aut argenteæ, veræ, vel falsæ, simplicis, aut mixtæ, nec possint uno, & eodem tempore portare plusquam unam Vestem, aut Zimaram, vel Sottanam sericeam, & in eis, & etiam in laneis, aut alterius generis, aut mixturæ non possit fieri ornatus aliquis, nisi in Busto, & Manicis, & parte extrema, & ante, & ornatus, qui permittitur, non excedat summam quinque scutorum similium ad summum, ipseque ornatus, etiamsi non excedat hanc summam, fieri non possit ex auro, vel argento, vero, seu ficto, nec simplici, aut mixto, nec ex aliquibus lapillis pretiosis, aut aliis gemmis, veris, seu fictis, licet sint vilissimi pretii, nec de racomo, aut smalto, & quia longior vestis in thalis quamdam videtur adferre gravitatem Mulieribus, permiserunt, ut Mulieres possint uti vestibus longioribus circa thalos, dummodo non excedant ad summum duos palmos manus; ac quod in capite non possint portare ornatum cujusvis generis excedentē summam quindecim scutorum, nec possint habere in digitis plusquam duos annulos, nec excedant summam viginti quinque scutorum, nec manilia in brachiis nisi sint aurea, & non excedant quindecim scuta, nec possint gerere in collo, aut circum humeros coronas, aut catenas, aut alia ornamenta, quæ in totum excedant viginti quinque scuta, nec cingula cujusvis generis, in quibus sit aurum, vel argentum, nec margaritas, gemmas, aut lapides pretiosas veras, aut falsas, nec coronas odoratas. Quod vestes ex drappo non possint fieri, nisi ex drappis textis in dicta Civitate. Et quia damnosum esset, si non possint geri vestes jam factæ ex drappo externo, quod hujusmodi vestes possint geri usque dum fuerint laceræ, sed cum moderatione prædicta. Quodque omnes, & singulæ mulieres in publicatione horum statutorum,

Definita quãtitas ornamẽtorum &c.

Modus in Vestibus servandus.

torum, & ordinationum, hujusmodi vestes habentes debeant infra quindecim dies post dictam publicationem comportari facere ad Priores, aut alios ad id deputatos, quæ a Cancellario dictæ Civitatis describi debeant, & bollari, & si quæ consignari facere neglexerit dicto tempore, non admittatur amplius ad assignationem, & descriptionem, & si portaverit, incurrat pœnam infrascriptam: Ac, quod mulieres, quæ huic reformationi contravenerint, ultra amissionem rerum, in quibus contravenerint, incidant in pœnam centum scutorum pro qualibet vice, pro una delatori, qui tenebitur secretus, & alia dictæ Cameræ, ac reliqua partibus Gubernatori, & Prætori, videlicet illi, qui præveniet in procedendo contra transgressores, applicandorum, & executio contra nuptas contravenientes fieri poterit etiam contra earum viros. Et pro præmissorum majori observatione præceperunt quibusvis sartoribus, & quibusvis aliis artistis, ut post præsentium publicationem, nullus audeat laborare contra præmissa, sub pœna trium tractuum cordæ, & viginti quinque scutorum qualibet vice, qua contraventum fuerit, ut præfertur applicandorum. Nec non donum, quod fit a Compatribus, aut Commatribus pueris dum baptizantur, aut sudariolum, & quidve aliud, quod Commatres Compatribus, aut aliæ quævis personæ dictorum puerorum consanguineæ, vel attinentes, seu non consanguineæ donant, non excedat quinque Julios, & semel dumtaxat id fieri possit, videlicet tempore Baptismi, & donum, quod fieri solet tempore Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aut aliis anni temporibus inter Compatres, & Commatres, non excedat duo scuta, id fiat dumtaxat in anno, & una vice, ac quod Priores pro tempore existentes, aut alii deputandi, quando in principio eorum Magistratus jurant coram Gubernatore, jurent specialiter de faciendo observari omnia, & singula Capitula prædicta, & illo instanti debeant similiter instare coram ipso Gubernatore, ut illa observari faciat, & habita per eos notitia, quod quoquomodo fuerit contraventum, debeant certiores facere de hoc Gubernatorem, & Prætorem, & continuo instare, ut procedatur contra transgressores, & cuilibet ex præmissis teneantur Priores sub pœna privationis eorum Magistratus, & quinquaginta scutorum pro quolibet, & qualibet vice, ut præfertur, applicandorum. Postremo, quod omnis derogatio præsentium Capitulorum, & reformationis obtenta ad instantiam cujusvis personæ, ac cujusvis conditionis, & præeminentiæ, pro qualibet causa necessaria, & urgentissima a quovis Superiore, etiam Motu proprio a Nobis, seu pro tempore existente Romano Pontifice sit nulla, & invalida, nisi prius bis fuerit legitime citata Communitas dictæ Civitatis, cum cedula in scriptis: & in hujusmodi casu Priores pro tempore existentes, aut alii Deputati debeant congregari facere consilium, & id totum notificari sub pœna

Pœnæ in Transgressores.

De Donis inter Compatres, & Commatres.

Juramentū a Prioribus præstando super observantiæ præsentis statuti.

Quælibet derogatio nulla nisi prius audita Communitate fiat.

præfata, ut præfertur applicanda. Quodque contra omnes, & singulos transgressores in omnibus, & singulis possit procedi ex officio, & per inquisitionem.

§.2. Quocirca cupientes præmissa omnia, & singula inviolabiliter observari; Motu proprio, non ad Dilectorum Filiorum Communitatis, & Hominum dictæ Civitatis, aut aliorum pro eis nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula statuta, ordinationes, prohibitiones, & decreta prædicta, prout si vulgari idiomate, quo conscripta fuerunt exprimerentur, & denotarentur, laudamus, perpetuo approbamus, & confirmamus: Omnesque, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum, etiam verbalium, forsan omissarum, defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, & pro abundantiori cautela, majorique ipsorum statutorum, præceptorum, & decretorum, aliorumque præmissorum efficacia, & observatione, etiam Nos per eadem verba, statuta, ordinationes, præcepta, & decreta, de novo facimus, statuimus, ordinamus, præcipimus, & decernimus, atque inviolabiliter, & perpetuo observari, & executioni per illos, ad quos spectat, inconcusse demandari volumus, & jubemus.

Hujusmodi statuta confirmat Pontifex, semperque observari jubet.

§.3. Decernentes, quod his statutis, ordinationibus, præceptis, & decretis per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices nunquam sufficienter derogatum esse censeatur, nisi ultra duas citationes eidem Communitati faciendas, ut præfertur, in publica Signatura, proposita supplicatione cum præsentium insertione derogatio fuerit concessa.

Omnemque derogationem nullam declarat, nisi obtineatur citata bis Communitate.

§.4. Quodque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, ac diffiniri debere, nec non irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ pro perpetua hujusce Constitutionis firmitate.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Civitatis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus eorum tenores, præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorū.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 10. Martii 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 10. Martii 1589. An.IV.

XXXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev

Statuitur, quod in perpetuum in omnibus, & singulis Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, & Parrochialibus Ecclesiis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Matutina Officia majoris hebdomadæ, & Resurrectionis Dominicæ, Populo præsente, non amplius intempestiva nocte celebrentur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentia de religiosa divini cultus observatione, & animarum salute semper sollicita, diligenter circumspicit, ut divina officia, & sacræ preces, quæ publice in Ecclesiis Fideli Populo præsente, ab Ecclesiasticis personis Deo persolvuntur, ita devote, & decenter, horis, temporibusque opportunis fiant, ut omnis scandali materia removeatur, omnis peccandi occasio, quæ diabolo suadente, noctu potissimum in multitudinis frequentia solet existere, pervigili cura amputetur.

Decretum de quo in Rubrica.

§.1. Cum igitur Nos piorum, & fide dignorum virorum testimonio cognoverimus in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis morem inolevisse, ut in Ecclesiis eorum Regnorum, officium matutinum quintæ, & sextæ feriarum, ac Sabbati majoris hebdomadæ, nec non etiam ipsius Resurrectionis Dominicæ nocte intempesta recitetur, & ex hoc plurima incommoda, multæque peccandi occasiones suboriantur; Nos incommodis, & scandalis hujusmodi quantum fieri potest, occurrere cupientes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hunc morem, & consuetudinem recitandi officium matutinum intempesta nocte dictis diebus ab ipsis Ecclesiis, in quibus ad hujusmodi matutinum audiendum Populus concurrere solet, Apostolica auctoritate tenore præsentium penitus removemus, & abolemus: nec non harum serie statuimus, & ordinamus, quod in posterum perpetuis futuris temporibus in omnibus, & singulis Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, Parrochialibus, & Monasteriorum, tam virorum, quam mulierum Ecclesiis in dictis Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum consistentibus, in quibus, ut dictum est, publice matutina officia supradictæ majoris hebdomadæ, ac Resurrectionis Dominicæ, Populo præsente recitantur, eadem matutina officia supradictarum quintæ, & sextæ feriarum, & sabbati ejusdem hebdomadæ, ea diei hora celebrari debeant, ut ante, vel saltem in ipso solis occasu absolvantur, matutinum vero Resurrectionis Dominicæ non intempesta nocte, sed in aurora recitetur.

Data Ordinariis commissio hujusmodi Decretum exequendi.

§.2. Præcipientes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis Archiepiscopis Episcopis, Abbatibus, & cæteris Ecclesiarum Prælatis, quatenus in Civitatibus, & Diœcesibus propriis, præsentes nostras literas publicari, ac omissa omnino dictorum officiorum nocturno tempore recitatione, curent, atque efficiant, ut hujusmodi matutina trium dierum officia ante, vel saltem in ipso solis occasu, sicuti jam dictum est, absolvantur, Paschale vero matutinum officium in aurora recitetur, propositis pœnis pro eorum arbitrio; Contradictores quoslibet auctoritate Apostolica compescendo.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Domorum, & aliorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Domibus, & Locis, illorumque Capitulis, Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§.4. Cæterum quia difficile foret &c.

Dat. die 18. Martii 1589. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Martii 1589. Pontificatus nostri Anno IV.

XL.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Directum, Supremumque Dominium super Castra a Monasterio Farfensi dependentia, quæ tamen in Statu Ecclesiastico existunt, Sedi, & Cameræ Apostolicæ asserit, reservato eidem Monasterio, & Abbatibus Dominio utili.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Romanum decet Pontificem pro varietate temporum, & Populorum sibi subjectorum indigentia ipsa quoque variare consilia.

Castra omnia in Statu Ecclesiastico existentia, quæ temporali Abbatis Dominio suberant, Sedi Apostolicæ, & Cameræ asserit

§.1. Sane, cum nuper Beatæ Mariæ Farfen., nullius Diœcesis, Provinciæ Romanæ, ac S. Salvatoris de Scantriglia Sabinen. Diœcesis invicem, aut alias perpetuo unita Monasteria Sancti Benedicti, vel alterius Ordinis, quæ bo. me. Alexander Episcopus Ostiensis, Cardinalis Farnesius nuncupatus, ex concessione, seu dispensatione Apostolica in Commendam ad ejus vitam obtinebat, Commenda hujusmodi per obitum ipsius Alexandri Episcopi Cardinalis nuper apud Sedem Apostolicam defuncti, cessante, adhuc eo, quo ante Commendam ipsam, vacabant modo, vacarent;

Nos

Nos provide considerantes, quod si nonnulla Castra, Terræ, & Loca in statu temporali S. R. E. consistentia, quæ spirituali, ac temporali jurisdictioni ipsorum Monasteriorum, & illorum, pro tempore, Abbatis, seu Commendatarii subesse dignoscuntur, ab ipsis Monasteriis, quoad temporalem jurisdictionem, perpetuo separarentur, Sedique, & Cameræ Apostolicæ immediate subiicerentur, & seu applicarentur, & unirentur, & hoc profecto eorumdem Castrorum, Terrarum, & Locorum quieti, & commoditati consultius prospiceretur, ac dilecti filii illorum Originarii, & Incolæ in pacis, & justitiæ semitis, ac fide, & devotione erga dictam Sedem facilius contineri, & a noxiis securius præservari possent, habita super his omnibus cum Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de ipsorum consilio, ac Apostolicæ potestatis plenitudine Castra, Terras, & Loca in statu temporali S. R. E. dumtaxat consistentia, spirituali, & temporali jurisdictioni, ac forsan soli proprietati, & directo dominio, seu etiam superioritati, & recognitioni dictorum Monasteriorum subjecta, quorum omnium, & singulorum nomina, denominationes, nuncupationes, situationes, confines, vocabula, qualitates, quantitates annexa, connexa, verosque, & annuos valores, præsentibus pro sufficienter, & singillatim expressis haberi volumus, salvis tamen, integre, & sine ulla diminutione remanentibus prædictis Monasteriis, illorumque Abbatibus, & Commendatariis futuris in perpetuum, spirituali jurisdictione, aliisque infra dicendis super prædictis Castris, Terris, & Locis omnibus, nec non tam spirituali, quam temporali jurisdictione, ac proprietate, dominio, superioritate, & recognitione præmissis super Castro Capradossi in Regno Neapolitano existente, aliisque Castris, Terris, & Locis extra statum temporalem ejusdem S. R. E. existentibus, si quæ sunt, quoad jurisdictionem temporalem in Vassallos, ac illius exercitium, ac etiam ratione solius proprietatis, & directi Dominii, seu etiam superioritatis, & recognitionis, ac etiam emolumenta quæcumque ex dicta jurisdictione temporali, illiusque exercitio tantum provenientia, videlicet pœnas Maleficiorum, confiscationes Bonorum non tamen infrascriptorum, proventus, damnorum datorum, Officialiumque jusdicentium, & Cancellariorum, nec non Palatium situm in Castro Podii Mirteti pro residentia Gubernatoris dictorum Castrorum, Terrarum, & Locorum per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicam in posterum perpetuo deputandi, ab eisdem Monasteriis auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo separamus, dividimus, & dismembramus, illaque Sedi, & Cameræ nostræ Apostolicæ unimus, applicamus, incorporamus, & appropriamus, ita, ut omnimoda jurisdictio temporalis, ac proprietas, seu directum Dominium, ac etiam superioritas super dictis Castris, Terris, & Locis, aliisque, ut supra, separatis, & applicatis penes easdem Sedem, & Cameram Apostolicam deinceps, perpetuis futuris temporibus, remaneant, & sint, nec Monasteria prædicta, eorumve pro tempore Abbates, seu Commendatarii ullum unquam in illis jus, ullamve actionem habere, seu prætendere possint.

Incolas dictorum Castrorum ab omni Dominio temporali Abbatis liberat.

§.2. Et ad hunc effectum omnes, & singulos utriusque sexus Incolas, Habitatores, & Personas eorumdem Castrorum, Terrarum, & Locorum, ab omni temporali jurisdictione, potestate, auctoritate, subjectione, Dominio, regimine, superioritate pro tempore existentis Abbatis, seu Commendatarii dictorum Monasteriorum, ejusque Vicariorum, Locatenentium, Officialium, & Ministrorum præsentium, & futurorum, & a præstatione cujuscumque juramenti, Homagii, Vassallagii, fidelitatis, & cujuscumque alterius servitutis ratione temporalis hujusmodi jurisdictionis dumtaxat quomodolibet debitorum, ut posthac in perpetuum nullum alium, præter Romanum Pontificem, Sedemque, & Cameram prædictam, quoad temporalem jurisdictionem, & alia præmissa in Superiorem recognoscant, etiam perpetuo eximimus, absolvimus, & liberamus.

Si quæ in posterum quacumque ex causa ad Monasteriū Farfen. devolvi contigerit ad Cameram Apostolicam vult devolvi, quoad Supremum Dominium.

§.3. Ac insuper quandocumque dicta Castra, Terras, & Loca in statu temporali S. R. E. consistentia, proprietati, directoque Dominio, seu etiam superioritati, & recognitioni dictorum Monasteriorum, ut supra, subjecta, quæ in feudum, vel censum, aut recognitionem ab aliis forsan possidentur, ob Canonem, vel Censum, aut recognitionem non solutam, vel lineam finitam, sive ob pacta non servata, aut ex alio quovis capite devolvi contingat, illa ex nunc, prout ex tunc, & e contra quoad directum dominium, & temporalem jurisdictionem hujusmodi, non amplius ad prædicta Monasteria, sed ad ipsam Sedem, & Cameram Apostolicam perpetuo devolvi debere volumus, decernimus, & declaramus.

Alia vero bona ad Abbatem devolvi.

§.4. Cætera vero bona in dictis Castris, Terris, & Locis, ut supra, separatis, & applicatis, illorumque Territoriis existentia, ab Abbatibus, seu Commendatariis dictorum Monasteriorum in Emphytheusim, sive Livellum quibusvis personis concessa, seu alias possessa, si quandocumque quovis capite devolvantur, aut etiam ob delictum Fisco incorporanda veniant, eisdem Monasteriis, illorumque Abbatibus, seu Commendatariis, quoad directum, & verum Dominium, perpetuo reservamus, illisque devolvi, & specialiter, & expresse decernimus per præsentes.

Bonorum in emphyteusim concessorum locationes, nomine Cameræ Apostolicæ renovari mandat.

§.5. Ac præterea volumus, quod supradicta bona in Emphytheusim, sive Livellum Vassallis dictorum Monasteriorum hactenus vigore statutorum, aut alias quomodolibet locari, vel renovari solita, seu debita, posthac eisdem non amplius uti eorum-

rumdem Monasteriorum Vassallis, sed tamquam eorumdem Castrorum, Terrarum, & Locorum Originariis, & Incolis, Nobis, & Sedi, & Cameræ Apostolicæ subjectis, ac aliis Vassallis nostris, servata tamen forma circa hujusmodi renovationes, & locationes in reliquis omnibus servari solitam, locari, seu renovari debeant.

Dominium utile Monasterio, Abbatibusque reservat.

§.6. Declarantes, quod omnes Castrorum, Terrarum, & Locorum, sic, ut præfertur separatorum, & applicatorum, ac etiam, ut supra devolvendorum Canones, Census, recognitiones, Laudemia, Regalia, Gabellæ, Decimæ, præstationesque reales, ac etiam personales, non in vim solius jurisdictionis temporalis, aut illius exercitii, aliorumque, ut supra separatorum, & applicatorum, præcipi, & juberi consuetæ, sed vigore statutorum, & consuetudinum dictorum Monasteriorum pretio æstimabiles, & ipsis Monasteriis, illorumque Abbatibus, & Commendatariis, ad instar cæterorum emolumentorum, ex dictis Castris percipi solitorum, annuatim, seu alias præstari solitæ, Domus etiam, Palatia, cæteraque omnia bona, fructus, redditus, proventus, & quocumque nomine nuncupata jura, emolumentaque universa, cujuscumque generis, qualitatis, & quantitatis existant, ad supradicta Monasteria spectantia, & ex dictis Castris, & illorum Incolis, ut supra, Fundisque, Molendinis, Fluminibus, Aquarum decursis, Territoriis, Nundinis, & alias quomodolibet, & undecumque, præterquam ex dicta temporali jurisdictione, & illius exercitio provenientia, &, ut supra proventura, sub prædictis separatione, divisione, dismembratione, unione, ac applicatione, appropriatione, & incorporatione non comprehendantur, minimeque comprehensa, sed iisdem Monasteriis, futurisque pro tempore illorum Abbatibus, seu Commendatariis perpetuo reservata sint, & esse censeantur, illaque omnia prædicta Abbates, seu Commendatarii percipere, exigere, & levare, ac in suos, & dictorum Monasteriorum usus, & utilitatem convertere, iisque omnibus uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite perpetuo possint, & valeant, prout alii Abbates, seu Commendatarii dictorum Monasteriorum hactenus facere potuerunt, seu etiam debuerunt, & fecerunt.

Nundinarum Officiales ab Abbate deputandi.

§.7. Atque decernentes pro bono regimine Nundinarum, quæ in Territoriis dictorum Monasteriorum quotannis fieri solent, quod ipsi Abbates, sive Commendatarii, non obstante Castrorum, Terrarum, & Locorum supradictorum separatione, & applicatione, ut supra, facta, posthac in perpetuum, soli, & perpetui earumdem Nundinarum Gubernatores existant, ipsique soli, absque interventu Gubernatoris a Nobis, & Successoribus nostris, ac Sede Apostolica in dictis Castris, Terris, & Locis pro tempore deputandis, unum, vel plures Officiales, Judices, seu Commissarios deputare possit, qui in dictis Nundinis præsint, ac in quibuscumque causis civilibus, criminalibus, & mixtis inter Mercatores, & dictorum Castrorum, Terrarum, & Locorum Origenarios, & Incolas, aut alias quascumque Personas illuc convenientes, tempore, & occasione dictarum Nundinarum movendis, iisdemque durantibus Nundinis, etiam in ipsos Vassallos Jus, & Justitiam exerceant, & faciant, ac pro quibuscumque criminibus, siquæ forsan ibidem committentur, supradictos omnes, pœnis etiam capitalibus, si opus fuerit, afficiant, & coerceant.

Clausulæ pro perpetua præsentis Constitutionis observantia.

§.8. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ipsos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

§.9. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, fel. rec. Symmachi, & Pauli II. aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, nostraque de jure quæsito non tollendo, ac aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibusque, & Universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Monasteriorum prædictorum erectionibus, fundationibus, & dotationibus, illorumque Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis illis, eorumque Abbatibus, Superioribus, Conventibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, vel aliorum instantiam, seu illorum contemplatione, & intuitu, ac etiam Motu proprio, ac consistorialiter, vel alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, specialis, specifica, & expressa, & individua, non autem per clausulas idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda esset, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, ac derogatum esse, & censeri volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Aprilis 1589. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 6. Aprilis 1589., Pontificatus nostri Anno IV.

Di-

Ex Regest. in Secr. Brevi.

X L I.

Diversa Statuta pro Civitate Beneventana.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

PAterna nostra charitas, qua fideles omnes, sed præcipue subditos nostros complectimur, Nos admonet, ut eorum saluti, & commodis quantum cum Domino possumus consulamus.

Nonnulla concedit Beneventanis.

§.1. Hinc est, quod Nos supplicationibus dilectorum filiorum Communitatis, & Hominum Civitatis nostræ Beneventanæ nomine, per dilectum filium Joannem Dominicum Ursum eorum ad Nos destinatum Oratorem Nobis humiliter porrectis inclinati, ipsis Communitati, & Hominibus infrascripta gratiose perpetuo concedenda duximus.

Archiepiscopo mandat, ut Populo Pontificio nomine benedicat.

§.2. Primum igitur universum Populum Civitatis, & Comitatus Beneventan., illiusque singulares Personas Apostolica benedictione nostra benedicimus, & ad hoc Ven. Fratri Archiepiscopo Beneventan. per præsentes mandamus, ut in ipsa Civitate ad statutam diem generalem processionem indicat, qua solemniter peracta, ipsum Populum a quibusvis censuris Ecclesiasticis per eos hactenus ignoranter quomodolibet incursis, auctoritate nostra absolvat, ac nostro nomine in universum publice benedicat.

Vicarii Generales Archiepiscopi coram Sindicis sistere debent.

§.3. Insuper auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo statuimus, quod Vicarii ejusdem Archiepiscopi Beneventan. in spiritualibus generales pro tempore in fine eorum Officii, Sindicatui pro causis ab eis per viam appellationis a Vicariis temporali ipsius Civitatis interpositæ cognitis, & decisis stare, eorum auctoritate Sindici duo Viri Ecclesiastici ab Archiepiscopo nunc, & pro tempore existente, vel a Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus eligendi esse debeant.

Statuta nuper edita circa officia damnorum datorum servanda.

§.4. Quodque statuta, & ordinationes ejusdem Comitatus noviter facta circa officia damnorum datorum Cacapani Judicum Mercatorum, & aliorum Officiorum dictæ Civitatis, & causas desuper movendas per Officiales dictæ Civitatis nunc, & pro tempore existen. prout jacent servari debeant.

Quolibet anno Conservatores hujusmodi statutorum eligendi.

§.5. Et quod electio Conservatorum eorumdem statutorum, & ordinationum a Consiliariis ejusdem Civitatis juxta eorumdem statutorum formam fieri, & observari debeat, finito tamen præsenti anno modernorum dictorum statutorum Conservatorum.

Contra Regnicolas Beneventanis molestos procedendum.

§.6. Præterea, quod si Padulentes, aut alii Regnicolæ ad Jurisdictionem, & Territorium Beneventan. perturban. accesserint, contra eos a Gubernatore, & aliis Officialibus dictæ Civitatis rigorose procedi, Populusque dictæ Civitatis totis ejus viribus præmissis auxilium præbere, seque in possessione, in qua existit ejusdem Territorii manutenere debeat etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Talibus statutis, præsentibusque literis semper standum.

§.7. Nec non statuta, & ordinationes hujusmodi omniaque alia præmissa, ac præsentes nostras literas nullo unquam tempore quovis quæsito colore, vel ingenio de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari, aut etiam ad quorumvis instantiam revocari, cassari, annullari, reduci, vel retractari posse, sed illas semper validas, & efficaces fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, dictisque Civitati, Comitatui, Consiliariis, & Populo hujusmodi suffragari debere; Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, ac etiam delegatos quacumque auctoritate, & potestate fungentes, ac S.R.E.Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & deffiniri debere, irritumque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, & declaramus.

Quibuscumque non obstantibus.

§.8. Non obstantibus quatenus opus sit fæ: re: Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri per quam expresse cavetur, quod omnes, & singulæ literæ, seu concessiones Apostolicæ, quæ aliqua ex parte quavis ratione, seu etiam directe, vel indirecte, principaliter, secundarie, vel accessorie, aut alias quovis modo Cameræ Apostolicæ qualecumque minimum præjudicium, vel interesse, gravamen, seu detrimentum concernere censerentur intra tres menses a die illarum impetrationis computan. in eadem Camera præsentari, ac in illius libris registrari debeant, alioquin lapsis tribus mensibus hujusmodi gratiis, & concessionibus prædictis non præsentatis, minusque registratis in Judicio, & extra illud nullatenus fidem facere possint, & tanquam non concessæ, ac nullæ eo ipso, & invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti sint, & esse censeantur, ac nemini suffragari valeant. Itaque Consiliarii prædicti, aut alii in præmissis interesse habentes ad præsentes nostras literas, ut præmittitur præsentandas, & registrandas infra prædictum, ut præfertur præfixum, vel quodvis aliud tempus minime teneantur, nec eædem præsentes literæ nostræ ob illarum non præsentationem, nec registrationem hujusmodi, nullæ, aut invalidæ dici, aut censeri possint, sed validæ, & efficaces existant, eisdemque Consiliariis, & Populo suffragari debeant in omnibus, & per omnia, perinde acsi infra tempus præfixum hujusmodi præsentatæ, & registratæ fuissent, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis adhibenda fides.

§.9. Volumus autem, quod earumdem præsentium literarum copiis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis; & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsismet præ-

præsentibus literis nostris adhiberetur, si realiter, & originaliter exhiberentur, & ostenderentur.

Dat. die 13. Sept. 1589. An.V.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 13. Septembris 1588. Pontificatus nostri Anno V.

XLII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatio Synodi Provincialis Mexicanæ.

De residentia ab iis, qui in Regno Mexicano Ecclesiastica obtinent Beneficia, facienda, vide, quæ decrevit idem Sixtus V. Constitut. CLVIII. sup. fol. 79.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanum Pontificem, quem Dominus Noster Jesus Christus universis Ecclesiis præesse voluit, illarum præsertim, quæ in remotis Terrarum Orbis partibus, & sepositis gentium verum Dei cultum ignorantium oris noviter evectæ fuerunt, decet curam assiduam gerere, ut ea, quæ a Prælatis juxta Sacrorum Canonum statuta prudenter constituta fuerunt, ab omnibus inviolabiliter observentur.

Episcopi Regni Mexicani Synodum coegerunt editis in ea nonnullis statutis.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte Venerabilium Fratrum Archiepiscopi Mexican., & aliorum Episcoporum illius suffraganeorum, & comprovincialium petitio continebat, quod cum ipsi pro salubri directione suarum Ecclesiarum, divinique cultus augmento, & Populorum sibi commissorum salute, sanctorum Patrum, & Concilii Tridentini Decretis inhærentes, Synodo Provinciali indicta, nonnulla statuta, & ordinationes edidissent, & ne super illorum recognitione imposterum a quoquam curiose quæri, aut quovis modo dubitari possit, illa ad Nos, Sanctamque Sedem Apostolicam per dilectum filium Franciscum de Beata Scholasticum Ecclesiæ Tlaxcallen., virum nobilitate, doctrina, & prudentia præstantem loco unius ex Comprovincialibus Episcopis, qui ad ea eligendus merito fuisset, ad nos nominatim destinatum re ipsa transmiserunt.

Quæ Romam confirmanda transmiserũt.

Approbarique petierunt

§.2. Cumque Archiepiscopus, & Episcopi prædicti Nobis humiliter supplicari fecissent, quatenus illa recognoscere, & in præmissis opportune providere de benignignitate Apostolica dignaremur.

Sixtus eorum examen commisit Congregationi Concilii.

§.3. Nos curam, & sollicitudinem Archiepiscopi, & Episcoporum prædictorum circa Gregem Dominicum sibi commissum, ejusdemque Francisci fidem, & diligentiam plurimum in Domino commendantes, justisque ipsorum desideriis satisfacere volentes, hujusmodi ordinationes, & statuta Ven. Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus super interpretatione Decretorum Concilii Tridentini deputatis, nomine, & auctoritate Nostris examinan., & recognoscen. tradidimus, qui diligenti perquisitione, & longo examine in præmissis adhibito, illa juxta formam præsentibus introclusam eisdem nomine, & auctoritate recognoverunt,

Et in omnibus Regni Mexicani Ecclesiis publicari, observarique præcipit.

§.4. Ut igitur ordinationes, & statuta hujusmodi auctoritate nostra, ut præfertur examinatas, & recognitas ab his, ad quos spectat, ut decet, observentur, Archiepiscopo, & Episcopis prædictis, & eorum cuilibet per præsentes committimus, & mandamus, ut statuta, & ordinationes prædictas in Ecclesiis suis solemniter publican., illas ab omnibus, & singulis, ad quos pertinet, & cujusvis Ordinis regularibus, & exemptis, nec non ab Ecclesiis in partibus illis imposterum erigendis, donec Synodum Provincialem similiter coegerint, auctoritate nostra faciant inviolabiliter observari: Contradictores per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita compescen.

Derogat contrariis.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis illarum partium, & Ecclesiarum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque Indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque Præsulibus, & quibusvis aliis personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptisque credi jubet.

§.6. Et quia difficile foret &c,

Dat. die 28. Octobr. 1589. An.V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 28. Octobris 1589. Pontificatus nostri Anno V.

XLIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ Colonien. interdicitur, quominus bonorum ad Mensam Capitularem pertinentium locationes fiant ultra triennium.

Dilectis filiis Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ Colonien.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Mensæ Capitulari multa damna illata ex locationibus bonorum ad eam spectantium.

§.1. Fide dignorum relatibus nuper accepimus, Mensam Capitularem Ecclesiæ Colonien. propter multas, & varias locationes, & concessiones bonorum ad mensam eamdem spectantium contra canonicas sanctiones factas, varia damna suscepisse, & nisi de opportuno provideatur remedio accepturam fore.

Hujusmodi Locationes ultra triennium inconsulta Sede Apostolica fieri vetat.

§.2. Nos igitur advertentes Ecclesiæ patrimonium non esse indebite dissipandum, quin potius Dei Ministros illo, prout tot Sanctionibus legitimis cautum est, uti debere, discretioni vestræ per præsentes in vir-

virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, ne imposterum alienationes, pignorationes bonorum hujusmodi, seu locationes ultra triennium fieri, Sede Apostolica inconsulta, permittatis, alioquin in sententias, censuras, & pœnas a fe. re. Paulo PP. II., & aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris contra alienantes bona Ecclesiastica inflicta, & vos incursuros esse sciatis, a quibus absolutionis beneficium, nisi a Nobis, aut Sede Apostolica prædicta, ac ablatis, aut alienatis restitutis consequi minime poteritis, ac quid quid contra præmissa a vobis attentatum fuerit, irritum esse intelligetis.

Sub pœnis alienantibus bona Ecclesiastica inflictis.

Et actus nullitate.

§.3. Interim male alienata pro conscientiæ vestræ exoneratione eisdem mensæ vestræ restitui procurabitis.

Canonicis mandat, ut curent male alienata mensæ restitui.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 2. Decembris 1589. Pontificatus Nostri Anno V.

Dat. die 2. Dec. 1589. An.V.

XLIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Gubernatori Urbis restituitur facultas cognoscendi causas civiles una cum Vice-Camerario.

Ven. Fratri Hieronymo Archiepiscopo Regusin. Almæ Urbis nostræ Gubernatori.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ven. Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

§.1. Cum te nuper Almæ Urbis nostræ Gubernatorem cum familia, salariis, emolumentis, honoribus, & oneribus solitis, & cum eisdem facultatibus, jurisdictionibus, auctoritatibus, quibus dilectus Filius noster Marianus Cardinalis de Camerino nuncupatus ultimo dum Gubernatoris munere fungeretur, utebatur, auctoritate Apostolica per alias nostras similes literas constituerimus, & deputaverimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Archiepiscopo Ragusino Gubernatori Urbis deputato.

§.2. Nos, qui pridem certis suadentibus causis ab ipso Gubernatoris officio, ejusque Tribunali, causas omnes civiles, quæ antea ab ipso Cubernatore, ejusque Ministris, & Judicibus, cognosci, decidi, & terminari consueverant, & debebant separavimus, & officio Vicecamerarii tunc a Nobis erecto applicavimus, tuæ, ac tui officii hujusmodi dignitati, nec non collitigantium commoditati, ac citiori causarum prædictarum expeditioni consulere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia fraternitati tuæ, causas omnes civiles coram te, tuisque Judicibus, & Ministris introducendas per te ipsum, vel eosdem Judices, & Ministros audiendi, cognoscendi, decidendi, fineque debito terminandi.

Causas Civiles cognoscendi facultatem restituit.

§.3. Nec non unum ex duobus Notariis Causarum Civilium hujusmodi ad tuum Tribunal, revocandi, & retinendi facultatem cumulative cum ipso Vice-Camerario, itaut locus detur præventioni, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Notariumque ad hoc deputandi.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Regula nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non facultatibus moderno, & pro tempore existenti Vice-Camerario super jurisdictione Civilium hujusmodi exercenda etiam sub quibusvis tenoribus, & formis, clausulis, & decretis, etiam titulo oneroso pro subventione Sedis Apostolicæ etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias quomodolibet per Nos concessis. Quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogat contrariis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 10. Martii 1590. Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 10. Martii 1590. An.V.

XLV.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Collegio Societatis Jesu in Civitate Tornacensi erecto Prioratus de Englos Ordinis S. Benedicti ejusdem Tornacen. seu Bituntinæ Diœcesis unitur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Exhibita Nobis nuper pro parte Venerabilis Fratris Joannis Episcopi Tornacen. petitio continebat, quod cum ipse charitatis studio erga Populum Civitatis, & Diæcesis Tornacen. suæ curæ creditum, ductus, judicaret ad piam, & Catholicam institutionem Juventutis dictæ Civitatis Tornacen., quæ post aliquot annos in viros evadet eruditos, & Rempublicam administrabit, & extirpandas hæreses, augendamque pietatem Cleri, & Populi summopere expedire in dicta Civitate, in qua Domus dumtaxat novitiorum est, institui Collegium Presbyterorum Societatis Jesu; ut que hoc fieri posset, partem aliquam dotis dictiCollegii inventam esse, alteram tamen adhuc deesse; utilissimum autem fore, ad reliquam dotem dicti Collegii inveniendam, ei sic instituto, & erecto Prioratum de Anglos Ordinis S. Benedicti Tornacen. Diœces. a Monasterio Abbatia nuncupat. Beatæ Mariæ Magdalenæ Vesulien. Bituntinæ, vel alterius Diæcesis forsan dependentem, qui Conventualis non est, perpetuo uniri, annecti, & incorporari.

Episcopus Tornacen. erecto Collegio S. I. dotis partem assignaverat.

Unirique Prioratum de Englos proposuerat.

§.2. Quare pro parte dicti Joannis Episcopi Nobis humiliter fuit supplicatum, quatenus Collegium illud erigere, & unionem hujusmodi facere, aliasque in præmissis opportune de benignitate Apostolica providere dignaremur.

Petit erectionem, aliaque omnia Pontificia auctoritare firmari.

Sixtus d. Collegium de novo erigit.

§.3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus fieret commissio ad partes, vocatis quorum interesset, tam pio operi subsidium conferre cupientes, nec non dictum Episcopum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Collegium Presbyterorum Societatis Jesu juxta illius Constitutiones, & ad instar aliorum dictae Societatis Collegiorum ubivis institutorum in aliquo decenti, & idoneo loco dictae Civitatis, auctoritate Apostolica tenore praesentium erigimus, & instituimus, ac in dicto Prioratu dignitatem Pioralem, & Ordinem, statum conditionem, essentiam, ac dependentiam regulares, aliaque ejusdem Prioratus officia, si quae sint, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, Prioratumque praedictum cum ipsi annexis a dicto Monasterio, & quovis alio regulari loco etiam perpetuo dismembramus, & separamus, eumdemque, in quo tantum unus Prior repertitur, ac cujus, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus summam ducentorum ducatorum auri de Camera secundum communem extimationem valorem annuum, ut dictus Joannes Episcopus asserit, non excedunt, quamprimum illum per cessum, vel decessum, aut aliam quamvis dimissionem, aut amissionem, seu per liberam resignationem moderni illius Prioris, seu cujusvis alterius de illo in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut assecutionem alterius Beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, aut alias quovis modo, & apud Sedem Apostolicam, & in aliquo ex mensibus per Nos, & Constitutiones Apostolicas Nobis, & Sedi Apostolicae reservatis, aut iisdem Ordinariis per hujusmodi Constitutiones, aut literas Alternativarum, vel alia privilegia, & indulta concessis hactenus, & imposterum concedendis vacare contigerit, etiamsi nunc actu vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem Apostolicam legitime devoluta existat, ipseque Prioratus dispositioni Apostolicae specialiter, vel alia quavis causa generaliter reservatus existat, & ad illum consueverit quis per electionem assumi, eique cura etiam jurisdictionalis immineat, & super eo, seu ejus possessorio inter aliquos lis, & & molestia, cujus statum praesentibus volumus haberi pro expresso, pendeat indecisa cum annexis, domo, colonia, hortis, pratis, praediis, fundis, Terris, & jurisdictionibus tam in spiritualibus, quam temporalibus, ac bonis ejusmodi, & aliis juribus, pertinentiis, membris, & appendiciis suis universis eidem Collegio pro parte dotis, auctoritate, & tenore praedictis similiter perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Suppressaque in dicto Prioratu Prioris dignitate, eũ Collegio unit

Omnimodam Rectori Collegii auctoritatem concedit, realem ejusdem Prioratus capiendi possessioné.

§.3. Ita quod liceat Rectori, & Collegialibus praedicti Collegii Prioratus, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum praedictorum, illorumque fructuum, redditùum, & proventuum, jurium, & emolumentorum quorumcumque corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, & alios apprehendere, ac proventus, redditus, jura, & emolumenta hujusmodi percipere, & levare, arrendare, locare, & dislocare, ac in suos, & dicti Collegii usus convertere, nec non eidem Prioratui per aliquem idoneum Presbyterum ipsius Societatis, vel etiam Saecularem ab Ordinario approbandum, et ad eorum nutum amovibilem deserviri facere, Diaecesani Loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita. Decernentes Prioratum hujusmodi decedente Priore, eo ipso absque aliqua alia literarum impetratione, aut expeditione, vel Judicis ministerio non vacare, sed illum ex nunc prout ex tunc, & e contra, eidem Collegio unitum esse, ac resignationes, vel cessiones, & quascumque collationes, provisiones, commendas, & alias dispositiones de eodem Prioratu per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac dictam Sedem, vel alias quomodolibet, cuicumque personae, seu etiam in favorem dicti Ordinis, etiam per viam Resignationis, seu Commendae, cessionis ex quavis causa, etiam motu proprio, & consistorialiter, ac ad quorumcumque etiam Imperatoris, Regum, vel aliorum Principum instantiam, etiam cum quibusvis clausulis, & decretis etiam irritantibus faciendas, nullas, irritas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, easdemque in favorem dicti Collegii factas esse censeri.

Talem autem concessionem nullo umquam vitio notari posse declarat.

§.4. Praesentesque literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostrae, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod in praemissis interesse habentes, seu habere praetendentes vocati, & unio hujusmodi effectum sortita, & causae legitimae, & canonicae propter quas praemissa fieri debuerint, expressae, & justificatae non fuerint, ac dilecti filii ejusdem Monasterii Abbas, & Conventus, aut dictus Prior his non consenserint, vel alias notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, vel sub quibusvis suspensionibus, limitationibus similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, & per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem praedictam, etiam per Regulas Cancellariae Apostolicae, etiam in crastinum assumptionis cujuslibet Successorum praedictorum ad summi Apostolatus apicem, vel alias etiam in favorem cujuscumque loci quantumvis pii, vel personae quomodolibet qualificatae, & quacumque dignitate Ecclesiastica, vel mundana praefulgentis pro tempore emanatis, & emanandis, nullatenus comprehendi,

di, sed semper ab illis exceptas esse, & censeri; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Præsentium literarum deputat executores.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus Cameracen., & Mechlinien. Archiepiscopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum per se, vel alium, seu alios, easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Rectoris, & Collegialium prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari, ac Rectorem, & Collegiales prædictos erectione, institutione, suppressione, unione, annexione, & incorporatione, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes ipsos, aut eorum aliquem desuper per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.6. Non obstantibus præmissis, nec non Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohiben. ac fæ: re: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictæ Civitatis, nec non Monasterii, seu alius regularis loci, a quo forsan Prioratus dependet, ordinisque hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, ac illius Monasterii Prioratibus, ac aliis locis, illorumque Abbatibus, Conventibus, ac aliis Superioribus, & personis, ac etiam Ordinariis collatoribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam per modum statuti perpetui, ac quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis etiam Motu proprio, ex quibusvis causis, & quavis etiam Imperiali, seu Regia consideratis in genere, vel in specie, ac aliis quomodolibet iteratis vicibus in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi alias de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Aut si aliqui super provisionibus, seu commendis sibi facien. de Prioratu hujusmodi speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde secuta quæcumque ad Prioratum hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem Prioratuum, vel beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat, quomodolibet, vel differri, ac de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Proviso quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas, dictus Prioratus debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus congrua supportentur onera consueta.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 30. Martii 1590. Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 30. Martii 1590. Ann.V.

XLVI.

Amotis a Monasteriis vacantibus Ordinis, & Congregationis S. Benedicti in Principatu Rosilionis Administratoribus a Laica Potestate deputatis Œconomos eorumdem Monasteriorum deputat Præsides Congregationis ejusdem Ordinis Provinciarum Tarraconen., & Cæsaraugustan.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

IN supremæ dignitatis solio meritis licet imparibus divina dispositione collocati, ad hoc nostra solerter vacat intentio, ut fælicibus nostræ provisionis auspiciis Monasteriorum quorumlibet, ac regularis inibi vigentis observantiæ dispendiis, quantum Nobis ex alto conceditur, competentibus remediis obvietur.

In Monasteriis vacantibus deputati a Rege fuerant

§.1. Cum itaque, sicut Nobis non sine animi Nostri displicentia innotuit, nonnulla Monasteria Ordinis S. Benedicti in Principatu

 patu

Administratores Laici.

patu Cathaloniæ, ac Comitatibus Rossilionis, & Ceritaniæ existentia, & ad quæ, dum pro tempore vacant, nominatio personarum idonearum ad pro tempore existentem RegemCoronæ Aragonum ex privilegio Apostolico spectare dignoscitur, a pluribus annis citra Abbatis regimine destituta reperiantur: In quibus carissimus in Christo Filius noster Philippus modernus Aragonum Rex Catholicus post vacationem hujusmodi personas sæculares, Ordinemque prædictum minime professas in Œconomos aliquorum eorumdem Monasteriorum *Sequestratores* nuncupatos constituerit, & deputaverit cum magna Ordinis, & regularis observantiæ prædictorum perturbatione, nec non divini cultus detrimento.

Unde non modica dimanaverant detrimenta.

§.2. Nos considerantes, quod ubi majus periculum intenditur, ibi maturius, & plenius est consulendum, & etiam quam gravibus fuerit, & sit onusta dispendiis, quot, & quantis plena periculis œconomorum, & Sequestratorum hujusmodi, qui Monasticæ disciplinæ ignari, & inexpertes sunt, deputatio: Quamquam indignum, & ab omni jure dissonum sæculares regularium negociis se se immiscere, ac alias in præmissis remedio reformationis accommodæ opportune providere volentes.

Sixtus cassatis talibus deputationibus.

§.3. Motu proprio, non ad alicujus Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine quascumque nominationes, deputationes, Œconomorum, & sequestratorum de personis quibuslibet in dictis Monasteriis hactenus per quoscumque quomodolibet factas, Apostolica auctoritate tenore præsentium, cassamus, annullamus, irritamus, & abrogamus, viribusque, & effectu evacuamus, & seu pro cassis, nullis, irritis, & abrogatis, viribusque, & effectu vacuis haberi, & censeri debere, decernimus, & declaramus.

Præsidentes Congregationis vacantiũ Monasteriorũ œconomos declarat.

§.4. Et ex nunc dilectos filios modernos, & pro tempore existentes Præsidentes Ordinis, & Congregationis S. Benedicti in Provinciis Tarraconen., & Cæsaraugustan., quæ juxta Constitutionem fe. re. Benedicti Papæ XII. Prædecessoris nostri quoad Ordinem hujusmodi pro una reputante œconomos dictorum Monasteriorum vacan., & imposterum in dictis Principatu, Comitatibus, ac Provinciis eisdem vacaturorum eadem auctoritate nominamus, constituimus, & deputamus, ita quod liceat eis, sede Abbatiali dictorum Monasteriorum vacan. plenam, & omnimodam jurisdictionem, quæ ipsis de jure, statuto, vel consuetudine competit, vel alias competere quomodolibet posset, exercere, nec non Sequestratores prædictos, ac quoscumque alios Depositarios, seu personas cujuscumque status, gradus, conditionis, & praeeminentiæ fuerint, ad computum, seu rationem de administratis, gestis, & quocumque nomine, titulo, & causa receptis per eos, coram ipsis Præsidentibus tanquam Commissariis Apostolicis legitime redden., & ineundum compellere, ac fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta universa tam penes prædictos Sequestratores, & seu Depositarios, quam alios quoscumque existentes dicta auctoritate recipere, exigere, & levare, ac recuperare, & recepta, & exacta, ac recuperata supportatis prius eorumdem Monasteriorum debitis, & consuetis oneribus, penes Banchum, seu Tabulam Civitatis Barchinonen. deponere, & consignare teneantur quæ per Administratores ejusdem Banchi, seu Tabulæ futuris eorumdem Monasteriorum Abbatibus integre, & sine ulla defalcatione, seu diminutione reservent, & realiter persolvantur; Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non obedientes, per sententias, censuras, & penas ecclesiasticas, ac quævis alia juris, & facti remedia omni appellatione postposita, auctoritate prædicta compescendo.

Addità auctoritate administratores prædictos cõpellendi ad rationem administrationis reddendam.

Quibuscumq; in contrarium non obstantibus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinum, ac Congregationis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, nec non usibus, naturis, & Pragmaticis Regni prædicti in contrarium quomodolibet facien. cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 5. Aprilis 1590. Ann.V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 5. Aprilis 1590. Pontificatus nostri Anno V.

XLVII.

Indultum Archiepiscopis, & Episcopis Portugalliæ conficiendi Chrisma cum Balsamo Orientali deficiente Balsamo Vallis Hieryco.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Avulsis a Turcis arboribus in Valle Hiery co difficillime haberi poterat Balsamum ab iis dimanans.

§.1. CUm Balsamum Orientale, quod in Valle Hyerico Terræ Sanctæ colligitur, & quo Romana Ecclesia cæterarum Ecclesiarum Mater, & Magistra in Sancti Chrismatis confectione hactenus uti consuevit, hoc tempore, quo ejus arbusculæ ab immani Turcarum feritate forsan in Christiani nominis odium, & Ecclesiastici cultus contemptum pro majori parte eradicatæ fuerunt, commode haberi minime possit.

Pro Sacramento Confirmationis apta materia quodcumque Balsamum, quod Balsami substantiam retineat.

§.1. Nos licet illud, quod in Ecclesia longo jam usu probatum fuit, posthac etiam in eodem Chrismate conficiendo retineri cuperemus: ejus tamen habendi difficultatem attendentes, & ipsum Balsamum in quacumque Orbis Terrarum parte colligatur, & cujuscumque qualitatis sit, modo Balsami substantiam retineat, aptam ejusdem Sacramenti Confirmationis materiam esse considerantes: quinimo Christifideles Chrismate salutis unctos multiplicem virtutum, quæ Christianum hominem decet, suavitatem

tem effusuros, quocumque genere Balsami æque significari, & per illius naturæ vim, qua quidquid eo circumlitum, est incorruptum conservatur, Sacramenti virtutem fidelium confirmatorum animos a criminum contagione præservantem pari ratione in quocumque Balsamo demonstrari apud omnes pro comperto esse intelligentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium Congregationis Sacrorum Rituum, quibus hoc negotium mature examinandum commisimus consilio, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, aliisque Provinciis, & locis Coronæ eorumdem Regnorum subiectis nunc, & pro tempore existentibus, ut in Sancto Chrismate conficiendo, posthac, ipso Orientali Terræ Sanctæ Balsamo deficiente, alio Balsamo, quod in Brasilii, & novi Orbis, cæterisque Indiarum Regionibus, ad agnitionem veræ Fidei divina bonitate traductis, singulari ejusdem divinæ providentiæ beneficio nuper inventum colligitur, libere, & licite utendi auctoritate Apostolica facultatem concedimus, & indulgemus.

Facultatem Sixtus Episcopis Portugalliæ facit utendi Balsamo Indico.

§.3. Id autem eo libentius facimus, quod fæ: re: Pium IV., & Gregorium XIII. Romanos Pontifices Prædecessores nostros ad Sanctum Chrisma conficien. ejusdem Balsami Brasilii, & novi Orbis, cæterarumque Indiarum Regionum usum iisdem fortasse rationibus adductos nonnullis Episcopis concessisse comperimus.

Adducit in hujus rei exemplum concessiones Pii IV., & Gregorii XIII.

§.4. Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Transumptis danda fides.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 30. Aprilis 1590. Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 30. Aprilis 1590. An.V.

XLVIII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Prætori Rotæ Maceratensis conceditur facultas moderandi Ferias, præterquam ex præcepto Sanctæ Romanæ Ecclesiæ indictas.

Dilecto Filio Moderno, & pro tempore existenti Auditorii Rotæ Maceraten. Prætori.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecte Fili Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Perlatum est ad Nos, in ista Provincia Marchiæ, & in ejus Constitutionibus a diversis ejus Gubernatoribus diversos Feriarum dies, in quibus jus non dicitur, præcipue Messium, & Vindemiarum temporibus, quæ nimis longum spatium complectuntur, introductos fuisse: quod cum in maximum collitigantium, quorum causæ nimium protrahuntur, cedere dignoscatur, damnum, & præjudicium.

Frequentes Feriæ litigantibus damno esse solent.

§.2. Nos eorum indemnitati in præmissis consulere volentes, Discretioni tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut Feriarum dies, tam Messium, & Vindemiarum, quam aliis anni temporibus introductos, præterquam in honorem Dei, ac Sanctorum ex præcepto S.R.E. indictos, cum mercantilium, & aliarum quarumcumque causarum expeditioni opus fore, aut expedire judicaveris, moderari, restringere, iisque ad tui libitum derogare debeas, super quo plenam, & amplam Tibi Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus facultatem.

Sixtus Prætori Rotæ Maceraten. facultatem concedit eas moderandi, prout in Rubrica

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictis, aliisque Provinciæ prædictæ statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis ejusdem Provinciæ Gubernatoribus, aut Legatis etiam de latere, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Quibuscumq; non obstantibus.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 7. Julii 1590., Pontificatus nostri Anno VI.

Dat. die 7. Iulii 1590. An.VI.

XLIX.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatio Constitutionum Domus, sub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis Solitudinis in Civitate Neapolitana erectæ pro educatione Virginum filiarum Hispanorum, ac præcipue Orphanarum.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Salvator noster Jesus Christus, Dei Filius, & summo Patri consubstantialis, & coæternus, ut humanum genus Adæ primi parentis prævaricatione æterna morte damnatum salvum faceret, & ipsi Patri reconciliaret, de ejusdem Patris sinu ad hujus Mundi infima descendere, & ex Virgineo utero carnem nostram assumere, ac tandem post habitam salutiferam inter homines conversationem, nobisque per eum ad æternam capessendam salutem datam plenam instructionem, Crucis Patibulo affigi, & temporalem mortem subire dignatus est: unde clare perspicitur, quanti ipse Salvator animas nostras fecerit, quamque illi gratum, & acceptum sit, quascumque inire rationes, & remedia quæque perquirere, per quæ Hæreditas Domini nostri Jesu Christi, videlicet Populus fidelis dirigi

Quam sit Deo gratum, ut quisque proximi sui spiritualem salutem curet.

rigi valeat, & consumato nostræ mortalitatis cursu, fideles ipsi spe, fide, & charitate muniti, ad cœlestia gaudia possint fæliciter pervenire. Et quamquam hæc Animarum cura sit præcipua Prælatorum Ecclesiasticorum, tamen unicuique Deus mandans de proximo suo, illam omnibus communem esse voluit, & cordibus humanis impressit, ut in sua quisque conditione ad salutem animarum procurandam sua studia conferret.

Hinc moti nonnulli Hispani Domum Neapoli erexerunt, ad recipiendas Orphanas virgines.

§.1. Hæc itaque causa præcipue movit nonnullas personas primarias Nationis Hispanicæ in Civitate Neapolitana commorantes ad construendam, & fundandam isthic Domum sub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis *della Solitudine* nuncupatam, ut in illa multæ Virgines Filiæ Hispanorum Orphanæ, & pauperes remanentes, quarum pudicitia periclitari facile poterat, reciperentur, & inibi sub timore Domini manutenerentur, donec, aut nuberent, aut ad Religionem transirent, & ad hunc effectum emerunt quamdam Domum in eadem Civitate, & eleemosynas inter se tantas collegerunt, ut illius redditus annui ad bis mille ducatos annuatim ascendant, necnon pro fælici hujus Domus regimine, & gubernio nonnulla statuta, & ordinationes de consilio nonnullorum Religiosorum, & Doctorum Virorum sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito ediderunt.

Convenienti dote auxerunt.

Constitutionesque pro ejus regimine condiderunt.

Sperandum, quod in dies augeatur hujusmodi fundatio.

§.2. Et sicut Opera Dei ex infirmis principiis firmos, validos, & fælices, ac magnos exitus habere solent, ita Deo auctore, ac Beatæ Mariæ Virginis præsidio, dictæque Nationis piorum eleemosynis speratur fore, ut hoc tam pium, & necessarium opus majus in dies suscipiat incrementum.

Quam confirmat Pontifex.

§.3. Quocirca de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilio Tridentino interpretando a Nobis præpositorum, quibus hoc negotium mature examinandum, & nobis referendum commisimus, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac Gloriosissimæ, semperque Virginis Mariæ, & totius Curiæ cœlestis honorem, & animarum salutem, supplicationibus dilectorum Filiorum modernorum Administratorum dictæ Domus, ea in parte inclinati, omnia, & singula dictæ Domus statuta, ordinationes, & decreta, quorum omnium tenorem vulgari idiomate conscriptum de verbo ad verbum inferius adscribi fecimus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, & solemnitatum forsan omissarum, si qui intervenerint, in eisdem supplemus, illaque omnia, & singula, ad quos, vel quemlibet spectat, & spectabit in futurum, perpetuo, & inviolabiliter observari debere decernimus.

Dictam Domum, Personas, Bona &c. ab Ordinarii jurisdictione liberatam S. Sedi immediate subjectam declarat.

§.4. Eamdemque Domum, ac illius Administratores, Servitores, & Puellas, ac illarum Curatrices, & alias quascumque personas in ea pro tempore degentes, ac census, proprietates, & alia quæcumque bona, ab omni jurisdictione, visitatione, correctione, superioritate moderni, & pro tempore existentis Archiepiscopi Neapolitani perpetuo eximimus, & liberamus, illosque, & illa omnia sub cura nostra, ac Beati Petri Principis Apostolorum, ac pro tempore existen. Romani Pontificis suscipimus, & subjicimus.

Privilegium Altari in eadem erigendo concedit pro Defunctis ad instar Altaris S. Gregorii de Urbe.

§.5. Nec non privilegium Altari ejusdem Beatæ Mariæ Virginis de solitudine in Ecclesia Sancti Spiritus Neapolitan. sito per fe. re. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem nostrum concessum, per quod quilibet Sacerdos ad illud Missam pro Defunctis celebrans Animam in Purgatorio existentem a pœnis liberare possit, ad Altare ejusdem Beatæ Mariæ Virginis de solitudine in Ecclesia dictæ Domus primo quoque tempore erigenda, postquam illa erecta fuerit, transferimus, ita ut, dum quilibet Sacerdos Missam pro Defunctis ad ipsum Altare celebrabit, Anima de pœnis Purgatorii liberetur, perinde ac si dictus Sacerdos Missam ad Altare in Ecclesia S. Gregorii de Urbe pro illa celebraret.

Exequutores præsentis Cōstitutionis designat.

§.6. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Capuan., & Nolan., ac Caetan. Episcopis mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Administratorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, nec permittant eos desuper a quoquam quomodolibet contra præsentium tenorem molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit.

§.7. Non obstan. fæ: re: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad Judicium ultra tres Dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.8. Volumus autem, quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel

vel ostensæ: Tenor autem dictorum statutorum sequitur, & est talis: videlicet.

JESUS MARIA.

Nel nome della SSma Trinità Padre, Figliuolo, e Spirito Santo, e della Sagratissima Vergine Maria nostra Signora, e di tutti i Santi, e Sante del Cielo.

Constitutiones Domus Solitudinis. Incominciano le Costituzioni, e Regole da osservarsi nella Casa Religiosa di nostra Signora della solitudine, fondata dalla Nazione Spagnuola residente nella Città di Napoli per ricoverare, e raccogliere in essa le Vergini Orfane figliuole de' Spagnuoli, acciò ivi sieno allevate sino alla età da rimediarle, fatte in detta Città di Napoli il 1. di Agosto dell' anno della Natività del Signore Salvator nostro 1589.

PROEMIO.

Nel quale si dichiara la importanza di quest' Opera.

Unicuique mandavit Deus de proximo suo Eccles. 17. Cap.

Qualitas, gravitasque fundationis. Grande stima fece Dio nostro Signore delle Anime, poichè avendole create ad Immagine, e similitudine sua, per il rimedio di esse volle il Padre Eterno mandare al Mondo il suo Unigenito Figliuolo, acciò prendendo Carne umana, col proprio suo Sangue le ricomprasse, e redimesse, e colla sua Morte le liberasse dall' Inferno, e le facesse meritevoli della Vita eterna; Opera fù questa della Onnipotente Mano di Dio, con la quale volle mostrare al Mondo, che in un certo modo stimò più la salute delle Anime, che la Vita, e Sangue del suo proprio Figliuolo, il che ponderò molto bene San Paolo, quando disse *ad Rom. octav. Qui proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum*, di dove chiaramente si conosce, che il maggior servizio, e più grato, che si può fare a Dio nostro Signore è trovar mezzi, e rimedj atti, acciocchè le Anime create per il Cielo, redente col Sangue di Gesù Christo non si perdano, nè condannino, ma che servano a Dio, e si salvino, e vadano a goder Lui nella sua Gloria, ed ancorchè questa cura di salvar Anime è più propria de' Prelati, e Principi della Chiesa, con tutto questo l' ha voluta Dio nostro Signore communicare a tutti, ed imprimerla ne' Cuori de' Cristiani, acciò ciascuno nello stato suo ajuti per quanto potrà alla salvazione di esse, e così dice l' Ecclesiastico nelle parole già dette, che a ciascuno di noi ha dato Dio cura particolare del suo prossimo, perchè non si contenta il Signore, che tanto solamente l'Uomo abbia cura con la salvazione della sua propria Anima, ma vuole anco, che procuri, quanto sarà possibile di salvare le Anime del suo Prossimo. Questa è la principale causa, che ha mosso alcune Persone principali della Nazione Spagnuola a fondare questa Casa, acciò molte Vergini Figliuole de' Spagnuoli, che restavano Orfane, e povere, e così facilmente si perdevano, abbiano adesso dove raccogliersi, ed allevarsi nel servizio di Dio nostro Signore. Opera è questa degna di Nazione tanto Cristiana, che poichè in Napoli vi sono tanti Monasterj, e Luoghi Pii, dove sono riceute le Orfane di altre Nazioni, ragion è, che anco vi fosse una Casa per Figliuole de' Spagnuoli, e così, come le Opere di Dio da piccoli principj sogliono avere grandi successi, e prosperi fini, così si spera nella gran Bontà di Dio nostro Signore, e nella Carità della nostra Nazione, che quest'Opera anderà di giorno in giorno crescendo di bene in meglio, e specialmente pigliando per Patrona, e Fondatrice la Sagratissima Vergine Maria nostra Signora, a cui onore, e gloria si comincia quest' opera, in memoria de' dolori, che sentì nella Morte, e Passione del suo preziosissimo Figliuolo, il cui Titolo, ed Invocazione ha da essere di Nostra Signora della *Solitudine*: Però, perchè quest' Opera abbraccia in se due cose, l' una è la Confraternità di nostra Signora della Solitudine, la seconda il Governo della Casa Religiosa di queste Vergini, si dirà prima di quello, che tocca alla detta Confraternita, e conservazione di essa, e poi di quello, che tocca alla detta Casa, e governo di essa. Titulus de Solitudine.

CAPITOLO I.

In che si dichiara la conservazione, ed aumento della Confraternita.

La conservazione, ed aumento di tutta questa Casa dipende dalla conservazione della Confraternita di nostra Signora della solitudine, perchè il principal fondamento di quest' opera è la Elemosina, che danno i Confrati di essa, e così si deve procurare con gran diligenza, che detta Confraternita si conservi, e vada molto avanti, per il quale si procuri, che tutti gli Spagnuoli, che risiedono in questo Regno, così dentro, come fuori di Napoli si facciano Confrati di detta Confraternita, non solamente la gente di guerra, ma anco tutti gli altri, così quelli, che sono nati in questo Regno, come quelli, che vengono di nuovo di Spagna, perchè per entrare in detta Confraternita basterà, essere Figliuoli, e discendenti da' Spagnuoli, per il che gli Amministratori pongano cura, che gli Predicatori, che per tempo predicheranno alla Nazione Spagnuola in questa Città, persuadano quanto è possibile alla conservazione, ed aumento di detta Confraternita, ed ajutino quest' Opera con loro elemosine, così in vita, come in morte, poichè ridonda in così gran servizio di Dio nostro Signore, e bene universale di tutta la nostra Nazione. Confraternitas ibidem antea erecta.

CAPITOLO II.

Delle Processioni, che si hanno a fare in questa Confraternita.

I Processiones à Confraternitate faciendæ.

LE Processioni, che ogni Anno suol fare questa Confraternita per cosa alcuna si tralascino, poichè si vede il gran frutto, ed esempio, che da esse risulta, e così si ordina, che si faccia ogni anno il Venerdì Santo a sera la Processione de' Disciplinanti con tutta la solennità, e buon ordine, che si potrà, della quale tutta questa Città resta molto edificata, ed abbiasi cura, che in essa non vadano Donne in modo alcuno, sebbene possano essere ammesse in detta Confraternita per Consuore, acciò godino delle grazie, e privilegj di essa, però non si permetta, che si vadano disciplinando, nè facendo lume fra gli Uomini, ma sibbene dietro di tutta la Processione, come vuol farsi in nostra Spagna, e parimenti li Governatori di detta Processione abbiano cura di dare alli Titolati, e Cavalieri, che vengono ad accompagnare la Processione il luogo, che gli si deve, conforme alla qualità, e stato di ciascuno; parimente si farà la seconda Processione, che si suol fare il primo giorno della Resurrezione di nostro Signore nella mattina, osservando in essa lo stesso ordine, e concerto già espresso in quella del Venerdì Santo, ed usciranno tutte due queste Processioni dalla nostra Chiesa, ed anderanno per le strade ordinarie, che si suole, fino al ritornare alla medesima nostra Chiesa, di dove uscirono, ancorchè per adesso potranno uscire di S. Luigi, finchè la nostra Chiesa sia finita.

CAPITOLO III.

Della Cappella, o Chiesa, che si ha da fare per tenere l' Immagine di nostra Signora.

Ecclesia à Confraternitate erigenda.

ANcorchè questa Confraternita fin quì abbia tenuto una Cappella nel Monastero di S.Spirito adesso si ordina, che nel sito che si è comprato dinanzi della nostra Casa, si fabbrichi nell' interim una Chiesa piccola conforme al Modello, che si è dato dagli Amministratori di detta Casa, e subito, che sia finita la detta Chiesa, si trasferisca ad essa con molta solennità l' Immagine di nostra Signora della Solitudine con le altre Insegne della Passione, e con tutto quello, che spetta a detta Confraternità, di modo, che non rimanga cosa, che sia della nostra Confraternita nella Chiesa di S. Spirito, e quando a Dio piacerà, che possa edificarsi la Chiesa principale, si faccia una Cappella grande a lato dell' Altar Maggiore, nella quale si ponga la detta Immagine di nostra Signora, ed ivi si celebrino le Messe, che sogliono dirsi di nostra Signora, ed ogni anno si faccia una festa solenne di nostra Signora della Solitudine con Predica, e Messa Cantata, per il quale si piglierà un giorno segnalato, che potrà esser il giorno della Natività di nostra Signora a dì 8. di Settembre, o altro giorno, che parerà ai detti Amministratori, come in alcuna Domenica tra l' anno.

CAPITOLO IV.

Degli Officiali di detta Confraternita.

Officiales ejusdem.

PArimenti si ordina, che li detti Amministratori tengano cura ogni anno il giorno della detta Festa di nominare gli Officiali per il servizio della detta Confraternita, cioè un Maggiordomo, che tenga cura di tutto quello, che si appartiene a detta Confraternita, ed un Segretario, o Scrivano, che abbia cura in notare l' Entrate, e spese di essa; e parimente tenga un Libro nel quale scriva tutte le Vergini, ed altre persone, che entreranno in detta Casa, mettendo il giorno, mese, ed anno, che saranno ricevute con l' informazione, che di quelle si farà; Oltre di ciò si faccia provisione di un Mandatario, che chiami li Confrati per seppellire li Confrati, che moriranno, o per altra cosa necessaria, e finalmente sieno nominati tutti gli altri Officiali, che giudicheranno esser necessarj per il servizio di detta Confraternita, li quali abbiano da essere eletti per Voti dalli tre Amministratori, ed intendano, che hanno da esser soggetti in tutto, e per tutto a' detti Amministratori, li quali, servendo bene, li potranno confermare per il tempo a loro ben visto, e quando usciranno dall' Officio, abbiano da dar conto di quello, che starà a suo carico, e procurisi, che sieno persone tali, che ajutino all' aumento della Confraternita, e che la servino più per amore di nostra Signora, che per interesse alcuno, alli quali, non ritrovandosi chi serva gratis, gli si potrà dare il salario moderato, che parerà alli Amministratori, e particolarmente allo Scrivano, o Segretario, e Mandatario, che hanno più fatica, e questi Officiali potranno per adesso servire a quello, che sarà necessario per la Casa.

CAPITOLO V.

Dell' Entrate, ed Elemosine di detta Confraternita.

Redditus, & eleemosynæ.

ABbiasi cura di esiggere l'entrate di detta Confraternita, così la Cinquina de' Soldati, come il resto, che danno particori, e di tutto si faccia una Lista, acciò si sappia il tempo, e la quantità, che da ciascuno si ha da esiggere, e parimente si abbia cura con esiggere le loro elemosine, e Legati Pij, che lascieranno quelli, che moriranno, ne' suoi Testamenti, e per questo si faccia un Arca competente con tre Chiavi, le quali tengano li detti Amministratori, nella quale si ponga tutto il danaro di detta Confraternita, e di ordine degli Amministratori si cavi, e spenda quello, che sarà necessario così per la Confraternita,

come per la sustentazione delle Vergini. Parimente si esigga quello, che pagheranno le Vergini, che si sostentano co' suoi proprj beni. Oltre di ciò si ordina, che si domandi elemosina ordinaria per la Città un giorno della Settimana con licenza di Sua Eccellenza, per il che provedano gli Amministratori di un Uomo sicuro, e fedele, che tenga cura di domandare questa elemosina per nostra Signora della Solitudine, e nella nostra Chiesa si ponga un Ceppo, o Cassetta, dove quei, che anderanno ad udire Messa, possano porgervi la elemosina. Finalmente di tutto quello, che si darà, e spenderà in detta Confraternita, e Casa, si tenga particolar conto, di tal maniera, che quando si vorrà sapere lo stato di detta Confraternita, si possa dar ragione di essa non solamente agli Amministratori, però anco a chi Sua Eccellenza ordinerà.

CAPITOLO VI.

Delle Messe, ed Offizj, che si anno a celebrare per i Defonti.

Missæ, Divinaque Officia pro Defunctis recitanda.

POichè questa Confraternità, e Casa deve esser fondata in carità, si ordina, che si tenga gran conto con i Defonti: e così morendo alcuno de' Confrati di detta Confraternita, se vorrà sepellirsi nella nostra Chiesa, si faccia con molta carità, e per questo si fabbricherà sotto Terra una Fossa grande nella parte della Chiesa, che parerà agli Amministratori, nella quale si sepelliranno tutti li Confrati di detta Confraternita, ancorchè sieno molto poveri, e non lascino elemosina alcuna, con i quali si terrà l' ordine, che si suole con gli altri, ed il giorno di sua sepoltura si chiameranno i Preti di nostra Chiesa, e li Confrati acciò accompagnino il Corpo con sue Torcie accese, e questo giorno, che si farà la sepoltura, si dirà una Messa per l' Anima sua, o sino al dì seguente: ed acciò nessuno si lamenti, si osserverà con tutti li Confrati un medesimo ordine, e pompa moderata, se già il Defonto nel suo Testamento non ordinasse altro. Item si ordina, che perpetuamente si dica ogni Venerdì dell' anno una Messa per li Confrati Defonti, e Benefattori di questa Confraternita, come si suol fare, e così ogni anno il giorno delle Anime dopo la Festa di tutti li Santi, si dirà una Messa Cantata col suo Anniversario per le Anime de' Defonti di detta Confraternita, ed ogni sera si provveda, che una vada con una Campanella per le parti, dove sogliono stare li Spagnuoli, acciò gli si faccia raccordato, che preghino Dio nostro Signore per le Anime del Purgatorio, come si suol fare. Però si avvertisce, che se alcuno delli detti Confrati, o altra qualsivoglia persona principale, ancorchè non sia Confrate, vorrà sepellirsi nella nostra Chiesa in alcuna Cappella, o in altra qualsivoglia Chiesa, e vorrà, che l' accompagni la detta Confraternita gli si potrà dare licenza dalli Amministratori, dando la elemosina, che gli parerà, non pregiudicando in cosa alcuna di queste al jus, e ragione della Parrochia, che gli viene per ragione del detto Defonto. Item si dichiara, che si continui il cantare ogni Venerdì di Quadragesima il Miserere nella Cappella di nostra Signora, ed acciò si faccia con più solennità, si potrà procurare qualche Predicatore, che predichi mezz' ora avanti, che si canti il Miserere, acciocchè con questa occasione si tiri la gente, ed il tutto si faccia con più devozione.

CAPITOLO VII.

De' Cappellani, che anno da servire nella Chiesa di Nostra Signora.

Sacellani.

ACciò il Culto divino si faccia come si conviene, si ordina, che gl' Amministratori abbiano particolar conto di provvedere de' Cappellani, che saranno necessari per la detta Chiesa, conforme alle Messe, che si averanno da dire, ed alla frequenza delli audienti, e si onera la coscienza degli Amministratori, acciò procurino eleggere Sacerdoti di buona vita, e dottrina, e tali, che non solamente sappiano dire la Messa, ma amministrare li Sagramenti della Confessione, e Communione alli Confrati ed altre persone, che vorranno riceverli in nostra Chiesa. E perchè, come San Paolo dice 1. Chorinth. 9. *Qui Altari serviunt de Altari vivere debent*, si ordina, che gli si dia la Pietanza, ed Elemosina, che suol darsi, di modo, che il Cappellano possa vivere con essa onoratamente, e di tutti li Cappellani si nomini un Cappellano maggiore, il quale abbia cura di tutta la Chiesa, e degli altri Cappellani, ed ad esso sia dato competente salario, conforme all'uffizio, che terrà. Però si avvertisce, che tutti questi Cappellani anno da esser nominati, ed eletti per voto, e parere degl'Amministratori, alli quali solo, e non ad altri tocca la provisione di quelli, e quando non saranno tali, potranno licenziarli con parere di tutti tre gli Amministratori; però, perchè al presente non potrà la Confraternita per la sua povertà mettere tanti Cappellani, quanti si richiedono, si potrà pregare alli Capitani Spagnuoli, che risiedono in Napoli, che mandino li Cappellani delle loro Compagnìe a dire la Messa nella nostra Chiesa. Item si avvertisce, che se alcuno volesse fondare alcuna Cappellania nella detta Chiesa, si potrà ammettere, però il tal Cappellano starà nel resto sogetto agli Amministratori di detta Chiesa. Similmente averanno cura gli Amministratori di provvedere di ornamenti, e Calici, e di tutto il resto, che sarà necessario per la detta Chiesa, del che si darà il peso, e cura ad uno de' Cappellani, che sarà eletto per Sagrestano, il quale abbia tutto il peso della Sagristia, e custodia di essa, e quando entrerà, darà cauzione, e sicurtà di tutto quello, che riceverà a suo carico, e quando uscirà dall' uffizio, darà conto di esso, al quale si potrà dare alcuna cosa più, che agli altri

altri Cappellani, per avere più fatica. Item si faccia provisione di Scolari, che servano le Messe nella Chiesa, li quali, se si troveranno, sieno figli di Spagnuoli, e se no, si proveggano di altri, e perchè per l'avvenire si averà a dire Messa cantata, e gli altri offizj, rimane questo all'ordine, e disposizione, che perciò daranno gli Amministratori di detta Casa, e Chiesa. Finalmente si raccomanda molto così agli Amministratori, come al Cappellano maggiore, e Sagrestano di detta Chiesa, che con gran diligenza si procuri, che si tenga tutta la nettezza possibile in derta Chiesa, acciò questo sia incitamento a' Secolari di frequentare li divini Offizj nella nostra Chiesa.

CAPITOLO VIII.

Delle Indulgenze, e Grazie di questa Confraternita.

Indulgentiæ, & Privilegia.

Acciò tutti con maggior devozione si muovano ad esser Confrati di nostra Signora della solitudine, si ordina agl'Amministratori di essa, che procurino che sua Santità conceda molte Grazie, ed Indulgenze a' detti Confrati, ed a quelli, che ajuteranno quest' Opera con sue elemosine, e si vedano le Indulgenze già concesse, e di tutte si faccia un transunto, e si scrivano in una Tavola, la quale si ponga nella Chiesa, che possa esser vista, e letta da tutti, e particolarmente si procuri una Indulgenza Plenaria per tutti quei, che si disciplineranno, ovvero faranno lume alla processione del Venerdì Santo, e parimente si domandi un Indulgenza Plenaria a tutti quelli, che confessati, e communicati visiteranno la Chiesa, e Cappella di nostra Signora della solitudine di Napoli il giorno della sua Natività, ò il giorno, che si farà la Festa di nostra Signora, siccome di sopra si è detto nel terzo Capitolo. Parimente si ordina, che il Privilegio, che tiene l'Altare di nostra Signora della Solitudine, che ora sta in S. Spirito, concesso dalla fe: me: di Gregorio XIII. che è di cavare un Anima di Purgatorio con ogni Messa, che si dirà pro Defunctis in detto Altare, sia trasferito il detto Privilegio all'Altare di nostra Signora, che si ha da fare nella nostra Chiesa, poichè è da credere, che il detto Privilegio si concesse all' Altare, dove starà l'Immagine della Confraternita di nostra Signora della Solitudine, ed in caso, che farà di bisogno di Confermazione da Sua Santità per la detta Traslazione, si procuri con gran diligenza per li detti Amministratori, acciò con queste Grazie, e Tesori della Chiesa, si animino li Fedeli Cristiani all'aumento di questa santa Opera.

Queste sono le avvertenze, che possono darsi per la conservazione di detta Confraternita; ma il principale, che l'ha da conservare, si è l'unione, e carità, che deve essere tra li Confrati, la quale si deve sopra tutto procurare dagl' Amministratori, perchè senza essa non può durare quest' Opera, e perciò s'incarica, che li detti Amministratori nominino la Settimana Santa due persone onorate della detta Confraternita, le quali guardino, e s'informino diligentemente, se vi sono alcuni della Confraternita, che tengano inimicizia, e discordia, e procurino, che si facciano amici, e non volendo essere li scaccino dalla Confraternita, e non consentino, che vadano nella Processione del Venerdì Santo, come Confrati di essa, perchè non è ragione, che tra Gente di una stessa Nazione, e Confrati di così grande Signora la Vergine Maria, abbia discordia, e dissensione, colla quale, nè quest' Opera potrà durare, nè sarà accetta, nè grata a Dio nostro Signore.

SECONDA PARTE

Di quello, che tocca al buon Governo della Casa Religiosa di dette Vergini.

CAPITOLO I.

Che questa Casa ha da stare soggetta nello spirituale al Sommo Pontefice, e nel temporale a Sua Maestà.

Acciò il Governo di questa Casa sia qual conviene, e perpetuo, si giudica per cosa importante, che nello spirituale sia immediatamente soggetta al Sommo Pontefice, di modo, che nessun altro Prelato si possa intromettere in visitare le dette Vergini, nè Casa, nè Chiesa, nè cosa, che si appartenga al detto Monastero, salvo che di tre in tre anni possa essere visitata nello spirituale dal Cappellano maggiore, che è, o per tempo sarà dall'Eccmo Sig. Vicerè di Napoli, o da un' altra Persona, che a Sua Eccellenza piacerà, il qual detto Visitatore non possa intromettersi in mettere, nè levare, nè mutare cosa alcuna della detta Casa, nè Chiesa, ma ha da avvertire, e guardare, se si osservano questi Statuti, e Regole, e quando vi troverà alcuna cosa degna di rimedio, l'abbia d'avvisare alli Amministratori, acciò di subito gli dieno rimedio, e quando questo non basterà a Sua Eccellenza, e se necessario sarà, lo possa avisare a Sua Santità, poichè in questo non si pretende altra cosa, che il maggior servizio di Nostro Signore, e buon governo di detta Casa.

De regimine Domus pro Virginibus.

Similmente si ordina, che nel temporale questa Casa, e tutto quello, che ad essa spetta stia immediatamente soggetta a Sua Maestà il Re Nostro Signore, ed in suo luogo all' Illmo, ed Eccmo Signor Conte di Miranda Vicerè al presente di questo Regno, ed a quello, che per tempo sarà, il quale sia Protettore, e Correttore di quest' Opera, poichè col suo consenso, e volontà si è cominciato: E sebene il Governo ordinario di questa Casa ha da essere delli tre Amministratori, con tutto questo, si ordina, che Sua Eccellenza quando le parerà,

che convenga, possa provvedere un Visitatore, che visiti tutto il temporale di questa Casa, e pigli conto delle entrate, e spese di essa, così agli Amministratori, come agli altri Officiali, e quello, che averà necessità di rimedio lo ordini, ed avvisi a detti Amministratori, e quando questo non basterà a Sua Eccellenza di maniera, che questa opera vada innanti con grande aumento del servizio di Nostro Signore, e bene universale di nostra Nazione.

CAPITOLO II.

Degli Amministratori, ed Offizio di essi.

De Administratoribus, eorumque officio.

Poichè quelli, che immediatamente hanno da sostentare tutta questa machina sono gl' Amministratori di essa, si ordina, che si buschino tre Cavalieri, e persone principali di nostra Nazione, il primo della gente di guerra, il secondo, che sia uno degli Entertenidi, o Continui di Sua Eccellenza, una volta delli Entertenidi, ed un' altra volta delli Continui, il terzo, che sia uno delli Cavalieri Spagnuoli, che risiedono in Napoli, o sia Generale, Castellano, o altra qualsivoglia persona principale, li quali hanno da tenere le qualità, e condizioni seguenti, cioè che tengano gran spirito, e zelo dell' onore di Dio nostro Signore, e della salute dell'Anime, e che procurino aumentare quest' Opera, ajutandola se sarà necessario con le loro persone, e beni, e finalmente, che sieno tali, che sicuramente gli si possa fidare un' Opera di così grande servizio di Dio, li quali, se a loro toccherà la sorte, procurino liberarsi dagl'altri negozj per potere meglio attendere al buon Governo di questa Casa, e soffrire con pazienza le fatiche di essa, sperandone perciò non premio temporale della Terra, ma eterno guiderdone del Cielo, che suol dare Nostro Signore a quelli, che con allegra volontà si occupano in cose di suo servizio.

L' offizio di questi tre Amministratori sarà tener l' assunto, e governo universale di tutta quest' Opera, così della Confraternita, come della Casa, e Chiesa di Nostra Signora, di modo, che tutto si abbia a fare per suo ordine, e tutti sieno obbligati ad obedirli, e nessun' altra persona si possa intromettere in detto Governo, e così devono tutti tre procurare, quanto sarà possibile, di conformarsi, ed avere tutti insieme un medesimo parere, e volontà: però se alcuna volta vi sarà tra di essi disparere, in tal caso sieno obbligati ad aver ricorso al Molto Illustre Signor Regente Annibale Moles, e seguire in tutto, e per tutto il suo parere, e consiglio, ed il medesimo faranno in tutte le difficoltà, che gli si offeriranno, e per suo mezzo trattaranno quello, che sarà necessario con Sua Eccellenza, e questo durerà tutto il tempo della vita del Signor Regente Moles, e dopo li suoi giorni, si domanderà a Sua Eccellenza di disegnare un altro Regente, al quale averanno l'istesso ricorso in tutte le cose, che si offeriranno.

Item si ordina, che detti Amministratori sieno obbligati di radunarsi almeno adesso al principio di quest'Opera nella casa, o luogo, che perciò sarà assegnato due volte ogni Settimana, che potrà essere il Mercoledì, e Domenica, o altri giorni, che meglio a loro pareranno, ed ivi trattaranno di quello, che sarà necessario, procurando con brevità dare spedizione a tutti li negozj, che si offeriranno, ed oltre a questo ognuno delli tre Amministratori, cominciando dal primo, serva a detta Casa una Settimana, venendo ogni giorno personalmente a visitare la Chiesa, e sapere dalla Governatrice delle Vergini quello, che sarà necessario di provvedere.

Item si ordina, che per quanto il buon Governo di questa Casa dipende dalla osservanza di questi statuti, li quali si sono fatti con grandi orazioni, e considerazione, ciascuno delli tre Amministratori, il giorno, che entrerà in detto offizio con Cedola di Sua Eccellenza avanti, che cominci ad esercitarlo, faccia il giuramento finita la Messa nell'Altar Maggior in mano del Cappellano maggiore di detta Chiesa di osservare e fare osservare agl' altri tutti questi Statuti, e Regole, di vivere in questa Casa, e che trattarà fedelmente quest' offizio, che gli hanno dato, procurando in tutto l' aumento, e conservazione di quest' Opera.

CAPITOLO III.

Della Elezione degl' Amministratori, e del tempo, che hanno a durare.

De electione Administratorum, eorumque officii terminis.

L'Eccellenza dell' Illmo, ed Eccmo Signor Conte di Miranda Vicerè di Napoli tra li favori, e mercè, che ha fatto a questa Casa è aver preso la protezione, e tutela di essa, di tal maniera, che Sua Eccellenza vuole eleggere gl' Amministratori di quest' opera, e così gli è piaciuto di nominare per primi Amministratori alli Molto Illustri Signori Don Luigi Enriquez Commendatore di Sant Jago, e Maestro di Campo per Sua Maestà del Terzo di Napoli, e Don Geronimo Bacan Intertenido di Sua Maestà, ed a Giovanni Vazquez di Acugna Generale dell' Artiglieria, li quali con Cedola, ed Ordine di Sua Eccellenza hanno cominciato ad esercitare il detto offizio, e così hanno comprato la Casa, che era di Sancio di Corroca, col sito, che è dinanzi di essa per ivi edificare la Chiesa, però da qui innanzi ordina, e comanda Sua Eccellenza, che si guardi quest'Ordine, che ogni hanno esca uno delli tre Amministratori, e rimangano li due, però quello, che esce con li due, che rimangono nomini trè, che sieno della sorte, e qualità di quello, che esce, li quali tre nominati si presentino a Sua Eccellenza, e Sua Eccellenza eleggerà uno di quelli tre, il quale entrerà in luogo di quello, che uscì, e questo si comincierà ad esercitare dal giorno di nostra Signora di Settembre dell' anno, che viene 1590., nel qual giorno, detta la Messa, tutti tre si con-

congregheranno, e per sorte uscirà uno di essi, e quello con gl' altri nominerà tre, e come si è detto, si presenteranno a Sua Eccellenza, e l' anno seguente 1591. nello stesso giorno entreranno in sorte li due, che rimasero, e quello, che uscirà, come si è detto, nominerà altri tre, e così si farà l' anno seguente, e quest' ordine si guarderà perpetuamente. E perchè tutti questi Signori Amministratori sono Cavalieri, e persone principali, che si muovono a prendere questo peso, e fatica per amore di Dio, per evitare qualche differenza, che ci potria essere nella precedenza, si ordina, che tutti tre sieno uguali ne' Voti, e nel sedere, e per questo si faccia una Tavola rotonda, dove si sedano indifferentemente, e proponga quello, che si ha da trattare colui, che servirà nella sua Settimana, e gli altri rispondano, e dicano il suo parere, poichè perchè quest' opera sta fondata in carità, ed umiltà, non è ragione di dar luogo alla Vanità del Mondo, che suole intromettersi in simili opere pie, ed impedire gran parte di quello, che più si merita in esse.

CAPITOLO IV.

Della Governatrice, e Rettora di questa Casa Religiosa.

De Præside seu Gubernatrice Domus.

TRa le persone più importanti per il buon governo di questa Casa è la Governatrice, e Rettora, che ha da governare tutte queste Vergini, e le altre, che staranno dentro della Casa, la quale conviene, che sia Signora Principale, di molta qualità, e valore, e specialmente, che sia persona di molto spirito, orazione, mortificazione, e prudenza, libera, e disoccupata di figliuoli, e parenti quanto sarà possibile, acciò possa meglio attendere al governo di questa Casa, e finalmente ha da essere tale, che sicuramente gli si possa incaricare un peso così grande di governare tante Vergini, ed allevarle in servizio di Dio, alla quale tutte le persone, che staranno dentro di Casa l' ameranno come a Madre, e l' ubbidiranno come a Superiora, e la riverenziaranno come a quella, che rappresenta la persona di nostra Signora la Vergine Maria, nel cui nome gli ha da ordinare, e comandare quello, che sarà necessario; l' ufficio principale della Rettora ha da essere aver carico di tutta la Casa, ed allevare quelle Vergini tali, che possano essere Spose di Gesù Cristo. Ha d' aver cura, che sieno provviste di tutto il necessario per il suo sustento, per il che gli Amministratori gli provvederanno di un Compratore, o Procuratore, che per suo ordine provveda ogni giorno di tutto quanto farà di bisogno per la detta Casa, secondo l' ordine, che si dirà. Ha d' avere particolar cura, che dentro di Casa si viva con gran ordine, e concerto, di maniera, che tutte le cose si facciano a suo tempo, come è il levarsi, ed andare a dormire le Vergini, il dire l' Uffizio, ed udire la Messa, il mangiare, e cenare, si deve fare alle ore statuite, di modo, che non si manchi in quello, perchè il disordine, che sarà in queste, sarà bastante a disordinare tutta la Casa, e per questo averà gran cura di osservare tutti gli Statuti, e Regole, che qui si daranno, spettanti al buon governo, ed ordine di questa Casa. Ha da essere vigilantissima in guardare la sua Casa, di modo, che non succeda alcuno scandalo, per il quale averà cura, che nessuna persona di fuori, Uomo, o Donna, entri nella detta Casa, se non sono quelli, che qui sotto si diranno. Parimenti debba guardare le persone, che parleranno nella Crate, e Locutorio con dette Vergini, che sieno tali, che di esse non possi nascere alcuno scandalo. Nel castigare queste Figliuole ha da procurare, che di tal maniera sia amata, come a Madre, che anco sia temuta come Superiora, castigando con moderazione chi lo meritarà, ed avvisando agli Amministratori, a' quali solamente ella ha da tenere ubbidienza, e rispetto di tutto quanto succederà nella detta Casa, acciò in ogni cosa si ponga il rimedio, che conviene. Le penitenze ordinarie, che potranno dare alle Vergini, quando faranno qualche difetto, saranno nel Refettorio riprendere di parole il difetto commesso, stando la Vergine inginocchioni, e comandare, che mangi in terra, e baciare li piedi alle altre, ed altre cose simili a queste, se già il difetto non fosse pubblico, e più grave, che meritasse maggiore castigo. Finalmente acciò meglio possa adempire al suo offizio, procuri di fare orazione, e di ajutarsi nella frequenza de' Sagramenti confessando, e communicando spesso, con che non solamente darà esempio alle altre, però anco il Signore gli communicherà la sua grazia, acciò in ogni cosa accetti a servirlo, ed a governare quella Casa, di maniera, che piuttosto paja Casa di Angeli, che di Donne.

CAPITOLO V.

Della Elezione della Rettora, e Vicaria, e del tempo, che hanno a durare.

DAl Capitolo passato s' intenderanno le parti, che ha da tenere la Rettora, e Governatrice di questa Casa, acciò gli Amministratori, a chi tocca l' elezione di essa avvertano, e guardino con gran considerazione, che elegghino la persona più di essere, e principale, che potrà ritrovarsi nella nostra Nazione, e perchè per dare principio a questa Opera si giudica essere qual conviene la Signora Isabella di Matta, si ordina, che ella sia la prima Rettora, e Governatrice di questo Monastero, poichè così è parso a tutti tre gli Amministratori, ed al Signore Regente Moles, e perchè si tiene molta speranza nel suo buon governo, e prudenza, poichè per venire a servire a queste Vergini lascia il comodo, che tiene nel suo Monastero, si ordina, che durante tutta la sua vita non possa esser rimossa

Isabella de Matta eligitur in Præsidem.

sa dal detto officio, se già non fosse per alcun caso molto straordinario, nel quale non possa esser privata del suo officio, se non fosse per ordine, e parte di Sua Eccellenza. Però le altre, che dopo di lei saranno Rettore, si ordina, che non durino di ordinario più di tre anni, se bene gli Amministratori le potranno confermare, facendo bene il suo officio tutto il tempo, che gli parerà, ed in termine delli tre anni non possano essere deposte senza parere di tutti tre l'Amministratori, e del Signor Regente Moles. Parimente si ordina, che quando in detta Casa ci sarà persona sufficiente di quelle, che ivi si saranno ritirate, che tenga le buone parti sopradette per essere Rettora, possa essere eletta della detta Casa, e quando non si troverà dentro, si cerchi di fuori, ora sia Religiosa di alcun Monastero, ora nò, ed il medesimo si osservarà nella elezione delle altre Officiale, che essendoci persone sufficienti dentro della Casa per gli offic j di Casa, non si cerchino persone di fuori; Però si avvertisce, che poichè alla detta Priora non si gli ha da dare salario, nè stipendio alcuno, si abbia gran cura di tutto il necessario per il suo vitto, e vestito, conforme alla qualità della sua persona, ed alla povertà della Casa. E perchè questa Casa, come speriamo nel Signore, ha da crescere molto, ed una sola persona non basterà a governare tante Vergini, si ordina, che insieme con la Rettora, sia eletta dagli Amministratori di tre in tre anni una Vicaria, che ajuti alla detta Rettora, la quale sia tale, che possa succedergli nell' Officio, ed in assenza sua, o per infermità, o morte, essa governerà tutta la Casa, fino che sia eletta un'altra Rettora di nuovo. L'officio di questa Vicaria sarà mettere in esecuzione tutto quello, che la Rettora gli ordinarà, visitare la Casa, ed Officine, di maniera, che tutto si faccia a suo tempo, e non venga mancamento veruno. Parimente si provederanno altre persone necessarie per la guardia, e servizio della Casa, come Torniera, Portinara, Maestra delle Vergini, ed altre Donne, che servano alle altre, siccome si dirà di sotto, tra le quali bisogna, che sia gran concordia, ed unione nel governo della Casa, sequendo in tutto il parere della Rettora, perchè di altra maniera non possono andare le cose bene ordinate al servizio di Dio nostro Signore.

Officium Praesidis triennale.

De Vicaria, ejusque officio.

CAPITOLO VI.

Delle Vergini, che hanno da esser ricevute in questa Casa Religiosa.

De qualitatibus Virginum recipiendarũ.

Supposto, che la facoltà, e potere di ricevere queste Vergini solamente appartiene alli tre Amministratori, e non ad altro alcuno, si onera la coscienza di tutti quelli sotto pena del giuramento, che hanno fatto, che nel ricevere persone per questa Casa, non si muovano per affezione, nè passione, ma con puro zelo del servizio di Dio nostro Signore, e del bene universale di questa Casa, e così in primo si ordina, che per quanto importa molto al buon nome, e fama di questa Casa, in modo alcuno non si riceva in essa persona infame, e di mala vita, o figliuola di persone infami, e disoneste, le cui Madri, o Padri abbiano mal vissuto, o sieno stati castigati pubblicamente per giustizia. Però si avvertisce, che quando si troveranno Figliuole di tali persone, ancorchè in Casa nostra, in modo alcuno non si possano ricevere, s' incarica agli Amministratori, che procurino per altra via dargli rimedio, acciò non si perdano, o cercando alcuna Signora, che le riceva, o procurando, che sieno ricevute nello Spirito Santo, o in altra parte, o ajutandole fuori della casa, acciò si nutriscano con persona sicura.

Item secondariamente si ordina, che poichè questa Casa è fondata di elemosine delli soli Spagnuoli, in essa non possano essere ricevute, se non Figliuole di Spagnuoli, che almeno il Padre sia Spagnuolo, o nati in questo Regno, o fuori di esso. Terzo, Oltre di questo si ordina, che sieno Orfane, e povere, e sopra tutto Vergini, e così si ordina, che si ricevano di ordinario di età di cinque anni sino alli dodeci, però si avverta, che se alcuna figliuola di Spagnuoli rimarrà bambina di minore età di questa, e non averà rifuggio, nè rimedio alcuno, li detti Amministratori sieno obbligati a riceverla, e darla a nutrire, fin che tenga età da potere entrare nella detta Casa, e se alcuna Figliuola di Spagnuolo sarà di più età, che di dodeci anni, si ordina, che si possa ricevere con tal condizione, che sia Vergine, ed onorata, sopra la quale si farà prima particolare informazione per li detti Amministratori.

Item Quarto, Si avvertisce, che quelle, che hanno da essere ricevute in questa Casa, sieno sane, e nette, specialmente d'infermità contagiose, con la quale maniera alcuna si possa ricevere: e se avvenisse ad alcuna dentro della Casa tale infermità, sia di subito cavata fuori, acciò non infezioni le altre. Però gli Amministratori sieno obbligati a dargli ricapito, o procurando in altra parte farla curare, o mandandola ad alcuno Ospedale, dove sia medicata, e sustentata per amor di Dio, con che si provvederà al bene universale della Casa, e non si mancherà alla carità.

Item Quinto, Si ordina, che se alcuna Figliuola di Spagnuolo rimarrà Orfana, ed averà beni, gli Amministratori sieno obligati di riceverla, e prendere a loro cura tutti gli suoi beni, con tale, che sia Vergine, come si è detto, la quale potrà pagare un tanto alla Casa per il vitto, poichè tiene possibilità, conforme al parere degli Amministratori, che pare, che basterà pagare solo per il vitto trentasei ducati all' anno, con ciò, che oltre a questo, si vesta del suo proprio, e paghi le medecine se starà inferma. Ultimo si ordina, che se vivendo qualche Spagnuolo, volesse mettere in questa Casa sua Figliuola, acciò si nu-

nutrisca in essa, essendo Vergine, e concorrendo in essa le condizioni già dette, possa essere ricevuta di parere di tutti tre gli Amministratori, pagando suo Padre ogni anno li trenta sei ducati per il Vitto, e pagherà il vestito, e medecine, o quello, che parerà alli tre Amministratori, per il che suo Padre si obbligarà, e farà le scritture necessarie. Però si avvertisce, che quando il Padre di detta Vergine sarà così povero, che non averà con che pagare il vitto di sua Figliuola, in tal caso gli Amministratori potranno usare di misericordia, e riceverla, specialmente quando la tal Vergine starà in pericolo di perdersi, e così il tutto si lascia al giudizio, e prudenza di detti Amministratori, che in questo, e negli altri casi, che si potranno offerire, facciano quello, che più sarà di servizio a Nostro Signore, e salvazione delle Anime, ed acciò questo meglio si faccia, si obbliga agli Amministratori, che quando averanno da accettare qualche Vergine senza paga, lo trattino prima con Sua Eccellenza.

CAPITOLO VII.

Delle altre Persone, che potranno esser ricevute in detta Casa Religiosa.

De aliis, quæ admitti possunt.

PErchè questa Casa Religiosa desidera di ajutare ad ogni sorte di persone di nostra Nazione, si ordina, che se alcuna Signora Vedova, onorata, Spagnuola, o che sia stata Moglie di Spagnuolo, vorrà ritirarsi in questa Casa per alcuni anni, o per tutta la sua vita, possa essere accettata, col parere di tutti tre gli Amministratori, con condizione, che si tenga informazione certa, che sia vissuta onoratamente, e sia tale, che piuttosto guadagni auttorità la detta Casa con la sua entrata, che la perda, pagando in però tutto quello, che giudicheranno li detti Amministratori per il suo Vitto, Casa, e servizio, che ha da tenere, e specialmente, quando volesse stare a vita particolare. Similmente si ordina, che se alcuna Donna maritata con Spagnuolo, stando il suo Marito assente, o presente, con volontà di ambedue volesse ritirarsi in detta Casa, possa esser ricevuta con parere di tutti gli Amministratori, e non di altra maniera, con condizione, che si sappia, o si faccia informazione certa della sua vita, e che così essa, come il Marito abbiano vissuto onoratamente, e che l' una, e l' altro lo desiderino, e lo domandino con istanza, pagando, siccome si è detto tutto quello, che giudicheranno li detti Amministratori, e facendo sopra ciò le scritture necessarie, e se alcuna di queste Signore vorrà mettere seco alcuna Figliuola, o Serva, che la serva, lo possa fare concorrendovi in essa le condizioni già dette, e pagando similmente quello, che ordinaranno li detti Amministratori. Con questo si vede chiaramente, che l' intenzione, e fine di questa Casa è il provvedere ad ogni sorte di Donne onorate Spagnuole, che vorranno ritirarsi in essa a servire Dio nostro Signore.

CAPITOLO VIII,

Del modo come devono essere governate queste Vergini quanto al Temporale.

De forma ea gubernandi quoad temporale.

AFfinchè tutte le cose di questa Casa vadano guidate con molta prudenza, si ordina, che il modo di governare queste Vergini sia il seguente.

Primieramente, quanto al vestire tutte vadano vestite di Bianco, un Velo bianco nella Testa, e la Saja, o abito bianco, ed un Manto di Panno nero, come lo sogliono portare le Monache di S. Agostino, e porteranno una Insegna di nostra Signora della Solitudine, che è l' Abito conforme alla Invocazione della Chiesa. Il Bianco significa la nettezza, e purità della Vergine nostra Signora: il Nero significa il dolore grandissimo della Vergine, che sentì nella Morte del suo benedetto Figliuolo, le quali due cose hanno da procurare d' imitare queste Vergini quanto gli sarà possibile, la Insegna la porteranno così nell' Abito bianco, come nel Manto nero, in segno, che hanno a portar sempre scolpiti nel cuore li Dolori della Vergine nostra Signora. Del Manto nero useranno l' Inverno nel tempo del freddo, e specialmente li giorni di Festa per andare al Coro, e quando vanno a communicare, e finalmente quando parerà alla sua Superiora.

Il secondo, quanto al mangiare, le Domeniche, Lunedì, Martedì, e Giovedì gli sia dato Carne a mangiare, ed a Cena, e li Mercoldì Vuova, o Pesce, li Venerdì, e Sabbato già si sà, che hanno a mangiare Pesce: la quantità della Carne, o Pesce. che gli si ha da dare, resta alla discrezione delli Amministratori, e della Rettora, ed alla età delle Zitelle, ed Entrate della Casa. Similmente gli si darà Collazione, e Merenda, come parerà alla Madre Rettora: Vino si darà a chi tiene in costume di beverlo, e specialmente alle Grandi: Pane gli si darà quanto averanno di bisogno, e si gli potrà dare frutti secondo il tempo, che sarà. Il Terzo, quanto all' esercizio corporale, si ordina, che doppo pranzo, e cena si possano ricreare tutte le Vergini nell' Orto, o in altra parte per lo spazio di un' ora, e poi facendo segno con la Campanella, si ritirino tutte, ognuna a dare la Lezione, o a lavorare, o a fare altra cosa, che gli sarà ordinata, ed ogni giorno faranno un' ora di esercizio corporale ognuna secondo la sua età, o nell' Orto, o nettando la Casa, e quelle, che saranno sufficienti, potranno ajutare alla Refettoriera, ed agli altri Officj, acciò si esercitino nell' umiltà, ed imparino un poco di ogni cosa.

Il quarto, quanto al dormire, si ordina, che tutte vadano a dormine ad un' ora, e potranno dormire le Fanciulle otto ore, se già ad alcune non paresse alla Madre Rettora

tora dargliene più, perchè come sono Fanciulle è necessario trattarle come tali, fin che tengano maggior età, le altre sette ore, e si levaranno un' ora innanzi delle altre.

Item si ordina, che ciascuna di queste Fanciulle dorma sola, e gli si faccia un Letticciuolo piccolo, conforme alla sua età, con il suo Matarazzo, Lenzuoli, e Coperta, e ciascuna tenga una Cassa picciola, o Armario, dove tenga in serbo le sue Camiscie, e Vestiti, e sopra tutto si procuri, che tutte vadano molto nette, quanto sarà possibile, avendo di questo cura la Donna, che le serve, e particolarmente la Maestra di esse. Finalmente si ordina, che quando alcuna Madre, o Parente di alcuna Vergine, gli manderà alcuna cosa da mangiare, se sarà cosa poca, si dia alla detta Vergine, però, se sarà molto, si riparta tra le altre, ed ad essa si dia la maggior parte, e guardando quest' ordine con tutte, nessuna si potrà lamentare.

CAPITOLO IX.

Del modo di governare queste Vergini, quanto allo Spirituale.

De regimine spirituali.

IL buon governo spirituale di queste Vergini è quello, che principalmente si pretende in questa Casa, e così la Madre Rettora deve molto particolarmente attendere a questo, e procurare, che questa Casa sia un Giardino, e Paradiso Terrestre piantato nella Terra di queste nuove piante, e sia, come dice Cristo, una Casa di Orazione, e di pace, sia una abitazione di Angeli, sia un Palombaro di Palombe sante, sia finalmente una Casa, dove viva Dio, della quale si possa dire quello, che disse Jacob: *Vere non est hic aliud, nisi Domus Dei, & Porta Cœli*. Di modo, che l' odore di Santità di questa Casa si estenda per tutta questa Città, e Regno, e di essa sia nostro Signore Dio glorificato. Per il che si ordina primieramente, che tutte queste Vergini, e tutte le altre Persone, che viveranno dentro di questa Casa sieno obbligate a confessarsi almeno una volta ogni Mese, e communicare quelle, che saranno di età con consiglio del suo Confessore, ma quelle, che terranno devozione di confessarsi, e communicarsi più spesso, come di otto in otto giorni, si ordina, che si gli dia commodità, pigliando in questo, e nel resto, che tocca allo spirito il consiglio, e parere del suo Confessore, il quale deve essere tale, che sappia guidare le Anime verso Dio, ed approfittarle nello spirito, per il che si onera la coscienza alli Amministratori, che sopra tutte le Cose, procurino di provvedere questa Casa di Confessori tali, che sieno letterati, spirituali, e santi, e così si ordina, che tutte le Vergini, e le altre si confessino ordinariamente con uno, due Confessori, che sieno, o della Compagnia di Gesù, o dei Padri Teatini, o di quei di San Girolamo, o di qualcun' altra Religione, come di San Francesco, o di San Domenico, li quali procurino istruire esse Vergini Spose di Gesù Cristo, come abbiano ad essere grate al suo Sposo, ed insegnarle a tenere Orazione Mentale quelle, che saranno capaci, e quando non si potrà avere alcuno di questi Confessori, si ordina, che si confessino col Cappellano Maggiore, che sarà della nostra Chiesa, perchè si presuppone, che ha da essere tale, che averà le condizioni già dette de' Confessori.

Il secondo si ordina, ed esorta parimente, che tutte queste Vergini sieno particolarmente devotissime della Sagratissima Vergine nostra Signora, la quale terranno per Madre, Padrona, e Signora, e per sua devozione tutte quelle, che saranno d' età digiuneranno tutti li Sabbati, e tutti li Vesperi di nostra Signora, e non gli s' imponghino più diggiuni, salvo quei della Chiesa, perchè si presuppone, che la devozione di queste Vergini sarà tanta, che sarà di bisogno piuttosto andargli alla mano, e detenerle nelle penitenze, che obbligarle a quelli, e così si ordina, che nelle penitenze di cilizj, discipline, e diggiuni, nessuna di queste Vergini faccia penitenza alcuna senza licenza della sua Prelata, e del Confessore, acciò si faccia col merito della obbedienza, ed in tutto si proceda con più luce, e sia lodato Dio nostro Signore.

Il terzo si ordina, che per ora fino che sieno più in numero dicano in Coro in tono tutte insieme ogni giorno l' Offizio di nostra Signora, al quale si raduneranno tutte le Vergini, che non saranno impedite, grandi, e piccole, il quale si dirà nella forma, e tempo, che di sotto si dichiara. Parimente tutti udiranno Messa ogni giorno, e reciteranno la Corona di Nostra Signora, che sono 62. Avemarie, e 7. Paternostri, o la terza parte del Rosario, e la sera avanti di andare a riposarsi si raduneranno tutte nella Cappella, e diranno le Letanie di nostra Signora, e subito faranno l' esame della Coscienza, che tutto potrà durare un quarto d' ora, e subito fatto il segno tutte si ritireranno alle sue stanze per riposarsi.

Il quarto, si ordina, che dentro di Casa si tenga una Cappella molto bene adornata, nella quale si possono ritirare quelle, che vorranno fare orazione, e raccomandarsi a Dio, e procurisi, che questa Cappella stia appresso all' Infermeria, di maniera, che quando sarà necessario dirsi la Messa in quella, la possano udire l' Inferme, che non possono scendere in Choro ad udirla. Però si avvertisce, che questa Messa non si ha da dire, se non in caso di molta necessità, come è per communicare qualche Inferma, o per altra causa urgente, perchè con questa occasione non si apra la Porta ad entrare molte volte nella Casa gente di fuori, ed il Sacerdote, che averà da dire questa Messa sarà il Confessore, o il Cappellano maggiore, o altra persona sicura, che Lui assegnarà, e qualsivoglia, che averà da entrare a dirla, non entri, se non accompagnato da uno delli Amministratori, e da chi lo ser-

va,

va, ed il medemo si osservarà quando sarà necessario entrare a confessare qualche Inferma, o ajutarla a morire, ed abbiasi gran cura, che il Confessore mai stia solo, di modo, che non possa esser visto dal Compagno, e dagl' altri.

Ultimo si ordina, che per quanto la parola di Dio è molto necessaria per andare avanti nel servizio di Dio, gli Amministratori tengano gran cura di provvedere Predicatori, che predichino a queste Vergini così nella Chiesa, come nella Crate, di modo che, siccome non gli deve mancare il sustento corporale, molto meno gli manchi lo spirituale dell' Anima, che è la parola di Dio.

CAPITOLO X.

Della distribuzione del tempo, che si osserverà ogni giorno in questa Casa.

Divisio horarum.

Acciò non si perda il tempo tanto stimato da' Santi, e tutto il giorno stieno occupate queste Vergini in santi esercizj, si ordina, che si tenga in Casa un Orologio, per il quale si governino, e facciano tutte le cose alle sue ore, e guarderanno l' ordine seguente.

Primieramente si suonerà in levarsi al fare del giorno nell' Inverno, ed Estate, più tardi, come parerà alla Madre Rettora, e sentendo la Campana, tutte si comincieranno a vestire, e quelle, che tengono offizio nella Casa, come Torniera, Rifettoriera, e Cuocha, ed Infermiera, e le altre, che staranno occupate, anderanno subito al Coro, ed udiranno la Messa, che si dirà di mattina, e finita di udirla, ciascuna si ritirerà al suo offizio, e ministerio, e subito le Vergini finito, che averanno di vestirsi, sentendo il tocco della Campana, quando si suonerà all' Offizio, anderanno tutte al Coro, e diranno Prima, Terza, Sesta, e Nona della Madonna, e subito le Letanie grandi, e finite si comincierà la Messa con molta devozione, e silenzio, e trattanto, che si dice, reciteranno una Corona, o Rosario della Madonna, offerendoli per se, per li suoi Genitori, e per li Benefattori di quella Casa.

Secondo, finita la Messa, tutte anderanno al Refettorio, e piglieranno la Collazione quelle, che vorranno, secondo l' ordine della Superiora, e subito si ritireranno alli suoi offizj con le sue Maestre, quali studieranno la lezione, quali lavoreranno, o fileranno, come gli sarà ordinato, e questo tutto durerà fino all' ora di pranzo.

Terzo, essendo gia ora di pranzo, si suonerà la prima volta la Campana del Refettorio, ed all' ora tutte lascieranno i suoi lavori, ed uffizj, ed anderanno al Refettorio, e si laveranno le mani, e suonando la seconda volta, entreranno nel Refettorio, e si porranno in due Ordini, e la Rettora, o Vicaria comincierà la Benedizione della Tavola quale stà nel Breviario, e tutte risponderanno per suoi versi: finita la benedizione, ognuna si sederà nel luogo, che gli sarà segnalato, le grandi in una Tavola, e le minori in un' altra, e la Maestra di esse si sederà nel principio della Tavola, e facendo segnale la Superiora, tutte raccoglieranno la salvietta, ed una di esse leggerà nel Pulpito qualche Libro spirituale tutto il tempo, che durerà il pranzo, di maniera, che si tenga silenzio mentre che si mangia al pranzo, ed alla cena nel Refettorio, e serviranno in Tavola due, o tre, o più delle Vergini con la Refettoriera, dando a ciascuna quello, che le sarà ordinato; Finita la mensa, tutte si levaranno, e daranno le grazie, come al principio, e subito si toccherà alla seconda mensa, e serviranno quelle, che hanno mangiato nella prima.

Quarto, dopo, che averanno mangiato tutte le Vergini per lo spazio di un' ora si ricrearanno nell' orto, o in altro luogo publico, e potranno ricrearsi una con un' altra in esercizj leciti, ed onesti, salvo due di esse, che ajuteranno alla Cuoca a nettare li Vasi della Cucina, le quali, dopo di aver finito, si potranno anco ricreare la sua ora: passata l' ora di ricreazione tutte si ritireranno alle sue occupazioni, quelle, che leggono daranno la lezione alla sua Maestra, e le altre lavoreranno, o si occuparanno in quello, che gli sarà ordinato finche sia ora di Vespero.

Quinto, subito, che sarà sonato a Vespero la prima volta, tutte vadano al Coro, e fatto il secondo segno si dirà Vespero, e Compieta di nostra Signora, e per li Benefattori si dirà ogni giorno il Salmo *Deus misereatur nostri*, con il *De profundis*, ed *Oremus pro Benefactoribus nostris*, con il Responsorio *Et pro Fidelibus Defunctis*, e con l' Orazione *Omnipotens sempiterne Deus, qui vivorum dominaris &c.*, e finito tutto questo anderanno al Refettorio, e gli si darà un poco di Pane, e qualche frutto per merenda, e per lo spazio di un' ora faranno qualche esercizio corporale, come è nettare la Casa, ajutare alla Refettoriera, e Cuoca, lavare i panni ed altre cose, che le saranno ordinate dalla loro Superiora.

Sesto, finito l' Esercizio corporale tutte ritornino al luogo commune, dove si lavora, ed acciò si tenga silenzio, le Maestre procurino raccontare qualche esempio di qualche Santo, o facciano leggere qualche Libro trattanto, che tutte lavorano, e questo durerà, fin che si suoni a Matutino.

Settimo, li Matutini di nostra Signora si diranno avanti Cena, e così suonando ad essi, tutte vadano al Coro, e dicano con divozione li Mattutini, e Laudi di nostra Signora, e finiti, si faccia il primo segnale per cenare, e tutte vadano al Refettorio, siccome si è detto nel Pranzo: dopo Cena averanno un' altra ora di ricreazione, come dopo pranzo, e finita la ricreazione, si suonerà alle Litanie di Nostra Signora, e tutte anderanno alla Cappella, e la Maestra comincierà le Litanie di Nostra Signora, e ri-

risponderanno le altre, e poi staranno lì, come mezzo quarto d'ora esaminando la sua coscienza, pensando in quello, che hanno offeso Nostro Signore quel giorno, e li benefizj, che da esso anno ricevuti, rendendogli grazie per essi, e domandandogli perdono per li difetti con un *Pater noster*, ed una *Ave Maria*, e subito si suonerà il tocco per andare a dormire, e tutte si ritireranno con molto silenzio alle sue Camere con le sue Maestre, e dormiranno ott'ore, e di questa maniera persevereranno nel servizio di Dio, e spenderanno il giorno di maniera, che non si perda il tempo, nè Sua Maestà sia offesa. Quest'ore potrà la Superiora mutarle conforme al tempo dell'Inverno, e dell'Estate.

CAPITOLO XI.

Delle Maestre, ed altre Ufficiali, che devono provedersi in questa Casa.

De Magistris, aliisque Officialibus.

COsì come in un Corpo umano ci bisogna il Capo, avere membri, e parti per governare il Corpo, così nella Religione ci è bisogno, che il Superiore abbia ministri, ed offiziali, che l'ajutino a governare il Corpo della Religione, per il che si ordina per il buon governo di questa Casa, che gl'Amministratori di essa provedano tutte le Officiali necessarie per il servizio di essa, e così conviene, che oltre la Rettora, e Vicaria, si proveda di Maestre, che tengano cura d'insegnare a queste Vergini, e perchè questo si faccia con più perfezione, si ordina, che ogni Maestra abbia a sua cura solamente dodeci Vergini, di maniera, che se ci saranno ventiquattro, ci siano due Maestre, le quali tengano obbligazione ad insegnarle primieramente la Dottrina Cristiana, ed a fare orazione, e raccomandarsi a Dio: secondo le ceremonie della Casa, cioè la modestia, con che ha da stare nel Coro, e nel Refettorio, il rispetto, ed ubbidienza, che hanno da tenere alla sua Prelata, ed altre cose simili: Terzo le insegni a leggere, cioè quello, che giudicherà la Superiora, che abbiano capacità per servire al Coro, ed ajutare alla Casa: Quarto le insegni a lavorare, filare, e tutti gl'altri offizj della Casa, perchè quelle, che averanno a pigliare stato di Matrimonio, è necessario, che sappiano del tutto, e quelle, che averanno da restare dentro della Casa n'averanno ancora di bisogno: Quinto questa Maestra dormirà nella stessa stanza, dove dormono le dodici Vergini, che stanno a suo carico, e sederà nella Tavola con esse, e nel luogo, dove si lavorerà, starà con esse, ed in qualsivoglia altro esercizio, di modo, che giammai le perda di vista, e finalmente averà così particolar cura di guardare per queste dodeci Vergini, come quella, che ha da dar conto di esse a Dio Nostro Signore, ed alla Superiora, ed Amministratori della Casa: e così le avviserà di quello, che le parerà aver bisogno di rimedio, acciò in tutto si proceda con carità; questa Maestra per adesso sarà di fuori, e quando ci sarà nella Casa alcuna delle Monache, che rimaneranno in essa, si potrà scegliere una di esse, o più secondo il numero delle Vergini, che tengono quest'offizio di Maestra. Anco tocca alla detta Maestra aver particolar cura con la salute corporale di queste Vergini, e quando alcuna di esse infermerà, procuri, che sia governata con molta carità, e perciò, come si è detto, si faccia una Stanza particolare appresso alla Capella, dove stieno tutte le Inferme, alle quali si proveda d'Infermarìa, Medico, e medicine necessarie, e con esse si usi la carità, che ognuno desidera, che si usi seco.

Oltre di questo è necessario di provvedere una Torniera, e Portiera, che tenga le Chiavi della Casa, la quale ha da essere persona di molta confidenza, poichè gli si ha da dare in custodia una Casa di tante Vergini, il suo offizio sarà il rispondere a quelli, che verranno alla Casa con molta carità, ed umiltà, e procurerà, quanto sia possibile, d'essere breve nel Torno, specialmente parlando con vomini, e non chiami Vergine alcuna, nè gli dia ambasciata, nè lettera, nè altra cosa, se prima non l'avvisi alla Madre Rettora; La porta non si apra giammai, se non con licenza della Prelata: tutto quello, che potrà ricevere per il Torno, non apra la Porta per riceverlo, se non è perchè entri il Medico, o Confessore, o le persone, che di sotto si diranno, e quando alcuno entrarà, vada ella medesima con Lui, o un'altra Religiosa di età, fino al luogo, dove va, ed alla sera serri le porte, ed il Torno, e se ne porti le chiavi, consegnandole alla Prelata, la quale visiterà ogni sera o per se, o per la sua Vicaria la Casa, e le Porte di essa.

Item si proveda d'una Cuoca, o più secondo il numero, che sarà delle Vergini, e di altra Refettoriera, le quali se si potranno trovare al principio, e vorranno fare questi uffici per amor di Dio, si riceveranno, con tale, che sieno donne approvate, e di virtù, e se no, che si cerchino quali conviene, pagandogli per ora qualche cosa, fin che dell'istessa Casa vi sieno Religiose, che facciano quest'ufficj, e gl'altri, alle quali, come si è detto potranno ajutare le Vergini per settimana, specialmente quelle, che averanno età, e forze perciò, l'uno per conservarle in umiltà, e l'altro acciò imparino a fare tutti gl'ufficj necessarj ad una Casa.

E perchè l'entrata di questa Casa non è tanta al presente, che possa sostentar molte Vergini, si ordina, che per ora non si ricevano, se non le seguenti persone: una Rettora, una Vicaria, una Torniera, e Portiera, una Maestra, ed una Cuoca, ed una Refettoriera, e dodeci Vergini, che in tutto sono diciotto, le quali sia obbligata la Casa a sostentare. Però se alcune altre persone vorranno entrare, pagando la spesa, potranno esser ricevute, e per l'avvenire, crescendo l'entrata, ed elemosine di questa Casa,

Casa, si potranno ricevere in maggior numero, però si avvertisce, che così, come gl' Amministratori sono obbligati a dare a quelli, che sostenta la Casa tutto quello, che hanno di bisogno per il suo Vitto, e Vestito, così tutto quello, che esse guadagneranno con il suo lavorare, ha da essere per la detta Casa, e si ha da consegnare all'Amministratori di essa, il che non si ha da intendere di quelle, che pagheranno il Vitto, perchè per esse ha da servire quello, che lavoreranno, e cuciranno.

CAPITOLO XII.

Del tempo quando si averanno a maritare, o rimediare queste Vergini, e della Clausura della Casa.

De collocandis Virginibus, & Clausura servanda.

In questo Capitolo ultimo si ha da trattare del fine, e termine di quest' Opera, che è il rimedio di queste Vergini, e per questo si ordina, che dopo di averle allevate sino alli venti anni, si domandi a ciascuna di esse, che stato vuole pigliare, o rimanere Religiosa perpetuamente in questa Casa, servendo a nostra Signora, o pigliare stato di matrimonio, il che domanderanno li detti Amministratori, lasciando ciascuna in sua libertà, di modo, che non gli si faccia forza veruna, e quelle, che vorranno restare, sieno ritenute, e sia obbligata di restare in detta Casa perpetuamente, ed allora esca dalla soggezione, che tenea alla Maestra, e si unisca con le altre, che restaranno a differenza delle altre Vergini, e possa essere eletta agli ufficj della Casa, secondo il talento, che Dio gli darà, e le altre Vergini le tengano rispetto, e tutte quelle, che saranno così restate, mangieranno in una Mensa con la Prelata, e dormiranno a parte in un Dormitorio, e se alcuna vorrà venire per rimanerci di quelle di fuori in questa Casa, avendo stato almeno in essa un anno, ed avendo le condizioni sopradette, possa esser ricevuta, dando la dote, che giudicheranno essi Amministratori: e se per l'avvenire, parerà, che le dette Vergini, che vorranno restare in detta Casa, faccino Professione, e sieno Monache, e dicano l' Ufficio Divino del Signore, questo si potrà communicare con sua Eccellenza, e di parere di tutti gl' Amministratori, e del Signor Regente Moles, si domanderà per questo licenza a Sua Santità, e si farà quello, che ordinerà. Ma per ora basta, che quelle, che vorranno restare sieno ritenute, e se alcuna di dette Vergini inclinasse ad esser Monaca in alcun Monastero, gli si potrà dare la licenza, ma gl'Amministratori non gli daranno più dote di quella, che gli si averà a dare volendosi maritare, perchè questa Casa non ha obbligazione a mettere le Figliuole, che allieva in alcun Monastero, ma tenendo essa dote sufficiente de' suoi Padri, o Parenti, non gli si può, ne deve impedire, anzi si hanno da rallegrare gl'Amministratori, che da questa Casa escano tali Vergini, che possano dare esempio di bontà, e di virtù in altre parti.

Il secondo, quelle, che vorranno maritarsi, si ordina, che arrivando all' età di vent' anni, gl' Amministratori sieno obbligati in coscienza a ritruovarli mariti come conviene, e daranno a ciascuna di essa di dote Cento Ducati, attenta la povertà della Casa, però quando crescerà l' entrata, si lascia alla liberalità degl'Amministratori, ed alla qualità della Vergine, che gli si dia la dote, che gli parerà esser conveniente, e questi cento Ducati li daranno in questa forma, o che si dieno al Marito dando sicurtà di essi, o che si pongano in qualche entrata acciò non si perdano, ed in caso, che ella morirà senza figliuoli, abbiano a ritornare alla detta Casa li cinquanta scudi, ed il resto li possa disponere a sua volontà, e quando usciranno dalla Casa per maritarsi, si procuri, che alcune Signore Spagnuole le accompagnino, ed onorino, ed esse tengano sempre memoria di pregare Dio per gli suoi Benefattori, e Amministratori, che le hanno poste in quello stato, e procurino di vivere di maniera, che pajano sempre figliuole di questa Casa Santa, e se morto il marito vorranno ritornare alla detta Casa, avendo vissuto onoratamente, possano essere ricevute.

L' ultimo, che si ordina per conclusione di dette Costituzioni è il molto, che importa la clausura di questa Casa, dalla quale dipende tutto il buon nome, e fama di quella, e così si carica la coscienza alla Madre Rettora, che in maniera alcuna lasci entrare alcuna persona secolare, uomo, nè donna, madre, ne parente veruna senza espressa licenza di Sua Santità, salvo al Medico, e Confessore, e quello, che averà da dire Messa all' Inferme, come si è detto, anco potranno entrare gl' Amministratori tutti e tre, o almeno li due a visitare la detta Casa tre volte l' anno, e non più, se non fosse in qualche nuova occasione, che si offerisse, e quando fosse necessario, che si fabbricasse in detta Casa si provveda d' una, o due persone sicure, che assistano a detta Opera. Ed acciò questa Clausura meglio si guardi, si ordina, che gl' Amministratori provedano d' una persona fedele, uomo, o donna, che tenga le chiavi della Porta principale della Casa, ed anco della Porta di mezzo, la quale tenga due serrature con sue chiavi, e l' una tenga la Portinara della Casa, e l' altra di fuori tenga questa persona, la quale non si apra, se non alle persone già dette, e quando alcuna provisione si avesse a mettere nella Casa, e questa persona assisterà sempre nella Porta, e la mattina aprirà la Porta principale, e la notte la serrerà, e porterà le chiavi di ambe le porte all' Amministratore, che governa quella settimana. Parimente si avvertisce, che nessuna di queste Vergini, dopo una volta ricevuta, può uscir fuori della Casa, se non è per ritornare più a quella: e quella, che una volta uscirà senza licenza, non possa più essere ricevuta in essa, e molto meno sarà le-

lecito uscire per occasione alcuna alla Rettora, Vicaria, Torniera, Maestra, nè altra Religiosa alcuna, poichè, come si è detto, promettono clausura perpetua, salvo quelle, che entreranno per tempo, pagando le sue spese, e le serve, che servono per interesse alla Casa, le quali si potranno licenziare come parerà alla Rettora, e quando le Madri, o Parenti di queste Vergini vorranno parlargli, gli si potrà dare licenza solo ad essi, che le parlino nel Locutorio, o Crate, stando sempre presente con esse la sua Maestra, o alcun' altra Religiosa, acciò non si parlino cose, che non convengono, e perchè la esperienza, e decorso del tempo insegnerà quello, che più conviene al buon governo di questa Casa, si lascia libertà agl' Amministratori, che con consiglio del Signor Regente Moles, e principalmente di Sua Eccellenza possano aggiungere, e levare quello, che gli parrà a queste Costituzioni, e Regole, poichè al presente non si può prevenire a tutto quello, che potrà succedere, bastino questi Capitoli, che dopo di molta orazione si sono qui scritti per dare principio a quest' Opera, non pretendendo con nessuno di essi obbligare in coscienza a peccato alcuno delle Vergini, e persone, che dentro viveranno, solo s' incarica molto agl' Amministratori, che guardino, e custodiscano dette Costituzioni per il giuramento, che hanno fatto, e le facciano osservare quanto sarà possibile, ed alla Madre Rettora si ordina, che dia penitenze alle Vergini, che non le osservaranno, e faccia, che si leggano in Refettorio tre volte l'anno, acciò ognuna intenda quello, che tocca al suo uffizio; Speriamo nella Bontà di Dio, e della Sagratissima Vergine Maria nostra Signora, che così, come ha dato principio a quest' Opera, che in suo servizio si è incominciata, ci averà, ed impetrerà grazia dal suo preziosissimo figliuolo, acciò quest' Opera vada innanzi, e da essa risulti onore, e gloria al Padre, Figliuolo, e Spirito Santo, ed alla Vergine nostra Signora, che vive, e regna in sæcula, sæculorum. Amen.

Dat. die 14. Julii 1590. An.IV. Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 14. Julii 1590. Pontificatus nostri Anno VI.

L.

Ex Regest. in Secret. Brev. Extinctis Controversiis, quæ inter Cardinalem de Castro Archiepiscopum Hispalensem, ejusdemque Ecclesiæ Capitulum obortæ fuerant, Constitutiones a præfato Cardinali editas, & a S. Congregatione Concilii emendatas, confirmat, perpetuoque præcipit observari.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. AD ea ex Apostolicæ servitutis officio libenter intendimus, per quæ Ecclesiarum decori, & morum correctioni, ac Cleri, & Populi reformationi provide consultum iri, ac alias salubriter in Domino conspicimus expedire.

§.1. Itaque cum alias Dilectus Filius noster Rodericus Basilicæ duodecim Apostolorum Præsbyter Cardinalis de Castro nuncupatus pro bono regimine Ecclesiæ Ispalen., cui ex dispensatione Apostolica præesse dignoscitur, illiusque Civitatis, & Dioecesis nonnullas Constitutiones per suos Prædecessores Archiepiscopos Ispalen. editas innovavit, & dispersas, insimul compilavit, alias etiam de novo condidit, & deinde super illarum validitate, justitia, & observantia exorta controversia, & lite inter dictum Rodericum Cardinalem ex una, & Dilectos Filios Decanum, & Capitulum dictæ Ecclesiæ Ispalen., ac Universitatem Beneficiatorum dictæ Civitatis, & Dioecesis partibus ex altera, Nos illas primum per nostrum speciale Rescriptum Dilecto Filio Magistro Marcello Bubalo Capellano nostro, & Causarum Palatii Apostolici Auditori audiendas, cognoscendas, & fine debito terminandas commiserimus, ipseque Marcellus citationem cum inhibitione ad partes decrevit, quæ executioni demandata fuit. Editis a Cardinale de Castro Constitutionibus pro Ecclesia Hispalensi. Controversiæ exortæ sunt inter ipsum, Capitulum, & Beneficiatos. Quarum examen Sixtus Auditori Cameræ commisit.

§.2. Et deinde cupientes litium hujusmodi brevitati consulere, Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Interpretibus Decretorum Sacri Concilii Tridentini revisionem, ac reformationem dictarum Constitutionum etiam commiserimus, Constitutiones prædictæ, sicut Nobis relatum fuit, ab eisdem Cardinalibus, adhibita prius matura causæ cognitione, ac sæpius partibus auditis fuerunt, per eosdem Cardinales uti justæ, & æquæ judicatæ, additis tamen nonnullis limitationibus, emendationibus, declarationibus, & restrictivis, ac demum etiam ab Auditoribus Causarum dicti Palatii eas, uti justas servandas esse decisum fuit. Constitutiones autem a Congregatione Concilii examinari mādavit. Quæ nonnullis additis æquas judicavit, & C. Auditor easdem servandas esse decrevit.

§.3. Nos propterea, ut Constitutiones hujusmodi perpetuo, ut par est, observentur, opportune providere volentes, ac diligentem dicti Roderici Cardinalis sollicitudinem, qua in administranda dicta Ecclesia Ispalen. utitur, plurimum in Domino commendantes, qui pro debito suæ curæ pastoralis officio, proque ferventi zelo Domus Dei, & salutis animarum super Gregem Dominicum sibi commissum non cessat continuo vigilare, necnon Constitutiones prædictas justas, & æquas procul dubio, observandas, & ad hunc finem promulgandas esse attendentes, eorumque tenores, ac si ad verbum insererentur, nec non litis, & causæ hujusmodi statum, & merita præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad dicti Roderici Cardinalis, aut alicujus alterius pro eo Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & de ambarum etiam partium consensu, causam, & causas hujusmodi respectu tantum Constitutionum a dicto Roderi- Pontifex causas omnes inde exortas ad se avocat, & extinguit.

ro Cardinali compilatarum, & aliarum de novo ab eo factarum ad Nos harum serie advocamus, ac litem prædictam super præmissis extinguimus, & inhibitiones quascumque per præsentes moderamur, & revocamus, perpetuumque ipsis partibus silentium desuper imponimus.

Dictasque Cōstitutiones a Congregatione Concilii emendatas cōfirmat, observarique jubet.

§.4. Nec non Constitutiones prædicta juxta tamen eorumdem Cardinalium limitationes, emendationes, declarationes, & restrictivas, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, illasque ab omnibus, & singulis, quavis auctoritate, dignitate, & honore fungentibus, quos illa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, inviolabiliter observandas esse & observari debere.

Præsentesque literas nullo vitio notari posse declarat

§.5. Nec non præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quoquam alio defectu, etiam ex eo, quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari posse. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Constitutiones hujusmodi a Cardinale de Castro publicari præcipit.

§.6. Quocirca eidem Roderico Cardinali, & pro tempore existenti Archiepiscopo, & Officiali Ispalen. motu simili mandamus, quatenus dictas Constitutiones promulgari, & ab omnibus illis, quos illæ concernunt, & concernent in futurum, etiam sub censuris ecclesiasticis auctoritate nostra observari faciant, cogant, & compellant. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit.

§.7. Non obstante lite, & inhibitione executioni demandata, aliisque præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Ecclesiæ etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis Clausulis, & Decretis Decano, & Capitulo, ac Beneficiatis prædictis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorumque tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis fidem addit.

§.8. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, quod præsentium transumptis, etiam impressis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 28. Julii 1590. An.VI.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 28. Julii 1590., Pontificatus nostri Anno VI.

UR-

URBANUS SEPTIMUS

PAPA CCXXV.

ANNO CHRISTI MDXC.

VIgesima post Sixti V. mortem die electus est in Summum Pontificem Joannes Baptista Cardinalis Castaneus Januensis antea Presbyter Tituli S. Marcelli, & Archiepiscopus Rossanensis. Nihil post sui electionem fecit morbo impeditus, quo sublatus VI. Kalendas Octobris anno MDXC. die scilicet duodecima post quam fuerat electus, Corpus ejus delatum est ad Basilicam Vaticanam. Vacavit Sedes Menses II. Dies X. (a)

I.

Deputatio Cardinalis Pinelli in Præfectum Congregationis S. R. E. Cardinalium, super consultationibus negociorum temporalis ditionis Status Ecclesiastici, præpositorum.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Dilecto Filio nostro Dominico Tituli Sancti Laurentii in Pane, & Perna Presbytero Card. Pinello nuncupat.

URBANUS PAPA VII.

Dilecte Fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cardinalis Montaltus hanc Præfecturam dimittit.

CUM dilectus filius noster Alexander Cardinalis Montaltus nuncupatus, Congregationi pro consultationibus negociorum Status Ecclesiastici, cui sub fel. rec. Sixto Papa V. Prædecessore nostro, præter alia sibi, tunc incumbentia munera, præerat, aliquibus justis, ut nobis exposuit, de causis, impeditus, commode vacare minime possit, Nos, ne hujusmodi negociorum expeditiones, aliqua hoc tempore detrimenta sustineant, tua opera, de cujus fide, prudentia, atque solertia, plurimum in Domino confidimus, in hujusmodi munere uti decrevimus. Itaque tibi, qui unus ex S. R. E. Cardinalibus in dicta Congregatione deputatus existis, ut una cum eisdem Cardinalibus in dicta Congregatione deputatis, prout hactenus fecisti, consultationes, deputationes, seu quærelas quorumcumque ditioni nostræ temporali subjectorum, ad Nos confluentes, super causis tam civilibus, quam criminalibus, ad forum sæculare dumtaxat spectantes, audire, & statis diebus cum dictis Cardinalibus conferre, & de majoris partis sententia expedire, nec non super iis, quæ in dicta Congregatione de sententia majoris partis, ut præfertur, decreta, & diffinita fuerint, Literas nostro nomine ad Provinciarum Legatos, & Vice-Legatos, Civitatum Gubernatores, & alios Terrarum, & Oppidorum, quocumque nomine vocentur, Magistratus, & Officiales in statu, & ditione temporali nostra, & Sedis Apostolicæ nunc, & pro tempore constitutos, nec non responsa, ac mandata nostra illis, & aliis etiam privatis personis, quibus opus fuerit, scribere valeas, ac debeas, &, quod Literis tuis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur, si nostra manu subscriptæ essent, auctoritate Apostolica, plenam, & liberam facultatem concedimus; ac tenore præsentium etiam injungimus; Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Committitur Cardinali Pinelli.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 20. Septembris 1590. suscepti a Nobis Apostolatus Officii Ann. I.

Dat. die 20. Septem. 1590. An. I.

(a) Inclusis in utroque computo extremis.

GREGORIUS XIV.

PAPA CCXXXI.

ANNO CHRISTI MDXC.

Die V. Decembris anno MDXC. ad Summum Pontificatum evectus est Nicolaus Sfondratus Patria Mediolanensis, antea Presbyter Cardinalis Tituli S. Ceciliæ, cui Sacra Thiara imposita est die 8. Mensis ejusdem. Vixit Menses X. Dies X. temporibus Rodulphi II. Imperatoris. Creavit Cardinales quinque. Ex hac vita decessit die XV. Octobris, ejusque cadaver delatum est ad Basilicam Vaticanam, & reconditum in Sacello, quod a Gregorio XIII. qui illud erexit, Gregorianum appellatur. Vacavit Sedes dies XIV

I.

Confirmatio Constitutionis Pii V. de non alienandis, & infeudandis Terris, & locis S. R. E.

Hæc Pii V. Constitutio est 53. Admonet Nos *Tom.IV. Par.II.fol.*364. *ubi tibi indicavi, ejus declarationes, & extensiones.*

Eamdem Constitutionem certo modo declaravit etiam iste Gregorius in Consistorio secreto, sed eam declarationem rejecit Clemens VIII. ut infra in sua Constitut. Ad Romani.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, pro Pastoralis sibi divinitus injuncti muneris debito, inter cæteras, quas pro communi bono Christianæ Reipublicæ suscipit curas, etiam ad ea confirmanda, quæ ad Statum Ecclesiasticum, & S.R.E. ditionem, etiam temporalem in primis tuendam, & conservandam, a Prædecessoribus suis non minus prudenter, ac sapienter, quam rite, & recte gesta, & constituta fuerunt incumbere solet, & quo firmius illa subsistant, & sanctius ab omnibus observentur, suæ comprobationis, & muniminis partes libenter, ac mature adhibet, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Exordium;

§.1. Sane jam pridem fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster tenoris subsequentis literas edidit. *Omittitur insertio hujus Bullæ, quia habes eam in Tom.IV. Par.II. fol.*364. Admonet. Pii V. Constitutio hic est indicata.

§.2. Non igitur recol. mem. Gregorii XIII. ac Sixti V. Romanorum Pontificum similiter Prædecessorum nostrorum exempla, ac pium in tuendis S. R. E. juribus zelum imitantes, easdem literas, & in eis contenta quæcumque, ex certa nostra scientia, ac de Nobis a Deo attributæ potestatis plenitudine, tenore præsentium approbamus, confirmamus, atque etiam innovamus, easque, & ea omnia inconcussæ, ac validissimæ firmitatis robur perpetuis futuris temporibus obtinere, & a cunctis quos illa quomodolibet concernunt, inviolabiliter observari debere decernimus, præcipimus, atque mandamus. Confirmatio de qua in rubrica.

Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Si quis autem hoc, attentare &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo, 14. Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno I. D. P. An.I. die 19.Dec.

II.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatio Erectionis Rotæ Avenionen. cum restrictione facultatum Ordinariarum ad ipsam Civitatem Avenionensem, ejusque Territorium, & cum Taxa Sportularum Auditoribus pro causarum diversitate persolvendarum.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Vigilantis Pontificis præcipuum studium esse debet, ita eos, qui sub immediata Sedis Apostolicæ defensione, & temporali dominio constituti esse noscuntur, in eorum justis petitionibus, & votis confovere, ut eisdem sine cujusque injuria per legitimos tramites Justitia ministretur, aliasque desuper opportunis remediis, prout rerum, & temporum, & personarum conditione pensata, commodius esse prospexerit, providere.

Rota Avenionen. a Cardinalibus Arminiaco, & Borbonio erecta.

§.1. Dudum siquidem, sicut accepimus bo: me: Georgius Cardinalis de Armigniaco tunc similis me: Caroli Cardinalis Borbonii Sedis Apostolicæ in Civitate nostra Avenionen. de latere Legati Collega, ex auctoritate fe: re: Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri, adhoc ut causæ, quæ Auditoribus Palatii Apostolici Avenionen. a Legatis, & Vice-Legatis committebantur, maturius, & consultius ex plurimorum judicio cognoscerentur, unam Rotam, seu Auditorium perpetuum, partim Ecclesiasticorum, partim Laicorum, quorum unus illorum Præses esse deberet, sub Apostolicæ tamen Sedis beneplacito erexit, & instituit cum potestate omnes, & quascumque causas, tam spirituales, quam profanas, criminales, civiles, & mixtas in Civitate, & Comitatu nostro Venaissino ad utrumque forum mediate, vel immediate pertinentes, etiam per viam appellationis, aut alias, tunc, & pro tempore motas, & movendas eisdem Auditoribus, seu uni eorum commissas, & committendas summarie, simpliciter, & de plano sola veritate inspecta cum illorum dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, audien., cognoscen., deciden., ac fine debito terminan., ac in eis cum voto aliorum Auditorum, tunc præsentium, seu majoris partis eorum judicandi, pronunciandi etiam diffinitive, aut alias prout causarum merita postularent, & requirerent jubendi, & mandandi, ac inhibendi, sententias quoque, tam diffinitivas, quam interlocutorias, decreta, & præcepta, & alias quascumque ordinationes a dicta Curia, seu Auditoribus emanatas, exequendi, & exequi mandandi, cum omnibus honoribus, preæminentiis, ac prærogativis, & dignitatibus debitis, cum hoc, quod dicti Auditores, & Præses antequam eorum officia exercere inciperent, juramenta in forma solita præstarent de eorum officio fideliter exercendo. Et successive idem Carolus Cardinalis Legatus habita de dictæ Rotæ erectione notitia, illam confirmavit, atque approbavit, ac quatenus opus esset, de novo etiam cum eisdem facultatibus erexit, & ordinavit.

Qui nonnullas etiam ab Auditoribus ejusdem Rotæ observandas leges sanxerunt.

§.2. Postmodum vero pro felici ejusdem Rotæ, & Auditorum regimine, & gubernatione præfatus Georgius Cardinalis regulamentum quoddam, ac nonnullas ordinationes, & Constitutiones per dictum, etiam Carolum Cardinalem postea confirmatas, tam circa dictorum Auditorum, quam etiam Advocatorum, & Procuratorum qualitates, mores, auctoritatem, & facultatem fecit, & edidit. Et inter alia ordinavit, quod dictæ Rotæ Præses semper esset, & eo ipso esse intelligeretur Auditor Generalis domesticus ipsius Legati, quam partes adire possent pro habendo Justitiæ complemento in causis, quæ coram D. Legato tractarentur: voluitque, quod causæ omnes dictis Auditoribus committerentur, & referrentur in Rota, & de communi consensu, ac voto deciderentur, & quod dicti Auditores, in consilium intrare tenerentur omnibus, & singulis diebus, præterquam in diebus festis in honorem Dei dicatis. Ac præterea, quia in cartellis, & literis Justitiæ, seu Justitiam concernentibus sæpe Notariorum imperitia, aut forsan dolo nonnullæ clausulæ insolitæ, & iniquæ apponebantur, ac plures, & diversi errores committebantur, fuit per dictum Georgium Cardinalem ordinatum, quod Cartelli omnes, ac literæ Justitiam concernentes, antequam Legato pro tempore existenti pro Signatura apponenda præsentarentur, præfatis Auditoribus, seu eorum alteri exhiberentur, qui illa, seu illas diligenter perlegere, & examinare tenerentur, & si quid in eis incivile, injustum, insolitum, aut impertinens reperirent, illud corrigerent, & e mendis expurgarent, ac correcta, & emendata, aut alias legitime facta manu propria inscriberent, proque labore revisionis hujusmodi tria solida turonensia pro quolibet Cartello inter ipsos postea stipendiorum suorum loco dividenda accipere liceret, ac alias, prout latius in literis dictæ erectionis, nec non in regulamento, decretis, ac ordinationibus præfatis, quas omnes hic, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro expressis haberi volumus, plenius dicitur contineri.

Sixtus V. eos quolibet triénio sindicatui stare voluit, & decrevit.

§.3. Cum autem, sicut etiam accepimus ab eo tempore (assumptis ad hujusmodi judicandi munus peritis, ac eruditis viris) magnum dictum Tribunal acceperit incrementum, ac nedum ex Apostolicæ Sedis auctoritate erectum, & institutum fuerit, sed dicta Apostolica Sede annuente, saltem tacite confirmatum, & approbatum propter varias Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum causarum commissiones, & delegationes dictis Auditoribus factas, extiterit, ac alias a fel. rec. Sixto Papa V. etiam Prædecessore nostro ad tollendos nonnullos abusus, qui in pauperum præsertim præjudicium sub prætextu impunitatis, tam in dictæ Rotæ

Rotæ Auditorio, quam aliis dictæ Civitatis Judicibus committebantur, ratam in cæteris dictæ Rotæ institutionem habente, motu ejus proprio mandatum fuit, quod Legati, & Vice-Legati pro tempore existentes curare, ac facere deberent, quod Præses, ac Auditores causarum dicti Palatii nostri, prout etiam Vicesgerens, & alii Magistratus deberent, & quilibet eorum teneretur, tertio quoque anno in ipsa Civitate de gestis, & administratis per eos eorum officio durante rationem reddere, & Sindicatum subire, illique stare coram Sindicatoribus per consilium dictæ Civitatis deputandis, illoque durante a dicta Civitate recedere nequirent.

Episcopus Bisignani Vice-Legatus Taxam Sportularum, ac cæterarum expensarũ præfixit.

§.4. Novissime vero Venerabilis frater Dominicus Bisignani Episcopus Vice-Legatus Avenionen. animadvertens in dicto Tribunali in Pauperum præsertim damnum, & detrimentum causas, etiam levissimas interdum agitari, quarum extimatio sumptus, qui tam pro informatione, seu Auditorum, quam etiam Sportularum, ac Notariorum mercede fiunt, rei ipsius, de qua controversia existit, extimationem æquare, aut etiam superare sæpissime consuevisset, nonnullas ordinationes, & reformationes, tam circa causarum in dicta Rota cognoscendarum modum, quam etiam circa sportulas, & aliorum Judicialium actuum taxationem, & moderationem fecerit, & ante omnia præceperit, ut intra certum, tunc præfixum tempus Auditores ipsi eorum deputationem, & expressam approbationem, de qua tunc minime apparebat, a Sede Apostolica acciperent, & obtinerent.

Status Comitatus Venaissini erectioné Rotæ Avenionen. urpote sibi præjudicialem impugnarunt apud Sixtum Papam V.

§.5. Verum cum pro parte dilectorum filiorum trium Statuum Comitatus nostri Venaissini prætenderetur dictæ Rotæ institutionem in præjudicium privilegiorum dicti Comitatus a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessorum minime confirmandam fore, neque æquum esse, ut dicti Comitatus Incolæ, Cives, & habitatores extra dictum Comitatum ad Civitatem præfatam pro levibus præsertim causis trahantur, cum adsint in Comitatu ipso proprii Judices, a quibus Justitiæ complementum consequi possunt, & ideo pro parte dilectorum filiorum, tam Auditorum, quam trium Statuum Comitatus Venaissini prædictorum pridem eidem Sixto Prædecessori humiliter supplicatum extiterit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur.

Sixtus rem nonnullis Cardinalibus cognoscendam commisit.

§.6. Ipseque Sixtus Prædecessor negotium hoc re: me: Joanni Baptistæ tunc Sancti Marcelli Presbytero Cardinali, cui postea ad Apostolatus fastigium assumpto Urbani VII. nomen fuit, & Scipioni tituli Sancti Salvatoris in Lauro Lancellotto Presbytero, ac Benedicto Sanctæ Mariæ in Cosmedin Justiniano Diacono S. R. E. Cardinalibus examinandum, cognoscendum, & pro eorum prudentia reformandum commiserit, ac juxta eorumdem Cardinalium relationem, & consilium, dictæ Rotæ erectionem confirmaverit, ac alias reformaverit, desuperque literas expediri mandaverit, quæ tamen, eodem ex hac vita erepto expediri minime potuerunt.

Gregorius PP. d. Rotæ erectionem, Constitutionesque confirmat.

§.7. Nunc autem eorumdem Auditorum, & trium statuum nomine Nobis quoque, qui divina favente clementia ad Apostolicæ dignitatis culmen evecti fuimus humiliter supplicatum fuerit, ut in eisdem præmissis opportune providere de benignitate Apostolica pariter dignaremur. Nos in hoc ipso nostri Pontificatus initio hoc unum maxime cupientes, ut subditorum nostrorum commodis apprime consulatur, eisque æquitatis, & Justitiæ complementum ministretur, hujusmodi supplicationibus inclinati juxta eorumdem Cardinalium relationem, ac provisionem ab eodem Prædecessore factam, dictæ Rotæ erectionem in Civitate nostra prædicta, ut præfertur factam, necnon prædictorum Auditorum deputationem, & assumptionem cum omnibus Statutis, Ordinationibus, Constitutionibus, & Reformationibus a primodictis Cardinalibus factis, prout hactenus observatæ fuerunt, ac cum omnibus oneribus, & honoribus, ac emolumentis etiam ex Cartellorum signatura provenientibus, quibus hucusque dicti Auditores quomodolibet usi fuerunt, quæque hucusque perceperunt, ac omnibus inde secutis Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, approbamus, plenumque Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem; & nihilominus pro potiori cautela eamdem Rotam in Civitate prædicta cum omnibus, & singulis facultatibus, ordinationibus, & emolumentis, salvis tamen iis, quæ particulariter inferius disponenda, & reformanda duximus, de novo perpetuo erigimus, & instituimus.

Quamcumque tamen ordinariam jurisdictionem Auditoribus adimit, itaut causas ex commissione tantum cognoscere possint. Cognoscere autem tantũ valeant causas Civitatis, & Territorii Avenionen.

§.8. Volumus autem, quod de cætero Auditores præfati nullam jurisdictionem ordinariam habere censeantur, aut prætendere possint, sed sint tantum Judices Commissarii, neque causam aliquam cognoscere possint, nisi vigore præcedentis commissionis.

§.9. Cognoscant autem causas omnes Civitatis, & Districtus Avenionen., tam civiles, quam criminales, spirituales, prophanas, & mixtas ad forum dicti Legati, seu Vice-Legati pertinentes, prout hactenus a prima Rotæ erectione cognoscere consueverunt.

Causæ, quæ non excedunt summam 200 aur. ab uno solum, vel altero Auditore cognoscendæ, non a toto Auditorio.

§.10. Quia vero Pauperum dispendiis occurrere, quantum in Nobis est, summopere cupimus, ne partes ipsæ pro sex Judicibus informandis expensis nimis graventur, decernimus, ne imposterum causæ non excedentes summam, seu valorem, & extimationem 200. aureorum censeantur, & intelligantur esse Rotales, sed Auditoribus ipsis committantur, vel etiam commissæ esse censeantur singulis Auditoribus absque aliorum Auditorum participatione, easque soli per se ipsos, absque aliorum voto

voto cognoscere, & expedire debeant.

Quando cognosci ab Auditoribus possint causae etiam Comitatus Venaissini.

§.11. Ne vero passim causae Comitatus nostri Venaissini a propriis dicti Comitatus Judicibus avocentur, & subditi ipsi extra dictum Comitatum in maximum eorum dispendium trahantur, Mandamus, quod causae dicti Comitatus, quae alias ratione rei, vel causae, aut obligationis, seu qualitatis personarum ad Legati, seu Rotae cognitionem minime pertinere dignoscuntur, coram Judicibus dicti Comitatus tam in prima, quam secunda, & tertia instantia cognoscantur, & terminentur, nisi utraque pars consentiat in Rota committi. Quod si altera pars dissentiat, tunc in prima instantia causa a Judice loci ordinario non avocetur, nisi ex magna, & urgenti causa, in secunda vero instantia, si causa dictam summam, seu valorem 200. aureorum excedat, & a Legato, seu Vice-Legato expedire judicatum fuerit, committi quidem possit in Rota, tamen Vice-Legatus discrete agat, ut quantum fieri possit, Judex secundae instantiae non defraudetur jure suo, & onere judicandi. In secunda vero instantia si causa dictam summam excedat, vel si Legatus, aut Vice-Legatus ita expedire judicaverit, committi debeat in Rota: utraque vero parte consentiente nulla rei, vel summae habita distributione in quacumque instantia in Rota committi, & cognosci possit.

Si quae tamen causa per Legatum, aut Vice-Legatũ committenda sit, hisce Auditoribus cõmitti debet.

§.12. Cum autem causa aliqua per Legatum, seu Vice-Legatum pro tempore existentem committenda fuerit, volumus, quod sive civilis, sive criminalis causa hujusmodi existat, aut etiam mixta, necnon Beneficialis, ipsis dumtaxat Auditoribus, juxta praescriptum modum, & non alias committatur.

In hoc casu unica tantum sufficit commissio.

§.13. Ad tollendum autem multiplicitatem commissionum, ac parcendum laboribus, & expensis litigantium, mandamus, unicam commissionem in qualibet causa, & instantia sufficere, causasque committi debere, aut etiam commissas censeri cum omnibus, & singulis inciden., dependen., ac alias emergen. usque ad sententiae prolationem.

Ab eis tamen cito debent expediri.

§.14. Properandum autem ipsis Auditoribus erit ne lites fiant pene immortales, sed illas quamprimum auditis tamen ipsarum partium juribus, & competentibus dilationibus praefixis mature simul, ac propere expediant. De caetero autem sententias prout in cedula non fuerant, aut si terminos proservatis interdum habuerint, teneantur intra decem dies sententias ipsas subscribere, & in actis Notarii causae publicare, alioquin pronunciationes hujusmodi pro nullis, & circumductis habeantur.

Modus Sportulae in causis primae instantiae.

§.15. Ut autem debitus modus sportulis, ac aliis ipsorum Auditorum emolumentis, & proventibus imponatur, firmis in caeteris remanentibus juribus, proventibus, ac salariis eorumdem Auditorum, quae hucusque juxta laudabilem consuetudinem, ac ipsius Rotae fundationem exigere consueverunt, habita consideratione reformationis per dictum Dominicum Vice-Legatum nuper factae; Praecipimus, & mandamus ne Auditores ipsi a partibus per se, vel per alios, quovis modo sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec a sponte dantibus ultra infrascriptam taxam aliquid accipere valeant, videlicet in causis civilibus pro diffinitiva sententia tantum in prima quidem instantia, quoties causa valorem, vel extimationem, aut summam viginti quinque scutorum non excedit, usque ad libras duas Turonen. a summa vero, seu extimatione scutorum 25. usque ad quinquaginta aureum unum: A quinquaginta usque ad centum aureum unum cum dimidio, a centum usque ad ducentum aureos tres, a ducentum usque ad quingentos aureos quinque, a quingentis usque ad mille aureos novem, a mille usque ad mille quingentos aureos duodecim, a mille quingentis usque ad duo milia aureos sexdecim, a duobus millibus usque ad tria millia, aureos tantum viginti quinque. Quod idem servetur in causis a dicta summa trium millium usque ad quamcumque summam, nisi aliud Legatus, seu Vice-Legatus pro tempore existens arduitate causae, & Auditoris laboribus inspectis arbitrati fuerint.

Alia taxa Sportularum pro causis secundae instantiae.

§.16. In secundis vero, & aliis instantiis taxae praedictae addatur tertia pars illius, nec aliquid ultra non solum ipsis Auditoribus, sed nec etiam ipsorum familiaribus, vel consanguineis, aut aliis quibusvis personis directe, vel indirecte, quovis quaesito colore, vel ingenio praestari possit. Quae quidem sportulae juxta taxam praedictam exigendae apud Notarium causae deponantur. Nec Auditoribus ullo modo consignare, aut tradere praesumat, nisi prius sententiae ipsae subscriptae, & Notario pro publicatione facien. consignatae fuerint.

Sportulae in causis criminalibus.

§.17. In causis vero Criminalibus pro definitiva sententia absolutoria, quoties pro qualitate delicti imponenda fuisset poena pecuniaria, sportulae taxam civilium causarum non excedant, quoad si venisset imponenda poena corporalis, si quidem citra poenam mortis civilis, vel naturalis capiat aureos quinque. Si vero imponenda esset poena civilis, vel naturalis, habeat Judex aureos decem, nisi forte reus ita pauper sit, ut taxa ipsa nimia fortasse videatur, quia tunc, vel nihil omnino, aut aequitatis pensata ratione Judex accipere debebit, idemq. in aliis describendis casibus observari volumus. Quod si reus principaliter de pluribus delictis inquisitus fuerit, sportulae duplicentur. Si vero duo, vel tres correi fuerint, etiam quilibet in solidum juxta dictam taxam persolvat, sive separatim, sive conjunctim ipsorum causae cognoscantur. Quod si plures tribus rei fuerint, solvantur sportulae dumtaxat, ac si tres fuissent. Pro examinatione autem testium ad defensam, quoties Judex interesse debebit, si quidem ratione delicti poena pecuniaria imponenda foret, Judex solidos sex tantum pro quolibet Teste accipere poterit, & non ultra: decem vero quoties poena corporalis citra mortem: duodecim vero si poena mortis veniret infligenda.

Sportulæ in sententiis interlocutoriis.

§.18. Pro sententiis vero interlocutoriis in causis tam civilibus, quam criminalibus, ac mixtis, aut etiam Beneficiariis nihil omnino accipiant nisi pro decreto de relaxando carcerato facto Processu Fisci, quo casu unum tantum aureum pro quolibet reo capiet Auditor, nisi pauperes sint, quia tunc omnino gratis relaxandi erunt.

Pro accessu.

§.19. Cum vero contigerit Auditorem pro necessaria causæ instructione ad locum differentiæ accedere, aut ad examinandum Testes ad partium instantiam, seu alia de causa necessaria, Auditor, qui accedit, si intra Civitatem, habeat pro dicto accessu medium aureum, si extra Civitatem in Territorio tamen ipsius, habeat aureum unum; Per Comitatum vero Venaissinum si illuc contingat accedere, habeat aureos duos pro qualibet dieta sibi præcipuos, & immunes ab omnibus expensis, & alimentis solvi consuetis: si vero extra dictum Comitatum, & Jurisdictionem nostram accedere necesse fuerit, habeat pro qualibet dieta aureos tres salvos, & immunes; nisi ex consuetudine, aut juxta antiquas taxas minus persolvi solitum sit, quia tunc tam pro accessu isto, quam aliis supradictis casibus, quod hactenus in usu fuerit, servari volumus, & mandamus.

Legatis, & Vice-Legatis, committitur observantia hujusce Constitutionis, taxarum &c.

§.20. Cæterum Legati, & Vice-Legati partes erunt diligenter animadvertere, & curare, ne Auditores ipsi, aut etiam Notarii prædictas, aut alias honestas taxas transgrediantur, & ne in aliquo partes ipsas gravent, sed æqua lance omnibus Justitia sine sorde, & avaritia aliqua administretur, præcludaturque, tam litigantibus ipsis, quam etiam Advocatis, & Procuratoribus, ac si opus sit etiam Judicibus, ac Notariis via, & occasio lites injustas sustinendi, defendendi, & immortales reddendi, superfluisque probationibus, & actis partes ipsas, præsertim pauperes, & miserabiles personas gravandi contumaces ipsos pœnis etiam severis prout, opus fuerit, mulctando.

Clausulæ.

§.21. Decernentes præmissa ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observari debere, ac debite executioni etiam respectu causarum in dicto Rotæ Auditorio pendentium mandari, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis occasione, vel causa, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tolluntur.

§.22. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegii, Comitatus, & Civitatis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, facultatibus, & reformationibus eisdem Auditoribus, aut aliis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales mentio habenda foret, specialiter, & expresse, quatenus præsentibus nostris literis obstare, & contrariari apparuerit, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis.

§.23. Ut autem præsentes nostræ literæ ad omnium, quorum, interest notitiam facilius perducantur, mandamus quatenus per Legatum, seu Vice-Legatum debite publicari debeant, ac facta publicatione ipsa, perinde omnes afficiant, acsi personaliter eis intimatæ forent.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 16. Februarii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 16. Februar. 1591 An. I.

III.

Communicatio Privilegiorum, quibus fruitur Congregatio Regularium Theatinorum Congregationi Clericorum Regularium Minorum.

Istam Congregationem primo approbavit Sixtus V. ut supra in sua Const. CXXVII. Sacræ fol. 4. Quam Constitutionem confirmavit Gregorius XIV. Literis quibus initium est Ut ea, *& quas nos ideo omisimus, quia editæ leguntur a Dominico Bandi in Compendio Privilegiorum, facultatum &c. hujusce Ordinis.*

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, præsertim Regularium vota, Religionis propagationem, & augumentum respicientia, ad exauditionis gratiam libenter admittit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Petitio omnium privilegiorum alias concessorum Congregationi Presbyterorum, qui Theatini nuncupantur.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Presbyterorum, & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Minorum nuncupatorum, Nobis exhibita petitio continebat, quod cum ipsi cupiant pro illorum Congregationis augumento, ut ipsi in via Domini sub suavi Religionis jugo Deo dante plurimum proficere possint, omnia privilegia, gratias, facultates, tam spirituales, quam temporales, ac indulta Congregationi Presbyterorum Theatinorum nuncupatorum concessa, eorum Congregationi hujusmodi concedi, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concessio Pontificis, eorumdem privilegiorum.

§.2. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, & peccatorum remissiones, cæterasque gratias spirituales, & temporales, ac tam conjunctim, quam divisim etiam per viam communicationis, vel extensionis, aut alias quomodolibet dictæ Congregationi Presbyterorum Theatinorum nuncupatorum, illiusque Generali, aliisque Superioribus, Officialibus, Ministris, & personis, eorumque domibus Regularibus quibuscumque concessa, ac quibus dicta Congregatio Theatinorum, ejusque domus Regulares

lares, necnon Generales, Superiores, Officiales, Ministri, & aliæ quæcumque illius personæ, de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut concessione Apostolica, vel alias quomodolibet etiam per viam communicationis, & extensionis utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, eidem Congregationi Clericorum Minorum, illiusque domibus Regularibus, necnon Præposito generali, aliisque Superioribus, Officialibus, Ministris, & aliis quibuscumque illius personis nunc, & pro tempore existentibus, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, illaque omnia, & singula ad dictam Congregationem Clericorum Minorum, illiusque domos Regulares, necnon Præpositum generalem, Superiores, Officiales, Ministros, & personas prædictas, itaut dicta Congregatio Clericorum Minorum, ejusque Regulares domos, illorumque Generalis, Superiores, Officiales, Ministri, & personæ nunc, & pro tempore existentes, præmissis omnibus, & singulis, æque, & pariformiter, & sine aliqua differentia, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite possint, perinde ac si singula præmissa illis specialiter, & expresse, ac principaliter, non autem ad instar concessa, & præsentibus expressa, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserta fuissent, auctoritate, & tenore prædictis extendimus, illaque omnia, & singula dictæ Congregationi Clericorum Minorum, illiusque domibus regularibus, & personis prædictis communicamus.

Clausulæ præservativæ.

§.3. Decernentes præsentes literas de subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu, notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi nullatenus umquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri.

Clausulæ sublatæ &c.

§.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus nostra de non conceden. indulgentiis ad instar, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicta Congregatione Theatinorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictæ Congregationi Theatinorum, ejusque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias in contrarium præmissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.6. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Superioris dictæ Congregationis Minorum subscriptis, & sigillo dictæ Congregationis munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c.

D. P. An.I. 18. Februarii 1591.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 18. Februarii, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Pontificatus nostri Anno I.

IV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Congregationi Concilii facultatem elargitur eos in utroque foro absolvendi, qui ad Sacros Ordines promoti fuerant cum Dimissoriis a sufficientem facultatem non habentibus obtentis, perceptosque Ecclesiasticorum Beneficiorum fructus eis condonandi.

GREGORIUS PP. XIV,

Ad futuram rei memoriam.

Facultas absolvendi promotos cum literis obtentis a non habentibus sufficientem auctoritatem.

UT securitati conscientiæ illorum, qui cum Literis dimissoriis ab Abbatibus, Commendatariis, Cappellanis Regiis, & aliis quibuscumque minus sufficientem facultatem ad id habentibus obtentis Sacris Ordinibus, alias tamen rite, & bona fide initiati sunt, & eorum etiam, qui hujusmodi Literas concesserunt, opportunius, & facilius consulatur, auctoritate Apostolica, tenore præsentium Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Sacri Concilii Tridentini Interpretibus facultatem concedimus, quoscumque Clericos sæculares, vel regulares, qui cum hujusmodi Literis ad Sacros Ordines promoti sunt, & eos etiam, qui easdem Literas concesserunt, dummodo in posterum abstineant, & injuncta illis pro modo culpæ pœnitentia salutari, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, & pœnis in utroque foro absolvendi, ac pœnas hujusmodi illis remittendi, & condonandi, nec non cum illis super irregularitate præmissorum occasione forsan contracta, ita ut ea non obstante in susceptis alias tamen rite ordinibus, perinde ac si a propriis Episcopis, vel cum eorum Dimissoriis Literis illos suscepissent, ministrare, & ad ulte-

ulteriores etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines ascendere, ac beneficia quæcumque, & pensiones ecclesiasticas, si quas obtineant, vel si illis Canonici conferantur, vel assignentur, recipere, & retinere libere, & licite valeant dispensandi.

Fructusque ex Beneficiis Ecclesiasticis postea assequutis perceptos condonandi.

§.2. Insuper, ut tam eisdem supradictis, qui fructus ecclesiasticos ex suis beneficiis, vel pensionibus perceptos suos propterea non fecerunt, quam aliis personis ecclesiasticis, qui fidei professionem, quam juxta Concilii Tridentini decreta, & fel: recor: Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri constitutionem emittere tenebantur, non emiserunt, fructus hujusmodi, propterea indebite perceptos, condonandi, aliaque in præmissis omnibus faciendi, & exequendi, quæ necessaria fore cognoverint, seu quomodolibet opportuna.

Derogat contrariis.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 22. Februar. 1591 An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 22. Febr. 1591. Pontificatus nostri Anno I.

V.

Moderatio duarum Constitutionum Sixti V. super receptione Novitiorum illegitimorum ad Ordines Regulares.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis providentia, ea quæ rationabilibus causis, auctoritate Apostolica sancita fuerunt, ipsa rerum experientia suadente, ex aliis interdum non minus justis causis moderantur, & immutantur, prout in Domino conspicitur salubriter expedire.

Sixtus Quintus super forma recipiendi Religiosos duas edidit Constitutiones.

§.1. Sane licet alias fel: rec: Sixtus Papa V. Prædecessor noster, nonnulla circa qualitates, modum, & formam admittendi Religiosos ad quoscumque Ordines, salubriter statuerit, prout in duabus desuper, prima videlicet sub datum sexto Kal. Decembris, Anno Tertio, & altera sub datum duodecimo Kalendas Novembris, Anno Quarto sui Pontificatus editis Constitutionibus latius continetur. Quia tamen usu comprobatum est, multa inventa fuisse impedimenta; propter quæ ea, quæ in præmissis statuta fuerunt, executioni mandari minime potuerunt. Unde quamplures literis, & pietate insignes viri, a sancto proposito Regularem ducendi vitam abducti, ac impediti, atque etiam alii diu cum maxima eorum laude in Religione versati ab illius dignitatibus, honoribus, prælaturis, cum non modico Religionis, & Ordinum hujusmodi detrimento repulsi, & inhabiles penitus redditi fuerunt.

Quas hic Pontifex ad terminos juris reducit.

§.2. Nos igitur ea, quæ docuit experientia salubriter fuisse constituta, confirmare, quæ vero moderatione aliqua indigere, moderari volentes, ac dictarum Constitutionum, & inde sequutorum quorumcumque tenores etiam veriores, præsentibus pro expressis habentes, habita cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, super negociis, & consultationibus Regularium deputatis, matura deliberatione, de eorumdem consilio prædictas Constitutiones in ea parte, qua cavetur, ne illegitimi ex certo inibi expresso damnato thoro, vel complexu, ad quamcumque Religionem, neque ad habitum, aut professionem regulares, sed tantum ad habitum Conversorum, aut Famulorum, in Monasteriis aliisque locis Regularibus servientium admittantur, & si post dictam Constitutionem professionem emitterent, voluit illam nullius esse momenti. Et in altera parte, in qua illegitime genitos, etiam ante ipsas Constitutiones professos, vigore privilegiorum, aut indultorum Apostolicorum, cuivis Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere, vel in specie concessorum, etiam ipsi per ingressum Religionis, vel per eosdem Superiores legitimatos, seu ad gradus, honores, & dignitates habilitatos, seu integratos, ab honoribus, gradibus, & dignitatibus quibuscumque, tam antiquis, quam aliis privilegiis, literis Apostolicis, indultis, aut declarationibus non obstantibus, excludi, ac dispensationes quascumque, aut legitimationes non suffragari, neque in futurum cum his, nisi a Sede Apostolica, privilegiis quibuscumque non obstantibus, dispensari posse voluit, auctoritate Apostolica tenore præsentium ad terminos juris reducimus, & moderamur, ac omnes dispensationes, & habilitationes, vigore privilegiorum, aut indultorum Apostolicorum, cuivis Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere, vel in specie, ut præfertur, concessorum, quæ tempore Constitutionum hujusmodi usu recepta, & non sub ullis aliis revocationibus comprehensa erunt, per quoscumque eorum Superiores factas, in pristinum statum, & validitatem, in quibus ante ipsas Constitutiones existebant, restituimus, & reintegramus. Volentes, iisdem Constitutionibus non obstantibus, eos, qui quovis modo illegitimi procreati fuerint, ad habitum, & professionem regulares admitti posse, quemadmodum admitti poterant, si supradictæ Constitutiones æditæ non fuissent.

Quàm reductionem hic declarat.

§.3. Ita tamen, ut cum de recipiendis quomodocumque illegitime natis, ad habitum, & professionem Ordinum quorumcumque agetur, ii, ad quos hujusmodi receptio spectat, præter alia, de quibus ex dictarum Constitutionum præcepto circa quoscumque etiam legitimos disquirere debent, diligenter eorum vitam, & mores inquirant, & ita demum recipiant, si tamen bonam indolem, & virtutis specimen præseferant, ac tot eis merita suffragentur, ut

ut natalium suppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo, & utilitati profutura videatur. Et super hoc ipso ii, ad quos, ut dictum est, pertinet hujusmodi receptio, matura deliberatione habita, ita censuerint, & judicaverint, dummodo tamen filius illegitimus in Religione, in qua pater, sive ante, sive post nativitatem dicti filii professus fuerit, ipso patre vivente non admittatur, quod expresse prohibemus.

Generalibus, vel Provincialibus Ordinũ, auctoritatem dispensandi illegitimos ad dignitates iuxta eorũ privilegia usu recepta.

§.4. Volumus quoque, ac statuimus, licere Generali, aut Provinciali singulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta dispensatio spectat juxta tenorem privilegiorum, & indultorum Apostolicorum eis concessorum, quæ dummodo usu recepta, nec alias sub ullis revocationibus comprehensa sint, ut præfertur, in hac parte revalidamus, cum illegitimis, quos dictus Generalis, aut Provincialis, cum Generali, Provinciali, seu intermedio Capitulo, & non alias, suffragantibus meritis dignos judicaverint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes hujusmodi pro tempore ita factas, & inde sequuta quæcumque, ut antea, valere, & tenere, perinde ac si supradictæ Constitutiones non emanassent.

Superioribus Ordinum concedit, Novitios prævia informatione ad Religionẽ recipere posse.

§.5. Cæterum cum acceperimus, nonnullarum Religionum, & Ordinum, præsertim Monachalium Monasteria ita instituta esse, ut in eis perpetua quædam filiatio constituatur; ideoque receptio Novitiorum in unoquoque Monasterio ad Superiorem Prælatum, & Capitulum ejusdem Monasterii tantum pertineat, quæ etiam Monasteria ut plurimum inter se longe distant, nec Generalia, Provincialia, aut intermedia Capitula, nisi raro, celebrari solent. Ideo statuimus, ut Superiores illorum Monasteriorum de consensu sui Capituli, præhabita simul cum his, de quibus in unaquaque Religione, aut Monasterio, juxta ejus Constitutiones recipiendus interrogari solet, aliqua informatione super his, quæ in dictis Constitutionibus continentur, ad receptionem hujusmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad professionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Constitutionibus habetur, inquisitio fiat, quæ postea ab his, a quibus in prædictis Monasteriis examinari solent, diligenter examinetur, & approbetur, & demum omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes, quod Superiores prædicti, cum eorum Capitulo, aut ubi consuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota secreta deputatis, servatis eorum regularibus institutis, ac supradictis omnibus, eamdem in recipiendis Novitiis habeant auctoritatem, quæ per dictas Constitutiones Provincialibus Capitulis est attributa.

Clausula sublata, &c.

§.6. Decernentes, sic & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam ejusdem Romanæ Curiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An.I. die 15. Martii 1591.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo. Idus Martii, Pontificatus nostri Anno I.

VI.

Damnatio Sponsionum, seu Excommissarum, super vita, morte, & futura electione Summi Romani Pontificis, ac promotionibus S. R. E. Cardinalium.

De materia Cardinal. vide ad Const. LXXVI. Sixti V. Postquam. *Tom. IV. Part. IV. fol. 279.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Excommissarum usus, multa mala maximaque damna parit.

COgit Nos depravata miseri hujus sæculi corruptela, ut vel in ipso nostri Pontificatus ingressu severioribus pœnis illorum coerceamus audaciam, qui cœca ducti cupiditate gravioribus peccatis divinam Majestatem lædere, ac Sacrosanctæ Ecclesiæ Dei mala, & scandala perniciosa inferre non perhorrescunt. Qualia multa cum ingenti animi nostri dolore sensimus manare ex frequenti sponsionum illarum usu, quæ Excommissæ vulgo dictæ, super futura electione, aut vita, & morte Romani Pontificis, aut promotionibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium fieri consueverunt. Nam sive rem ipsam, quæ nedum Ecclesiastica, sed, & Sacra, & mere spiritualis est, spectemus, profanatio quædam rei Sacræ, & sacrilegium quoddam inde propterea committi videtur, dum electionibus, & promotionibus Sacris, ac plane spiritualibus, sors pecuniarum immiscetur, & turpissimæ nundinationis genus cohæret, sive gravissima peccata earum occasione perpatrari solita, & detrimenta inde provenientia, sponsiones hujusmodi, quæ super prædictis fiunt omnino damnandas, & prohiben-

bendas, atque a Christifidelium commercio prorsus exterminandas arbitramur. Multi siquidem cupiditate, aut metu jacturæ pecuniarum illicitis modis, directe, vel indirecte per se, vel alium, electiones, seu promotiones impedire, aut retardare conantur. Alii eligendorum, aut promovendorum honorem, & famam, & existimationem, impiis, falsis, ac prorsus iniquis detractionibus, aut diffamationibus lædere, ac dilacerare non erubescunt; Orationes vero, & vota, ac pias preces Christiani populi, quas eo potissimum tempore, summo devotionis fervore, ex intimo cordis affectu, ab universo fidelium cœtu Deo Omnipotenti offerri par esset, ut hujusmodi electionibus, ac promotionibus Spiritus Sanctus assisteret, non mediocriter hac de causa impediri, perturbari, ac refrigescere necesse est, dum multi temporalibus lucris intenti, aut obliviscuntur, quæ Dei sunt, aut certe desiderant sæpenumero, & procurant, ut eligantur non ii, qui optimi sunt, sed ex quorum electione plurimum lucri se consequturos animadvertunt. Nec desunt, qui innumerabiles fraudes, ac perniciosa mendacia, dolos, & fallacias comminiscuntur, dum sponsionum precia augere, aut imminuere, callide, & versute satagunt. Nonnulli quoque manifesta injustitia peccant, dum fere certi eorum, qui eligendi, aut promovendi sunt, conventiones, seu sponsiones ineundo, ab aliis id ignorantibus pecunias per fraudem extorquent. Multi præterea, dum vana spe universum patrimonium suum in discrimen temere deducunt, repente, & ex improviso ad inopiam rediguntur, ex quo, & abominabiles contra Deum blasphemiæ, & plurima scandala, & peccata atrocia consequuntur: quod autem deterius est, miseri quidam ad nefandas Dœmonum invocationes, ad prohibita sortilegia, damnataque divinandi genera confugiunt, ut futura, si id fieri posset, prænoscendo, minori cum periculo, aut quemadmodum ipsi vana spe decepti sibi persuadent, certiori eventu sponsiones ineant. Illud denique omnibus notissimum est, magnum hoc esse avaritiæ fomentum, & ex eo vehementem quæstus cupiditatem, quandoque etiam in Ecclesiasticis, ac Religiosis personis excitari.

Hic ideo Pontifex inhærendo Constitutioni Pii IV. omnes excómissas super vita, morte, aut creatione Summi Pontificis, vel promotione Cardinalium ubique prohibet.

§.1. Nos igitur, qui hoc præcipuum munus ad pastoralem nostram sollicitudinem maxime pertinere existimamus, ut gregem Dominicum fidei nostræ creditum ab omni offensione, atque æternæ vitæ periculo securum, in viam salutis, divina favente gratia, dirigamus, pestiferi hujus morbi contagionem, priusquam in communem fidelium perniciem latius serpat, quantum in Nobis est, tollere, necnon delicti, & scandali inde ut plurimum provenientis occasionem penitus, & ubique submovere cupientes, ac simul æquum censentes, ut in quo frequenter, & graviter peccatur, id ad tollendum scandali periculum generatim, & peræque omnibus interdicatur, fel. record. Pii Papæ Quarti Prædecessoris nostri, qui pariter hoc ipsum super futura Pontificis electione fieri prohibuit, vestigiis inhærentes, de tributæ Nobis a Domino potestatis Apostolicæ plenitudine, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione damnamus, & reprobamus omnes, & quascumque sponsiones, promissiones, stipulationes, conventiones, aut pacta, Excommissas vulgo dictas, quovis nomine, aut vocabulo appellatas. Quas, sive cedulas, ut ajunt, vel apochas, aut alio quocumque, publicæ, aut privatæ scripturæ, aut Chirographi genere, vel per Mensariorum, aut Mercatorum libros, aut partitas, ut dicunt, seu verbo tantum data fide, aut facto deposito certæ pecuniarum summæ, vel cujusvis alterius rei pretio extimabilis, aut alias quoquomodo, vel sub quavis nominati, aut innominati contractus forma, aut conditione, in eventum vitæ, aut mortis, vel futuræ creationis Romani Pontificis, tam eo vivente, quam Apostolica Sede vacante, aut in eventum promotionum S. R. E. Cardinalium, posthac in quibusvis Christiani Orbis Regnis, Dominiis, Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, ubilibet gentium, aut locorum iniri quandocumque contigerit, ipsosque contractus, sponsiones, aut pacta, siquæ post hanc nostram prohibitionem inita fuerint, vel etiam antea, quarum tamen, vel quorum exitus adhuc expectatur, damnata prorsus, illicita, & invalida decernimus, & declaramus, illaque, ex nunc prout ex tunc, & e contra, harum serie rescindimus, & annullamus, ac ne de cætero fiant districte interdicimus, & prohibemus. Decernentes ex his tamquam damnatis, & reprobatis, etiam si juramento, quod pariter illicitum, & tamquam contra bonos mores præstitum nihil operari, in hoc casu declaramus, aut instrumento in forma Cameræ Apostolicæ, vel alias quomodolibet roborata fuerint, nullam prorsus obligationem oriri, nullamque actionem realem, aut personalem, aut Judicis officium in foro exteriori neque extra illud, nec etiam quo ad forum conscientiæ, provenire, neque exceptionem, aut aliud quodcumque jus cuiquam competere.

Et quicquid in excommissis deductum fuerit, Piis locis applicat.

§.2. Quinimmo statuimus, & declaramus, ex prædictis damnatis sponsionibus nullum talium pecuniarum dominium, etiam si solutæ, aut datæ, seu remissæ, vel condonatæ hac de causa fuerint, cuiquam acquiri, sed quicquid pecuniarum, aut cujusvis alterius rei, in contractus, seu sponsiones hujusmodi deductum fuerit, sive datum, & acceptum, sive tantummodo promissum, vel ut præfertur condonatum, aut etiam ut ab aliis solvatur mandatum existat, eo ipso piis locis ejus Civitatis, aut Oppidi, ubi sponsiones ipsæ initæ, vel ubi primum detectæ fuerint, etiam si prius alibi initæ sint, acquisitum censeri, & ipsos contrahentes ad restitutionem, sive elargitionem eisdem piis locis in utroque foro teneri, & in foro exteriori ad id per Episcopum (cujus conscientiam super hoc oneramus)

mus) opportunis juris, & facti remediis, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, cogi, & compelli debere, & non solum Procuratoribus, seu Administratoribus, sed cuilibet personæ, actionem popularem nomine eorumdem piorum locorum pro ipsis pecuniis consequendis competere. Ita tamen, ut si plura loca pia in Oppido, seu Civitate hujusmodi existant, inter ipsa loca is præferatur, & pecunias integre lucretur, qui prior agere cœperit.

Quibus desuper trāsigere aut concordare posse vetat.

§.3. Nec componere, transigere, aut concordare cum ipsis delinquentibus, aut illis partem aliquam pœnæ remittere, aut condonare quoquomodo liceat, sed integre ab ipsis locis piis exigatur. Quod si de facto concordatum fuerit, tunc eo ipso concordia, compositio, aut transactio irrita sit, & nulla, & actio pro reliqua summa non exacta ad alia loca pia devoluta censeatur, donec pœna prædicta integre, ab ipsis transgressoribus fuerit persoluta.

Ecclesiasticisque personis excommissas facientibus, pœnam privationis beneficiorum imponit.

§.4. Personas vero Ecclesiasticas, siquæ forsan, quod non credimus, tale aliquod pactum, aut sponsionem, contra hanc nostram prohibitionem inire præsumpserit, tam sæculares, quam cujusvis Ordinis, aut Militiæ regulares, cujuscumque status, gradus, vel conditionis fuerint, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Primitiali, Patriarchali, aut alia quacumque, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalatus præfulgeant dignitate (præter supradictam, & alias in præsenti Constitutione contentas pœnas) omnibus, & quibuscumque per eas obtentis beneficiis, cum cura, & sine cura, sæcularibus, & quorumvis Ordinum, aut Militiarum regularibus, ex tunc eo ipso per præsentes in utroque foro privamus, & privatas, ac ad illa, & quæcumque in posterum obtinenda, perpetuo inhabiles, & incapaces declaramus, eaque omnia juxta præsentem Constituionem ipso facto vacare, deque illis libere per Sedem Apostol., vel per ordinarios Collatores aliis provideri posse, ac etiam si alioquin nostræ Sedis Apost., seu Rom. Pontificis tantum, dispositioni, ex quavis reservatione generali, etiam in corpore juris clausa, seu alias quomodolibet reservata, seu affecta fuerint, nihilominus per ordinarios Collatores, ad quos eisdem reservationibus, seu affectionibus Apostolicis cessantibus, pertineret, libere, & licite conferri, & de eis perinde ac si reservata, aut affecta non essent, disponi posse volumus, & declaramus.

Et tam eis, quam aliis, huic prohibitioni contravenientibus, excommunicatiouis pœnam infligit.

§.5. Ulterius etiam in eos, qui talia patrare, & huic nostræ Constitutioni contravenire præsumpserint, tam si prædictis, quæ hic pro expressis habeantur, quam si quibusvis mundanis etiam Ducalibus, Regiis, Imperialibus dignitatibus fungantur, ac etiam in eosdem, vel alios, qui id in Terris, Locis, Civitatibus, ac Dominiis sibi subjectis, tacite, vel expresse fieri permiserint, eorumque Consiliarios, Magistratus, Potestates, Gubernatores, Præfectos, aut Locatenentes, eorumque singulos, qui pariter consensum, auxilium, consilium, vel favorem in præmissis præstiterint, ac in quoscumque proxenetas, vel mediatores, excommunicationis sententiam per easdem præsentes ferimus, & promulgamus, eosque ipso facto, absque aliqua monitione, aut declaratione, seu Judicis decreto, aut ministerio, excommunicationis sententiam incurrere volumus, a qua eorum nullus ab alio, quam a Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo, & quo ad eos, qui pecunias, vel aliud quidpiam præmissorum occasione perceperint, etiam prævia restitutione integra pecuniarum ejusmodi occasione perceptarum, absolvi possit, aut debeat.

Clausula sublata, & decretum irritans.

§.6. Sicque in omnibus, & singulis superius expressis, per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca universis locorum Ordinariis, ubilibet constitutis, per Apost. scripta mandamus, ut præsentes literas in suis quisque Ecclesiis, Civitatibus, Diœcesibus, & locis ab omnibus inviolate observari curent. Et contra quoscumque præsentis Constitutionis transgressores ad declarationem censurarum, & pœnarum hujusmodi procedant invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ cōtrariorum derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis, necnon Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, & Locorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus earum impediri valeat, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Forma, & effectus publicandæ hujus Cōstitutionis.

§.8. Cæterum, ut præmissa, ac eædem præsentes literæ ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque possit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excusationem allegare, Volumus, ut eædem præsentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ, per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibi-

ibidem dimissa, ab eadem die, quo ad eos qui in Urbe sunt, quo vero ad eos qui citra montes sunt, post viginti dies, quo vero ad eos, qui ultra montes, post duos menses a die publicationis prædictæ numerandos, omnes, & singulos perinde afficiant, & arctent, acsi illis ipsis fuissent personaliter intimatæ. Quodque earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ ipsis præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę. Nulli ergo omnino,&c. Si quis &c.

Fides transumptorum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, duodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno I.

D. P. An. I. die 21. Martii. 1591.

VII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Cardinali Episcopo Ostien., & Veliternen. Decano Sacri Collegii restituitur Gubernium, & temporalis jurisdictio Civitatum Ostien. & Veliternen. pridem per Sixtum PP. V. ab eisdem Ecclesiis separata.

Vide superius in Appendice Sixti V. ad Constit. XXXVII. Ex varietate *fol.* 217.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SI de restituendis, & conservandis Juribus Ecclesiarum cæterorum Episcoporum magna Nobis cura animo insidet, quanto majori studio eam Nos sollicitudinem sustinere opportet, ut earum Ecclesiarum, quæ Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium propriæ sunt, Jura ablata restituantur, ac restituta conserventur.

Disjunctio, de qua in Rubrica a Sixto Papa V. facta.

§.1. Cum itaque fe: re: Sixtus PP. V. Prædecessor noster, ab Ecclesiis Ostien., & Veliternen. tunc per obitum bon. mem. Alexandri Episcopi Ostien., & Veliternen. Cardinalis Farnesii nuncupati, apud Sedem Apostolicam defuncti Pastoris solatio destitutis gubernium, & omnimodam Jurisdictionem temporalem Civitatum Ostien., & Veliternen., ac hoc ut personis idoneis, & benemeritis per eumdem Prædecessorem, & Successores suos Romanos Pontifices in perpetuum simul, vel separatim committerentur, motu proprio, & ex certa sua scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine dismembraverit, & seperaverit, ac unionem, si quæ esset, dissolverit, ac gubernium, & Jurisdictionem hujusmodi, ex tunc perpetuo dismembrata, & separata Cameræ Apostolicæ incorporaverit, & applicaverit, prout in literis dicti Prædecessoris desuper confectis plenius continetur.

Causæ faciendæ reintegrationis.

§.2. Nos attente prospicientes Cardinales ipsos Romano Pontifici in dirigenda Ecclesia Catholica, cui præest Consiliarios, & Coadjutores existere, & in partem Apostolicæ sollicitudinis, ab Altissimo vocatos fuisse, ac ipsam Ecclesiam Romanam, cujus honorabilia membra existunt, suorum honorare plenius magnitudine meritorum, nec alicui dignius, quam Episcopo Ostien. ipsius Sacri Collegii Decano pro tempore existenti, hujusmodi gubernium, & Jurisdictionem temporalem committi posse: quod etiam ipsemet Sixtus Prædecessor noster post dismembrationem factam perspexit, cum statim omnimodam Jurisdictionem, administrationem, & gubernium ipsum temporale prædictæ Civitatis Veliternen. bon: me: Joanni Antonio Episcopo Ostien., & Veliternen. Cardinali S. Georgii sub certis modo, & forma tunc expressis commiserit, ac denique, ex concessione gubernii hujusmodi Civitates, & Dioeceses Ostien., & Veliternen. magnam utilitatem omnino percepturas esse sentientes dictarum literarum tenores, præsentibus pro expressis habentes;

§.3. Motu proprio non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, dismembrationem, separationem, dissolutionem, incorporationem, & applicationem, necnon literas prædictas, ac omnia, & singula in eis contenta Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus, & irritamus, ac revocata, cassata, & irrita, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse, nullique prorsus suffragari posse, seu debere decernimus. Eisdemque Ecclesiis Ostien., & Veliternen. Gubernium, & omnimodam Jurisdictionem temporalem Civitatum Ostien., & Veliternen. prædictarum, cum omnibus, & singulis arcibus, fortalitiis, Palatiis, Hortis, omnibusque aliis juribus, pertinentiis, adiacentiis, & annexis quibuscumque prout Episcopo Ostien., & Veliternen. ante dismembrationem, & unionem dicti Sixti Prædecessoris gaudere, frui, & possidere solebant, ac in pristinum,& in eum,in quo ante præmissa quomodolibet erant,statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, itaut nunc, & pro tempore existens Decanus, & Episcopus Ostien., & Veliternen. gubernium, & omnimodam Jurisdictionem dictarum Civitatum, cum omnibus suis pristinis honoribus, oneribus, privilegiis, & facultatibus in omnibus, & per omnia gerere, & exercere possit, & debeat, perinde ac si illa, ab eisdem Ecclesiis dismembrata, & separata, ac dictæ Cameræ incorporata, & applicata nunquam fuissent.

Reintegratio, de qua in Rubrica.

§.4. Mandantes propterea in virtute Sanctæ Obedientiæ, S.R.E. Camerario, ac dictæ Cameræ Clericis, Præsidentibus, & quibusvis aliis,ad quos pertinet, ne deinceps in gubernio, & administratione hujusmodi, se quoquo modo intromittere audeant, seu præsumant, sed gubernium, & omnia alia prædicta eidem Decano, & Episcopo Ostien. pro tempore libere, prout ante dismembrationem prædictam dimittant, & relaxent, ita quod liceat eidem Decano, & Episcopo Ostien., & Veliternen. moderno, prædictorum gubernii, Jurisdictionis temporalis, & aliorum præmissorum possessionem propria aucto-

S. R. E. Camerario, & Clericis Reverendæ Cameræ injungitur, ne se ingerant in gubernio Civitatū Ostien. & Veliternen.

auctoritate, & vigore præsentium per se, vel alium, seu alios apprehendere, ac retinere, ac gubernium, & jurisdictionem hujusmodi per se, vel alium, seu alios regere, administrare, & gubernare.

Derogatio cõtrariorum. §.5. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra de non tollendo Jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon felicis recordationis Pii PP. IV. etiam Prædecessoris nostri de registrandis infra certum tempus in ipsa Camera Apostolica quibusvis gratiis, illius interesse quomodolibet concernen., ita quod præsentes literæ, etiamsi infra tempus prædictum, aut etiam nunquam in ipsa Camera registratæ fuerint, nihilominus perpetuo valeant, nec illis unquam opponi possit. Quibus omnibus eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Martii 1591. An.I. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 23. Martii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

VIII.

Ex Regest. in Secr. Brev. Validatio electionis Priorum, aliorumque gestorum in Monasterio Sancti Laurentii el Real ante publicationem literarum Sixti V., quibus illius Monasterii statuta confirmabantur.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

SixtusV. Monasterii del Escurial a Philippo II. erectionem, statutaque confirmavit; §.1. CUM nuper fel. rec. Sixtus Papa V. Prædecessor noster, charissimi in Christo filii nostri tunc sui Philippi Hispaniarum Regis Catholici supplicationibus inclinatus, ut in celebri Monasterio Sancti Laurentii el Real nuncupat. Ordinis Sancti Hieronymi prope, & extra Muros del Escurial nullius Dioecesis ab ipso Philippo Rege pia, & magnifica impensa fundato, constructo, & dotato, & illi annexis Collegio, & Abbatia de Parajes electiones Priorum, & aliorum officialium, omni fraude, & ambitione cessante, canonice, & rite celebrarentur, & libri novi officii debite administrarentur, nonnulla Capitula, & ordinationes circa electionem Prioris, cæterorumque officialium prædicti Monasterii, & Abbate, ac administratione librorum hujusmodi debite consultata confirmaverit, & approbaverit, ac perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjecerit, prout in suis desuper in forma Brevis expeditis literis sub dat. 4. Septembris 1588. plenius continetur.

Cum vero Priorum electiones factæ fuerint ante publicationẽ literarum Sixti V. §.2. Et sicuti postea idem Philippus Rex Nobis exponi fecit, ante datam, & expeditionem dictarum literarum confirmationis Capitulorum, & Ordinationum hujusmodi in generali Capitulo dicti Ordinis, in quo literæ prædictæ præsentandæ, & acceptandæ, erant Capitulorum, & ordinationum hujusmodi substantia ex parte Regis prædicti præsentata extitit, & juxta illius continentiam, ad electiones Prioris, & aliorum Officialium, & forsan alia processum extitit; & quoniam data earumdem literarum subsequebatur, idem Rex Nobis supplicari fecit, quatenus omnes, & singulas electiones, aliaque acta Capitularia juxta earumdem tamen literarum formam facta, & inde sequuta quæcumque Apostolica auctoritate confirmare, & approbare, aliasque desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Validari petit idem Rex.

Validat Pontifex una cũ actis inde sequutis. §.3. Nos igitur præmissis attentis, ac ejusdem Regis supplicationibus inclinati, literarumque prædictarum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, quascumque electiones, & acta, ut præfertur facta, approbamus, & confirmamus, illiusque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus supplemus, perinde ac si literæ prædictæ de data anteriori generalis Capituli prædicti confectæ in eodem generali Capitulo præsentatæ, & acceptatæ fuissent, illaque præsentis scripti patrocinio communimus, nec non eis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus: ac præmissa omnia, & singula perpetuo firmiter, & inviolabiliter observari debere volumus, & mandamus.

Clausulæ pro ejusdem validationis firmitate. §.4. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, & Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere decernimus, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat. §.5. Quocirca Venerabili fratri Episcopo Segobien., & dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Archidiacono Ecclesiæ Toletan. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte alicujus Religiosi dicti Ordinis fuerint requisiti, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant eos, & quos illa concernunt, pacifice frui, & gaudere, nec permittant quidquam contra præmissa per quoscumque attentari: Contradictores quoslibet, & Rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit. §.6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Aprilis 1591. An.I. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Aprilis 1591. Pontificatus nostri Anno I.

IX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultates nonnullæ Cappellano Majori Regiæ Cappellæ Regis Hispaniarum, circa Sacramentorum administrationem, & munia Parochialia.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Pius V. Cappellano majori AulæRegis Hispaniarum ordinariam jurisdictionem super omnes ejusdem Aulæ familiares attribuit.

§.1. CUM dudum fæl. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster supplicationibus charissimi in Christo filii nostri, tunc sui Philippi Hispaniarum Regis Catholici ea in parte inclinatus, tunc, & pro tempore existenti Archiepiscopo Compostellan. tanquam Cappellæ dicti Philippi Regis Cappellano majori, quamdiu, & quoties, in curia ipsius Philippi Regis personaliter resideret, & eo a dicta Curia absente, seu in illa non residente personæ in Presbyteratus ordine constitutæ per ipsum Philippum Regem toties, quoties sibi visum foret, nominandæ per suum Ordinarium approbandæ, quæ durante absentia dicti Archiepiscopi a dicta Curia in quibusvis Civitatibus, Oppidis, & locis, in quibus dictum Philippum Regem, ejusque Curiam regiam pro tempore residere contingeret, curam animarum familiæ ejusdem Philippi Regis, ac omnium, & singularum personarum, tam in Regnis Hispaniarum, & dominiis originem trahentium, quam extraneorum ex quibusvis Orbis partibus ad ipsam Curiam confluentium cujuscumque qualitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, ac præeminentiæ forent, Archiepiscopis tamen, & Episcopis exceptis, exercere, eosque visitare, corrigere, ac omnimodam jurisdictionem Ordinariam, omniaque, & singula alia, quæ Archiepiscopi, & Episcopi, ac alii locorum ordinarii in Diœces. suis de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet facere, & exercere consueverant, citra tamen exercitium Pontificalium, & Ordinum, & Beneficiorum collationem, exercere libere, & licite valeret, Apostolica auctoritate concesserit, & indulserit, prout in literis d. Prædecessoris desuper die septima Junii Pontificatus sui Anno IV. sub Annulo confectis plenius continetur.

Gregorius d. Cappellano facultatẽ concedit ecclesiã sibi eligendi pro Parochialium munium administratione dictis miliaribus.

§.2. Et Nobis nuper pro parte dicti Philippi Regis nonnulla, quæ majorem dictarum literarum expressionem, requirunt exhibita fuerunt. Nos dictarum literarum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, supplicationibus dicti Philippi Regis hac in parte inclinati, de consilio Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium decretis Concilii Tridentini interpretandis præpositorum, quibus hoc negocium mature videndum, & discutiendum, ac Nobis referendum commisimus, ad majorem dictarum literarum expressionem, seu declarationem harum serie concedimus, seu dictis literis adjungimus, quod dictus Cappellanus major, seu persona ab eo ad animarum curam pro tempore deputata, cui Sacramentorum Confessionis, Eucharistiæ, Extremæ Unctionis, & Matrimonii exercitium, & administratio incumbit, quique Ecclesiam certam, in qua dicta Sacramenta administret, non habet, possit eligere Parochialem Ecclesiam viciniorem Palatio, ubi eumdem Philippum Regem pro tempore morari contigerit, & si fuerint duæ Parochiales Ecclesiæ æque vicinæ dicto Palatio, tunc eligat quam voluerit, in quam prædictus Cappellanus major, seu persona hujusmodi libere ingredi, & ex inde Sacramenta prædicta accipere, & sibi subditis exercere, & ad infirmos Curiæ dicti Philippi Regis deferre, & monitiones matrimoniales suorum subditorum juxta decreta dicti Concilii publicari facere, eosque matrimonio jungere, ac per se, aut alios ministros suos suam Jurisdictionem ordinariam exercere sine præjudicio Jurium Parochi.

§.3. Præterea, quod ipse Cappellanus major tenere valeat ministros, & Officiales necessarios ad exercendam Apostolica auctoritate omnimodam Jurisdictionem, tam curæ Palatii, quam uti Judex Cappellæ hujusmodi, & aliorum, qui ab eo, & ejus mandato nominati exerceant eorum officia, & Jurisdictionem suam, tam in causis semiclericorum, Cappellanorum servientium Oratorio Cappellæ, Cantorum, & Ministrorum ejusdem Cappellæ quarumcumque nationum eidem Regi servientium, ac personarum Regalium, & Regiæ prolis, in illos tantum, qui vere sunt Curiales. Subdelegandi aliis propriã auctoritatem.

§.4. Ad hæc dictus Cappellanus major per se, aut ministros suos nominare Confessores regulares de licentia suorum Superiorum, aut sæculares pro cura animarum dicti Palatii, & examinare, seu examinari facere Cappellanos, & Clericos servientes dicto Philippo Regi, & Domui Regali in dicta Cappella, & Oratorio, ad celebrandas Missas, & Confessiones audiendas, ac verbum Dei prædicandum, & eis id faciendi licentiam, & facultatem dare. Confessarios pro Regis aula deputandi.

§.5. Nec non convocare Prædicatores regulares, aut sæculares in dicta Curia, vel extra eam ad prædicandum verbum Dei in Cappella Regia, & Domo, ubi erit ipse Philippus Rex, & Curia sua, itaut nullus ordinarius loci, in quo dicta Curia, seu ipse Philippus Rex, aut Domus erit, sive eundo, sive stando, sive etiam recreationis causa prædicationem verbi Dei impedire possit. Prædicatores pro Regia Cappella designandi.

§.6. Postremo si eidem Cappellano majori videbitur, considerata decentia, & necessitate, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, & Extremæ Unctionis in Cappella Regia, ut ad infirmos, & infirmas in dicto Palatio existentes commodius deferatur, & multis incommodis, quæ alias nasci possent, obvietur, reponere libere, & licite, & absq; ullo conscientię scrupulo, aut censurarum Ecclesiasticarum incursu valeat. Ac Eucharistiæ Sacramentum ibidem detinendi.

§.7. Non

Derogat contrariis.

§.7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Prædecessor in literis prædictis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Aprilis 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Aprilis 1591. Pontificatus nostri Anno I.

X.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Diversæ ordinationes circa Indos Insularum Philippinarum ad Christianam fidem conversos.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Qui damnâ Indiis intulerant ante ipsorum conversionem, ea sequuta dicta damna reparare cupiebât.

§.1. CUM sicuti nuper accepimus in primeva conversione Indorum insularum Philippinarum tanta vitæ pericula propter ipsorum Indorum ferocitatem adeunda fuerint, ut multi contra ipsos Indos arma sumere, & in bonis damna dare coacti extiterint, ipsique Indi postea relictis falsis Deorum cultibus, & verum Deum agnoscentes fidem Catholicam amplexi sint, & qui hæc damna in bonis ipsorum Indorum dederunt, cupiant bona ablata hujusmodi restituere, licet id faciendi facultatem non habeant.

Gregorius episcopo Manilan. committit, ut incumbat huic restitutioni &c.

§.2. Nos serenitati conscientiarum dictarum personarum consulere, & periculis, ac incommodis hujusmodi obviare cupientes, Venerabili Fratri Episcopo Manilan. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus auctoritate nostra curet, ut supradictæ personæ, & Domini, quibus facienda est restitutio, inter se desuper componant, ipsisque Dominis, si certi fuerint satisfiant: ubi vero certi Domini non extiterint, eadem compositio per eumdem Episcopum fiat in utilitatem, & subventionem pauperum Indorum, si illi, qui restituere tenentur, id commode facere potuerint, si vero pauperes fuerint, satisfaciant, cum ad meliorem conditionem, seu fortunam pervenerint pinguiorem.

Statutâ àb eodem Episcopo facta, vel facienda servari præcipit.

§.3. Et ne Constitutiones, & determinationes a dicto Episcopo, & Religiosis, ac Doctoribus insimul Congregatis, ad felicem progressum Christianorum noviter ad fidem conversorum factæ, ab illis pro suo libito, & re, vel affectu particulari infringantur; Volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, ut quæ ab ipsa Congregatione per suffragia majoris partis in favorem fidei Christianæ, vel salutem animarum pro bono ipsorum Indorum conversorum regimine ordinata, & mandata fuerint, firmiter, ac inviolabiliter observentur, donec, & quousque ab eadem Congregatione aliter ordinatum, vel mandatum fuerit.

Adimit omnibus facultatem absolvendi a casibus, quos ipse Episcopus sibi reservaverit.

§.4. Quodque si quando idem Episcopus de Consilio dictæ Congregationis aliquem casum sibi reservaverit, prout pro temporum, personarum, & rerum qualitate expediens visum fuerit, nullus Presbyter secularis, vel cujusvis ordinis, aut Congregationis Regularis pretextu cujusvis privilegii, & Indulti, etiam Apostolici præter ipsum Episcopum, vel de ejus licentia, & expresso mandato, a casibus hujusmodi reservatis, durante dicta reservatione, absolvere ullo modo possit, audeat, aut præsumat, sub pœna suspensionis a Ministerio Altaris, & a fidelium confessionibus audiendis ipso facto incurrenda.

Eidem Episcopo injungitur Visitatio Diœcesis per personas ad id idoneas.

§.5. Præterea cum præcipuum munus Episcoporum sit, proprias oves per se ipsos pascere, & visitare, eidem Episcopo, ut per se ipsum, vel per ejus Vicarium in Spiritualibus Generalem, aut saltem per alias valde graves personas, non autem per simplices Clericos inexpertos, & literarum ignaros, & nullius existimationis commissum sibi gregem, ac Religiosos doctrinæ Christianæ, easdemque doctrinas visitet, injungimus, & mandamus.

Jubet, ne quis ab Insula pacifica ad non pacificâ transeat sine licentia Episcopi, vel suorum Superiorum.

§.6. Et quia nonnulli earumdem Insularum, & ordinum prædictorum rerum novarum curiosi de una ad aliam partem vagantes, aut transeuntes nuper conversos, & Baptizatos deserunt, ac propterea sunt in causa, ut interdum, quod maxime dolendum est, ii ad Idololatriam facile revertantur, & quod multi alii, qui alias ad fidei agnitionem venirent, & accederent ad Baptismum, ob defectum Ministrorum id negligant, aut in Infidelitate permaneant; & è contra ipsi Religiosi etiam Idiomatis illarum partium ignari, in dedecus suorum ordinum contemnantur, ac debitos fructus suæ prædicationis in Vinea Domini non producant, difficilioremque Indorum conversionem reddant. Nos huic malo opportunum remedium adhibere cupientes, omnibus, & singulis cujusvis Ordinis Religiosis, ac aliis quibuscumque circa Infidelium conversionem, & doctrinæ Christianæ eruditionem incumbentibus sub excommunicationis pœna, ne de pacifica ad non pacificam Terram accedere audeant, aut præsumant, nisi de ejusdem Episcopi, & Prælatorum Religionum expressa licentia, & mandato in scriptis obtenta districte interdicimus, atque prohibemus.

Prohibitio, ne quis Indos habeat tamquam mancipia.

§.7. Postremo, cum sicut accepimus, charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus prohibuerit, quod nullus Hispanus in prædictis Insulis Philippinis Mancipia, sive servos, etiam Jure belli justi, & injusti, aut emptionis, vel quovis alio titulo, vel prætextu propter multas fraudes inibi committi solitas facere, vel habere, seu retinere audeant, & nonnulli adhuc eadem mancipia, apud se contra ipsius Philippi Regis edictum, vel mandatum detineant. Nos, ut ipsi Indi ad doctrinas Christianas, & ad proprias ædes, & bona sua libere, & secure absque ullo servitutis metu ire, & redire valeat, ut rationi congruit, & æquitati; omnibus, & singulis cujuscumque Status, gradus, conditionis, ordinis, & dignitatis existant, in eisdem Insulis existentibus personis, in virtute Sanctæ obe-

obedientiæ, & sub excommunicationis pœna præcipimus, & mandamus, quatenus publicatis præsentibus, quæcumque mancipia, & servos Indos, si quos habent, seu apud se detinent, ac omni dolo, & fraude cessante, liberos omnino dimittant, & imposterum, nec captivos, nec servos ullo modo faciant, aut retineant, juxta dicti Philippi Regis edictum, seu mandatum.

Fides transsumptis hujus Cōstitutionis dāda.

§.8. Cæterum quia difficile foret præsentes literas, ad singulas prædictas Insulas, & ad alia quæcumque loca, ubi opus esset deferri, volumus, ut eorum transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis eadem prorsus fides habeatur in Judicio, & extra illud ubique Gentium, & locorum, quæ eisdem præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 18. Aprilis 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Aprilis 1591. Pontificatus nostri An.I.

XI.

Confirmatio exemptionis Fratrum Militum Sancti Joannis Hierosolymitani, eorumque Familiarium, &c. a solutione decimarum, & aliorum onerum. Et extensio facultatis M. Magistri, & Conventus, quoad dispositionem beneficiorum. Ac præservatio Ordinariorum, quoad personas curam animarum habentes.

Hanc exemptionem, & præservationem firmavit primo loco Pius V. in sua Const. CIV. Et si cuncta. *Tom. IV. Par. 3. fol. 49.*

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Procœmium.

QUanta Christianæ Reipublicæ commoda, atque ornamenta, omni tempore attulerit Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani amplissimus Ordo, insignia, quæ assidue præstitit pietatis, & charitatis officia, tam late testantur, summo ardentique studio, vel initio nascentis Ecclesiæ in Civitate Sancta Hierusalem, in qua Christi pedes steterunt, & ubi Deus Rex noster ante sæcula salutem in medio terræ dignatus est operari, complexa, & usque modo, prout tempora tulerunt, variis in locis continuata, quæ nunc potissimum elucent eo in Hospitali, quod in Insula Melitæ B. Pauli Apostoli, cujus in tutela est, multis celebrata miraculis, ab eo ordine constitutum fuit, in quo ejusdem Pauli auctoritate permoti ejus Hospitalis curam gerentes re ipsa comprobant, jactis fidei, & spei fundamentis, inter præcipuas virtutes, quæ Theologicæ dicuntur, charitatem principem obtinere locum; neque his piis actionibus, quas iidem assiduis officiis, & hospitalitatis studiis in proximos exercent plane secundæ, aut postremæ sunt res ab eis ad divini nominis gloriam, & exaltationem præclare gestæ, quarum longe lateque fama pervagatur. Dum tamquam veri Christi athletæ Machabæorum æmulati morem, assumpta galea salutis adversus Christiani nominis hostes, & præsertim impios Mahometis sectatores arma sumunt, fortiterque dimicant. Nos igitur Religionem floridam paternis contemplantes affectibus, ea quæ eis pro eorum prospero statu, commodo, & quiete per Romanos Pontifices prudenter concessa reperimus, ut illibata firmaque perpetuo subsistant, libenter approbationis nostræ munimine roboramus.

Exemptio a solutione Decimarum, aliorumque onerum a nonnullis Pontificibus concessa.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, licet alias fel: re: Leo X. Clemens VII. Paulus III. Pius IV., & Pius V. Gregorius XIII. & Sixtus V. Romani Pontifices Prædecessores nostri, inter alia privilegia, & indulta dilectis filiis Magistro, & Conventui Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani a Sede Apostolica concessa, eumdem, & pro tempore existentem Magistrum, Bajulivos, Castellanum Empostæ, Priores, Præceptores, Milites, Familiares, aliasque personas Hospitalis hujusmodi: necnon eorum Subditos, Vassallos, Colonos, & Servitores, & alios in eorum obsequiis, & dicti Hospitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis existen., etiam Presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illam exercerent, & in illorum obsequiis forent, illorumque animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinebant, ac in posterum obtinerent, & possiderent, a solutione, & exactione decimarum, censuum, jurium, etiam Synodalium, & Canonicarum portionum, seu charitativi subsidii, aut jucundi adventus, seu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcumque onerum, sub certis modo, & forma, exemerint, & liberaverint, prout in diversis ipsorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

Ordinariorū molestiæ super prædicta exemptione.

§.2. Et licet ipsi Milites, & aliæ personæ præfatæ, non debuissent neque deberent, a quoquam contra dictorum privilegiorum tenorem, & formam molestari, perturbari, vel inquietari, cum ipsi non modo eorum facultatibus, & fortunis, verum etiam sanguini, & vitæ pro tuitione fidei Catholicæ non parcant; nihilominus diversi locorum Ordinarii, & Parochialium Ecclesiarum Rectores, & multæ Capitulares personæ id sibi omnino juxta Sacri Concilii Tridentini decreta licere asserentes, eosdem Magistrum, Bajulivos, Castellanum Empostæ, Priores, Præceptores, Milites, & personas, diversis oneribus contra eorum privilegia prægravare, illosque ad decimas, census, subsidia, etiam caritativa, congruas portiones, jucundum adventum, pastor bonus, aut alias nuncupata onera, etiam jura synodalia cogere præsumant, in grave ipsius Hospitalis detrimentum, & gravamen.

Eam Gregorius confirmat modo, quo infra,

§.3. Nos igitur attendentes, Hospitalis præfati multa esse in fidem Catholicam, & Sedem Apostolicam merita, Nobis, & Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus non incognita, Cardinalem Magnum Ma-

Magistrum, Bajulivos, Castellanum Empostæ, Præceptores, Milites, Fratres, Familiares, & eorum singulos, ac singulares dicti Hospitalis personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium, & singulorum privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum, & gratiarum per præfatos, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam Hospitali, illiusque Magistro, Conventui, & Fratribus, Militibus, aliisque personis præfatis hactenus concessorum, ac literarum desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes. Motu proprio, non ad Cardinalis Magni Magistri, & Conventus Hospitalis hujusmodi, aut alicujus alterius super hoc pro eis Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & de mera nostra liberalitate, ac Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias eisdem Magistro, & Conventui quomodolibet concessa, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem supplemus.

Pii IV. concessio uniendi, & dismembrandi beneficia.

§.4. Cum autem fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster, eidem Magistro, & Conventui inter cætera privilegia, Prioratus, Bajulivatus, Castellaniam Emposte, Commendas, ac alia ejusdem Hospitalis beneficia, libere uniendi, & dismembrandi facultatem concesserit. Et nihilominus a quibusdam quandoque dubitatum fuerit, an ante, vel post mortem possessorum, unio, seu dismembratio ipsa fieri posset, ac deberet.

Gregorius Pii Constitutionem extēdit.

§.5. Nos ad tollendum omne dubium, & ambiguitatem, quæ in præmissis in futurum oriri posset, ut quandocumque eis videbitur, sive ante, sive post mortem possessorum, Prioratus, Bajulivatus, Castellaniam Empostæ, ac alia ejusdem Ordinis beneficia unire, & dismembrare, libere, & licite possint, & valeant. Necnon omnia & singula privilegia, & exemptiones præfatas etiam ad Confratres, & Donatos ejusdem Hospitalis extendi debere, auctoritate præfata decernimus, & declaramus.

Clausulæ præservativæ.

§.6. Decernentes, præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod locorum Ordinarii vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidari minime posse, minusque sub quibuscumqne similium, vel dissimilium gratiarum, revocationibus, limitationibus, restrictionibus, & derogationibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse.

Injuncta Tribunalibus observantia.

§.7. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores hujus Constitutionis.

§.8. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hispaniarum, & Neapolitani, nostris, & Sedis Apostolicæ pro tempore existentibus Nunciis, aut Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Cardinalis Magni Magistri, & Conventus fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem Magistrum, & Conventum, confirmatione, approbatione, adjectione, suppletione, decreto, & aliis præmissis pacifice uti, frui, & gaudere. Non permittentes eos per Ordinarios prædictos, aut quoscumque alios, contra præsentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari: contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurisse declaran. illasque etiam iteratis vicibus aggravan. interdictumque Ecclesiasticum apponen. invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non extrahatur, ac aliis quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, etiam præfatis locorum Ordinariis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus, etiam Consistorialibus, de fratrum nostrorum consilio in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica,

ex-

expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc servanda foret, illorum tenores acsi de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Præservatio Cõstitutionis Pii V. Gregorii XIII. & Concilii Tridentini.

§.10. Volumus autem quod fel. record. Pii Quinti 22. Septembris, anno sexto, ac Gregorii Decimitertii Prædecessorum nostrorum literis sub Annulo Piscatoris 25. Novembris, Anno IX. Pontificatuum suorum expeditis, in suo robore, & efficacia permanentibus, præsentes literæ non comprehendant, neque Ecclesias neque personas, in his quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilii Tridentini hujusmodi omnino servari debeant.

Transumptorum fides.

§.11. Declarantes insuper, ac præcipientes, quod præsentium literarum transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio, & extra illud ubique locorum plena, & indubitata, eademque prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. I. 30. Apr. 1591.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die ultima Aprilis 1591., Pontificatus nostri Anno I.

X I I.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Privilegium a Pio PP. V. concessum Civibus Veliternensibus, ut causæ omnes tam civiles, quam criminales in prima, & secunda instantiis cognoscantur in ipsa Civitate, in tertia vero instantia in Curia, confirmatur, & extenditur ad Cives Ostienses.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Decet Romanum Pontificem votis illis, præsertim S.R.E. Cardinalium gratum præstare assensum, per quæ singulorum Christifidelium, præsertim sibi, & Sedi Apostolicæ immediate subjectorum commoditatibus consulatur, & illa, quæ jam alias ab ipsa Sede propterea emanarunt, ut firmiora inde, & illibata persistant, de novo approbare, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Pius Papa V. jussit, ut causæ tam civiles, quàm criminales Civitatis Velletran., in prima, & secunda instantia in ipsa Civitate, In tertia vero instantia in Curia cognoscerentur.

§.1. Exponi sane Nobis nuper fecit Venerabilis frater noster Alphonsus Episcopus Ostien., & Veliternen. Cardinalis Gesualdus nuncupatus, quod alias per fæl. record. Pium PP. V. Prædecessorem nostrum accepto, quod licet similis record. Paulus II., & Paulus IV. Rom. Pontifices nostri etiam tunc sui Prædecessores ex certis tunc expressis causis pro tempore existentibus Ostien., & Veliternen. Episcopus dilectorum filiorum Incolarum Civitatis Velletran., tam civiles, quam criminales in prima, & secunda in eadem Civitate Velletran., in tertia vero instantiis in Curia cognoscendi facultatem concessissent, idque per multum tempus observatum fuisset; Nihilominus bo: me: Franciscus Ostien., & Velletran. Episcopus in Curia sua id observare temporibus suis neglexerat in grave dilectorum filiorum Populi Velletran. gravamen, & detrimentum; idem Pius V. Prædecessor bo: me: Joannis Episcopi Ostien., & Velletran. Cardinalis Moroni nuncupati supplicationibus inclinatus, singulas concessiones prædictas, ac desuper confectas literas, & inde sequuta quæcumque Apostolica auctoritate confirmavit, & approbavit, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjecit, supplens omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenissent in eisdem. Et nihilominus pro potiori cautela eidem Joanni Episcopo, & Cardinali, ut tam ipse, quam ejus Successores Episcopi Velletran. qui pro tempore forent, omnes causas civiles, & criminales, quæ in Civitate, & Dioecesi Velletran. pro tempore orirentur, per se, aut ad id ab eo deputatos in prima, & secunda in dicta Civitate Velletran., in tertia vero instantiis in Curia, non tamen in atrocioribus cognoscere, libere, & licite possent, concessit, districtius inhibens quibusvis tam Sæcularibus, quam Ecclesiasticis Judicibus etiam Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & aliis, tam in Alma Urbe nostra tunc sua, quam alibi existentibus, & quavis auctoritate fungentibus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis, aliisque arbitrio suo moderandis, & infligendis pœnis, ne in causis prædictis ullo modo se intromittere, aut aliter judicantes molestare auderent, vel præsumerent.

Jussit etiam no ibi exequutiones fierent sine licentia Episcopi Ostiensis.

§.2. Ac insuper, quoniam sæpe contingebat, graves expensas partes litigantes subire oportere, dum contra eos ad executionem procedebatur, adeout maximum præsertim miserabilibus personis exinde detrimentum oriretur, & quandoque expensæ hujusmodi principale debitum superarent, quod, ut eatenus bo: me: Rodulphi Episcopi Ostien. Cardinalis Carpensis nuncupati, ac dicti Francisci Episcopi, & Cardinalis temporibus fuerat observatum, deinceps ad aliquam exequutionem devenire, nisi prius habita notitia per eumdem Joannem Episcopum, & Cardinalem, ac de ejus licentia nullatenus valeret. Decernens literas tunc desuper confectas ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis suæ, vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod partes, & dictæ Cameræ Apostolicæ Auditor vocati ad præmissa non fuissent, notari, impugnari, invalidari ad ter-

terminos juris reduci, in jus, vel controversiam vocari, ac sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi nullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanarent, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, etiam Commissarios, etiam ipsosmet Camerales, & S.R.E.Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, prout in literis plenius dicitur contineri.

Hujusmodi statuta confirmat Gregorius.

§.3. Cum autem illa, quæ a dicta Sede sæpius corroborantur firmius subsistant, & melius observentur. Idcirco Nos singularum concessionum prædictarum, ac desuper confectarum literarum, ac inde sequutorum quorumcumque tenores, præsentibus pro expressis habentes, prædicti Alphonsi Episcopi Cardinalis supplicationibus inclinati, singulas concessiones, ac desuper confectas literas prædictas, ac inde sequuta quæcumque Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint.

Et extendit ad Cives Ostien.

§.4. Et nihilominus pro potiori cautela eadem præmissa omnia, prout concessa sunt, & permissa per præsentes innovamus, ac de novo prædicto Alphonso Cardinali ejusque successoribus Velletran. Episcopis concedimus, & ad utramque Ecclesiam Ostien., & Velletran., earumque Civitates, & Diœceses, Incolas, & subditos similiter perpetuo extendimus.

Clausulæ ad præsentis Cōstitutionis firmitatem.

§.5. Decernentes eadem præmissa, & alia in prædictis literis contenta, præsentesque nostras literas per quoscumque inviolabiliter perpetuis futuris temporibus observari, ac ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ipsius Cameræ Apostolicæ generalem, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores hujusce Constitutionis deputat.

§.6. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Tusculan., & Albanen. Episcopis, necnon Venerabili Fratri Episcopo Tiburtino per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Alphonsi Cardinalis, & ejus Successorum Ostien., & Velletran. Episcoporum fuerint requisiti, solemniter publicantes, sibique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistētes, faciant præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, non permittentes eos desuper quomodolibet indebite molestari: contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, aliasque sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque Juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his haben., servatis servandis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.7. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ V. similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis ultra tres dietas vigore præsentium ad Judicium non trahatur, ac aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis prædictis Auditoribus, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, & motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma adhoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die prima Maii 1591 An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die prima Maii 1591. Pontificatus nostri Anno primo.

Car-

XIII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Cardinali Gesualdo Episcopo Ostien., & Veliternen. conceditur facultas exercendi Jurisdictionem Ecclesiarum Ostien., & Veliternen. in Romana Curia perinde acsi apud easdem Ecclesias, personaliter resideret.

Venerabili Fratri nostro Alphonso Episcopo Ostien., & Velletran. Cardinali Gesualdo nuncupato.

GREGORIUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Concessio, de qua in Rubrica.

§.1. CUM tu in alma Urbe Roma apud Nos residendo non tantum Ostien., & Velletran. Ecclesiis invicem, seu alias perpetuo unitis, quibus ex dispensatione Apostolica præesse dignosceris, sed etiam Nobis atque adeo universali Ecclesiæ inservias, ne igitur de Jurisdictionis tuæ viribus dubitari unquam contingat, super his, quæ per te in dicta Urbe, dum apud Nos resides, expediri contigerit, vel quæ jam forsan expedita reperiantur, providere, & alias commoditatibus tuis consulere volentes; Motu proprio, non ad tuam, vel alterius Nobis per te super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra certa scientia, meraque deliberatione, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tibi, ut in dicta Urbe, & Romana Curia residendo omnimodam Jurisdictionem, quam in Ostien., & Velletran. Ecclesiis, ac Civitatibus, & Diœcesibus de Jure, vel consuetudine, aut alias ex Indulto Apostolico habes, perinde acsi apud easdem tuas Ecclesias, Civitates, & Diœceses personaliter resideres, libere, & licite, ac in omnibus, & per omnia per te, vel alium exercere possis, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus.

Eamdem jurisdictionem per Delegatos exerceri permittit.

§.2. Et insuper omnia, & singula per te, sive tuum Auditorem, aliosque per te forsan deputatos, vel pro tempore deputandos in his, quæ ad eamdem Jurisdictionem Ostien., & Velletran. Episcopi pertinent, quæque tam voluntariæ, quam contentiosæ Jurisdictionis fuerint, & pœnitentialis fori jam forsan acta, gesta, decreta, & mandata, ac quæ deinceps fieri, decerni, & mandari contigerit, sententiasque tam interlocutorias, quam diffinitivas, seu diffinitivarum vim habentes in quibuscumque causis tam pendentibus, quam præteritis, & futuris ferendas, ac etiam jam forsan latas, rata, & firma, validaque, & efficacia esse, & fore, nec ullo unquam tempore de Jurisdictionis, & potestatis defectu, seu nullitatis vitio impugnari, vel irritari posse volumus, decernimus, & declaramus, eaque omnia ex nunc, prout ex tunc approbamus, & confirmamus, ac eis firmitatis robur adjicimus.

Cuicumque Judici, ne se Judiciis ad Episcopum Ostien. & Veliternen. spectantibus immisceat, prohibet.

§.3. Quinimo ad illa exequenda, prout per te, tuosque Officiales mandatum fuerit, omnes, & quoscumque Judices, & Officiales, Birruarios, Custodes Carcerum, Cursores, mandatarios, & alios Ministros, etiam sub ecclesiasticis censuris cogi, & compelli posse volumus, & mandamus. Nos enim Tibi quoscumque in Curia, & extra eam etiam per Edictum publicum, constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu citandi, illisque, ac quibuscumque Judicibus quavis dignitate, & præeminentia Ecclesiastica, vel Sæculari in ipsa Curia præfulgeant, ne erga Subditos Ostien., & Velletran. Episcopi prædicti, nec in causis, quæ ad illius omnimodam Jurisdictionem alias pertinent, se intromittant, aut immisceant, sed illos, atque illas ad ejus Jurisdictionem omnino remittant, etiam per simile edictum, ac sub excommunicationis, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis etiam pecuniariis arbitrio suo imponen., moderan., & applican., ac contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas hujusmodi appellatione postposita compescendi, cogendique, & compellendi, ac irritum, & inane, quidquid in contrarium per quoscumque factum, seu attentatum, vel fieri, & attentari contigerit, decernendi, prout Nos sic per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere decernimus; aliaque omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & impartimur.

Potestatem etiam dat Beneficia dd. Diœcesum in Urbe conferendi.

§.4. Et nihilominus, ne etiam de viribus collationum, & provisionum per Te in dicta Urbe de quibusvis Beneficiis in Ostien., & Velletran. Ecclesiis, ac Civitatibus, & Diœcesibus prædictis consistentibus, & ad tuam collationem, provisionem, & quamvis aliam dispositionem pertinentibus pro tempore factarum dubitari, seu quomodolibet hæsitari etiam contingat, Tibi, ut ipsas collationes, provisiones, nec non etiam commendas de Regularibus, si quæ sint, ac alias quasvis dispositiones hujusmodi in dicta Urbe, ac in propriis tuæ solitæ residentiæ personalis ædibus data illarum apposita absque eo, quod propterea extra ipsam Urbem, seu aliquam illius Portam te conferre tenearis, ac alias libere, liciteque, & valide possis, indulgemus, ipsasque collationes, provisiones, commendas, & alias dispositiones sic per Te faciendas validas esse, & fore, ac illis, quibus factæ fuerint, etiam perinde acsi Tu illas apud dictas Ecclesias tuas residendo fecisses, & alias in omnibus, & per omnia suffragari debere similiter decernimus, & declaramus.

Derogat contrariis.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Cancellariæ Apostolicæ regulis,

gulis, nec non stylo, usu, & consuetudinibus quibuscumque, privilegiis quoque, Indultis quibusvis personis, & Judicibus sub quavis forma concessis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 1. Maii 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 1. Maii 1591. Pontificatus nostri An.I.

XIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmat, innovatque ea, quæ in Constitutionibus Societatis Jesu statuuntur circa Novitiorum admissionem, ac Superiorum electiones; & quidquam super his vetat innovari.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sixtus V. nonnulla statuerat circa Novitiorum admissionem, & Superiorum electionem instituto Societatis contraria.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit dilectus filius Claudius Aquaviva Societatis Jesu Præpositus Generalis, quod cum in ipsa Societate juxta illius Institutum Apostolica auctoritate confirmatum, nec Conventus, seu Congregationes generales (nisi ad Præpositum Generalem eligendum, & alias rarissime, & ex causis tantum magni momenti) neque Provinciales, in quibus juxta fel. rec. Sixti PP. V. Prædecessoris nostri priorem de Novitiis admittendis Constitutionem, quæ incipit: *Cum de omnibus*, Novitii ipsi admitti deberent, frequentius, quam singulis triennii cogantur, & cum hæ coguntur, duodecim ad summum dies durare, in quibus non de Novitiis admittendis, sed graviora alia juxta Societatis ejusdem Constitutiones tractari debent. Ratio vero deputandi eos, qui Novitios extra Congregationes ipsas juxta posteriorem ejusdem Prædecessoris declarationem admittere possunt, primum quidem valde difficulter, & incommode in praxim deduci possit, præsertim in regionibus Aquilonaribus, & ultra marinis propter magnam Collegiorum distantiam, & sæpissime etiam propter itinerum difficultates, bellaque, & alia pericula: Deinde etiam in universum, modus ille minus exactus sit comodo, quam societas ipsa sequitur, cum in illo duo, vel tres Deputati sufficiant, & hoc plures communiter interveniant: Et postremo cum ratio illa decernendi valde differat a modo, quem Societatis Constitutiones, & Apostolica diplomata in deliberationibus faciendis, ac in universa illius gubernatione præscribunt, juxta quem modum Superior auditis in rebus alicujus momenti consultoribus decernit, quod sibi ad majorem Dei gloriam facere videtur. Admissio autem illa per deputatos, cum ad eorum suffragia non consultiva, (ut sunt in Societate) sed decisiva fieri debeat, diversitatem non parvam in Societatem inducit. Quamvis enim in ipsa Societate electiones quædam primariæ ejusmodi sunt Generalis Præpositi, & illius Assistentium in generalibus Congregationibus, in Provincialibus vero tam eorum, qui Generalem eligere, vel generali Congregationi cum Jure suffragii interesse, quam Procuratorum etiam, qui e singulis Provinciis quolibet triennio in Urbem ad Procuratorum Congregationem mittuntur, & ejusmodi quædam aliæ electiones, ac rerum deliberationes, per secreta scrutinia, & decisiva suffragia fiant, in reliquis nihilominus proprius cujusque gradus judicum, & officiorum discretio, ac distributio, juxta Constitutiones easdem, & Apostolica diplomata ipsius Instituti Confirmatoria Pauli PP. Tertii, ac Julii etiam Tertii Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum tota est in ipsius Præpositi Generalis manu, unde reliquæ omnes Superiorum electiones, rerumque, ac negotiorum alicujus momenti determinationes, ab ipso Generali Præposito acceptis in rebus majoris momenti, ex provinciis ipsis, informationibus, & auditis Assistentibus communiter fiunt, sicut & Provinciales ipsi in suis Provinciis, ac locales Superiores in suis locis auditis similiter eorum Consultoribus gubernant, atque de rebus ad eos attinentibus decernunt. Quare Nobis humiliter supplicari fecit dictus Claudius, quatenus statui, & indemnitati dictæ Societatis consulentes in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Gregorius renovat, quæ in Statutis Societatis sāciuntur.

§.2. Nos igitur, qui Societatem prædictam propter ejus in Ecclesia Dei uberes fructus sinceris semper amplexi sumus affectibus, atque, ut uberiores in dies proferre valeat, integram, & intactam illi sui Instituti, ac gubernandi rationem servari cupimus, prædictum Claudium specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, præmissa omnia, & singula, tam ad Societatis Superiorum quorumlibet electiones, quam ad gubernandi, & de rebus decernendi rationem juxta ipsius Societatis Constitutiones, vel etiam ad ipsum Societatis Institutum, & Constitutiones quomodolibet pertinentia Apostolica auctoritate approbamus, & confirmamus, & pro potiori cautela Societati prædictæ, ut ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam in Novitiis, etiam cujusvis generis illegitimis, admittendis, & in dispensationibus ad gradus, dignitates, & officia quæcumquæ in Societate habenda, & retinenda, eisdem Novitiis concedenda, quam in Superiorum quorumvis electionibus faciendis, necnon in gubernandi, ac de rebus consulendi, & decernendi modo formam, & rationem omnimodam in illius Apostolicis diplomatibus, Constitutionibus,

nibus, ac decretis, ac regulis expressam libere, & licite prosequi, & retinere valeat, Apostolica auctoritate, de novo concedimus, & indulgemus, ac perpetuo observari volumus, mandamus, ac decernimus.

Quidquam contra hujusmodi Statuta vetat innovari. §.3. Et quoniam in magnam Religiosorum Ordinum perturbationem vergit ostiumque perniciosis novitatibus aperit, si quovis prætextu a quibusvis, quæ divino instinctu, ab ordinum eorumdem fundatoribus salubriter instituta sunt, temere impugnentur, atque in dubium revocentur; universis, & singulis personis, tam sæcularibus, quam quorumvis ordinum Regularibus cujuscumque status, & præeminentiæ existant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub divini interminatione Judicii, cæteris vero ejusdem Societatis personis, ac Religiosis sub excommunicationis latæ sententiæ, & vocis, tam activæ, quam passivæ privationis pœnis ipso Jure, & facto, & absque alia declaratione incurrendis, a quibus non nisi a Nobis, vel Romano Pontifice pro tempore existente, (præterquam in mortis articulo) absolvi, aut alias liberari, aut in pristinum statum restitui valeant, stricte præcipiendo mandamus, & interdicimus, ne præmissa, vel eorum aliquod contra præfatarum Constitutionum formam immutari, alterari, aut in formam aliam, seu rationem circa ea induci directe, vel indirecte quovis quæsito colore, aut prætextu curare, aut contra, vel præter prædicta, seu quævis alia ipsius Instituti substantialia, quæ a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus confirmata, & stabilita sunt, agere, vel quippiam ulli alii personæ quacumque etiam Episcopali, Archiepiscopali, seu Patriarchali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate, seu Cardinalatus honore, vel mundana etiam Imperiali, aut alias speciali nota digna potestate, auctoritate, seu excellentia præfulgeant, præterquam immediate ore ad os, sive per literas Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existenti, vel nostro, aut Sedis Apostolicæ Legato, aut Nuncio, vel ipsius Societatis Generali Congregationi, aut Præposito Generali addendum, minuendum, aut immutandum, sive alterandum proponere quoquo modo audeant, vel præsumant.

Clausulæ. §.4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane, eadem auctoritate decernimus, prædictis, ac nostra nuper edita, quæ incipit: *Circumspecta Romani Pontificis*, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis nonobstantibus quibuscumque.

Fidem transumptis addit. §.5. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

Dat. die 2. Maii 1591. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 2. Maii 1591. Pontificatus nostri Anno Primo.

XV.

Dissolutio Unionis Brundusinæ, & Uritanæ Ecclesiarum, remanente Brundusina Metropolitana, & Uritana suffraganea Archiepiscopi Tarentini. *Ex Regest. in Cancell. Apostol.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Regimini universæ Ecclesiæ divina voluntate meritis licet imparibus præfecti, de Cathedralibus, & aliis Ecclesiis, ipsarumque Pastoribus, quo populus eis commissus in via Domini dirigatur, feliciter, quantum Nobis ex alto conceditur, Nos cogitare convenit, idque, ut facilius sequatur, dum unicuique Ecclesiæ proprium Pastorem præesse debere cognoscimus, expedire, earumdem Ecclesiarum jam pridem factam unionem dissolvimus, prout, temporis conditione, & rerum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Philippus V. supplicavit Sixto V. pro dissolutione, de qua in rubrica. §.1. Dudum si quidem carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, ad quem nominatio personæ idoneæ ad infrascriptas Ecclesias, dum pro tempore vacant, ratione Regni Siciliæ, cujus ipse Philippus etiam Rex existit, ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, spectat, & pertinet, considerans, quod cum propter unionem Brundusinarum, & Uritanarum Ecclesiarum auctoritate Apostolica dudum invicem perpetuo factam, ac hujusmodi unionis occasione, variæ exinde, gravesque lites, & discordiæ inter Brundusinæ, & Uritanæ Civitatum Communitates, & homines exortæ fuissent, & continuo vigerent, in dies magisque accenderentur in scandalum, & damnum plurimorum, statusque Civitatum, & Ecclesiarum hujusmodi perturbationem non modicam, fel. recordationis Papæ Sixto Quinto Prædecessori nostro humiliter supplicavit, quatenus unionem hujusmodi dissolvere dignaretur.

Rem Sixtus Congregationi Consistoriali examinandam remittit, quæ stat pro dissolutione. §.2. Idem Prædecessor negocium hujusmodi Congregationi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Rebus Consistorialibus Præfectorum examinandam, & postea sibi referendam commisit: qui demum, tam Philippi Regis, quam Civitatum hujusmodi pluries auditis agentibus, & Procuratoribus, visisque videndis, & consideratis considerandis, unionem ipsarum censuerunt dissolvendam. Quin etiam Ecclesiæ ipsæ, & Civitates, quæ competentes habebant Diœceses, & unaquæque proprium Præsulem, ac Pastorem habere, exindeque me-

melius, commodiusque a suo quoque Pastore regi, gubernarique possent.

Causæ faciendæ dissolutionem.

§.3. Unde Nos considerantes, quod si unio prædicta perpetuo dissolveretur, & litibus, discordiisque prædictis, indeque provenientibus scandalis, & inconvenientibus opportune obviaretur, ac alias utriusque Ecclesiæ, & Civitatis personarum paci, & tranquillitati consuleretur. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus, & dismembrationibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, unionis, annexionis, & incorporationis, aliorumque præmissorum, ac inde sequutorum, & de necessitate, seu alias quomodolibet exprimendorum tenores, ac mensarum dictarum Ecclesiarum, & cujuslibet earum fructus, ac illarum veros, & annuos valores, ac litium, & causarum super quibuscumque prætensionibus, ac unionis, annexionis, & incorporationis prædictarum occasione motarum, & pendentium statum, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, necnon jura, & prætensiones præsentibus pro expressis habentes, necnon omnes, & quascumque causas inter communitates, & homines prædictos super quibuscumque prætensionibus, ac illarum, & unionis, annexionis, & incorporationis prædictarum occasione quandocumque motas, & quomodolibet introductas, & indefinitas pendentes ad Nos harum serie advocantes, illasque, ac lites quascumque, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis extinguentes, & perpetuum silentium hinc inde desuper imponentes, ex prædictis, & aliis rationabilibus causis animum nostrum moventibus, præmissa causa, cogitatione, ac re mature discussa de Venerabilium Fratrum nostrorum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, unionem, annexionem, & incorporationem de dictis Ecclesiis Brundusin. & Uritan. nunc per obitum bonæ memoriæ Bernardini olim Archiepiscopi Brundusin., & Uritan., qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, Pastoris solatio destitutis, alias, ut præmittitur, factas, quarum tenorem haberi volumus pro expresso, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo dissolvimus, itaut, ex nunc de cœtero ipsæ Ecclesiæ non amplius sint, nec intelligantur unitæ, sed unaquæque de per se, ipsaque Brundusina Metropolitana, Uritina vero tantum Cathedralis remaneat.

Jus nominandi ad utramque Ecclesiã Philippo V. tribuit, pensionesque reservatas confirmat.

§.4. Et nihilominus augmentum dotis eidem Ecclesiæ Uritanæ, per eosdem communitatem, & homines dictæ Civitatis Uritanæ ideo factam, ut alia Metropolitana, ut ipsi instabant, remaneret, seu fieret, ita etiam illis consentientibus, jusque nominandi personas idoneas ad dictas Ecclesias, sic olim unitas, pro dicto Philippo Regi, ex privilegio Apostolico, cui non erat hactenus derogatum, competebat, sibi, & successoribus suis firma, & illæsa respective perpetuo remaneat; itaut de cœtero idem Philippus Rex, & successores sui personas idoneas ad unamquamque prædictarum Ecclesiarum, super quarum fructibus antiqua pensio quingentorum Ducatorum, seu scutorum, quam Nos super utriusque fructibus pro cujuscumq;rata solvendam esse volumus certæ, seu certis personis Ecclesiasticis, illam annuatim percipientibus Apostolica auctoritate prædicta reservata reperitur, tam hac prima vice, quam quoties illas deinceps vacare contigerit, nominare possint, prout ipse Philippus Rex ante unionis hujusmodi dissolutionem ad ipsas Ecclesias unitas nominabat, ac nominare poterat.

Uritanam Ecclesiam Tarentino subiicit Archiepiscopo.

§.5. Dictamque Ecclesiam Uritanam Cathedralem remanentem Ecclesiæ Tarentinæ, & illius Archiepiscopi nunc, & pro tempore existentis suffraganeam constituimus, & assignamus.

Brundusinæ Ecclesiæ nonnulla addit Castra.

§.6. Insuper prædictæ Ecclesiæ Brundusinæ, pro sua Diœcesi ultra eam, quam prius habebat, Castra Celini, Guagnani, Salicis Veliæ, & Severani, quatenus de ipsa Brundusina Diœcesi non sint, cum eorumdem Castrorum districtibus, Territoriis, juribus, & pertinentiis, ac Incolis, & habitatoribus illa a Diœcesi Vritana, quatenus de ea existant dismembrando, & separando eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus, & assignamus.

Unicuique Civitati sua confirmat privilegia.

§.7. Volentes, & dicta auctoritate decernentes, ac mandantes, quod decimæ, quas Ecclesia Brundusina in Territorio Ecclesiæ, & Civitatis Uritanæ vigore Donationis Tancredi, seu cujuscumque alterius tituli prætendebat, eidem Ecclesiæ Brundusinæ salvæ etiam remaneant, nominaque, & Denominationes Castrorum, & locorum, quæ unicuique dictarum Civitatum Brundusin., & Uritan. post unionis, annexionis, & incorporationis hujusmodi dissolutionem remanebant, in suis exinde conficiendis literis exprimi, & specificari, declararique possent, & deberent.

Derogat obstantibus.

§.8. Non obstantibus voluntate nostra Apostolica, & quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, ac quibusvis aliis Apostolicis, necnon etiam in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac dictarum Ecclesiarum, etiam juramento roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, ac earum Præsulibus, Capitulis, & quibusvis aliis Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis aliis Derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis Clausulis irritantibus, & aliis Decretis etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac Consistorialibus, & alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum omnium, & singulorum tenores pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis &c.

Dat. die 8. Maii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo primo. Sexto Idus Maii, Pontificatus nostri anno Primo.

XVI.

Forma promovendi ex præscripto Concilii Tridentini, ad regimina Ecclesiarum Cathedralium, & aliarum dignitatum, de quibus consistorialiter providetur.

De his agitur in Concil. Triden. sess. 7. cap. 1. sess. 24. cap. 2. & sess. 25. cap. 1. & antea in Leonis X. Constit. VIII. Supernæ *Tom. 3. Par. 3. fol. 395., & postremo in Six. V. Constit. CXVII.* Immensa *in 3. Congreg. To. IV. Par. IV. fol. 392.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Salus gregis pendet a bono pastore.

ONus Apostolicæ servitutis, ad quod nuper nos dignatio divina provexit, assidue admonet, in eam potissimum curam Nobis esse pastorali solicitudine incumbendum, ut quæ a sacris œcumenicisque Conciliis pro communi totius Christiani populi salute, pie prudenterque statuta sunt, nulla aut temeritate violentur, aut negligentia deserantur; ea præsertim quæ ad bonos, idoneosque Pastores Cathedralibus, ac Superioribus Ecclesiis gubernandis præficiendos pertinent; nam si in quibusvis Ecclesiæ gradibus, & ministris, curandum est tales eligi, qui in Religione, & sanctitate fideles ædificent, multo certe magis elaborandum est, ne in ejus electione erretur, qui supra omnes gradus constituitur, cui tamquam servo fideli, & prudenti totius familiæ cura traditur, qui ad omnem virtutem & mandatorum Dei observantiam aliorum forma esse debet, cum certum sit gregis salutem magnopere pendere ex boni Pastoris præstanti vita, & doctrina.

Concilium itaque Tridentinum insignes viros ad Cathedrales Ecclesias eligi decrevit in locis citatis in rubrica.

§.1. Sane Venerabiles Patres, qui ex toto Terrarum Orbe ad sacrum generale Tridentinum Concilium a Summis Pontificibus Prædecessoribus nostris evocati magna frequentia convenerunt, cum in aliis rebus multis præclarum studium ad corrigendos depravatos mores, & collapsam Ecclesiasticam disciplinam restituendam ostenderunt, tum in eo potissimum insigni zelo, magnaque cum laude laborarunt, ut rationem invenirent, qua viri doctrina, pietate, prudentiaque excellentes, & in Ecclesiasticis functionibus diu multumque versati, Ecclesiis Cathedralibus præficerentur.

Hic Pontifex uti Episcopus Cremonensis d. Concilio interfuit, & illud exequi exoptat.

§.2. Nos igitur, qui cum in minoribus constituti, Cremonen. Ecclesiam regeremus, in eodem Concilio cum sanctis, & egregiis illis Patribus interfuimus, & Concilio absoluto ad Ecclesiam nostram reversi magno semper desiderio flagravimus, ut tam salubria generalis Concilii decreta executioni debitæ mandarentur, atque ut id fieret pro virili parte curavimus. Multo nunc magis, cum disponente Domino omnium Ecclesiarum cura, & sollicitudo nos premit, summo desiderio tenemur, ut Pastores ii præficiantur Ecclesiis, qui opus suum, & ministerium impleant, & de ovium salute nos in Domino lætificent.

Concilium mandavit, ut in quibuscumque locis per Metropolitanum in Synodo præscriberetur forma examinis, & instructionis.

§.3. Illud autem in hoc saluberrimo, & pernecessario negocio, quod est de Episcopis eligendis, & præficiendis videtur esse præcipuum, ut instructio, examen, & inquisitio, de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promovendorum, tam accurate fideliter, ac serio instituatur, ut omnis fallaciæ fuco semoto, certo confidere valeamus, tales a Nobis Christi gregi pascendo esse præpositos, quales tantum onus, Angelicis videlicet humeris formidandum, exigit, & quales ille expetit, qui pro iisdem ovibus redimendis propriæ vitæ, ac sanguini non pepercit. Et quidem in hac parte providentia dicti Concilii Tridentini minime defuit, cum statuerit, ac mandaverit, ut in Provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscriberetur quibusque locis, & Provinciis, propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videretur.

Sed in paucissimis locis id exequtum fuit

§.4. Verum neque id hactenus nisi a paucissimis factum est, neque spes est, nisi longissimo temporis spatio, ut ab omnibus fiat; atque interim, dum certa examinis sive inquisitionis ratio a Provincialibus Conciliis expectatur, petit uber ille fructus, qui ex tam utilibus Concilii Generalis decretis sperari posse videbatur, & experientia ipsa docuit per tot annos a publicatione Concilii prædicti elapsos, quid in unaquaque Provincia opus sit, quidue possit fieri.

Hic ideo Pontifex designat personas, quibus committenda erit instructio, & examen extra Curiam.

§.5. Habita igitur cum Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum unanimi consilio, & assensu, præsenti nostra perpetuo valitura Constitutione decernims, ut cum extra Romanam Curiam, examen, instructio, sive inquisitio facienda erit, nemo omnino cujuscumque status, gradus, conditionisve fuerit, inquisitionem prædictam sibi arrogare præsumat, sed integrum hoc negocium iis, qui a prædicto Tridentino Concilio designantur, Apostolicæ videlicet Sedis Legatis, seu Nunciis Provinciarum, aut ejus de quo inquisitio fit, Ordinario, eoque deficiente, Ordinariis vicinioribus relinquatur; nisi justis de causis, Nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici per speciale mandatum alicui alteri hoc munus quandoque committendum esse visum fuerit. Quod si forte aliquis prædictorum, consanguinitate, aut affinitate usque ad tertium gradum inclusive promovendum contin-

tingeret, ut omnis suspicio carnalis affectus a tam sancto negocio repellatur, ille quidem eo casu censeatur exclusus, atque ad eum, qui proxime sequitur, hoc est, si Legatus excludendus erit, ad Nuncium, si Nuncius ad Ordinarium, si Ordinarius, ad viciniorem Ordinarium inquisitionis officium deferatur.

Et in Curia.

§.6. In Curia vero hæc functio spectet, vel ad eos Cardinales qui a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice deligentur, vel ad Cardinales earum Provinciarum, seu Regnorum, apud Nos, & Sedem Apostolicam Protectores, in quibus Ecclesiæ ipsæ consistunt, si tamen ad ipsos hujusmodi vacantium Ecclesiarum relatio pertinebit; quod si de Episcopo, vel Metropolitano extra Romanam Curiam degente, ab una Ecclesia ad aliam ex aliqua gravi, & justa causa transferendo agetur, hoc minus deficientibus Legato, vel Nuncio Apostolico ejus Provinciæ, aut Regni, ubi Ecclesia ipsa, a qua transfertur, sita erit, ad Metropolitanum si Episcopus, ad Suffraganeum vero antiquiorem residentem, si Metropolitanus trensferendus erit, pertinere declaramus.

Formamque instructionis, & examinis præscribit.

§.7. Deinde, quia sacrum Tridentinum Concilium, non sine magna ratione eminentes personas, & quæ negocii magnitudinem probe intelligerent, ad hoc officium nominavit, declaramus, & statuimus, tam Legatos, sive Nuncios, quam Ordinarios, vel alios ab hac Sancta Sede forte delegandos, non per Auditores, aut Vicarios, aliosve ministros, sed per se ipsos inquirendi munus exercere debere, quamvis ab hujusmodi personis, aliisque viris peritis adjuvari possint. Et si Prælatus inquirens, per se non posset ob locorum distantiam testes examinare circa articulum aliquem, ut legitimos natales, vel ætatem, aut aliquid ejusmodi, licebit ei articulum illum alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ subdelegare, non autem universam inquisitionem. Quod si forte contingat, aliquem supradictorum legitime impediri, ut per se hoc munus præstare non possit, ad alios ea cura transferetur, qui sunt ab eodem Concilio Tridentino ad hoc officium designati, ut supra dictum est, de iis qui ob consanguinitatem, vel affinitatem ab hoc munere excluduntur. Ad hæc, ut mens ejusdem sacri Concilii recte, ac fideliter debitæ exequutioni mandetur, & tale sit examen, quale requiritur in negocio tanti ponderis, declaramus, ac statuimus, non esse in vita, ac doctrina promovẽdi investiganda eam rationem adhibendam, ut ab ipso promovendo articuli offerantur, ac testes producantur, sed oportere, ut Prælatus, qui munus inquirendi suscepit, articulos conscribat, atque ipse ex officio suo illos testes vocet atque examinet, quos de rebus inquirendis sincerum, ac fidele testimonium daturos esse existimet. Verum, ut inquisitio prædicta facilius, ac plenius perfici atque expediri queat, utile erit, si Prælatus, qui inquisitionem facturus est, vel a promovendo, vel ab alio aliquo confici curet schedulam, in qua sint ordine descripta nomen promovendi, cognomen, patria, parentes, ordo, gradus, professio, functio, siquam is forte exercuit, loca in quibus, aut Theologiæ, vel Juri Canonico operam dederit, aut longo tempore versatus fuerit, denique amici, ac familiares, qui tam ipsum, quam parentes ejus intime norint. Quod si promovendus documentum aliquod exhibere voluerit, unde ipsius ætas, gradus, dignitas, sacri Ordines, functio, officia, muneraque, aut aliquid ejusmodi comprobetur, admittendum, ac processui inserendum erit, modo documentum publicum, seu authenticum fuerit.

Quive testes desuper recipi possint.

§.8. Illud quoque prohibendum censuimus, ac expresse prohibemus, ne ad testimonium dicendum de fide Catholica, vita, moribus, doctrina, atque aptitudine ad regendam Ecclesiam quilibet homines admittantur; sed viri tantum graves, pii, prudentes, docti, qui de qualitatibus promovendorum rectum judicium ferre valeant, ac ut supra diximus, sincerum, ac fidele testimonium dare velint. Proinde tam cognati, ac nimium familiares, quam inimici atque æmuli excludendi erunt. Porro testes ejusmodi, Prælatus qui examen, seu inquisitionem habiturus erit, seorsum, ac sigillatim examinabit; & si quando judicaverit expedire, eis ad memoriam reducet tum juramenti vim, tum perjurii gravitatem; eosdem etiam serio, & graviter admonebit, ipsos reos futuros apud Omnipotentem Deum eorum omnium, quorum, vel committendo, vel omittendo rei erunt, qui promovebuntur, si vel falsa narrando, vel reticendo vera, in causa erunt, ut homines indigni, vel minus idonei ejusmodi Ecclesiis præficiantur. Diligenter etiam testium qualitates cognoscere studebit, ac potissimum, quam sint ad promovendos affecti, ut inde conjiciat utrum ex affectu, an ex veritate testimonium dicant. Denique cum testes de qualitatibus promovendi interrogabit, dabit operam, ut quoad fieri poterit, omnia, & singula, quæ ad prædictam inquisitionem facere videbuntur, per ipsos exprimantur.

Qualitatesque promovendorum, quę probari debeant.

§.9. Quamvis autem qualitates omnes promovendorum, quæ in generalium Synodorum decretis, aliisque canonicis sanctionibus continentur, probe cognitæ esse debeant iis, quibus inquisitionis officium demandatum est, quales sunt natum esse ex legitimo matrimonio, atque ex parentibus Catholicis, annum trigesimum jam explevisse, sacris Ordinibus, saltem ante sex menses initiatum esse, gradum Doctoratus, aut licentiæ in Theologia, vel Jure Canonico, aut certe publicum alicujus Academiæ testimonium obtinuisse, quoad alios docendos idoneus esse declaretur, ad hæc in Ecclesiasticis functionibus diu esse versatum, item fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia, usu rerum, integra fama, doctrina denique præditum esse; tamen quia circa doctrinam plures fraudes committi solent, & sæpe

sæpe contingit, ut nonnulli scientia vacui, de solo Doctoris titulo, aut privilegio glorientur, volumus, ut de eorum etiam doctrina diligenter inquiratur, qui vel Doctoratus, aut licentiæ titulis, & privilegiis gaudent, vel etiam a publicis Academiis testimonium habuerunt, quod idonei essent ad alios docendos, nisi forte aliquorum insignis doctrina, ex publica ipsorum functione notoria esset. Ita vero inquisitio facienda erit, ut quibus in locis, quanto tempore, & quo fructu Theologiæ, vel Juri Canonico promovendus operam dederit cognoscatur. Et quoniam in quibusdam Provinciis nulla sunt Studia generalia, neque ullæ publicæ Scholæ, neque usus habet, ut qui studiis operam navant, ullis Doctoratus aut licentiæ insignibus decorentur, declaramus in ejusmodi locis sufficere, si testimonio virorum gravium, & sacræ Theologiæ, vel juris Canonici peritorum constet, promovendos ea scientia Theologiæ, vel Canonum vere pollere, ut idonei sint ad ea docenda, quæ Populum Christianum scire oportet, ac muneris sibi injungendi necessitati valeant satisfacere. Testes præterea deponant, se de scientia promovendorum certos redditos esse ex eo, quod prædictos promovendos, specimen suæ doctrinæ, publice, vel privatim dedisse cognoverint. Quod autem ad Regulares pertinet, cum ad Ecclesias Cathedrales promovendi fuerint, ne fraus ulla subrepere possit in eo, quod idem Tridentinum Concilium statuit, ut Regulares a suis Superioribus sufficientis doctrinæ testimonium habeant; Declaramus, nomine Superiorum eos dumtaxat intelligendos esse, qui nullum sui Ordinis Superiorem agnoscunt, sive ii cujusvis Ordinis Abbates, Magistri, aut Ministri, Præpositi Generales, aut quarumlibet Congregationum Præsidentes, sive Definitores, aut Visitatores Capitulum Generale repræsentantes, sive alii quocumque vocabulo nominentur, & in eorum absentia ipsorum Vicarii, seu Commissarii Generales, vel in Romana Curia Procuratores Ordinum, aut Congregationum Generales in hac parte succedant. Et nihilominus præter Superiorum testimonium, qui fidem facient ejusmodi Regulares ad alios docendos idoneos esse, volumus ea servari, quæ de iis diximus, qui publicum suæ doctrinæ ab aliqua Academia testimonium habent; ut videlicet serio inquiratur, an Regulares ad Cathedrales Ecclesias promovendi, eos progressus in studiis fecerint, qui in futuro Antistite requiruntur.

Absolutis prædictis, & etiā simili inquisitione de Statu Ecclesiæ, professionem fieri a promovendis jubet.

§.10. Post inquisitionem vero de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promovendi, necnon informationem de Statu Ecclesiæ, aliisque necessariis rebus, quæ pariter coram superius expressis Prælatis, juxta ejusdem Concilii decreta fieri debet, professio fidei Catholicæ a promovendo facienda erit; quam quidem ab eo dumtaxat recipiendam esse declaramus, ad quem inquisitio pertinebit, nisi forte, qui professionem emissurus est, a Prælato inquirente longe distet; tunc enim is Prælatus ex subdelegatione inquirentis, professionem admittere debebit, cui promovendus vicinior erit; quod idem intelligatur de informatione de Statu Ecclesiæ accipienda, si quando contingeret, ut in alia Provincia, sive Regno esset Ecclesia, in alio promovendus. Recipiet autem Prælatus professionem promovendi, præsente Notario publico, ac testibus, atque eam a se admissam, ac receptam propriæ manus subscriptione testabitur. Is quoque, qui professionem ejusmodi fecerit, in eo loco, ubi proprium nomen profitentis exprimi solet, nomen suum manu propria adscribet. Denique his peractis, Notarius publico instrumento fidem faciet de professione prædicta adhibitis testibus, ut præfertur. Ubi vero totum examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit, ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei emissa, ad hanc Sanctam Sedem, ut Concilium statuit, quam primum clausa, & obsignata in forma authentica transmittenda erit. In qua re observari volumus, ut professio fidei iisdem omnino verbis descripta sit, quæ in ea forma continentur, quam felicis recordationis Pius Papa Quartus Prædecessor noster statuit observandam; & ut Prælatus, qui instructionem, examen, & inquisitionem fecit, vel per literas separatas simul tamen cum processu mittendas, vel per subscriptionem dicti processus significet, quanta fides testibus examinatis, eorumque dictis, & scripturis productis suo judicio habenda sit, simul etiam quid de promovendo ipse sentiat.

Inquisitionis processus, a Cardinalibus Prioribus Ordinum in Curia, postea examinari præcipit.

§.11. Processus autem sic formati, & ad Curiam transmissi, a Cardinale, cui proponendi munus incumbit, & a tribus Prioribus Ordinum Cardinalibus, ut moris est, juxta formam Concilii prædicti subscribentur, & expedientur. Volumus autem, ut Cardinalis relator, moneat promovendum, si præsens in Curia fuerit, ut juxta Concilium Lateranen. novissime celebratum, omnes Cardinales, sive majorem partem Collegii adeat antequam Ecclesiam proponat, ut quæ a referente Collega sint audituri, oculata fide quantum ad personam promovendi attinet, cognoscere possint.

Eandemque inquisitionem fieri mandat, de promovendis ad Ecclesias, de quibus consistorialiter providetur, cum certis declarationibus.

§.12. Hæc porro omnia, quæ de promovendis ad Ecclesias Cathedrales dicta sunt, ad eos etiam pertinere, atque in eorum promotione servanda esse declaramus, & decernimus, qui nominati, præsentati, aut electi fuerint ad dignitates Abbatiales, ac Prioratus, seu Præpositatus, Monasteriorum regimina, aut alias Regularium cujusvis Ordinis, aut etiam sæcularium præfecturas, de quibus consistorialiter provideri contigerit; atque eos præsertim, quibus præter curam, & regimen Monachorum, aut Canonicorum Clericorumque, Regularium, vel sæcularium, annexa est in populum jurisdictio spiritualis, vel temporalis, excepta tamen ætate, circa quam nihil innovamus.

§.13. Quo vero ad doctrinam, cum generalia Concilia non statuant, ut personæ pro-

promovendæ ad regulares dignitates, Doctoratus sive licentiæ gradum suscipere, vel publicum testimonium ab Academia aliqua habere teneantur, & tamen æquum sit, ut ea doctrina polleant, qua onus sibi imponendum sustinere valeant, declaramus, & statuimus, ut Prælati, qui inquirendi munus suscepturi sunt, studiose, ac diligenter inquirant, super doctrina ejusmodi personarum, juxta modum, & formam superius præscriptam, ut Nos, & pro tempore futuri Romani Pontifices, habita de illis vere informatione per processum qui ab inquirente transmittetur, certo statuere, ac judicare possimus, an persona promovenda vera sit talis, qualem dignitas illa, ad quam provehenda est, exigit, & requirit.

Jus præsentandi, vel eligendi habêtes, pie hortatur ad idoneos præsentandum, & eligendum.

§.14. Hortamur vero in visceribus Domini nostri Jesu Christi, ac paterna caritate monemus eos omnes, qui ab hac Sancta Sede nominandi, præsentandi, vel etiam eligendi futuros Episcopos, vel Abbates jus habent, ut serio apud se cogitent, quanti momenti sit hoc negocium, ex quo salus animarum, tranquillitas Reipublicæ, incolumitas Religionis, propagatio fidei, aliaque permulta, & maxima bona dependent. Illud etiam sæpe, & sæpius ad mentem revocent, quod Sancta Tridentina Synodus admonet, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoveri studeant, eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium cupiditatibus, sed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curaverint. De nominandis vero, præsentandis, vel eligendis ad Regulares dignitates præter ea, quæ superius observanda esse declaramus, illud quoque paternis his nostris hortationibus, & monitionibus adjiciendum censuimus, ut nominationis, præsentationis, vel electionis jus habentes, eos diligere studeant, atque omnino conentur, qui non modo eumdem Ordinem sint ante professi, sed in eodem etiam satis diu laudabiliter versati; neque enim decet, ut Magistri aliorum esse incipiant, qui non fuerint ante discipuli, & subditis imperare præsumant, qui prius non didicerint Superioribus obedire.

Inquisitores prædictorum, ad diligenter exequendum monet.

§.15. Eos denique, qui vel examinando, & inquirendo, vel testimonium ferendo, operam suam in hac re præstabunt, serio admonemus, ut ea fide, ac diligentia in negocio tanti momenti versentur, ut a Deo, & a Nobis laudem pro bono opere expectare valeant.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo &c.

D.P. An.I. 15. Maii.

Datum Romæ in Monte Quirinali anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Idibus Maii, Pontificatus nostri Anno I.

XVII.

De Immunitate Ecclesiarum, quibusdam exceptis casibus, inviolabiliter observanda.

Ad quod habes etiam dispositionem Concilii Tridentini Sess.25. Cap.20., & Bullam Joan. XXII. Ex parte.

GREGORIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Pius V. & Six. IV. certis casibus permisit extrahi Ecclesiis, homines criminosos.

CUM alias, nonnulli Prædecessores nostri, & præsertim fel. rec. Sixtus Papa Quartus, necnon Pius etiam Quintus, sancto zelo ducti, diversas facultates, & indulta extrahendi, etiam in casibus quibusdam a jure non permissis, ex Ecclesiis criminosos, & delinquentes, compluribus sæcularibus Principibus, eorumque Curiis, & Magistratibus, sub variis modis, & formis concesserint, prout in illis plenius continetur.

Sed sæcularium Principum Ministri d. facultate abusi sunt, & mala hic enarrata evenerunt.

§.1. Experientia postmodum docuit, tum ob diversitatem, & differentiam hujusmodi indultorum, tum quia plerique eorumdem Principum Ministri, ex hoc ipso illa diversimode, etiam latius, quam pareat, & ad suum libitum interpretandi occasionem arripuerunt, illisque abuti cœperunt, subortam esse non mediocrem in aliquibus locis, libertatis, & immunitatis Ecclesiasticæ perturbationem, & confusionem, alibi vero, ne ipsos quidem laicos indultis hujusmodi uti voluisse, aut potuisse, quod Populis, inveterata erga Ecclesias reverentia, devotis, & assuetis, scandali potius, quam quietis occasionem præberent. Illud etiam absurdum sæpenumero sequutum est, ut infimæ interdum conditionis laici, non modo juris, sed etiam literarum penitus ignari, & imperiti, dum, quasi potestates, aut Ministri Curiæ sæcularis in aliquo Castro, aut Oppidulo jurisdictionem exercebant, facultatum, & indultorum hujusmodi limites longe excesserint, eaque suo arbitratu in sensus minus rectos, & ab intentione concedentis omnino alienos, detorserint, & illorum prætextu quicquid sibi in mentem venit, attentare præsumpserint, in grave jurisdictionis, & immunitatis Ecclesiasticæ præjudicium, locorum, & personarum divino cultui dicatarum contemptum, ipsius divinæ majestatis offensam, & scandalum plurimorum. Quare pro commisso Nobis a Domino Pastoralis officii munere, prædictis absurdis, & scandalis obviare, ac differentias hujusmodi ad uniformem regulam reducere, omnemque dubitandi, ac perperam interpretandi occasionem dilucida declaratione submovere, abusus tollere, & ne Ecclesiastica jura plane conculcentur, & negligantur, opportune providere decrevimus, prout etiam dictus Sixtus Prædecessor noster iisdem de causis motus statuere decreverat, licet morte præ-

Præventus hoc adimplere nequiverit; ita tamen, ut quando præsens temporum calamitas, & nimia, quæ jam invaluit perversorum hominum malitia id exposcit, aliquid, etiam ad terrorem delinquentium, & ad coercenda illorum facinora, ultra id quod prisca illa majorum nostrorum disciplina, & vera sacrorum canonum norma præscripserat in quibusdam casibus congrua moderatione adhibita, permittamus.

Hic itaque Pont. hujusmodi facultates revocat, & immunitatem Ecclesiarum observari præcipit.

§.2. Hac itaque nostra perpetuo valitura Constitutione, omnia, & quæcumque privilegia, indulta, & gratias, tam per prædictum Sixtum, ac Pium Quintum, quam alios quoscumque nostros Prædecessores, aut nosmetipsos, Sedem Apostolicamque, ejusve Legatos, super abducendis, vel extrahendis, ab Ecclesiis, Monasteriis, Sacellis, domibus regularibus, & sæcularibus, locisve Sacris, aut Religiosis, aliasque in casibus a jure permissis, hominibus certorum, tunc expressorum, vel non expressorum criminum reis, aut fraudulentis decoctoribus, etiam in odium certorum delictorum, & pro bono, pace, & quiete publica, & ex causis urgentissimis, ac necessariis, & æquipollentibus casibus in jure expressis, atque ex paritate, identitate, aut majoritate rationis extensis, perpetuo, vel ad certum nondum elapsum tempus, seu ad vitam alicujus Principis, aut beneplacitum, seu alias quomodolibet concessa, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, & innovata, ac usu recepta, literasque Apostolicas sub plumbo, aut in forma Brevis, seu alias quomodocumque desuper confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis, sublata penitus omni differentia, ita ad unam tantum formam reducimus, & moderamur.

Certos tamen casus hic expressos excipit, in quibus laici delinquentes Curiæ sæculari requirenti remitti debent.

§.3. Ut laicis, ad Ecclesias, locaque sacra, & religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores, ex insidiis aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quive homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis, earumve Cæmeteriis committere non verentur, aut qui proditorie proximum suum occiderint, aut Assassinii, vel hæresis, aut læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur. Sed universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatis, tam sæcularibus, quam cujusvis Ordinis Regularibus, districte præcipiendo mandamus, & præcipimus, ut laicos in casibus prædictis delinquentes, ad eorum Ecclesias, Monasteria, domos, & alia loca supradicta sacra, seu Religiosa respective confugientes, & in eis se recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod, judicio suo commisisse videbuntur, quando a Curia sæculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fuerit requisitus, Ministris, & Officialibus Curiæ sæcularis absque irregularitatis nota, aut alicujus censuræ Ecclesiasticæ incursu, tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet, & faciat.

Et Curia sæcularis absque licentia Judicis Ecclesiastici nullo pacto accipiat.

§.4. Ne autem Curiæ sæcularis prædictæ Ministri facultate illos per se, & propria auctoritate extrahendi, & abducendi sibi olim, ut præfertur, attributa, & per præsentes revocata, abutantur, Volumus, dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, ut Curia sæcularis ejusque Judices, & Officiales, ab Ecclesiis, Monasteriis, locisque sacris prædictis, laicum aliquem, ut præfertur, delinquentem, in nullo, ex casibus supradictis sine expressa licentia Episcopi, vel ejus Officialis, & cum interventu personæ Ecclesiasticæ, ab eo auctoritatem habentis, ad quos Solos, & non alios Episcopis inferiores, etiamsi alii Ordinarii sint, aut nullius Dioecesis, aut Conservatores, ab hac Sede specialiter, vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi, facultas pertineat. Occurrente autem casu in loco exempto, & nullius dioecesis, tunc ad Episcopum viciniorem devolvatur hæc cognitio, & non ad alios, capere, extrahere, aut incarcerare non possint, nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dictæ personæ Ecclesiasticæ requisitæ illos in delictis superius expressis culpabiles, tradere, aut capturæ, & carcerationi intervenire, & assistere recusaverint; tuncque reverentiæ Ecclesiæ, & locis sacris debitæ memores, prædictos delinquentes, minori quo id fieri poterit, cum scandalo, & tumultu, extrahere curent.

Sed Ecclesiasticus prius videat an carceratus aliquod ex criminibus exceptis commiserit.

§.5. Quodque delinquentes laici prædicti, postquam, ut præfertur, ab Ecclesiis, locisve sacris extracti, & capti fuerint, ad carceres Curiæ Ecclesiasticæ reponi, & inibi sub tuto, & firmo carcere, ac opportuna custodia, data illis, si opus fuerit, per Curiam sæcularem, detineri debeant, nec inde extrahi, Curiæque sæculari prædictæ consignari, nec tradi possint, nisi cognito prius per Episcopum, seu ab eo deputatum, an ipsi vere crimina superius expressa commiserint; tuncque demum de mandato Episcopi per Judicem Ecclesiasticum Curiæ sæculari, quacumque appellatione postposita, consignentur.

Criminis hæresis cognitio totaliter sit fori Ecclesiastici.

§.6. De crimine vero hæresis, cognitio ad forum Ecclesiasticum tota pertineat, neque in ea Curia sæcularis se quoquomodo intromittat.

Et omnium personarum Regularium in omnibus casibus.

§.7. Sicuti etiam prohibemus, ne contra Ecclesiasticas personas, sæculares, aut cujusvis Ordinis, vel Militiæ etiam Sancti Joannis Hierosolymitani regulares quoquomodo etiam vigore prædictorum privilegiorum, indultorum, aut concessionum, quæ omnia ad terminos juris per præsentes reducimus, procedant, aut se intromittant, illasve ab Ecclesiis, Monasteriis, Domibus, locisque sacris, aut religiosis, etiam in casibus in hac Constitutione expressis, extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoscere de criminibus ad forum Ecclesiasticum pertinentibus, alias, quam de jure,

jure, & per privilegia eisdem Ordinibus, aut militiis concessa permittitur, quomodolibet præsumant.

Contravenientes pœnas hic enarratas incurrunt.

§.8. Quod si quis quacumque dignitate, & auctoritate præditus, præmissorum, aut alio quovis prætextu, quicquam præter, aut contra hujus nostræ Constitutionis tenorem attentare præsumpserit, declaramus eum ipso facto censuras, & pœnas easdem incurrere, quæ contra libertatis, juris, & immunitatis Ecclesiasticæ violatores per sacros Canones, & Conciliorum generalium, nostrorumque Prædecessorum Constitutiones sunt promulgatæ.

Clausula sublata, &c.

§.9. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia, judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his, per quoscumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Non obstantibus præmissis, tam Sixti, & Pii V. quam aliorum quorumcumque Prædecessorum nostrorum literis Apostolicis, privilegiis, indultis, & facultatibus, quibusvis personis etiam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia quavis dignitate, & auctoritate fulgentibus, aut Rebuspublicis, Dominiis, Regnis, Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, eorumve Curiis, Parlamentis, Senatibus, Consiliis, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, aut Præsidentibus, Proregibus, Gubernatoribus, Locatenentibus, Vicariis, Potestatibus, aliisque Magistratibus, Officialibus, Ministris, aut Consiliariis, ex prædictis, vel aliis etiam gravioribus, & urgentioribus causis; tam illorum intuitu, & contemplatione, sive ad eorum preces, & instantiam, quam etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac per modum statuti, & legis perpetuæ, etiam in vim contractus, & fratrum nostrorum consilio, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis præservativis, restitutivis, mentis attestativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque validissimis, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiamsi inibi caveatur expresse, quod illis, nisi sub certis modis, & formis, & nisi de expresso eorum consensu, ad quorum favorem concessæ fuerint, derogari possit, & aliter factæ derogationes nullius sint roboris, vel momenti, & alias quomodolibet concessis etiam sæpius approbatis, & innovatis. Quæ omnia, & singula, ac illorum tenores pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo adversentur, aut plures, quam superius expressos casus contineant, auctoritate, & tenore præmissis omnino, ac perpetuo tollimus, & abrogamus, ac ad terminos præsentis Constitutionis, quoad superius descripta dumtaxat, reducimus; & nolumus cuiquam de cœtero suffragari, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta effectus earum quomodolibet valeat impediri.

Publicationē hujus constitutionis demandat.

§.11. Ut autem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius deducantur, mandamus illas in valuis S. Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum, Basilicarum de Urbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ de more affigi, & publicari; earum etiam exemplis inibi affixis, & dimissis, ac post publicationem hujusmodi volumus, & decernimus, ut omnes, & singulos, quos concernunt, & concernent in futurum, perinde arctent, & afficiant, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Earumdem vero præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, eamdem fidem in judicio, & extra illud ubique gentium, & locorum haberi volumus, quæ eisdem originalibus literis haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctionem pœnalem adjicit.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ moderationis, præcepti, mandatorum, decretorum, reductionum, declarationum, prohibitionis, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. P. An. I. die 24. Maii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, nono Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

XVIII.

Inhibetur Concionatoribus Regularibus Cremonen. ne absque licentia Episcopi populum hortentur ad eleemosynam.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Regulares prætextu suorum privilegiorum incon sulto Episcopo Populum ad eleemosynam hortabantur.

§.1. Reminiscimur dum Ecclesiæ Cremonensi, antequam ad Summi Apostolatus apicem divina dispositione assumpti fuerimus, ex concessione Apostolica præessemus, nonnullos diversorum Ordinum Regulares in Civitate, & Diœcesi Cremonen. degentes, prætextu privilegiorum ipsis Ordinibus concessorum a Sede Apostolica, aut antiquæ consuetudinis, vel alias in suis concionibus personas, aut loca pia, quæ ipsi vellent, aut etiam se ipsos, vel suos Fratres, ut ad eorum necessitates sublevandas Christifideles eleemosynas conferant, etiam sine licentia Episcopi Cremonen. pro tempore existentis, seu ejus Vicarii in spiritualibus generalis commendare, ac fideles ipsos ad elargien. eleemosynas personis, aut locis ejusmodi posse monere, & hortari prætendere; quod quidem in Episcopalis auctoritatis injuriam tendere manifestum est, cum & pauperum cura, & elec-

eleemosynarum distributio ad proprium cujusque loci Episcopum præcipue pertineat.

Fieri imposterum vetat Gregorius.

§.2. Quare Nos hujusmodi abusum a dicta Civitate, quam præcipua dilectione complectimur, tollere volentes, universis quorumcumque Ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam sæcularibus quantumlibet exemptis, & quibuscumque privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus munitis nunc existentibus, & qui imposterum quocumque tempore fuerint, auctoritate Apostolica tenore præsentium, sub Nostræ, & Sedis Apostolicæ indignationis, & interdicti ipso facto incurren. pœna perpetuo prohibemus, atque interdicimus, ne in Civitate, & Diœcesi prædicta ullo unquam tempore personas, aut pia loca, præterquam ab Episcopo Cremonen. aut ejus Vicario in spiritualibus generali in Civitate nominata, & extra eam in Diœcesi a Parocho illius loci commendare, nec pro eis collectas eleemosynarum facere, seu fieri curare quoquo modo audeant, vel præsumant, sed neque personas ab ipso Episcopo, vel ejus Vicario ad colligendas eleemosynas in ipsorum regularium, vel sæcularium quomodolibet exemptorum Ecclesiis deputatas, quominus illas colligere, & sibi consignari facere libere valeant, quoquomodo impediant, vel perturbent.

Potestatem Episcopo facit inobedientes puniendi.

§.3. Quod si secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; Episcopus Cremonen. pro tempore existens, aut ejus Vicarius in eum pro qualitate culpæ severe animadvertere valeat.

Derogans cōtrariis.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Ordinum hujusmodi Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque Indultis, & Literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, & Ordinibus, eorumque Superioribus, & personis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus illorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Episcopum monet, ut regularibus semel in anno id concedat.

§.5. Monemus tamen ipsum Episcopum, ejusque Vicarium, ut saltem semel in anno cuilibet concionatori regulari licentiam concedat colligendi eleemosynas pro suo Monasterio loci, in quo prædicat, si illud vere indigere cognoverit.

Dat. die 24. Maii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 24. Maii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XIX.

Constitutiones Collegii Germanici de Urbe non obligant Rectorem, & Collegiales ad ipsarum observantiam sub gravi, nisi in his tantum, quæ ex sui natura peccatum includunt.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Expedit interdum ea, quæ per Romanos Pontifices, licet originis suæ initio provido consilio statuta sunt, ad conscientiarum scrupula removenda aliquantulum moderari.

Gregorius XIII. Constitutionum observantiam mandavit *sub obtestatione divini Iudicii*

§.1. Sane cum alias fel. record. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster ad fælicem directionem, & prosperum gubernium Collegii Germanici de Urbe a se pridem erecti, illiusque Alumnorum, Superiorumque, & aliorum ibi degentium provida consideratione prospiciens nonnullas Regulas, Constitutiones, & Ordinationes illius Collegii regimen concernentes per suas literas Kalendis Aprilis Pontificatus sui Anno XII. datas ediderit, quas in virtute sanctæ obedientiæ, & sub obtestatione divini Judicii, conscientiam quoque ipsius Collegii Rectoris desuper onerando observari præcepit, ac alias prout in ipsis literis plenius continetur.

Scrupulū exortum, ne singulæ sub peccati pœnam obligent.

§.2. Cumque sicut accepimus, ex hoc tam superiorum, quam subditorum mentibus scrupulus generetur, ne omnia in dictis literis contenta, quæ plurima sunt, & minima, ad peccati pœnam obligent.

Declaratio, de qua in Rubrica.

§.3. Nos omnem super præmissis dubitandi materiam præcidere, simulque conscientiarum Rectoris, & Collegialium personarum dicti Collegii securitati consulere volentes, ac literarum prædictarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, per præsentes Apostolica auctoritate decernimus, & declaramus, Præceptum, & verba prædicta, ac alia in eisdem literis contenta ad peccati pœnam, nisi in his tantum, quæ ex sui natura peccatum inducunt, minime obligare: neque ipsius Gregorii Prædecessoris voluntatis fuisse, ipsos Superiores, & subditos ex his peccati pœnam incurrere, sed eo pacto Constitutionum, & Ordinationum prædictarum observantiam arctiori studio illis commendare, sicque deinceps ab omnibus interpretari debere.

Obstantia tollit.

§.4. Non obstantibus prædictis literis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Collegii statutis, & consuetudinibus etiam juramento, & Apostolica, vel alia confirmatione roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hortatur tamen ad dd. Constitutionum sedulam observantiam

§.5. Hortamur autem in Domino eosdem Rectorem, Superiores, & Collegiales personas Collegii prædicti, ut hujus declarationis prætextu, ordinationum prædictarum observantiam, nec ullatenus relaxent,

xent, neque minori, quam antea studio complectantur.

Dat. die 29. Maii 1591. An. I. Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 29. Maii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XX.

Moderatio Constitutionis a Sixto V. editæ, contra Abortum quovis modo procurantes, & eorum complices.

Constitutionem Sixti V. quæ incipit Æffrænatam *vide supra fol.* 25.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus moderationis. Sedes Apostolica pia mater assidue sentiens ponderis sibi incumbentis in procuranda salute animarum, pretioso Christi Domini sanguine redemptarum, gravitatem, & magnitudinem, & re tanti momenti, ut par est, magis in dies solicita, eumdemque optimum finem semper ante oculos propositum habens, nihil unquam intentatum prætermittit eorum, quæ ad fidelium animas in viam salutis dirigendas judicat pertinere. Quare nemini mirum videri debet, si interdum quidem contumacium fidelium audaciam pœnarum severitate deterret. Rursus eisdem, si ad cor redire velint, & peccati veniam humiliter exposcere, maternum aperit sinum, viamque ad pœnitentiam eis sternit faciliorem, ac mansuetudine congrua rigorem temperat, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Sixtus V. contra abortum procurantes edidit bullam in rubr. citat. §. 1. Dudum siquidem fel. rec. Sixtus Papa V. Prædecessor noster, justitiæ zelo accensus, contra procurantes abortum fœtus, tam animati, quam inanimis, ejusque gravissimi sceleris participes, & adjutores, necnon contra eos, qui mulierum fœcunditatem impedirent, & sterilitatis potiones, seu venena præberent, Constitutionem edidit, sub dat. 4. Kalend. Novembris, Pontificatus sui anno tertio, per quam ultra diversas, spirituales, & temporales pœnas, etiam inter alia excommunicationis sententiam contra eos promulgavit, sibique, & successoribus suis tantum absolvendi facultatem reservavit, prout in eadem Constitutione plenius continetur.

Quam hic Pont. moderatur quo ad reservationé absolutionis ab excommunicatione. §. 2. Cum igitur postmodum experientia docuerit, ex remedio hujusmodi, non eam, quæ sperabatur, utilitatem, & fructum provenisse, verum potius multis Satanæ malitia ad peccandum inductis, difficiliori, ob soli Sedi Apostolicæ reservatam absolvendi facultatem, reddito ad pœnitentiam aditu, eos a nefariis hujusmodi flagitiis perpetrandis non solum non retraxisse, sed etiam plurimorum sacrilegiorum, gravissimorumque peccatorum, & scelerum occasionem dedisse: Nos propterea animadvertentes, gladium Ecclesiasticæ disciplinæ, præsertim quoad censuras, & pœnas spirituales, ita exercendum esse, ut ad medicinam tendat, non ad perniciem animarum, æternumque Pastorem, cujus vices in terris gerimus, quantum (divina ejus gratia adjutrice) possumus, imitari volentes, qui venit animas hominum salvare, non perdere, neminique quantumcumque graviter, & enormiter deliquerit, viam salutis præclusit, quin potius ad eam assequendam copiosa remedia adhibuit, ac Nobis reliquit, & simul utilius censentes, ubi nec de homicidio, nec de animatu fœtu agitur, pœnas non imponere duriores iis, quæ per sacros Canones, & leges prophanas sunt inflictæ, habita super hoc, cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, super negociis, & consultationibus Episcoporum deputatis, matura deliberatione, de eorum consilio, Constitutionem prædictam sic duximus moderandam, ut a peccato, & excommunicatione contra personas ibi expressas lata, tam quoad eos, qui hactenus deliquerunt, quam quoad illos, qui post nostram Constitutionem in eisdem casibus deliquerint, quilibet presbyter, tam sæcularis, quam cujusvis Ordinis regularis ad Christifidelium confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci Ordinarium deputatus plenam, & liberam in foro conscientiæ tantum, absolvendi habeat facultatem, eamdem prorsus, quam idem Sixtus Prædecessor, sibi ac suis successoribus reservavit.

§. 3. Quo vero ad pœnas procurantium abortum fœtus inanimis, aut exhibentium mulieribus, vel sumentium, venena sterilitatis, aut quocumque modo auxilium, vel consilium eis dantium, in prædicta Constitutione contentas, Constitutionem præfatam, in ea parte ubi de his agit, ad terminos juris communis, ac Sacrorum Canonum, & Concilii Tridentini dispositionem, auctoritate Apostolica tenore præsentium, tam quoad præterita, quam quoad futura, perpetuo reducimus, perinde, ac si eadem Constitutio in hujusmodi parte numquam emanasset. Et etiam quo ad procurantes abortum fœtus inanimis.

§. 4. Non obstantibus eadem Prædecessoris nostri Constitutione, quam quoad reliqua omnia, præter contenta in hac nostra Constitutione, in suo robore omnino permanere volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Clausulæ derogatoriæ.

§. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis, notarii publici manu subscriptis, & sigillo Prælati Ecclesiastici munitis eadem prorsus fides habeatur in judicio, & extra illud, quæ eisdem originalibus haberetur, si forent exhibitis, vel ostensis. Exemplorum fides.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum moderationis, reductionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Sanctio pœnalis.

Da-

D. P. An.I, die 31. Maii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, prid. Kal. Jun. Pontificatus nostri Anno primo.

XXI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Restitutio partis Gabellæ super Esculentis, & Poculentis in Urbe Neapolitana Clero Sæculari, & Regulari ejusdem Civitatis.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

DEcet Romanum Pontificem ecclesiasticam immunitatem illæsam conservare.

Sixtus partem Gabellæ, de qua in rubrica Cameræ Apostolicæ applicavit.

§.1. Proinde cum, sicut accepimus, permissu superiorum Pontificum Prædecessorum nostrorum in Civitate Neapolitana ad evitandas fraudes, quæ in solutione gabellæ super exculentis, & poculentis ibi exigi solitæ, committi possunt, gabella hujusmodi etiam a personis ecclesiasticis sæcularibus, & regularibus ejusdem Civitatis solvi; Sed pro immunitate ecclesiastica conservanda portio gabellæ prædictæ clerum, & regulares utriusque sexus dictæ Civitatis tangens per Exactores dictæ gabellæ, seu alios ad id deputatos restitui consueverit, ea tamen portio sepe per Romanos Pontifices alicui pio loco specialiter, & ad tempus applicari, & concedi solita, novissime per fel. recor. Sixtum Papam V. Prædecessorem nostrum Cameræ nostræ Apostolicæ pro solutione Palatii in dicta Civitate pro habitatione Nuncii Apostolici ab ipsius Cameræ Ministris Sixti Prædecessoris prædicti mandato empti, & aliis ipsius Cameræ usibus applicata extiterit.

Gregorius Clero sæculari, & regulari restituit.

§.2. Nos Cleri, & Regularium utriusque sexus personarum dictæ Civitatis indemnitati consulere cupientes, ac concessiones quascumque per Prædecessores nostros Romanos Pontifices, & nominatim Sixtum prædictum cuivis Loco Pio, & Cameræ Apostolicæ prædictæ factas cassantes, & revocantes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine portionem dictæ gabellæ posthac in perpetuum, tam Clero dictæ Civitatis, quam regularibus utriusque sexus inter eos pro rata eos tangente distribuenda restitui, & per ipsos tantum percipi omnino debere volumus, decernimus, & statuimus.

Exactoribus mandat exequutionem hujusmodi restitutionis.

§.3. Mandantes propterea Exactoribus, seu Deputatis dictæ gabellæ, aliisque, ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut portionem gabellæ hujusmodi Clero prædicto, & Regularibus, seu ab eis Deputatis annuatim restituant, & persolvant, seu restitui, & persolvi faciant.

Cameræ Apostolicæ Ministris prohibet quo minus in hac exactione se ingerant.

§.4. Thesaurario vero nostro generali, & aliis Cameræ prædictæ Ministris, ne ulterius in exactione dictæ portionis gabellæ se intromittant, sed ipsis Clero, & Regularibus, ut præfertur, restitui permittant.

Exequutores hujus Constitutionis deputat.

§.5. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Neapolitano, & dilecto Filio nostro, & Apostolicæ Sedis in Regno Neapoli Nuncio nunc, & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel eorum alter per se, vel alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes ac Clero, & Regularibus Fratribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra portionem hujusmodi gabellæ eis, ut præfertur, restitui, & assignari, ac inter eos pro rata distribui, prout antea distribui consueverat, aliasque eos præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam, quomodolibet indebite molestari. Contradictores per censuras ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia quacumque appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit.

§.6. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, ac fel. rec. Pii Papæ IV. de similibus, vel dissimilibus gratiis in Camera Apostolica registrandis, & insinuandis, ita ut præsentes literæ, etiamsi nullo umquam tempore in dicta Camera insinuentur, & registrentur, nihilominus perpetuo valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, ac aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & statutis, & consuetudinibus etiam, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Junii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 7. Junii 1591. Pontificatus nostri An.I.

XXII.

Concessio usus bireti rubri S. R. E. Cardinalibus ex Ordinibus Regularium assumptis.

De materia Cardinalium, vide in Constit. LXXVI. Sixti V. Postquam. *Tom.IV. Par.IV. fol.*279.

SAnctissimus D. N. Gregorius PP. XIV. vocavit ad Sedem, Dominos Cardinales, eisque proposuit, de concedendo usu rubri bireti DD. Cardinalibus, ex Ordinibus regularium assumptis, & sententias eorum audivit, die 26. Aprilis 1591. Romæ apud S. Petrum in Consistorio secreto.

§.1. Postea die Dominico 9. Junii festo Sanctissimæ Trinitatis, Sanctissimus D. N. Romæ in ædibus Hortorum Quirinalium, antequam descenderet ad SS. Apostolorum proximam Basilicam, ad Cappellam Celebrandam, dedit rubra bireta infrascriptis DD. Car-

DD. Cardinalibus, ex Ordinibus regularium, quæ perpetuo deferrent more aliorum, habitu in cæteris nihil immutato. Cardinales hi fuere.

Nominá Cardinalium qui d. biretum tunc recepe runt.

Frater Michael Alexandrinus, ex Ord. Præd.

Frater Hieronymus Asculanus, ex Ord. Præd.

Frater Constantius Sarnanus, ex Ordine Minorum Conventualium.

Frater Gregorius de Montelparo nuncupatus, ex Ordine Eremitarum S. Augustini.

XXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Concessio nonnullorum Privilegiorum, & Indulgentiarum Abbatibus, personis, & Collegio Judicum Cremonensium.

Dilectis Filiis Abbatibus, & Collegio Judicum Cremonen.

GREGORIUS PAPA XIV.

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Hujusce Collegii erga se, & S. Sedem Amorem cōmendat.

§.1. DUM vestram pietatem, religionem, & præcipuam in nos, & Apostolicam Sedem observantiam, nostramque vicissim erga vos paternam charitatem ex diurno usu, dum in minori officio constituti isti Ecclesiæ Cremonensi præfuimus, ortam, & auctam grata mente recolimus, & nonnulla, quæ isti Collegio decorem, & dignitatem allatura videntur, vobis concedenda duximus.

Singulos Judices Lateranenses Comites creat.

§.2. Vos igitur vestra sponte ad virtutum gloriam currentes, honoribus, & privilegiis decoratos alacriores reddere cupientes, Motu proprio, non ad vestram aut alicujus vestrum instantiam, sed ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, vos universos, & singulos condignis honoribus decorare volentes, Collegii vestri personas præsentes, & futuras in perpetuum, & vestrum singulos ex nunc Sacri Palatii Apostolici, & Aulæ Lateranensis Comites, atque auratæ militiæ Equites creamus, facimus, & deputamus, ac aliorum Palatii, & Aulæ Comitum, auratæque militiæ Equitum hujusmodi numero, & consortio favorabiliter aggregamus, & aliis Comitum, & Equitum hujusmodi, nec non gentilitiis insignibus domus nostræ hujusmodi simpliciter, vel composite, si, & prout vobis illis uti placuerit, decoramus.

Eisque Lateranensiū Comitum concedit privilegia.

§.3. Vobisque, ac vestrum singulis etiam in perpetuum, ut omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, exemptionibus, favoribus, gratiis, & Indultis, quibus alii Palatii, & Aulæ Comites, & militiæ auratæ hujusmodi Equites de jure, & consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, citra tamen facultates, & exemptiones a Concilio Tridentino sublatas, pariformiter, & absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere.

Auctoritatem impertitur Notarios creandi.

§.4. Ac quoscumque Notarios, & Tabelliones publicos extra Romanam Curiam, de licentia Episcopi, recepto prius ab eis solito juramento, creare, & instituere, ac eosdem de Notariatus, & Tabellionatus officiis hujusmodi per penam, & calamare, ut moris est investire.

Statuta pro Collegii gubernio condendi.

§.5. Utque pro felici istius Collegii regimine, & administratione statuta, ordinationes, & decreta quæcumque Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis non repugnantia condere, & condita alterare, revocare, & annullare, aliaque de novo, & quotiescumque vobis opportunum videbitur edere, quæ postquam edita, & condita fuerint, ut præfertur, ex nunc prout ex tunc, & e contra, auctoritate Apostolica prædicta tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus.

Sibique unum ex Cardinalibus in protectorem eligendi.

§.6. Atque, ut pro istius Collegii, ejusque personarum, bonorum, privilegiorum, & jurium quorumcumque defensione, unum, vel plures ex S. R. E. Cardinalibus in ejusdem Collegii Protectorem, vel Protectores eligere, & deputare valeatis, qui sic electus, seu electi, si munus Protectoris hujusmodi acceptare voluerint, ex tunc Apostolica auctoritate confirmati censeantur, facultatem concedimus, & indulgemus.

Indulgentiam pro die admissionis alicujus Doctoris concedit.

§.7. Ac insuper omnibus, & singulis Doctoribus, qui in vestrum Collegium deinceps admittentur, die quo in Collegium ipsum admittentur, si vere pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam, & vobis item universis, & singulis bis quolibet anno in perpetuum iis diebus, quos Episcopus Cremonensis pro tempore assignaverit, si collegialiter congregati ipsius Episcopi Missæ interfueritis, & vere pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum de manibus ipsius Episcopi sumpseritis, plenariam omnium peccatorum indulgentiam, & remissionem concedimus, & elargimur.

Comessationes autem fieri vetat.

§.8. Comessationes autem, quæ die admissionis alicujus Doctoris in dictum Collegium fieri consueverant, omnino improbamus, & sub pœna nullitatis præsentium gratiarum penitus tollimus, & prohibemus, munera vero, seu xeniola, quæ Doctoribus dari solent, permittimus.

Obstantibus derogat.

§.9. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibusque Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus, ac dicti Collegii statutis, & consuetudinibus etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel alia firmitate roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 22. Junii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 22. Junii 1591. Pontificatus nostri An.I.

Pro-

XXIV.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Prohibet, quominus in Hospitali Annunciatæ Neapolis puellæ non expositæ, extraneæque Mulieres recipiantur.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SOllicitudo Ministerii Pastoralis, quo omnium Fidelium, præsertim Christi pauperum curam gerimus, nos inducit, ut ea, quæ in Locis Piis quibuscumque pro pauperibus a propriis Parentibus derelictis nutriendis, & alendis pie institutis, cum eorumdem pauperum detrimento, & fundationum alteratione incommoda inferunt, quantum nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compescamus, & removeamus, prout Fidelium vota deposcunt, & nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

Ex Officialiũ indulgentia in Conservatorio Puellarum expositarum, aliæ mulieres fuerant admissæ.

§.1. Sane dilecti filii moderni Magistri, Gubernatores, & Officiales Hospitalis Beatæ Mariæ Annunciatæ nuncupatæ Neapolitan. nobis nuper exponi fecerunt, quod cum inter alia fere innumera pietatis, & charitatis opera, quæ erga Christi pauperes in dicto Hospitali exercentur, illud potissimum vigeat, quod in recipiendis, nutriendisque repositis ibidem infantibus, quorum numerus ibidem maximus existere perhibetur, ita quod, quamvis in reliquis omnibus pauperibus prædictis optime consulatur; nihilominus ad hoc in primis recipientes Christi Fideles, eo ferventius in erogandis dicto Hospitali eleemosynis promptiores existant, quamvis eisdem repositis maxima cum charitate subveniri videatur, quo fit, ut præter expositos masculos, etiam quamplurimæ puellæ ibidem expositæ in loco decenti, & separato, Conservatorio nuncupato sub congrua custodia ad instar Monasterii sub cura, & disciplina honestarum matronarum retinentur, quæ cum ad nubilem ætatem pervenerint, vel matrimonio cum competenti dote, vel in aliquo Monialium Monasterio collocantur. Et licet juxta fundationem dicti Hospitalis in dicto loco Conservatorio puellæ tantum expositæ recipi debeant, quæ cum ibidem sub certa vivendi disciplina, & norma, ac juxta illius loci regulas dirigantur, optime conveniat ab extraneis moribus, & conversationibus puellarum, & mulierum ibidem a pueritia non enutritarum semotas, & alienas esse, nec inter illas ibidem ab infantia custoditas, & eruditas alias puellas, vel mulieres extra locum illum educatas, & extraneis moribus imbutas reponi, & immisceri, præsertim cum in Civitate Neapolitana domus Spiritus Sancti, in qua similes personæ pauperes recipi consueverunt, & recipiuntur, existat.

Quod d. Conservatorio maximo damno fuit.

Nihilominus dicti Hospitalis Magistri, Gubernatores, & Officiales, qui pro tempore fuerunt, sive nimia indulgentia, sive potius humanis favoribus commoti quamplures puellas extraneas, nec in dicto Hospitali, ut præfertur, expositas jam grandævas, & moribus a dicto loco conservatorio alienis assuetas, & alias mulieres, ut plurimum, favoribus pollentes potius quam miserabiles, præter, & extra dicti Hospitalis fundationem, & institutum receperunt in maximum dicti Hospitalis dispendium, & scandalum plurimorum. Quare dicti moderni Magistri, Gubernatores, & Officiales nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Gregorius expositas tantũ recipi jubet.

§.2. Nos igitur, quorum proprium est piorum locorum ad pauperum subventionem institutorum, ac personarum in eis degentium indemnitati, & bono regimini consulere, volentes, in præmissis opportunum adhibere remedium, hujusmodi supplicationibus inclinati, quod de cætero perpetuis futuris temporibus moderni, & pro tempore existentes dicti Hospitalis Magistri, Gubernatores, & Officiales, puellas ad Rotam dicti Hospitalis vere expositas, & si per dictam Rotam transire non potuerint, dummodo quintum earum ætatis annum non excedant, & expositæ sint, tantum in dicto loco conservatorio recipere, & ibidem admittere possint, & valeant.

Extraneasque excludit.

§.3. Itaque aliquam puellam, sive mulierem extraneam extra locum prædictum enutritam, & quæ ex dictis expositis non existat, in dicto loco conservatorio recipere, admittere, vel introducere quovis modo, seu prætextu ullo unquam tempore non possint, neque debeant, ac unam, vel plures honestas matronas, quæ dictarum puellarum expositarum, juxta laudabilem consuetudinem hactenus observari solitam, curam, regimen, & gubernium habeant, toties, quoties eis videbitur deputare, valeant: & si contingat aliquam puellam, vel mulierem non expositam in dicto conservatorio ad effectum visitandi alias puellas, vel ex alia quavis causa de licentia dictorum Magistrorum, Gubernatorum, & Officialium introire, talis puella, vel mulier non exposita non possit in dicto Conservatorio pernoctare, & sub eadem die ab eodem Conservatorio exire debeat, dictique Magistri, Gubernatores, & Officiales aliquam licentiam contra præsentium tenorem aliquo pacto concedere minime possint, nec debeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus.

Sublata Præsidibus secus agendi facultate.

§.4. Mandantes insuper in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna quam contra prædictorum aliquod facientes eo ipso absque ulla declaratione incurrere volumus, cujus absolutionem, præterquam in mortis articulo Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus omnino reservamus, Modernis, & pro tempore existentibus dicti Hospitalis Magistris, Gubernatoribus, & Officialibus, quatenus præmissa omnia, & singula perpetuo, & inviolabiliter observari, nec contra præsentium tenorem aliquod facere, aut attentare præsumant.

Et

Perpetuos hujusce Constitutionis exequutores designat.

§.5. Et nihilominus pro majori, & perpetua præmissorum exequutione, Venerabili Fratri Archiepiscopo Neapolitan., ac dilectis Filiis nostris, & Sedis Apostolicæ in Regno Neapolitano Nuntio, & Sacristæ dicti Hospitalis nunc, & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios omnia, & singula prædicta perpetuo, & inviolabiliter a prædictis modernis, & pro tempore existen. dicti Hospitalis Magistris, Gubernatoribus, Officialibus, & aliis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, observari faciant, atque procurent; Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per censuras, & sententias ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, & in Provincialibus, ac Synodalibus, vel Generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dicti Hospitalis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis contra præmissa quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, præsentibus pro expressis sufficienter habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 25. Junii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 25. junii 1591., Pontificatus nostri An.I.

XXV.

Approbatio quarta instituti, & Religionis Clericorum Regularium Societatis Jesu, cum aliquarum impugnationum rejectione.

Hanc Religionem primo approbavit Paul.III. in ejus Constit.XXXI. Regimen. *Tom.IV. Par.I.fol.*185.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Ecclesiæ Catholicæ, cui Deo auctore præsumus, decor atque utilitas postulat, ut cum in omnibus illius membris fovendis, atque ornandis, assidue Nobis laborandum sit; in illa tamen præcipuam vigilantiæ nostræ partem impendere debeamus, quæ non modo ipsa per se, robur, ac pulchritudinem corpori huic mystico afferunt; sed cæteras etiam ejusdem partes, vel disruptas consolidare, vel integras custodire, vel fœdatas eluere, atque etiam ornare valeant. Inter hæc autem, quem locum obtineant Religiosi Ordines, præsertim vero, qui proximorum utilitati deserviunt, non obscure perspicimus, cum, & superiora tempora, & præsentia diligenter attendimus.

Societas commendatur.

§.1. In his vero Religio Societatis Jesu, quam novissimis hisce diebus divina providentia excitavit, adeo strenue laboravit, ac sine intermissione laborat, ut illius vel turbationem, & infirmitatem, ad commune Ecclesiæ damnum, vel pacem, atque integritatem, ad ejusdem utilitatem maxime pertinere putemus. Et quoniam neque tranquillitati, neque firmitati hujusmodi Ordinum prospectum esse poterit, nisi eorum instituta firmiter inconcussa serventur, iisdemque modis feliciter progrediantur, & crescant, quibus a Fundatoribus, Domino inspirante, atque hac sancta Sede approbante, primum fundati sunt; necessarium duximus, ea quæ ab Ignatio, hujus Ordinis Fundatore, ordinata, & a Prædecessoribus nostris Rom. Pont. circa ejusdem Societatis Institutum sancita sunt, Apostolicæ firmitatis munimine denuo roborare.

Paulus III. Julius III., & Gregor.XIII. Societatis institutum approbarunt.

§.2. Quamvis enim præfatæ Societatis Institutum, jam inde ab ejus primordiis fuerit per fel. rec. Paulum III., & Julium etiam III. Romanos Pontifices Prædecessores nostros approbatum, & a fel. rec. Gregor. XIII. etiam Prædecessore nostro primo per ejus quasdam literas sub Dat. Kal. Febr. Pontificatus ejus anno undecimo: deinde copiosius per Constitutionem, quæ incipit, Ascendente Domino, confirmatum; Nihilominus tamen non idcirco defuerunt, qui adhuc sub zeli, & boni specie, aliqua ex iis, quæ in dictis Pontificiis approbationibus, & confirmationibus continentur, & alia etiam, quæ ad institutum, & rationem gubernandi dictam Societatem pertinent, variis modis impugnarent.

Illud tamen nonnulli improbarũt multis modis hic relatis.

§.3. Quin etiam apud piæ mem. Sixtum Papam V. Prædecessorem nostrum oblatis libellis, & variis excogitatis modis traducere, & calumniari, atque ut ea, quæ consultissime sancita erant, infringerentur, conati fuerint. Instantes scilicet, ut res, & negocia Societatis non per Superiores, ut hactenus juxta illius Constitutiones, & Apostolica diplomata factum est, sed per Capitula, seu Congregationes definiantur. Ut electiones, tam Provincialium, quam Superiorum localium non a Præposito Generali, juxta hujusmodi Constitutiones, ac diplomata, sed in Capitulis eisdem fiant. Ut Novitii in Societatem, & ad vota Scholasticorum, peracto biennio Novitiatus in Capitulis eisdem admittantur. Ut professioni certum, ac præfixum tempus statuatur, quo exacto, per suffragia Congregationis Religiosi hujusmodi ad professionem admittantur. Ut qui juxta Institutum, ac formulam ipsam votorum, qua voverunt, Sanctæque hujus Sedis approbationem a Societate dimittuntur, nonnisi ordinarii judicii forma servata dimittantur. Illa etiam in contro-

ver-

versiam, & examen eodem tempore adducta fuere, nempe. Nomen ipsum Societatis Jesu, quod non esset ita deinceps vocanda. Religiosos non professos non debere ad sacros ordines promoveri. Hujusmodi Religiosos non esse prohibendos, quin ad alios Regulares Ordines transire; similiter nec laicos, ut ad Sacerdotium, nec alios non professos, ut ad professionem, aut ad gradus mutationem aspirare possint. Facultatem præterea, eos qui professi non sunt, dimittendi non probari. Quibus, & hujusmodi aliis novis impugnantium inventis si aditus pateret, universa Societatis structura labefactaretur, atque convelleretur.

Hic ideo Pontifex impugnationes rejicit rationibus hic enunciatis.

§.4. Nos igitur hujusmodi impugnationibus diligenter consideratis, & perpenso circa reliqua, quæ in controversiam, & examen deducta fuerant, nonnullorum Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium judicio, qui ex mandato ejusdem Sixti Prædecessoris, illa accurate discusserant, & examinaverant. Simul etiam perpendentes, primum quidem, quod modus ille, res & negocia per Capitula definiendi, optimum Societatis ordinem, ac universam gubernandi rationem prorsus everteret. Illam enim Ignatius Fundator quamvis Superiorum consilium, prudentiamque, ac rerum experientiam adiuvare, & promovere curaverit, adhibitis scilicet, tam Generali Præposito, quam singulis aliis Superioribus tum Provincialibus, tum localibus suis, ex selectoribus, Consiliariis, atque admonitoribus, monarchicam tamen, & in definitionibus unius Superioris arbitrio contentam esse decrevit. Deinde, quod ratio Capitularium electionum maxima ipsi Societati afferret incommoda. In qua licet electiones quædam primariæ, cujusmodi sunt Generalis Præpositi, ac illius Assistentium, & Admonitoris, in Generalibus Congregationibus; in Provincialibus vero tam eorum qui Generalem Præpositum eligere, vel Generali ipsi Congregationi cum jure suffragii interesse, quam Procuratorum etiam, qui è singulis Provinciis quolibet triennio in Urbem ad Procuratorum Congregationem mittuntur, & ejusmodi quædam aliæ electiones per secreta scrutinia, & decisiva suffragia fiant. In reliquis nihilominus proprii cujusque gradus judicium, & officiorum discretio, ac distributio, juxta Constitutiones easdem, & Apostolica diplomata ipsius instituti confirmatoria, prædictorum Pauli III., ac Julii etiam Prædecessorum nostrorum, tota in ipsius Præpositi Generalis manu. Quam Præpositi Generalis, ac reliquorum illi subordinatorum Superiorum auctoritatem nonnulli impugnatores multis modis contrahere, & enervare tentarunt. Denique quod in ipsorum dimissionibus, qui juxta formulam Votorum simplicium in Constitutionibus expressam voverunt, quosque in Societate retinere non expedit, nec contractus vitiose claudicet, nec ulla alia interveniat injustitia. Considerantes insuper, quod in regularis disciplinæ, ac spiritualis perfectionis non exiguum detrimentum, totiusque Ordinis perturbationem maximam, atque perniciem vergeret, si ea quæ a Fundatoribus sancte statuta sunt, atque ab universo ipso Ordine sæpius in illius Generalibus Congregationibus recepta, & approbata, & quod præcipuum est, ab hac Sancta Sede sancita, & confirmata sunt, non solum immutari, sed quocumque prætextu impugnari, ac labefactari contingat. Omni Nobis studio curandum esse duximus, ejusmodi novitatibus, ac temerariis impugnantium præsumptionibus omnem aditum præcludere, ac Societatis indemnitati prospicere, ut hac ratione Societas ipsa nostro, & Apostolicæ Sedis præsidio munita, atque in sui Instituti puritate, & Regularis disciplinæ integritate, quiete, ac pace conservata, uberiores in dies fructus in agro Domini pergat, ipso Domino adjuvante, alacriter, & absque impedimento proferre.

Dictumque Institutum, & Societatis privilegia omnia approbat.

§.5. Motu igitur proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, laudabile ipsius Societatis Institutum, Constitutionesque omnes, ac statuta, & decreta, & quæ illud concernunt præmissa omnia, & singula, prædictaque, ac quæcumque alia ejus privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta a prædictis, seu ab aliis Prædecessoribus nostris, etiam per communicationem concessa, qualiacumque illa, acsi ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes, tenore præsentium approbamus, & confirmamus; supplentes omnes juris, ac facti defectus, siqui intervenerunt in eisdem.

Alia de novo statuit.

§.6. Et nihilominus hac nostra perpetuo valitura Constitutione, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus statuimus, decernimus, & ordinamus.

Quod in Congregationibus procedatur, juxta constitutiones, & decreta.

§.7. Ut in Societatis prædictæ Congregationibus quibuscumque, eo prorsus modo procedatur, atque ea tantum tractentur, & definiantur, quæ in Constitutionibus, ac Congregationum generalium decretis statuta jam sunt, vel in posterum statuentur, ut in eisdem Congregationibus tractentur, & definiantur.

Superiorum electio tota sit penes Præpositum.

§.8. Electio vero Superiorum, tam Provincialium, & Visitatorum, quam quorumcumque localium, tota sit penes Præpositum Generalem juxta Constitutiones easdem, prout penes ipsum esse, & conservari districte præcipimus; cum potestate illorum facultatem revocandi, restrigendi, & etiam augendi, ac administrationis rationem ab illis exigendi, & eosdem ab officio removendi, prout in Domino judicaverit expedire.

Novitii ad Societatem, & ad scholasticorum vota per superiores admittantur.

§.9. Novitios etiam, tam in eorum admissione ad Societatem, quam ad Scholasticorum vota, post biennium Novitiatus juxta Societatis morem, per Superiores admittendos esse.

Graduum discretio, ac in Coadjutores formatos, & Professos pro-

§.10. Graduum etiam discretio, & judicium, ac Coadiutorum, tam spiritualium, quam temporalium, simulque, & Professorum promotio, juxta hujusmodi Constitutio-

tiones similiter sit in manu Præpositi Generalis.

motio sit in manu Præpositi generali.

Tempus promotionis ad ejusmodi gradus.

§.11. Tempus autem promotionis ad hujusmodi gradus, nullo modo volumus certum, seu determinatum esse, sed Constitutiones, ac diplomata prædicta hac etiam in parte omnino observari volumus, & mandamus, quæ statuunt, selectos tantum spiritus, & doctrinæ viros, & multum diuque exercitatos, ac in variis probationibus virtutis, & abnegationis sui ipsorum, cum omni ædificatione, & satisfactione satis cognitos ad Professionem esse admittendos, & denique nonnisi cum Societati, vel ejus Præposito Generali fuerit ab eis plene in Domino satisfactum.

Auctoritas, & facultates Præposito concessæ, inviolatæ conservandæ.

§.12. Omnis vero auctoritas, omnes denique facultates per dictæ Societatis Constitutiones, & Apostolica diplomata Præposito Generali concessæ, tam in iis, quæ ipse per se exercere debet, quam in communicatione Provincialibus, & Visitatoribus, ac aliis quibuscumque Superioribus per ipsum facienda integre, & inviolate conserventur; quoniam ut ratio ipsa docet, & Ignatius Fundator prudenter animadvertit, ad hoc ut Societas bene gubernetur, valde expedit, ut Præpositus Generalis omnem habeat in ea auctoritatem ad ædificationem; ex qua præter cætera quam plurima, illud sequetur commodi, ut universus Ordo ad monarchicam gubernationem compositus maxime servetur unitus, ipsiusque membra per universum Orbem dispersa, per omnimodam hanc subordinationem suo capiti colligata, promptius atque facilius a summo Capite Christi in Terris Vicario, ad varias functiones juxta eorum peculiarem vocationem, ac speciale votum dirigi, atque moveri possint.

Formà judiciaria in admissionibus non servetur, sed forma Constitutionum.

§.13. Quod vero attinet ad dimissionem; Declaramus formam judiciariam adhibendam non esse, sed modum in Constitutionibus præscriptum, & hactenus in ipsa Societate servatum de cætero servari volumus; nempe ut etiam sine aliquo processu, aut ordine judiciario, ac nullis terminis etiam substantialibus servatis, sola facti veritate inspecta, culpæ, vel rationabilis causæ tantum ratione habita, ac personarum aliarumque circumstantiarum, quarum consideratio sit cum caritate, & prudentia conjuncta, procedi possit, auctoritate prædicta declaramus, & decernimus.

Omnes facultates ad correctionem, & punitionem aliis Ordinibus concessæ, Societati ejusq; Præposito cõcessæ sint.

§.14. Quin etiam omnes facultates, omnemque jurisdictionem (quod ad subditorum correctionem, & punitionem pertinet) quibuscumque Ordinibus eorumque Generalibus hactenus concessas, non ad instar, sed æque principaliter ipsi Societati, ejusque Præposito Generali concedimus, & elargimur. Quo vero ad reliqua, quæ in controversiam vocata erant, sic statuimus.

Nomen Societatis Jesus retineatur.

§.15. Nomen Societatis Jesu, quo laudabilis hic Ordo nascens a Sede Apostolica nominatus est, & hactenus insignitus, perpetuis futuris temporibus in ea retinendum esse.

Societatis Religiosi emissis votis simplicibus, ad sacros ordines promoveri possint.

§.16. Ac Religiosos hujusmodi post emissa vota, etsi simplicia, ad sacros etiam Presbyteratus Ordines juxta Summorum Pontificum concessiones promoveri posse.

Et ad nullum Ordinẽ (Carthusiensium excepto) eis transire liceat.

§.17. Eisdemque, emissis hujusmodi votis, ad quamvis alium Ordinem Mendicantium, vel non Mendicantium (Carthusiensium dumtaxat excepto) transire minime licere.

Ad Sacerdotium, vel ad Professionem, aut cujusvis gradus mutationem aspirare non debeant.

§.18. Laicos, vel alios non Sacerdotes, ad Sacerdotium, vel eosdem, qui Sacerdotes sunt, ad professionem, aut cujusvis alterius gradus mutationem aspirare non debere.

Potestas dimittendi tanquam res magni momenti ad Societatis conservationẽ omnino retineatur.

§.19. Potestatem quoque a Societate dimittendi quosvis non professos, ab hac Sede Apostolica sæpius approbatam, eosque ab omni obligatione votorum juxta Constitutiones, & diplomata hujusmodi emissorum, per dimissionem ipsam, per quam vota prædicta cessant, liberandi, tamquam rem magni momenti ad Societatis puritatem, & conservationem retinendam, omnino ratam, intactam, & illibatam esse volumus.

Perturbatorum audacia coerceatur.

§.20. Et ut perturbatorum, & contradicentium audacia coerceatur, ac ne ipsi, vel pernicioso eorum exemplo alii in posterum, quæ ab hac Apostolica Sede semel stabilita sunt, præcipue circa Regularium Ordinum institutionem, & confirmationem, in quibus alioquin ad eamdem Sedem tantum manus apponere spectat, impugnare, aut enervare impune præsumant, aut ullo modo valeant; Præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ universis, & singulis personis, tam sæcularibus, quam quorumvis Ordinum Regularibus, cujuscumque status, gradus, & praeminentiæ existant, etiamsi Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate, seu Cardinalatus honore, vel mundana quavis auctoritate, seu excellentia præfulgeat, ipsis vero Regularibus etiam dictæ Societatis Religiosis sub poenis excommunicationis latæ sententiæ, necnon inhabilitationis ad quævis officia, & dignitates, vocisque, tam activæ, quam passivæ privationis, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, quarum absolutionem Nobis, ac Successoribus nostris dumtaxat reservamus.

Constitutiones Societatis non impugnentur.

§.21. Ne dictæ Societatis Institutum, Constitutiones, aut decreta, vel ex his quidpiam, aut ex præmissis omnibus articulum quemlibet, vel aliud quid supradicta concernens etiam majoris boni, aut zeli, seu quovis alio quæsito colore, aut prætextu directe, vel indirecte impugnare, vel immutari, alterari, aut formam aliam, seu rationem circa ea induci curare, aut contra, vel præter ea, seu quævis alia ipsius instituti substantialia agere, vel quidpiam ulli alii, præterquam Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existenti, idque immediate, vel per nostrum, aut Sedis Apostolicæ Legatum, seu Nuncium, vel ipsius Societatis Generali Congregationi, aut Præposito Generali, addendum, minuendum, aut immutandum, sive alterandum proponere quoquomodo audeant, vel præsumant.

Innovantur pœnæ Const. fel. rec. Greg. XIII. omniaque in ea contenta confirmantur.

§. 22. Pœnas denique omnes in Gregorii XIII. Prædecessoris prædicti Constitutione, *Ascendente Domino*, contentas, ac Constitutionem eamdem cum omnibus, & singulis in ea contentis, acsi ea omnia ad verbum præsentibus insererentur, per præsentes approbamus, & innovamus.

Præsentes de subreptionis vitio notari non possint.

§. 23. Decernentes præmissa omnia, & singula, necnon præsentes, ac in eis contenta quæcumque, nullo umquam tempore etiam ex eo, quod interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel alio quocumque prætextu, & ex quavis causa quantumvis urgenti, legitima, & rationabili, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, annullari, revocari, ad viam juris reduci, in dubium, vel controversiam revocari, aut adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, vel debere.

Nec sub quibusvis revocationibus comprehendantur.

§. 24. Nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed ab illis semper excepta, & quoties emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant, statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo etiam sub Dat. per Societatem illiusque Præpositum Generalem, & alios Superiores prædictos quandocumque eligendo, de novo concessa, ac etiam confirmata, & approbata, validaque, efficacia, & illibata, etiam absque eo quod desuper a dicta Sede illorum ulterior restitutio, revalidatio, confirmatio, seu nova concessio impetranda sit, fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac easdem præsentes literas ad probandum plene omnia, & singula præmissa sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri

Et ita judicari debeat.

§. 25. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ordinarii curent observantiam hic mandatorum.

§. 26. Mandantes universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac cæteris Ecclesiarum, & locorum etiam Regularium Prælatis per universum Orbem constitutis, ut præsentes literas in suis quisque Ecclesiis Provinciis, Civitatibus, Diœcesibus, & jurisdictionibus ab omnibus inviolate observari curent. Quin etiam Præpositum, ac personas Societatis hujusmodi defendant, eosq; præmissis omnibus, & singulis pacifice frui faciant, & gaudere, non permittentes ipsos per quoscumque quomodolibet molestari. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, invocato ad hoc, etiamsi opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Quibuscumq; non obstan.

§. 27. Non obstantibus, tam ipsius Sixti Prædecessoris super modo, & forma admittendi Novitios ad Religionem, quam aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aut decretis per eumdem, vel quoslibet alios Prædecessores nostros, etiam vivæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet editis. ac etiam aliorum Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibuscumque hujusmodi Ordinibus, Universitatibus, locis, aut personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritatoriis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem Sede sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Præsens concessio aliis nō communicatur.

§. 28. Præsentis autem Constitutionis, & gratiæ communicationem, omnibus aliis qui sua privilegia cum ipsa Societate copiosa participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

Transumptis fides datur.

§. 29. Cæterum volumus, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Præpositi Generalis ejusdem Societatis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem omnino fides habeatur in judicio, & extra illud, quæ literis ipsis originalibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. 28.Jun. 1591.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, quarto Kal. Julii, Pontificatus nostri Anno primo.

XXVI.

Quod nec Fratres Reformati Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci, neque alii Religiosi, Capucium, & habitum Cappuccinorum, vel alium ei consimilem deferre possint.

Cappuccinorum institutionem, & alia eos concernentia, vide in Constit. XXIV. Clementis VII. Religionis. *Tom. IV. Par. I. fol. 73. Et ibi etiam de toto Ordine Fratrum Minorum remissive dixi.*

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Franciscanae Religionis commendatio.

BEati Francisci Confessoris Sodalitas, ab uno fundatore instituta, & ad eumdem Dei finem ordinata, utriusque Seraphicae Religionis nomine nuncupata, in plures Sodalitates, & membra, Apostolica permissione dividitur, & quasi circumamicta varietate, prout pietas diversimode suadet, corde uno, & anima una Deum colit, & instar agri Dominici varios, atque uberes fructus quotidie profert, & distinctiores, & abundantiores, ut confidimus, in dies proferre non cessat.

Paulus III. habitum Cappuccinorum, caeteris aliis vetavit.

§.1. Sane cum ad aures nostras pervenerit, alias fel. rec. Paulum Papam III. Praedecessorem nostrum inter alia per suas in forma Brevis literas, quibusvis personis, cujuscumque conditionis existerent, sub excommunicationis latae sententiae poena eo ipso incurrenda, ne habitum per Fratres Ordinis Minorum Sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum gestari solitum, nisi in eadem Congregatione essent, & sub moderni, & pro tempore existentis Generalis ejusdem Ordinis obedientia, & cura permanerent, gestare quoquomodo praesumerent, districtius inhibuisse.

Pius IV. similem habitum pariter prohibuit, die 2. Aprilis 1560.

§.2. Et piae memoriae Pius Papa IV. etiam Praedecessor noster, literas ejusdem Pauli Praedecessoris confirmando, insuper non solum ne habitum praedictum, juxta literarum ipsius Pauli Praedecessoris hujusmodi tenorem, verum etiam, nec ita consimilem, quod propter eum possent credi Fratres Congregationis Capuccinorum, gestare deberent, sub eadem excommunicationis poena eo ipso incurrenda prohibuisset.

Gregorius XIII. similem habitum Fratribus Tertii Ordinis prohibuit die 29. Octobr. 1581.

§.3. Et similiter faelic. record. Gregorius Papa XIII. etiam Praedecessor noster, literas Praedecessorum hujusmodi, & in eis contenta quaecumque pro expressis habendo, & innovando, Motu proprio, & ex certa ejus scientia, eosdem Fratres, qui Tertiarii ex Ordine Conventualium dicuntur, non solum Capucium rotundum, sed etiam habitum coloris Berettini, seu Subcinericii ad instar Fratrum eorundem Conventualium, deferre deberent, ita ut a Fratribus Capuccinis facile discernerentur, sub eisdem Pauli III. & Pii IV. poenis post sex menses ipso facto incurrendis statuisset, & ordinasset.

Hic modo Pontifex fratribus Conventualibus Reformatis d. prohibitionem innovat, & illorum habitum designat.

§.4. Verum quia iidem Fratres, qui Reformati Conventualium dicuntur, ita consimiles eisdem Fratribus Capuccinis incedere praesumunt, ut passim a populo pro Capuccinis habeantur, ac illis tanquam Capuccinis, eleemosynae, & oblationes conferuntur, non sine gravi plebis offensione, & scandalo, dum reputantur Capuccini esse. Idcirco rationabile existimantes, ut qui ex instituto regulae, atque in vitae regularis observantia uniformes non sunt, etiam habitus distinctione dignoscantur, utque praedecessorum hujusmodi literarum contemptus, & contumacia, severioris disciplinae censuram inveniat, ad evitandas etiam confusiones, & contentiones, quae exinde oriri possent, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, singulas Praedecessorum hujusmodi literas, & in eis contenta quaecumque pro expressis habentes, & harum serie approbantes, & confirmantes, atque etiam innovantes; Motu etiam simili, & ex certa scientia nostra statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de caetero perpetuis futuris temporibus, hujusmodi Fratres Reformati non solum in Urbe, sed etiam ubique locorum per universum Orbem existentes, ut vere, & realiter a Capuccinis distinguantur, & dignoscantur, praeter Capucium penitus rotundum, & colorem Berettinum, vel Subcinericium, ut praemissum est, etiam mantellum longius ad Conventualium longitudinem deferre, & mozzettam latam, & longam non sub mantello, sed supra gestare teneantur.

Receptionem que Cappuccinorum, eisdem Reformatis interdicit.

§.5. Insuper strictiori Capuccinorum praedictorum vitae consulentes, ne ab eisdem Reformatis ipsi Capuccini admitti, vel recipi possint, sub eadem excommunicationis sententia ipso facto, tam ab ipsis Capuccinis receptis, quam Reformatis recipientibus incurrenda, interdicimus, & prohibemus. Et nihilominus actum ipsum receptionis, & transitus tanquam indebite factum ex nunc, prout ex tunc irritum, & penitus nullum esse decernimus, & declaramus.

Habitum Capuccinorum, caeteris omnibus iterato prohibet.

§.6. Et quoniam similiter accepimus nonnullos alios, qui sub Eremitarum vocabulo nominantur, vagos, aut profugos, ac Acephalos sub nullius obedientia degentes, nec Episcoporum jurisdictioni se subjicientes, sine aliqua licentia, vel loci assignatione, non sine gravi fidelium scandalo huc illucque vagari, eorumdem Fratrum Capuccinorum habitum, vel adeo consimilem gestantes, ut facile pro Capuccinis reputentur, Motu pari, eosdem Eremitas sine literis dimissoriis alicujus Superioris Ordinis approbati, de cujus gremio sint, vel Episcopi loci illius, ubi degunt, vagari, aut ex propriis locis discedere non posse, & imprimis ab habitu Capuccinorum eisdem saltem, vel aliis notioribus differentiis distingui, & dignosci debere omnino praecipimus, & jubemus.

Inobedientes coerceri mandat.

§.7. Mandantes propterea universis, & sin-

singulis Fratribus Reformatis prædicti, eorumque Superioribus, ac ipsis Eremitis Acephalis, & sine obedientia itinerantibus, præter pœnas per Prædecessores prædictos inflictas, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, aliisque gravioribus pœnis arbitrio nostro imponendis, ut præmissa omnia, & singula, omni excusatione, & tergiversatione postposita, infra sex mensium spatium a data præsentium computandum, statim adimpleant, & exequantur. Quod si facere distulerint, vel neglexerint, eos per Almæ Urbis Vicarium nostrum hic in Urbe, ejusque districtu, ac per locorum Ordinarios, ubi Fratres prædicti reperiantur, per carcerationem, aliaque opportuna juris, & facti remedia, prout contumacia cujusque exegerit, cogi, & compelli posse, ac debere volumus, & jubemus. Et nihilominus irritum, & inane decernimus, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuscumq; non obstantibus.

§.8. Non obstantibus quatenus opus sit, regula nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & utrarumque regularum sive Ordinum etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, regulis, & institutis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Fratribus, & Eremitis prædictis, eorumque Superioribus, & personis, in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.9. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

Dat. P. An.I. die 6. Julii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris, die 6. Julii 1591., Pontificatus nostri Anno I.

XXVII.

Confirmatio Privilegiorum Ordinis Fratrum Cruciferorum, & communicatio gratiarum Ordinibus Religiosorum Mendicantium concessorum, & concedendorum.

De hoc Ordine, vide Constit. X. Urbani III. Cum Antecessor, *Tom. III. fol.* 25.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex Religiosis Altissimo famulantibus concessa privilegia, nedum confirmare, sed & alia Congregationum Regularium personis concessa, ad eos quandoque extendere consuevit, prout eorumdem Religiosorum vota exposcunt, & ipse conspicit in Domino salubriter expedire.

Petitio Congregationis.

§. 1. Sane dilecti filij Magister Generalis, & Fratres Congregationis Cruciferorum nobis nuper exponi fecerunt, quod cum eidem Congregationi, quæ per Beatum Cletum instituta, & per fæl. recordat. Alexandrum III. Romanum Pontificem Prædecessorem nostrum, reformata fuit, & in qua ad præsens quamplures sacræ Theologiæ Magistri, & verbi Dei Concionatores reperiuntur, diversa privilegia, gratias, & indulta concessa, & per eumdem, ac alios Romanos Pontifices etiam Prædecessores nostros, confirmata, & innovata fuerint, prout in diversis literis desuper confectis plenius continetur; Cupiant Magister Generalis, & fratres prædicti privilegia, gratias, & indulta hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori per nos confirmari, & approbari, necnon alia, tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus, ac eorum Monasteriis, Domibus, & locis, ac personis, per quoscumq; Romanos Pontifices, & præsertim piæ mem. Pium Quintum Prædecessores nostros quomodolibet concessa privilegia, facultates, & gratias, ad dictam Cruciferorum Congregationem, illusque fratres, & personas extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte Magistri Generalis, & fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontificis cõfirmatio indultorum, & indulgentiarũ Ordinis, quatenus sint in usu, & Concilio Tridentino non contrarientur.

§.2. Nos igitur Congregationem Cruciferorum prædictam, ejusque fratres, & personas quascumque, ob eorum regularem disciplinam specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac singulorum privilegiorum, & gratiarum, ac literarum desuper confectarum hujusmodi tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, libertates, immunitates, indulta, indulgentias, cæterasque gratias spirituales, & temporales, dictæ Congregationi Cruciferorum, omnibusque, & singulis illius, tam virorum, quam mulierum Monasteriis, Hospitalibus, Domibus, & Conventibus, necnon illorum Prioribus, Superioribus, Officialibus, & personis, tam in genere, quam in specie, ac alias quomodolibet, & quandocumque, tam per prædictos, quam alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam quomodolibet concessa, necnon desuper confectas literas, & scripturas quascumque, quatenus in usu sint, & decretis Concilii Tridentini non adversentur, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, siqui forsan intervenerunt in eisdem, supplemus; & nihilominus pro potiori cautela, illa omnia dictæ Cruciferorum Congregationi, singulisque illius Monasteriis, Hospitalibus, Domibus, Conventibus, Prioribus, & Superio-

rioribus, & personis, eisdem auctoritate, & tenore, de novo concedimus.

Cómunicatio privilegiorũ a quibusvis Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium concessorum, & concedendorum.

§. 3. Et insuper omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, cæterasque gratias, spirituales, & temporales, ac tam conjunctim, quam divisim, & alias quomodolibet quibusvis Mendicantium, & non Mendicantium Ordinum Congregationibus, ac tam virorum, quam mulierum Monasteriis, Domibus, & regularibus locis in quibuscumque Mundi partibus consistentibus, illorumque Superioribus, Fratribus, Monachis, & personis per dictum Pium Quintum, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac nos, & Sedem eamdem, etiam per viam communicationis, vel extensionis, aut alias concessa, decretis ejusdem Concilii minime contraria, ac quibus singulæ Congregationes prædictæ, earumque Monasteria, Domus, & loca, ac Superiores, Fratres, Monachi, & personæ hujusmodi, de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, vel alia quacumque auctoritate, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ad prædictam Cruciferorum Congregationem, ita ut illa, ejusque, tam virorum, quam mulierum Monasteria, Hospitalia, Conventus, seu regulares domus, illorumque Priores, Superiores, Officiales, Fratres, Ministri, & aliæ personæ nunc, & pro tempore existentes, præmissis omnibus, & singulis, æque, ac pariformiter, & sine ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, ac si illa dictæ Cruciferorum Congregationi, illiusque Monasteriis, Hospitalibus, Conventibus, & Domibus regularibus, ac Superioribus, Officialibus, Fratribus, Ministris, & aliis personis prædictis, specialiter, & expresse, ac principaliter, non autem ad instar, concessa, ac præsentibus de verbo ad verbum inserta fuissent, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo extendimus, illaque omnia, & singula dictæ Cruciferorum Congregationi, illiusque Monasteriis, Hospitalibus, Conventibus, ac Regularibus, Domibus, necnon Prioribus, Superioribus, Officialibus, Fratribus, Ministris, & personis prædictis quibuscumque communicamus.

Clausula sublata, &c.

§.4. Decernentes, sic & non aliter per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere: irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutorum deputatio.

§.5. Quo circa dilecto filio, moderno & pro tempore existenti dictę Cruciferorum Congregationis Protectori, per præsentes committimus. & mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicando, ac dictæ Cruciferorum Congregationis Fratribus, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistendo, faciant auctoritate nostra, præsentes, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos ipsæ literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes, eos, vel eorum aliquem desuper contra præsentium tenorem per quoscumque, etiam locorum Ordinarios, quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, ac Censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ cõtrariorum derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, generalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Mendicantium Ordinum, Congregationum, Monasteriorum, & Regularium domorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transũptorũ fides.

§.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Cruciferorum Congregationis, vel illius Protectoris obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. An. I die 12. Iulii. 1591.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub annulo Piscatoris, die 12. Julii 1591. Pont. nostri Anno primo.

XXVIII.

Confirmatio, & declaratio jurisdictionis, & Privilegiorum Rotæ Civitatis Maceratæ, Status Ecclesiastici.

Hanc Rotam instituit Sixtus V. ut supra in ejus Const. XLIV. Romanus *f.* 52.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ROmanum decet Pontificem, æqui bonique supremum Assertorem, ad ea quæ

quæ per ejus Prædecessores in subsidium, & quibusvis locis, ac præsertim in Provinciis suæ, & Apostolicæ Sedis ditioni immediate subjectis degentium, necnon faciliorem jurium suorum consequutionem provide instituta fuerunt, sollicite intendere, ac ut firma, illibata persistant, efficaciusque observentur, suæ confirmationis præsidio propensius roborare. Si vero aliqua in alieni juris præjudicium tendere, aut discordiam, ac litium, & dissensionum dispendia afferre posse reperiuntur, ita declarationis suæ adminiculo elucidare, ac moderari, ut unicuique quod suum est remaneat, nec debita justitiæ administratio impediatur, ac alias desuper disponere, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Sixtus V. instituit Rotam in Civitate Maceraten.

§.1. Cum itaque felicis recordat. Sixtus Papa V. Prædecessor noster, per suas sub plumbo expeditas literas in subsidium, & utilitatem pauperum Provinciæ nostræ Marchiæ, ac ex certis aliis rationabilibus causis, in Civitate Maceratensi, quæ alias satis celebris, & insignis, ac fere in medio dictæ Provinciæ, ac in Territorio fæcundo & ameno sita, solitaque Sedes Legatorum existit, unum Tribunal Audientiæ Causarum Rotam nuncupandum, quinque Judicum Juris Utriusque Doctorum, qui omnes, & singulas totius Provinciæ prædictæ, ac Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & aliorum locorum sub eadem Provincia comprehensorum, necnon incolarum in illis habitantium causas, lites, & controversias civiles, tam prophanas, quam Ecclesiasticas, merasque, & mixtas, necnon, etiam criminales, in quibus appellationi locus foret, tam in prima in Diœcesi, ac Jurisdictione Maceraten., quam in secunda, & ulterioribus instantiis in causis appellationis totius Provinciæ hujusmodi cognoscere, decidere, fineque debito terminare, ac judicare possent, & deberent, Motu proprio perpetuo erexerit, & instituerit.

Ad quam etiã ab Episcopis Provinciæ appellari permisit.

§.2. Ac inter alia disposuerit, quod Auditores Rotæ hujusmodi, in causis appellationum, & gravaminum, a sententiis, & gravaminibus per Episcopos dictæ Provinciæ illatis, procedere ac jurisdictionem habere possent.

Episcopi conquesti sunt, dari appellationem etiam in concernen. correctionem morum, &c.

§.3. Cumque vigore seu prætextu istius facultatis, Venerabiles Fratres Episcopi dictæ Provinciæ conquesti fuerint, prædictos Auditores, etiam in causis ad Forum Ecclesiasticum spectantibus, morumque correctionem concernentibus, ac in illis, in quibus appellationi suspensivæ locus non est, processisse.

Congregatio super negociis Episcoporum Rota inhibuit

§.4. Ac proinde habito pro parte dictorum Episcoporum recursu ad Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super negociis Episcoporum deputatorum, literas eorum nomine, etiam de mandato nostro decretas obtinuerint, per quas Auditoribus mandabatur, ne in prædictis, & aliis Episcoporum eorumdem causis procederent, prout in singulis literis prædictis plenius continetur.

Civitas Maceraten. ad Papam habuit recursum.

§.5. Verum sicut nobis postea innotuit, & dilecti filii homines Provinciæ Marchiæ, necnon Communitas Civitatis Maceraten. prædictarum, per dilectos filios Phœbum Rotundum Provinciæ, & Antonium Franciscum Pellicanum, Nicolaum Hercolanum, & Volumnium Picutium, Civitatis Maceraten. hujusmodi Oratores ad gratulandum nobis, ac præstandam debitam obedientiam destinatos, quos libenter audivimus, nobis exponi fecerunt, literas dictæ Congregationis, ipsis & prædicto Tribunali, ac privilegiis, & facultatibus illius Judicibus concessis, grave damnum, & præjudicium inferre.

Qui modo Rotæ facultatem restringit, quo ad dictas appellationes.

§.6. Idcirco Nos, quibus in primis semper cordi fuit justitiam unicuique æqua lance administrare, ac Episcoporum decori simul, & pauperum subditorum nostrorum commodis, & utilitati consulere, lites, & differentias, quæ occasione literarum prædictæ Congregationis exoriri possent præcidere easque moderari, & elucidare, ac alias in præmissis omnibus de opportuno remedio salubriter, & mature providere volentes, ac literarum earumdem tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad hominum, aut Communitatis, vel Oratorum prædictorum, seu alicujus ipsorum, aut cujusvis, seu quorumvis aliorum pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera voluntate, & matura deliberatione, ac ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine; auctoritate Apostolica, tenore præsentium, decernimus, & declaramus, modernos, & pro tempore existentes Auditores Rotæ, ac Tribunalis totius Provinciæ Marchiæ hujusmodi, etiam vigore dictarum literarum Sixti Prædecessoris, causas appellationum, seu recursus, & querelas, quæ ab Ordinariis locorum dictæ Provinciæ, circa ea, quæ pertinent ad visitationem, aut morum correctionem, interponuntur, cognoscere, ac etiam in iis casibus, in quibus ab eorumdem Ordinariorum decretis, seu interlocutoriis sententiis, aut ordinationibus, ex forma Sacrorum Canonum, & Decretorum Concilii Tridentini, necnon etiam Constitutionum Apostolicarum, appellationes, recursus, & querelæ, quoad effectum suspensivum prohibentur, procedere non posse nec debere, ac Rotam, & illius Auditores prædictos in istis casibus nullam prorsus jurisdictionem habere. Inhibitiones quoque in hujusmodi causis per eosdem Auditores concessas, & concedendas, cum processibus, ac omnibus inde sequutis, nullius roboris, vel momenti fore, & esse.

In reliquis vero ejus jurisdictionem, & indulta confirmat.

§.7. In reliquis vero omnibus, & singulis erectionem, ac institutionem prædictæ Rotæ, necnon privilegia, facultates, & indulta quæcumque, eidem Rotæ ejusque Auditoribus seu Judicibus, necnon Notariis, Cursoribus, ac aliis Officialibus, & personis, per literas ipsius erectionis, ac alias quomodolibet concessa; easdemque literas, necnon omnia, & singula capitula, ordinatio-

tiones, reformationes, & statuta, cæteraque in vim literarum erectionis hujusmodi, ac facultatis ad hoc in illis attributæ, etiam circa taxas, mercedes, ac salaria eorumdem officialium facta, & in eis contenta quæcumque, Apostolica auctoritate prædicta perpetuo approbamus, & confirmamus, ac eis plenariæ, & inviolabilis firmitatis Apostolicæ robur adjicimus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui in præmissis quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulas præservativas apponit.

§.8. Decernentes erectionem Rotæ hujusmodi, ac privilegia, facultates, indulta, & alia præmissa valida, & efficacia esse, & perpetuo fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus, quos concernunt, & concernent, quomodolibet in futurum, inviolabiliter perpetuo observari, sicque ab omnibus censeri, atque ita per prædictos, & quoscumque alios Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam causarum nostri Palatii Apostolici Auditores, eorumque Locatenentes, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Vice-Legatos, necnon Cameræ Apostolicæ Præsidentes, & Clericos, aut quosvis alios, sublata eis, & ipsorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique locorum judicari, diffiniri, & interpretari debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutorem & Protectorē deputat.

§.9. Quocirca dilecto filio Henrico tituli Sanctæ Pudentianæ Presbytero Cardinali Cajetano nuncupato, Camerario nostro moderno, & pro tempore existenti Rotæ, & Auditorum, Privilegiorumque, & Indultorum prædictorum, Protectori, motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipse per se, vel alium seu alios, easdem præsentes, & in eis contenta quæcunque solemniter publicans, ac Rotæ ac ejus Auditoribus, necnon Officialibus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistens, ipsas præsentes literas, ac in eis contenta hujusmodi debitæ executioni demandet, ac demandari, necnon ab illis omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter perpetuo observari faciat, mandet, atque procuret. Non permittens Auditores, Notarios, Cursores, ac alios Officiales Rotæ, necnon Homines Provinciæ hujusmodi desuper per quoscumque, contra præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, & alias pœnas, cæteraque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Clausulas derogatorias subjicit.

§.10. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Cameræ, & Provinciæ, Civitatum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, ac usibus, & naturis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, etiam illis, ac quibusvis superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, ac formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu pari, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus, ac concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, expressa, & individua mentio habenda foret, eorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentu, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse harum serie Motu simili derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus, communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. P. An.I. die 12. Iulii 1591.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris, die duodecima Julii millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Pontificatus nostri Anno I.

XXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio literarum Gregorii XIII., & Sixti V. quibus Mercatoribus Græcis Anconæ commorantibus conceditur facultas sibi eligendi Consulem.

Sixti V. Constitutionem, cui initium Dudum *legere est in ejus Appendice Constitut. XVIII. fol.* 172.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregorius XIII. hisce Mercatoribus propriū Consulem concessit.

§.1. CUM sicut accepimus fæ. re. Gregorius PP. XIII. Prædecessor noster, Mercatoribus, & aliis Græcis Christianis in Insula Patmos in Civitate nostra tunc sua Anconitana commorantibus, & eo accedentibus, ut proprium pro sua Natione in dicta Civitate Consulem eligere, creare, & deputare valerent, concessit; & deinde piæ mem. Sixtus Papa V. etiam Prædecessor noster indultum, & facultatem eligendi Consulem hujusmodi, omniaque, & singula in eisdem dicti Gregorii Prædecessoris literis contenta, necnon electionem, & deputationem dicti Consulis per eosdem Mercatores, & alios Græcos vigore earumdem literarum factas, ac omnia, & singula inde sequuta, approbavit, & confirma-

Quod postea Sixtus V. confirmavit.

1591. mavit, ac eisdem Mercatoribus, & aliis prædictis eumdem consulem, confirmandi, revocandi, & alium nominandi quoties illis expedire videbitur, concessit, & indulsit, prout in singulis dictorum Prædecessorum in forma Brevis expeditis literis plenius continetur.

Hoc idem a Gregorio firmari petunt.

§.2. Cum autem Mercatores, & alii Græci Christiani prædicti cupiant præmissa omnia pro illorum subsistentia, nostro, & Sedis Apostolicæ munimine roborari; propterea pro eorum parte Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Pontifex.

§.3. Nos igitur singularum literarum prædictarum tenores, ac datas, ac cujuscumque alterius jura, & prætensiones, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, facultatem, indultum, electionem, confirmationem, & omnia alia in prædictis dictorum Prædecessorum literis contenta, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac illis plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac per eos, ad quos spectat, & in futurum spectabit, ad illarum inviolabilem observationem teneri, ipsosque ad id censuris Ecclesiasticis, aliisque juris, & facti remediis cogi posse.

Clausulæ pro perpetua firmitate.

§.4. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores deputat.

§.5. Mandantes nunc, & pro tempore dictæ Civitatis Anconæ Gubernatori, seu ejus Locumtenenti, cæterisque, ad quos spectat, ut quoties pro parte dictorum Mercatorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, præsentes, & dictorum Prædecessorum literas, ac in eis contenta hujusmodi, ab omnibus faciant inviolabiliter observari, non permittentes eos super præmissis per quoscumque quomodolibet molestari.

Contrariorū derogatio.

§.6. Non obstante quacumque Concessione de Officio Consulatus dictæ Nationis, & Insulæ Pathmos cuicumque alteri personæ præsertim non ex titulo oneroso per Nos forsan facta, quam per easdem præsentes revocamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Julii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 13. Julii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

X X X.

Jurisdictio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum, interesse Monasterii Monialium Sanctæ Marthæ de Urbe tangentium.

*Hoc Monasterium, seu potius domus, erat probationis dudum, & refrigerii mulierum vitæ culpabilis, ut innuptæ Moniales fierent, vel matrimonio copularentur, nuptæ vero propriis viris restituerentur. Sed hoc pium opus, ad Monasterium Domus Piæ nuncupatum, olim translatum fuit, ut videre est in Gregorii XIII. Constitut.*79. Cupientes *Tom.IV. Par.III. fol.*355.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Salubrem Monasteriorum omnium præsertim Urbis nostræ, de quibus peculiarem curam habemus, statum desiderantes, non modo, quæ illis concessa sunt, libenter confirmamus, & approbamus; verum etiam quæ expressiorem sensum postulare videntur, re diligenter perspecta, ita declaramus, ut omnis dubietas de piis Christifidelium mentibus evellatur.

Paulus III. Domum in Urbe deputavit ad refectorem dum mulieres vitæ culpabilis, & Confraternitate desuper instituit.

§.1. Dudum siquidem fæl. recor. Paulus Papa Tertius quandam in Urbe Domum pro mulieribus, tam conjugatis, quam solutis, vitæ culpabilis recipiendis, ibique retinendis, etiam sub clausura, donec, vel Moniales fierent, vel matrimonio copularentur si innuptæ, vel si nuptæ essent, propriis viris restituerentur, deputavit. Ac pro gubernio mulierum, & Domus hujusmodi, Confraternitatem de Gratia nuncupatam, cum Ecclesia, Dormitorio, & aliis necessariis ad prædicta, ac facultate quæcumque statuta licita, & honesta, ac pro hujusmodi gubernio, & administratione necessaria, & opportuna condendi, eidem Confraternitati concessa, erexit, & successive dicta Confraternitas pro tutiori, & faciliori gubernio, & præmissorum exequutione in suum, & dictarum mulierum, & domus Protectorem elegit, & dictus Prædecessor deputavit bonæ memoriæ Rodulphum Tituli Sanctæ Mariæ in Transtyberim Presbyterum Cardinale, de Carpo nuncupatum.

Et postea erectum ibidem fuit, Monasterium pro recipiendis quæ ex prædictis mulieribus, Moniales esse volebant.

§.2. Necnon similis me: Raynutius tituli S.Angeli Presbyter Card., Ravennaten. nuncupatus, & major Pœnitentiarius, comperto quod multæ ex dictis mulieribus, locum in aliis Monasteriis commode non reperiebant, ubi Moniales fieri voluissent, habita fideli informatione a Confratribus dictæ Confraternitatis, illorumque supplicationibus inclinatus, auctoritate Apostolica, & de mandato ejusdem Prædecessoris, partem dictæ domus in Monasterium Monialium, sub invocatione Sanctæ Marthæ, per Protectorem, & Confratres prædictos electam, cum Ecclesia, Claustro, Dormitorio, & aliis necessariis pro una Abbatissa per eundem Rodulphum Cardinalem, & pro tempore existentem Protectorem ipsius Confraternitatis, perpetuo, seu ad tempus, prout ipsi Protectori videretur eligenda, ac per cæteras Moniales confirmanda, & aliis mulieribus ad dictam Domum accessuris, & Re-

Religionem ingressuris, sub certis modo, & forma tunc latius expressis perpetuo erexit, & instituit, & Abbatissam eligendi, & Monialibus habitum exhibendi, ac professionem recipiendi, eidem Rodulpho Cardinali Protectori per eumdem Prædecessorem plena facultas concessa fuit. Necnon Confraternitatem, Domum, & Monasterium S. Marthæ hujusmodi, eorumque bona sub protectione Romani Pontificis, & pro tempore existentis Protectoris recepit, ac obedientiæ, correctioni, & visitationi illius Vicarii Generalis subjecta fore, & esse decrevit, & declaravit.

Julius III. jurisdictionem cognoscendi causas, mulierum Monialium, & Monasterii prædictorum, concessit.

§.3. Et deinde piæ mem. Julius Papa etiam III. pro majori dictarum mulierum quiete, eidem Rodulpho Presbytero Cardinali, & pro tempore existenti Protectori, ac Vice-Protectori Monasterii, Domus, & Confraternitatis prædictæ, omnes, & singulas causas, quæstiones, & controversias, civiles, & criminales, ac mixtas, super dotibus, rebus, & bonis quibuscumque mulierum, Monialium, & Monasterii hujusmodi, ac illorum occasione, coram quibusvis Judicibus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus dictæ Urbis quomodolibet motas, & movendas, tam active, quam passive, cum omnibus, & singulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, prævia opportuna avocatione per se, vel alium ab eo, & pro tempore existen. Protectore deputandum, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, ac quicquid decrevisset debitæ executioni mandandi, ac demandari faciendi, ac indemnitati partium consulendo in causis ipsis, ac omnibus negociis, Domum, ac Moniales, & Confraternitatem hujusmodi pro tempore concernen. etiam nullo penitus Juris ordine, seu Cameræ Apostolicæ stylo, vel consuetudine servatis, sed sola facti veritate inspecta, de bono, & æquo quandocumque ei visum foret, de facto, manu regia, velo levato, & alias pro ejus arbitrio procedendi, & judicandi, necnon excommunicationes, & alias censuras, & pœnas desuper promulgandi, & relaxandi, & ab eis absolvendi, & brachium sæculare invocandi, & contra quascumque personas, quacumque auctoritate, & dignitate fungentes, & Moniales, & mulieres ipsas contra voluntatem dicti Rodulphi Cardinalis, & pro tempore existen. Protectoris, seu Vice-Protectoris alibi quam coram eo, seu ejus deputato, quomodolibet molestari, & denique omnia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, etiam unica sententia, ita quod ab ea, & aliis præmissis, nullo umquam tempore appellare liceret, etiam per viam mandati executivi, facien., geren., & exequen. in omnibus, & per omnia, ac si tres sententiæ conformes desuper latæ essent, sublata quacumque appellandi, & de nullitate dicendi facultate, plenam liberam, & omnimodam facultatem concessit, dictasque causas, ut præfertur audien. cognoscen., & deciden. eidem Rodulpho Cardinali, & pro tempore existenti Protectori, & Vice-Protectori, seu ab eis deputando in omnibus, & per omnia commisit. Decernentes processus, & sententias sic ferendas, nullatenus impugnari, seu revocari, nisi motu proprio, & ipso Protectore semper vocato, & audito, ac eo consentiente, impediri non posse. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & deffiniri, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decrevit.

Faculta te summarie, &c procedendi.

Appellatio neque remota.

Gregorius XIII. jussit in d. Monasterio non amplius recipi mulieres corruptas, sed Virgines tantũ ex causa hic expressa.

§.4. Demum recol. me. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster cum accepisset, quod hujusmodi mulieres corruptæ, quæ in Moniales recipi solitæ erant, admitti desierant, & earum loco Virgines recipi consueverunt, quæ tamen aliquando remissius ibi Moniales fiebant, & subinde institutum hoc Virgines recipiendi minuebatur, ne promiscue cum corruptis reciperentur, devotioni, ac majori augmento dicti Monasterii consulens, accedentibus maxime supplicationibus Abbatissæ dicti Monasterii, ac illud gubernantium, statuit, & decrevit, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, aliæ quam Virgines, & mulieres honestæ vitæ, & famæ, in Moniales dicti Monasterii a quoquam quavis auctoritate fungente, & quacumque etiam Cardinalatus honore fulgen. admitti, vel recipi non valerent, cum irritantis appositione decreti, prout in singulis dictorum Pauli III. Julii etiam III. ac Gregorii XIII. Prædecessorum, & Raynutii Cardinalis literis desuper confectis plenius continetur.

Sed dubitatũ fuit an Protector, & Congregatio haberet totale regimen dicti Monasterii, ob mutationem de qua supra.

§.5. Cum autem sicut nuper accepimus, quantum Monasterium hujusmodi a primævo illius statu, in bonitate, & observantia creverit, ad honorem Omnipotentis Dei, & dictæ Urbis utilitatem, non sine vigilanti cura pro tempore existentis Protectoris, & Congregationis prædictæ, & quomodo in dies magis, magisque hoc opus crescat etiamsi a Rodulpho Cardinali, & aliis pro tempore existentibus Protectoribus visitatum sciamus, in universum per se, & dictam Congregationem hujusmodi Monasterium, in spiritualibus, & temporalibus regi, & gubernari, statuta ad id necessaria, & opportuna conceden. mulieres ad monachan., & virgines ad educan. recipien. moniales prædictas, examinan. illisque habitum exhiben. ad professionem recipien. licentiasque ingrediendi dictum Monasterium, eisdem virginibus, & quibus opus esset conceden. per se, vel alium ab eo deputatum, confessarios eligen., & alia facien. geren., & exercen., quæ sibi in præmissis omnibus, & singulis facultatibus concessa reperiuntur, vel quæ sibi bene visa forent, & quæ Ordinarii locorum ex forma Juris, & decretorum Concilii Tridentini facere soliti sunt, facultatem habere. Tamen nonnulli nimium scrupulosi de prædictorum potestate, & ali-

quibus ab eis gestis, vel gerendis dubitarunt, & dubitant, quærentes causam ex ipsismet facultatibus non admodum explicitis, & alias.

Hic ideo Pontifex auctoritatem Protectoris, & Congregationis confirmat.

§. 6. Nos omnem in præmissis dubitandi materiam removere cupien., ac dictarum literarum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes Motu proprio, ac ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, concessiones, ac literas prædictas Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus & confirmamus.

Innovatque, & iterum concedit, & ampliat.

§. 7. Et quatenus opus sit, illas innovamus, & ad tollen. omne dubium, & alias ad omnem meliorem finem, & effectum, decernimus, & declaramus, integrum, & plenarium gubernium dicti Monasterii, & Monialium spectare, & pertinere ad Protectorem pro tempore existentem dicti Monasterii, illique, seu Viceprotectori, vel ab eis deputandos, licuisse, & licere mulieres Monacandas recipere, receptas probare, examinare, examinatas in Moniales admittere, vel rejicere, admissis, habitum exhibere, & ad professiones admittere, puellas ad educationem recipere, receptas intromittere, & retinere, retentas suis loco, & tempore dimittere, ipsisque, & aliis personis d. Monasterium ingredi volentibus, pro rebus, ac negociis necessariis licentiam concedere, confessarios, & alios Ministros deputare, & demum omnia, & singula circa gubernium, & regimen dicti Monasterii facere, gerere, & exercere, quæ in Monasteriis Monialium suarum diœcesum Ordinarii locorum, tam in vim juris communis, quam dicti Concilii, & approbatæ consuetudinis in dicta Vrbe respective facere soliti sunt, consueverunt, & possunt. Reservata dilecto filio nostro Hieronymo tit. S. Susannæ Presbytero Card. Rusticucio nuncupato, & pro tempore existenti Vicario nostro in dicta Urbe, & ejus Districtu generali, d. Monasterii visitatione, & ita de cætero fieri, & observari volumus, & mandamus. Necnon Protectorem, & Congregationem prædictos, ad antiquum eorum statum, & observantiam, & facultatem, quatenus opus sit, restituimus, & plenarie reintegramus, ac restitutos, & reintegratos esse statuimus, & ordinamus.

Clausulæ præservativæ.

§. 8. Necnon præsentes literas, & in eis contenta quæcumque valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari debere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu, quovis quæsito colore, prætextu, vel ingenio notari, vel impugnari, nec per nos, vel Sedem Apostolicam ullo umquam tempore revocari, aut alias illis derogari posse, & quoties illa revocari, aut alias illi derogari contigerit, toties in pristinum statum restitui, & de novo, & etiam sub posteriori data per ipsos Protectorem, & Congregationem eligen. concessa, & stabilita esse.

Clausula sublata, &c.

§. 9. Sicque per quoscumque Judices, & Cõmissarios, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, & S. R. E. Cardinales sublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & deffiniri debere, necnon irritum, & inane decernimus, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstan. præmissis, & Constitutionibus, & ordinationibus Apost., & Statutis, & consuetudinibus dicti Monasterii, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis privilegiis quoque Indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Rom. Cur. Tribunalibus, Curiis, Magistratibus, Judicibus, præsertim dicto Vicario, & aliis quibusvis personis, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, formulis, & decretis, etiam Motu simili, & Consistorialiter concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis haben. illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub annulo piscatoris, die 8. Julii 1591. Pont. nostri Anno primo. D. P. An. I. die 8. Iulii 1591.

XXXI.

Capituli Antuerpiensis Privilegia infirmat in iis, quæ exemptionem a jurisdictione Episcopi Ordinarii concernunt. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

INter cætera, quæ internis exoptamus affectibus, id unum est, ut inter Prælatos, eorumque Subditos charitatem concordia nutriat, & pacem charitatis firmet amænitas.

Capitulo antiqua Privilegia exemptionis a jurisdictione Episcopi observanda esse.

§. 1. Alias siquidem, cum dilecti filii Decanus, & Capitulum Ecclesiæ Antuerpiensis, ratione quorumdam privilegiorum in eorum favorem a fæ. re. Alexandro VI., Leone X., Adriano etiam VI. Prædecessoribus nostris, antequam dicta Ecclesia, quæ tunc Collegiata, & Diœcesis Cameracensis erat, in Cathedralem erecta extitisset, emanatorum, seu approbatorum, ampliatorum, seu innovatorum, non solum exemptionem a jurisdictione, visitatione, correctione, & omnimoda superioritate moderni, & pro tempore existentis Episcopi Antuerpien., seque immediate Sedi Apostolicæ subjectos, verum etiam jurisdictionem in universum Clerum Antuerpiensem, tam in civilibus, matrimonialibus, & criminalibus causis, quam in facultate a casibus Episcopo reservatis absolvendi, & concedendi literas dimissoriales, necnon forsan pluribus aliis; Et modernus Episcopus privilegia hujusmodi, si quæ ipsi Decanus, & Capitulum haberent, ut præfertur, per erectionem prædictæ Ecclesiæ in Cathedralem, postmodum a piæ me. Paulo Papa IV., etiam Prædecessore nostro factam, de medio sublata, & ab-

Episcopo vero sublata fuisse per erectionẽ in Cathedralem contendentibus;

abrogata fuisse prætenderent, causæque, & prætensiones, & controversiæ hujusmodi, de communi partium consensu Venerabili Fratri nostro Episcopo Cajacen. nostro, & dictæ Sedis in illis partibus Nuntio, componendæ, commissæ fuissent, & ipse Episcopus Nuntius, juribus ambarum partium hujusmodi, per eum diligenter visis, acta desuper emanata, & gesta ad recolen. me. Sixtum Papam V. similiter Prædecessorem nostrum, & Sedem prædictam transmitti, & perferri curasset; Idemque Sixtus Prædecessor negotium hujusmodi Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. super interpretatione Concilii Tridentini deputatis Cardinalibus, audiendum, & cognoscendum, & fine debito terminandum commisisset, prædicti Cardinales, visis diligenter juribus prædictis, nec non Advocatis, & Procuratoribus partim hinc inde sufficienter auditis, causaque mature, & prout decebat, diligenter, accurateque discussa, & in utramque partem examinata, censuerunt, pristina quondam Collegiatæ Ecclesiæ, quæ postea, ut præfertur, in Cathedralem Antuerpien. erecta est, privilegia Capitulo antedicto contra Episcopi Antuerpien. jurisdictionem non amplius suffragari in iis, quæ concernunt jurisdictionem ipsius Episcopi, & præsertim in casibus, in quibus jurisdictio ipsi Episcopo a Concilio Tridentino tributa est. Et nihilominus prædicti Decanus, & Capitulum præmissis non contenti ad eundem Sixtum Prædecessorem, & Sedem prædictam de novo recursum habentes, prædictum negotium de novo ipsis Cardinalibus audiendum, & examinandum committi obtinuerunt, Cardinalesque prædicti in decisis remanentes, secundo pro Episcopi Antuerpien. jurisdictione, ita, ut præfertur, censuerunt; Ac tandem, ne aliqua Decano, & Capitulo antedictis ulterius litigandi remaneret occasio, iidem Cardinales tertio negotium prædictum reassumentes, unanimi consensu in eamdem, ut præfertur, devenerunt sententiam.

Causa primũ commissa est Nuncio Apostolico.

Mox S. Congreg. Concilii

Quæ censuit dd. Privilegia non suffragari quoad exemptionem a jurisdictione Ordinarii.

Et sic iterum, ac tertio fuit definitum.

Gregorius itaque imposito partibus silentio.

§.2. Cum autem Nos, æquitate pensata jure ducamus providendum, ut quæ ipsi Cardinales magna cum maturitate, & studio tribus distinctis vicibus desuper censuerunt, debitæ exequutioni demandentur, totius litis, ac differentiarum, & prætensionis hujusmodi statum, nec non causæ, & causarum merita, ac moderni Episcopi, & Decani, ac Capituli prædictorum jura, nec non singulorum prædictorum privilegiorum eisdem Decano, Capitulo, & Ecclesiæ quomodolibet per prædictos Romanos Pontifices Prædecessores nostros concessorum veriores, etiam totos tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, causam, & causas, seu differentias, & prætensiones prædictas universas, super præmissis latius deductas, tam coram prædicto Episcopo Cajacen., & Cardinalibus prædictis, quam aliis quibuscumque Judicibus Ordinariis, ac Delegatis in Romana Curia, & extra eam, & ubilibet pendentes in quibuscumque statu, & terminis reperiantur, harum serie ad nos avocantes, litemque, & lites hujusmodi penitus extinguentes, perpetuumque super his Decano, Capitulo, & illius singularibus personis, & Canonicis, & aliis Collitigantibus prædictis silentium imponentes, ac eis super prædictis os claudentes, de consilio eorumdem Cardinalium, quibus, & nos hujusmodi negotium videndum, & nobis referendum commisimus, tenore præsentium dicimus, & declaramus, pristina quondam Collegiatæ Ecclesiæ, quæ postea, ut præfertur, in Cathedralem Antuerpien. erecta est, privilegia Capitulo antedicto contra Episcopi Antuerpien. jurisdictionem non amplius suffragari in iis, quæ concernunt jurisdictionem ipsius Episcopi, & præsertim in casibus, in quibus jurisdictio ipsi Episcopo a Concilio Tridentino tributa est, illaque revocata, cassata, irrita, & annullata decernimus.

Dicta privilegia infirmat in iis, quæ concernunt exemptionem a jurisdictione Ordinarii.

§.3. Mandantes eisdem Decano, & Capitulo, quatenus dicto Episcopo, tamquam Patri, & Pastori Animarum suarum humiliter intendentes, ac exhibentes sibi obedientiam, & reverentiam debitas, ejus salubria monita, & mandata suscipiant humiliter, & efficaciter adimplere curent, alioquin sententiam, quam rite tulerit in contumaces, ratam habebimus, & faciemus, authore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Præcipit Capitulo, ut Episcopi sui mandata exequatur.

§.4. Sicque in præmissis, & supradictis omnibus, & singulis ab omnibus censeri, ac ita, & non aliter per prædictos, & quoscumque alios Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque quicquid quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Sicque ubilibet definiri mandat.

§.5. Et nihilominus Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Mechlinien., & Boscoducen., ac Gandaven. Episcopis per præsentes præcipimus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni, & pro tempore existen. Episcopi Antuerpien. prædicti fuerint requisiti, solemniter publicantes, eique efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra a Decano, & Capitulo prædictis, & omnibus aliis, quos eædem literæ, & in eis contenta quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, inviolabiliter, perpetuo, & firmiter observari, non permttentes modernum, & pro tempore existentem Antuerpien. Episcopum desuper per Decanum, & Capitulum prædictos, seu aliquem ex illis quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & penas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis, servatis servandis, processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam ite-

Exequutores hujusce Constitutionis deputat.

iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.6. Non obstantibus litis pendentiis, & Alexandri, Adriani, & Leonis Prædecessorum nostrorum privilegiis desuper emanatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, & quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insererentur, præsentibus pro expressis habentes, auctoritate, & tenore prædictis specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Decano, Capitulo, & aliis personis Ecclesiæ hujusmodi, vel quibus aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis fidem addit.

§. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

Dat. die 20. Julii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 20. Julii 1591. Pontificatus nostri Anno primo.

XXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confraternitas Sanctissimæ Resurrectionis in Ecclesia S. Jacobi Nationis Hispanorum de Urbe erigitur in Archiconfraternitatem, & caput omnium Confraternitatum in Regnis, & Dominiis Regis Catholici existentium cum facultate aggregandi, & communicandi.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PRæclara pietatis, & Misericordiæ opera, quæ dilecti filii Confratres Confraternitatis Sanctissimæ Resurrectionis in Ecclesia Sancti Jacobi nationis Hispanorum de Urbe quotidie exercent, Nos inducunt, ut eamdem Confraternitatem, quæ aliis ejusdem Nationis Confraternitatibus prælucet, nomine prælationis decoremus, ac favoribus, & gratiis prosequamur opportunis.

Hanc Confraternitatem erigit in Archiconfraternitatem.

§.1. Itaque supplicationibus dictorum Confratrum hac in parte inclinati Confraternitatem Sanctissimæ Resurrectionis prædictam in Archiconfraternitatem, & caput omnium Confraternitatum sub eadem invocatione in quibuslibet Regnis, & Dominiis Catholicæ Majestati subjectis constitutis erectarum, & erigendarum eidem Archiconfraternitati pro tempore aggregandarum Apostolica auctoritate tenore præsentium erigimus, & instituimus, illamque nomine, & titulo Archiconfraternitatis decoramus.

Facultatem tribuit alias Confraternitates aggregandi in Dominiis Regi Catholico subjectis.

§.2. Nec non illius Confratribus pro tempore existentibus alias Confraternitates sub eadem invocatione tantum per universa Regna, & Dominia prædicta eidem Archiconfraternitati aggregandi, ac omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, & alias quascumque gratias spirituales eidem Archiconfraternitati per Nos, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros quomodolibet concessas, & in futurum concedendas dictis Confraternitatibus pro tempore aggregandis communicandi; Ita quod Confraternitates huic aggregatæ iis omnibus, & singulis privilegiis facultatibus, immunitatibus, indulgentiis, peccatorum remissionibus, Indultis, & aliis gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus utantur, fruantur, potiantur, & gaudeant, ac uti frui potiri, & gaudere possint, quibus ipsa Archiconfraternitas utetur, fruetur, potietur, & gaudebit, licentiam, & facultatem per præsentes concedimus.

Cappellæ SS. Resurrectionis in Ecclesia S. Iacobi de Urbe nonnullas attribuit Indulgentias pro triduo Paschatis.

§.3. Et ut Cappella ejusdem Sanctissimæ Resurrectionis sita in dicta Ecclesia S. Jacobi Nationis Hispanorum de Urbe in debita veneratione habeatur, & a Christi fidelibus congrue visitetur, ipsique Christifideles eo libentius devotionis causa ad illam confluant, quo ex hoc dono cælestis gratiæ conspexerint se uberius esse refectos, de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus dictæ Archiconfraternitatis, ac duobus ipsius Archiconfraternitatis Cappellanis pro tempore vere pœnitentibus, & confessis, ac Sacra Communione refectis, qui in festo Paschatis Resurrectionis Domini Nostri Jesu Christi, Cappellam hujusmodi a primis vesperis, & per totum triduum dictum festum immediate sequens devote visitaverint, quique etiam vere pœnitentes, & confessi, ac Sacra Communione refecti bis in anno orationi quadraginta horarum in ipsa Ecclesia, vel Oratorio construendo devote interfuerint per unius saltem horæ spatium, & ibi pias ad Deum preces pro S. R. E. exaltatione, & fidei Catholicæ defensione, ac dicti Philippi, & pro tempore existentis Catholici Regis salute, & alias prout unicuique suggeret devotio, effuderint, nec non eisdem Confratribus utriusque sexus in eorum mortis articulo constitutis, si pariter vere pœnitentes, & confessi, sacraque communione refecti, vel saltem vere contrito corde nomen Jesus ore, vel corde pie invocaverint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, auctoritate, & tenore præmissis, elargimur.

Eidem Cappellæ attribuit Indulgentias Stationum pro Confratribus.

§.4. Præterea ipsis Confratribus dictæ Archiconfraternitatis, qui legitime impediti Cappellam prædictam, seu Oratorium pro tempore extruendum, diebus Stationum Urbis visitaverint, & ut præfertur, oraverint, eas omnes Indulgentias, & peccatorum remissiones, quas consequerentur, si Ecclesias ipsas Stationum Urbis, tunc devo-

te visitarent, eis concedimus, & communicamus.

Alia concedit Confratribus privilegia. §.5. Ad hæc ipsis Confratribus, ut bis in vita, & in articulo mortis aliquem Presbyterum Sæcularem, vel cujusvis ordinis Regularem ex approbatis eligere valeant, qui possint illos a casibus etiam dictæ Sedi Apostolicæ reservatis absolvere, ac vota quæcumque (ultra marinis limina Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de dicta Urbe, ac S. Jacobi Compostellæ, & Sanctæ Mariæ de Laureto Ecclesias visitandi Religionisque, & castitatis votis, dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, nec non ipsis Confratribus ubicumque decedentibus, ut possint tempore interdicti sepeliri in loco sacro sine pompa tamen funerali, dummodo non dederint causam interdicto.

Derogat contrariis. §.6. Non obstantibus nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo dictæ Archiconfraternitatis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 20. Julii 1591. An.I. Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 20. Julii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XXXIII.

Ex Regest. in Secr. Brev. Statutum, ut in Hospitali Regio Burgen. juxta Constitutionem Pii V., iis tresdecim sæcularibus, qui Freyles nuncupantur, non per Diaconum, aut Subdiaconum, sed tantum per Acolythos, Pax in Missis Conventualibus defferatur.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Decet quoslibet Ecclesiasticos Ministros, in sacris constitutos, tamquam eos, qui soli Deo, & ejus servitio se in Ecclesia sua dicarunt, sic suas functiones, & munera Ecclesiastica obire, ut nihil, quod statui, & dignitati illorum repugnet, servitiumque Altaris, vel impediat, vel interrumpat, faciant, ne alioquin Creatori, & creaturis servire, & ministrare videantur: ob idque Romanus Pontifex, cui universalis Ecclesiæ, & in ea ministrantium personarum cura ex alto commissa est, ne contrarium fiat, prohibet, & quæ jam alias provide a Prædecessoribus suis facta fuerunt, libenter approbat, & observari mandat, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Freyles prætendebant Pacem ad se per Diaconum, vel Subdiaconum, deferri. §.1. Cum itaque, sicut accepimus in Hospitali Regio prope, & extra Muros Burgen., ultra septem perpetuos Cappellanos inibi constitutos, qui Ecclesiæ dicti Hospitalis, in qua proprium Chorum habent, divina Officia celebrando, & Sacramenta Ecclesiastica administrando interveniunt, adsint etiam tresdecim sæculares Freyles nuncupati, qui, seu forsan eorum aliqui Presbyteri existunt, habitum sæcularem, & in eo insignia, videlicet Crucem per Milites Militiæ de Calatrava gestari solitum, deferentes, bona dicti Hospitalis administrantes, qui etiam in dicta Ecclesia proprias, & in ordine positas Sedes habent, in quibus, dum divinis Officiis interveniunt, sedere solent, ipsique Freyles prætendant, in Missis Conventualibus, & forsan aliis, quæ in dicto Hospitali pro tempore celebrantur, Diaconum, vel Subdiaconum teneri ad eos pacem deferre:

Constitutiones Pii V. hac super re servari mandat Gregorius. §.2. Nos attendentes, inconveniens, quin potius indignum esse, ut Diaconus, sive Subdiaconus Altare, pro hujusmodi præstando ministerio, relinquat; Cumque fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster, quadam sua perpetuo valitura Constitutione, sub Datum Pridie Idus Julii, Pontificatus sui Anno Quinto edita, ut unus, & idem modus in psallendo in Dei Ecclesia haberetur, novum Breviarium, cujus formam, & cæremonias ab omnibus observari debere voluit, imprimi, & publicari mandaverit, & deinde per aliam prædictam reformatoriam Constitutionem, sub Datum die 17. Decembris, eodem Anno editam, ne in partibus Hispaniarum Diaconus, vel Subdiaconus pacem Choro deferat, prohibuerit, sed quod solum quidam Acolythus id munus præstet, voluerit; & ut similiter accepimus, per Constitutiones Synodales Burgen. mandetur, non dari pacem sæcularibus cum paterna, sed cum alia Imagine, qua pacis osculum dari solet; volontesque propterea ulteriori dictorum tresdecim sæcularium super hoc, prætensioni viam præcludere, & alias in præmissis per nostræ declarationis, & mandati remedium opportune providere, dictorum Cappellanorum supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, declaramus, & mandamus, volumusque, & statuimus, ac ordinamus, primodictam Pii V. Constitutionem in omnibus, in quibus illa, per aliam ipsius reformatoriam Constitutionem, reformata non existit, in reliquis vero, in quibus fuit reformata, ipsam posteriorem Constitutionem, prioris reformatoriam, in omnibus, & per omnia observari.

Clausula sublata. §.3. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores hujus mandati designat. §.4. Mandantes nihilominus Venerabili Fra-

Fratri Archiepiscopo Burgen. nunc, & pro tempore existenti, ac dilectis filiis illius Officialibus, & Ministris omnibus aliis, cujuscumque status, ordinis, & conditionis sint, vel fuerint, Judicibus, & personis, quoties pro parte dictorum Cappellanorum, seu cujuscumque illorum requisiti fuerint, præmissa, omnibus juris, & facti remediis, etiam sub censuris, & pœnis, arbitrio ipsorum imponen., & moderan., ab omnibus inviolabiter observari faciant; non permittentes eosdem Cappellanos, seu quemlibet illorum desuper ab aliquo quomodolibet molestari, vel impediri.

Derogat contrariis.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, ac omnibus illis, quæ in utraque Constitutione concessa sunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 23. Julii 1591. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris, die 23. Julii 1591., Pontificatus nostri Anno I.

XXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Revalidatio Actorum per Regem Catholicum Portugalliæ, & Algarbiorum gestorum contra, vel præter formam statutorum, & stabilimentorum Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi, & de Avis tanquam earumdem Militiarum Administratorem.

Charissimo in Christo Filio nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi, & de Avis in Regno Portugalliæ institutarum perpetuo Administratori Apostolica auctoritate deputato.

GREGORIUS PAPA XIV.

Charissime in Christo Fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Sebastianus, Henricus, & Philippus Reges nonnulla fecerant bona fide contra, vel præter formam Constitutionum hujusmodi Militiarum.

§.1. Majestatis tuæ nomine nobis expositum fuit, quod cum alias fæl. rec. Sixto V. Prædecessori nostro exponi fecisses, quod postquam alias claræ memoriæ Sebastianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi, & de Avis in Regno Portugalliæ institutarum Administrator Apostolica auctoritate deputatus, quædam statuta, ordinationes, & stabilimenta ad earumdem Militiarum gubernium, & prosperam directionem condidisset, quæ postmodum fæl. rec. Pius V., & Gregorius XIII. Prædecessores nostri, tunc sui Apostolica auctoritate confirmarunt, & approbarunt, concedentes eidem Sebastiano Regi, & illius Successoribus dictarum Militiarum Administratoribus, ut pro eorumdem statutorum executione, & stabilimento quæcumque alia pro temporum, locorum, & personarum conditione, & qualitate, sive in universum, sive in specie convenire viderentur, statuere, noxia, vel inutilia emendare, dubia quæcumque ex prædictis forte oritura declarare, cæteraque omnia facere, & exequi libere, & licite valerent, quæ ad ipsarum Militiarum prosperitatem, incrementum, & conservationem necessaria forent, & quomodolibet opportuna, prout in diversis eorumdem Prædecessorum literis plenius continebatur, idem Sebastianus Rex, ac similis memoriæ Henricus in prædictis Regnis immediatus Successor considerantes nonnulla ex prædictis statutis, ordinationibus, & stabilimentis confirmatis, & approbatis nullo modo, aut cum difficultate observari, & retineri posse, sive ut ea observarentur, & retinerentur nullo modo convenire, tam Sebastianus, quam Henricus Reges prædicti, quam pluribus personis, tam in dictis Regnis, quam extra illa earumdem Militiarum habitus, & nonnullis Commendas, & aliis etiam super earumdem Commendarum fructibus, redditibus, & proventibus pensiones exhibuisset, dedisset, & assignasset, aliosque actus, & gesta forma dictorum statutorum, forsan juratorum non servata, & contra illa etiam, absque eo, quod in hujusmodi habituum exhibitionibus, Commendarum provisionibus, & pensionum assignationibus, aliisque gestis, ullam facere mentionem, quod vigore dictarum facultatum sibi per prædictos Pontifices concessarum, & contra formam dictorum statutorum confirmatorum operabantur, & absque illorum sufficienti derogatione. Et postmodum tu, qui prædictis Regibus in dictis Regnis Successor extiteras, de dictis statutis, ordinationibus, & stabilimentis, ac eorum confirmationibus, & approbationibus non plene informatus, prædictorum Regum vestigiis inhærendo, illorumque usus, & consuetudines in hac parte sequendo, plures quoque dictarum Militiarum habitus, Commendas, & pensiones quamplurimis personis exhibuisses, contulisses, & assignasses, aliosque actus, & gesta fecisses similiter contra, ac præter formam dictorum statutorum, forsan juratorum, absque illorum plena derogatione, nullaque præmissa mentione, esse tuæ intentionis, vigore prædictarum facultatum eadem facere, & operari, ac propterea admodum dubitares de validitate dictorum actuum, tam a Sebastiano, & Henrico Regibus, quam a te gestorum, illaque minus firma, & valida fuisse, & extitisse ex eo, quod in prædictis statutis, forsan juratis, & confirmatis adest decretum irritans, & annullans omnia, & quæcumque contra illorum formam gesta, & attentata. Et ideo, sicut eadem expositio subjungebat, si prædicta omnia suum plenum, & omnimodum non sortirentur effectum, maximæ exinde orirentur difficultates in multorum nobilium, & personarum principalium prajudicium, immo, & pro conciliandis tibi animis dictorum nobilium, illisque, & aliis, quibus hujusmodi gratiæ factæ fuerunt, in officio continendis plurimum expediret,

præ-

prædicta omnia adimplere, & substinere; eidem Sixto Prædecessori humiliter supplicari fecisti, ut tam Sebastiani, & Henrici, Regum prædictorum, quam tuæ, & personarum interesse habentium conscientiæ tranquillitati consulere, aliaque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur.

Ea omnia validaverat Sixtus PP. V.

§.2. Idemque Prædecessor tuis supplicationibus in ea parte inclinatus, veros Militiarum prædictarum institutionum, illarumque Constitutionum, statutorum, & definitionum, nec non quarumcumque aliarum desuper confectarum literarum tenores pro expressis habens, supradicta omnia, tam per dictos Sebastianum, & Henricum Reges, quam a te circa præmissa contra, aut præter dictarum Militiarum statuta, ordinationes, definitiones, stabilimenta, usus, consuetudines, & naturas facta, gesta, & exequuta, Apostolica auctoritate, per suas literas in simili forma Brevis confirmavit, & approbavit, & quatenus opus esset, validavit, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, & solemnitatum, ac non servatæ formæ defectus, si qui intervenerant in iisdem, supplevit, illaque omnia, & singula firma, & valida fore, & esse, suisque viribus subsistere, ac ita ab omnibus quacumque auctoritate fungentibus censeri deberi decrevit, & alias, prout in dictis literis plenius continetur.

Post Sixti validationé non dissimilia fecit Philippus eodem modo.

§.3. Post quarum quidem literarum concessionem, licet tu præfata statuta, constitutiones, & stabilimenta emendare, immutare, ac alia de novo, quæ præsenti tempori consentanea, & earumdem Militiarum administrationi, & prosperæ directioni magis accommodata, & convenientia viderentur, condere, & statuere, prout sibi per eumdem Sixtum Prædecessorem concessum fuerat, summopere desiderares, imo jam in ea re deputatis nonnullis doctis, & de dictarum Militiarum statu peritis, & instructis viris de eorum consilio non parum progressus fueris; quia tamen dum prædicta statuta emendantur, conduntur, & reformantur, tu circa dictarum Militiarum gubernium, & administrationem præfatis, & aliis difficultatibus circumventus, post prædictam Sixti Prædecessoris confirmationem, & approbationem, nonnullis personis dictarum Militiarum habitus, & aliis etiam Commendas, seu super earumdem Commendarum fructibus pensiones concessisti, contulisti, & assignasti, aliosque actus, & gesta fecisti contra, seu præter formam dictorum statutornm, confirmatorum forsan, & juratorum, quæ omnia si cassarentur, & irritarentur, maximæ inde orirentur difficultates, & personis, quæ præfatas gratias obtinuerunt, plurima damna, & incommoda irrogarentur, Nobis humiliter supplicari fecisti, ut super præmissis de benignitate Apostolica providere dignaremur.

Validat illa Gregorius.

§.4. Nos, qui justis tuis petitionibus quantum cum Deo possumus, paterno cupimus respondere affectu, prædictæ Constitutionis, seu approbationis Sixti V. Prædecessoris, verosque Militiarum prædictarum institutionum illarumque Constitutionum, statutorum, & definitionum, nec non quarumcumque Apostolicarum, vel aliarum desuper confectarum literarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, teque a quibusvis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, ac forsan perjurii reatu propterea incursis, absolventes, tuis hujusmodi supplicationibus inclinati supradicta omnia a te circa præmissa contra, aut præter dictarum Militiarum statuta, ordinationes, definitiones, stabilimenta, usus, consuetudines, & naturas facta, gesta, & exequuta, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, & quatenus opus sit, validamus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum, ac non servatæ formæ defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, illaque omnia, & singula firma, & valida fore, & esse suisque viribus subsistere; ac ita ab omnibus quacumque auctoritate fungentibus censeri debere decernimus.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac earumdem Militiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis eisdem Militiis, illarumque Militibus fratribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, — Derogans obstantibus.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 29. Augusti 1591. Pontificatus nostri Anno I. — Dat. die 29. Augusti 1591 An. I.

Sequitur Facultas eidem Philippo Regi statuta dictarum Militiarum corrigendi, novaque addendi.

Charissimo in Christo Filio nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico, Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi, & de Avis in Regno Portugalliæ institutarum perpetuo Administratori Apostolica auctoritate deputato.

GREGORIUS PAPA XIV.

Charissime in Christo Fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Majestatis tuæ nomine Nobis fuit expositum, quod licet claræ memo- — Causæ concedendæ facultatis.

moriæ Sebastianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi, & de Avis in Regno Portugalliæ institutarum perpetuus Administrator Apostolica auctoritate deputatus nonnulla statuta, ordinationes, & stabilimenta, quæ tunc fælici earumdem Militiarum regimini, & administrationi utilia videbantur, condiderit, illaque per fæl. rec. Pium V., & Gregorium XIII. Prædecessores nostros confirmari curaverit, prout per ipsos Prædecessores certis modo, & forma tunc expressis confirmata fuerunt, tamen temporum varietas, & dictorum Regnorum mutationes, & præsens status plane ostendit, quod etiam jam a dicti Sebastiani Regis conditoris temporibus manifeste compertum est, quamplura ex prædictis statutis, ordinationibus, stabilimentis, ac usibus, & naturis dictarum Militiarum, aut nullo modo, aut difficile admodum observari posse, nec, ut observentur, expedire, immo pro dictarum Militiarum regimine, & fælici progressu plurimum expedire, nonnulla ex iis cassare, & annullare, alia etiam immutare, & emendare, & multa de novo condere, statuere, & ordinare. Ideo Nobis humiliter supplicari fecisti, ut earumdem Militiarum statui in præmissis opportune consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultas, de qua in rubric. §.2. Nos igitur, qui justis votis tuis, iisque præsertim, quæ Religionis cultum, ac Militiarum regularium prosperum regimen, & augmentum respicere dignoscuntur, libenter annuimus, Constitutionum, statutorum, & definitionum earumdem, ac literarum confirmatoriarum a dictis Prædecessoribus emanatarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, majestati tuæ, ut cum consilio nonnullorum antianorum dictarum militiarum, & aliarum etiam personarum eorum Ordinem minime professarum, ad id per te eligendarum, statuta, consuetudines, regulas, definitiones, stabilimenta, & ordinationes dictarum militiarum, etiamsi Apostolica auctoritate, ut præfertur, vel alias confirmata, & approbata fuerint, pro præsentis temporis necessitate, & qualitate, mutare, reducere, declarare, cassare, & annullare, ac in melius reformare, & alias definitiones, ordinationes, & statuta militiarum prædictarum, ac illarum personarum, rerum, & bonorum regimen, administrationem, & gubernium concernentia condere, statuere, & ordinare libere, & licite valeas: quæ etiam statuta, & ordinationes, sic, ut præmittitur condita, ordinata, & stabilita, postquam tamen per Nos, & Sedem Apostolicam confirmata fuerint, eisdem militiis utile, & commodum visum fuerit, in toto, vel in parte executioni demandare, eaque ab omnibus earumdem Militiarum Militibus, & aliis personis, ad quas pertinet, quarumque interest, aut interierit circa earumdem Militiarum Præceptorias, Collegia, Ecclesias, Domos, res, & bona observari faciendi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium facultatem concedimus, & impartimur.

§.3. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, & quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. — Clausulæ pro hujusce Constitutionis firmitate.

§.4. Non obstantibus præmissis, & literis dictorum Prædecessorum, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac aliis earumdem Militiarum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Militiis, illarumque Administratoribus, Fratribus, Militibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. — Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 29. Augusti 1591. Pontificatus nostri Anno I. — Dat. die annoque eisdem.

XXXV.

Declarat Constitutionem Pii Papæ V. quoad Contractus quorumcumque censuum inter quascumque personas trium statuum Regni Navarræ initos ab anno Domini 1580., vigorem in eodem Regno Navarræ haberi incepisse, ac ex eodem anno solummodo personas prædictas comprehendisse: quo vero ad contractus censuum ante d. annum 1580. in eodem Regno impositorum factos, juris veteris, & Constitutionum aliorum Pontificum dispositionem attendendam esse. — *Ex Regest. in Secret. Brev.*

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD nos in supremo Beati Petri solio divina disponente clementia constitutos pertinet, & spectat quascumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, ex quibus aliqua dubia in quavis orbis regione suborta fuisse novimus, prout rei, & loci dispositio postulat, atque necessitas exposcit interpretari, seu moderari, — Procemium.

rari, aliasque opportunas desuper declarationes facere, ut sublatis per eas exinde quibusvis ambiguæ dubitationis disputationibus, eorumdem Prædecessorum Constitutiones per eos, quos concernunt, cum tranquilla Dei pace juxta Conditorum mentes observari possint.

Pii V. Constitutio in Statibus Navarræ recepta fuit.

§.1. Cum itaque nuper pro parte dilectorum filiorum Sindicorum, Officialium Deputatorum de regimine, & gubernio trium statuum, aliarumque personarum, incolarum, & habitatorum Regni Navarræ nobis fuerit expositum, quod licet constitutio fel. rec. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri super forma creandi census de mense Januarii 1549. Pontificatus sui anno 4. edita, & in alma Urbe publicata, in Regno Navarræ per plures annos usu recepta non fuisset; Nihilominus ipsi postmodum in generalibus Comitiis de anno Domini 1580. super rebus, & negotiis concernentibus commune gubernium istius Regni tentis ejusdem Pii Papæ V. Prædecessoris Constitutionem prædictam, & illius in omnibus observantiam solemniter in dicto Regno, quoad omnes, & singulas illius personas, vel in eo quomodolibet moram trahentes usu illam receperunt.

Hinc diversa litigia profecta sunt.

§.2. Sed cum postmodum inter varios ex habitatoribus dicti Regni super invaliditate contractuum impositionum censuum a die publicationis dictæ Constitutionis in Alma Urbe, ut supra, factæ infrascriptorum, & super aliis rebus in dictis contractibus contentis diversa litigia contentiosa, aliaque gravissima inconvenientia in manifestum damnum eorum, qui bona fide ad prædictos contractus devenerunt, suborta fuerint, & nisi aliquo opportuno adhibito remedio occurratur, longe graviora in futurum suboriri formidentur; nobis humiliter propterea supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Gregorius declarat, prout in rubrica.

§.3. Nos igitur, qui pro muneris officii ex alto nobis commissi debito quascumque dissentiendi occasiones e medio tollere, ac singularum particularium unius integri Regni personarum spirituali quieti, quoad in Domino possumus, paternali affectu consulere tenemur, omnes lites, & controversias super præmissis ortas penitus extinguentes, ac singulas personas quavis auctoritate fungentes a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de consilio etiam, & assensu Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super rebus dubiis circa Decreta Concilii Tridentini, seu alias provenientia specialiter a nobis deputatorum, ad quos hujusmodi negotium remisimus, tenore præsentium, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, Apostolica auctoritate sancimus, volumus, & decernimus, ac etiam declaramus, ejusdem Pii Papæ V. Prædecessoris Constitutionem, quoad contractus quorumcumque censuum inter quascumque personas trium statuum dicti Regni Navarræ initos ab anno Domini 1580. prædicto tantum vigorem in eodem Regno Navarræ habere incæpisse, ac ex eodem anno solummodo personas prædictas comprehendisse; quo vero ad contractus censuum ante dictum annum 1580. in eodem Regno Navarræ impositorum factos juris veteris, & Constitutionum aliorum Pontificum dispositionem attendendam esse, & attendi.

Clausulæ.

§.4. Sicque per locorum Ordinarios, & eorum Officiales, & quoscumque alios Judices, & personas, quavis etiam Apostolica auctoritate fungentes, sublata eis, ac eorum cuilibet quavis aliter judicandi, deffiniendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, deffiniri, & interpretari debere, irritumque, & inane quidquid, secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, etiam decernimus.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus dicti Pii Prædecessoris, quatenus obstet, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 30. Augusti 1591 An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 30. mensis Augusti 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XXXVI.

Dispensatio Societatis Jesu, recipiendi Novitios, etiam non servata forma constitutionis à Sixto Quinto desuper editæ.

Hæc Sixti V. Const. legitur sub num.X.Et de hac Societate. Vide in Const.XXXI. Pauli III. Regimini. *Tom.VI. Part.I. fol.*185.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ ob quas Soc. Iesu observare nequit Const. Six.V. de Novit. recipien.

Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Claudius Aquaviva, Societatis Jesu Præpositus Generalis, quod cum in ipsa Societate, juxta illius Institutum Apostolica auctoritate confirmatum, nec conventus, seu Congregationes Generales, nisi ad Præpositum Generalem eligendum, & alias rarissime, & ex causis tantum magni momenti, neque Provinciales, in quibus, juxta fælic. record. Sixti Papæ Quinti Prædecessoris nostri priorem de Novitiis admittendis Constitutionem, quæ incipit: *Cum de omnibus* Novitii ipsi admitti deberent, frequentius quam singulis trienniis cogantur. Et dum hæ coguntur, duodecim ad summum dies durare, in quibus non de Novitiis admittendis, sed graviora alia, juxta Societatis ejusdem Constitutiones, tra-

ctari debent. Ratio vero deputandi eos, qui Novitios extra congregationes ipsas, juxta posteriorem ejusdem prædecessoris declarationem, admittere possint, primum quidem valde difficulter, & incommode in praxim deduci possit: præsertim in Regionibus Aquilonaribus, & Ultramarinis, propter magnam Collegiorum inter se distantiam, & sæpissime etiam propter itinerum difficultates, bellaque, & alia pericula. Denique etiam in universum modus ille minus exactus sit eo modo, quem Societas ipsa sequitur: cum in illo duo, vel tres Deputati sufficiant, in hoc plures communiter interveniant. Et postremo, cum ratio illa decernendi, valdè differat à modo, quem Societatis Constitutiones, & Apostolica Diplomata in deliberationibus faciendis, ac universa illius gubernatione præscribunt, juxta quem modum, Superior (auditis in rebus alicujus momenti Consultoribus) decernit, quod sibi ad majorem Dei gloriam facere videtur. Admissio autem illa per Deputatos, cum ad eorum suffragia non consultiva (ut sunt in Societate) sed decisiva fieri debeat, diversitatem non parvam in Societatem inducit.

Supplicatio Præpositi pro habenda desuper provisione.

§. 1. Quare nobis humiliter supplicari fecit dictus Claudius, quatenus statui, & indemnitati dictæ Societatis consulentes, in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Pontificis dispensatio recipiendi novitios, & cum eis dispensan. &c.

§. 2. Nos igitur, qui Societatem prædictam, propter ejus in Ecclesia Dei uberes fructus, synceris semper amplexi sumus affectibus; atque, ut uberiores in dies proferre valeat, integram, & intactam illi suos Novitios admittendi, & tam cum illis, quam cum veteranis illegitimis dispensandi, facultatem servari cupimus; prædictum Claudium specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum prædictum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Societati prædictæ, ut ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam in Novitiis, etiam cujusvis generis illegitimis admittendis, quam in dispensationibus ad quælibet officia, gradus, & dignitates in Societate obtinenda, ipsis cujusvis generis illegitimis concedendis formam, & rationem omnimodam in illius Apostolicis Diplomatibus, ac Privilegiis quibusvis, necnon & in Constitutionibus, decretis, & regulis expressam, libere, & licite prosequi, & retinere valeat, Apostolica auctoritate decernimus, & quatenus opus sit, etiam de novo concedimus, & indulgemus, eamque perpetuo observari volumus, & mandamus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Prædictis, ac nostra nuper edita, quæ incipit: *Circumspecta*, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis non obstantibus quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 4. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu dictæ Societatis Secretarii, aut Notarii publici subscriptis, ac personæ alicujus in Ecclesiastica dignitate constitutæ, seu Præpositi generalis pro tempore existentis, ejusdem Societatis sigillo munitis, eadem prorsus fides, ubique locorum, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.I. die 30. Aug. 1591.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 30. Augusti millesimo quingentesimo nonagesimo primo Pontificatus nostri Anno I.

XXXVII.

Confirmatio gratiarum, & privilegiorum Monachorum Ordinis Cisterciensis, Congregationis S. Bernardi in Italia regularis observantiæ. Et communicatio omnium Indultorum aliis Congregationibus dicti Ordinis concessorum, & concedendorum.

Istam Congregationem instituit Alex.VI. in Constitat. X. Plantatus. *Tom.III. Par.III. fol.*240.

Quæ autem sint privilegia Ordinis Cisterciensis, legere est sup. in Constitut.I. Paschal.2. Desiderium fol.15.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex Religiosorum Congregationibus, illarumque personis sub Regulari reformatione Altissimo famulan. a Sede Apostolica concessa privilegia, nedum confirmare, & approbare, sed & alia aliorum Ordinum Regularibus personis, & locis concessa, ad eos quandoque extendere consuevit, prout eorumdem Religiosorum vota exposcunt, & ipse conspicit in Domino salubriter expedire.

Petitio Congregationis S. Bernardi, pro confirmatione gratiarum a Summis Pont. ei concessaru, & pro communicatione Indultorum aliarum Congregationum Ordinis Cisterciensis.

§. 1. Sane dilecti filii Præsidens, Diffinitores, Visitatores, Abbates, & Priores Congregationis Sancti Bernardi in Italia, Cisterciensis Ordinis Provinciarum Tusciæ, & Lombardiæ, nobis nuper exponi fecerunt. Quod cum alias per fæl. record. Alexandrum VI., Julium II., Gregorium XIII., Sixtum V., nonnullosque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & seu Sedem prædictam, diversa privilegia, gratias, & indulta, dicto Ordini Cistercien., ac eidem Congregationi Sancti Bernardi, ejusq; Monasteriis, Domibus, & locis, ac Præsidenti, Diffinitoribus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, & personis, generaliter, & particulariter concessa, & seu forsan confirmata, approbata, & innovata fuerint, prout in literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur. Cumque aliæ sint ejusdem Ordinis Cistercien. Congregationes, & Monasteria in diversis Mundi partibus con-

consistentia, & omnia sint unius corporis membra, & instituti, cupiunt Præsidens, Diffinitores, Visitatores, Abbates, & Priores prædicti, privilegia, gratias, & indulta hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori per nos confirmari, & approbari, necnon alia eidem Cistercien. Ordini, ejusque singulis Congregationibus, Monasteriis, Domibus, & locis illorum, illarumque Generalibus, Abbatibus, Præsidentibus, Superioribus, Capitulis, Officialibus, & personis concessa privilegia, facultates, & indulta, ad dictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiusque Monasteria, Domos, & loca, ac Præsidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, Priores, & personas, & utrumque eorum extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte dictorum Præsidentis, Diffinitorum, Visitatorum, Abbatum, & Priorum, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Pontificia omnium gratiarũ a quibuscumque concessarum d. Congregationis S. Bernardi.

§.2. Nos singulorum privilegiorum, gratiarum, & indultorum, ac desuper confectarum literarum hujusmodi tenores præsentibus pro expressis habentes, necnon Præsidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, & Priores, eorumque singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula cujusvis generis privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, libertates, conservatorias, immunitates, indulta, ac indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remissiones, cæterasque gratias spirituales, & temporales, etiam per modum communicationis, & extensionis, Ordini Cistercien., & Congregationi Sancti Bernardi hujusmodi, illorumque Monasteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, ac Abbati Generali, & Præsidenti, Diffinitoribus, Visitatoribus, Capitulis, Abbatibus, Prioribus, Officialibus, Ministris, Monachis, ac illius singularibus personis, & cuilibet eorum, tam in genere, quam in specie, & tam conjunctim, quam divisim, aut alias quomodolibet, tam per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & seu Sedem eamdem, quam etiam Imperatores, Reges, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscumque etiam ad quorumvis instantiam concessa, necnon desuper confectas literas, & scripturas quascumque, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitatum quarumcũmq; quomodolibet omissarum, aliosque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Iterataque concessio earumdem gratiarum.

§.3. Eaque omnia, & singula in eis contenta, ac comprehensa, cum illorum extensionibus, communicationibus, & ampliationibus dicto Ordini, & Congregationi S. Bernardi in Italia, singulisque ejus Monasteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, Abbatique Generali, & Præsidenti, Diffinitoribus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Superioribus, Prælatis, Officialibus, Ministris, & personis, eorumque Capitulis, etiam Generalibus, & cuilibet eorum, auctoritate, & tenore prædictis, etiam de novo, etiam Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, perpetuo concedimus.

Communicatio quorumcumque Indultorum Ordini Cisterciensi quomodolibet concessorum, & concedendorum, in quantum d. Congreg. S. Bernardi expediat, & ejus Ordinationibus non sint contraria.

§.4. Et insuper, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, jurisdictiones, antelationes, favores, facultates, declarationes, dispensationes, conservatorias, immunitates, exemptiones, libertates, præeminentias, & indulta, cujusvis generis existentia; necnon indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remissiones, cæterasque gratias spirituales, & temporales, tam eidem Cistercien. Ordini, ejusque Capitulo, & Abbati etiam Generali, ac quibusvis illius, etiam quatuor primis Abbatibus, scilicet Clarevallis, Morimundi, Pontigniaci, & Firmitatis, quam etiam ejusdem Ordinis Congregationibus in Regnis Hispaniæ, Portugalliæ, ac quibusvis aliis, eorumque, & aliorum tam virorum, quam mulierum, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, locis, rebus, & bonis, necnon Capitulis eorum, etiam Generalibus, Diffinitoribus, Abbatibus, & aliis quibusvis eorum Superioribus, Prælatis, Officialibus, Ministris, Monachis, Novitiis, Fratribus, & Conversis, ac personis quibuscumque, tam in Urbe, quam in quibuscumque mundi partibus consistentibus, etiam illorum, & illarum intuitu, aut alias quomodolibet, & sub quacumque forma, & expressione verborum concessa, & concedenda, ac quibus de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, Regia, Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, etiam per viam communicationis, & extensionis, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet possunt, & poterunt in futurum, etiamsi talia sint, vel fuerint, quæ specialem, & individuam requirant mentionem, seu in præsentibus de verbo ad verbum insertionem, & seu particularem concessionem, ad prædictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiusque Monasteria, Domos, loca, res, & bona, necnon Præsidentem, Diffinitores, Visitatores, & Capitula, Abbates, Priores, Officiales, Ministros, Monachos, & singulares personas, ita quod dictæ Congregationis S. Bernardi Monasteria, Domos, loca, Conventus, & Capitula, etiam generalia, Præsidens, Diffinitores, Visitatores, Abbates, Prio-

Priores, Officiales, Ministri, Monachi, Novitii, Fratres, Conversi, donati, oblati, & aliæ illius singulares personæ, ac eorum res, & bona, sub eorum cura, & secundum ejusdem Congregationis instituta, nunc, & pro tempore viventes, & existentia, præmissis omnibus, & singulis, æque pariformiter, & absque ulla penitus differentia, perinde ac si illis, & eorum singulis principaliter, & specialiter, & expresse, ac nominatim, & non ad instar concessa fuissent (in quantum eidem Congregationi expediat, ejusque gubernio, privilegiis, Constitutionibus, & diffinitionibus non adversentur) uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo extendimus; illaque omnia, & singula præmissa, eis, & eorum cuilibet eisdem auctoritate, & tenore, similiter perpetuo communicamus, & concedimus.

Clausula sublata, &c.

§.5. Decernentes sic, & non aliter, per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungen., etiam locorum Ordinarios, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vice-Legatos Sedis, Apostolicæ Nuncios, & Causarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Defensorum, & executorū hujus Bullæ deputatio.

§.6. Et nihilominus dilecto filio nostro ipsius Congregationis S. Bernardi in Italia moderno, & pro tempore existen. S. R. E. Cardinali Protectori, ac Venerabili Fratri Episcopo Papien., necnon dilecto filio Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, præsentes literas ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præsidentis, Diffinitorum, Visitatorum, Abbatum, & Priorum prædictorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari, ac plenum effectum sortiri, necnon Præsidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, Priores, aliosque prædictos, & eorum singulos, omnibus præmissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, & eorum quemlibet desuper contra præsentium tenorem, sub quovis prætextu, etiam subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, & etiam defectu intentionis nostræ per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Derogatio omnium contrariorum.

§.7. Non obstan. nostra de non conceden. Indulgentiis, ad instar, ac piæ me. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis; aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac dictis Sancti Bernardi in Italia, aliarumque Congregationum dicti Ordinis prædictarum, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis, ac Congregationibus, & Ordinibus prædictis, illorumque Abbatibus, etiam Generalibus, aliisque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam in illarum fundationibus, & erectionibus obtentis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, per quoscumque Rom. Pont., similiter Prædecessores nostros, ac nos, Sedemque Apostolicam prædictam, etiam Motu simili, & Consistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiam si in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari possit, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie ad effectum præmissorum derogamus, illisque ad plenum derogatum esse volumus, & declaramus; cœterisque contrariis quibuscumque; Aut si aliquibus communiter, aut divisim, ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem,

Fides danda transumptis hujus Bullæ.

§.8. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus ex scribis prædictorum Abbatum, aut Prælatorum, aut Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Monasterii dictæ Congregationis S. Bernardi in Italia, aut alterius personæ in dignitatæ Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud, ac ubique adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Da-

Dat. P. An. I. die 6. Septem. 1591.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris, die 6. Septembris 1591., Pontificatus nostri Anno I.

XXXVIII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Nonnulla statuuntur pro Electis Nobilibus, & Popularibus componentibus tertium statum Hominum Comitatus Venaissini, & Baronibus, & Feudatariis efformantibus secundum statum dicti Comitatus super solutione Pretiorum Capitalium, & aliorum onerum.

GREGORIUS PAPA XVI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Motæ lites inter secundum & tertium gradum super solutione onerum sublatæ sunt primum Brevi Gregorii XIII., ac deinde cócordia inter Partes inita.

§.1. CUM sicut accepimus, pridem fuissent motæ lites, & quæstiones judiciales inter dilectos filios Electos nobiles, & populares facientes tertium statum hominum Comitatus nostri Venaissini ex una, & Barones, ac Feudatarios facientes secundum statum prædicti Comitatus, partibus ex altera, super eo, quod dicti Electi petebant ipsos Barones, & Feudatarios cogi ad contribuendum in Talleis, oneribus, collectis, subsidiis, indictionibus, quæ contingebat oportuisse indici pro causa belli jam diu supportati pro defensione totius Patriæ, & pro quibuscumque aliis causis concernentibus beneficium tam dicti secundi status, quam aliorum, velut illorum de Clero facientium primum statum, & dictorum nobilium, & hominum præfati tertii status, & Communitatum eorumdem, super quibus fuisset primo loco emanatum Breve fæl. rec. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri sub datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 4. Junii anno Domini 1583. continens ordinationem factam ad decidendum hujusmodi controversiam, & inde super exequutione dicti Brevis præfatæ hinc inde partes, aut deputati ab illis processissent ad certam concordiam de anno prædicto die undecima mensis Augusti nota sumpta, cujus tenore conventione facta super pluribus capitulis dicti Brevis, etiam fuisset conclusum.

At super non nullis Articulis petita fuit decisio a Sixto Papa V.

§.2. Super quibusdam aliis capitulis, de quibus non potuissent convenire, rursus supplicarunt piæ memoriæ Sixto V., etiam Prædecessori nostro, quatenus dignaretur dicta dubia adhuc indecisa pendentia decidere, & terminare, a quo fuisset obtentum alterum secundum Breve sub datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Aprilis anni ejusdem Domini 1586. confirmatorium præcedentis emanati ab eodem Gregorio Prædecessore, & alias tenore in continenti, & inde super executione dictorum Brevium implorata, & prosequuta parte dicti tertii status, ipsi Feudatarii in nonnullis Capitulis fuissent opponentes, & appellantes a sententia lata in Civitate Carpentoratis die 17. Octobris anni ejusdem Domini 1588. per Venerabilem fratrem nostrum Dominicum Archiepiscopum Avenionen., tunc temporis in illis partibus Vice-Legatum, necnon a certis aliis decretis, etiam in exequutione dictorum Brevium promulgatis, & a nonnullis processuris factis tam in exequutione dictorum Brevium, quam in ipsa concordia, nonnullæ Universitates locorum, & Oppidorum dicti Comitatus, subditorum dictis Feudatariis reclamasse ad bon. mem. Georgium Tituli Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Presbyterum Cardinalem de Armaignaco nuncupato, illa ætate in Civitate Avenionis, & dicto Comitatu Collegam, tam ad habendam declarationem dictarum processurarum, quam ad fines contentos in petitionibus eorumdem, per quem prædictum Georgium Cardinalem auditis partibus, fuisset tandem processum ad sententiam desuper ab eo promulgatam, quam dicti Feudatarii prætendebant impugnare, tam ex capite nullitatis, quam iniquitatis, & cum prædictæ lites nondum essent perfecte decisæ, sed superessent adhuc dubia decidenda, deducta, & latius declarata tam in processu, quam verbotenus coram Venerabili Fratre nostro Dominico Episcopo Bisignanen. Vice-Legato Legationis jam dictæ Civitatis, volentes dicti secundi, & tertii statuum partes hinc inde litibus, & differentiis hujusmodi finem imponere, anno Domini 1589., & die 17. mensis Novembris, in primis super solutione summæ duodecim millium scutorum, ex tenore dictorum Brevium ordinata fieri per dictos Feudatarios hominibus tertii status hujusmodi, transegerint, & convenerint, quod præfati Feudatarii facientes secundum statum ipsius patriæ, teneantur, & deberent liberare, & reddere quietos, & liberatos dictos homines tertii status a pensionibus annuis, & perpetuis, ac pretiis capitalibus illarum ascendentibus in universo ad summam prædictam, judicatis prædicto secundo statui, & ab eodem susceptis ad solvendum infra tres annos tunc proximos, & interim supportare, & solvere dictas pensiones jam tunc decursas, & decurrendas, una cum damnis, interesse, & expensis ob non solutionem præmissorum passis, & patiendis per dictos homines tertii status juxta taxam, & moderationem illorum damnorum, interesse, & expensarum per eumdem Vice-Legatum fiendam, & de damnis, interesse, & expensis jam decursis, tenerentur dicti damnum passi facere, & proponere eorum petitiones infra tres menses proximos, quo tempore elapso, nisi dedissent eorum, petitiones essent exclusi, & pro præmissis adimplendis tenerentur dicti Feudatarii secundi status facere collectam inter ipsos infra tres menses proximos pro dictis pensionibus decursis, & decurrendis, & collectare tantum illos, qui non contradicebant solvere citra solventium præjudicium, quoad jura, quæ prætendebant contra contradicentes solvere, & dictam collectam, & pecunias dare, vel consignare in manibus Thesaurarii generalis trium statuum

Deinde motæ fuere aliæ lites per Feudatarios.

Tandem transactio inter partes facta fuit.

tuum prædictorum, & si dictam collectam in forma prædicta non facerent infra dictum tempus, præfatus Vice-Legatus cogeret illos ad eam conficiendam, prout ei videretur, quibus omnibus præmissis adimpletis, & mediante implemento illorum, dicti Feudatarii essent quieti, & liberati pro omni, & toto eo, in quo teneri possent dicto tertio statui, & Communitatibus dictæ Patriæ pro prædictis debitis, & impensis contentis in dicto Brevi, & concordia inde secuta superius expressa, absque eo quod inferretur aliquod præjudicium per hujusmodi concordiam ipsi sententiæ latæ per eumdem Georgium Cardinalem, & illa salva remanente in statu, in quo reperiebatur; Quodque dicti Feudatarii contribuere tenerentur in omnibus debitis, & impensis factis ratione induciarum recuperationis locorum deperditorum, & occupatorum per hæreticos, nunciis, & muneribus ex caussis prædictis respective missis, & factis, & in omnibus aliis, etiam occasione belli, in quibus prædicti Vassalli consentirent, vel ordinatum foret per Superiorem, juxta formam ordinationum, & compositionum factarum per Deputatos utriusque status cum dictis hæreticis, & hoc ab anno ejusdem Domini 1583., usque in diem celebratæ concordiæ hujusmodi, citra consequentiam respectu futurorum negociorum juxta taxam, seu cottam per dictum Vice-Legatum fiendam, & declarandam, & fieret separatio debitorum pro dictis causis contractorum infra tres menses proximos modo, & forma contentis in præcedenti articulo, & secundum divisionem fiendam; & quilibet status susciperet suam cottam, ita ut unus status non teneretur pro alio, & mediante, ac facta solutione cottæ taxandæ per dictum Vice-Legatum, dicti Feudatarii deberent esse quieti, & liberati a debitis, & impensis factis durante tempore prædicto, tam per dictum tertium statum, quam Communitates illius, concernentibus tamen generale dictæ Patriæ, & quæ intrabant, vel habebant intrare generalem peræquationem dictæ Patriæ, ac quod pro præstatione Avenæ fieri solita præsidiariis Militibus Equestris Ordinis, similiter relinqueretur dicto Vice-Legato judicandum super contributione facienda, occasione dictæ Avenæ; & si fieri deberet, tenerentur quoque dicti Vassalli contribuere, unusquisque tamen in suis Feudis ad debita, & impensas factas usque in diem transactionis hujusmodi per Communitates particulares Feudatarios habentes, pro reparatione Pontium, Fontium, Itinerum, & aliorum, in quibus de jure tenerentur, quod, & pro futuris, ac perpetuis temporibus observaretur; Nec non, quod posthac, & pro futuris temporibus dicti Feudatarii possent verificare bona, quæ prætendebant esse de dictis eorum Feudis, & Feudalia secundum tenorem, modum, & formam eis præscriptam in Brevi emanato a Sixto Prædecessore hujusmodi, & casu, quo vellent eligere viam probatoriam, tenerentur illud declarare infra tempus, aut spatium sex mensium immediate sequentium, & postmodum perficere eorum probationes, & separationes dictorum bonorum juxta formam ipsius Brevis infra alios sex menses postea sequentes pro omni, & quacumque dilatione, eademque via electa, bona, quæ non probarentur per eos Feudalia, computarentur insolidum inter bona Allodialia intra quam dilationem etiam homines dicti tertii status possent verificare bona, quæ prætendebant esse allodialia, si bonum eis videretur; Quodque si dicti Feudatarii nollent eligere dictam viam probatoriam, tunc sequentia essent, & censerentur Feudalia, videlicet jurisdictio, Castrum habitationis cum suis ædificiis, horto, & curtibus possidere solitis, & existentibus intra Oppidum loci, in quo Castrum est situm, ad usum dicti Castri destinatis Garena, Pedagia, Banna, Leydæ, Pulmeragia, necnon nemora, quatenus dicta nemora forent antiquitus possessa ab ipsis Feudatariis; aquæ autem, & aquarum decursus ita demum reputarentur Feudales, aut esse de feudo, si & quatenus probarent illas ex caussa, aut concessione valida, & legitima acquisivisse, & obtinere citra præjudicium usus publici, & juris tertii, si quæ extare, aut competere reperirentur. Quoad vero census, servitia, tasquas, directa dominia, Furnos, Bannaretos, & similia, Molendina, Bannareta, si quæ essent possessa per dictos Feudatarios reputarentur feudalia, si & quatenus ex probationibus legitimis, & a jure approbatis verificarentur esse feudalia. De reliquis vero bonis, quæ ipsi Feudatarii habebant, & tenebant immobilia, & prædia sive rustica, sive urbana, cujuscumque essent naturæ; sita, & possessa, tunc per dictos Feudatarios intra locum, & Territorium ejusdem feudi, in sequendo declarationem, & ordinationem super iis verbo factam per dictum Vice-Legatum, auditis partibus jam dictis, licet eadem ordinatio non foret redacta in scriptis, attamen juxta illam partes prædictæ, nominibus supradictis, convenerant pro bono pacis ad ipsam controversiam terminandam, quod una dimidia pars eorumdem bonorum declararetur, & esset allodialis, altera vero dimidia pars remaneret feudalis. Prædia tamen, Erema, seu Terræ gastæ non intrarent in divisionem prædictam ad effectum contributionis Tallearum, sed remanerent hinc inde partibus in statu, & terminis, in quibus consueverant fuisse, & esse a temporibus præteritis usque in diem transactionis hujusmodi; similiter Columbaria tunc temporis possessa per dictos feudatarios intra loca, seu Territoria feudi, videlicet ædificium, & quatenus illud protenderetur, & non ultra, non includerentur in prædicta divisione, & solutione Tallearum; & ante prædictam divisionem, aut separationem bonorum allodialium, a Feudalibus faciendam, esset de illis facienda extimatio per probos, aut expertos hinc inde eligendos, aut ex officio per superiorem Ma-

Magistratum deputandos, secundum quam extimationem describerentur ad seperanda allodialia bona a Feudalibus usque ad complendam cottam adjudicatam pro bonis allodialibus, & alia restantia dimitterentur, & describerentur cum feudo, & aliis bonis feudalibus, & ita prædictas cottas bonorum feudalium ab allodialibus separando, & dividendo, quod feudalia essent ab una parte conjuncta, & continentia, quantum fieri posset, & quo commodius pro Feudatariis, & allodialia ab iis essent disjuncta, & separata, & apponerentur, seu affigerentur termini intra prædicta feudalia, & allodialia, prout melius posset conveniri ad perpetuandos limites ejusdem divisionis prædiorum in unaquaque ex dictis portionibus inclusorum, ita tamen, quod quando prædicta bona allodialia allibrarentur, seu ponerentur in peræquatione aliorum bonorum ejusdem Oppidi, & Territorii, non observaretur prædicta extimatio, sed fieret altera nova extimatio, quæ regularetur secundum extimationem, quam contingeret fieri pro distributione, & peræquatione singulorum prædiorum dicti Oppidi, & Territorii, & hoc in libro separato a Catasto Communitatis particularium, & donec facta foret dicta separatio, convenerant, quod cotta, pro qua dicti Feudatarii haberent contribuere provisorie, & declararetur per dictum Vice-Legatum; & pro dictis bonis feudalibus essent dicti Feudatarii immunes, & exempti ab omnibus oneribus, & impensis, causa belli imposterum faciendis, attento, & mediante servitio personali, ad quod tenebantur, & illud, cum essent a Superiori requisiti, vere, & actualiter præstando præterquam in casibus sequentibus, velut ratione, & ex causa treguæ ineundæ, cum dicti tres status putavissent dandam esse pecuniam pro dicta tregua, seu pace obtinenda, ad majora pericula, & damna belli devitanda, similiter pro causa redemptionis, & recuperationis Castrorum, & Oppidorum ejusdem Comitatus fiendæ ex deliberatione trium statuum, aut Deputatorum ab eis, si contingeret aliqua ex iis esse in futurum ab hostibus occupata ulterius pro devitanda invasione hostium, quæ propinqua esset, & immineret, vel pro redimenda, & liberanda Patria post ingressum illius, scilicet compositione pecuniaria mediante fienda ex conclusione trium statuum in prædictis casibus, & quocumque illorum pariter, ac pro Legatis, & Oratoribus, seu Nunciis mittendis ad Nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, sive alios Principes, & Gubernatores, ad quos dicti status putarent expedire mittendum esse pro causis prædictis, & aliis concernentibus omnes dictos tres status, & quoad electionem personarum mittendarum, servaretur solitum. Insuper pro dono solito faciendo dictæ Patriæ Legatis a Sede Apostolica mittendis, & intrantibus hujusmodi Provinciam, ac in fælici eorum ingressu. Ac denique pro aliis omnibus causis, & impensis, in quibus de jure, & in omnibus aliis casibus, in quibus servitium personale præstari non posset, in quibus casibus tam superius particulariter expressis, quam aliis existentibus, de jure tenerentur dicti Feudatarii tantum contribuere pro cotta declaranda, & quam diffinitive contingeret declarari a Superiore post prædictam separationem bonorum, ut supra faciendam. Item, quod ob bona, quæ allodialia in futurum declararentur, ab eis possessa obligati essent dicti Feudatarii ad contributionem cum aliis tertii status ad omnes expensas, & omnia onera belli in futurum faciendi, & aliorum pro communi beneficio, præterquam pro fastigagiis, & muneribus personalibus, aut impensis loco illorum faciendis, & in casibus, in quibus de jure contribuere non tenebantur pro bonis jam dictis, citra præjudicium dicti Brevis, & illo salvo semper remanente; quodque ad evitandum pro futuris, & successivis temporibus rursus suscitari dubitationem, aut controversiam super discernendis bonis allodialibus a feudalibus prædictis in quibuscumque locis, & Oppidis ejusdem Comitatus, fieret descriptio, seu liber Catasti omnium bonorum allodialium a quibuscumque personis ibi possessorum, exceptis bonis allodialibus Feudatariorum, tam tunc possessis, quam in futurum acquirendis, quæ in libro separato describerentur, post quam quidem descriptionem, si contingeret dicta bona alienari, & ab hominibus dicti tertii status transferri in prædictos Feudatarios, nihilominus prædicta bona manerent allodialia, velut antea erant, cum adhuc possiderentur a personis dicti tertii status, hoc salvo, quod si pro habendis, aut acquirendis bonis allodialibus ipsi Feudatarii permutarent, & traderent bona feudalia, prædium permutatum succederet in locum, & parem qualitatem, & causam illius, in cujus locum foret surrogatum, data paritate valoris illorum, & omni fraude cessante, & pari modo si Feudatarii venderent, aut alienarent de bonis feudalibus, id quod alienatum esset, non esset amplius feudale, sed remaneret allodiale, & loco illorum surrogarentur bona allodialia dicti Vassalli, & Feudatarii in simili valore, ad extimationem proborum, quæ efficerentur, & remanerent feudalia, omni fraude cessante, & idem esset dicendum in casu confiscationis diffinitive declarandæ in favorem dictorum Feudatariorum, casu, quo docerent directum dominium prædii confiscati esse feudale de feudo illius, & prædictis exceptis casibus, dicta bona allodialia remanerent allodialia. Præterea in casibus, in quibus dicti Feudatarii collectari possent virtute ipsius transactionis, quod dictæ Communitates aliquas collectas imponere non possent, sine expressione summæ, & causæ, idque, vocatis dictis Feudatariis, & si dicti Feudatarii essent extra Monarchiam, vocatis eorum Bajulis, vel Procuratoribus jurisdictionalibus, illisque certioratis, tempore legitimo, quo possent interesse dictæ impositioni, & adhibere illorum impensis alium Nota-

Notarium, si videretur in dicta impositione concludenda, qui una cum Secretariis dictarum Communitatum notam retineret de hujusmodi conclusionibus feudatarios concernentibus, nec possent dictæ collectæ converti in alios usus, quam in quos forent destinatæ, nec imponi collecta, nisi prius discussa bursa communi ratione, & respectu redditum ejusdem Communitatis; Quodque per præmissa, & superius conventa nullum intelligeretur inferri præjudicium juribus, & facultatibus acquisitis cuiquam prædictorum statuum, & tam velut universis, quam velut singulis ex transactionibus, & conventionibus, ac quibuscumque actibus initis, & stipulatis inter Communitates locorum, & Oppidorum, aut particulares personas ex una, & dictos eorum Feudatarios ex altera, nec etiam censeretur derogatum privilegiis ab hinc partibus respective obtentis, nisi in iis, de quibus fuit sæpius specialiter, & expresse conventum, & concordatum, sed manerent cuique, prout respective competebant, integra, & salva, atque mediantibus præmissis, & illis salvis, dictæ hinc inde partes supradictis nominibus renunciaverunt omnibus litibus, processibus, appellationibus, & controversiis superius narratis, ita ut esset pax, & concordia inter dictos status, prout in diversis Instrumentis publicis desuper confectis plenius continetur.

Dictam concordiam confirmat Gregorius. §.3. Nos, qui personarum quarumlibet, earum præsertim, quæ nobis, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ in spiritualibus, & temporalibus immediate subsunt, quietum, & tranquillum statum sincero desideramus affectu, Motu Proprio, non ad Electorum, & Baronum, ac Feudatariorum prædictorum, seu aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula Instrumenta prædicta, ac prout illa concernunt, omnia, & singula in eis contenta, ac inde secuta quæcumque, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum desuper forsan omissarum, defectus, si qui intervenerunt quomodolibet in eisdem, supplemus, nec non singulas personas trium statuum prædictorum ad illorum observationem perpetuis futuris temporibus omnino teneri, & efficaciter obligatos fore, atque sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis ad id cogi, & compelli, nec ab illis ullo umquam tempore, quovis prætextu, occasione, vel causa resilire posse, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ex nunc irritum, & inane decernimus.

Derogat contrariis. §.4. Non obstan. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis Avenionen., & Comitatus prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 9. Septembris 1591., Pontificatus nostri Anno I. Dat. die 9. Septem. 1591. An.I.

XXXIX.

Definit casus, quibus Camera Apostolica concordare potest cum Baronibus super Feudis devolutis: ac Pii V. Constitutionem super Fisco applicandis bonis Homicidarum, allodialia tantum compræhendere declarat, & ad descendentes hujusmodi Homicidarum extendit. *Ex Regest. in Secr. Brev.*

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Ecclesiæ Catholicæ, & Apostolicæ cura, quam Nobis Deus Optimus Maximus committere pro sua in Nos inenarrabili clementia dignatus est, Nos subinde admonet officii nostri, ut in iis Constitutionibus, quæ a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, hactenus emanarunt, tam circa disciplinam Ecclesiasticam, quam circa forenses controversias, nihil obscurum, nihil ambiguum, aut incertum contineri patiamur, quod occasionem præbere possit controversiis, quæ plerumque ab avidis hominibus in eam partem trahi comperimus, quæ a mente legislatoris, quam longissime recedunt, quod experientia ipsa quotidie evenire videmus.

Dubium exortum an Camera Apostolica concordare possit cũ Baronibus circa devolutioné feudorum. §.1. Cum enim multæ lites, & controversiæ, coram dilectis filiis nostris Cameræ Apostolicæ Clericis, aliisque eiusdem Cameræ Officialibus, hactenus indecisæ pendeant, iidem Officiales super nonnullis difficultatibus, quæ sæpe, & in dies emergunt circa Constitutionum Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum interpretationem, nos consulere solent, ut opportuna declaratione, omnem tollentes ambiguitatem pendentium, ac etiam futurorum negociorum decisioni prospiciamus. Atque inter alias dubitationes quasdam non indignas nostra determinatione super Constitutione fæl. rec. Pii V. Prædecessoris nostri, quæ incipit: Admonet nos sub dat. 4. Kal. Aprilis Pontificatus sui Anno II., Nobis insinuarunt, an scilicet stante prædicta Constitutione, liceat in causis, quæ super devolutionibus inter dictam Cameram, & Barones ex quacumque causa, vel occasione, sive lineæ finitæ, si de investitura non appareat, sive canonis non soluti, sive delicti commissi indecisæ pendent, liceat transigere, & ad aliquam concordiam devenire, sive possessio sit penes Barones, sive etiam penes Cameram, etiam vigore sententiarum in possessorio latarum, sive ipsam causam ab aliis Curiæ Tribunalibus, inter particulares personas introductam ad se avocari curaverit, & possessionem pro Juribus suis, vel ex cei-

cessione alterius ex litigantibus adeptæ fuerint.

Concordari posse declarat Gregorius in casibus hic expressis.

§.2. Nos hujusmodi controversias, & hæsitationes tollere volentes, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione declaramus, in omnibus prædictis casibus licite posse per dictos nostros Officiales cum Baronibus super dictis feudis transigi, & concordari, easque Infeudationes, quas recedendo a lite per eos auctoritate nostra fieri contigerit sub prædicta Pii Constitutione non compræhendi declaramus, & decernimus.

Aliud Dubium super interpretatione Bullarum Gregorii XIII., & Sixti V. circa dictæ Cameræ applicandas Terras, ubi homicidæ grassantur.

§.3. Et insuper cum fæ. record. Gregorius XIII., & Sixtus Prædecessores nostri in Constitutionibus, quas adversus Bannitos, Homicidas, & Latrones, eorumque complices, fautores, & receptatores ediderunt, Ducatus, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, Civitates, Terras, Oppida, Castra cæteraque bona, quæ ex causis in dictis Constitutionibus contentis, Cameræ Apostolicæ aperta, devoluta, confiscata, applicata, & incorporata sub prædicta Constitutione Pii V., minime compræhendi declaraverint, sed non satis aperte eorum intentionem aperuerint, an prædicta declaratoria compræhendere voluerint ea bona, quorum post confiscationem Camera Apostolica possessionem cæpisse reperiretur, an prædicta pœna confiscationis afficere voluerint omnes prædictos homicidas, & latrones per Terras, & Statum Ecclesiæ grassantes, vel tantummodo horum fautores, & receptatores, quæ res ansam præbuit controvertendi diversis diversa sentientibus.

Gregorius declarat iis comprehendi non solum Fautores, sed etiam homicidas.

§.4. Nos omnem ambiguitatem de medio tollere volentes, declaramus intentionis præfatorum Prædecessorum nostrorum fuisse in prædicta declaratoria compræhendere etiam ea bona, quorum post confiscationem Camera Apostolica possessionem accepisset, nec non omnes supradictas personas una, & eadem pœna (prout Juris dispositioni consentaneum esse, non ignoramus) compræhendere, ita ut non solum Receptatores, & Fautores, sed etiam homicidæ, & latrones, qui per Statum Ecclesiasticum manu armata grassantur sub eadem lege confiscationis bonorum omnium, tam feudalium, sub quacumque forma Investituræ concessorum, etiamsi in casibus permissis ex forma Investituræ licuerit fideicommisso, eique subjecta fuerint, quam allodialium, & aliorum juxta dictarum Constitutionum tenorem, quem hic pro expresso haberi volumus, compræhendi intelligantur, nec non bona eorumdem grassatorum, & latronum, & eorum fautorum, ac receptatorum, sic, ut præfertur confiscata, declarationi Gregorii, & Sixti inhærentes supradicta Constitutione Pii V. non compræhendi declaramus.

Eorum vero bona in Bulla Pii V. non comprehendi.

SixtusV. confiscationi Allodialia tantum subjici voluit non bona fideicommisso addicta.

§.5. Et quoniam ad majorem facinorosorum hominum, & grassatorum hujusmodi, eorumque receptatorum, & fautorum terrorem, idem Sixtus etiam in præjudicium filiorum, descendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprænhensorum, prædicta bona feudalia confiscavit, & Cameræ prædictæ applicavit, & incorporavit; bona vero, in quibus reperiuntur facta fideicommissa, cum in ea parte Sixtus de allodialibus tantum senserit, prout & Nos ita sensisse declaramus, ea durante tantum vita naturali delinquentium prædictæ Cameræ applicavit, cum in his minus sibi licere voluerit, quam in feudalibus, quæ ab ipsa Principis liberalitate proficiscuntur.

Allodialium lex respicit etiam Grassatorum descendentes.

§.6. Nos videntes hujus sæculi malitia quotidie pestem hanc grassatorum incrementum suscipere, eosque legum severitate coercere, & quantum in Nobis est penitus abolere cupientes, decernimus, & declaramus, ut in descendentes quoque hujusmodi latronum, & grassatorum, eorumque fautorum, & receptatorum pœna derivetur, ita ut omnibus bonis allodialibus priventur, non obstantibus quibuscumque fideicommissis, & substitutionibus sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus conceptis, & contentis, transversalibus solis, jus intactum ex hujusmodi fideicommissis post obitum delinquentium, & descendentium reservantes, ut ipsi facinorosi homines, quam in se pœnam naturæ feritate contemnunt, in filios proprios derivare debeant. Has autem omnes declarationes nostras, excepta extensione pœnæ confiscationis allodialium, in præjudicium descendentium veras esse declarationes, & casus omnes, tam præteritos, quam futuros comprehendere volumus.

Clausulæ pro hujusmodi declarationis observantia.

§.7. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Cameræ Apostolicæ Clericos, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & deffiniri debere, irritumque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

§.8. Non obstantibus fæ. re. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri de registrandis in Camera Apostolica literis illius interesse concernen., ita ut præsentes, etsi nullo tempore in ipsa Camera registrentur, nihilominus valeant, suumque plenarium sortiantur effectum, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.9. Ut autem præsentes literæ omnibus innotescant, jubemus, illarum exemplar ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, earumque transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem prorsus fidem in Judicio, & extra adhiberi, quæ ipsismet præsentibus adhiberetur.

Dat. die 10. Septem. 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 10. Septembris 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XL.

Approbatio Regulæ Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, cum gratiarum, & privilegiorum concessione.

Congregationem istam confirmavit Sixtus V. in ejus Constitut. XXXV. Ex omnibus, *Tom. IV. Par. IV. fol.* 191.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Procemium. ILlius, qui pro gregis Domini salute in ara Crucis immolari non abnuit, vices, quamvis immeriti gerentes in terris, curis urgemur assiduis, & continua meditatione pulsamur circa ea, quæ pro pauperum Christi infirmorum necessitatibus, nedum corporalibus, sed etiam spiritualibus adjuvandis, in hac Urbe nostra pie instituta sunt, omni studio intendere, & quæ propterea provide facta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, Apostolico munimine roboramus, & ut ad præmissa peragenda Christifideles libentius concurrant, fideles ipsos spiritualibus muneribus prosequimur, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, ac charitatis, & misericordiæ fervor in dies amplius augeatur in eis, aliaque desuper concedimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Sixtus V. Congregationem approbavit in Const. cit. in rubr. §.1. Cum itaque dudum fæl. rec. Sixtus Papa Quintus Prædecessor noster, certis causis adductis, ex certa sua scientia, Congregationem sub vocabulo, seu nomine Ministrantium Infirmis, in Urbe tunc constitutam, per suas in forma Brevis desuper confectas literas perpetuo approbaverit, & confirmaverit, prout in ipsis literis plenius continetur.

Congregatio postea Regulā constituit. §.2. Et sicut accepimus, dilecti filii Camillus de Lellis, modernus ipsius Congregationis Præfectus, & alii ejus socii, cupientes in charitatis vinculo persistere, & majori cum animi quiete Deo servire, & ad perficiendam, & conservandam eorum Congregationis in Christo unionem, quandam vivendi formulam, juxta ea, quæ ad propositum sibi finem conducere usu didicerunt, ediderint, factumque sit, ut eorumdem Camilli, & Sociorum vitæ Institutum, sub dicta formula comprehensum, fidelibus gratum, & acceptum, ac ad proximi subventionem adeo utile, & necessarium existat, ut ipsa Congregatio numero Sociorum admodum creverit, & quamplures Christifideles summo desiderio, & affectu, in dictam Congregationem recipi, & admitti plurimum exoptent.

Formulæ autem prædictæ tenor sequitur, quis talis est.

§.3. QUisquis decreverit se huic charitatis muneri in perpetuum addicere, statuat se mundo, rebusque omnibus sæculi esse mortuum, & Christo soli vivere, seque Nobis aggreget, ut admissa peccata expiet, sub jugo suavissimo perpetuæ paupertatis, castitatis, & obedientiæ, & sub perenni ministerio ægrotantium, quos etiam pestis incesserit, non solum in Nosocomiis, sed etiam in Carcerum valetudinariis, ubi ægroti magna, tam corporalium, quam spiritualium rerum angustia premuntur. Ac de his universis (Deo adjuvante) præcepta dabuntur in Constitutionibus suo tempore edendis, quibus sub ullius peccati pœna obstringi non intendimus, iis tamen exceptis, ad quæ observanda votorum vinculis obligamur. Cujus tenor hic inferitur. De Quatuor votis.

§.4. Paupertatem nostram ita interpretamur, ut Religiosorum sit paupertas mendicantium eorum, qui nec singuli, nec universi fructus ullos, ac redditus capiant; quæ vero necessaria erunt, ea ex humili exercitio ostiatim emendicandi, vel ex eleemosynis fidelium nobis sponte oblatis comparabimus, nemo per se, & arbitratu suo quæritabit, sed ii soli, quibus ob communem usum ex obedientia id oneris imponetur. Paupertas.

§.5. Totius Congregationis Superior, Præfectus Generalis appellabitur, cujus officium perpetuum erit quoad vivet. Socios autem habebit quatuor, qui Consultores dicentur. Creabuntur autem hi, cum Congregatio majorem numerum erit nacta idoneorum hominum; iique pariter officium perpetuum gerent, dum Generalis Præfectus erit superstes. Votum eorum æque ac Præfecti, decisivum erit, præterquam quod Præfectus duplex habebit, singuli illi simplex. Nihil eorum, de quibus secundum Constitutiones factas, aut faciendas, cum Consultoribus decernendum est, statuetur, nisi de illorum consilio, & sententia; major vero pars sententiarum vincet. Ne autem ex sententiarum æqualitate res in dubium veniat, ad id vir gravis de Congregatione deputetur, qui voto suo (prout necessitas postulaverit) alterius, quam meliorem censuit, partis numerum augeat. Præfectus una cum Sociis potestatem habebit, tum interpretandi, & ea explicandi, de quibus super Instituto nostro (quod hic summatim comprehenditur) dubitatio fuerit orta; tum Constitutionum ad optimam Congregationis disciplinam faciendarum. Constitutiones autem, experiendo primum, atque utendo expendentur, deinde a Capitulo, sive Congregatione generali, prout expedire videbitur, admittentur. Præfectos aliorum locorum, ubi Congregatio sedem habebit, & Provinciales, & Visitatores, quos oportuerit, eligent. Generalis, & Consultorum officio.

§.6. Electio vero Generalis Præfecti, & Consultorum, posthac in Congregatione gene- De Generalis electione, & votis ab eo emittendis.

generali facienda est. In præsens quidem Generalis creabitur suffragiis majoris eorum partis, qui nunc Crucem gerunt, ac juxta formam statuendam. Idem statim, ac renunciatus Generalis fuerit, quatuor votorum professione, obedientiæ scilicet, paupertatis, castitatis, & quod præcipuum hujus Instituti scopum continet, perennis, ut dictum est, ministerii ægrotantium solemniter se obstringet, tumque ad ipsum, aut eum, cui is hoc negotii dederit, eodem modo profitebuntur omnes, qui specimen sui dederint. & idonei, ac digni judicati fuerint.

Officio missorum ad Hospitalia.

§.7. Volumus autem nostros in Nosocomiis, cum Superiorum suorum jussu (consentientibus eorumdem Nosocomiorum Præfectis) mittentur, ita operam navare, ut nulla publica officia, Magistratusque, aut redditum administrationem in iis suscipiant, verum omnes curam ægrotorum, tum corporis, tum animæ gerant, & aliquot ex ipsis nocturnas excubias diurnasque ibi ducant, atque ægrotis agonizantibus, donec ex hac vita migrent, nusquam desint. Quod si Nobis, ut cæteris pauperibus Nosocomiorum patroni, aut Administratores, aliquid eleemosynæ, sive quotidianæ, sive menstruæ, sive annuæ, sive in plures annos largiri voluerint, Congregatio nostra jus nullum habeat id exigendi; sed quæ dabuntur liberaliter, cum gratiarum actione accipiet. Nos enim curæ ægrotorum incumbimus nulla mercede, vel spe temporali adducti; sed ex instituti nostri obligatione.

Munerum receptione prohibita.

§.8. Itaque ab ægrotis Hospitalium nulla munera, nihil pecuniæ, nullam omnino rem nostri capiant, ac ne per submissas quidem personas. Legata ab iis, qui in Nosocomiis defuncti fuerint, in rem nostram relicta, non admittantur.

Officiales in Hospit. quando recipiendi in Congr.

§.9. Qui in Hospitalibus sunt Nosocomiorum Officiales, & famuli, in Congregationem nostram non recipiantur, sine assensu eorum, qui illis in locis præfecti sunt.

De Infirmorũ extra Hospit. visitatione, & curatione.

§.10. Experiendo didicimus, plurimis maximisque difficultatibus, & incommodis, animæ præsertim, eos conflictari, qui extra Nosocomia, & Carceres in aliis locis ægrotant, ac potissimum tenues, & plebejos homines, externosque, qui conducto degunt. Quare volumus (adjuvante Domino Nostro Jesu Christo) a nostris eos invisi, & iis, quoad fieri poterit, adhiberi consolationem, exhortationem, & alia hujusmodi juxta Constitutiones edendas, priusquam vero illi sensuum usum amittant, adducantur, pro cujusque conditione, & natura, ad protestationes, secundum formam Ecclesiæ Sanctæ faciendas, cumque ingravescet morbus, diu noctuque apud eos excubent nostri, animamque commendent, ac salutaribus monitis opitulentur, magnumque ponatur in eo studium, ut hortationibus piis informentur, ne tentationibus succumbant, & in illo formidoloso vitæ exitu confortentur; tum ut bene, ac diligenter commendetur anima.

Emolumento ab eis non quærendo.

§.11. Caveant autem maxime, ne quisquam eorum, qui ad visendos per ejusmodi loca ægrotos, & ad charitatem iis præstandam, opemque offerendam, mittentur, ob labores suos ullum munus, aut rem, pecuniamve accipiat, ne ullam, vel exiguam stipem, atque eleemosynam, sed omnia ad solam Domini Dei gloriam, animarumque salutem fiant, atque administrentur. Quinimo ut nostrarum utilitatum ratio omnis prætermittatur, nec quisquam proprio æmolumento studeat, neutiquam nostri ægrotis auctores sint, neque consilium dent, aut hortentur, ut aliquid erogent eleemosynæ, aut testamentum faciant, aut legata relinquant in rem atque utilitatem nostram.

Officii divini recitatione.

§.12. Propter multas instituti nostri occupationes, qui nostrum Sacris Ordinibus initiati erunt, divinum officium quotidie recitabunt, non in Choro, sed privatim, ac sigillatim, cæteri tertiam Beatissimæ Virginis Rosarii partem, vel ejus Officium parvum.

Exemptione a processionibus.

§.13. Processiones etiam solemnissimas, cæterasque solemnitates (quibus pie alii Religiosi Ordines intersunt) ipsi non obibunt, ut liberius, magisque assidue ægrotis operam navent; quo in ministerio perseverare cupimus, immediate subditi curæ, animadversioni, speciali protectioni, ac defensioni Sanctissimi D. N. Papæ, Sanctæque Sedis Apostolicæ.

Orationis, & Sacramentorum frequentia.

§.14. Ut autem spiritum nostri recreent, ac pascant, possintque tantam divinæ gratiæ ubertatem adipisci, ut munera, & officia sua cum charitate exequantur, exercebunt se in oratione mentali, & vocali, tum in examine conscientiæ, seque sæpissime munient Sacramento confessionis, & communicatione corporis Christi, nonnullis item abstinentiis, quæ omnia Constitutionibus particulatim exponentur.

Novitiis recipiendis.

§.15. Ac quoniam nostris, ut alterius saluti consulant, cum proximis assidue conversandum est, volumus Novitios, secundum formam edendarum Constitutionum jam admissos, præter accuratam examinationem, per biennium ante probari, quam ad professionem admittantur, qui a Præfectis, juxta modum in eisdem Constitutionibus statuendum, idonei existimati fuerint, exacto biennio, profitebuntur.

Sacerdotum Habitu.

§.16. Vestis erit pauperum, atque honestorum Sacerdotum nigri coloris, pallio autem, ac tunicæ dumtaxat, qui professionem fecerint, assuetur, ad dexteram Crux oblonga ad palmi mensuram, ex panno castanei coloris, qui vulgo tanens dicitur.

Laicorum, & Sacerdotum numero.

§.17. Nostri instituti ratio postulat, ut longe major esse debeat Laicorum, quam Sacerdotum numerus. Idcirco statuimus, eos tantum esse sacris ordinibus destinandos, quos Præfectus Generalis, atque una Consultores, vel de eorum licentia alii Superiores, non aptos modo ad ipsos sacros ordines, sed etiam ad ministerium nostrum, ex Constitutionum præscripto, congruentes, ac necessarios judicaverint.

Studentibus, §.18. Idemque servandum decernimus erga Clericos, qui ad studium admittentur, ii vero in eo se ex ipsarum Constitutionum regulis exercebunt, ut ita literis vacent, ne mortificationis, & ægrotorum juvandorum (prout Præfectis visum fuerit) studia omittantur.

Locis recreationis, §.19. Propterea quod hæc exercitia cum disciplina spirituali conjuncta, ærumnas, & incommoda afferunt, quodque gravia sunt nobis, ac tetra loca frequentanda, experti sumus, eorum tuendæ valetudinis causa, quæ his officiis in Domino functi fuerint, aliquo loco opus esse, ubi puro, libero, ac salubri aere, gravis odor, & putor conceptus expurgetur, nostrique e multis laboribus, ac vigiliis respirent, quem etiam locum destinari cupimus nostris ex invaletudine se reficientibus, quo citius afflictæ vires recuperentur. Quare ejusmodi locum habere Congregatio poterit, idque fore interpretamur, salva, & integra, cui dediti sumus, paupertate, ejus autem loci qualitas Constitutionibus definietur.

Novitiorum habitatione, §.20. Quibus præterea in Urbibus, & Oppidis Congregatio Novitios educabit, possit habitationem habere separatam a professorum domo.

Pontificis confirmatio supradictarum regularum, §.21. Cum autem, sicut accepimus, in præmissis nihil, quod pium non sit, aut salutare reperiatur, Nos ut Camillus, & Socii præfati in eorum pie vivendi proposito, eo promptiores reddantur, quo se majori Sedis Apostolicæ gratia, & favore complecti animadverterint, & præmissa dictæ Sedis patrocinio communiri, & corroborari viderint, providere volentes, ac Camillum, & Socios prædictos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Necnon dictarum literarum datam, ac præmissorum omnium, & singulorum veriores, etiam totos tenores, ac occasiones, & causas, ac circumstantias, etiam hic de necessitate exprimendas, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, Motu proprio, non ad dictorum Camilli, & Sociorum præfatorum, aut aliorum pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, præmissa omnia, & singula, tamquam ad spiritualem profectum animarum pertinentia, & opportuna, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur, & patrocinium adjicimus, & apponimus, omnesque, & singulos, tam juris quam facti, ac quarumcumque solemnitatum, etiam substantialium, hic forsan de necessitate exprimendarum, & inserendarum defectus, perpetuo supplemus.

Sub Sedis Apostol. protectione receptio. §.22. Dictosque Camillum, & Socios, ac ipsam Congregationem, illiusque membra omnia, nunc & pro tempore in quibusvis locis consistentia sub nostra, & hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ, ac Beati Petri speciali, & immediata protectione suscipimus, & admittimus.

Licentia emittendi supradicta quatuor vota. §.23. Et nihilominus potiori pro cautela, Camillo, & Sociis præfatis, ac eorum cuilibet, ut quandocumque eis visum fuerit, possint prædicta substantialia religiosæ vitæ, paupertatis, videlicet, castitatis, & obedientiæ, & perennis ministerii ægrotantium vota, juxta præfatæ formulæ tenorem emittere; Et Præfectus hac prima vice eligendus, in manibus cujuscumque personæ in dignitate, seu administratione Ecclesiastica constitutæ, sæcularis, vel cujusvis Ordinis Regularis solemniter profiteri, & tam ipse, quam alii pro tempore existentes Præfecti, & Socii ejusdem Congregationis, sub nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, in communi, & de communi viventes, in locis sibi forsan jam concessis, vel in futurum concedendis, sub dicta immediata, & speciali protectione in unum habitare, & ex eis inter se Superiorem, Præfectum nuncupandum, eligere, ut præfertur, juxta eorum formulam hujusmodi.

Et alios in Religionem recipient. §.24. Et quoscumque alios Seculares Clericos, quavis dignitate fungentes, seu Laicos, qui, Deo inspirante, ad hujusmodi propositum, & communem vivendi modum sese conferre, & conformare voluerint, recipere, & post approbationem, juxta prædictam eorum formulam, ad hujusmodi votorum professionem, in manibus eorum Superioris, seu Præfecti emittendam, & ad communem vivendi modum admittere.

Statutaque faciendi. §.25. Necnon inter eos quascumque Constitutiones particulares, quas ad hujusmodi Congregationis, seu Religionis finem, & Omnipotentis Dei gloriam, proximique utilitatem conformes esse, & conducere judicaverint, condere, & tam hactenus factas, quam in posterum faciendas Constitutiones ipsas, juxta temporum, & locorum, ac rerum qualitatem, & varietatem mutare, alterare, seu in totum cassare, & alias de novo condere, facere, & edere possint, & valeant, quæ postquam mutatæ, seu de novo conditæ, editæ, ac ab Urbis Vicario examinatæ, & approbatæ fuerint, eo ipso, dicta Apostolica auctoritate, confirmatæ, & approbatæ, ac etiam de novo concessæ, etiam sub quacumque data, per Præfectum, & seu alios Superiores dictæ Congregationis eligenda, sint, & esse censeantur, dummodo tamen Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ipsiusque Congregationis Regularibus institutis non contrarientur, quas, ut præfertur, sine nova approbatione Sedis Apostolicæ, vel primo conditas, vel mutatas servare in omnibus teneantur, secundum instituti rationem.

Privilegiorũ concessio. §. 26. Necnon etiam eidem Camillo, & Sociis, ac pro tempore existentibus Præfectis Generalibus, aliisque omnibus, & singulis per-

personis dictæ Congregationis, ut omnibus, & singulis quibuscumque, etiam speciali nota dignis, Privilegiis, exemptionibus, Immunitatibus, Indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, Indultis, favoribus, prærogativis, concessionibus, & gratiis quorumvis, etiam Cistercien. Cluniacen. ac Sancti Benedicti Monachis, Clericis Regularibus, & Presbyteris Collegialibus Societatis Jesu, & Canonicis Congregationis Lateranensis, ac quibuscumque aliis Clericis Regularibus, & aliorum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinum, & Congregationum Fratribus, & personis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, in specie, vel in genere, etiam communicative, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem præfatam, quomodolibet concessis, quæ tamen sint in usu, nec sub ullis revocationibus comprætensa, neque decretis dicti Concilii, nec ipsius Congregationis Regularibus Institutis contraria, & quibus illi, tam in vita, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissiones, & injunctarũ pœnitentiarum relaxationes, aut alias quomodolibet uti, potiri, frui, & gaudere possunt, aut poterunt quomodolibet in futurum, perpetuis futuris temporibus uti, potiri, frui, & gaudere, ac illorum omnium participes esse possint, & debeant pariformiter, & æque principaliter, absque ulla prorsus differentia, perinde ac si Congregationi, Præfectis, Sociis, ac personis, & eorum Domibus, & Ecclesiis, vel Oratoriis hujusmodi nominatim, & specialiter, ac generaliter concessa fuissent.

Facultas Generalis omnes subditos absolvendi &c.

§.27. Ac pro tempore existenti Præfecto generali hujusmodi, ut per se, vel alium seu alios, ad id per eum pro tempore deputatum, seu Deputatos, omnesque, & singulos ejusdem Congregationis Socios, & personas sub ejus obedientia, disciplina, & correctione pro tempore degentes, ab omnibus, & singulis eorum peccatis, ante, vel post ingressum in dictam Congregationem, per eos commissis, necnon à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis, & sæcularibus Sententiis, Censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine, non tamen nominatim, quomodolibet latis, & promulgatis, & hujusmodi sententiis innodatos, aut in locis Ecclesiastico interdicto suppositis, Divina Officia celebrantes, & suscipientes, & Censuris hujusmodi sic ligatos, & propterea, aut alias ex quocumque capite, vel Causa, præterquam homicidii voluntarii, bigamiæ, ac membrorum mutilationem irregularitatem incurrentes, Apostolica auctoritate in foro conscientiæ tantum absolvere, nec non cum eis, si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis, & infamiæ maculæ dispensare, ita tamen, quod sic absoluti, & dispensati pro tempore si hujusmodi Congregatione quandocumque egrediantur, eo ipso in pristinas Sententias, & Censuras, à quibus eos absolvi contigerit, relabantur, & reincidant.

Facultas omnium professorum suscipien. Ordines a quocumque Antistite.

§. 28. Ipsisque Sociis, Fratribus expresse professis Congregationis hujusmodi, & eorum singulis, ut à quibuscumque maluerint Catholicis Antistitibus gratiam, & communionem dictæ Sedis habentibus, ad sacros, etiam Præsbyteratus Ordines, sub titulo Paupertatis Congregationis hujusmodi promoveri, de licentia tamen Præfecti, seu alterius eorum Superioris, secundum eorum Constitutiones, ipsique Antistites Ordines ipsos hujusmodi Sociis, absque obedientiæ, & omnia alia promissione, vel obligatione conferre.

Facultas Generalis dispensandi super defectu nataliũ.

§. 29. Ac dicto Præfecto Generali pro tempore existenti, seu de illius licentia Præfectis inferioribus aliorum locorum, seu Provincialibus dictæ Congregationis pro tempore existentibus, & illorum Vicariis, ac Locatenentibus, ut cum ejusdem Congregationis personis defectum Natalium, etiam ex Adulterio, Sacrilegio, Incestu, & quovis alio nefario, & illicito, ac prohibito, & damnato coitu provenientem patientibus, postquam in dicta Congregatione Vota emiserint, ut defectu hujusmodi non obstante ad quoscumque sacros, etiam Presbyteratus Ordines promoveri, & in illis in Altaris ministerio ministrare, necnon ad quascumque administrationes, personatus, præeminentiatus, & Officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & assumi, illaque gerere, & exercere.

Aliaque loca recipiendi.

§. 30. Ac Præfecto, & Sociis Congregationis hujusmodi, ut quæcumque loca, & Domus ad inhabitandum eis donata, vel ab illis quomodolibet habita, in Domos, & Oratoria Ordinis, & Congregationis hujusmodi erigere, facere, seu erigi, procurare, absque nova dictæ Sedis desuper obtinenda approbatione, libere, & licite possint, & valeant. Necnon si contingat Præfectum, & Socios ipsos aliquam Domum, Ecclesiam, Oratorium, seu quemvis alium locum dictæ Congregationis ædificare, & construere, seu id per alicujus personæ Testamentum mandari, vel quovis modo offerri Domum, Ecclesias, seu Oratoria, vel loca hujusmodi, cum omnibus ad id necessariis, & opportunis construi, & ædificari, ac locum pro hujusmodi constructione oblatum recipi posse, ipsasque Domos, Ecclesias, Oratoria, & Cellas ubilibet per dictos Socios pro tempore constructa, vel eis donata, eo ipso, quo ædificata, vel donata fuerint, Apostolica auctoritate erecta, approbata, & confirmata, ac bona quæcumque pro Domorum, vel Oratoriorum hujusmodi, vel Personarum inibi commorantium substentatione, & manutentione, per quoscumq; Christifideles pro tempore donata, relicta, & legata, eo ipso, prædicta auctoritate, perpetuo applicata, & appropriata esse, & censeri, Ecclesiasque, & Oratoria præfata cum Cœmeteriis per quoscumque Episcopos, benedici, seu consecrari, & quovis modo polluta reconciliari possint, & debeant perpetuo concedimus, & indulgemus, statuimus, & ordinamus.

Appellatio a correctione prohibetur.

§. 31. Et volumus quod à correctione Re-

Regulæ Congregationis hujusmodi, secundum ordinationes factæ, ut vigor disciplinæ melius conservetur, appellari, aut talis appellatio per ullum Judicem admitti, nec ab Officiis absolutio, aut privatio peti nullatenus possit.

Et impetratio Prælaturarũ.

§. 32. Nec Præfectus Generalis dictæ Congregationis pro tempore existens, aliquam dignitatem extra Religionem, seu Congregationem ipsam, sine ejusdem, seu illius Congregationis expressa licentia, nec aliquis ex Sociis hujusmodi, absque consensu dicti Præfecti Generalis, & expressa licentia, quæ dari non valeat, nisi ad id à Romano Pontifice per obedientiæ præceptum pro tempore fuerint coacti, Prælaturas, vel quamcumque aliam Dignitatem acceptare, vel ad illam assumi queat.

Et alteri quã Præfecto confitendi.

§. 33. Necnon, quod quilibet ex Sociis Congregationis hujusmodi peccata sua proprio Præfecto, vel ab eo deputato, seu Deputatis, & alias, secundum ordinationes Congregationis præfatæ designatis, seu designandis, confiteri debeat, nisi super hoc à dicto proprio Præfecto alium Confessorem eligendi facultatem habuerit.

Ad aliosque Ordines transeundi.

§. 34. Ac inhibemus, ne quis post emissa Vota, secundum Constitutiones, seu Ordinationes ejusdem Congregationis, ad quemvis alium ordinem, etiam per Sedem præfatam approbatum (Cartusiensium Ordine dumtaxat excepto) transferri: egressi vero alias, quam, ut præfertur, de Ordine, seu consortio hujusmodi, in nullo alio præterquam Cartusiensium Ordine predicto admitti, recipi, vel retineri possint.

Apostatæ coerceantur.

§. 35. Ipsi Præfectus Generalis, & alii inferiores Prefecti ejusdem Congregationis, per se, vel alios, illos sic egressos, & alios quoscumque dictæ Congregationis Apostatas, & etiam alios quosvis insolentes, & qui id mereri videbuntur, in quocumque habitu Apostatas præfatos contigerit reperiri, excommunicare, capere, incarcerare, coercere, & alias suæ disciplinæ submittere, nec non ad id, si opus fuerit, auxilium brachii secularis invocare.

Congregationes laicorum recipi possint.

§. 36. Insuper Præfecto Generali, vel de ejus licentia, aliis locorum Præfectis, seu Superioribus dictęCongregationis, etiam pro tempore existentibus, ut in sua Congregatione quoscumque alios Sæculares, Laicos, Clericos, seu in Præsbyteratus Ordine constitutos aggregare, & adiicere, pro piis misericordiæ, & charitatis operibus hujusmodi exercendis, qui sic aggregati, omnibus, & singulis Indulgentiis, & gratiis eiusdem Congregationis gaudeant, & potiantur, & gaudere, ac potiri debeant, & illas consequantur, dummodo ea opera faciant, & exerceant, quæ pro eisdem Indulgentiis, & gratiis consequendis fuerint præscripta.

DivinaOfficia celebrentur.

§. 37. Necnon Præfecto Generali, & aliis Superioribus, necnon de eorum etiam facultate, universis Fratribus, & Sociis Congregationis Ministrantium Infirmis hujusmodi, in Præsbyteratus Ordine constitutis, ut in locis ubi degunt, & eis pro tempore morari contigerit, habere Oratoria, & in eis Missas, & alia Divina Officia celebrare, ac Ecclesiastica Sacramenta recipere libere, & licite possint, & valeant respective, etiam concedimus, & indulgemus.

Exemptio ab Ordinariorũ superioritate juxta Concilii Trid. formam.

§. 38. Ipsamque Congregationem Ministrantium Infirmis, & universos illius Socios, & personas singulas, ac eorum bona, & res quascumque ab omni superioritate, jurisdictione, correctione, & visitatione, quorumcumque locorum Ordinariorum, & Episcoporum, salva tamen Decretorum dicti Concilii dispositione, eximimus, & penitus liberamus.

Privilegia omnium Ordinũ.

§. 39. Necnon privilegia, Indulgentias, prærogativas, exemptiones, Immunitates, gratias, & Indulta, Monachis, & Fratribus, ac Societati Jesu, & Canonicis, aliisque personis supradictis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, tam in specie, quam in genere, etiam communicative concessa, ut præfertur, ad Præfectum Generalem, etiam pro tempore existentem, aliosque Socios, & etiam particulares Congregationis hujusmodi Ministrantium Infirmis, perpetuo extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere, & suum plenarium effectum sortiri debere decernimus, & declaramus.

Indulgentia.

§. 40. Et insuper animarum profectui providere volentes, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, ac Sacra Communione refectis, qui dictam Congregationem pro tempore ingredientur, die primi illorum ingressus, & receptionis, ac emissionis professionis, necnon, qui similiter pœnitentes, & confessi, si id commode fieri poterit, ac dicta Communione refecti, in dicta Communione pro tempore decesserint, in eorum mortis Articulo, prępertim in proximi subventionem, ratione pestis, seu cujuscumque alterius morbi contagiosi, in forma Jubilæi Anni Sancti Romæ concedi soliti; Necnon etiam vere pœnitentibus, & confessis, ac Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refectis in piorum operum misericordiæ, & charitatis exercitio perseverantibus, singulis primis diebus Dominicis cujuslibet mensis, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus & elargimur. Ac eisdem Sociis, & Religiosis dictæ Congregationis, & in ea aggregatis, ut etiam omnibus, ut præfertur, & singulis indulgentiis, quibus ipsimet Religiosi gaudent, & eos gaudere, ac potiri volumus, quotiescumque Infirmis præsto fuerint, ac illos noctu visitaverint, & curaverint, eorumque lectos faciendo, ac illis ad manducandum porrigendo, & auxiliando, ac disponendo ad bene moriendum, & viam salutis, ac Doctrinam Christianam illos docendo, ac denique omnia Officia charitatis, vel spiritualia, vel corporalia, quæ ad animarum ædificationem pertinent, exercendo, & Sacramenta Ecclesiastica administrando, cęteraque similia præstiterint pro quolibet præmissorum piorum operum,

nec

necnon omnibus, & singulis Officialibus, & Ministris, ac aliis personis dictæ Congregationis ob infirmitatē, vel propter obedientiam, seu alia de causa Domi remanentibus, si quinquies Orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam devote recitaverint, etiam viginti annos, & totidem quadragenas de eis iniunctis, & alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer inDomino relaxamus. Ac quod omnes, & singuli utriusque sexus benefactores hujus Congregationis, possint esse participes omnium operum meritoriorum, quæ in Congregatione hujusmodi pro tempore fient, etiam concedimus, & indulgemus.

Clausula præservativa.

§. 41. Decernentes easdem præsentes literas, sub quibuscumque similium, vel dissimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, seu Cruciatæ Sanctæ, aut etiam per nos, seu per alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac dictam Sedem, etiam Motu, & potestatis plenitudine similibus, seu ad quorumvis Imperatorum, & Regum instantiam, pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri debere.

Clausula sublata &c.

§. 42. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & deffiniri debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores defensores.

§. 43. Quo circa Venerabilibus Fratribus nostris Ostien., & Tusculan. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, per Apostolica scripta, Motu pari mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ubi, & quando expedierit, ac quoties pro parte Præfecti, & Sociorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præinsertis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia ob servari. Non permittentes Præfectum, ac Socios præfatos desuper à quoquam quomodolibet molestari, seu inquietari, contradictores dicta auctoritate nostra appellatione postposita compescendo.

Derogatio contrariorum

§. 44. Non obstantibus piæ mem: Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne Mendicantes loca ad inhabitandum recipere, seu recepta, mutare præsumant, absque dictæ Sedis licentia speciali, de prohibitione hujusmodi expressam mentionem faciente. Nec non dicti Sixti Prædecessoris, ac Pictaven. Concilii, contra illegitimos, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac nostra, de non concedendis indulgentiis ad instar, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Cistercien. Cluniacen. Sancti Benedicti, Mendicantium, & Societatis Jesu, & Canonicorum Lateranen. Ordinum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros præfatos, ac Nos, & dictam Sedem, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam pluries, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, Motu pari derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§. 45. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Canonici Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus eisdem adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§. 46. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, appositionis, suppletionis, susceptionis, admissionis, concessionis, indulti, statuti, ordinationis, exemptionis, liberationis, extensionis, ampliationis, decreti, declarationis, relaxationis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. An. I. 21. Septembr. 1591.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, undecimo Kalendas Octobris, Pontificatus nostri Anno Primo.

Con-

XLI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Decreti in Synodo Provinciali Valentin. circa legata in Testamento, seu alias a Defunctis relicta, & quartam funeralem.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

QUæ pro indemnitate Parochialium Ecclesiarum provide facta fuisse comperimus, ut diligenter, & accurate observentur, libenter approbamus, & alia desuper ordinamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Decretum Synodi Valentinæ.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus die vigesima nona mensis Maii Anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo in Synodo Dioecesana Valentin. inter alia decretum, seu statutum fuerit, quod de legatis, sive in testamento, seu alias a defunctis factis Sedi, vel alicui Parochiarum Valentiæ non debeat dari quarta portio Parochiæ, cujus fuerit defunctus, nisi talia legata fuerint dimissa pro expensis exequiarum ipsius defuncti, pro oblationibus, scilicet fiendis in sepultura, pro duobus Cereis cujuscumque formæ fuerint coram Cruce portandis, quia de omnibus istis quarta pars debeatur Parochiæ, ultra duos Cereos, qui laicis Parochiæ defuncti debentur, qui in suis exequiis deservient, legaverit Ecclesiæ seu Monasterio ubi sepelietur, tali casu de omnibus illis cujuscumque formæ fuerint, sive plures, sive pauci, pars quarta debeatur Parochiæ defuncti. Si defunctus dimiserit alicui Ecclesiæ, seu Monasterio Vexilla, Tappeta serica, vel aurea, Calices, Cruces, aut alia quæcumque ornamenta, quæ solum in honorem, & cultum Dei, & Ecclesiæ deserviunt, vel quantitatem aliquam ad ea faciendum, de istis non debetur portio quarta Parochiæ defuncti, sed si talia fuerint dimissa, ut post obitum ipsius convertantur in usum, vel utilitatem propriam Sacerdotum, vel fructum Ecclesiæ, seu Monasterii ubi fuerit sepultus; si talis dimissio sortitur suum effectum, tunc de hiis debetur, & solvatur portio quarta: si defunctus dimiserit pecuniam, vel Missas alicui Ecclesiæ, seu Monasterio, & etiam dimiserit suæ Parochiæ, in qua sepultus fuerit aliquid de prædictis legatis, tunc non debetur portio quarta dictæ Ecclesiæ de legatis aliarum Ecclesiarum, si vero non fecerit mentionem de Parochia sua, in qua sepultus est, tunc de melioribus legatis aliis Ecclesiis relictis, primo dentur sibi unum, quia Mater defuncti fuerit, ubi Ecclesiastica Sacramenta, & sepultura sibi fuerunt ministrata. Si defunctus elegerit sepulturam in aliquo Monasterio, seu Ecclesia, quæ non fuerit Sedes Valentin., nec aliqua Parochiarum ejusdem, & dimiserit illi Monasterio, seu Ecclesiæ ratione sepulturæ ibi electæ centum, & suæ Parochiæ dimiserit decem pro canonica portione sibi debita, tunc de illis centum debent superaddi Parochiæ quindecim pro complemento viginti quinque, quæ dictæ Parochiæ debentur pro quarta portione dictorum centum. Si autem talis absolute legaverit dictæ Parochiæ decem non intentione solvendi dictam quartam portionem, tunc integre percipiat dictos decem, & ultra hoc viginti quinque pro sua quarta portione. Et hoc fuit inductum in compensam damnorum, quæ Sedis, & Parochiæ prædictæ sustinent propter licentiam, seu privilegium, quod habent audiendi confessiones, & recipiendi ad sepulturam Parochianos dictarum Ecclesiarum Parochialium; Si quis elegerit sepulturam in aliena Dioecesi, & quod de jure non sit solvenda quarta portio Parochiæ defuncti; tamen quia talis fuit, & est consuetudo in Valentin. Dioecesi, si evenerit casus, quarta pars debet solvi Parochiæ dicti defuncti.

Confirmatur a Pontifice.

§.2. Nos de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Decretorum Concilii Tridentini Interpretum, quibus hoc negotium diligenter videndum, & examinandum, ac nobis referendum commisimus, Decretum, seu statutum hujusmodi, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus.

Explicatio super efformatione Quartæ funeralis.

§.3. Declarantes, quod dum cavetur, quod si defunctus aliquid propriæ Parochiæ legaverit, ei quarta portio de rebus alteri Parochiæ relictis non debeatur, id ita expresse intelligendum, cum id, quod propriæ Parochiæ legatum fuit, ad integram quartam ascendat, alioquin ex legatis alteri Parochiæ, seu Ecclesiis relictis, decernimus faciendam esse suppletionem.

Clausulæ.

§.4. Nec non sic examinatum, & correctum, ac per præsentes approbatum, & confirmatum decretum, seu statutum hujusmodi ab omnibus, & singulis quavis auctoritate, dignitate, & honore fungentibus, quos illa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, & ad quos spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari mandamus, & jubemus, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubicumque judicari, & deffiniri debere. Irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obstantibus quibusvis statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis, quoque indultis, & literis Apostolicis, quomodolibet in contrarium concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Quocirca Venerabili Fratri nostro nunc, & pro tempore existenti Archiepiscopo Valentin. seu ejus Officiali aucto-

auctoritate Apostolica mandamus, quatenus dictum decretum sic examinatum, correctum, approbatum, & confirmatum ab omnibus illis, quos illud concernit, & concernet in futurum, etiam sub censuris ecclesiasticis auctoritate nostra observari faciat, cogat, & compellat. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas, ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc etiam, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Fides transumptorum. §.6. Cæterum quia difficile foret &c.

Dat. die 14. Septem. 1591. An.I. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 14. Septembris 1591. Pontificatus nostri An.I.

XLII.

Confirmatio gratiarum, & indultorum Eremi Camaldulensis, Congregationisque dicti Eremi, & Sancti Michaelis de Murano Ordinis Camaldulen. sub Regula Sancti Benedicti: Cum privilegiorum quibuscumque aliorum Religiosorum, etiam Mendicantium Ordinibus concessorum, & concedendorum, communicatione.

Alia de hoc Ordine Camaldulensi, vide in Constitut. XXVIII. Alexandri II. Nulli. *Tom.II. fol.*19. *Privilegia autem signanter vide in Alexandr. IV. Constitut. XLIV. Tom.III. fol.*386. Officii, *& in Leon.X. Constit.II.* Etsi *Tom.III. Par.III. fol.*353. *ac Pii V. Const.LVIII.* Etsi mendicantium *Tom.IV. Par.II.fol.*373.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. EX injuncto Nobis desuper Apostolicæ servitutis officio, ad ea, quæ a Prædecessoribus nostris pro Ecclesiasticarum præsertim Regularium personarum, quæ sub suavi Religionis jugo, Altissimo famulantur, directione, & tranquillitate, statuta, & concessa fuerunt, conservanda, & augenda, libenter inducimur, ut Apostolicis gratiis, & favoribus circumsepti, & muniti, cum majori quiete, ac devotionis fervore, sub regularis vitæ observantia, ac Monastica disciplina, vivere, ac Deo Optimo Maximo preces fundere liberius valeant.

Plures Romani Pontifices Congregationi indulta concesserunt. §.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Generalis, & Visitatorum, ac Prioris Eremi, necnon Congregationis ejusdem Eremi, & Sancti Michaelis de Murano Camaldulen. Ordinis, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias fælicis recordationis Leo Decimus, Clemens Septimus, Paulus Tertius, Julius etiam Tertius, Gregorius Decimus tertius, & Sixtus Quintus, ac alii etiam Romani Pontifices Prædecessores nostri, tunc existen. Generali, & Visitatoribus, ac Priori Eremi, nec non Congregationis ejusdem Eremi, & Sancti Michaelis de Murano, diversa privilegia, facultates, & indulta, ac gratias spirituales, & temporales concesserunt, omniaque, & singula privilegia, indulta, facultates, & gratias, ac concessiones ipsis, ac personis, domibus, & bonis eorumdem eatenus, tam Apostolica, quam Ordinaria, Imperiali, vel Regia auctoritatibus quomodolibet concessa, & consuetudine legitime præscripta, acquisita, Apostolica auctoritate, certis modo, & forma confirmaverunt.

§.2. Ac inter alia statuerunt, & voluerunt, quod Monasteria, Prioratus, Ecclesiæ, Hospitalia, Capellæ, & loca dicti Ordinis, & Congregationis, tunc, & pro tempore existentia, ac eorum quodlibet, nec non Abbates, Priores, Abbatissæ, Fratres, & Sorores, ac personæ in eis degentes, in jus, & protectionem Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, ac sub eorum, & sua protectione essent. Et loca ejusdem sub Sedis Apostol. protectione susceperunt.

§.3. Eademque Monasteria, Ecclesiæ, Prioratus, & loca manualia, granciæ, possessiones, & bona, ac Prælati, & personæ Congregationis prædictæ, ab omni impositione, exactione, collecta, decima, charitativo subsidio, ac alio quocumque reali, ac personali, mixto munere, vel gravamine, omnino immunes essent, & exempti. Exemeruntq. ab omni collecta, decima &c.

§.4. Statuto præterea, quod omnia, & singula Monasteria, Hospitalia, Prioratus, & beneficia ecclesiastica, & loca eidem Congregationi unita, & aggregata, seu in posterum aggreganda per quoscumque, cujusvis dignitatis fuerint, in titulum, vel commendam obtenta, cum primum per cessum vel decessum illa obtinentium vacarent, ad eumdem Ordinem effectualiter reverterentur, & Congregationi prædictæ hujusmodi pleno jure, & cum effectu aggregarentur, possentque Prælati, & alii, qui beneficia, & loca aliqua dicti Ordinis, in titulum vel commendam haberent, titulo, & administrationi dictorum locorum, in manibus Generalis, & Capituli cedere qui possessiones hujusmodi admittendi potestatem habere intelligerentur ad hoc, ut eidem Congregationi unirentur, & effectualiter aggregarentur, ita tamen, ut loca, quæ sic applicari contingeret, Monacis dictæ Religionis juxta eorum instituta concedenda, debitis propterea non fraudarentur obsequiis, sed per Prælatos Monasteriorum, vel locorum, quibus applicata forent, & annexa, onera, & officia consueta implerentur. Beneficia o͞nia Congregationi unita, per ejus Prælatos conferri mandarunt.

§.5. Insuper statuerunt, & ordinarunt, quod ejusdem Congregationis, & Ordinis Prælatorum numerus augeri non possent, nec plures essent quam septem, qui essent ejusdem Monasterii professi, excepto tamen Generali, qui in dicto numero non comprehenderetur. Prælatorum ejusdem Monasterii professorum numerum taxarunt.

§.6. Ac præterea eidem Generali pro tempore existenti, ut Monachos, ac Moniales d. Congregationis, a quibusvis etiam majoris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, Generali potestatem absolvendi Monachos &c. amplissimam dederunt.

tiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus pro tempore irretiti forent, etiamsi illorum absolutio dictæ Sedi specialiter, vel generaliter reservata foret, satisfacto tamen iis, ad quorum instantiam censuræ ipsæ forsan emanaverant, ac a quibusvis irregularitatibus tam de jure, quam ex ipsius Eremi Constitutionibus, & regularibus institutis, quomodolibet provenientibus, & quibuscumque aliis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus, quod de illis esset Sedes prædicta merito consulenda, & dictæ Sedi qualitercumque reservatis, exceptis contentis in Bulla in die Cœnæ Domini legi consueta, quoties opportunum foret, eorum confessionibus diligenter auditis, absolvere, ac eis pro commissis pœnitentiam salutarem injungere, ac se ipsum, etiam a quocumque alio Prælato, vel Eremita Sacerdote vices suas illi committendo, absolvi facere libere, & licite posset, facultatem concesserunt.

Priori, & Eremitis Camaldulen. omnia indulta Eremi S. Romualdi communicarunt.

§.7. Eidemque Priori, & Eremitis Eremi hujusmodi, quod omnibus, & singulis privilegiis, indultis, concessionibus, indulgentiis, & gratiis, Eremitis S. Romualdi, alias de Massalio in genere quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac quibus Eremitæ Congregationis S. Romualdi hujusmodi utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum; uti, gaudere, & potiri, libere, & licite possent.

Dubiaque desuper orienda, in favorē Congreg. interpretari decreverunt.

§.8. Et quod quicquid dubii in dictis privilegiis, concessionibus, & gratiis emerserit, id, data verborum ambiguitate, ac juris peritorum interpretatione, in favorem Congregationis, & locorum particularium ejusdem interpretari deberet, statuerunt, & ordinarunt, prout in diversis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis, & ordinationibus vivæ vocis oraculo factis, plenius continetur.

Hic modo Pontifex prædicta omnia confirmat.

§.9. Quare pro parte Generalis, & Visitatorum, ac Prioris Eremi, necnon Congregationis ejusdem Eremi, ac S. Michaelis de Murano hujusmodi nobis fuit humiliter supplicatum, ut singulis prædictis, cæterisque in eisdem literis contentis robur nostræ approbationis adjicere, & alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur eosdem Generalem, & Visitatores, ac Priorem Eremi, necnon Congregationem ejusdem Eremi, & S. Michaelis de Murano, ac singulares personas Monasteriorum, & locorum eorumdem, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, precibus etiam Venerabilis Fratris nostri Ptolomæi Episcopi Tusculanen. S.R.E. Cardinalis Comensis nuncupati, ejusdem Ordinis, & Religionis Camaldulensis Protectoris inclinati, eosdemque Generalem, Visitatores prædictos a quibusvis excommunicationis, & censuris absolventes, ac singularum literarum prædictarum veriores tenores, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insererentur, præsentibus pro expressis habentes, cessiones, uniones, aggregationes, & incorporationes singulorum Monasteriorum, Ecclesiarum, Hospitalium, beneficiorum, & locorum quorumcumque, in eisdem Prædecessorum literis, & præsertim Leonis X. expressorum, eidem vestræ Congregationi vigore eorumdem Indultorum Apostolicorum, & facultatum hujusmodi hucusque factas, & quæ effectum sortitæ sunt, ratas, & validas, ac efficaces existere, decernimus, & declaramus. Necnon uniones, & aggregationes hujusmodi, ac omnia, & singula privilegia, facultates, & indulta præmissa, prout expressa sunt, necnon omnia, & quæcumque alia privilegia, indulta, concessiones, exemptiones, immunitates, facultates, & gratias tam spirituales, quam temporales, Generali, Visitatoribus, Priori, & Congregationi, ac Ordini prædicto, necnon Monasteriis, Ecclesiis, domibus, & locis, illorumque singularibus personis, tam per dictos Prædecessores, quam alias quomodolibet dicta auctoritate Apostolica concessa, necnon singulas dictorum Prædecessorum literas, ac omnia, & singula in illis contenta, & inde secuta quæcumque quatenus sint in usu, & prout hactenus observata fuerunt, Apostolica auctoritate prædicta, ex certa nostra scientia tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque perpetuæ, ac inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris quam facti, ac solemnitatum quarumcumque quomodolibet omissarum, aliosque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, unionesque, & aggregationes, ac omnia alia, & singula præmissa, & in eisdem literis contenta, & comprehensa, ac superius expressa, eisdem Generali, Visitatoribus, Priori, & Congregationi, ac Ordini prædictis, eorumque personis, & Ministris, & cuilibet eorum, auctoritate, & tenore prædictis, etiam de novo, etiam Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuo concedimus, & indulgemus.

Ordinariis ut in prædictis Congregationi faveant jubet.

§.10. Ac districtius præcipiendo mandamus, quibusvis Archiepiscopis, Episcopis, ac locorum Ordinariis quibuscumque, ut super privilegiis, exemptionibus, Immunitatibus, facultatibus, & gratiis hujusmodi, tam spiritualibus, quam temporalibus, eosdem Generalem, & Abbates, etiam ratione Visitationis, correctionis, aut alio quovis prætextu, etiam respectu Monasteriorum Monialium ejusdem Ordinis, sub cura, & gubernio Generalis, & Abbatum prædictorum existentium, ullatenus molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant.

Indulta quorumcumque Regularium Congregationi elargitur.

§.11. Ac præterea volentes, eosdem Generalem, Visitatores, Priorem Eremi, necnon Congregationis ejusdem Eremi, ac huic S. Michaelis de Murano, ac Ordinem prædictum Camaldulensem amplioribus favoribus, & gratiis prosequi, eisdem Generali Visitatoribus, Priori, Monasteriis, Domibus, & lo-

& locis Ordinis, & Congregationis prædictæ, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, Jurisdictiones, cautelationes, favores, facultates, declarationes, depositiones, Immunitates, exemptiones, Indulta, cujuscumque generis existentia, necnon Indulgentias, etiam plenariam, ac peccatorum remissiones, cœterasque gratias spirituales, & temporales, quibusvis aliis Regularium Congregationum Ordinibus, eorumque Monasteriis, tam virorum, quam Mulierum, eorumque Generalibus, Abbatibus, aliisque Superioribus, & personis eorumdem, in quibuscumque Mundi partibus existentibus, alias quomodolibet concessa, & concedenda, ac quibus de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, Regia, Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere, vel in specie, tam coniunctim, quam divisim, etiam per viam communicationis, & extensionis alii quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet possint, & poterunt in futurum, etiamsi talia sint, vel fuerint, quæ specialem, & individuam requirerent mentionem, seu in præsentibus de verbo ad verbum insertionem, & particularem concessionem eisdem auctoritate, & tenore perpetuo communicamus, extendimus, & concedimus. Ita quod iidem Generalis, Visitatores, Monasteria, & loca prædicta, ut præfertur, ac eorum Prælati, Fratres, & personæ prædictæ, ac eorum res, & bona, sub eorum cura, & secundum ejusdem Congregationis instituta, nunc, & pro tempore viventes, & existentes, & præmissis omnibus, & singulis æque pariformiter, & absque alia penitus differentia, perinde, ac si illis, & eorum singulis personaliter, & specialiter, & expresse, ac nominatim, necnon ad instar concessa essent, in quantum eidem Congregationi expediant, (dummodo ejusdem Congregationis Regularibus Ordinibus, ejusque gubernio, privilegiis, Constitutionibus, & diffinitionibus non adversentur) uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant.

Prælatorum numerũ ejusdem Monasterii professorũ auget.

§. 12. Insuper cum ejusdem Ordinis, & Congregationis Prælati, qui sint ejusdem Monasterii professi, plures quam septem, excepto Generali, qui in dicto numero non computatur, Ordinationibus Apostolicis minime esse valeant, tenore præsentium, eadem Apostolica auctoritate numerum Prælatorum dictæ Congregationis augemus. Ita quod futuris temporibus octo Prælati ejusdem Monasterii professi (excepto Generali, quem in dicto numero volumus non comprehendi) esse possint, & valeant, ac præsertim in his dictæ suæ Congregationis Monasteriis, & Ecclesiis, videlicet Sanctæ Mariæ à Puteo Stratæ Taurinensis, S. Viti in Carcubio Mediolanen., Sanctorum Catherinæ, Romualdi Cremonen., necnon S. Augustini de Bassiano de Abrutio, & etiam Sancti Nicolai de Cornu ejusdem Provinciæ Abrutii Pennen. suos Abbates, & Prælatos eligere, deputare, ac instituere, ut in aliis suis Monasteriis dictæ Congregationis, possint, & valeant.

Clausula sublata &c.

§. 13. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes, etiam locorum Ordinarios, ac S.R.E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, Sedis Apostolicæ Nuncios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & deffiniri debere. Irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 14. Et nihilominus eidem Venerabili Fratri nostro Ptolomæo Episcopo Tusculan. S. R. E. Cardin. Comensi ejusdem Congregationis, & Ordinis Protectori, nunc, & pro tempore existen., ac dilecto filio curiæ causarum Cam. Apostolicæ Generali Auditori, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Generalis, Visitatorum, Prioris Eremi, & Congregationis prædictæ, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari, ac plenum effectum sortiri, nec non Generalem, Visitatores, Abbates Priores, & Monachos prædictos, & eorum singulos omnibus præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, & eorum quemlibet desuper contra præsentium tenorem, sub quovis prætextu, etiam subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, etiam defectu intentionis nostræ, per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quomodolibet, & rebelles, etiam per sententias, Censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti, remedia, appellatione postposita compescendo. Legitimisque super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 15. Non obstan. nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac fæl. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis, & in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel spiritualibus Constitutionibus, & ordinationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & Decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis, ac Congregationibus, & Ordinibus prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisq; effi-

efficacioribus, & insolitis clausulis, & Decretis irritantibus, in genere, vel in specie, per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam, etiam Motu simili, & Consistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, & formis specialis, specifica, expressa, & individua, acsi de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiamsi in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & formis derogari possit, aliorum omnium, & singulorum tenores, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie ad effectum præmissorum derogamus, cœterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de Indulto hujusmodi mentionem.

Clausulæ præservativæ.

§. 16. Volumus autem, ut præsentibus nostris literis, per quascumque revocationes, seu Apostolicas Constitutiones, sub quibuscumque verborum formis, etiamsi Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ Potestatis plenitudine emanaverint, derogari non possit, nisi eorumdem privilegiorum, & præsentium totus tenor de verbo ad verbum inseratur, ac de omnibus, & singulis, dictæ Congregationis Monasteriis nominatim, specifica mentio fiat.

Transumptorum fides.

§. 17. Quodque earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Prælati dicti Ordinis, aut Protectoris, ac Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Congregationis, aut alterius personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, in judicio, & extra, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. An.I. 24. Septembr. 1591.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Septembris, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Pontificatus nostri Anno primo.

XLIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Investituram Comitatus de Montaffia favore Francisci Sfondrati factam ab Archiepiscopo Taurinensi confirmat, imposito Partibus perpetuo silentio.

GREGORIUS PAPA XVI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum Pontificem spectat, dubia quæcumque removere, ob quæ lites, & discordias oriri posse verendum est, ut inde quieti, & concordiæ nobilium præsertim personarum opportune consulatur.

Post mortem Comitis de Montafia Gregorius XIII. hujus Comitatus possessionem capi mandavit.

§. 1. Sane cum alias per obitum quondam Ludovici Comitis de Montaffia, qui dictum Comitatum in Feudum perpetuum, durante ejus linea masculina, ab Ecclesia Metropolitana Taurinensi obtentum possidebat, eo quod sine filiis masculis decesserit, ad Ecclesiam ipse Comitatus devolutus fuerit, & fæl. record. Gregorius Papa Decimustertius Prædecessor noster ejus possessionem appræhendi fecerit, licet dilectus filius noster Hieronymus tituli Sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis de Ruvere Archiepiscopus Taurinen. Jus investiendi de dicto Comitatu ad se tanquam Ecclesiæ Taurinen. Archiepiscopum spectare prætenderet, super quo diu in Romana Curia disputatum fuit. Cumque novissime Nos ad Apostolatus apicem divina disponente clementia assumpti liti hujusmodi adhuc indecisæ pendenti finem imponere volentes, per ipsum Hieronymum Cardinalem, uti Archiepiscopum Taurinensem investituram de dicto Comitatu fieri consenserimus, idemque Hieronymus Cardinalis, & Archiepiscopus dilectum filium nobilem Virum Franciscum Sfondratum nostrum secundum carnem Nepotem de prædicto Comitatu, quem Nos in Marchionatum ereximus, investiverit, prout in publicis Documentis, ac literis nostris Apostolicis super hoc confectis plenius continetur.

Archiepiscopus Taurinensis jus investiendi ad se spectare prætendit.

Et Franciscũ Sfondratum investit.

Hanc Investituram confirmat Gregorius.

§. 2. Cumque, sicut accepimus nonnullæ ipsius Ludovici Filiæ prætendant, investituram in eas uti ejusdem Ludovici Comitis proximiores fieri debere, & propterea jam forsan litem super hoc intentaverint, seu intentare jactent: Nos omnem super præmissis litium amfractum de medio tollere volentes, ac investituræ, scripturarum, & literarum prædictarum tenores, litisque, & causæ hujusmodi quatenus jam intentata sit, status, & merita, nominaque, & cognomina collitigantium præsentibus pro expressis habentes, eamdemque litem, & causam a quibuscumque Judicibus ad Nos harum serie avocantes, illamque penitus extinguentes, motu proprio, non ad Francisci Marchionis, aut alicujus alterius pro eo Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, investituram in personam dicti Francisci Marchionis de dicto Marchionatu Montaffiæ factam, ac inde confecta instrumenta, scripturas, & literas, in eisque contenta, ac inde secuta quæcumque, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, etiam substantiales, si qui in eisdem intervenerint, supplemus, ipsamque investituram sic factam suum plenarium effectum omnino sor-

ſortiri, ac perpetua firmitate ſubſiſtere debere, perinde acſi nulli ejuſdem Ludovici Comitis prorſus liberi, aut proximiores, qui ipſam inveſtituram ipſis tanquam ejuſdem Ludovici Comitis proximioribus fieri prætendere poſſent, exiſterent, declaramus.

Et in d. Franciſcum Sfondratum jus Ludovici cõſanguineis cõpetens transfert.

§.3. Et nihilominus omne Jus, omnemque actionem ipſis filiabus, aut aliis Ludovici Comitis proximioribus competentem in ipſum Franciſcum Marchionem transferimus, perpetuumque ſuper præmiſſis omnibus dictis Ludovici Comitis filiabus, & cuicumque alteri ipſius proximiori ſilentium imponimus.

Clauſulæ.

§.4. Inveſtituramque ſic factam nullo unquam tempore invalidari, retractari, infringi, in Jus, vel controverſiam revocari, præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut contra præmiſſa aliquid Juris, vel gratiæ remedium, etiam ex eo quod prædictæ Ludovici Comitis filiæ, vel alii proximiores, aut alii intereſſe habentes, vel prætendentes præmiſſis non conſenſerint, neque ad ea vocati fuerint impetrari poſſe; ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, & auctoritate judicari, & deffiniri debere, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obſtantibus noſtra de non tollendo Jure quæſito, ac piæ memoriæ Simmachi, & Pauli Secundi, ac Pii Quinti, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, ſeu de non infeudandis, aliiſque quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Eccleſiæ Taurinen., etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, legibus quoque Pontificiis, Imperialibus, & municipalibus, privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodocumque conceſſis, confirmatis, & innovatis, cœteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die prima Octobris An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub Annulo Piſcatoris die 1. Octobris 1591. Pontificatus noſtri Anno I.

XLIV.

Moderatio Indultorum S.R.E. Cardinalium, ſuper collatione Beneficiorum.

Aliam moderationem edidit Pius V. in ejus Conſtit. LV. Sanctiſſimus. *Tom. IV. Par. II. fol.* 368.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D.N.D. Gregorius Divina Providentia Papa XIII. ex quibuſdam contra diſpoſitionem iuris communis S. R. E. Cardinalibus, ſuper Collatione Beneficiorum Eccleſiaſticorum, apud Sedem Apoſtolicam Vacantium conceſſis Indultis, & facultatibus, ſępenumero impeditus, quo minus ſolitam Sedis hujus benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere poſſit, ac ſimul volens litibus obuiare, quæ ſuper illorum interpretatione oriuntur, fælic. recor. Pii Papæ V. ſui prædeceſſoris veſtigiis in hac parte inhærendo.

Moderatio indultorũ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliũ ſuper collatione beneficiorum.

§. 1. Omnia, & quæcumque Indulta, conceſſiones, facultates, & privilegia, conferendi quæcumque apud Sedem Apoſtolicam Vacantia, aut in poſterum vacatura Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, quomodocumque qualificata, ad collationem, proviſionem, præſentationem, Electionem, & quamcumque aliam diſpoſitionem, tam dictorum Cardinalium ratione Patriarchalium, Metropolitan., [& aliarum Cathedralium Eccleſiarum, non tamen earum, quibus in titulum, aut denominationem ſui Cardinalatus præſunt, circa quæ aliquid de novo diſponere non intendit, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, Dignitatum, & aliorum quorumcumqne Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, proviſio, & quævis alia diſpoſitio illis ex cauſa factæ per eos ceſſionis, regiminis, & adminiſtrationis, ſeu commendæ, aut reſignationis Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum hujuſmodi Beneficiorum, Apoſtolica auctoritate reſervata &c. exiſtit, vel in poſterum reſervabitur; quam etiam aliorum quorumcumque inferiorum collatorum, aut collatricum, coniunctim, vel diviſim, de jure, privilegio, conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinentia, ac etiam illa commendandi, ac alias de eis diſponendi, vel de conſenſu ipſorum Cardinalium requirendo in proviſione eorumdem Beneficiorum apud Sedem prædictam, ut præfertur vacantium, per Sanctitatem ſuam facienda, & quod ſine conſenſu hujuſmodi factæ proviſiones, aut quævis aliæ diſpoſitiones nullæ, & irritæ ſint, omnibus, & ſingulis Cardinalibus prædictis per quoſcumque Romanos Pontifices, ac Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & Conſiſtorialiter, ac etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diverſis temporibus factis, firmatis, & juratis, ac quibuſvis oneroſis, & aliis cauſis conceſſa, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, innovata, ac extenſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutivis, mentis atteſtativis, præſervativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, ac irritanti, & quod ſine eorum conſenſu derogationes pro tempore factæ nemini ſuffragentur, aliiſque Decretis ſuffulta, quorum omnium tenores Sanctitas Sua haberi

beri voluit pro expressis, specialiter, & expresse revocavit, literasque Apostolicas desuper confectas, & quo ad ea, in quibus illa effectum nondum sortita erant,& inde secuta quæcumque cassavit, annullavit, viresque, & effectum de cœtero non habere decrevit.

Declaratio.

§. 2. Salva tamen remanente facultate consensus per ipsos Cardinales in provisionibus Apostolicis Beneficiorum per obitum familiarium continuorum commensalium eorumdem Cardinalium, etiam apud Sedem prædictam Vacantium,præstandi, juxta formam Regulæ Cancellariæ Apostolicæ super hoc editæ, & in casibus, tantum in ipsa Regula expressis. Volentes ulterius, quod eadem Beneficia, per obitum familiarium continuorum commensalium eorumdem Cardinalium post hac, tam apud eamdem Sedem,quam extra Romanam Curiam Vacantia, etiamsi ad alicujus alterius Cardinalis collationem, vel aliam dispositionem pertinere deberent, etiamsi tunc cessent aliæ Apostolicæ reservationes hactenus editæ, nihilominus in posterum dispositioni Sanctitatis Suæ reservata censeantur. Itaut in provisionibus talium Beneficiorum super expeditionibus literarum illius Cardinalis, cujus familiaris defunctus extitit, si ipse Cardinalis tunc præsens in eadem Curia fuerit, consensus requiri omnino debeat, non autem Beneficia hujusmodi ad collationem, seu quamvis aliam dispositionem Cardinalis ordinarii, ullo modo pertineant, nec ejusdem Cardinalis ordinarii collatoris, etiamsi in Romana Curia præsens fuerit, consensus quoquo modo requiratur. Easdemque Constitutiones, & Regulas Cancellariæ,etiam declarationis super Beneficiis familiarium prædictorum Cardinalium editas, tam quo ad Cardinales indulta hujusmodi habentes, quam non habentes, atque adeo indulta ipsa ad terminos præsentis Constitutionis reduxit, & moderatus fuit.

Decretum irritans.

§. 3. Decernens sic in iis, cœterisque, omnibus præmissis per quoscumque &c., etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & eosdem Cardinales, sublata &c. nec non irritum, & inane, quicquid secus super his per quoscumque, etiam prætextu facultatum, Indultorum, & concessionum hujusmodi, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§. 4. Prædicta, & quibusvis aliis Regulis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque non obstantibus.

Placet publicetur, & describatur. N.

XLV.

Declarat Terras, Prædia, Feuda &c., quæ prius decimas Universitati Salamantinæ solvere tenebantur, ab hac solutione non eximi, si in possessionem Monasteriorum, aut Collegiorum transeant.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium ab utilitate Academiarum.

DUM quanta ex literarum, & bonarum omnium artium studiis, universæ Reipublicæ incrementa proveniunt, sedula meditatione pensamus, ad ea libenter intendimus, per quæ ipsa studia manuteneantur, ac locorum, & studiosorum indemnitati consulatur, ac ea, quæ propterea non minus pie, quam provide facta fuisse comperimus, ut firma perpetuo, & illibata persistant, Apostolico munimine roboramus, & desuper nostri pastoralis officii partes interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Academia Salamantina redditus percipiebat ex Decimis Beneficialibus, & Prædiorũ.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, universitas studii Salamantini, quæ in partibus Hispaniarum celeberrima existit, præcipuam, & majorem suorum redditnum partem, ex quibus Lectoribus omnium facultatum, ac aliis dicti studii Ministris, & Officialibus providet, in decimis ecclesiasticis, & beneficialibus, tertias, seu novenas nuncupatis, consistentium, habeat, ac in Civitate Salamantina, in qua dicta Universitas sita est, & in ejus Diœcesi, ubi fere omnes redditus dictæ Universitatis consistunt, varia Monasteria, & diversorum Ordinum, tam Regularium, quam Militiarum Collegia, etiam Sæcularia existant, & alia in dies de novo erigi sperentur, pro quorum fundationibus, & dotationibus diversa etiam prædia in dies emuntur, ex quibus decimæ Universitati prædictæ solvi consueverunt, & Monasteria, seu Collegia hujusmodi a solutione dictarum decimarum post prædiorum hujusmodi emptionem, prætextu quorumdam privilegiorum eis in genere, vel in specie, vel alias, quomodocumque competentium, se eximere conentur, & de facto eximant, seu in futurum eximi præsumant, in magnum dictæ Universitatis detrimentum, ac diminutionem.

Monasteria, & Collegia Decimas prædiorum solvere renuebant.

Gregorius declarat Feuda, Terras &c., quæ prius tale onus habebant, non eximi etiamsi in possessioné quorumcumque locorum Piorum deveniant.

§.2. Nos, qui omnium bonarum artium disciplinam, & earum studia, nostris potissimum temporibus utique vigere, & augeri, sinceris desideramus affectibus, ac erectionis, & fundationis Universitatis, nec non omnium, & singulorum privilegiorum, & indultorum hujusmodi, ac literarum desuper confectarum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur, ac decimarum hujusmodi qualitates, & quantitates, juraque, ex quibus competunt, præsentibus pro expressis habentes, ne sub prætextu quarumcumque exemptionum, acquisitionum, aut privilegiorum, seu Indultorum a Sede Apostolica Monasteriis, Ordinibus, Militiis, Locis, Domibus, seu Collegiis hujusmodi concessorum, aut imposterum concedendorum, prædictæ Universitatis redditus minui, aut aliquo modo lædi, seu defalcari contingat, motu proprio, & in eventum, in quem aliquas Terras, Castra, Possessiones, Prædia, Agros, Domos, Hortos, Vineas, seu alia bona immobilia, quibuscumque nominibus, & titulis nuncupata, ex quibus decimæ, primitiæ, aut alia jura, seu emolumenta dictæ Universitati deberentur, aut solvi consueverant, emptionis, acquisitionis, fideicommissi, legati, feudi, aut alio quocumque, quantumvis oneroso, etiam Mis-

Missas, & alia divina officia celebrandi titulo in Monasteria, Domos, Collegia etiam Scholarium, Confraternitates, Hospitalia, & alia Loca Pia tam erecta, & instituta, quam deinceps erigenda, & instituenda, seu quascumque personas quorumcumque Ordinum, & Militiarum, etiam sæculares, exemptas, & quibusvis privilegiis, & immunitatibus, & exemptionibus munitas transferri, etiam pro Locorum hujusmodi nova constructione, seu fundatione, ac dotatione, & personarum in eis degentium sustentatione, aut fabrica, luminaribus, paramentis, & aliis quibuscumque necessariis de causis contigerit, decimas, & alia jura prædicta, tam prædiorum etiam propriis manibus excolendorum, & novalium, quam personales, & mixtas, post emptionem, acquisitionem, alienationem, aut translationem hujusmodi, dictæ Universitati integre, uti antea, & perinde, acsi bona hujusmodi a laicis, & minime exemptis possiderentur, non obstante quavis consuetudine, aut præscriptione omnino persolvi, atque præstari debere, & ad illarum totalem solutionem, atque præstationem, Monasteria, & alia Pia Loca, ac personas prædictas teneri, & obligatos existere, & ad id cogi, & compelli posse, nec per emptionem prædictam legata, ultimas voluntates, fideicommissa, & quamlibet aliam acquisitionem, ac alias quoquo modo exemptionem a solutione dictarum decimarum prætendere.

Sicque ubique judicari præcipit.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, & Sedis Apostolicæ de latere Legatos, & Nuncios, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere.

Declarans præsentes literas nullo vitio posse notari.

§.4. Necnon præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, seu illis derogari, nisi præsentium omnium facta mentione, & toto tenore inserto, posse; irritumque, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, eadem auctoritate decernimus, & declaramus, dictæque Universitati perpetuo concedimus, & indulgemus.

Earumdem executores designat.

§.5. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Scholastico, & Archidiacono de Ledesma in Ecclesia Salamantina mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, ac dictæ Universitati, in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Universitatem prædictam præmissis omnibus, & singulis, juxta tenorem præsentium, pacifice frui, & gaudere, ac Monasteria, Collegia, Loca, Domus hujusmodi, omni penitus tergiversatione postposita, etiam prætextu cujusvis exemptionis, quantumlibet ex causa onerosa concessorum, ad solutionem decimarum hujusmodi cogant, nec permittant illam desuper a quoquam quomodolibet molestari; Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantibus derogat.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, seu Collegiorum, Locorum, Domorum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, etiam Mari Magno, & Bulla Aurea, aut alias nuncupatis, & præsertim in quibus concederetur, quod de bonis ab eis possessis, & seu acquisitis, vel acquirendis, decimas, aut alia jura solvere minime teneantur, sed ab hujusmodi solutione exemptionem haberent, illis, ac eorum Ordinibus, & Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 18. Martii 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 18. Martii 1591., Pontificatus nostri Anno I.

LXVI.

Privilegia, Indulgentiæ, ac Facultates omnes a Summis Pontificibus Presbyteris Soc. Jesu in Indiis Occidentalibus, & Orientalibus concessa confirmantur, & ad viginti annos prorogantur.

Ex Regest. in Secr. Brev.

GREGORIUS PAPA XIV.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pius PP. IV. Christianis Ecclesias Socie-

§.1. Alias siquidem fæl. rec. Pius Papa Quartus Prædecessor noster sub die

tatis Jesu in Indiis erectis visitantibus, ad veram aut aliquem Dei cognitionem reducentibus Plenariam Indulgentiam, & Jubilæum concessit.

die 2. Februarii 1563., Pontificatus sui Anno Quarto omnibus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, seu firmum id faciendi, statutis a jure temporibus, propositum habentibus, qui Sancti Pauli in Goan, & alterius in Malacan, & aliorum Collegiorum Societatis Jesu Ecclesias in ejus Sancti, sub cujus invocatione fundatæ fuerint festis, ac easdem, seu Sacella, vel earum aliquam, seu aliquod in festivitate Circumcisionis Domini nostri Jesu Christi a primis Vesperis usque ad occasum Solis sequentis diei devote visitaverint, ibique pias ad Deum preces fuderint, singulis diebus, quibus id fecerint, ac quoties aliquem ex Infidelitate, & Idololatria ad veri Dei cognitionem reduxerint, toties Plenariam Indulgentiam, ac Jubilæum concessit.

Alias Indulgentias concessit Pius V.

§.2. Et deinde fel. mem. Pius Papa V. etiam Prædecessor noster per alias suas sub Datum 15. Decembris 1567. Pontificatus sui Anno secundo, omnibus Christifidelibus in quibuscumque Oceani Indiis, aut Sinarum Regione, vel Brasilia constitutis præsentibus, & futuris, qui contriti, & confessi quamlibet Ecclesiam, & Cappellam, seu Xenodochium in eis partibus dilectorum filiorum Presbyterorum, & Ministrorum Societatis Jesu cura, & opera erecta, aut in posterum erigenda, devote visitaverint, ac, ut supra oraverint, quadraginta dies, & semel quolibet anno, aliquo die festo, quem Provincialis dictæ Societatis constituerit, septem annos, & totidem quadragenas in perpetuum etiam concessit.

Gregorius etiam XIII. alias Indulgentias, gratiasque spirituales elargitus est.

§.3. Et successive similis rec. mem. Gregorius Papa XIII. similiter Prædecessor noster sub die 12. Augusti 1573. Pontificatus sui Anno secundo, eisdem Christifidelibus utriusque Indiæ, & transmarinorum limitum, qui Processionibus juxta ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ faciendis, ac Precibus Indorum, & Æthiopum, seu quorumvis aliorum Neophitorum, & aliorum Christianorum interessent, & eas associarent, Christianam Doctrinam cum eisdem recitassent, vel privatim docerent, quoties id facerent septem annorum, & totidem quadragenarum, invisentibus autem infirmos, & præsertim Indorum Hospitalia, Xenodochia, & alia similia Loca pia, ipsis etiam infirmis per se, vel alium ministrando, singulis diebus, quibus id facerent, vigintiquinque; Qui vero ad infirmos accedentes ibi pernoctarent, quinquaginta, eis etiam, qui coram Beatæ Mariæ Imagine ab Alma Urbe ad Collegii Civitatis Limæ in Perù delata tertiam Rosarii partem, vel Coronam recitarent, centum: Scholaribus vero in utraque India existentibus, qui ejusdem Beatæ Mariæ Virginis Confraternitati ibi institutæ adscriberentur, singulis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis, ac Resurrectionis, Pentecostes, & Nativitatis Domini nostri Jesu Christi festivitatibus, quibus confessi, & contriti Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumerent, & Coronam, vel tertiam partem Rosarii recitarent, tercentum annorum de injunctis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis; in Annuntiationis vero, & Assumptionis ipsius Beatæ Mariæ diebus tamen Plenariam; eis quoque, qui singulis diebus Veneris cujuslibet Quadragesimæ devote Processionibus publicis in partibus, & locis transmarinis ad orandum pro conversione Gentilium, & Hæreticorum reductione institutis interessent, & se flagellarent, etiam Plenariam. Reliquis vero omnibus eisdem Processionibus præsentibus, contritis, & confessis, tertiæ partis peccatorum suorum, ac eis, qui in utriusque tam Orientalis, quam Occidentalis Indiæ quacumque Regione Arma contra Infideles ob fidei Catholicæ defensionem, & propagationem, aut alias justo bello, assumerent, in singulis hujusmodi expeditionibus tam navalibus, quam terrestribus, dummodo peccata sua confiterentur, & nisi Ministrorum inopia, vel temporis angustia, aut alia licita de causa impedirentur, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumerent, similiter Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam concessit. Quodque pro animabus eorum, qui in prædictis utriusque Indiæ navigationibus, aut expeditione contra Mahomettanos, aut alios Infideles ab humanis decederent, ut quicumque confessi, & contriti tertiam partem Rosarii, aut unam Coronam pro dictorum, & aliorum quorumcumque Christifidelium, qui in Mari decederent, animabus recitarent, quoties id ageretur, toties per modum suffragii unam ex dictis animabus a pœnis Purgatorii, dummodo per dictos defunctos non steterit, quin tempore periculi mortis ipsorum, peccata sua confiterentur, liberare valeret.

Scholaribus permisit Missas audire in Ecclesiis Soc. Jesu tempore interdicti.

§.4. Nec non etiam scholaribus utriusque Indiæ hujusmodi, qui in scholis Presbyterorum dictæ Societatis dant operam literis, ut in Presbyterorum ejusdem Ecclesiis Missas, & alia Divina Officia tempore interdicti, & cessationis a divinis Januis clausis, dummodo ipsi causam hujusmodi interdicto, aut cessationi non dedissent, audire, ipsisque Presbyteris, ut inibi, etiam Scholaribus præsentibus, tempore prædicto, Missas, & alia divina Officia celebrare possent, indulsit.

Presbyteris, aliisque de d. Societate in Indiis morientibus Indulgentiam Plenariam elargitus est.

§.5. Ac deinde per alias literas sub die 8. Septembris ejusdem anni, ad decennium tunc proximum, omnibus, & singulis tam Presbyteris, quam aliis de dicta Societate existentibus, quos in qualibet utriusque Indiæ Regione, vel Oceani Insula, aut navigatione, eundo, vel redeundo mori contingeret, Plenariam.

Prout etiam Christifidelibus eorum Ecclesias [illegible] enunciatis hic diebus visitantibus.

§.6. Ac tam eisdem Presbyteris, Clericis, & aliis Christifidelibus utriusque sexus, qui in quibusvis utriusque Indiæ, ac Regionum, Provinciarum, Terrarum, Insularum, aliorumque locorum prædictorum ejusdem Societatis Domorum, & habitationum Ecclesiis tam erectis, quam erigendis, in illarum dedicationis, vel invocationis, aut Circumcisionis Domini nostri Jesu Christi festivitatibus, vel diebus, confessi, & contriti, Sanctissimum Euchari-

stiæ

stiæ Sacramentum sumerent, aut si alibi confessi essent, & Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum hujusmodi suscepissent, eodem die aliquam ex dictis Ecclesiis visitarent, & inibi orarent, etiam Plenariam; illis vero, qui aliquam ex dictis Ecclesiis quibusvis festivis diebus contriti, & debito tempore confitendi propositum habentes visitarent, & ut supra orarent, septem annos Indulgentiæ concessit.

Indulgentias Ecclesiæ Sancti Thomæ in Indiis cōcessas ad cæteras Ecclesias extendit pro diebus a Præposito Generali designandis.

§.7. Ac deinde per alias literas sub die 9. Januarii 1576., Pontificatus sui Anno IV. Indulgentiam Plenariam, ac peccatorum remissionem omnibus Christifidelibus in Indiarum, & Brasiliæ partibus degentibus vere pœnitentibus, & confessis Ecclesiam S. Thomæ Apostoli in Indiis prædictis, vel aliquam ex certis ejusdem Societatis Ecclesiis illarum partium visitan., & inibi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumentibus, &, ut præfertur, orantibus, quater in anno perpetuis futuris temporibus vivæ vocis oraculo concessam ad omnes, & singulas alias Ecclesias Collegiorum, Domorum, & Residentiarum ejusdem Societatis Regionum prædictarum, saltem inter se per centum milliaria distantes, similiter quater in singulis annis in diebus per illius Præpositum Generalem designandis, perpetuo extendit.

Concessit etiam Indulgentias Stationibus Urbis addictas.

§.8. Ac eisdem Christifidelibus, qui aliquam ex prædictis Ecclesiis Quadragesimæ, & aliis temporibus Stationum Urbis, Dominicis, & Feria sexta diebus visitarent, easdem omnes, & singulas Indulgentias concessit, quas consequerentur, si Ecclesias, & Basilicas Urbis in diebus Stationum hujusmodi devote visitarent.

Aliasque adjunxit Indulgentias.

§.9. Illisque, qui singulis diebus Feriæ sextæ primæ Hebdomadæ cujusque mensis easdem Ecclesias devote visitarent, & inibi quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam pro Exaltatione Fidei Catholicæ recitarent, septem annos: In Festis vero Domini nostri Jesu Christi, & Beatæ Virginis, Apostolorum, ac Sancti, sub cujus titulo Ecclesia consisteret, decem annos. Iis autem, qui in aliqua ex dictis Ecclesiis confessi essent, vel Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpsissent, toties viginti annos, facientibus insuper conscientiæ examen, & de peccatis per eos commissis vere pœnitentibus, centum dies relaxavit.

Et Confraternitatibus erectis, vel erigendis applicavit.

§.10. Utriusque etiam sexus Christifidelibus, qui aliquam ex Confraternitatibus per Episcopos auctoritate earumdem literarum erigendis, ingrederentur, semel in die eorum ingressus, si vere pœnitentes, & confessi devote communicarent, ipsisque similiter pœnitentibus, & confessis, & eodem Sacramento refectis, ter in vita, Plenariam; concessit etiam eisdem Confratribus, qui Processionibus, & divinis Officiis interessent centum dies, & qui Ecclesiam, in qua Confraternitas hujusmodi instituta esset, sexta Feria cujuslibet Hebdomadæ devote visitarent, decem annos, & totidem quadragenas, mulieribus ejusdem Confraternitatis, si quoties signum Campanæ audirent, semel Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam flexis genibus devote recitarent, Indulgentias cæteris Confratribus præsentibus concessas; eisdemque Confratribus, qui in die festo Corporis Christi, ac ejus Octavæ pœnitentes similiter, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumerent, eisdem etiam pœnitentibus, & confessis, in mortis articulo Plenariam, ac eis etiam vere pœnitentibus, & confessis, qui in diebus Stationum Urbis, Altare, seu locum, in quo Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum custoditur, visitarent, & septies Orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitantes, ut præfertur, orarent, easdem Indulgentias Stationum Urbis consequerentur. Item eisdem Confratribus utriusque sexus, similiter pœnitentibus, & confessis, singulis annis in die Cœnæ Domini septem annos, & totidem quadragenas. Qui vero ad Altare ipsius Sanctissimi Sacramenti in tertia Dominica cujuslibet mensis, & in die Cœnæ Domini Sacrosanctam Eucharistiam sumerent: Iisque, qui Sacramentum ipsum in Processione post majorem Missam tertia Dominica cujuslibet mensis fieri consueta, comitarentur, centum dies, & tam illis, quam aliis Christifidelibus dictum Sacramentum, dum ad ægrotos defertur, associantibus, & qui hoc facere impediti, ad sonum Campanæ genuflexi, semel Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam recitarent, & pro infirmo orarent, centum dies, ac respective omnium peccatorum Indulgentiam, & remissionem concessit.

Episcopis facultatem concessit erigendi Confraternitates Corporis Christi.

§.11. Insuper Indiarum, & Brasiliæ Episcopis ad quinquennium tunc proximum, a die earumdem literarum receptionis computandum, easdem Confraternitates, & Sodalitates sub Sanctissimi Sacramenti invocatione, in quibuscumque locis suarum Diœcesum erigendi, & instituendi facultatem concessit.

Confratribus vero eligendi sibi Confessarium, a quo ter in anno a Casibus Sedi Apostolicæ, & Ordinariis reservatis absolvantur.

§.12. Ipsisque Confratribus, ut quemcumque Presbyterum, ex approbatis ab Ordinario, sæcularem, vel regularem, etiam in mortis articulo, etiamsi mors tunc non subsequeretur, in suum possent eligere Confessorem, qui eos ab omnibus peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, etiam Sedi Apostolicæ, & locorum Ordinariis reservatis, præterquam in literis Cœnæ Domini contentis, ter in vita absolvere, & eis pœnitentiam salutarem injungere posset.

Et statuta quæcumque condendi, quæ a S. Sede confirmata censeantur.

§.13. Eisdemque Confratribus, ac pro tempore existentibus Episcopis una cum consilio Confratrum, qui in dictis Confraternitatibus conscribentur, quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, & sacris Canonibus non contraria, circa dictarum sodalitatum tranquillum statum, condendi, & condita mutandi, & de novo edendi, quæ eo ipso dicta auctoritate confirmata essent concessit.

Sixtus V. hujusmodi gra-

§.14. Et demum fæl. rec. Sixtus Papa V. etiam

tias ad decennium prorogavit.

etiam Prædecessor noster easdem Indulgentias, & gratias, ac peccatorum remissiones die 14. Martii 1587., Pontificatus sui anno secundo ad decennium a fine ultimi termini computandum prorogavit.

Et Christianis, qui aliquem ex Infidelitate converterent, Indulgentiam Plenariā concessit.

§.15. Ac Universis Christi-fidelibus in partibus Indiarum vere pœnitentibus, & confessis, ac Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refectis, quoties aliquem ex Infidelitate, & Idololatria ad veri Dei cognitionem reducerent, Indulgentiam Plenariam, ac Jubilæum ad decennium concessit.

Pius IV. Provincialibus Soc. vel ab eis deputatis facultatem impertitus est cum Neophitis Indis in quocumque consanguinitatis, vel affinitatis gradu a jure divino non prohibito pro matrimoniis contractis, vel contrahendis dispensandi in foro consciētiæ tantum, ubi Ordinarii facile adiri possunt.

§.16. Idem etiam Pius IV. die 15. Junii, ut ejusdem Societatis Provinciales, vel ab eis deputati Presbyteri cum Neophitis Provinciarum utriusque Indiæ, aliarumque Regionum in quocumque, seu quibusvis a jure divino non prohibitis consanguinitatis, vel affinitatis gradibus, vel alias conjunctis matrimonium inter se contrahere, seu jam in, etiam scienter, contractis, remanere valerent, in partibus, ubi Ordinarii facile adiri possent, in foro conscientiæ tantum perpetuo.

Reservata dispēsatione Ordinariis in foro judiciali de eorumdē Presbyterorū Soc. consilio ad 20. annos.

§.17. Et insuper ibidem infra tamen viginti annos tunc proximos, quod ipsi locorum Ordinarii de Presbyterorum eorumdem, tamquam adjutorum, & assessorum suorum in locis, ubi eorum commode posset haberi copia, consilio, & cum illis, etiam in judiciali foro.

Ubi vero nulli essent Ordinarii, vel distarent 200. milliariis dd. Presbyteris facultatē concessit absolvendi in utroque foro.

§.18. In reliquis autem Provinciis Ordinariorum præsentia destitutis, vel ab eis non minus ducentis millibus passuum remotis, quod Provinciales, & Deputati Presbyteri cum eisdem Neophitis, etiam in utroque foro gratis dispensare, & eos, qui in gradibus prohibitis hujusmodi, etiam scienter contraxissent, ab excessibus, ac excommunicationis, aliisque censuris, & pœnis ecclesiasticis in utroque foro absolvere, ac prolem inde susceptam legitimam decernere.

Has facultates Gregorius XIII. ad 20. annos prorogavit.

§.19. Quod etiam Gregorius prædictus per alias suas Literas die 17. Julii 1577. expeditas, ad alios viginti annos extendit.

Et Presbyteris Soc. concessit, ut si aliqua Eucharistiæ fragmēta superessent etiam post Missam sumere possent.

§.20. Et quod ipsi Presbyteri, tam in dictis partibus, quam ubilibet constituti, quibus aliqua Eucharistiæ fragmenta, seu minutiæ, vel alias pro tempore intercidérent, etiam post per actum sacrificium, absque ullo conscientiæ scrupulo reverenter sumere valerent, facultatem concessit.

Facultatem etiam Præposito Generali, & Presbyteris a Paulo III. factam absolvendi in partibus infidelium a casibus in Bulla Cœnæ reservatis extendit ad Indias, regionesque, quas Hispani, vel Lusitani penetrarent, ad decenniū.

§.21. Insuper idem Gregorius per alias suas literas supradicta die 8. Septembris expeditas, & ad decennium tunc proximum valituras, facultatem alias per fel. re. Paulum III. Prædecessorem nostrum, tunc suum, eidem Præposito generali concessam, & Presbyteris ejusdem Societatis, quos in Saracenorum, & aliorum Infidelium Terras, & alias Provincias remotissimas mitteret, Christianos in eis commorantes ab omnibus peccatis, sententiis, censuris, etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis, & reservatis, absolvendi facultatem confirmando, ad ejusdem Societatis Presbyteros, tam ad Orientales, quam Occidentales Indias, omnesque Insulas, & Regiones transmarinas, ad quas Hispani, & Lusitani penetrant, extendit.

Declaravit etiam eos, qui semel pro Sacramentorum administratione a Præposito, vel ab aliquo Episcopo fuerint approbati, alia non indigere approbatione.

§.22. Eisdemque, ut semel a Præposito Generali, vel ab aliquo Episcopo approbati, ad prædicandum, confessiones audiendum, & missas celebrandum pro ministrorum hujusmodi exercitio, ulterius licentiam, & approbationem ab aliis Episcopis petere, seu habere minime tenerentur, sed absque illis præmissa facere.

Aliasque concessit facultates hic indicatas.

§.23. Et etiam extra Ecclesias consecratas, super altaribus portatilibus, in loco tamen decenti, etiam per horam ante diluculum, vel etiam post meridiem in illis Regionibus, cum opus foret, celebrare, & in Maluco, Jappono, & aliis Regionibus Insularum, Terrarum, Provinciarum, & locorum prædictorum partibus, & locis, a quibus valde remoti sunt Episcopi, Oleis Sanctis, per duos, vel tres, aut quatuor annos ante consecratis libere uti possent: nec non in singulis Ecclesiis Societatis hujusmodi singula ad arbitrium illorum Superiorum respective nominanda altaria etiam privilegiata, ut quicumque ex prædictis Presbyteris societatis prædictæ tantum Missæ Sacrificium pro defunctis celebrarent, per modum suffragii prodessent, concessit.

Declaravit singula Privilegia, & facultates pro singulis Provinciis concedi æque principaliter.

§.24. Et die 10. Februarii 1579., Pontificatus sui anno septimo, tam illa, quæ Occidentali, quam quæ Orientali Indiis concessa sunt, & posthac concedentur privilegia, gratiæ, & facultates, ita invicem communicavit, ut singuli earumdem Indiarum, ac Novæ Hispaniæ, dictæ Societatis Religiosi, illis æque principaliter gauderent.

Concessit Facultatem dispensandi super voto castitatis non tamen solemni cum Neophytis.

§.25. Per alias vero literas die 4. Novembris 1579., Pontificatus sui anno octavo eidem Generali, aliisque per ipsum ex dicta Societate deputandis, ut cum Neophitis, aliisque ad fidem reductis, ex rationabili, & legitima causa super voto castitatis, non tamen solemni, ac matrimonio de facto, & in faciem Ecclesiæ, sive scienter, sive ignoranter contracto, & quovis occulto impedimento, propter quod tale matrimonium in conscientia esset invalidum, & contrahentes sine scandalo separari non possent, dispensandi.

Bona male acquisita condonandi.

§.26. Ac super bonis male acquisitis, ad quæ restituenda ipsi Neophiti, & alii prædicti incertis personis obligati existerent, cum eis ad opera pia componendi, vel si ipsi indigerent eis, in toto, vel parte remittendi, ad decennium facultatem concessit.

Singulasque facultates, & gratias anno 1584. ad aliud decennium prorogavit.

§.27. Et deinde ad aliud decennium præmissas omnes gratias, & facultates per alias literas die 12. Augusti 1584., Pontificatus sui Anno XIII. prorogavit, prout in singulorum Indultorum literis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & insertis haberi volumus, & habemus, plenius continetur.

Prædicta omnia confirmat

§.28. Quare nos attendentes, quod ube-

Gregorius XIV.

uberes fructus in recenti illa Vineæ Domini portione ex præmissis, & aliis per dictos Prædecessores Societati prædictæ, & ejus Presbyteris concessis, in dies proveniant: volentesque propterea tempus ipsum, & gratias concessas ampliare, & ne defectu temporis a tam pio, & laudabili opere cessetur, & alias desuper opportune providere, prædictas, & omnes alias facultates, ac privilegia, indulta, indulgentias, & gratias per dictos, vel alios etiam Prædecessores, & eorum singulos, quomodolibet, concessas, & concessa, ac desuper confectas literas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, supplentes omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem, & aliis illorum vigore subsequutis intervenerint.

Et ad 20. annos prorogat.

§.29. Et quia concessiones, & prorogationes præmissorum a diversis Prædecessoribus nostris variis, & successivis temporibus factæ fuerunt, adeout difficile foret cujusque prorogationis hujusmodi finem attendere, & computare, ideo ad tollendam omnem ambiguitatem, & molestiam, concessiones omnes, de quibus supra ad viginti annos a data præsentium computandos, infra quos Presbyteri dictæ societatis, & alii prædicti facultatibus, & gratiis sibi concessis respective uti, libere in omnibus, & per omnia possint, dicta auctoritate, prorogamus, extendimus, & ampliamus, &, quatenus opus sit, de novo concedimus.

Qui sub Neophytorũ nomine comprehendi debeant, definit, pro dispensationibus matrimonialibus conceden dis.

§.30. Et insuper, quia a nonnullis dubitatum, seu hæsitatum fuit, an omnes Indigenæ, illarum Regionum oriundi, & naturales, & Christianorum Indigenarum, etiam Baptizatorum filii, etiam in eorum infantia baptizati, jure Neophiti appellari possint, prout hucusque prædicta facultate dispensandi ad matrimonia tam in Orientalibus, quam Occidentalibus partibus utentes intelligendum duxerunt. Idcirco tenore earumdem præsentium decernimus, & declaramus, omnes Oriundos, seu Naturales supradictarum omnium, tam Orientalium, quam Occidentalium partium, imo etiam si Æthiopes, Angolani, vel quarumvis aliarum transmarinarum Regionum, etiamsi Christianorum filii, & in infantia baptizati, vel etiam inter se, vel cum Europeis mixtim progeniti sint, præsentis prorogationis tempore durante, & ad concessionis hujusmodi effectum, esse, & intelligi debere, Neophitos, dictosque Presbyteros cum hujusmodi, ut vel matrimonio conjungi, vel in jam contracto remanere possint, sive eorum alter tantum, sive etiam uterque inde oriundus, ac proprie Indigena sit, in quibuscumque consanguinitatis, seu affinitatis gradibus, jure divino, ut supra, non prohibitis, dispensare posse, concedimus, & indulgemus, supplentes simili modo omnes, & singulos, etiam solemnitatum quarumcumque defectus, si qui quomodolibet desuper intervenerint.

Mestizos etiã Neophytos censendos esse declarat.

§.31. Quin etiam, quia de mixtim progenitis, quos Mestizos vocant, majus dubium esse potest., declaramus etiam, dictos Presbyteros Societatis Jesu posse cum eisdem Mestizis, quos similiter ad hunc effectum Neophitos censendos esse, decernimus, in gradibus, & matrimoniis contractis, & contrahendis prædictis, dummodo non ita facile id fiat, dispensare, eisdemque Presbyteris facultatem desuper concedimus opportunam.

Decernitque super prædictis, Presbyteros Soc. a nemine posse molestari.

§.32. Decernentes Presbyteros dictæ Societatis super præmissis, & aliis juxta facultatem prædictam, & illius vigore exequendis, ex quovis prætextu, vel quæsito colore per quoscumque loci Ordinarios, seu alios Superiores, vel Judices Ecclesiasticos, & Sæculares, quavis auctoritate fungentes molestari, perturbari, seu inquietari nullatenus posse.

Clausulæ pro præmissorum firmitate.

§.33. Sicque in præmissis per quoscumque Judices, sublata eis, & eorum quilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariorũ derogatio.

§.34. Non obstantibus præmissis, ac omnibus illis, quæ singuli Prædecessores prædicti voluerunt in suis quibusque literis prædictis non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Quorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus.

Dat. die 21 Septem. 1591 An.I. (a)

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 21. Septembris 1591. Pontificatus nostri Anno I.

(a) Constitutiones XLV., & XLVI. ordine Chronologico disponere non licuit, quia delatæ ad me sunt, postquam antepositas prælo tradideram: nec tamen idcirco omittendas putavi. Illud etiam notandum censeo, Gregorium XIV. Constitutione, cui initium est *Pro nostra* dat. die 11. Martii Cartusiensibus Privilegia omnia confirmasse.

INNOCENTIUS IX.

PAPA CCXXXII.

ANNI CHRISTI MDXCI.

ALtero Comitiorum die 29. Octobris Joannes Antonius Fachinetti patria Bononiensis antea Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis electus est Summus Pontifex, qui Innocentius IX. voluit appellari. Sedit in Pontificatu Menses II. temporibus Rodulphi II. Imperatoris. Obiit die 29. Decembris 1591., & sepultus est ad Sanctum Petrum. Vacavit Sedes Mensem I. Diem I.

Confirmatio, & extensio Constitutionis Pii V. a Gregorio XIII. Sixto V., & Gregorio XIV. comprobatæ, de non alienandis, & infeudandis Civitatibus, & aliis locis Sedis Apostolicæ.

Hæc Pii V. prohibitio est in ejus Const. LIII. Admonet. *Tom. IV. Par. II. fol. 364. Et Constitutio Gregorii XIII. est V. Tom. IV. Par. III. fol. 233., ac Sixti V. est XXXVI. Tom. IV. Par. IV. fol. 192., & Gregorii XIV. ut supra.*

INNOCENTIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

QUÆ ab hac Sancta Sede, cui licet indigni, auctore Domino præsidemus, pie, & salubriter sancita, & ordinata noscuntur, ea ut perpetuo firma, illibataque permaneant, non solum consensus, approbationis, & innovationis nostræ munimine roboranda, sed etiam declarationis præsidio, quatenus expedire visum sit, fulcienda censemus. Et præcipue muneris nostri esse ducimus, ea quæ a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, ad patrimonii, dignitatis, & amplitudinis Sanctæ hujus Sedis conservationem, & incrementum laudabiliter disposita, & constituta sunt, in nobismetipsis servare, & aliis servanda tradere, & demonstrare. Exordium.

§. 1. Sane fel. record. Pius Papa V. predecessor noster, de consilio, & assensu Venerabilium Fratrum suorum, tunc S. R. E. Cardinalium optimam, & saluberrimam Constitutionem edidit, & promulgavit tenoris subsequentis. *Omittitur insertio hujus Bullæ quia legi potest loco in rubr. cit.* Indicatio, & insertio Constitutionis Pii Quinti.

§. 2. Quam quidem Constitutionem piæ mem. Gregorius XIII., Sixtus V., & Gregorius XIV. Romani Pontifices pariter prædecessores nostri, sicuti in ea cavetur, servare jurarunt, ac per eorum literas approbarunt, & confirmarunt, & innovarunt, prout in illis plenius continetur. Eam confirmarunt Gregorius XIII., Sixtus V., & Gregorius XIV.

§. 3. Nos itaque Officii, & conscientiç nostræ debito satisfacere cupientes, Motu proprio, non ad alicujus supplicationem, vel super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione nostra, in hoc primo secreto Consistorio, quod cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus habemus, Constitutionem prædictam, & omnia in ea contenta auctoritate Apostolica, tenore præsentium, confirmamus, approbamus, & innovamus, eamque inviolabilis firmitatis robur obtinere, plenamque executionem, & effectum perpetuis futuris temporibus habere decernimus. Ac præterea eisdem Motu proprio, scientia, deliberatione, & auctoritate assentien- Illam renovat Innocentius.

tientibus, & approbantibus eisdem S. R. E. Cardinalibus.

Et extendit. §. 4. Declaramus eadem Constitutione prohibitam fuisse, ac prohiberi, omnem, & quamcumque Infeudationem. & alienationem Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & Locorum prædictorum, eidem Sedi, tam immediate, quam mediate subjectorum, non solum ne fiat, neve attentetur post eorum devolutionem, sed etiam antequam devolvantur, ac omnem, & quamcumque in perpetuum, vel ad tempus prorogationem, & extensionem, infeudationem, Investiturarum, ac concessionum de dictis Civitatibus, Terris, Oppidis, Locis, nondum finitarum, ipsorumque incorporationem, quo ad effectum impediendæ alienationis, prorogationis, & extensionis hujusmodi, non a die eorum devolutionis, sed a die ipsius Constitutionis, & etiam antequam illa devolvantur, ipso jure cum omnibus clausulis, & decretis in prædicta Constitutione contentis, Cameræ, & Sedi Apostolicæ factam censeri.

Promissio Cardinalium circa observantiam. §. 5. Insuper volumus, & declaramus, ut promissio, & juramentum præstitum, & præstandum, de servanda eadem Pij prædecessoris præfati Constitutione per nos, & Romanos Pontifices successores nostros, ac S. R. E. Cardinales, intelligatur de ipsa Pii Prædecessoris Constitutione, ut supra per nos declarata, & secundum hanc nostram declarationem eamdem Constitutionem ad unguem, & inviolate observari oportere, ac debere, sicuti & nos servaturos esse promittimus, ac sancte, & solemni more juramus.

Clausula sublata. §. 6. Et ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Cameræ præfatæ Præsidentes, Clericos, causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, declarari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his per quoscumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Jussio describendi hanc Bullam juxta Bullam Pii V. §. 7. Ac præsentes nostras literas in libro, in quo ipsa Constitut. Pii Prædecessoris continetur, ac in Libro Quinterno appellato Cancellariæ Apostolicæ, describi mandamus.

Clausulæ derogatoriæ. §. 8. Non obstantibus iis, quę idem Pius Prædecessor voluit non obstare, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Sanctio pœnalis. §. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innovationis, declarationis, voluntatis, decreti, provisionis, juramenti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. An. I. die 4. Nov. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Jncarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Pridie Non. Novembris, Pontificatus Nostri Anno primo.

PP. subscr. ✠ Ego Innocentius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Card. subscriptiones.

Ego Alph. Episc. Hostien. Card. Gesualdus.
Ego Innocent. Episcop. Portuen. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Episc. Prænestin. Cardin. Columna.
Ego Ptolomæus Episc. Tusculanus Cardin. Comensis.
Ego Gabr. Episc. Sabinen. Card. Paleottus.
Ego Fr. Michael Bonellus Episc. Albanen. Alexandrinus.
Marcus Siticus Card. ab Altaemps.
Ludovicus Tituli S. Laurentii in Lucina, Presbyter Card. Madrutius.
Nicolaus de Pelleve Card. Presbyter Tit. S. Praxedis, vulgo de Sens.
Julius Antonius Sanctorius, Tit. S. Bartholomæi in Insula, Presbyt. Card. S. Severinæ.
Hieronymus Card. Rusticucius Tit. S. Susannæ.
Hieronymus Cardin. Simoncellus, Tit. S. Priscæ.
Petrus Card. Deza, Tit. S. Hier.
Alexand. Card. Floren. Tit. Ss. Joannis, & Pauli.
Julius Card. Cananus, Tit. S. Anastasiæ.
Antonius Maria Cardin. Salviatus, Tit. S. Mariæ de Pace.
Augustinus Card. Tit. S. Marci de Verona.
Ego Vincentius, Tit. S. Clementis, Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinula, Tit. S. Sabinæ.
Ego Gregorius, Tit. S. Sixti Card. Radzivil.
Ego Simeon Card. de Terranova, Tit. S. Mariæ Angelorum.
Ego Scipio, Titul. S. Salvatoris in Lauro Card. Lancellottus.
Ego Henricus, Tit. S. Pudentianæ Cardin. Caetanus S. R. E. Camerarius.
Ego Joan. Baptista Card. Castrucius.
Ego Dominicus, Tit. S. Chrysogoni Card. Pinellus.
Ego Hippolytus, Tit. S. Pancratii, Presb. Cardin. Aldobrandinus Major Pœnitentiarius.
Ego Hieronymus, Tit. S. Petri ad Vincula, S. R. E. Presb. Card. de Ruvere.
Ego Fr. Hieronymus, Tit. S. Mariæ super Minervam, S. R. E. Presb. Card. Ascul.
Antonius Maria, Tit. S. Agnetis Cardin. Perus.
Fr. Constantius Card. Sarnanus, Tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Card. Alanus, Tit. S. Mariæ in Montibus.
Ego Scipio, Tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Antonius, Tit. S. Stephani, Cardin. Saulius.
Ego Evangelista, Tit. S. Matthæi in Merulana, Presb. Card. Cusentinus.

Ego

Ego Joan. Franciscus, Tit. S. Mariæ in Via, Presb. Card. Maurocenus.
Marianus Tit. Ss. Marcellini, & Petri Prebs. Card. de Camerino.
Ego Fr. Gregorius Card. a Montelparo, Tit. S. Augustini.
Ego P. Card. Sfondratus, Tit. S. Cæciliæ.
Ego Benedictus Justinianus, Tit. S. Marcelli.
Ego Augustinus, Tit. S. Laurentii in Pane, & Perna, Presb. Card. Cusanus.
Ego Fr. Maria, Card. Ss. Quirici, & Julitæ.
Ego Octavius Card. S. Joan. ante Portam Latinam.
Ego Fr. Card. S. Mariæ in Via Lata.
Ego Alexander S. Laurentii in Damaso, Diacon. Card. Montaltus, S. R. E. Vicecancellarius.
Ego Hieronymus S. Eustachii Diac. Card. Matthæius.
Ego Ascanius, S. Mariæ in Cosmedin, S.R.E. Diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Nicolai in Carcere, Diac. Card. Borromæus.
Ego Guido, Ss. Cosmæ, & Damiani, Diac. Card. Pepulus.
Ego Odoardus S. Adriani, Diac. Card. Farnesius.
Ego Octavius S. Georgii in Velabro, Diac. Card. de Aquaviva.
Ego Flaminius, S. Mariæ in Domnica.

II.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Deputatio Cardinalium Salviati, & de Camerino, in superintendentes Tribunalium omnium Urbis pro negociis omnibus, quæ ad Justitiæ administrationem, & Urbis ejusdem, ejusque Districtus tranquillitatem pertinent.

Dilectis filiis Nostris Antonio Mariæ Sanctæ, Mariæ de Pace Salviati, ac Mariano Tit. Sanctorum Petri, & Marcellini de Camerino Presbyteris Cardinalibus nuncupatis.

INNOCENTIUS PAPA IX.

Dilecti filii Nostri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Deputatio, de qua in rubr.

§. 1. PRO faciliori expeditione Justitiæ, Vos, de quorum integritate, literarum scientia, & longa rerum experientia plene confidimus, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, simul, & conjunctim Apostolica auctoritate, tenore præsentium constituimus, facimus, & deputamus superintendentes generales, & speciales omnium negociorum Justitiæ administrationem, ac Almæ Urbis Nostræ, illiusque Districtus bonum regimen, quomodolibet concernentium infrascriptorum Tribunalium Urbis, & Districtus prædictorum, videlicet, Urbis Gubernatoris, Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generalis Auditoris, Vicecamerarii, Senatoris Urbis, & Curiæ Capitolinæ, Gubernatoris Burgi, Ripæ, ac Ripettæ Judicum, & Officialium quorumcumque, nec non Judicum, & Officialium Urbis Vicarii, non tamen quoad ejus Causas spirituales; vobisque plenissimam & amplissimam facultatem, & potestatem per præsentes damus, concedimus, & impertimur, ut tanquam generales, & speciales superintendentes, auctoritate nostra, nullo alio desuper à Nobis expectato mandato, Judicibus, & Officialibus Tribunalium supradictorum omnia, & singula, quæ ad ejusdem Urbis, illiusque Districtus bonum regimen, felicem Justitiæ in prædictis Caussis directionem, litium, earum præsertim, in quibus de pauperum, & miserabilium personarum, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum interesse agi continget, celerem prosecutionem, & finalem expeditionem, debitam quarumcumque personarum pro consecutione, tam mercedis, quam aliorum Creditorum suorum legitime instantium satisfactionem, quarumcumque significationum, quibus Debitores, per Decreta eorumdem Judicum, & Officialium, quandoque ad longum, vel breve tempus gravari non permittuntur, revocationem, subditorum pacem, & tranquillitatem, Bannitorum, & facinorosorum hominum exterminationem, & signanter talearum, & nominationum contra eosdem Bannitos, & facinorosos homines concessionem, & solutionem, franchitiarum Urbis, quarumcumque à quibuscumque locis contra personas, cujuscumque dignitatis, & præeminentiæ in Constitutione fel. rec. Pii IV., quæ incipit; *Inter cæteras*: ac à rec. mem. Gregorio XIII. confirmata, nominatas, & quomodolibet compræhensas prohibitionem, & abolitionem. Constitutionum denique Summorum Pontificum predecessorum nostrorum, tam super eorumdem Urbis Tribunalium reformatione, mercedum Judicum prædictorum taxatione, & omnimoda Justitiæ administratione, quam contra Bannitos, eorumque Receptores, & fautores, & aliarum quarumcumque circa bonum regimen, & Justitiæ administrationem aliquid disponentium (quarum Constitutionum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus), hactenus editarum observantiam pertinere vobis videbuntur.

§. 2. Nec non quæcumque etiam nova Edicta, Bannimenta, ac Decreta, quæ vos occasione præmissorum necessaria, & opportuna esse judicaveritis, injungere, mandare, & publicari, ac observari facere libere, & licite possitis, & valeatis. *Facultatem concedit quæcumque Edicta faciendi, & publicandi.*

§. 3. Præterea, ut omnes recursus, reclamationes, & querelas in cujuscumque instantiæ causarum, tam civilium, quam criminalium, & mixtarum progressu circa præjudicia, & articulos rigorosi examinis Reis inferendi, sive copias inditiorum eisdem dandi, vel terminum ad defensiones faciendas concedendi, & circa alia præjudicium irreparabile partibus quomodolibet in- *Recursus admittendi contra quoscumque Judices, vel Tribunalia.*

inferentia decreta (salvo tamen, & in suo cursu libero remanente ordinario legitimæ appellationis à supradictorum Judicum, & Officialium sententiis remedio, quod per præsentes à collitigantibus minime auferre, aut aliquo pacto impedire non intendimus) contra quascumque personas quacumque auctoritate, & dignitate fungentes de, & super gravaminibus à supradictis Tribunalibus, eorumque Judicibus, & Officialibus in cursu cujuscumque instantiæ supradictarum causarum, ut præfertur, quomodocumque, & qualitercumque illatis, seu inferendis, auctoritate Nostra audire, & causas hujusmodi gravaminum, vocatis etiam, si ita vobis videbitur, vocandis extrajudicialiter tamen, & summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura alicujus novi Judicii, & quantum fieri poterit, sine retardatione ipsius processus causarum pendentium, sola facti scilicet veritate inspecta, & manu regia cognoscere, ac Judicibus prædictis, ut id, quod vos justum judicabitis, decernant, & judicent, demandare.

Tribunalium Judices, & Officiales removendi.

§. 4. Et insuper, ut ab eorumdem Tribunalium Judicibus, & Officialibus, omnium, quæ ab ipsis fieri contingeret, rationem ex officio exigere, & in præmissis culpabiles repertos, ab exercitio suorum officiorum ad tempus suspendere, & illorum loco per modum provisionis, donec per Nos aliter provisum fuerit, alios sufficere, sive per pœnas pecuniarias, aut etiam corporis afflictivas respective coercere possitis similiter amplam, & omnimodam facultatem, & potestatem damus, tribuimus, atque concedimus per præsentes.

Invigilandi super æqua justitiæ administratione, & Urbis tranquillitate.

§. 5. Præcipuum denique vestrum officium esse volumus, per hanc vestram superintendentiam curare, & efficere, ut iidem Judices, Officiales, & alii in prædictis suis Tribunalibus, & in supradictis omnibus causis præsertim criminalibus Jus, & Justitiam rite, incorrupte, æqua lance, sine personarum acceptione, absque aliquo partium præjudicio, aut gravamine, & minori, quo fieri poterit, temporis, & collitigantium dispendio eisdem partibus ministrent; ut Sicarii, & facinorosi homines ab Urbe, & ejus Districtu profligentur, ut suum unicuique salvum, & custoditum conservetur, & restituatur; ut denique omnes in optata pacis, & Justitiæ tranquillitate vivant, & perseverent.

Et prædicta exequendi in Territoriis Setii, Piperni, & Terracinæ.

§. 6. Quæcumque autem pro Sicariorum, & exulum persecutione si necessaria, & opportuna fore judicaveritis, ea, ut personis idoneis, à vobis benevisis committere, & mandare, ac exequi facere similiter possitis, & valeatis etiam in Civitatibus, Territoriis, & locis Setii, Piperni, & Terracinæ ob eorumdem locorum cum Districtu Urbis conjunctionem, licentiam pariter concedimus, & elargimur.

Procedendi in criminalibus sine ulla irregularitatis nota.

§. 7. Et ulterius, ut præmissis omnibus absque ullo conscientiæ scrupulo libere vacare possitis, quod præmissa omnia, & singula faciendo, & in criminalibus causis votum dando, seu illis alias vos immiscendo, etiamsi inde sanguinis effusio, membrorum mutilatio, vel etiam mors sequatur, aliquam censuram, vel pœnam Ecclesiasticam, seu irregularitatis, vel infamiæ maculam, sive notam minime incurratis per præsentes concedimus, & indulgemus.

Clausulæ pro prædictorum validitate.

§. 8. Decernentes omnia, & singula per vos in præmissis, & circa ea quomodolibet facienda, non secus acsi à Nobis ipsis facta essent, valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere, neque de illorum validitate quomodolibet dubitari posse.

Eorum verbo in præmissis standum esse declarat.

§. 9. Et quoniam difficillimum foret probare, quod singula communicata nobis cum consilio, & particulari nostra jussione præcedente, fient: Ideo in omnibus, & singulis negociis regimen Urbis, illiusque Districtus, & locorum prædictorum, ut supra concernentibus, per vos quovis modo pertractandis, soli vestro verbo, vel assertioni, etiam in scriptis, & absque præsentium literarum insertione, vel narrativa, aut alia communicationis, consilii nobiscum factæ, & particularis jussionis à nobis habitæ probatione credi, ac plenam, & indubitatam fidem, tam in Judicio, quam extra illud adhiberi debere.

Solique Deo rationem per eos esse reddendam.

§. 10. Quodque vos de omnibus, & singulis, per vos in præmissis faciendis nulli alteri, præterquam soli Deo, rationem aliquam reddere teneamini, volumus, & ordinamus.

Eisque ab omnibus omnino obediendum.

§. 11. Mandantes propterea Judicibus, ac Officialibus supradictis, ut sub indignationis nostræ aliisque arbitrii nostri pœnis omnibus, & singulis præceptis, mandatis, & ordinationibus vestris quibuscumque, tamquam de expresso mandato nostro factis, realiter, & cum effectu pareant, & obediant.

Derogat contrariis.

§. 12. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Tribunalium prædictorum Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis Tribunalibus prædictis, illorumque Judicibus in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis specialis mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Novem. 1591 An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Novembris 1591. Pontificatus nostri Anno primo.

Reos

III.

Reos condemnari vigore alicujus rescripti contra formam juris, & confiscari legitimam filiorum viventibus eorum genitoribus, aut arbitrariam compositionem recipi in Dataria, pro licentia dandi dotem, supra summam a Statuto taxatam, prohibet in urbe.

Quo ad legitimam, contrarium decisum fuit extra Vrbem, in Bulla LXI. Pii IV. Et si cuncta. *Tom.IV. Par.II. fol.*111., *& consonat Constitutio XXIX. Sixti IV.* Cura. *Tom.III. Par.III. fol.*190.

INNOCENTIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus Cõstitutionis.

AD Romanum spectat Pontificem, inter multas, & graves, quas pro communi Christianæ Reipublicæ bono, suscipit curas, in eam quoque præcipuo studio incumbere, ut ejus in temporalibus subditi, præsertim vero Dilecti filii S. P. Q. R. quorum propria, & peculiaris cura ei specialiter commissa est, non solum a quocumque gravamine, quoad fieri potest, immunes reddantur, sed privilegiis, & gratiis in dies amplioribus ordinentur. Quare nos, & muneris nostri debito satisfacere, & Paternam charitatem, ac benevolentiam, quam jam pridem erga eos gerimus, insigni aliquo monumento testatam esse cupientes, quo & ipsi benignitatem nostram experti, & alii eorum exemplo in fide, obedientia, ac devotione Sanctæ hujus Sedis alacriori animo perseverent, atque ad promerendam uberiorem nostram, & illius gratiam in dies magis invitentur.

Prohibitio reos condemnandi contra jus, vigore alicujus rescripti.

§. 1. Primum quidem hac nostra perpetuo valitura Constitutione abolemus, & ab hac inclyta Urbe nostris volumus exulare temporibus, modum illum procedendi contra reos alicujus criminis, aut delicti, qui licet juxta dispositionem Juris communis, & Sacrarum Constitutionum, ac ejusdem Urbis Statutorum, pœna capitis plecti non debeant, tamen vigore specialis mandati, & rescripti per Roman. Pontif. Motu proprio, seu alias signati, pœna ultimi supplicii damnãtur, & quod nobis licere non patimur, id etiam nostris Successoribus indicamus, districtius prohibentes, ne in posterum Judices quicumque quavis auctoritate fungentes, reum aliquem contra Juris communis, & Apostolicarum sanctionum, & Statutorum Urbis tenorem, vigore, seu prætextu rescriptorum hujusmodi, quæ contra intentionem concedentis, per subreptionem extorta censeantur, capitaliter condemnare præsumant.

Prohibitio confiscandi legitimam filiorũ viventibus parentibus in Urbe.

§. 2. Præterea volumus, ac præsentium tenore decernimus, quod in eadem Urbe nostra, si contingat filios viventibus eorum Genitoribus, delictum aliquod committere, ipsi parentes, quoad vixerint, ad solvendam, seu tradendam legitimam portionem de propriis bonis, eisdem filiis de jure debitam, minime cogi, aut compelli possint, nec contra ipsos Delinquentium Genitores ad legitimæ portionis prædictæ confiscationem, per quosvis Judices procedi debeat; sed in quibusvis criminalibus causis juris communis dispositio, & Statuta Urbis omnino serventur; nec non quascumque Prædecessorum nostrorum Constitutiones in contrarium forsan desuper editas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ad terminos juris, ac dictorum Statutorum, harum serie reducimus, & moderamus; Statutaque ipsa in hac parte approbantes, illa adversus quemcumque contrarium usum, aut Constitutionem restituimus, & revalidamus.

Prohibitio exigendi cõpositioné pro licentia dandi dotem supra summam ab Urbis statuto taxatam.

§. 3. Et insuper, quia etiam accepimus usu receptum esse, ut pro obtinenda derogatione statuti, seu reformationum ejusdem Urbis, super certa Dotium puellarum, quæ pro tempore nubunt, summa, & quantitate editarum, compositio non certa, sed arbitraria, iis, qui in Dataria, & materiis componendis pro tempore præsident, solvatur. Nos ipsius Urbis Cives, & Incolas specialibus favoribus, & gratiis prosequentes, illos a solutione compositionis hujusmodi perpetuo eximimus, & liberamus, immunesque, & exemptos esse volumus, districte interdicentes dilecto filio Datario, nunc & pro tempore existenti, ac Præfecto compositionum, cæterisque Ministris, & Officialibus, ne ab iis, qui in dicta Urbe cum aliqua ampliori dote matrimonia contrahentes, derogationem hujusmodi a Nobis, vel Successoribus nostris impetrabunt, etiam si Barones, Domicelli, & Nobiles fuerint, dosque ipsa longe ultra taxam prædictam ad quamcumque summam excessiva extiterit, quidquam vel minimum pro simili compositione ullo modo exigant, neque ad eam quovis prætextu cuiquam solvendum compellant, statuto tamen ipso super taxa dictarum Dotium nihilominus in suo robore permansuro.

Clausulæ præservativæ.

§. 4. Decernentes præsentes literas, &c. ex quavis causa ex quocumque capite de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, seu invalidari, vel revocari, aut alias quomodolibet infringi, seu adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter observari, & adimpleri.

Clausula sublata.

§. 5. Sicque & non alias per quoscumque Judices, & Commissarios, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate in quavis causa, & instantia judicari, & deffiniri debere,

bere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio exequutorum.

§.6. Quocirca dilectis filiis modernis, ac pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, ac Vice-Camerario, Thesaurario, & Clericis Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, necnon Gubernatori, & Senatori ejusdem Urbis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel quilibet eorum faciant præfatos S. P. Q. R. atque adeo singulares illorum personas, cæterosque omnes, & singulos, quos præmissa concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari, contradictores per opportuna juris, & facti remedia compescendo.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quæsito, quatenus præmissorum occasione cum publico detrimento jus alicui quæsitum dici, aut censeri quoquomodo possit, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, legibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac Sixti V., Gregorii XIV. concessionibus super præmissis quomodolibet emanatis, aliisque literis Apostolicis tam supradictis, quam quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, ac formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, ac aliis efficacissimis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, expressa, ac specifica mentio, seu expressio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice, & ad effectum præmissorum dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.8. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud habeatur, quæ eisdem originalibus haberetur, exhibitis, vel ostensis.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.I. de 1. Dec.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Kalendis Decembris, Pontificatus nostri Anno Primo.

IV.

Confirmatis Literis Sixti PP. V. quibus Castra Monasterio Farfensi dependentia Cameræ Apostolicæ applicaverat, revocataque restitutione a Gregorio XIV. facta Abbatibus Commendatariis, Castra prædicta in Bulla Pii PP. V. *de non alienandis* compræhendi declarat.

Ex Regest. in Secret. Brev.

*Sixti V. Literas legere est in Appendice superius posita num.XL. pag.*220., *earumque initium est* Romanum decet.

INNOCENTIUS PAPA IX.

Ad perpetuam rei memoriam.

Enarrat applicationem Castrorum in rubrica expressorum a Sixto Papa V. factam.

§. 1. CUM, sicut accepimus, fel.rec. Sixtus Papa V. alias vacantibus Abbatiis Beatæ Mariæ Farfen. nullius, & S. Salvatoris de Scandriglia Sabinen. Diæcesis, insimul unitis per obitum bon: mem: Alexandri Cardinalis Farnesii illas dum viveret in Commendam obtinentis, omnia, & singula Castra in Statu Nostro Ecclesiastico sub dictarum Abbatiarum temporali Jurisdictione existentia, quoad temporalem Jurisdictionem, proprietatem, dominium, & superioritatem una cum eorumdem introitibus, redditibus, & emolumentis ex Jurisdictione prædicta provenientibus in suo Consistorio Secreto de Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium (de quorum numero tunc eramus) Consilio, & assensu, ac de suæ Apostolicæ potestatis plenitudine à dictis Abbatiis perpetuo separaverit, ac Sedi, & Cameræ Apostolicæ applicaverit, & appropriaverit, prout in Decreto Consistoriali ejusdem Sixti prædecessoris, ac literis Apostolicis desuper expeditis latius continetur; cujus quidem decreti, ac prædictarum literarum vigore realis, & corporalis possessio dictorum Castrorum, & eorum temporalis Jurisdictionis cum omnibus annexis, per tunc Cameræ prædictæ Commissarium, seu ejus Substitutum nomine Sedis, & Cameræ prædictarum capta, Juramentum debitum fidelitatis a Vassallis eorumdem Castrorum receptum, Officiales, & Jus dicentes, ad regimen, & temporalem Jurisdictionem in illis exercendam deputati, per plures menses fuerunt.

Possessionemque inde a R. C. A. Officialibos captam.

Gregor. XIV. ea Abbatibus Commendatariis restituerat.

§. 2. Cumque, sicut etiam accepimus, piæ mem: Gregorius XIV. Prædecessor noster earumdem Sixti V. literarum revocationem, ac reintegrationem quamdam, de Jurisdictione, & Dominio prædictis Abbatiis, & earum Commendatariis extra Consistorium fecerit, prout in literis revocationis, & reintegrationis hujusmodi plenius contineri dicitur.

Innocentius innovat literas Sixti, iterumque dicta Castra Cam. Apost. unit.

§. 3. Nos igitur cognoscentes dictam Sixti prædecessoris separationem, & applicationem ex causis valde opportunis, & necessariis factam fuisse, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac etiam de Venerabilium

lium fratrum nostrorum ejusdem S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu dictorum Castrorum temporalis Jurisdictionis, Dominii, & superioritatis, cum illius emolumentis, & annexis, prout in ejusdem Sixti prædecessoris Decreto, ac literis continetur, a dictis Abbatiis separationem, ac Sedi, & Cameræ prædictæ applicationem, & appropriationem, ac Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, approbamus, & renovamus, ac etiam, quatenus opus sit, de novo facimus, & decernimus.

Revocatque Gregorii XIV reintegrationem, & quandam Sixti declarationem super jure Abbatum cognoscendi causas appellationũ, & recursuum

§. 4. Nec non quamdam etiam ejusdem Sixti extra Consistorium post primodictas suas literas emanatam declarationem, seu restitutionem super Jure cognoscendi causas appellationum, & recursuum ad favorem dictarum Abbatiarum factam sub Dat. Kalendis Augusti 1589. Pontificatus vero Anno quinto, ac ipsam Gregorii XIV. prædecessoris prædicti revocationem, ac reintegrationem (quarum omnium, & singularum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis haberi volumus) per præsentes de medio tollimus, ac prorsus abrogamus.

Dicta Castra in Bulla Pii V *de non alienandis* comprehendi statuit.

§. 5. Castraque prædicta cum illorum temporali Jurisdictione prædicta immediate Sedi, & Cameræ prædictæ, perpetuo applicamus, & appropriamus, ac eisdem, ita perpetuo esse incorporata decernimus, ut omnino compræhensa sint, & esse intelligantur, sub prohibitione alienationis, & aliorum in Constitutione rec: mem: Pii Papæ V. contentorum, perinde ac cætera Castra, & loca sub immediato Sedis Dominio prędictę, & Jurisdictione existentia.

Clausulæ pro præsentium observantia.

§. 6. Sicque, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, ac diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

§. 7. Mandantes propterea dictis filiis nostro, & S.R.E. Camerario, Thesaurario, ac Decano, aliisque Præsidentibus, & Clericis Cameræ nostræ Apostolicæ, quatenus præsentes nostras literas in eadem Camera admittant, & in ejusdem Cameræ libris annotari, ac registrari faciant, & mandent. Contradictores quoslibet, & Rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Decem. 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 4. Decembris 1591. Pontificatus nostri Anno primo.

Sequitur Commissio ejusdem Rev. Cameræ Apostolicæ Commissario de capienda possessione eorumdem Castrorum.

Dilecto filio Angelo Rigotio de Colle Veteri J.V. Doctori.

INNOCENTIUS PAPA IX.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum Nos hodie omnia Castra in Statu Ecclesiastico sub temporali Jurisdictione Abbatiarum Beatæ Mariæ Farfen. Nullius, & Sancti Salvatoris de Scandriglia Sabinen. Diœcesis simul unitarum existentia Sedi, & Cameræ Apostolicæ applicaverimus, illaque una cum temporali Jurisdictione prædicta immediate Sedi, & Cameræ prædictæ perpetuo esse incorporata decreverimus, prout in Decreto per Nos desuper de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro Secreto facto, continetur, ac in literis Apostolicis prope diem expediendis latius explicabitur. Nos igitur, ne Castra prædicta in temporalibus aliqua detrimenta patiantur, de tua in rebus gerendis dexteritate, & solertia plurimum in Domino confisi, Tibi per præsentes committimus, & mandamus, quatenus statim visis præsentibus, Te ad dicta Castra personaliter conferas, illorumque realem, & actualem possessionem nostro, & Cameræ Apostolicæ nominibus, omni mora, & dilatione postpositis, capias, & apprehendas, ac a subditis, & vassallis Castrorum hujusmodi, debitum fidelitatis juramentum recipias, aliaque facias, & exequaris, quæ in præmissis necessaria, & opportuna judicaveris, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 4. Decembris 1591. Pontificatus nostri Anno I.

V.

Committitur Cardinali Archiduci Austriæ, in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis de latere Legato, ut Insignia, Vestes, & & Vexilla inter Confraternitates sub Invocatione Beatæ Mariæ de Misericordia in Civitate Ulixbonen. erectas, distinguat, litesq; inter ipsas exortas componat.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Dilecto filio nostro Alberto tituli S. Crucis in Hierusalem Presbytero Cardinali Archiduci Austriæ nuncupato, & Apostolicæ Sedis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis de latere Legato.

INNOCENTIUS PAPA NONUS

Dilecte fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliæ, & Algar-

Portugalliæ Reges Confraternitatem

de Misericordia instituerant, Privilegiis, opibusque promoverant.

garbiorum Regis Catholici Nobis expositum fuit, quod cum a pluribus annis in Civitate Ulixbonen. claræ memoriæ Portugalliæ, & Algarbiorum Regum opera, & pia devotione, una insignis sub Invocatione Beatæ Mariæ de Misericordia Confraternitas, in qua pietatis opera in honorem Domini Nostri Jesus Christi, Sanctissimæque Virginis Mariæ ejus Matris, & proximorum utilitatem, & commodum per illius Confratres, & Sodales, in quorum numerum quamplurimi Nobilium, & Principalium dictæ Civitatis Virorum descripti reperiuntur, exercerentur, & juxta evangelicam doctrinam adimplerentur, fundata, & instituta fuisset, quam prædictæ memoriæ Emanuel, & Joannes ejus filius dictorum Regnorum Reges multis privilegiis, & donationibus auxerunt magnificis constructis fabricis, ornamentis, ac paramentis elargitis amplificarunt, plurimisque a summis Rom. Pontific. obtentis gratiis, & Indulgentiis ita munierunt, ac decorarunt, ut crescente in dies Christifidelium devotione, & affectu erga illam, ex eorumdem piis eleemosynis, ac largitionibus undequaque collectis pro captivis redimendis, pauperibus, ac orphanis virginibus collocandis, viduis, & aliis miserabilibus personis sublevandis, in Carceribus detentis sustentandis, ultimo supplicio damnatis confirmandis, & associandis, mortuis sepeliendis, cæterisque misericordiæ operibus summa pietate exercendis, nec non Divinis officiis pro vivis, & defunctis peragendis satis, superque sufficerent.

Aliæ postea ab aliis fuere institutæ Confraternitates, quæ eadem insignia gestantes non eadem misericordiæ opera exercebant ac supradictæ Confraternitati eleemosynæ minuebantur.

§.2. Tamen a nonnullis annis citra in eadem Civitate quorumdam etiam inferioris conditionis hominum, æmulatione, magis quam charitatis fervore, nonnullas alias sub diversis invocationibus, & denominationibus Confraternitates institutas, & erectas fuisse, in quibus eadem pietatis opera, quæ ex præcipuo primodictæ Confraternitatis Misericordiæ Instituto existunt, exercere contendunt, Vestesque, Vexilla, Feretrum pro mortuis ad sepulturam conducendis, aliaque dictæ Confraternitatis insignia per Urbem deferre, sibique assumere, & usurpare præsumunt, ex quo gravia scandala, & dissentiones quotidie oriri videntur, eleemosynæque ipsæ, ex quibus prædicta charitatis opera in primodicta Misericordiæ Confraternitate commode, & utiliter perficiebantur, & exequebantur, magna ex parte deficere, & imminui cœperunt, ex dictisque noviter erectis Confraternitatibus licet perquirendis eleemosynis, & procurandis piorum donationibus illarum Sodales nimis sollicite intendant, nulla, aut minima pauperibus, & miserabilibus personis subsidia, & commoda proveniri reperiantur; quibus nisi præsenti remedio subveniatur, primodicta Misericordiæ Confraternitas plurimum imminui maximo Christi pauperum detrimento, & incommodo videbatur.

Pro remedio supplicat Rex.

§.3. Quare pro parte dicti Regis Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Innocentius Cardinali Archiduci Austriæ ea committit, quæ in rubrica recensentur.

§.4. Nos igitur, qui pietatis opera in dies crescere, & augeri, scandala inter personas similibus operibus exercendis intentas orta, submovere, cæteraque impedimenta de medio tollere summis affectibus desideramus, hujusmodi incommodis occurrere volentes; Circumspectioni tuæ per præsentes committimus, & mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint vocandi, de præmissis etiam summarie, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, & si tibi videbitur extrajudicialiter, Te diligenter informes: & si per informationem eamdem Tibi constiterit ex erectione secundo dictarum Confraternitatum, ac illarum exercitiis, præcipueque ex Feretri, Vexillorum, & aliorum insignium, quibus primodicta Misericordiæ Confraternitas utitur, delatione, & usurpatione, eidem aliquot præjudicium, & detrimentum inferri, exindeque dissentiones inter illius, & aliarum Confraternitatum Confratres in diminutionem dictorum pietatis operum suboriri, & scandala proveniri posse, præjudicium, & scandala hujusmodi, omni, & quacumque appellatione, aut reclamatione remota tollere, & removere, prædictaque insignia, vestes, ac vexilla inter ipsas Confraternitates, nec non opera per illas exercenda ita distinguere, ut nec se invicem impedire, aut turbare, nec opera charitatis prædicta intermitti ullo modo possint, vel debeant: quæque Tibi pro pace, & quiete componenda, & observanda videbuntur necessaria, facere, & exercere, omnibusque opportunis Juris, & facti remediis exequi auctoritate nostra cures.

Ad quæ perficienda opportunas eidem concedit facultates.

§.4. Nos enim Tibi omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria quomodolibet, & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Quibuscumque in contrarium non obstantibus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & præsertim nostra de non tollendo Jure quæsito, dictarumque Confraternitatum etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, illis, illarumque Protectoribus, Administratoribus, & personis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, quoad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Decem. 1591. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Decembris 1591., Pontificatus nostri Anno I.

VI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Prioratus Baruli, seu de Barletta Ordinis S. Joannis Hierosolymitani collationem Sedi Apostolicæ reservat.

INNOCENTIUS PAPA IX.

Ad futuram rei memoriam.

Reservatio, de qua in rubrica.

§. 1. Ut de Prioratu Baruli, seu de Barletta, Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, quem dilectus filius noster Joannes Vincentius, Tituli S. Alexii Præsbyter Cardinalis Gonzaga in titulum, vel commendam, aut alias ex concessione, seu dispensatione Apostolica nunc obtinet, quandocumque vacare contigerit, nos, & Sedes Apostolica libere, ac sublatis impedimentis omnibus, disponere valeamus, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac ex causis animum nostrum moventibus, nobisque benevisis, Prioratum hujusmodi ex nunc dispositioni nostræ, ac ejusdem Sedis Apostolicæ specialiter, ac nominatim reservamus, ita ut, adveniente illius vacatione, sive per obitum, etiam apud Sedem eamdem, aut etiam apud Conventum ejusdem Hospitalis, aut alibi in quacumque Mundi parte, sive per liberam resignationem, etiam coram Notario, & Testibus sponte factam, aut aliam quamcumque dimissionem, vel amissionem prædicti Joannis Vincentii Cardinalis, aut alias quovis modo, dilectus filius Magister, aut Conventus Hospitalis prædicti, aut aliæ personæ, quavis etiam Apostolica auctoritate, de illo disponere minime valeant, sed Nos, & Sedes prædicta, aut pro tempore existens Romanus Pontifex de eodem Prioratu in favorem cujuscumque personæ, etiamsi, juxta statuta, & stabilimenta ejusdem Hospitalis, omnia requisita non habuerit, libere disponere, illique conferre, aut in titulum, sive commendam, vel administrationem dare, & concedere possit.

Inhibitio M. Magistro, quo minus in hujusmodi collatione se ingerat.

§. 2. Inhibentes propterea tam Magistro, & Conventui S. Joannis Hierosolymitani prædictis, quam quibusvis aliis interesse quomodolibet prætendentibus, ne se in eo intromittere quoquo modo audeant, vel præsumant, decernentes irritum, & inane quidquid, secus super his ab illis, seu a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§. 3. Non obstantibus Cancellariæ nostræ Apostolicæ Regulis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non prædictis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & stabilimentis, usibus, & naturis Hospitalis hujusmodi, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, ac gratiis quibuslibet magno Magistro, & Conventui prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu simili, & consistorialiter, ac ad Imperatoris, Regum, vel aliorum Principum instantiam, & contemplationem, aut alias quomodolibet concessis, & pluries, ac iteratis vicibus approbatis, confirmatis, & innovatis, nec non gratiis, & expectativis, tam a dictis Magistro, & Conventu, quam etiam a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ac a nobis, & Sede prædicta quibusvis personis generice ad quoscumque dicti Hospitalis Prioratus, vel alia Beneficia, aut etiam forsan nominatim ad hunc ipsum, quavis auctoritate concessis: quibus omnibus, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullo modo derogari possit, nisi, vel si etiam de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio haberetur, & certa inibi, tunc expressa, forma observaretur, & nisi ad hoc Magister, Conventus, aut alii interesse habentes, seu prætendentes vocati non fuerint: quodque aliter factæ derogationes non valeant, & nullatenus suffragentur, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, ac formas pro plene observatis habentes, ad hunc effectum, specialiter, expresse, ac latissime derogamus, ac derogatum esse volumus, & decernimus, illaque omnia adversus hanc reservationem, nemini omnino suffragari, perinde ac si non emanassent, decernimus pariter, & declaramus; cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Decem. 1591. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 21. Decembris 1591., Pontificatus nostri Anno I.

CLEMENS OCTAVUS

PAPA CCXXXIII.

ANNI CHRISTI MDXCII.

DIe 30. Januarii 1592. Hippolytus Aldobrandinus patria Florentinus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis Tituli Sancti Pancratii electus est Romanus Pontifex, qui Clementis VIII. nomine assumpto Sacra Thiara redimitus est die 2. Februarii. Sedit temporibus Rodulfi II. Imperatoris Ann. XIII. Mensem I. Dies V. Creavitque diversis temporibus Cardinales LVI. Obiit die 3. Martii 1605. Sepultusque fuit in Basilica Vaticana. Vacavit Sedes Dies XXIX.

I.

Prorogatio ad aliud quinquennium applicationis fructuum Ecclesiæ Chissamensis in Insula Cretæ Collegio Græcorum in Urbe erecto. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

Hoc Collegium fundavit Gregorius PP. XIII. Constit. LXIII. quæ incipit. In Apostolicæ *Tom. IV. Par. III. fol.* 328. *Eidemque Collegio Sixtus PP. V. Officium Diaconi, & Subdiaconi pro Cappellis Pontificiis addixit Constit. LXXXI., quæ incipit* Religiosa. *Tom. IV. Par. IV. fol.* 295.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. CUM alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster per suas literas, datas Idibus Januarii, Pontificatus sui Anno V., Collegio Scholarium Græcorum, in Alma Urbe tunc erecto, & instituto, in sustentationem eorumdem Scholarium, Chisamensis Ecclesiæ in Insula Cretæ, tunc certo modo vacantis, fructus, redditus, proventus, juraque, obventiones, & emolumenta (dempta eorum certa portione) ad annos quindecim applicaverit; prout in ejusdem literis plenius continetur.

Gregor. XIII. Collegio Græcorũ ad quindennium applicavit fructus Ecclesiæ Chisamensis.

§. 2. Et, sicut accepimus, tempus hujusmodi jam forsan effluxerit, sive ejus finis nunc instet. Nos considerantes Ecclesiam prædictam, quæ adhuc vacat, Clero, Populoque latino omnino carere, præter paucos quosdam Canonicos, qui tamen a longo, seu immemorabili tempore, sive ob tenuitatem Præbendarum, sive alias ob causas in ea non resident, sed apud Cidoniensem Ecclesiam, cui inservire solent, atque piæ menti dicti Gregorii Prædecessoris inhærentes, convenire judicavimus, subsidium hujusmodi Collegio prædicto ad aliquod longius tempus prorogare, donec, Deo dante, talis prædictæ Chissamen. Ecclesiæ constitui possit Episcopus, qui etiam Clero, & Populo græco in eadem Insula Sacramenta, & quæ sunt pontificalis ordinis, valeat ministrare. Quare applicationem, & assignationem omnium dictæ Chissamen. Ecclesiæ fructuum, redditunm, & proventuum, omniumque jurium, obventionum, & emolumentorum per ipsum Gregorium Prædecessorem, dicto Collegio, ut præfertur, factam, & ipsum tempus dictorum quindecim annorum, quatenus adhuc duret, ad alios quinque annos a fine dicti quindennii computandos, auctoritate Apostolica, tenore præsentium prorogamus, extendimus, & ampliamus, quatenus vero lapsum sit, eosdem fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta omnia, exceptis Ducatis centum quinquaginta monetæ venetæ, Administratori, seu Vicario, qui auctoritate Apostolica eidem Ecclesiæ deputabitur, persolvendis, ipsi Græcorum Collegio pro ejus Alum-

Clemens ad alios quinque annos prorogat hujusmodi applicationem.

Alumnorum sustentatione, similiter ad annos quinque, ut præfertur numerandos, cum omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & gratiis, quæ in ipsius Collegii erectione, ac prædictis Gregorii Prædecessoris literis desuper confectis, sunt expressa, & alias, juxta illarum tenorem, quem, præsentibus haberi volumus pro expresso, auctoritate, & tenore prædictis de novo applicamus, concedimus, & assignamus, itaut ab ipsius Collegii Procuratoribus per dilectos filios nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ejusdem Collegii Protectores, nunc, & pro tempore existentes deputatis, propria auctoritate, ea omnia exigi, percipi, & levari, prædiaque, domus, & bona quæcumque locari, aliaque ad id opportuna, & necessaria fieri possint.

Vicarium in Ecclesia Chisamensi deputat. §.3. Interim vero, ne ipsa Ecclesia aliquid in spiritualibus detrimenti patiatur, dilectum filium Paulum Magnanum de Utino, Ordinis Eremitarum S. Augustini Professorem, ejusque Ecclesiæ, illius Sede vacante in spiritualibus Vicarium, ad quinquennium prædictum, auctoritate, & tenore præmissis constituimus, & deputamus, eique pro sua, & unius Presbyteri Cappellani, qui ipsi Ecclesiæ deserviat, congrua sustentatione, & onerum pro divino cultu in ipsa Ecclesia conservando, supportatione, ducatos centum quinquaginta monetæ venetæ prædictos, sibi annuatim, per ejusdem Collegii Procuratores, in tribus terminis, in fine videlicet cujuslibet quadrimestris, persolvendos, attribuimus, & assignamus.

Necessarias eidem Vicario concedit facultates. §.4. Nec non eidem Paulo Vicario, omnia, & singula in prædicta Ecclesia gerendi, exercendi, mandandi, ordinandi, & exequendi, etiam per se, vel alium, seu alios, quæ ad Vicarii hujusmodi auctoritate deputati officium de jure, consuetudine, vel privilegio, seu alias quomodolibet pertinent, etiamsi notam, & expressionem requirerent magis specialem, & sub generali concessione non venirent, plenam, & liberam, per præsentes concedimus facultatem. Mandantes omnibus, & singulis, ad quos spectat, ut eum in Vicarium a Nobis deputatum recipiant, & admittant, ejusque salubribus monitis, & mandatis humiliter obtemperent.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, quodque ipsa Ecclesia ad præsens Pastore careat, & legitimo Defensore, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 10. Febr. 1592. An.I. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 10. Februarii 1592., Pontificatus nostri Anno I.

II.

Innovatio Constitutionis Pii V. ab Innocentio IX. declaratæ, de non alienandis, & infeudandis Civitatibus, & Locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Constitutio Pii V. posita fuit in Constit. LIII. Admonet. *Tom. IV. Par. II. fol. 364.*, *& Constit. I.* Quæ ab hac. *Innoc. IX. fol. 324. ut supra.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romani Pontificis curam, & solicitudinem pertinet, hoc quoque inter cætera non mediocri studio providere, ut quæ ad conservandam Sanctæ hujus Sedis temporalem ditionem bona, & jura, salubriter sancita fuerunt, ea & ab ipso, & ab aliis inviolata serventur. Exordium.

§.1. Alias siquidem fe. re. Pius Papa V. Prædecessor noster literas edidit in hæc verba: Pius Episcopus &c. Admonet &c. *Omittitur quia legi potest loco citato in rubrica.* Pius V. edidit Bullá hic cit.

§.2. Quæ quidem Constitutio uti optima, & ad retinendam S. R. E. dignitatem plane salutaris, approbata, confirmata, & innovata fuit ab iis qui sequuti sunt, Prædecessoribus nostris, piæ nimirum memoriæ Gregorio XIII., Sixto V., & Gregorio XIV. Successores approbarunt.

§.3. Et novissime ab Innocentio IX. qui etiam, de tunc Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, de quorum numero Nos quoque tunc eramus, declaravit eadem Constitutione prohibita fuisse, & prohiberi, omnem, & quamcumque infeudationem, ac alienationem Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum Sedi Apostolicæ tam mediate, quam immediate subjectorum, non solum ne fiat, neve attentetur post eorum devolutionem, sed etiam antequam devolvantur, ac omnem, & quamcumque in perpetuum, vel ad tempus prorogationem, ac extensionem infeudationum, investiturarum, & concessionum de dictis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis nondum finitarum, ipsorumque incorporationem, quoad effectum impediendæ infeudationis, alienationis, prorogationis, & extensionis hujusmodi, non a die eorum devolutionis, sed a die ipsius Constitutionis, etiam antequam illa devolvantur, ipso jure cum omnibus clausulis, & decretis in prædicta Constitutione contentis, Cameræ, & Sedi Apostolicæ factam censeri, adjecto etiam Decreto, & declaratione, ut promissio, & juramentum præstitum, & præstandum, de servanda eadem Pii Prædecessoris prædicti Constitutione, per ipsum Innocentium, & Successores suos Romanos Pontifices, ac prædictos Innoc. IX. ampliavit.

ctos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, intelligatur de ipsa Pii V. Prædecessoris Constitutione, per eum ut supra declarata, & secundum hujusmodi declarationem, eamdem Constitutionem, ad unguem, & inviolabiliter observari oportere, ac debere, sicuti etiam se servaturum esse promisit, ac sancte, & solemni more juravit, prout in ejusdem Innocentii Prædecessoris, sub Datum Pridie Nonis Novembris Pontificatus sui Anno Primo, expeditis literis, clarius continetur.

Hic Pontifex probat, & jurat d. Bullam Pii V. extensam ab Innocentio IX.

§.4. Quare Nos cum primum ad Apostolicæ dignitatis fastigium divina providentia vocati sumus, id ipsum ad exequendum nostri Pastoralis officii debitum, præcipue pertinere existimantes, præinsertas Pii Prædecessoris literas, ac omnia in eis contenta, etiam juxta declarationem prædictam, per ipsum Innocentium Prædecessorem factam, ac desuper confectarum literarum continentiam, & tenorem, quem pariter præsentibus haberi volumus pro expresso, ac de verbo ad verbum inserto, auctoritate Apostolica tenore præsentium comprobamus, confirmamus, & innovamus. Easque firmiter, & inviolate, ac juxta declarationem prædictam Nos similiter servaturos esse promittimus, & juramus, atque per eos, ad quos spectat, pariter perpetuo observari præcipimus, & mandamus.

Nulli ergo omnino hominum &c. Si quis &c.

D. P. An. I. die 14. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, 16. Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno I.

Sequitur declaratio, & extensio dictæ Constitutionis Pii V.

Pius V. alienationem locorum Sedis Apost. strictissime prohibuit ut supra in ejus Const. ubi etiam id tractantibus pœnas imposuit.

§.5. Sanctissimus Dominus Noster. Dixit, post editam per sanctæ recordationis Pium Papam V. Sanctitatis suæ Prædecessorem de fratrum consilio Constitutionem de non alienandis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis, sibi, & Apostolicæ Sedi in temporalibus mediate, & immediate subjectis, etiam ad illud usque tempus in feudum, aut quemvis alienationis titulum dari solitis, ad Sedem prædictam quomodolibet devolutis, & pro tempore devolvendis, gravissimis impositis pœnis contra personas tractantes, consulentes, aut alias verba facientes de hujusmodi Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & Locorum infeudationibus, etiam sub prætextu necessitatis, & evidentis utilitatis, sive illas insinuantes, & suadentes prout in ipsa Constitutione sub Datum 4. Kal. Aprilis Pontificatus sui Anno II. edita, sæpius postmodum per Prædecessores suos, ac novissime per Sanctitatem suam comprobata latius continetur.

Gregor. XIV. declaravit d. prohibitionē non intelligi de feudo non devoluto si evidens extaret utilitas, vel necessitas illud iterum infeudandi.

§.6. Piæ mem. Gregorium XIV. itidem Prædecessorem suum, in Consistorio secreto, Romæ apud Sanctum Marcum die Veneris 13. Septembris 1591. habito, sententiis tamen S. R. E. Cardinalium, qui tunc aderant, ac de quorum numero etiam Sanctitas Sua erat, minime requisitis, quinimmo multis eorum expresse contradicentibus declarasse, & decrevisse, Pii Prædecessoris Constitutione prædicta non prohiberi, feudum nondum devolutum, quando necessitas, aut evidens, & vera Ecclesiæ utilitas postulaverit, iterum infeudari. Nec juramentum in ea præstitum similem casum comprehendere, ac neminem licite jurare posse, quod contra necessitatem, aut evidentem utilitatem Ecclesiæ sit, sicque prædictam Constitutionem intelligendam judicasse, ac definivisse, itaut nemini postea de ea aliter, quam tunc ab ipso declaratum fuit, loqui, & scribere liceret, prout in eodem decreto, & declaratione plenius continetur.

Hic modo Pontifex d. declaratione Gregorii XIV. revocat.

§.7. Verum quia re ipsa compertum est, quod fere omnes alienationes Terrarum, Civitatum, Oppidorum, & Locorum hujusmodi hactenus factæ, ex quibus magna læsio, & imminutio patrimonii, ac existimationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sequuta est, etiam sub prætextu, & colore veræ, & evidentis necessitatis, vel utilitatis Prædecessoribus Sanctitatis Suæ insinuatæ fuerunt, cum tamen vix ulla necessitas excogitari possit, cui ex aliis bonis, aut redditibus, & proventibus quam Constitutione prædicta alienari prohibitis subveniri nequeat, vix etiam ulla dari possit utilitas, cui non præponderet recuperatio, & realis reintegratio in patrimonium S.R.E. earumdem Civitatum, & locorum hucusque alienatorum: cumque hujusmodi casus, absolutæ necessitatis, aut veræ, & evidentis utilitatis, facilius mente atque animo concipi, & effingi, quam usu venire possint, multo magis expedire omnem prorsus alienationum, & investiturarum, prorogationum, & aliarum concessionum, quomodocumque, & sub quibuscumque causis, & prætextibus attentandi viam omnino præcludere, quam ob rarissimos casus, qui vix umquam contingere possunt, apertam relinquere, cumque lucrum in tempore negligere, maximum quandoque sit Ecclesiæ lucrum, utilius esse radices omnes, ex quibus hujusmodi alienationes provenire valeant, penitus evellere, quam ex eo quod aliquando possit earum aliqua utilis esse, occasionem præbere, ut multæ præjudiciales, & damnosæ fiant, cui absurdo atque incommodo, ipsum Pium Prædecessorem præfatum dicta Constitutione non immerito occurrere voluisse, qui longe plures, & graviores jacturas, ex multis perniciosis distractionibus sequi posse censuit, quam utilitates ex paucissimis, siquæ umquam contingerent fructuosæ. Proinde Sanctitas sua habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & singulorum auditis sententiis, de eorum consilio, & unanimi assensu, decretum, & declarationem superius memoratam fel. rec. Gregorii XIV. tamquam destruens prædicti Pii Constitutionem, alienandique occasionem præbens, ac minime ne-

necessariam, & desuper forsan confectas literas, quarum omnium tenores haberi voluit pro expressis, ac ad verbum insertis, auctoritate Apostolica revocavit, abrogavit, cassavit, & annullavit, perinde si numquam emanassent.

Prohibitionesque Pii V. casus etiam veræ necessitatis & utilitatis comprehendere declarat.

§. 8. Declarans dicta Constitutione prohiberi Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Feudorum, & Locorum in ea contentorum, tam quæ numquam antea in feudum concessa, quam quæ alias etiam sæpius alienata, vel infeudata, ac postmodum devoluta, aut etiam nondum devoluta fuerunt, alienationes, infeudationes, & prorogationes, & extensiones investiturarum, feudorum, & concessionum etiam ex causa necessitatis, aut evidentis, & veræ utilitatis factas, & faciendas, juramentum quoque super ejusdem Constitutionis observationem per Sanctitatem Suam, & Successores suos, ac S. R. E. Cardinales præstitum, & præstandum, casum hunc necessitatis, etiam absolutæ, & evidentis, & veræ utilitatis, omnino comprehendere, nec propterea aliquid illicitum jurari, aut quod contra necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ fit, sed quod rationi consonum, atque e re illius est, ac summopere conducit, prout eadem auctoritate declaravit, statuit, & decrevit, cum clausulis, & derogationibus opportunis.

Dat. P. An. I. die 26. Julii.

Actum Romæ in Monte Quirinali, die 26. Julii 1592. In Consistorio secreto.

III.

Comprobatio Constitutionum a Sixto V. editarum, circa conservationem pecuniarii præsidii triginta centena millium nummum aureorum, in Arce Sancti Angeli repositorum, ad Sedis Apostolicæ subventionem.

Hæ Constitutiones Sixti sunt tres, & leguntur Const. XLIII. Tom. IV. Par. IV. fol. 206. Constit. CVIII. fol. 363. Ibid. Tertia vero præsenti Tomo Const. CXXV. fol. 1.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUÆ salubri Prædecessorum nostrorum providentia, pro communi Christianæ Reipublicæ bono, & rei Ecclesiasticæ fidei nostræ creditæ conservatione, statuta fuerunt, ea ut firma perpetuo, & inconcussa permaneant, libenter nostræ approbationis munimine roboramus.

Sixtus V. triginta centena millia nummum aureorum, in ærarium reposuit indeque pro eni vetuit in suis Constit. &c. in rub.

§. 1. Dudum siquidem fel. recor. Sixtus Papa V. prædecessor noster, gravissimis de causis adductus, & adversus ingentia, quæ impendebant, & adhuc impendent pericula, opportuna, quantum temporis conditio ferebat, subsidia præparans, de fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, in quorum numero etiam nos tunc eramus consilio, primo sui Pontificatus Anno decies centena nummum aureorum millia, secundo vero anno altera itidem decies centena millia, ac demum tertio anno tertia similiter decies centena millia aureorum hujusmodi, in certum sanctiusque ærarium, quod in Pontificia S. Angeli Arce constitutum est, summa diligentia industriaque retulit, ac de singulis decies centenis millibus nummis perpetuo asservandis, nec ullo inde umquam tempore, nisi ad præscriptos maximeque necessarios usus depromendis, & erogandis, trinas Constitutiones edidit, prout in illis, quarum tenores, etiam pro expressis, & præsentibus literis de verbo, ad verbum nihil penitus omisso insertis haberi volumus, ac decernimus, plenius continetur.

Quas Const. hic Pontifex confirmat, vovet, & jurat.

§. 2. Quas quidem Constitutiones cum maxime expediat in futurum servari; Nos, & muneris nostri debito satisfacere, & quod in eis disponitur, ut par est, adimplere cupientes, easdem Sixti prædecessoris literas, & omnia in eis contenta, de venerabilium fratrum nostrorum, prædictorum Cardinalium consilio, & assensu, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, easque firmiter, & inviolate, juxta illarum dispositionem, observare, etiam nunc de novo, per præsentes promittimus, vovemus, & juramus, ac per eos, ad quos spectat in futurum observari debere statuimus, & ordinamus. Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

Dat. P. An. I. die 15. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, 16. Kal. Martii, Pontificatus nostri anno primo.

IV.

Confirmatio, & Innovatio literarum Pii V. & Constitutionis Pauli IV. contra Hæbreos Civitatis Avenionen., & Comitatus Venayssini editarum, præsertim ne res novas vendant.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CUM sæpe accidere possit, ut, vel temporum injuria, vel hominum negligentia, aut alias ea, quæ a Romanis Pontificibus proinde sanciuntur, paulatim in dessuetudinem abeant, ideo convenit, quandoq; eorum memoriam adhibito confirmationis, & innovationis remedio, per eosdem Romanos Pontifices renovari, ut illa perpetuo firmiora subsistant.

Pius V. Pauli IV. literas, de quibus fit mentio in rubrica, confirmavit.

§. 1. Dudum siquidem a fel. recor. Pio PP. V. prædecessore nostro emanarunt literæ confirmatoriæ Constitutionis piæ mem: Pauli PP. IV. similiter prædecessoris nostri contra Judeos editæ tenoris subsequentis videlicet :: Pius Episcopus Servus servorum Dei :: Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex. Christi Vicarius in terris &c. *Cætera legi possunt Tom. IV. Part. II.*, Con-

Tenor literarum Pii V.

*Constitut.X. fol.*286. *Omittitur tenor istius Constitutionis,quia habes supra fol. citato*.

Judæi supradictas Constitutiones non observabant in aliquibus locis.

§. 2. Cum autem, ut liquido apparet, præinsertarum literarum observationem ipsi Judæi aliqualiter relaxare, præsertim in locis ab Vrbe remotis, & nominatim in Civitate Avenionensi,& Comitatu Nostro Venayssino, & in dessuetudinem trahere dignoscantur;

Eas innovat Clemens peculiariter pro Civitate Avenionis,& Comitatu Venayssino.

§. 3. Nos volentes literas, & Constitutionem præfatas, ac omnia, & quæcumque perpetuo, ut par est inviolate observari debere, easdem literas, & Constitutionem perpetuo confirmantes,& approbantes, Nostræque Apostolicæ confirmationis perpetuo munimine roborantes, auctoritate Apostolica, tenore præsentium præcipimus, & mandamus, omnibus, & singulis, quos literæ, & Constitutio prædictæ concernunt, sub pœnis in eis contentis, ut ea omnia, & singula inviolabiliter perpetuo observent, ac abservari curent, & faciant.

Vice-Legatis &c. earumdem exequutioné committitur.

§. 4. Et nihilominus dilectis filiis Nostro, & Apostolicæ Sedis Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Officialibus, & Ministris quibuscumque nominatim in Civitate Avenionen., & Comitatu Nostro Venayssino prædictis nunc,& pro tempore existentibus, distincte præcipiendo mandamus, ut literas, & Constitutionem prædictas in Civitatibus Nostris, & locis quibuscumque præsertim Comitatus prædicti, & seu Legationis Avenionensis, omnino observari faciant, ac inter alia Judæis ibidem degentibus, ne Merces rerum novarum, sed tantummodo ipsas res veteres, ut in ipsis literis disponitur, vendere, aut mercari præsumant, expresse prohibeant, in contravenientes pœnas in literis, & Constitutione hujusmodi comminatas irremissibiliter exequendo.

Clausulæ.

§. 5. Et ita in præmissis per ejusdem Civitatis, & Comitatus Legatos, seu Vice-Legatos, & alios quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum

§. 6. Non obstantibus omnibus, quæ in ipsis literis expressum est non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 28. Febr. 1592.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 28.Februarii 1592. Pontificatus Nostri Anno primo.

V.

Declaratio quoad electionem, & qualitates Judicum Conservatorum, ad instantiam quorumcumq; Ordinum, Universitatum, Collegiorum, & locorum piorum, a Sede Apostolica concessorum, & concedendorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Causa hujus Constitution.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus Noster Dominus Clemens, divina providentia Papa VIII. ne ob malitiosam petentium suggestionem, & ex eo quod ob locorum distantiam,personarum,quibus causæ mandantur, certa notitia haud ita facile haberi potest, per Judices aliquos minus interdum idoneos in Conservatores deputatos causas ipsas cognosci contingat, cupiens salubriter providere;

Revocatio quarumcumque deputationum Judicum Conservatorum a Sede Apostolicâ concessarum non habentiũ qualitates requisitas in cap.11.de Rescript. in 6.

§.1. Revocavit, ac declaravit nullas, invalidas, & subreptitias omnes, & quascumque Judicum deputationes in literis Conservatoriis, juxta formam in quinterno Cancellariæ descriptam, seu alias quomodolibet expeditis hactenus per Sedem Apostolicam, perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum concessas, & directas iis Conservatoribus, & Judicibus, qui qualitates non habent requisitas, & descriptas in Constitutione fæl. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris sui, quæ incipit; Statutum.

Et non electorum in Concilis Provincialibus juxta formam Conc. Trid.

§.2. Quique etiam in Conciliis Provincialibus, aut Diœcesanis, juxta Decretum Concilii Tridentini, electi, & designati non sunt ad instantiam quorumcumque Conventuum, Capitulorum, Militiarum, Universitatum, Collegiorum, Ordinum, ac in favorem quorumvis Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum quorumvis Piorum, tam sæcularium, quam cujusvis Ordinis, aut Instituti Regularium locorum, quantumvis exemptorum, obtentas, cum quibusvis præservativis, restitutivis, mentis attestativis, derogatoriarum derogatoriis, efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, quorum omnium tenores Sanctitas Sua haberi voluit pro expressis.

Excipiuntur Causæ jam definitæ, vel inceptæ.

§.3. Non tamen quoad negotia jam cœpta, vel quoad ea, in quibus illæ suum sortitæ effectum seu exequutionem habuerunt.

Literæ imposterum expediendæ juxta formam Constit. Bonifacii VIII.

§.4. Ac etiam insuper voluit, & ordinavit, quod omnes deinceps literæ Conservatoriæ hujusmodi per Sedem Apostolicam concedendæ, ad Conservatores, & Judices dumtaxat dirigantur, qui qualitates juxta d. Bonifacii Constitutionem habeant, quique in præfatis Conciliis electi, & designati sint, & non aliis aliter vero expeditæ literæ præfatæ nullius sint roboris, vel momenti.

Decretum irritans. Papę subscriptio. Publicatio. Pont. An. I. die 19. Martii

§.5. Decernens, &c.

Placet, publicetur, & describatur. Hi.

Lecta, & publicata fuit supradicta revocatio Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1592., *die vero* 19. *Martii, Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Papæ Anno I.*

Claudius Ciccolinus Cursor.

VI.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Commissio Nuncio apud Hispaniæ Regem, ut per se, aut per alium intersit Capitulis Generalibus, & Provincialibus Monachorum Ordinis S. Benedicti.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Commissio, de qua in rubrica.

§. 1. CUM Nos hodie per alias Nostras literas, nonnulla circa controversias, & dissentiones electionis Abbatis Monasterii S. Benedicti Vallis Oleti Ordin. ejusdem S. Benedicti Palentin. Diæcesis, qui Abbas Generalis Congregationis ejusdem Ordinis Regnorum Hispaniarum esse debet, statuerimus, & ordinaverimus, prout in eisdem literis, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur; cupientes summopere, ut ea omnia, & alia quæcumque in capitulis, tam generalibus, quam Provincialibus, & intermediis ejusdem Ordinis fieri contigerit, & præsertim circa electiones, & Regularia ejusdem Ordinis instituta, regulas, reformationes, visitationes, observationes, & Monasticam Disciplinam, rite, & recte exequutioni demandentur, ac simul etiam providere, ne in Capitulis successive celebrandis inter ipsos Monachos dissentionis, aut contentionis alicujus occasione scandalum oriatur, dilecto filio Nostro, & Apostolicæ Sedis pro tempore in Hispaniarum Regnis Nuncio, per præsentes mandamus, ut in Capitulis hujusmodi, quoties sibi expedire videbitur, per se, vel alium, seu alios, quos ad id idoneos duxerit eligendos, Nostro, & Apostolicæ Sedis nomine intersit, assistat, præsideat, ac quæcumque ad Divinum Cultum, salubrem directionem ipsius Ordinis, illiusque Monachorum bonum regimen, & reformationem expedire videbuntur, ordinari, ac constitui curet, & cum effectu faciat, provide, atque ut electiones hujusmodi per eos, ad quos spectat, juxta, & secundum nostrarum prædictarum tenorem fiant, ac Ordinis Constitutiones, Instituta, Regulas, Visitationes, & Reformationes, aliaque circa Monasticam Disciplinam, observationes, cæteraque omnia pro Divini cultus augmento statuta, & ordinata, etiam sub censuris, & pœnis, ac suffragiorum, tam activorum, quam passivorum privatione, aliisque Juris, & facti remediis opportunis, cum facultate aggravandi, & reaggravandi, & interdicendi, invocato etiam ad hoc, si opus fecerit, auxilio brachii sæcularis, omni, & quacumque appellatione, reclamatione, & recursu remotis inviolabiliter observari curet, & faciat, cum effectu, cum potestate omnia, & singula, ac quæcumque in præmissis universis, & singulis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facien., decernen., & exequen., per se, vel alium, seu alios ad id eligendum, vel eligendos, quam sibi tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Clausulæ.

§. 2. Decernentes præsentes literas, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu notari, argui, impugnari, revocari, restringi, vel limitari, ne præmissa per Capitulum generale, aut alias retractari, corrigi, vel abrogari posse, sed ab omnibus inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque Judices, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari debere; irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinis prædictorum statutis, concordiis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegiis quoque Indultis, & literis Apostolicis dicto Ordini, ejusque Monasteriis, & Superioribus in genere, vel in specie, quomodolibet concessis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio, aut alia exquisita forma, ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Martii 1592. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die xx. Martii 1592. Pontificatus Nostri Anno primo.

VII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Suppresso Officio Vacabili Præfecti Carcerum Status Ecclesiastici, hujusmodi Præfecturam Confraternitatibus Charitatis erectis, vel erigendis committit.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

INter multiplices Pastoralis nostri officii curas, in eam libenter incumbimus, ut Populorum Nobis, & S. R. E. in temporalibus subjectorum commodis, & publicæ utilitati (quantum in nobis est) consulamus; & si qui interdum abusus in eorum commune damnum, & gravamen irrepunt, iis salubria, quæcumque possumus, remedia adhibeamus, prout conspicimus in Domino expedire.

Revocatis quibuscúque concessionibus circa Custodiam Carcerum;

§. 1. Cum itaque alias omnes, & singulas concessiones, applicationes, & appropriationes, deputationes, & electiones omnium, & quorumcumque officiorum Guardianorum, & Custodum Carcerum, seu Car-

Carceratorum civilium, & criminalium in omnibus Civitatibus, Provinciis, Terris, & Locis Ditionis temporalis S. R. E. (Alma Urbe, ac Anconitan., & Beneventan. Civitatibus, ac earum Territoriis dumtaxat exceptis) quibusvis personis cujuscumque dignitatis existentibus, ac ipsius Legationibus, Guberniis, Potestariis, Communitatibus, Universitatibus, aut certis Magistratibus per quoscumque Romanos Pontifices, vel eorum Officiales perpetuo, seu ad vitam cujuscumque eorum, vel ad tempus factæ, auctoritate Apostolica revocatæ, & annullatæ fuerint: ipsaque officia, & illa conferendi, concedendi, assignandi, locandi, & alias de illis disponendi facultates, nec non emolumenta omnia, seu responsiones inde provenientes a quibusvis Legationibus, etiam de latere, Guberniis, Potestariis, aliisque officiis, & Magistratibus, etiam per dictas Communitates, seu Universitates eligi, seu deputari solitis, penitus, & omnino perpetuo dismembratæ, & separatæ, dictaque officia Custodum, & Guardianorum singula ab omni, & quacumque responsione annua, seu menstrua, sive in ipso ingressu, & admissione persolvenda, nec non onere, & solutione Legatis, etiam de latere, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Barisellis, Officialibus, Communitatibus, Universitatibusque, & eorum Magistratibus quibuscumque facienda exempta extiterint.

Erectoque officio vacabili Præfecturæ Generalis;

§.2. Ac unum officium Præfecturæ generalis Custodum, seu Guardianorum Carcerum, & Carceratorum hujusmodi ad vitam personæ illud obtinentis vacabile, excepta prima vice, qua ut pro medietate non vacaret, indultum fuit, per unum Præfectum Generalem, qui omnibus Custodibus, & Guardianis Carcerum, & Carceratorum Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum prædictorum præsideat, omnesque ipsos pro suo arbitrio deputet, & amoveat, tenendum, & regendum eadem auctoritate erectum fuerit: eidemque officio Præfecturæ, omnia, & quæcumque regalia, salaria, emolumenta, ordinaria, & extraordinaria, etiam incerta cum facultate alendi Carceratos cum solutionibus solitis, & consuetis, Jura, & obventiones per ipsos Custodes, Guardianos, & illorum quemlibet etiam ratione laboris, ac etiam quoad annuam, vel menstruam responsionem, per Legatos etiam de latere, Vice-Legatos, Gubernatores, Potestates, Barisellos, aliosque Officiales, & Magistratus, Communitatesque, & Universitates prædictas percipi solita, seu alias illis per quoscumque, etiam dictam Cameram Apostolicam, ejusque Ministros, quavis occasione, vel causa solvi consueta, vel quomodolibet debita perpetuo assignata, applicata, & appropriata fuerint.

Quod concessum fuit Annibali, & Joanni de Liliis.

§.3. Insuper dilecto filio Joanni Baptistæ de Lilio Clerico Bononien., cujus nomine, ac pro pretio dicti officii sic erecti quondam Annibal etiam Lilius ejus Genitor 13. millia scuta monetæ ad rationem Juliorum decem pro quolibet scuto jam persolverat, officium prædictum Præfecturæ generalis, sic ab ejus primæva erectione vacans, cum omnibus illius honoribus, oneribus, facultatibus, salariis, emolumentis, Juribus, & obventionibus ordinariis, & extraordinariis, & incertis, illis quomodolibet debitis, ut præfertur, per illum, quoad vixerit tenendum, habendum, & regendum concessum extiterit, cum Indulto pro hæredibus dictorum Annibalis, & Joannis Baptistæ, ut si ipsum, quandiu dictum officium obtineret, decedere contigisset, medietas illius pretii reservata, salvaque esset, prout in ejus Literis Apostolicis, seu in forma Brevis desuper expeditis, latius continetur.

Ex quo tamen nonnulli exoriebantur abusus.

§.4. Nos intelligentes, postmodum experientia compertum esse, dum ipse Præfectus aliis plerumque conductoribus lucri causa, id muneris obeuntibus vices suas demandat, vix posse eam, quam Christianos potissimum decet erga personas in carcere detentas charitatem exercere: multos etiam de gravaminibus sibi per hujusmodi Substitutos Custodes illatis in dies conqueri: sæpe etiam contigisse, ut plures pauperes æris alieni, quod suo tempore solvere nequiverunt, causa, in Carcerem ducti, in ipso Carcere, ut se alerent, novum æs alienum contrahere coacti fuerint, propter quod rursus retenti in eodem carcere, licet prius illo ære alieno se exolvissent: Inopes vero gratis e carcere liberari non posse, sicuti antea fieri solebat, sed in carceribus misere marcescere: Ideoque in præmissis opportuna aliqua ratione publicæ utilitati consulere volentes,

Clemens restituto pretio d.i Officium supprimit.

§.5. Motu proprio, non ad alicujus super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberalitate, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, officium Præfecturæ Generalis Custodiæ, seu Guardianorum Carcerum hujusmodi, cujus erectionis, & illius concessionis in favorem dicti Joannis Baptistæ, ut præfertur factæ, ac desuper confectarum literarum tenorem, præsentibus haberi volumus pro expressis, & ad verbum insertis, illiusque nomen, titulum, & denominationem perpetuo, tenore earumdem præsentium supprimimus, & extinguimus, concessionemque prædicto Joanni Baptistæ de illa, ut præfertur etiam titulo oneroso factam, ejusdem Joannis Baptistæ expresso adhoc accedente consensu, eique restituto pretio, quod alias, ut dictum, est persolverat, ac ulterius ei solutis bis mille scutis, quæ illi largimur, ut libentius consensum hujusmodi præstet, nec non per eum, ejusve Genitorem postea factas sublocationes, subdelegationes, subrogationes, & deputationes, ac contractus desuper initos, etiam Juramento, & quavis alia firmitate roboratos, ac Instrumenta etiam cum obligatione in forma Cameræ Apostolicæ celebrata cum omnibus inde secutis revocamus, irritamus, & annullamus, nulliusque roboris, vel momenti esse decernimus, itaut de cætero neque ipsi Joanni Baptistæ, aut cuicum-

que ab eo causam habenti, in aliquo suffragentur, neque alterutra pars ad observantiam eorum, quæ in Constitutionibus, & Instrumentis prædictis continentur, in futurum ulterius teneantur.

Carcerum Custodiam, & præsidentiam in quolibet loco Confraternitati adhoc pium opus institutæ, vel instituendæ committit.

§.6. Novam vero, & magis piam, ac miserabilibus personis, & pauperibus commodiorem Custodum Carcerum rationem inire cupientes, in unaquaque Civitate, Terra, Oppido, & loco dictæ ditionis, & Status Ecclesiastici, singula officia Custodum Carcerum, quæ inibi sunt, quæque hactenus dicto officio Præfecti Generalis per præsentes suppresso annexa, & ab eo dependentia, eique incorporata fuerunt, cum omnibus eorum Juribus, pertinentiis, auctoritatibus, facultatibus, & emolumentis, ei Confraternitati, sive Societati Laicorum, seu Clericorum, aut mixtim, quæ charitatis, & pietatis opera erga Carceratos in ea Civitate, Oppido, & loco exercere solita est: aut si in aliqua ex hujusmodi Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis, nulla Confraternitas, quæ id faciat, ad præsens reperiatur, ei Confraternitati, seu Societati, quam loci Ordinarius ad id pium munus obeundum deputandam, seu de novo erigendam duxerit, motu, scientia, & potestate similibus perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Quas Confraternitates in locum supradicti Præfecti cum eisdem juribus, & Privilegiis subrogat.

§.7. Et singulas Confraternitates prædictas, quæ inopes, egenos, carceratos gratis alere, & gratis etiam dimittere, pietatis causa visitare, sincera in Domino charitate tractare, spiritualibus, & temporalibus auxiliis juvare, aliaque erga eos pia opera exercere teneantur, sicuti similes Confraternitates charitatis, & pietatis nuncupatæ in hac Alma Urbe erectæ erga carceratos exercere solent, quoad officia hujusmodi in locum, & Jura ipsius Præfecti Generalis ponimus, & subrogamus.

Eisque emolumenta omnia applicat, & privilegia concedit.

§.8. Nec non eisdem Confraternitatibus, & earum unicuique respective Custodes singulos in carceribus prædictis idoneos ad beneplacitum ipsius Confraternitatis, & ad tempus, & cum salario, seu mercede ei benevisa, de expressa tamen licentia, & consensu Gubernatoris, seu Potestatis, aut Præsidis ejus loci, nec alias ponendi, & ad nutum ejusdem Confraternitatis amovendi, nec non jura, salaria, mercedes, emolumenta, ac regalia quæcumque Custodibus Carcerum solvi solita, & ad eos quomodolibet pertinentia, per fideles ministros ad id per ipsas Confraternitates deputandos colligendi, exigendi, & levandi, ac in proprios earumdem Confraternitatum usus convertendi, omniaque, & singula, quæ ipse Præfectus Custodum facere poterat, seu debebat, & consueverat, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna, etiam quæ expressionem requirerent magis specialem, & sub generali concessione non venirent, gerendi, mandandi, & exequendi plenam, & liberam harum serie facultatem concedimus, & impartimur.

Injuncto onere solvendi 1500. scutis quotannis pro summa restituenda DD. de Liliis.

§.9. Quamquam vero emolumenta hujusmodi integra sine ullo onere ipsius Confraternitatis elargiri, summopere cuperemus, tamen cum ipsius Joannis Baptistæ indemnitati, ut præfertur, consulendum sit, Camera Apostolica multis, & extraordinariis impensis gravata pecunias ad id necessarias in promptu non habeat, gravesque sumptus ad arcendos Bannitos, ac facinorosos homines ab ipsa ditione Ecclesiastica, & ad succurrendum Catholicis in Christianissimo Franciæ Regno, qui furiosis hæreticorum armis pene oppressi sunt, in dies magis subire cogamur, aliquid subsidii ad tempus modicum comparare volentes, loco annuæ responsionis circiter quatuor millium scutorum, quæ ipse Joannes Baptista ex sublocationibus officiorum Custodum hujusmodi in totum percipere consueverat, imponimus, atque indicimus taxam 1500. scutorum tantum per ipsas Confraternitates, & earum singulas pro rata a dilectis filiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, & Thesaurario Generali habita ratione prioris responsionis, ut præfertur solvi solitæ, declaranda, ex nunc in futurum Cameræ Apostolicæ, ac pro ea Thesaurario pro tempore existenti ejus Provinciæ, ubi quæque Civitas, Terra, aut Oppidum, vel locus sita erunt, annuatim de bimestri in bimestre anticipate, & pro rata persolven. ea nimirum de causa, ut ex ea dos, seu fructus pro locis, seu portionibus montis vacabilis ad effectum congerendæ summæ dictorum 15. mill. scutorum, quæ dicto Joanni Baptistæ restituenda, & solvenda erunt, per Nos erigendi constituatur.

Qua restituta summa omnia in beneficium dd. Confraternitatum cedant.

§.10. Decernentes Taxam hujusmodi tamdiu per ipsas Confraternitates solvendam esse, donec extinctis per obitum personarum illa obtinentium omnibus locis, seu portionibus ejusdem montis, quæ cum primum, ut præfertur vacaverint, eo ipso extincta esse volumus, & aliis ulterius vendi, aut alias concedi prohibemus, id totum commodo earumdem Confraternitatum cedat, eæque tandem, & ab hac impositione, & a quocumque alio onere, & solutione prorsus immunes, & exemptæ possint uberius, & commodius suam erga Carceratos charitatem, & beneficentiam exercere.

Exequutionē locorum Ordinariis committit.

§.11. Quocirca universis, & singulis locorum hujusmodi Ordinariis per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, & eorum quilibet per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant illas per eos, ad quos spectat, inviolabiliter observari: Contradictores per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

Obstantia tollit.

§.12. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictarumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, earumque Civitatibus, Universitatibus, & Ma-

Magiſtratibus, ac perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, acſi ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fidem tranſumptis addit. §.13. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonę in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Clauſulæ. §.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, largitionis, revocationis, irritationis, annullationis, unionis, annexionis, incorporationis, poſitionis, ſurrogationis, conceſſionis, impartitionis, impoſitionis, indictionis, decretorum, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. die 11. Aprilis 1592. An.I. Datum Romæ in Monte Quirinali Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſecundo, tertio Idus Aprilis, Pontificatus noſtri Anno I.

VIII.

Ex Regeſt. in Secret. Brev. Confirmatio Decretorum Cardinalis Camerarii pro Communitatibus Status Eccleſiaſtici.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Card. Camerarius edictum tulerat circa ſolutiones a ſubditis Status Eccleſiaſtici Cameræ Apoſtolicæ faciendas. §.1. PRO noſtro Paſtorali munere ſubditorum noſtrorum incommodis ſublevandis, publica utilitate, ac neceſſitate id exigente intenti, dilecto filio noſtro Henrico Tituli Sanctæ Pudentianæ Presbytero Cardinali Caetano S. R. E. Camerario vivæ vocis oraculo dedimus in mandatis, ut ſtatim circa ſolutiones, etiam Cameræ Apoſtolicæ, ac illius Miniſtris, & Appaltatoribus per eoſdem ſubditos faciendas aliqua ſtatueret, atque decerneret, donec magis opportunum remedium his rebus adhiberemus, ad quorum mandatorum exequutionem idem Henricus Cardinalis Camerarius procedens edictum per viam legis generalis propoſuit.

Confirmat Clemens, & exequutioni mandari jubet. §.2. Volentes igitur in eodem edicto contenta, cujus ſeriem inferius adſcribi fecimus, exacte obſervari, illi, ac in eo contentis quibuſcumque motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ab omnibus tam in Urbe noſtra, & Romana Curia, quam extra eam Juſdicentibus, etiam Notario, in eadem Urbe, ejuſque Diſtrictu nunc, & pro tempore Vicario generali, ac Gubernatore, & Senatore prædictæ Urbis, nec non Cauſarum ejuſdem Cameræ Apoſtolicæ generali Auditore, extra Urbem vero per Noſtros, & Sedis Apoſtolicæ, etiam de latere Legatos, Vice-Legatos, Gubernatores, Rectores, & alios jura reddentes, ejus edicti obſervationem procurari debere præcipimus, atque mandamus, ac juxta edicti prædicti, & in eo contentorum ſeriem, & tenorem, nec aliter in quibuſcumque judiciis, & litibus motis, & impoſterum introducendis, etiam coram cauſarum Palatii Noſtri Apoſtolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus, ac quibuſvis aliis Tribunalibus, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere: irritumque, & inane decernimus, quid quid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.3. Non obſtantibus Cancellariæ Noſtræ Apoſtolicæ Regulis, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac contractibus, & conventionibus, tam cum particularibus perſonis, quam cum Camera noſtra Apoſtolica prædicta initis, & inpoſterum ineundis, ejuſdemque Cameræ, atque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum ſtatutis, ſtilo, atque ſtabilimentis, nec non conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apoſtolicis eidem Cameræ, illiuſque Theſaurariis in Provinciis deputatis, ac Civitatibus, Terris, & Locis Status Eccleſiaſtici conſtitutis Appaltatoribus, & Miniſtris, nec non Vicario Urbis, Gubernatori, Senatori, atque Auditori generali cauſarum Cameræ prædictæ ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis etiam ex cauſa onerosa, atque in vim contractus ultro citroque obligatorii conceſſis confectis, ac ſæpius innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio habenda eſſet, illorum tenores, acſi de verbo ad verbum inſererentur, his noſtris literis pro expreſſis, atque inſertis habentes, illis alias, dummodo edicti prædicti, & in eo compræhenſorum effectum impedire, aut retardare nequeant, in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe, ac latiſſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Obſtantia tollit.

Te-

Edicti tenor.

§.4. Tenor autem edicti prædicti sequitur, & est hujusmodi: Henrico del titolo di S. Pudentiana Prete Cardinale della S. R. Chiesa Camerlengo.

Avendo la Santità di Nostro Signore per la divina providenza Clemente Papa VIII. fermamente deliberato di provedere, che li Populi, e Sudditi suoi, e di S. Chiesa siano quanto prima sollevati dall'incommodi, quali continuamente occorrono, per li pagamenti de danari da farsi fuori di Roma nelle Provincie, Città, Terre, e luoghi dello Stato Ecclesiastico, ed anco in quelli, che si devano fare alla Rev. Camera Apostolica istessa, e per lei alli Thesorieri delle Provincie, Appaltatori, ed altri Ministri Camerali, ne potendosi così presto apportare in tale occorrenza quella necessaria, ed opportuna provisione, che saria proporzionata a tale bisogno, perciò mentre non sarà ordinato altro, e fino à migliore deliberazione, per espresso commandamento di sua Beatitudine datoci a bocca, per publica utilità, e commodità delli Vassalli, e Sudditi di Santa Chiesa dichiarando primieramente, che quando se tratta de tollerare, che s'esigga per cambiare il Paolo di argento alcuna quantità d'aggio, ò in qualsivoglia altra maniera, non possa essere altra esattione di maggior quantità di tre quattrini delle infrascritte Zecche per ciaschedun Paolo: e così non se possa pagare, ne esiggere maggior quantità di cinquanta tre quatrini per ciaschedun Paolo. Prohibimo a qualsivoglia persona di ciascun stato, grado, ordine, e condizione che sia, che nelli pagamenti, quali si avranno di fare per qualsivoglia causa, e occasione, non possa refutare, ne recusare d'accettare il pagamento, che se li dovrà fare per la terza parte in quattrini, e bajocchi battuti però nelle Zecche di Roma, Ancona, Macerata, Fano, Montalto, e de Castro Vecchia, e questa prohibizione s'intenda aver luogo in qualsivoglia pagamento da farsi così per contratto non solo di compra, e vendita, mà per qualsivoglia altre specie di convenzione, ancora redotta in scrittura, così se sarà in forma publica, come privata, e cautelata di qualsivoglia maniera con rinunzia anco per giuramento, e forma guarantigiata, ed obligazione in forma di Camera Apostolica, rinunzia di Constituzione di Procuratore, ed altre cogitate, inexcogitate, e più efficaci cautele, e con particolare renunzia della presente prohibizione, alla quale essendo fatta per publica utilità non intendiamo, che sotto qualsivoglia forma di parole, ò pretesto si possa renunziare, togliendo all'Istromenti, e convenzioni ancora giurate, che si faranno dopoi la publicazione del Bando presente, siccome di abbasso si dirà continenti la renunzia di tale prohibizione di accettare la terza parte del pagamento nella detta specie di quattrini, e bajocchi la fede, e di poter fare alcuna prova nè in Giudizio, nè fuori, e che il giuramento interposto in tale contratto Istromento, ò Scrittura sia reputato nullo, e non possa produrre efficacia alcuna, come in detrimento del publico, estorto dolosamente, e per via d'inganno, eccettuando però dal presente Editto le convenzioni, e contratti sopra ciascheduna cosa, e di qualsivoglia sorte che siano fatti, e celebrati fino al giorno, che il presente ordine sarà publicato nelli luoghi soliti della Città, Terre, e luoghi del detto Stato: nel qual caso mentre se trattarà delli pagamenti da farse per vigore de contratti, ed Istromenti già stipulati, e fatti, quantunque sia convenuto altrimente, intendiamo, e così espressamente commandiamo, che quelli doveranno ricevere tali pagamenti siano obligati non dimeno a pigliare il resto delli quattrini, e bajocchi predetti, con habilitarli però di potere esigere l'aggio di tre quattrini delli approbati, come di sopra per ciaschedun Paolo: volendo, che qualsivoglia Tribunale del Stato di Santa Chiesa faccia eseguire quanto in questo nostro Editto si contiene, ed assista non solo richiesto dall'Interessati, mà per mero offizio suo, acciò detto Ordine sia posto in effecuzione, procedendo contra tutti li disobedienti, e che contraverranno direttamente, ò vero indirettamente a tale prohibitione, ed esigeranno maggior quantità d'aggio delli tre quattrini per Paolo non solo per la detta quantità della terza parte, mà per qualsivoglia altra quantità, che si accettasse in pagamento, alla confiscazione di tutto quello, che sarà dedotto in obligazione, convenzione, e contratto, quale subito irremissibilmente sia applicato alla detta Rev. Camera, dandoli ancora facoltà de aggravare le dette pene pecuniarie, e de imponere pene corporali a loro arbitrio, provedendo anco in ogni meglior modo circa l'osservanza delle cose predette. Sotto però a questo nostro Bando non s'intenderanno compresi li pagamenti da farse per vigore delle Lettere di Cambio, circa delle quali non s'intende d'alterare il solito, si come si è ordinato, e fino a hora s'è osservato in Roma.

Di più espressamente si commanda sotto le medeme pene, che frà le persone particolari, e nelli pagamenti che passano, ed occorrano frà privati, e devano seguire fra essi, se debba in loco del Paolo d'argento accettare la moneta, secondo la valutazione d'essa fatta già nelli tempi passati, ed ultimamente renovata per un Bando publicato in Roma sotto il dì 24. di Marzo del presente anno 1592., al quale havendo il tenor d'esso per espresso s'abbia relazione; Ed in oltre si ordina alli Thesorieri delle Provincie, Appalti dell'entrate, & proventi Camerali, Commissarj, Esattori, e Ministri della detta Camera, che debbano non ostante qualsivoglia contratto, conventione, patto, ed altro, che facesse in contrario, in luogo delli Paoli d'argento, accettare le dette monete, conforme alla valutazione di esse monete, perchè secondo la medema valutazione saranno accettate dalla me-

medema Camera Apostolica, nelli pagamenti, che si doveranno fare alla detta Camera da essi Thesorieri, Appaltatori, Commissarii, e Ministri: ordinando per questo, che così si debba eseguire da essi Thesorieri, Appaltatori, e Ministri.

E per maggior commodo delli Sudditi del detto Stato Ecclesiastico, di più vogliamo, che li medemi Thesorieri, Appaltatori, e Ministri della detta Camera, come di sopra per la parte, e rata delli pagamenti Camerali, quali si devano fare dalle Provincie, Città, Terre, e luoghi del detto Stato, per sopportare le spese per il regimento d'esse, ed altri pagamenti, che devano seguire nelli medesimi luoghi, e nelli medemi luoghi si devano verisimilmente spendere, e smaltire, si accettino senza contradizzione, ò dilazione alcuna li quatrini, e bajocchi delle Zecche, e Stampe già dette di sopra, con li quali quatrini, e bajocchi ricevuti nella medema specie, si possino fare li pagamenti dalli Thesorieri, e Ministri Camerali a quelli, che sono descritti nelle Tavole date dalla detta Camera, e ad alcun' altri pagamenti, quali devano seguire nelle Provincie, e luoghi predetti senza alcun' aggio.

Dichiarando in caso, che si contravenga alle cose predette, che non possino li principali scusarsi per li Ministri, mà si debba procedere contro li principali, non esentando li Ministri dalle pene, che potranno sopportare, e vogliamo, che il presente Bando publicato nelle Città, Terre, e luoghi secondo il solito d'essi, stringa, ed obblighi ciascuno all'osservanza delle cose predette, e s'incorra nelle pene, come se fosse personalmente intimato. Datum Romæ in Camera Apostolica die 8. Aprilis 1592. Henricus Cardinalis Camerarius.

Transumptis fidem addit. §.5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem, quæ ipsis præsentibus in Judicio, & extra haberetur, fides adhiberi debeat.

Dat. die 15. Aprilis 1592. An.I. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Aprilis 1592. Pontificatus nostri Anno I.

IX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Documentum erectæ Ecclesiæ Fossanæ in Episcopatum Taurinensi Archiepiscopo Suffraganeum.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Populo Civitatis, & Diœcesis Fossanen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ecclesiam Fossanen. in Episcopatum se erexisse significat. §.1. Hodie ex certis causis Oppidum Fossani olim Taurinen. Diœcesis ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac Gloriosissimæ ejus Virginis Mariæ totiusque curiæ Cœlestis honorem, & fidei Catholicæ exaltationem, ac Christifidelium animarum salutem, Civitatis titulo de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, Apostolica auctoritate perpetuo decoravimus, ipsumq; Oppidum in Civitatem Fossani nuncupandum, & Ecclesiam S. Mariæ, & S. Juvenalis inibi existentem in Cathedralem sub eadem Invocatione pro uno Episcopo Fossanensi nuncupando, qui illi præsit, ac jurisdictionem Episcopalem, omniaque, & singula, quæ ordinis, & jurisdictionis, ac cujuscumque muneris Episcopalis sunt, exerceat in spiritualibus, & temporalibus, & pro tempore existenti Archiepiscopo Taurinen. jure Metropolitico subsit cum Sede, mensa Episcopali, arca, sigillo, aliisque honoribus, insigniis, ac privilegiis, necnon jurisdictionibus Episcopalibus, immunitatibus, & gratiis, quibus aliæ Ecclesiæ Cathedrales, & earum Præsules de jure, ac consuetudine, vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, etiam perpetuo ereximus, & instituimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

§.2. Quocirca Universitatem vestram monemus, & hortamur attente, vobis per apostolica scripta mandantes, quatenus eumdem Episcopum Fossanen. futurum tamquam Patrem, & Pastorem animarum vestrarum devote suscipientes, & debita honorificentia pertractantes, ejus monitis, & mandatis humiliter intendatis. Ita quod ipse futurus Episcopus in vobis devotos filios, & vos in eo per consequens Patrem benevolum invenisse gaudeatis. — Populum Fossanum ad obedientiam suo Episcopo debitam adhortatur.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, xvii. Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno I. — Dat. die 15. Aprilis 1592. An.I. (a)

X.

Confirmatio Constitutionum Pii IV., & Sixti V. circa pœnas, & confiscationes ex maleficiis Status Ecclesiastici provenientes, ut in Vrbe omnino serventur, præsertim circa eas non alibi, quam apud Depositarium Cameræ persolvendas.

CLEMENS PAPA VIII.

Motu proprio &c.

Inter cæteras animi Nostri curas, quibus a primordiis assumptionis nostræ ad summi Apostolatus apicem quotidie solicitamur, illam propensiori animo amplectimur, per quam Cameræ nostræ Apostolicæ jurium, reddituum, & bonorum, recto, & firmo regimini consulitur. — Exordium.

§. 1. Alias siquidem fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster statuit, quod omnes pœ- — Pius IV. pœnas maleficiorum locorum Status Ecclesiastici applicavit Cameræ.

(a) Hujus erectionis meminit etiam Ughellius Ital. Sac. Tom.IV. col.1080. editionis Venetæ.

in ejus Constit. LI. Decer. T. IV. P. II. fol. 55.

pœnæ, & mulctæ pecuniariæ, seu cujusvis qualitatis bona, quæ Communitatibus, & Universitatibus Civitatum, Oppidorum, & Locorum S. R. E. ditioni in temporalibus subjectorum applicatæ essent, non amplius eisdem Communitatibus, & Universitatibus, sed Cameræ Apostolicæ applicatæ existant, & esse censerentur, nec per alios, quam ab eadem Camera ad id specialiter deputatos, Officiales, & Exequutores exigerentur, de quorum manibus, illa reciperent, siqui titulo oneroso, aut ob aliquos pios, vel alios quoscumque usus eas sibi deberi prætenderent.

Sixtus V. confirmavit Bullam Pii IV. & ampliavit.

§. 2. Et demum bene, & prudenter rec. mem: Sixtus Papa V., etiam prædecessor noster ejusdem Pii Constitutionem præfatam approbavit, & innovavit, ac opportune voluit, & mandavit, ut quæcumque Communitates, Universitates, Collegia, aut personæ, etiam Ecclesiasticæ, quavis dignitate fungentes, aut eorum Magistratus, pœnas, seu mulctas prædictas, seu illarum portionem aliquam, quovis titulo, etiam oneroso, aut alia occasione, vel causa, etiam justissima, sibi deberi, vel applicatas esse prætenderent, intra certum tunc expressum, nunc vero elapsum terminum, concessiones, & applicationes prædictas, suaque jura, & privilegia, siquæ haberent, in Camera Apostolica exhiberent, & illorum confirmationem obtinerent, quos nihilominus de manibus Depositarii uniuscujusque Provinciæ, seu Civitatis, præcedente speciali mandato, nec alias exigere possent, seu deberent, insuperque revocavit omnes, & quascumque concessiones, & applicationes dictarum mulctarum, pœnarum, & compositionum eisdem Communitatibus, & Universitatibus, Collegiis, & aliis prædictis, titulo oneroso, & alias, ut præfertur factas, quæ intra dictum tempus ab eadem Camera approbatæ, & innovatæ non forent, prout in eorumdem prædecessorum nostrorum desuper editis Constitutionibus latius continetur.

Hic Pontifex ex causis hic enunciatis,

§. 3. At cum nos acceperimus, in hac Alma Urbe nostra eorumdem prædecessorum Constitutiones usu receptas non esse; immo in grave dictę nostræ Camerę Apostolicæ detrimentum, pœnæ, mulctæ, & compositiones prædictæ, Judicum, & Præsulum Curiarum, & Tribunalium ejusdem Urbis arbitrio, penes Notarios, & alias incertas personas deponuntur, ex quorum manibus dictæ nostræ Cameræ Officialibus irrequisitis, eorumdem Judicum mandato, & jussione persolvuntur, & plerumque evenire solet, ut dictarum pœnarum, & mulctarum pecuniæ occurrente aliquando Judicum prędictorum mutatione, cum Judices de novo assumpti dictarum pecuniarum, illorumque Depositariorum penitus sint ignari, a Depositariis, & illa detinentibus facillime occultentur.

Dictas Constitutiones approbat, & quascumque pœnas apud Depositarium

§. 4. Nos itaque, huic malo mederi, ac malitiis, quantum cum Deo possumus, obviare, simulque dictæ nostræ Cameræ Apostolicæ indemnitati consulere cupientes. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, eorumdem Pii, & Sixti Prædecessorum nostrorum Constitutiones prædictas, & omnia in eis contenta, & disposita harum serie confirmantes, & approbantes, illasque, quatenus opus sit, innovantes, hac perpetuo valitura Constitutione nostra sancimus, statuimus, & ordinamus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus pœnæ, seu mulctæ pecuniariæ, & confiscationes omnium, seu cujusvis partis bonorum inflictæ, & infligendarum, causa & occasione cujusvis criminis, excessus, delicti, maleficii, vel quasi per reos quoscumque in dilectorum filiorum ejusdem Urbis Vicarii, Gubernatoris, ac Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generalis Auditoris, & aliorum quorumcumque Romanæ Curiæ Tribunalium, & Curiæ, tam ab eorumdem Tribunalium, & Curiarum Judicibus ordinariis, quam ab eis deputatis, tum per sententias, decreta, processus, tum etiam per viam supplicationum, remissionum, absolutionum, liberationum, condemnationum, compositionum, gratiarum, abolitionum, seu cassationum, processuum, ab ipsis pro tempore concessarum, tam ex juris communis dispositione, quam juxta tenorem quarumcumque Apostolicarum Constitutionum, ordinum, statutorum, consuetudinum, ejusdem Urbis, & illius Curiarum, aut in vim edictorum, decretorum, bannimentorum a dicta nostra Camera Apostolica, illiusque Officialibus, nec non Judicibus prædictis promulgatorum processatos, seu condemnatos persolvendæ in manibus dilecti filii Joannis Baptistę Ubertini Florentini moderni, ac pro tempore existentis dictæ Camerę Depositarii, non autem penes dictos Notarios, aut alias personas quascumque realiter, & cum effectu deponantur, & persolvantur.

Cameræ persolvi jubet.

A Judicibus hæc observari mandat.

§. 5. Districte propterea interdicimus, & prohibemus eisdem Vicario, Gubernatori, Auditori, & aliis Judicibus supradictis, ne in posterum pœnas pecuniarias, seu mulctas, & compositiones prędictas, in manibus cujusvis alterius personæ, quam Depositarii pro tempore existentis ejusdem Cameræ persolvi mandent, faciant, seu permittant, nec ex eis partem, sive ratam, vel portionem aliquam ex hujusmodi pœnis sibi debitam propria auctoritate retinere, aut a partibus exigere valeant.

Depositario formam observandam in reddendis rationibus, & in faciendis solutionibus prescribit.

§. 6. Idem vero Depositarius quamcumque pecuniarum summam causa, & occasione pœnarum, mulctarum, & compositionum prædictarum ei persolvendam, in libro particulari more mercatorum tenendo describat, & adnotari faciat, & de eis bonum, & fidele computum teneat, quæ computa singulo Anno in Camera Apostolica exhibeat, juret, & solidari curet, pecuniasque prædictas non aliter, quam in vim mandatorum manu nostra, seu Cameralium dilectorum filiorum nostrorum, & S. R. E. Camerarii, & Thesaurarii Generalis manu subscriptorum persolvat, & persolvi faciat, certa annua summa tantum excepta, per nos necessariis cujuscumque Tribunalis, & Curiæ impensis supportandis, &

per-

persolvendis firmanda, & statuenda, quam ab eodem Depositario de mandato Judicis, qui Curiæ, & Tribunali, pro cujus necessitatibus hujusmodi pecuniarum summa veniet persolvenda, præerit, ejus, nec non Procuratoris Generalis Fisci nostri manu subscripto, persolvi posse, & debere indulgemus.

Notariis harum summarũ retentionem prohibet.

§. 7. At stricte inhibemus Notariis, Officialibus dictorum Tribunalium, & Curiarum, aliisque personis quibuscumque, ne de cætero in perceptione, & exactione pecuniarum pœnarum, mulctarum, & compositionum prædictarum, sub depositi, vel alio quovis prætextu, vel causa se quomodolibet ingerant, seu intromittant: quinimmo omnes, & quascumq; pecuniarum summas penes eos causa, & occasione pœnarum, mulctarum, & compositionum prędictarum hucusque depositatas, & solutas, in dictæ Cameræ Apostolicæ Depositarii manibus intra triduum proximum realiter, & cum effectu persolvant.

Reis, ut Depositario solvant jubet.

§. 8. Reis vero, & aliis personis, quæ ad solutionem pœnarum, mulctarum, & compositionum earumdem tenentur, vt illas in manibus dicti Depositarii, non autem in posse, & manibus Notariorum, & aliarum personarum prædictarum, etiamsi aliter a Judicibus habuerint in mandatis, deponant, & persolvant.

Contravenientibus pœnas imponit.

§. 9. Quod si secus factum fuerit, Depositario, & reis, vel aliis personis quibuscumque, qui pecunias prædictas aliter, quam sub supradicta forma persolvent, omnes solutiones secus factæ non admittantur, nec acceptentur, immo iidem rei, & alii earumdem pœnarum, mulctarum, & compositionum debitores, ad illas in ejusdem Depositarii manibus denuo solvendas, cogantur, & compellantur: Notarii vero, qui se in earumdem pecuniarum receptione, seu retentione immiscuerint, seu quas hucusque receperunt, intra dictum tempus in ejusdem Depositarii manibus realiter, & cum effectu non persolverint, ducentorum ducatorum auri de Camera eidem Cam. Apost. applican. qualibet vice pœnam incurrant. Vicarius autem, Gubernator, Auditor, & alii Judices prædicti, qui circa præmissa in culpa fuerint, nostro, & successorum nostrorum arbitrio puniantur.

Exequutores hujus Constit. deputat.

§. 10. Quocirca dilecto filio nostro Henrico Tituli S. Pudentianæ Praesb. Card. Gaetano nuncupato, moderno, ac pro tempore existen. nostro, ac S. R. E. Camerario motu pari, per Apostolica scripta mandamus, ut præsentes nostras literas, & in eis contenta omnia, tam in dicta Camera, quam extra eam ubi, quando, & quoties opus fuerit, solemniter publicari, ac in ejusdem Cameræ libris registrari, ac per omnes, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, & debitæ executioni demandari faciat, & universos prædictos ad illorum observationem pœnis prædictis, quacumque mora cessante cum effectu cogat, & compellat: contradictores quoslibet, & inobedientes, auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo.

Clausulas derogatorias addit.

§. 11. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non dictorum Tribunalium, & Curiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia, roboratis Statutis, & consuetudinibus, ceterisq; contrariis quibuscumque. Ut autem tenor præsentis nostri motus proprii cedulæ ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum interest, & interesse poterit, afficiat, volumus, & mandamus illius copiam in Camerę Apostolicæ, ac cujuscumque Curiarum prędictarum valuis, ac in acie Campi Floræ affigi, & ibi relicta ejus copia aliquandiu detineri.

Et præsentes jubet publicari.

Transumptis credi decernit.

§. 12. Volumusque, ut præsentis nostri motus proprii cedulæ sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in Judicio, & extra, regula quacumq; contraria non obstante: & quod ejus transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, ea prorsus indubitata fides adhibeatur in Judicio, & extra, quæ præsenti cedulæ adhiberetur, si foret exhibita, vel ostensa.

Papæ subscriptio.

Placet Motu proprio. Hi.

Publicatio An. I. die 23. Aprilis.

Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1592. Indictione 5. Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis Papæ VIII. Anno I., die vero 22. mensis Aprilis supradictæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ, & aliis locis publicis, ut moris est, per me Alexandrum Colangeli SS. D. N. PP. Curs.

Baptista Pressius de Cæsis Mag. Curs.

XI.

Patriarchæ Venetiarum ut Generalem suæ Diœcesis Visitationem instituat, pręcipit.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Venerabili fratri Patriarchæ Venetiarum.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Proœmium.

Romanus Pontifex, qui cunctarum sollicitatur necessitatibus Ecclesiarum, super familiam domus suæ ita invigilare debet, ut ad ea, quæ inordinata esse comperit, reformanda, omnes, ad quos spectat, non solum exemplo movere, sed verbo, ac monitis excitare debeat.

Nonnulli abusus in Ecclesiã Venetam irrepserant.

§. 1. Cum itaque non sine magno animi nostri dolore nuper acceperimus, temporum injuria, & quorumdam etiam, qui Dei timore postposito, ac proprii instituti immemores a recto Sacrorum Canonum, & receptarum Constitutionum tramite deviarunt, opera, nonnullos in Ecclesiam tuam irrepsisse abusus, sive pravas consuetudines, quibus ii, qui in via mandatorum Domini minime progredi student, se fortasse tueri, ac fulcire non dubitant, quorum tolerantia multorum in dies malorum materiam præbere posset.

Ad quos tollendos Cle-

§. 2. Nos his incommodis, quantum cum

mens Patriarcham adhortatur, ut Ecclesiarũ, Monasteriorum, &c. visitationem instituat.

cum Domino possumus, occurrere cupientes, fraternitatem tuam, de cujus pietate, prudentia, & rerum experientia his præsertim in rebus, quæ ad Dei cultum augendum, & animarum salutem procurandam pertinent, plurimum confidimus, & quam infrascripta omnia sponte etiam tua facturа certo scimus, in Domino hortamur, & ex paterna charitate monemus, quatenus auctoritate tua ordinaria, nec non facultate a Concilio Tridentino attributa, omnes, & singulos tuæ Civitatis, & Dioecesf. subditos tam sæculares, quam cujusvis Ordinis regulares, eorumque Ecclesias, Monasteria, & Loca Pia tam in capite, quam in membris visites, eosque tam ex Juris communis, quam ex dicti Concilii Tridentini præscripto, Apostolicarumve, & Synodalium Constitutionum norma corrigas, & ad honestam vitam, regularemque observantiam reducas.

Et, si opus sit, Synodum cogat.

§.3. Et si pro præmissorum executione expedire judicaveris, Dioecesanam, vel Metropolitanam Synodum indicas, & convoces, in qua de Cleri reformatione, & pravarum consuetudinum, quæ, ut præfertur, irrepserunt abolitione, nominatim agendum erit, & sive in eadem Synodo, sive extra, quascumque consuetudines, statuta, Constitutiones, & Decreta, quæ prædicti Tridentini Concilii decretis contraria fuerint, submoveri, ac tolli, & ad præscriptum ejusdem Concilii, omnino conformari cures. Nos enim omnia, quæ per te modo, ac forma præmissis facta, & executa fuerint, probabimus, & auctoritate nostra, cum opus erit, tuebimur.

Hortaturque Suffraganeos Episcopos, ut illi præsto sint.

§.4. Hortamur etiam, & requirimus omnes, & singulos Suffraganeos, ac Dioecesanos, subditosque tuos, eisque etiam præcipimus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ut Tibi in præmissis assistant, atque obediant, ac paternam correctionem, salubriaque monita, & mandata tua reverenter suscipiant, & efficaciter adimplere procurent, contrariis quibuscumque non obstantibus.

Dat. die 25. Aprilis 1592. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 25. Aprilis 1592. Pontificatus nostri Anno I.

XII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Erectio Montis Vacabilis Charitatis.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PAstoralis officii cura in universum Christi Gregem Nobis divina dispositione commissa facit, ut paterna sollicitudine ea libenter amplectamur, quæ in subditorum ditionis nostræ temporalis, & præsertim piorum operum commodum, utilitatem, & incrementum vertere noscuntur.

Sixtus V. Officium Vacabile Præfecturæ Custodum Carcerum erexerat.

§.1. Nuper siquidem per Nos accepto, quod cum alias fæ. rec. Sixtus Papa V. Prædecessor noster officium Præfecturæ generalis Custodum, & Guardianorum Carcerum Civilium, & Criminalium Provinciarum, Civitatum, & locorum dictæ nostræ ditionis temporalis (alma urbe, ac Anconitan., & Beneventan. Civitatibus, earumque Territoriis, dumtaxat exceptis) per ipsum Prædecessorem ad vitam personæ illud obtinentis vacabile (excepta prima vice, qua ut pro medietate non vacaret, indulsit) erectum, & a primæva illius erectione vacans, dilecto filio Joanni Baptistæ de Liliis Clerico Bononien., cujus nomine pro pretio ejusdem officii q. Annibal de Liliis ejus genitor summam 13. mill. scutorum monetæ, Juliis decem pro scuto computatis, persolverat cum omnibus, & singulis regaliis, salariis, & emolumentis ordinariis, & extraordinariis, & incertis solitis, & consuetis concesserit, & assignaverit, experientia ipsa compertum esse, ut cum ipse Præfectus aliis personis lucri causa id muneris subeuntibus, vices suas demandaverit, eam, quam Christifideles potissimum decet erga Carceratos charitatem in illis, & præsertim pauperibus alendis non fuisse adhibitam, & quamplurimos etiam de gravaminibus sibi per hujusmodi Conductores, & Custodes illatis in dies conquæstos esse, ideoque præmissis publicæ utilitatis causa opportune consuluimus, & officium Præfecturæ carcerum, & carceratorum hujusmodi suppressimus, & extinximus, & in unaquaque Civitate, Terra, Oppido, & loco dictæ Ditionis, & Status Ecclesiastici singula officia Custodum Carcerum, quæ inibi sunt, quæque dicto officio Præfecti generalis suppresso, annexa fuerunt cum omnibus eorum Juribus, pertinentiis, auctoritatibus, facultatibus, & emolumentis ei confraternitati, sive societati laicorum, sive clericorum, aut mixtim, quæ charitatis, & pietatis opera erga Carceratos in ea Civitate, Oppido, & loco exercere consuetum est, aut si in aliqua ex hujusmodi Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis nulla Confraternitas, quæ id faceret, reperiretur, ei Confraternitati, seu Societati, quam loci Ordinarius ad id pium munus obeundum deputasset, seu de novo erigen. duxisset, univimus, & incorporavimus, eisdemque Confraternitatibus, & earum unicuique Custodes in carceribus prædictis idoneos ponendi, & amovendi, nec non Jura, salaria, mercedes, emolumenta, & regalia quæcumque Custodibus Carcerum solvi solita, & ad eos quomodolibet pertinentia, colligendi, exigendi, & levandi, plenam, & liberam facultatem concessimus, & loco annuæ responsionis circiter quatuor millia scutorum, quam dictus Joannes Baptista ex sublocationibus officiorum hujusmodi in totum percipere consueverat, cum illa secundum optatum nostrum, ob maximas, quibus hisce miserrimis temporibus gravamur impensas, eisdem Confraternitatibus donare non valeremus, impo-

Unde miseris multa præjudicia fuerant exorta.

Clemens illud suppressit. *Hanc suppressionem vide sup. Const. VII Inter. fol. 338*

EtConfraternitatibusCharitatis univit.

Nonnullaque concessit Privilegia injuncto onere solvendi 1500. scut. DD. de Liliis.

posuimus, & indiximus taxam 1500. scutorum tantum per dictas Confraternitates, earumque singulas pro rata unicuique ipsarum a dilectis filiis S. R. E. Camerario, & Thesaurario generalibus habita ratione prioris responsionis, ut præfertur solvi solitæ, declaranda, & assignanda in futurum Thesaurario ejus Provinciæ, ubi quæque Civitas, Terra, seu Oppidum, vel locus sita erunt annuatim de bimestri in bimestre anticipate, & pro rata persolvenda, ea nimirum de causa, ut ex ea dos, seu fructus pro locis, seu portionibus montis vacabilis ad effectum congerendæ summæ scutorum quindecim millium, quæ dicto Joanni Baptistæ restituere, & persolvi decreveramus, nempe 13. mill. per dictum ejus genitorem ratione pretii ejusdem officii dictæ nostræ Cameræ soluti, & reliqua scuta duo millia, quæ eidem largiti fuimus, ut libentius dicti officii suppressioni consentiret, per Nos ut infra erigendi constitueret; prout in nostris desuper expeditis literis sub Dat. tertio Idus Aprilis Pontificatus nostri Anno I., latius continetur.

Montem Charitatis 150. locorum Vacabilium erigit.

§.2. Quare cupientes, ut ea, quæ a Nobis, ut præfertur ad publicam utilitatem, & piorum operum incrementum instituta sunt, quamprimum ad effectum perducantur; Motu Proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, unum Montem Charitatis nuncupandum centum quinquaginta locorum, seu portionum Vacabilium ad instar Romanæ Curiæ officiorum, & aliorum Montium Vacabilium, non tamen per biennium ab infrascripta die, nec per promotionem, vel translationem ad Cathedrales etiam, Metropolitanas, vel Patriarchales Ecclesias, & Monasteria, etiam consistorialia, ad rationem centum scutorum monetæ pro quolibet loco, seu portione a die 1. Aprilis præsentis anni 1592. inchoan. Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo creamus, erigimus, facimus, & instituimus.

Fructus 10. sc. pro quolibet loco assignat ex prædicta summa a Confraternitatibus persolvenda.

§.3. Illique sic erecto, & instituto, ac personis, quæ in eo pecunias suas posuerint, pro ejusdem Montis Charitatis congrua dote, ac annuis fructibus, & emolumentis ad rationem decem scutorum similium pro quolibet loco in fine cujuslibet bimestris pro rata solvendorum, dictam taxam scutorum mille, & quingentorum similis monetæ per Nos, ut præfertur indictam, & per Confraternitates, ut præfertur eligen. annuatim solven. auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo concedimus, applicamus, assignamus, & appropriamus, applicatamque, appropriatam, & assignatam esse volumus, & mandamus, ipsumque charitatis montem, & illius creditores in Nostrum, Sedisque, & Cameræ Apostolicæ locum super taxa dictorum scutorum 1500., illiusque liberam perceptionem, exactionem, & consecutionem ponimus, substituimus, & surrogamus.

Dictamque taxam ab omnibus oneribus reddit immunem.

§.4. Dictamque taxam scutorum 1500. ab omnibus oneribus, tributis, subsidiis, & collectionibus ex quacumque urgenti, urgentissima, & publica, & Fidei Catholicæ tuendæ causa impositis, & imponendis, cæterisque aliis quibuscumque gravaminibus ordinariis, & extraordinariis præsentibus, & futuris eadem auctoritate similiter perpetuo eximimus, & liberamus, exemptaque, & libera esse volumus.

Pro Locorum cauthela Bona omnia Cameræ, & Sedis Apostolicæ obligat.

§.5. Ac pro majori Montis Charitatis hujusmodi, & personarum in eo pecunias ponere, & collocare volentium cauthela, & securitate, dictam taxam mille, & quingentorum scutorum, omniaque, & singula alia Sedis, & Cameræ prædictarum mobilia, & immobilia bona, res, actiones, & Jura præsentia, & futura ubivis locorum existentia, eidem Monti, illiusque singularibus personis in solidum, & integraliter, ac generaliter, & specialiter, ita tamen, quod specialitas generalitati non deroget, nec e contra, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo obligamus, & hypothecamus, obligataque, & hypothecata esse decernimus.

Cameræ Thesaurarium d. Montis Administratorem deputat.

§.6. Nec non dilectum filium nostrum Bartholomeum Cæsium modernum, & pro tempore existentem Cameræ Apostolicæ Thesaurarium in Protectorem, & Administratorem dicti Montis Charitatis cum plena, libera, & absoluta potestate, facultate, & auctoritate ejusdem Montis Secretarium, & Computistam eligendi, & deputandi, literasque, & patentes illius locorum, & portionum sub ejus nomine, & sigillo expediendi, & concedendi, & omnia alia, quæ ad ipsius Montis utilitatem pertinere cognoverit, peragendi, auctoritate, & tenore prædictis constituimus, & deputamus.

Prædicta loca ab omnibus qui paupertatis voto non vinciuntur, acquiri posse declarat.

§.7. Insuper eadem auctoritate itidem perpetuo statuimus, & concedimus, quod quæcumque utriusque sexus personæ cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, ætatis, dignitatis, & præeminentiæ existentes, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, & Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis, & Patriarchalibus, seu Monasteriis etiam Consistorialibus præsint, ac quæcumque, & qualiacumque, cum cura, & sine cura Beneficia Ecclesiastica obtineant, ac in Sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutæ, nec non Sancti Joannis Hierosolymitani, vel aliorum sub quavis Regula, & Institutione Hospitalium, & Militiarum, ac quorumcumque non tamen Mendicantium Ordinum regulares, quibus a Jure, vel per privilegium concessum est proprium retinere posse, cujuscumque nominis, qualitatis, & conditionis existant, & aliæ, quæ alias locorum hujusmodi, juxta tenores erectionum Montium Sixti, Camerariatus, Datariæ, S. Bonaventuræ, & Cancellariarum per dictum Sixtum Prædecessorem erectorum capaces sunt, in Monte Charitatis hujusmodi quascumque pecuniarum quantitates, non tamen infra dictam summam centum scutorum in singulas personas, itaut etiam dicta loca, & portiones dividi non possint usque ad summam dicto-

rum 1500. locorum, seu portionum ponere.

Ea vero Fisco subjecta non esse vult.

§.8. Et tam ipsæ personæ, quam causam ab eis habentes, quoad vixerint, pro pecuniis sic positis ad rationem decem scutorum similium pro quolibet loco singulis annis, & quolibet bimestri eorum ratam sine aliquo conscientiæ scrupulo, & sortis principalis diminutione, vel aliquo restitutionis onere, etiamsi quæcumque etiam de necessitate exprimenda crimina, præterquam in personam Romani Pontificis pro tempore existentis, aut alicujus ex Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, commiserint, ac propterea sive legitime convictæ, sive in eorum non comparantium contumaciam, in pœnam ultimi supplicii condemnatæ, seu condemnandæ, & pœnas hujusmodi per eas persolvendæ, atque omnia eorum bona Fisco ipso Jure, vel facto applicata, vel applicanda fuerint, tam pro sorte principali, quam pro emolumentis suorum locorum, seu portionum Montis hujusmodi, quæ, seu quas nullatenus confiscari, aut perscribi, vel ad instantiam quorumcumque creditorum suorum, aut alias quovis modo sequestrari, aut impediri posse declaramus, integre, omni prorsus impedimento cessante, percipere habere.

Alterius favore resignari posse declarat

§.9. Ac loca, seu portiones hujusmodi, corpore tamen sano, & alias, prout in resignationibus dictæ curiæ officiorum, & aliorum Montium Vacabilium observat. in unius, vel plurium, prout eis placuerit, etiam filiorum suorum, aut aliarum quarumcumque personarum, juxta ejusdem Montis Sixti privilegia, favorem in manibus dicti Bartholomæi moderni, & pro tempore existentis dictæ Nostræ Cameræ Apostolicæ Thesaurarii prædicti resignare, & de locis, & portionibus prædictis, dummodo in alicujus personam de minori quantitate unius loci non disponat, nulla alia desuper obtenta dispensatione in toto, vel parte simul, vel separatim per viam resignationis hujusmodi libere disponere possint: Itaut resignatarii in pecuniis per eos, a quibus causam habuerint, positis, ac locis, seu portionibus, & emolumentis prædictis per eamdem resignationem succedere, & ad illa admitti.

Et portionarios privilegiis, quæ Montibus Vacabilibus a Sixto Quinto erectis concessa sunt, frui.

§.10. Ac omnibus, & singulis aliis privilegiis, facultatibus, exemptionibus, Immunitatibus, libertatibus, prærogativis, Indultis, concessionibus, cæterisque gratiis, tam specialibus, quam generalibus, quibus prædictorum Sixti Camerariatus, Datariæ, Cancellariarum, S. Bonaventuræ, ac quorumcumque aliorum per dictum Sixtum, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros erectorum Montium Vacabilium creditores utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque ulla prorsus differentia, etiam perinde acsi omnino hic de verbo ad verbum inserta forent, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, & debeant.

Fructus Montis nullo onere gravari posse etiam per Rom. Pontificem.

§.11. Quodque Mons Charitatis hujusmodi, illiusque personæ ratione pecuniarum in eis positarum ab omni etiam mensuræ, & aliorum onerum per Nos, & pro tempore existentes Rom. Pont., etiam pro defensione fidei, & augmento cultus divini, ac alias sublevatione, & conservatione Status Ecclesiastici, quomodolibet impositorum solutione, liberæ, immunes, & exemptæ sint, & esse censeantur. Nec super annuis redditibus, & emolumentis ei assignatis, illorumque perceptione, & exactione etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, quovis modo perturbari, aut alio gravamine, seu onere, etiamsi evidens utilitas, & urgens necessitas id suaserit, onerari possint, & ad probandum, quod pecuniæ in dicto Monte Charitatis positæ, vel aliqua eorum pars in utilitatem, & necessitatem Romanæ Ecclesiæ, aut Sedis, & Cameræ prædictarum, vel defensionem Catholicæ fidei conversa fuerint, minime teneantur.

Præsentes autem literas vim habere veri Contractus.

§.12. Quodque præsentes literæ vim, & robur veri, & validi contractus, & obligationis inter Nos, ac Sedem, & Cameram prædictas ex una, & eos, qui pecunias super ipso Monte Charitatis posuerint, vel ab eis causam habuerint, ex altera partibus legitime initi, & stipulati obtineant, & obtinere debeant, dictusque Mons Charitatis, & illius Montistæ in pacifica, libera, & quieta dictorum emolumentorum eis, ut præfertur, assignatorum exactionis, & perceptionis possessione perpetuo manuteneri, & conservari debeant.

Depositarii,

§.13. Dictusque Montis Charitatis Depositarius, dictam Taxam a Thesaurariis, & Quæstoribus uniuscujusque Provinciæ ditionis nostræ temporalis, & ratam unicuique ipsorum, ut infra assignandam exigere, ac in personas, quæ suas pecunias in dicto Monte Charitatis posuerint, pro rata locorum, & portionum cujuslibet quolibet bimestri in fine distribuere, & dividere.

Computistæ,

§.14. Computista vero emolumenta, & introitus hujusmodi annotare, ac libros rationum, & administrationum ejusdem Montis Charitatis edere, Secretarius vero personis pecunias suas in dicto Monte tam a primæva illius erectione hujusmodi, quam alias ponentibus pro earum securitate literas patentes concessionum, & resignationum locorum, seu portionum hujusmodi sub ejusdem Cameræ Apostolicæ Thesaurarii pro tempore existentis nomine, & quæ illius manu subscriptæ, & sigillo ejusdem Thesaurarii munitæ sint, tam hac prima vice, quam quoties loca, seu portiones hujusmodi per resignationem, vel obitum, aut alias quomodolibet vacare contigerit, durante dicto Indulto non vacandi, eidem Monti ut præfertur concesso, nam illo completo, Montem hujusmodi, illiusque loca, & portiones, ut in dies vacabunt, extingui, & in dictarum Confraternitatum commodum cedere, & utilitatem, ut eo libentius charitatis opera erga Pauperes carceratos exerceant, volumus, & decernimus

mus conficere ; & tradere teneantur .

Et Secretarii officium, & emolumenta.

§.15. Idemque Secretarius, & ejus in officio Secretariatus hujusmodi pro tempore existens successor pro resignationibus, & expeditionibus literarum patentium hujusmodi, eadem emolumenta percipere possit, illaque cum dicto Computista dividere debeat, prout Secretarij Camerariatus, & aliorum superius expressorum Montium percipere, & dividere consueverunt.

Taxam per Confraternitates solvendam, & a Thesaurariis exigendā præfigit.

§.16. Præterea præcipimus, & mandamus, Marchiæ, Umbriæ, Romandiolæ Campaniæ, & Patrimonii Ditionis nostræ temporalis Provinciarum Thesaurariis, seu Quæstoribus præsentibus, & futuris, ut taxam dictæ annuæ summæ 1500. scutorum a Confraternitatibus, quibus ab earum Ordinariis munus hujusmodi, ut præfertur, injunctum fuerit,earumve Officialibus, Commissariis, & Ministris juxta distributionem per eosdem Henricum Camerarium,& Bartholomeum Thesaurarium factam, nempe Thesaurarius Marchiæ in Anconitana octuaginta trium cum dimidio; In Firmana, & Asculana centum novem, in Maceraten. ducenta decem & octo, Thesaurarius Umbriæ in Perusiæ centum septuaginta unum, & julios sex, in Spoletana septuaginta octo cum dimidio, in Tudertina sexaginta, in Narnien. sex cum dimidio; Thesaurarius Romandiolæ in Ravennaten. ducenta septuaginta duo cum dimidio, & in Bononien. trecenta viginti septem; Thesaurarius Campaniæ in Frosinoni sexaginta cum dimidio, in Tyburtina sex cum dimidio: Thesaurarius, seu Quæstor Patrimonii in Viterbien. triginta octo, & Thesaurarius Camerini in eadem Civitate scuta septuaginta, & paulos quatuor exigant, levent, & recipiant, & illa Depositario dicti Montis Charitatis pro tempore existen. annuatim, & quolibet bimestri in fine illius ratam libere, & absque ulla contradictione solvant, seque ad illas modis, & temporibus prædictis eorum conductionibus, & appaltibus respective durantibus, & quod ratas Taxæ prædictæ ab unoquoque ipsorum exigen. ex quavis causa non exegerint solven. respective se obligent, & quascumque obligationes, promissiones, & instrumenta desuper necessaria, & opportuna etiam in forma dictæ Cameræ cum juramento, & aliis vinculis, ac cautelis solitis, & necessariis, ac dicto Depositario benevisis faciant, & ad id juris, & facti remediis præcise cogi, & compelli possint.

Hujusmodi obligationem d. Thesaurariis semper vult inesse.

§.17. Quodque de cætero Thesaurariarum dd. Provinciarum, & Civitatum Appaltatores, & Conductores in contractibus eorum Appaltuum, & conductionum cum eadem Camera celebrandis se se pariter ad dictas solutiones, ut supra, faciendas obligare, & in tabulis, seu libellis rationum exitus dictorum Appaltuum describi, & annotari facere teneantur.

Dictum Montem Vacabilē vendit Jo: Baptistæ Ubertino pro pretio 16500. sc.

§.18. Ut autem pecunias, quæ Nobis pro dicti Joannis Baptistæ satisfactione juxta primodictarum nostrarum literarum tenorem, necessariæ sunt, quam celerius, & unica vice consequamur; Motu simili dictum Montem Charitatis, illiusque loca, seu portiones centum quinquaginta cum omnibus, & singulis indultis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis prædictis, dilecto filio Joanni Baptistæ Ubertino Laico Florentino pecuniarum Cameræ nostræ Apostolicæ Depositario pro pretio scutorum sexdecim millium quingentorum monetæ juliorum decem pro scuto, quæ in manibus ipsiusmet Joannis Baptistæ Depositarii prædicti ad creditum dictæ Cameræ ad effectum, ut illa postmodum cum mandato Camerali per dictos Henricum, & Bartholomæum subscribendo, nullo alio a Nobis expectato mandato, dicto Joanni Baptistæ Lilio, vel ejus legitimo Procuratori, nempe scuta tresdecim mille in restitutionem, & solutionem pretii dicti officii per Nos extincti eidem Camaræ pro ejusdem officii collatione in ejus personam per dictum Prædecessorem facta, ut præfertur soluti, & alia scuta duo mille, quæ ei per primodictas nostras literas donavimus, realiter, & cum effectu persolvant. Residuum vero ad creditum ejusdem Cameræ remaneat, vendimus, & alienamus, ac puræ, & perfectæ, ac irretractabilis venditionis titulo concedimus, & assignamus.

Datā ei facultate portiones vendendi etiā majori pretio

§.19. Nec non eumdem Joannem Baptistam Ubertinum, ejusque successores in omne jus, locum, & privilegium nostrum, dictæque Cameræ quoad ipsum Montem Charitatis, & illius jura, Montisque locorum, & jurium hujusmodi possessionem ex nunc substituimus, ponimus, & surrogamus, ipsique Joanni Baptistæ Ubertino, ut centum quinquaginta loca, seu portiones Montis prædicti quibuscumque personis in una, vel pluribus vicibus, & partitis, & pro quocumque pretio majori ad suam utilitatem, & damnum respective absque alia nostra, & Sedis, ac Cameræ prædictarum, vel alterius requisita, & obtenta licentia, & sine aliqua solutione alicujus compositionis, & regaliorum facienda, vendere, alienare, & disponere libere valeat indulgemus; eique omne illud plus, quo dicta centum quinquaginta loca, seu portiones Montis hujusmodi eodem pretio scutorum sexdecim millium quinquaginta valent, valerent, aut valere possent, irrevocabiliter donatione pura, mera, & irrevocabili ex Apostolicæ liberalitatis gratia donamus, & elargimur, dictumque Joannem Baptistam Ubertinum dicti Montis Depositarium facimus, constituimus, & deputamus, quoad ipse Joannes Baptista vixerit, dum tamen per decennium minime vacet.

Clausulæ pro perpetua præsentium literarum firmitate.

§.20. Præsentesque nostras literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, argui, impugnari, revocari, restingi, vel limitari nullatenus posse, & si secus fiat, quoties id evenerit, toties illas in pristinum statum restitutas, & plenarie reintegratas, validasque, & efficaces, perinde acsi consistorialiter, & de Ven. fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium

lium consilio, & assensu emanassent, seu venditio prædicta in Camera prædicta facta essent, perpetuo fore, & esse censeri, vimque validi contractus inter Nos, & Cameram, necnon Joannem Baptistam Ubertinum prædictum initi, & stipulati habere, easque ad omnia, & singula præmissa plene proban. omnino sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri, sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & deffiniri debere, nec non si super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum, & inane decernimus.

Exequutione Thesaurario, & Cameræ Clericis committit.

§. 21. Mandantes propterea nunc, & pro tempore existen. Camerario, Vice-Camerario, Thesaurario, nec non Præsidentibus, & Clericis ejusdem Cameræ, cæterisque ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut easdem præsentes in ipsa Camera admittant, & in illius libris describi, & registrari faciant, inviolabiliter observent, & observari mandant, & ad majorem dicti Joannis Baptistæ Ubertini Emptoris cautelam desuper patentes literas, mandata, & alias scripturas opportunas expediant, & expediri curent.

Derogat obstantibus.

§. 22. Non obstantibus præmissis, ac rec. mem. Simachi, Benedicti XII., Calixti III., Pauli II., & Pii IV., aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, & per quas mandatur, quod certæ diligentiæ, & formæ etiam sub nullitatis venditionum, & concessionum aliter facien. aliisque gravissimis pœnis servari debeant, nec aliter fieri possint, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Cameræ, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stylo, stabilimentis, usibus, & naturis. Nec non Cancellariæ nostræ Regulis, & de non tollendo jure quæsito, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Cameræ etiam per Nos, & Prædecessores nostros cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac etiam Constitutionibus, ejusdem Pii IV., ac aliorum Prædecessorum nostrorum, quibus cavetur, quod personæ, & officiales dictæ Cameræ nostræ in rebus, & contractibus Cameralibus non participent, attento quod idem Joannes Baptista Ubertinus est pecuniarum nostrarum, & dictæ Cameræ Depositarius Generalis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ pœnales.

§. 23. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ creationis, erectionis, facti, institutionis, concessionis, applicationis, assignationis, appropriationis, positionis, substitutionis, surrogationis, exemptionis, liberationis, obligationis, hypothecæ, Constitutionum, deputationum, statuti, declarationis, voluntatis, præcepti, decretorum, mandatorum, venditionis, alienationis, indulti, donationis, elargitionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 25. Aprilis 1592. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, septimo Kalendas Maii, Pontificatus nostri Anno Primo.

XIII.

Assignatio Pensionis a Rev. Camera Apostolica persolvendæ singulis Annis Episcopis Latinis in Mari Ægæo, Bosna, & Moldavia.

Ex Regest. in Secr. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

IN Apostolicæ Sedis specula disponente Domino constituti ad universorum Christifidelium salutem procurandam, ita Nos debitores esse agnoscimus, ut non minus longe, quam juxta positis pastoralis nostræ vigilantiæ, & charitatis studium impartiri, quodque utrisque expedire censemus pro viribus exequi studeamus.

Paupertatis causa Episcopi Maris Ægei suis in Diœcesibus non residebant.

§. 1. Idcirco non immerito cupientes saluti Christifidelium latinorum, & aliorum Christianorum, qui in partibus Infidelium, seu Turcarum Tyrannidi subiectis, præsertim vero in Insulis Maris Ægei, seu Archipelagi existunt, prospicere, accepto per nos, quod eorum Episcopi, & Pastores propter eorum, & Ecclesiarum inopiam, & impotentiam apud ipsos manere, & in suis Ecclesiis sustentari non valentes, neque continuo, ut debent, resident, seu se residere non posse excusant. Ne defectu, vel absentia Episcoporum dicti fideles pastorali cura destituti in hæreses, vel schisma, vel in infidelitatem misere labantur, sive inducantur, neve alias pereant, sed eorumdem Episcoporum præsentia, studio, & auxilio in Christianæ, & Catholicæ fidei unitate, doctrina, mo-

moribus, & præceptis contineantur, & conserventur, providere volentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, certaque scientia nostra, perpetuo statuimus, & decernimus infrascriptis Episcopis, & eorum successoribus ex nostris, & Cameræ Apostolicæ pecuniis, donec eis aliter opportune provisum fuerit, singulis annis in duobus terminis, uno videlicet in S. Joannis Baptistæ a proxime futura incipiendo, & alio in Domini Nostri Jesu Christi, Nativitatum, Festivitatibus, infrascriptas summas integras, & imminutas in Civitate Venetiarum absque Cambii, vel alicujus damni, detrimenti, vel mercedis deductione, seu defalcatione persolvi debere, easdemque summas prædictis Episcopis, & eorum singulis in dictis terminis, ut præfertur persolvendas, loco pensionis annuæ ab omni alio onere prorsus immunis, & exemptæ, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus, & assignamus.

Annuas pensiones ex Cameræ Apostolicæ redditibus eis elargitur Clemens omni diminutione immunes.

§. 2. Mandantes propterea dilectis filiis Thesaurario, & Depositario Nostris, & pro tempore existentis Romani Pontificis Generalibus præsentibus, & futuris eisdem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis Nostræ, aliisque arbitrio nostro pœnas districte præcipientes, ut in prædictis terminis, & Civitate Venetiarum, dictis Episcopis, & eorum successoribus, aut ipsorum legitimis Procuratoribus, vel Agentibus, donec aliter eis provisum fuerit, ut præfertur, dictas pecuniarum summas, seu quantitates libere, & absque aliqua mora, nullo alio a nobis, seu successoribus nostris expectato mandato integras, & indiminutas, ut præmittitur, persolvant, seu persolvere debeant, & teneantur.

Thesaurario, & Depositario ejusdem Cameræ solutionem hujusmodi pensionum demandat.

§. 3. Mandantes etiam dilectis item filiis nostro, & S. R. E. Camerario, ac Præsidentibus, & Clericis Cameræ Apostolicæ, Commissariisque, & aliis illius Officialibus nunc, & pro tempore existentibus, ut easdem pecuniarum summas, & cambia forsan pro eis solvenda, in ipsorum Thesaurarii, & Depositarii rationibus, & computis deducant, & in debita ipsius Cameræ accepta, & rata habeant, præsentes vero literas in eadem Camera admittant, ac in illius libris describi, & registrari per eos, ad quos pertinet, sine ulla contradictione curent, & faciant.

Iubet vero Cambia in rationibus Depositarii deduci.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac si opus sit Cancellariæ Nostrę Apostolicæ Regulis, statutis quoque, & consuetudinibus ipsius Cameræ, ac Ecclesiarum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogat contrariis.

§. 5. Personæ autem Episcoporum, & summæ pecuniarum, quæ eis, vel eorum successoribus singulis annis, donec aliter eis provisum fuerit, Venetiis persolvi volumus sunt hæ, scilicet Fr. Bonaventuræ de Naxo moderno, & pro tempore existenti Episcopo Andren. in Archipelago scuta auri in auro ducenta. Fr. Antonio de Chio moderno, & pro tempore existenti Episcopo S. Irenos in eodem Archipelago scuta similia ducenta. Fr. Francisco moderno, & pro tempore existenti Episcopo Bosnensi in Bossina Argentina scuta similia centum. Fr. Bernardino Quirino Cretensi moderno, & pro tempore existenti Episcopo Argenti in Valachia, & Moldavia scuta similia centum quinquaginta. Fr. Augustino Gisulpho Ordinis Prædicatorum, proxime futuro, & alii pro tempore existenti Episcopo Sirensi in eodem Archipelago scuta similia centum quinquaginta.

Nomina Episcoporum, & quantitas Pensionis unicuique solvendę.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 30. Aprilis 1592. Pontificatus Nostri Anno primo.

Dat. die 30. Aprilis 1592. An.I.

XIV.

Declarat Civitatem Avenionen., & Comitatum Venayssinum compræhendi Constitutione Pii PP. V. de Bonis Rom. Ecclesiæ non alienandis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. ETSI dubium nemini esse debeat Civitatem Avenionen., & Comitatum nostros Venayssini, ac Civitates, Terras, Oppida, Castra, Villas, & alia loca quæcumque ibidem consistentia, uti bona S. R. E., illiusque vetustissimum Patrimonium sub Constitutione fel. rec. Pii V. prædecessoris nostri de Civitatibus, Terris, & locis S.R.E. non alienandis, neque infeudandis, compræhendi; nihilominus tamen, ne ab aliquo, quovis prætextu, vel occasione, ullo tempore id in dubium revocari contingat, & ut probatæ ejusdem Civitatis, & Comitatus fidei, ac constantiæ in hac parte satisfaciamus, eosque in spe firma perpetuo remanendi sub nostri, & Sedis Apostolicæ Dominii subjectione contineamus, omni dubitatione, seu spe alienationis, distractionis, dismembrationis, infeudationis, abdicationis, vel detentionis, aut alterius cujuscumque concessionis, per quam Civitas, & Comitatus prædict. eximantur a Dominio, & subjectione Sedis Apostolicæ, in qua nunc sunt, omnibus semper sublata, & illorum, etiam supplicationibus, per dilectum filium Thomam Astoaudúz Equitem nostrum, & Sedis Apostolicæ feudatarium ejusdem Civitatis, & Comitatus nomine nobis humiliter hac in parte porrectis inclinati, hac nostra perpetuo valitura declaratione decernimus, & declaramus, Civitatem Avenionen., & Comitatum Venayssinum, Civitatesque, Terras, Oppida, Castra, Villas, & loca quæcumque dicti Comitatus nobis, & S.R.E. mediate, vel immediate subjecta, tamquam propria, peculiaria, & charissima ejusdem S. R. E. bona, ac vetustissimum illius Patrimonium, sub præfata Constitutione Pii V. de Civitatibus, Terris, & locis ipsius

Declaratio, de qua in rubrica.

ipsius S. R. E. non alienandis, neque infeudandis, seu in quosvis alios ullo modo transferendis, & remittendis, cum illius declarationibus factis, & faciendis, quarum omnium tenores, præsentibus, acsi ad verbum insererentur, pro sufficienter expressis haberi volumus, compræhensas esse, & censeri, & propterea non debere, neque posse ullo tempore quovis quęsito colore, vel pretextu, causa, vel occasione a quocumque, sine contraventione prædictæ Constitutionis, & illius declarationum, quoque modo alienari, distrahi, dismembrari, infeudari, transferri, remitti, abdicari, seu deseri, & ut præfertur, quovis modo concedi.

Quæcumque alienationes nullæ sunt.

§. 2. Quinimo contra præsentium hujusmodi tenorem, pro tempore, quavis causa faciendas alienationes, distractiones, dismembrationes, infeudationes, abdicationes, ac alias quascumque concessiones superius expressas, nullas, & invalidas fore, & esse.

Et contra eas electi Ordinū possunt reclamare.

§. 3. Ac pro tempore electos Trium ordinum hujusmodi ab illis reclamare, & contra reniti omnibus juris, & facti remediis posse licite, & juridice.

Præsens Constitutio eamdem vim habet, ac si in Cōsistorio fuisset publicata.

§. 4. Præsentesque perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, plenamque roboris firmitatem obtinere, acsi in Consistorio Nostro secreto de consensu, & consilio Venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Card. factæ fuissent.

Clausulæ.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata illis aliter judicandi facultate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane decernimus, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis Avenionen., & Comitatus prædictorum, illiusque Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibuscumque Regibus, Ducibus, Principibus, & aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & Consistorialiter in genere, vel in specie, aut alias in contrarium quomodolibet concessis, & in posterum concedendis; Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime hac vice derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 30. Aprilis 1592. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die ultima Aprilis 1592. Pontificatus nostri Anno primo.

XV.

Censuum a Communitatibus Status Ecclesiastici venditorum, reductio ad scuta septem pro centenario.

De materia Censuum vide in Constitut. CVI. Pii V. Cum onus *Tom. IV. Par. III. fol.* 52.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Causa hujus reductionis.

QUÆ ad sublevationem gravaminum, & commoda populorum, nostræ, & Sedis Apostolicæ ditioni in temporalibus subjectorum, pertinere dignoscimus, in iis libenter auctoritatis nostræ partes interponimus, prout æquitate ipsa, & nostra ergo eos paterna charitate suadente, conspicimus in Domino expedire. Sane non sine magna animi nostri molestia accepimus, plerasque Communitates, & Universitates Civitatum, Oppidorum, & locorum Status nostri Ecclesiastici ob varias eorum necessitates, multos census vendendo, grave æs alienum contraxisse: hujusmodi vero censuum emptores, illos ad rationem non sex, vel septem, sed octo, novem, & decem, pro quolibet centenario, & anno, fere omnes exigere solere. Quare intolerabili onere gravati, ex redditibus propriis, aliquando emptoribus censuum satisfacere nequeunt.

Reductio omnium censuū per Communitates impositorum ad septem pro centenario.

§. 1. Nos igitur in præmissis, opportuna ratione aliqua, saltem ex parte, providere volentes. Motu proprio, & ex certa scientia, omnes, & singulos census hactenus super quibuscumque rebus immobilibus, tam Urbanis, quam Rusticis, in quacumque Provincia, Civitate, Terra, Oppido, Territorio, Districtu, & Loco Status Ecclesiastici, Nobis, & Sedi Apostolicæ, tam mediate, quam immediate subjectis, consistentibus, cujuscumque pretii, valoris, qualitatis, quantitatis, & denominationibus bona, & census hujusmodi extiterint, per quascumque Communitates, seu Universitates ejusdem Status, Ditionis, seu etiam singulares personas, intuitu tamen illarum, & cum promissione indemnitatis ab ipsis Communitatibus, seu Universitatibus, quæ pretia censuum hujusmodi venditorum in suos usus acceperint facta, septem pro quolibet centenario, & anno, quocumque modo excedente, hactenus creatos, constitutos, impositos, & venditos, quod illorum fructus, ex nunc deinceps in futurum, per primo decurrendos ad rationem septem tantum pro quolibet centenario, & anno, salva tamen dictos census redimendi facultate, auctoritate Apostolica, tenore præsentium reducimus, & moderamur.

Liberatio obligatorum a solutione majoris census.

§. 2. Ac ipsas Communitates, & Universitates, census prædictos, ex nunc persolventes, & alios pro eis, etiam uti principales, principaliter, & insolidum, seu alias quovis modo, etiam in forma Cameræ Apostolicæ obligatos a solutione censuum præ-

di-

dictorum, alias quam, ad rationem septem pro centenario, & anno hujusmodi, aliquid ulterius pro fructibus in futurum solvendum non teneri, nec ad id vigore quarumcumque obligationum, & quibusvis juramentis, quæ ipsis Communitatibus, & Universitatibus, prędictos census persolventibus, ut præfertur, & aliis pro eis etiam in dicta forma Cameræ obligatis, harum serie relaxamus, seu alias liberamus, nec ad illarum observationem, & censuum, jam impositorum solutionem, ultra prędictam summam septem pro quolibet centenario, & anno, cogi, aut compelli posse declaramus.

Clausula sublata, &c. §. 3. Ac ita per quoscumque Judices, Commissarios, etiam Palatii Apostolici causarum Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, necnon Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, ac Rotæ Auditores, seu quosvis alios Judices, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque decernimus, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum statutis, consuetudinibus, legibus, & naturis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon obligationibus in ampliori forma, fidejussionibus, renunciationibus, ac juramentis præstitis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac etiam nos sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus decretis, ex quavis causa, etiam per modum legis universalis, aut alias quomodolibet editis, sive in favorem Universitatum, Communitatum, Collegiorum, Congregationum, Civitatum, & Locorum concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus directe, vel indirecte præsenti nostro Motui proprio, in toto, vel in parte contrarientur, specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrariis quibuscumque.

Dat. P. A. I. die 1. Maii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die prima Maii 1592. Pont. nostri Anno primo.

XVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Erectio Montis Annonæ nuncupat. Civitatis, & Comitatus Bononien. cum diversis statutis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Civitate Bononien. propter Annonæ charitatẽ multo alieno ære gravata, §. 1. Cum, sicut accepimus, Civitas nostra Bononiæ his duobus annis proxime præteritis maxima omnium rerum ad usum, & victum humanum necessariarum charitate gravata fuerit, & de pręsenti reperiatur adeo ut Prædecessores nostri, seu eorũ jussu Camera Apostolica pro sublevandis aliqua ex parte ejusdem Civitatis, & illius Comitatus necessitatibus, Cameræ Bononiensi, seu illius Communitati, & Populo mutuaverit, & gratis eisdem dederit, & numeraverit summas scutorum octuaginta millium monetæ eidem Cameræ nostræ Apostolicæ intra certum terminum jamdiu elapsum restituendas, prout in instrumentis, seu scripturis desuper celebratis, latius apparet; & cum adhuc eadem summa non sufficeret, eadem Civitas Bononiæ, & illius viri Reformatores, & alii ad id deputati, diversas, & notabiles pecuniarum summas ad censum, seu alias a diversis personis acceperint ad subveniendum Pauperibus dictæ Civitatis, & illius Comitatus, adeo quod de præsenti eadem Civitas reperiatur gravata gravi ære alieno ascendente ad summã scutorum tercentorum millium, & ultra, & ut eadem Civitas possit Nobis, seu Cameræ Apostolicæ de dicta summa mutuata, & de alia summa decem, & octo millium circiter scutorum pro manutentione Triremium debita satisfacere, seque ab hujusmodi ære alieno eximere; ob id Antiani, & Vexillifer, ac Tribuni, & Massarii, nec non Reformatores pluries etiam collegialiter congregati, cum nulla alia potiori ratione, hujusmodi æs alienum extinguere posse viderent, infrascripta Datia augere, & quædam nova imponere, quæ Civitati, & Pauperibus præsertim minus gravia essent, cogitarunt, eaque Nobis confirmanda proposuerunt, & sunt hæc, quæ pro faciliori intelligentia vulgari idiomate præsẽntibus adnotari voluimus, videlicet.

Antiani &c. nonnulla Datia augere, & imponere cogitarunt.

Augumentare la Seta forestiera soldĩ tre, e denari sette per libra. Il Filicello della Città, Contado, e forastiero quattrini quattro per libra. Far pagare la Canapa Gregia spadolata, e grafiata, il Gazzolo, Fune, Stoppa, ed ogni altra merce il doppio più, eccettuando li lavori di Seta, e le Sete lavorate per essere già aggravate. Alla Lana del Contà Maggratica, e Guagiume quattrini tre per libra. Accrescere il Sale fino a soldi quattro, sicchè l' augumento tocchi tutti, così essenti Secolari, come Religiosi, e Luoghi Pii. Accrescere le Porte quattrini sei di più per carra tanto per li Secolari, come per li Religiosi, e Luoghi Pii. Tutti i Cittadini essenti, e non essenti, Religiosi, e Luoghi Pii paghino ogni corba di formento, che macinono soldi due, e denari sei. I Terreni de forastieri, che si possono gravare soldi dodeci per cento del valore: accrescere il terzo per due del pagamento alle mercanzie forestiere rimanenti dentro la Città.

Et Montem non vacabilem erigere. Ac super redditibus augumentorum, & impositionum hujusmodi, unum montem temporalem, & non vacabilem, quo poterit breviori tempore extinguendum, & affrancandum, seu redimendum Bononiensem Annonæ nuncupandum usque ad sum-

mam trecentorum millium scutorum monetæ hujusmodi dumtaxat, cum annuo emolumento scutorum sex, vel ad summum sex cum dimidio pro his, qui suas in dicto Monte pecunias collocaverint pro quolibet centenario, erigere, dummodo ea omnia per Nos confirmarentur.

Dictas impositiones a Legato prius examinandas confirmat Clemens.

§. 2. Nos igitur, qui subditorum nostrorum, & Apostolicæ Sedis necessitates, quantum cum Domino possumus, sublevare cupimus, quamvis eosdem subditos novis impositionibus gravare, sit ab instituto, & desiderio nostro valde alienum; nihilominus attendentes præmissa in publicum Civitatis prædictæ commodum cedere, & volentes quod augumenta, & impositiones hujusmodi a nostro, & Apostolicæ Sedis in dicta Civitate Legato, seu ejus Vice-Legato prius examinentur, & approbentur, sic, & postquam per eum, uti minus onerosa, approbata fuerint, omnia prædicta, atque scripturas desuper confectas, & in eis contenta, & inde sequuta quæcumque, quæ præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ confirmationis robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos tam Juris, quam facti, ac solemnitatum etiam substantialium forsan omissarum defectus, si qui intervenerint in eisdem.

Easque ab omnibus etiam Ecclesiasticis solvendas esse declarat.

§. 3. Et nihilominus omnia, & singula augumenta, & impositiones prædictas ut supra excogitata, seu forsan facta, & per Nos confirmata, per quascumque personas etiam immunes, & exemptas, & quomodocumque, & quantumcumque privilegiatas, etiam ecclesiasticas tam sæculares, quam quorumvis ordinum, & militiarum, etiam Hospitalis Hierosolymitani utriusque sexus, etiam ratione clericatus, seu alias ex dispositione Juris communis, aut municipalis, vel ex speciali privilegio, etiam per Nos, aut Prædecessores nostros, aut modernum, vel pro tempore existentem dictæ Civitatis Legatum, vel ejus Vice-Legatum, aut viros reformatores ex quavis causa etiam onerosa, ac sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis concesso, & sæpius confirmato, & innovato (exceptis tamen Mendicantibus, ac illis, qui per veram, & actualem exbursationem pecuniarum in Cameræ, & Sedis Apostolicæ subventionem factam, aut ratione numeri duodecim filiorum exempti sunt, dumtaxat) etiamsi eædem personæ Episcopali, Archiepiscopali, vel majori dignitate præfulgeant, aut reformatoris status ejusdem Civitatis, vel alia quacumque mundana, vel sæculari potestate, & auctoritate sint suffultæ, nec non pro eis Agentes, nec non eorum conductores, & cessionarios, tam in emendo, quam in vendendo omnia bona dictis augumentis, & novis impositionibus supposita, & obnoxia persolvi debere, absque ulla personarum earumdem exceptione, vel differentia, perinde acsi minime exemptæ, vel liberæ, aut immunes existerent, nec de aliqua earum exemptione, libertate, vel immunitate constaret, quinimo quascumque similes exemptiones, libertates, & immunitates eis, aut cuicumque earum, quavis ratione, causa, vel occasione competentes, ut præfertur, quoad augumenta, & novas impositiones hujusmodi illis nullatenus suffragari, omnesque prænominatos ad præmissorum augumentorum, & impositionum solutionem æque, ac alios non exemptos teneri, & opportunis Juris, & facti remediis cogi, & compelli posse, ac debere, decernimus, & declaramus.

Et Montem non vacabilē Annonæ Bononien. nuncupandum erigit.

§. 4. Ac successive super eisdem augumentis, & novis impositionibus, & illorum annuis redditibus unum Montem temporalem non vacabilem, & extinguibilem Bononien. Annonæ, ut præfertur, nuncupan. scutorum trecentorum millium monetæ in ejus proprietate, centum millium videlicet vel circa Nobis, & seu Cameræ Apostolicæ, ut præmittitur solvendorum, & aliorum ducentorum millium in extinctionem aliorum debitorum per eamdem Cameram Bononien. convertendorum pro tot personis, quot eorum pecunias in ipso Monte collocaverint, auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus, & instituimus.

Censumque sex scut. pro quolibet centenario constituit.

§. 5. Ac illo sic erecto, & instituto annuum censum, sive redditum decem, & octo, seu decem, & novem millium scutorum similium ab omni onere, impositione, gravamine, & restauro, ac etiam quocumque casu fortuito, quamtumcumque inexcogitabili liberorum, immunium, & exemptorum super dictis augumentis, impositionibus, & illorum redditibus, inter personas Collegii dicti Montis pro rata portionum, seu locorum per eos obtentorum ad rationem prædictam sex, vel si fieri non poterit, ad summum sex cum dimidio pro centenario, annuatim, sed de bimestri in bimestre distribuendorum, ac in salarium capserii, & aliorum ipsius Montis Officialium, & aliorum onerum supportationem, & expensas pro ipso Monte substinendas, & faciendas ad libitum ipsius Collegii exponendorum, ac per augumentorum, seu impositionum, & datiorum hujusmodi Exactores, aut Appaltatores, vel Conductores pro tempore annis singulis, quolibet bimestri pro rata eidem Collegio, seu illius Depositario integre, & sine aliqua diminutione persolvendorum applicamus, appropriamus, ac titulo venditionis concedimus, tradimus, & assignamus: nec non Montem prædictum, ac illius Collegium, & personas hujusmodi in ipsius Cameræ Bononien. locum, quoad censum, seu redditum prædictum, & illius exactionem ponimus, substituimus, & surrogamus.

Omnes, qui regulari professione non sunt adstricti, portionum hujus Montis capaces esse declarat.

§. 6. Volentes, quod quæcumque utriusque sexus personæ, cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentes, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, & Ecclesiis etiam Cathedralibus, & Metropoli-

politanis, & Monasteriis præsint, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica obtineant, ac in Sacris etiam Presbyteratus Ordinibus sint constituti, ac quorumvis, non tamen mendicantium de observantia Ordinum, ac Hospitalium, & Militiarum Religiosæ, ac mulieres cujuscumque nominis, qualitatis, & conditionis, nec non qualitercumque, præterquam ratione regularis professionis in aliquo Ordine Mendicantium de Observantia, ut præfertur inhabiles, & incapaces existant, super dicto Monte a quinquaginta scutis similibus, super quamcumque pecuniarum summam, usque ad dictam summam scutorum trecentorum millium monetæ ponere, & pro pecuniis sic positis ad rationem sex, vel ad summum sex cum dimidio pro centenario annis singulis, & quolibet bimestri eorum ratam sine aliquo peccato, & conscientiæ scrupulo, seu restitutionis, vel satisfactionis onere in utroque foro.

Solutio dd. censuum nulla ex causa etiam gravissimi criminis denegari posse vult.

§.7. Etiam absque eo quod eorum solutio quorumvis interdictorum, aut repræsaliarum, etiam forsan contra Civitates, Loca, & Castra, & eorum Universitates, seu Communitates, aut Dominos, seu Subditos, vel Incolas in genere, vel in specie etiam ex causa Belli, vel cujusvis inobedientiæ, seu rebellionis, etiam excogitatorum, incogitatorum, & inexcogitatorum decretorum, seu relaxatione, aut quovis alio prætextu denegari, aut protrahi, vel differri valeant, recipere, & habere, & etiam si læsæ majestatis, aut alia quæcumque, & qualiacumque, & quantumcumque gravia, ac gravissima crimina, præterquam in personam Romanorum Pontificum, aut alicujus personæ Romanæ Ecclesiæ Legatorum, seu Vice-Legatorum, vel Gubernatorum Bononien., pro tempore existentium commiserint, & propterea ultimo supplicio condemnati, & traditi, seu condemnandi, & tradendi fuerint, ac omnia eorum bona sint confiscata, vel confiscanda de locis, & portionibus Montis hujusmodi, & emolumentis sibi ex eo spectantibus, nec non pecuniis per eas, vel per eos, qui ab ipsis causam habuerint, super eodem Monte positis, ita statuimus, quod nullatenus confiscari possint, sed ad eorum ab intestato hæredes, seu proximiores, aut alias succedere habentes, transeant, & de eis illorum libito in testamento, vel codicillis, aut quocumque contractu inter vivos, in quoscumque etiam illegitimos, & alios, ac in omnibus, & per omnia juxta facultates aliis Montibus, & præsertim augumenti Vini dictæ Civitatis per fe. rec. Paulum Papam IV., & alios Romanos Pontifices concessa, concedimus, & indulgemus.

CollegioMontistarum statuta condendi facultatē concedit.

§.8. Et ut personæ pecunias super dicto Monte ponentes, & habentes, Collegium inter se constituant, & collegialia Jura, & insignia habeant, statutaque, & ordinationes adinstar aliorum Montium habeant, illaque mutare, & alterare libere, & licite valeant.

Officialesque eligendi.

§.9. Et ut etiam possint Depositarium, Notarium, & Campionerium, ac alios, & quoscumque Officiales deputare, & ad eorum libitum amovere, illisque ex prædicta summa scutorum decem & novem millium salaria, & honoraria respective constituere, & deputare libere possint, & valeant.

Pro eorum securitate quæcumque Cameræ Bononien. bona obligat.

§.10. Et pro Montis Annonæ hujusmodi, illiusque Collegii, & personarum cautela, & securitate, ultra census, seu redditus prædictos, omnia, & singula alia Cameræ, & Civitatis prædictæ bona mobilia, & immobilia, ubicumque posita, & existentia, etiamsi talia sint, quæ in obligatione generali compræhendantur, perpetuo, specialiter, & expresse, ac in solidum obligamus, & hypothecamus.

Dictum Montem nullo onere affici posse declarat.

§.11. Decernentes insuper Montem, & Collegium, ac personas hujusmodi, eorumque assignamenta, ac Jura quæcumque per Nos eis, ut præfertur, data, concessa, & assignata, etiam per Nos, & dictam Sedem, aut Successores nostros Romanos Pontifices Prædecessores, pro tempore existentes aliquo gravamine, seu ordinario, vel extraordinario onere affici, aut ratione cujuscumque pecuniarum summæ, etiam pro subventione onerum Romanæ Ecclesiæ, aut Nobis incumbentium, seu ex quacumque alia etiam urgentissima, & efficacissima causa pro tempore imposito, minui, aut ex eis aliquam partem auferri, vel retineri nullatenus posse, vel debere, & quascumque diminutiones, & remissiones fiendas, seu contingentes super ejus assignamentis ad dictæ Cameræ Bononien. damnum, & totale incommodum cedere debere, & quod Collegium, & illius personas, ad probandum, quod pecuniæ in dicto Monte positæ, vel aliqua earum pars in solutionem, & extinctionem debitorum prædictorum, & in utilitatem Romanæ Ecclesiæ, vel Cameræ Bononien. fuerint conversæ, minime teneri.

Præsentesque Literas vim habere contractus.

§.12. Præsentesque nostras literas vim, & robur veri, & validi contractus, & obligationis inter Nos, & Cameram Bononien. nostram ex una, & eos, qui pecunias super Monte prædicto posuerunt, & ab eis causam habentes, ex altera partibus legitime initi, & stipulati obtinere.

Clausulæ pro perpetua firmitate, & observantia.

§.13. Sicque, & non alias per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Vexillifero Bononiæ facultatem dat ementibus dd. portiones, literas patentes concedendi.

§.14. Et insuper cupientes, ut Mons Annonæ hujusmodi, & præsentes literæ suum facilius, & celerius consequantur effectum, moderno, & pro tempore existenti Vexillifero Justitiæ dictæ Civitatis, ut omnibus ponentibus pecunias super dicto Monte, tot loca, & portiones super dicto Monte,

te, quos pecuniæ per eos positæ capient, concedere, ac assignare, & super inde patentes literas ejus manu subscriptas, & sigillo dicti Montis munitas, tam hac prima vice, quam quotiescumque deinceps loca, & portiones] hujusmodi per resignationem vacare contigerit, conficere, & tradere possit, & valeat.

Reformatoribus committit extinctionem earumdem ex pecuniis, quæ censu soluto supererint.

§.15. Volumus autem, quod dicti Reformatores, seu Agentes pro dicta Camera Nostra Bononien. pecunias ex dictis augumentis, & novis impositionibus, ut præfertur percipiendas, quæ dicto censui, & assignamento scutorum decemnovem millium annuatim supererint, in extinctionem, & affrancationem tantæ partis illius Montis, quantam pecuniæ prædictæ capere poterunt, omni exceptione penitus cessante, singulis annis, per extractionem locorum redimendorum, ac aliis modis, & formis desuper per dictos Reformatores, in præsentia tamen pro tempore existentis Legati, seu Vice-Legati, vel Gubernatoris statuendis, & ordinandis convertere, & cum effectu erogare.

Computumque extinctionis ViceLegato exhibeant.

§.16. Et de hujusmodi extinctione, & extractione, singulis annis Vice-Legato, seu Gubernatori dictæ Civitatis computum ostendere, & rationem reddere omnino teneantur.

Ideoque tales pecunias ab omni onere reddit immunes.

§.17. Nec ad illas aliter distribuendas, vel exponendas etiam per Nos, & Successores nostros, aut Sedem hujusmodi, vel quosvis alios, quacumque auctoritate, & facultate compelli, neque superextantes pecuniæ hujusmodi alicui gravamini ordinario, vel extraordinario, aut oneri cuicumque, etiam pro subventione onerum Nobis, & prædictæ Ecclesiæ incumbentium, aut ex quavis alia, etiam efficacissima, & inexcogitabili causa subjici, vel supponi, aut alias quomodolibet minui, nec retineri possint.

Injuncta Reformatoribus pœna temporali, & spirituali, si illas in alios usus insumpserint.

§.18. Quinimo eisdem Reformatoribus, & Agentibus dictæ Cameræ Bononien. sub excommunicationis latæ sententiæ, & decem millium scutorum auri pœnis districtius inhibemus, ne pecunias, quæ censui, & assignamento decemnovem millium scutorum hujusmodi de anno in annum supererunt, etiam ex quavis urgentissima, & inexcogitabili causa, in quosvis alios, quam in extinctionis, & affrancationis Montis hujusmodi usus in toto, vel in parte distribuere, aut erogare, vel convertere præsumant, toto autem Monte extincto, & affrancato, augumenta, & omnes impositiones gabellarum prædictarum omnino cessent, & extincta, & sopita censeantur, nec ulterius in toto, vel in parte, etiam minima exigi possint.

Reformatoribus facultatem dat loca vendendi Bononiæ, vel Romæ.

§.19. Cæterum declaramus, quod dictus Mons, tam in dicta Civitate Bononien., quam in Urbe intelligatur erectus, & illum, & loca illius in totum, vel in partem ubique vendi, & bona dictæ Cameræ Bononien., tam ibi, quam in Urbe, ad libitum dictorum Reformatorum obligari, & obligata etiam censeri.

Et accedendi Monti a Gregorio XIV. erecto pro Cõmunitatibus Status Ecclesiastici;

§.20. Volentes etiam, quod pro præmissorum faciliori, & celeriori expeditione, iidem Reformatores, si voluerint Monti Provinciarum Status Ecclesiastici per fe. re. Gregorium XIV. in extinctionem debitorum Cameræ Apostolicæ pro Communitatibus erecto, in totum, vel in partem, prout ipsis magis placuerit, accedere, non obstante, quod in illius erectione, & confirmatione expresse caveatur, quod pro debitis Annonæ, seu aliis eædem Communitates accedere non possint, cui quoad hoc expresse derogamus, & in præmissis dictis Reformatoribus plenam facultatem concedimus, & elargimur.

Transumptis harum literarum credi jubet.

§.21. Volumus insuper, quod præsentium literarum transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo dicti Montis, seu ejus Collegii, vel alterius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, ea prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Derogat Obstantibus.

§.22. Non obstantibus fe. re. Simachi Papæ, quæ incipit: *Non liceat*: & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac nostris, & aliis Apostolicis, in Conciliis etiam generalibus editis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Civitatis, & districtus prædictorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, & Literis Apostolicis, etiam Mare magnum, & Bulla Aurea nuncupat., quibusvis etiam cujuscumque, & Mendicantium, aut duodecim Congregationum Ordinum, aut Militiarum, etiam Hierosolymitan. regularibus, aut secularibus cujuscumque dignitatis, seu gradus, ordinis, & conditionis existen., nec non S. Stephani, & S. Bartolomei de Mutiano Bononien. Civitatis, & Diœces., S. Benedicti, seu alterius, ex prædictis invicem unitorum, & quorumcumque aliorum Monasteriorum, & Abbatiarum Commendatariis, seu Administratoribus, Conventibus, ac quorumcumque Castrorum, Terrarum, & locorum etiam a Civitate, Comitatu, & Districtu prædictis, illorumque Jurisdictione, ex quavis causa quomodolibet dismembratorum, & segregatorum Dominis, seu Comitibus, aut Feudatariis, censuariis, livellariis, Vassallis, & Universitatibus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam per viam legis, & statuti perpetui, & ex quavis etiam onerosa causa, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis Decretis, & Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus

1592. bus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda sit, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, tenores hujusmodi, eorumque causas, & effectum præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, nec non modos, & formas ad id servandas pro individuo servatis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 11. Maii 1592. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 11. Maii 1592. Pontificatus nostri Anno I.

XVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Vice-Legatus Avenionen., Rector Comitatus Venayssini, cæterique Officiales Sindicatui coram Archiepiscopo Avenionen., aliisque Episcopis subjiciuntur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium a cura, quæ Principibus inesse debet, ut æqua suis subditis administretur justitia, petitum.

Officii nostri partes esse ducimus ita statuere, & ordinare, ut Populus temporali nostræ, & Sedis Apostolicæ ditioni subjectus per ejusdem Sedis ministros juxta limites Justitiæ, & æquitatis ita regatur, & moderetur, ut nemo se gravatum juste asseri possit, quin potius prætensi gravaminis rationem ministri prædicti reddentes justam suam palam faciant administrationem.

Vice-Legatus, cæterique Officiales Sindicatui sistere debent coram Archiepiscopo Avenionen., vel alio Episcopo.

§.1. Cupientes igitur gubernio, & regimini tam Civitatis Avenionen., quam Comitatus Venayssini, & illarum personarum ob fidelitatis, & devotionis eorum erga hanc Sedem Apostolicam merita, præfici personas, quæ suæ administrationis scientes se rationem reddituras, a recti tramite discedere vereantur; Motu proprio non ad prædictarum personarum Civitatis, & Comitatus hujusmodi, aut alicujus pro illis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine; Quod de cætero perpetuis futuris temporibus noster, & Sedis Apostolicæ in Civitate, & Comitatu prædictis nunc, & pro tempore existentes Vice-Legatus, ac illius Locumtenens, & Auditor, seu etiam Legati Locumtenens. Præterea etiam Rotæ Avenionen. Auditores, ac alii Magistratus, seu Judices quomodolibet nuncupati, & qualificati, in fine eorum, & cujuslibet ipsorum officiorum, Sindicatui nunc, & pro tempore existentis Venerabilis fratris Archiepiscopi Avenionen., aut in ejus absentia, seu recusatione, vel suspitione alicujus ex infrascriptis Episcopi.

Eidem Sindicatui subjacere debent Rector, cæterique Officiales Comitatus Venayssini.

§.2. Rector quoque Comitatus prædicti, ac ejusdem Rectoris Auditor, & Locumtenens, cæterique omnes, & singuli ipsius Comitatus, & Judices, ac Justitiæ Ministri quavis auctoritate, & potestate fungentes, peracto administrationis eorum officiorum tempore, pariter Sindicatui, Venerabilium etiam fratrum Carpentoracten., Cavallicen., & Vasionen. Episcoporum nunc, & pro tempore existentium, seu alterius eorum, expensis tamen dicti Comitatus, sese omnino respective subjicere, & supponere debeant.

Tempus rationi reddendæ præfixum.

§.3. Quem quidem Sindicatum, & Vicesgerens Avenionen. Judex Cameræ, & Comitatus, & legationis prædictæ Civitatis Avenionen., & alii officia perpetua de triennio in triennium, cæteri vero ad tempus Triennio brevius in Civitate, & Comitatu prædictis obtinentes, statim decurso administrationis eorum tempore per quinquaginta dies, quibus durantibus ab exercitio jurisdictionis omnino abstinere debeant; prorsus subire, illique etiam se se subjicere teneantur.

Sindicatum subire recusantium bona omnia sequestranda.

§.4. Et in eventum, in quem dicti Vice-legati, Locumtenentes, Auditores Rotæ, Rector, Judices, Vicesgerens, Judex Cameræ, aliique Auditores tam Vice-Legati, quam Rectoris supradicti hujusmodi Sindicatum subire recusaverint, seu ab eo quavis occasione, vel causa, etiamsi ex Apostolico, seu alio quopiam quantumvis generali privilegio se se subducere tentaverint eo casu, quod dicti Archiepiscopus, & Episcopi, etiam talibus recusantibus absentibus, eis tamen prius per publicum edictum citatis, ad hujusmodi Sindicatum ex officio devenire, ac elapso triennio, vel tempore administrationis hujusmodi, omnia bona mobilia, &c, si quæ possideant immobilia, Cameræ Apostolicæ nomine sequestrare, & illa retinere, donec judicato integre paruerint, libere, & licite possint, & debeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo statuimus, ordinamus, & mandamus.

Facultates ad hoc dicto Archiepiscopo, & Episcopis concessæ.

§.5. Nos enim dictis Archiepiscopo, & Episcopis computa, & rationes videndi, & revidendi, delinquentes castigandi, & puniendi pro delicti qualitate, tam pœnis Ecclesiasticis, quam temporalibus, ac alias animadvertendi in bonis, ac in personis, etiam citandi, & inhibendi, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, nec non pœnas per eos statutas executioni demandari faciendi, declarandi, & decernendi, omniaque, & singula alia, quæ ad hujusmodi Sindicatum, & alias in præmissis necessaria fuerint, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, mandandi, & exequendi plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem tenore præsentium damus, concedimus, & impartimur.

Clausulæ pro perpetua hujusce Constitutionis firmitate.

§.6. Et easdem præsentes nullo umquam tempore revocari, aut eis in aliquo derogari posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri,

tiri, & obtinere debere, irritum quoque, & inane decernimus, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantia tollit. §.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis, & Communitatis prædictorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, nec non erectionibus, & institutionibus officiorum hujusmodi, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eisdem officiis, & illa obtinen., seu in illis deputatis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam motu simili, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ac conceden., confirman., & innovan.; Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio ad hoc habenda, aut exquisita forma adhoc servanda foret, illorumque tenores, ac si de verbo ad verbum, præsentibus insererentur, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, hac vice specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim a dicta sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dati die 15. Maii 1592. An. I. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Maii 1592. Pontificatus nostri Anno I.

XVIII.

Ampliatio prohibitionis editæ a Gregorio XIII. contra Fratres Prędicatores Ordinis S. Dominici, favoribus cujuscumque personæ extra ipsum Ordinem utentes, ad dignitates, & officia obtinenda.

Hæc prohibitio Gregorii est in ejus Const. 116. Cum nihil. *Tom. IV. Par. III. fol.* 439.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Religiosos Viros, sicut honorum gradus, cum ad eos assumuntur, obedienter suscipere, susceptosque humiliter administrare oportet, sic ab eos mendicatis secularium præsertim personarum studiis, aditum sibi patefacere minime convenit.

Greg. XIII. favores extra Ordinem quęri prohibuit. §. 1. Cum itaqne fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, per suas in forma Brevis literas, die primo Junii 1580. Pontificatus sui Anno Nono, datas Magistro Generali, ac Provincialibus, & reliquis Ordinis Fratrum Prædicatorum Prælatis, tunc, & pro tempore existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ mandaverit, ne ad instantiam, & requisitionem quarumcumque personarum, tam laicarum, quam Ecclesiasticarum extra supradictum Ordinem constitutarum, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque seculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium, cuivis dicti Ordinis Religioso ullam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere auderent. Quinimo quoscumque dicti Ordinis Fratres, & Religiosos, qui contra decreta suarum Constitutionum, hac via, & aliis mediis, per conquisitos favores, & suffragia, aliquid sibi procuraverint, ad talia, & similia, ac etiam majora in eodem Ordine consequenda perpetuo inhabiles, etiam declaraverit, prout latius in eisdem literis continetur.

§.2. Cumque, ut accepimus, a nonnullis ambigatur, an sub gratiarum vocabulo, gradus, honores, dignitates, officia, & munia Ordinis præfati compræhendantur; Nos Ordinis prædicti quieti, ac Religiosorum illius saluti opportunius consulere, aliasque in præmissis providere volentes, ac aliarum præfatarum, necnon Decreti, Capituli Generalis ejusdem Ordinis in exequutionem earumdem literarum facti, quod incipit: *Quamobrem singulos nostri Ordinis Prælatos admonemus*: veriores, ac totos tenores præsentibus, pro expressis, ac ad verbum insertis habentes; Motu proprio, ex certaque nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas, ac decretum hujusmodi, ac in eis contenta quæcumque, Apostolica auctoritate tenore præsentium, confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, & alios defectus, siqui in eis intervenerint, supplemus. Et nihilominus præfatam Gregorii, de gratiis, ut præfertur, per mendicatos favores minime concedēdis prohibitionem, ad quoscumque gradus, honores, dignitates, officia, munia, administrationem functiones, Prælaturas ejusdem Ordinis perpetuo extendimus, & extendi debere decernimus. Et propterea dilectis filiis Magistro Generali, Provincialibus, & aliis Prælatis, ac superioribus ejusdem Ordinis, ne posthac aliquod præmissorum cuiquam ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem personarum superius expressarum, quarumcumque, quovis modo concedere. Religiosis vero, ac Fratribus ejusdem Ordinis quibuscumque, non solum in præmissis omnibus secularium favorem minime procurare, sed nec etiam sponte oblatum, aut ab eis minime procuratum recipere, & similiter, ne ad hunc effectum munera aliqua secularibus impendere, vel exhibere audeant, vel præsumant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub eisdem pœnis in dictis Gregorii literis contentis præcipimus, eisdem auctoritate, & tenore statuentes,

Et hic Pont. eam ampliat.

tes, quod omnes, & ſinguli in præmiſſis delinquentes, nulla alia monitione præcedente, & abſque proceſſu deſuper habendo, ſententias, & pœnas præmiſſas irremiſſibiliter eo ipſo incurrant.

Contraventionem certo modo probari decernit.

§. 3. Quodque ad illos, ſententias, & pœnas hujuſmodi damnabiliter incurriſſe, legitime probandum, & omnino convincendum ſolæ præmiſſarum perſonarum inſtantiæ, favores, & preces, etiam oretenus porrectæ plenam, indubiam, & ſufficientem, in judicio, & extra fidem faciant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Sicque ab omnibus ejuſdem Ordinis Superioribus, Prælatis, & perſonis, ac aliis Judicibus ordinariis, & delegatis, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari, & diffiniri, ac interpretari debere: ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, perpetuo decernimus, & ſtatuimus.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictique Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ac omnibus illis, quæ dictus Gregorius Prædeceſſor in præfatis literis voluit non obſtare, cæteriſq; contrariis quibuſcumque.

Hanc Bullam publicari, & regiſtrari jubet.

§. 5. Volumus autem, ut præſentes literæ in quibuſcumque Capitulis, tam Generalibus, quam Provincialibus, & Conventibus, ut ad ſingulorum notitiam facilius deveniant, publicentur, & inter Statuta, & ordinationes ipſius Ordinis perpetuo obſervandæ deſcribantur, earumque exemplis, etiam impreſſis, manu Secretarii, & ſigillo Magiſtri Generalis, vel manu alicujus Notarii publici, & ſigillo alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides, quæ præſentibus adhiberetur, ubique adhiberi debeat.

D.P.A. 1. die 23. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die vigeſima tertia Maii, milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſecundo, Pont. Noſtri Anno primo.

XIX.

Indictio Viſitationis omnium Eccleſiarum, & Locorum Piorum Almæ Urbis.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis univerſo Clero, & Populo Romano ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Procemium, & cauſæ hujus indictionis.

SPeculatores Domus Iſrael, quæ eſt Eccleſia Dei viventis, mirabili ejuſdem providentia conſtituti, qui in humilitate noſtra oſtendere dignatus eſt divitias bonitatis ſuæ, admonemur debito creditæ diſpenſationis officio, & charitate Chriſti urgemur, ut miniſterium noſtrum, divina gratia adjutrice, implere ſtudeamus. Quare in hoc ipſo Apoſtolatus noſtri initio, contemplantes ex hac ſublimi ſpecula, non ſine intimo doloris ſenſu, calamitates, atque incommoda Populi Chriſtiani, cum ad cęteras afflictæ Reip. partes, quantum cum Domino licet, ſublevandas animum adjicimus, tum potiſſimum ab hac Alma, & nobis maxime dilecta Urbe noſtra oculos numquam deflectimus: Sic enim intelligimus, quam Eccleſiis omnibus Paſtoralem ſolicitudinem deberemus, eam nos tanto impenſius huic S. R. E. debere, quanto nobis propinquior, & pluribus charitatis vinculis eſt conjuncta, quam merito, & in oculis, & in corde, & in viſceribus Chriſti præcipuo quodam, ac vero paterno affectu gerimus. Itaque non ſolum de ejus temporalibus commodis laboramus, ſed multo magis, ut par eſt, de ejuſdem Urbis ſpiritualibus bonis augendis, atque amplificandis ſoliciti ſumus, quibus ſcilicet, & humana felicitas ſolidius continetur, & vera, ac ſempiterna beatitudo comparatur: quod certo dum facimus, etiam aliarum Eccleſiarum, quamvis illæ locorum intervallo ſint disjunctæ, rectam adminiſtrationem earum opera procuramus. Nam cum omnes unum corpus ſimus in Chriſto, membra cum ſuo capite copulata, eodem ſpiritu pietatis ali, & recreari neceſſe eſt. Quemadmodum igitur ſtabilis illa Catholicæ fidei petra, adverſus quam inferorum portæ prævalere non poſſunt, divino conſilio in hac Urbe, quæ prima Sedes eſt, conſurgit, hic Beatiſſimi Apoſtolorum Principis Petri Cathedra collocata, unde omnis exiſtit Eccleſiæ unitas, & communio, hic Orthodoxæ fidei integritas, & ſana doctrina, & verus Dei cultus ſemper viguit, ac viget, atque ab hac Eccleſia omnium matre, & magiſtra, tamquam ab ipſo fonte in alias Eccleſias promanat, ſic viciſſim ſummopere cupimus, ut omnis ex Urbe auferatur iniquitas, & ut Clerus, & Populus Romanus, vitæ innocentia, eccleſiaſtica diſciplina, omni denique chriſtianæ pietatis exemplo cęteris præluceat. Illudque in primis optamus, ut in religioſiſſimis Urbis Baſilicis nulla in divinis laudibus, & precibus ab eccleſiaſtico ordine Deo perſolvendis negligentia appareat, nemo opus Dei negligenter faciat, ne horribili maledictione feriatur, nulla ſit divini cultus perturbatio, nulla ſacrorum rituum, ac cæremoniarum ignoratio, aut neglectus, quin potius decor Domus Dei in Urbis Eccleſiis ubique eluceat, omniaque ordinate, decenter, & religioſe fiant, ut fideles populi ædificentur, & glorificent Patrem noſtrum, qui in cœlis eſt. Etenim, qui in ſortem Domini vocati ſunt, qui à communi Populo ſegregati in loco excelſo ſunt poſiti, meminiſſe debent, ſe à Domino vocari ſal terræ, & lumen mundi, ut omnium virtutum ſapore, & luce Populos condiant, atque illuſtrent, ne peccatorum tabe putreſcant, neve ſempiternæ mortis tenebris obruantur; alioquin ſanguis pereuntium animarum de eorum manibus à juſto Judice requiretur. Quare cum fideles omnes,

nes, tum potissimum Clericos ea sanctimonia, & morum integritate præditos esse decet, ut re ipsa de ejs dici possit, quod est in divinis Scripturis: *Genus electum, gens sancta regale Sacerdotium*: de quibus, & illud quoque scriptum est: *Sancti estote, quoniam ego Sanctus sum dicit Dominus*. Cæterum, cum eadem sit hominum, quæ & agrorum natura, qui nisi crebro excolantur, nullum, aut perexiguum fructum ferunt, magnamque spinarum copiam profundunt; contra vero si cultura, & diligentia adhibeatur, & steriles agri sæpe fructuosi evadunt, & natura boni meliores, & fecundiores fiunt. Ob eas causas jure optimo à sacris Canonibus, & præsertim a sancta Tridentina Synodo tantopere commendatur Episcopalis Visitatio, quæ veluti spiritualis quædam cultura est Populi Christiani, qua divinarum rerum veneratio augetur, boni mores conservantur, pravi corriguntur, instaurantur Ecclesiæ, Populus ad pietatem accenditur, & alia complura ex visitantium zelo, & prudentia ad Dei gloriam, & fidelium utilitatem constituuntur.

Indictio visitationis Ecclesiarum Monasteriorum, & piorum locorum Urbis.

§. 1. Quæ cum ita se habeant, statuimus, pro nostro Pastorali officio, Deo bene juvante, hunc peculiarem agrum, & gregem nostrum recognoscere, & Romanæ Urbis omnes, tam Patriarchales, quam Collegiatas, & Parochiales Ecclesias, earumque capitula, & personas; item Monasteria, Conventus, & Ecclesias quorumvis Ordinum, tam virorum, quam mulierum, Hospitalia, Collegia, Confraternitates laicorum, Montem Pietatis, & omnia, quocumque nomine censeantur, loca Pia, per Nos ipsos visitare. Ad hoc autem salutare opus pie, sancteque exercendum, atque exequendum, fideles operarios nostros, & adjutores delegimus nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & Episcopos aliquos, ut eorum consilio, & adjumento tanto fructuosius in hoc salutari visitationis officio versemur, quod certe necessario duximus suscipiendum, summi, & æterni Pastoris exemplo excitati, cujus sunt illa: *Ecce ego requiram oves meas, & visitabo eas, sicut visitat Pastor gregem suum*. Et nobis à Domino dictum videtur: *Intende ad visitandas omnes gentes, non miserearis omnibus, qui operantur iniquitatem*. Et alibi sapiens nos admonet: *Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera*. Et Salvator noster boni Pastoris esse ait, proprias oves cognoscere, & vocare nominatim. Ad laudem igitur, & gloriam Omnipotentis Dei, & S. R. E. exaltationem vobis visitationem nostram indicimus, quam proximo Dominico die, qui etiam S. Basilii optimi, & Sanctissimi Episcopi, atque Ecclesiæ Doctoris commemoratione celebris est, in Sacrosancta primaria Lateranensi incohabimus, & statutis diebus, Deo adjutore, prosequemur.

Hortatio ad omnes, ut prævia morum reformatione, hanc visitationem præveniant.

§. 2. Omnes autem, per viscera Misericordiæ Dei nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alto, paterne hortamur, & monemus, ut memores vocationis suæ, & tempus hujus sacræ visitationis agnoscentes, vitæ, ac morum emendatione, & vera, tam interiori, quam exteriori reformatione visitationem nostram præveniant, quod certe libenter præstabunt, si præter cætera, illud ad animum revocaverint, se esse Clerum Romanum, quem Beatissimi Apostolorum Principes Petrus, & Paulus instituerunt, atque erudierunt, seque in ea Urbe clericalis officii munera obire, quæ tot fortissimorum martyrum sanguine in Christo plantata, & irrigata est, in qua domicilium fidei, & visibile Ecclesiæ caput à Deo positum est, ut hinc omnes, non solum doctrinæ, sed vitæ, & totius Ecclesiasticæ disciplinæ exempla petant, & bonus odor Christi ad vitam ex Romana Ecclesia ad omnes Ecclesias diffundatur.

Jussio celebrandi orationem quadraginta horarũ ad divinum implorandum auxilium pro bona directione hujus Visitationis.

§. 3. Quia vero infirmitatem nostram agnoscimus, & plane scimus, nihil nos boni cogitare, nedum efficere posse sine divino auxilio; idcirco ad cœlestem opem implorandam, volumus, ut proxima sexta feria in nonnullis Ecclesiis Urbis Patriarchalibus Collegiatis, & aliis præcipuis sacrosancta Eucharistia solemni Ritu in Altari proponatur, & Quadraginta horarum oratio celebretur.

Hortatio ad ferventer orandum.

§. 4. Universos autem Christifideles in hac ipsa Alma Urbe existentes hortamur, atque in Domino requirimus, ut solicitudinem nostram suis orationibus sublevent, & laborem adjuvent, quæ, ut gratæ, & efficaces sint in conspectu ejus, qui cor contritum, & humiliatum non despicit, dignis pœnitentiæ fructibus eum placare studeamus, quem peccatis nostris ad iracundiam provocavimus.

Indulgentia pro ibi orantibus.

§. 5. Quod quidem ut libentius, & salutarius fiat, omnibus, & singulis Christifidelibus utriusque sexus Romæ degentibus, qui eodem ipso proximo Dominico die, post diligentem suorum peccatorum confessionem, sacram Eucharistiam sumpserint, ut hæc nostra visitatio ad Dei gloriam, & animarum salutem feliciter eveniat, pie in quavis Ecclesia oraverint, plenariam peccatorum suorum Indulgentiam concedimus, atque elargimur.

Alia adhortatio, ut quisq; Deo ferventer inserviat.

§. 6. Omnes igitur simul, dilecti filii, sive ex clero, sive ex populo, veterem hominem exuentes, in novitate vitæ ambulemus, nos solicitudine non pigri, spiritu ferventes, Domino in toto corde serviamus, ut ejusdem misericordiam copiosam, cum ad hoc sanctæ Visitationis opus, tum ad cæteras necessitates nostras, fratrumque nostrorum, bonis operibus, & sedulo pietatis cultu impetremus.

D. P. An. I. 6. Junii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, die octava Junii, millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno primo.

XX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Unio Sancti Spiritus Terræ Chierii, Taurinensis Diœcesis, Officio Sanctissimæ Inquisitionis Civitatis Taurinensis.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

DE circumspecta Romani Pontificis providentia provenire dignum est, ut Officiis Inquisitionis hæreticæ pravitatis, ad contagiosam hæresum passim pullulantium zizaniam salubriter amputandam, constitutis, ac illorum Ministris, & personis in oneribus sibi commissis facilius supportandis; ac, ne personæ ipsæ, pro defectu temporalis substantiæ, in eorum Officii exequutione retardentur, aut alias quomodolibet impediantur, de congruæ subventionis auxilio ministretur.

Officium Inquisitionis Taurinen. sufficientibus redditibus destituebatur.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Officium Sanctissimæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis in Civitate Taurinensi Apostolica auctoritate erectum, & institutum aliquibus redditibus, & proventibus, pro manutentione dilectorum filiorum illius Officialium, & Inquisitorum pro tempore existentium, onerumque illis incumbentium supportatione, nequaquam suffultum existat; pro illius tamen subsistentia, & stabilimento plurimum necessarium sit, de aliqua reddituum, & proventuum subventione illi providere. Si igitur sine cura Ecclesia Sancti Spiritus prope, & extra Muros Terræ Chierii, Taurinensis Diœcesis, quam dilectus filius Cathalanus Parpaglia Rector dictæ Ecclesiæ obtinet, cujusque fructus, redditus, & proventus, benedicente Domino, satis pingues, & uberes existunt, dicto Officio, ex nunc, prout postquam illam, quovis modo vacare contigerit, perpetuo uniretur, annecteretur, & incorporaretur, exinde ipsi Officio satis opportune, aliqua saltem ex parte, in præmissis provisum foret.

Clemens ei unit Ecclesiã S. Spiritus Terræ Chierii

§.2. Nos, qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, eidem officio, ac dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Inquisitori Sanctissimæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis Taurinen. hujusmodi, ut onera officii hujusmodi sibi pro tempore incumbentia facilius, commodiusque sustinere possit, de alicujus subventionis auxilio providere cupientes, ipsumque Inquisitorem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes; Motu proprio, non ad dicti Inquisitoris, aut alterius pro eo Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Ecclesiam prædictam, quæ sine cura est, ac cujus, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus octuaginta ducatorum auri de Camera, secundum communem æxtimationem, valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, cum primum illam per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, aut privationem, vel quamlibet aliam amissionem, vel dimissionem dicti Cathalani, seu alias quovis modo, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex mensibus Nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, & dictæ Sedi reservatis, aut ordinariis Collatoribus, etiam per Constitutiones Apostolicas editas, seu pro tempore edendas, seu literas alternativarum, vel privilegia, & indulta alia concessa hactenus, aut imposterum concedenda, vacare contigerit, etiamsi actu nunc quovis modo, etiam ex dicti Cathalani, vel alterius cujuscumque personæ, seu per liberam ejusdem, vel cujusvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus, sponte factam resignationem, aut assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio, juxta Lateranen. statuta Concilii, ad Sedem prædictam legitime devoluta, ipsaque Ecclesia dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum annexis hujusmodi, ac juribus, & pertinentiis suis quibuscumque eidem Officio.

Inquisitori facultatẽ concedit realem illius possessionem capiendi.

§.3. Ita quod liceat dicto Inquisitori per se, vel alium, seu alios, suo, & dicti Officii nomine, corporalem, realem, & actualem possessionem Ecclesiæ, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum, propria auctoritate libere, etiam ex nunc apprehendere, & perpetuo retinere, nec non fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque illius percipere, exigere, levare, locare, arrendare, ac in suos, & dicti Officii usus, ac utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, tenore præsentium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Præsentes literas nullo unquam vitio notari posse declarat.

§.4. Decernentes easdem præsentes literas, etiam ex eo quod dictus Cathalanus, aliique interesse habentes, seu prætendentes ad hoc vocati non fuerint, nec præmissis consenserint, aut alias ex quocumque capite, vel causa de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retardari, seu in jus, vel controversiam vocari nullatenus unquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus

fectus sortiri, & obtinere, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per quascumque regulas, vel Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, etiam per Nos, & Successores nostros, etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, nec non cum quibusvis clausulis pro tempore, etiam in crastinum assumptionis ad summi Apostolatus apicem quorumcumque Successorum nostrorum factis, & concessis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa revocari, vel limitari, aut suspendi, vel eis derogari contigerit, toties in pristinum statum, etiam sub data posteriori, etiam adversus Cancellariæ Apostolicæ regulas hujusmodi restitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas, & revalidatas esse, & censeri.

Et sic in quolibet Tribunali esse declarandum.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores ubique judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§.6. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, & Lateranensis Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque.

Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis, de hujusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, & Decretum, aut alias quomodolibet sit processum: quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque, ad dictam Ecclesiam volumus non extendi; sed nullum per hoc eis, quoad assequutionem Beneficiorum aliorum, præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ, præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Dictæ vero Ecclesiæ onera per Inquisitorem adimpleri vult.

§.7. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi, dicta Ecclesia debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus congrue supportentur onera consueta.

Nulli ergo &c.

Dat. die 9. Junii 1592. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, quinto Idus Junii, Pontificatus nostri Anno I.

XXI.

Erectio Seminarii Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia in Civitate Tornacensi pro Missionibus in Germania, & Belgio exercendis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex circa Dominici Gregis curam sibi divinitus commissam sic invigilare debet, ut qui omnia ad ipsius Gregis universi salutem pertinentia per se ipsum, & Venerabiles Fratres Episcopos in partes suæ solicitudinis vocatos, gerere non valet, bonos ad id Operarios, Religiosos nimirum viros adhibeat, utque ii in operibus non deficiant, Seminaria quædam, unde, quasi nova germina, novi quotidie Operarii in decedentium locum succedant, defessisque opem ferant, instituat.

Collegium de quo in rubrica erigitur.

§.1. Quod quidem Nos ad tantæ solicitudinis fastigium evocati, quantum cum Domino poterimus, exequi, & Provinciis Belgicis, & Germanicis, in quibus hoc potissimum tempore similium operariorum ministerio ad reparandam, & restituendam ibidem collabentem Catholicam fidem, & Religionem maxime opus esse, non sine animi nostri dolore reminiscimur, simile aliquod subsidium quamprimum afferre cupientes: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in Domo, seu Conventu Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia Civitatis Tornacen. Provinciæ Sancti Andreæ nuncupat., quæ convicinis Provinciis maxime commoda existit, unum Seminarium pro Fratribus earumdem Provinciarum, & Ordinis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

A Superioritate Provincialis Provinciæ S. Andreæ eximitur.

§.2. Et ad hoc eumdem Conventum a jurisdictione, & superioritate Ministri Provincialis Provinciæ S. Andreæ eximimus, & liberamus, Nobisque, & Apostolicæ Sedi, nec non Protectori, ac Ministro Generali ejusdem Ordinis, immediate subjicimus, & supponimus.

Qualitates Religiosorum in eo admittendorum.

§.3. In eo vero Conventu, seu Seminario Religiosos Ordinis præfati ex quibusvis Conventibus, etiam utriusque Provinciæ, scilicet inferioris Germaniæ, & Flandriæ, qui vigesimum quintum suæ ætatis annum attigerint, & ad sacrarum literarum studia proclives, & idonei, ac in his, & philosophia præsertim non omnino rudes fuerint, sed aliquos progressus fecerint, ac vitæ, morumque honestate præditi sint, uno, vel duobus, aut tribus annis, prout Superiores ejusdem Seminarii magis expedire judicaverint, institui, & alii posse, ut exinde ad salutem Infidelium procurandam aptiores evadant, decernimus, & statuimus.

Præcipitur Provincialibus, ut aptiores seligant.

§.4. Præcipientes in virtute sanctæ Obedientiæ Ministris Provincialibus, & Guardia-

dianis in eisdem Provinciis existentibus, ut hujusmodi Religiosos ex eorum Conventibus, & Provinciis ad hæc aptiores deligant, & ad dictum Seminarium, & Conventum, ibi erudiendos, transmittant, atque inibi instrui, & exerceri permittant, & faciant, & ad hunc effectum, literas, ut vocant, obedientiales concedant.

Qui postea ad suas Provincias revertantur.

§.5. Postquam autem bene instructi, & exercitati fuerint, in suam quemque Provinciam, & Domum, ut in illis fructuosum, & Deo gratum ministerium ad Divini Nominis laudem, & Populorum salutem, Catholicæque fidei propagationem, exhibeant, remitti, & reverti curent, nisi forte ob eximiæ charitatis fervorem magis arduum opus aggredi voluerint, quo casu ad illud sanctum opus ab illo, vel illis, quem, vel quos ejusdem Ordinis Protector deputaverit, mitti volumus.

Recusantibus Provincialibus Obebientiales eis tradere, eas concedendi Superioribus Seminarii facultas datur.

§.6. Si autem Provinciales, Ministri, & Superiores Conventuum hujusmodi, obedientiales hujusmodi literas concedere renuerint, illas concedendi Superioribus ejusdem Seminarii facultatem tribuimus.

Octo Laici ad Seminarii servitium seligendi.

§.7. Insuper quia pro servitio ejusdem Seminarii necessarii erunt aliquot fratres Laici Conversi, volumus, & concedimus, ut ex Provinciis prædictis aliquot Fratres hujusmodi Laici, non tamen ultra octo in dictum Seminarium transire, & ibidem, si per Superiores idonei, & apti judicati fuerint, recipi, & morari possint.

Commissio Tornacen. Episcopo prædicta exequendi.

§.8. Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Tornacen. per præsentes committimus, & mandamus, ut præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ad effectum deduci, auctoritate nostra curet, & faciat; Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.10. Volumus autem, ut Provinciales dictarum Provinciarum præsentium literarum transumpta in eorum Provinciis, & Conventibus infra quindecim dies, postquam ad eorum notitiam devenerint, publicari faciant, utque eisdem transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo ipsius Episcopi Tornacen., vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem fides, quæ ipsis præsentibus, adhibeatur.

Dat. die 16. Junii 1592. An.I.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris, die decima sexta Junii millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno Primo.

XXII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Suppressio Monasterii Monialium S. Salvatoris Ordinis S. Benedicti Massilien., cum erectione Collegii, & unione trium Prioratuum ab eodem Monasterio dependentium, cujus Collegii regimen Abbati S. Victoris ejusdem Ordinis committitur.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Procœmium.

Circa curam Pastoralis officii Nobis desuper, meritis licet imparibus, commissi, quantum Nobis ex alto permittitur, invigilantes, ad ea, per quæ Sacrarum Reliquiarum conservationi, ac juventutis instructioni, & optimarum disciplinarum propagationi consulitur, scandalisque, & periculis ex bellica calamitate contingentibus obviatur, libenter annuimus, &, ut præmissa facilius optatum sortiantur effectum, nonnumquam Monasteriorum, & aliorum Regularium locorum, præsertim Sanctimonialium debita clausura carentium, statum alteramus, & commutamus, ac alias ejusdem officii partes desuper interponimus, prout locorum, & personarum conditionibus, & qualitatibus diligenter pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Monasterium S. Victoris Militum incursionibus expositum.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Conventus Monasterii S. Victoris extra Muros Civitatis Massilien., Ordinis S. Benedicti, ac Communitatis, & Hominum dictæ Civitatis Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod, cum dictum Monasterium extra Muros hujusmodi, ut præfertur, positum, & ad celeberrimum Portum Maris Mediterranei constructum, hostilibus incursionibus, & deprædationibus in his turbulentis, & aliis bellorum temporibus, ita subjaceat, ut etiam de mense Novembris novissime præteriti, a quibusdam militibus vi occupatum, ac pro majori parte deprædatum fuerit, unde maximum imminebat, & adhuc imminet periculum, ne quamplures venerandæ Reliquiæ inde auferantur, ac non solum expediat eidem Monasterio locum aliquem in prædicta Civitate habere, in quem hujusmodi periculosis temporibus, & quoties opus fuerit, Sacræ hujusmodi Reliquiæ transportari, & tuto conservari valeant, sed & ipsi Civitati, ut in ea unum Collegium, ad juventutis eruditionem, erigatur: propterea in Monasterio Monialium S. Salvatoris Massilien., dicti Ordinis, in quo quatuor tantum Moniales Professæ, & duæ Novitiæ, sine clausura, de præsenti degunt, nomen, & titulus Monasterii perpetuo supprimerentur, ac ibi-

Monasterium autem Monialium S. Salvatoris sine clausura erat.

dem

Collegium pro Juvenibus instruendis ibidem erigi petitur.

dem unum Collegium, in quo juventus, hujusmodi literarum studiis vacare possit, erigeretur, & institueretur, illudque sic erectum, & institutum ex nunc, & S. Michaelis de Affuello, ac Sanctarum Perpetuæ, & Fælicitatis de Articella Aquen., in Provincia Provinciæ, nec non ejusdem S. Michaelis de Grimaldo Foroliviensis Dioecesis, dicti Ordinis Prioratus ab eodem Monasterio S. Victoris dependentes, ac cura, nisi per Vicarios perpetuos exerceri solita, & Conventu carentes, etiam ex nunc, si vacent, vel cum primum vacaverint, Mensæ Conventuali ejusdem Monasterii S. Victoris, perpetuo unirentur, aliaque infrascripta fierent, ex hoc profecto, cum de opportuno loco ad Reliquiarum hujusmodi, in periculosis temporibus, conservationem provideretur, tum bonarum artium, & literarum propagationi, ac juventutis eruditioni maxime consuleretur, ipsiusque Conventus onera, tam in erectione, & fabrica dicti Collegii, quam illius, ac Magistrorum, & Lectorum ibidem pro tempore introducendorum manutentione necessaria, facilius supportari valerent.

Communitatis Massiliensis ad id preces.

§.2. Quare pro parte Conventus, ac Communitatis, & hominum prædictorum asserentium, Monasterii S. Salvatoris centum, & sexaginta, singulorum vero Prioratuum prædictorum, & illis forsan annexorum viginti quatuor ducatorum auri de Camera fructus, redditus, & proventus, secundum communem æxtimationem, valorem annuum non excedere, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus præmissis, & aliis infrascriptis annuere, & alias desuper opportune providere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Clemens titulum Dignitatis Abbatialis in Monasterio S. Salvatoris supprimit.

§.3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum æxtimationem prædictam, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, singulares personas Conventus, ac Communitatis, & hominum prædictorum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in prædicto Monasterio S. Salvatoris ex nunc nomen, & titulum Monasterii S. Salvatoris, ac statum, & essentiam dignitatis Abbatialis, & Conventus Monialium, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo supprimimus, & extinguimus.

Moniales ad aliud Monasterium per Ordinarium trásferri mandat redditibus

§.4. Nec non dictis Monialibus, etiam invitis, ad aliud Monasterium Monialium dictæ Civitatis, ejusdem, vel alterius Ordinis per loci Ordinarium translatis, quibus Conventus Monasterii S. Victoris hujusmodi, earum vita durante, portionem per quamlibet ipsarum hactenus percipi solitam pro illarum victu, & vestitu, quamdiu vixerint, persolvere, ipsæ vero Moniales inibi recipi, & admitti, & quatenus Monasterium hujusmodi, ad quod transferrentur, alterius Ordinis fuerit, se in illius habitu, & institutis regularibus conformare debeant.

Monasterii S. Victoris sustentandas.

Collegium in suppresso Monasterio erigit ab Abbate S. Victoris regendum.

§.5. In Monasterio suppresso hujusmodi, illiusque ædibus, ædificiis, & pertinentiis adjacentibus, unum Collegium per Abbatem, & Conventum dicti Monasterii Sancti Victoris regendum, & gubernandum, cum onere ibidem tres Magistros, seu Lectores, qui pueros in artium liberalium, & decretorum, ac Theologiæ studiis instruant, & exerceant, manutenendi, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus.

Dictum Collegiū, & Prioratus de Affuello, de Articella, & de Grimaldo Monasterio S. Victoris unit.

§.6. Ipsumque Collegium sic erectum, & institutum, cum dicti suppressi Monasterii S. Salvatoris ædificiis, hortis, hortalitiis, & dependentiis, adjacentibus, nec non censibus, directis dominiis, actionibus, præsentationibus, nominationibus, annexis, juribus, obventionibus, emolumentis, pertinentiis, & bonis quibuscumque etiam ex nunc, nec non Prioratus prædictos, cum primum per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem illorum ad præsens obtinentium, aut alias vacaverint, mensæ conventuali Monasterii S. Victoris hujusmodi, eisdem auctoritate, & tenore similiter, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ita quod liceat prædicto Conventui illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, & dictæ mensæ conventualis nominibus, propria auctoritate libere apprehendere, & pariter perpetuo retinere, nec non fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, pertinentias, & bona, ac alia supradicta in ipsius Collegii, illiusque Magistrorum, & aliarum personarum inibi pro tempore degentium usus, utilitatem, & necessitates convertere.

Illuc Reliquias, & Jocalia Monasterii S. Victoris imminente aliquo periculo transferri jubet.

§.7. Nec non ipsius Monasterii S. Victoris Reliquias, ac jocalia, ornamenta, & paramenta, quando, & quoties evidens periculum, aut necessitas ita postulaverit, in dicti suppressi Monasterii S. Salvatoris Ecclesiam transferre, ac ibidem recondere, & conservare.

Prioratibus unitis per Presbyteros ab Abbate seligendos inserviri præcipit.

§.8. Nec non, tam Ecclesiæ, quam Prioratibus prædictis per aliquot Presbyteros sæculares, ab eodem Ordinario approbandos, vel de Superiorum suorum licentia per prædicti, vel cujusvis alterius Ordinis Regulares, ad eorum nutum ponendos, & amovendos, in divinis deserviri facere, prædicti Ordinarii, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Præsentium literarum firmitas.

§.9. Decernentes præsentes literas, etiam ex eo, quod interesse habentes, seu prætendentes ad hæc vocati, & causa, vel causæ, propter quam, seu quas præmissa emanarunt, etiam coram eodem Ordinario,

rio, etiam tamquam a Sede Apostolica delegato, aut alias quomodolibet examinatæ, & justificatæ non fuerunt, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, revocari, suspendi, restringi, limitari, modificari, aut eis in aliquo derogari non posse: Et nihilominus sub quibusvis illarum, aut similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, restrictionibus, modificationibus, derogationibus, vel aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, vel Successores nostros Romanos Pontifices, pro tempore existentes, aut Sedem prædictam, pro tempore quomodolibet factis, & etiam per quemlibet Romanum Pontificem Successorem nostrum in crastinum suæ ad summi Apostolatus apicem assumptionis, aut alias quomodocumque fieri solitis, ac etiam pro tempore faciendis, nullatenus umquam comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, ac de novo concessas, ac etiam ex nunc suum plenarium, & integrum effectum sortitas esse, & censeri: sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, eorumque Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, eorumque Vice-Legatos, judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat. §.10. Quocirca dilectis filiis Præposito, & Sacristæ Majoris, ac Decano sæcularis, & Collegiatæ B. Mariæ de Accolis Ecclesiarum Massilien., per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Conventus, & Communitatis, ac hominum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, observari, ipsosque Conventum, & Communitatem, & homines illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos desuper per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem, quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, nec non legitimis super his habendis, servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit. §.11. Non obstantibus prædicta voluntate nostra priori, nec non Lateranensis Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eisdem Monasteriis, eorumque Conventibus, Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, & in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus, etiamsi alias pro eorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter, & plene expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut si aliqui super Prioratibus hujusmodi speciales, vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum; quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde sequuta quæcumque, ad dictos Prioratus volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assequutionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum, præjudicium generari, seu, si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & Literis Apostolicis specialibus, vel generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.12. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas, Collegium, ac Prioratus hujusmodi debitis non fraudentur obsequiis, sed eorum congrue supportentur onera consueta. Prioratuum onera adimplenda.

§.13. Quodque earumdem præsentium transumptis etiam impressis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, &c. Fides transumptorum.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum absolutionis, suppressionis, &c.

Da-

[Dat. die 18. Junii 1592. An. I. Datum Romæ in Monte Quirinali Anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quingentesimo, nonagesimo secundo, quarto decimo Kalendas Julii, Pontificatus nostri Anno I.

XXIII.

Hortatio Pastoralis ad Alumnos Seminariorum Sedis Apostolicæ, & alios, ut in studiorum cursu, Catholicæ fidei, omniumque virtutum generis progressu, perseverent, & in dies magis ferventiusque intendant.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectis Filiis Rectoribus, Præfectis, & Alumnis Seminariorum nostrorum, & Sedis Apostolicæ, atque quibuscumque aliis, qui Catholicorum Regum, Principum, Episcoporum, aut aliorum opera, ac liberalitate, ad Christianam Religionem informantur, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Pia Pastoris enarratio. EA semper fuit Sedis Apostolicæ, pro salutis animarum cura, in omnes universi Terrarum Orbis homines charitas, ut illos, licet longissimis locorum intervallis distentos, ac vitæ etiam ratione, & sermonis genere inter se maxime differentes, equalibus tamen paterni amoris sui officiis ad Catholicæ Religionis cultum alliciendos, & sibi adjungendos, perpetuo æxistimaverit. Id cum permulta Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de Catholica Ecclesia benemerendi studia, & preclara rerum ab eisdem gestarum monumenta declarant, tum pleraque adolescentium natura, & ingenio præstantium, recenti memoria ad Religionis, & bonarum artium cultum pie, liberaliterque instituta Seminaria clarissime ostendunt. Quibus quidem Seminariis stabilitis jam, & firmatis, ipsi etiam pro Pastorali nostro munere, quantum cum Domino possumus, fovere cupientes, ut qui in illis exercentur, eo magis Catholicæ Religionis propagandæ desiderio accendantur, quo clarior est crescentium quotidie in eos nostrorum, & Sedis Apostolicæ beneficiorum magnitudo. Idcirco inter alia, quæ gravissimum Apostolicæ servitutis onus, divina disponente clementia, tenuitati nostræ, nuper impositum à nobis exigit, nostri etiam muneris hoc tempore esse duximus, ut ad vos Sedis Apostolicæ Alumnos scriberemus.

Hortatio de qua in rubric. §. 1. Quo circa, cum Seminariorum erectio, & omnis, quæ in ipsis adolescentibus pie sapienterque instituendis, cura hactenus suscepta est, & adhuc suscipitur, eo presertim spectet, ut Sedis Apostolicæ regendarum animarum munus, sociatis sibi multorum studiis, atque laboribus, facilius exequatur; Propterea vos omnes, & singulos paterne monemus, ac in Domino hortamur, ut facta in primis omnium vestrarum cogitationum summa, animum statim, ad ea consilia traducatis, quæ Nationum vestrarum bene, & catholice vivendi rationes, ob hæresum pravitatem gravissimis antea difficultatibus implicatas; hactenus vobis expeditas reddiderunt. Hisce enim propositis, diligenterque vobiscum consideratis, illud etiam, quod est proximum, facillime intelligetis, nihil videlicet majori studio nos, & Sedem Apostolicam à vobis expectare, quam, ut jactis firmissimis ejusdem Catholicæ fidei, pietatis, & doctrinæ fundamentis, omnique studiorum cursu plane absoluto, tales vos præbeatis, ut quantum ipsi, & Sedes Apostolica de uniuscujusque vestrum salute laboramus, tantum etiam vos de vestra, & eorum, qui vestræ fidei committentur, salute laboretis; Quod tum pro singulari vestra in Romanam Ecclesiam fide, & in nos observantia, tum pro beneficii, quo cumulati estis magnitudine, & muneris vobis injuncti administratione vos omnino præstaturos esse, confidimus. Neque enim in eo dumtaxat tota officii vestri ratio consistit, ut ipsi in propria bene vivendi disciplina constanter persistatis, sed illud præterea à vobis optimo jure exigitur, ut singuli privatos, tum in studiis, tum in omni virtutum genere progressus, ad publicam eorum, quibus profuturi estis, utilitatem, ac salutem, etiamsi maximi propterea cruciatus subeundi, ac certissima ipsiusmet vite pericula substinenda sint, libenti pioque animo (quod ætate nostra plerique collegæ vestri, ad divini nominis gloriam pie, ac fortiter fecerunt) studiose conferatis. In primis vero omni studio danda est vobis opera, maximeque curandum, ne humani generis adversario instigante, detestandam paucorum quorumdam perfidiam, projectamque impudentiam, ullo umquam tempore imitandam statuatis, qui obliti promissorum, ac violata fide, qua se, atque operam suam Deo, ac Romanæ Ecclesiæ addixerant, ad miserrimas voluptatum illecebras, & ad sæcularia desideria, elusa, quam in Seminariis concitaverant, spe, turpissime sese converterunt. A cujus sane infamiæ periculo, ac suspicione, quo longius abesse vos certo scimus, eo impensius, etiam unumquemque vestrum diligimus, hunc ipsum amorem libentissimo officio, ac re ipsa testaturi, quotiescumque vestra studia, piosque conatus juvandi aliqua sese obtulerit occasio.

§. 2. Cæterum quoniam ea est humanarum virium imbecillitas, ut plane infirmi simus, ad omnia, nisi divina in primis ope fulciamur, propterea, quo munitiora vobis præsidia comparetis, vehementer cupimus, atque vos etiam in Domino valde hortamur, ut aliquot dies, eos nimirum, qui vobis à Moderatoribus præscribentur, in ea cognitione impendatis, ex qua cognitæ vobis, ac respectivæ reddantur causæ, ob quas in hanc lucem vos Deus produxerit, quantam ad felicitatem creaverit, quid perpetua Moderatorum, sub quorum disciplina degitis, de pietate, ac virtutibus vestris cura, & solicitudo à vobis exposcat, ut deinceps Dei auxilium implorandum ab ipsis Alumnis.

ceps peccatis, omnibus expiatis, & nos, & reliquam Christianam rem apud Dominum Deum juvetis.

Et quomodo. §. 3. Propterea hebdomada ea, quam Præfecti eorumdem Seminariorum, vel Collegiorum, & scholarum semel acceptis hisce nostris literis, aut saltem, si quod per eos dies impedimenti acciderit, proxima hebdomada tribus diebus, quarta scilicet, & sexta feria, ac Sabbato jejunetis, & facta sacramentali confessione, die Dominico dictum Sabbati diem proxime subsequente, vel alio dictæ sequentis hebdomadæ die, arbitrio Confessarii, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, devote percipiatis. Interea vero pro Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, hæresum extirpatione, Catholicorum Principum concordia, pace, tranquillitate, salute, Deum oretis, ejusdem quoque gratiæ præsidium nobis imploretis, postuletisque ab ejus bonitate, ut dignetur suo Sanctissimo Spiritu, in tot, tamque grandibus curis infirmitatem nostram adjuvare, operariosque quamplurimos, & tanto ministerio dignos in vineam suam mittere. Qui autem vel propter corporis infirmitatem, vel propter aliud quodvis impedimentum, superius expressa facere, tunc temporis nequiverint, Confessarii arbitrio, ea ipsa in aliud, proximum tamen tempus differre valeant.

Indulgentiarum elargitio proponitur. §. 4. Quæ omnia ut eo libentius præstare studeatis, quo uberius spiritualibus muneribus, & gratiis animas vestras refectas esse cognoveritis, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, Vobis omnibus, & singulis prædictis, qui præmissa adimpleveritis, plenissimam peccatorum vestrorum indulgentiam, veniam, & remissionem tenore præsentium damus, concedimus, & elargimur. Qua Indulgentia frui volumus Catholica Seminaria omnia, sive ab Episcopis, sive à Principibus sæcularibus instituta, egentium etiam studiosorum domos, sive hujus sanctæ Sedis, sive aliorum Catholicorum benignitate, atque eleemosynis substententur, horumque item Seminariorum, domorumque Præfectos, ac Ministros omnes, eos etiam, quorum hactenus opibus, atque eelemosynis substentari consueverunt, iis scilicet, quas præscripsimus, rebus peractis, ea hebdomada, aut proxima, ut dictum est, qua hujus nostræ concessionis literæ ad eos pervenerint.

Fides exemplorum hujus Bullæ. §. 5. Quia vero difficile esset, has ipsas nostras literas, ad eos omnes, ad quos pertinent, deferri, volumus, ut earum exemplis etiam impressis Notarii publici manu subscriptis, & alicujus in Ecclesiastica personæ dignitate constitutæ sigillo obsignatis, eadem omnino fides adhibeatur, quæ his ipsis literis, si ad eos perlatæ essent, tribueretur.

D. P. An. I. 23. Junii. Datum Romæ in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris, die 23. Junii, millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Pont. nostri Anno primo.

XXIV.

Confirmatio Decretorum factorum à Congregatione Rituum super associatione Archiepiscopi Hispalen., & servitio eidem præstando à Canonicis, & Capitulo ejusdem Ecclesiæ. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. AD Romanum Pontificem spectat differentias quascumque inter Ecclesiarum præsertim insignium Præsules, & Capitula vertentes præcidere, ut iis sublatis, Præsules nimirum Capitulares personas suæ dilectionis filios paterna benevolentia, capitulares vero Presules, Patres scilicet benevolos, tamquam filii pietate, & observantia prosequantur.

Subortas lites inter Archiepiscopum, & Capitulum super servitio Ecclesiæ, & forma Archiepiscopum concomitandi. §. 1. Dudum siquidem, sicut accepimus, cum inter dilectos filios nostros Rodericum Basilicæ duodecim Apostolorum Presbyterum Cardinalem de Castro nuncupat., ac Ecclesiæ Hispalen. ex dispensatione Apostolica Præsulem ex una, & Capitulum ejusdem Ecclesiæ Hispalen. ex altera partibus nonnullæ differentiæ super modo, & forma, ac solemnitate inserviendi dictæ Ecclesiæ, ac standi, eundi, assistendi, & concomitandi eumdem Rodericum Cardinalem, pro tempore existentem Archiepiscopum Hispalen., ac aliis forsan rebus subortæ fuissent, fel. rec. Sixtus Papa V. Prædecessor noster, hujusmodi differentias Congregationi Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium super sacris Ritibus, & Cœremoniis deputatorum, per eos diligenter audiendas, cognoscendas, declarandas, ac mature terminandas commisit; Ipsique Cardinales, auditis pluries utriusque partis Procuratoribus, & Advocatis, visisque diligenter eorum juribus, ac prætensionibus, ac consideratis, & mature discussis omnibus considerandis, & discutiendis, & post longas, & maturas disputationes superinde in pluribus Congregationibus, adhibitis etiam peritissimis Viris, per duorum fere annorum spatium factas, ad singula Dubia, tunc, prout infra, responderunt, & decreverunt.

Sixtus PP. V. Congregationi Rituum commisit. Quæ sua edidit super iis Decreta.

Capitulo tamen non quiescente, Eadem Congregatio nonnullas addidit declarationes. §. 2. Deinde cum Responsionibus, & Decretis hujusmodi Capitulum prædictum minime acquiesceret, iterum sub eodem Sixto V. iidem Cardinales ad ipsius Capituli instantiam propositas difficultates, prout infra dicetur declararunt.

Quas unacum Decretis ad Archiepiscopum pro exequutione trās misit. §. 3. Decreta vero, responsiones, & declarationes hujusmodi prædicto Roderico Cardinali per literas significarunt, ut juxta illarum seriem ipse procederet, & à Capitulo observari curaret.

Super iis tamen, ac præsertim super Decreto associationis Archiepiscopi iterum audiri petiit Capitulum. §. 4. Sed cum Capitulum obedire recusasset, contra illos Monitoriales literæ à dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditore, pro Decretorum, & declarationum Congregationis hujusmodi observatione, transmissæ fuerunt, quibus tamen non obstantibus idem Capitulum sub

1592.

sub piæ mem. Innocentio Papa IX., etiam Prædecessore nostro, denuo reclamavit, & iterum super hujusmodi Decretis, & declarationibus, & signanter super Decreto associationis Roderici Cardinalis à Domo Archiepiscopali ad ipsam Ecclesiam Hispalen., & ipsarum prætensa distantia audiri petii.

Et rebus examinatis Congregatio standum esse censuit in Decisis.

§. 5. Horum itaque petitioni Cardinales dictæ Congregationis satisfacere cupientes, allegatis pro ipsorum parte rursus auditis, & examinatis, demum in priorem Sententiam devenerunt, & concordarunt, atq; emanata, ut præfertur Decreta, & declarationes, justa, & observanda, nihilque in eis immutandum esse censuerunt, unum tantum addentes circa associationem Archiepiscopi, ad concionem tantum audiendum ad Ecclesiam accedentis, quod & inferius inseretur.

Addens aliqua super forma associandi Archiepiscopum ad Concionem procedentem.

§. 6. Nos autem attendentes, quod nisi præmissis debitus auctoritate Apostolica modus apponatur, perpetuæ dissensionis materiam inter Archiepiscopum, & Capitulum hujusmodi suggerere facile possent in non modicum divini cultus detrimentum, & fidelium scandalum, cupientesque, ut Archiepiscopus ipse, & Capitulum mutua charitatis, & dilectionis vicissitudine devincti, divinorum curam alacrius suscipiant, & divinis laudibus promptius vacare contendant, nullaque deinceps inter eos contentionis suboriatur occasio, differentias hujusmodi, & superinde ortas, seu oriundas, ac motas, seu movendas lites, & causas, quarum statum, & merita, præsentibus pro expressis haberi volumus, ad nos harum serie avocantes, illasque penitus cassantes, & extinguentes, perpetuumque partibus prædictis silentium imponentes, illisque super his omnibus, & singulis os claudentes, motu proprio, ex certa nostra scientia, ac deliberatione matura, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, juxta tamen Sententiam prædictæ Congregationis circa dubia proposita, & discussa, ac per ipsam Congregationem determinata, & declarata, quæ hic pro sigillatim, & ad verbum expressis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo statuimus, decernimus, & declaramus; quod quicumque Archiepiscopus Hispalen., nunc, & pro tempore existens, solemniter celebrabit, vel alia Pontificalia munera exercebit, possit juxta Decretum Sacri Concilii Tridentini sess. 24. cap. 12. Dignitates, Canonicos, & universum Capitulum Ecclesiæ suæ Hispalen. compellere, ut sibi assistant, & inserviant: modus autem assistendi, & inserviendi is esse debeat, quem regulæ Pontificalis Romani præscribunt.

Clemens ut omnis discordiæ causa submoveatur, nonnulla condit.

Lites omnes ad se avocat, partibusque silentium indicit.

Declarat quod ab Archiepiscopo posse Capitulum compelli ad exercenda Pontificalia juxta S. Conc. Trident.

§. 7. Quandocumque vero idem Archiepiscopus ad alias ejusdem Civitatis, & Suburbiorum Ecclesias Pontificale aliquod munus ministraturus accedet, liceat illi easdem Dignitates, Canonicos, & Capitulum compellere, ut sibi inserviant, & assistant, tunc tamen curabit, ut par est, ne Metropolitana Ecclesia Ministris omnibus destituatur, debitoque cultu, & officio defraudetur.

Pontificalia vero exercens extra Cathedralem curabit, ne ipsa Cathedralis omnibus Ministris destituatur.

§. 8. Accedens vero ad Ecclesias, in quibus aliæ adsint Dignitates, & Canonici, provideat pro sua prudentia, ut omnes confusiones, & perturbationum occasiones removeantur, & sciat Dignitates, & Canonicos Metropolitanæ debere omnino præcedere Dignitates, & Canonicos Ecclesiæ Collegiatæ.

1592. In Ecclesiis, ubi sint aliæ Dignitates, Canonici Cathedralis præcedere debent

§. 9. Quod iidem Dignitates, Canonici, & Capitulum, quando Archiepiscopus iturus est ad Ecclesiam, debeant ad cubiculum, ubi ipse Archiepiscopus induitur Cappa, accedere, ut inde illud ad Ecclesiam euntem, debito cum honore comitentur; redeuntem vero saltem usque ad Ostium Domus psum Archiepiscopum associare teneantur: Sed si Archiepiscopus privatim ad Ecclesiam accesserit, nonnulli ex Dignitatibus, & Canonicis illi ad Ostium Ecclesiæ obviam ire, & illuc usque redeuntem comitari debeant.

Forma associandi Archiepiscopum.

§. 10. Nullus omnino, sive dignitatem obtinens, sive Canonicus, aliave persona propria auctoritate, vel vigore cujusvis consuetudinis, Archiepiscopo cum Pontificali Cappa, vel sacris vestibus incedente ad ejus latus, nisi ipse ex sua humanitate aliquem vocaverit, se adjungere, vel incedere audeat: magis enim decet, Archiepiscopum solum incedere, quam aliquos ex dignitatibus, vel Canonicis, qui ejus membra sunt, ad latus suum habere.

Nemo ad latus Archiepiscopi nisi vocatus potest incedere.

§. 11. Ipsi autem Archiepiscopo Ecclesiam ingredienti, primam dignitatem obtinens aspersorium offerre, eoque legitimo impedito, alius præstantiorem dignitatem obtinens, vel alia persona ex Capitulo, quæ dignior aderit, munus hoc subire debeat; Legitimi autem impedimenti causa non censetur, quod aliquis in Choro sit occupatus, nisi jam sacris vestibus ad Missam majorem celebrandam sit indutus, sed in Collegiata Ecclesia Aspersorium porrigat Præpositus, sive quocumque nomine vocetur is, qui principalem ibidem Dignitatem obtinet, vel digniorem substinet personam, ut tam Ecclesiæ, quam personæ porrigenti ea ratione honor tribuatur.

Qui debeat ei Aspersorium offerre.

§. 12. Archiepiscopo solemniter celebrante, sive alias Pontificales functiones exercente, qui primam dignitatem in ordine presbyterali obtinet, Pluviali indutus Assistentis munere fungatur, eidemque Archiepiscopo de libro serviat, naviculam in throno existenti porrigat, eumdemque ibi thurificet: eo autem legitime impedito, dignior de Capitulo in ordine, etiam presbyterali præsens, & legitime non impeditus in illius locum succedat, sed munus assistendi ad Archiepiscopi latera, fimbrias elevandi, imponendi, & deponendi Mitram, aliave in Pontificali descripta agendi, ad Archidiaconum, & antiquiorem Diaconum Canonicum pertineat, qui ambo Dalmaticis induti existant, & si Canonicus Diaconus nullus aderit, ultimus Presbyter Canonicus, in Diaconali tamen habitu, succedat, is vero a sinistris Archiepiscopi, & Archidiaconus a dextris, licet ipse Archidiaconus in Diaconatus

Modus ei assistendi dum Pontificalia exercet.

natus ordine tantum, sit constitutus, stabunt, Epistolam vero, & Evangelium duo Canonici ex ordine Diaconorum, & Subdiaconorum, modo sint in dicta Ecclesia hujusmodi ordines distincti, inter Canonicos, sin minus duo ex ordine presbyterali cantare debeant, illudque munus singuli per turnum cujuscumque ordinis sint, peragere teneantur. Diaconus autem Evangelii Archiepiscopo ad Altare existenti Naviculam ministret, & eum ibi thurificet.

Horam accessus sui ad Ecclesiam eligat Archiepiscopus, & congruo tempore significet Capitulo.

§. 13. Insuper, ut omnes super præmissis difficultates, & dubitationes penitus removeamus, motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus, atque auctoritate, & tenore præmissis ex eorumdem Cardinalium Sacrorum Rituum Sententia declaramus, quod Archiepiscopus ad Ecclesiam cum Cappa Pontificali accessurus, ut solemniter celebret, vel sit assistat divinis Officiis, concioni, aut processioni, vel ut aliud quicquam ex Pontificalibus exerceat, curare debeat, ut Capitulo congruo tempore intimetur hora ejus accessus ad Ecclesiam, ad hoc ut idem Capitulum commode se ad ejus occursum accingere possit, Archiepiscopus vero convenientem, & opportunam horam eliget, verbi gratia, si Missam solemnem in aliquo die festo sit celebraturus, tunc post primam in choro finitam, antequam tertia inchoetur, ad Ecclesiam accedere poterit, quo casu Dignitates, Canonici, cæterique capitulares statim post primam completam, facto modico intervallo, prodire obviam debent Archiepiscopo ad ejus cubiculum, cumque ad Ecclesiam venientem deducere: Cum Archiepiscopus ad Ecclesiam venerit, tertia suo tempore inchoanda erit juxta præscriptum Pontificalis Romani: idque omnino fieri volumus, non obstante quacumque contraria, etiam immemorabili consuetudine prædicti Capituli. Cum enim Pastor teneatur ad suam Ecclesiam accedere, ut ex ejus præsentia divinus cultus augumentum, Ecclesia ipsa splendorem, & decorem non modicum recipiat, non est ei præbenda occasio, vel non accedendi, ex quo debita cum decentia id facere nequeat, vel indecenter accedendi. Quando autem Archiepiscopus finita Missa, vel aliqua hora canonica est ab Ecclesia discessurus, tantisper cessandum est à reliquis horis decantandis, quousque capitulares abeuntem Archiepiscopum reducere valeant, ut in omnibus congrua obedientia Prælato, & debitum Deo obsequium reddatur, cui sacrificium sine obedientia non placet.

Formà eum concomitandi ad Concionē accessurum.

§. 14. Sed quando Archiepiscopus solam concionem auditurus ad Ecclesiam accedet, etiamsi Cappa Pontificali indutus eam concionem auditurus sit, non omnes capitulares, sed aliqui dumtaxat, videlicet saltem duo ex Dignitatibus, & sex ad minus ex Canonicis Archiepiscopum venientem ad Ostium Ecclesiæ excipiant, redeuntemque illuc usque comitentur.

Vel si necessitatis causa ab Ecclesia discedat.

§. 15. Si quandoq; etiam contingat Archiepiscopum, vel processione, vel aliqua Hora Canonica, nondum finita abire compelli ob aliquam sui necessitatem, tunc opus non erit, ut omnes capitulares cum eo discedant, sed satis erit, si quatuor de Capitulo eum Domum reducant, ita ut Processioni, vel divinis Officiis impedimentum, aut perturbationis occasio non præbeatur, quamvis hæc, quæ raro eveniunt, minime consideranda sint, cum leges ad ea, quæ frequentius accidunt accommodentur.

De pulsande Campana.

§. 16. Ad evitandas autem perturbationes, & confusiones in iis diebus, in quibus Archiepiscopus divinis Officiis est interfuturus, Campana aliquanto citius solito pulsetur, ut tempore, & rebus agendis simul consideratis, cuncta rectius fiant, & horis congruis expleantur.

Reliqua circa servitium ei præstandū decernuntur.

§. 17. Archiepiscopo ad Chorum accedente cum Cappa Pontificali, capitulares eum associantes eumdem habitum gestare debeant, quem in Choro deferre solent. Omnes Dignitates, omnesque capitulares, qui ad Chorum vadunt, teneantur omnino associare Archiepiscopum, qui autem sint legitimo impedimento detenti, dispositioni Juris communis relinquentur. Tunc vero dicitur Archiepiscopum privatim ad Ecclesiam accedere, cum sine Cappa Pontificali accedit. Declaramus item, quod Archiepiscopo celebranti librum manibus sustinere debeat aliquis Cappellanus, vel Portionarius ad id deputatus. Primam vero Dignitatem obtinens, vel alius, qui ipso impedito in ejus locum Assistentis Officio Pluviali indutus fungetur, debeat ad dexteram Archiepiscopi celebrantis parumper caput supponere ad librum, quem Cappellanus, aut Portionarius manibus sustinebit, dum ipse Archiepiscopus in sede eminenti intonat Hymnum, Gloria in excelsis, cantat Orationem, Credo, & Dominus Vobiscum ad Offertorium, sed quando Archiepiscopus leget Epistolam, Graduale, & Evangelium, ipse Assistens, nil aliud agens, stabit in loco suo erectus, digito autem indicabit legenda in libro, quando Archiepiscopus est ad Altare: neque dedignari debeat prima Dignitas, quod iis muneribus fungatur, quandoquidem maxime honorifica sunt, & eadem omnino facit Prior Episcoporum, Cardinalium, dum assistit Summo Pontifici celebranti. Primæ autem hujusmodi Dignitatis, vel alterius assistentis propria Sedes sit scabellum ligneum etiam depictū, vel aliqua pulchra forma factum, dummodo sit nudum, nullo scilicet panno, vel alia re coopertum in plano solii ad partem dexteram Archiepiscopi præparatum, atque eo loco, & ordine situm, ut ipsa prima Dignitas assistens ad Altare, & ad faciem Archiepiscopi respicere possit, qui locus dignor reputatur locis Diaconorum ministrantium.

Prædicta omnia servanda sub pœna excommunicationis.

§. 18. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ, pœna eo ipso incurrenda prædictis Decano, Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ Hispalen. aliisque, ad quos præmissa quomodolibet pertinent, ut quavis appellatione, & reclamatione prorsus cessante, & omnino sublata, præmissa decreta, & de-

clarationes perpetuo inviolabiliter observent, illaque inter cætera ejusdem Ecclesiæ statuta describi curent, & faciant, nec ullo umquam tempore, quavis occasione, vel causa, seu prætextu contra illa venire, dicere, facere, aut aliquid attentare, seu quoquo modo reclamare, audeant, seu præsumant, irritum nihilominus, & inane decernentes, quidquid secus super his, per eosdem, aut quoscumque alios, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ pro perpetua hujusce Constitutionis firmitate.

§. 19. Præsentes quoque literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, etiam ex eo quod prædicti Decanus, Canonici, & Capitulum, aut alii quicumque interesse habentes, seu prætendentes vocati, seu auditi non fuerint, aut intentionis nostræ, seu quocumque alio defectu notari, impugnari, aut quomodolibet infringi, rescindi, retractari, in Jus, vel controversiam revocari, aut adversus illas quod cumque gratiæ, vel Iustitiæ remedium impetrari non posse, sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, definiri, & interpretari debere, ac irritum, & inane, quodquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate pariter scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Archiepiscopus hujusmodi Decretorū exequutor cōstituitur.

§. 20. Quocirca prædicto Roderico Cardinali, & pro tempore existenti Archiepiscopo Hispalen., per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus præsentes literas, & omnia in illis contenta solemniter publicari, ac inter dictæ Ecclesię Hispalen. Statuta describi, & annotari curet, faciens auctoritate Apostolica prædicta per dictos Decanum, Canonicos, & Capitulum, ac omnes alios, ad quos quomodolibet spectat, ad unguem inviolabiliter perpetuo observari, non permittens, quempiam contra illa, ausu temerario, aliquid attentare: Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per præmissas, & alias censuras ecclesiasticas excommunicationis, suspensionis, & interdicti, nec non pecuniarias, ac privationis suorum Beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum quorumcumque, inhabilitatisque ad illa, & alia imposterum obtinen., aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescen., invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii, secularis.

Obstantium derogatio.

§. 21. Non obstantibus si opus sit nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & ordinationibus, ac dictæ Ecclesiæ Hispalen., etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, acsi ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Aut si Decano, & Capitulo prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub Annulo Piscatoris die 13. Julii 1592. Pont. nostri Anno primo.

Dat. die 13. Iulii 1592. An.I.

XXV.

Secularizatio, & Extinctio Canonicorum Regularium, Ordinis S. Augustini in Principatu Cathaloniæ, & Comitatibus Rossilionis, & Cæritaniæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Vineæ electæ Domini Exercituum, Ecclesiæ Sanctæ Custos, & cultor Romanus Pontifex, inter cæteras Apostolicæ suæ servitutis solicitudines, Sacrorum Ordinum Religiones, Spiritus Sancti afflatu a Sanctis Patribus institutas, præcipua cura complectitur, & veluti Vites, ex quibus sanctitatis liquor suavissimus exprimitur, & quasi arbores pulcherrimas, & fructuosas in hoc Paradiso deliciarum Dei manu consitas, omni studio, & diligentia excolere non cessat, & quidem illius exemplo, qui vitis vera est, & Agricola, modo serit, & plantat, modo extirpat, & evellit, & nunc palmites fructum ferentes putatione purgat, ut fructus plus afferant, nunc steriles, & infructuosas tollit, atque amputat, & denique spiritualis culturæ varietati, & ipsorum Ordinum utilitati, & illorum, qui Religionem aliquam professi sunt, Animarum saluti consulit, quemadmodum in Domino salubrius conspicit expedire.

Canonicis Lateranensibus a regulari disciplina delapsis Summi Pontifices de iis reformandis cogitarunt.

§. 1. Sane non sine gravi animi nostri molestia accepimus, quod, cum annis proximis rumor percrebuisset Canonicorum Regularium, Ordinis S. Augustini, disciplinam in Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Rossilionis, & Cæritaniæ vehementer esse collapsam, ipsosque Canonicos, latam liberioris vitæ viam ingressos, a regularis observantiæ semitis longius admodum recessisse, malumque hoc in dies ingravesceret, & piis hominibus offensionis, ac publici scandali materiam præberet, ea de causa factum fuit, ut Venerabilis Frater noster

Cæ-

Cæsar Episcopus Cremonen. tunc Novarien., & in Hispaniarum Regnis Apostolicæ Sedis Nuntius, eosdem Canonicos in supradictis Principatu, & Comitatibus existentes, Apostolica auctoritate curaverit visitandos; delectis ad eam rem viris insigni doctrina, & pietate, ac eorum, quæ ad Religiosos pertinent, multo usu præditis, qui quidem Visitatores, cum munus illud visitationis magna cum diligentia, & charitate, obiissent, quemadmodnm ab eodem Cæsare Episcopo relatum extitit, re ipsa depræhenderunt, Canonicos ipsos gravissimis morbis laborare, ac vitam licentius agere, multaque passim contra Regulæ observantiam admittere, ac denique canonicalis disciplinæ, nedum normam, sed ne quidem ullum illius vestigium usquam retinere, quæ, cum ad fel. rec. Sixtum V., Gregorium XIV., & Innocentium IX. Romanos Pontifices Prædecessores nostros allata essent, cæperunt ipsi Prædecessores, pro eorum pastorali officio de adhibendo remedio cogitare. Movebantur etiam non mediocriter assiduis precibus Charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, qui, pro sua excellenti pietate, nil magis cupit, quam, ut in suis amplissimis Regnis, una cum Fidei Catholicæ integritate, vitæ quoque sanctimonia, præsertim in hominibus Religiosis eluceat, ac propterea, magno studio, eisdem Prædecessoribus nostris sæpius supplicavit, ut ad afflictum jam diu, & graviter perturbatum eorumdem Canonicorum regularem statum oculos providentiæ suæ converterent, & diuturnis morbis medicas tandem manus admoverent.

Nullam tamen reformationis superesse spem cum adinvenerint actum est de iis supprimendis.

§.2. Quare tam justis Religiosissimi Regis supplicationibus permoti iidem Prædecessores mandarunt nonnullis S. R. E. Cardinalibus, de quorum numero etiam Nos eramus, ut visitationis acta ex Hispania transmissa examinarent quam diligentissime, totiusque negotii naturam, conditiones, rationesque omnes prudenter perpenderent, atque ad eos diligenter de omnibus deinde referrent, ut ipsi, Dei Gloria, & animarum salute sibi ante oculos præposita, quæ magis probanda viderentur, accuratius deliberarent, qui jussa hujusmodi sedulo exequentes, cum postea ad præfatos Gregorium XIV., & Innocentium IX. Prædecessores distincte, atque accurate de omnibus retulissent, multaque vicissim consideratione cuncta excussa essent, tandem inventum est, quod ipsum magno etiam cum dolore recensemus, eo loco rem esse, ut in illis, quas supra nominavimus, Provinciis, quod pertinet ad Canonicos Regulares, qui inibi sunt, jam nulla prorsus superstit spes fructuosæ reformationis, cum ejus neque efficiendæ, neque exequendæ jam via ulla, etiam cuivis oculatissimo, ac diligentissimo negotium hoc perscrutanti, appareat; Quamobrem unicum remedium relictum esse, ut scilicet Religionis, atque Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini particulariter, in supradictis tantum Principatu, & Comitatibus supprimeretur, atque extingueretur, quod idem a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris non semel, sed sæpius, neque in aliqua tantum parte, sed in integris Ordinibus supprimendis, & abolendis, etiam in Conciliis Generalibus, simili necessitate, & rerum conditione ita postulante, factum est.

Quibus morte præventis Clemens eos Monasteriis privat in locis in rubrica indicatis.

§.3. Cum vero iidem Gregorius, & Innocentius Prædecessores, eorum superveniente obitu, ad suppressionem, & extinctionem hujusmodi devenire minime potuerint, Nos ad summi Apostolatus fastigium, ita divina favente clementia, assumpti, eisdem rationibus adducti, opportunum, ac omnino necessarium duximus, quæ illi salubriter decreverunt, quanto citius perficere. Supradictorum igitur Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, motu proprio, & ex certa scientia nostra, maturaque super his cum Venerabilibus Fratribus nostris ejusdem S.R.E. Cardinalibus habita deliberatione, & de attributæ Nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos Sanctæ Mariæ de Celsona, S. Petri Aggeren., & S. Vincentii de Cardona Urgellen., nec non ejusdem Beatæ Mariæ de Stagno, & S. Joannis de Abbatissis Vicen., ac ipsius S. Mariæ de la Real nuncupat. Elnen., ejusdemque S. Mariæ Villæ Beltrandi Gerunden. Monasteriorum, nec non B. Mariæ Oppidi Civitatis nuncupati Minorissæ, sive Manresæ, ac S. Annæ, & S. Mariæ de Tarrassa Barchinonen. Præpositurarum, sive Prioratuum, & ejusdem B. Mariæ de Bisulduno, ac de Ullano, & de Ledono dictæ Gerunden. respective Diœcesum, aliorumque universorum Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Domorum, Grangiarum, Membrorum, & Locorum, nec non Dignitatum, & Officiorum Regularium præfati Ordinis S. Augustini in Principatu, & Comitatibus hujusmodi consistentium, Abbates, Priores, Præpositos, Canonicos, Portionarios, cæterosque quocumque nomine nuncupatos, illa, & alia officia etiam claustralia, dignitates, administrationes canonicales, portiones, nec non domos, loca, grangias, membra, beneficia, ac jura, res, & bona quocumque nomine nuncupata ejusdem Ordinis in dictis Principatu, & Comitatibus, in titulum, vel administrationem, aut alias quomodolibet, perpetuo, vel ad tempus ad præsens obtinentes, & seu detinentes, ac in illis præsidentes, præfatum Ordinem professos, omnibus, & pariter singulis hujusmodi Monasteriis, Prioratibus etiam Conventualibus, præposituris, præpositatibus, dignitatibus, officiis, administrationibus etiam curatis, & electivis, ac alias quomodolibet qualificatis, nec non domibus, grangiis, membris, locis, beneficiis, juribus, jurisdictionibus, rebus, & bonis immobilibus, mobilibus, & se moventibus, sacraque, & communi supellectili, ac illorum omnium usu, usufructu, commodo, administratione, possessione spi-

spirituali, & temporali, ac jure, electione, & actione undecumque illis competentibus, ac alias in omnibus, & per omnia, ac quoad omnia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium in perpetuum privamus, & ex nunc realiter amovemus ab eisdem, privatosque, & amotos denunciamus, nec non in præfatis per privationem hujusmodi vacantibus, ac aliis dicti Ordinis in Principatu, & Comitatibus hujusmodi consistentibus, etiam Conventualibus, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Domibus, Grangiis, atque Membris, & aliis quibuscumque, etiam in commendam, administrationem, vel alias quomodolibet per quoscumque obtentis, ac etiam ad præsens, tam per privationem hujusmodi, quam etiam per obitum illorum ultimorum possessorum, etiam commendis hujusmodi cessantibus, seu alias quovis modo, etiam apud dictam Sedem, & ex quorumcumque personis, seu per liberas eorum, vel quorumvis aliorum resignationes, & cessiones de illis, ac Monasteriorum hujusmodi regiminibus in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas, unionis, annexionis, & incorporationis dissolutionem, Constitutionem piæ mem. Joannis Papæ XXII., etiam Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Execrabilis*: vel assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, vacantibus, sive non vacantibus, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio, juxta Lateranen. statuta Concilii, aut alias canonicas sanctiones, ad Sedem eamdem legitime devoluta, aut dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservata existant, & super eis inter aliquos lis, vel illorum possessorio molestia, vel quasi, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, & ad illa, vel eorum aliqua consueverint aliqui per electionem assumi, & de dictis Monasteriis, seu eorum quibuscumque consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, illorumque, & aliorum supradictorum provisio ad Sedem præfatam, ex quavis causa, pertineat, illorum omnium, & singulorum veros, & ultimos vacationum modos, etiamsi ex illis quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultet, verosque annuos fructuum, redditunm, & proventuum suorum valores, secundum eorum æxistimationem, & etiam juxta taxam in libris Cameræ Apostolicæ descriptam, nec non denominationes, qualitates, nuncupationes, invocationes, annexa, & dependentia, aliaque hic etiam de necessitate exprimenda, ac si de verbo ad verbum insererentur, ac singulatim specificarentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & specificatis habentes, Ordinem S. Augustini præfatum, omnemque statum, essentiam, & dependentiam regulares, nec non Conventus, & Conventuales, ac Abbatiales mensas, dignitates, officia, administrationes, loca, & canonicales portiones, aliaque beneficia cum cura, & sine cura, quovis nomine nuncupata.

Quempiam ab eis ad Professionem admitti, vel Bona ulla acquiri prohibet.

§.4. Ita quod ex nunc de cætero nulli amplius ad Habitum, & Professionem in eisdem recipi, aliaque loca ipsius Ordinis in Principatu, & Comitatibus præfatis de novo acquiri per quemcumque, quavis auctoritate fungentem, sub excommunicationis majoris sententia, a qua nonnisi per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem, præterquam in mortis articulo, nequeant absolutionis beneficium obtinere, nullatenus possint, neque debeant:

Et Novitios expelli jubet.

Novitii vero ad præsens ibi existentes, detracto Habitu per quemcumque ipsorum suscepto, e Monasteriis, & Locis hujusmodi, Professorumque consortio expellantur, etiam de dicti Philippi Regis, quoad ea, quæ de illius jurepatronatus, & præsentandi ex privilegio Apostolico, sive alias esse noscuntur, consensu, auctoritate, & tenore præfatis, similiter perpetuo supprimimus, & extinguimus.

Professos vero, nisi ad alium Ordinē transeant, Ordinariorū superioritati subdit.

§.5. Volumus tamen, ut omnes Abbates, Præpositi, Priores, & Canonici, aliique per præsentes privati, qui in dicto Ordine professionem tacite, vel expresse emiserint, deinceps vitam ducant eorum hujusmodi professioni conformem sub cura, & obedientia Ordinariorum locorum, vel aliorum, quos eis duxerimus delegandos, nisi forsan eorum aliqui, juxta juris communis dispositionem, ad pares, vel strictiores Ordines approbatos, transire maluerint, externos quoque habitum, & tonsuram secularibus Clericis convenientem, subtus, aut rocchettum strictum, vel Crucem, quæ sunt insignia dicti Ordinis Regularis, deferant.

Monasteriorum, Prioratuum &c. collationi Sedis Apostolicæ reservat salvo jure Patronatus Hispaniarum Regis.

§.6. Cæterum, statui Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, & aliorum locorum, ac beneficiorum, sic ad secularitatem reductorum hujusmodi, ut par est, prospicere volentes, eadem omnia, & singula Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Domos, Loca, Dignitates, Personatus, Administrationes, Officia, Grangias, Membra, & Beneficia alia cum cura, & sine cura, quovis nomine nuncupata ad secularitatem, & secularem statum in omnibus, & per omnia, ac quoad omnia, ita quod, si qui Presbyteri, aut Clerici seculares aliqua illorum in Commendam, ex concessione, vel dispensatione Apostolica obtineant, illa deinceps, ut secularia retineant, similiter ex nunc in perpetuum reducimus, ac secularia fore, & esse decernimus, & declaramus, illaque omnia, & singula, tam ad præsens quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, etiam extra dictam Curiam vacantia, quam deinceps quandocumque, & quomodocumque, etiam extra eamdem Curiam vacatura, ac illorum proprietatem, & dominium, nostræ, & dictæ Sedis dumtaxat dispositioni, specialiter, & expresse, salvo, & illæso remanente, etiam hac prima vice, quocumque jure patronatus, & præsentandi dicto Philippo Regi, & alteri cuicumque in illis, vel ad illa quomodolibet competenti, ita

ita ut de eis, absque Philippi Regis, & aliorum hujusmodi Patronorum expresso consensu disponi nullatenus possit, neque debeat, in perpetuum reservamus.

Clausulæ irritantes. §.7. Decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutorũ deputatio. §.8. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Tarraconen., & Episcopo Urgellen., nec non dilecto filio nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum pro tempore existenti Nuncio mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, ac in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus interesse habentis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant præfatas literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari, non permittentes eos per quoscumque desuper quomodolibet molestari, impediri, vel perturbari, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantium derogatio. §.9. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra de jure quæsito alicui non tollendo, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, & locorum suppressorum, Ordinisque S. Augustini hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Clausulæ pœnales. §.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ privationis, amotionis, denunciationis, suppressionis, extinctionis, voluntatis, reductionis, declarationis, reservationis, decreti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem &c.

Dat. die 13. Augusti 1592. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Idibus Augusti, Pontificatus nostri Anno I.

XXVI.

Indultum Cappellanis, & Ministris Cappellæ in Palatio Ducis Bragantiæ Villæ Vicose, ut divina Officia celebrantes in qualibet alia Ecclesia, ubi ipse Dux præsens fuerit, vel absens mandaverit, distributiones dari solitas interessentibus in dicta Cappella, tuta conscientia lucrari possint. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit dilectus filius nobilis vir Theodosius Dux Bragantiæ, quamdam Cappellam in suo Palatio Oppidi de Villa Vicosa Elboren. Diœcesis in Regno Portugalliæ existere sub Invocatione S. Hieronymi a Majoribus suis magnifice extructam, nec non pio cultu Cappellanorum, & aliorum Ministrorum numero auctam, atque ornatam fuisse, & in ea bo: me: Joannem quondam Ducem Bragantiæ ipsius Theodosii Genitorem, qui, ut plurimum in dicto Palatio residebat, zelo devotionis accensum voluisse, & ordinasse, ut quotidie divina Officia nocturna, & diurna recitarentur, & præter stipendia annua, omnibus, & singulis tam Cappellanis, quam Ministris ex propriis ipsius Joannis Ducis facultatibus constituta, & ad ejusdem nutum amovibilia, adhuc pro distributionibus quotidianis eisdem Cappellanis, seu Ministris præsentibus, & interessentibus dari solitis, certos redditus valoris annui mille, & quingentorum ducatorum auri in auro de Camera novorum ex fructibus quarumdam Ecclesiarum de Jurepatronatus ipsius Joannis Ducis in dicto Regno existentium, supplicante dicto Joanne Duce auctoritate Apostolica dismembratos, separatos, & eisdem Cappellanis, & Ministris assignatos, & pariter alios annuos redditus trecentorum ducatorum similium pro sacris ornamentis, vasis, instrumentisque aliis, ac demum omnibus, quæ sunt necessaria pro usu, & servitio dictæ Cappellæ comparandis applicatos fuisse. Fundatio, & Dotatio Cappellæ in Villavizosa per Ducem Bragatiæ.

§.2. Cum autem nunc, sicut eadem expositio subjungebat, idem Theodosius Dux non semper in dicto Palatio Oppidi de Villa Vicosa resideat, sed ad alia loca plerumque divertat, & a nonnullis dubitetur, an Cappellani, & Ministri prædicti omnes, vel singuli eumdem Ducem, ut supra divertentem insequentes, & in aliis Ecclesiis, & locis, & sic extra dictam Cappellam divina Officia, præsente, & absente Theodosio Duce, & ejusdem Theodosii Ducis jussu celebrantibus, possint lucrari, & percipere prædictas distributiones mille, & quingentorum ducatorum auri in auro, ut præfertur, applicatas, & an etiam redditus prædicti dictorum trecentorum ducatorum pro sacris ornamentis, vasis, instrumentis, aliisque necessariis pro usu, & servitio dictæ Cappel- Causæ concedendi indultũ de quo in rubrica.

pellæ comparandis, nec non ipsamet sacra ornamenta, vasa, instrumenta, & res dictæ Cappellæ possint in aliis Ecclesiis, ubi, eodem Theodesio Duce jubente, iidem Cappellani, & Ministri divina Officia decantant, & celebrant, & sic extra dictam Cappellam erogari, impendi, & consumi possint, dictus Theodosius Dux Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Indultum. §.3. Nos omnem in præmissis dubitandi materiam submovere, ac securitati conscientiarum eorumdem Ducis, & Ministrorum consulere cupientes, prædictarum applicationum, redditunm, tam pro distributionibus, quam pro usu, & servitio dictæ Cappellæ tenores, præsentibus pro expressis habentes, & attendentes dictas applicationes reddituum, tam pro distributionibus, quam pro usu, & servitio dictæ Cappellæ factas fuisse intuitu, ac pro commoditate dicti quondam Joannis Ducis, atque eorum, qui pro tempore essent Duces Bragantiæ, & pro majori præclaræ Domus suæ Ducalis devotione, ornamento, & splendore, supplicationibus dicti Theodosii Ducis hac in parte Nobis per dilectum filium Michaelem a Lavanha illius apud Nos negotia gerentem humiliter porrectis inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, ut Cappellani, & Ministri præfati celebrando dicta divina Officia nocturna, & diurna omnia, vel singula in qualibet alia Ecclesia, Cappella, Monasterio, aut loco Regni, ubi ipse Theodosius, & pro tempore existens Bragantiæ Dux præsens fuerit, seu absens mandabit, dictas distributiones Cappellanis, & Ministris divina Officia in Cappella dicti Palatii celebrantibus præsentibus, & interessentibus dari solitas libere, & tuta conscientia lucrari possint, & debeant, & similiter, ut redditus, vasa, & ornamenta sacra, & instrumenta dictæ Cappellæ expendi, & consumi valeant in aliis Ecclesiis, Cappellis, & Monasteriis, aut locis, ad quæ idem Theodosius Dux, ut præfertur, divertet, & in quibus iidem Cappellani, & Ministri divina Officia, præsente, vel absente eodem Theodosio Duce, si idem Theodosius Dux ita mandabit, celebrabunt.

Clausulæ pro hujusmodi cõcessionis firmitate. §.4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & deffiniri debere, nec non irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstautibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Cappellæ ejusdem S. Hieronymi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S.Marcum sub Annulo Piscatoris, die 13. Augusti 1592. Pontificatus nostri Anno I. Dat. die 13. Augusti 1592. An.I.

XXVII.

Indultum Theodosio Bragantiæ Duci, ut pro regimine suorum subditorum opera Ecclesiasticorum uti possit. *Ex Regest. in Secr. Brev.*

Dilecto filio nobili viro Theodosio Duci Bragantiæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili nobilis vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. EXigit nobilitas generis, & devotio tua, quam ad Nos, & Sedem Apostolicam gerere comprobaris, ut Te specialibus favoribus, & gratiis prosequamur.

BragantiæDuces in gubernio sui Status opera Ecclesiasticorum semper usi fuerant. §.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod cum majores tui pari semper nobilitate, & Religione præstantes, & apud omnes eo nomine conspicui, pro feliciori directione status sui, & suaviori subditorum gubernio personarum Ecclesiasticarum opera, consilio, & industria in quibuscumque negotiis, seu officiis, citra tamen causas sanguinis, regimen, & gubernium prædictum spectantibus, Romanis Pontificibus ita forsan annuentibus semper uti consueverint, ex quorum pia, ac prudenti administratione evenit, ut majoribus tuis semper omnia in prædicto Gubernio, & Regimine feliciter successerint, ipsique omni tempore se munificos, & liberales erga easdem personas Ecclesiasticas exhibuerint. Quare Nobis per dilectum filium Michaelem a Lavanha tua apud Nos negotia gerentem humiliter supplicari fecisti, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Theodosio Duci, ut iisdem uti possit, indulget Clemens. §.2. Nos igitur, ut tibi etiam, ac universæ tuæ ditionis omnia secunda, & prospera, ut optamus, eveniant, & ut tu tuorum majorum vestigiis inhærendo, eisdem, quibus prædicti majores usi sunt, consiliis uti, & quibus illi adjumentis subditos suos rexerunt, & gubernarunt, iis tu, & similibus subditos eosdem regere, & gubernare possis, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi, ut eisdem personis Ecclesiasticis, quibus bon. mem. Genitor tuus, aliis tibi gratis, & a te electis, & deputatis etiam in Presbyteratus ordine constitutis, aut Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, seu quævis alia Beneficia quocumque nomine nuncupentur, & in quavis Ecclesia, etiam Cathedrali, & Metropolitana obtinen. dummodo tamen in Ecclesiis, quarum Canonici Dignitates, aut Beneficiati fuerint, residere, & ea, ad quæ tenentur, præstare non desinant, in

in Auditorum, Secretarii, Consiliariorum, Agentium, ac aliorum munerum, & officiorum in quibuscumque administrationibus, & functionibus quantumvis secularibus, non tamen causas sanguinis concernentibus, & in omnibus locis, & Curiis uti, & alias ubi, & quandocumque opus fuerit, eorum loco substituere, ac denuo ponere libere, & licite possis, & valeas, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Obstantias tollit.

§.3. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac Metropolitanis, & Diœcesanis Constitutionibus, & Ordinationibus etiam factis in Conciliis Generalibus, Provincialibus, seu Diœcesanis, & statutis, & consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus prædictæ personæ Ecclesiasticæ pro tempore a te electæ dicta Beneficia obtinuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiamsi de illis specialis mentio facienda foret, illorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Augusti 1592. An.I.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die 13. Augusti 1592., Pontificatus nostri Anno I.

XXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Seminarium Puellarum Orphanarum Vallisoleti Palentin. Diœcesis, illiusque res, & bona quæcumque Jurisdictioni Ordinarii, ac regimini Administratorum subjiciuntur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

EXposcit Pastoralis officii munus Nobis ex alto commissum, ut quorumvis piorum locorum ad honestam Puellarum Orphanarum educationem ubilibet institutorum salubrem directionem, sinceris procuremus affectibus, & quascumque dissentiendi occasiones in perturbationem tranquillæ pacis dominicæ super eorum regimine inter personas ecclesiasticas, & regulares humani generis suggerente inimico subortas, de medio removeamus, ut illis sublatis dicta pia loca votivum in Domino suscipiant incrementum, & alias juxta pias Fundatorum mentes feliciter dirigantur.

Seminarium Orphanarum Vallisoleti ab Alphonso de Guevara erectum.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Alphonsi de Guevara Presbyteri, & aliorum Clericorum, & secularium etiam nobilium Administratorum, Collegii Seminarii nuncupati Puellarum Orphanarum in Oppido Vallisoleti Palentin. Diœcesis olim erecti, & fundati illi in hac parte communiter adhærentium, oblata Nobis nuper petitionis series continebat, quod cum olim multis jam retroactis annis dictus Alphonsus pia devotione ductus intendens Puellis Orphanis pauperibus de aliquo honesto, & condecenti loco pro earum habitatione in quo religiose educari, ac bonis moribus, & doctrina Christiana imbui possent, in dicto Oppido providere, in certa ejusdem Oppidi, sibi tunc benevisa parte unum Collegium pro eisdem Puellis Orphanis recipiendis, tenendis, alendis, educandis, bonisque moribus, & catholica doctrina, ut præfertur instruendis erigi, & institui facere de novo curasset, illudque de bonis patrimonialibus sibi a Deo collatis, etiam piorum aliorum Christifidelium charitativis suffragiis adjutus, competenter dotasset, ac pro ipsius Collegii felici regimine, gubernio, perpetuitate, & optima administratione aliquibus statutis, & ordinationibus de novo editis ipse Alphonsus, & nonnullæ aliæ nobiles personæ honesta vita, & moribus præditæ in Administratores Collegii hujusmodi electi, & deputati fuissent.

Dotatum,

Statutisque firmatum.

Quæ omnia a Card. Poggio Hispaniarum Legato fuerunt approbata.

§.2. Et bo: me: Jo. dum vixit tituli Sanctæ Anastasiæ, S. R. E. Presbyter Cardinalis Poggius nuncupatus, tunc Romani Pontificis, & Apostolicæ Sedis in Hispaniarum Regnis a latere Legatus, Alphonsi, & aliorum tunc existentium Administratorum prædictorum supplicationibus, sibi tunc porrectis annuendo, erectionem, institutionem, fundationem, dotationem dicti Collegii, statutaque, & ordinationes pro illius regimine, ac alia præmissa Apostolica auctoritate sufficienti ad id facultate suffultus, approbasset, & confirmasset, ac inter alia statuisset, & ordinasset, quod ab ipsis Administratoribus quatuor dumtaxat mulieres probatæ vitæ, bonæ conversationis, & laudabilis famæ eligerentur, quibus cura, & gubernium Puellarum Orphanarum in dicto Collegio pro tempore commorantium, committeretur, & sex mensibus probationis in dicto Collegio peractis, habitum per moniales Monasterii de Conceptione B. Mariæ Virginis Ordinis S. Augustini sub cura Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia dicti Oppidi gestari solitum, susciperent, & professionem per easdem Moniales emitti consuetam, in manibus loci Ordinarii, cui subjectæ essent, emitterent regulares, dictamque curam, & gubernium ipsarum Puellarum Orphanarum super se assumerent, & exercerent, & nonnulla alia tunc expressa præmissorum intuitu, ad eorumque salubrem directionem, & perpetuitatem concessisset, statuisset, & ordinasset, prout in ipsius Joannis Cardinalis de latere Legati desuper confectis literis plenius dicitur contineri.

Postmodum aucto Puellarum numero, redditibusque Seminarii ita ut tresdecim Moniales ali in eo possent;

§.3. Cumque postmodum successu temporis benedicente Domino, Collegium hujusmodi ampliatum, & in eo plures Puellæ Orphanæ numerum quadraginta excedentes admissæ, & receptæ commorari reperirentur, ac pro ipsarum Puellarum custodia, doctrina, & instructione supradictæ quatuor mulieres, quarum una in Rectricem, alia in Provisoram, & alia in Ministram, reli-

una

qua vero, & ultima in Janitricem dicti Collegii deputatæ existentes, admissæ, & receptæ commorarentur, & ut regularibus institutis, ritu, & moribus dicti Ordinis edocerentur, ac instrui possint, aliquibus Monialibus Ordinem ipsum expresse professis indigerent, easque ab earum Monasteriis ad Collegium prædictum, ex defectu sufficientis facultatis transferri facere nequivissent, ideoque juxta literarum ipsius Joannis Cardinalis, & Legati tenorem, professionem prædictam eatenus emitti distulissent, & Collegium prædictum competentibus annuis redditibus, etiam ex aliorum Christifidelium largitionibus dotatum, & in suis structuris, & ædificiis sumptuoso opere ampliari, & dilatari cœptum, jam tunc capax esset, ut in eo unum Monasterium Monialium sub Invocatione Jesus Mariæ dicti Ordinis sub Regula Fratrum Minorum de Observantia prædictorum pro tresdecim ad minus virginibus, aut aliis honestis mulieribus sub regulari observantia virtutum Domino inibi deservire volentium de novo institui posset, in quo Pauperes Puellæ Orphanæ, necnon aliæ etiam Nobiles Virgines in prædicto Collegio pro tempore recipiendæ, & in eo, donec eis succedentibus annis magis commode in decenti, atque honesto statu collocarentur, retinendæ, ut cum inibi commorarentur, a mundanis illecebris, & incontinentiæ periculis omnino, præservatæ religiose educarentur; atque doctrina christiana, & bonis moribus imbuerentur, recipi, & admitti possent.

Fundator Gregorio XIII. supplicavit pro fundatione Monasterii Monialium Ordinis S. Augustini sub Regula FF. Minoritarum.

§.4. Cumque ipse Alphonsus ultra ipsius Collegii dotem, quæ una cum supradictis eleemosynis, & elargitionibus ad congruam sustentationem dictarum Puellarum sufficiunt, reliqua omnia alia ejus bona, quorum annuus redditus ad quadringentos ducatos, vel circa ascendere potest, donatione perpetua, & inviolabili inter vivos, reservata sibi ex illis tanta parte, quanta ad reliquam suæ vitæ sustentationem sufficere posset, dicto noviter erigendo Monasterio donare intenderet, ex quibus quidem redditibus, & eleemosynis dotium per moniales in eo profiteri volentes afferendis, omnes commode sustentari possent; & præmissis pro parte ejusdem Alphonsi, ac aliorum Collegii hujusmodi tunc Administratorum fe. re. Gregorio Papæ XIII. Prædecessori nostro expositis, illique humiliter supplicato, quatenus in dicto Collegio unum Monasterium Monialium Ordinis hujusmodi sub dicta Invocatione Jesus Mariæ de novo erigere, & instituere, ac alias in præmissis opportune providere dignaretur.

Gregorius Monasterium jure erexit;

§.5. Idem Gregorius Prædecessor ipsorum Alphonsi, & aliorum Administratorum Collegii hujusmodi supplicationibus tunc inclinatus, apud Collegium prædictum unum Monasterium Monialium sub Invocatione Jesus Mariæ dicti Ordinis pro una Abbatissa, ac duodecim ad minus monialibus sub ejusdem Ordinis Regulari Observantia, & perpetua clausura ibi Altissimo famulari volentibus, quæ curam regiminis, & gubernii dictarum Puellarum susciperent cum Ecclesia, in qua Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum perpetuo conservaretur, Campanili, Campanis, Cæmeterio, Dormitorio, Refectorio, Hortis, Hortalitiis, Cellis, & aliis officinis necessariis, dummodo haberent Claustrum ab eisdem Puellis, & Orphanis separatum, & distinctum, de novo erexit, & instituit, illique sic erecto, & instituto pro illius dote, ac sustentatione Abbatissæ, & Monialium prædictarum, & onerum illis pro tempore incumbentium supportatione prædicta, omniaque alia, & singula res, & bona, census, & Jura dicto Collegio, tam per Alphonsum, & Administratores prædictos, quam alios Christifideles pro tempore quomodolibet elargienda, donanda, leganda, relinquenda, vel alias eroganda, postquam donata fuissent, perpetuo applicavit, concessit, & appropriavit, ita quod liceret Abbatissæ, & Monialibus dicti Monasterii, tunc, & pro tempore existentibus ejusdem Monasterii nomine illorum corporalem possessionem propria auctoritate, cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, libere apprehendere, & perpetuo retinere, illius quoque Abbatissam pro tempore existentem perpetuo, vel ad triennium, juxta ejusdem Ordinis Regularia Instituta, illa prima vice dumtaxat excepta, eligi posse, statuitque Puellis prædictis, & aliis mulieribus ipsum Monasterium, ut præfertur ingredi, & in eo profiteri volentibus, ut habitum per Moniales Monasteris Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis hujusmodi deferri solitum a manibus pro tempore existentis Abbatissæ dicti Monasterii Jesus Mariæ suscipere, & professionem per dictas moniales emitti solitam in dictis manibus emittere; quodque tam ipsæ, quam Officiales, Ministræ, Moniales, Novitiæ, & aliæ personæ dicti Monasterii, earumque res, & bona universa omnibus, & singulis quibusvis aliis privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, concessionibus, indultis, favoribus, præeminentiis, honoribus, aliisque universis gratiis spiritualibus, & temporalibus, quibus alia quæcumque dicti Ordinis Conceptionis Monasteria, etiam sub cura dictorum Fratrum Minorum ubilibet existentia, eorumque Abbatissæ, Ministræ, Moniales, Novitiæ, & servientes, cæteræque personæ, ac res, & bona ipsorum universa de Jure, usu, statuto, consuetudine, vel privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum eque principaliter, & absque ulla penitus differentia, uti, potiri, & gaudere libere, & licite in omnibus, & per omnia valerent, similiter perpetuo indulsit, ac tunc existenti Episcopo Palentin., ut ex dicto Monasterio Monialium Conceptionis, dilectam in Christo filiam Mariam de Acosta a viginti annis jam tunc elapsis, vel circa in eodem Monasterio Ordinem ipsum expresse professam pro Abbatissa ejusdem Mo-

Monialibus curam Orphanarum commisit;

Bona omnia confirmavit;

Abbatissam eligi permisit;

Quæ cæterarum professionem suscipere:

Privilegia nonnulla concessit;

Nonnullaque alia statuit, quæ hic indicantur.

Monasterii Jesus Mariæ, unamque, sive duas alias ejusdem Conceptionis, seu cujusvis alterius Monasterii dicti Ordinis Moniales, nullam etiam dotis eleemosynam secum deferentes, aut eidem Monasterio de Jesu Maria dantes, habiles tamen, & idoneas, & obtenta prius ab illarum superioribus ad id licentia, ex Monasteriis, quibus essent, educendi, & extrahendi, ac ad dictum Monasterium Jesus Mariæ transferendi, easque, & earum singulas in officiis prælationis dicti Monasterii Jesus Mariæ præficiendi, & præfici faciendi, & in eo postmodum quoad viverent, si Superioribus prædictis visum foret, retinendi, atque Alphonso, & Administratoribus prædictis, tam super omnibus, & singulis præmissis, quam ejusdem Monasterii Jesus Mariæ, illiusque Abbatissæ, Monialium, Puellarum Orphanarum Virginum, ac rerum, & bonorum prædictorum salubri directione, regimine, & administratione, ac juxta redditüum prædictorum qualitates, quantitates, & numeros, receptionem, & admissionem earum, & super quibuscumque aliis dictum Monasterium Jesus Mariæ, quomodolibet concernentibus, quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini, ac Regularibus Institutis dicti Ordinis non contraria, per Ordinarium examinanda, & approbanda de novo faciendi, & condendi, illaque postquam facta, & condita essent juxta temporum qualitatem corrigendi, reformandi, alterandi, & moderandi licentiam, & liberam facultatem, potestatem, & auctoritatem concessit, ipsumque Monasterium Superiorum, Visitatorum, Ministrorum, & aliorum Fratrum Minorum de Observantia, quibus Moniales de Conceptione subjectæ existunt, eorumque curæ, visitationi, & Jurisdictioni, tam in spiritualibus, quam temporalibus perpetuo subjecit, ac alias, prout in literis dicti Gregorii Prædecessoris desuper confectis plenius etiam continetur.

Alphonso Fundatori potestatem dedit statuta conficiendi.

Monasteriumque curæ, & superioritati Fratrum de Observantia subjecit.

§.6. Et deinde pro parte Ministri, & Abbatissæ, atque Conventus Monasterii hujusmodi re. me. Sixto Papæ V., etiam Prædecessori nostro exposito, prope dictum Collegium locum ad ipsum Monasterium erigen. commodum satisque amplum non esse, dictumque Ministrum literarum ejusdem Gregorii Prædecessoris vigore Monasterium prædictum in aliis domibus commodioribus, & amplioribus erexisse, & servata in reliquis forma literarum prædictarum, ipsum Collegium ad easdem domos transtulisse, ipsosque Ministrum, Abbatissam, & Conventum desiderare, quod statuta pro regimine dicti Monasterii, ut præfertur, condenda a Superioribus Ordinis Minorum de Observantia, non autem per loci Ordinarium, qui Abbas Secularis, & Collegiatæ Ecclesiæ dicti Oppidi existit, & in eo Ordinariam exercet Jurisdictionem, approbari deberent, per ipsum Sixtum Prædecessorem statui, & ordinari; idem Sixtus Prædecessor supplicationibus Ministri, Abbatissæ, & Conventus prædictorum annuen., erectionem, & translationem Monasterii prædicti salvis Concilii Tridentini Decretis, Apostolica auctoritate confirmavit, & approbavit, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjecit, omnes, & singulos Juris, & facti defectus, si qui intervenissent in eisdem supplendo, statuitque etiam, & perpetuo ordinavit, quod statuta, & ordinationes desuper, ut præfertur condenda, & seu jam condita juxta temporum qualitatem corrigenda, reformanda, mutanda, alteranda, & moderanda, tam Collegium Puellarum, quam Monasterium Monialium hujusmodi concernentia a Superioribus dicti Ordinis, non autem per dictum Abbatem, attento maxime, quod ipsi Superiores, ea, quæ ad quietiorem vitam, animarumque salutem tam Puellarum, quam Monialium Monasterii hujusmodi concernentia, tamquam earum Visitatores, & Superiores melius discernere poterant, approbari deberent: quodque Abbatissa, Moniales, Conventus Monasterii hujusmodi una cum earum Superioribus, Administratores ad dictas Orphanas eligendas, earumque bona gubernanda, atque ad omnia alia in dictis Gregorii literis contenta peragen., attento maxime, quod nulla eatenus canonica electio a tempore erectionis Monasterii, hujusmodi de illis facta fuerat, deputare possent, irritumque ex tunc, & inane decrevit, quidquid secus super eis a quoquam scienter, vel ignoranter quavis auctoritate contingeret attentari, ac alias, & alia disposuit, prout in aliis dicti Sixti Prædecessoris literis desuper etiam confectis, plenius quoque continetur.

Sixtus V. concessit, ut nova Statuta non a loci Ordinario, sed a Superioribus Ordinis Minorum approbarentur.

Superioribusque Monasterii, ut Administratores pro ejus regimine eligerent, concessit.

§.7. Cumque postmodum Minister generalis Ordinis Minorum de Observantia, hujusmodi vigore literarum a dicto Gregorio Prædecessore, ut præfertur emanatarum, gubernium, & curam Collegii Monasterii prædictorum suæ curæ commissum acceptando, eamdem curam Superiori Provinciali Provinciæ Conceptionis dicti Ordinis tunc, & pro tempore existen. commiserit; Prohibendo tamen, quod nullus Ordinis hujusmodi Prælatus, Frater, vel subditus se ullo umquam tempore intromittere valeret in recipiendis, seu nuptui tradendis Puellis Orphanis dicti Collegii, neque in administratione bonorum dictorum Monasterii, & Collegii, quæ uti negotia ad seculares proprie pertinentia, Alphonso, & Administratoribus dicti Collegii libera dimisit, propter inconvenientia exinde quoad Religiosos verisimiliter suborIunda, ac etiam expresse prohibendo Confessori monialium dicti Monasterii in eo pernoctare, vel prandium sumere.

Generalis Minoritarum, Monialiũ curam Provinciali, Puellarum vero Administratoribus commisit.

§.8. Cumque, sicut in eadem petitione subjunctum fuit ex præmissis omnibus demum diversæ confusiones, & impedimenta, ac etiam dissentiones inter Alphonsum, & Administratores ex una, & dilectos filios dicti Ordinis, & Provinciæ Fratres ex altera partibus subortæ fuissent, in manife-

Fratribus tamen curæ Puellarum se ingerentibus discordiæ inter eos, Administratores, & Fundatorẽ subortæ sunt.

stum damnum, & jacturam bonorum, & redditibus dicti Collegii, seu Seminarii, & numerus Puellarum Orphanarum, & aliarum in eo degere solitarum, adeo propterea ad præsens diminutus, ut asseritur, sit, quod licet olim ad quinquaginta, vel circa numero ascenderent, ad duas, vel tres tantum reductæ existant, & quia dicti seculares, & alii Deputati Administratores causa evitandi cum Fratribus Ordinis hujusmodi controversias se in præmissis ulterius cum illis occupare recusant, asserentes non esse, prout condecens non est, quod supradicti Ordinis Fratres Puellarum dicti Collegii matrimonia procurare, vel alias Puellas Orphanas in dicto Oppido perquirere, & ad dictum Collegium adduci facere, & in eo juxta primævam fundatoris institutionem illas retinere, & educari, ac bonis moribus imbui facere, vel se se in temporali cura bonorum, & redditibus Collegii, & Monasterii prædictorum intromittere debeant, omnia, & singula dicti Collegii, & Seminarii, quod juxta tenorem fundationis, & literarum ejusdem Joannis Cardinalis Legati, principale caput aliorum Collegiorum Puellarum Orphanarum, in quibusvis Regnorum Hispaniarum partibus, ex tunc in futurum erigendorum, & instituendorum, est, & esse debet, res, & bona quæcumque, census, aliique annui redditus, adeo sunt diminuti, & deteriorati, quod fere ad nihilum sufficiant, & ne prædictorum, & aliorum Christifidelium erga Collegium, seu Seminarium Puellarum Orphanarum, hujusmodi pia devotio in totum refrigescat, & ne tam utile, & necessarium opus propter dictas controversias in totum depereat, Nobis pro parte Alphonsi, & aliorum Administratorum Christifidelium Secularium pro dicti Collegii interesse illi communiter in hac parte adhærentium Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus omnes, & singulas controversias, & dissentiendi occasiones circa præmissa inter supradictos, & quoscumque alios præmissorum causa quomodolibet hactenus subortas e medio removere, ac ut Collegium Seminarii hujusmodi, & Monasterium prædictum optatum in Domino suscipiant incrementum, alias in præmissis opportune disponere, & salubriter providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens, rebus omnibus in Congregatione Episcoporum, & Regularium examinatis, perpetuoque Partibus indicto silentio;

§.9. Nos igitur, qui tranquillam in Domino pacem circa regimen quorumvis piorum locorum, & eorum salubrem directionem sinceris optamus affectibus, erectionis, & fundationis Collegii Seminarii Puellarum Orphanarum, & Monasterii Monialium, ac singularum literarum Gregorii, & Sixti Prædecessorum, ac Joannis Cardinalis Legati prædictorum, ac aliorũ hic de necessitate exprimendorum veriores tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes dictosque Alphonsum, & Deputatos Administratores, & singulares alias personas illis in hac parte, ut præfertur, adhærentes a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de consilio etiam pariter, & assensu Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super rebus, & statu regularium deputatorum, in quorum Congregatione dilectis filiis Procuratoribus utriusque partis auditis, & negotio mature discusso, visisque hinc inde deductis, & testium depositionibus vigore specialium literarum dictæ Congregationis super præmissis examinatorum, omnes, & singulas controversias, & differentias, ac litium occasiones præmissorum causa inter Alphonsum, & alios Administratores deputatos Collegii Orphanarum hujusmodi ex una, & Ministrum Provincialem, & Fratres Ordinis Minorum de Observantia, aliasque personas dicti Monasterii, vel in præmissis quomodolibet sua interesse putantes, ex altera partibus super Collegio Seminarii Puellarum Orphanarum, & Monasterio Monialium hujusmodi, illorumque bonorum, rerum, & redditibus administratione, regimine, & gubernio, ac super admissione, receptione, & educatione Puellarum prædictarum, & illarum in dicto Collegio, vel Seminario habitationes, aliisque præmissis quomodolibet subortas, & in quocumque foro, seu Judicio, vel alias quomodolibet pendentes, in statu, & terminis, quibus existunt, ad Nos avocantes, illasque in primis, & ante omnia penitus, & omnino extinguentes, cassantes, & annullantes, ac extinctas, & annullatas fuisse, & esse, & super illis perpetuum silentium prædictis, & quibusvis aliis ex nunc perpetuo imponentes, ac impositum fuisse, & esse decernentes, hac nostra perpetuo valitura Constitutione auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus, Collegium Orphanarum prædictarum tantum, illiusque res, & bona quæcumque Jurisdictioni Ordinarii, ac regimini, & gubernio Alphonsi, & prædictorum, ac aliorum illius pro tempore Administratorum: Moniales vero Monasterii Jesus Mariæ Jurisdictioni Fratrum Minorum de Observantia S. Francisci prædictorum in spiritualibus quoad celebrationem Missarum, & administrationem Sacramentorum, aliorumque munerum spiritualium dumtaxat, in temporalibus autem quoad reliquos omnes alios actus, & administrationem redditibus, rerum, & bonorum temporalium Jurisdictioni prædicti Ordinarii, & gubernio ipsorum Administratorum quibuscumque in contrarium introductis consuetudinibus, seu privilegiis obtentis non obstantibus, perpetuo subesse, & de cætero gubernari debere,

Decernit Bona omnia Seminarii Orphanarum, & Monasterii gubernanda esse per Ordinarium, & Administratores; Moniales vero in spiritualibus a fratribus Minoritis esse regendas.

§.11. Et aliquos dicti Ordinis Fratres neque in Collegio Puellarum, neque in Monasterio Monialium prædictarum Comesatio-

Fratres inibi commorari vetat.

tiones, aut aliquas potationes facere, vel aliqua prandia, seu jentacula sumere, neque in dicto Monasterio Monialium ipsorum aliquas habitationes, seu mansiones etiam ad modicum tempus habere neque in eo pernoctare, seu in regimine, & gubernio temporali eorum se in aliquo de cætero intromittere, neque aliquos alios Presbyteros seculares, vel cujusvis Ordinis Regulares, alias idoneos, & approbatos, qui in Ecclesia Collegii, vel Seminarii, aut Monasterii hujusmodi Missas, & alia divina Officia celebrare, & verbum Dei Populo prædicare valeant, impedire, perturbare, aut inquietare.

Seminarium Vallisoleti caput similium Collegiorum fore declarat.

§.12. Et insuper Collegium, ut præfertur fundatum, principale caput, & fundamentum omnium, & singulorum aliorum Puellarum Orphanarum in quibusvis aliis Civitatibus, Terris, & locis Regnorum Hispaniarum hujusmodi nunc, & pro tempore erectorum, & fundatorum Collegiorum esse, illorumque Seminarium nuncupari, atque reliqua omnia, & singula erecta, & erigenda Puellarum prædictarum Collegia hujusmodi tam in capite, quam in membris ipsi Collegio Vallisoleti, & illius Administratoribus subjecta, & ab eo, & illis dependentia perpetuo fore, & esse, ac censeri.

Clausulas pro præsentis Constitutionis firmitate apponit.

§.13. Ac præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu ullo umquam tempore notari, vel contra eas, vel aliqua in præmissorum parte per supradictos, aut quoscumque alios dici, adduci, vel allegari posse, neque debere, sicque per loci Ordinarium, & quoscumque alios Judices, & personas quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane decernimus, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.14. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Salamantin., & Zamoren. Episcopis, eorumque Officialibus, & dilecto filio Priori secularis, & Collegiatæ Ecclesiæ Beatæ Mariæ dicti Oppidi per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios dictis Alphonso, & Administratoribus nunc, & pro tempore existentibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes Apostolica auctoritate prædicta faciant præsentibus literis, & earum effectu in omnibus, & per omnia pacifice perpetuo frui, & inviolabiliter gaudere. Non permittentes eos desuper ab eisdem Fratribus Ordinis Minorum de Observantia, vel quibusvis aliis quavis auctoritate etiam Apostolica fungen. quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari, ac legitimis super his servatis servandis processibus, inobedientes, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia juris, & facti opportuna remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc auxilio brachii secularis.

Derogat contrariis.

§.15. Non obstantibus præmissis, & præsertim dictorum Gregorii, & Sixti Prædecessorum, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ipsorumque Seminarii, Collegii, & Monasterii, ac Ordinis Minorum de Observantia, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictis Monasterio, & Ordini, illiusque Superioribus, vel quibusvis aliis personis, ut præfertur, seu alias sub quibusvis tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, & decretis quantumcumque irritantibus, & insolitis etiam derogatoriarum derogatoriis, & Mare magno, Bulla aurea, vel alias nuncupat. in contrarium quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam concessis; Quibus omnibus, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 14. Augusti 1592. An.I.

Datum Romæ apud S.Marcum sub annulo Piscatoris die 14. Augusti 1592. Pontificatus nostri Anno I.

XXIX.

De bono Regimine, rectaque Administratione Bonorum, & Reddituum cujusque Communitatis locorum ditionis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Institutione Congregationis Cardinalium ad cognitionem gravaminum, ac litium earumdem Communitatum.

De nullitate quarumdam obligationum istarum Communitatum, vide in Const.XXI. Pii IV. Quia non solum. *Tom.IV. Par.II. fol.49., & Sixti V. Constit.LXIII.* Inter varias. *Tom.IV. Par.IV. fol.247., ubi etiam alia continentur.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Reformation.

PRo commissa Nobis a Domino Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, eique etiam in temporalibus subjectarum Civitatum, & Populorum tutela, paternaque erga nostros subditos caritate, præcipuo studio tenemur providere, ut ad eos pertinentia bona, ea qua decet fide, & cura utiliter, & provide administrentur, præsertim vero tollantur pravi abusus, qui in publicum, & commune

ne damnum paulatim irrepunt; Ex quibus, & hactenus gravi ære alieno communia illorum bona oppressa, vel ab ipso nostri Pontificatus initio comperimus, & malum hoc, nisi celeriter opportuna remedia adhibeantur, quotidie in deterius prolabi videmus. Dum enim pauci sua privata commoda, & lucra quærunt, atque illicitis modis, quod prave ambiunt, aut concupiscunt, consequi affectant, potentiorum, aut vulgi gratiam vanis assentationibus aucupantur, suas denique cupiditates explere satagunt, nulla utilitatis publicæ ratione habita, ærarium publicum ipsarum Civitatum, & locorum exhauriunt, gravi ære alieno implicant, inanibus pompis, & ostentationibus dilapidant.

Tabella expensarum cujusque Communitatis quolibet anno conficiatur.

§. 1. Quibus malis atque incommodis (quantum nostra vigilantia, atque auctoritate, eniti possumus) occurrere cupientes; Hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ut in qualibet Civitate, Terra, Oppido, Castro, & loco dicti status temporalis Ecclesiastici universi, itaut etiam Bononien., Beneventan. nostræ Civitates sub hac Constitutione sint comprehensæ, tabella, aut libellus quotannis initio anni conficiatur, in quo sumptus omnes ordinarii, & extraordinarii publice, utiles, aut necessarii sint descripti. Et earum quidem, quæ certæ, & ordinariæ sunt, expensarum, certa etiam taxa, & summa exprimatur, quæ vero incertæ, & extraordinariæ videbuntur, earum universe summa aliqua annua taxetur, quam toto anni curriculo excedere nequaquam liceat, Sigillatim vero pro rei indigentia, ex universa summa sic taxata, a toto consilio, cum interventu Præsidis, Gubernatoris, aut Potestatis, portiones necessariæ infra annum detrahantur.

A Gubernatoribus locorum revideatur & approbetur.

§. 2. Eaque Tabella, aut Libellus per Gubernatorem, seu Præsidem Provinciæ, aut Civitatis, & cujuscumque Terræ, Oppidi, & Castri Prætorem, seu Potestatem, singulis annis.

Et hoc primo anno coram Camerario & Thesaurario Papæ.

§. 3. Hac vero prima vice, non solum ab ipsis, sed etiam post eos intra triginta dies tunc proxime sequentes, a dilectis filiis S. R. E. Camerario, & Thesaurario generali Cameræ Apostolicæ accurate, & diligenter inspiciatur, corrigatur, & approbetur, expunctis inde iis omnibus impensis, quæ præter, aut contra hanc nostram Constitutionem, etiam ex statuto, vel consuetudine antiqua fieri solebant, ac retento ipsius Tabellæ, seu Libelli exemplo, seu Registro penes Cameram Apostolicam gratis, & absque ullo earumdem Communitatum, seu Universitatum dispendio, statim intra decem dies, ab ipsius receptionis die numerandos, sic revisa, approbata, & correcta, ad prædictas Communitates, seu Universitates remittatur.

Et gratis ab omnibus officialibus hæc omnia fiant, &c.

§. 4. Districte autem inhibemus sub indignationis nostræ, & aliis gravissimis nostro, & successorum nostrorum arbitrio imponendis pœnis, ne pro sigillo, vel pro scriptura, carta, atramento, cera, capsula, cordulis, aliisve rebus, ad hujusmodi expeditionem pertinentibus, seu pro labore, aut regalibus, quidpiam, ne minimum quidem obulum, hac de causa prædicti Camerarius, aut Thesaurarius, eorumve Notarii, Tabelliones, Secretarii, Familiares, aut quilibet Officialis, vel Minister, exigere, vel etiam sponte oblatum recipere præsumant, quinimmo volumus, ut sine ulla mora omnia gratis, & prout in Pœnitentiaria Apostolica fieri solet, sine aliqua solutione expediantur, & mittantur. Atque in hoc Camerarius, & Thesaurarius prædicti summo studio invigilent, & si aliquem ex suis, vel aliis Notariis, Tabellionibus, Secretariis, Familiaribus, Officialibus, aut Ministris, vel minimum quicquam recepisse deprehenderint, aut cognoverint, contra eos, etiam ad privationis officiorum, & munerum, quæ obtinent, inhabilitatisque ad illa, vel alia in posterum obtinenda, exilii perpetui ab Urbe, & ejus districtu, & aliis gravioribus pœnis procedant, scituri, si connivendo, aut tolerando, aut alias quomodolibet receptionum, & exactionum hujusmodi, per se, vel alium conscii, aut participes fuerint, se quoque nostrum, & Successorum nostrorum judicium in hac re severum, ut præfertur, subituros.

Tabella sic approbata ad sua locale mittatur & publice asservetur.

§. 5. Verum eadem Tabella, seu Libellus, ejusve exemplum sic correctum, approbatum, & intra decem dies remissum, nedum in ipsarum Communitatum, seu Universitatum Archivio asservetur, sed in publico aliquo omnibus patenti, ac conspicuo loco, præ foribus Aulæ ubi habetur publicum consilium, vel ubi jus dicitur, & frequens populi sit concursus, affigatur, & perpetuo retineatur.

Et nihil ultra contenta in Tabella expédatur absque licentia.

§. 6. Nec liceat in futurum, nisi de expressa Cameræ Apostolicæ, aut si urgens necessitas moram non patiatur, Gubernatoris, aut Præsidis Civitatum, & locorum, qui statim postea Camerarium, & Thesaurarium generalem prædictos certiores de eo reddere teneantur, licentia, cum interventu Procuratoris Fiscalis ejusdem loci, causa cognita, etiam similiter gratis concedenda, Tabellæ ipsius, seu libelli tenorem, etiam sequentibus annis, immutare, aut alterare, neque absque prædicta licentia, etiam in casibus improvisis, inopinatis, aut insolitis, aliquid, ultra contenta in hujusmodi Tabella, aut Libello erogare. Quicquid vero ultra præscriptas summas erogatum fuerit, id volumus, ut ab eis, quibus exigendi, & solidandi computa, & rationes expensi, sive illa, ut dicitur sindicandi, cura incumbit, nequaquam ratum habeatur, neque ipsis communibus ærariis dictorum locorum, aut massis, sed personis singularibus, quæ sumptus ipsos fecerint, expensum feratur, quæ etiam ad illius, tamquam ab eis indebite ablati, restitutionem teneantur.

Officiales Cōmunitatis dimissis officiis de administratis sindicentur & indicem debitorum Gu-

§. 7. Id autem quo accuratius servetur, & earumdem Civitatum, Terrarum, ac Populorum utilitati amplius consulatur, præcipimus, ut quilibet modernus, aut pro tempore existens Gubernator, Præses, aut Po-

bernatoribus tradant, & per Ministros Communitatis suo tempore exigantur.

Potestas, tam ex nunc, seu in ipso primo ingressu, quam deinde statim finito tempore Magistratus per quoscumque Priores, Massarios, Camerarios, aut Officiales gesti, intra decem dies ab ipsis Prioribus, Massariis, Camerariis, seu Officialibus, qui Magistratu funguntur, aut fungi desinunt, respective, plenariam informationem rerum ad publicum regimen, & administrationem communem bonorum pertinentium, præcipue vero indicem, & nomina singulorum debitorum cujuscumque Communitatis, seu Universitatis, tam ex supradictis, quam ex aliis quibuscumque causis accurate, & singillatim descripta sibi tradi, eaque postmodum, cum primum solutionis dies advenerit, tum si jam advenerit, intra tres, aut ad summum quatuor menses per Officiales, & Magistratus earumdem Communitatum, seu Universitatum exigi, & in ærarium Communitatis, seu Universitatis referri.

Quod in fine anni superest detractis expensis Tabellæ in solutionem æris alieni, vel &c. expendatur.

§.8. Etsi quid in fine anni, deductis expensis in Tabella, seu Libello descriptis, supererit, id in extinctionem æris alieni publice contracti, aut si æs alienum nullum sit, vel in Annonam sublevandam, vel pro Monte Pietatis, vel in recuperationem, & redemptionem bonorum, & rerum, seu jurium per ipsas Communitates, sive Universitates alienatorum, vel denique in aliorum immobilium bonorum emptionem, cum interventu tamen Gubernatoris, seu Potestatis, & Procuratoris Fiscalis loci, converti curet. Quod si prædictas pecunias in Monte Pietatis deponi contigerit, id ea conditione fiat, ut illas postea quandocumque eædem Communitates, & Universitates inde extrahere, & si eis videbitur, in usus per hanc Constitutionem permissos erogare valeant.

Fiscus cujuslibet loci, officiales Communitatis, cogat ad reddendas rationes, coram Gubernatore.

§.9. Fisci vero cujuslibet loci Procurator petat omnino, coram Syndicis, & Gubernatore, seu Præside, aut Potestate intra decem dies ab iis, qui Magistratu perfuncti sunt, tam de administratione juxta taxam in Tabella, seu Libello præscriptam, quam de aliis supradictis, præsertim nominibus debitorum exactis, rationes reddi. Et si quid, vel in expensis excessum, vel circa exactionem neglectum, aut per negligentiam ultra tempus prædictum dilatum fuerit, contra eosdem reos Magistratu, ut præfertur, perfunctos, ad restitutionem debitarum expensarum, necnon ad solutionem de suo proprio debitorum per negligentiam inexactorum, ac ulterius, etiam ad pœnarum in hac Constitutione contentarum, exequutionem procedi, quarum pars quarta ipsi Procuratori Fiscali sit applicata.

Gubernator, & Fiscus in prædictis negligentes coerceantur.

§.10. Si vero post hujusmodi decem dies elapsos, Gubernator, aut Potestas in exigendis rationibus, vel in cogendo ad solvendum, vel restitutionem, aut in exequendis pœnis, sive alias in præmissis negligens fuerit, ad restitutionem, & refectionem damni ex indebitis impensis, vel retardata exactione, communi ærario cujuslibet loci illati, etiam de suo proprio integre teneatur. Procurator autem Fiscalis ejus Terræ, Oppidi, aut Civitatis, Generalem Cameræ Apostolicæ Procuratorem Fiscalem de hujusmodi negligentia certiorem faciat, sive etiam cuilibet de Populo id denunciare liceat, ac tam in Syndicatu per eos, ad quos spectat, quam postea per Procuratorem Fiscalem Generalem Cameræ Apostolicæ contra ipsos Gubernatores, & Potestates, sive etiam contra personas, quæ pro ipsis in Syndicatu fidejusserint, procedatur, ita ut tam ab eis, quam ab ipsis reis principalibus, illatum damnum, inexacta debita, indebitæque expensæ, & quæ in hac Constitutione continentur mulctæ, cum simili lucro personis prædictis applicando exigantur; Ac propterea tam ipsi Gubernatores, Præsides, Potestates, quam Procuratores Fiscales in præmissis culpabiles, officiis per eos obtentis, eo ipso privati, & ad illa, atque alia similia de cætero obtinenda perpetuo inhabiles, & incapaces sint, & censeantur.

§.11. Prælati vero, Gubernatores, & Potestates, eorumque Cancellarii, Secretarii, Tabelliones, aut Ministri, vel Familiares, nihil omnino, ne minimum quidem occasione Syndicatus hujusmodi, vel pro sententia ferenda, aut pro Tabella, seu Libello conficiendo, revidendo, vel licentia, ut præfertur, concedenda, subscribenda, vel taxa facienda, emolumenti, aut regalium, neque etiam pro mercede, aut labore, sive alias, ut præfertur, percipiant, & siquid perceperint, etiam tamquam hujus Constitutionis violatores, pœnas, quæ in ea sunt descriptæ, ipso facto incurrant.

Gubernatores, & alii officiales gratis omnia faciant.

§.12. Cæterum omnibus, & singulis Communitatibus, Universitatibus, & Populis quarumcumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & Locorum status nostri temporalis Ecclesiastici, earumque Senatui, Consiliis, Adunantiis, & Congregationibus, Magistratibus, & Administratoribus, eorumque singularibus personis, districte interdicimus, & prohibemus, ne quis eorum, vel earum, sub quovis prætextu, aut causa etiam urgenti, & necessaria, contra Constitutionem fel. rec. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri, quæ incipit; *Inter multiplices*, quam Nos harum serie approbamus, innovamus, & ampliamus, bona, aut jura sua vendat, alienet, hypothecet, aut census super illis imponat, aut pro se, præterquam ex causa locationis tantum ad modicum tempus, & solutionibus non anticipatis, non autem titulo conductionis, nec ullo modo pro aliis obliget, sive ære alieno se obstringat.

Communitates eorum bona non alienent, neque obligent, circa formam Bulla Sixti V.

§.13. Neque Legatos, seu Oratores, ad Nos, & Sedem Apostolicam sumptibus publicis, aut etiam privatis, & propriis ipsorum Legatorum, neque etiamsi ipsi sponte id munus suscipere, & de suo proprio impensas subire velint, umquam mittat, neve sub nomine Agentis, aut negociorum gestoris, vel Procuratoris, alias quam ad necessariam litiū prosequutionem in Romana Curia pariter expensis communibus, aut privatis, retinere, aut mittere, neve quispiam id munus suscipere, aut obire

Neque Oratores ad Sedē Apostolicam absque licentia transmittant, & nemo tale munus suscipiat contra formam d. Bullæ.

re audeat, nisi habita prius, quoad obligationes, & alienationes, licentia, juxta prædictæ Sixti Prædecessoris Constitutionis tenorem; quo vero admittendos Legatos, seu Oratores, a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice, vel ab eo, qui consultationibus negociorum Status Ecclesiastici pro tempore præerit dumtaxat in scriptis obtenta, sine qua, siquis id munus suscipere ausus fuerit, præter alias per Sixtum Prædecessorem inflictas pœnas, etiam officiis per eum obtentis eo ipso privatus, & ad illa, & alia quæcumque obtinenda perpetuo inhabilis, & incapax, necnon infamis, & ignominia, atque infamia notatus censeatur.

Donare quidquam quibusvis personis non præsumant, nec pro eis aliquid de Communitatis pecunia impendere.

Consonat Bullam III. Pauli II *Munera*. T.III. P.III. fol. 118

§. 14. Ad hæc prohibemus pariter ne prædictæ Communitates, Universitates, earumve Collegia, Senatus, Adunantiæ, Congregationes, Magistratus, Officiales, aut singulares personæ ullo modo præsumant, ex fructibus, redditibus, & proventibus, collectis, vel contributionibus, certis, vel incertis, ordinariis, seu extraordinariis, eorum ærarii, seu massæ communis, sive ex pecuniis, etiam privatis, & particularibus singulorum civium per viam voluntariæ collectæ, seu contributionis in commune congestis, etiam cujusvis statuti, seu consuetudinis, aut verius corruptelæ prætextu, ex quavis causa etiam solita, & rationabili, munera, aut dona quæcumque Legato, Vice-Legato, Gubernatori, Protectori, Vice-Protectori, Præsidi, Officiali, aut personæ, etiam quavis tam Ecclesiastica, etiam Pontificali, aut alia majori, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalatus, quam mundana dignitate fulgenti, seu illius consanguineis, affinibus, familiaribus, aut Ministris, mittere, tradere, aut largiri, aut in alicujus etiam Legati, Vice-Legati, Gubernatoris, Præsidis, Benefactoris, aut Protectoris honorem, etiam occasione hospitii, aut transitus, vel primi ingressus, aut Beneficiorum acceptorum memoriam, gratique animi testificationem pro construendis, ornandis, aut erigendis perpetuo, vel ad tempus Portis, Arcubus, Trophæis, Porticibus, Mœnibus, aut aliis monumentis, seu pro prædictis personis, quavis dignitate, vel auctoritate fungentibus, honorifice, laute, opipare excipiendis, seu pro quibusvis conviviis, aut hospitiis, etiam moderatis, eisdem aut cuivis alteri, quacumque occasione, vel causa exhibendis, aut pro personis, quæ illas comitentur, aut illis ministrent, vel obviam procedant pretiosis vestibus induendis ullas pecunias erogare.

Salariaque officialium, alimenta studentium, dotes puellarum augere, aut alio prætextu quicquam ultra Tabellam expendere non valeant, nisi &c.

§. 15. Vel pro congiariis, missilibus, aut muneribus publicis, seu etiam cibariis, esculentis, & poculentis, epulis, comessationibus, aut compotationibus, Populo, aut Magistratibus, vel Officialibus ultra eorum salaria, & emolumenta de jure, vel ex laudabili consuetudine debita, largiendis, seu pro præstandis pueris, vel adolescentibus studiorum causa alimentis, vel dotibus puellarum non egentium augendis, aut pro exhibendis spectaculis, etiam piis, & intra Ecclesias, vel extra eas in quibusvis publicis, aut privatis, sacris, aut prophanis locis, etiam ubi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res pie gestæ Populis spectandæ proponuntur, sive etiam piorum operum, & charitatis, seu eleemosynæ prætextu, aut alias in prædictis, seu aliis rebus supervacaneis in dicto Libello, seu Tabella non contentis, sed ad pompam, & ostentationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & privata commoda quomodolibet pertinentibus, sumptus, aut impensas aliquas facere, nisi re ipsa pro divino cultu, & veris Christi pauperum indigentiis, de consilio, & consensu loci Ordinarii, sublevandis, aut pro iis tantum piis ludis publicis, qui ex inveterato usu permittuntur, & in prædicta Tabella, seu Libello exprimentur, taxam a Gubernatore, seu Præside, aut Potestate ipsius Provinciæ, Civitatis, aut loci, cui subsunt, præfigendam, quæ in supradicto Libello, seu Tabella comprehensa erit non excedentibus, sumptus hujusmodi fiant.

Litigantes cũ Communitatibus, vel earum debitores, aut bonorum occupatores, & qui rationem administrationis non reddiderunt, ad publica officia non admittantur.

§. 16. Prohibemus insuper ne quicumque Cives, Oppidani, aut Incolæ, qui suæ Communitatis, aut Universitatis bonorum detentores, usurpatores, occupatores fuerint, quive contra ipsas Communitates litem aliquam, seu controversiam habuerint, quæ ad hunc effectum per solam unicam citationem cœpta, & inchoata censeatur, eadem lite, seu controversia durante, necnon qui ejusdem suæ Communitatis, sive Universitatis debitores ex quacumque causa extiterint, earumve bona, aut pecunias administraverint, antequam, id quod debent, integre persolverint, seu rationes administrationis reddiderint, cum ejus residui, in quo debitores remanserint, reali restitutione, ad obtinendos, gerendos, aut exercendos aliquos in ea Civitate, Provincia, Oppido, Terra, Castro, aut Loco, Magistratus, aut munera quæcumque, vel officia publica, ullo modo eligantur, vel admittantur: Et si de facto electi, admissive fuerint; Electio, & admissio irrita sit, & nulla, & tam ipsi quam eligentes sive admittentes, necnon Gubernatores, Præsides, & Potestates, qui id permiserint, vel etiam exactam super his inquirendis, & prohibendis diligentiam, prout eos teneri volumus, & decernimus, non adhibuerint, pœnis in hac Constitutione contra illius transgressores inflictis plectantur.

Locationes, vel affictus Communitatum fiant, cũ idonea fidejussione, & cũ pacto prohibitivo cujuscumque defalcationis.

§. 17. Porro locationes, seu affictus tam vectigalium, quæ gabellæ, aut datia dicuntur, quam aliorum quorumcumque redditUum, proventuum, jurium, & emolumentorum ad commune ipsarum Civitatum, & locorum ærarium quomodolibet spectantium, statuimus, & jubemus omnino servatis servandis, atque adhibitis solemnitatibus, quæ de jure, aut cujuslibet loci statuto, vel consuetudine requiruntur, cum personis fide, & facultatibus idoneis, quæ idoneas pariter in publico consilio approbatas cautiones præstent, iniri, & contrahi de-

debere. In quibus sane locationibus, seu affictibus, ea semper conditio, & pactio addatur, ut ipsæ Communitates, sive Universitates ab omni prorsus detractione, seu remissione, & ut vulgo dicitur, defalcatione, ex quocumque, ac inopinato, & insolitissimo belli, incursus militum, depopulationis agrorum, direptionis, aut siccitatis, alluvionis, grandinis, tempestatis, incendii, aut alio quovis maxime fortuito casu, atque ex quovis capite, ac etiam legitima, & urgenti amissionis, aut diminutionis fructuum, etiam omnium, vel majoris partis, aut sterilitatis, vel alia quavis causa cogitata, vel incogitata, cogitabili, vel incogitabili, sint prorsus immunes, nec ad id cogi possint, etiamsi de jure tenerentur, sed integre semper responsiones, & præstationes, seu pensiones annuæ, absque ulla diminutione per ipsos conductores eis solvi debeant, & quamvis pactum hujusmodi forsan in contractibus omissum fuerit, nihilominus vigore præsentium literarum tacite inesse, & subintelligi debere, perinde ac si id ipsum inter contrahentes expresse cautum, & conventum fuisset: Sublata omnibus Judicibus, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ac Sac. Palatii Apostolici Auditoribus aliter judicandi, & interpretandi facultate.

Depositarii Communitatum non admittantur ad officium antequam præstent idoneam fidejussionem.

§.18. Depositarios quoque pecuniarum, & introituum communis ærarii cujuslibet Communitatis, sive Universitatis, non aliter eligi, deputari, aut admitti volumus, nisi priusquam id munus assumant, idoneam, arbitrio Gubernatoris, Præsidis, aut Potestatis cautionem præstent. Alioquin, tam ipsas locationes, affictus, seu appaltus, quam Depositariorum deputationes, sive electiones, aut admissiones, cum omnibus inde sequutis, etiam obligationes in forma Cameræ Apostolicæ, juramento, aut instrumento publico vallatas, irritas, & nullas censeri. Et nihilominus Magistratus, seu Officiales, qui contractus ipsos inierint, Depositarios admiserint, vel in publico consilio assensum dederint, una cum cæteris consentientibus, pariter pœnis in hac Constitutione expressis teneri decernimus, & declaramus.

Exemptiones quæcumque a Communitatibus concessæ revocantur, & in futurū concedi prohibentur.

§.19. Præterea auctoritate Apostolica tenore earumdem præsentium revocamus, irritamus, & annullamus omnes, & quascumque exemptiones, immunitates, remissiones, condonationes jurium, atque onerum realium, & personalium, aut mixtorum, Cameræ Apostolicæ, seu eorum communi ærario debitorum, aut vectigalium, gabellarum, datiorum, portoriorum, dohanarum, collectarum, subsidiorum, contributionum, cuivis particulari personæ pro rata illos quomodolibet tangenti, sive prædiis, aut bonis per eas possessis, per quascumque Communitates, seu Universitates, ex quavis causa etiam legitima, & de jure debita seu permissa, qualis est ob numerum duodecim filiorum, & quacumque occasione, etiam sub prætextu tituli onerosi, & contractus ultro citroque obligatorii, etiam publico consilio, & communi omnium consensu, perpetuo, vel ad tempus concessas, etiamsi id sine ullo Cameræ Apostolicæ damno, aut præjudicio factum fuerit, ratumque ipsum eædem Communitates, & Universitates in se susceperint.

Decretum irritans.

§.20. Districtius inhibentes, ne quid tale in posterum concedere, aut attentare præsumant, ac revocantes ex nunc in irritum quicquid circa omnia, & singula præmissa, præter aut contra hæc nostra interdicta, prohibitiones, statuta, ordinationes, jussa, voluntates, decreta, mandata, aut præcepta, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contravenientes in prædictis, pœnas hic descriptas incurrunt.

§.21. Quod si quis conjunctim cum cæteris, seu divisim, nostrarum hujusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, jussionum, decretorum, mandatorum, voluntatum, aut præceptorum violator, seu transgressor extiterit, statuimus, ut præter superius expressam restitutionem, aut solutionem, seu damni refectionem, ii, qui præeminentia, aut gradu aliquo cæteris superiores fuerint, nisi pro viribus, id quod contra hanc Constitutionem attentatum gestumve est, impedire tentaverint, suumque assensum omnino constanter denegaverint, omnibus, & singulis per eos obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, officiis, & Magistratibus, eo ipso privati, ac tam ipsi, quam alii inferiores, qui id suaserint, procuraverint, petierint, proposuerint, aut ipsimet fecerint, vel ab aliis fieri jusserint, ad illa, & alia, similia vel dissimilia in futurum obtinenda, inhabiles perpetuo, & incapaces, ac perpetua infamia, & ignominia notari, & singuli eorum si solvendo fuerint, ultra prædictam restitutionem, ad duplum ejus damni, quod communi massæ, seu mensæ illatum fuerit, de suo reficiendum obligati existant, sin minus pœna exilii, aut carceris saltem triennalis plectantur. Alii vero, qui solummodo consensum, tacite vel expresse præstiterint, si solvendo fuerint, tantumdem pecuniarum, quantum erogatum extiterit, de suo persolvant, sin autem id propter inopiam præstare nequiverint, pœna aliqua corporis afflictiva Superiorum arbitrio puniantur, ejusmodi mulctarum quarta pars inter eos dividatur, qui quantum in eis fuerit, contradixerint, seque opposuerint, vel post consensum præstitum, erroris pœnitentes, Superioribus id primi denunciaverint.

Contra quos extenditur Bonifacii VIII. Constitut. II. *Excommunicamus* T. III. P. II. fol 76., & Gregorii XIII. Constitut. XXXIX. *Ab ipso*. To. IV. Par. III. fol. 293.

§.22. Sed & Constitutiones piæ memoriæ Bonifacii VIII., & Gregorii XIII. Rom. Pontif. Prædecessorum nostrorum contra paciscentes, promittentes, dantes, aut recipientes quicquam parvum, vel magnum pro gratia, vel justitia pro se, vel aliis obtinenda, & contra complices, vel dantes in præmissis auxilium, consilium, vel favorem, cum omnibus in eis contentis pœnis, censuris, & extensionibus, quæ supradictis aggravatæ, & additæ, non autem per eas imminutæ, aut immutatæ censeantur

tur, harum serie approbamus, & innovamus, ac ad omnes superius expressas personas, etiam speciali nota dignas, quæ contra ultimo dictas Constitutiones in quibusvis casibus per eas expressis, dando, recipiendo, promittendo, paciscendo, consentiendo, aut permittendo, non solum apud Sedem Apostolicam, sed in quibusvis Tribunalibus, & coram quibuscumque Judicibus, etiam Laicis Almæ Urbis, ac tam in Romana Curia, quam extra eam, in quibuslibet temporali ditioni nostræ, mediate, vel immediate subjectis, Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis deliquerint, per easdem præsentes extendimus, & ampliamus, pœnis aliis, a jure, vel per alias Constitutiones Apostolicas, aut propria locorum statuta, vel consuetudines, contra personas aliquid præmissorum committentes, vel omittentes, forsan decretis, vel inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.

Exequutio hujus Constitut. ab omnibus observetur.

§. 23. Quo circa universis, & singulis modernis, & pro tempore existentibus ejusdem S. R. E. Camerario, Thesaurario Generali, nec non Legatis, Vicelegatis, Præsidibus, Gubernatoribus, Potestatibus, ac Prioribus, Massariis, Magistratibus, & Officialibus, cæterisque ad quos spectat, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, curent omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia, præsentem Constitutionem firmiter, & inviolate observari. Et contra inobedientes, vel transgressores, condignis pœnis animaduerti.

Debitoresque Communitatum, manu regia ad satisfaciem, compellatur quibuscumque inhibit, omnibus non obstantibus.

§. 24. Præcipue vero ipsi Legati, Vicelegati, Præsides, Gubernatores, & Potestates, contra quoscumque Communitatum, sive Universitatum debitores, pro exactione integræ summæ, & quantitatis, quæ earum communibus ærariis debetur, & pro tempore debebitur, summarie, simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta, sine strepitu, & figura judicii, manu regia, in vim præsentis Constitutionis, etiam quavis inhibitione, tam a prædicto Camerario, seu causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditore, quam a quocumque alio Judice orninario, vel delegato quavis auctoritate fungen., etiam forsan in vim specialis commissionis decreto non obstante, juris, & facti remediis opportunis procedant, & omni, & quacumque appellatione remota exequantur, eosdem inobedientes, nec non contradictores quoslibet, & rebelles, per opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausulæ derogatoriæ cõtrariorum.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictarumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & Castrorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, per quę pręsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus præsentis nostræ Constitutionis impediri quomodolibet valeat, vel differri. Quæ omnia, quatenus, premissis in aliquo adversentur, prorsus tollimus, & abrogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicandi hanc Constitut.

§. 26. Volumus autem, ut præsentes literæ in valvis Sancti Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ publicentur, affixis inibi earum exemplis, & dimissis.

Describendique in libris statutorum, & quotannis in publicis consiliis bis legendi, & in publicis loco tenendi.

§. 27. Quodque earum exempla, seu illorum compendia, latino, aut vulgari sermone conscripta, in libris quomodocumque Statutorum prædictarum Communitatum, & Universitatum inserantur, & saltem bis quotannis, in publicis, & majoribus consiliis, sive adunantiis cujusque Communitatis, sive Universitatis alta, & intelligibili voce legantur, atque in publico, etiam aliquo omnibus patenti loco, ubi frequenter Cives, aut Oppidani convenire soleant, perpetuo affixum retineatur, adeo ut si contingat exempla hujusmodi inde amoveri, aut lacerari, seu temporis diuturnitate consumi, debeant omnino Priores, Massarii, Cancellarii, sive alii earumdem Communitatum, sive Universitatum Officiales, sub privationis officiorum obtentorum, & inhabilitatis ad illa, vel alia postmodum obtinenda, & aliis etiam gravioribus corporis afflictivis pœnis, ipso facto incurren., curare, ut statim eadem exempla renoventur, & denuo affigantur, & si id commode fieri poterit in marmoreo aliquo lapide ad perpetuam memoriam insculpantur.

Gubernatores aliique Officiales, ante admissionem ad Officium, hanc Constit. observare jurent.

§. 28. Demum a singulis Legatis, Vicelegatis, Præsidibus, Gubernatoribus, Potestatibus, nec non Communitatum, seu Universitatum Prioribus, Massariis, Cancellariis, aut quocumque nomine nuncupatis Officialibus, initio Magistratus, antequam ad illum exercendum admittantur, super earumdem præsentium literarum observatione jusjurandum solemne publice præstetur.

Omnes hæc Constitut. arctent post publicatione in Rom. Curia.

§. 29. Et nihilominus post triginta dies a die publicationis, ut præfertur, in Rom. Cur. faciendæ, unumquemque perinde arctent, & afficiant, acsi cuique personaliter intimatæ, & per eos juratæ fuissent.

Transumptorum fides.

§. 30. Quodque earum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutę obsignatis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

D.P. An.I. die 15. Aug. 1592

Datum Romę in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicę, millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, decimo octavo Kal. Septembris, Pontificatus nostri Anno primo.

Se-

Sequitur deputatio Cardinalium ad cognitionem causarum ipsarum Communitatum.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectis filiis nostris Antonio Mariæ, S. Mariæ de Pace, Salviato, ac Mariano SS. Marcellini, & Petri Titulorum presbyteris, de Camerino, & Alexandro S. Laurentii in Damaso Diacono Cardinalibus Montalto nuncupatis.

Prætensiones debitorum Communitatum antedictarum.

CUM per Constitutionem nuper a nobis editam super bono regimine, & administratione redditυum Communitatum, & Universitatum ditionis temporalis ecclesiasticæ universæ, inter alia præceperimus, ut cuncti earum debitores, ad solvendum id quod debent, per earum Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Præsides, aut Potestates, omnibus opportunis juris, & facti remediis quam primum omnino compellantur; Multi autem ex ipsis debitoribus prætendant, se non teneri, nec debita ipsa liquida esse, & a mandatis, seu sententiis per prædictos Judices relaxatis, ad nos, & Sedem Apostolicam appellantes, seu de nullitate dicentes, petant exequutionem hujusmodi tamdiu suspendi, donec de justitia appellationum cognoscatur. Alii, cum id, quod debent, tergiversatione aliqua, nequeant denegare, exequutionem saltem variis artibus eludere satagunt, & ne bona sub hastæ subjiciantur, diversa impedimenta excogitent. Proinde Nos volentes eorum quidem, quibus minus juste molestiæ inferuntur, indemnitati consulere, iis contra, qui sub prætextu frivolæ appellationis, aut alias quoquo modo debitas solutiones retardare conantur, omnem fraudi viam præcludere;

Jurisdictio Cardinalium deputatorum ad cognoscendas causas appellationum, & gravaminum debitorum Communitatum, exemptionumque validitatis.

§. 1. Circumspectioni vestræ, aut duobus saltem ex vobis conjunctim procedentibus, privative quoad omnes, & quoscumque alios Judices ordinarios, vel delegatos, quavis dignitate, & auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Camerarium, Vicecamerarium, Thesaurarium generalem, Cameram Apostolicam, ejusque causarum generalem Auditorem, aut Præsidentes Clericos, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, ac etiam S. R. E. Cardinales, & Legatos, etiam de latere, tam in Romana Curia, quam extra eam jurisdictionem exercentes, omnes, & quascumque causas appellationum, reclamationum, recursuum, nullitatum, seu notoriæ injustitiæ, nec non revisionis, etiam prætextu cujusvis erroris, etiam calculi, aut reductionis ad arbitrium boni viri, ac restitutionis in integrum, tam super præmissis, quam super validitatibus, & invaliditatibus quarumcumque exemptionum, vel immunitatum, quibusvis personis per easdem Communitates, seu Universitates, sive etiam auctoritate Apostolica, & per nos, seu prædecessores nostros concessarum, & an sint admittendæ, necne, ac super prætensis remissionibus, seu defalcationibus, solutionum eisdem Communitatibus debitarum, ob quoscumque in dicta Constitutione expressos, vel non expressos fortuitos casus, vel ex quacumque alia causa, casu, culpa, vel facto cujuscumque personæ, aut alias ad instantiam quarumcumque personarum, quæ ipsis Communitatibus, seu Universitatibus aliquid debent, vel quod debeant, prætenditur, aut quippiam ex præmissis petunt, tam laicorum, quam clericorum, cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præheminentiæ existentium, etiam Cardinalatus honore præfulgentium, etiam si Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum, quam Mulierum Monasteria, Hospitalia, Ecclesiæ, aut loca Pia, quocumque privilegio, immunitate, vel exemptione suffulta extiterint, sive etiam vice versa ad ipsarum Communitatum, seu Universitatum instantiam, contra prædictos, vel alios quoscumque, aut inter ipsasmet Communitates invicem, occasione cujusvis laudi, arbitramenti, sententiæ, decreti, aut mandati, per prædictos Gubernatores, Potestates, aut Præsides, vel Legatos, quoscumq; alios Judices, seu Commissarios, etiam ad id delegatos, vel subdelegatos, aut arbitros, vel arbitratores in vim Constitutionis nostræ prædictæ, seu alias quomodolibet lati, aut relaxati, motas, aut movendas, cum illarum dependentiis, emergentibus, incidentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, etiam terminis substantialibus non servatis, manu regia audiendi, cognoscendi, & fine debito terminandi, ac superius expressis, & aliis quibusvis Judicibus, & personis quoties opus fuerit, sub censuris, & pœnis arbitrio vestro infligendis, moderandis, & applicandis, inhibendi, sive inhibitiones quascumq; ab eis editas, etiam vigore quarumcumque commissionum, non tamen manu nostra signatarum moderandi, aut revocandi, & prout justum vobis videbitur, mandata quæcumque necessaria, & opportuna decernendi, relaxandi, & omni, & quacumque appellatione, reclamatione, & recursu omnino posthabitis exequendi, plenam, & liberam facultatem, & potestatem, auctoritate Apostolica, tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Cogendique cōsanguineos debitorum, ad redimendum eorum bona.

§. 2. Præterea, cum sæpenumero contingat debitas exequutiones mandatorum in favorem earumdem Communitatum relaxatorum, ea specie eludi, quod non reperiatur, qui bona debitorum auctioni subjecta emere velit, eidem circumspectioni vestræ per præsentes committimus, & mandamus, ut tam causis hujusmodi per vos cognitis, quam etiam non cognitis, eorum contra quos de prædictorum Judicum, seu vestro mandato, occasione prædictæ nostræ Constitutionis exequutio aliqua facienda erit, bona vendi, & auctioni subjici, & si intra brevem terminum nemo, qui illa emat, repertus fuerit, consanguineos, & affines proximiori gradu conjunctos, ad illa emenda cogi, prout in bonis ex crimine, & delicto confiscatis, & publicatis, ad instantiam

Procuratoris Fisci fieri solet, cæteraque omnia in præmissis, & circa ea, necessaria, & quomodolibet opportuna decernere, mandare, & exequi, etiam omni, & quacumq; appellatione, reclamatione, & recursu penitus remotis, inhibitione superius expressorum, vel aliorum quorumcumque, vel litis pendentia non obstante, auctoritate nostra curetis, super quo etiam plenam eisdem Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Præsidibus, & Potestatibus facultatem tribuatis.

Clausulæ derogatoriæ. §. 3. Non obstantibus præmissis, ac etiam aliis omnibus, quæ in Constitutione nostra prædicta voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.I. die 30. Octob. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 30. Octob. 1592. Pont. nostri Anno primo.

XXX.

Confirmatio, declaratio, & extensio Constitutionum Apostolicarum, & Concilii Tridentini, contra pugnantes in Duello publice, vel privatim. Mittentesq; scribentes, aut divulgantes chartulas provocatorias, aut scripta, quæ dicuntur Manifesta, eorum complices, & fautores.

Duellorum prohibitionem in Statu Ecclesiastico primum edidit Julius II. in Constitut. XXIV. Regis *Tom. III. Par. III. fol.* 309. *& deinde Leo X. in Constitut. XXXIV.* Quam Deo. *Ibid. fol.* 467., *sed generalem prohibitionem primo promulgavit Pius IV. in Constit. XXIV.* Ea quæ. *Tom. IV. Par. II. fol.* 51., *ac postea Concil. Trident. sess.* 25. *cap.* 19., *& postremo ante hunc Pontificem, ampliavit Gregorius XIII. in Const. CXLI.* Ad tollendum. *Tom. IV. Par. IV. fol.* 19.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. ILlius vices licet immeriti gerentes, qui ut animas suorum fidelium a peccato, & diaboli laqueis liberaret, è cœlo descendens, humana carne assumpta, ne proprio quidem suo pretiosissimo sanguini pepercit, sed se ipsum in Ara Crucis immaculatam hostiam, æterno Patri offerre voluit, in hanc præcipue curam summo studio incumbimus, ut easdem animas inæstimabili pretio redemptas adversus Sathanæ fraudes, quantum in nobis est, illæsas præservemus, præsertim vero totis viribus nobis a Domino traditis exterminemus exitialia quædam, atq; enormia peccata, quibus divina Majestas gravius offenditur, quæque eodem fabricante humani generis hoste, inventa, atque introducta sunt, ut ex cruenta corporum morte animarum, etiam simul interitus, ac pernicies sequatur.

Pius IV. contra ubique duellantes, & duellum permittentes, vel auxiliātes pœnas inflixit, in sua Const. cit. in rubr. §. 1. Recte siquidem, & salubriter fel. record. Pius Papa Quintus Prædecessor noster, post alios complures suos nostrosque Prædecessores, qui detestandum divina, naturalique lege, ac sacris canonibus damnatum Duellorum abusum, suis etiam Constitutionibus severe prohibuerant, gravesque pœnas contra quoscumque temporali ditioni S. R. E. mediate, vel immediate subjectos, ejus criminis quomodolibet reos, vel participes inflixerant, cupiens non solum in terris prædictis, sed alias ubilibet animarum periculis obviare, Principes, ac Domicellos permittentes in suis Dominiis id patrari, ac etiam extra Terras, & Loca ditioni Ecclesiasticæ subjecta, hujusmodi Duella, seu singularia certamina, aut diffidationes, desuper facientes, ac ad id invitantes, provocantes, auxilium, consilium, vel favorem dantes, illisque astantes, & interessentes, nec non chartas desuper subscribentes, aut publicantes, seu de illis se intromittentes singulos, Imperatore, ac Regibus inferiores, majoris excommunicationis, ac (si Ecclesiastici fuerint) ultra eam, etiam privationis omnium dignitatum, beneficiorum, & officiorum ecclesiasticorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, pœnis subjacere, easque incurrere voluit, a quibus nonnisi a Romano Pontifice absolvi possint.

Concil. Trid. sess. 25. c. 19. Principibus duella permittentibus pugnantibusque, & aliis graves pœnas imposuit. §. 2. Sed, & postmodum generalis Tridentina Synodus ad exterminandum penitus ex Christiano Orbe hoc malum, statuit, ut Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac jurisdictione, & Dominio Civitatis, Castri, aut loci, in quo, vel apud quem Duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur, & si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant, & ut homicidæ juxta sacros canones, puniri debeant. Et si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa Duelli, tam in jure, quam facto dederint, aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, nec non spectatores, excommunicationis, & perpetuæ maledictionis vinculo teneantur.

Gregor. XIII ad duella etiā privatim commissa extendit in ejus Cōstit. cit. in rubrica. §. 3. Quas pœnas novissime piæ mem. Gregorius Papa XIII. pariter Prædecessor noster extendit adversus illos etiam omnes, qui non publice, sed privatim ex condicto, statuto tempore, & in loco convento monomachiam commisissent, etiam Patrinis, sociisve non vocatis, & loci securitate non habita, & provocatoriis literis minime præcedentibus, etiam contra locorum dominos, si id (quantum in se fuerit) non prohibuissent, cæterosque supradictos criminis socios, & ex composito spectatores, etiam si pugnam ob aliquod impedimentum non commisissent, si ad locum accessissent pu-

pugnaturi, & per eos non stetisset, quo minus pugnarent.

Hic modo Pontifex dictas Constit. & Concilium approbat.

§. 4. Verum quia cum magna animi nostri molestia intelleximus, adhuc in quibusdam, præsertim transalpinis, ac remotis regionibus, & potissimum ubi bella vigent, castrensi quadam, & militari licentia, seu verius audacia, perniciosum hoc scelus inter fideles exerceri, quasi fas sit in solo hostili, ubi Christiani nominis, seu Catholicæ fidei hostes tyrannidem exercent, sive hæreses, & schismata impune grassantur, sive inter signa, & castra militaria in caput suorum fratrum impios convertere mucrones, quos multo salubrius contra Christi adversarios stringi par esset. Nos nefaria diaboli arma salutari Ecclesiæ gladio, ad continendos in officio fideles nobis præcipue ipsius Domini auctoritate tradito retundere, atque a cervicibus gregis Domini nostræ curæ crediti, quantum (eodem Deo adjutore) eniti possumus, propulsare cupientes, prædictas omnes Constitutiones, ac Decretum Concilii Tridentini, cum omnibus, & singulis in eis contentis, censuris, & pœnis, decretis, extensionibus, quarum, & quorum omnium tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, & ad verbum insertis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus.

Easque bullas & earum pœnas ad certas personas, & loca hic enunciata extendit.

§. 5. Ac insuper auctoritate, & tenore præmissis decernimus, & declaramus, easdem Constitutiones, ac Decretum, locum habere, ubique gentium, & terrarum, inter quascumque personas, etiam armatas, & in Castris, seu propugnaculis militantes, etiam ubi nostrorum, & S. R. E., aut Catholicæ fidei hostium furor impune grassatur, vel in Dominiis, per eos occupatis, & detentis. Idem quoque juris censendum esse, si publico, & forsan justo bello indicto, miles aliquis contra alterum in adversariorum exercitu militantem, sive alias in hostium Castri præsidiis, aut Terris degentem, privatas simultates, atque inimicitias publicæ causæ intermiscendo, etiam Ducum permissu, ex condicto ad singulare certamen descendat, aut illum provocet. Nec non iisdem pœnis, decreto, & Constitutionibus teneri eos, inter quos pactiones initæ sint de dirimendo certamine, cum primum alteruter vulneratus fuerit, seu sanguinem effuderit, aut certus ictuum numerus utrinque illatus fuerit. Vel si convenerint, ut non singuli, cum singulis, sed bini, terni, aut plures hinc inde pugnent. Et non solum locorum Dominos, sed etiam Magistratus, Præsides, Locumtenentes, aut etiam militum Duces, & Capitaneos in Castris, vel extra ea, in alieno, vel hostili solo, vel cum militibus exercitus adversariorum monomachiam in quocumque casu, per præsentem, vel alias Constitutiones hujusmodi prohibito, permittentes, vel quantum in ipsis est non prohibentes, aut post dimissum crimen veniam, & impunitatem concedentes,

Scriptaque omnia ad duella quasi præparatoria prohibere.

§. 6. Præterea pari ratione prohibemus omnia, & singula ejus generis scripta, Manifesta, seu fides vulgo appellata, quæ etiam sine expressa provocatione ad certamen, tamen quasi præparatoria quædam ad chartulas, seu libellos provocatorios, & ad duellum, illorumque veluti radices, aut semina ut plurimum lacessendi aliquem ad pugnam, & suscitandæ simultatis, atque inimicitiæ materiam, & occasionem præbent. Dum scilicet in illis per modum Epistolæ, libellum, aut publicæ attestationis, & intimationis, fide per authentica documenta, sive per unius, pluriumve chirographum, subscriptiones, aut relationes, sub prætextu proprii, vel alieni honoris, & famæ, more militari, atque ut vulgo dicitur, Cavallresco, tuendi, aut lædendi, sive ad illatæ, vel propulsatæ contumeliæ, aut iniuriæ probationem, seu tollendam illius suspicionem rei alicujus gestæ, ad id pertinentis, vel verborum, aut responsionem, series, & ordo narratur, vel ex simili abusu, hac de causa aliquid tale adeo firmiter asseritur, aut negatur, ut qui contradixerit, is sive nominatim, sive in genere mendacii arguatur, aut mentiri dicatur. Aut ad hunc effectum ex militari etiam consuetudine quæritur, declaratur, aut respondetur, qua mente, aut quo sensu quippiam ejusmodi, quod ad superius expressa spectet, gestum, dictumve sit. Vel denique offert se quisquam contra certam, vel incertam personam, vel generatum contra quemcumque ad probandum armis, & verificandum, etiam inito certamine aliquid ita esse, aut fuisse, vel non fuisse. Necnon quascumque etiam sine scripto factas talium rerum supradicta quoquomodo concernentium, & ob hujusmodi causas in locis publicis, vel privatis, ubi hominum multitudo convenire soleat, denunciationes, narrationes, declarationes, & testificationes. Volentes, eos omnes, & singulos, qui suo, vel alieno nomine, ad effectum, de quo superius dictum est, prædicta, vel his similia, multoque magis ad certandum provocatoria scripta, libellos, epistolas, earumve exempla dictaverint, composuerint, scripserint, miserint, detulerint, divulgaverint, affixerint, exemplaverint, typis impresserint, subscripserint, intimaverint, vel etiam verbo denunciaverint, sive attestati fuerint. Quive aliis ad singulare certamen, publice, vel occulte ineundum, vel ad provocandum aliquem ad pugnam, sive ad hujus generis scripta, quæ Manifesta, quæque chartulæ provocatoriæ appellantur, scribenda, dictanda, mittenda, deferenda, divulganda, auxilium, consilium, operam, favorem præstiterint, sive id suaserint, aut mandaverint, quive in præmissis, vel eorum aliquo se quomodolibet immiscuerint, etiam si neque pugna aliqua, nec certamen, aut effectus, nec accessus, aut actus ad pugnam proximus, neque expressa, & aperta provocatio subsequuta fuerit, neque scriptiones prædictæ, quæ Manifesta dicuntur in publicum prodierint, aut cuiquam intimatæ extiterint, si per eos non steterit, quo minus publicatio, aut denunciatio fieret.

Nihilominus censuris, & pœnis omnibus in præsenti, & aliis prædictis Constitutionibus, & Decreto contentis subjacere, tam si superius enumeratis, quam si aliis etiam majoribus Ecclesiasticis, vel mundanis dignitatibus, gradibus, & præeminentiis excellant.

Iterumque duellantes duellum permittentes, fautoresque &c. ex communicationis pœna ferit, ultra alias eis inflictas.

§. 7. Quinimmo de novo, etiam per præsentes, ex parte Omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, excommunicamus, & anathematizamus, maledicimus, & execramur omnes, & quoscumque, publice, vel privatim, palam, vel occulte, in quibuscumque locis, modis, & formis, ac casibus sub præsenti nostra, vel aliis prædictis Constitutionibus, ac Decreto comprehensis, singulare certamen (quod Duellum vulgo dicitur) ex composito ineuntes, nec non id scelus suadentes, aut provocantes, opem, consilium, vel favorem præstantes equos, arma, & commeatus præbentes, aut comitantes, vel circa chartulas, seu libellos, literas, nuncios, aut quæcumque alia scripta hujusmodi quomodolibet peccantes, hujusmodi delicti socios, de industria spectatores, Patrinos, fautores, defensores, quacumque tam superius expressa, quam alia Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate. Ita ut singulares etiam personæ cujuslibet Communitatis, Universitatis, Collegii, aut Reipublicæ, quæ hujus criminis participes quoquomodo fuerint, nequaquam excusentur, sed supradictos omnes eorumque singulos, ipso facto, absque ulla monitione, Judicis decreto, aut ministerio, perpetui anathematis, excommunicationis majoris, & maledictionis æternæ mucrone perculsos, & damnatos harum serie declaramus, & si in ipso conflictu obierint sepultura Ecclesiastica perpetuo privatos esse volumus. Ipsas vero Civitates, Terras, Oppida, vel Castra, & loca, in quorum Territoriis id facinus scientibus, & tacite, vel expresse permittentibus, aut tolerantibus Dominis, aut Magistratibus, vel Senatu, aut Populo, admissum fuerit, Ecclesiastico supponimus interdicto, cujus interdicti relaxationem, aut excommunicationis absolutionem, ab alio quam a nobis, aut pro tempore existente Romano Pontifice, pœnitentia, & satisfactione congrue peracta, nisi in mortis articulo constituti, nequeant obtinere, etiam prætextu quarumvis facultatum, & indultorum quibusvis personis, tam Ecclesiasticis cujuscumque Ordinis, aut militiæ, status, aut gradus, aut conditionis existentibus, quam laicis, etiam Imperiali, Regali, vel alia mundana præeminentia insignitis, per Sedem Apostolicam in genere, vel in specie concessorum. Quæ omnia, quoad præmissa, volumus cuiquam in aliquo suffragari, pœnis aliis, tam spiritualibus, quam temporalibus contra eos inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.

Principes hortatur ad duella exterminanda, & delinquentes puniendos.

§. 8. Universos autem, & singulos carissimos in Christo filios nostros Imperatorem, Reges, ac dilectos filios nob. Viros Duces, etiam armorum, & exercituum, Marchiones, cæterosque Principes Christianos, nec non Dominia, Potentatus, Communitates, & Universitates Civitatum, Oppidorum, & Castrorum, illorumque Domicellos, & Dominos temporales, ac etiam Militum, & copiarum, tam equestrium, quam pedestrium Ductores, Tribunos, Præfectos, Capitaneos in quibuscumque, etiam Nobis, & S. R. E. temporali Jurisdictioni non subjectis locis constitutos, cujuscumque gradus, præeminentiæ, & nobilitatis existentes hortamur, rogamus, & obtestamur per viscera D. N. Jesu Christi, ut ejus divini Nominis intuitu pro sua erga eumdem Deum, per quem regnant Reges, & a quo Principatus acceperunt, pietate, atque erga nos, & sanctam hanc Sedem reverentia, & devotione, non modo nihil tale in suis Dominiis fieri permittant, nec ullo modo conniveant, sed hoc malum omni studio, diligentia, & auctoritate exterminare totis viribus procurent, & contra quoscumque delinquentes, & ut præfertur quomodolibet complices, & participes, etiam temporalibus pœnis gravissimis animadvertant, & per suos officiales, & Curiæ Ministros procedi curent, scituri se obsequium Deo pergratum, perque acceptum præstituros, si quo gladio ad tutelam bonorum, & ad propulsandos perditorum conatus sunt accincti, eumdem ad vindictam hujus peccati, & ad sumendas de hujusmodi criminis reis debitas pœnas exercuerint, contra vero memores, si in re tam gravi male se gesserint, se in districto Dei judicio rationem in novissimo die redituros.

Transumptis hujus Bullæ credi mandat.

§. 9. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis, eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur exhibitis, vel ostensis.

Publicari eam præcipit, & sanctionem pœnalem addit.

§. 10. Quodque eædem præsentes in Lateranen., ac Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & Cancellariæ Apostolicæ valvis de more publicentur, affixis inibi earum exemplis per aliquem ex Cursoribus nostris, & dimissis, quodque eadem publicatio, qui in Urbe sunt, post triduum, qui vero extra eam, & citra montes, post duos menses, ultra montes vero, post quatuor menses, omnes, quos concernunt, perinde arctent, & afficiant, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent.

Nulli ergo omnino &c.

Dat. P. A. I. die 17. Aug.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Domin. 1592. 16. Kal. Sept. Pont. nostri Anno primo.

Sup-

XXXI.

Ex Regest. in Canc. Apost.

Suppressio Monasterii S. Vincentii Oppidi de Cardona, quod antea erat Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium Urgellen. Dioecesis, ac erectio illius in Collegiatam Secularem.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium:

DIsponente clementia ejus, qui immobilis &c. expedire.

Clemens Monasteria omnia Canonicorum Regularium S. Augustini in non nullis Hispaniarum locis Sedis Apostolicæ dispositioni reservaverat. Vid. sup. Constit. XXV.

§.1. Sane cum Nos nuper ex certis tunc expressis causis, tunc existentes S. Vincentii Oppidi de Cardona Urgellen. Dioecesis, & aliorum Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium in Principatu Cathaloniæ, & Comitatibus Rossilionis, ac Ceritaniæ consistentium Monasteriorum Abbates, & alios dicti Ordinis professos illa, & alia beneficia, ac officia etiam claustralia, & dignitates, & administrationes ipsius Ordinis in Principatu, & Comitatibus præfatis obtinentes, Monasteriis, & aliis Beneficiis hujusmodi, ac supellectili, rebusque, Juribus, & bonis universis, ac usu, & commodo illorum motu proprio privaverimus, ac præfata omnia Monasteria, & Beneficia sic per privationem apud Sedem Apostolicam vacantia Ordinis Sancti Augustini præfato, omnique statu, essentia, & dependentia Regularibus in eisdem Monasteriis, & Beneficiis perpetuo suppressis, & extinctis, nec non statutis, & consuetudinibus, & decretis dicti Ordinis in illis abrogatis ad secularitatem sic reducta nostræ, & Sedis præfatæ dispositioni in perpetuum reservaverimus, quocumque Jurepatronatus, si quod in Monasteriis præfatis, vel ad illa cuique competebat, salvo, & illeso remanente, prout in nostris &c. continetur.

Monasterium S. Vincentii de Cardona de Jurepatronatus Ducum Cardonæ.

§.2. Nos, qui dudum inter alia voluimus, & ordinavimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis, quorum interesset, quique decorem Ecclesiarum quarumlibet, ac manutentionem, & Divini cultus augumentum, & propagationem intensis affectamus desideriis, attendentes, quod si Ecclesia Monasterii Sancti Vincentii præfati, quæ, sicut accepimus, ampla, ac rebus omnibus ad Divinum cultum necessariis sufficienter instructa, & in Oppido populoso, cujusque structura, & ædificia Palatio Ducum Cardonæ pro tempore existentium intus Oppidum ipsum sito incorporata, seu saltem conjuncta, ac in illis arma, insignia, & sepulcra Familiæ Ducum hujusmodi dumtaxat sculpta, & constructa existunt, ipsis quoque Ducibus per peculiarem portam suis propriis clavibus reserari solitam ex dicto Palatio ad dictam Ecclesiam patet aditus, & Monasterium Sancti Vincentii hujusmodi de Jurepatronatus dictorum Ducum esse dignoscitur, nec non a tanto tempore, cujus initii hominum memoria non existat, occurrente vacatione electio personæ idoneæ præfatis Ducibus gratæ, & acceptæ in ejusdem Monasterii Sancti Vincentii Abbatem per illius Conventum fieri, & non nisi ad præsentationem, seu de consensu eorumdem Ducum electio hujusmodi confirmari, aut sic electus ipsi Monasterio Sancti Vincentii in Abbatem præfici, seu alias illi de electi hujusmodi persona provideri consuevit, ipsique Duces pro tempore existentes pro Fundatoribus, & legitimis Patronis ejusdem Monasterii Sancti Vincentii semper habiti, & reputati, necnon uti tales in pacifica possessione, seu quasi Jurispatronatus, & præsentandi, & seu consensum præstandi hujusmodi fuerunt, licet propter temporum diuturnitatem, & decursum, ac rerum mutationes, aliosque sinistros eventus de concessione, seu reservatione Jurispatronatus hujusmodi, ac quod illud præfatis Ducibus ex fundatione, vel dotatione competat aliter, quam per immemorabilem consuetudinem, & pacificam, seu quasi possessionem hujusmodi doceri forsan non possit, in Collegiatam Ecclesiam, ac in ea Dignitas, necnon Canonicatus, & Præbendæ infrascriptæ perpetuo erigerentur, & instituerentur, illisque de infrascripta dote provideretur, ex hoc profecto ejusdem Ecclesiæ felici successui, multorumque spirituali consolationi cum Dei gloria plurimum in Domino consuleretur.

§.3. Motu simili non ad alicujus super hoc &c. sed ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Ecclesiam Monasterii S. Vincentii hujusmodi in Collegiatam Ecclesiam cum Mensa Capitulari, sigillo, & arca communibus, cæterisque Collegialibus Insignibus, nec non in illa unam Abbatiam Secularem, quæ inibi dignitas principalis pro uno Abbate Seculari, qui inibi præsit, nec non tot Canonicatus, & Præbendæ, quot in illa ante suppressionem, & reductionem præfatas erant loca, & Canonicales portiones pro tot Canonicis, qui cum uno Abbate præfato Capitulum ejusdem Ecclesiæ constituant, & Missas, aliaque Divina Officia servata Ecclesiastica disciplina celebrare, & recitare, illisque, ac omnibus horis diurnis, pariter, & nocturnis in eadem Ecclesia intervenire, & illi personaliter ibidem residere, & in divinis deservire Apostolica auctoritate, sine alicujus præjudicio, perpetuo erigimus, & instituimus.

In Ecclesiam Collegiatam erigit.

Cum Canonicis, qui in ea serviant.

§.4. Ac Abbatiæ pro sua congrua dote Abbatialis Monasterii S. Vincentii hujusmodi, cujus fructus, redditus, & proventus ad centum, & sexagintaquinque Florenos auri in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, Canonicatibus vero, & Præbendis sic erectis, & institutis præfatis Conventualis ejusdem Monasterii S. Vincentii mensarum, massæ existen., seu mensæ communi dictæ Ecclesiæ reliquorum officiorum claustralium ejusdem Monasterii S. Vincentii

Dos constituitur.

tii omnia, & singula fructus, redditus, & proventus, Jura, obventiones, & emolumenta, quæ insimul ducentorum ducatorum auri de Camera, secundum communem æstimationem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, pro sua dote, ac Abbatis, & Canonicorum dictæ Ecclesiæ pro tempore existentium congrua substentatione, & onerum eis incumbentium supportatione respective æquis portionibus perpetuo applicamus, & appropriamus; ita, quod liceat dictæ Ecclesiæ futuro Abbati Seculari, & Capitulo præfatis fructuum, redditnum, & proventuum, Jurium, obventionum, & emolumentorum incorporatorum, & applicatorum hujusmodi, ac ab eis dependentium quorumcumque corporalem, realem, & actualem possessionem suo, & Mensæ Capitularis, ac Abbatiæ sic erectæ hujusmodi nominibus per se, vel alium, seu alios libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, jura, obventiones, & emolumenta, resque, & bona universa illorum percipere, exigere, levare, & recuperare, ac consequi habere, nec non locare, ac etiam arrendare, ac Capitulo, & Canonicis, videlicet ea, quæ pro distributionibus constituuntur, in ipsas distributiones inter præsentes, & divinis officiis intervenientes, juxta providam ab ipsis Capitulo super hoc cum interventu, & de consilio Ordinarii faciendam ordinationem dividendas, & repartiendas, ac tam illis, quam eidem futuro Abbati reliqua omnia supradicta in suis, ac Mensæ, & Abbatiæ, nec non Canonicatuum, & Præbendarum suorum hujusmodi usum, & utilitatem, onerumque sibi incumbentium supportationem respective convertere, Dioecesani loci, vel cujusvis alterius licentia, & consensu desuper minime requisitis, dictaque Ecclesia, ac Abbatia, Canonicatus, & Præbendæ, aliaque beneficia, Capitulum, & Ministri suo Ordinario subjecti sint.

Abbati conceditur Indultum nominandi ad Canonicatus in mensibus non reservatis.

§.5. Ipsorumque Canonicatuum, & Præbendarum collatio, provisio, & quævis alia dispositio ad pro tempore existentem Abbatem Secularem dictæ Ecclesiæ, prout prius locorum, & Canonicalium portionum hujusmodi collatio ad Abbatem dicti Monasterii, ante illius suppressionem, & reductionem hujusmodi in suis mensibus pertinebat, deinceps, excepta hac prima vice, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis pleno jure spectent, & pertineant.

Concessio privilegiorũ cæteris Collegiatis competentium.

§.6. Nec non Ecclesiæ, & Abbati seculari, ac Capitulo, & Canonicis præfatis, aliisque Ministris ipsius, quod omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, prærogativis, concessionibus, indultis, favoribus, & gratiis, quibus cæteræ Collegiatæ Ecclesiæ, earumque Capitula, Canonici, & dignitates in eis obtinentes, cæterique Ministri de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & sine ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, perinde acsi illa eis a principio, & specialiter concessa fuissent.

Capitulo data facultas statuta condendi.

§.7. Ac insuper eisdem Capitulo pro Ecclesiæ, ac Abbatiæ secularis hujusmodi, nec non personarum, rerum, & bonorum suorum felici, ac prospera directione quæcumque statuta, & ordinationes licita tamen, & honesta, Sacrisque Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria ab Ordinario loci examinanda, & approbanda etiam circa distributionum quotidianarum distributionem, missarumque, & aliorum divinorum officiorum celebrationem, & quæ ad qualiacumque onera incumbunt dispositionem, seu declarationem desuper faciendam condendi, ac semel condita, toties, quoties pro rerum, temporum, ac personarum qualitate expediens fuerit, etiam in toto, vel parte cum interventu, & consilio ejusdem Ordinarii mutandi, corrigendi, & reformandi, ac etiam de novo faciendi auctoritate, & tenore præfatis licentiam, & facultatem impartimur.

Ducibus Cardonæ concessum jus nominandi Abbatem.

§.8. Insuper attentis præmissis dilecti filii nobilis Viri Didaci, & dilectæ in Christo filiæ Nobilis Mulieris Joannæ Modernorum, & pro tempore existentium Ducum Cardonæ indemnitati in præmissis providere, ac piæ, & propensæ eorum erga Ecclesiam hujusmodi voluntatis, devotionisque studium, & affectum, nedum conservare, sed etiam augere, ipsosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, Didaco, & Joannæ, & pro tempore existentibus Ducibus præfatis, Juspatronatus, & præsentandi Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus personam idoneam ad Abbatiam secularem Ecclesiæ S. Vincentii hujusmodi, tam hac prima vice ab ejus primeva erectione, & institutione præfatis, quam deinceps, quoties de cætero illam per cessum etiam ex causa permutationis, vel decessum, aut privationem, vel aliam quamvis amissionem, vel dimissionem eam pro tempore obtinentis, etiam apud dictam Sedem, & alias quovis modo, & ex quorumcumque personis qualitercumque qualificatis, quamcumque reservationem ex eorum personis inducentibus, ac in quibuscumque mensibus, etiam per regulas Cancellariæ, aut Constitutiones Apostolicas, seu literas alternativarum Nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici, vel dictæ Sedi reservatis, seu affectis, aut loci Ordinario concessis, vel alias de Jure, seu ex privilegio competentibus, tam in Romana Curia, quam extra eam vacare contigerit, per Nos, & dictos Successores nostros ad præsentationem hujusmodi instituendam, & seu ad hoc, ut eædem personæ sic præsentatæ de Abbatia seculari hujusmodi per Nos, & eosdem Successores nostros, & Sedem præfatam provideatur, eisdem auctoritate, & tenore pariter perpetuo reservamus, concedimus, & assi-

& assignamus; Decernentes quoad reservationem Jurispatronatus, & præsentandi hujusmodi Didaco, & Joannæ, ac pro tempore existentibus Ducibus præfatis ex mera, reali, vera, & non ficta fundatione, & seu dotatione laicali competere, ac illud idem robur, eamdemque vim, naturam, effectum, substantiam, essentiam, qualitatem, & roboris firmitatem obtinere, ac Didaco, & Joannæ, nec non pro tempore existentibus Ducibus præfatis suffragari debere in omnibus, & per omnia, & absque ulla prorsus differentia, perinde acsi illis ratione veræ, realis, actualis, integræ, ac plenæ fundationis, & seu dotationis per eos de propriis eorum bonis patrimonialibus, & laicalibus factarum competeret, & de hac per publica, & autentica documenta plene, & legitime constaret, sicque illis a primæva ejusdem Abbatiæ electione, & institutione reservatum fuisset, ac pro tali, & ut tale haberi, & reputari debere, nec non quascumque derogationes Jurispatronatus hujusmodi, ac omnes, & singulas collationes, provisiones, commendas, & alias dispositiones de dicta Abbatia sic erecta quovis modo, & ex cujuscumque persona, etiam apud dictam Sedem vacante, quavis auctoritate etiam per Nos, seu Successores Nostros, ac Sedem hujusmodi, seu illius Legatos, vel Ministros, aut alios quoscumque, alias quam ad ipsorum Ducum pro tempore existentium præsentationem, vel sine illorum expresso consensu pro tempore faciendas, ac inde sequuta, & sequenda quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, nec cuiquam suffragari, neque per eos jus acquiri, vel etiam coloratum possidendi titulum tribui.

Clausulæ.

§.9. Nec non præsentes literas etiam ex eo quod causæ, propter quas emanarunt, & alia præmissa coram Ordinario loci verificata, & purificata, ac interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quavis alia causa, & quocumque prætextu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ, aut alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus umquam posse, neque etiam sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, & concessionum revocationibus, suspensionibus, alterationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per quascumque literas, seu Constitutiones Apostolicas, aut dictæ Cancellariæ regulas, etiam a Nobis, & Successoribus nostris, ac Sede hujusmodi, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis pro tempore factis, emanatis, & concessis comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum sub quacumque data per Didacum, & Joannam, ac pro tempore existentes Duces præfatos quandocumque eligenda restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas fore, & esse, nec non Didacum, & Joannam, ac pro tempore existentes Duces præfatos ad earumdem præsentium, & omnium in eis contentorum, vel alicujus eorum verificationem, seu probationem, aut justificationem in judicio, vel extra illud faciendam minime teneri, aut obligatos existere, neque ad id cogi, aut compelli posse, sed eisdem præsentibus absque alia probatione, verificatione, seu justificatione semper, & perpetuo in judicio, & extra illud stari, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri; sicque, & non alias per quoscumque Judices Commissarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, & Vice-Legatos, ac etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, nec non irritum &c. attentari.

Obstantium derogatio.

§.10. Non obstantibus priori voluntate, & ordinatione nostris præfatis, ac Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac quibusvis aliis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus, generalibusque Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & super similibus Juriumpatronatus reservationibus, & concessionibus quomodolibet disponentibus, nec non dictæ Ecclesiæ S. Vincentii etiam juramento &c. statutis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ac quibusvis aliis clausulis, & decretis sub quibuscumque tenoribus, & formis etiam per Nos, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem præfatam, etiam ad quorumvis Principum, & aliorum instantiam, ac eisdem motu, scientia, & potestatis plenitudine, ac alias in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum non autem &c. foret illorum omnium, & singulorum tenores, ac si ad verbum insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes harum serie hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli &c.

Dat. die 22. August. 1592. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, undecimo Kal. Septembris 1592. Pontificatus nostri Anno I.

Avo-

XXXII.

Ex Regest in Secr. Brev.

Avocatio Causæ, & Commissio Nuncio Hispaniarum, quatenus deleget tres Personas Regi Hispaniarum gratas, & partibus non suspectas, ad causam inter Archiepiscopum Burgen., & Abbatem de Covarruvias, ac Fiscum Cameræ Apostolicæ super Jurisdictione in Abbatiam, illiusque causis civilibus, & criminalibus, ac Beneficialibus definiendam.

Dilecto filio nostro, & Apostolicæ Sedis in Hispaniarum Regnis Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Lite jamdiu pendente inter Archiepiscopum Burgen., Abbatē de Covarruvias, & Fiscū Cameræ Apostolicæ.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod cum in Romana Curia diu quæstionis materia controversa fuerit inter Ven. Fratrem nostrum Archiepiscopum Burgen., & dilectum filium Abbatem de Covarruvias, ac Fiscum Cameræ nostræ Apostolicæ super Jurisdictione in Abbatiam prædictam, illiusque loca in causis tam civilibus, quam criminalibus, matrimonialibus, beneficialibus, & aliis cujuscumque generis, & facultate visitandi, & aliis quibuscumque ad ordinariam Jurisdictionem pertinentibus, quam idem Abbas ad se tamquam Ordinarium dictorum locorum spectare asserit, una videlicet civilis, quæ alias coram Palatii nostri causarum Auditoribus, & deinde coram S. R. E. Cardinalibus Concilii Tridentini interpretibus in prima instantia. Altera vero criminalis coram nostro Cameræ Apostolicæ generali Auditore, sive ejus in criminalibus Locumtenente in vim appellationis in secunda instantia introductæ extiterint, in quibus, ut accepimus, multa hinc inde deducta, & producta fuerint, quæ forte dubitari possit, an sint in forma probanti. Quare si processus de novo fabricandi essent, graves expensæ utrinque forent subeundæ, idem Rex, qui tam ipsius Ecclesiæ Burgen., quam Abbatiæ de Covarruvias Patronus existit, significari Nobis curavit se pro ipsorum Archiepiscopi, & Abbatis quiete, & ut quamprimum discordiis, & controversiis hujusmodi finis imponatur, summopere cupere, causas omnes prædictas tibi committi ad effectum subdelegandi aliquas in dignitate Ecclesiastica constitutas personas, quæ omni, & quacumque appellatione remota, ac minori, qua fieri poterit, impensa, causam, & causas, ac Controversias hujusmodi tam civiles, quam criminales fine debito terminent.

Clemens eam Nuncio Apostolico committit, qui tres personas Regi gratas subdelegat.

§.2. Nos igitur præmissis attentis, ejusdemque Regis supplicationibus inclinati, omnes causas, & controversias prædictas harum serie ad Nos avocantes, tibi per præsentes committimus, & mandamus, quatenus tres Ecclesiasticas personas eidem Regi gratas, & acceptas, ac partibus non suspectas, deleges, quæ causas omnes prædictas cum omnibus suis incidentiis, dependentiis, emergen., annexisque, & connexis, ac toto negotio principali, & singulas, & quascumque controversias inter Archiepiscopum, & Abbatem, & Fiscum Cameræ Apostolicæ prædictos, ejusdemque Archiepiscopi Provisores, & alios Officiales tam civiles, quam criminales conjunctim audiant, cognoscant, fineque debito terminent summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura Judicii, etiam omni, & quacumque appellatione remota cum potestate citandi, & sub Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis etiam pecuniariis ejus arbitrio moderan., & applican. inhiben., omniaque alia, & singula facien., dicen., geren., exercen., & exequen., quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, ac inobedientes declaran., aggravan., reaggravandi, interdicen., auxiliumque brachii secularis invocan., præmissis, Constitutionibusque, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Proviso, quod pendentibus coram prædictis Judicibus, ut præfertur, deputan. controversiis hujusmodi sub indignationis nostræ, ac censuris Ecclesiasticis nihil prorsus innovetur, ac si causæ in Romana Curia, & coram eisdem Cardinalibus, & Auditore penderent, & ab ipsis avocatæ non essent.

§.3. Decernentes etiam pro minori partium impensa, ut neutra pars ad transportationem Jurium, & Actorum in Romana Curia factorum, & productorum teneatur, sed Judices in causa, & causis hujusmodi, procedere possint cum Juribus, & munimentis, quæ per unam, sive per alteram partem fuerint præsentata, seu prout eis placuerit, transportata. Clausulæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die ultima Augusti 1592. Pontificatus nostri Anno I. Dat. die 31. August. 1592. An. I.

XXXIII.

Exemptio Congregationis B. Mariæ Fuliensis a jurisdictione omnium aliorum Prælatorum Ordinis Cisterciensis Monachorum S. Benedicti.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

PAstoralis nostri muneris ratio postulat, ut Religiosorum statui, & profectui, quantum in Domino possumus, libenter prospiciamus. Exordium.

§.1. Nuper siquidem per alias nostras literas dilecto filio Magistro Alexandro de Francisci, Ordinis Fratrum Prædicatorum Vicario Generali Congregationis Reformatæ Beatæ Mariæ Fuliensis, Cisterciensis Ordinis, Assessorem deputaveramus, nonnulla Edictio statutorum pro reformatione hujus Congregationis.

nulla statuta, tunc expressa, pro bono dictæ Congregationis regimine condendi facultatem concessimus, prout in ipsis literis in simili forma Brevis expeditis latius continetur. Qui quidem Magister, ut accepimus, nonnulla statuta condidit, & alia quædam pro Reformatione, & prospero statu ejusdem Congregationis statuit, & adhuc juxta facultates illi per nos attributas, Reformationi hujusmodi prudenti solicitudine incumbit.

Exemptio ejusdem a jurisdictione Generalium, & aliorum Prælatorum Ord. Cisterciensis.

§. 2. Nos autem, dum præmissa fiunt, dictæ Congregationis, illorumque Abbatum, & Monachorum, ut majori cum quiete, ac spiritus fervore, juxta eorum Regularia Instituta, Altissimo gratum exhibeant famulatum, statui opportunius providere volentes; Motu proprio non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, ac certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Congregationem prædictam Fuliensem, ejusque Vicarium Generalem, Abbatemque, & Monachos Monasterii Beatæ Mariæ Fuliensis, in quo primum hujus Congregationis Regularis Observantia, & Reformatio introducta extitit, aliosque universos eorum Abbates, Monachos, & Religiosos, eorumque Monasteria, Domos, Conventus, Grancias, Loca, & bona quæcumq; præsentia, & futura, atque ad ea quomodolibet spectantia, & pertinentia, & quæ deinceps ad ea spectabunt, & pertinebunt, illisque concedentur, vel ad ea devoluentur, ab omni superioritate, jurisdictione, gubernio, regimine, administratione, subjectione, obedientia, visitatione, correctione, & emendatione Cistercii, Clarævallensis, & aliorum nunc, & pro tempore existentium Generalium, ac Morimondensis, & aliorum Abbatum, Prælatorum, Superiorum, ejusdem Ordinis Cistercien. quacumque auctoritate fungentium, & functurorum, & quantumvis amplissimis privilegiis, & facultatibus utentium, & usurorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium, perpetuo eximimus, & liberamus, ita ut nullam omnino jurisdictionem, facultatem, & auctoritatem in dictam Congregationem, Abbates, Monachos, Religiosos, Monasteriaque, & loca, atque bona illius habere, exercere, aut prætendere dicti Generales, & alii Abbates, & Prælati Ordinis Cistercien. aliquo tempore possint, minusque in rebus, & negociis ejusdem Congregationis aliquo pacto se ingerere, aut immiscere valeant.

Receptio Cōgregat. Fuliensis sub Sedis Apostolicæ protectione.

§. 3. Ipsamque Congregationem Fuliensem, ejusque Vicarium Generalem, necnon Abbatem, Monacos, Religiosos, Monasteria, Domos, Loca, res, & bona prædicta, sub immediata Nostra, & Sedis Apostolicæ protectione, regimine, subjectione, gubernatione, obedientia, recipimus, & subjicimus.

Elargitio omnium privilegiorum Ordinis Cistercien sis.

§. 4. Illis tamen, ut omnibus, & singulis privilegiis, indultis, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, indulgentiis, aliisque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, eidem Ordini Cistercien. in genere, vel in specie quomodolibet per quoscumq; Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac nos, & Apostolicam Sedem, ac Legatos etiam de Latere, nec non etiam quoscumque Reges, Imperatores, ac Principes seculares concessis, vel in futurum concedendis, æque, ac alii dicti Ordinis Cisterciensis Monachi, & Religiosi, sine aliqua prorsus differentia, uti, & gaudere, ac frui libere, & licite possint, valeant ac debeant.

Declaratio: quod Monaci hujusmodi Cōgregat. non tenentur ad alia Cisterc. Ord. institutas

§. 5. Nec propterea ad alia dicti Ordinis Cisterciensis instituta Monachi d. Congregationis Fulien. teneantur, vel obligentur, sed tantum Regularem Observantiam prædictam, & Constitutiones per nos dictumq; Alexandrum declaratas, postquam editæ, & per nos confirmatæ fuerint, seu imposterum per Fratres dictæ Congregationis edendas, & statuendas, ac per nos, & dictam Sedem confirmandas, observare teneantur, auctoritate Apostolica, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus, illisque, si opus sit, ea omnia communicamus, & extendimus.

Prohibitio Abbati Ordinis Cistercien. Generali & aliis ne desuper se intromittant.

§. 6. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ, expresseque interdicentes Abbati Cisterciensis Ordinis Generali, ac aliis Abbatibus, & Prælatis supradictis, ne ullo umquam tempore se in gubernio, regimine, administratione, visitatione, correctione, & reformatione Congregationis prædictæ, illiusque Religiosorum, aliquo modo intromittere, ac tam ipsis, quam aliis Monachis, & Religiosis ejusdem Ordinis Cistercien. ne in rebus, negociis, ac statu prædictæ Congregationis, ac illius Religiosorum prædictorum ullatenus se ingerere, aut immiscere, præterquam si ad illam se transtulerint, & in ejusdem observantia permanserint, nec aliquo modo invicem commisceri, seu hujus Congregationis Religiosi ad dictum Ordinem Cisterciensem transire possint, nec debeant, audeantve, seu præsumant, cum dicta Congregatio pro Reformatione dicti Ordinis instituta sit, non autem Ordo prædictus ipsius Congregationis relaxationi, aut impedimento esse debeat.

Clausulæ præservativæ.

§. 7. Atque decernentes, præsentes literas nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi, retractari, seu invalidari ex quacumque causa, vel prætextu minime posse, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.

Clausula sublata, &c.

§. 8. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate judicari, definiri, & interpretari debere, irritumque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, etiam nostris, de non tollendo jure quæsito,

sito, ac de non concedendis indulgentiis ad instar, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dicti Ordinis Cistercien. etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini Cistercien. illiusque Generali, ac aliis prædictis Abbatibus, & Superioribus, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis illorumque totis tenoribus plena, & ad verbum expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorumque tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An. I. die 4. Sept. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die quarta Septembris 1592. Pontificatus nostri Anno I.

XXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Controversia inter Fratres Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, Nationum Gallicæ, Italicæ, atque Hispanicæ, super electione Correctoris Conventus in Monte Pincio de Urbe, ad Generale Correctorium Ordinis ejusdem remittitur.

Dilectis Filiis Generali, Provincialibus, & Capitulo Generali Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium. INter multiplices, quæ nobis incumbunt pastoralis officii curas, illa nos vehementer sollicitat, ut regulares personæ, quarum reformationi valde studemus, inter se ipsas dissidentes ad concordiam reduci faciamus, & quietius in via mandatorum Domini progredi valeant, ac gratius suum possint DeoDomino impendere famulatum.

Lites exortas super electione Correctoris hujus Conventus, Congregatio Episcoporum, & Regularium Capitulo Generali decidēdas remisit. §. 1. Dudum siquidem in Congregatione Cardinalium super negotiis Regularium, cui Nos, dum essemus in minoribus constituti, intereramus propositis controversiis inter vestri Ordinis Fratres, Nationis Gallicæ, Hispanicæ, atque Italicæ, super Conventu Sanctissimæ Trinitatis de Urbe in Monte Pincio ejusdem vestri Ordinis; an videlicet Generalis pro tempore existens in casu suæ absentiæ Vicarium generalem Ordinarium inibi substituere possit, cui Corrector, & Fratres dicti Conventus, & Ordinis parere teneantur. Item an ad Correctoris officium, aliorumque Officialium in dicto Conventu exercendum, quilibet ex dicti Ordinis, & cujuslibet Nationum prædictarum Fratribus eligi a Capitulo, vel ad habitandum ibidem deputari a suis Superioribus valeant; eorumdem Cardinalium Congregatio censuit, eas omnes controversias remittendas esse judicio, & definitioni vestri Capituli Generalis, quod, juxta Regulæ Constitutiones, & Correctorium vestrum, in præmissis procedere deberet.

Hoc idem statuit Clemens; §. 2. Quod, cum Nobis etiam nunc justum, & æquum videatur; Decretum Congregationis prædictæ pro expresso habentes, vobis omnibus, & singulis in virtute sanctæ obedientiæ, Apostolica auctoritate committimus, & mandamus, quatenus in Generali Capitulo cum primum præsentes vobis fuerint exhibitæ, super controversiis prædictis, matura examinatione procedatis, eisdemque, prout Regulæ, & Constitutiones Correctorii vestri prædicti, a B. Francisco instituti, & per Sedem Apostolicam confirmati, suadebunt, super quo vestram conscientiam oneramus, debitum finem imponatis.

Ratum habens quidquid a Correctorio fuerit decretū. §. 3. Nos enim quidquid a Vobis decretum, & definitum fuerit, Apostolica auctoritate, ab omnibus, & singulis prædictarum Nationum, ejusdemque vestri Ordinis Fratribus in posterum observari, & custodiri, perpetuum desuper silentium omnibus imponentes, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & mandamus.

Contraria tollit. §. 4. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Privilegiis etiam vestro Ordini concessis, ejusdemque Ordinis statutis, quorum omnium, & singulorum tenores pro expressis haberi volumus, aliisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

Dat. die 9. Septem. 1592. An. I. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 9. Septembris 1592., Pontificatus nostri Anno I.

XXXV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Committitur Nuncio Apostolico apud Imperatorem, ut confirmet quamdam permutationem a Gulielmo Bavariæ Duce factam cum Abbate Monasterii S. Mauritii super permutatione quarumdam decimarum, pro Collegio Societatis Jesu, Civitatis Ingolstadii.

Venerabili Fratri Cæsari Episcopo Cremonen. nostro, & Sedis Apostolicæ apud Cæsaream Majestatem Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Gulielmus Dux Collegium Ingol- §. 1. EXpositum Nobis nuper fuit pro parte dilecti filii nobilis viri Guliel-

stadii erexerat, factaque quadam cum Abbate Monasterii Sancti Mauritii permutatione illud dotaverat

lielmi Bavariæ Ducis, quod, cum ipse unum Collegium Societatis Jesu in Civitate Ingolstadiensi erigi curaverit, cupiens eidem Collegio de opportuna aliqua subventione providere, præter alia ipsi Collegio forsan jam assignata, cum dilecto filio Abbate Monasterii S. Mauritii inferioris Altachæ, Ordinis S. Benedicti Pataviensis Diœcesis, infrascriptam permutationem sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito fieri concordavit, nempe:

Quænam fuerit hujusmodi permutatio.

§.2. Cum idem Monasterium quasdam decimas in Territorio Ingolstadiensi, quæ medietatem omnium decimarum ejusdem Territorii forsan exequant, percipiat, quæ, etsi ad octingentos, vel mille florenos annuatim ascendant, nunc tamen idem Monasterium solum centum quinquaginta florenos, vel circa ex illis percipit; contra vero censum annuum viginti quinque florenorum, cuidam Collegio Scholarium in dicta Civitate Ingolstadiensi, ac pensionem quamdam certæ vini, frumenti, & aliarum rerum quantitatis, valoris annui sexcentorum florenorum similium, vel circiter Præfecturæ Ducali in Diœcesi Pataviensi persolvere teneatur; idem Gulielmus Dux decimas hujusmodi, medietatem, quæ a centum annis, & ultra pro annuo canone centum quinquaginta florenorum in emphyteusim concessæ sunt, ab ipso Monasterio recipere, ipsique Collegio a se fundato applicare, Monasterium vero prædictum solutione census, & pensionis prædictarum eximere, & liberare, ac decimarum ipsarum medietatem sic in emphyteusim dari concessam, & ad idem Monasterium spectantem ab earum emphyteusi sumptibus suis redimere intendit, prout jam forsan redemit in evidentem ipsius Monasterii utilitatem.

Clemens committit Nuncio, ut eam approbet, si rationi congrua fuerit.

§.3. Cumque idem Gulielmus Dux maxime cupiat præmissa omnia auctoritate Apostolica confirmari, & approbari. Nos attendentes, quod a tempore erectionis dicti Collegii uberes in illis partibus Catholica Religio fructus, Deo auctore, perceperit, atque in futurum non minores, speretur, eam esse percepturam, ipsius Ducis pietatis, & religionis studium valde commendantes, certam tamen præmissorum notitiam non habentes, ejusdem Gulielmi Ducis supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut de præmissis te diligenter informes, & si per informationem, eamdem permutationem prædictam in evidentem ejusdem Monasterii utilitatem cedere cognoveris, permutationem hujusmodi, auctoritate nostra Apostolica perpetuo confirmes, & approbes, & perpetuæ firmitatis robur illi adjicias, nec non decimarum prædictarum medietatem hujusmodi ab ipso Monasterio separes, atque Collegio Societatis Jesu prædicto etiam perpetuo applices, & assignes.

Contrariis derogat.

§.4. Non obstante nostra de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de exprimendo vero valore beneficii, cui alterum uniri petitur, ac Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohiben., aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictorumque Monasterii, & Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 12. Septembris 1592., Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 12. Septem. 1592. An.I.

XXXVI.

Declaratio præcedentiæ Fratrum Prædicatorum Ordinis Sancti Dominici in omnibus actibus, & Processionibus tam publicis, quam privatis, ante omnes Religiosos, tam Mendicantes, quam non Mendicantes, post Canonicos, & Clericos seculares, ac antiquos Ordines Monasticos.

Ad hæc habes Constit. CLII. Gregorii XIII. Exposcit. *Tom.IV. Par.IV. fol.35.*, & *aliam Pii V. Constitut. XLIV.* Divina. *Tom.IV. Par.IV. fol.30.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregor. XIII. edidit Constitutionem super præcedentia Fratrum Mendicantium.

INter cætera cordis nostri desiderabilia id intensis exoptamus affectibus, ut controversiarum, ac litium materia inter personas Ecclesiasticas e medio tollatur. Sane Nobis nuper innotuit, quod in Regnis Aragonum, Valentiæ, & Cataloniæ, ac tota demum Provincia Aragoniæ Ordinis Fratrum Prædicatorum, & præsertim in Civitate Oriolen. Civitate nuncupata Alicante, ac loco de Castello *della Plana* prædicti Regni Valentiæ, nonnullæ lites, causæ, quæstiones, & controversiæ inter prædictos Fratres ex una, & alios Mendicantes sive Regulares quoscumque super præcedentia, ac ritu incedendi in actibus, & Processionibus tam publicis, quam privatis, occasione, seu intuitu quarumdem literarum fel. record. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri in forma Brevis, sub die 15. Julii 1583., quæ incipit: *Exposcit*, confectarum, partibus ex altera motæ sunt, & moveri, seu oriri facile possunt.

Hic modo Pontifex extinguit lites desuper exortas.

§.1. Nos considerantes, lites, causas, & controversias hujusmodi, præsertim inter Religiosas personas, quæ relictis Mundi vanitatibus, votum suum in humilitatis spiritu Domino Deo nostro persolvere profitentur, non modicam infundere labem, populoque scandalum generare, ac in hac Urbe nostra omnium capite, & unde in omnia regimen servari consuevit, eum ritum, & ordinem servari, quod in actibus, & Processionibus tam publicis, quam privatis post Canonicos, & Clericos seculares, & antiquos Ordines Monacales, Fratres Or-

Ordinis Prædicatorum hujusmodi primum, digniorem, & honorabiliorem locum obtinent, & cæteros alios Fratres Mendicantes, sive alios quoscumque Regulares præcedunt, atque de antiquitate, & præeminentia cujuslibet Ordinis Fratrum Mendicantium, & aliorum Regularium quorumcumque plenam, & indubitatam notitiam habentes, ac eorum honoris, & jurium conservationem, ac pacem, & quietem inter eos confovere, & scandala hujusmodi removere, paterno affectu cupientes, ac statum litium, & merita causarum hujusmodi, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, & eorum jura, & prætensiones, necnon tenorem literarum dicti Gregorii Prædecessoris perinde ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, super statu Regularium Deputatorum consilio, & Nobis attributæ potestatis plenitudine, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, lites, & causas quascumque tam motas, quam movendas, seu quæstionum, & controversiarum materias omnes in quibuscumque instantiis coram quibuscumque Judicibus indecisas pendentes, ad Nos harum serie advocamus, & penitus extinguimus, & aliis Mendicantibus, sive quibuscumque aliis Regularibus, super his perpetuum silentium imponimus.

Præcedentiamque concedit Fratribus Sancti Dominici ante cæteros Mendicantes, & non Mendicantes post Canonicos, & Clericos seculares, & antiquos Ordines Monacales.

§. 2. Volumus, & decernimus in prædictis Regnis Aragonum, Valentiæ, & Cataloniæ & tota demum Provincia Aragoniæ, Ordinis Fratrum Prædicatorum, & præsertim in Civitate Oriolen., & Oppido Civitate nuncupato Alicante, & loco de Castello *della Plana* hujusmodi, eum ritum, & ordinem inter Fratres Sancti Dominici prædictos, ac alios Mendicantes, sive alios Regulares quoscumque cujusvis Ordinis, vel Religionis existentes servari debere, qui in hac Urbe nostra omnium capite servatur. Videlicet, quod in omnibus actibus, & Processionibus tam publicis, quam privatis, post Canonicos, & Clericos seculares, & antiquos Ordines Monacales, siqui incesserint, dicti Fratres Ordinis Prædicatorum primum digniorem, & honorabiliorem locum obtineant, ita ut dicti Fratres S. Dominici immediate post modo dictos subsequantur, post quos omnes alii Regulares tam Mendicantes, quam non Mendicantes cujuscumque Ordinis, vel Religionis existant, incedent, & subsequentur, etiamsi Ecclesiæ, Cappellæ, Conventus, Domus, & loca regularia dictorum Fratrum Prædicatorum in locis prædictis primo instituta, & fundata non fuerint, prout Nos id de facto observari volumus, & præcipimus.

Et desuper eos molestari prohibet.

§. 3. Districte in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis majoris latæ sententiæ eo ipso per contrafacientes incurrendæ pœna, omnibus, & singulis quorumcumque aliorum Ordinum pro tempore Religiosis, sive Regularibus, inhibentes, ne de cætero præmissorum occasione Ordinem Fratrum Prædicatorum hujusmodi, illiusque Fratres pro tempore existentes, molestare, inquietare, perturbare, aut quoquo modo impedire audeant, vel præsumant.

Et ita judicari præcipit.

§. 4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§. 5. Quocirca universis, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis personis quibuscumque in dignitate Ecclesiastica constitutis, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel eorum quilibet per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum Prædicatorum fuerint requisiti, eis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, juxta præsentium continentiam, & tenorem, contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§. 6. Non obstantibus literis dicti Gregorii Prædecessoris, aliisque præmissis, nec non quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Conventuum, Domorum, locorum, & Ordinum Mendicantium, sive aliorum quorumcumque Regularium hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Mendicantibus Fratribus, sive aliis Regularibus quibuscumque, & illorum Superioribus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, etiam Bulla Aurea, Mare Magnum nuncupata contentis, ac Motu simili consistorialiter etiam per modum legis, & statuti perpetui, etiam iteratis vicibus cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis pro tempore in contrarium forsan revocantibus, etiamsi in eis caveatur expresse, quod nisi per trinas distinctas literas cum temporis intervallo competenti, ternis distinctis vicibus, illis, quos concernunt, intimandas derogatum esset, aut censeatur, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de eis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore per-

permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse latissime derogamus, contrariis quibuscumque non obstantibus. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi jubet. §.7. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P.An.I.die 25.Sept.1592 Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 25. Sept. 1592., Pontificatus nostri Anno I.

XXXVII.

Ex Regest. in Secr. Brev. Confirmatio Privilegiorum concessorum Scholaribus Nationis Germanicæ Bononiæ literarum studiis operam dantibus.

Dilectis Filiis Scholaribus Nationis Germanicæ in Civitate nostra Bononien. literarum studiis incumbentibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procemium. Singularis devotionis affectus, quem erga Nos Sedemque Apostolicam gerere comprobamini, facit, ut petitiones vestras ad exauditionis gratiam libenter admittamus.

Pius IV. hujusmodi scholaribus nonnulla Privilegia concesserat. §.1. Cum itaque dudum fel. rec. Pius Papa IV. vos sub sua, ac Beati Petri protectione esse, ac vestros Procuratores proximum post Rectores Universitatis Bononien. & Episcopos, ac Protonotarios Apostolicos tam in publicis, quam in privatis actibus locum habere, ipsosque Procuratores Sacræ Aulæ, & Palatii Lateranen. Comites Palatinos, ac Nobiles existere, nec non Arma, seu Enses tam durante eorum officio procuratoris, quam cessante, donec ipsi, vel alteri eorum in studio, seu Civitate Bononien. degerent, ad instar Rectoris Universitatis Bononien. deferre posse, ejusdemque Universitatis Nationis Germanicæ scholares, quotiescumque Rector Universitatis Bononien. consilium convocaret, in eo sponte, & voluntarie non minori fide, & diligentia, quam illi, qui ad hoc juramento, & necessitate adigerentur, tamquam membra dictæ Civitatis comparere, suaque munera, & officia libenter, & fideliter obire valere. Doctores vero, & alios Collegiales dictæ Universitatis Bononien. ad promovendum quemcumque ex Scholaribus Universitatis Nationis Germaniæ, quem pro tempore ejusdem Nationis Procuratoribus pauperem esse, & utrique, vel alteri jurium sufficienter operam dedisse constitisset, ad Doctoratus, vel Licentiaturæ gradum in utroque, vel altero jurium, more solito, prævio examine, idoneum, & sufficientem repertum, absque aliqua impensa, ac regalium, seu jurium propterea debitorum, & quomodolibet solvi, seu etiam donari consuetorum, solutione, & alias gratis ubique teneri voluerit.

§.2. Et deinde piæ me: Gregorius XIII. Prædecessores nostri eadem, & alia privilegia, exemptiones, immunitates, & commoda quæcumque per alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros vobis concessa approbaverit, & confirmaverit, ac Scholares Germanos literarum studiis in dicta Civitate incumbentes, ad Quadraginta Virorum dictæ Civitatis instar exemptos fecerit, constituerit, & declaraverit, prout in diversis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur. Quibus alia Gregor. XIII. addiderat;

§.3. Nos earumdem literarum tenores, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insererentur, præsentibus pro expressis, & insertis habentes, vestris hac in parte supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, exemptiones, immunitates, & commoda, vobis, ut præfertur, concessa, confirmata, & approbata, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Ea rata habet Clamens;

§.4. Ac insuper vobis, & Scholaribus Germanis pro tempore in Civitate prædicta literarum studiis incumbentibus, ut matriculis vestris tam jam concessis, quam in futurum concedendis, non solum per dictam Civitatem, illiusque statum, & Territorium, uti ad præsens facitis, sed etiam per totum Statum Ecclesiasticum, illiusque dominium, uti, frui, & gaudere libere, & licite valeatis, ac valeant, auctoritate, & tenore præmissis de speciali gratia, concedimus, & indulgemus. Et nova concedit.

§.5. Nolumus tamen, vos, aut alios pro tempore Scholares Nationis Germanicæ isthic degentes, quod Bononiæ in pauperibus doctorali laurea gratis ornandis conceditur, vobis in aliis Apostolicæ Sedis Academiis licere, minusque eodem jure, quo in Bononien. ditione, dum Reformatoribus status libertatis, eorum met indulgentia circa immunitates æquiparamini, frui soletis, gaudere etiam in reliquis dominii Ecclesiastici partibus debere, nec prætendere posse. Quæ tamen ad solam Civitatem Bononiensem restringit.

§.5. Decernentes vos, & Scholares pro tempore existentes prædictos a quoquam desuper quoquomodo molestari non posse, neque debere; Sicque per quoscumque Judices, vel Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, vel eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis au- Clausulæ.

auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.6. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis, & status hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, nec non omnibus illis, quæ dicti Prædecessores in suis literis prædictis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 12. Octob. 1592. An. I. Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die 12. Octobris 1592., Pontificatus nostri Anno I.

XXXVIII.

De reductione Monachorum Ordinis S. Basilii in unam Congregationem sub regimine unius Abbatis, & de forma recipiendi Novitios.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. QUæ ad restituendos in pristinum decorem, & dignitatem Ordines regulares in Ecclesia Dei a sanctis Patribus institutos, & collapsam in eis disciplinæ præsertim Monasticæ observantiam, modis congruis instaurandam, pie, ac provide a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sancita fuerunt, in eis confirmandis, & innovandis, auctoritatem nostram libenter interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Gregor. XIII. Monachos S. Basilii in unã Congregationem reduxit sub regimine unius Abbatis, in ejus Constitur. CIX. *Benedictus*. T. IV. P. III. fol. 441. §.1. Quam sane piam cogitationem, Apostolici nostri muneris propriam impensius suscipimus pro salubri directione, & profectu insignis Ordinis S. Basilii, pro cujus reformatione alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, per suas sub Dat. Kal. Novembr. Pont. sui Anno VIII. editas literas, primum quidem reductionem Monasteriorum Ordinis prædicti, nec non Priorum, & Monachorum in Congregationem, & Capitulum tunc recens celebratum, ejusque indictionem, & præsidentiam, & in eo factas Abbatis Generalis, & alias tunc expressas electiones de Apostolicæ potestatis plenitudine approbavit, & confirmavit, atque inter alia statuit, ut Abbas Generalis pro tempore electus, æque ut alii aliorum Ordinum in Congregationes reductorum Abbates Generales, & Præsidentes, in suis quisque Capitulis, Congregationibus, & Ordinibus, de jure, privilegio, & consuetudine habent, & exercent, habereque, & exercere possunt, plenam, & omnimodam superioritatem, jurisdictionem, & auctoritatem haberet, & exerceret, tam in ea omnia, quæ in Italia, & Regnis utriusque Siciliæ sunt, quam etiam in alia Provinciæ Hispaniæ, paulo ante per eumdem Prædecessorem in Regnis Hispaniarum instituta, & prorsus in cetera quæcumque Monasteria, Domos, & loca in eadem Provincia sub regula S. Basilii eatenus erecta, & in posterum erigenda, eorumque Abbates, Conventus, Monachos, & personas, quæ pridem cum Monachis ejusdem Ordinis S. Basilii in Italia existentibus, & eorum Congregationi prædictæ, sub obedientia inde futuri Abbatis, seu Vicarii generalis ejusdem Congregationis, idem Gregorius Prædecessor perpetuo conjunxerat, eaque necnon Visitatorem ejusdem Provinciæ Hispaniæ, Abbati, seu Vicario generali Congregationis hujusmodi in Italia pro tempore eligendo subjecerat, & ab eo dependere decreverat inter alia, quemadmodum in ejusdem Gregorii Prædecessoris diversis literis, prioribus videlicet Kal. Maii, secundo, posterioribus vero 8. Kal. Junii, sexto Pontificatus sui annis Dat. plenius continetur.

Aliaque statuit ut ibidem. §.2. Jussit præterea ipse Gregorius Prædecessor universos, & singulos ejusdem, &c. *Omittitur residuum, quia ipsa Bulla habetur sup. in loco cit. in rubr.*

Hic modo Pontifex ea approbat, cũ omnibus inde sequutis. §.3. Cum autem sicut dilectus filius noster Julius Antonius Tit. S. Bartholomæi in Insula Presbyter Cardinalis S. Severinæ nuncupatus modernus ejusdem Ordinis apud Nos, & Sedem Apostolicam Protector, Nobis nuper exposuit, ex literis superius expressis, quæ suum magna ex parte effectum sortitæ fuerunt, non mediocris utilitas, & fructus spiritualis ad reformationem ejusdem Ordinis provenerit, & tamen adhuc multa reliqua sint, propter quæ valde expediat easdem literas debitæ exequutioni, omnino, atque integre demandari; Nos, quibus summopere cordi est, quantum nostra pastorali vigilantia eniti possumus, modis omnibus procurare, ac Deo juvante efficere, ut ejus Ordinis Religiosi in dies optimos, & felicissimos in viis Domini progressus faciant, atque uberrimos in Sancta Ecclesia fructus, majorum suorum, & præcipue Sancti eorum Patris, & Patriarchæ Basilii exemplo proferant, Motu proprio, & ex certa scientia, ac deliberatione nostra, suprascriptas Gregorii Prædecessoris literas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis, & in eis contenta quæcumque, ac potissimum, quæ illarum vigore circa distinctionem mensæ Conventualis a mensa Abbatiali, nec non dismembrationem, & divisionem partis bonorum, proprietatum, & jurium a Monasteriis, & Archimandritatibus prædictis, illorumque pro mensa conventuali hujusmodi applicationem, & appropriationem ab ipsis Gulielmo, quamdiu in humanis egit, & deinde Julio Antonio Cardinalibus Protectoribus, vel de eorum mandato hactenus gesta sunt, vel quæ posthac per eumdem modernum, ac pro tempore existentem Protectorem gerentur, necnon statuta, seu Constitutiones hactenus per dictam Congregationem, seu Monachos in Capitulis generalibus facta, seu edita, ac de ejus-

ejusdem Julii Antonii Cardinalis Protectoris mandato per viros religiosos, eruditos, & pios revisa, examinata, & ab ipso approbata, ex nunc, prout ex tunc, & e contra, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, eaque præsentis scripti patrocinio communimus; Supplentes omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui intervenerint in eisdem.

Protectoremque Ordinis præmissorum exequutorem deputat.

§.4. Ac nihilominus eidem Julio Antonio Card. moderno, & pro tempore existen. Protectori, per Apost. scripta mandamus, plenamque per præsentes tribuimus facultatem, ut per se, vel alium, seu alios, etiam si videbitur, dicti vel alterius Ordinis Religiosos, ad integram exequutionem earumdem literarum, juxta illarum formam, & tenorem, præsertim quoad institutionem mensarum Conventualium, & separationem bonorum, propietatum, & jurium a mensis Abbatialibus, ubi opus erit, ac alias in omnibus, & per omnia procedat, atque in omnibus, & singulis superius expressis, & aliis, quæ in literis prædictis, etiam nominatim ipsi Gulielmo Cardinali concessæ fuerant facultatibus, tam quoad negotia jam cœpta, quam quoad non cœpta, ubi, quando, & quoties opus fuerit, seu expedire judicaverit, libere, & licite utatur, perinde acsi hæc ipsa sibi ab initio expresse demandata, tributa, & nunc harum serie de novo singillatim concessa fuissent.

Novitios certo modo recipi indulget, non obstante Const. CXII. *Cum de.* Sixti V. Tom.IV P.IV. fol.370.

§.5. Quoniam vero, si quando contingeret recipi Novitios aliquos sexdecim annis majores, & in ea Provincia capitulum Provinciale, aut numquam celebraretur, aut admodum raro, tunc sane nimis incommodum esset, tum ob hujusmodi causam, tum propter Monasteriorum paucitatem, & locorum intervalla, quibus inter se disjuncta, & remota sunt Generalis, aut Provincialis Capituli celebrandi tempus expectare, & alias servare formam in Constitutione piæ mem. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri, super modo admittendi Novitios ad habitum regularem, & ejusdem Sixti Prædecessoris declaratoria postmodum edita, præscripta. Nos unicuique Priori, seu Prælato cujuslibet Monasterii, Prioratus, Domus, aut loci Regularis, & Conventualis dicti Ordinis, ut de consilio, & consensu duorum aliorum ejusdem Congregationis Priorum, seu Prælatorum, qui viciníoribus Conventibus præfuerint, nec non Conventus, sui Monasterii, seu Prioratus, aut Domus, vel loci, Novitios etiam sexdecim annis majores, alioquin tamen habiles quandocumque ad habitum Regularem ejusdem Ordinis S. Basilii recipere, & admittere, etiam Capituli Provincialis, aut Generalis, vel cujusvis alterius licentia, approbatione, aut consensu non requisito, ac Novitiis ipsis, ut postquam, ut præfertur, recepti fuerint, inibi permanere, & legitimo tempore post annum probationis, professionem emittere libere, & licite valeant, potestatem, & licentiam, auctoritate, & tenore præmissis concedimus, & impartimur.

Contraria submovet.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac nostris de unionibus committendis ad partes, ac valore fructuum exprimendo, necnon de non tollendo jure quæsito, ac generalis & uniones perpetuas, nisi in casibus a jure præmissis fieri prohibentis, novissime celebrati Lateranen. Concilii, ac recor. mem. Innocentii IV., quæ incipit, Volentes, & Bonifacii VIII. Roman. Pontificum de una, & in eodem Concilio generali edita de duabus dietis, ac prædictis ejusdem Sixti Prædecessoris, aliisque Apostolicis Constitutionibus, necnon Monasteriorum, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, & Ordinibus, eorumque Superioribus, & personis, etiam Monasteria, & Archimandritatus ejusdem Ordinis in commendam obtinen., per quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & eamdem Sedem etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, & in specie etiam ab immemorabili tempore quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac etiam usu receptis, ac quocumque tempore factis, & promulgatis, tam quæ alias ipse Gregorius Prædecessor in suis literis prædictis voluit, & decrevit non obstare, quam quibuscumque aliis indulgentiis, & literis Apostolicis, specialibus, vel generalibus. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda, & quævis alia ad hoc requisita forma servanda foret, tenores hujusmodi pro plene, & sufficienter expressis, & de verbo ad verbum, forma in illis tradita ad unguem servata, insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice, & ad effectum præsentium dumtaxat, specialiter, & expresse Motu simili derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque: aut si Commendatariis, & personis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Exemplis credi jubet.

§.7. Postremo volumus, ut earumdem literarum exempla etiam impressa, Notarii publici manu subscripta, & Prælati Ecclesiastici sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem ubique locorum, in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæmet præsentes facerent si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. P. An.I. die 29. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Quarto Kal. Nov. Pontif. nostri Anno I.

Insti-

XXXIX.

Institutio Congregationis S. R. E. Cardinalium super gratiis, & remissionibus bannitorum, & criminosorum hominum Status Ecclesiastici, eorumque complicum, & fautorum.

Hanc facultatem gratiandi alias Pontificimet reservatam fuisse, constat ex Const. XXXII. Pii IV. Nuper *Tom. IV. Par. II. fol. 66., & 68. De materia autem bannitorum, & exulum, ac receptatorum, & fautorum, vide in Const. IX. Tom. IV. Par. IV. fol. 107. Sixti V.* Hoc nostri.

Dilectis filiis nostris Antonio Mariæ S. Mariæ de Pace Salviato, necnon Mariano SS. Marcellini, & Petri Titulorum Presbyteris de Camerino, & Alexandro S. Laurentii in Damaso Diacono Cardinalibus Montalto nuncupatis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii nostri Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. IN regendis Populis S. R. E. temporali ditioni subjectis, quorum curam, & tutelam Nobis potissimum divina providentia commisit, eam duximus rationem ineundam nostræ pastorali solicitudini maxime consentaneam, ut peccantes quidem, & in peccato perseverantes, publicæ præsertim quietis perturbatores, justitiæ gladio Nobis ipsius Domini auctoritate tradito coerceamus, pœnitentibus vero, & ad cor reversis paternæ clementiæ, & misericordiæ viscera non claudamus.

Causa hujus Constitutionis. §. 1. Horum utrumque, vel ab ipso nostri Pontificatus initio spectantes, cum Provincias universas, & Populos ejusdem Romanæ Ecclesiæ, a numerosa Exulum, Latronorum, Sicariorum, aliorumque sceleratorum hominum multitudine, omni facinorum genere miserandum in modum vexatas invenissemus, coacti fuimus magnis laboribus, & impensis, adversus perditorum hujusmodi hominum pervicaciam, atque impœnitentiam, justitiæ severitatem dolenter quidem, sed necessario exercere. Cumque jam plerisque ex famosis latronum ducibus, eorumque impiis sectatoribus divina favente gratia, & nostrorum militum opera captis, profligatis, aut de medio sublatis, publicam, quam votis omnibus optabamus, tranquillitatem, Deo adjutore, consequuti simus, ad eam solidius firmandam, stabiliendam, & conservandam, non mediocriter pertinere existimavimus, nunc vicissim iis, quæ superfuerunt reliquiis nefariorum hominum, qui humiles, & pœnitentes peccatum suum agnoverint, Apostolicæ clementiæ sinum aperire, ut eos quantum in nobis est, a via perditionis ad viam salutis revocatos, Christo Domino, & Patriæ salubriter lucremur. Cum igitur intelligamus plurimos ex subditis nostris in illa superiorum temporum calamitate, sive metu, exulumque minis territos, sive amicitia, necessitudine, aut propinquitate permotos, sive privatarum inimicitiarum occasione impulsos, ut asseclas, & propugnatores habere viderentur, aut quibusvis aliis causis inductos, cum supradictis exulibus, sicariis, facinorosisque hominibus versatos esse, eosque domo, & hospitio recepisse, cibaria præbuisse, eisque variis modis favisse, alios etiam cum delictorum interdum gravium sibi conscii forent, ut legum, & Judicum severitatem vitarent, ad societatem, & contubernium eorumdem perditorum, quasi ad asylum confugisse, nec defuisse aliquos, qui vel sola animi levitate, & juvenili furore impulsi, ad ostentandum animi, aut corporis robur, vel forsan inopia, & fame oppressi, & fere quotidianis per ipsos facinorosos latrones ubique impune grassantes, sibi suoque tenui patrimonio illatis damnis, ad extremam tolerandæ vitæ desperationem adducti se eisdem scelestis comites adjunxerint. Quibus partim jam damnatis contumaciæ nomine, partim nondum manifesto deprehensis, si præteritæ culpæ abolendæ, ac veniæ, & absolutionis ex Pontificia nostra benignitate consequendæ spes aliqua tribueretur, non plane arduum, nec difficile, foret illos, veteri malitiæ fermento expurgato, ad veram pœnitentiam, Christianam vitam, & bonam frugem revocari.

§. 2. Nos illius vices, licet imparibus meritis, gerentes in terris, qui superbis resistit, humilibus dat gratiam, paternum erga subditos nostros animum, præcipuumque caritatis affectum, modo ex corde resipiscant, suscipere, eisque nec gratiam penitus denegare, neque rursus impunitatem sine ullo defectu largiri decrevimus. Quare de vestra singulari prudentia, consilio, & integritate plurimum in Domino confidentes, circumspectioni vestræ, & duobus saltem ex vobis conjunctim procedentibus, plenam, & liberam facultatem, auctoritatem, & potestatem per præsentes tribuimus, omnes, & singulas utriuslibet sexus personas, tam in hac Alma Urbe nostra, quam in aliis quibuscumque Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis, Nobis, & Apostolicæ Sedi, tam mediate, quam immediate subjectis, & si eorum incolæ non sint, & ad illa quoquomodo declinaverint, quæ commercium cum cujusvis generis bannitis, homicidis, sicariis, aliisque supradictis facinorosis hominibus habuerint, eos quoquomodo receptaverint, vel eisdem cibum, potum, pecunias, vestimenta, pulverem, pilas plumbeas, plumbum, arma, & alia necessaria subministraverint, literas, & nuncios eisdem miserint, sive ab eis acceperint, aut equos commodaverint, atque adeo ipsos etiam latrones publicos, viarum grassatores, sicarios, bannitos, & exules, eorumque fautores, & receptatores, etiamsi cum ipsis bannitis delictorum complices, socii, participes, & in delictis pa-

Facultates Cardinalium deputatorum, super remissionibus bannitorum, eorumque complicum, & fautorum.

tran-

trandis, vel bannitorum opera usi fuerint, vel eis auxilium, consilium, & favorem præstiterint, tam si dictis de causis delati, processati, inquisiti, & in contumaciam, seu alias condemnati sint, quam etiam antequam delicta ipsa in judicio deducta sint, & ante cœptum processum in quacumque instantia, etiam de quibus nulla omnino ad Curiam notitia pervenerit, tam laicos, quam clericos, & Presbyteros seculares, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium regulares, cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis fuerint, etiamsi ipsi delinquentes jurisdictioni Episcoporum, vel cujuscumque alterius Curiæ Ecclesiasticæ subjecti sint, & causæ ipsæ, & crimina ad forum Ecclesiasticum pertineant, & in eo processus cœpti, & formati, & forsan etiam condemnationes sequutæ fuerint, qui de admissis dolentes ab intimis, & a similibus abstinere proponentes, per se, vel Procuratorem, aut consanguineos, vel affines, aut alios pro eis agentes, veniam humiliter petierint, ab homicidii etiam voluntarii, ac etiam multiplicati, & aliis quibuscumque atrocibus, gravissimis, & enormissimis criminibus, excessibus, & delictis ab eis commissis, etiamsi talia essent, quæ majori, magisque speciali expressione indigerent, necnon excommunicationis, aliisque censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quas propterea incurrerunt (hæresis, & læsæ Majestatis in primo capite criminibus dumtaxat exceptis) in utroque foro, si propter paupertatem, aut alias, vobis videbitur gratis absolvendi, & liberandi, capitisque, & ultimi supplicii, exilii, etiam perpetui, confiscationis bonorum, non tamen Fisco incorporatorum, aliasque pœnas temporales, corporales, & pecuniarias, tam per nostras, quam etiam dictorum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, ac alia adversus talia perpetrantes quomodolibet inflictas, arbitrio vestro remittendi, commutandi, & moderandi, sive cum illis, quos pro absolutione, & gratia hujusmodi obtinenda, ad nos remittendos duxeritis, componendi, & certam eis vestro arbitrio compositionem taxandi, eosdemque, si aut postquam pacem ab hæredibus, vel propinquis occisorum habuerint, seu partibus læsis satisfecerint, ac alias, prout vobis visum fuerit, ad patriam, famam, honores, & bona, non tamen Fisco incorporata, necnon in pristinum, & eum, in quo ante commissa delicta erant, statum plenissime restituendi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, seu notam ab eis omnino abolendi, processus quoscumque contra eos in contumaciam, vel alias quomodolidet formatos cassari, & aboleri mandandi. Necnon universis, & singulis Provinciarum, Civitatum, & locorum dicti Status Ecclesiastici Legatis, Prolegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Locatenentibus, Potestatibus, aliisque omnibus Judicibus Ordinariis, delegatis, & personis cujuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis, quavis auctoritate fungentibus, ne sic absolutos molestare, inquietare, vel perturbare audeant, inhibendi, quinimmo ut processus, decreta, bannimenta, aut condemnationes, & acta quæcumque contra eos facta gratis omnino cassent, & aboleant, præcipiendi, cæteraque omnia faciendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, & opportuna.

§.3. Volentes, & Apostolica auctoritate decernentes, quod omnes ii, quibus gratias, absolutiones, remissiones etiam per modum compositionis vigore præsentium per vos concedi contigerit, & eorum unusquisque idoneas cautiones, & fidejussiones de se repræsentando, sub pœnis, & infra tempus arbitrio vestro declarandum, præstare teneantur, aut si propter inopiam id fieri nequeat, alias arbitrio vestro ad cavendum pariter, sive ad se obligandum saltem cum juramento de se repræsentando, tam ipsi, quam pro iis consanguinei, vel affines propinquiori gradu conjuncti cogi, & compelli possint, & debeant. Quæ quidem cautiones, obligationes, aut fidejussiones non temporales sint, sed perpetuo durent, nec umquam ex quavis causa etiam juridica a quoquam quavis dignitate, vel auctoritate fungente, nisi de speciali gratia Romani Pontificis manu signata, cassari, aboleri, aut quisquam ab earum vinculis eximi, vel liberari valeat, quin potius omnes, & quæcumque abolitiones, aut liberationes, si quas forsan de facto attentari contigerit, nullius sint roboris, & momenti, nec cuiquam suffragentur, quominus personæ prædictæ, ut prius obstrictæ remaneant, & eveniente casu ad observantiam promissionum arctari, & compelli possint. Gratiati ab eis caveant de se repræsentando, & pro eis etiam consanguinei cogantur.

§.4. Insuper declaramus, instrumentis tantum authenticis conficiendis per Tabellionem, seu Notarium publicum vestro jussu coram testibus, ut moris est, super hujusmodi gratiis, absolutionibus, aut compositionibus per vos faciendis rogatum, nec alias plenam, atque indubitatam fidem, in judicio, & extra illud adhiberi, idque ad probandum facultatem vobis per præsentes attributam sufficere, nec ipsarum præsentium insertionem, nec aliud omnino adminiculum requiri. Instrumentũ publici Notarii has gratias plene probet.

§.5. Neque absolutiones, & gratias supradictas, ac quæcumque decreta, per vos vigore præsentium gesta, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci posse, sed illa perpetuo valida, & efficacia fore. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis aliter judicandi facultate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Gratię de subreptione, & obreptione minime notari possint.

§.6. Ipsum vero Notarium, seu Notarios, tam a vobis ad præmissa adhibendos, quam in partibus de abolitionibus, & cassatio- Notarii in prædictis merces moderata sit.

tionibus processuum, seu bannimentorum, aut decretorum pro tempore rogatos, jubemus exigua, & tenui mercede per vosmetipsos taxanda in Romana Curia, extra eam vero duobus tantum juliis pro rogitu cujuslibet abolitionis, & uno pro rogitu cautionis, seu fidejussionis omnino contentos esse, nec quicquam ulterius etiam pro atramento, cera, capsa, cordulis, sigillo, carta, labore petere, seu prætendere, aut oblatum recipere posse, & si receperint, pœnam privationis officii Tabellionatus, & inhabilitatis perpetuæ ad illud exercendum, ac exilii perpetui a tota ditione prædicta ipso facto incurrere.

Confirmatio Bullarum prohibentium Legatis, & Baronibus remissionē bannitorum.

§.7. Cæterum omnes, & quascumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, & literas Apostolicas, per quas in genere, vel in specie quibuscumque Legatis, Vice-Legatis, Præsidibus, Gubernatoribus, & Officialibus Civitatum, Provinciarum, & locorum dictæ ditionis temporalis Ecclesiæ, quavis dignitate, & præeminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, necnon Baronibus, & Domicellis, seu Dominis temporalibus Terrarum, Castrorum, & locorum dictæ ditionis, quavis etiam marchionali, & Ducali, vel alia majori auctoritate gradu, aut titulo insignitis, merumque, & mixtum Imperium, & gladii potestatem habentibus, bannitos, & sicarios prædictos absolvendi, seu cum eis componendi, vel ad quamcumque gratiam admittendi facultas adimitur, & denegatur, illarum tenores præsentibus pro expressis habentes, harum serie approbamus, confirmamus, & innovamus, illasque firmiter, & inviolate observari jubemus.

Annullatio hujusmodi remissionum.

§.8. Districtius inhibentes unicuique ex supradictis, ne quis eorum tale quidpiam attentare audeat, vel præsumat, & nihilominus quascumque per eos forsan de facto concedendas gratias eo ipso nullas, irritas, & invalidas esse, & censeri, viribusque, & effectu omnino carere, nec ipsis impetrantibus prodesse, aut suffragari.

Easque concedentiū pœna.

§.9. Contra ipsos vero concedentes, cujuscumque status, gradus, nobilitatis aut conditionis fuerint, etiam per viam inquisitionis, querelæ, aut ex mero officio, tam in Syndicatu, quam alias, quandocumque, ad pœnas non solum in prædictis Constitutionibus contentas, verum ad alias etiam graviores, privationis officiorum, dignitatum, & feudorum per eos obtentorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, infamiæ, atque ignominiæ perpetuæ, sine ulla spe veniæ, procedi debere statuimus, & decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Non obstantibus præmissis, ac nostris, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam contra hujusmodi homicidas, bannitos, & alios facinorosos quomodolibet editis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, & innovatis, cujuscumque tenoris existant, per quæ præsentibus, nostrisque hujusmodi literis non expressa, aut omnino non inserta, effectus gratiarum a vobis earumdem præsentium auctoritate faciendarum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus habenda esset in nostris, vel vestris literis hujusmodi mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§.11. Volumus autem facultatem vobis per præsentes concessam hujusmodi, lapso biennio a data præsentium numerando omnino expirare.

Limitatio hujus facultatis ad biennium.

§.12. Quodque ii, qui prædictam libertatem, & indulgentiam in vim præsentium obtinuerint, pœnitentiam salutarem sibi postmodum per Confessarios idoneos a locorum Ordinariis approbatos, quibus plenam super prædictis facultatem concedimus, injungendam adimplere teneantur.

Absolutis injungenda est pœna salutaris a Confessariis.

§.13. Earumdem vero præsentium exemplis etiam impressis &c.

Transumptis credi jubet.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 3. Novembris 1592. Pontificatus nostri Anno I.

Dat.P. An.I. die 3. Nov.

LX.

Confirmatio Erectionis Collegii Anglicani in Oppido Vallisoleti, Palentinæ Diœcesis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Philippus II. Vallisoleti Collegiū pro Alumnis Anglis erexit.

CUM nullum firmius præsidium, aut remedium certius inveniri possit adversus eos, qui suis pravis, & erroneis opinionibus Romanam Ecclesiam labefactare conantur, quam & Regionum ab hac peste oppressarum juventus cujus teneros animos facile est ad virtutem incitare, catholica Religione imbuantur, ac nuper id pie, & attente considerans Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, cujus egregiam, & vere catholico Rege dignam munificentiam, & liberalitatem multi juvenes ex illo miserrimo Angliæ Regno magnis quondam opibus florentissimo, & catholicæ fidei studio flagrantissimo, nunc vero maximis difficultatibus oppresso, ac teterrima hæresis labe devastato, illuc profugi experti sunt, Collegium Anglicanum in Oppido Vallisoleti, Palentin. Diœcesis, ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam, & Anglorum, qui, pro fide catholica, voluntarium à dicto Regno exilium sibi elegerunt, quippe aliquando suos Cives à via veritatis declinantes erudiant, subventionem erigi, & institui curaverint, illique pro manutentione juvenum, & aliarum personarum inibi pro tempore commorantium, certos redditus annuos assignaverit, nec non per dilectum filium Nobilem virum Antonium Suesse, & suum apud Nos, Sedemque Apostolicam Oratorem, nobis humiliter supplicare fecerit, quatenus erectionem, & institutionem præfatas confirma-

Et Apostolica auctoritate confirmari petiit.

mare, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Clemens.

§. 2. Nos pium, & nunquam satis laudatum Philippi Regis propositum, & opus plurimum in Domino commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, erectionem, & institutionem dicti Collegii, & omnia, & singula inde sequuta, Apostolica auctoritate, ex certa nostra scientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in iisdem supplemus.

Sub Sedis Apostolicæ protectione recipit.

§. 3. Nec non Collegium ipsum pro illius salubri directione, & felici incremento, Rectorem, Scholasticos, & Ministros dicti Collegii, ac omnia, & singula illius bona mobilia, & immobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis fuerint, sub nostra, ac B. Petri, ac hujus sanctæ Sedis Apostolicæ protectione, immediate, suscipimus, ac nobis, & eidem prorsus subjicimus.

Et regimini PP. Societatis Jesu committit:

§. 4. Nec non regimen, & gubernium immediatum dicti Collegii, Generali, & Provinciali Societatis Jesu in Regno Castellæ, & Rectori ipsius Collegii ab ipsis designato supponimus, ita tamen, quod in caussis gravibus, quæ per ipsos expediri non poterint, ad personam nominandam per dilectum filium nostrum Guilielmum Alanum, Tituli S. Martini in Montibus, Presbyterum Cardinalem Angliæ nuncupatum, qui omnimodas vices suas alteri demandare, quoties ei visum fuerit, & demandatas quandocumque revocare possit, recurratur.

Oeconomus rationem suæ administrationis Rectori reddere debet.

§. 5. Quodque Œconomus, & alii Ministri, & servientes in dicto Collegio ipsi Rectori, & Ministro, seu Vicee-rectori subsint, & ad ejus præscriptum, & mandatum omnino obsequantur, ipseque Œconomus dicto Rectori volenti, & requirenti, bis in anno, vel quotiescumque ei visum fuerit, rationem de administratis reddere teneatur.

Huic Collegio similium Collegiorum privilegia conceduntur.

§. 6. Præterea Rectori, Collegio, & Scholaribus præfatis, quod donec illud duraverit, omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, gratiis, favoribus, præeminentiis, indulgentiis, & Indultis, quibus Collegia Anglorum, & Germanorum, ac alia Collegia, & Pia Loca in Urbe, & Collegia Anglorum Remense, in Gallia, & Collegium S. Crucis in dicto Oppido Vallisoletano, ac in eis degentes personæ quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, quorum omnium tenores hic haberi volumus pro expressis.

Præsentium literarũ transumptis integra danda fides.

§. 7. Et tam eorum omnium, quam præsentium, etiam impressis Transumptis, manu alicujus Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem, quæ ipsis originalibus adhiberetur, ubique in judicio, & extra haberi debere decernimus, non solum ad instar, sed pariformiter, & æque principaliter uti, frui, potiri, & gaudere possint, illudque inter illa annumeretur.

Privilegia Cappellæ Collegii concessa.

§. 8. Ac Cappellam, sive Ecclesiam, in ua Sanctissimum Eucharistię Sacramentum recondatur, & Campanas pro Missis, & sepulturis significandis, & alia huic novo Collegio necessaria habere valeant.

Eique jus Parochiæ quoad inibi commorantes addicitur.

§. 9. Quodque ipse Rector unum ex Alumnis dicti Collegii pro tempore constituere possit, qui sit ejus Domus Parochus, & illorum omnium inibi habitantium, prout fit in Collegio Anglicano in Urbe instituto, nec non in defectum hujusmodi Alumni, ipse Rector, aut quivis alius dicti Collegii Presbyter, de ipsius Rectoris licentia, possit supplere Officium Parochi præfatum in administrandis Confessionis, Sanctissimæ Eucharistiæ, ac extremæ Unctionis Sacramentis, & sepelliendis mortuis dicti Collegii, indulgemus.

Forma admittendorum Alumnorum.

§. 10. Præterea volumus, quod admissio, & exclusio Alumnorum in dicto novo Collegio pro tempore existentium, tam circa numerum, quam qualitates personarum, fit de voto, & sententia Provincialis Societatis Jesu Regni Castellæ præfati, aut illius, cui idem ipse Provincialis committet, & dicti novi Collegii Rectoris, cum approbatione personæ, cui ipse Guilielmus Cardinalis committet.

Eorumdem qualitates.

§. 11. Quodque Alumni hujus Collegii in pietate, devotione, cantu, & cæremoniis ecclesiasticis, & sacris Officiis, prout melius ipsis superioribus visum fuerit, exerceantur, ac sint Angli nativi, vel Anglorum filii, videlicet alicujus Provinciæ Insulæ Angliæ dumtaxat, ac eorum approbationes, & admissiones fiant juxta testimonia, quæ secum adferent, ab eodem Cardinali, aut Rectoribus Collegiorum Anglorum de Urbe, vel Remensis, aut aliorum primariorum Nationis Anglicanæ, habitantium in Regnis Hispaniarum, aut aliis in locis, qui pro catholicis habentur, & noti existunt, & notitiam admittendorum habere possunt, & hæc omnia fiant juxta peculiarem, & privatam institutionem, quam idem Guilielmus Cardinalis de hoc, & aliis rebus in scriptis mittet ad ipsum Rectorem, aut alium in dicto Oppido Vallisoleti pro tempore commorantem, cui idem Guilielmus Cardinalis vices suas committet.

Privilegium laureandi.

§. 12. Ad hæc, Superioribus dicti novi Collegii, illos, quos in dicto novo Collegio idoneos esse repererint, in facultatibus Artium, & Theologiæ, ad Bacalaureatus, Licentiaturæ, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennensis, promovendi, & ipsorum graduum solita in eis Regionibus Insignia exhibendi: qui sic promoti omnibus gratiis, favoribus, Indultis, privilegiis, prærogativis, antelationibus, quæ promotis in Oxoniensi, & Cantabrigiensi in Anglia Academiis, de jure, vel consuetudine, seu privilegio concessa sunt, pariformiter, & æque principaliter potiantur.

Facultas Constitutiones edendi.

§. 13. Ac quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria, ad prosperum, & salubrem dicti novi Collegii statum, & gubernium con-

dendi, & condita, pro temporum varietate mutandi, ac illorum loco alia subrogandi, & sufficiendi licentiam, & facultatem concedimus.

Sacros Ordines extra tempora, sine Titulo, & a quocumque suscipiendi.

§. 14. Nec non iisdem Alumnis, ut de Rectoris ipsius novi Collegii licentia, & examine præcedente, etiam extra tempora à jure statuta, & interstitiis temporum à Concilio Tridentino præscriptis non expectatis, & absque suorum Ordinariorum literis Dimissorialibus, ac sine aliquo Beneficii, vel Patrimonii Titulo, & non obstante quovis natalium defectu, ad omnes etiam sacros, & præsbyteratus ordines, à quibusvis Archiepiscopis, & Episcopis, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habentibus, promoveri, & promoti in illis etiam in Altaris ministerio ministrare, utque ipsi Archiepiscopi, Episcopi Alumnis prædictis Ordines hujusmodi conferre libere, & licite valeant, quemadmodum Collegio Anglorum in Urbe instituto hujusmodi privilegium à fe. re. Gregorio PP. XIII. Prædecessore nostro concessum est, de specialis dono gratiæ dispensamus.

Juramentum ab Alumnis præstandum.

§. 15. Ac insuper juramentum, quod solent præstare Alumni Collegii Angliæ de Urbe, post sex Menses suarum approbationum pro arbitrio Rectoris, videlicet, se paratos fore de mandato Superiorum dicti Collegii vitam ecclesiasticam, & sacros Ordines suscipere, & deinde in Angliam ad juvandas Animas proficisci, censemus, in hoc novo Collegio instituendum.

Qui in Angliam Hiberniam, & Scotiam ad Missiones exercendas a Provinciali mittantur, acceptis ab eo necessariis facultatibus Sacramento administrandi, absolvendi &c.

§. 16. Ac electionem hujus temporis, & personarum mittendarum, judicio Rectoris ipsius novi Collegii remittimus, cum approbatione Provincialis dictæ Societatis; qui Rector cum ipso Provinciali Sacerdotibus mittendis in Angliam, & Hyberniam, facultatem ministrandi omnia Sacramenta ecclesiastica, excepto confirmationis Sacramento, & ordinis, nec non quascumq; personas in Anglia, Scotia, vel Hybernia commorantes ad gremium Sanctæ Matris Ecclesiæ occurrentes, aut jam sub ea viventes confessionibus earum diligenter auditis, ab omnibus peccatis, excessibus, censuris, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in die Cœnæ Domini legi solitis contentis, & Sedi Apostolicæ reservatis, (conspirationis in personam, vel statum Romani Pontificis, falsitatis literarum, & scripturarum Apostolicarum, delationis Armorum, vel aliorum prohibitorum ad Partes Infidelium, injectionis manuum violentarum in Prælatos dumtaxat exceptis) absolvendi, & omnes alias ad conversionem animarum, & hæresum extirpationem spectantes, & necessarias facultates à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, aliis Sacerdotibus, ad hoc opus antea missis, concessas, impertiantur.

Collegium committitur curæ Præpositi Generalis Soc. Jesu.

§. 17. Et ut præmissa omnia suum debitum consequantur effectum, regimen, & gubernium, ac statum hujus novi Collegii, nunc, & pro tempore existenti Generali Societatis Jesu, ut de Rectore, & aliis Ministris sufficientibus, & idoneis dicto novo Collegio, pro tempore providere curet, in Domino plurimum commendamus.

Et Card. Alani Protectoris

§. 18. Rogantes quoque dictum Gulielmum Cardinalem, quem ob ejus doctrinam, integritatem, prudentiam, pietatem aliasque animi eximias Dotes, necnon ob longam Anglicanarum rerum experientiam, & usum in mittendis, & providendis Operariis necessariis, & ob singularem, quem erga suos Cives amorem gerit, ad id munus aptissimum confidimus, ac Hispaniarum Regem Catholicum, necnon Archiepiscopos, Episcopos, & alios Prælatos, ac Proceres, & Primates dictorum Regnorum Hispaniarum, & præsertim Præsidentem Consilii Regii in dicto Oppido Vallisoleti, & alios Regios Ministros, ut dicto novo Collegio in omnibus opem ferant, ipsi Guilielmo Cardinali mandantes, ut hujusmodi Collegii curam in spiritualibus suscipiat, atque de Alumnis idoneis provideat.

Et Protectionis Regis Catholici.

§. 19. Prædictum vero Regem, & Præsidentem Consilii Regii in dicto Oppido, ut hujus novi Collegii, & personarum in eo pro tempore degentium omnimodam curam, defensionem, & protectionem in temporalibus in se suscipiant, ipsique pro nostra, & dictæ Sedis Apostolicæ reverentia, propensius commendatum habentes in ampliandis, & conservandis juribus Collegii, & personarum in eo pro tempore existentium, sic eos benigni favoris auxilio prosequantur, quod ipsi eorum fulti præsidio, in præmissis, Deo propitio, prosperari possint, ac eidem Philippo Regi à Deo perennis vitæ premium, & à nobis condigna proveniat actio gratiarum, ipseque Guilielmus Cardinalis propterea divinam misericordiam, ac nostram, & dictæ Sedis gratiam valeat uberius promereri.

Facultas Rectori concessa Judicem Collegii deputandi.

§. 20. Postremo concedimus facultatem Rectori dicti novi Collegii pro tempore existenti, Judices nominandi, & deputandi Rectorem Collegii S. Crucis pro tempore existentis, vel quemcumque alium in dignitate ecclesiastica constitutum dicti Oppidi Vallisoletani, qui omnes, & singulas causas civiles, & criminales, & mixtas dicti novi Collegii, ac illius Collegialium, & Officialium, & Ministrorum, Religiosis Societatis Jesu exceptis, nec non res, jura, actiones, & Bona privative quoad alios, etiam summarie, simpliciter, & de plano, & sine strepitu, & figura judicii, manu Regia, nullaque tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiant, cognoscant, decidant, ac fine debito terminent, cum facultate quoscumque citandi, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam sub pœnis pecuniariis, & aliis eorum arbitrio imponendis, ac in subsidium juris censuris ecclesiasticis inhibendi, cæteraque omnia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi.

Exequutores hujus Constitutionis designati.

§. 21. Quocirca universis, & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepi-

piscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis personis in dignitate ecclesiastica constitutis dictorum Regnorum Hispaniarum, & dicti Oppidi Vallisoletani, & in particulari venerabilibus fratribus Episcopis Salamantin. Legionen., & Segovien. nunc, & pro tempore existentibus, & dilectis filiis D. Alphonso de Mendoza, Abbati Vallisoletano, & D. Francisco de Reynoso Abbati de Usillos per præsentes, motu simili mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumq; ubi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Rectoris dicti novi Collegii, pro tempore existentis, fuerint requisiti, solemniter publicantes, dictoque Rectori, & novo Collegio in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos decreto, confirmatione, concessione, Indulto, licentia, facultate, ac aliis præmissis pacifice gaudere, ac easdem præsentes literas, & in iis contenta quæcumque perpetuo inviolabiliter observari, non permittentes eos super eisdem præmissis, vel eorum aliquo, per quoscumq; Judices, vel personas cujuscumque status, gradus, aut conditionis existant, quacumque etiam auctoritate fungantur, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, quovis quæsito colore, vel ingenio, impediri, molestari, vel alias quomodolibet inquietari; contradictores quoslibet, & rebelles per censuras ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum.

§. 22. Non obstante nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, neque dicti Oppidi, & illius Tribunalium juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, ac formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Novem. 1592. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Novembris 1592., Pont. nostri Anno primo.

XLI.

Confirmatio Sententiarum per Lutium Sanseverinum, U. S. Referendarium, occasione Visitationis Basilicarum, Monasteriorum, & Locorum Piorum Urbis, illiusque Districtus latarum super quibuscumque Causis.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Dilecto filio Magistro Lutio Sanseverino in utraque Signatura nostra Referendario.

CLEMENS PAPA VIII

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Visitator nonnullas Causas definiverat, quæ speciali commissione indigebant.

§. 1. Cum tu, quem nos nuper Judicem ordinarium, & exequutorem quarumcumque causarum, tam civilium, quam criminalium, occasione visitationis Ecclesiarum, Monasteriorum, & Piorum Locorum Almæ Urbis, & illius Districtus, Virorum, & Mulierum in judicium quoquo modo deductarum, & deducendarum per alias nostras literas deputavimus, prout in illis latius continetur, in nonnullis quandoque causis per nos tibi sive oretenus, sive per rescriptum supplicum Libellorum, Memorialium nuncupatorum, ac per Visitatores, seu Coadiutores Visitationis hujusmodi per nos deputatos, seu alterum ipsorum, commissis, judicari, quarum aliquæ ad munus Visitationis prædictæ non spectare, aliæ vero specialem commissionem, & particulare rescriptum manu nostra firmatum requirere videbantur.

Auctoritate Apostolica eas decisas fuisse declarat Pontifex.

§. 2. Nos, ne ullo umquam tempore, etiam ex eo, quod de voto dictorum Coadjutorum, in earumdem causarum expeditione per te capto forsan non constet, de gestorum per te validitate, aut de tua jurisdictione, & auctoritate quoquo modo dubitari contingat, omnium, & singularum hujusmodi causarum coram te hactenus introductarum, & forsan expeditarum, status, & merita, qualitates, & circumstantias, necnon omnium, & quorumcumque per te gestorum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula per te hactenus in quibuscumque causis coram te introductis, sive ad munus Visitationis hujusmodi spectent, sive non, & quascumque personas, tam laicas, quam ecclesiasticas, cujusvis sexus, & quacumque auctoritate, dignitate, etiam Episcopali, & majori fulgentes concernant, & sive à Nobis vivæ vocis oraculo, aut per simplex rescriptum Libellorum supplicum, qui Memorialia appellantur, sive à prædictis Visitatoribus, seu Coadjutoribus, tam huc usque deputatis, quam aliis forsan posthac deputandis, vel aliquo ipsorum, tibi nostro nomine, vel vigore facultatum ipsis à nobis concessarum commissæ fuerint, gesta, & acta, decreta, ordinationes, sententias, quæcumque etiam

exe-

exequutioni demandata, non solum de voto dictorum Coadjutorum, sed de expresso ordine, ac mandato nostro fuisse facta, in verbo Romani Pontificis attestamur, eaque omnia, & singula, nec non inde sequuta quæcumque, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque Apostolicæ nostræ confirmationis robur adjicimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, nec non jurisdictionis, & alios quosvis defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus.

Specialemque quoad Causas pendentes eidem tribuit facultatem.

§. 3. Atque omnia, & singula præmissa, nec non quæcumq; per te posthac in quibuscumque similibus, vel dissimilibus causis, de simili vivæ vocis oraculo, rescriptoque, & commissione nostris, nec non dictorum Coadjutorum, tam deputatorum, quam posthac deputandorum, sive nostro nomine, sive vigore suarum facultatum ordine per te assumendis, & coram te introducendis, gerenda, decernenda, ordinanda exequenda, sententiasque ferendas, & alia quæcumque acta facienda, valida, firma, & efficacia esse, & fore, perinde ac si particulari ad ea fuisses, & esses facultate, & Jurisdictione suffultus, aut specialem in illis omnibus, & singulis à nobis commissionem, etiam manu nostra signatam obtinuisses, & obtineres, de quibus omnibus, & singulis, ac de ipso voto in illis per dictos Visitatores, seu Coadjutores visitationis ferendo, simplici tuæ attestationi, & assertioni stari debere.

Clausula irritans.

§. 4. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Tibique contra quascumque personas, tam laicas, quam Ecclesiasticas seculares, & cujusvis ordinis regulares, quavis auctoritate, & dignitate, etiam Episcopali, & majori fulgentes, ratione hujusmodi causarum, cum res tulerit, etiam ad carcerationem, tormenta, & alias quascumque pœnas spirituales, & temporales procedendi, sine aliquo irregularitatis, aut pœnarum ecclesiasticarum incursu, plenam, & liberam facultatem tribuimus, & impartimur.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, ac dictæ Urbis, & quorumcumque Monasteriorum, Hospitalium, ac Piorum, & religiosorum Locorum, nec non Ecclesiarum, & Basilicarum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis Locis, Ecclesiis, & personis hujusmodi in contrarium premissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: quibus omnibus illorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Novem. 1592 An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Novembris 1592. Pont. Nostri Anno primo.

XLII.

De Sacris Bibliis juxta exemplar Typographiæ Vaticanæ edendis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Intra Decennium S. Biblia alibi quam in Vaticana Typographia imprimi vetat.

Cum sacrorum Bibliorum vulgatæ editionis Textus, summis laboribus, ac vigiliis restitutus, & quam accuratissime mendis expurgatus, benedicente Domino, ex nostra Typographia Vaticana in lucem prodeat: Nos, ut imposterum idem Textus incorruptus, ut decet, conservetur, opportune providere volentes, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, districtius inhibemus, ne intra decem annos a data præsentium numerandos tam citra, quam ultra Montes, alibi, quam in nostra Vaticana Typographia a quoquam imprimatur.

Elapso Decennio imprimi jubet juxta exemplar Vaticanum.

§. 2. Elapso autem præfato decennio, eam cautionem adhiberi præcipimus, ut nemo hanc sanctarum Scripturarum editionem Typis mandare præsumat, nisi habito prius Exemplari in Typographia Vaticana excusso: cujus Exemplaris forma, ne minima quidem particula de Textu mutata, addita, vel ab eo detracta, nisi aliquod occurrat, quod Typographicæ incuriæ manifeste adscribendum sit, inviolabiliter observetur.

Pœnæ contra Typographos & Bibliopolas inobedientes.

§. 3. Si quis vero Typographus in quibuscumque Regnis, Civitatibus, Provinciis, & locis tam nostræ, & S. R. E. ditioni in temporalibus subjectis, quam non subjectis, hanc eamdem sacrarum Scripturarum editionem intra Decennium prædictum, quoquo modo; elapso autem decennio, aliter quam juxta hujusmodi Exemplar, ut præfertur, imprimere, vendere, venales habere, aut alias edere, vel evulgare: aut si quis Bibliopola a se, vel ab aliis quibusvis post datam præsentium hujus editionis impressos libros, seu imprimendos a præfato restituto, & correcto Textu in aliquo discrepantes, seu ab alio, quam a Typographo Vaticano intra decennium excusos, pariter vendere, venales proponere, vel evulgare præsumpserit, ultra amissionem omnium librorum, & alias arbitrio nostro infligendas pœnas temporales, etiam majoris excommunicationis sententiam, eo ipso incurrat, a qua nisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constitutus, absolvi non possit.

Exequutio præsentis Constitutionis locorum Ordinariis commissa.

§. 4. Mandamus itaque universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum, & locorum etiam regularium Prælatis, ut præsentes literas in suis quisque Ecclesiis, & Jurisdictio-

ctionibus, ab omnibus inviolabiliter perpetuo observari curent, & faciant. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in generalibus, Provincialibus, vel Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, ac quarumcumque Ecclesiarum, Ordinum, Congregationum, Collegiorum, ac Universitatum, etiam studiorum generalium, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac privilegiis, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodocumque emanatis, & emanandis, quibus omnibus ad hunc effectum latissime derogamus, ac derogatum esse decernimus.

Transumptorum fides.

§.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam in ipsis voluminibus impressis, eadem in judicio, & extra fides ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 9. Novem. 1592. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 9. Novembris 1592., Pontificatus nostri Anno I.

XLIII.

Privilegia pro Conclavistis, qui in Conclavi, in quo hic Pontifex electus fuit, interfuerunt.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Causa indultorum.

ÆQuitati consentaneum censemus, dilectos filios Conclavistas, qui in Conclavi, in quo divina favente clementia, ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, Nobis, & Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, ut familiares domestici inserviendo interfuerunt, quique ea de causa labores, vigilias, & incommoda plura subierunt, habita ratione obsequiorum, congruis favoribus, gratiis, & privilegiis pro cujusque meritis exornare.

Conclavistæ Papæ familiares sunt notariique Sedis Apostol. &c.

§.1. Conclavistas itaque prædictos, ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, & ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, eorum supplicationibus hac in parte inclinati, Conclavistas præfatos in veros, indubitatos, & non fictos Familiares, & continuos Commensales nostros, & eos qui ex illis Clerici sunt, seu militiæ clericali adscribi desiderant, quosque venerabilis frater noster Alphonsus Episcopus Ostiensis Jesualdus, & dilecti filii nostri tituli S. Mariæ in Transtiberim Presbyter ab Altaemps, ac Franciscus S. Mariæ in Via Lata Diaconus Sfortia, nuncupati Cardinales, gradu, nobilitate, ac aliis meritis dignos tali honore judicaverint, in nostros, & Apostolicæ Sedis Notarios recipimus.

Comitesque Palatini Nobiles &c.

§.2. Ac tam illos, quam alios Conclavistas singulos, qui singillatim ab eisdem tribus Cardinalibus dignitatis honore approbati fuerint, Sacri Palatii, & Aulæ Lateranensis Comites, ac Milites. Ac tam illos, quam omnes, & singulos alios Conclavistas indistincte, qui nobiles non sunt, nobiles quique Urbis, vel alicujus alterius ex aliis Civitatibus temporali dominio nostro, & dictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis Cives esse voluerint, singulos in ea ipsa Civitate tantum, quam singillatim eorum quisque elegerit, & ad quam ab eisdem Cardinalibus se admitti petierit, veros Cives ad instar, & nulla prorsus differentia inter eos, & singulos alios veros originarios antiquissimos, & nobiles, ac participantes Cives ipsius Urbis, & Civitatis, ita ut ipsi in civilitatem, & ipsa civilitas ad quoscumque illorum hæredes eodem modo transeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium creamus, constituimus, deputamus, & nobilitatis, ac civilitatis titulo, honore, & insignibus decoramus, aliorumque familiarium continuorum Commensalium Nobis actu in Palatio nostro Apostolico servientium, & in illius Tinello comedentium, & bibentium, ac nostrorum, & dictæ Sedis Notariorum, Palatiique, & Aulæ prædictorum Comitum Militum, ac Nobilium, & Civium hujusmodi originariorum numero, & consortio favorabiliter aggregamus, ac pro veris, indubitatis, & non fictis familiaribus, continuis Commensalibus, ac Notariis nostris, Comitibusque, Militibus, ac Nobilibus, & Civibus haberi, & reputari volumus, & mandamus.

Et eorum indultis gaudent.

§.3. Eisque, ut in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis, tam gratiam, quam justitiam concernentibus, se familiares, continuos Commensales nostros, ac Comites, Milites, Nobiles, & Cives etiam originarios nominare, nec propterea impetrationes, concessiones, & literæ ipsæ subreptionis vitio subjaceant, sed validæ, & efficaces existant. Nec non ex nunc deinceps in perpetuum omnibus, & quibuscumque, ac prorsus similibus antelationibus, & antelationum prærogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, decretis, declarationibus, derogationibus, mandatis, suspensionibus, honoribus, gratiis, concessionibus, & indultis, ac juribus, quibus alii nostri familiares continui Commensales tempore dictæ assumptionis nostræ ad summi Apostolatus apicem, ac quibus alii ejusdem Sedis Notarii etiam de numero participantium exi-

existentes, etiam si habitum, & Rochettum Notariorum dictæ Sedis non deferant, Palatiique, & Aulæ prædictorum Comites, ac Milites, & Nobiles, ac etiam originarii, & antiquissimi Cives Urbis, seu Civitatis, quam ut præfertur, elegerint, quique ex utroque parente vere nobile, & Cive originario, & antiquissimo procreati de jure, statuto, consuetudine, vel ex aliquo speciali privilegio, seu alias quomodolibet, etiam quoad assequutionem quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, etiam per quascumque literas, seu Constitutiones Apostolicas pro tempore editas, utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ubique locorum in judicio, & extra, sine tamen eorumdem Notariorum de numero participantium præjudicio, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant realiter, & integre in omnibus, & per omnia, etiamsi in Urbe, & Civitate hujusmodi non habitaverint, perinde, acsi de vere nobili genere ex utroque parente nobili originario, & antiquissimo Cive procreati forent, ac hujusmodi prærogativæ, privilegia, exemptiones, gratiæ, favores, concessiones, indulta, & jura, quæ pro aliis nobilibus, & civibus originariis emanarunt, & quæ ratione nobilitatis, & civilitatis naturalis, & originariæ aliis competunt, pro eisdem Conclavistis in specie emanassent, aut emanarent, & eis naturaliter de jure, statuto, consuetudine, fundatione, vel alias competerent, indulgemus.

Exemptio a solutione decimarum, & impositionum &c.

§.4. Necnon eosdem Conclavistas singulos a solutione, & exactione decimarum, & cujuscumque pedagii, subsidii, gabellæ, & cujusvis alterius oneris, tam ordinarii, quam extraordinarii, ubicumque locorum, & ex quacumque quantumvis gravi, & urgentissima, ac excogitabili causa, & occasione impositorum, & pro tempore imponendorum, liberamus, & eximimus, liberosque, & exemptos fore, & esse decernimus. Districtius inhibentes, ne exactores pedagiorum, decimarum, subsidii, gabellarum, & onerum hujusmodi, ad aliquam solutionem cogere, & compellere, aut alii quicumque cujuscumque ecclesiasticæ, vel secularis dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, eos super præmissis, eorumve usu, possessione, vel quasi, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore vel ingenio molestare, vel alias quomodolibet impedire quoquo modo præsumant.

Remissio fructuum indebite perceptorum ob omissionem horarum canonicarum &c. ac etiam irregularitates.

§.5. Ipsisque Conclavistis singulis quoscumque fructus, redditus, & proventus ecclesiasticos, ac etiam occasione pensionum annuarum ipsis, vel eorum alicui reservatarum, ratione omissionis horarum canonicarum indebite perceptos, cujuscumque quantitatis fuerint, gratiose remittimus, & condonamus. Ac cum eisdem super inhabilitate propterea quomodolibet contracta, vel etiam ex eo, quod censuris hujusmodi ligati, missas, & alia divina officia, (non tamen in contemptum clavium) celebraverint, & alias divinis se immiscuerint, ut illa, & aliis præmissis non obstantibus, ad omnes etiam sacros, & presbyteratus ordines, etiam rite promoveri, & in illis, ac susceptis per eos alias rite ordinibus, etiam in altaris ministerio ministrare libere, & licite possint, auctoritate, & tenore præmissis de specialis dono gratiæ dispensamus.

Habilitatio illegitimorũ ad officia secularia &c.

§.6. Necnon eosdem Conclavistas, si qui eorum defectum natalium patiuntur ex quocumque damnato, & illicito, non tamen presbyteri coitu forsan procreati sint, legitimamus, omnemque ab illis genituræ maculam, sive notam abstergimus, & abolemus, ac cum eorum singulis, ut in quibuscumque bonis paternis, & maternis, ac aliorum consanguineorum, seu cognatorum, vel aliorum quorumcumque, sine tamen præjudicio venientium ab intestato, vel ex fideicommisso, vel alia de jure valida dispositione, succedere, & illa donationis, vel alio quovis titulo consequi, & habere. Necnon ad dignitates, honores, & quæcumq; alia officia secularia, publica, & privata eligi, & assumi, illaque gerere, & exercere in omnibus, & per omnia, perinde acsi de legitimo matrimonio procreati forent. Ac eodem defectu non obstante, si aliud Canonicum impedimentum eis non obsistat, ut clericali charactere, qui illo nondum insigniti sunt, insigniri, & ad omnes, etiam sacros, & presbyteratus ordines, si nondum promoti existunt, promoveri, ac postmodum charactere, & ordinibus hujusmodi, illorumque privilegiis, uti, ac in eisdem ordinibus, etiam in Altaris ministerio ministrare, libere, & licite valeant, dicta auctoritate earumdem tenore præsentium, etiam de specialis dono gratiæ, dispensamus.

Dispensatio circa delationem habitus, & tonsuræ, pro Conclavistis habentibus pensionem centũ ducatorum.

§.7. Et insuper eisdem Conclavistis omnibus, & singulis, quod ratione quarumcumque pensionum ipsis, & eorum cuilibet (non tamen ultra summam centum ducatorum auri de Camera pro quolibet nunc, & pro tempore reservatarum, & reservandarum) in habitu, & tonsura per Constitutionem fel. rec. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri desuper editam declaratis, & præscriptis incedere, illosque deferre minime teneantur, & ob non delationem habitus, & tonsuræ hujusmodi, amissionis earumdem pensionum, vel alias pœnas in dicta Constitutione contentas, nullatenus incurrant, aut incurrisse censeantur, dummodo tamen alias habitum decentem, & honestum deferant, concedimus, & indulgemus.

Literæ Apostolicæ gratis pro eis expediantur.

§.8. Præcipimus quoque, & mandamus, quod omnes, & quæcumque gratiæ, provisiones, commendæ, & quævis aliæ literæ Apostolicæ, ac etiam in forma brevis pro illis expediendæ, gratis ubique expediantur, & expediri debeant. Eisdemque Conclavistis in forma Brevis, tam de capienda possessione in nomine Cameræ Apostolicæ, quam in favorem literarum Apostolicarum, ubi illi super provisionibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum dari poterunt, prout nostris familiaribus continuis commensalibus, etiam gratis den-

dentur, & concedantur, ac dari, & concedi omnino debeant. Nec non singulis Conclavistis Beneficiatis, vel ad Sacros etiam Presbyteratus Ordines promotis, non tamen Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, seu Vicariis, ut leges, & civilia jura ad quinquennium dumtaxat audire, & in illis gradus consuetos suscipere, & quoscumque actus scholasticos exercere, & postquam idonei reperti fuerint, etiam ad doctoratus gradum promoveri.

Indultum quoad pensiones.

§.9. Necnon Conclavistis prædictis, & eorum singulis, ut quicumque loci Ordinarii, vel Canonici Metropolitani, seu aliarum Ecclesiarum, aut personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, tam in Romana Curia, quam extra eam, ad id per eos, & eorum singulos eligendi, seu eligendæ, quascumque pensiones annuas eis, & eorum singulis super quibusvis fructibus, redditibus, & proventibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum, & Militiarum, etiam S.Joannis Hierosolymitani, regularium, seu fructus, redditus, & proventus beneficiorum hujusmodi reservatos, usque ad summam centum ducatorum auri de Camera hujusmodi, in toto, vel in parte, ac etiam in mortis articulo cassare, & extinguere, ac postquam cassatæ fuerint, alias similes pensiones annuas, tertiam partem omnium fructuum dictorum beneficiorum non excedentes, seu fructus, redditus, & proventus hujusmodi, usque ad summam prædictam, uni vel pluribus aliis personis ecclesiasticis per eosdem Conclavistas, & eorum singulos nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia ecclesiastica obtinentibus, & expectantibus, similiter eis, quoad vixerint, vel eorum procuratoribus legitimis, eisdem modo, & forma quibus eisdem Conclavistis reservatæ, vel reservati fuerint, etiam absque beneficia ipsa obtinentium consensu integre persolvendas, seu per eos propria auctoritate percipiendas, exigendas, & levandas, reservare, constituere, concedere, & assignare, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus. Decernentes ipsas translationes, & novas reservationes, Constitutiones, & assignationes pensionum, seu fructuum, redditüum, & proventuum hujusmodi, plenam roboris firmitatem obtinere. Ipsaque beneficia, super quorum fructibus, redditibus, & proventibus reservata fuerint, obtinentes, ad illas persolvendas efficaciter obligatos fore.

Privilegium de non registrandis.

§.10. Necnon eosdem Conclavistas eorumve aliquem ad præsentes literas in Camera prædicta insinuandas, aut admitti, & registrari petendum minime teneri, nec illas, etiamsi intra tempus legitimum insinuatæ, admissæ, aut registratæ non fuerint, minus validas censeri, sed suos plenarios effectus sortiri debere.

Clausulæ hujus concessionis præservativæ.

§.11. Ac easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, & Constitutionibus Apostolicis similium gratiarum revocatoriis, vel quæ illas limitarent, aut moderarentur, quæ a Nobis, & dicta Sede pro tempore, & ex quibusvis causis etiam urgentissimis, & in favorem fidei, ac divini cultus augmentum etiam consistorialiter, vel alias quavis auctoritate hactenus, vel imposterum emanaverint, comprehensas, sed quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes in pristinum statum repositas, & reintegratas esse, ac censeri.

Clausula sublata.

§.12. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios in quavis causa, vel instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputantur.

§.13. Quocirca mandamus dilectis filiis Rescribendario, & Computatori literarum Apostolicarum Scriptorum, ac aliis, ad quos pertinet, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna indignationis nostræ, ut literas Apostolicas super præmissis omnibus, & singulis, tam conjunctim, quam divisim, ac pro singulis, quibus concessa sint, & seorsum, ac separatim, cum omnibus, & quibuscumque derogationibus, decretis, & clausulis in eis contentis, gratis de mandato nostro ubique in omnibus officiis, etiam Abbreviatorum, Sollicitatorum, Secretariorum, plumbique, & Registri, absque alia pecuniarum exactione, etiam per viam compositionis facienda, omni contradictione, & dilatione cessantibus, signent, expediant, & expediri faciant. Necnon Venerabilibus fratribus Amerin., & Camerinen. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, literas prædictas, ac omnia, & singula in eis contenta, ubi, & quando expedierit, ac quoties pro parte dictorum Conclavistarum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant literas, & in eis contenta hujusmodi, inviolabiliter observari. Non permittentes Conclavistas prædictos per quoscumque desuper quomodolibet impediri, seu molestari. Contradictores per censuras ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum

§.14. Non obstantibus præmissis, ac de certo Notariorum numero, etiamsi ad illud nondum deventum sit, cui per hoc alias non intendimus derogare, ac nostra de præstando consensu in pensionibus, nec non piæ memoriæ Pii Papæ IV., de similibus, vel dissimilibus gratiis in dicta Camera infra tres menses præsentandis, & registrandis, ac recolendæ memoriæ Pii V. Prædecessorum nostrorum contra illegitimos, necnon Pictavien. Concilii, ac aliis Apostolicis in Universalibus, & Provincialibus, ac Synodalibus Conciliis editis, specialibus vel generalibus Constitutionibus, & Ordinatio-

nibus, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, Ordinum, & Militiarum, ac etiam Urbis, aliarumque Civitatum, Oppidorum, & Terrarum, necnon Cameræ prædictæ, & quarumcumque Universitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis, decretis, & etiam novis reformationibus, necnon etiam legibus, tam Pontificiis, quam Imperialibus, Regiis, & Ducalibus, ac etiam sacris canonibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Superioribus, & personis, ac locis quibusvis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, necnon derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam vim contractus, & statuti perpetui continentibus, ac etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod Sacrista, & Magistri Cœremoniarum Cappellæ nostræ, ac Medici, cæterique omnes, & singuli, qui etiam in ipso Conclavi, Nobis, & Cardinalibus, aut Cappellæ prædictis inserviendo interfuerunt, quibuscumque privilegiis, & facultatibus per præsentes concessis, ad quæ habiles, & idonei, a tribus Cardinalibus prædictis judicati fuerint, gaudeant, & sub illis comprehendi debeant.

Fides transumptorum.

§.15. Quodque præsentium transumptis etiam impressis &c.

D.P.An.I.die 9.Nov.1592.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, quinto Id. Novembris, Pontificatus nostri Anno I.

XLIV.

Approbatio, novaque concessio facultatis Fratribus Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, in diebus S. Catherinæ, ac Cinerum, & Cœnæ Domini, generalem faciendi benedictionem, & absolutionem.

Hujus absolutionis, & benedictionis formam præscripsit, & etiam in die S. Antonii, & S. Laurentii fieri permisit hic idem Pont. infr. Const. Cum nos.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INfirma ævi conditio sæpe efficit, ut res, vel maxime nobiles, ex hominum memoria sensim excidant.

Consuetudo Ordinis absolvendi, & benedicendi, statis diebus, omnes Religiosos, & seculares post confessionem.

§.1. Quo genere incommodi, Ordo B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum effectus esse dicitur in hoc more antiquissimo ab immemorabili tempore observato, videlicet, quod ipsa Religio potest in diebus S. Catherinæ Virginis, & Martyris, & Cinerum, & Cœnæ Domini, omnes tam Religiosos, quam seculares, nimirum in Ecclesia præsentes, & genuflexos, post confessionem a Sacerdote coram omnibus recitatam de more absolvere, & benedicere, ut etiam aliæ Religiones facere consueverunt.

Et quia ignoratur a quo Pont. ista facultas fuit Ordini concessa.

§.2. Sed quia hoc solum ex traditione observatur, & nescitur, a quo Romano Pontifice sit hujusmodi facultas absolvendi dictæ Religioni concessa, eo quod tractu temporis, & literæ Apostolicæ, & alia chirographa dictæ Religionis fuerunt deperdita.

Ideo ab isto Pont. approbatur, & de novo conceditur.

§.3. Nos de consilio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super statu Regularium deputatorum, ac supplicationibus dilecti filii Magistri Petri Machado Provincialis Provinciæ Castellæ dicti Ordinis in hac parte inclinati, hanc facultatem prævia dicta confessione, ut præfertur, de more a Sacerdote coram omnibus recitata, absolvendi, & benedicendi omnes præsentes, tam Religiosos, quam seculares, dictis diebus, generalem, & inveteratam, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, & eidem Religioni, quatenus opus sit de novo concedimus.

Quibuscumq; non obstãtibus.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum Bullæ fides.

§.5. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutę obsignatis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P.A.I.die 20.Nov.1592.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Novembris 1592., Pontificatus nostri Anno I.

XLV.

Indultum Administratori pro tempore Militiarum Jesu Christi, S. Jacobi, & de Avis conferendi bona dictarum Militiarum, quæ annuum redditum 100. scutorum non excedunt non Militibus.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Charissime in Christo Filio nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo Fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Pius V. bona harum Abbatiarum nonnisi earumdē

§.1. EXpositum Nobis nuper fuit Majestatis tuæ nomine, quod licet dudum fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster

Militibus concedi voluit. ster ad claræ mem. Sebastiani Portugalliæ, & Algarbiorum Regis instantiam, & supplicationem per suas literas 23. Maii 1568. expeditas constituerit, & ordinaverit, quod nulla bona cujusvis qualitatis, & valoris existentia, ad aliquas ex Militiis Jesu Christi, S. Jacobi, & de Avis in dictis Regnis institutis, quarum tunc ipse Sebastianus Rex perpetuus Apostolica auctoritate deputatus Administrator existebat, spectantia, & pertinentia alicui personæ, sive ad vitam, sive ad plures generationes conferrentur, nisi cum habitu illius Militiæ, cujus bona conferenda essent, ac alias, prout latius in prædictis literis continetur.

Hæc prohibitio difficile exequi potuit. §.2. Prædictæ tamen literæ ob nonnullas difficultates, suum in omnibus plenarium effectum sortitæ non fuerunt, nuncque multo minus adimpleri possunt, cum sint in dictis Militiis aliqua bona, seu proprietates ita tenues, & parvi redditus, ut ad commodam cujusvis Militis sustentationem minime sufficiant, ac propterea ad eorumdem bonorum titulum, quilibet habitu prædictarum Militiarum insigniri absque maximo illarum contemptu non potest. Quare Nobis ejusdem Majestatis tuæ nomine fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis de opportuno aliquo remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens Pii Literas in bonis annui redditus 100. sc. exequendas esse declarat. §.3. Nos igitur honestis votis tuis, quantum cum Domino possumus, benigne annuere cupientes, ac prædictarum Pii Prædecessoris literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, easdem Pii literas in hac parta ita moderamur, ut tantummodo in iis bonis, & redditibus, quæ jam in titulos Commendarum erecta sunt, & Commendæ nominantur, & habentur, necnon in Guberniis, & Tenentiis, quæ Alcaydarias mayores dicuntur, aliisque bonis, redditibus, & juribus, quæ valorem annuum centum scutorum Cruciatorum nuncupat. excedunt, & ad prædictos Ordines, & Militias spectant, locum habeant, ita ut hæc nulli, qui non sit habitu illius Militiæ, ad quam bona hujusmodi respective spectant, conferri possint.

Bona vero minoris valoris per dd. Militiarum Administratores etiam non Militibus posse concedi. §.4. Cætera vero bona, proprietates, & jura earumdem Militiarum, dummodo valorem annuum centum scutorum non excedant, Majestatis tuæ moderni ipsarum Militiarum Apostolica similiter auctoritate deputati Administratoris, tuorumq; successorum illarum Administratorum pro tempore arbitrio, vel cum habitu Militiæ ad quem spectabunt, vel sine eo, prout tibi, & illis magis expedire videbitur, concedi, & conferri possint. Sicque Majestati tuæ, & Successoribus prædictis in perpetuum per præsentes indulgemus, ac plenam facultatem concedimus.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstantibus literis prædictis, ac omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis, irritantibusque, & aliis decretis, nec non quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictarumque Militiarum, & cujusvis earum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis &c.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 21. Novembris 1592., Pontificatus nostri Anno I. Dat. die 21. Novem. 1592. An. I.

XLVI.

Institutio Orationis Quadraginta horarum, alternatim, & jugiter habendæ, in Ecclesiis, & Piis Locis Almæ Urbis, ad præscriptam Ecclesiarum, & temporis distributionem, cum indulgentiarum concessione.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Clero, & Populo Romano, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causæ hujus Cōstitutionis. GRaves, & diuturnæ Christianæ Reipublicæ calamitates, quæ peccatis promerentibus, quotidie magis ingravescunt, pastoralem solicitudinem nostram, quam universæ Ecclesiæ debemus, assidue commovent, magno sane cum doloris sensu præsentium malorum, & impendentium periculorum motu, sed præcipue cor nostrum, & paterna viscera nostra transfigit luctuosus status nobilissimi, & olim florentissimi Galliæ Regni, quod tot jam annos summa rerum perturbatione, & omnium malorum acerbitate conflictatur, serpunt in dies latius hæresum incendia, jamque pari furore inflammati Sanctæ Ecclesiæ inimici hinc hæretici, inde Turcæ cervicibus nostris proprius imminent, plane ut manifeste omnibus appareat, ad tam multa incommoda repellenda inanem esse omnem operam hominum, inanes labores, & imbecilles vires, nisi cœlestis gratiæ auxilio roborentur, quod ut consequi possimus, confugiamus necesse est ad illam desideriorum nostrorum fidelem internuntiam, atque interpretem, & bonorum omnium conciliatricem orationem, quæ ex corde humili, & animo contrito emissa cœlos penetrat, iram Dei mitigat, plagas, & flagella avertit, & divinæ misericordiæ impetrat abundantiam: est enim, ut sancti Patres illam vocant, clavis cœli, & cum ascendit Oratio, descendit Dei miseratio, & quidem tanto facilius, & uberius descendit, quanto major fidelium, ac piorum multitudo in uno charitatis spiritu copulata continuatas adhibet preces.

Institutio Orationis de qua in rubrica. §.1. Quare memores verbi Domini, quod est apud Sanctum Prophetam: Invoca, inquit, me in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me: statuimus ad placandum Deum, ut avertatur ira ejus a populo suo

suo, & ad ejus opem his difficillimis temporibus impetrandam, perpetuam sine intermissione orationem publice in hac Alma Urbe sic instituere, ut in Ecclesiis Patriarchalibus, & insignibus Collegiatis, necnon S. R. E. Cardinalium titulis, & Diaconiis, & Regularium, atque etiam Confraternitatum Ecclesiis, quæ seorsim descriptæ erunt, certis præfinitis diebus, pia, & salutaris Quadraginta horarum oratio celebretur, ea servata Ecclesiarum, & temporis distributione, ut die, noctuque, quavis hora, toto vertente anno, sine intermissione orationis incensum in conspectu Domini dirigatur.

Hortatio ad pie ibi orandũ pro caulis hic enarratis.

§.2. Quamobrem vos omnes, quos uti peculiares filios præcipuo complectimur affectu, vehementer in Domino hortamur, ut in hoc saluberrimo, & pernecessario orandi studio, vos ipsos pie, & diligenter exerceatis. Pauperes omnes sumus, & Dei gratia indigemus, bonorum omnium auctor, & largitor est Deus, nihil boni adipisci, nihil mali evitare sine eo possumus, petite ergo, & accipietis, pulsate, & aperietur vobis. Orate pro Ecclesia Sancta Catholica, ut dissipatis erroribus, unius fidei veritas toto terrarum orbe propagetur. Orate ut peccatores redeant ad cor, & ne scelerum fluctibus absorbeantur, sed per pœnitentiæ tabulam salventur. Orate pro Regum, & Christianorum pace, & unitate. Orate pro afflicto Regno Galliæ, ut qui dominatur cunctis Regnis, & cujus voluntati nihil resistit, Regno Christianissimo, & optime de Christiana Religione merito, veterem pietatem, & pristinam tranquillitatem restituat. Orate ut fidei hostes teterrimi Turcæ, qui furore, & audacia incensi, Christianis omnibus servitutem, & vastitatem minitari non cessant, ipsius Dei Omnipotentis dextera conterantur. Orate denique pro Nobis ipsis, ut Deus infirmitatem nostram sublevet, ne tanto oneri succumbamus, sed det Nobis in populo suo, verbo, & exemplo proficere, & opus ministerii nostri adimplere, ut una cum grege Nobis, licet immeritis credito, ad vitam sempiternam perveniamus, per aspersionem sanguinis Agni immaculati, quem in Altari offerimus, & Deo Patri repræsentamus, ut respiciat in faciem Christi sui, & pareat Nobis peccatoribus, intercedente etiam advocata nostra Sanctissima Virgine Dei genitrice Maria, Sanctisque omnibus cum Christo Domino regnantibus.

Hæc Oratio initiatur in Palatio Apostolico in prima Dominica Adventus.

§.3. Hanc autem piam orationem Nos ipsi primum in nostro Apostolico Palatio, prima Dominica sacri Adventus post missarum solemnia inchoabimus, cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & qui in Urbe adsunt Episcopis, & Prælatis, ut deinceps suo ordine in cæteris Urbis Ecclesiis ad præscriptam formam celebretur, & salutaris consuetudo sine intermissione orandi rite, ac devote inducatur.

Indulgentia pro orantibus

§.4. Cæterum, ut eo propensius in hoc pio instituto perseveretis, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate confisi omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, ac Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refectis, qui in quacumque Ecclesia, ubi oratio hujusmodi indicta fuerit, devote orando unam saltem horam perseveraverint, plenariam peccatorum suorum indulgentiam concedimus, & elargimur; iis vero, qui inibi pias ad Deum preces breviori temporis spatio effuderint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis sibi, aut alias debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus.

Datum Romæ apud S. Petrum die vigesimaquinta Novembris, millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno I. D.P.An.I.die 25.Nov.1592

XLVII.

Echebarem Regem Mogor hortatur ad agnoscendam, & sequendam Christianam Fidem, & audiendos Presbyteros Societ. Jesu. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Echebari Regi Mogor Illustri.

Echebaris Regisqualitates.

Charitas Dei, & Domini Nostri Jesu Christi, cui inservimus, facit, ut nullius omnino hominis salutem à nostra cura, & studio alienam ducamus: In te autem, præter hanc communem causam, multæ sunt propriæ, quibus te diligamus, tibique summam, ac sempiternam beatitudinem cupiamus, excellens quędam bonitas, naturæ humanitas, benignitas cum erga omnes, tum propria quædam erga Sacerdotes nostros Societatis Jesu, animus denique à Christianæ Fidei præceptis, & monitis audiendis non abhorrens. Hæc enim omnia narraverunt Sacerdotes illi tui cupidissimi. Hæ igitur causæ effecerunt, ut ad te scriberemus, vellemusque has literas, tanto locorum intervallo testes esse nostræ erga te charitatis, præcaremurque tibi à Domino veræ Fidei agnitionem, & cultum, sine quo salutis spes nulla esse potest.

Eum hortatur Clemens, ut PP. Soc. Jesu audiat Evangelium prædicantes.

§.1. Hanc Fidem Jesus Christus Dei Filius suo ore docuit, Discipulorum cordibus inseruit, miraculis innumeris firmavit, suo ipsius sanguine pro salute Mortalium omnium sponte profuso sanxit. Apostolorum prædicatione toto Terrarum Orbe propagavit, quotidieque per servos suos diffundit. Nam, quid aliud, tam multis in Locis, tam à Nobis, tam inter se disjunctis laborant Sacerdotes nostri, nisi, ut quamplurimos possint ad Christi Fidem, atque ad sanctitatem vocare. Qua mercede? nulla alia, nisi ipsorum salutis, hanc enim suum maximum lucrum esse ducunt, nihil mortale, & caducum spectantes, sed omnes ad illam Gloriam aspirare, & pervenire cu-

cupientes, quam omnibus pie, & cum virtute viventibus, propositam esse, Fides nostra agnoscit, & prædicat: Nos vero de præceptis, ac mysteriis nostræ Religionis libenter à te audiri accepimus: quo nomine tibi gratias agimus, ac rogamus, ut eos frequenter adhibeas, atque audias, ac si te in audiendo delectari, & affici, quod facile fiet, senseris, si ad credendum permoveri, ne obsistas, neve cuncteris præsenti Deo te tradere, & Fidem, ac Legem oblatam accipere; qua certe lege, nihil est perfectius, nihil naturæ, ac rationi convenientius: jubet enim homines, optimam sui partem, & immortalem Animam, inquam, excolere, ab omni labe puram, castamque servare, virtutibus complere, has veras divitias ducere, neminem lædere, ac ne odisse quidem, omnibus etiam inimicis benefacere, cavere, ne, qua in re Dei bonitas offendatur, offendi autem non modo turpitate aliqua admissa, sed etiam expetita, Deum enim intimis etiam animi cogitationibus præsentem esse, easque perspicere, ergo circumspiciendum nobis esse, ne quid aut intus in animo insideat, aut foris appareat, quod illius oculis displicere possit, maximum autem malorum omnium peccatum ducere, quod nos privet divina gratia, & fructu sempiternæ felicitatis, ad quam ab eodem ipso Deo facti, & instituti sumus. Hæc, aliaque permulta, summa omnia, & divina docet, & præcipit nostra lex, hæc veri hujus Legis cultores faciunt, non modo sine molestia, sed magna etiam cum voluptate. Hujus Legis, hujus sensus, hujus tum præsentis, tum futuræ, ac beatissimæ vitæ fructus, te socium habere percupimus, hoc summis precibus Deum oramus, hoc à te poscimus, nullo, ut vides, nostro terreno lucro, sed incredibili quodam tuæ salutis studio. Sunt multa, ut dicebamus, in te egregia, naturæ bonitas, humanitas, facilitas, cognoscendæ veritatis amor, magna hæc in te Dei sunt beneficia, ac simul etiam invitamenta ad se agnoscendum, qui est summa veritas, summa bonitas, summa charitas. Rogamus, ut hæc attentius cogites, & Sacerdotes Societatis Jesu, ut facis, audias, eosque commendatos habeas, senties in te vim divinæ gratiæ, &, ut speramus, eo pervenies, ut cognoscas Deum Patrem, & quem ille nobis misit Jesum Christum Filium suum, Deum, & Dominum nostrum, unum cum Patre, & Spiritu Sancto Deum, cui laus, honor, & gloria in sæcula sæculorum Amen.

Dat. die 17. Decem. 1592. An.I. (a) Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quingentesimo, nonagesimo secundo, decimo sexto Kalendas Jan. Pont. Nostri Anno I.

(a) Hoc eodem anno Clemens Constitutione, quæ incipit *Alias* Dat. die 1. Apr. literas Sixti V. confirmavit, quibus Lauretanum Oppidum in Civitatem erexerat, & Episcopali dignitate insignitum voluerat. Altera autem Constitutione, cui initium *Quæ a Romanis* die 9. Dec. ratas etiam habuit literas Gregorii XIII., Sixti V., & Greg. XIV. quibus Græcis, qui ex Insula Pathmos Anconam appulerant, proprium suæ Nationis Consulem eligendi fuit tributa facultas. Quas quidem literas Sixti, & Greg. suo loco posuimus.

XLVIII.

Validatio Suppressionis Præpositurae Sancti Thomæ Senen., quæ fuerat Ordinis Humiliatorum, ac illius erectionis in Præceptoriam Militiæ S. Stephani unitam, quamvis Apostolicæ Gregorii XIV. Literæ expeditæ hac super re non fuerint. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. ÆQUUM reputamus, & rationi consonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis providentia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Series gestæ rei per Gregorium Pontificem. §. 1. Sane cum olim Præpositura suppressi olim Ordinis Humiliatorum, tunc vero secularis S. Thomæ Senen. per liberam resignationem dilecti filii Guilielmi Sangallet olim dictæ Præpositurae Præpositi, quam tunc obtinebat, in manibus fæl. rec. Gregorii Papæ XIV. Prædecessoris Nostri sponte factam, & per eum admissam apud Sedem Apostolicam vacavisset, & vacaret, tunc si, prout exhibita eidem Prædecessori pro parte dicti Guilielmi olim petitio continebat, ejusdem Præpositurae nomen, titulus, & denominatio perpetuo supprimerentur, & extinguerentur, ac dictæ Præpositurae loco una Præceptoria militiæ Sancti Stephani PP., & Martyris sub Regula Sancti Benedicti pro uno Præceptore dictæ militiæ perpetuo erigeretur, & institueretur, ex eo profecto ejusdem militiæ augmento opportune consuleretur. Quare pro parte ejusdem Guilielmi, tunc asserentis, se aliunde commode substentari posse, eidem prædecessori humiliter supplicato, quatenus nomen, titulum, & denominationem Præpositurae hujusmodi perpetuo supprimere, & extinguere, ac illius loco unam Præceptoriam militiæ Sancti Stephani hujusmodi ad perpetuum erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur; Idem prædecessor eumdem Guilielmum à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, si quibus quomodolibet innodatus existebat, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendum absolvens, hujusmodi supplicationibus tunc inclinatus, sub Dat. videlicet septimo Kalendas Septembris Pontificatus sui Anno primo, in dicta Præpositura, cui cura non incumbebat animarum, cujusq;, & aliarum ejusdem suppressi Ordinis humiliatorum Præpositurarum, dum pro tempore vacarent, omnimoda dispositio Sedi prædictæ semper erat reservata, nomen, titulum, & denominationem Præpositurae, ac dignitatis præposituralis hujusmodi, cujus, ac illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus centum, & quinquaginta ducato-

torum auri de Camera secundum communem extimationem valorem annuum, uti dictus Guilielmus, etiam tunc asserebat, non excedebant, ita quod de cætero Præpositura denominari, seu conferri non posset, auctoritate Apostolica perpetuo suppressit, & extinxit, ac eamdem Præposituram, seu illius loco unam Præceptoriam ejusdem militiæ pro uno fratre milite professo, etiam juxta stabilimenta, Indulta, & privilegia dictæ militiæ uxorato, & non antiano prædictæ militiæ, aut illam profiteri cupiente, cujusvis gradus, & conditionis foret, qui arma contra Infideles, & alios Catholicæ Ecclesiæ hostes gerere, & militare, aliaque prædictæ militiæ incumbentia onera, juxta ejus Magni Magistri ordinationem, subire teneretur, ac sub conditionibus, obligationibus, pactis, & privilegiis pro salubri militum directione, decore, & Religionis hujusmodi propagatione, per ipsum Magnum Magistrum injungendis, & quia etiam Præceptoria pro tempore vacatura eo modo, & forma, prout idem Magnus Magister, hac prima vice ordinasset, provideri, & disponi deberet, etiam perpetuo dicta auctoritate erexit, & instituit, ac ipsi Præceptoriæ sic, ut præfertur, erectæ pro ejus Dote proprietates, & bona Præposituræ cum illi annexis hujusmodi dicta auctoritate similiter perpetuo applicavit, & appropriavit, nec non ipsi Præceptori pro tempore instituto, atque adeo ipsi Magno Magistro quoad dictam Præceptoriam, ac plenam de illa disponendi potestatem, ut quibusvis privilegiis, Immunitatibus, exemptionibus, aliisque omnibus, & quibuscumque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alii dictæ militiæ milites, etiam quoad antianitatem, vel consequutionem aliarum ejusdem militiæ Præceptoriarum, seu Commendarum, aut Beneficiorum, ac quibus tam in genere, quam in specie quoad alias prædictæ militiæ Præceptorias, ipse Magnus Magister utebantur, fruebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterant quomodolibet, in futurum similiter uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite, possint, & valeant, eadem auctoritate pariter perpetuo concessit, & indulsit. Decernens Suppressionem, extinctionem, erectionem, Institutionem, applicationem, approbationem, concessionem, Indultum, aliaque premissa valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari debere, nec non literas ipsius prædecessoris desuper conficiendas nullo unquam tempore quovis quæsito colore, vel ingenio, etiam ad quorumvis Instantiam, & ex quacumque, etiam juridica, & rationabili causa, vel etiam sub prætextu quod premissa in forma Juris facta non forent, & non vocati interesse habentes, & alii vocandi, cæteræque solemnitates requisitæ non essent observatæ, & sine causa emanassent, revocari, limitari, modificari, aut ad terminos Juris communis reduci, vel quempiam adversus illa in integrum restitui, seu easdem de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis dicti Prædecessoris defectu notari, vel impugnari, & per subreptionem, aut obreptionem obtentas præsumi non posse, vel alias viribus carere, causamque, seu causas, propter quas illæ emanassent coram loci Ordinario, etiam tamquam ejusdem Sedis delegato verificari non debere, nec eas sub quibusvis revocationibus, reservationibus, vel derogationibus similium, vel dissimilium gratiarum, etiam per eumdem Prædecessorem, & Successores suos, & dictam Sedem, ac alias quomodolibet factis, & faciendis, nec non Regulis, seu Constitutionibus Apostolicis pro tempore editis ullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanassent, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo, etiam sub data per eumdem Magnum Magistrum eligenda concessas, & perpetuo validas, & efficaces in omnibus, & per omnia existere; Sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, ac dictum Ordinarium, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si secus super iis à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari. Non obstantibus Cancellariæ Apostolicæ Regulis de unionibus committendis ad partes, exprimendoque vero valore, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi in casibus à Jure permissis fieri prohibentis, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ac dictæ militiæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis contrariis quibuscumque. Voluit autem dictus Prædecessor, quod Præceptoriam erectam prædictam pro tempore obtinens, perpetuis futuris temporibus unum Presbyterum idoneum ab Ordinario approbandum, quod Ecclesiæ dictæ Præposituræ, sic in Præceptoriam erectæ in divinis deserviret, ac redditum annuum de bonis ejusdem Præceptoriæ conficiendum haberet, & ex eo foveretur juxta Constitutionem piæ mem: Pii Papa V., etiam Prædecessoris nostri super novo statu Præpositurarum, & divisione fructuum dicti Ordinis Humiliatorum editam, quæ incipit :: Quamvis per extinctionem: incumbere omnino deberet, & teneretur.

§. 2. Ne autem de absolutione, suppressione, extinctione, erectione, institutione, applicatione, approbatione, commissione, Indulto, Decreto, & voluntate prædictis, pro eo, quod super illis dicti Gregorii Prædecessoris ejus superveniente obitu literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipseque Guilielmus illorum frustretur effectu, volumus, & similiter auctoritate prædicta decernimus, quod absolutio, sup-

Gesta per Gregorium confirmat Clemens, servarique præcipit, perinde ac si Bullæ fuissent expeditæ

suppressio, extinctio, erectio, Institutio, applicatio, appropriatio, concessio, Indultum, Decretum, & voluntas Gregorii prædecessoris hujusmodi perinde à dicta die septimo kalend. Septembris suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Gregorii Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur.

Perpetuam firmitaté præsentibus literis addit.

§. 3. Quodque præsentes literæ ad probandum plene absolutionem, suppressionem, extinctionem, erectionem, institutionem, applicationem, appropriationem, concessionem, Indultum, decretum, & voluntatem Gregorii Prædecessoris hujusmodi ubique sufficiant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur.

Exequutores designat.

§. 4. Quocirca venerabilibus fratribus nostris, tunc suis Archiepiscopo Pisan. Amerin., & Avenionen. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando expedierit, ac quoties pro parte dicti Gulielmi fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate Nostra præsentes literas, & in contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari; Non permittentes Gulielmum, vel quoscumque alios desuper quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores quoslibet, & Rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§. 5. Non obstantibus rec. mem. Bonifacii Papæ VIII., similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad Judicium non trahatur, ac aliis Constitutionibus supradictis; seu si aliquibus communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Clausulæ pœnales.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri mandati, voluntatis, & Decreti infringere &c.

Dat. die 9. Februar. 1593. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo quinto Idus Februarii Pont. Nostri Anno primo.

XLIX.

Validatio Erectionis Officii Præsidis Cancellariæ pro expediendis literis quorumcumque Officiorum Vacabilium &c.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

ÆQuum reputamus &c. *Reliqua ut in præcedenti.*

Nonnulli ad Officia prævia expeditione Literarum Apostolicarũ admittebantur.

§. 1. Dudum siquidem postquam felicis recordationis Julius II. unum Præsidentium, & alterum Portionariorum Annonæ, deinde Leo X. aliud Scutiferorum Apostolicorum de numero participantium, postea Paulus III. unum Sancti Petri, & alterum Sancti Pauli Militum nuncupatorum, ac tandem diversi alii Romani Pontifices Prædecessores nostri plura, & diversa alia variorum exercitiorum Romanæ Curiæ officia, & Collegia tam in Cancellaria Apostolica, quam extra eam, certis tunc suadentibus causis erexerant, instituerant, quorum aliqua, sicuti Scriptorum, & Cubiculariorum Apostolicorum, ac utriusque Præsidentiæ Abbreviatorum, nec non Sollicitatorum Literarum Apostolicarum, ac minoris gratiæ Scriptorum, & etiam forsan alia ex laudabili, & eo usque observata consuetudine, illos, quibus suorum Collegiorum officia ad Romani Pontificis dispositionem spectantia pro tempore concedebantur, non aliter, quam literis Apostolicis super concessionibus debite expeditis, ad eorum officia admittebant, suisque Collegiis aggregabant; alia vero, ut erant prædicta Scriptorum, Præsidentium, Portionariorum, ac Sanctorum Petri, & Pauli Militum, nec non Archivii ejusdem Romanæ Curiæ Scriptorum, ac minoris gratiæ Procuratorum, nonnullorumque aliorum Officialium Collegia hujusmodi, forsan privilegiorum aliquorum, seu facultatum in dictorum Collegiorum erectionibus, aut alias concessorum, vigore, seu quavis alia ratione, vel prætextu, suos Officiales solius supplicationis, aut motus proprii, vel cujusvis alterius Cædulæ piæ mem. Sixti Papæ V., etiam Prædecessoris nostri, seu alterius Romani Pontificis, aut ejusdem Sixti Prædecessoris, seu ejus Datarii, vel alicujus super eo pro tempore deputati, manu obsignatæ, & subscriptæ, aut literarum Patentium nuncupatarum, facta ostensione, lectura, nullis superinde literis Apostolicis, prout alii superius expressi, expeditis, ad officia sua, eorumque exercitia, fructuumque, redditũum, & proventuum, ac emolumentorum perceptionem etiam admittebant, quibus efficiebatur, ut ob hujusmodi expeditionum, & admissionum diversitatem, ac concessionum gratiarum informitatem, utpote quædam minus, vel magis solemniter fiebant, officiorum ipsorum quædam præclara, circa quædam

Alii vero per solam Cedulā manu Pontificis, vel alterius subscriptam.

dam vero minus præclara in multorum, sicut eidem Sixto Prædecessori innotuerat, * offensam hujusmodi videbantur.

* Sic.

Sixtus V. jussit pro Referendariis U. S. Bullas expediri.

§. 2. Idem Sixtus Prædecessor attendens, quod humani incertitudo judicii, dum futuris eventibus modum, & formam præscribere satagebat, ita plerumque fallebatur, ut, quæ provida deliberatione constituebantur, operæ pretium erat postea immutare, unde præmissis minus videri debebat, si Romanus Pontifex ea, quæ ab ipso ex certis apparentibus causis emanarant, aliis supervenientibus rationibus, magis urgentibus adductus, interdum revocabat, & in meliorem, commodioremque statum reducebat, & alias desuper disponebat, prout rerum, & personarum circumstantiis debite pensatis, conspiciebat in Domino salubriter expedire: ac abusum, & depravatum morem circa posteriores dictas, aliasque illarum similes Officialium receptiones, & admissiones, diutius permanere nolens, necnon singularum Cedularum motus proprii, & forsan desuper confectarum literarum, nec non privilegiorum, indultorum, gratiarum, & facultatum, dilectis filiis Vice-Cancellario, Summatori, Datario, Procuratoribus Palatinis, & Scriptoribus, ac aliis prædictis, cæterisque Curiæ, Cancellariæ, & Cameræ prædictis Officialibus, eorumque Collegiis, & Officiis concessorum, & inde sequutorum quorumcumque tenores, pro expressis habens, sub Datum videlicet 4. Idus Novembris, Pontificatus sui Anno Tertio, in primis, singulos Signaturæ suæ tam gratiæ, quam justitiæ Referendarios tunc præsentes, & futuros, ad Literarum Apostolicarum sub plumbo super concessione sui Referendariatus officii expeditionem, teneri voluit.

Cæteris Officialibus cedulæ motus proprii

§. 3. Et deinde formam, & taxam expeditionis earumdem, & quarumcumque aliarum literarum Apostolicarum de hujusmodi, & quibuscumque aliis Officiis tam in dicta Curia, quam extra eam existentibus, super quorum concessione Literæ ipsæ, de mandato dicti Sixti Prædecessoris, expedirentur, præscribere cupiens, perpetuo statuit, & ordinavit, quod expedita desuper de more supplicatione, seu motus proprii Cædula, ejusdem Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis, Datarius super concessione cujuslibet Officii Referendariatuum tam justitiæ, quam gratiæ, ac aliorum Officiorum hujusmodi Literas Apostolicas, sola ejus manu subscriptas sub plumbo, absque Summatoris ejusdem Prædecessoris, & quorumcumque aliorum tam Sedis Apostolicæ, quam dictæ Curiæ Officialium, visione, & subscriptione expedire, & pro uberiori hujusmodi gratiæ exactione, processum fulminatorium decernere deberet, mediante certa tunc expressa pecuniarum summa, ratione taxæ, & scripturarum, ac laborum persolvenda, eidemque Datario pro tempore existenti plenam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem Registratorem, & Notarium publicum, qui Literas hujusmodi registrare, & processus hujusmodi describere valeret, ad nutum suum amovibiles, deputandi concessit;

Confecto tamen a Datario Processu.

§. 4. Postmodum vero, statuit etiam, & ordinavit, ut deinceps perpetuis futuris temporibus prædicti omnes, & singuli Scutiferi, Præsidentes, Portionarii, Sanctorum Petri, & Pauli Milites, Archivii dictæ Curiæ Scriptores, Procuratores Literarum Apostolicarum minoris gratiæ, & Literarum Contradictarum Rotæ, & Auditoris Cameræ Notarii, Brevium Apostolicorum scriptores, & cæteri tam dictæ Curiæ, quam totius Status Ecclesiastici nostri, tunc ipsius Sixti Prædecessoris Officiales, qui Literis Apostolicis sub plumbo expeditis, in eorum ad sua officia admissionibus, & perceptionibus non utebantur, quibus Officia qualitercumque qualificata, & nuncupata erecta, & erigenda, illorum vacatione quomodolibet occurrente, tam per ipsum Sixtum Prædecessorem, quam alios quoscumque Romanos Pontifices pro tempore existentes concedi, & assignari, aut alias de illis in eorum favorem disponi contingeret, antequam ad hujusmodi officia, eorumque exercitia, vel emolumenta recipi, & admitti possent, Literas Apostolicas sub plumbo super possessione, assignatione, vel aliis dispositionibus hujusmodi ab aliquo, vel aliquibus ex dictarum Literarum Apostolicarum Scriptoribus, & non ab alio, vel aliis, qui de eorumdem Scriptorum numero non essent descripti, expediri facere, ac Taxam propterea de more aliarum expeditionum debitam, & a prædicto Datario præscribendam, & assignandam, Rescribendario, & Computatori Collegii Scriptorum prædictorum, & aliis ejusdem Collegii Officialibus, quibus illorum expeditio pro tempore incumberet, persolvere omnino tenerentur. Dictumque Collegium Scriptorum Apostolicorum idem, qui in Sixti Prædecessoris, & Sedis prædictorum subventionem, ultra pretium Officiorum suorum, summam septingentorum, & quinquaginta scutorum auri in auro in manibus Depositarii ejusdem Sixti Prædecessoris realiter, & cum effectu nullo unquam tempore pro scriptura persolverat, seu illius loco taxa Literarum Apostolicarum super concessionibus tam Scutiferorum, & Præsidentium, necnon Militum, & dicti Archivii Scriptorum, & Procuratorum, ac Referendariorum, aliorumque literis sub plumbo non utentium jam erectorum, & tunc in futurum etiam Referendariatus, & quorumvis aliorum erigendorum Collegiorum Officialium pro tempore faciendis, expediendarum, & taxa eorum Massæ communi, ratione expeditionis hujusmodi, ut præfertur, assignanda, & præscribenda valerent defraudari, omnes, & singulas literas hujusmodi, quas tunc deinceps per alios, quam per dictos Scriptores describi, & absque Rescribendarii, & Computatoris, vel aliorum prædictorum ad id, illorum loco, ab ipso Collegio

Literas vero Apostolicas per solos scriptores scribi posse declaravit, Statuta Taxa.

Sub pœna nullitatis.

gio de gremio suo pro tempore deputandorum subscriptione expediri contingeret, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, quinnimo falsi vitio subjacere, nec cuiquam suffragari, ac jus in eisdem officiis, vel ad illa acquiri, vel etiam coloratum possidendi titulum tribui posse.

Duo Sollicitatorum Palatii Apostolici, seu Procuratorũ Palatinorum officia erexit.

§.5. Et successive ad prædicti Sixti Prædecessoris, & partium commoditatem, & ne Sixti Prædecessoris, & Sedis prædictorum negotia, & ea quæ via secreta expediebantur, ab omnibus controverterentur, duo Sollicitatorum Palatii Apostolici nuncupanda officia, pro duobus dicti Palatii sollicitatoribus, qui omnes, & singulas quorumcumque dictæ Curiæ officiorum ad ejusdem Sixti Prædecessoris dispositionem spectantium, eatenus erectorum, & in antea erigendorum provisiones, possessiones, assignationes, & deputationes ad illa, tam perpetuas, seu ad vitam, quam ad certum tempus, super quibus Literæ Apostolicæ nova ordinatione ipsius Sixti Prædecessoris expediendæ veniebant, ac supplicationum, & Literarum Apostolicarum desuper necessariarum expeditionem, ex tunc deinceps procurarent, ac supplicationibus, & Literis Apostolicis desuper confectis, & expeditis, partibus eas prosequentibus consignarent, perpetuo erexit, & instituit, ac cuilibet ex dilectis filiis Oliverio l'Evezque, qui mille scuta auri in auro pro subventione necessitatum Sedis prædictæ in pecunia numerata præstiterat, & Thomæ etiam l'Evezque Clericis Cenomanen., & Andegaven. respective Diœcesum, unum ex officiis prædictis a primæva eorum erectione, & institutione hujusmodi sic vacantibus, ad utriusque eorum vitam concessit, & assignavit, nec non in eventum, in quem contingeret, officia ipsa, aut eorum alterum extingui, vel annullari, Cameram prædictam, ac omnia illius redditus, & bona ad restitutionem dictorum mille scutorum auri in auro eidem Oliverio, seu Thomæ faciendam, teneri, & obligatam fore, voluit, & declaravit, prout in diversis Cædulis manu ejusdem Sixti Prædecessoris, motu proprio signatis, & forsan desuper confectis Literis Apostolicis, plenius continetur.

Postmodum vero suppresso Sollicitatorum prædictorum officio, aliud erexit officium Præsidentatus, pro confectione Processuum, & expeditione Bullarum pro quibuscumque officiis Romanæ Curiæ.

§.6. Cumque usu jam comprobatum esset, prædictum Datarium confectioni, expeditionique processuum fulminatoriorum hujusmodi ob urgentem aliorum negotiorum, ad eum undique confluentium, multitudinem, commode vacare non posse, & ne expeditiones hujusmodi cum aliis confunderentur, opere pretium esse, ut illis proprium, & distinctum officium assignaretur. Idem Sixtus Prædecessor, eorum consideratione, & multis aliis causis adductus, novum statum, modum, & ordinem in expeditionibus prædictis inducere, & quantum in eo erat, partium illas prosequentium commoditati consulere cupiens; nec non singularum cædularum, & desuper confectarum literarum hujusmodi tenores, pro expressis, & insertis habens, motu simili, & ex certa ejus scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, duo Procuratorum Palatinorum officia hujusmodi, ac concessionem, & assignationem hujusmodi de illis Oliverio, & Thomæ prædictis, ad utriusque eorum vitam, ut præfertur, factas, ac officiorum Procuratorum Palatinorum hujusmodi, nomen, titulum, denominationem, statum, functiones, & exercitia, auctoritate Apostolica, perpetuo suppressit, extinxit, & penitus abolevit, ipsosque Oliverium, & Thomam ab illis amovit, & subduxit, nec non expeditionem Literarum Apostolicarum super concessionibus, assignationibus, & aliis dispositionibus officiorum hujusmodi, super quibus literæ hujusmodi expediri non consueverant, ut præfertur, conficiendarum, procurandi, & sollicitandi, ac in illis se subscribendi, vel alias quomodolibet ingerendi, & intromittendi, processusque fulminatorios desuper decernendi, ac omnem, & quamcumque aliam actionem, jurisdictionem, & potestatem, nec non omnia, & quæcumque privilegia, facultates, & indulta, tam Vice-Cancellario, quam Summatori prædictis, eorumque loca tenentibus, quam Datario, Procuratoribus Palatinis, & scriptoribus prædictis, ceterisque Sedis, Curiæ, Cameræ, & Cancellariæ hujusmodi Officialibus, eorumque Collegiis, Ministris, & personis, etiam in suorum officiorum institutione per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, tunc suos, ac eumdem Sixtum Prædecessorem, & Sedem prædictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus in genere, vel in specie, ac de mandato speciali, & expresso, etiam vivæ vocis oraculo emisso, & ex quibuscumque causis, & titulis etiam onerosis desuper concessa, confirmata, & etiam novissime reformata, quibuscumque formulis, ac etiam restitutivis, præservativis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam vim contractus inducentibus, concepta, & suffulta, ceteraque omnia obstacula, quæ literarum tunc desuper conficiendarum vim, & effectum impedire, aut eas annullare, vel irritare possent, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent, idem Sixtus Prædecessor, etiam pro expressis habere voluit, auctoritate prædicta, revocavit, cassavit, annullavit, irritavit, & abrogavit, viribusque, & effectu prorsus evacuavit, & pro revocatis, cassis, nullis, irritis, & abrogatis, viribusque, & effectu vacuis, haberi, & censeri, ita ut literæ tunc desuper conficiendæ prædictæ, sublatis prædictis omnibus, & quibusvis aliis impedimentis, suum totalem effectum sortiri debere, decrevit: necnon unum officium Præsidentatus, cui omnes, & singuli, quibus prædicta, & quæcumque alia Romanæ Curiæ, & Status Ecclesiastici prædictorum officia, tam erecta, super quibus Literæ Apostolicæ sub plumbo, aut ordinationem Sixti Prædecessoris ejusdem expediri non con-

consueverant, quam imposterum quandocumque erigenda ad illius, & pro tempore existentis Romani Pontificis dispositionem pertinentia, illorum vacatione quomodolibet occurrente, tam per eumdem Sixtum Prædecessorem, quam Successores nostros, tunc suos Romanos Pontifices pro tempore existentes, & dictam Sedem, concedi, & assignari, ac alias de illis in eorum favorem disponi contingeret, antequam ad hujusmodi officia, eorumque exercitium, & emolumenta recipi, & admitti possint, Literas Apostolicas sub plumbo super concessionibus, & assignationibus, seu aliis dispositionibus prædictis, etiamsi in eis expresse cautum foret, quod Literæ per Breve, aut audientiam contradictarum, vel officium minoris gratiæ, aut alias expediri possent, omnino, sub pœna privationis, & amissionis officiorum eorumdem, expediri facere deberent, & tenerentur pro uno futuro expeditionum hujusmodi Præsidente, qui particularem curam, & sollicitudinem, ac plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem per se solum, vel alium, seu alios, quos ad hoc duxerit deputandos, omnes, & singulas supplicationes, seu motus proprii Cædulas, super erectionibus, concessionibus, assignationibus, & dispositionibus officiorum hujusmodi pro tempore ab eodem Sixto Prædecessore signatas, & datatas manibus Magistrorum, seu Scriptorum Registri supplicationum Apostolicarum, absque eo quod ad Cancellariam Apostolicam, vel alibi transmitterentur recipiendi, ac Literarum Apostolicarum desuper conficiendarum minutas, seu rotulos compilandi, ac per aliquem, seu aliquos ex dictarum Literarum Apostolicarum Scriptoribus, arbitrio suo eligendos, solito stylo, conscribi faciendi, easque, postquam ab eo recognitæ, & ad supplicationem, seu motus proprii Cædulam collatæ, & etiam sola ejus, seu personæ ad id ab eo pro tempore deputandæ manu subscriptæ forent, illas absque Rescribendarii, & Computatoris prædictorum, nec non Vice-Cancellarii, seu Summatoris eorumdem, eorumque in Cancellaria, & Camera prædictis Locatenentium, vel quorumcumque aliorum Officialium, tam Sedis, quam Curiæ, & Cancellariæ, ac Cameræ prædictarum visione, & subscriptione ad Bullariam mittendi, subjectoque ibidem plumbo, & uno dumtaxat Julio Præsidenti Bullariæ, seu ejus Substitutis, pro unaquaque Bulla hujusmodi soluto, eas per Scriptores ad id arbitrio suo assumendos, in Registrum penes eum conservandum, referendi, & registratas, ad exemplum, ut in aliis consuevit, conferendi, ac processum fulminatorium desuper sub proprio ejus sigillo decernendi, & denique Literas in totum expeditas, & processus fulminatorios hujusmodi, solutis sibi, ratione expeditionis Literarum Apostolicarum, super singulis officiis Auditoriatus, Thesaurariatus generalis, & Clericatus Cameræ prædictæ, ac Thesaurariatus Datariæ, & Præsidentatus Bullariæ, ac Referendariatus utriusque Signaturæ, nec non erectionibus, & institutionibus quorumcumque aliorum hujusmodi Curiæ, & totius Status Ecclesiastici officiorum vacabilium, & resignabilium simul cum illorum, sic a primæva erectione vacantium, concessionibus, & dispositionibus expediendarum, decem ducatis auri de Camera; pro singulis vero Referendariatus alterius Signaturæ, & ceteris omnibus officiis vacabilibus, & resignabilibus, tam erectis, quam erigendis ad ejusdem Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis dispositionem, ut præfertur, pertinentibus, septem Ducatis similibus dumtaxat, ita ut nihil aliud, sive pro taxa, sive minuta, registratura, carta, atramento, plumbo, sigillo, processu, laboribus, juribus, salariis, regalibus, & emolumentis, aliisque rebus ad literarum, & processuum hujusmodi confectionem, & totalem expeditionem pertinentibus, ab ipso Præsidente, ejusque Officialibus, & Ministris exigi, vel peti deberet, nisi scriptura, & registratura literarum, ac processuum hujusmodi ita prolixa, & laboriosa foret, ut majorem impensam merito requireret quo casu, Literæ ipsæ ad Datarium pro tempore existentem deferrentur, & desuper ab eo taxa juxta laboris meritum præscriberetur, quæ tamen quindecim ducatos similes non excederet, partibus ipsis, seu earum Agentibus relaxandi, seu consignandi, ceteraque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, plenam, & liberam, ac omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem haberet, & officium Præsidentatus hujusmodi ad ejus vitam obtinere, illudque in ejusdem Sixti Prædecessoris, vel pro tempore existentis Romani Pontificis manibus quandocumque resignare licite posset, ad instar aliorum Curiæ, & Sedis prædictarum officiorum vacabilium, & resignabilium, auctoritate prædicta, etiam perpetuo erexit, & instituit, illique sic erecto, & instituto, pro ejus dote, taxam, jura, salaria, & emolumenta prædicta similiter perpetuo applicavit, & appropriavit, ipsasque literas in officio Præsidentatus hujusmodi, ut præfertur, pro tempore expeditas, etiam quod sola ipsius Præsidentis, vel personæ ab eo deputandæ manu subscriptæ forent, eamdem prorsus fidem, & roboris firmitatem, obtinere voluit, quam obtinerent, si, juxta stylum Cancellariæ, seu Cameræ prædictarum, per omnes, & singulos officiales, ac alios, ad quos Literarum Apostolicarum plenaria expeditio pertinebat, rite & legitime forent expeditæ. Et nihilominus modernis, & pro tempore existentibus Defensoribus, & Deputatis Collegii, qui Literis Apostolicis sub plumbo expeditis in officialium suorum admissionibus minime utebantur, ceterisque omnibus, ad quos similium, vel dissimilium admissionum receptio quomodolibet spectabat, & spectaret in futurum, quo-

Taxamque eidem ab uno quoque solvendam præfixit.

Cauto, nequis sine literis a Præside expeditis sui Officii possessionē capere posset.

quocumque nomine, titulo, gradu, seu dignitate fulgerent, aut censerentur, sub indignationis ejusdem Sixti Prædecessoris, & privationis suorum officiorum dictæ Cameræ applicandorum, poenis districtius inhibuit, ne deinceps auderent, sive præsumerent, quemquam ad officia suorum Collegiorum hujusmodi admittere, qui literas super concessione officii sui sub plumbo in officio Præsidentatus expeditionum hujusmodi, ut præfertur, expeditas, non produceret, & ostenderet.

Præsidi insignia, Habitum, & Privilegia concessit.

§.7. Insuper pro tempore existentem Præsidentem expeditionum hujusmodi, condignis favoribus, & gratiis prosequi volens, ipsum in prædicti Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis, verum, indubitatum, & non fictum familiarem, continuum Commensalem, ac Prælatum Domesticum, & Sedis prædictæ Notarium creavit, constituit, & deputavit, aliorumque suorum, & pro tempore existentis Romani Pontificis Familiarium, continuorum Commensalium, & Prælatorum Domesticorum, dictæque Sedis Notariorum numero, & consortio favorabiliter aggregavit, ac pro vero, indubitato, & non ficto ejusdem Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis Familiari, continuo Commensali, & Prælato domestico, Sedisque hujusmodi Notario haberi, & reputari voluit, & mandavit, eique, ut in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis tam gratiam, quam justitiam concernentibus, se prædicti Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis Familiarem, continuum Commensalem, & Prælatum Domesticum, dictæque Sedis Notarium nominare, & inscribere, ac ab aliis nominari, & inscribi facere, Habitumque, & Insignia Notariorum Sedis hujusmodi per aliquem Antistitem, vel aliam personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, sibi, recepto prius ab eo fidelitatis debitæ solito juramento, exhibendi, recipere, & gestare, nec non in prædicti Sixti Prædecessoris, & Successorum suorum Romanorum Pontificum Signatura continuo intervenire, & assistere, omnibusque, & quibuscumque, ac prorsus similibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogativis, favoribus, concessionibus, & gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus ceteri ejusdem Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis veri, & indubitati, & non ficti Familiares, continui Commensales, & Prælati domestici, dictæque Sedis Notarii, etiam de numero participantium existentes, etiamsi Habitum, & Rocchettum Notariorum Sedis hujusmodi non deferret, de jure, statuto, usu, consuetudine, vel aliquo speciali privilegio, seu alias quomolibet utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere possent, & poterant quomodolibet in futurum, tam in judicio, quam extra, ac ubique locorum, absque ulla prorsus differentia, non ad illorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter in omnibus, & per omnia, ac si officio Præsidentatus hujusmodi expeditionum, illudque pro tempore obtinenti specialiter, & expresse per tunc desuper conficiendas literas, concessa fuissent, sine tamen aliorum Prælatorum domesticorum, ac ipsorum Notariorum, de numero participantium præjudicio, uti, potiri, & gaudere, nec non, ut quicumque loci Ordinarius, aut in ipsius Sixti Prædecessoris Romani Pontificis Signatura gratiæ, vel justitiæ Referendarius, seu Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonicus, aut persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ad id per ipsum Præsidentem pro tempore existentem, eligenda, quascumque pensiones annuas, super quarumvis Episcopalium, & Archiepiscopalium, vel aliarum Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, Prioratuum, Præpositatuum, Dignitatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura secularium, & quorumvis Ordinum Regularium fructibus, juribus, obventionibus, emolumentis, & etiam distributionibus quotidianis, seu illarum loco fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, ac distributiones hujusmodi sibi, quoad viveret, dicta auctoritate Apostolica, reservatas, & reservata, ac illorum reservationes hujusmodi usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera in Romana Curia, vel extra eam, etiam in mortis articulo de consensu pro tempore existentis Præsidentis expeditionum hujusmodi cassare, & extinguere, & postquam cassatæ, & extinctæ forent, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, juribus, obventionibus, emolumentis, & distributionibus, seu fructus, jura, obventiones, & distributiones hujusmodi, usque ad summam prædictam, uni, vel pluribus personis, ad id per eum nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, & forma, ac cum clausulis, decretis, & obligationibus, quibus pro tempore existenti Præsidenti expeditionum hujusmodi reservatæ, seu reservata forent, & absque consensu solvere habentium pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, dignitates, & alia Beneficia hujusmodi, dicta auctoritate reservare, constituere, concedere, & assignare, ac alias in forma solita transferre, libere, ac licite valeret, reservationesque, & translationes pensionum, seu fructuum, jurium, obventionum, & distributionum hujusmodi, earumdem literarum vigore faciendæ, valerent, plenamque roboris firmitatem obtinerent, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per ipsum Sixtum Prædecessorem, seu pro tempore existentem Romanum Pontificem, de consensu solvere habentium pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Priora-

ratus, Præposituras, Dignitates, & alia Beneficia hujusmodi, factæ fuissent, concessit, & indulsit. Insuper statuit, & ordinavit, quod officium Præsidentatus expeditionum hujusmodi pro tempore obtinens, in Cappella Pontificia, ac quibuscumque Sessionibus, Processionibus, Æquitationibus, aliisque Actibus tam publicis, quam privatis in ejusdem Sixti Prædecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis præsentia, vel absentia, faciendis, immediate post pro tempore existentem Thesaurarium Datariatus sedere, & incedere deberet, ac Officium Præsidentatus expeditionum hujusmodi, in favorem cujuscumque personæ idoneæ, quandocumque sibi placeret, resignare, nec resignationis hujusmodi receptio per Romanum Pontificem, ex quavis causa, derogari, vel differri, neque pro signatura concessionis ejusdem, per resignationem hujusmodi vacantis, quidquam, ultra summam ducentorum florenorum auri de Camera ab eo, cui de eo sic vacante provideretur, exigi posset: quodque idem Præsidens expeditionum pro tempore existens si utriusque, vel alterius jurium Doctor, nec in utraque Signatura prædicta Referendarius foret, per solam concessionem Officii Præsidentatus expeditionum hujusmodi, in utriusque Signaturæ Referendarium, cum omnibus, & singulis prærogativis, honoribus, & oneribus consuetis, eo ipso creatus, & assumptus esset, & esse censeretur, & literæ Apostolicæ super supplicatione concessionis Officii Præsidentatus expeditionum hujusmodi conficiendæ, etiamsi in ea de Officio Referendariatus hujusmodi nulla facta esset mentio, nihilominus expedirentur tam in Cancellaria prædicta, quam per Cameram secretam cum expressione concessionis Officii Referendariatus, neque posset, aut deberet per pro tempore existentis Romani Pontificis Datarium, seu quemcumque alium pro Signatura hujusmodi supplicationis, licet vim concessionis plurimorum Officiorum propter præmissa habente, aliquid ultra id, quod superius est expressum, omnino exigi, sed sicut per concessionem Officii Præsidentatus expeditionum hujusmodi veniebat pariter concessio aliorum Officiorum prædictorum, sic per unicam solutionem Signaturæ prædictæ, sit integre satisfactum, quasi de unica concessione. Quodque omnes, & singulæ literæ Apostolicæ sub Plumbo, ac etiam in forma Brevis tam super literis tunc desuper conficiendis hujusmodi, & aliis quibuscumque gratiis, indultis, facultatibus, concessionibus tam gratiam, quam justitiam, vel mixtim concernentibus per pro tempore existentem Præsidentem expeditionum hujusmodi a Sixto Prædecessore prædicto, ejusque Successoribus, ac dicta Sede pro tempore impetratis, seu etiam ei motu proprio concessis in omnibus, & singulis Cancellariæ, Cameræ, & Curiæ prædictarum Officiis, nec non Plumbo, & Registro, ac ubilibet, gratis, adinstar Clericorum dictæ Cameræ expediri, & Rescribendarius ad taxandum literas Apostolicas pro tempore deputatus, easdem literas, cum subscriptione gratis pro persona Præsidentis expeditionum hujusmodi subscribere, & tam ipse, quam alii Scriptores, Abbreviatores, Sollicitatores literarum Apostolicarum, & quicumque alii dictæ Cancellariæ Officiales, expeditioni literarum hujusmodi pro tempore Præsidentes, & Ministri, literas Apostolicas personam Præsidentis expeditionum hujusmodi concernentes, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac privationis, & suspensionis suorum Officiorum, nec non privationis emolumentorum eorumdem, pœnis per eos, qui eas gratis subscribere, vel concedere nollent, eo ipso incurrendis, absque alio Sixti Prædecessoris, & Successorum suorum, ac Sedis prædictorum ulteriori mandato, omnino gratis in omnibus, & per omnia usque ad Plumbum, & alia necessaria inclusive, omni contradictione cessante, expedire, ac subscribi, & expediri facere, & permittere, deberent, & tenerentur.

Hujusmodi Officium Petro Episcopo Spoletan. concessit.

§.8. Insuper de Venerabilis Fratris nostri, tunc sui Petri olim Episcopi Spoletan. nunc Aversan., summa fide, integritate, probitate, & doctrina, idem Sixtus Prædecessor in Domino confidens, ipsumque Petrum Episcopum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existebat, ad effectum suarum dumtaxat consequendum, earumdem serie absolvens, & absolutum fore censes, eidem Petro Episcopo, Officium Præsidentatus expeditionum hujusmodi, a primæva ejus erectione, sic vacans per eum, quoad viveret, ad instar aliorum Officiorum Sedis, & Curiæ hujusmodi tenendum, regendum, & gubernandum, cum illi annexis, ac juribus, taxis, emolumentis, nec non honoribus, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indultis, & facultatibus supradictis, auctoritate prædicta, concessit, & assignavit, ipsumque Petrum Episcopum ad Officium Præsidentatus expeditionum hujusmodi, ejusque liberum exercitium, ac omnia, & singula alia supradicta, ex tunc recepit, & admisit, ac per eos, ad quos spectabat, & pro tempore spectaret, recipi, & admitti, receptumque, & admissum in eis, quoad viveret, manuteneri, sibique de eisdem integre responderi debere, voluit, & mandavit: ac cum eodem Petro in Officio Præsidentatus expeditionum hujusmodi, recipere, & quoad viveret etiam, una cum Spoletan., cui præerat, & quibusvis aliis Ecclesiis, etiam Metropolitanis, ad quas eumdem Petrum Episcopum transferri, seu quibus præfici contingeret, nec non omnibus, & singulis Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Præceptoriis, Dignitatibus, & aliis quibus-

buscumque Beneficiis Ecclesiasticis, cum Cura, & sine Cura, secularibus, ac quorumvis Ordinum, & Hospitalium, ac Militiarum Regularibus, quæ in titulum, Commendam, administrationem, vel alias quomodolibet ex dispensatione Apostolica obtinebat, & imposterum obtineret, ac fructibus Ecclesiasticis, loco pensionum annuarum, nec non pensionibus annuis super similibus fructibus, redditibus, & proventibus sibi reservatis, ac reservandis, quos, & quas ex similibus dispensationibus percipiebat, & perciperet in futurum, necnon aliis ejusdem Curiæ Officiis per eum ex indulto Apostolico forsan obtentis, & obtinendis, retinere, illudque per se, vel alium, seu alios idoneos, & expertos, quos ad id duceret deputandos, exercere, ac omnibus, & singulis superius expressis frui, & gaudere, nec non de infrascripto pretio Officii Præsidentatus expeditionum hujusmodi, etiamsi illud ex fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis confectum, & solutum foret, ipsumque Petrum Episcopum intra triennium tunc proximum extra Spoletan., & alias Ecclesias, vel alia loca debitæ per eum Residentiæ personalis ubicumque decedere contingeret, disponere, ejusque hæredes in eodem pretio etiam ab intestato succedere libere, & licite possent, dispensavit, similiterque pariter indulsit, dictumque Petrum Episcopum, qui ultra mille Oliverio, & seu Thomæ prædicto, ac septingenta, & quinquaginta scuta auri in auro Collegio Scriptorum hujusmodi per eum restituenda, summam viginti millium scutorum monetæ, decem juliis pro quolibet scuto hujusmodi computatis, in Sixti Prædecessoris, Sedisque prædictorum subventionem, nomine pretii Officii Præsidentatus expeditionum hujusmodi in manibus Datarii ejusdem Sixti Prædecessoris, seu ejus Depositarii realiter, & cum effectu persolvit, ejus vita durante, ab eodem Officio Præsidentatus expeditionum per ipsum Sixtum Prædecessorem, vel Successores suos Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem, & Cameram prædictas, etiam ex quavis causa, invitum amoveri, aut illud, eique assignata, & concessa jura regalia, emolumenta, cæteraque supradicta in toto, vel parte imminui, vel subtrahi, quinimo Officium Præsidentatus expeditionum hujusmodi ad dictum triennium per ejus obitum minime vacare, sed ejusdem interea decedentis successorem ad solvendum illius hæredibus, etiam ab intestato, integrum ejusdem Officii pretium, tunc reperibile, teneri, ipsosque hæredes ad hujusmodi officium, & pro illo ad officium Præsidentatus expeditionum hujusmodi, usque ad integram dicti pretii solutionem, directam habere actionem, ac eos, & non alios pro ea uni dumtaxat super pretio hujusmodi, quale, & quantumcumque foret, cum persona ad dictum officium præsidentatus expeditionum hujusmodi promovenda, ante promotionem hujusmodi libere, & licite convenire, & contrahere; neque personam promovendam hujusmodi, antequam de dicto pretio, ut præfertur integre satisfecisset, possessionem officii Præsidentatus expeditionum hujusmodi apprehendere, nec eum, aut alium quempiam illud interim, etiam per modum provisionis, nisi de fructibus, & redditibus ex illo provenientibus hæredibus, & aliis prædictis, re ipsa, respondisset, exercere posset, nec non prædictum Petrum Episcopum intra dictum triennium de dicto officio Præsidentatus expeditionum hujusmodi, per viam legati, donationis, etiam causa mortis, testamenti, seu alterius cujuscumque ultimæ voluntatis, seu etiam cujusvis contractus inter vivos in toto, vel in parte in unius, vel plurium, & diversarum personarum, favorem disponere, & ordinare, illudque transmittere, & transferre, dicta auctoritate, etiam vigore literarum tunc desuper conficiendarum hujusmodi, libere, & valide posse, nec fructus ex eodem officio præsidentatus expeditionum hujusmodi pro tempore perceptos in sortem illius pretii connumerari, neque Petrum Episcopum, ejusque hæredes prædictos super iis, & aliis præmissis omnibus per Vice-Cancellarium, & Camerarium, nec non Cameram, ac Thesaurarium, Clericos, Præsidentes, & Commissarios, ac etiam Datarium prædictos, vel quoscumque alios, quavis auctoritate fulgentes, quovis prætextu, etiam nomine, & actione spoliorum, vel alias quomodolibet molestari, vel inquietari debere declaravit, etiamsi officium præsidentatus expeditionum hujusmodi ex fructibus, redditibus, & proventibus ecclesiasticis emptum, illiusque pretii hujusmodi summam longe majorem excederet, & ad quamcumque etiam notabilissimam summam ascenderet, quam totam, & integram, tam Petro Episcopo, quam etiam eo intra dictum triennium vita functo, ejus hæredibus, & Successoribus prædictis gratiose inter vivos donavit, & liberaliter concessit, ac totum dictum pretium integrum qualecumque, & quantumcumque esset, dicti Petri Episcopi, & intra triennium hujusmodi eo decedente, hæredum prædictorum omnino esse voluit: & nihilominus pro ejusdem Petri Episcopi indemnitate, ac omnium, & singulorum præmissorum observatione, & exequutione, etiam noviter, ac loco damnorum, & interesse, quæ ipsum Petrum Episcopum pati contingeret, nec non pro evictione, ac generali, & particulari defensione, manutentione, & conservatione, perpetuis etiam adversus Oliverium, & Thomam, ac Collegium scriptorum hujusmodi, & alios quoscumque jus, & interesse desuper quomodolibet habentes, seu habere tunc, & pro tempore prætendentes, omnia, & singula ejusdem Cameræ jura, res, & bona, etiam specialem notam requirentia, quæcumque, tam præsentia, quam futura, nedum generaliter, verum etiam specialiter, & expresse in amplissima forma dictæ Cameræ, cum omnibus, & singulis clau-

Soluto tamen pretio.

Solitasque clausulas apposuit.

clausulis, & decretis, ac cautelis in similibus obligationibus apponi solitis, & consuetis, latissime extendendis, & interpretandis, Petro Episcopo, ejusque hæredibus, & Successoribus prædictis, similiter perpetuo obligavit, & hypothecavit, nec non quatenus pro consequendo officio Præsidentatus expeditionum hujusmodi, ab aliis majus pretium dictæ summæ viginti unius millium, ac septingentorum, & quinquaginta scutorum quandocumque repertum foret, vel reperiri contingeret, illud omne, & totum cujuscumque quantitatis, & summæ foret, etiamsi dimidiam, vel majorem partem justi pretii excederet, eidem Petro Episcopo, gratiose, & irrevocabiliter, ac perpetuo, etiam donatione inter vivos, remisit, & condonavit, ac literas tunc desuper conficiendas hujusmodi ad probandum plene, quod pretium prædictum in Sixti Prædecessoris, ac Sedis, & Cameræ prædictorum subventionem, conversum foret, aliaque præmissa ubique, tam in judicio, quam extra, sufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, ac desuper conficiendas literas prædictas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis dicti Sixti Prædecessoris, vel alio quopiam defectu, etiam ex eo, quod Oliverius, & Thomas, ac Scriptores prædicti, vel quicumque alii interesse habentes ad id vocati non forent, nec præmissis consenserant, ac illa, nulla legitima subsistente causa, sed de facto processerant, seu etiam enormis, & enormissimæ læsionis prætextu, vel ex quavis alia causa quantumvis legitima, urgenti, & juridica, etiam necessario exprimenda, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari, ac adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concedi posse, minusque sub similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanarent, toties in pristinum, & eum, in quo antea erant statum, restitutas, repositas, & plenarie, etiam sub quacumque data per Petrum Episcopum, ejusque hæredes, & Successores prædictos eligenda, reintegratas, & de novo concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter Sixtum Prædecessorem, & Cameram ex una, & Petrum Episcopum, ejusque hæredes, ac successores prædictos ex altera partibus, rite, & recte initi, & stipulati, & utrinque jurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram ad Petrum Episcopum, ejusque hæredes, & Successores prædictos in juribus hujusmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligatam fore, ac esse. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac quidquid secus super iis a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contingeret, ex tunc irritum, & inane decrevit: ac tam Oliverio, & Thomæ, quam Collegio Scriptorum hujusmodi, & aliis prædictis, ceterisque omnibus, & singulis interesse habentibus, vel prætendentibus perpetuum silentium desuper imposuit: & insuper voluit idem Sixtus Prædecessor, quod Petrus Episcopus, & singuli ejus in dicto officio Præsidentatus Successores, antequam ad illud reciperentur, & admitterentur, juramentum de eodem officio fideliter exercendo in manibus Datarii pro tempore existentis Romani Pontificis, præstare omnino tenerentur.

Non obstantibus præmissis, ac dictæ Cancellariæ regulis, de consensu præstando in pensionibus, & non solvendo jure quæsito, ac revocatoria facultatum percipiendi pretium Officiorum dictæ Curiæ, & gratiis ad instar non concedendis, & quatenus opus esset rec: mem: Symmachi, Innocenti III., Pauli II., & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, tunc suorum, ac etiam ejusdem Sixti prædecessoris de rebus Ecclesiæ, seu Cameræ, & Sedis prædictarum non alienandis, ac etiam super residentia, atque spoliis Prælatorum, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus, tam Apostolicis, quam in Provincialibus, & Synodalibus, & generalibus Conciliis, specialiter, vel generaliter contra præmissa, vel eorum aliqua quomodolibet editis, & edendis, nec non Spoletan. & aliarum Ecclesiarum, ac Monasteriorum, etiam in quibus Beneficia forsan forent, ac Ordinum, Militiarum, & Hospitalium, etiam quorum illa extarent, nec non Cameræ, Urbis, locorum, Officiorum, & Collegiorum prædictorum, etiam juramento, confimatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, Indultis, exemptionibus, Immunitatibus, & literis Apostolicis, illis eorumque Præsulibus, Capitulis, Conventibus, Collegiis, Officialibus, Exequutoribus, Appaltatoribus, & quibusvis aliis personis, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, ac Sixtum Prædecessorem, & Sedem prædictos, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, & quantocumque tempore observatis. Quibus omni-

nibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat specialiter, & expresse derogavit, & nemini adversus præmissa omnia suffragari voluit, ceterisque contrariis quibuscumque.

Cum vero propter Sixti obitum Apostolicæ literæ non fuerint expeditæ.

§. 9. Ne autem de suppressione, & extinctione, abolitione, revocatione, annullatione, cassatione, irritatione, abrogatione, evacuatione, avocatione, subductione, erectione, institutione, applicatione, appropriatione, revocatione, constitutione, deputatione, receptione, admissione, statuto, ordinatione, absolutionibus, concessione, assignatione, Indulto, dispositione, declaratione, voluntate, obligatione, hypothecatione, remissione, donationibus, condonatione, mandato, decretis, derogatione, ac omnibus, & singulis aliis præmissis pro eo quod super illis dicti Sixti Prædecessoris, ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipseque Petrus Episcopus illorum frustretur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate prędicta decernimus, quod suppressio, extinctio, abolitio, revocatio, annullatio, cassatio, irritatio, abrogatio, evacuatio, amotio, subductio, erectio, institutio, applicatio, appropriatio, revocatio, constitutio, deputatio, receptio, admissio, statutum, ordinatio, absolutiones, concessio, assignatio, dispensatio, Indultum, declaratio, voluntas, obligatio, hypothecatio, remissio, donationes, condonatio, mandata, decreta, derogatio, & alia prěmissa Sixti Prædecessoris hujusmodi, perinde à dicta die quarto Idus Novembris suum sortiantur effectum, ac si super illis prædicti Sixti Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur.

Clemens prædicta omnia a die initi contractus firma esse decernit.

Præsentesque literas plene probare declarat.

§. 10. Quodque præsentes literæ ad probandum plene supplicationem, extinctionem, abolitionem, revocationem, annullationem, & cassationem, irritationem, abrogationem, evacuationem, avocationem, subductionem, erectionem, institutionem, applicationem, appropriationem, revocationem, constitutionem, deputationem, receptionem, admissionem, Statutum, ordinationem, absolutiones, concessionem, assignationem, dispensationem, Indultum, declarationem, voluntatem, obligationem, hypothecationem, remissionem, donationes, condonationem, mandatum, decreta, derogationem, & alia præmissa Sixti Prædecessoris ejusdem ubique afficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Exequutores deputat.

§. 11. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Ostien., & Amerin. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios Petro Episcopo, & successoribus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra illos suppressione, extinctione, abolitione, revocatione, & aliis præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos desuper per quoscumque contra præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri; Contradictores quoslibet per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 12. Non obstantibus omnibus præmissis. — Derogat contrariis.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum voluntatis, decreti, & mandati infringere, vel ei, ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus noverit se incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo, nonagesimo secundo, quinto Idus Februarii, Pont. nostri Anno primo. — Dat. die 9. Februarii 1593. An. I.

L.

Nullitates ex defectu jurisdictionis, citationis, & mandati, & non aliæ, in omnibus Status Ecclesiastici Tribunalibus attendendæ.

Hoc idem quoad Tribunalia Urbis jussit Pius IV. Constitut. LXVIII. Cum ab ipso *Tom. IV. Par. II. fol.* 129. *Et specialiter in Rota, in alia Constitut. LII.* In Throno. *Ibid. fol.* 97. *Et in commissionibus causarum id specificari decrevit in altera ejus Bulla CXXIII.* Cum nuper *Ibid. fol.* 270.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Litium dispendiis, & ambagibus, præsertim inter personas curæ, & Jurisdictioni nostræ, etiam in temporalibus subjectas occurrere, quantum in nobis est, cupientes.

Pius IV. tres tantum nullitates a Judicibus Urbis attendi decrevit.

§. 1. Statutum fel. rec. Pii Papæ Quarti Prædecessoris nostri, ne Judices Almæ Urbis nullitates attendant, nisi ex defectu citationis, Jurisdictionis, aut mandati, sed illis non obstantibus ad expeditionem causarum procedant, ad omnes, & quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, Magistratus, & Officiales, in quibusvis ditionis nostræ temporalis Ecclesiasticæ Provinciis, & Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis quamcumque Jurisdictionem exercentes, & dignitate fungentes, hac nostra perpetuo valitura Constitutione extendimus, & amplia-

pliamus, atque in quocumque Tribunali, aut curia seculari, vel ecclesiastica firmiter, & inviolate servari.

Clausulã sublata &c. apponit.

§. 2. Sicque, & non aliter per quoscumque ex ipsis Judicibus, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, etiam S. R. E. Cardinales, ac Legatos etiam de latere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, in quacumque causis, & instantia, etiam nunc pendente, aut in futurum movenda ecclesiastica, prophana, civili, & criminali, aut mixta, judicari, & definiri, & quibuscumque nullitatibus præter superius expressas nequaquam attentis, ad expeditionem causarum earumdem procedi debere præcipimus, & mandamus. Decernentes irritum, & inane, si secus super his per quoscumq; quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulas derogatorias addit.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, nec non legibus, etiam Imperialibus, earumdemq; Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ipsis, earumve consiliis, Iudicibus, Magistratibus, Officialibus, Curiis, Tribunalibus, Collegiis, vel personis quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio, aut quævis alia expressio habenda, aut quævis alia forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, perinde ac si ad verbum inserti, & forma in illis tradita ad unguem servata foret, pro plene, & sufficienter expressis habentes, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 4. Volumus autem præsentium literarum exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo Prælati ecclesiastici obsignatis eamdem fidem haberi, quæ haberetur eisdem præsentibus exhibitis, vel ostensis, easdemque præsentes in valvis Basilicæ Lateranensis, ac Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, ut moris est, affigi, & publicari, ac post triginta dies cunctos, quos concernunt, perinde afficere, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. 9. Februarii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, quinto Idus Februarii, Pont. Nostri Anno secundo.

Anno a Nativitate Domini nostri Jesu Christi 1593. *indictione 6. die vero 22. mensis Martii, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Clementis divina providentia Papæ VIII. Anno ejus 2. supradictæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ SS. Petri, & Joannis Lateranen. de Urbe, & in Acie Campi Floræ, per nos Joannem Baptistam Bagni, & Franciscum Baron Sanctissimi D. N. Papæ Curs.*

Baptista Pressius Mag. Curs.

LI.

Confirmatio Decreti Congregationis Sacrorum Rituum, quo nonnulla statuuntur super associatione Episcopi Oxomen, tam in eundo ad Ecclesiam, quam ab ea redeundo.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pontificis auctoritas nos admonet, & exposcit, ut quæ à Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationis Sacrorum Rituum rite ordinata, & decreta sunt, suum debitum sortiantur effectum.

Episcopus, & Capitulum Congregationé supplicarunt pro declaratione, de qua in Rubr.

§. 1. Dudum siquidem Cardinalibus dictæ Congregationis pro parte Venerabilis Fratris Sebastiani moderni Episcopi, & dilectorum filiorum Capituli Oxomen., communi ipsorum omnium voto, & consensu, & ad tollendas omnes quæstiones, litesque, ac controversias, quæ circa infrascripta quomodolibet oriri possent, humiliter supplicatũ fuit pro declaratione per eamdem Congregationem facienda, quibusnam potissimum diebus prædicti Capitulum tenerentur pro tempore existentem Episcopum Oxomen, tam euntem ad Ecclesiam, quam ab ea recedentem comitari: Congregatio prædicta supplicationibus sibi porrectis hujusmodi satisfacere cupiens, decrevit, & declaravit in hunc, qui sequitur, modum, videlicet.

§. 2. Congregatio Sacrorum Rituum ad supradictam petitionem respondendum censuit, prout & alias decretum fuit pro Ecclesia Hispalen. videlicet.

Decretum S. Congregationis.

Dignitates, Canonicos, & Capitulum debere accedere, ubi Episcopus Cappa induitur, ut eum ad Ecclesiam venientem debito cum honore comitentur, in reditu etiam debere saltem usque ad Ostium Domus ipsum Episcopum associare; ei vero privatim venienti, videlicet sine Cappa Pontificali, nonnullos ex Dignitatibus, & Canonicis ad Ostium Ecclesiæ occurrere, & in reditu similiter usque ad Ostium Ecclesiæ ipsum comitari debere. Episcopum autem cum Cappa Pontificali ad Ecclesiam accessurum, ut solemniter celebret, vel, ut assistat divinis Officiis, aut Processioni, vel ut aliud quidquam ex Pontificalibus exerceat, curare debere, ut Capitulo congruo tempore intimetur hora ejus accessus ad Ecclesiam, ad hoc, ut Capitulum prædictum commode se ad ejus occursum accingere possit; Idemque Episcopus convenientem, & opportunam horam eliget, verbi gratia si Missam solemném in aliquo die festo sit celebraturus, tunc post Primam in Choro finitam, antequam Tertia inchoetur, ad Ecclesiam accedere poterit, quo casu, Dignitates, Canonici, ceterique Capitulares, statim post Primam completam, facto modico intervallo, prodire debent obviam Episcopo ad ejus Cubiculum, eumque ad Ecclesiam venientem deducere, quemadmodum ipsa Con-

gregatio faciendum esse respondit. Cumq; Episcopus in Ecclesiam venerit, Tertia, suo tempore, inchoanda erit, juxta præscriptum Pontificalis Romani; idque omnino faciendum est, non obstante quacumque consuetudine ipsius Capituli in contrarium; Cum enim Pastor teneatur ad suam Ecclesiam accedere, & ex ejus præsentia divini cultus augumentum, Ecclesiaque ipsa splendorem, & decorem non modicum recipiat, non est ei præbenda occasio, vel non accedendi, ex quo debita cum decentia id facere nequeat, vel indecenter accedendi. Insuper declaravit, quod, quando Episcopus, finita Missa, vel aliqua hora Canonica, est ab Ecclesia discessurus, tantisper cessandum est à reliquis horis decantandis, quousque Capitulares abeuntem Episcopum reducere possint, ut in omnibus congrua obedientia Prælato, & debitum Deo obsequium reddatur, cui Sacrificium cum inobedientia non placet: Declaravit præterea, quod si interdum contingat, Episcopum, vel Processione, vel aliqua hora Canonica nondum finita, abire compelli ob aliquam sui necessitatem, tunc non opus erit, ut omnes Capitulares cum eo discedant, sed satis erit, si quatuor de Capitulo eum Domum reducant, itaut Processioni, vel divinis Officiis impedimentum, aut perturbationis occasio non præbeatur: quamvis hæc, quæ raro eveniunt, minime consideranda sint, cum leges, quæ circa ea, quæ frequentius accidunt, accomodentur. Ad evitandas autem perturbationes, & confusiones in iis diebus, in quibus Episcopus divinis Officiis est interfuturus, Campana aliquanto citius pulsetur, ut tempore, & rebus agendis simul consideratis, cuncta rectius fiant, & horis congruis expleantur. Ubi autem Episcopus solam Concionem auditurus ad Ecclesiam accedit, etiamsi Cappa Pontificali indutus eam Concionem auditurus sit, non omnes Capitulares, sed aliqui dumtaxat, videlicet saltem duæ ex Dignitatibus, & sex ad minus ex Canonicis Episcopum venientem ad Ostium Ecclesiæ excipere, atque ad eumdem usque locum abeuntem reducere.

Supplicat pro confirmatione.

§. 3. Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte Sebastiani Moderni Episcopi, & Capituli Oxomen. prædictorum petitio continebat, ipsi Episcopus, & Capitulum prædicta, per dictos Cardinales, ut præfertur, decreta, & declarata, pro illorum subsistentia, cupiant firmiori nostro, & Apostolicæ Sedis munimine roborari; quare pro parte dictorum Sebastiani Episcopi, & Capituli nobis fuit humiliter supplicatum, ut decretum, & declarationem prædictam confirmare, & approbare de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Clemens.

§. 4. Nos igitur, qui pacem, & concordiam inter omnes, præcipue divino ministerio mancipatos Præsules, & illis subditas ecclesiasticas personas, vigere, & quæ propterea per dictos Cardinales mature discussa decreta, & declarata sunt, suum debitum sortiri effectum summopere exoptamus, ipsosque Sebastianum, & Capitulum, illiusque singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisq; ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Decretum, & declarationem hujusmodi, ab ipsis Cardinalibus, ut præfertur, facta, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, & nihilominus potiori pro cautela, eadem decernimus, & declaramus, & ab ipsis Dignitatibus, & Canonicis, ac quibusvis aliis, ad quos ea quomodolibet spectant, & pertinent, inviolabiliter, & ad unguem observari debere, nec non Dignitatibus, & Capitulo, aliisque prædictis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœnis infrascriptis per contrafacientes, ipso facto, quavis appellatione cessante, & omnino sublata, incurrendis præcipimus, quatenus decretum, & declarationem hujusmodi, omni subterfugio postposito, prout ab ipsis Cardinalibus, ut præfertur, facta sunt, inviolabiliter, & ad unguem observent.

Clausulæ.

§. 5. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari posse. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari; ac mandantes d. Sebastiano moderno, & pro temporeexistenti Episcopo Oxomen, quatenus Decretum, & declarationem, & præmissa omnino observari faciat, & curet. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes excommunicationis, & suspensionis, aliasque sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis, servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, easq; etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum

§. 6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ Oxomen. juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contra-

rium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Dignitatibus, & Canonicis, & Capitulo prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 13. Febr. 1593. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Februarii 1593. Pont. nostri Anno secundo.

LII.

Approbatio Constitut. Pauli IV., & Pii V. circa leges, & ordinationes à Judæis ubique locorum observandas. Et expulsio eorumdem ab omnibus Civitatibus, & Terris Status Ecclesiast. Roma, Avenione & Ancona exceptis.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CÆCA, & obdurata Hebræorum perfidia, non solum ingrata est in Dominum, ac Redemptorem humani generis Jesum Christum Dei filium ipsis promissum, & ex semine David secundum carnem natum, sed neque etiam sanctæ Matris Ecclesiæ, ipsorum conversionem patienter expectantis, magnam erga eos misericordiam agnoscit, quinimmo pietati Christianæ pro gratia injuriam reddens, non cessat quotidie tot committere enormes excessus, tot detestanda patrare flagitia in præjudicium ipsorum Christifidelium, qui eos in testimonium veræ fidei, & in memoriam passionis dominicæ, atque ut tandem resipiscant, benigne tolerant, & recipiunt, ut nos gravibus quærimoniis ea de causa ad nos perlatis impulsi, cogamur pro debito Pastoralis officii opportunum aliquod huic malo remedium adhibere.

Paulus IV. nonnullas leges Judæis in Statu Ecclesiastico commorantibus præscripsit.

§. 1. Sane jam pridem fel. record. Paulus Papa Quartus Prædecessor noster per suam sub Dat. pridie Idus Julii Pont. sui Anno primo editam Constitutionem, prudenti ac salubri consilio certas præscripsit leges, quas Judæi in Terris ditionis Ecclesiasticæ degentes servare tenerentur.

Pius V. approbavit.

§. 2. Easque postmodum rec. mem: Pius Papa Quintus itidem Prædecessor, sub Dat. videlicet tertiodecimo Kalen. Maii, Pont. sui Anno primo, non solum innovavit, sed etiam complura indulta, & privilegia, quorum obtentu Judæi se tuebantur, abrogando, eamdem Pauli prædecessoris Constitutionem, adversus illa restituit, ac firmiter observari præcepit, ac demum per alias suas literas eos ab omnibus ditionis temporalis ecclesiasticæ Civitatibus, Terris, & locis, Urbe Roma, & Ancona exceptis, perpetuo exulare jussit, prout in eorum literis latius continetur.

Sed tamen Judæi quam plures indulta, & tolerantias adversus prædictas leges extorserunt.

§. 3. Quæ cum optima suadente ratione à sancta hac Sede emanaverint, ipsi tamen Judæi successu temporis paulatim ab hujusmodi vinculis se eximere attentarunt, & forsan ab aliis Prædecessoribus nostris, qui ut eos ab eorum caligine ad agnitionem veræ fidei allicerent, mansuetudinem Christianæ pietatis non denegandam eis censuerunt, aliquas super hoc tolerantias, sive indulta extorserunt. Quibus postmodum contra piam eorumdem Prædecessorum mentem, & intentionem prave abutentes, eo tandem sunt progressi, ut adversus divinas, naturales, humanasque leges, magnis, & gravibus usuris pecuniarum, quas præsertim à pauperibus, & egenis exigunt, monopoliis illicitis, & fœneraticiis pactis, fraudibus, dolis in contrahendo, ac fallaciis, plurimos cives, & incolas ditionis temporalis ecclesiasticæ, ubi commorantur, misere exhauserint, circumvenerint, bonis spoliaverint, ac tenuis potissimum fortunæ homines, præsertim rusticos, & simplices, non solum ad extremam inopiam, & mendicitatem, sed propemodum in servitutem redegerint, multa præterea, & quidem graviora scelera, & flagitia, & ipsi commiserint, & perdito cuique, ac nequissimo in facinoribus patrandis suam libentissime operam, & quamcumque potuerunt opem præstiterint.

Hic itaque Pontifex dictas Pauli IV & Pii V. Cōstit. innovat, & confirmat.

§. 4. Nos igitur his, & aliis gravissimis de causis adducti, hujusmodi nationem à plerisque ex nostris Populis, apud quos experientia docuit eam multo plus detrimenti afferre, quam boni ab ipsa sperari queat, censuimus omnino expellendam, & tamen ne à nobis prorsus ejecta, ad gentes, quæ Christum non norunt, divertat, atque à via salutis reliquiis Israel prophetico ore promissæ longius recedat, eam ab amplioribus quibusdam, aut nobis proximis Civitatibus, ubi facilius legum vinculis, & Judicum severitate in officio contineri possit, duximus non repellendam. Ac proinde nos eorumdem Pauli, & Pii Prædecessorum vestigiis inhærentes, primum quidem eorum Constitutiones, & literas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbamus, & innovamus, illisque perpetuæ, inviolabilis, & inconcussæ firmitatis robur adiicimus.

Privilegia in contrarium concessa revocat.

§. 5. Deinde vero, usu, & re ipsa edocti, quæ eisdem Judæis præter illorum formam, pia, & benigna eorum, qui secuti sunt, Prædecessorum nostrorum indulgentia permissa fuerunt, ea, ut sperabatur minime profuisse, quinimmo contra mentem concedentium, malitia Judæorum in damnum Christifidelium retorta extitisse, omnia, &

quæ-

quæcumque, si quæ forsan à san. mem. Pio Quarto, Sixto Quinto, & aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, sive de eorum, ut asseritur, mandato in favorem eorumdem Judæorum, tam in Alma Urbe tantum, quam in quibusvis aliis ditionis temporalis Ecclesiasticæ Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis degentium, etiam super hoc ipso, ut ubilibet commorari eis liceat, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, vel sub prætextu causæ, & tituli onerosi, etiam vim contractus inducentis, aut alias concessa dicuntur, privilegia, permissiones, Indulta, aut capitula, quorum etiam omnium, & singulorum tenores pro expressis, ac ad verbum insertis habemus, in ea parte, qua prædictis eorumdem Pauli, & Pii V. Prædecessorum, nec non præsentibus nostris literis adversantur, aut ultra illas aliquid concedunt, harum serie revocantes, cassantes, abolentes, & annullantes, irritaq; cassa, & nulla decernentes.

Exulareque præcipit a toto Statu Ecclesiastico, preter quam ab Urbe Roma, Ancona, & Avenione.

§. 6. Hac nostra perpetuo valitura Constitutione præcipimus, & mandamus, ut omnes, & quicumque Judæi utriuslibet sexus, qui in quibusvis ditionis nostræ temporalis universæ Civitatibus, etiam Bononien., & Beneventan. Oppidis, Terris, Castris, & locis, etiam sub eadem ditione consistentium, Baronum, & Domicellorum, quamcumque jurisdictionem, præheminentiam, titulum, insignia, seu exemptionem habentium, ad præsens reperiuntur, debeant omnino, intra tres menses à die publicationis præsentium literarum in Romana Curia faciendæ numerandos, ex ejusdem ditionis temporalis, & Status Ecclesiastici finibus discessisse, & aliò commigrasse. Quin potius, tam illos, quam alios, siqui fortasse ad prædictum Statum accedent, jubemus in posterum à tota ditione præfata, non solum nostris, sed etiam perpetuis futuris temporibus sine ulla spe reditus exulare, ita ut quicumq; Judæi, sive peregrini, præsentes, aut futuri, in quavis dictæ ditionis Civitate, Oppido, Terra, vel loco, etiam domicellorum, & Baronum hujusmodi quandocumque post lapsum trium mensium prædictorum inventi fuerint, rebus omnibus spolientur, eæque Fisci juribus applicentur, eorum vero unusquisque, qui ætate, & corpore viribus satis firmis ad eam pœnam substinendam reperietur, ad triremes, quoad vixerit, sit eo ipso damnatus. Idque in toto Statu predicto ubique servetur (Urbe Roma, & Avenionen. atque Anconitan. Civitatibus dumtaxat exceptis) ubi eos, qui ad præsens ibidem, vel alibi intra prædictum Statum degunt, si ad dictas potius Civitates, quam alio se recipere maluerint, & prædictis de causis, & ad prosequendas cum Orientalibus mercaturæ negociationes, & commercia, & quia illos præsertim, qui nostro, & hujus Sedis conspectui proximi sunt, pœnæ formidine à maleficiis temperaturos, atque interdum aliquos lumen veritatis facilius agnituros speramus, censuimus tolerandos.

Statutis locorum, Apostolicisque, & canonicis sanctionibus, & prædictis Pauli IV. & Pii V Constitutionibus litigari declarat.

§. 7. Verum his ipsis, quos in tribus tantum prædictis Civitatibus commorari permittimus, Universis, & singulis Judæis præcipimus, ut Civitatum prædictarum, in quibus pro tempore habitaverint, Statuta favorem Christianorum concernentia, nec non edicta Ordinariorum, & Magistratuum, precipue vero nostras, ac prædictas Pauli, & Pii V. Prædecessorum, & alias Apostolicas, & canonicas, quæ circa ipsos Judæos aliquid disponunt, Constitutiones inviolabiliter observent.

Exequutores hujus Constitutionis deputat.

§. 8. Quo circa tam dilectis filiis nostris in Alma Urbe Vicario, & S. R. E. Camerario, quam aliis universis, & singulis status, & ditionis Ecclesiasticæ Civitatum, Oppidorum, & locorum Ordinariis, nec non Legatis, Vicelegatis, Præsidibus, & Gubernatoribus, nunc, & pro tempore existentibus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus eorum unusquisque curet, quantum in se est, præsentes literas nulla alia à nobis exspectata jussione, aut mentis declaratione, debitæ exequutioni quam primum demandari, ac deinde perpetuo firmiter, & inviolate observari, nec solum quicquam contra illarum tenorem, etiam prætextu hactenus concessorum Indultorum, permissionum, sive consuetudinum tolerare, indulgere, aut permittere, vel licentias aliquas concedere præsumant, sed contra quoscumque inobedientes, & transgressores omni severitate animadvertant, contradictores per opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

Clausulas derogatorias apponit.

§. 9. Non obstantibus præmissis, necnon quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, tam per superius nominatos, quam illos quoscumq; nostros Prædecessores Universitatibus eorumdem Judæorum, sive eorum aliquibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & ex quibusvis causis, etiam gravissimis, & urgentissimis, atque onerosis vim contractus solemniter initi, ultro citroque obligatorii inducentibus, tam in genere super præmissis, & super habitando in locis ditionis Ecclesiasticæ eis benevisis, & super exercendo quocumque mercaturæ genere, quam in specie iis, qui in tribus prædictis Civitatibus commorantur, seu alias concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro expressis, ac forma ad unguem servata ad verbum insertis habentes, specialiter, & expresse harum serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Formã publicationis subjicit.

§. 10. Volumus autem, præsentes literas in valuis Basilicę Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est publicari, & elapso termino superius descripto, eos quos concernunt perinde afficere,

ac

ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent.

Transumptisque credi jubet. §.11. Illarum quoque transumptis etiam impressis &c. Nulli ergo &c.

Dat.P.An.II. 25. Febr. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo secundo Kalen. Martii, Pont. nostri Anno secundo.

LIII.

Contra Hæbreos, tenentes legentesque libros Thalmudi, & alios hactenus damnatos, aut blasphemias, & contumelias in Deum, & Sanctos continentes.

De libris Thalmudi, prima prodiit prohibitio ab Innocent. IV. in Constitut. IV. Impia *Tom.III. fol.309., & alia de his, & similibus libris. prodiit a Jul.III. in Constit.XXXIII.* Cum sicut. *Tom.IV. Par.I. fol.309.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. CUM Hebræorum malitia novas in dies excogitet fraudes, quibus perniciosa volumina, librosque impios, ac plane detestabiles, tum antiquitus damnatos, tum recens conscriptos in vulgus proferat.

Approbatio prohibitionis libri Thalmudi, & aliorum detestabilium scriptorum. §.1. Nos, & ipsis exitiale, & Christiano populo periculosum rati hanc eorum nequitiam conniventibus oculis tolerare, ac pro nostro pastorali officio, opportunum huic malo remedium adhibere volentes, adducti exemplo complurium Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, præsertim fel. rec. Gregorii IX. Innoc.IV. Clementis IV. Honorii IV. Joannis XXII. Julii III. Pauli IV., & Gregorii XIII., qui sæpius impium, illud Thalmudi nuncupatum, & alia similia reprobata, & detestanda scripta, & volumina damnarunt, & retineri prohibuerunt, seu alias ex Christiani Orbis Provinciis, & Regnis pio zelo exterminarunt, omnes, & singulas eorumdem Prædecessorum super hoc editas literas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbantes, & innovantes.

Prohibitio Judæis, hos libros, & alia impia scripta retinendi, vel quovis modo utendi. §.2. Atque illis hæc addentes, omnibus, & quibuscumque Universitatibus Hebræorum, eorumque singulis, tam in temporali S. R. E. ditione, quam etiam extra eam ubivis locorum, & in quibusvis Christiani orbis partibus constitutis, perpetuo prohibemus, ne quosvis libros, & codices impios Thalmudicos sæpe damnatos, vanissimos, cabalisticos, atque alios nefarios a Prædecessoribus nostris prohibitos, & condemnatos, necnon opera, commentaria, tractatus, volumina, & scripta quæcumque, tam lingua Hebraica, quam quavis alia hactenus conscripta, aut versa, edita, & impressa, ac in posterum conscribenda aut vertenda, edenda, vel imprimenda, continentia seu continentes, tacite vel expresse, hæreses, vel errores contra sacras veteris legis, & testamenti scripturas, necnon contumelias, impietates, blasphemias contra Deum, sanctissimam Trinitatem, & Salvatorem nostrum Dominum Jesum Christum, ejusque Sanctam Christianam fidem, ac beatissimam ipsius Genitricem semper Virginem Mariam, & Beatos Angelos, Patriarchas, Prophetas, Apostolos, aliosque Sanctos Dei, Sacratissimam Crucem, sacramentum novæ legis, Sacras Imagines, & Sanctam Catholicam Ecclesiam, & Sedem Apostolicam, ac contra Christi fideles, præsertim Episcopos, Sacerdotes, & alias ecclesiasticas personas, atque etiam contra nuper ad ejusdem Christi fidem conversos, ac Neophitos, & alias contra Religionem Catholicam, vel in quibus etiam impudicæ, & obscenæ narrationes memorantur, etiam sub prætextu, quod expurgata fuerint, vel donec expurgentur, sive quod de novo typis excusa fuerint, mutatis nominibus, vel etiam sub obtentu, seu tolerantia, aut permissione, ut prætendunt, Secretarii, aut cujusvis personæ Sacri Concilii Tridentini, aut Indicis librorum prohibitorum per rec. mem. Pium Papam IV. Prædecessorem nostrum editi, vel cujusvis indulti Apostolici, aut licentiæ per S. R. E. Cardinales, etiam Legatos, aut Camerarium, seu Cameram Apostolicam, vel Nuncios, etiam cum potestate Legati de latere, aut locorum Ordinarios, seu Inquisitores hæreticæ pravitatis, forsan quomodolibet concessæ, aut quovis alio quæsito colore, legere, habere, vel retinere, emere, vel vendere, aut evulgare, ullo modo audeant, vel præsumant.

§.3. Omnes vero, & quascumque facultates, literas, permissiones, indulta, tolerantias legendi, tenendi, etiam ad tempus certum, vel incertum, vel ad effectum prædictos, & sub similibus, vel aliis prætextibus quæcumque, ut præfertur, prohibita scripta, volumina, libros, & alia supradicta quibusvis Judæis, in genere, vel in specie, a Prædecessoribus nostris, & dicta Sede Apostolica, seu ejus Legatis, etiam de latere, vel Nunciis, aut Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, aut locorum Ordinariis, vel quibusvis aliis, quavis dignitate, vel auctoritate fungentibus, etiam S. R. E. Cardinalibus, ejusque Camerario, seu Cameræ prædictæ, sub quibusvis verborum formis, & conceptionibus, & quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis clausulis, ac vim contractus inducentibus, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, seu ad quorumcumque Principum, etiam Regali, Ducali, vel alia quacumque præeminentia fulgentium instantiam, vel eorum intuitu concessas, auctoritate, & tenore præmissis revocamus, irritamus, & annullamus, ac pro revocatis, irritis, & penitus infectis in perpetuum haberi volumus. Revocatio quarumcumque facultatum, licentiarum, & indultorum, illa tenendi.

Di-

Prohibitio concedendi has licentias, & eis utendi.

§.4. Districtius inhibentes, tam quibuscumque ex prædictis, quavis auctoritate, & facultate suffultis personis, ne hujusmodi licentias, tolerantias, indulta quoque modo concedere, quam Judæis, ne illis sic per præsentes revocatis, aut posthac forsan de facto concedendis, uti, aut earum prætextu, seu alias quomodolibet libros prædictos retinere, legere, deferre, emere, vendere, aut de novo edere præsumant.

Præfixio termini ad ejusmodi libros consignãdi Inquisitoribus, aut locorum Ordinariis.

§.5. Quinimmo si quos ad præsens habent, eos statim intra decem dies Romæ in officio Sanctæ Romanæ, & universalis Inquisitionis, extra Urbem vero intra duos menses a die publicationis præsentium numerandos, locorum Ordinariis, seu Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, a quibus postmodum absque alio mandato nostro, nulla interposita mora comburantur, exhibere, tradere, & consignare omnino teneantur, & debeant.

Pœnarum inflictio in contravenientes.

§.6. Præcipientes, tam ipsis Judæis, quam quibuscumque Typographis, Bibliopolis, seu mercatoribus, & aliis quibuscumque Christifidelibus etiam cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, sub pœnis amissionis librorum, & publicationis omnium bonorum, Fisco ejus Principis, in cujus ditione libri reperti fuerint applicandorũ, ac aliis etiam gravioribus, & corporis afflactivis arbitrio Diœcesani, ac etiam Inquisitoris, si inibi fuerit, statuendis, ac moderandis, necnon quo ad Christianos, etiam excommunicationis majoris latæ sententiæ per unumquemque contrafacientem eo ipso incurrendæ, ne hujusmodi libros, & alia scripta superius prohibita, ut præfertur retinere, habere, legere, edere, typis excudere, seu imprimere, describere, vel exemplare, aduehere, emere, vendere, donare, commutare, aut alias quomodolibet distrahere, vel alienare.

Et in fautores Hebræorum in præmissis.

§.7. Neve quisquam, etiam sub prædictis, & aliis pœnis contra fautores Apostatarum a fide, & hæreticorum a sacris canonibus, & constitutionibus Apostolicis inflictis, ipsis Hæbreis, pro habendis, scribendis, seu imprimendis hujusmodi libris, vel undecumque afferendis, seu transvehendis, aut pro eorumdem legendorum licentia de cetero impetranda, opem, consilium, auxilium, vel favorem præstare, aut impendere quoquo modo audeat.

Deputati exequutores hujus Constitut.

§.8. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris, tam S. R. E. Cardinalibus adversus hæreticam pravitatem in toto terrarum Orbe generalibus Inquisitoribus, quam etiam Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque locorum Ordinariis, & Inquisitoribus quibuscumque ejusdem hæreticæ pravitatis, in quibusvis Regnis, Provinciis, & Civitatibus pro tempore existentibus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli, in Civitatibus, Terris, & locis, ubi Judæi commorantur, tam in eorum Synagogis, & locis publicis, quam privatis, domibus, aut officinis, & alias ubique locorum etiam apud Bibliopolas Christianos prædictos sic prohibitos libros, & scripta, per se vel alium, seu alios ab eis deputandos diligentissime perquirant, & contra eos, qui super retentione hujusmodi culpabiles reperti fuerint, ad prædictarum, & aliarum etiam graviorum eorum arbitrio pœnarum exequtionem procedant. Contradictores, necnon inobedientes quoscumque, eisve auxilium, consilium, vel favorem præstantes, per opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus præmissis, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, dictis Hebræis, eorumve Universitatibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi alias pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio habenda, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, necnon formas, & decreta in illis apposita, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis quoad reliqua in suo robore permansuris, ad effectum præmissorum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus publ. hujus Constitutionis.

§.10. Volumus autem præsentes literas, ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, atque in platea, quæ Judæorum nuncupatur, per Cursores nostros publicari, earum exemplis inibi affixis, ac dimissis, ac post hujusmodi publicationem, & elapsum terminum superius præscriptum, cunctos, & singulos, quos concernunt, perinde arctare, atque afficere, acsi eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent.

Transumptorum fides.

§.11. Illarum exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eamdem prorsus fidem in judicio, & extra illud haberi, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Clausulæ pœnales.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ approbationis, innovationis, additionis, prohibitionis, revocationis, irritationis, annullationis, voluntatum, inhibitionis, præcepti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. P. An. II, 28. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, pridie Kalend. Martii, Pontificatus nostri Anno II.

Re-

LIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Reformatio Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinen., seu S. Justinæ.

Dilectis filiis Præsidenti, Visitatoribus, Abbatibus, & Monachis Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinen. alias Sanctæ Justinæ de Padua.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Proœmium.

Commissum Nobis ex alto Apostolicæ servitutis ministerium pro debito pastoralis officii adimplere cupientes, in ea præcipue incumbendum arbitramur, quæ ad Cleri universi reformationem, & Ecclesiasticæ disciplinæ integritatem restituendam pertinere dignoscuntur. Id autem in Regularium personarum Congregationibus eo accuratius duximus providendum, quo uberiores ex iis, dum in suorum institutorum observantia constantes perseverabunt, Ecclesiæ Dei fructus proventuros esse confidimus.

Monachos Cassinen. a primæva perfectione dilapsos.

§.1. Et certe inter universum Monachorum cœtum ad Congregationem vestram Cassinen. alias S. Justinæ de Padua, quæ sub speciali nostra, & Apostolicæ Sedis est protectione, oculos convertentes, sicut tam florentem olim, & in monasticæ perfectionis pene fastigio feliciter constitutam, & prisca virtute insignem comperimus, ita nunc, sive vitio temporum, sive hominum incuria, & nimia forsan Præpositorum indulgentia, a pristino suo splendore paululum declinantem erigere, simulque aliis partibus confirmare, & ad antiquum decus revocare summopere desideramus. In quo quidem cum parem desiderio nostro propensionem vestram, ex iis, quæ nobiscum egerunt dilecti filii Ordinis vestri professores a regimine vestro, ea de re, ad Nos proxime destinati, deprehenderimus, commendamus eximiam pietatem vestram, ac zelum, vosque ad salutarem hanc reformationem sponte vestra incensos, paterna, qua vos semper complexi sumus charitate hortamur, ut Beati Monachorum Patriarchæ Benedicti Ordinis vestri Institutoris, aliorumque Sanctorum, qui ex eodem Ordine innumeri prodierunt, vestigiis insistentes, ad illam monasticæ disciplinæ perfectionem omni studio ita contendatis, ut eam in vobis nostris temporibus revixisse omnes intelligant, & exemplo vestro, aliæ quoque Regularium Congregationes ad eamdem reformationis normam amplectendam alacrius excitentur.

Et ad antiquũ decus; anhelantes.

Hortatur, ut pristinam observantiam assumant.

De Visitatoribus eligendis, eorumq. facultatibus.

§.2. Ut autem id facilius assequi valeatis, nonnulla, quæ post maturam consultationem a probatissimis viris, quibus hoc negotium mandavimus, Nobis proposita sunt pro Congregationis vestræ reformatione maxime utilia, ac salutaria constituenda censuimus. De Apostolicæ igitur potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ut in vestra Congregatione posthac Visitatores eligi possint ejusdem Monasterii cum Diffinitoribus, quorum officium simul cum Capitulo generali terminatur, professi, hac moderatione adhibita, ut tam in dietis, quam in Capitulo generali non solum, dum agitur de ipsis in dietis, seu diffinitorio intervenientibus, sed etiam de eo promovendo, ad quamcumque dignitatem, aut assumendo ad aliquod officium, qui sit eorum alicujus comprofessus, ut liberius ea de re tractari, & deliberari possit, ii, de quibus, vel eorum comprofessis sic agetur, extra locum dietæ, & diffinitorii extent, & nec suffragia conferant, nec ceteris suffragantibus intersint, & quod de consanguineis in examine Monachorum Constitutiones vestræ præscribunt, id etiam ad comprofessos extendimus.

De Promotione ad Abbatiam, Prioratum,

§.3. In promotionibus autem ad Abbatiam, & Prioratum, liceat pro bono Congregationis, tempus a Constitutionibus vestris præscriptum omnium Diffinitorum consensu dispensare. Monasteriis præterea vacantibus usque ad septuagesimam provideat vestri Ordinis regimen in dietis a dicto tempore citra Diffinitores capituli generalis. Præscribatur insuper numerus certus Decanorum, quem nec augere, nec minuere unquam liceat. Quod si nunc plures sunt Decani, nemo imposterum eligatur, quod is numerus effectus sit. Nemo autem ad Decanatum promoveri possit, qui præter vitæ integritatem, qua debet præstare, aliquod etiam non vulgare specimen prudentiæ non exhibuerit, & doctrinæ congruentis adjumenta non habeat, casibusque saltem conscientiæ egregie instructus non sit: qua in re definitorum judicium ne fallatur, visitatores promovendorum merita inquirant, deque iis Definitoribus, qui neminem ad ullum gradum valeant promovere, nisi habita de eo hujusmodi visitatorum relatione, medio ipsorum juramento fidem faciant. Ad hæc a membrorum administratione Decani removeantur, nec posthac deputentur, sed in Monasteriis in regulari disciplina pro sui muneris debito exerceantur, iis exceptis, qui ob ætatem, vel imbecillitatem ad onera regularia, & ad munera graviora subeunda parum idonei existimantur, quibus hujusmodi administratio demandari poterit, cum onere, ut in iis eam regularis disciplinæ observantiam curent exerceri, quæ vestris Constitutionibus præscribitur.

Et Decanatũ.

De Prioribus Claustralibus

§.4. Priores deinde claustrales, & Decani ab officiis, & dignitate, ea etiam una ratione removeantur, quod disciplinæ regulari nec ipsi incumbant, & alios ad eam amplectendam excitare negligant. Ideoque quotannis in Capitulo generali electionis judicio subjiciantur, & pro singulis suffragia ferantur, acsi nunquam antea fuissent electi, ut eo pacto in officio retineantur.

In omnibus Monasteriis pa

§.5. In omnibus quoque Monasteriis par mo-

uniformiter vivendum.

modus, & forma vivendi servetur, & in regulari disciplina æqualiter Monachi exerceantur ad Regulæ, & Constitutionum præscriptum: quod si in communibus regulis ex causa aliqua in parte dispensandum esse videatur, id singulis annis auctoritate definitorum Capituli generalis dumtaxat fieri possit, habita ratione cum locorum, tum personarum indigentiæ, & cum magno moderamine, prout iisdem Definitoribus expedire videbitur.

Abbates negligentes removeri.

§.6. Abbates, qui Definitorum præscriptum immutare ausi, & in curanda disciplina regulari admodum negligentes, aut dissimulantes deprehensi fuerint, possint hac una de causa arbitrio vestri regiminis suspendi, & etiam a titulo, & administratione removeri.

De mutatione Monachorum.

§.7. Monachi propterea in posterum non mutentur, nisi per consensum (ut ajunt) Præsidis, aut Visitatorum in actu visitationis ad præscriptum Constitutionum vestrarum, cognita, & expressa causa, exceptis Officialibus, & iis, quos pro bono Congregationis vestri Ordinis regimine judicaverit esse mutandos. Expensæ autem mutationum pertineant ad Monasteria, e quibus discedunt Monachi. Quare mutatis fratribus eorumdem Monasteriorum Superiores quam primum necessaria secundum Constitutiones vestras subministrent, & itineris viam literis patentibus præscribant, a qua non liceat deflectere, sub pœnis privationis quorumcumque officiorum, ac dignitatum, & vocis activæ, & passivæ, & etiam carceris arbitrio ejusdem regiminis pro qualitate culpæ: Si qui vero Monachi ob petulantiam, & depravatos mores a Prælatis omnibus recusentur, in Carcerem detrudantur, donec resipiscant, & emendentur, & quousque benevolos inveniant Receptores.

Animarum cura per Monachos non exercenda.

§.8. Non permittant præterea Prælati sub pœna privationis quorumcumque officiorum, & munerum, & vocis activæ, & passivæ, ut quovis colore animarum curam exerceant Monachi, nec Secularium etiam affinium, & consanguineorum negotia tractent, sine expressa licentia definitorum Capituli generalis, re bene cognita, & mature examinata, & maxime ne eorum causæ coram Judicibus compareant, ut omnis vacationi, & proprietati occasio præcludatur.

De administratione rerum temporalium.

§.9. In administratione autem rerum temporalium ea cautio adhibeatur, ne Prælati eam ipsi per se exerceant, sed per Cellerarios a Definitoribus, vel vestri Ordinis regimine deputatos. Insuper pecuniæ omnes quacumque ex causa ad Monasterium pervenientes, deponantur penes Monachum a Definitoribus, vel regimine vestro eligendum, aut probatum, & fidelem Telonarium, cujus ea præcipue cura sit, eas in destinatis rationum libris, sive Codicibus fideliter, & diligenter describere: earum autem ne obolum quidem expendat, aut alicui quovis prætextu numeret, nisi de mandato Cellerarii. Hujusmodi autem mandata in præparato ad hoc codice describantur, & manu ipsius Cellerarii subscribantur, expressa in iis summa pecuniæ, cui, & qua de causa sit persolvenda. Rationes dati, & accepti, creditæque, ac debitæ pecuniæ juxta Constitutiones vestras reddantur, quibus Prælatus, Prior, Cellerarius, & Decani non solum subscribant, sed etiam juramento suo confirment veras esse, nihilque fraudis continere. Quod si qui defraudasse inventi fuerint, & veritatem proventuum, & expensarum non expressisse, ab Officiis, Dignitatibus, & Administrationibus sine ulla provocatione removeantur, & insuper tamquam perjuri puniantur. Eligantur quoque in Capitulo generali a Definitoribus tres, qui rationes proventuum, & expensarum singulorum Monasteriorum exactissime videant, & examinent, & ea omnia exequantur, quæ in hac parte per Constitutiones vestras Auditoribus causarum sunt commissa.

Munera nemini danda.

§.10. Ne autem Monasteriorum redditus, & fructus in alios, quam par sit, usus convertantur, prohibemus munera, & largitiones Protectori, Vice-Protectori, Ordinario, aut personæ, quavis tam Ecclesiastica, etiam Pontificali, aut alia majori etiam S. R. E. Cardinalatus, quam mundana auctoritate fulgenti, etiam occasione primi ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum, gratique animi testificationem, exceptis iis munusculis, quæ in esculentis modici valoris, non honorum ambitu, aut privata aliqua cupiditate, sed ad comparandam, & conservandam Monasteriis benevolentiam prædictis Protectoribus, aliisve Benefactoribus, & Officialibus certis quibusdam temporibus publico Congregationis, aut Monasteriorum non privato cujuscumque nomine ex Superiorum præscripto moderate fieri consueverunt.

De hospitalitate.

§.11. Prohibemus etiam invitationes, & superfluos, & extraordinarios sumptus pro prædictis personis, aut aliis honorifice, laute, & opipare suscipiendis sub prætextu etiam hospitalitatis, quæ si quando exercere contigerit, habita locorum, temporum, & personarum ratione, ea moderatione fieri debeat, quæ in vestris Constitutionibus laudabiliter, & monasticæ modestiæ congruenter præscripta continentur.

Reformationes aliorum Ordinũ hanc Congregationem non obligant.

§.12. Ut vero vestram hanc propensam ad reformationem voluntatem specialibus favoribus prosequamur, volumus, ut si contingat per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices aliquam aliam Reformationem quorumvis Ordinum, seu Institutorum regularium pro tempore fieri, per eam vestro Ordini, nihil ulterius injunctum, aut præmissis nullatenus derogatum censeri possit, nisi de vestro ordine nominatim mentio fiat, & nisi specialis, expressa de verbo ad verbum, nihil penitus omisso earumdem præsentium expressio habeatur, & aliter factæ reformationes vos minime arctent, & derogationes nullius sint roboris, vel momenti. Has autem nostras Constitutiones a vobis inviolate, ut decet, obser-

vari

vari in virtute sanctæ obedientiæ, & sub formali præcepto injungimus.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel Specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus præsertim felicis recordationis Gregorii XIII., & Sixti V. Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum, ac universi Ordinis S. Benedicti, vestræque Congregationis, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quantumvis amplis, & amplissimis, ac sub quibusvis verborum formis, & tenoribus, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodocumque concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Martii 1593. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Martii 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmantur quædam Ordinationes pro Universitate Studii Generalis Perusini.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INTER multiplices nostri pastoralis officii curas illam libenter amplectimur, per quam literarum studia præsertim in Civitatibus Sedis Apostolicæ temporali ditioni subjectis, quas præcipuo quodam affectu complectimur, consistentia recte dirigi, & gubernari valeant, & quæ propterea provide statuta, & ordinata fuerunt, Apostolicæ firmitatis robore solidamus.

Directores Universitatis nonnulla proposuere pro regimine illius.

§. 1. Alias siquidem scilicet de mense Decembris proxime præterito pro parte dilectorum filiorum Sapientum Universitatis studii generalis Civitatis nostræ Perusiæ nobis expositum fuit, quod ipsi sapientes cupiebant, tam super numero Lectorum in dicto studio singulares artes legere debentium, quam super modo, & forma illos conducendi, eorumque lectionibus, & exercitiis ordinariis, aliisque dictæ Universitatis necessitatibus subveniendis, ac de aliquo loco, in quo dictæ Universitatis Collegii Doctores pro doctorandis Scholaribus, aliisq; Collegii functionibus, & negociis adimplendis, & pertractandis pro dignitate conveniret, & congregari valerent per nos provideri. Unde nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens rem nonnullis Cardinalibus examinandam committit.

§. 2. Nos negocium hujusmodi dilectis filiis nostris Dominico Sancti Grisogoni Pinello, & Benedicto S. Marcelli Titulorum Presbyteris Cardinalibus Justiniano nuncupatis demandavimus. Unde prædicti Dominicus, & Benedictus Cardinales, auditis pluries dictis Sapientibus, & Doctoribus, ac visis, & consideratis Bannimentis super hoc prudenter à prædicto Dominico Cardinali, dum anno superiori Legationis de latere munere in tota Umbria fungeretur, & in dicta Civitate nostra Perusina resideret factis, & publicatis statuerunt, & ordinaverunt, quod singuli quarumcumque artium indicta Universitate Lectores publice legere incipiant, in prima tertiaria à die sequenti post commemorationem omnium Defunctorum nisi aliquo festo fuerit impedita, quia tunc incipient alio die sequenti, quæ tertiaria durare debeat usque ad festum Sanctę Lucię. In secunda vero tertiaria à die post festum Epiphaniæ Domini, usque ad Dominicam in Passione. In tertia autem post Dominicam in Albis, usque ad festum S. Margharitæ.

Qui terminos Tertiariarum præfixerunt.

Nonnullaque alia statuerunt, quæ hic recensentur.

Quibus tertiariis durantibus aliquæ vacantię minime concedantur, nec interim Lectoribus liceat aliquas lectiones prætermittere, nisi fuerint impediti causa infirmitatis, quæ probari debeat testimonio phisici Notario Universitatis consignando. Durante autem prima tertiaria, tam Juris Civilis, quam Canonum, & Institutionum Lectores ter in hebdomada in schola eorum primi Cathedrantis super lectione currenti coram scholaribus publice circulari debeant, & dum lectiones publicę habentur, quæ saltem unius horæ spatio durare debeant nullus doctorari, nec aliquis in privatis Domibus lectiones legere possit, conclusiones vero publice, nisi tempore vacantiarum non substineantur; Singulis autem diebus lectionum, pulsetur Campana hora solita pro convocandis scholaribus, & Lectoribus, qui ad lectiones aliquem scholarem, ut vocant Nobilistam associare non possint: Quodque singulorum scholarium, tam Civium, quam exterorum in dicta Universitate literis operam dare volentium Nomina, ut dignosci, ac eorum qualitates aliquando examinari possint, describantur: quodque etiam post hac in perpetuum nullus Lectorum nunc, & pro tempore in dicta Universitate in aliqua facultate legentium aliqua ratione se ab onere legendi, etiamsi per triginta Annos, & quantumvis longissimi temporis spatium id munus exercuerit, etiam cujusvis privilegii, vel Immunitatis prætextu exemptum esse prætendere possit: sed quidcumque legendi immunitate de præsenti non gaudent, ac provisiones, & emolumenta ab eadem Universitate acceperint, munus suum realiter exequi, & cum effectu adimplere teneantur, nec

nec ratione cujusvis juris, Statuti, vel consuetudinis, nisi actualiter legerint, aliquod salarium, vel emolumentum consequi valeant, exemptionesque, privilegia, indulta, & Immunitates quæcumque super his quomodolibet conceden. nullæ omnino, & irritæ existant: illorum vero, qui ad præsens dictam exemptionem habent, salaria eorum, & cujuslibet ipsorum, obitu adveniente in fabricam olim per præfatum Dominicum Cardinalem designatam ad Collegii, seu Universitatis prædictæ commodum pro congregandis Doctoribus, ac doctorandis scholaribus, & publicis conclusionibus sustinendis, aliisque actibus, & functionibus publicis faciendis omnino converti, & erogari deberet. Et insuper, quod de cetero deputentur, & conduci debeant duo alii Magistri gramatices, cum annuo salario centum scutorum monetæ pro quolibet ipsorum, & augumento concesso à fel: rec: Sixto PP. V. Prædecessore nostro integre persolvendo, in quorum, ac aliorum dictæ Universitatis Lectorum deputatione, electione, & salariorum constitutione, ratio habeatur uniuscujusque scientiæ, & sufficientiæ nulla habita consideratione Nobilitatis, seu antiquitatis, in quam curam ipsi sapientes omnino studeant, atque incumbant.

Prædicta omnia confirmat Clemens.

§. 3. Quare nos volentes, ut præmissa omnia firmius observentur quo fuerint Apostolico munimine roborata omnia, & singula ordinationes, & Statuta prædicta Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa nostra scientia perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos Juris, & facti, aliosque defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplemus, eaque omnia, & singula perpetuo valida, & efficacia existere, ac tam per Lectores, & scholares nunc, & pro tempore existentes, quam alios quoscumque inviolabiliter perpetuo observari; Sicque, & non aliter per prædictæ Civitatis, etiam de latere Legatum, Vicelegatum, & Gubernatorem, ac alios quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, nec non quid quid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Atque observari mandat.

Exequutores deputat.

§. 4. Mandantes propterea ejusdem Civitatis Legato, Vicelegato, seu Gubernatori nunc, & pro tempore existentibus, quatenus omnia, & singula ordinationes, & statuta prædicta ab illis, ad quos spectat, & spectabit in futurum, omnibus juris, & facti remediis, auctoritate nostra, perpetuo observari faciant. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac Statuta, & ordinationes hujusmodi non observantes, seu contra facientes, etiam per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, & alias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia quacumque appellatione, seu reclamatione cessantibus, ac omnino postpositis, eadem auctoritate nostra compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachi secularis.

Obstantibus derogat.

§. 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, literis dicti Sixti Prædecessoris super applicatione, seu augumento redditUum Lectoribus dictæ Universitatis assignatorum, ac quibusvis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac Civitatis, & Universitatis prædictarum, etiam juramento confirmatarum, Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis Civitati, & Universitati prædictis, ac illorum Doctoribus, Lectoribus, & Scholaribus, ceterisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet contra præmissa concessis, confirmatis, & innovatis, ac disponentibus. Quibus omnibus, & singulis eorum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Martii 1593. Pont. nostri Anno Secundo.

LVI.

De electione Præpositi Generalis, aliorumque Prælatorum Congregationis Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de Observantia: de Capitulorum generalium, & Dietarum celebratione, totiusque Ordinis regimine.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUæ ad prosperam religiosorum directionem, ac reformationem pertinent, ea libenter concedimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Causæ edendæ hujusce Cōstitutionis.

§. 2. Sane cum post futura festa paschalia, Capitulum generale Congregationis Monachorum Eremitarum S. Hieronymi in Monasterio S. Petri de Hospitaletto Lauden. Diœcesis celebrandum sit, Nos qui Congregationem ipsam ad pristinam regularis observantiæ normam reduci, ac reformari maxime cupimus, nonnulla, quæ in eodem Capitulo publicari, & deinceps perpetuo in eadem Congregatione observari volumus, statuenda censuimus.

Approbatio ultimi Capituli Generalis.

§. 2. Motu igitur proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostris, & de Apostolicæ Sedis plenitudine, cum acceperimus ex diversarum Apostolicarum Con-

Constitutionum diversis temporibus, a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, pro eadem Congregatione factarum, forsan invicem contrarietate, in Capitulo generali Mantuæ ultimo celebrato, ac in Dieta generali de mense Octobris proxime præterito habita, omnia in illis gesta juxta prædictar. Constitutionum præscriptum ad unguem fieri non potuisse, immo forsitan aliquibus earumdem Constitutionum aliqua ex parte contraventum extitisse, & ideo de illorum validitate ab aliquibus hæsitari potuisse, & posse; Nos omnia, & singula, tam in prædicto Capitulo, quam in Dieta generali hujusmodi facta, gesta, statuta, & ordinata, quatenus tamen Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ac regularibus ejusdem Congregationis institutis sint conformia, etiam si in illis Constitutionum prædictarum omnium, & singularum forma ad unguem minime servata, aut contra aliquarum ex illis dispositionem, forsan facta fuerunt, auctoritate Apostolica tenore præsentium validamus, confirmamus, & approbamus, omnesque, & singulos præmissos, & alios quoscumque juris, & facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus; ac valida, firma, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere decernimus.

Jussio confirmandi Georgium Lucianum Præpositum Gener. pro alio triennio.

§.2. Insuper, quia per alias nostras in simili forma Brevis literas, dilectum filium Georgium Lucianum Cremonen. ejusdem Congregationis Præpositum generalem in prædicta Dieta generali, in Virgilii de Mantua olim ejusdem Congregationis Præpositi generalis prædefuncti locum canonice electum, ad triennium proximum a die celebrationis proximi futuri Capituli generalis numerandum confirmavimus, prout in illis literis plenius continetur; Dilectis filiis Definitoribus, Consultoribus, Prioribus, & aliis in dicto Capitulo Præsidentibus, ac vocem habentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna præcipimus, & mandamus, ne circa electionem novi Præpositi generalis quicquam intentare, aut quoquo modo innovare præsumant, sed juxta prædictarum nostrarum literarum seriem, eumdem Georgium ad hujusmodi triennium in generalem confirment, & recognoscant, eidemque Prioratum aliquem ejusdem Congregationis, juxta illius regularia instituta, per eum, dicto triennio durante, tenendum, regendum, & gubernandum, qui etiam totius Ordinis caput durante officio Generalatus existat, assignent, & concedant; irritamque nihilominus, & inanem quamcumque electionem, seu aliam dispositionem, secus faciendam, fore, nullisque viribus suffultam decernimus.

Gregor. XIII. in eius Constit. CLXVI. *Ea quæ* T. IV Par. IV. f. 65. nonulla ad preces Congregat. statuit, quæ ejus Constitutionibus adversantur.

§.3. Præterea, quia ut accepimus, in literis, seu Constitutione fel. rec. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit. *Pro nostri muneris officio*, super statu dictæ Congregationis sub dat. die 26. Maii 1574. Pontificatus sui anno quarto expedita, inter alia disponitur, quod deinceps dictæ Congregationis Præpositus generalis, Visitatores, Consultores, & Definitores, ex numero Priorum ab ipsismet Prioribus tantum eligerentur; Et quod occurrente vacatione alicujus Prioratus, ad illum non esset assumendus, nisi qui tempore vacationis, & electionis alicujus Monasterii Vicarius esset, Quodque Visitatores Monasteriorum Sancti Alexii de Urbe, & Sancti Pauli Albanensis, in Generali Capitulo, & Definitoribus eligendis vocem non habeant. Et quod Procuratores, qui ab unoquoque Monasterio ad Capitulum destinantur, voce activa, & passiva in eodem Capitulo generali carerent, prout latius in eisdem literis, vel Constitutione continetur, quæ omnia regularibus ejusdem Ordinis institutis adversantur, atque in benemeritorum, idoneorumque religiosorum præjudicium tendunt.

Hic ideo Pontifex decernit Præpositum, Consultores, & Definitores, eligi tam ex Prioribus, quam ex aliis subditis.

§.4. Nos prædictæ, & aliæ cuicumque Constitutioni Apostolicæ de simili materia disponenti, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, in hac parte specialiter, & expresse derogantes, harum serie perpetuo statuimus, & ordinamus, quod post hac, tam Generalis Præpositus, quam Consultores, & Definitores, tam ex Priorum, quam subditorum,

Prioresque etiam ex non Vicariis. Procuratorẽ generalem ex omnibus subditis.

§.5. Ipsique Priores etiam ex eorumdem subditorum non Vicariorum tantum,

§.6. Procurator vero generalis similiter ejusdem Congregationis, tam ex subditorum, quam priorum numero, sine tamen earum residentiarum præjudicio, & dummodo alias idonei, & sufficientes existant, eligi, & deputari possint, & debeant.

Vocem quisque habeat in Capitulis generalibus, & Dietis, prout habebat ante Bullam Gregorii XIII.

§.7. In generalibus vero, & aliis intermediis Capitulis, seu dietis, omnes, qui juxta eorumdem regularium institutorum dispositionem, locum, & vocem habere possunt, & debent, sicut antequam Constitutio Gregorii prædicta emanasset, poterant, ac debebant, locum, ac vocem hujusmodi, ad quæ omnes, & singulos adversus prædictam Constitutionem in pristinum restituimus, reponimus, & reintegramus, libere, & absque aliquo impedimento habeant, & habere possint, ac debeant.

Præpositi generalis, & Priorum officia triennio durent, & non confirmentur.

§.8. Ex præmissis tamen eidem, aut aliis Constitutionibus Apostolicis circa ea, quæ disponunt; ut generalis Præpositus, & Priores, aliique officiales triennales esse debeant, minime derogatum, aut alias præjudicium illatum esse, aut censeri, sed illorum respective officia hujusmodi ad triennium durare debere, ultra quod in illis minime confirmari, sed Priores de uno ad aliud Monasterium transferri tantum posse declaramus, & decernimus.

Ambitus prohibetur.

§.9. Insuper omnes, & singulos prædictæ Congregationis Religiosos, qui pro obtinendis in ipsa Congregatione dignitatibus, muneribus, vel officiis, literas commendatitias, favores, gratias, preces a quibuscumque personis tam Ecclesiasticis quam secularibus cujuscumque status, gradus, conditionis, præeminentiæ, etiam Cardinalatus dignitate, & quacumque seculari, etiam Marchionali, Ducali, Regali, vel

Im

Imperiali potestate, & præeminentia fungentibus, ac fulgentibus, requirere, & mendicare, aut alias ab ipsis etiam non requisitis, sed sponte omnino delatis, quoquo modo uti ausi fuerint, omnibus, & quibuscumque dignitatibus, officiis, muneribus, & aliis oneribus, & honoribus ipsius religionis per eos obtentis, necnon voce activa, & passiva perpetuo privati, ac ad illa, & alia quæcumque deinceps obtinenda perpetuo inhabiles, & incapaces, etiam absque alia declaratione, sed tantummodo ex ipsa literarum, favorum, gratiarum, & precum etiam oretenus porrectarum hujusmodi probatione, existant eo ipso.

Contrariis Pontificiis Cōstitutionibus derogatur, & non contrariis approbationis robur adjicitur.

§.10. Ceterum Constitutiones omnes quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum pro felici gubernio, & directione dictæ Congregationis hactenus emanatas, quorum omnium, & singulorum tenores, & datas præsentibus pro expressis haberi volumus, in his tamen, quæ præsentibus nostris non adversantur, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, siqui intervenerint in eisdem, supplemus, in illis autem in quibus præsentibus nostris aliquo modo adversari prætendatur, illis specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus.

Clausulæ præservativæ adjunguntur.

§.11. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut quovis prætextu, vel occasione infringi, revocari, retractari, suspendi, limitari, aut in jus, vel controversiam revocari, neque sub quibuscumque suspensionibus, revocationibus, limitationibus, moderationibus, aut contrariis dispositionibus pro tempore faciendis compræhendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties illæ in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & censeri.

Clausulaque sublata &c.

§.12. Sicque & non alias per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam dicti Ordinis Protectores, & alios Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Præpositus, Visitatores, & Definitores, & alii exequutores existant

§.13. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ moderno, ac pro tempore existenti Præposito generali, ac Visitatoribus, Definitoribus, Prioribus, & Monachis, universis, & singulis ejusdem Congregationis, quatenus omnia, & singula in præsentibus nostris, ac in aliis Apostolicis literis, & Constitutionibus contenta, quæ per præsentes revocata non sint, observent, & ab aliis, ad quos spectat observari curent, eaque inter ejusdem Congregationis regulas, & Constitutiones regulares describi, & adnotari, ac exemplari, regulasque, & Constitutiones ipsas regulares ad præsentis nostræ, aliarumque Apostolicarum Constitutionum præscriptum aptari faciant.

Contraria submoventur.

§.14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac ejusdem Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis ipsi Congregationi, ejusque Superioribus, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum inserta, mentio, seu alia expressio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, & derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D.P. An. II. 14. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Aprilis 1592. Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur Reformatio circa totius Ordinis Bonum Regimen.

SAnctissimus Dominus Noster Dominus Clemens Papa Octavus &c.

De Chori servitio.

Nullus omnino prætextu cujuscumque privilegii, vel Superioritatis etiam Generalatus, a servitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprii officii munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus, Superiores iis tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint. Idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitime impeditis: In eos qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animadvertant ad præscriptum Constitutionum, etiam alimenti, si opus fuerit subtractione.

Sacræ Scripturę lectione.

§.1. Lectio sacræ Scripturæ, vel casuum conscientiæ bis in hebdomada præscriptis diebus in singulis Monasteriis habeatur, ad quam Monachi omnes conveniant, eaque absoluta mutua collatione circa explicatam doctrinam sese utiliter exerceant.

Paupertatis voto.

§.2. Quo Trident. Concil. decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius observent, præcipit, ut nullus ex Monachis, etsi Superior sit, bona immobilia, vel mobilia,

lia, aut pecuniam, proventus, census, eleemosynas, sive ex concionibus, sive ex lectionibus, aut pro Missis tam in propria Ecclesia, quam ubicumque celebrandis, alio-ve ipsorum justo labore, & causa, & quocumque denique nomine quæsita, etsi subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donatione fuerint, tamquam propria, aut etiam nomine Monasterii possidere possint, sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Monasterio incorporentur, atque cum ceteris illius bonis, redditibus, pecuniis, ac proventibus confundantur, quo communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit. Neque superioribus, quicumque illi sint, ullo pacto liceat eisdem Regularibus, aut eorum alicui bona stabilia etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, vel commendam, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere, eorum vero, quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quicquam possideat ut proprium, neque ut proprio utatur. Nulla quorumcumque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia, Monachos excusare possint, quominus culpæ, & pœnæ ab ejusdem Concilii decretis impositæ, & ipso facto incurrendæ obnoxii sint, etiamsi Superiores asseverent hujusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minime adhiberi volumus.

Vestitu, & supellectili.

§. 3. Monachorum vestitus, & supellex cellarum, ex communi pecunia comparetur, & omnino uniformis sit omnium Monachorum, & quorumcumque Superiorum, statuique paupertatis, quam professi sunt, conveniat, ita ut nihil superflui admittatur, nihil etiam, quod sit necessarium, alicui denegetur. Quæcumque Monachorum vestes, sive laneæ, omnisque alia supellex, tam pro vestitu, quam pro accubitu necessaria in aliquem commodum Monasterii locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus Monachis huic muneri deputatis diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, subministrari opportune possint.

Cibis.

§. 4. Omnes etiam Superiores, quicumque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, sive eadem, ut ajunt, pitantia in communi mensa prima, vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, neque singulare aliquid, quo privatim, quisque in cibum utatur, ullo modo afferri possit. Si quis in ea re peccaverit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem, & aquam.

Peculiaribus præstationibus ratione officiorum.

§. 5. Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præstationes peculiares ratione officiorum habent, earum accepta, & expressa in libro distincto fideliter, ac diligenter adnotari curent, neque in alios usus, quam ratione officii necessarios, quicquam expendant: quando vero contigerit ipsos in aliquo Monasterio immorari, eam quantitatem pecuniæ in commune conferant, ex qua sibi, & iis, qui secum erunt, victus ad præscriptum regulæ suppeditetur.

Administratione bonorum cujuscumque Monasterii.

§. 6. Nullus ex Superioribus locorum administrationem bonorum, & aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & reddituum sui Monasterii, etiam nomine Monasterii, per se ipsum habere, sive exercere possit, sed universum id onus tribus Religiosis ejusdem Monasterii à Generali ita demandetur, ut unus rerum, & bonorum, reddituumque colligendorum, & exigendorum curam habeat, alter tamquam Depositarius pecunias, ac cetera ab illo collecta, & exacta fideliter asservet, alius de pecuniis, & rebus à Depositario acceptis, Priori, & Monachis, ac Monasterio universo de necessariis, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed juxta charitatis regulam, veluti bonus dispensator provideat, Officiorum hujusmodi confusione penitus interdicta. Ceterum hi tres, tam impensi, quam accepti singulis mensibus sub Priori, adhibitis etiam duobus, vel tribus Monachis ejusdem probationis, rerumque usu peritis, deinde ipsemet rursus præsentibus Priori, & Peritis prædictis Generali, vel Visitatoribus, cum advenerint, denique ipse Generalis, ac Visitatores in quolibet proximo Capitulo Generali saltem coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo ad hoc constitutis illorum omnium, & etiam universæ administrationis suæ, tam publicæ, quam privatæ rationem reddere teneantur, cujus etiam exemplum authenticum ex actis Capituli describatur, ad hoc, ut ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

Regularium numero in quolibet Monasterio.

§. 7. Ut Monasterii bona, & proventus expensis respondeant, in unoquoque Monasterio is tantum deinceps constituatur, & in posterum retineatur Regularium numerus, qui ex redditibus illius propriis, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosynis, aliisve quibuscumque obventionibus in commune, ut præfertur, conferendis, commode possit substentari.

Reddituum asservatione.

§. 8. Redditus vero, & supradicta omnia, communi in loco, ac tuto diligenter asserventur.

Prohibitione secus declarandi.

§. 9. Superioribus autem, ne Concil. Trident. aut hæc nostra decreta declarare, interpretari, aut relaxare ullo modo possint, omnino interdicimus, & prohibemus, decernentes irritum &c. Si quis autem contra præsumpserit attentare, is eo ipso omni gradu, officioque privatus, ad ea inhabilis perpetuo existat.

Lectorum, & Prædicatorum privilegiis.

§. 10. Nullus, nisi actu, vel legat, vel prædicet, aliquo sui gradus privilegio gaudeat.

Socii concedendi qualitate.

§. 11. Si alicui ex necessaria causa Generalis judicio probanda, socius ex eodem Ordine, qui illi ministret, concedendus erit, is nisi vigesimum quintum agat annum, & qui communi servitio sit deputatus, non concedatur, & si commode fieri potest, sit laicus conversus.

Clausuræ observantia.

§. 12. Ut omnis scandalorum, & vagationum occasio tollatur, Monasterii clausura perpetuo, ac diligenter servetur, ac propterea à Superiore Janitor constituatur, qui

qui diligentia, ac morum integritate maxime commendetur. Is januæ custodiendæ semper assistat, eamque nemini Monachorum aperiat, nisi socium, & exeundi licentiam obtinuerit. Nullus Monasterio egredi audeat, nisi ex causa, & cum socio, impetrataque licentia singulis vicibus, ac benedictione à Superiore accepta, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, sociumque exituro adjungat non petentis rogatu, sed arbitrio suo, neque eumdem sæpius. Licentiæ vero generales exeundi nulli omnino concedantur. Contravenientes autem pœna gravi, etiam Carceris ad Superioris arbitrium plectantur. Eamdem etiam Janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit. Cum autem quis in Monasterium revertetur, Superiorem iterum adibit benedictionem recepturus, qui à socio itineris rationem, & quid rei actum sit, diligenter perquirat.

Accessus ad Urbem prohibitione.

§. 13. Nullos Monachos Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generale, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetraverint. Siquis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce activa, & passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas, quæ item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione locum habeant.

Cellularum, & Dormitorii qualitate.

§. 14. Habeat Superior clavem, ita fabrefactam, ut cum sibi videbitur, Cellas omnes reserrare possit, & propterea nullus cellam etiam noctu ita claudat, quin semper à Superiore possit aperiri. In medio Dormitorio tota nocte lampas colluceat. Nullus etiam Superior Cellas, sive in claustro, sive alibi, separatas à communi Dormitorio habeat, sed unusquisque unica cella, eademque cum ceteris aliorum Monachorum conjuncta, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & mensa humilibus, uniformiq; supellectili, ut præfertur, quemadmodum Religiosos decet, contentus sit. Possit tamen Generalis, vel Visitatores alicui ex superioribus Monasteriorum, si eorum muneris, & officii necessitatem id exigere cognoverint, alteram etiam cellam concedere. Cellæ, sive ædiculæ, quæ extra Dormitorium separatæ sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum, & commoditatem Monasterii redigantur. Sigillatim suo quique lecto cubet, neque ullibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt: in privatis cellis nulli camini permittantur, sed omnes obstruantur statim cardinibus, etiam è parietibus convulsis, ut res illa non ad tempus facta, sed perpetuo duratura videatur: Cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoris exceptis.

Monasteriorũ fenestris.

§. 15. Monasterii fœnestræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum ædes prospiciunt, muro ita obserantur, ut omnino prospectus impediatur.

Infirmaria infirmorumq; cura.

§. 16. Valetudinarium præterea in singulis Monasteriis, certo, ac salubriori loco constituatur, quod pro loci situ, & Monachorum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo Monaci omnes, cum ægrotabunt, curentur, neque inde nisi recuperata sanitate abire permittantur. Qui vero infirmorum curæ præpositi erunt omni sedulitate, ac charitate operam suam præstabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omnino desit, quod ad sanitatem recuperandam omnino pertineat.

Licentiarum extra Claustra degendi prohibitione.

§. 17. Ineatur ratio, qua sublatis licentiis, & facultatibus hactenus quibuscumque concessis, degentes extra Monasterii claustra, ad ea quam primum revocentur, nec in posterum, nisi ex gravissima causa à Sede Apostolica probanda, hujusmodi facultates concedi possint.

Monasteriis deputan. ad recipiendum venientes ad Religionem.

§. 18. Nulli de cetero ad habitum, aut professionem admittantur, nisi in Monasteriis in qualibet Provincia per Sedem Apostolicam deputandis.

Largitionis munerũ prohibitione servanda.

§. 19. Curent Superiores, ut constitutio interdicens largitiones munerum, & præscribens hospitalitatis formam ab omnibus in quolibet Monasterio inviolabiliter observetur.

Ambitus prohibitione.

§. 20. Ut omnis officiorum ambitus occasio præcidatur, caveant omnes à directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuratione, tam pro se ipsis, quam pro aliis, tum in capitulis locorum, tum in ceteris, præsertim generalibus capitulis, aut congregationibus, & alibi. Quicumque secus fecerint, præter alias pœnas, & censuras, hactenus contra hujusmodi ambientes inflictas quas in suo robore permanere volumus, in pœnam privationis officiorum, quę obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari à nemine possit, nisi à nobis, vel successoribus nostris, & pro qualitate culparum gravius etiam plectantur. Porro supradictas omnes pœnas, etiam ad complices, ac simpliciter scientes, & non revelantes extendimus.

Electionis officialium forma. Concil. Trident. Sess. 25. cap. 6.

§. 21. In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præscripta à sacro Concilio Tridentino, & Constitutionibus Ordinis inviolabiliter servetur: jurentque electores secundum veritatem cujusque conscientiæ, probiores, ac magis idoneos se electuros; ac propterea priusquam ad electionem deveniatur, in primis, & ante omnia perlegantur Constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum.

Eligendorum qualitatibus.

§. 22. Ad officia, gradus, & prælaturas, illi eligantur qui possint, & consueverint regulas Ordinis, & Constitutiones observare, præsertim, quæ pertinent ad servitium Chori, ac vestitum, & victum communem.

Monachorum peritorum deputatione, ad examinan. Lectores, Prædicatores, & pro movendos ad Ordines.

§. 23. Eligantur in Capitulo Generali, seu Provinciali aliquot graves, & periti ex Monachis, cujuslibet provinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones, etiam ipsorum Monachorum, ac Lectores publicos, diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad hujusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare, & pro-

& probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promovendos ad quoscumq; ordines, in quo servetur decretum Congregationis interpretum sacri Concilii Tridentini ea de causa nuper editum, & promulgatum.

§. 24. Illud porro Superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis, quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut quæ in eorum Ordinis Constitutionibus, de oratione mentali, silentio, Jejuniis, capitulo culparum, aliisque spiritualibus exercitiis, prudenter, ac pie sancita sunt, ea omnia, & singula ad unguem observentur, intelligantque, super his veluti fundamentis omnium Congregationum ædificia construenda, & amplianda esse, quæ ut faciliorem exitum sortiantur, & uberiores fructus in animis Monachorum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Monasterio singulis hebdomadis habeatur sermo de religiosa disciplina, & regulari observantia.

Tabellæ retentione, super his, quæ Monachi singulis diebus præstare debent.

§. 25. Ut autem omnia ordinate peragantur, appendatur in loco conspicuo uniuscujusque Monasterii Tabella, in qua distincte adnotetur, quid singulis cujusque diei horis singuli Monaci præstare debebunt, ut certo, etiam signo præmoniti, majore animi præparatione opportune suis muneribus satisfacere queant.

Decretis Ordinis, his non contrariis custodiendis.

§. 26. Quæ Ordinis Constitutiones his decretis non adversantur inviolate custodiendæ erunt.

Contravenientium pœnis.

§. 27. Quibus horum decretorum capitibus certa pœna præscripta non est, arbitrio Generalis, vel alterius immediate Superioris infligatur. Ut autem decreta hæc donec alia, quæ ad pleniorem supradicti Ordinis reformationem facient, edantur, ab omnibus observari possint, districte præcipimus, & mandamus Generali, ac omnibus aliis quibuscumque Superioribus, ad quos hoc spectat, ut curent, ac efficiant in generali Capitulo, primo quoque tempore celebrando, ea omnia publicari, & recipi, ac inter alias Ordinis Constitutiones perpetuo valituras redigi, interdicta eorum omnino singulis facultate illas declarandi, aut adversus eas unquam dispensandi. Alioquin sciant se in pœnam Generalatus, & officiorum privationis, & inhabilitatis perpetuæ ad alia ipso facto, & sine ulla exceptione respective incidisse.

Dat. P. An. V. 14. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, die vigesima quarta mensis Aprilis, millesimo quingentesimo nonagesimo sexto.

LVII.

Confirmatio gratiarum à Pont. Prædecessoribus concessarum Congregationi Clericorum regularium S. Majoli, alias de Somascha, cum aliorum privilegiorum concessione.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decet ex benignitatis Sedis Apostolicæ studio provenire, ut ea, quæ pro divini cultus augumento, religionis propagatione, & animarum salute, provida ratione concessa sunt, suæ protectionis munimine confoveat. Unde nos ad ejusdem apicem divina disponente clementia assumpti, his quæ propterea facta comperimus, nostræ approbationis robur, cum à nobis petitur, libenter adjicimus, ut eo firmius subsistant, quo Sedis ejusdem protectione sæpius fuerint circumfulta.

Congregatio petit confirmationẽ suarum Constitutionum.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Præpositi, & Presbyterorum Congregationis Clericorum Regularium de Somascha, alias S. Majoli Papien. nuncupat. exhibita nobis nuper petitio continebat. Quod cum jam ab Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo, ad gloriam Omnipotentis Dei &c. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ipsi Præpositus, & Presbyteri cupiant, præmissa omnia per nos confirmari, & approbari, nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic modo Pontifex eas, omniaq; Congregat. privilegia confirmat.

§. 2. Nos attendentes ad diligentem, & fructuosam culturam ipsius vineæ Domini, quam præfati presbyteri, & Clerici Regulares studio indefesso, multis piis, ac laudabilibus exercitiis in dies faciunt, ac volentes propterea illos, & dictam Congregationem amplioribus favoribus, & gratiis prosequi, Præpositum, & singulares personas Congregationis hujusmodi, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula præfata, & quæcumque alia privilegia, exemptiones, immunitates, concessiones, facultates, prærogativas, indulta, favores, & gratias, præfatæ Congregationi, singulisque illius Domibus, Conventibus, Collegiis, Ecclesiis, Cappellis, Oratoriis, Hospitalibus, & locis, nec non Præposito Generali, aliisque Superioribus, & personis, tam professis, quam non professis, ac familiaribus, domesticis, eisque alias quomodolibet inservientibus, tam per supradictos, quam alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam, ejusque auctoritate quomodolibet concessa, ac desuper confectas literas, omniaque

niaque in eis contenta, nec non etiam omnia, & singula statuta, ordinationes, regulas, & Constitutiones in universa Congregatione præfata, hucusque editas, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilio Trid. minime contraria, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque omnibus, & singulis, Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos, ac quoscumque, & qualescumque juris, & facti, ac etiam solemnitatum, & alios quantumvis substantiales, etiam de necessitate exprimendos defectus, siqui in eis, aut eorum aliquo quomodolibet intervenerint.

Præpositoque d. Congregationis dat auctoritatē, eam suis Religiosis dispensandi &c.

§. 3. Ac insuper eidem Congregationi, eiusque Præposito Generali, quod ipse Præpositus, cum voto ejus consiliariorum à Capitulo Generali deputatorum, cum quibusvis ejusdem Congregationis professis, defectum natalium patientibus, etiam ad omnes sacros, & presbyteratus ordines suscipiendum, ac in eisdem in altaris ministerio, etiam ministrandum, necnon ad quamcumq; ipsius Congregationis administrationem officium, & dignitatem recipiendum, ac retinendum, & exercendum dispensare.

Et loca omnia visitandi, & reformandi.

§. 4. Idemque Præpositus Generalis, & Visitatores ejusdem Congregationis toties quoties opus esse judicaverint, Orphanotrophia, & loca, tam puerorum, quam puellarum, sub cura, regimine, & administratione, ac disciplina dictæ Congregationis existentia, absque eo quod desuper à Gubernatoribus, sive Œconomis, & administratoribus rerum temporalium ipsorum impediantur, sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, statim per impedientes ipso facto incurrenda, si post monitionem ab Episcopo faciendam ab hujusmodi impedimentis non destiterint, à qua non nisi à Sede prædicta, præterquam in mortis articulo absolvi queant (sine præjudicio jurium Episcopi) visitare, & quæ reformanda habuerint circa disciplinam eorumdem puerorum, & puellarum, ac regimen spirituale, reformare libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Exemptionē etiam elargitur eidē Congregationi a confessione ordinaria Monialium non Orphanarum, & aliis muniis Congregationis opera impedientibus.

§. 5. Ut autem Congregatio ipsa, ac sub ejus instituto militantes personæ Orphanis, & Seminariis puerorum liberius, & melius inservire, & quæ sui instituti sunt, adimplere possit, ipsaque disciplina Regularis, in Domibus, Collegiis, & locis illius magis vigeat, eamdem Congregationem, singulaque illius Collegia, & loca, ac eorum superiores, & alios, ab omni onere audiendi confessiones ordinarias, quarumcumque Monialium, præterquam Orphanarum juxta antiquum ipsius Congregationis institutum, nec non ab omnibus aliis oneribus, & curis, quæ servituti, & commoditati Orphanotrophiorum seminariorum, & disciplinæ Regularis hujusmodi impedimento, & damno esse quoquo modo possunt, omnino, & in perpetuum absolvimus, & penitus liberamus, & etiam ut de cetero nullus, etsi sit Præpositus generalis, aliqua hujusmodi onera, vel curam, nisi de consensu duarum ex tribus partibus Capituli generalis, suscipere audeat, neque possit.

Professiones omnes in manibus cujuscumque Presbyteri d. Congregationis emissas, validas esse declarat.

§. 6. Postremo omnes professiones emissas usque in præsentem diem a quibusvis Clericis, & Laicis dictæ Congregationis, etiamsi non in manibus Præpositi generalis, aut ejus Vicarii, sed aliorum Presbyterorum inibi professorum factæ sint, neque constet, illos eo tempore auctoritatem tales professiones accipiendi habuisse, validas, firmasque, & ratas esse, & fore: perinde ac si a Præposito generali, vel ejus Vicario prædicto receptæ essent, dummodo tamen alias canonice factæ fuissent, & tales professi professioni hujusmodi hodie acquiescant.

Præpositoque dat auctoritatem inferioribus committendi receptionem professionis servata in reliquis Bulla Sixti V.

§. 7. Licereque in posterum Præposito generali prædicto hujusmodi facultatem admittendi ad professionem, cuilibet Præposito, vel Rectori inferiori ejusdem Congregationis demandare, servata in reliquis forma Constitutionis ejusdem Sixti Prædecessoris desuper editæ.

Clausulæ hujus Bullæ præservativas apponit.

§. 8 Præsentes quoque literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, seu quomodolibet infringi, vel in jus, aut controversiam vocari, aut etiam adversus eas, quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, seu etiam Motu proprio concedi posse. Neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore emanatis compræhendi, sed semper, & omni tempore, ac omnino ab illis excipi, & quoties emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum suum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per Generalem, & alios Præpositos præfatos pro tempore eligen. concessas, illasque perpetuo validas, & efficaces esse, & censeri, plenamque roboris firmitatem obtinere. Neque Congregationem, ac Præpositum generalem, & alios Superiores, ac personas illius super eisdem præmissis, illorumque possessione, usu, & commodo pacificis per locorum Ordinarios, aut quoscumque alios quomodolibet molestari, perturbari, seu inquietari, vel impediri posse.

Clausula sublata &c. addit.

§. 9. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, ac etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, & alios Ecclesiasticos, ac seculares, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clausulas derogator. subdit, ac iang

§. 10. Non obstantibus præmissis, ac dicti Prædecessoris super admittendis Religiosis edita, & quibusvis aliis Apostolicis, nec

ctionem pœnalem adjicit.

necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, legibus, reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu simili, & alias in contrarium quomodolibet, etiam pluries, & iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, aut quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

D.P. Ann.II. 26. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, sexto Kalendas Maii, Pontificatus nostri Anno Secundo.

LVIII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatio Concordiæ initæ inter Ecclesiasticos Provinciæ Cathaloniæ, & Philippum II. Hispaniæ Regem super solutione primæ Decimæ a Romanis Pontificibus eidem Regi concessæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRo nostro munere in his partes nostras libenter interponimus, quæ ad concordiam, & pacem inter Catholicos Reges, & Ecclesiasticas personas super exactionibus Apostolica auctoritate faciendis, pertinere dignoscuntur.

Capitula Ecclesiarum Cathaloniæ primas Decimas non sine gravi incommodo exequi posse exponunt eo modo, quo fuerunt concessæ.

§.1. Nuper siquidem charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, ac dilecti filii singula Tarraconen., Gerunden., Barchinonen., Urgellen., Ilerden., Elnen., Vicen., Dertusen. Ecclesiarum Capitula Nobis exponi fecerunt, quod prædicta Capitula, quæ cum nominatis in infrascripta Concordia universum Clerum Principatus Cathaloniæ repræsentant, animadvertentes gratiam primæ Decimæ cujusque Parochialis Ecclesiæ in omnibus Hispaniarum Regnis, & Insulis illi adjacentibus dudum per fel. rec. Pium Papam V. Prædecessorem nostrum ad quinquennium, & postea plures a fel. rec. Gregorio XIII., ac deinde Sixto V., & novissime a similis mem. Gregorio XIV. Prædecessore nostro per suas, in forma Brevis literas, sub datum videlicet 23. Jan. 1591. rationabilibus de causis ad aliud quinquennium prorogatam, prout in singulis Prædecessorum eorumdem desuper in forma Brevis expeditis literis continetur, si eisdem modo, & forma, quibus concessa est, exequutioni demandaretur, id non sine ejusdem Cleri incommodo, exequi posset; cupientesque præmissis ea, qua potest, ratione occurri, quo facilius ad illa, quæ tenentur, ab ipsis adimpleri valeant, ipsæque personæ Ecclesiasticæ onus illis, eam ob causam incumbens, supportare possint, ad infrascriptam Concordiam, quæ in Instrumento desuper confecto, cujus tenorem præsentibus inseri, & inferius adscribi, & annotari fecimus, latius continetur, insimul devenerunt, Nobisque humiliter supplicari fecerunt, ut concordiam hujusmodi approbare, & confirmare, auctoritatisque nostræ robore communire, de benignitate Apostolica dignaremur.

Quare initam inter se concordiam confirmari petunt.

Eam ratam habet Clemens;

§.2. Nos, qui honestis fidelium votis libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, eumdem Philippum Regem, & singulares personas hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, nec non concordiæ, & Instrumenti præfatorum veriores tenores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concordiam hujusmodi, & desuper confectum Instrumentum, & prout illa concernunt, omnia, & singula, quæ in dicto Instrumento, inferius adscripto, continentur, & inde sequuta quæcumque, etiamsi ad exactionem pecuniarum in eadem concordia contentarum, etiam ante hujusmodi nostram confirmationem in totum, vel in partem sit processum, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, eaque, ac tam quoad personas, quæ in dicta concordia intervenerunt, & illi consenserunt, quam quoad alias personas, quæ nullo modo prædictis concordiæ, & distributioni interfuerunt, nec illis consenserunt, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales fuerint, Ecclesias, & alia beneficia possidentes, valida, & efficacia esse, & per omnes inviolabiliter observari debere, ipsosque ad illarum omnium observationem, & solutionem, omnibus viis, ac juris, & facti remediis cogi, & compelli posse, & debere, absolventes, etiamsi opus sit, tam ipsum Philippum Regem, quam quoscumque ejus Ministros, nec non quascumque ecclesiasticas, tam seculares, quam regulares personas a quibusvis censuris, & pœnis, si quas pro-

Et ab iis etiã qui suum consensum non præstiterunt, servari mandat.

propter præmissa quomodolibet incurrerint, etiamsi in irregularitatem aliquam inciderint, ac missas, & alia divina officia interim, non tamen in contemptum clavium celebraverint, dispensamus, nec propterea fructus Ecclesiarum, & Beneficiorum obtentorum suos non fecisse, dici, aut censeri posse declaramus, ac ab eis omnem inhabilitatis maculam, sive notam, si quam propter præmissa quomodolibet incurrerint, abolemus, ac eos in pristinum, eumque, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegratos per præsentes nuntiamus.

Omnesque, & singulos defectus supplet.

Sicque a quolibet Tribunali judicari decernit.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, & quid quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Exequutores deputat.

§.4. Et nihilominus dilectis filiis nostro, & Apostolicæ Sedis apud dictum Philippum Regem nunc, & pro tempore existenti Nuncio, ac Francisco de Avila Archidiacono Toletan., & Consiliario Sanctissimæ Inquisitionis Regnorum Hispaniarum, dictæ primæ decimæ Exequutoribus etiam jam deputatis committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel eorum alter per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Philippi Regis, & singularum præfatarum personarum fuerint requisiti, ad exequutionem eorum omnium, quæ in dicta concordia continentur, procedant, & per eos, ad quos spectat, eadem observari curent, & faciant, nec non eisdem Nuncio, & Francisco injungimus, quod ubi, & quoties super repartitione, ac aliis in dicta concordia contentis, aliquas differentias exortas fuisse compererint, illas absque retardatione solutionis, juxta repartitionem jam factam, & faciendam, judicio eorum æquabili componant compositione, & terminent, justitiam partibus ministrando: Nos enim eisdem, tam præmissa peragendi, quam quidquid super præmissis statuerint, omni, & quacumque appellatione remota exequutioni debitæ demandan., nec non contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna juris, & facti remedia, ac demum per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita compescendi, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravandi, auxiliumque brachii secularis invocandi plenam, & liberam facultatem concedimus.

Obstantia tollit.

§.5. Non obstantibus Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, nec non legibus etiam municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac aliis efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, nec non omnibus illis, quæ in dicta concessione primæ decimæ, ac concordia hujusmodi expressum est non obstare.

§.6. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Cardinales eximit a solutione primæ Decimæ.

§.7. Ceterum eos S. R. E. Cardinales tantum, quibus pensiones annuæ super fructibus Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, & aliorum ecclesiasticorum beneficiorum reservatæ, seu ipsi fructus, vel eorum pars loco pensionum reservati reperiuntur, a præmissa contributione, quoad ipsas pensiones, & reservationes fructuum, volumus esse exemptos.

Transumptis fidem addit.

§.8. Quodque præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Tenor vero Instrumenti hujusmodi sequitur, & est talis, videlicet.

In Dei Nomine Amen.

Tenor Concordiæ.

Noverint universi, quod Nos Joannes Teres, miseratione divina, Sanctæ Tarraconen. Ecclesiæ Archiepiscopus, Petrus Jaime Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Vicen., Frater Andreas Capilla, ejusdem Sedis gratia Urgellen. Episcopus, Gaspar Punter, eadem gratia, Dertuzen. Episcopus, Don Michael Aymerich Abbas Monasterii B. Mariæ de Lavaix, Frater Petrus Fontanella Abbas Monasterii B. Mariæ pulchri Podii Avellanarum, Ordinis Præmostraten., Frater Don Petrus Aquilo Prior Monasterii Scalæ Dei, Ordinis Carthusien., Michael Torell Rector Ecclesiæ Parochialis S. Baudilii de Lupruato, Diœcesis

cesis Barchinonen. Vicarius generalis, & Procurator admodum Illustris, & Rmi D. Don Dimeloris Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Barchinonen. Episcopi, Antonius Teres Vicarius Generalis, & Procurator admodum Illustris, & Rmi Domini Jacobi Cassador, eadem gratia Episcopi Gerunden., Paulus Costa Prior S. Joannis de Fontibus Dioecesis Gerunden., Bartholomæus Rocha U. J. D. Canonicus, & Syndicus Reverendi Capituli Ecclesiæ Metropolitanæ Tarraconen., Raphael de Rovirola Canonicus, & Syndicus Reverendi Capituli Ecclesiæ Cathedralis Barchinonen., Franciscus Rocha Canonicus, & Syndicus Reverendi Capituli Ecclesiæ Cathedralis Urgellen., Joannes Margales Canonicus, & Syndicus Ecclesiæ Cathedralis Illerden., Joannes Luscha U. J. D. Canonicus, & Syndicus Ecclesiæ Cathedralis Elnen., Monserratus Guillo Canonicus, & Syndicus Ecclesiæ Cathedralis Gerunden., Jacobus Bergada Canonicus, & Cappellanus major, & Syndicus Reverendi Capituli Ecclesiæ Cathedralis Vicen., Petrus Sisterer Canonicus Hospitalarius, & Syndicus Ecclesiæ Cathedralis Dertuzen., Don Michael de Paguera Monachus, Procurator, & Œconomus Monasterii, & Conventus S. Cucuphatis Vallen., Ordinis S. Benedicti Dioecef. Barchinonen., Abbatia vacante, Raphael Haspa Monachus Cellerarius, Procurator, & Æconomus Monasterii S. Petri Roden., Ordinis S. Benedicti Gerunden. Dioecesis, Abbatia vacante, Antonius Molner Prior claustralis, Sacrista major, Vicarius generalis, Procurator, & Œconomus Monasterii S. Michaelis de Cuxano, Ordinis S. Benedicti, Dioecesis Elnen., Abbatia vacante, Franciscus Polujes Canonicus Præcentor Vicarius generalis, & Officialis Conventualis Ecclesiæ Monasterii B. Mariæ de Celsona, Ordinis S. Augustini, Canonicorum Regularium Urgellen. Dioecesis Abbatia vacante, Laurentius Izalguer Senescalcus, Canonicus, Vicarius generalis, Æconomus, & Procurator Monasterii S. Joannis de Abbatissis, Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini Vicen. Dioecesis, Abbatia vacante, Frater Blasius Torrens Monachus, Æconomus, & Procurator admodum Reverendi Fratris Hieronymi de Contisoch, Abbatis Monasterii Sanctarum Crucum, Ordinis Cistercien., Tarraconen., seu Barchinonen. Dioecesis, Cappellani majoris S. C., & R. Majestatis Aragonum Regis, Bartholomæus Corvella Monachus, Procurator, & Actor Monasterii S. Saturnini de Tavernoles, Ordinis S. Benedicti Urgellen. Dioecesis, Abbatia vacante, Augustinus Grau U. J. D. Canonicus, Syndicus, & Procurator Capituli Canonicorum Monasterii S. Petri Ageren., Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini nullius Dioecef. Abbatia vacante, Franciscus Caralps Eleemosynarius, Monachus, Procurator, & Æconomus Monasterii B. Mariæ de Riccopallo, Ordinis S. Benedicti Vicen. Dioecef., Abbatia vacante, Frater Petrus Barbara S. I. Professor, Prior, & Procurator Reverendi Fratris Don Michaelis Joannis Gispert Abbatis Monasterii, & Conventus B. Mariæ de Benifacar, Ordinis Cistercien., Dioecesis Dertusen. convocati, & legitime pro infrascriptis, & aliis negotiis congregati in quadam Aula Palatii Archiepiscopalis Tarraconæ, vocata Lapabordia, sacrum Provinciale Concilium Tarraconense facientes, & celebrantes, ac universum Clerum, & Statum totius Provinciæ Tarraconen., & Episcopatus Elnen., quem nuper prædictæ Tarraconen. Ecclesiæ, & illius Archiepiscopo pro tempore existenti Metropolitico jure, fæl. record. Gregorius Papa XIII. per suas Apostolicas Literas in omnibus, & per omnia subjecit, ac omnes, & singulos Prælatos, Clericos, & personas Ecclesiasticas ejusdem Tarraconen. Provinciæ repræsentantes, attendentes, & considerantes, per mox dictum Archiepiscopum Concilium Provinciale hujusmodi, legitima præeunte citatione, ut moris est, inter alia fuisse convocatum, & congregatum pro deliberatione, & conclusione facienda super concessione primæ Decimæ, seu Domus Decimariæ *Excusado*, vulgo nuncupatæ, in universis Parochiis in Regnis, & Dominiis Hispaniarum, & Insulis eisdem Regnis adjacentibus consistentibus, alias per fæl. rec. Pium Papam V. Serenissimo, & Invictissimo Philippo Hispaniarum Regi Catholico ad quinquennium facta, & postea a Gregorio Papa XIII. ad aliud quinquennium a fine primi dicti quinquennii confirmata, seu prorogata, & deinde ab eodem Gregorio Papa ad aliud quinquennium a fine secundi dicti quinquennii inchoandum, & postea ad aliud etiam quinquennium a fine dicti tertii quinquennii similiter inchoandum, per similis rec. Sixtum Papam V., etiam per suas Literas Apostolicas prorogata, & nunc ad aliud etiam quinquennium, a fine dicti quarti quinquennii incipien. per SS. D. N. Gregorium Papam XIV. per suas Apostolicas literas prorogata, ac super portione, & parte ad Nos, & universum Clerum, & Statum Ecclesiasticum hujus Provinciæ Tarraconen. Episcopatus præfati Elnen., ac Abbatiatus Ageren. pertinente, & contingente ex fructibus dictæ primæ decimæ cujuscumque Parochialis Ecclesiæ hujus Provinciæ Tarraconen., & Episcopatus Elnen., ac Abbatiatus Ageren. dictæ S. C., & R. Majestatis pro dicto quinquennio, vigore dictarum Literarum Apostolicarum Nobis, & dictæ Provinciæ præsentatarum, debita, & persolvenda, considerantes insuper in dictis primo, secundo, tertio, & quarto quinquenniis concessionis primæ decimæ hujusmodi, ne in Provincialibus Conciliis tunc convocatis, & congregatis plene discussa, & mature perpensa, dictum Provinciale Concilium cum dicta S. C., & R. Majestate convenisse, & concordasse, ut ratione prædictorum fructuum, Nos, seu Provinciam, & Episcopatum Elnen., ac Abbatiatum Ageren. præfatos contingen. dictæ suæ Majestati, & Ærario regio suo, nostra ex parte, & no-

nomine nostro, & totius Cleri universalis hujus Provinciæ Tarraconen., & Episcopatus Elnen., ac Abbatiatus Ageren., annis singulis, durante tempore gratiæ, & concessionis Apostolicæ præfatæ, septem mille libræ monetæ Barchinonen., ad rationem viginti solidorum Barchinonen. pro unaquaque libra, sub certis modo, & forma, & cum pactis, & conditionibus tunc expressis, persolverentur. Attendentes præterea, & considerantes præfatam Catholicam Majestatem id ipsum nunc velle, & hoc per suas Patentes Regias Literas Exmo Domino Don Petro Ludovico Gaglierando de Borsa, Marchioni de Navarres, & Magistro Ordinis, & Militiæ B. Mariæ de Montesa, & Duci Georgii, ejusque Locumtenenti, & Capitaneo generali in præsenti Cathaloniæ Principatu significasse, & præfatum Concilium Provinciale cum dicto Exmo Domino Locumtenente generali concordiam, & conventionem, prout alias in aliis quinquenniis tractasse, & fecisse. Idcirco Nos omnes supradicti, sicut prædicitur, Provincialiter congregati pro Nobis, & nomine nostro, & omnium Ecclesiarum totius Provinciæ Tarraconen., & Episcopatus Elnen., ac Abbatiatus Ageren. universalem Clerum, & Statum Ecclesiasticum ejusdem repræsentantes, cupientesque gratiam Apostolicam hujusmodi, in quantum in Nobis est, debitæ exequutioni demandare, & suæ Majestati ex animo servire exoptantes, cum pactis tamen, & conditionibus infrascriptis, & non sine eis, ac salvo prælibati S. D. N. Papæ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ beneplacito, & non aliter, nec alio modo, & de nostra certa scientia, gratisque, ac omnibus eis melioribus via, modo, & forma, quibus melius scimus, & de jure possumus, & debemus, & per firmam, & solemnem stipulationem convenimus, & bona fide promittimus præfatæ S.C., & R. Majestati Domini Philippi Hispaniarum Regis Potentissimi, licet absenti, & Notario infrascripto, tamquam publicæ, & authenticæ personæ pro dicta S. Majestate, & pro aliis etiam personis, quibus intersit, & quibus sua Majestas voluerit, seu ad hujusmodi exactionem faciendam destinaverit, quod dabimus, & solvemus annis singulis, durante dicto quinto quinquennio prorogato in Civitate Barchinone suæ Regiæ Majestati, seu personæ, vel personis ab ea deputandis pro portione, & parte Nos, & universalem Clerum, & Statum Ecclesiasticum hujus Provinciæ Tarraconiæ suæ Regiæ Majestati, & Episcopatus Elnen., & Abbatiatus Ageren. contingente ex fructibus dictæ primæ decimæ, seu domus decimariæ, *Escusado* nuncupatæ, in dicta gratia Apostolica comprehensa, seu concessa, dictas septem mille libras, ad rationem, ut prædicitur, viginti solidorum pro qualibet libra, modo, & forma, ac cum pactis, & conditionibus in Capitulis infra insertis contentis, & expressis, ita ut prima solutio, ratione dicti excusati, seu primæ decimæ in dicto quinto quinquennio facienda, fiat in fine mensis Septembris anni 1593., & ultima solutio fiat in fine mensis Martii 1598., ut in dictis infra insertis Capitulis continetur, ad quæ relatio habeatur. Quas quidem septem mille libras promittimus solvere, & deferre, seu transportare annis singulis, nostris expensis, & periculo in dicta Civitate Barchinone, prædictis terminis dictarum solutionum, durante dicto quinto quinquennio fiendarum, sine aliqua videlicet dilatione, excusatione, exceptione, retentione, & absque omni damno, gravamine, missione, & interesse dictæ S. C., & R. Majestatis, & alterius cujuscumque personæ per dictam S. Majestatem ad dictam exactionem, seu exequutionem faciendam, nominandæ, seu deputandæ.

Pacta vero, seu conditiones, quibus dictas septem mille libras, anno quolibet, dicto quinto quinquennio durante suæ Majestati solvere promittimus, continentur in Capitulis tenoris hujusmodi.

Primo, quod ad solutionem præfatarum septem mille librarum, durante dicto quinquennio, singulis annis, modo prædicto solven., teneantur contribuere omnes Ecclesiæ, & ecclesiasticæ personæ fructus decimales habentes, & percipientes in Provincia Tarraconen., & Episcopatu Elnen., ac Abbatiatu Ageren., & quod hoc intelligatur, tam de Ecclesiis, & personis ecclesiasticis fructus decimales habentibus, & percipientibus in præsenti Principatu Cathaloniæ, & Comitatibus Rosilionis, & Ceritaniæ, Aragonum, & Valentiæ Regnis, & Insula Evicæ, Archiepiscopatus videlicet Tarraconen., & Episcopatuum Illerden., Dertuzen., & Urgellen., quamvis partes decimales, quas percipiunt, nuncupentur vulgari idiomate *Quartes*, *Quintes*, *Sisenes*, *Setenes*, *Vuitenes*, *Novenes*, *Onzenes*, aut alias qualitercumque nuncupentur. Et quia ex Episcopatu Illerden., auctoritate Apostolica fuit separata, & segregata Abbatia S. Victoriani, Ordinis S. Benedicti, una cum quibusdam Parochialibus Episcopatus ejusdem, & omnes Parochiales Ecclesiæ hujusmodi eadem Apostolica auctoritate fuere unitæ, & applicatæ Episcopatui Balbastiensi, sive de Balbastre, noviter in Regno Aragonum, sub Provincia Cæsaraugustanen. erecto; in quarum quidem Parochialium compensationem, conceditur, & applicatur dicto Episcopatui Illerden. certus numerus aliarum Parochialium multo minor, ideo quod, prædicto quinto quinquennio durante, tam prædicta Abbatia, quam aliæ Ecclesiæ ejusdem Ordinis in retroactis subsidiis solitæ contribuere, in præsenti Provincia Tarraconen., una cum prædictis Parochialibus a prædicto Illerden. Episcopatu segregatis contribuant in solutione quantitatis in præsenti Instrumento solvi promissæ, hujusmodi quinto quinquennio, ut præfertur, durante, & quod Ecclesiæ, quæ noviter eidem Episcopatui Illerden. unitæ, & applicatæ fuerunt, contribuant, durante dicto quinquennio in solutione ad Regnum Aragonum, seu Provinciam

ciam Cæsaraugustanam pertinen., & spectan., prout antea consueverunt. Insuper etiam in Episcopatu Dertuzen., in ea parte, quæ est de Regno Valentiæ, reperitur certus Ecclesiarum Parochialium numerus, quarum decimas percipiunt personæ ecclesiasticæ, & partim Mensa Magistralis de Montesa; ideoque hujusmodi Parochiæ, & Mensa Magistralis prædicta teneantur contribuere, & realiter contribuant in prædictis solutionibus pro decimali incluso, & existenti in prædicto Episcopatu Dertuzen., præsentis Provinciæ Tarraconen.

Item és assentado, capitulado, y concordado que la paga de las siette mille libras, que assiha de pagar la dicha Provincia en cadauno de los dichos annos ha de commençar à correr, y contarse en esta manera: las siette mille Libras del primer año de los dichos cinco en fin de Setiembre de mill y quinjentos, y noventa y tres, y en el fin de Março de mill quinjentos noventa y quatro, y las pagas de las siette mill Libras del segundo año en fin de Setiembre de mill quinjentos y noventa y quatro, y en fin de Março, siguiente de mill quinjentos noventa y cinco, y las pagas del tercero año en fin de Setiembre del diho de mill quinjentos noventa y cinco, y en fin de Março de mill y quinjentos noventa y seys, y assi successivamente en los dos años siguientes, de manera que la ultima, y postrera paga ha de ser en fin de Março de mill quinjentos, y noventa, y ocho.

Rursus, quod vacante aliqua Sede ex Ecclesiis hujus Provinciæ, durante tempore ipsius vacationis, illud totum, & quidquid per eam ipsam Ecclesiam vacantem solvendum erit, cedat in exonerationem consimilis quantitatis in favorem hujus Provinciæ, ita, & taliter, quod sua Majestas Catholica in computum accipiat, & habeat pro soluta. Et insuper, quod in hujusmodi solutionibus, ratione dictæ Domus Decimariæ, suæ Majestati per dictam Provinciam, modo prædicto solvi promissis, contribuant, & contribuere teneantur omnes habentes, vel percipientes pensiones, auctoritate Apostolica reservatas, quamvis Cardinales, vel alia quacumque præfulgeant dignitate pro rata illis contingente, & quod pro his S. C., & R. Majestas literas obtineat Apostolicas, & interim hoc ipsum cedat in exonerationem consimilis quantitatis in favorem istius Provinciæ, & eam sua Majestas habeat pro soluta. Et denique, ut facilius omnia, & singula supradicta operis per effectum valeant adimpleri, & hæc Provincia Tarraconen., & Episcopatus Elnen., ac Abbatiatus Ageren. in solutionibus præmissis faciendis, debitum suæ R. Majestati obsequium, & servitium impendat, sua C. & R. Majestas præsentis conventionis, & Concordiæ, ac omnium, & singulorum in ea contentorum, Apostolicam confirmationem obtineat, idque ejus oneri cedat, & quod in ipsis literis Apostolicis confirmationis hujusmodi Concordiæ, concedatur facultas Consilio Provinciali hujus Provinciæ, seu Illustrissimo, & Reverendissimo Domino Archiepiscopo, & seu Reverendo Capitulo Tarraconen., Sede vacante, nominandi, & deputandi quoscumque Judices, & Exequutores hujus primæ Decimæ, seu Domus Decimariæ, cum eadem facultate, potestate, & modo providendi, quam habent Commissarii nominati a Reverendissimis DD. Commissariis generalibus hujus primæ Decimæ a S. Sede Apostolica specialiter deputatis, nominatis, & subdelegatis, absque eo quod nullus alius se possit de his modo aliquo intromittere, & sic cum protestatione, pactis, & conditionibus prædictis Nos prædicti Archiepiscopus, ceterique alii omnes nominati, sacrum Provinciale Concilium Tarraconen., ut præfertur facientes, & celebrantes, ac universum hujus Provinciæ Tarraconen. Episcopatus Elnen., & Abbatiatus Ageren. Clerum, & Statum Ecclesiasticum repræsentantes pro Nobis, & nomine omnium, & singularum Ecclesiarum, Diœcesis, Monasteriorum, Beneficiorum, & omnium, & singularum personarum Ecclesiasticarum decimas, & fructus decimales in eisdem Provincia, & Episcopatu, ac Abbatiatu percipientium, ad solutionemque hujusmodi contribuere debentium, obligamus bona jura, redditus, & proventus nostrarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Beneficiorum, ac totius Provinciæ Tarraconen., & Episcopatus Elnen., & Abbatiatus Ageren., & personarum Ecclesiasticarum prædictarum tam spiritualia, quam temporalia, præsentia, & futura, dantes, & concedentes plenam potestatem quibuscumque Dominis Commissariis, Judicibus generalibus hujusmodi concessionis, & suis Subdelegatis, & eorum cuilibet, & aliis quibuscumque Judicibus, & Justitiis, ut Nos compellant, & cogant ad observationem, & complementum omnium, & singulorum præmissorum. Renuntiantes, prout serie cum præsenti renunciamus, omnibus, & quibuscumque legibus, foris, & juribus generalibus, & specialibus, quæ in nostri favorem sint, & esse possint, & concedimus, hanc concordiam, conventionem, pactum de solvendo modo, & forma præmissis. Volumusque, quod in modo hujusmodi nominandi, nullum dictis Cathedralibus Ecclesiis, & personis præjudicium generetur. Et, ut prædicta omnia, & singula majori gaudeant firmitate, eadem omnia facimus, paciscimur, convenimus, & bona fide promittimus Nos omnes superius nominati dictæ S. C. & R. Majestati, licet absenti, & Notario publico infrascripto tamquam publicæ, & authenticæ personæ pro ipsa Catholica Majestate, & omnibus, & singulis, quorum intererit, & interest, recipiendi, paciscendi, ac etiam legitime stipulandi. Ad hæc Nos Don Petrus Ludovicus Galierandus de Borsa, Marchio de Navarres, Magister Ordinis, & Militiæ B. Mariæ de Montesa, & Divi Georgii Locumtenens, & Capitaneus generalis in Principatu Cathaloniæ,

& Comitatibus Rossilionis, & Ceritaniæ pro sua C. & Regia Majestate D. N. Philippi Regis Hispaniarum, habentes commissionem, & speciale mandatum a dicta S.C. & R.Majestate, cum suis literis, manu sua subscriptis, & per Petrum Franqueza Secretarium expeditis, datum in S. Laurentio el Real die 9. mensis Octobris proxime præteriti, qui prædictam obligationem cum pactis, & conditionibus supradictis, nomine, & auctoritate S. R. Majestatis, acceptamus, ac omnia, & singula in ea contenta laudamus, & approbamus.

Actum est hoc Tarraconæ die 6.mensis Novemb., Anno a Nativitate Domini 1591. nomine Joannis Teres Archiepiscopi Tarraconen., Petri Jaime Episcopi Vicen., Fratris Andreæ Capilla Episcopi Urgellen., Gasparis Punter Episcopi Dertuzen., Don Michaelis Aymerich Abbatis B. Mariæ de Lavaix, Fratris Petri Fontanella Abbatis pulchri Podii Avellanarum, Fratris Don Petri Aquilo Prioris Scalæ Dei, Michaelis Torell, Antonii Tenes, Bartholomæi Rocha, Raphaelis de Rovirola, Francisci Rocha, Joannis Margaleff, Joannis Bascha, Monserrati Guillo, Jacobi Bergada, Petri Cisterer, Don Michaelis de Paguera, Raphaelis Aspa, Antonii Molner, Francisci Polujes, Laurentii Izalquel, Fratris Blasii Torrents, Bartholomæi Coruella, Augustini Grau, Francisci Caralps, & Fratris Petri Barbara prædictorum. Qui hæc nominibus, qnibus supra, respective laudamus, concedimus, & firmamus in dicto Concilio Provinciali, ut supra convocato. Præsentibus Venerabili Honuphrio Soler Presbytero, & Montserrato Bonanat Diacono in Sede Tarraconæ Beneficiatis pro Testibus ad præmissa vocatis specialiter, & assumptis. Signum nostrum Don Petri Ludovici Galierandi de Bersa prædicti, qui hæc, prævijs nominibus, laudamus, concedimus, & firmamus extra Concilium, dictis die, & anno, præsentibus supradictis Testibus ad ista vocatis, & assumptis. Et ego Sebastianus Lagostera auctoritatibus Apostolica, atque Regia, ac Illustrissimi, & Reverendissimi Archiepiscopi Tarraconen. Notarius publicus, & Concilii Provincialis Tarraconen. congregati ex Scribis, & Secretariis Alter, qui prædictis omnibus, & singulis, una cum discreto Alexandro Cendia Connotario meo, & altero dicti Concilii Scriba, & Testibus prædictis, præsens interfui. Ideo in nota sumpsi, & in processu dicti Concilii Provincialis, & Decreto ipsius Conciliis descripsi, a quo hoc præsens publicum Instrumentum, manu aliena fideliter scriptum extraxi, signoque, nomine meis, quo in similibus utor, signavi, subscripsi, & clausi, rogatus. In fidem præmissorum &c.

Thomas Gratianus Dantiscus Apostolicus, Regiusque Notarius.

Dat. die 5. Maii 1593. An.II. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 5. Maii 1593., Pontificatus nostri Anno II.

LIX.

Ea, quæ à Pio IV., & Sixto V. gesta sunt pro confectione Indicis Librorum prohibitorum confirmat. *Ex Regest. in Secr. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium: GREGEM Dominicum pro Pastorali munere fidei nostræ creditum, saluberrimis catholicæ doctrinæ pabulis pascere, atque à noxiis illæsum custodire cupientes, quæ hac de causa ex sacris Concilii Tridentini Decretis, & Sedis Apostolicæ auctoritate salubriter statuta fuerunt, ea libenter Apostolica sanctione sepius interposita, communimus, ac ne umquam fraude aliqua, aut perversorum hominum machinatione, vel temporum injuria labefactentur, opportuna quæcumque remedia possumus, adhibemus, prout in Domino conspicimus ad Animarum salutem expedire.

Pius IV. Indicem Librorum Prohibitorum conficit. §. 1. Dudum siquidem fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster Indicem, & Regulas à Deputatis per sacram Tridentinam Synodum utiliter, ac prudenter compositas, ac suo jussu à Prælatis nonnullis, ac aliis viris doctissimis examinatas, nec non Constitutionem edidit, ex quibus Christifideles facile internoscerent improbatos Auctores, & Libros, à quibus tamquam noxiis, ac lethalibus cavere, atque abstinere deberent.

Nonnulla huic Indici addit Sixtus Papa V. §.2. Verum, quia post id tempus alii Libri perniciosi, aliqua opera, partim impie, partim temere, aut minus accurate conscripta, ac divulgata emanarunt, ex quorum impura lectione, non modo simplicio res homines, sed interdum docti quoque, & eruditi in errores induci possent, non immerito qui post ipsum Pium Ecclesiæ Dei præfuerunt nostri Prædecessores, ac præsertim san: mem: Sixtus Papa V., qui pio fidei zelo accensus, plurimum in hoc studii, ac diligentiæ posuit, quædam priori Indici, ac Regulis addenda, ac inserenda censuerunt.

Et omnia confirmat Clemens. §.3. Quæ, cum hactenus diu accurate elaborata, atque à venerabili fratre nostro Marco Antonio Episcopo Prænestino de Columna, nec non dilectis filiis nostris Augustino S. Marci de Verona, ac Hieronymo S. Mariæ super Minervam Asculan., nec non Gulielmo Alano S.Martini in Montibus Titulorum presbyteris, & Ascanio S. Mariæ in Cosmedin Columna, nec non Federico S. Agathæ Borromeo nuncupat. Diaconis Cardinalibus ad id per nos deputatis, ac aliis piis, & eruditis viris diligenter recognita, & examinata, ac nunc demum Deo juvante, absoluta fuerint; Nos tam eamdem Pii Prædecessoris Constitutionem, Indicem, & Regulas, quarum tenores haberi volumus pro expressis, sub eisdem pœnis in ipsa Constitutione propositis, quam hæc ipsa illis addita, prout inferius descripta sunt, cuncta, & singula, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, approbamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, atque ab omni-

nibus, tam Universitatibus, quam secularibus personis, ubique locorum observari præcipimus, & mandamus.

Præsentium transumptis fidem addit.

§. 4. Decernentes earumdem præsentium exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & Sigillo Prælati alicujus Ecclesiastici obsignatis eamdem fidem haberi, quæ haberetur ipsis præsentibus exhibitis, vel ostensis.

Dubia, quæ inde exorientur, ad Congregationem Indicis referri jubet.

§. 5. Ceterum, si quæ imposterum dubitationes, aut controversiæ circa ipsum Indicem, & Regulas, aliaque super illis addita emerserint, volumus, ut ad Congregationem Cardinalium prædictorum, seu aliorum, qui super hujusmodi Indice pro tempore deputati erunt, referantur, & ex sententia eorumdem Cardinalium Nobis, aut Successoribus nostris, si rei gravitas id postulaverit, consultis, declarentur, & decidantur.

Dat. die 17. Maii 1593. An. II.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die 17. Maii 1593. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

LX.

Quod Fratres Ordinis B. MARIÆ de Monte Carmelo favores extra Religionem non procurent, pro impetrandis dignitatibus, vel officiis ipsius Ordinis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Regulares potius promereri quam dignitates appetere debent.

QUoniam nemo debet sibi assumere honorem, nisi vocatus à Deo tamquam Aaron, & à Regularis vitæ instituto valde alienum est, ut Religiosi viri, quos honorum, & dignitatum gradus sanctitate vitæ, ac aliis Religiosis virtutibus promereri potius, quam appetere, eosque gradus, cum ad eos assumentur, obedienter suscipere, susceptosque humiliter administrare decet, mendicatis secularium præsertim personarum studiis, ad eos sibi aditum patefacere contendant, unde magna in Ecclesia Dei pernicies adferri solet. Nos qui pro muneris nostri debito in hoc potissimum laborare non desistimus, ut Ecclesiastica, Regularisque disciplina pristino candori restituatur, huic malo opportunum remedium adhibendum censuimus.

Quidam tamen Carmelitani aliter faciebant.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, quidam in ordine Carmelitarum professionis, & Regulæ, quam professi sunt, penitus immemores, nimiaque dignitatum, & officiorum Ecclesiasticorum in dicto Ordine consequendorum ambitione ducti, pro iis consequendis Ecclesiasticorum, & secularium Principum studia requirant, & a S.R.E. Cardinalibus, aliisque Prælatis commendatitias literas, aliosque favores, & gratias propterea expetant, quibus adjuti, quos ipsi ex se & promeruisse minime confidunt, gradus, & dignitates in eodem Ordine consequi valeant, sicque ejusdem Ordinis quietem non sine animarum suarum periculo perturbent.

Hic ideo Pontifex id fieri prohibet.

§. 2. Nos malum hoc ab eodem Ordine, cujus prosperum regimen, & incrementum ad Ecclesiæ sanctæ utilitatem sinceris exoptamus affectibus, pro nostra Pastorali sollicitudine propellere summopere cupientes. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos Fratres dicti Ordinis cujuscumque status, gradus, conditionis, præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis existentes, qui de cetero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis assequenda intenti ad Principum, Prælatorum, atq; aliarum quarumcumque personarum, tam secularium quam Ecclesiasticarum de gremio dicti Ordinis non existentium, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque seculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium favores recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis, directe, vel indirecte, palam, vel occulte ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aspiraverint, vel aliis minime legitimis, & honestis rationibus ea obtinere quæsiverint, & minime conquisitis usi fuerint, illorumq; complices, & fautores ad quascumque Prælaturas, dignitates, & officia, gradusque, honores, administrationes, & munera in ipso Ordine obtinenda perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, administrationibus, functionibus, & officiis hujusmodi eo ipso privamus, ac privatos voce tam activa, quam passiva carere decernimus, & declaramus.

Superioribusque Ordinis tales favores attendere prohibet.

§. 3. Atque in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna omnibus dicti Ordinis Fratribus, superioribus, & Prælatis quocumque titulo nuncupat. etiam Generali, præsentibus, & futuris, præcipimus, districteque mandamus, ne quempiam ullo tempore precibus, literis, vel favoribus adducti, vel alias ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum quorumcumque, tam secularium, quam Ecclesiasticorum extra dictum gremium existentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, & Ducum, ad cujusvis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & officia prædicti Ordinis promovere, vel pœnas aliquas remittere audeant, seu præsumant.

Electionesque aliter factas invalidat, & contravenientes absq; processu &c. eo ipso pœnas incurrere declarat.

§. 4. Decernentes, electiones, & promotiones ad Monasteria, seu Prioratus, vel officia dicti Ordinis contra præsentium dispositionem, quod absit, quandocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas prorsus, invalidasque fore, & esse, nullisq; viribus substitutas, omnesque, & singulos in præmissis delinquentes, nulla alia monitione præcedente, & absque processu desuper habendo, sententias, & pœnas præmissas irremissibiliter eo ipso incurrere, & ad illos sententias, & pœnas præmissas damnabiliter incurrisse legitime probandum, & omnino

nino convincendum solas præmissarum personarum instantias, preces, favores, etiam oretenus porrectas plenam, indubiam, & sufficientem, in judicio, & extra fidem facere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Et ita, & non alias judicari mandat.

§. 5. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§. 6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostol. in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis Fratribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

HancConstit. publicari, & ejus transumptis credi jubet.

§. 7. Ut autem harum literarum notitia ad omnes dicti Ordinis Fratres facilius deveniat, volumus, illas in Generali Capitulo, seu dieta dicti Ordinis publice legi, illasque in dicto Capitulo, vel dieta lectas sic arctare, acsi legitime unicuique intimatæ fuissent, illarumque exemplis, vel impressis, manu Scribæ dicti Capituli, vel Notarii publici subscriptis, & Sigillo Rectoris, generalis dicti Ordinis, vel alterius in dignitate Ecclesiastica constituti obsignatis, eamdem prorsus fidem haberi, quæ præsentibus haberetur, si eædem exhiberentur.

D.P. Ann.II. die 21. Maii.

Datum Tusculi, sub Annulo Piscatoris die 21. Maii, 1593. Pontificatus Nostri Anno secundo.

LXI.

Prohibitio amovendi Libros, & alia monumenta ex Bibliothecis Ordinis Fratrum B. Mariæ de Monte Carmelo.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUÆ ad tuenda, & conservanda bona, & jura spectantia ad personas, & loca Ecclesiastica conferunt, in iis auctoritatem nostram libenter interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Prohibitio amovendi libros, & monumenta quæcumque ex Bibliothecis Ord. FF. Carmelitarum.

§. 1. Volentes itaque conservationi Bibliothecarum in quibusvis Domibus, Conventibus Ordinis Fratrum Carmelitarum pro communi eorum usu institutarum, & instituendarum, opportune prospicere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, universis, & singulis personis ecclesiasticis, secularibus, & regularibus, ac etiam laicis, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, auctoritate Apostolica per præsentes interdicimus, ac districte prohibemus, ne deinceps perpetuis futuris temporibus, ex Bibliothecis prædictis, aut earum aliqua, Libros, & monumenta, sive impressa, sive manuscripta, ibi existentia amovere, vel subtrahere quoquo modo præsumant. Nos enim quoscumque amoventes, & subtrahentes, excommunicationis sententiæ ipso facto incurrendæ, à qua ab alio, quam à Romano Pontifice, nisi dumtaxat in mortis articulo absolvi non possint, subjacere volumus, atque decernimus.

Derogatio contrariorum

§. 2. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ceterisq; contrariis quibuscumque.

Fides hujus Bullæ transũptorum.

§. 3. Verum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi expediens foret, deferri, volumus, & firmiter dicta auctoritate decernimus, quod illarum exemplis, etiam impressis, in dictis Bibliothecis, & loco conspicuo, ubi commode legi possint affixis, ac manu Notarii publici subscriptis, & sigillo ejusdem Ordinis Generalis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. Ann.II. die 29. Maii.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 29. Maii 1593. Pont. Nostri Anno secundo.

LXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Cardinali Giojosæ Administratori Ecclesiæ Tholosanæ, supprimendi decem Cappellanias, duas Diaconias, & duas Subdiaconias, & octo Clericatus Cathedralis Ecclesiæ Mirapicen., & eorum fructus applicandi aliis Beneficiatis dictæ Ecclesiæ.

Dilecto filio nostro Francisco tituli SS. Trinitatis in Monte Pincio Presbytero Cardinali Giojosæ Ecclesiæ Metropolitanæ Tholosan. perpetuo Administratori.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causæ suppressionis, seu reductionis faciendæ.

§. 1. EX Ven. fratris Petri Episcopi Mirapicen. relatione accepimus, quod in Ec-

Ecclesia Mirapicen. Provinciæ Tholosanæ, quæ a fel.rec. Joanne Papa XXII. Prædecessore nostro in Cathedralem erecta fuit, ultra duodecim Canonicos, inter quos tres Dignitates, & unum Officium existunt, quatuor Cappellani Hebdomadarii, & viginti octo alii Cappellani, duo Diaconi, duo Subdiaconi, octo Clerici in minoribus ordinibus constituti, & octo pueri ad arbitrium Capituli amovibiles pro servitiis ejusdem Ecclesiæ ab eodem Joanne Prædecessore instituti fuerunt, qui quidem viginti octo Cappellani, Diaconi, Subdiaconi, & Clerici, adeo tenues redditus percipiunt, ut ex his commode sustentari nequeant: unde Parochialibus Ecclesiis convicinis inservire coacti, Ecclesiam ipsam Mirapicen. etiam in solemnioribus festivitatibus deserunt, nec spes aliqua augendi redditus hujusmodi, etiam pacata Gallia, superesse videtur, potior autem ratio subveniendi Beneficiatis ipsis, & Ecclesiæ servitio prospiciendi hæc esse poterit, ut prædicti viginti octo Cappellani ad decem, & octo tantum reducantur, Diaconi, Subdiaconi, & octo Clerici prædicti penitus supprimantur, onera tamen Diaconis, & Subdiaconis incumbentia per dictos decem, & octo Cappellanos supportentur, octo Clericorum munera prædictis octo pueris imponantur, sicque suppressorum Cappellanorum, Diaconorum, Subdiaconorum, & Clericorum redditus, aliis remanentibus pro rata accrescant.

Episcopi Mirapicensis preces.

§.2. Propterea idem Episcopus Mirapicen. Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Commissio, de qua in rubrica.

§.3. Nos igitur commoditati Ecclesiarum præsertim Cathedralium, ac personarum illis in divinis deservientium, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, ac literarum Erectionis, seu Institutionis Canonicatuum, & Beneficiorum prædictorum ipsius Joannis Prædec. literis præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, circumspectioni tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut si per diligentem indagationem super præmissis habendam fructus, & redditus prædictorum Beneficiatorum, & Clericorum, ita tenues esse, ut ex his minime sustentari valeant, nec spem aliquam eosdem, etiam pacato Regno Franciæ, augendi adfuturam compereris, idque dictæ Ecclesiæ, & divino in eo cultui expedire judicaveris, tunc ex dictis viginti octo Cappellanis, decem, dictas duas Diaconias, & duas Subdiaconias, nec non octo Clericatus auctoritate Apostolica ex tunc, prout ex ea die, quamprimum per cessum, vel decessum, seu quamcumque dimissionem, vel amissionem tam Cappellaniæ, quam Diaconiæ, & Subdiaconiæ, ac Clericatus hujusmodi vacare contigerit, perpetuo supprimas, & extinguas, ac eo ipso, quo eorum vacatio quomodocumque evenerit, suppressas, & extinctas esse decernas, itaut primo vacaturæ Cappellaniæ, quousque ad decem, & octo redactæ sint, Diaconiæque, & Subdiaconiæ, ac Clericatus hujusmodi suppressæ, & extinctæ sint eo ipso; Fructus vero suppressarum Cappellaniarum, Diaconiarum, Subdiaconiarum, & Clericatuum hujusmodi aliis ejusdem Ecclesiæ Beneficiatis pro rata, tuo, & ejusdem Episcopi Mirapicen. judicio designanda, eo ipso, quo suppressionis effectus consequutus fuerit, accrescere declares: onera autem prædictis Diaconis, & Subdiaconis incumbentia, ad decem, & octo Beneficiatos remanentes transferas, ita ut per illos omnino supportari debeant, sed munera octo Clericorum pariter supprimendorum, per octo Pueros prædictos ad nutum Capituli amovibiles, quibus etiam redditus augere poteris, adimplenda ascribas, super quibus omnibus plenam tibi per præsentes facultatem impartimur.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus, si opus sit, Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac nostris de unionibus committendis ad partes, exprimendoque vero valore etiam alterius Beneficii, cui aliud uniri peteretur, & aliis Apostolicis, nec non in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, dictæque Ecclesiæ Mirapicen. etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac prædictis Joannis Prædecessoris literis, quibus omnibus ad hunc effectum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Julii 1593. An.II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Junii 1593., Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur Mandatum eidem Cardinali Giojosæ, ut statuta a Jo: PP.XXII. edita circa collationem Dignitatum, & Canonicatuum Ecclesiæ Mirapicen. curet observari.

Dilecto filio nostro Francisco tituli Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio Presbytero Cardinali de Giojosa Ecclesiæ Metropolitanæ Tholosan. perpetuo Administratori.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili noster Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Lex a Joanne XXII. lata pro Collationibus Dignitatum, Canonicatuum &c.

§.1. VEnerabilis frater Petrus Episcopus Mirapicen. qui ad Sedem Apostolicam nuper accessit, Nobis exposuit, quod fæl. re. Joannes Papa XXII. noster Prædecessor, postquam Ecclesiam tunc Parochialem Mirapicen. in Cathedralem in ista Provincia Tholosana erexerat, & de congruenti Dignitatum, Canonicorum, & Beneficiatorum, aliorumque Ecclesiæ ministrorum numero providerat, inter alias, ne super hujusmodi personarum, & Ministrorum deputatione, electione, seu institutione, aliqua du-

dubietas oriretur, voluit, & Apostolica auctoritate ordinavit, ut Præpositus in eadem Ecclesia per Capitulum eligeretur servata forma Concilii generalis, in qua electione Episcopus vocem, ut Canonicus haberet: & nihilominus electio hujusmodi celebrata ipsi Episcopo præsentaretur confirmanda, vel infirmanda, prout Justitia suaderet: Archidiaconatus vero, Sacristia, & Præcentoria dictæ Ecclesiæ Mirapicen. cum vacarent, per solum Episcopum, irrequisito Capitulo, & Canonicis ipsius Ecclesiæ: Canonicatus autem, & Præbendæ Canonicorum per Episcopum, & Capitulum separatim, & alternatim conferri deberent, ita ut solus Episcopus primo loco, Capitulum per se secundo, Episcopus tertio, & Capitulum quarto, & sic deinceps suis locis, & vicibus Canonicatus, & Præbendas hujusmodi, cum vacarent, conferrent. Hebdomadariæ, & Cappellaniæ, & alia officia prædictæ Ecclesiæ per illius Capitulum communiter conferrentur, prout in ejusdem Joannis Prædecessoris literis octavo Kalendas Martii Pontificatus sui anno secundo expeditis latius continetur.

Postmodum Capitulum contraria prædictæ legi statuta edidit.

§.2. Sed his non obstantibus, de anno Domini 1555., tunc existens Petrus Vincentius de Cavaleriis assertus Administrator dictæ Ecclesiæ Mirapicen., & Capitulum ejusdem Ecclesiæ contraria statuta sub Sedis Apostolicæ beneplacito condiderunt, & jure jurando firmarunt, quorum summa est, ut sex Canonicatus, & Præbendæ Canonicorum a parte dextera Sedis Episcopalis in choro sedentium, dum pro tempore vacarent, ad Episcopi, & reliqui sex Canonicatus, & Præbendæ Canonicorum a sinistra ejusdem Sedis Episcopalis sedentium pro tempore vacantes, ad Canonici hebdomadarii per turnum liberam collationem pertinerent, ceterorumque quoque beneficiorum, & officiorum ipsius Ecclesiæ pro tempore vacantium collatio, & dispositio pariter ad Canonicos Hebdomadarios libere spectaret, ac alias, prout in eisdem statutis latius similiter contineri dicitur.

Episcopus Mirapicen. legē a Joan. XXII. latam restitui petit.

§.3. Quia vero, sicut eadem expositio subjungebat, hujusmodi nova collationum forma voluntati prædicti Joannis Prædecessoris contraria, quæ ab eo tempore, quo hujusmodi statuta condita fuerunt, licet ea per Sedem Apostolicam minime confirmata extiterint, observata fuit, ut experientia docuit, statum ejusdem Ecclesiæ deteriorem reddiderit, nedum ex vacationum inæqualitate, verum magis quia solus Canonicus, ad quem pro tempore collatio obvenit, eam in conferendo circumspectionem, & diligentiam adhibere non solet, quam Capitulum conjunctim adhibet; Idem Petrus Episcopus Nobis humiliter supplicavit, ut statuta hujusmodi infringere, & annullare, literasque prædicti Joannis Prædecessoris innovare de benignitate Apostolica dignaremur.

Quod Cardinali Giojosæ committitur.

§.4. Nos igitur ad ea, quæ Ecclesiarum Cathedralium præsertim prosperum statum, & decorem respiciunt intendentes, literarum Joannis Prædecessoris, ac statutorum hujusmodi tenores, præsentibus acsi ad verbum insererentur, pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, circumspectioni tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut præmissorum diligentem informationem capias, & si ea vera esse compereris, & præfati Capitulum, & Canonici statuta supradicta beneplacito, & confirmatione Apostolica vallata fuisse minime docuerint, nec non tu aliud canonicum impedimentum non obstare cognoveris, statuta prædicta, quoad ea omnia, quæ literis, & voluntati prædicti Joannis Prædecessoris contraria sunt, auctoritate nostra Apostolica abroges, & annulles, Episcopumque, & Capitulum prædictos ab eorum observatione perpetuo liberes, eosdemque ad cautelam jus jurandi ab eis de observandis statutis hujusmodi forsan præstiti vinculum relaxes: literas vero prædicti Joannis prædecessoris supradictas, & in eis contenta quæcumque eadem auctoritate perpetuo innoves, & confirmes, earumque formam in collatione Dignitatum, Canonicatuum, & Præbendarum, aliorumque Beneficiorum, & Officiorum prædictæ Ecclesiæ, posthac perpetuo per Episcopum, & Capitulum prædictos observari mandes, cures, & facias, contradictores quoslibet per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac prædictis, aliisque ejusdem Ecclesiæ etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die, mense, & anno eisdem.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Junii 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXIII.

Diversa Privilegia, Immunitates, & Indulta Hospitali Sancti Spiritus Massilien. conceduntur.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex pia loca, Hospitalia præsertim insignia, in quibus charitatis opera assidue exercentur, specialibus privilegiis, & gratiis libenter exornat, dum præsertim pia populorum vota id exposcunt, ac alias salubriter in Domino conspicit expedire.

Administratores hujus Hospitalis aliqua Privilegia eis concedi petunt.

§. 1. Nuper sane dilecti filii Archangeli de Messina Fratris Ordinis Capuccinorum nuncupat. S. Francisci relatione accepimus, quod in Hospitale Sancti Spiritus Civitatis Massilien., quod valde insigne existit, plurima pietatis, & charitatis opera ad infirmorum, & aliorum pauperum subventionem assidue consueverunt exerceri, quodque dilecti filii Consules, & Consilium Civitatis Massilien., qui ejusdem Hospitalis curam gerunt ad eorumdem piorum operum conservationem, & augumentum, cupiunt Hospitale prædictum specialibus aliquibus privilegiis, & gratiis per Nos decorari, & ideo Nobis eorumdem Consulum, & consilii nomine prædictus Frater Archangelus humiliter supplicavit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens illud a cujuscúmque vectigalis solutione eximit.

§. 2. Nos igitur piis eorumdem Consulum, & consilii votis benigne annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Hospitale prædictum Sancti Spiritus Massilien., quandiu in illo hospitalitas servabitur, ab omnium gabellarum, datiorum, collectarum, impositionum, decimarum, subsidiorum, & aliorum quorumcumque onerum realium, & personalium, prædialium, ac mixtorum, etiam Apostolica auctoritate pro tempore impositorum, nec non novalium, pecudum, & armentorum solutione, & præstatione, auctoritate Apostolica tenore præsentium eximimus, & liberamus, liberaque, exempta, & immunia esse, & fore, nec a quoquam ad solutionem, seu præstationem hujusmodi faciendam ullo tempore quavis auctoritate, vel occasione, aut prætextu, etiam ratione prædiorum, sylvarum, camporum, vinearum, aut aliorum similium bonorum, nec non pecudum, armentorum, ac novalium cogi, aut compelli;

Ejus vero Ministros, & Officiales a jurisdictione ludi cum Ordinariorum liberat.

§. 3. Ministros vero, Officiales, Superiores, & alias quascumque personas a nullo Judice, sive alio superiore visitari, aut etiam in Judicium etiam ratione æris alieni, aut in vim alicujus contractus quomodolibet directe, vel indirecte vocari, excommunicari, suspendi, interdici, aut alia quacumque censura, vel pœna ecclesiastica innodari, tam per locorum Ordinarios, quam etiam per Legatos, Vice-Legatos, & Nuncios nisi cum speciali Romani Pontificis licentia de hujusmodi immunitate specialem mentionem faciente, aut ad processiones, vel synodos, nisi generales convocari, seu ad juramenta præstanda, vel testimonium in quacumque causa perhibendum pariter cogi minime posse, aut debere decernimus, & declaramus.

Eos vero, qui fraudem in ejus administratione commiserint;

§. 4. Quoscumque ipsius Hospitalis Commissarios, Procuratores, & Nuncios, qui aliquo modo hospitale prædictum, ejusve Superiores pro tempore in eleemosynis, aliisque subsidiis charitativis ipsi hospitali pro tempore a quocumque, & quomodocumque oblatis, & collectis fraudem committere quoquo modo præsumpserint;

Vel eleemosynas retinentes,

Alios item quoscumque etiam extraneos, qui eleemosynas, dona, subsidia charitativa ipsius Hospitalis, aut eorum partem aliquam quomodocumque occupare, retinere, aut aliquo alio modo Hospitale prædictum fraudare pariter præsumpserint, eo ipso excommunicationis latæ sententiæ pœna, a qua absolutionis beneficium nisi a Romano Pontifice, facta prius tamen, aut in mortis articulo, integra, & reali restitutione prædicto Hospitali, minime valeant obtinere, innodamus.

rint, excómunicationi subjicit reservata Rom. Pontifici absolutione.

Cui excommunicationi Notarios etiã subjicit Legata non revelantes,

§. 5. In Notarios quoque, & Tabelliones, qui Testamentorum, seu Codicillorum, aut aliarum etiam ultimarum voluntatum, in quibus aliquid in favorem, & commodum prædicti Hospitalis relictum, aut dispositum fuerit, nisi id prædicti Hospitalis Administratoribus pro tempore revelaverint, aut alias sponte etiam minime requisiti non significaverint, eamdem excommunicationis sententiam ferimus. Eos quoque, qui dolose, aut negligenter eleemosynas, & nomina Benefactorum, & aliorum, qui legata ipsi Hospitali reservaverint, innodari eo ipso volumus.

Et aliquod damnum Hospitali in bonis irrogantes

§. 6. Insuper eidem Superiori in spiritualibus quando, & quoties opus fuerit, eos omnes, qui aliquo modo celare, aut alias indebite occupare, vel occupata detinere bona aliqua prædicti Hospitalis, ejusve membrorum, Casalia, Prædia, Vineas, Campos, Sylvas, Pascua, incidere Arbores, mutare terminos, dolum, aut fraudem circa census, & redditus, devolutionem Bonorum, Instrumenta, Contractus, Testamenta, Donationes, Obligationes, aliasque Scripturas publicas, vel privatas, committere, aut Calices, Patenas, Cruces, Candelabra, Paramenta, Libros, aut alia Ecclesiæ mobilia, Pecudes, Animalia, Lanas, Caseum, Butyrum, Frumentum, Ordeum, Blada, Legumina, Cubilia, Capsas, Vestes, Vasa, aut alia quæcumque mobilia, seu immobilia, & semoventia bona quoquo modo subripere, vel alias detinere ausi fuerint, prævia publica monitione, nisi infra tempus ab ipso Superiore præscribendum, integre restituerint, scientes etiam, & non revelantes, & quoscumque, qui in præmissis temere, aut dolose auxilium, consilium, vel favorem præstiterint, publice excommunicatos declarandi, cujus excommunicationis absolutionem Nobis, & Sedi Apostolicæ specialiter etiam reservamus, facultatem concedimus.

Alienationes bonorum inconsulta Apostolica Sede fieri vetat.

§. 7. Ad hæc quascumque locationes perpetuas, vel ultra triennium faciendas, nec non venditiones, & alienationes bonorum quorumcumque stabilium ejusdem Hospitalis, ejusque membrorum, sine speciali Sedis Apostolicæ licentia fieri posse prohibemus, & factas pro tempore quomodocumque, & qualitercumque nullas, irritas, & invalidas, nulliusque roboris, & momenti fore declaramus.

Clausulæ pro perpetua hujusce Constitutionis observantia.

§. 8. Decernentes præsentes nostras, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu

fectu notari, impugnari, vel alias quoquo modo invalidari, infringi, vel retractari minime posse, sed firmas, validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, sicque, & non alias in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes; sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

§.9. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis privilegiis, quoque indultis, & literis Apostolicis, tam Episcopo Massilien., quam cuivis alteri in contrarium quomodocumque concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, & de verbo ad verbum expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi, acsi ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes ad effectum præsentium tantum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 18. Junii 1593. An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 18. Junii 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Committitur Episcopo Tullensi, ut Ecclesias omnes, & Monasteria omnia etiam exempta suæ Diœcesis auctoritate Apostolica visitet, & observantiam Decretorum S. Concilii Tridentini inducat.

Venerabili Fratri Christophoro Episcopo Tullensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

PAstoris muneri incumbit super commisso sibi Grege ita vigilare, ut noxia repellat, utilia quærat, oves salvas custodire studeat. Nos vero universi Dominici Gregis curæ, divina disponente clementia, præpositi, Fratres nostros in hujus nostræ solicitudinis partes vocatos, ad hoc præcipue commonere tenemur.

Abusus quàm plurimi in Tullensis Diœcesis Ecclesias irrepserant.

§.1. Proinde, cum nuper ad Nos relatum sit, non sine gravi animi nostri perturbatione in Ecclesia tua Tullen., & aliis forsan Ecclesiis Civitatis, & Diœcesis Tullen., varios abusus contra Sacri Concilii Tridentini Decretorum dispositionem in hunc usque diem, non sine divini cultus detrimento, & Christifidelium scandalo toleratos fuisse, nec aliquod a te, tuisve Antecessoribus Episcopis Tullen., in his tollendis remedium adhibitum fuisse, aut adhiberi potuisse, ob nimiam, quam sibi, ut accepimus, dilecti filii Decanus, ac Major, & alii Archidiaconi, nec non Capitulum, & Canonici Ecclesiæ Tullen. assumpserunt auctoritatem, & licentiam, ita ut, præter alia multa, ipsius Ecclesiæ Presbyteri, nullo præcedente tuo, vel Episcopi pro tempore examine, nec approbatione, suas ad invicem, aliorumque confessiones audiant, absolutionemque impendant, idemque in Sancti Gandulphi Tullen., aliisque Collegiatis Ecclesiis, ac Monasteriis, nec non Conventibus Regularibus Civitatis, & Diœcesis Tullen. passim fiat, Concionatorem verbi Dei in Cathedrali Ecclesia, ac forsan aliis Ecclesiis, te, vel eodem Episcopo inconsulto, ac de facto deputarint, & deputent: Tibi solemnem ordinum collationem ad Altare majus celebrare licere negent, conferenti vero Ordines ipsos, ac etiam Festis solemnibus in Pontificalibus celebranti assistere, & ministrare, ac sacros, & approbatos ritus, & cœremonias in ministerio ejusmodi, & præscripto Libri Pontificalis, servare nolint; Venientem ad Ecclesiam, indeque redeuntem non modo non associent, sed nec ad inchoandum officium expectent, Feria V. in Cœna Domini ad Sacras Unctiones conficiendas assistere nolint, in aliisque multis ad munus, & tuam jurisdictionem Episcopalem pertinentibus, te impediant, itaut neque Ecclesias visitare, Parochos examinare, Diœcesanam Synodum frequentem, & integram habere, & celebrare, Parochiales Ecclesias in Civitate, & Diœcesi instituere, ac alia permulta, quæ deberes facere libere, non possis.

Clemens Episcopo totius Diœcesis Visitationē committit ad hujusmodi tollendos abusus & observantiam Concilii Tridentini inducendam.

§.2. Nos ea, qua decet ratione, abusus hujusmodi tolli, & Sacri Concilii Tridentini Decreta universa in Ecclesia, Civitate, & Diœcesi prædictis, ut par est, observari, & custodiri volentes, Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, plenam, liberam, & omnimodam tibi ad hoc, Apostolica etiam auctoritate, procedendi facultatem tribuentes, ut Cathedralem, & Collegiatas, ac Parochiales, & alias Ecclesias etiam unitas, nec non Monasteria quæcumque etiam commendata, ac Prioratus etiam Hospitalis S. Spiritus, quæ ordinarium, & regularem Visitatorem ex dispositione dicti Concilii non habent, aliaque Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura Civitatis, & Diœcesis Tullen. tam in capite, quam in membris, juxta facultates tibi tam ordinario jure, quam ex Concilii Tridentini Decretis concessas, visites, & ibidem, quæ reformatione indigere cognoveris, ad dicti Concilii Tridentini præscriptum reformes, & ejusdem Concilii Decreta in omnibus, & per omnia servari cures, & facias, abusus præfatos, ac quascumque contrarias consuetudines, & statuta abroges, & annulles, & contra inobedien-

dientes, ac delinquentes, & criminosos quoscumque, quavis auctoritate, & dignitate fungentes, & quocumque privilegio, vel immunitate suffultos, excommunicationis, ac privationis etiam Dignitatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, & Officiorum, aliisque sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis eo ipso, absque alia declaratione incurrendis, etiam per viam incarcerationis, & aliis tibi benevisis opportunis juris, & facti remediis, procedas.

Derogat contrariis.

§. 3. Non obstantibus, cujusvis litis pendentia inter te, & dictum Archidiaconum majorem super Jurisdictione Archidiaconali, etiam in Sacro Rotæ Auditorio nostro, ac tibi exinde factis, & faciendis quibusvis inhibitionibus, nec non statutis, & consuetudinibus, etiam eisdem Decano, Archidiacono, Capitulo, & Canonicis, necnon Monasteriis, illorumque Abbatibus, & Conventibus, & aliis personis quibuscumque, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac etiam irritantibus, & aliis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, etiam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros in contrarium præmissorum quomodocumque concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, ac de verbo ad verbum, expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8. Julii 1593. An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 8. Julii 1593., Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur Adhortatio ad Capitulum, & Canonicos Tullenses, ut juxta Concilii Tridentini Decreta Episcopo suo pareant.

Dilectis Filiis Decano, ac Majori, & aliis Archidiaconis, nec non Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ Tullensis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

CUM nuper, non sine animi nostri molestia diversos isthic a vobis abusus, quibus cum fidelis Populi scandalo, & Animarum vestrarum pernicie, divinum obsequium diminuitur, & Episcopalis jurisdictio, & Ordo Ecclesiasticus irreverenter perturbatur, & confunditur, contra Decretorum Sacri Tridentini Concilii dispositionem, perperam retineri intellexerimus, ad illos prorsus tollendos, pro nostri pastoralis officii debito, cogitationes nostras direximus: vestræ siquidem dignitati, & pietati convenire existimamus, ut Antistiti vestro, cujus capitis membra in Christo estis, unanimiter adhærentes, in divinis obsequiis præstandis, ac Episcopalibus functionibus juxta ipsius Concilii Decreta, reverenter, ut par est, assistatis eidem in prospero dictæ Ecclesiæ statu dirigendo humiliter intendentes, ac obedientiam, & reverentiam debitas exhibentes, ejus salubria monita, & mandata suscipiatis, humiliterque, & efficaciter adimplere curetis. Proinde, cum eidem Antistiti injunxerimus, ut Decreta Concilii Tridentini prædicta in eadem Ecclesia, & Civitate, & Diœcesi Tullensi in omnibus, & per omnia servari curet, & faciat, visitet, abususque, consuetudines, ac statuta eisdem Decretis contraria prorsus abroget, & annullet, vobis quoque per præsentes in virtute sanctæ Obedientiæ præcipimus, ut iis, quæ ab ipso Tridentino Concilio decreta sunt, omnino pareatis, ac salutaribus ejus Decretis prompte Vos accommodetis: quod vos pro vestra in Nos, & Apostolicam Sedem reverentia, ac ea, qua vestrum Pastorem prosequi tenemini, observantia, facturos plane confidimus. Alioquin Vos scire volumus, eidem Antistiti, ut contra inobedientes, sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, aliisque juris remediis procedat, commissum, & facultatem concessam a Nobis fuisse.

Dat. die 9 Julii 1593 An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 9. Julii 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXV.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatis Literis Gregorii XIII. Revocatoque quodam Brevi Sixti PP. V. Regis Catholico facultas conceditur causas omnes inter Episcopos, & Capitula, ac Milites Militiarum de Alcanthara, & de Calatrava, vertentes componendi.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Prœmium.

DEcet Romanum Pontificem super Dominici Gregis causas constitutum omni studio curare, ut inter egregias præsertim ecclesiasticas, & militares personas, a quarum quiete Regnorum etiam tranquillitas oriri consuevit, controversiæ, & dissensiones omnes è medio quam brevissime tollantur, & quæ amicabili compositione posse transigi videntur, nullatenus in contentionis judiciariæ angustias, & diffidias, si fieri potest, pertrahantur.

Gregor. XIII. Causas omnes inter Militias de Alcanthara, & de Calatrava, atque Episcopos, & Capitula Hispaniarũ vertentes ad se avocans.

§. 1. Itaque, cum, sicut accepimus, fel. rec. Gregorius XIII. Prædecessor noster, rec. mem. Clementis VII., Pauli III., & Pii IV. etiam Prædecessorum vestigiis inhærendo (qui similes provisiones, quoad Priores, & Fratres, ac alias personas Militiæ S. Jacobi de Spatha, Ordinis S. Augustini antea fecerant) omnes lites, ac quæstiones, & differentias in Romana Curia, & extra eam, coram diversis Judicibus ordinariis, & Delegatis, in quavis instantia pendentes, & quæ etiam moveri possent in futurum inter To-

le-

letanum, Hispalensem, Granatensem, Compostellanum, Valentinum, ac Burgensem Archiepiscopos, nec non Cordubensem, Conchensem, Cauriensem, Abulensem, Pacensem, Gadicensem, Oxomensem, Carthaginensem, Giennensem, Malacitanum, Civitatensem, Salamantinum, Zamorensem, Seguntinum, & Pampilonensem Episcopos, eorumque Capitula, nec non Prælatos, ac quascumque alias personas ecclesiasticas, tam seculares, quam regulares in Hispaniarum Regnis consistentes ex una, ac Priores, Præceptores, Milites, & alios Fratres Militiarum de Calatrava, & Alcanthara, Cistercien. Ordinis, eorumque Conventus, & loca, partibus ex altera, tam super Decimarum personalium, prædialium, ac mixtarum, nec non Novalium, pecudum, & armentorum solutione, quam etiam super Jurisdictione, seu presentandi personas idoneas dictæ Militiæ ad Vicarias, Præceptorias, & alia Beneficia ecclesiastica ejusdem Militiæ, illaque administrandi, regendi, gubernandi, rebusque aliis in actis causarum hujusmodi latius deductis ad se avocaverit, illasque, earumque decisionem, & determinationem ad suum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum, ita tamen, quod interim partes ipsæ in possessione, in qua existebant, manuteneri, & defendi deberent, nihilque innovari posset, suspenderit, easque universas, & singulas Charissimo in Christo filio Philippo Hispaniarum Regi Catholico per ipsum concordandas, & componendas commiserit, ita quod, dicto beneplacito durante, idem Rex Catholicus in illis pro Concordia, & amicabili compositione, se interponere, agere, & procedere libere, & licite valeret, plenariam, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concesserit, decernendo partes ipsas ad observandum ea omnia, quæ in præmissis per eumdem Regem concordata, amicabiliter composita, & terminata fuissent, omnino teneri, & efficaciter obligatas existere, nec ab illis ullo unquam tempore resilire posse, prout in ipsius Gregorii Literis in forma Brevis, sub Datum die 20. Octobris 1584. expeditis, plenius continetur.

Philippo Regi componendas commisit.

§. 2. Et nihilominus Episcopus, & Capitulum Caurien. à piæ mem: Sixto V. etiam Prædecessore nostro per alias in eadem forma Brevis Literas sub datum 30. Octobris 1586. expeditas, obtinuerunt avocationem, suspensionem, omniaque in dictis Literis Gregorii contenta, cum omnibus inde sequutis, in quibus tamen liber Partium consensus non intervenerat, quoad causas, & lites Caurienses inter Episcopum, & Capitulum, & eorum quemlibet ex una, & Milites de Alcanthara, Archipræsbyteros, omnesq; alios, coram quibuscumque Auditoribus, ex altera Partibus quomodolibet pendentes, relaxari, revocari, & annullari, ac Episcopum, & Capitulum prædictum, & eorum singulas dictæ Caurien. Diœcesis Ecclesias in eum, in quo, ante dictas Literas Gregorii, erant statum, plenarie reintegrari, ita quod de cetero Episcopus, & Capitulum, & quilibet eorum, ut prius, jura sua, & Ecclesiæ justitia mediante, contra dictas Militias, & earum personas, ac quamlibet illarum prosequi in Judicio, & extra, libere, & licite valerent in omnibus, & per omnia, perinde ac si dictæ Literæ Gregorii, quoad ipsos, numquam emanassent, Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam dictæ Rotæ Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane decernens, quidquid secus super his contigerit attentari, & alias, prout latius in prædictis Literis continetur.

Sixtus vero V. ab hac lege exemit Causas vertentes inter EpiscopumCaurien. & dd. Militias

§. 3. Cum autem, sicut pro parte dicti Regis Catholici nobis expositum fuit, valde quieti, paci, & tranquillitati dictarum Militiarum, & Ecclesiarum, ac totius etiam Regni conveniat, ut controversiæ, lites, quæstiones, & differentiæ hujusmodi inter dictum Episcopum, & Capitulum, ac Ecclesias dictæ Civitatis, & Diœcesis Caurien., & Priores, Præceptores, & Milites dictarum Militiarum, absque strepitu, & figura judicii, extrajudicialiter, & amicabiliter potius, quam cum maximis dispendiis, protelationibus, & omnium incommodis cognoscantur, valdeque expediat, ne prædicti Milites, qui dicti Regni personæ egregiæ, ac principales existunt, & quos pro Regis servitio expeditos esse convenit, immemorabilibus litibus, & dissentionibus, cum omnibus fere ecclesiasticis personis, & Prælatis dicti Regni implicentur, quos etiam pro pacis conservatione, & Regni quiete à Fori tumultu remotos esse par est, neque præterea ferendum videatur, ut Episcopus, & Capitulum prædictum præbeant suo exemplo aliis omnibus Archiepiscopis, Episcopis, & Prælatis, ac personis ecclesiasticis in dictis Literis compræhensis occasionem similes revocationes dictarum Literarum Gregorii impetrandi in maximum scandalum Populorum, & Militiarum detrimentum, cum præsertim facilius, & brevius hujusmodi omnes controversiæ, cum partium ipsarum commoditate à Rege ipso, qui omnibus æqua lance justitiam ministrare paratus est, seu ab ejus Deputatis, qui jam de hujusmodi prætensionibus pleniorem habent, seu facile habere possunt cognitionem, & informationem, concordari, & sopiri possint.

Quod tamen cum perturbationum causa esse possit;

§. 4. Nos supplicationibus dicti Catholici Regis inclinati, Literas Gregorii prædictas, cum omnibus in eis contentis, ac inde sequutis, adversus dictas Sixti Literas, quarum tenores hic pro sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis haberi volumus, confirmantes, ac reintegrantes in omnibus, & per omnia, perinde acsi per dictas Sixti Literas numquam relaxatæ, revocatæ, & annullatæ fuissent, neque dictæ Sixti Literæ emanassent. Ac insuper lites, & causas Caurienses in Rota quomodolibet pendentes inter Episcopum, & Capitulum, & eorum quemlibet ex una, & Milites de Alcanthara, Archipræsbyteros, omnesque alios coram quibuscumque Judicibus, etiam in Rota pen-

Clemens renovat Gregorii XIII. literas, & Sixti Decretum irritat.

pendentes, harum serie ad Nos avocantes, eidem Regi Catholico, ut dictas Literas Sixti, & aliis judiciariis actibus, in causis hujusmodi, minime obstantibus, causas, & controversias hujusmodi per se, vel alium, seu alios ab eo deputatos, pro sua prudentia, & circumspectione, concordare, componere, ac amicabiliter terminare, & finire possit, & debeat, intra biennium tamen à data præsentium computandum, per præsentes plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem, ac Jurisdictionem concedimus, & impertimur.

Sed si lites intra biennium non componantur Sixti V. literas servari jubet.

§. 5. Quod si intra biennium, ut præfertur, causæ, & controversiæ prædictæ concordatæ non fuerint, dictæ Sixti V. Literæ primas vires assumant, & in robore suo remaneant.

Quidquid vero inter partes fuerit concordatum, ratum habet.

§. 6. Decernentes, quidquid per Regem ipsum, seu ab eo deputandos in præmissis inter omnes supradictas partes, & Personas amicabiliter concordatum, terminatum, stabilitum, & pro sua prudentia compositum, & ordinatum fuerit, validum, ac efficax existere, ab ipsisque partibus efficaciter observari, ac retineri debere, neque ab illis ullo unquam tempore sub quovis prætextu, & causa resiliri posse, partibusque ipsis perpetuum silentium imponi debere, prout, tenore præsentium, imponimus. Si quas vero ex prædictis causis, post Literas Gregorii, ac etiam Sixti prædictas, idem Rex Catholicus concordaverit, & composuerit, ut supra, eam vim volumus eas concordias obtinere, quam obtinerent, si post datam præsentium per ipsum concordatæ, & compositæ fuissent.

Et ita in quolibet Tribunali judicandú statuit.

§. 7. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam causarum dicti Palatij Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in præmissis omnibus, & singulis judicari debere, irritum quoque, & inane quid quid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§. 8. Non obstantibus præmissis, & Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non dictarum Militiarum, & Ecclesiarum Statutis, & Constitutionibus, confirmatione Apostolica, aut quavis firmitate alia roboratis privilegiis quoque, Indultis, ac Literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, & innovatis, ac omnibus illis, quæ Prædecessores prædicti voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Julii 1593. An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 9. Julii 1593. Pont. Nostro Anno secundo.

LXVI.

Oppidum Celsonæ ab Urgellensi Diœcesi sejungitur, & in Civitatem erigitur, illiusque Parochialis Ecclesia Cathedralis efficitur. — *Ex Regest. in Cancel. Apost.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SUper Universas Orbis Ecclesias eo disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, quamquam sine nostris meritis constituti, levamus in circuitu Agri Dominici oculos nostræ mentis more pervigilis Pastoris inspecturi, quid Provinciarum, & Locorum quorumlibet statui congruat, ac desuper hoc præsertim tempore, quo humani Generis hostis omni conatu ad ipsarum Animarum perniciem, & fidei Catholicæ eversionem incumbit, disponi debeat: unde divino fulti præsidio dignum quin potius debitum arbitramur in irriguo Militantis Ecclesiæ Agro novas Episcopales Sedes, & Ecclesias plantare, præcipue dum Catholicorum Regum vota id esposcunt, ut per hujusmodi novas plantationes popularis augeatur devotio, divinus cultus floreat, & animarum salus subsequatur, loca insignia præsertim, quorum Incolæ benedicente Domino multiplicati noscuntur, dignioribus titulis, & condignis favoribus illustrentur, ipsique Incolæ honoratorum Præsulum assistentia, regimine, & doctrina suffulti in via Domini magis magisque perficiant.

Causæ hujusmodi erectionis faciendæ.

§. 1. Sane cum charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, qui pro sua singulari pietate, maximoque Catholicæ fidei zelo nihil magis in suis Regnis, & Dominiis, quam ipsius fidei exaltationem, & divini cultus augumentum exoptare videtur, ac ut pium, & Catholicum Regem decet, non minus de salute animarum populorum sibi subjectorum, quam de præfatorum Regnorum, & Dominiorum conservatione est solicitus, idque facile consequi posse cogitans ex novarum Ecclesiarum Cathedralium erectione, præsertim ubi Diœceses ob nimiam earum latitudinem, nedum quotannis, sed ne toto quidem biennio a propriis Episcopis visitari possunt, prout in Diœcesi Urgellen., quæ est in Principatu Cathaloniæ, evenire jam diu re ipsa compertum est, Nobis significari fecisset, quod Diœcesis Urgellen., quæ habet ad ejus fines plura loca Regni Galliæ hæresi infecta, ob illius amplitudinem, locorumque, & Parochialium Ecclesiarum frequentiam, & periculum animabus imminens propter hæreticorum vicinitatem non potest a proprio Episcopo commode visitari, ipseque solus Episcopus omnibus suorum Diœcesanorum necessitatibus, prout convenit, supplere non valet, ex quo maximum eorum animæ detrimentum

tum patiuntur; Si Oppidum de Celsona, quod intra fines ipsius Diœcesis Urgellen., sub saluberrimo aere situm, & altis muris cinctum existit, & a Civitate Urgellen. milliaribus circa quinquaginta distat, ac domos circiter sexcentas, & præter ejus admodum insignem, & elegantis structuræ Parochialem Ecclesiam sub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis, cum commodo, & amplo Palatio illi contiguo, ac Domum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum, & Hospitale, Confraternitatesque Laicorum, nec non Incolas nobiles, Terrarum duos Equites, Legum, & Artium, ac Medicinæ Doctores, Cives, Mercatores, & Artifices omnis generis, ac Territorium admodum amplum, fertile, & amænum omnibus ad illius Incolarum vitæ sustentationem necessariis satis refertum, in Civitatem, illiusque Ecclesia præfata, cujus Sacrarium paramentis, & aliis ad cultum divinum necessariis decenter ornatum existit, in Cathedralem Ecclesiam erigerentur, & instituerentur, inde profecto Cleri, & Populi salus cum Ecclesiæ, & Oppidi præfatorum decore longe magis proveniret.

Divisio, & Erectio, de qua in rubr.

§.2. Nos, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, præmissis, ac aliis rationabilibus causis in Congregatione Cardinalium super rebus consistorialibus deputatorum, cui negocium hujusmodi examinandum commisimus, mature discussis adducti, ac etiam ipsius Philippi Regis precibus inclinati, habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de illorum consilio, & assensu, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ab Ecclesia Urgellen. ejusque Mensa Episcopali dictum Oppidum, cum suis Villis, Terris, & Terminis, totoque Territorio, nec non Ecclesiis, Hospitalibus, Confraternitatibus, & Piis Locis, ceterisque omnibus Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura Secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, ac etiam Clero, & Populo universo, Juribus quoque, & actionibus Episcopo Urgellen. pro tempore existenti competentibus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo dividimus, & separamus, ac ab omni ipsius Ecclesiæ Urgellen. Jurisdictione, potestate, & subjectione, etiam perpetuo eximimus, & liberamus.

Ecclesia Celsonen. suffraganea Archiepiscopo Tarraconen. cum jure Ordinario, privilegiis &c.

§.3. Insuper Oppidum in Civitatem Celsonen. nuncupandum, & Ecclesiam Beatæ Mariæ Virginis hujusmodi in Cathedralem Ecclesiam sub Invocatione ejusdem Gloriosissimæ Virginis Mariæ Archiepiscopi Tarraconen. suffraganeam futuram, ac in ea dignitate Sedem, & Mensam Episcopalem, cum omnibus privilegiis, honoribus, Juribus, & insignibus, debitis, & consuetis pro uno Episcopo Celsonen. nuncupando, qui eidem Ecclesiæ præsit, illamque ad Ecclesiæ Cathedralis formam redigat, ac Jurisdictionalem Episcopalem, nec non præfatorum sic divisorum beneficiorum omnium dispositionem ordinario Jure, aliaque omnia, quæ ad munus Episcopale pertinent, habeat, & exerceat, præfatoque Archiepiscopo Jure Metropolitico subsit.

Efformatio Capituli cum quatuor Dignitatibus.

§.4. Ac in eadem Ecclesia Celsonen. unum Decanatum post Pontificalem majorem, & unum Archidiaconatum, & unam Cantoriam, & unam Thesaurariam inferiores dignitates, nec non duodecim Canonicatus, & duodecim præbendas pro uno Decano, uno Archidiacono, ac uno Cantore, & uno Thesaurario, ac duodecim Canonicis, qui insimul Capitulum faciant, etiam cum mensa capitulari, arca, sigillo, & aliis capitularibus insigniis eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo erigimus, & instituimus.

Diœcesis termini per Commissarios constituendi.

§.5. Ac ipsi Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ Civitatem Celsonen., ejusque Incolas, & habitatores pro Civitate, & Civibus, nec non Villas, Terras, & Terminos, totumque Territorium ipsum Celsonen., ac præterea plura alia Oppida, Terras, Castra, Loca, & Territoria ab eadem Urgellen. Diœcesi, & nonnulla alia loca a Diœcesi Vicen. ipsi Diœcesi Celsonen. commodiora per Commissarios ad id per Nos deputandos dismembranda, & assignanda pro ejus Diœcesi, ac etiam Clerum, & Populum, Civitatis, & Diœcesis Celsonen. pro Clero, & Populo.

Episcopi Domus, & mensa.

§.6. Præterea Mensæ Episcopali præfatæ Palatium dictæ Ecclesiæ, sic in Cathedralem erectæ contiguum pro Palatio Episcopali ad usum, & habitationem Episcopi, auctoritate, & tenore præfatis pariter perpetuo concedimus, & assignamus. Insuper Mensæ Episcopali præfatæ pro ejus dote Abbatiam ejusdem Ecclesiæ de Celsona, quæ de Jurepatronatus ipsius Philippi Regis existit, quæ quidem Ecclesia nuper a statu regulari Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium ad secularitatem redacta fuit, cujus Abbatiæ fructus ad trecentos Florenos in Libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, ac Prioratum S. Laurentii de Morunis Ordinis S. Benedicti Urgellen. Diœcesis Oppido Celsonen. in Civitatem, ut præfertur erecto ad quatuor circiter milliaria vicinum, & a Monasterio ad Tavernoles etiam Urgellen. Diœcesis, quod de simili Jurepatronatus ipsius Philippi Regis existit dependentem, cujus ducentorum triginta, & quatuor dignitatibus pro earum dote Abbatiam Sanctæ Mariæ de Villabeltrandi Gerunden. Diœcesis præfati Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium, etiam nuper ad secularitatem redactam de simili Jurepatronatus existentem, ac cujus fructus in eisdem libris ad florenos similes sexcentos taxati reperiuntur, quorum tertia pars Decanatus, & reliquæ duæ tertiæ partes aliis tribus dignitatibus æquis portionibus dividendos auctoritate, & tenore similibus etiam perpetuo assignamus, & applicamus.

Men-

Mensa Capituli.

§. 7. Mensæ vero Capitulari pro duodecim Canonicatuum dote omnia officia claustralia, & portiones canonicales alias in dicta Abbatia Celsonen. existentia, & nuper suppressa, quorum mille octuaginta, ac Prioratum Sanctæ Mariæ de Roccarosa Ordinis præfati Canonicorum Regularium Gerunden. Diœcesis, cujus ducentorum octuaginta duorum, ac Prioratum S. Petri de Clara ejusdem Ordinis Canonicorum Regularium Barchinonen. Diœcesis cujus sexaginta, ac Prioratum S. Mariæ de Gualterio Ordinis S. Benedicti Urgellen. Diœcesis, cujus ducentorum triginta, ac Prioratum Sanctorum Celidonis, & Ementoris de Celeriis Ordinis S. Benedicti etiam Urgellen. Diœcesis, cujus viginti sex, Fabricæ autem, & Sacristiæ ipsius Ecclesiæ Celsonen. pro earum dote, & onerum supportatione, Prioratum S. Mariæ de Serrabona Ordinis Canonicorum Regularium Elnen. Diœcesis, cujus centum viginti, ac Prioratum de Castro novo dicti Ordinis Canonicorum Regularium Elnen. Diœcesis, cujus triginta ducatorum auri deCamera fructus, redditus, & proventus secundum communem æstimationem valorem annuum non excedunt, cum primum illa, vel eorum aliquod per cessum, vel decessum, aut aliam quamlibet amissionem, vel dimissionem illa obtinentium, aut alias quomodolibet, & ex quorumcumque personis vacare contigerit, cum illorum annexis, ac Juribus, & pertinentiis quibuscumque respective iisdem auctoritate, & tenore pariter perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, eorumque omnium, & singulorum fructus, redditus, & proventus Episcopali, & Capitulari Mensis, ac Dignitatibus, & Canonicatibus, nec non Fabricæ, & Sacristiæ præfatis, & cuilibet eorum respective etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, ita quod liceat Episcopo, & Dignitates obtinentibus, ac Canonicis præfatis pro tempore existentibus per se, vel alium, seu alios fructus, redditus, & proventus præfatorum propria auctoritate libere percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere.

Regis Catholici jus præsentandi ad Episcopatum, & Dignitates.

§. 8. Et insuper eidem Philippo Regi, ejusque Successoribus pro tempore existentibus Hispaniarum Regibus Juspatronatus, & præsentandi personas tam ad dictam Ecclesiam Cathedralem Celsonen., quam ad præfatas quatuor Dignitates, quoties illas, & earum singulas perpetuis futuris temporibus simul, vel successive, quibusvis modis etiam apud Sedem Apostolicam, aut ex quorumcumque personis vacare contigerit, etiamsi ex tali vacatione aliqua reservatio etiam apud Sedem eamdem resultaret, etiam hac prima vice Nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici, itaut eodem jure ad eas, & earum quamlibet præsentare possint, quo hactenus ad Monasteria S. Mariæ de Celsona, & S. Mariæ Villebeltrandi dictus Philippus Rex, & ejus Antecessores præsentare potuerunt, de simili consilio, auctoritate, & tenore paribus similiter perpetuo reservamus, concedimus, & assignamus; Decernentes Juspatronatus hujusmodi Philippo, & pro tempore existentibus Regibus præfatis intactum, & illæsum remanere, nec ei ullo umquam tempore, quacumque ratione derogari posse: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§. 9. Non obstantibus voluntate nostra præfata, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, & quibusvis aliis Constitutionibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis contra præmissa quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliqui &c. generari, & quibusvis aliis &c. mentio specialis &c.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, quarto decimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 19. Julii 1593. An. II.

LXVII.

Confirmatio Privilegiorum Collegii Lectorum Universitatis Studii generalis Perusin.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CONfirmationis nostræ manum in his, quæ per Romanos Pontifices Prædecessores nostros bonarum Artium professoribus, ut ad munera sua obeunda promptius excitentur, concessa fuerunt, libenter apponimus, ac ea, quæ à Nobis, ex causis tunc apparentibus emanarunt, ne aliquod desuper impedimentum præstent, ad pristinum statum reducimus, ac alias disponimus, prout à Nobis subditorum vota exposcunt, & Nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

Nonnulli Pontifices huic Collegio concessere Privilegia hic enunciata.

§. 1. Sane dilecti filii Prior, & Doctores Collegii U. I. Doctores, ac Lectores Universitatis Studii generalis Civitatis nostræ Perusinæ nobis nuper exponi fecerunt, quod, cum alias fel: re: Leo X. Paulus III. Pius IV. & Sixtus V. Romani Pontifices Prædecessores nostri eisdem Collegio, ac Lectoribus quamplura privilegia, facultates, concessiones, gratias, & Indulta, tam super facultate cognoscendi per ipsius Collegii Præsiden-

sidentes causas appellationum à sententiis Vice-Legatorum, Gubernatorum, & aliorum quorumcumque ejusdem Civitatis Judicum, summam centum Ducatorum non excedentium, ac legitimandi Spurios, & Bastardos, nec non creandi Notarios, seu Tabelliones, ac assignatione stipendii, sive salarii, ac illius aumenti Lectoribus in dicta Universitate publice legentibus, illiusque solutione, ac distributione inter Lectores portionis, per obitum cujusque Lectoris vacantis, concesserint, ac alias, prout in singulis dictorum Prædecessorum Literis desuper confectis, plenius continetur.

Lectores ea sibi confirmari petunt.

§. 2. Cupiebant Prior, & Doctores, ac Lectores prefati præmissa omnia, ac singulas Literas præfatas per Nos approbari, & confirmari, ac alias desuper disponi. Quare Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens confirmat.

§. 3. Nos negocium hujusmodi dilectis filiis nostris Dominico Sancti Grisogoni Pinello, & Benedicto S. Marcelli Justiniano, ac Hieronymo S. Pancratii Matthejo nuncupat., Titulorum Presbyteris Cardinalibus, Nobis referendum, demandavimus. Habita igitur super præmissis ab eisdem Cardinalibus informatione sufficienti, singularum Literarum præfatarum tenores etiam veriores, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; In primis omnia, & singula statuta, privilegia, Constitutiones, & ordinationes Collegii V. I. D. prædicti, quorum omnium tenores, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & insertis haberi volumus, dummodo illa sint in usu, & sacris Canonibus non repugnent, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, ac alios quoscumque, si qui intervenerint in iisdem, supplemus, eaque perpetuo observari debere decernimus.

Ratamque habet concessionem Leonis X. cognoscendi Causas appellationum.

§.4. Concessionem quoque Leonis Prædecessoris prædicti super facultate cognoscendi causas appellationum prædictas, ac Literas desuper expeditas, quatenus sint in usu, confirmamus, & approbamus, inhibentes Legatis, Vice-Legatis, & Gubernatoribus præfatis in virtute sanctæ obedientiæ, ne imposterum ipsi, vel eorum aliquis causas hujusmodi, postquam coram dictis Præsidentibus introductæ fuerint, avocare, & aliis Judicibus committere, aut quoquo modo jurisdictionem ipsam impedire valeant, seu præsumant: decernentes omnia, & singula contra præmissa acta, processus, & sententias nullius roboris, vel momenti fore, minimeque exequi posse, aut debere. Facultatem preterea, seu privilegium legitimandi spurios, & Bastardos, nec non creandi Notarios, seu Tabelliones, ut supra per piæ me: Paulum prædecessorem prædictum eidem Collegio concessum, & Literas desuper confectas, auctoritate, & tenore præmissis, juxta formam literarum ejusdem Pauli Prędecessoris, dummodo sint in usu, approbamus, & confirmamus.

Et alia Privilegia.

De Salarii augumento.

§. 5. Et insuper, cum Nos alias, seu nuper ad instantiam dilectorum filiorum Sapientum dictæ Universitatis per alias nostras Literas voluerimus, quod Salaria illorum, qui exemptionem ab onere legendi habent, obitu ipsorum, seu cujuslibet eorum adveniente, in Fabricam per præfatum Dominicum Cardinalem, tunc Sedis Apostolicæ in dicta Civitate de Latere Legatum, olim designatam, converterentur, ac etiam duo Magistri Grammatices, cum salario centum scutorum cuilibet ipsorum annuatim integre persolvendo ex augumento per dictum Sixtum Prædecessorem eisdem Lectoribus assignato conducerentur, ac alias prout in dictis nostris Literis plenius continetur. Cumque dictum augumentum, quod erat circiter scutorum mille quingentorum, hodie, ut accepimus, magnam patiatur diminutionem, ex eo quod à contributione illius Collegia, & Confraternitates Civitatis prædictæ omnimodam liberationem, Monasteria vero pro dimidia parte ex quantitate ipsis imposita per dictum Sixtum Prædecessorem, à Nobis gratiam meruerunt, & ex aliis causis. Nos indemnitati Universitatis Lectorum hujusmodi consulere volentes, auctoritate, & tenore prædictis volumus, ac eisdem Universitati, & Lectoribus perpetuo concedimus, quod salaria quæcumque Doctorum, seu Lectorum exemptionem habentium, vel aliorum quorumcumque pro tempore decedentium, non in dictam Fabricam converti, sed prout antequam dictæ nostræ Literæ emanarent, ac juxta formam Literarum Pii Prædecessoris hujusmodi convertebantur, seu distribuebantur, & uti hactenus fieri consuevit, erogari omnino debeant. Quodque Magistri Grammatices præfati in quantitate prædicta ipsis assignata, in eo, quod dictæ quantitatis augumento defuerit, patiantur, & sentiant proportionabiliter eamdem diminutionem, & eodem modo, & forma, sicut patiuntur, & sentiunt, & hactenus quacumque causa, & occasione passi fuerunt, & imposterum patientur alii ejusdem Universitatis Lectores, & quoad hoc inter Lectores Universitatis prædictæ intelligantur, & sint compræhensi, sicque, & non aliter intelligantur, & locum habeant dictæ nostræ Literæ, & dismembratio, seu applicatio per dictum Dominicum Cardinalem, alias dictæ Civitatis Legatum ad favorem ipsorum Magistrorum facta. Quodque universa portio dimidia, quæ hodie à Monasteriis, & Regularibus jam dictis remanet solvenda, in moneta argentea, nulla quatrenorum parte admixta, omnino persolvatur, prout etiam in simili moneta de Paulis argenteis, & non aliter debitis temporibus persolvi volumus in manibus Depositarii ab eisdem Lectoribus deputandi, integrum salarium iisdem solvi solitum per nostrum, & Sedis Apostolicæ in dicta Civitate Thesaurarium, quodque per eumdem Thesaurarium

rium nunc, & pro tempore existentem ex quibuscumque redditibus, & proventibus Cameræ nostræ Apostolicæ, & non per illius, seu ejusdem Cameræ Debitores, juxta dictas Literas Pii Prædecessoris, solvatur. Et quia Libra Piscium minutorum, super quibus certa ejusdem aumenti rata, juxta ipsius Sixti Prædecessoris Literas assignata fuit, tunc temporis pro quinque quatrenis vendebatur, licet post mutationem valoris monetæ sex quatrenis vendatur, & Conductores Lacus Perusini ex eodem quatreno, ut præfertur, aucto tres tantum ex quatuor partibus vere habere debent, ad hoc, ut habeant tres integros quatrenos eis vere, secundum antiquam monetam, debitos, Nos reliquam quartam partem quatreni prædicti ad favorem, & commodum Universitatis Lectorum prædictorum cedere omnino volumus, prout illam ex nunc eisdem Universitati, & Lectoribus, auctoritate, & tenore prædictis, similiter perpetuo applicamus, & appropriamus, & quacumque exceptione, seu excusatione cessantibus, & omnino postpositis, realiter, & cum effectu persolvi volumus, & mandamus. Postremo, quoniam nobis maxime cordi est Gymnasium Perusinum; mandamus Legatis, Vice Legatis, & Gubernatoribus Civitatis prædictæ pro tempore existentibus, ut Causam Universitatis Studii, ac Lectorum præfatorum præcipue habeant commendatam, curentque quam diligentissime, ut Lectores predicti debitis temporibus nullam in exactione suorum salariorum dilationem patiantur, & contra quoscumque solvere debentes ad effectualem solutionem, ac satisfactionem ex puro, & mero eorum officio, nullis feriis, aut alia exceptione, & appellatione remota procedant.

Clausulæ pro perpetua harum literarū firmitate, & observantia.

§. 6. Decernentes præsentes Literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quocumque defectu, etiam ex eo quod interesse habentes, vel prætendentes ad hoc vocati non fuerint, vel præmissis non consenserint, aut alias notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari non posse: Sicque, & non aliter per ipsius Civitatis Legatum, Vice-Legatum, Gubernatorem, & alios quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes, nunc, & pro tempore existentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari: districtius inhibentes dictæ Civitatis etiam de Latere Legato, Vice-legato, Gubernatori, & aliis quibuscumque Judicibus, nunc, & pro tempore existentibus, ne Collegium, & Lectores præfatos super præmissis omnibus, & singulis, vel eorum aliquo, quovis prætextu, seu quæsito colore molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu præsumant.

Exequutores designati.

§. 7. Et nihilominus Venerabili Fratri nostro Episcopo Perusin., ac dilectis filiis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac dictæ Civitatis Gubernatori nunc, & pro tempore existen., per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes Literas, & in eis contenta quæcumque, solemniter publicent, ac publicari, & ea omnia, & singula perpetuo observari faciant, atque procurent, nec non Thesaurarium dictæ Civitatis, & alios obligatos, seu quomodolibet solvere debentes, ad solutiones præfatas faciendas cogant, & compellant, non permittentes Collegium, & Lectores hujusmodi, ac illorum singulares personas desuper a quoquam, quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, & censuras ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus prædictis nostris Literis, ac ejusdem Pii Prædecessoris de gratiis interesse Cameræ quomodolibet concernentibus, in eadem Camera, infra certum inibi expressum tempus, præsentandis, & registrandis, nec non piæ me: Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Civitatis etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quæ dicti Prædecessores in singulis eorum Literis præfatis voluerunt non obstare. Quibus omnibus eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 20. Julii 1593. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 20. Iulii 1593., Pontificatus nostri Anno Secundo.

LXVIII.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatio Concordiæ initæ inter Alexandrum Cardinalem Farnesium, & Ecclesiasticos Avenionenses, & Comitatus Venayssini super exemptione Cleri a lege spoliorum, & ratificatio Literarum Julii III., & Pii V.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regimini universalis Ecclesiæ, meritis licet imparibus, disponente Domino præ-

præsidentes, inter fideles quoslibet præsertim Ecclesiasticos Dei ministros, aliasque personas Ecclesiasticas, ad invicem pro tempore dissidentes pacem conciliare, concordiamque vigere, & augeri, sinceris desiderantes affectibus, illa, quæ propterea processisse dicuntur, ne in recidivæ contentionis scrupulum relabantur, sed firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum a Nobis petitur, Apostolico munimine roboramus, ipsosque Dei Ministros ab indebitis molestiis, dum id æquitas suadere videtur, sublevamus.

Orta Controversia inter Ecclesiasticos Avenionen. & Comitatus Venayssini, ac Legatos S. A. super spoliis.

§. 1. Sane Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Cleri, singulariumque personarum Ecclesiasticarum in nostris Civitate Avenionen., & Comitatu Venaissino degentium expositum fuit, quod alias cum his, & causa, ac controversia primo inter bo: me: Franciscum de Claramonte S. R. E. Cardinalem, tunc in Civitate, & Comitatu prædictis Apostolicæ Sedis Legatum de latere, & deinde, eo vita functo, inter similis me: Alexandrum Cardinalem de Farnesio nuncupatum prædicti Francisci Cardinalis in eadem legatione Successorem ex una, & prædictos Clerum, & personas Ecclesiasticas partibus ex altera super exactione spoliorum, personarum Ecclesiasticarum, Secularium, & Regularium hujusmodi tempore illorum obitus remanentium, quæ Legati ad se ratione legationis suæ spectare, & pertinere; Clerus vero, & personæ Ecclesiasticæ prædictæ se de illis, tam inter vivos, quam in ultima voluntate libere disponere, neque ipsum pro tempore existentem Legatum in illis se quomodolibet intromittere posse, vel debere, sequi in hujusmodi practica, & longissime, continuata possessione, seu quasi esse asserebant, rebusque aliis in actis causæ, & causarum hujusmodi latius deductis, & illarum occasione in Romana Curia coram certo causarum Palatii Apostolici Auditore, seu Locumtenente orta fuisset, ac diversi processus super his pro ipsius negotii, & causæ introductione per certos Commissarios ad id specialiter per Sedem Apostolicam deputatos in eisdem partibus facti, & ad eamdem curiam transmissi, & in hujusmodi causa ad nonnullos actus, citra tamen illius conclusionem deventum fuisset. Tandem Alexander Cardinalis, & Legatus, ac Clerus prædicti ulteriores litium anfractus, labores, & dispendia vitare volentes ad certam concordiam, seu transactionem, sub tamen ejusdem Sedis beneplacito, devenerunt, per quam inter alia dictus Alexander Cardinalis liti, & causæ prædictis, tam in dicta Curia, quam forsan extra eam, & alias quomodolibet pendentibus in quocumque statu, & instantia reperirentur, nec non Juri, & facultati exigendi dicta spolia, tam vigore privilegiorum sibi in vim suæ legationis concessorum, quam assertæ diuturnæ possessionis, seu quasi, nec non quarumcumque Literarum Apostolicarum a quibuscumque Romanis Pontificibus etiam a fe. re. Paulo Papa III., & Julio etiam III. Prædecessoribus nostris in ejusdem Alexandri Cardinalis, & Legati favorem, & adversus ipsos Clerum, & personas Ecclesiasticas spolia prædicta non solventes, seu occultantes emanatarum, & alias quomodocumque competen., & in futurum competituris: Ita quod nullo umquam tempore sibi, aut suis in eadem legatione Successoribus Jus in hujusmodi spoliis, ac eorum collectione, & recuperatione competeret, nec Clerus, & personæ prædictæ, seu eorum hæredes, & Successores, ulla ratione, ad illorum exhibitionem, & præstationem cogi, & compelli possent, in favorem eorumdem Cleri, & personarum Ecclesiasticarum cessit; Clerus vero, & aliæ personæ prædictæ summam mille scutorum eidem Alexandro Cardinali solvere, & dare promiserunt, & alias, prout in præmissis, transegerunt, convenerunt, & concordarunt. Ac demum dictus Julius Prædecessor ad ipsorum Alexandri Cardinalis, & Cleri preces concordiam, transactionem, seu conventionem prædictas, nec non, prout illas concernebant, omnia, & singula alia in Instrumentis, seu aliis scripturis desuper confectis contenta, & alia inde sequuta quæcumque licita, & honesta, ac Sacris Canonibus minime contraria, auctoritate Apostolica ex certa scientia sua confirmavit, & approbavit, ac illis perpetuæ firmitatis robur adjecit, omnesque, & singulos Juris, & facti defectus, si qui forsan intervenissent in eisdem, supplevit, nec non partes prædictas ab eis quovis prætextu, seu quacumque occasione, vel causa resilire non posse, sed ad illorum totalem observationem teneri, & ad id sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac aliis pecuniariis, invocato etiam adhoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, cogi, & compelli, nec de cetero Clerum, & personas hujusmodi ullatenus per ipsum Alexandrum Cardinalem, & Legatum, suosve in dicta legatione Successores, aut eumdem Julium Prædecessorem, vel quoscumque alios Romanos Pontifices Successores suos pro tempore existentes, vel ad dictam Sedem ullo umquam tempore super exactione dictorum spoliorum quovis quæsito colore molestari, aut perturbari posse, sicque per quoscumque Judices Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit, prout in Instrumento, seu instrumentis, & quibusdam Literis ipsius Julii Prædecessoris.

Cardinalis Farnesius Causæ renuncians to tale jus Clero cessit.

Clerus autem promisit ei solvere mille scuta.

Quam Concordiam Julius Papa III. ratam habuit.

Pius V. denuo confirmavit, prohibens quominus Clerus a Legatis pro spoliis molestaretur.

§. 2. Postmodum vero re. me. Pius Papa V. pariter Prædecessor noster sibi accepto, quod bo. etiam me. Carolo tit. S. Grisogoni Presbytero Cardinali a Borbonio nuncupato in locum Alexandri Cardinalis, quoad legationem hujusmodi suffecto, illius Procurator Fiscalis, simul atque quispiam ex d. Clero ab humanis decesserat, defuncti spo-

spolia statim apprehendere, Fiscoque Legati vindicare, & appropriare, ac alias Clerum super libera facultate de bonis suis in ultima voluntate disponendi perturbare conabatur, in magnum Cleri præjudicium, & Populi Avenionen. scandalum, eidemque Pio Prædecessori pro parte Cleri, & personarum prædictarum supplicato, ut in præmissis providere dignaretur, dictus Pius Prædecessor Concordiam, Instrumentum, ac decretum dicti Iulii III., quo ad spolia Cleri non exigenda, literasque, & inde sequuta hujusmodi quæcumque Apostolica auctoritate confirmavit, & approbavit, ac ipsos Clerum, & personas ecclesiasticas per Carolum Cardinalem, & pro tempore existentes Legatos super spoliis hujusmodi de cetero molestari non debere, decrevit, aliaque in his necessaria fecit, & ordinavit, prout in suis desuper confectis literis respective plenius continetur.

Clerus ea omnia rata haberi petit a Clemente.

§.3. Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte eorumdem Cleri, & personarum Ecclesiasticarum petitio continebat, ipsi cupiant concordiam, literas, & alia præmissa per Sedem Apostolicam confirmari, & approbari, Nobisque humiliter supplicari fecerint, quatenus pro firmiori illorum subsistentia robur nostræ confirmationis similiter adjicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens quoque confirmat.

§.4. Nos igitur Clerum, & singulares ejus, aliasque personas prædictas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, ac instrumentorum, literarum, & aliorum prædictorum, ac inde sequutorum quorumcumque tenores, nec non litis, seu litium, & causarum quarumcumque super præmissis, aut eorum occasione ubilibet pendentium status, & merita aliorumque hic etc., forsan de necessitate exprimendorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Concordiam, Instrumentum, Decretumque Julii Prædecessoris quoad spolia Cleri non exigenda in Civitate Avenionen., & Comitatu Venaissino nostris dumtaxat consistentia, ac in aliis locis Legationi prædictæ subjectis, ac singulas literas prædictas, nec non omnia, & singula in illis contenta, & inde sequuta quæcumque Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos Juris, & facti, ac solemnitatum etiam substantialium defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Sicque in perpetuum jubet observari.

§.5. Ac confirmationem, approbationem, adjectionem, suppletionem, aliaque præmissa, ac præsentes literas nullo umquam tempore etiam ad cujuscumque Legati instantiam ex quacumque causa revocari, alterari, limitari, aut derogari, seu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quopiam defectu notari posse, sed illa valida, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri, & inviolabiliter observari; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Exequutores deputat.

§.6. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori Abbati S. Andreæ status Avenionen., & Officiali Auraicen. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Cleri, & personarum, suorumve hæredum, successorum, aut ab eis habentium prædictorum causam, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, eorumque singulos confirmatione, approbatione, adjectione, suppletione, inhibitione, Decreto, aliisque præmissis juxta præsentium tenorem pacifice frui, & gaudere: non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper per ipsos Legatum, Vice-Legatum, Procuratorem Fiscalem, seu alios quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles censuris, & pœnis, aliisque opportunis juris remediis eadem auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus illas censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, ipsasque censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, vel Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis auctoritate præsentium ultra tres Dietas ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis pro tempore existen. Legato, Vice-Legato, & quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam iteratis vicibus in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet

bet concessis, approbatis, vel innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Legato, & Vice-Legato præsentis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 24. Julii 1593. An.II. Datum Romæ apud S.Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Julii 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Regularibus totius Ducatus Ferrariæ prohibetur accessus ad Monasteria Monialium etiamsi ipsis subjecta sint, exceptis tantum Confessario, & Visitatore, quibus accedere permittitur in casibus ad eorum munus spectantibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium à Clausura per Moniales servanda petitū. Sanctimoniales, quæ Mundi abjectis illecebris, Christo Jesu Animarum earumdem Sponso, perpetuo voto, se dicarunt, quo sanctiorem Altissimo valeant famulatum exhibere, debitum, inviolatumque clausuræ modum servare decet: Nosque id ipsum, pro nostri muneris debito, sedulo curare tenemur.

Prohibitio, de qua in rubr. §.1. Motu igitur proprio, & ex certa nostra scientia fel. rec. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri vestigiis inhærentes, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ut posthac quicumque Regulares, quorumvis etiam Mendicantium Ordinum ad Monasteria Monialium cujuslibet Ordinis, Civitatum, Terrarum, & Locorum quorumcumque ditionis dilecti filii nobilis viri Alphonsi Ferrariæ Ducis, etiamsi illarum curam gerant, & eorum jurisdictioni sint subjectæ, accedere minime possint, nisi tantummodo illarum Confessarius, & Superior, seu Visitator Ordinis cum uno socio provectæ ætatis, hique clausuram Monasteriorum, nisi, quando sit eorumdem Monasteriorum intra clausuram visitatio, ingredi pariter non valeant, ac prædicti Confessarius, Superior, & Visitator teneantur pro omni, & qu ocumque excessu, seu delicto, si quem, vel quod dictus socius perpetraverit: quodque Confessarii deputentur ii, qui ætate, ac moribus sint probati, ac ordinariorum ab eorum Superioribus, extraordinariorum vero Confessariorum hujusmodi, à pro tempore existentibus Episcopis Civitatum temporalis ditionis hujusmodi, seu eorum in spiritualibus Vicariis generalibus approbatio fieri debeat, ac Superior, & Confessarius prædicti non possint accedere ad aliud Monasterium, præterquam ad illud, cujus curam habent, & ad ipsum etiam non accedant, nisi pro sui officii munere, & ejus exequutione, & occurrentibus casibus, & necessitatibus Monialium, & Monasteriorum eorumdem: Confessarius vero quotidie pro celebratione Missarum, & administratione ecclesiasticorum Sacramentorum, nec secum adducat nisi unum socium. Moniales autem Regularibus prædictis munera aliqua dare, nec ipsi Regulares illa recipere nequeant. Liceat tamen ipsis Monialibus coram Episcopis, seu Vicariis prædictis querelas, si quas habent, contra dictos earum Visitatorem, & Superiorem super concernentibus clausuram interiorem, & exteriorem, sine aliquo censurarum incursu proponere. Quocirca omnibus, & singulis Regularibus, & Monialibus prædictis sub pœnis arbitrio prædictorum Episcoporum pro modo culpæ imponendis districtius inhibemus, ne præmissis aliquo modo contravenire audeant, vel præsumant.

Derogatio contrariorum. §.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinum eorumdem juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis Monasteriis, & Ordinibus prædictis, illorumque Superioribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam pluries approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma in illis expressis, derogari possit, ac pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum, nihil penitus omisso, ac servata illorum forma, insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque conrariis quibuscumque.

Præsentes Superioribus Re- §.3. Volumus autem, quod præmissa om-

gularium significandæ. omnia, & singula dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Generalibus Ordinum, vel aliis Superioribus Regularibus notificentur, a quibus etiam Moniales hujusmodi de eisdem præmissis admoneantur.

Fides danda transumptis. §.4. Quodque earumdem præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 26. Julii 1593. An.II. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 26. Julii 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratur, Confraternitatem S. Joannis Decollati Florentin. non esse exemptam a jurisdictione Ordinarii.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Episcoporum jura per Romanum Pontificem tuenda. DEcet Romanum Pontificem Ordinariam Archiepiscoporum, & Episcoporum, qui in ejus solicitudinis partes sunt vocati, auctoritatem protegere, & ne a quoquam lædatur, opportune providere, prout in Domino conspicit, expedire.

Confratres hujus Confraternit. se exemptos esse ab Archiepiscopi jurisdictione asserebant; §.1. Proinde, cum sicut accepimus, dilecti filii Confratres Confraternitatis Sancti Joannis Decollati Florentin. quæ de Templo etiam dicitur, vigore Indultorum, ac privilegiorum Apostolicorum sibi ab Archiconfraternitate Misericordiæ, alias Sancti Joannis Decollati de Urbe, cui aggregata esse dicitur, communicatorum, sese ipsos ac eorum Confraternitatem a Venerabilis Fratris Archiepiscopi Florentin. ordinaria jurisdictione exemptos esse, ac præsertim Capitula, seu statuta, & ordinationes quæcumque, absque ipsius Archiepiscopi consensu, & approbatione condere posse, prætendant.

Eos Clemens eidem Archiepiscopo subjectos declarat. §.2. Nos ad omnem controversiæ occasionem submovendam, opportunæ declarationis nostræ remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, vigore præsentium decernimus, & declaramus, prædictæ Confraternitati communicata hujusmodi privilegia, quibusvis sint concepta verborum formis, & tenoribus, quos præsentibus pro expressis haberi volumus, nullam ab ordinaria moderni, ac pro tempore existentis Archiepiscopi Florentin. jurisdictione exemptionem, vel immunitatem contribuere, neque illorum vigore ipsis Capitula, sive Statuta, vel ordinationes aliquas sine ipsius Archiepiscopi consensu, & approbatione condere licitum esse, & nihilominus exemptionem, & immunitatem omnem, si quæ ex privilegiis, & indultis hujusmodi communicatis per dictam Confraternitatem prætendi potest, prorsus abrogamus, annullamus, & irritamus, viribusque, & effectu vacuamus.

§.3. Decernentes præsentes literas perpetuo validas, & efficaces existere, ac ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ poenis omnibus, & singulis nunc, & pro tempore existentibus dictæ Confraternitatis Confratribus, ut juxta præsentium nostrarum tenorem, ejusdem Archiepiscopi jurisdictioni reverenter subsint. Clausulæ pro hujus Constitutionis perpetua firmitate.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; Quibus omnibus, illorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Obstantium derogatio.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 27. Julii 1593., Pontificatus nostri Anno II. Dat. die 27. Julii 1593. An.II.

LXXI.

Suppressis nonnullis Officiis in Bibliotheca, & Typographia Vaticana quinque Officia Correctorum Librorum, tum Græcorum, tum Latinorum eriguntur in eadem Bibliotheca. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

INter gravissimas, quas pro injuncti nobis Apostolici muneris debito sustinere Nos oportet curas, domesticarum, ac peculiarium Palatii, & Cameræ Nostræ Apostolicæ rerum rationem habere tenemur, & circa illarum statum ea, quæ alii Romani Pontifices Nostri Prædecessores ordinarunt, interdum mutare, ac alias disponere nos decet, prout in Domino conspicimus expedire. Exordium.

§.1. Alias siquidem fe. re. Sixtus Papa Quintus Prædecessor Noster, postquam in Palatio Apostolico apud Vaticanum Typographiam Vaticanam nuncupatam summo sumptu erexerat, & instituerat, in eaque Ministros necessarios, & inter alios nonnullos Correctores, qui circa librorum ecclesiasticorum Græcæ, latinæque linguæ in dicta Typographia pro tempore imprimendorum editionem, ut quam emendatissime prodirent, diligenter assisterent, constituerat, & deputaverat, ne pro eorum sustentatione Sixtus V. Correctoribus Typographiæ Vaticanæ nonnulla Ecclesiæ Beneficia addixerat.

tione Camera Apostolica maximis adhuc tunc sumptibus onusta, admodum gravaretur, ipsi vero Correctores commodius se sustentare, & muneri illis incumbenti alacrius vacare possent, quemdam Prioratum, & seu alia Ecclesiastica Beneficia tunc certo expresso modo vacantia, quorum fructus in eorumdem Ministrorum, & seu Correctorum manutentionem converti, & erogari deberent, Thypographiæ prædictæ univit, & incorporavit. Sed eodem Sixto Prædecessore forsan antequam unio prædicta suum sortiretur effectum, aut alias, sicut Domino placuit, rebus humanis erepto, piæ me. Gregorius XIV. prædicti Sixti V. Successor, & Prædecessor quoque noster, ex certis causis animum suum moventibus, de dicto Prioratu, prout dicitur, unito, & incorporato aliter disposuit, & ex tunc, cum Camera nostra Apostolica graves impensas pro dictorum Ministrorum, & seu Correctorum sustentatione sufferre non posset, Typographia prædicta aliquibus ex dictis Ministris, & seu Correctoribus propterea destituta, maxima detrimenta, & incommoda pati cœperat.

Gregor. XIV. de dd. Beneficiis aliter disposuit, quod magno damno fuit Typographiæ.

§. 2. Nos autem pro nostri muneris debito præmissis incommodis, quantum cum Domino possumus occurrere satagentes, optimum fore, rati sumus, ut viri aliqui Grecarum Literarum eruditione maxime præstantes, tam in eadem Typographia, quam etiam in Bibliotheca Vaticana, quæ non longe ab eadem Typographia distat, Correctores, assignatis eisdem certis aliquibus emolumentis, quibus se congrue substentare possint, deputarentur. Cum itaque in ipsa Bibliotheca Vaticana præter illius Custodes, quidam Scriptores, & seu Restauratores, tam Græcorum, quam Latinorum Librorum, jam ab antiquo tempore adesse consueverint, horumque nunc duo officia, unum videlicet Scriptores librorum Græcorum, per quon. Petri de Varis, aliudque Restauratoris librorum latinorum per quon. Josephi Capobianchi obitum vacare dignoscantur, & nihilominus in ipsa Bibliotheca Vaticana alii tres Scriptores supersint, qui sufficere videntur, in eademque duo correctorum, alterum Græcorum, alterum latinorum librorum officia, quorum unum Lucas Valerius, alterum Hieronymus Molcus nunc exercent, reperiantur, officia ista quatuor perpetuo supprimenda, & eorum loco, quinque correctorum Bibliothecæ, & Typographiæ hujusmodi officia erigenda duximus, ad quæ viri eruditione, diligentia, & experientia præstantes, quibus haud difficile sit, in utraque Bibliotheca nimirum, & Typographia hujusmodi versari, pro tempore deligerentur.

Clemens vero Correctores, & Typographiæ restituere, & alios Vaticanæ Bibliothecæ dare voluit.

§. 3. Motu itaque proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostris, duo illa Scriptoris librorum Græcorum, & Restauratoris librorum latinorum in Bibliotheca, ut præfertur vacantia; & duo hæc Correctorum librorum Græcorum, & latinorum in Typographia Vaticana existentia officia auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, ac eorum loco, quinque correctorum, tum Græcorum, tum latinorum librorum officia in prædictis utrisque Bibliotheca, & Typographia perpetuo erigimus, & instituimus.

Suppressis itaque nonnullis officiis quinque Correctores pro utraque creat.

§. 4. Ipsisque officiis omnia, & singula emolumenta, seu provisiones prædictis olim scriptori, restauratori, & correctoribus à Nobis suppressis, per Cameram Nostram Apostolicam dari solita, quæ ad summam quadraginta scutorum monetæ singulis mensibus ascendere accepimus, & quatenus non ascendant ad eam summam, vigore præsentium augemus, perpetuo similiter unimus, annectimus, & incorporamus, ita ut iis singulis, qui pro tempore ad eadem officia deputati fuerint, menstrua provisio octo scutorum monetæ persolvatur. Præterea eisdem singulis Correctoribus portionem congruam pro ipsis, & duobus famulis pro unoquoque ipsorum ex Palatio Apostolico constituimus, & assignamus.

Stipendium unicuique assignat.

§. 5. Ad ipsa vero Correctorum officia hac prima vice dilectos filios Adrianum Cyprarium Abbatem S. Michaelis de Salvenerio Plovacen. Diœcesis Ordinis S. Benedicti Religionis Vallis Umbrosæ, ac Gerardum Vossium Germanum Presbyterum, & Doctorem Theologum, Franciscum Lamata Hispanum Presbyterum, & Doctorem Theologum. Joannem Baptistam Bandinum a Castello Florentinum Presbyterum, ac Fridericum Metzium Palatinum pro lingua Latina, & Græca respective nominamus, & deputamus, eisque singulis unum ex dictis officiis cum dicta provisione menstrua octo scutorum, ac portionibus, & habitationibus supradictis ad cujuslibet eorum vitam concedimus, & assignamus; Præter hos etiam quinque Correctores Fratrem Magistrum Angelum Roccham Camertem Augustinianum sine assignatione provisionis prædictæ, quia ei alias propediem providere intendimus in officium Correctoris hujusmodi itidem nominamus, & deputamus, prout antea nominatus, & deputatus jamdiu eidem Typographiæ operam dedit.

Nomina hujusmodi Correctorum.

His additur Angelus Roccha.

§. 6. Volumus etiam, ut prædicti Deputati, & pro tempore existentes correctores tam in Bibliotheca, quam Typographia Vaticana fidelem, ac diligentem operam in iis, quæ ad eos pertinebunt, præstare, ac rationem Bibliothecæ Ven. Fratri nostro Marco Antonio Episcopo Prænestino Cardinali Columnæ S. R. E. Bibliothecario, rationem vero Typographiæ prædictarum Venerabilibus item Fratribus nostris Cardinalibus Congregationis Typographiæ reddere teneantur.

Præfectis Bibliothecæ, & Typographiæ subjiciuntur.

§. 7. Quocirca dilectis filiis nostro, & S. R. E. Camerario, ac Thesaurario Generali, necnon Palatii, Domusque nostræ Præfecto præsentibus, & futuris, ut prædictis Deputatis, & aliis pro tempore Correctoribus dictarum Bibliothecæ, & Typographiæ Domicilia in eodem Palatio Apostolico eisdem Bibliothecæ, & Typographiæ proxima, ac portionem congruam assignari, ac de dicta provisione menstrua suis

Exequutores præsentis Cōstitutionis deputati.

1593. suis temporibus responderi curent, & faciant, ipsique Camerarius, & Thesaurarius mandata Cameralia singulis mensibus juxta solitum expediant; Cardinalibus vero Bibliothecario, ac Congregationis dictæ Typographiæ Præfectis, ut per ipsos Correctores eorum munus fideliter adimpleri curent, illisque in omnibus, in quibus opus fuerit, faveant, & assistant.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus dicti Sixti V. ordinatione, aliisque præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Augusti 1593 An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 20. Augusti 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Revocatio facultatum Patribus Societatis Jesu concessarum absolvendi ab hæresi in Regnis Hispaniarum, in quibus Officium S. Inquisitionis existit.

Dilecto filio Claudio Aquavivæ Societatis Jesu Præposito Generali.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Nonnulli Pontifices Soc. Jesu facultatem absolvendi ab Hæresi, & legendi Libros prohibitos cõcessere.

EXponi Nobis nuper fecisti, quod quamvis fe. re. Julius Papa III. Prædecessor noster, ut animarum saluti, quibus juvandis Societatis Jesu, cujus Præpositus Generalis existis, operarii vacant, amplius consuleretur, inter alia facultatem absolvendi quoscumque ab hæresi, & aliis contra fidem, nec non a consequentibus censuris quibuscumque in foro conscientiæ per pro tempore existentem Præpositum Generalem Societatis Jesu, & alios Professos ejusdem Societatis idoneos ab ipso Præposito Generali deputandos, per quasdam ejus in forma Brevis literas die 22. Octobris anno Domini 1552., Pontificatus ejus tertio datas, nec non & Paulus III., ac nonnulli alii Romani Pontifices etiam Prædecessores nostri facultatem eamdem sub nonnullis tamen limitationibus vivæ vocis oraculo iis de Societate Confessariis, quibus idem Præpositus facultatem hujusmodi communicaret, cui similiter Gregorius XIII., ut libros hæreticos, & alios prohibitos legendi potestatem dictæ Societatis Religiosis impartiri posset ad errores impugnandos, dum tamen id considerate, & cum delectu, ac re cum suis Assistentibus consultata faceret, ac quædam alia circa librorum prohibitorum usum per suas item in forma Brevis literas sub die 8. Januarii 1575. Pontificatus ejus anno tertio concesserint, prout in singulis literis, & concessionibus hujusmodi plenius continetur.

Præpositus eam quoad Hispaniam indicatis hic de rationibus revocari petit.

§.2. Nihilominus tamen, sicut Tu similiter exponi Nobis fecisti, tempus, & experientia docuit, in Regnis, & Dominiis Tribunali S. Inquisitionis contra hæreticam pravitatem Regnorum Hispaniarum subjectis, non modo iis facultatibus sine ullo divinæ gloriæ, & proximorum utilitatis detrimento, Societatem ipsam carere posse, sed potius contra ex iis privilegiis, si retineantur, offensionem Inquisitorum ejusdem Tribunalis facile incurri, & alia incommoda exoriri posse. Societas autem ipsa solum Dei honorem, atque animarum salutem ex facultatum ab hac Sancta Sede concessarum usu consequi intendit, unde tu patentibus literis tuis illarum facultatum usum in illis Provinciis ante annos aliquot omnino interdixisti. Verum ad majorem rei firmitatem, atque ad omnes scrupulos, offensionumque occasiones, ceteraque hujusmodi incommoda removenda, humiliter Nobis supplicari fecisti, quatenus facultates prædictas in Regnis, & Dominiis supradictis, auctoritate Apostolica revocare, aliasque in præmissis providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Revocat Clemens.

§.3. Nos literarum, & concessionum prædictarum tenores, perinde acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, facultates, & concessiones prædictas, quoad Regna, & Dominia supradicta Apostolica auctoritate tenore præsentium, revocamus, cassamus, & annullamus, earumque usum in Regnis, & Dominiis eisdem omnino interdicimus.

Non obstantibus præmissis, ac omnibus in contrarium facientibus.

Dat. die 25. Septem. 1593. An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 25. Septembris 1593. Pontificatus nostri Anno II.

LXXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Mandatur Episcopo Pacen. ut exequatur Decretum Sacræ Congregationis Concilii circa Ordinationes Novorum Christianorum.

Venerabili fratri Episcopo Pacen.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerab. frater Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

CUM ex injuncto Nobis Apostolicæ servitutis officio Christifidelibus omnibus æque debitores simus, nullamque apud Deum adesse personarum acceptionem plane sentiamus, id circumspecta ratione providere tenemur, ut jus suum unicuique tribuatur;

A Congregatione Concilii Decretum latum fuerat su per ordinatione eorum, qui vel a judæis, vel ab hæreticis origi nem ducunt.

§.1. Nuper siquidem ad Nos perlatum est, quod licet semel, atque iterum fraternitati tuæ Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum nomine per dilectum filium nostrum Hieronymum

nymum Presbyterum Cardinalem Matthæjum significatum fuisset, in ea Congregatione post maturam præhabitam disputationem resolutum fuisse, quod licet ex Sacri Tridentini Concilii præcepto cap.7. sess.23. teneatur Episcopus Ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem investigare, & examinare diligenter, eos tamen, qui originem a Judæis ducunt, quique ab Hæreticis descendunt per paternam lineam nimirum ultra secundum, & per maternam ultra primum gradum, ab Ordinatione excludere minime deberet: quin neque etiam eos, qui filii, vel Nepotes eorum essent, quos, licet hæretici fuerint, constat tamen emendatos esse, & unitati, corporique Ecclesiæ restitutos, quod nimirum susceperint pro admissa culpa ad mandatum Ecclesiæ pœnitentiam, quam aut perfecerunt, aut ei perficiendæ insistunt, vel certe, quod eam perficere sunt parati juxta Constitutionem fe. re. Bonifacii PP.VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Statutum*. Id tamen intelligendum esset, ubi Apostolico aliquo privilegio, aut confirmatione contrarium cautum non sit, & nisi aliud canonicum obsistat impedimentum; & in hanc sententiam eidem Fraternitati tuæ injunctum extitisset, ut secundum illam cum hujusmodi generis personis ageres, nec permitteres, ut qui hæreticæ pravitatis Inquisitoris Officium exercueras, infensiore adversus illos animo, quam jus, & æquitas postulat, esse videreris.

Huic Decreto Pacen. Episcopus non parebat. §.2. Tu nihilominus literis, & ordinationi Congregationis hujusmodi, quod quidem moleste tulimus, adhuc minime paruisti.

Clemens eũ admonet, ut pareat. §.3. Proinde Nos, qui ea, quæ per Apostolicas sanctiones provide cauta sunt, sarta tecta conservare tenemur, scandalis, quæ inde provenire possent, obviam ire satagentes, Fraternitati tuæ per præsentes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, aliisque arbitrii nostri pœnis districte præcipimus, & mandamus, ut juxta dictæ Congregationis sententiam, ac dicti Bonifacii Prædecessoris Constitutionem, supradictas personas quascumque ab hæreticis per paternam lineam ultra secundum, & per maternam ultra primum gradum, vel a Judæis originem trahentes, ac etiam Filios, & Nepotes Hæreticorum, quos emendatos, & unitati Ecclesiæ restitutos esse constat, alioquin tamen idoneas, nec ubi aliud Canonicum obsistat impedimentum, a Sacris Ordinibus imposterum minime excludas, sed illos sine aliqua personarum acceptione, libenter ad hujusmodi Ordines promoveas, & promoveri cures

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, ac ceteris in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 6. Octobris 1593. Pontificatus nostri Anno II. Dat. die 6. Octob. 1593. An.II.

LXXIV.

Extinctio litium super exemptionibus Monasterii Sancti Laurentii el Real Ordinis S. Hieronymi. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregor.XIV. hoc Monasterium ab omni Decimarum, aliorumque onerum solutione exemptum declaravit. CUM nuper fe. re. Gregorius Papa XIV. Prædecessor noster, charissimi in Christo filii nostri, tunc sui Philippi Hispaniarum Regis Catholici supplicationibus inclinatus, omnia, & singula possessiones, prædia, animalia, res, & bona mobilia, & immobilia, ac semoventia, nec non annuos redditus Monasterii S. Laurentii el Real nuncupati prope Oppidum del Escurial Ordinis S. Hieronymi sub Regula S. Augustini nullius Diœcesis Regni Toletan. ab ipso Philippo Rege fundati, & dotati tunc præsentia, & futura, sive illa propriis manibus, aut sumptibus, sive per alios quomodolibet excolerentur, sive ab ipsius Monasterii Priore, & Conventu pro eorum usu ab aliis arrendarentur, nec non silvas, arbores, saltus, prædia etiam ab aliis conducta, eorumque Colonos, Pastores, singularesque illius personas a solutione quarumcumque decimarum tam realium, quam personalium, quartæ dimidiæ, & cujusvis alterius fructus partis perpetuo exemerit, & liberaverit, ac libera, immunia, & exempta fore, & esse, nec a quoquam quovis prætextu, seu causa desuper molestari, perturbari, seu inquietari, aut ad decimarum, & onerum hujusmodi tam realium, quam personalium solutionem, cogi, seu compelli, aut aliquibus censuris ecclesiasticis propterea innodari, nullo unquam tempore posse voluerit.

Innocentius Nonus hujusmodi exemptionem confirmavit iis etiam compræhensis bonis, super quibus lis aliqua penderet. §.2. Ac deinde piæ me. Innocentio IX. pro ejusdem Regis parte exposito, ab aliquibus de validitate exemptionis hujusmodi dubitari posse, eo quod in eisdem literis nulla de litibus inter ipsos Priorem, Monasterium, & Conventum ex una, & quoscumque alios super diversis aliis eorum exemptionibus pendentibus mentio facta fuisset. Quare idem Innocentius ejusdem Regis supplicationibus inclinatus, ac literarum prædictarum tenorem pro expresso habens, literas prædictas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis perinde valere voluit, firmamque roboris firmitatem obtinere in omnibus, & per omnia acsi de omnibus, & quibuscumque litibus coram quibuscumque Judicibus tam in Romana Curia, & Sacro Rotæ nostræ Auditorio, quam extra eam pendentibus specialis, specifica, expressa, ac individua mentio fa- Opportunas addens declarationes, & clausulas.

cta fuisset, quarum litium status, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, eorumque Jura, & titulos pro expressis haberi voluit, omniaque, & singula in eisdem literis contenta eisdem Priori, & Conventui de novo concessit, & indulsit, eosdemque, ac eorum res, & bona, nec non personas in eisdem literis contentas, & comprehensas ab omnibus, & singulis decimis, aliisque oneribus in eisdem literis expressis, Apostolica auctoritate, perpetuo liberavit, ac liberos, & libera, ac penitus exemptos fore, & esse pronunciavit, nec non tunc, & pro tempore existentes dicti Monasterii Priorem, & Conventum, aliasque personas prædictas per locorum Ordinarios, seu quoscumque alios quovis prætextu, seu causa desuper molestari, perturbari, seu inquietari, aut ad decimarum, & onerum hujusmodi solutionem cogi, seu compelli, aut aliquibus censuris ecclesiasticis propterea innodare, nullo umquam tempore posse voluit; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decrevit, etiamsi super illis lites inter aliquos penderent indecisæ, quarum statum, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & collitigantium haberi voluit pro expressis. Non obstantibus generalis Concilii &c., & Capitulo nuper de decimis, nec non quibusvis aliis Conciliis Generalibus, Cancellariæ Apostolicæ Regulis etiam de Jure quæsito non tollendo, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris sui de una, & Concilii generalis de duabus dietis, nec non quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus que, & aliis Decretis tam per ipsum Innocentium, quam quosvis Prædecessores suos, ac etiam dictæ Sedis Legatos, etiam ad quorumvis Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum Instantiam, aut etiam motu proprio, ac ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut etiam consistorialiter, etiam per viam generalis legis, & statuti perpetui quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur pro sufficienter expressis habens, illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat specialiter, & expresse derogavit, ceterisque contrariis quibuscumque, prout in eorumdem Prædecessorum desuper in forma Brevis trigesima Aprilis, & quarta Novembris 1591. expeditis literis plenius continetur.

§.3. Cum autem, sicut Nobis nuper charissimus in Christo filius noster idem Philippus Rex exponi fecit, dum in partibus Hispaniarum noster, & Apostolicæ Sedis Nuntius ad exequutionem earumdem literarum procederet, Decanus, & Capitulum Ecclesiæ Placentin. sub prætextu, quod olim in Sacro Rotæ Auditorio lis, & causa super Decimis prædii del Spadanal Placentin. Diœcesis Provinciæ Compostellan. inter dictos Decanum, & Capitulum ex una, ac Priorem, Monasterium, & Fratres Monasterii prædicti ex altera partibus pendidisset, fingentes a prætensa sententia dicti Nuncii exequutoris appellasse, appellationis causam in Rotæ Auditorio per Signaturam Justitiæ Magistro Laurentio Blanchetto ejusdem Rotæ Auditori committi, & eidem Nuntio per dictum Auditorem juxta dictæ commissionis formam, & quibuscumque aliis inhiberi obtinuerunt, ac sub verborum involucro, causam etiam super dictarum exemptionum validitate, vel invaliditate introducere conati fuerunt; Quare idem Philippus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. *Capitulum Placentin. exe qui recusat. sub prætextu litis pendentis in Sac. Rota.*

§.4. Nos igitur earumdem literarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, attendentes exemptiones ejusmodi per Prædecessores nostros ad ipsius Regis contemplationem emanasse, & propterea quascumque causas contra dictas exemptiones per Signaturam Justitiæ commissas, ad Nos harum serie avocantes, & penitus extinguentes, eidem Nuntio, ceterisque earumdem exemptionum Judicibus deputatis mandamus, quatenus, ad earum exequutionem procedant, procedique mandent, & faciant in omnibus, & per omnia, perinde acsi dicta commissio ab ipsa Signatura Justitiæ, illiusque vigore emanata inhibitio, & citatio ab eodem Laurentio Auditore non emanassent. *Clemens hujusmodi litem ad se avocat, & exequutoribus designatis literarum Gregorii, & Innocentii exequutionem demandat.*

§.5. Non obstantibus omnibus illis, quæ iidem Prædecessores in eorum literis prædictis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. *Derogat contrariis.*

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Novembris 1593. Pontificatus nostri Anno II. *Dat. die 23. Novem. 1593 An. II.*

De-

LXXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Declaratio super Causis Præcedentiarum inter Capitulum, & Magistratum Veronen. cum avocatione aliarum causarum inter Episcopum, & Capitulum ejusdem Ecclesiæ vertentium.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EX debito pastoralis officii studemus, quantum in Nobis est, litium, & controversiarum occasiones, præsertim inter Prælatos sublimi dignitate fulgentes, & inferiorum ordinum ecclesiasticas personas de medio tollere, ut conjunctæ mutua pace, & charitate tanquam membra unius corporis gratum simul Altissimo exhibeant famulatum.

In Causa vertente inter Capitulum, & Magistratus Veronenses Episcopus Decretum tulit super modo se comitandi, & Capitulum, atque Magistratus thurificandi.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Augustinus tituli S. Marci Presbyter Cardinalis de Verona nuncupatus Veronen. Ecclesiæ ex dispensatione Apostolica Præsul ad tollendas dissensiones inter dilectos filios Capitulum Veronen., & Magistratus Curiæ secularis, qui Vicarius Domus Mercatorum, ac Provisor Civitatis Veronæ nuncupatur, jampridem super præcedentia, & modo exhibendi thuris, sive incensi ortas, & ad occurrendum scandalis, quæ inde oriri poterant, pro bono pacis, decreto edito, certum præscripsisset modum, & ordinem, quem ipsi Canonici, & Capitulum, nec non singulæ Magistratuum hujusmodi personæ in incessu, & comitatu Episcopi Veronen. pro tempore existentis, dum diebus solemnibus ex suis ædibus Episcopalibus ad Ecclesiam majorem progreditur, ac in eundo, & redeundo a suis locis a prædicatione servare deberent, simulque statuisset, ac præcepisset, ut inter Missarum, & divinorum officiorum solemnia, quæ persona singulis Canonicis thus, sive incensum exhiberet, eadem etiam erga præfatos Magistratus hujusmodi officio fungeretur, & alias, prout in eodem decreto latius continetur.

A quo Decreto Capitulum appellavit.

Iidem Canonici, & Capitulum Decreto, & Ordinationi prædictis minime acquiescentes, ad Nos, & Sedem Apostolicam appellarunt, ejusve, ut prætendunt, nullitatem allegarunt.

Clemens formam comitandi Episcopum præscribit.

§. 2. Nos autem dilectis filiis nostris Scipioni tituli Sancti Salvatoris in Lauro Lancellotto, nec non Flaminio tituli Sancti Clementis Presbyteris Cardinalibus Platto nuncupatis dedimus in mandatis, ut de prædicta controversia se summarie, & extrajudicialiter informarent, eamque ad Nos referrent. Quare postmodum eorum relatione audita, & litium anfractus præcidere, & eamdem Ecclesiam Veronen., quæ hac de causa per complures menses, ut audivimus, solito Nobiliorum concursu, & frequentia destituta est, in pristinum decorem restituere, simulque Cleri dignitatem conservare cupientes; Motu proprio, non ad alicujus super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, & certa scientia, Decretum prædictum, cujus tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, auctoritate Apostolica tenore præsentium ita moderamur, & ad terminos earumdem præsentium reducimus, ut exemplo complurium insignium Italiæ Ecclesiarum præsertim sub temporali ditione dilectorum filiorum nobilium virorum Ducis, & Dominii Venetorum consistentium, ipsi Capitulum, & Canonici prædictæ Ecclesiæ Veronen. eumdem Augustinum Cardinalem, quandiu Ecclesiæ Veronen. præerit, eoque absente, Ven. Fratrem Albertum Episcopum Famagustan. ipsi Augustino Cardinali in regimine, & administratione prædictæ Ecclesiæ Veronen. Coadjutorem auctoritate Apostolica deputatum, & quemcumque eorum Successorem Episcopum Veronen. pro tempore existentem ex suis ædibus ad Ecclesiam majorem diebus solemnibus (ut moris est) procedentem comitando eumdem Episcopum immediate præcedere teneantur; Magistratus vero seculares Episcopum sequantur. Quo vero ad Magistratus etiam seculares, qui Vicarius domus Mercatorum, ac Deputati Civitatis dicuntur, thure, sive incenso inter missarum, & aliorum divinorum solemnia honorandos motu simili statuimus, id munus non ab ipsis Canonicis erga præfatos Magistratus peragi debere, sed aliis inferioris Ordinis Clericis Beneficiatis, qui Mansionarii dicuntur, sive Cappellanis demandari.

De Magistratibus incensandis.

Clausulæ pro perpetua hujusce Constit. firmitate.

§. 3. Decernentes, sic in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate in quavis causa, & instantia, judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Nuncio Apostolico demandata executio.

§. 4. Quocirca dilecto filio moderno, & pro tempore existenti nostro, & Sedis Apostolicæ apud dictos Ducem, & Dominium Venetorum Nuntio per Apostolica scripta mandamus, ut per se vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorum, quorum intererit, fuerit requisitus, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicans faciat illa per eos, quos concernunt, firmiter, & inviolabiliter observari, nec permittat quemquam contra illarum tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari: Contradictores, & inobedientes per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Reservatio jurium Capituli quoad reliqua.

§. 5. Per hæc tamen præfatis Canonicis, & Capitulo quoad alias præeminentias tam respectu præfatorum, quam aliorum quorumcumque Magistratuum secularium, ita ut in omnibus, & singulis actibus iidem Canonici

nonici, & Capitulum, prout hactenus consueverunt, locum semper digniorem habeant, nec non quoad immunitatem, & exemptionem a Jurisdictione Episcopi Veronen., qua se gaudere asserunt, nullum volumus præjudicium generari, nihil contra novi Juris acquiri.

Alias Causas ad se avocat Clemens, & Auditoribus Causarum Palatii Apostolici committit.

§.6. Ceterum ne occasione Immunitatis, exemptionis, & privilegiorum hujusmodi, quæ ab eis prætenduntur, novæ in dies dissidiorum turbæ excitentur; Cum, sicut accepimus, Canonici in omnibus tam spiritualibus, quam temporalibus se esse penitus exemptos a Jurisdictione Episcopi prætendant, atque auctoritate Ordinaria dicant ad se pertinere in causis criminalibus, nec non matrimonialibus sententias ferre, licentiasque quoque omittendi in celebrandis matrimoniis denunciationes, impartiri, ac prohibere Episcopum, ne tamquam Sedis Apostolicæ delegatus Ecclesias eis subjectas visitet, se ipsos privative quoad Episcopum visitare, ac corrigere quoscumque Christifideles, qui confiteri semel in anno juxta præceptum Ecclesiæ omiserint, punire, indignosque ecclesiastica sepultura declarare, acsi quæ alia sint similia, quæ ad munus Episcopale pertineant, Nos hujusmodi assertorum privilegiorum, & quarumcumque literarum tam a Prædecessoribus nostris, quam a pro tempore existenti Patriarcha Aquilegien., ut asseritur editarum tenores, acsi ad verbum inserti forent, etiamsi longissimi temporis usu, & quasi pacificæ possessionis observantia roborata dicantur, præsentibus pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, nec non lites quascumque, & controversias, si quæ super præmissis, vel illorum occasione coram quibuscumque Judicibus Ordinariis, vel Delegatis in Romana Curia, vel extra eam, & forsan de mandato nostro in quacumque instantia introductæ sunt, vel posthac introduci contigerit, quarum statum, & merita, nominaque, & cognomina Judicum ipsorum pariter pro expressis haberi volumus, in quibuscumque statu, & terminis reperiantur, ad Nos avocantes illas, nec non causam, & causas nullitatis, invaliditatis, revocationis, moderationis, & reductionis hujusmodi assertorum privilegiorum, immunitatis, & exemptionum, nec non quam, & quas idem Augustinus Cardinalis, seu dicti Canonici, & Capitulum invicem habent, & movent, habereque, & movere volunt, & intendunt, cum omnibus, & singulis eorum inciden., dependen., emergen. annexis, & connexis summarie simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura Judicii sola facti veritate inspecta, prout Juris fuerit audien. cognoscen., & fine debito terminan. dilectis filiis causarum Palatii Apostolici Auditoribus tenore præsentium committimus, & mandamus, dantes, & concedentes eisdem plenam, & liberam facultatem prædictos, & alios quoscumque, ubi opus fuerit, etiam per edictum publicum, constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, etiam censuris, & pœnis ecclesiasticis, aliisque pecuniariis, & arbitrio moderan., & applican., citandi, & monendi, eisque, ac quibusvis Judicibus, & personis quavis auctoritate, & dignitate fungen., etiam sub censuris, & pœnis similibus inhibendi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi, aliaque omnia, & singula in præmissis necessaria, & quomodolibet opportuna, prout Juris fuerit, decernen., mandan., & exequen., invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogat obstantibus.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Ecclesiæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, concordiis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eidem Capitulo, & Canonicis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores pro expressis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem præsentes nostras literas non prius exequutioni demandari, quam acceptatæ fuerint a consilio ejusdem Civitatis Veronensis.

Dat. die 15. Decem. 1593. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Decembris 1593., Pontificatus nostri Anno II.

LXXVI.

Separatio Congregationis Fratrum Discalceatorum Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, a Fratribus Mitigatis dicti Ordinis. Et declaratio muneris Prælatorum dictæ Congregationis, cum gratiarum communicatione.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAstoralis officii Nobis divinitus injuncti assidua solicitudo Nos admonet, ut omni cura, & vigilantia ad ea semper intendamus, per quæ Regularium personarum, quæ relicto seculo, Dei obsequio se dedicarunt, quieti consulitur, & quæ Religiosum earum propositum impedire possunt, removeantur, ut nulla re, quæ eas a Divino cultu avocet, præpediti, secundum Ordinum suorum Regularia instituta tranquillis mentibus, gratum Altissimo impendere possint famulatum.

Gregor. XIII. Discalceatos Hispaniæ, a Fratribus profitentibus regulam Mitigatam, sejunxit.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. institutum, quod Religiosi Discalceati nuncupati Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hispaniarum existentes, juxta primitivam Regulam profitebantur laudans, & approbans, eosdem Fratres, & Moniales, eorumque Domus, Conventus, Monasteria, & loca tunc & pro tempore existentia, a Provinciis Fratrum, & Monialium ejusdem Ordinis per piæ memoriæ Eugenium Papam IV. Prædecessorem nostrum jam ante Mitigatorum in perpetuum sejunxit, separavit, & dismembravit, ac eorumdem Fratrum, & Monia-

lium

lium Discalceatorum Domus, Monasteria, & loca in unam Provinciam de per se Discalceatorum nuncupan. per unum Priorem Provincialem in Capitulo eorum Provinciali, ex eisdem Discalceatis eligendum, regendam, & gubernandam, in perpetuum erexit, & instituit, ac dictam Provinciam Fratrum, & Monialium Discalceatorum, sub obedientia, & superioritate Prioris Generalis totius Ordinis, sicuti aliæ Provinciæ ejusdem Ordinis suberant, perpetuo subesse voluit, qui Prior Generalis per se ipsum solum, vel per alium virum idoneum ex ipsis Discalceatis, & juxta eorum primitivam Regulam, eos visitare, corrigere, & punire posset.

Sixtus V. autem Discalceatos per plures Priores, & unum Vicarium Generalem regi decrevit.

§.2. Et deinde recol: mem. Sixtus Papa V. Prædecessor noster, audiens numerum Fratrum, & Monialium Discalceatorum hujusmodi non mediocriter auctum fuisse, & in dies majora suscipere incrementa, & non solum per universam fere Hispaniam, sed etiam in Indiis complura Monasteria, & Domos, aliaque Regularia loca Discalceatorum instituta, & erecta fuisse, & per unum Priorem Provincialem non ita commode regi, & gubernari posse, ordinavit, ut ex omnibus Conventibus Provinciæ prius erectæ, ut præfertur, fierent plures Provinciæ. Universas vero Provincias dicti Ordinis Discalceatorum in unam Congregationem omnium hujusmodi Provinciarum Discalceatorum nuncupan. perpetuo erexit, & instituit, statuitque, & ordinavit, ut singulis hujusmodi Provinciis singuli Priores Provinciales præessent, & Vicarius Generalis in Capitulo ejusdem Congregationis electus, ipsis Prioribus Provincialibus, & toti Congregationi præesset, & in illos eamdem auctoritatem haberet, quam habebat Prior Generalis totius Ordinis prædicti, & alias, prout in diversis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur, ad quas relatio in necessariis habeatur.

Sed Discalceati, & Mitigati concorditer postea se disjunxerunt.

§.3. Cum autem sicuti nuper accepimus, in Capitulo Generali Ordinis prædicti in Civitate Cremonen. hoc præsenti anno celebrato, in quo Fratres ejusdem Ordinis tam Discalceati, quam Mitigati nuncupati intervenerunt, propter bonum pacis, tranquillitatis, & augumenti tam totius Ordinis, quam Congregationis Discalceatorum hujusmodi, ac ob alias justas, & rationabiles causas unanimi consensu determinatum fuerit, ut separatio Congregationis dictorum Discalceatorum omnino ab Ordine Fratrum Mitigatorum, & renunciatio Jurisdictionis Prælatorum utriusque partis fieret, ita ut dicta Congregatio Discalceatorum, nec votum, nec vocem activam, & passivam in Capitulo Generali totius Ordinis Carmelitani amplius haberet, nec quomodolibet in suis Capitulis se intromitteret, nec Prior Generalis dicti Ordinis Mitigatorum ullam haberet auctoritatem, Jurisdictionem, & Superioritatem in Congregationem Discalceatorum prædictam, ac in ejus personas quascumque, sive Superiores, sive inferiores, & dilectus filius Fr. Joannes Stephanus Chizzola Prior Generalis Ordinis Carmelitarum, & reliqui Capitulares in suo Capitulo Generali renunciaverint, per suffragia secreta nomine totius Capituli per se, & universum Ordinem, totam illam Jurisdictionem, facultatem, & auctoritatem, quæ sibi, & Capitulo Generali per prædictas, & alias literas Apostolicas concessa fuerat, ita tamen ut dicta Congregatio Discalceatorum, vel ejus Superiores omnino in perpetuum non præsumerent accipere loca, vel Conventus hujus Religionis Mitigatorum, etiam sponte a Civitatibus, vel Principibus, vel quibuscumque aliis ex eis exhibenda, vel offerenda: quod si contrarium aliquando ipsos fecisse compertum foret, nulla esset, & irrita ista concessio, & nullum jus omnino acquisitum eis intelligeretur.

Quod Pontifex modo approbat.

§.4. Nos æquum, & rationi congruum ducentes, ut qui arctioris Regulæ Observantiam sectantur, Superioribus eorum qui in laxiori degunt, non subjaceant, sed Superiores habeant ejusdem professionis, & ab illis juxta eorum instituta Regularia prospere, & feliciter gubernentur, ac dictarum literarum, & decreti dicti Capituli Generalis, & omnium in eo contentorum tenores, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso insererentur, præsentibus pro expressis habentes, necnon de præmissis a dilecto filio nostro Dominico Tit. S. Chrysogoni Presbytero Cardinali Pinello nuncupato dicti Ordinis, necnon præfatæ Congregationis Discalceatorum Protectore plene informati, motu proprio, non ad dictorum Fratrum, aut aliorum pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, prædictæ separationis Decretum in Capitulo Generali hujusmodi factum, & ordinatum, ac omnia, & singula in eo contenta, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac idem de novo decernimus, & determinamus.

Discalceatos a Superioribus Mitigatorum eximit.

§.5. Necnon prædictum Vicarium Generalem, ac omnes, & singulas personas præfatæ Congregationis Discalceatorum, illiusque Conventus, Domos, Collegia, & Provincias tam virorum, quam mulierum, ab omni superioritate, Jurisdictione, gubernio, regimine, & administratione, subjectione, obedientia, visitatione, correctione, & emendatione tam Generalis Ordinis Carmelitarum, quam aliorum Prælatorum, & Superiorum quacumque auctoritate fungentium, & functurorum, & quantumvis amplissimis privilegiis, & facultatibus utentium, & usurorum, perpetuo eximimus, & liberamus, ita ut dictus Prior Generalis, aut alii Superiores dicti universi Ordinis Carmelitarum, nunc & pro tempore existentes, nullam omnino Jurisdictionem, facultatem, & auctoritatem in dictam Congregationem Discalceatorum, illiusque Vicarium Generalem, ac Conventus, Domus, Collegia, & Provincias tam virorum,

rum, quam mulierum, habere, exercere, aut prætendere aliquo tempore possint, minusque in rebus, & negociis ejusdem Congregationis aliquo pacto se ingerere, aut immiscere valeant.

Sub protectione Sedis Apostol. recipit.

§.6. Ipsamque Congregationem Discalceatorum, ejusque Vicarium Generalem, necnon Conventus, Domos, Collegia, & Provincias, sub immediata nostra, & Sedis Apostolicæ protectione, subjectione, gubernatione, & obedientia recipimus, & subjicimus.

Eorum Superiorem Præpositum Generalem vocari decrevit.

§.7. Sed quia sicut accepimus, antea subordinationem habebat prædictus Congregationis Discalceatorum Vicarius totius Ordinis Carmelitarum Priori Generali, ac propterea Vicarii nomen obtinebat, & cessante illa subordinatione illius, cujus vices gerebat, sit necesse nomen quoque mutare. Ideo harum serie statuimus, & ordinamus, eumdem ipsum, qui antea Vicarii nomine vocabatur, de cetero Præpositum Generalem nominandum Ordinis Discalceatorum, sive primitivorum, videlicet primitivam Regulam Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Observantium.

Qui sex Consiliarios habeat, totumque Ord. Discalceatorum regat.

§.8. Qui eamdem facultatem habeat, quam Vicario Generali prædicto dictus Sixtus Prædecessor noster concesserat, cum sex Consiliariis, sive Assistentibus votum decisivum haben. ab eodem Sixto Prædecessore, & a piæ memoriæ Gregorio Papa XIV. etiam Prædecessore nostro assignatis, quos Consiliarios, sive Assistentes huic de novo instituto prædicto Præposito Generali adjungimus, & assignamus cum voto decisivo, ut alias juxta formam præscriptam in dictis literis Prædecessorum nostrorum habetur. Quibus associatus poterit totum prædictum Ordinem Discalceatorum regere, & gubernare, juxta præscriptum Constitutionum supradicti Ordinis, quæ dudum sunt a Nobis confirmatæ, vel earum, quæ ab eisdem Fratribus Discalceatis in posterum fient, & condentur.

Definitores Capituli sint etiã ex eis eligendi ut hic.

§.9. Quia vero consiliarii, sive Assistentes prædicti debent esse quoque Capituli Generalis prædicti Definitores in eorum Capitulo Generali eligendi, ordinamus, ut ex unaquaque Provincia unus eligatur Definitor, non excedendo senarium numerum, qui sit ex Conventualibus illius Provinciæ, vel qui habeat Officium pro ea, aut pro universo Ordine, qui durante Capitulo, Definitoris, extra vero Consiliarii, sive Assistentis nomine vocabuntur. Pro Provincia autem S. Alberti, quæ in Indiis Hispaniarum existit, vel pro alia, aut aliis, si quæ juvante Deo addentur, possint propter longinquitatem locorum ex aliis Provinciis deputari, nisi aliqui ex dictis Provinciis Indiarum idonei propinquiores extiterint, ut in Definitores prædictarum Provinciarum eligi possint, si vero sub protectione unius Definitoris Consiliarii contingeret plures esse Provincias, alternatim eligatur ex eis prædictus Definitor, qui omnes in eodem Conventu, & Domo, ut in Constitutionibus statutum est, simul cum Præposito Generali degentes, expeditioni negociorum, Ordinisque regimini intendant. Quæ consessio Præpositi Generalis, & Assistentium nomine Congregationis, sive Consultæ insignietur.

Præposito Generali infirmo aut absente, vel discedente eligatur Vicarius de Consiliariis.

§.10. Si autem contingat Præpositum Generalem absentari a Consulta sive Congregatione prædicta, vel mori, vel ante suum discessum, aut ejus obitum adhuc eo vivente, si graviter infirmabitur, nec in præsentia ipsius electio Vicarii Generalis per Præpositum Generalem, & Assistentes qui eisdemmet Consiliariis, sive Assistentibus dictæ Congregationis præsideat, & cum reliquis Assistentibus, ut præfertur, expeditioni negociorum intendat. Quod similiter fiet, si hunc contingat infirmari, aut mori, quod servabitur in similibus eventibus, quia Vicarius hujusmodi alias non poterit absentari in absentia Præpositi Generalis, & vocabitur noviter electus etiam Vicarius Generalis, cujus Officium, & nomen solum durabit, dum absens erit Præpositus Generalis, vel si mortuus fuerit usque ad Capitulum Generale intra sex menses inclusive congregandum, in quo præsidebit usque ad novi Præpositi Generalis electionem, quo absente prorogabitur Capitulum prædictum usque ad adventum Præpositi Generalis: interim tamen ordinaria terminabuntur a Definitorio, electo prius Vicario Generali, ut præfertur.

Præpositi prædicti officium ad sex annos duret.

§.11. Prædictus autem Præpositus Generalis statim electus, sit ipso facto confirmatus, teneatur tamen certiorem facere Cardinalem dicti Ordinis Discalceatorum Protectorem de hujusmodi Electione. Qui per sexennium, & non ultra durabit, nec poterit reelegi, nisi alio sexennio transacto; ceteri vero Prælati, & Superiores, sicuti per Sixtum Quintum, & Gregorium Decimumquartum Prædecessores prædictos, & Ordinis Constitutiones est dispositum, a quibus tempora celebrandi Capitula Generalia, & Provincialia, & ea quæ ibi debent fieri, sunt definita, quæ omnia observanda præcipimus.

Et nunc ejus locum tenet Vicarius usq; ad Capitulũ.

§.12. Quia vero Capitulum Generale proxime futurum, indictum est pro Festo Pentecostes anni sequentis, videlicet, Millesimi quigentesimi nonagesimi quarti, & antea non possent sine magno Conventuum dispendio, & Fratrum incommodo Capitulares accedere ad illud, idcirco ex nunc, eum qui jam est Vicarius Generalis, constituimus, & nominamus Præpositum Generalem cum plenitudine auctoritatis, & potestatis Generalis, sicuti supra dipositum est, ut videlicet simul cum Assistentibus regimini Ordinis intendat, sicuti si esset per suffragia secreta electus. Accedente autem tempore Capituli, ipse præsideat Capitulo usque ad Electionem novi Præpositi Generalis, servatis in reliquis Ordinis Constitutionibus, & sanctionibus Apostolicis.

Qui una cum Definitoribus opportunas ordinationes faciat, &c.

§.13. Necnon Præposito Generali, & Assistentibus, seu Definitoribus prædictis, in Capitulo quæcumque statuta, & ordinationes bonum regimen dicti Ordrnis Discalceatorum ad Dei servitium concernentia,

tia, dummodo sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini, ac Constitutionibus Apostolicis, & eorum primitivæ Regulæ, & instituto non adversentur, condendi, mutandi, alterandi, & in totum, si videbitur, abrogandi, & de novo edendi, sicuti per Gregor.XIII., ac Sixtum V., & Gregor.XIV. Prædecessores præfatos, ac per Nos, & Constitutiones dicti Ordinis est dispositum, licentiam, & facultatem concedimus. Poterit quoque præd. Præpositus Generalis plures Provincias instituere, Domos, & Conventus Fratrum ubique Terrarum denuo erigere.

Ordinis privilegia, primitivæ regulæ non contraria confirmat.

§.14. Necnon prædicto Præposito Generali, ac Ordini Discalceatorum hujusmodi respective, quæcumque privilegia, indulta, & facultates Provinciæ, ac Priori Provinciali, a Gregorio Decimotertio antea Discalceatorum, & Vicario Generali, & Congregationi etiam Discalceatorum postmodum a Sixto Quinto erectæ, & a Gregorio Decimoquarto prædecessoribus prædictis, & à nobis, vel aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessa fuerunt, competere statuimus, & declaramus. Omnia præterea, & singula privilegia, facultates, gratias, prærogativas, indulta, favores, concessiones, tam Priori Generali totius Ordinis Carmelitarum, quam prædicto Ordini, singularibusque illius personis, tam a Romanis Pontificibus, quam dictæ Sedis de Latere Legatis, necnon quibuscumque Regibus, Imperatoribus, & Principibus secularibus concessa, vel concedenda in futurum, æque ac aliis dicti Ordinis Carmelitarum Fratribus, & Religiosis, sine aliqua prorsus differentia concessa sunt, prædicto Ordini Discalceatorum Præposito Generali, suisque Fratribus, dummodo primitivæ Regulæ, & Ordinis Constitutionibus, Regularíq; Observantiæ non repugnent, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus. Illisque si opus sit, ea omnia communicamus, & extendimus.

Clausulas præservativas apponit.

§.15. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, abrogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, a Nobis, & quibuscumque aliis Romanis Pontificibus vel dicta Sede nunc, & pro tempore emanatis comprehendi, sed semper ab aliis exemptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo ante præmissa erant statum restitutas, & de novo etiam sub posteriori data per pro tempore existentem Præpositum Generalem Congregationis hujusmodi eligenda, concessas esse, & fore. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quacumque auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, dictæque Sedis etiam de Latere Legatos, & Nuncios, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quavis instantia interpretari, judicari ac definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.16. Quocirca Venerabilibus Fratribus universis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, & Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, ac Canonicis, Capitulis, & aliis ad quos, vel quomodolibet spectat, & pertinet, ac spectabit, & pertinebit, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut tres eorum per se, vel alium seu, alios faciant, auctoritate nostra, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus ad quos spectat, & pertinere putatur, inviolabiliter observari, dictosque Fratres Discalceatos illis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§.17. Non obstantibus præmissis piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, ac de non recipiendis novis Domibus, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, nec non omnibus illis, quæ dicti Prædecessores in suis literis prædictis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi jubet.

§.18. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, sigillo dicti Ordinis Discalceatorum, seu alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat.P.An.II. die 20. Dec.

Datum Romæ apud S.Petrum sub Annulo Piscatoris, 20.Dec.1593. Pont.nostri An.II.

Finis Tomi Quinti Partis Primæ.

IN-

INDEX

NOMINUM, ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A primam columnam B secundam designant.

A

B

Eche-

E

F

G

H

Heremitæ.

I

L

M

Ma-

P

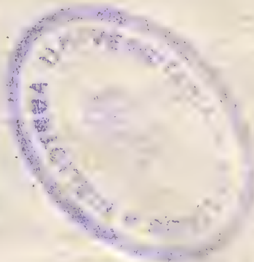
R

S

T

V

Ve-

FINIS.

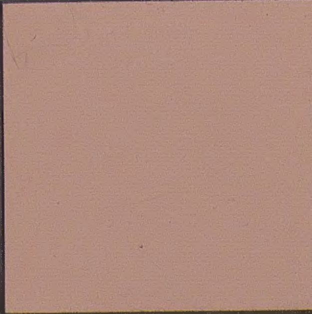

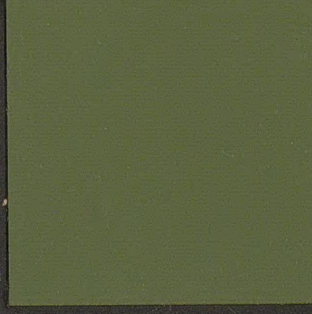
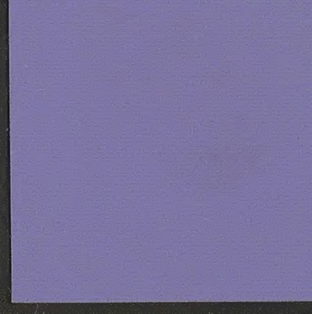
BULLAR MAGNU. ROMANU

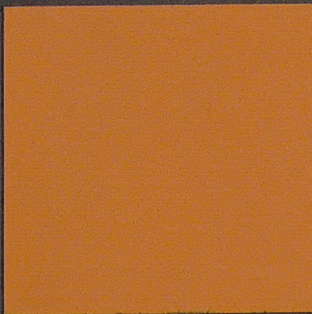
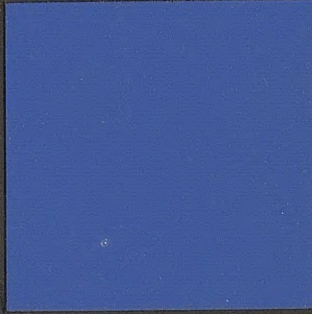
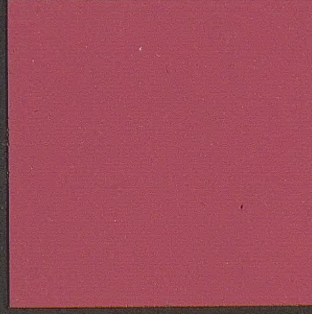
TOM. V.

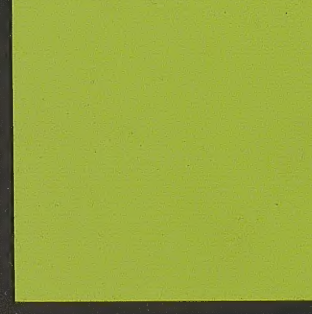
1588–1593.

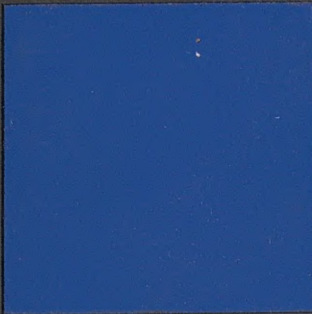
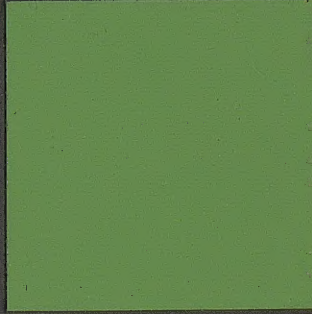
colorchecker CLASSIC

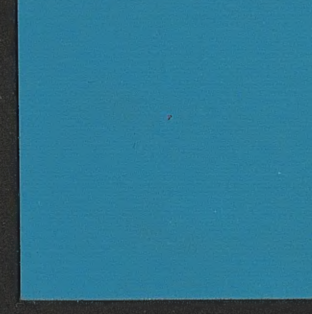

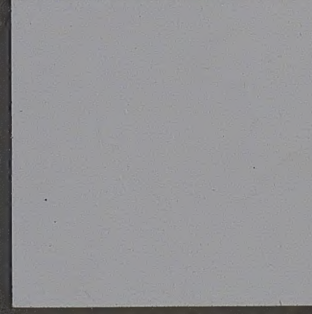
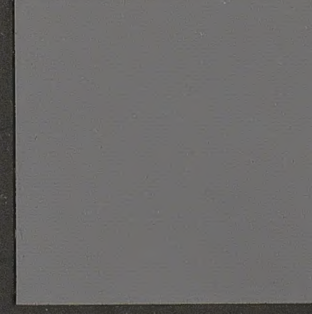
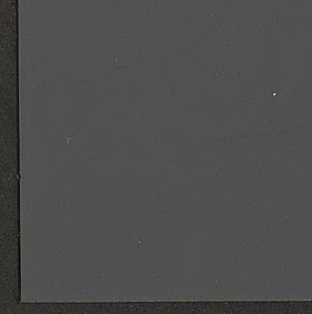

calibrite

mm